

รายงาน
การประเมินผลการดำเนินโครงการ
ภายใต้แผนงานบูรณาการด้านการส่งเสริม SME
ปี 2563 (Post-Evaluation)

สารบัญ

บทที่	หน้า
รายงานสรุปผู้บริหาร (Executive Summary).....	1
1. บทนำ	1-1
1.1 หลักการและเหตุผล.....	1-1
1.2 วัตถุประสงค์.....	1-1
1.3 ผลที่ต้องการได้รับ.....	1-1
1.4 ขอบเขตของงาน.....	1-2
1.5 ระยะเวลาดำเนินการ.....	1-3
2. กรอบแนวคิดและเครื่องมือ	2-1
2.1 แนวคิด ทฤษฎี และกำหนดกรอบการติดตามและประเมินผลโครงการส่งเสริม SME.....	2-1
2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์และประเมินผล ตามหลักวิชาการและวิชาชีพ.....	2-59
2.3 การออกแบบเครื่องมือในการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามแผนบูรณาการ ปี 2563 ที่จะใช้ในการวิเคราะห์และประเมินผล.....	2-96
3. ผลการวิเคราะห์กลไกแผนงานบูรณาการฯ และการจัดสรรงบประมาณ	3-1
3.1 ผลการวิเคราะห์ยุทธศาสตร์ประเทศที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริม SME ปี 2563.....	3-4
3.2 ผลการวิเคราะห์กลไกและการจัดสรรงบประมาณเพื่อการส่งเสริมและพัฒนา SME ผ่านแผนงานบูรณาการฯ ปี 2563.....	3-27
4. สรุปผลการประเมินแผนงานบูรณาการฯ ปี 2563 ภาพรวม	4-1
4.1 ผลการใช้จ่ายงบประมาณในภาพรวมของแผนงานบูรณาการฯ ปี 2563.....	4-1
4.2 ผลการประเมินโครงการในภาพรวม.....	4-1
5. สรุปผลการประเมินแผนงานบูรณาการฯ ปี 2563 รายแนวทาง	5-1
6. สรุปผลการประเมินแผนงานบูรณาการฯ เทียบกับยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณ	6-1
7. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย	7-1

รายงานสรุปผู้บริหาร (Executive Summary)

ด้วยรัฐบาลมอบหมาย สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) เป็นหน่วยงานหลักในการจัดทำแผนงานบูรณาการด้านการส่งเสริม SME กำกับ ติดตามและรายงานผลโครงการภายใต้แผนงบประมาณบูรณาการด้านการส่งเสริม SME ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2559 – ปัจจุบัน เพื่อให้ทราบความคุ้มค่าของการใช้งบประมาณของรัฐ ประโยชน์ที่ผู้ประกอบการ SME ได้รับ และมูลค่าทางเศรษฐกิจที่มีต่อประเทศ สสว. จึงได้ให้มีการติดตามประเมินผล (Post-Evaluation) โครงการภายใต้แผนงานบูรณาการด้านการส่งเสริม SME ปี 2563 ที่เสร็จสิ้นแล้ว โดยมีกรอบการประเมินผล สรุปได้ดังนี้

❖ กรอบแนวคิดการประเมินผล

สำหรับกรอบแนวคิดในการประเมินผลจะแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1) การประเมินความสอดคล้องเชื่อมโยง และ 2) การติดตามและประเมินแผนงานโครงการ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1) การประเมินความสอดคล้องเชื่อมโยง เป็นการประเมินความสอดคล้อง/ความเชื่อมโยงของการถ่ายทอดแผนยุทธศาสตร์ประเทศ โดยการติดตามและการประเมินจะสะท้อนให้เห็นถึงความสอดคล้องเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ชาติ โดยที่ปรึกษาได้มีการนำเสนอถึงเป้าหมายยุทธศาสตร์ประเทศที่สำคัญ อันได้แก่ ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนการส่งเสริม SME ฉบับที่ 4 ตลอดจนแผนแม่บทเฉพาะกิจ อันเป็นผลมาจากสถานการณ์โควิด-19 ด้วยประเด็น “ล้มแล้วลุกไว (Resilience)” ผู้ประกอบการจะต้องเตรียมพร้อมรับกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้น การปรับตัวเพื่อให้อยู่รอด และการเปลี่ยนแปลงเพื่อพร้อมเติบโตอย่างยั่งยืน ผลการประเมินจะสะท้อนให้เห็นว่าการดำเนินงานโครงการส่งเสริม SME มีความครบถ้วนสอดคล้องเชื่อมโยง ส่งผลครอบคลุมทั้งแผนงานและเป้าหมายของภารกิจและนโยบายยุทธศาสตร์แต่ละระดับหรือไม่ อย่างไร

2) การติดตามและประเมินแผนงานโครงการ จะเป็นการประเมินทั้งความมีประสิทธิภาพของการบริหารจัดการโครงการ การประเมินประสิทธิผล ได้แก่ ผลผลิต (Output) ผลลัพธ์ (Outcome) ผลกระทบ (Impact) ในเชิงมูลค่าทางเศรษฐกิจและสังคมซึ่งเกิดจากการดำเนินโครงการและความคุ้มค่า ซึ่งเกิดต่อเนืองจากผลผลิตทั้งที่เกิดประโยชน์ต่อ SME และประเทศ โดยการประเมินผลการดำเนินงานตามแผนงานภายใต้แผนบูรณาการฯ โดยจะใช้เครื่องมือ Result Chain มาใช้ในการวิเคราะห์โครงการ รวมทั้งการประเมินความคุ้มค่ามูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ และการประเมินผลกระทบ GDP ของประเทศ

กรอบการประเมินผลที่ทางที่ปรึกษาจะให้ความสำคัญเพิ่มเติม ซึ่งส่วนหนึ่งสะท้อนมาจากข้อคิดเห็นจากผู้บริหาร สสว. และผู้แทนจากสำนักงานงบประมาณ สรุปสาระสำคัญ ดังนี้

1. การสนับสนุนขับเคลื่อนผ่านแผนงานบูรณาการฯ ปี 2563 ทั้งโครงการและงบประมาณสนับสนุน Agenda ต่างๆ ที่เป็นทิศทางการส่งเสริมพัฒนาของประเทศ มากน้อยเพียงใด : Agenda ที่สำคัญของประเทศที่มุ่งเน้นภายใต้นั้น มีประเด็นใดที่ยังเป็น Missing Link โครงการและงบประมาณกระจายไปในทิศทางกลยุทธ์ที่เป็นนโยบายของประเทศอย่างไร งบประมาณไปกระจุกตัวอยู่กับเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ทั้งที่มีเรื่องอื่นๆ ที่ต้องสนับสนุนและรัฐให้ความสำคัญในระดับเดียวกัน งบประมาณจัดสรรไปในจุดที่ดำเนินการแล้วเกิดความคุ้มค่า เพื่อเป็นข้อมูลให้ สว. และสำนักงบประมาณสามารถปรับทิศทางโครงการและงบประมาณไปในจุดที่ให้ความสำคัญของแผนได้ ทั้งนี้การจะวิเคราะห์ไปถึงระดับการจัดสรรงบประมาณที่มุ่งเน้น หรือการจัดสรรงบประมาณไปยังห่วงโซ่กลไกต่างๆ ทั้งระดับต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ จะต้องมีการวิเคราะห์ประเด็นย่อยๆ ตามทิศทางประเทศในแต่ละด้านที่ต้องการมุ่งเน้น เช่น การใช้ BCG Model ในการสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ การปรับตัวของ SME สู่อุตสาหกรรมดิจิทัล รูปแบบการปรับตัวของผู้ประกอบการในสาขาต่างๆ เพื่อสร้างความสามารถในการแข่งขันและการปรับตัวธุรกิจรองรับผลกระทบที่ได้รับจาก COVID-19 เป็นต้น เพื่อนำข้อมูลการจัดสรรงบประมาณไปใช้ในการพิจารณาในการตัดสินใจเชิงกลยุทธ์ต่อไป

2. ให้ความสำคัญกับตัวชี้วัดสำคัญ ที่สะท้อนทิศทางการส่งเสริมตามนโยบายทั้งระดับผลผลิต ผลลัพธ์ และผลกระทบ : การติดตามประเมินผล ทริสได้ออกแบบชุดตัวชี้วัด (KPIs) ที่พัฒนาขึ้นในการสะท้อนความสำเร็จของแผนงานบูรณาการฯ ทั้งในระดับภาพรวมของแผนงานบูรณาการฯ ระดับแนวทางและกลยุทธ์สำคัญตาม Agenda และห่วงโซ่การส่งเสริมพัฒนา พิจารณาความเหมาะสมของตัวชี้วัดผลสัมฤทธิ์ของหน่วยงาน เพื่อจะสามารถสะท้อนได้ว่า หน่วยงาน โครงการใดบ้างที่มีส่วนสนับสนุนเป้าหมายความสำเร็จในและตัวชี้วัด ซึ่งการออกแบบตัวชี้วัดจะครอบคลุมทั้งระดับผลผลิต ผลลัพธ์ และผลกระทบ รวมไปถึงการวิเคราะห์จัดเก็บข้อมูล มูลค่าทางเศรษฐกิจ โดยทริสจะใช้ข้อมูลปฐมภูมิที่ได้จัดเก็บในระดับผู้ประกอบการ รวมทั้งสถิติข้อมูลทางวิชาการในการประมาณการ เพื่อให้ครอบคลุมสะท้อนความสำเร็จในภาพรวมให้มากที่สุด ซึ่งในการประเมินผลกระทบนั้น ทริสจะมีการประเมินมูลค่าเพิ่มเศรษฐกิจ โดยการประเมินมูลค่าของผลกระทบที่เกิดขึ้น โดยใช้หลักทางเศรษฐศาสตร์ในการตีราคามูลค่า และเพื่อนำข้อมูลที่ได้มาใช้ในการคำนวณ GDP ที่เกิดจากแผนบูรณาการฯ ในการนำส่งต่อ GDP ประเทศด้วย และในปีนี้ ที่ปรึกษาจะให้ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะต่อตัวชี้วัดที่โครงการควรกำหนดในการติดตามประเมินผล รวมทั้งวิธีการประเมินผลกระทบทางเศรษฐกิจ เพื่อให้หน่วยงานมีการจัดเก็บข้อมูลเป็นไปตามหลักวิชาการ สามารถนำมารวมเป็นฐานข้อมูลเดียวกันได้

3. ให้ความสำคัญกับการติดตามผลการขับเคลื่อนส่งเสริมว่ามีแผนงานโครงการไปสนับสนุนสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาพื้นที่ภาค ได้มากน้อยเพียงใด ทริสจะประเมินผลและวิเคราะห์เพิ่มเติมให้มากขึ้นด้วยว่า การขับเคลื่อนส่งเสริมผู้ประกอบการ SME ผ่านแผนงานบูรณาการฯ นั้น สามารถผลักดันสนับสนุนเป้าหมายการพัฒนาในประเด็นที่เกี่ยวข้องของภูมิภาคได้มากน้อยแค่ไหน เพื่อสะท้อนความสำเร็จในเชิงพื้นที่ (Area) และเห็นภาพว่าประเด็นใดในการส่งเสริมพัฒนาที่ยังไม่สามารถไปสนับสนุนการพัฒนาภูมิภาคได้ ดังนั้น หน่วยงานจะต้องมีการจัดเก็บข้อมูลผู้ประกอบการไปถึงระดับพื้นที่ธุรกิจที่ไปพัฒนาส่งเสริม

4. ให้ความสำคัญกับการติดตามผลการขับเคลื่อนสาขา (Sector) ซึ่งการพิจารณาไปถึงระดับสาขานั้น จะสามารถนำผลไปคำนวณ GDP ได้ นอกจากนั้น จะช่วยให้เห็นภาพว่าสาขาส่วนใหญ่ที่ได้รับการพัฒนานั้นเป็นสาขาทิศทางการพัฒนาของประเทศ เป็นสาขาที่ต้องการได้รับการสนับสนุนช่วยเหลือจากภาครัฐหรือไม่ และการพัฒนาผ่านโครงการต่างๆ นั้น เป็นแนวทางการส่งเสริมที่ควรจะเป็นไปในสาขานั้นๆ

หรือไม่ นอกจากนั้น ด้วยสถานการณ์ COVID-19 ที่พบว่าธุรกิจบางสาขาได้รับผลกระทบ ในขณะที่บางสาขาได้รับอานิสงส์หรือเป็นธุรกิจดาวรุ่งที่มีโอกาส ดังนั้น หน่วยงานภาครัฐต้องวิเคราะห์ถึงความเหมาะสมในการส่งเสริมพัฒนาในระดับกลุ่มสาขาธุรกิจให้มากขึ้น เพื่อให้การวางมาตรการในการส่งเสริมไม่ว่าจะเป็นการผลักดันการเกิดธุรกิจใหม่ในสาขาที่มีความต้องการหรือเป็นเทรนด์โอกาสในการเติบโต การให้การเยียวยาฟื้นฟู ในธุรกิจที่ได้รับผลกระทบสูง เช่น สาขาที่เกี่ยวข้องกับการบริการและการท่องเที่ยว เป็นต้น และขอให้หน่วยงานจะต้องมีการจัดเก็บข้อมูลผู้ประกอบการ จนถึงระดับสาขาของธุรกิจที่ได้รับการส่งเสริม

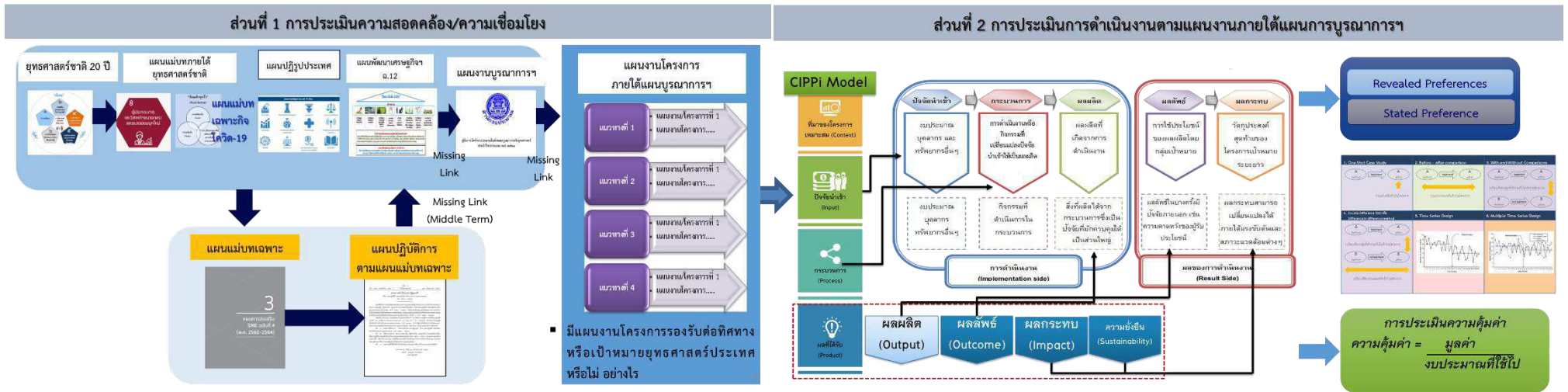
5. ให้ความสำคัญกับการติดตามการส่งเสริมในจุดที่ยังเป็นช่องว่าง (GAP) และผลภคการยกระดับศักยภาพผู้ประกอบการ : โดยการสะท้อนเป้าหมายในเชิงมูลค่าทางเศรษฐกิจ อาจไม่สามารถสะท้อนความสำเร็จของการส่งเสริมให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการ SME ได้ทั้งหมด และอาจส่งผลให้หน่วยงานเลือกพัฒนาผู้ประกอบการรายที่มีศักยภาพและความพร้อมแล้ว ดังนั้น ทรিসจึงมีการติดตามประเมินผลไปถึงระดับศักยภาพของผู้ประกอบการด้วยว่า หลังจากได้รับการส่งเสริมพัฒนาแล้ว สามารถยกระดับผู้ประกอบการไปตามวงจรธุรกิจได้มากน้อยเพียงใด ปัจจัยหรือปัญหาที่ไม่สามารถยกระดับผู้ประกอบการไปได้เกิดจากปัญหาอะไร เพื่อให้หน่วยงานที่ส่งเสริมพัฒนาได้ทราบว่าต้องส่งต่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หรือมีมาตรการเพิ่มเติมต่อเนื่องอย่างไร และผลกระทบจากสถานการณ์ COVID-19 ที่พบว่าส่งผลให้การผลักดันส่งเสริมศักยภาพผู้ประกอบการเป็นไปด้วยความท้าทาย โดยเป้าหมายสำคัญของรัฐบาลคือ การสามารถพร้อมรับ ปรับตัว และเปลี่ยนแปลงอย่างยั่งยืนให้ได้

6. ให้ความสำคัญกับการติดตามประเมินผู้ประกอบการที่ได้รับการส่งเสริมและพัฒนา : เพื่อให้ทราบว่ากลุ่มเป้าหมายที่ได้รับการส่งเสริมพัฒนาในโครงการต่างๆ สอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมายและทิศทางการพัฒนาหรือไม่ มีความซ้ำซ้อนในการส่งเสริมการพัฒนาผู้ประกอบการกลุ่มเดียวกันในเรื่องเดียวกัน มากน้อยอย่างไร ข้อสังเกตประการหนึ่งที่ทริสพบจากภาพรวมแผนการส่งเสริม SME เบื้องต้นพบว่ากลุ่มธุรกิจ MICRO ซึ่งเป็นธุรกิจที่มีสัดส่วนถึง 83% ของธุรกิจการค้าและบริการของประเทศนั้น กลับมีโครงการส่งเสริมพัฒนาน้อยกว่าที่ควรจะเป็นในขณะที่ประเทศและธุรกิจปัจจุบัน เป็นการออกไปประกอบอาชีพอิสระหรือธุรกิจตนเองจำนวนมาก นอกจากนั้น สถานการณ์ปี 2563 ที่พบว่าการจดทะเบียน การจ้างงาน และการส่งออกของกลุ่มธุรกิจ MICRO เติบโตขึ้น ในขณะที่ขนาด S และ M ลดลง แสดงให้เห็นว่าธุรกิจ MICRO มีความน่าสนใจในการที่จะต้องพิจารณามาตรการส่งเสริมเชิงรุกเพื่อการเติบโตหรือขยายตัวของเศรษฐกิจในพื้นที่ได้

7. การวิเคราะห์ Intervention ของหน่วยงานที่ให้การส่งเสริม : เป็นการประเมินเพื่อวิเคราะห์ว่าหน่วยงานที่เข้าไปร่วมส่งเสริมพัฒนา ไปดำเนินการในบทบาทของหน่วยงานมากน้อยเพียงใด มีการบูรณาการมากน้อยเพียงใด สิ่งที่ดำเนินการที่มีความซ้ำซ้อนนั้น ยังเป็นความต้องการของผู้ประกอบการหรือไม่ หรือปัจจุบันเพียงพอแล้ว โดยทริสได้ให้ความรู้หรือแนวทางการบูรณาการที่ต่างประเทศใช้ในการประเมินผลของแผนงานโครงการในระดับประเทศที่เป็นความร่วมมือไว้ว่า หัวใจสำคัญของการที่จะนำไปสู่การบูรณาการ คือ เป้าหมาย หากเป้าหมายเป็นเป้าหมายระดับเล็ก ขอบเขตการผลักดันดำเนินการได้ด้วยหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่ง ก็อาจไม่สามารถนำไปสู่ให้เกิดกลไกการบูรณาการได้ เช่น การกำหนดเป้าหมายที่จำนวนผู้ประกอบการที่ได้รับการส่งเสริมพัฒนา ซึ่งต่างหน่วยงานต่างทำ ก็สามารถผลักดันได้ แต่หากเป้าหมายคือการที่มีผู้ประกอบการที่พัฒนางานวิจัยขั้นสูงหรือนวัตกรรม ที่สามารถไปแข่งขันออกสู่ตลาดต่างประเทศได้ เป้าหมายนี้ ก็จะเกี่ยวเนื่องกับหลายหน่วยงานที่จะต้องร่วมผลักดันส่งเสริม ส่งต่อ ทำงานร่วมกันเพื่อให้เกิดผลสำเร็จ ดังนั้น แผนบูรณาการฯ ต้องให้ความสำคัญกับการกำหนดเป้าหมายในลักษณะความสำเร็จร่วม และรูปแบบที่จะนับได้ว่าเป็นการบูรณาการฯ

คือกิจกรรมหรือรูปแบบการดำเนินการ ซึ่งมี 4 รูปแบบกิจกรรม ได้แก่ 1) การพัฒนาแผนงาน/โครงการร่วมกัน : ซึ่งเป็นรูปแบบที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาร่วมกันวางแผนงานว่าหน่วยงานใด จะทำอะไร กิจกรรมใด จะส่งต่อให้หน่วยงานใด เมื่อใด โดยแต่ละหน่วยจะต้องแสดงจุดเด่นและบทบาทที่เป็นประโยชน์ของแต่ละหน่วยงานให้ชัดเจน 2) รูปแบบการดำเนินงานร่วมกัน 3) รูปแบบการเชื่อมโยงประสานงานแลกเปลี่ยน ทั้งการใช้ทรัพยากรบุคคลร่วม การแบ่งปันข้อมูลความรู้ ฐานข้อมูลต่างๆ 4) การร่วมแหล่งเงินทุน ทั้งการร่วมหาแหล่งเงินทุนมาส่งเสริมพัฒนาหรือร่วมสนับสนุนเงินทุน

ที่ปรึกษาจะให้ความสำคัญและมองวิเคราะห์ไปถึงสถานการณ์ของ SME ที่ได้รับผลกระทบจาก COVID-19 ตลอดจนมองในเชิงการพัฒนาส่งเสริมที่จะมองไปข้างหน้ามากกว่าเพื่อประเมินผลเพื่อทราบย้อนหลัง ตลอดจนการประเมินผลจะวิเคราะห์ครอบคลุมไปถึงนโยบายที่ภาครัฐสนับสนุนหรือได้ดำเนินการไป เพื่อแก้ไขปัญหาจากการได้รับผลกระทบผ่านรูปแบบต่างๆ ทั้งจากผู้ประกอบการโดยตรง และผู้บริโภค การออกนโยบายหรือมาตรการต่างๆ ที่ช่วยส่งเสริมสร้างความเข้มแข็ง และแก้ไขปัญหาให้กับ SME นอกจากนั้น ในการประเมินผลครั้งนี้ สำนักงบประมาณได้ให้ความเห็นถึงการให้ข้อเสนอแนะที่จะนำไปสู่การตัดสินใจถึงการสนับสนุนงบประมาณในโครงการหรือกลไกต่างๆ ให้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ และในอนาคตที่ สสว. จะยังคงต้องติดตามการดำเนินงานภายใต้ยุทธศาสตร์จัดสรรงบประมาณ ซึ่งส่งผลให้ที่ปรึกษาจะพัฒนาเครื่องมือเพิ่มเติมและสามารถเชื่อมโยงมาสู่การให้ความเห็นต่อการดำเนินการตามภารกิจในระดับหน่วยงานได้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการติดตามประเมินผล

ผลการติดตามและประเมินผล โดยภาพรวม

จากการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานแผนงานบูรณาการฯ ปี 2563 ที่ปรึกษาขอสรุปผลเบื้องต้นในสาระสำคัญ ดังนี้

1. การดำเนินโครงการและการจัดสรรงบประมาณแผนงานบูรณาการฯ ปี 2563 พบว่าประเด็นนโยบายสำคัญของยุทธศาสตร์ประเทศที่ยังเป็น Missing Link คือ การส่งเสริมผู้ประกอบการ SME ไปลงทุนในต่างประเทศ และเมื่อพิจารณางบประมาณโครงการพบว่านำไปใช้ในการส่งเสริมพัฒนาระยะกลางน้ำ โดยยังคงมุ่งเน้นในการพัฒนาด้านการพัฒนาการผลิต โดยการนำงานวิจัย หรือเทคโนโลยีไปสนับสนุนปรับปรุงด้านการผลิตให้มีประสิทธิภาพ เพื่อเพิ่มผลิตภาพ รองลงมาเป็นการพัฒนาผลิตภัณฑ์ซึ่งเป็นกิจกรรมที่พบว่ามีหน่วยงานที่ดำเนินการซ้ำซ้อนหลายหน่วยงาน จากการติดตามประเมินผลพัฒนาการของแผนงานบูรณาการพบว่ามีการดำเนินการใหม่ที่ไม่เคยดำเนินการมาก่อน หรือเป็นโครงการใหม่ที่พัฒนาต่อยอดมาจากงานเดิมเพิ่มขึ้น โดยรูปแบบการบูรณาการจะเปลี่ยนไปตามกิจกรรมโครงการแต่ละปี และไม่ได้มีการวางแผนการบูรณาการล่วงหน้าตั้งแต่ก่อนจัดสรรงบประมาณ นอกจากนี้ ที่ปรึกษายังพบว่าการขับเคลื่อนส่งเสริมผู้ประกอบการ SME ผ่านแผนงานบูรณาการฯ ปี 2563 ในโครงการ ร้อยละ 63.67 ได้สนับสนุนทิศทางการพัฒนาของพื้นที่โดยสอดคล้องกับแผนพัฒนาตามภาค ซึ่งนับว่าเป็นสัดส่วนที่พัฒนาเพิ่มขึ้นจากที่ผ่านมา

2. ผลการดำเนินงานและผลสัมฤทธิ์จากการดำเนินงานแผนงานบูรณาการปี 2563 :

จากผลการประเมินปี 2563 โครงการที่ดำเนินการภายใต้แผนงานบูรณาการฯ เกิดประโยชน์ต่อผู้ประกอบการในเชิงมูลค่าทางเศรษฐกิจ อาทิ ยอดขายหรือรายได้ที่เพิ่มขึ้น การลดต้นทุน การลงทุน การจ้างงาน เป็นต้น คิดเป็นมูลค่ารวม 13,036.84 ล้านบาท หรือคิดเป็น 5.38 เท่า ของงบประมาณที่ใช้ไป โดยเมื่อนำข้อมูลประโยชน์ต่อผู้ประกอบการดังกล่าวไปวิเคราะห์ผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจ GDP รวม 2,389.58 ล้านบาท โดยเป็นผลกระทบทางตรง 1,513.33 ล้านบาท และผลกระทบทางอ้อม รวม 876,252 ล้านบาท ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 0.044 ของ GDP SME ของประเทศ หรือคิดเป็นร้อยละ 0.015 ของ GDP ประเทศ ซึ่งลดลงจากผลการประเมินแผนงานบูรณาการฯ ปี 2562 ที่มีมูลค่า GDP รวม 3,787.63 ล้านบาท หรือคิดเป็นค่าทวีคูณทางเศรษฐกิจเพียง 0.9715 กล่าวคือการดำเนินการของแผนงานบูรณาการในปี 2563 ยังไม่สามารถช่วยกระตุ้นระบบเศรษฐกิจได้มากนัก นอกจากนี้ ที่ปรึกษายังได้ติดตามระดับศักยภาพของผู้ประกอบการพบว่าปี 2563 และจากการวิเคราะห์ข้อมูลและคาดการณ์พบว่าจะมีผู้ประกอบการรายใหม่ที่ได้มีการส่งเสริมจนสามารถเข้าสู่การเป็นผู้ประกอบการได้ลดลงเหลือเพียง 286 รายจากเดิมที่มีจำนวนประมาณเกือบ 400 ราย ในขณะที่เดียวกันจากการสุ่มเก็บข้อมูลและคาดการณ์พบว่ามีผู้ประกอบการที่เข้าสู่ภาวะชบเซาเพิ่มขึ้นจำนวนมากถึง 83,815 ราย หรือคิดเป็นร้อยละ 58.73 ของผู้ประกอบการที่ส่งเสริมพัฒนาในกลุ่มผู้ประกอบการรายย่อย ขนาดเล็กและขนาดกลางที่มีศักยภาพ นอกจากนี้จากการเก็บข้อมูลมี SME ที่ปิดกิจการแล้วจำนวน 34 ราย โดยส่วนใหญ่เป็นการปิดกิจการแบบชั่วคราวเนื่องจากขาดรายได้ ไม่มีกระแสเงินสดหมุนเวียนและจ่ายค่าจ้างแรงงาน โดยจะรอสถานการณ์คลี่คลายแล้วจะพิจารณาอีกครั้ง

แผนภาพที่ 2 มูลค่าทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นจากโครงการ

3. ข้อเสนอแนะที่พบจากการดำเนินงานแผนงานบูรณาการปี 2563 : จากการติดตามประเมินผลโครงการ ตลอดจนการสัมภาษณ์ความคิดเห็นและข้อมูลจากผู้ประกอบการที่ปรึกษามีข้อสังเกตที่สำคัญที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรพิจารณาเป็นบทเรียนและทบทวนการดำเนินการในปีต่อไป ดังนี้

การดำเนินการของหน่วยงานภาครัฐที่ต้องพิจารณาแนวทางการส่งเสริมและพัฒนาให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่ท้าทายจากการระบาดโควิด-19 หลายหน่วยงานที่ชะลอและยกเลิกการดำเนินการ และยังไม่มีความพร้อมที่จะแก้ไขปัญหาหรือปรับกลยุทธ์การดำเนินงานให้เหมาะสม แต่พบว่ามีหน่วยงานที่มีการปรับตัวรวดเร็ว และแสดงถึงการดำเนินงานเชิงรุกเพื่อให้ SME อยู่รอดหรือยังมีโอกาสบนวิกฤติอยู่ อาทิ กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ ที่มีการปรับรูปแบบกิจกรรมโครงการด้านการตลาดต่างประเทศที่ไม่สามารถไปออกงานแสดงสินค้าหรือจัดกิจกรรมการตลาดที่เป็นการรวมตัวจำนวนมากได้ แต่ก็พยายามที่จะพัฒนากิจกรรมรูปแบบอื่นๆ เพื่อให้สินค้าจากประเทศไทยยังได้รับความสนใจจากตลาดต่างประเทศอยู่ และมีการปรับตัวและบริหารจัดการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าให้กับผู้ประกอบการอย่างรวดเร็วที่สุด และอีกหน่วยงานคือ สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ (องค์การมหาชน) เป็นหน่วยงานที่พยายามมองวิกฤติเป็นโอกาสที่จะให้ Startup ใช้โอกาสในการเร่งพัฒนานวัตกรรมต่างๆ ที่จะช่วย SME และรองรับเทรนด์หรือพฤติกรรมในอนาคตที่จะเปลี่ยนแปลงไป ตลอดจนการทำงานของหน่วยงานก็จะเน้นความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นๆ เพื่อให้เกิดผลและขยายผลการพัฒนาออกไป นอกจากนี้ที่ปรึกษายังพบว่ามีโครงการที่ดีและน่าสนใจ เช่น การเชื่อมโยงกลุ่ม Startup ด้านโลจิสติกส์กับ SME ซึ่งจะช่วยให้ SME สามารถบริหารจัดการต้นทุนโลจิสติกส์ได้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

สำหรับการดำเนินงานตามแผนงานบูรณาการฯ ที่ต้องปรับปรุงและทบทวน เนื่องจากมีลักษณะโครงการที่ไม่อยู่ในขอบเขตเป้าหมายของแผนงานบูรณาการ ไม่ใช่ภารกิจการดำเนินงานของหน่วยงาน และไม่สามารถผลักดันให้เกิดผลสัมฤทธิ์ที่เกิดประโยชน์ต่อผู้ประกอบการได้อย่างแท้จริง โดยพบว่า ยังมีกิจกรรมที่เป็นโครงการดำเนินการตามภารกิจประจำและไม่ได้มีการบูรณาการหรือมีแนวทางพิเศษใดๆ เพิ่มเติม มาอยู่ในงบบูรณาการ มีการดำเนินกิจกรรมที่ไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์เป้าหมาย การพัฒนาผู้ประกอบการรายใหม่ที่ไม่ได้พิจารณาการอิมพอร์ตของตลาด และการเน้นผลักดันผู้ประกอบการเข้าสู่ตลาด E-Commerce โดยไม่ได้เข้าใจถึงความเหมาะสมของสินค้า และข้อดีข้อเสียของแต่ละช่องทาง ที่จะส่งผลต่อการแข่งขันระยะยาว และ

ยังพบว่าการไปพัฒนาส่งเสริมโดยไม่พิจารณาศักยภาพของผู้ประกอบการ และความพร้อมต่างๆ ดังนั้นหน่วยงานภาครัฐจะต้องพิจารณาและออกแบบโครงการให้ Tailormade มากขึ้น มีโปรแกรมรูปแบบการส่งเสริมที่หลากหลาย และมุ่งเน้นในภารกิจที่เป็นความเชี่ยวชาญของตนเอง แต่ทำงานเชื่อมโยงกับหน่วยงานอื่นๆ ที่เป็นกลไกที่สำคัญต่อความสำเร็จของงานตนเอง เช่น การตลาดร่วมกับการพัฒนาผลิตภัณฑ์ เป็นต้น

ข้อเสนอแนะของที่ปรึกษา

ที่ปรึกษาได้ให้ข้อเสนอแนะสำหรับการขับเคลื่อนการส่งเสริม SME ในระยะต่อไป ได้แก่ การพัฒนารูปแบบแนวทาง หรือมาตรการในการสนับสนุนส่งเสริมให้หลากหลาย การพัฒนารูปแบบการส่งเสริมให้หลากหลายเหมาะสมกับผู้ประกอบการแต่ละกลุ่ม และการวางกลไกการผลักดันมาตรการต่างๆ ไปสู่การปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม โดยเป้าหมายเพื่อให้เกิดความยั่งยืนในการพัฒนา อาทิ การส่งเสริมด้านการพัฒนาธุรกิจ (Business Development Service: BDS) การส่งเสริม Trader เอกชน เพื่อมาช่วยด้านการตลาด เป็นต้น การพัฒนาระบบกลางที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญและมีการจัดอันดับคุณภาพ เพื่อให้ SME และหน่วยงานต่างๆ ใช้บริการ การส่งเสริม Business Model ของธุรกิจ โดยมีที่ปรึกษาผู้เชี่ยวชาญ หรือการต่อยอดจาก Start up การให้ที่ปรึกษาหรือหน่วยร่วมเครือข่าย ในกิจกรรมการส่งเสริมและพัฒนาพื้นฐานทั่วไป หรือการพัฒนาตามมาตรฐานต่างๆ เน้น มหาวิทยาลัย ในขณะที่เป็นงานให้คำปรึกษาแนะนำการตลาด การปรับปรุงธุรกิจ ปรับแผนธุรกิจต่างๆ เน้นการร่วมมือภาคเอกชน และร่วมมือกับสถานประกอบการขนาดใหญ่ที่มีความเป็นมืออาชีพเป็นที่เลี้ยง การพัฒนาเครื่องมือ (Platform) ในการให้ SME ประเมินตนเอง เพื่อวิเคราะห์ Gap และส่งต่อพัฒนาในโปรแกรมที่เหมาะสม และการวางแผนเชิงนโยบายและแก้ไขปัญหาต้องใช้ข้อมูลของ SME และข้อมูลการเข้ารับการพัฒนาจากภาครัฐจึงจำเป็นต้องเชื่อมโยงฐานข้อมูลที่สำคัญอย่างเป็นระบบ เป็นต้น

โดยที่ปรึกษาได้สรุปผลการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามแผนงานบูรณาการฯ ปี 2563 ไว้ในรายละเอียด ดังนี้

รายละเอียดผลการประเมินผลโครงการงบประมาณบูรณาการ ปี 2563

ในปีงบประมาณ 2563 แผนงานบูรณาการพัฒนาผู้ประกอบการ และวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสู่สากล โดยดำเนินโครงการพัฒนา SME ตามกรอบแผนงานบูรณาการฯ ภายใต้ 5 แนวทาง ประกอบด้วย

- 1) พัฒนาวิสาหกิจในระยะเริ่มต้นให้สามารถเติบโตได้ (Early Stage)
- 2) พัฒนาวิสาหกิจรายย่อยให้ประกอบธุรกิจอย่างมืออาชีพ (Micro)
- 3) พัฒนาวิสาหกิจขนาดย่อมให้ก้าวสู่ธุรกิจสมัยใหม่ (Small)
- 4) พัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและวิสาหกิจที่มีศักยภาพให้เข้าสู่การแข่งขันระดับสากล (Medium & High Potential)
- 5) พัฒนาปัจจัยแวดล้อมในการส่งเสริม SME ให้มีประสิทธิภาพ (Ecosystem)

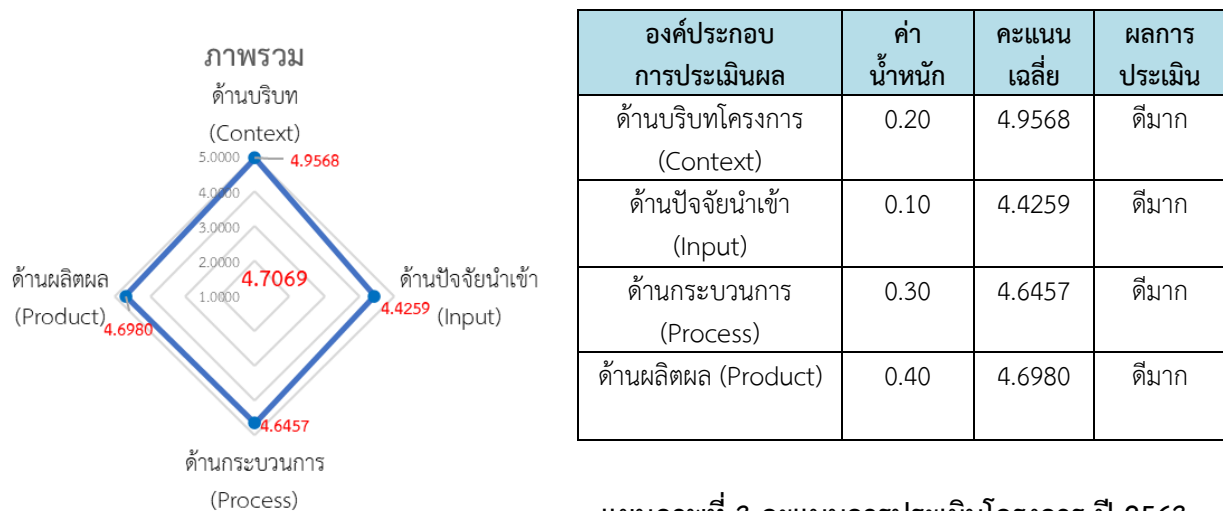
แผนงานบูรณาการฯ ได้รับการจัดสรรงบประมาณรวมทั้งสิ้น 1,738,044,800 บาท (หนึ่งพันเจ็ดร้อยสามสิบบแปดล้านสี่หมื่นสี่พันแปดร้อยบาทถ้วน) โดยมี 9 กระทรวง 1 รัฐวิสาหกิจ รวมทั้งสิ้น 24 หน่วยงาน เป็นหน่วยดำเนินการ ซึ่งในระหว่างปีมี พ.ร.บ. โอนงบประมาณรายจ่าย เพื่อรองรับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา-2019 (COVID-19) คงเหลืองบประมาณดำเนินโครงการจำนวน 1,710,669,400 บาท (หนึ่งพันเจ็ดร้อยสิบล้านหกแสนหกหมื่นเก้าพันสี่ร้อยบาทถ้วน) รวมโอนคืนงบประมาณจำนวน 27,375,400 บาท (ยี่สิบล้านสามแสนเจ็ดหมื่นห้าพันสี่ร้อยบาทถ้วน) คิดเป็นร้อยละ 1.58 ของงบประมาณทั้งสิ้น

จากหน่วยงานภายใต้แผนงานบูรณาการฯ จำนวน 8 หน่วยงาน ประกอบด้วย องค์กรในบางส่วนจำนวน 6 หน่วยงาน และองค์กรทั้งหมดจำนวน 2 หน่วยงาน (กรมประมง และ กรมบังคับคดี) สำหรับสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) ในฐานะกองทุนและทุนหมุนเวียน งบประมาณไม่ได้บรรจุไว้ ภายใต้แผนงานบูรณาการฯ แต่ผลผลิตของการดำเนินโครงการเป็นส่วนหนึ่งของการขับเคลื่อนเป้าหมายของแผนงานบูรณาการฯ ซึ่งหากพิจารณาจากงบประมาณของโครงการที่เป็นส่วนหนึ่งในการขับเคลื่อนเป้าหมายดังกล่าวของ สสว. พบว่า มีจำนวนทั้งสิ้น 771,773,300 บาท

ผลการดำเนินโครงการพัฒนา SME ผ่านโครงการจำนวน 16 โครงการหลัก 66 โครงการย่อยภายใต้ 5 แนวทาง ณ ไตรมาส 4 ผลสะสมตั้งแต่ ตุลาคม 2562 – กันยายน 2563 สรุปได้ดังนี้

จากการประเมินผลการดำเนินงานโครงการตามแผนงานบูรณาการฯ ปี 2563 พบว่า มีผลคะแนนอยู่ที่ระดับ 4.7069 หรือผลการประเมินอยู่ในระดับดีมาก โดยด้านบริบทโครงการ (Context) มีผลคะแนนสูงสุดที่ระดับคะแนน 4.9568 หรือผลการประเมินอยู่ในระดับดีมาก รองลงมา ได้แก่ ด้านผลิตผล (Product) มีผลคะแนนที่ระดับ 4.6980 อยู่ในระดับดีมาก ด้านกระบวนการ (Process) มีผลคะแนนที่ระดับ 4.6457 หรือผลการประเมินอยู่ในระดับดีมาก และด้านปัจจัยนำเข้า (Input) มีผลคะแนนที่ระดับ 4.4259 หรือผลการประเมินอยู่ในระดับดีมาก รายละเอียดดังแสดงในแผนภาพที่ 3

แผนภาพที่ 3 คะแนนการประเมินโครงการ ปี 2563

สำหรับรายละเอียดผลการประเมินในแต่ละด้าน มีดังนี้

❖ **ด้านความสอดคล้องเหมาะสมหรือบริบทโครงการ (Context) :**

จากผลการประเมินด้านบริบทโครงการ (Context) มีผลการประเมินในระดับดีมาก ที่ระดับคะแนน 4.9568 เมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่า ปริมาณโครงการปี 2563 ที่มีการส่งเสริมพัฒนาผู้ประกอบการมากที่สุด 3 อันดับแรก คือ อันดับ 1 โครงการที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างความรู้ให้แก่ผู้ประกอบการในเรื่องของนวัตกรรม เทคโนโลยี และดิจิทัล เป็นหลัก อันดับ 2 โครงการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาสินค้าผลิตภัณฑ์ ซึ่งเป็นการส่งเสริมกระบวนการด้านการผลิตและบริการ โดยมุ่งเน้นไปที่การพัฒนาสินค้าผลิตภัณฑ์ที่มีนวัตกรรม การพัฒนาบรรจุภัณฑ์ การบริการจัดการมาตรฐานผลิตภัณฑ์และมีความสร้างสรรค์ รวมถึงการส่งเสริมการผลิตที่เน้นการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อเพิ่ม Productivity และมูลค่าเพิ่ม และอันดับ 3 โครงการที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมด้านการตลาด ที่มุ่งเน้นไปที่การใช้ เทคโนโลยี นวัตกรรมสื่อออนไลน์ขยายตลาด และ E-commerce รวมไปถึงการขยายตลาดทั้งในและต่างประเทศ และการสร้างแบรนด์

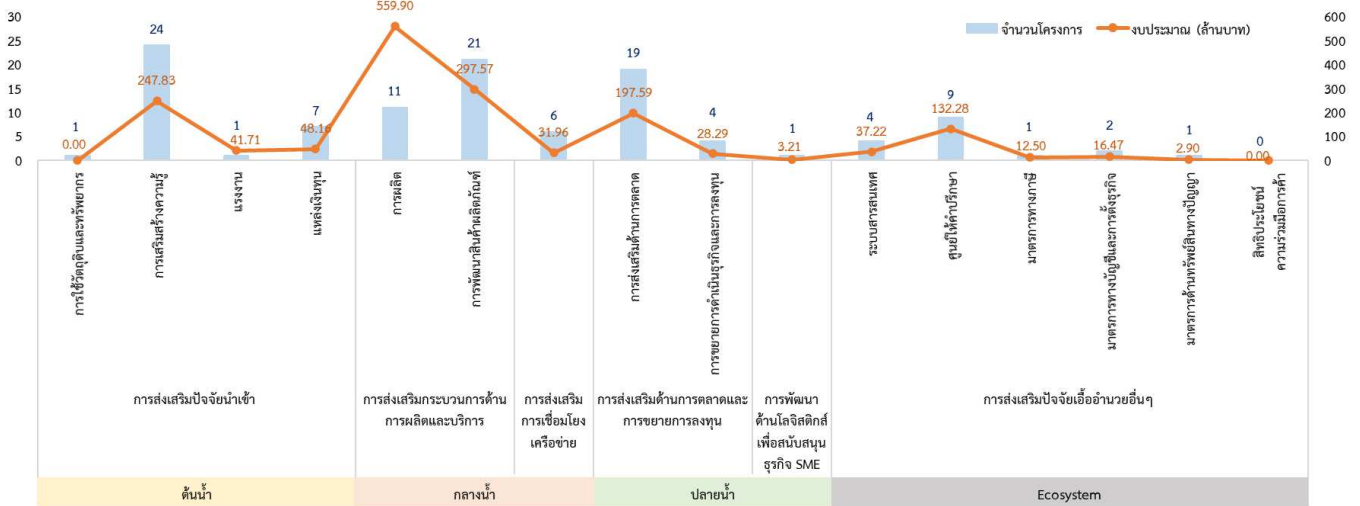
นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาในแง่ของงบประมาณ จะพบว่า งบประมาณส่วนใหญ่จะมุ่งเน้นไปที่การส่งเสริมกระบวนการด้านการผลิตและบริการเป็นหลัก รวมกว่า 857 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 51.73 ของงบประมาณทั้งหมด แม้จะไม่ได้มีจำนวนโครงการมากที่สุด โครงการที่ใช้งบประมาณในปี 2563 มากที่สุด 3 อันดับแรก คือ อันดับ 1 การส่งเสริมกระบวนการด้านการผลิต ที่มุ่งเน้นไปที่การวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยี เพื่อเพิ่ม productivity และมูลค่าเพิ่ม / การนำงานวิจัยมาใช้ และการผลิตที่เป็นมาตรฐานและความปลอดภัย ตามกฎหมายและระดับสากล อันดับ 2 การส่งเสริมด้านการพัฒนาสินค้าผลิตภัณฑ์ ที่งบประมาณส่วนใหญ่เน้นไปการพัฒนาสินค้าให้ได้มาตรฐาน และ อันดับ 3 การเสริมสร้างความรู้ เพื่อการส่งเสริมปัจจัยนำเข้า โดยมุ่งเน้นไปที่การเสริมสร้างความรู้เกี่ยวกับนวัตกรรม เทคโนโลยี และดิจิทัล ซึ่งหากพิจารณาในภาพรวมของโครงการและงบประมาณที่ดำเนินโครงการภายใต้งบประมาณบูรณาการด้านการส่งเสริม SME ในปี 2563 จะพบว่า โครงการที่มีสัดส่วนการส่งเสริมและพัฒนาค่อนข้างน้อยเมื่อเทียบกับโครงการทั้งหมด คือ โครงการเกี่ยวกับการส่งเสริมการใช้วัสดุดิบและทรัพยากรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และเป็นออร์แกนิก โครงการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาด้านโลจิสติกส์เพื่อสนับสนุน SME และการส่งเสริมปัจจัยนำเข้าในเรื่องของการให้แรงงานมีมาตรฐานอาชีพ และมีสมรรถนะรองรับเทคโนโลยีและการเปลี่ยนแปลง และโครงการอื่นๆ ซึ่งอาจไม่จำเป็นต้องผ่านแผนบูรณาการฯ เช่น มาตรฐานด้านทรัพย์สินทางปัญญา สิทธิประโยชน์ความร่วมมือการค้า และมาตรการภาษี และเมื่อวิเคราะห์รูปแบบการส่งเสริมพัฒนาในแต่ละห่วงโซ่ พบว่า

ต้นน้ำ : รูปแบบการดำเนินการประกอบด้วยการพัฒนาให้ความรู้กับผู้ประกอบการ นักศึกษา เพื่อเตรียมความพร้อมและพัฒนาการเป็นผู้ประกอบการ สำหรับการส่งเสริมพัฒนาในระดับต้นน้ำที่หน่วยงานดำเนินการเป็นส่วนใหญ่ ได้แก่ กิจกรรมการให้ความรู้ โดยในปี 2563 มีหัวข้อทั้งการให้ความรู้ นวัตกรรม การสร้างความรู้ด้านมาตรฐานสินค้าและการตลาด การให้ความรู้ด้านกฎหมาย การบริหารจัดการ โดยหัวข้อที่มีการอบรมให้ความรู้ส่วนใหญ่ ได้แก่ นวัตกรรม และ Digital ในการรองรับธุรกิจและเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการ การอบรมด้านธุรกิจพื้นฐานทั่วไป การอบรมให้ความรู้ด้านการบริหารจัดการ การจัดทำแผนธุรกิจ การเงินและบัญชี เพื่อยกระดับความเป็นมืออาชีพให้กับผู้ประกอบการและกลุ่มวิสาหกิจ และการเตรียมความพร้อมเข้าสู่การเป็นผู้ประกอบการ การอบรมกลยุทธ์ด้านการตลาด โดยเฉพาะการตลาด E-commerce การให้ความรู้ด้านมาตรฐานต่างๆ การให้ความรู้กฎหมายธุรกิจ อาจนำไปร่วมดำเนินการเป็นกิจกรรมส่วนหนึ่งในการจัดงานมหกรรมต่างๆ เป็นต้น

ทั้งนี้ จากการประเมินผลกิจกรรมที่เป็นลักษณะการอบรม พบว่า โครงการส่วนใหญ่มีรูปแบบการดำเนินการในลักษณะที่มีการฝึกปฏิบัติ และดำเนินการด้วยตนเอง รวมทั้งมีโครงการที่มีกิจกรรมต่อเนื่องในการพัฒนา เพื่อให้เกิดการใช้ความรู้ที่ได้รับจากการอบรม ทำให้ผู้ประกอบการสามารถนำความรู้ไปปรับใช้กับธุรกิจได้ ทั้งนี้ หากกิจกรรมการอบรมเป็นแบบต่อเนื่องหลายวัน มีการฝึกปฏิบัติหรือการดำเนินการอื่นๆ ควบคู่ไปด้วย จะมีสัดส่วนการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ได้มากกว่าหลักสูตรระยะสั้น 1 วัน และจากสถานการณ์ COVID-19 ทำให้ผู้ประกอบการที่ได้เข้าร่วมการอบรมหลายราย ยังไม่สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปปรับใช้กับธุรกิจได้ ผู้ประกอบการหลายรายต้องชะลอการดำเนินธุรกิจหรือต้องปรับรูปแบบการดำเนินการ เพื่อประคองกิจการให้ผ่านพ้นวิกฤตต่อไป

กลางน้ำ : รูปแบบการดำเนินการส่วนใหญ่ เน้นการส่งเสริมและพัฒนาด้านผลิต ด้วยการใช้เทคโนโลยี การยกระดับการผลิตเข้าสู่มาตรฐาน การพัฒนาสินค้าและบริการ การรวมกลุ่มหรือการสร้างเครือข่ายทางธุรกิจ โดยรูปแบบการดำเนินการส่วนใหญ่ เป็นการส่งที่ปรึกษาไปให้คำปรึกษาเชิงลึก การบ่มเพาะผู้ประกอบการ โดยรูปแบบที่โครงการส่วนใหญ่ดำเนินการคือ การให้คำปรึกษาในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ การพัฒนาบรรจุภัณฑ์ การพัฒนามาตรฐานการผลิต รองลงมาเป็นการให้คำปรึกษาในเรื่องการผลิตและเทคโนโลยี และการตลาด

ปลายน้ำ : รูปแบบการดำเนินการส่วนใหญ่ เป็นการส่งเสริมการตลาดในรูปแบบ E-Commerce ซึ่งเป็นช่องทางที่เป็นทางเลือกให้กับผู้ประกอบการ แต่ก็พบว่า การที่ SME เข้าไปสู่แพลตฟอร์มที่ไม่เหมาะสมกับประเภทธุรกิจก็อาจส่งผลให้ไม่สามารถแข่งขันได้ในระยะยาว

แผนภาพที่ 4 งบประมาณและโครงการที่สนับสนุนพัฒนาแต่ละประเด็นยุทธศาสตร์ประเทศ ปี 2563

เมื่อพิจารณาถึงกลุ่มเป้าหมาย ผู้ประกอบการ SME ที่ได้รับการพัฒนาส่งเสริม ในปี 2563 พบว่ามีจำนวนธุรกิจที่เข้าร่วมทั้งหมด 56,881 ราย โดยผู้ประกอบการขนาดย่อม (Small) เป็นกลุ่มที่มีจำนวนผู้ได้รับการสนับสนุน และงบประมาณในการพัฒนาส่งเสริมมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 42.86 ของงบประมาณทั้งหมด ซึ่งจะเห็นได้ว่าในช่วงที่ผ่านมาหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้มีการผลักดันแผนงานโครงการใหม่ๆ หรือต่อยอดพัฒนาจากโครงการเดิม แต่อย่างไรก็ตาม ก็ยังพบว่ายังมีโครงการที่ยังดำเนินการในเนื้อหา วิธีการแบบเดิมทั้งที่สถานการณ์ของ SME นั้น มีความต้องการเร่งด่วนในการปรับตัวและรับมือกับสถานการณ์ COVID-19 อาทิ โครงการด้านธรรมาภิบาล มาตรฐานธุรกิจบริการ เป็นต้น

แผนงานบูรณาการฯ ปี 2563 ส่วนใหญ่เป็นผู้ประกอบการขนาดเล็กที่อยู่ในระยะเริ่มต้นของการดำเนินธุรกิจ อีกทั้งจากสถานการณ์ COVID-19 ส่งผลให้ต้องเข้าไปช่วยเหลือพัฒนาผู้ประกอบการกลุ่มทั่วไปเพิ่มขึ้น ซึ่งแนวทางการพัฒนาผู้ประกอบการกลุ่มนี้จะมุ่งเน้นการพัฒนาให้สามารถขยายธุรกิจให้เติบโตได้ การให้ความสำคัญกับการสร้างองค์ความรู้ การสร้างมูลค่าเพิ่มด้วยการต่อยอดความคิดสร้างสรรค์ การใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม ซึ่งส่วนใหญ่เป็นกระบวนการต้นน้ำ (33 โครงการ) และกลางน้ำ (31 โครงการ) ในห่วงโซ่ สำหรับผู้ประกอบการที่มีศักยภาพและความเข้มแข็งมากขึ้น หรือมีขนาดธุรกิจขนาดกลาง รูปแบบการสนับสนุนส่วนใหญ่จะมุ่งเน้นที่การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน การปรับปรุงกระบวนการผลิต/การบริหารจัดการ การนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ การพัฒนาผลิตภัณฑ์/บรรจุภัณฑ์

การพัฒนาให้ได้รับการรับรองมาตรฐาน ตลอดจนการขยายโอกาสทางการตลาด โดยเฉพาะการเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันในระดับสากล และการขยายตลาดต่างประเทศ รูปแบบโครงการจึงมุ่งเน้นการพัฒนากระบวนการกลางน้ำและปลายน้ำในห่วงโซ่เป็นหลัก ซึ่งจากสถานการณ์ COVID-19 ส่งผลให้การพัฒนากระบวนการปลายน้ำมีความท้าทายเป็นอย่างมาก และพบว่าหน่วยงานปลายน้ำอย่างกรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศมีความพยายามปรับตัวและติดตามสถานการณ์งานต่างๆ ในต่างประเทศเพื่อที่จะปรับรูปแบบการส่งเสริมให้เหมาะสมกับสถานการณ์ ซึ่งพบว่า ค่อนข้างทำงานเชิงรุก ตลอดจนการอาศัยการมีหน่วยงานในต่างประเทศ ที่สามารถช่วยให้การดำเนินงานในการประสานงานกับผู้ซื้อต่างประเทศ รวมทั้งการแก้ไขปัญหาหรือนำเสนอสินค้าแทนผู้ประกอบการสามารถดำเนินการได้ทันสถานการณ์เพื่อแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้ดี

สำหรับในด้านความซ้ำซ้อนของโครงการ พบว่า โครงการที่ไม่มีความซ้ำซ้อนกับหน่วยงานอื่น มีสัดส่วนคิดเป็นร้อยละ 43 อย่างไรก็ตาม โครงการอีกร้อยละ 33 มีความซ้ำซ้อนกับหน่วยงานอื่น ทั้งหน่วยงานที่อยู่ภายใต้แผนงานบูรณาการฯ และหน่วยงานที่อยู่นอกแผนงานบูรณาการฯ โดยกิจกรรมที่มีความซ้ำซ้อน เช่น การอบรมด้านการตลาดออนไลน์ ซึ่งเป็นที่ต้องการของผู้ประกอบการ SME มากขึ้น การพัฒนาผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ ที่มีหลายหน่วยงานดำเนินการแต่บางหน่วยงานยังขาดการสร้าง ความแตกต่างและความน่าสนใจ

❖ **ด้านความเพียงพอของทรัพยากรหรือปัจจัยนำเข้า (Input) :**

จากผลการประเมินด้านปัจจัยนำเข้า (Input) พบว่ามีผลการประเมินในระดับดีมาก ที่ระดับคะแนน 4.4259 จากการติดตามประเมินแผนงานโครงการ พบว่า โครงการส่วนใหญ่มีความเพียงพอด้านปัจจัยนำเข้า ทั้งในด้านงบประมาณ เครื่องมืออุปกรณ์ในการดำเนินการ ความรู้ความสามารถของบุคลากร นอกจากนี้ หน่วยงานมีการปรับแผนการดำเนินงานให้สอดคล้องกับงบประมาณที่ได้รับจัดสรร สำหรับอุปกรณ์เครื่องมือ โครงการส่วนใหญ่ใช้วัสดุอุปกรณ์สำนักงานโดยทั่วไป มิได้มีการใช้วัสดุอุปกรณ์พิเศษที่กระทบหรือถ้ามี ก็จะมีการจัดซื้อภายใต้โครงการ จึงสามารถบริหารจัดการโครงการได้

อย่างไรก็ตาม จากการประเมินผล พบว่า โครงการบางส่วนถูกปรับลดงบประมาณลง แต่หน่วยงานส่วนใหญ่ยังบริหารจัดการให้เป็นไปตามขอบเขตงบประมาณ โดยมีงบประมาณที่ได้รับจัดสรร มีผลการเบิกจ่าย มีรายละเอียด ดังนี้

ตารางที่ 1 งบประมาณที่ได้รับจัดสรรของหน่วยรับงบประมาณ ปี 2563

กรม/หน่วยงาน	งบประมาณที่ได้รับการจัดสรร	การใช้จ่ายงบประมาณ (เบิกจ่าย+ผูกพัน)	งบประมาณคงเหลือ
กรมโรงงานอุตสาหกรรม	11,508,400	11,450,500	57,900
กรมตรวจบัญชีสหกรณ์	7,445,000	7,445,000	0
กรมทรัพย์สินทางปัญญา	14,500,000	13,614,500	885,500
กรมพัฒนาธุรกิจการค้า	57,228,500	56,073,120	1,155,380
กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน	42,197,400	41,710,100	487,300
กรมวิทยาศาสตร์บริการ	16,052,500	16,041,200	11,300
กรมส่งเสริมการเกษตร	8,254,000	8,207,000	47,000
กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ	74,204,800	61,656,800	12,548,000
กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม	391,411,700	391,335,331	76,369

กรม/หน่วยงาน	งบประมาณที่ได้รับการจัดสรร	การใช้จ่ายงบประมาณ (เบิกจ่าย+ผูกพัน)	งบประมาณคงเหลือ
มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม	2,000,800	1,459,900	540,900
สถาบันเทคโนโลยีนิวเคลียร์แห่งชาติ (องค์การมหาชน)	2,124,000	2,124,000	0
สถาบันมาตรวิทยาแห่งชาติ	13,632,900	13,632,900	0
สถาบันวิจัยและพัฒนาอัญมณีและเครื่องประดับแห่งชาติ (องค์การมหาชน)	28,901,900	28,901,900	0
สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย	22,000,000	21,714,900	285,100
สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา	3,725,500	3,722,700	2,800
สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ (องค์การมหาชน)	233,200,000	233,200,000	0
สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม	141,748,400	126,011,700	15,736,700
สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ	527,000,000	527,000,000	0
สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล	52,133,600	52,133,600	0
สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจสร้างสรรค์ (องค์การมหาชน)	51,500,000	51,500,000	0
สำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ	9,900,000	9,900,000	0
รวม	1,710,669,400	1,678,835,151	31,834,249

อย่างไรก็ตาม ผลการเบิกจ่ายงบประมาณในองค์กรที่เป็นองค์การมหาชน อาจยังไม่สะท้อนผลการใช้จ่ายงบประมาณได้อย่างแท้จริง เนื่องจากการจัดสรรแบบเงินอุดหนุน ทำให้ข้อมูลจากระบบ GFMS ปรากฏการเบิกจ่ายร้อยละ 100

❖ ด้านปัจจัยนำเข้า (Input)

ด้านความรู้ความสามารถของบุคลากร จากการติดตามประเมินผลการดำเนินงานโครงการของเจ้าหน้าที่ ยังพบว่า บางหน่วยงานยังขาดความพร้อมของเจ้าหน้าที่ที่มีความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับการแปรรูปสินค้า รวมถึงความเชี่ยวชาญในเชิงธุรกิจ ซึ่งเป็นสิ่งที่มีความจำเป็นในการพัฒนา จึงควรดำเนินงานร่วมกับหน่วยงานที่มีความเชี่ยวชาญ หรือ Business Development Services จากภาคเอกชน หรือการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ที่ส่งผลให้ผลลัพธ์ไม่ตรงตามวัตถุประสงค์ของโครงการ เช่น การเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ การพัฒนาบรรจุภัณฑ์ การรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์ให้มีคุณภาพ การทำการตลาดออนไลน์เชิงรุก และการสร้างแบรนด์สินค้า ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นไม่สามารถตอบโจทย์วัตถุประสงค์ของโครงการได้อย่างครบถ้วนเนื่องจากการพัฒนายังไม่ไปถึงปลายน้ำในเรื่องของการสื่อสารการตลาดเชิงรุกโดยการขยายช่องทางการตลาดให้กับผลิตภัณฑ์ให้รองรับการตลาดทั้งในและต่างประเทศได้ ซึ่งผลผลิตที่ได้จะเป็นส่วนกลางน้ำคือการพัฒนาบรรจุภัณฑ์ การทำ logo สร้างแบรนด์ให้แก่ผู้ประกอบการเป็นหลัก

ในด้านกระบวนการคัดกรองผู้ประกอบการที่เข้าร่วมโครงการ พบว่า โครงการส่วนใหญ่มีการกำหนดเงื่อนไขหรือคุณสมบัติในการคัดกรองผู้ประกอบการ ทั้งการกำหนดเงื่อนไขหรือคุณสมบัติเพื่อให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีโอกาสในการบรรลุวัตถุประสงค์ การกำหนดเงื่อนไขหรือคุณสมบัติเพื่อคัดกรองกลุ่มเป้าหมายให้ตรงกลุ่ม อย่างไรก็ตาม มีโครงการเพียงบางส่วนเท่านั้นที่มีการกำหนดเงื่อนไขหรือคุณสมบัติเพื่อไม่ให้เกิดความ

ซ้ำซ้อนของผู้ที่เคยได้รับการพัฒนา ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าในภาพรวมของโครงการภายใต้แผนบูรณาการฯ อาจยังไม่สามารถกระจายการสนับสนุนผู้ประกอบการได้อย่างทั่วถึง

นอกจากนี้ จากการติดตามและประเมินผล ทั้งจากความคิดเห็นของผู้ประกอบการ และเจ้าหน้าที่หน่วยร่วมผู้รับผิดชอบโครงการ พบว่า ปัจจุบันหน่วยงานภาครัฐยังไม่มีการบูรณาการฐานข้อมูลผู้ประกอบการที่เป็นฐานข้อมูลกลางเพื่อใช้ประโยชน์ร่วมกัน ทำให้ไม่สามารถคัดกรองได้ว่าผู้ประกอบการเคยได้รับการสนับสนุนหรือพัฒนาอย่างไรบ้าง ซึ่งนอกจากจะส่งผลให้ผู้ได้รับการพัฒนาเป็นผู้ประกอบการกลุ่มเดิมแล้วยังทำให้ขาดการส่งต่อเชื่อมโยงผู้ประกอบการระหว่างหน่วยงานด้วย ดังนั้น ระบบฐานข้อมูลกลางจึงเป็น Ecosystem สำคัญที่หน่วยงานภาครัฐควรริเริ่มเร่งดำเนินการให้เกิดขึ้นโดยเร็ว รวมทั้งการมีระบบการลงทะเบียนที่จะเป็น Profile หรือสมุดพกของผู้ประกอบการ จะช่วยให้การส่งเสริมสามารถจัดโปรแกรมการส่งเสริมที่เหมาะสมได้

ในด้านของวิทยากร/ที่ปรึกษา จากการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการ พบว่า โครงการส่วนใหญ่มีการคัดเลือกวิทยากรและที่ปรึกษาที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ สามารถให้คำปรึกษาแนะนำที่สอดคล้อง ตรงกับความต้องการของผู้ประกอบการ เช่น การปรับปรุงกระบวนการผลิตให้ได้มาตรฐาน การพัฒนาผลิตภัณฑ์/บรรจุภัณฑ์ การพัฒนาช่องทางการตลาดออนไลน์ เป็นต้น อย่างไรก็ตาม ผู้ประกอบการเห็นว่า แม้ว่าที่ปรึกษาจะมีความตั้งใจในการช่วยเหลือผู้ประกอบการ แต่ที่ปรึกษาบางส่วนอาจไม่ได้มีความชำนาญในอุตสาหกรรมนั้นๆ โดยตรง เนื่องจากบางท่านเป็นอาจารย์มหาวิทยาลัย ซึ่งมีความรู้ความเข้าใจทางทฤษฎี แต่อาจยังไม่สามารถให้คำปรึกษาแนะนำที่ผู้ประกอบการสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง

นอกจากนี้ จากการลงพื้นที่ พบว่า บางโครงการมีระเบียบการจัดจ้างที่กำหนดให้จัดจ้างที่ปรึกษาจากมหาวิทยาลัยในพื้นที่ ทำให้การคัดเลือกที่ปรึกษาในโครงการเป็นการคัดเลือกตามพื้นที่ มิได้คัดเลือกจากประสบการณ์ ความเชี่ยวชาญของที่ปรึกษา ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อคุณภาพของโครงการได้ นอกจากนี้ ผู้ประกอบการเห็นว่าหากหน่วยงานภาครัฐสามารถสร้างร่วมมือกับผู้เชี่ยวชาญ หรือที่ปรึกษาจากภาคเอกชน ซึ่งมีประสบการณ์ในธุรกิจหรืออุตสาหกรรมนั้นๆ โดยตรง จะช่วยลดข้อจำกัดด้านความรู้ความเชี่ยวชาญของที่ปรึกษาในพื้นที่ได้

จะเห็นได้ว่า ตัวที่ปรึกษาเอง ถือเป็น Key Success Factor ที่จะทำให้โครงการประสบความสำเร็จ ดังนั้น การคัดเลือกที่ปรึกษาที่มีความเชี่ยวชาญ มีประสบการณ์ จึงเป็นประเด็นที่หน่วยร่วมควรให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง รวมถึงการให้ความสำคัญกับการกำกับ ติดตามการดำเนินงานของที่ปรึกษาให้เป็นไปตามขอบเขตงานที่กำหนด ซึ่งทำให้การดำเนินโครงการประสบผลสำเร็จตามที่คาดหวังไว้

❖ ด้านประสิทธิภาพของการบริหารจัดการโครงการ (Process)

เมื่อพิจารณาภาพรวมผลการเบิกจ่ายงบประมาณสะสมรายหน่วยงาน ณ ไตรมาสที่ 4 ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 พบว่า มี 9 หน่วยงานจากทั้งหมด 22 หน่วยงาน หรือคิดเป็นร้อยละ 40.90 ที่มีผลการเบิกจ่ายงบประมาณร้อยละ 100 อาทิ สำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ สถาบันมาตรวิทยาแห่งชาติ ฯลฯ โดยมีหน่วยงานที่มีการผูกพันงบประมาณไว้มากที่สุด คือ กรมโรงงานอุตสาหกรรม ที่ร้อยละ 69.54 ของงบประมาณที่ได้รับรองลงมา คือ กรมทรัพยากรน้ำบาดาล ร้อยละ 48.43 และกรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ ร้อยละ 37.84 ตามลำดับ ในขณะที่หน่วยงานที่มีงบประมาณคงเหลือมากที่สุด คือ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ร้อยละ 27.03 ของงบประมาณที่ได้รับ

ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาผลการเบิกจ่ายงบประมาณแต่ละไตรมาสรายหน่วยงาน พบว่า หน่วยงานกว่าร้อยละ 50 มีการเบิกจ่ายงบประมาณโดยเริ่มตั้งแต่ไตรมาสที่ 2 เป็นต้นไป โดยมี 8 หน่วยงานที่สามารถเบิกจ่ายงบประมาณได้ตั้งแต่ไตรมาสที่ 1 เช่น สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย สถาบันมาตรวิทยาแห่งชาติ เป็นต้น แสดงให้เห็นถึงการบริหารจัดการงบประมาณกับกิจกรรมโครงการที่มีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตามสำหรับหน่วยงานที่มีการเบิกจ่ายงบประมาณเพียงไตรมาส 3 และ ไตรมาส 4 ได้แก่ 1) กรมโรงงานอุตสาหกรรม ที่มีผลการเบิกจ่ายงบประมาณในไตรมาสที่ 3 ร้อยละ 14.10 และในไตรมาสที่ 4 ร้อยละ 15.85 จากการพิจารณารายงานผลการดำเนินโครงการ พบว่า หน่วยงานมีการจัดจ้างที่ปรึกษาในเดือนมีนาคม 2563 หรือสิ้นไตรมาสที่ 2 ของปีงบประมาณ ซึ่งค่อนข้างล่าช้า และทำให้มีเวลาในการดำเนินกิจกรรมโครงการเพียงแค่ 6 เดือน และ 2) สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล มีผลการเบิกจ่ายงบประมาณในไตรมาสที่ 3 ร้อยละ 3.45 และในไตรมาสที่ 4 ร้อยละ 96.55 ผลการเบิกจ่ายที่ล่าช้าเกิดจากในช่วงไตรมาสที่ 1 และ 2 มีสาเหตุมาจากการดำเนินกิจกรรมโครงการได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 ซึ่งทำให้กิจกรรมของโครงการที่ส่วนใหญ่ต้องดำเนินการจัดประชุมและสัมมนา รวมถึงการลงพื้นที่เพื่อสนับสนุนผู้ประกอบการได้รับผลกระทบไม่สามารถดำเนินการได้ในช่วงดังกล่าว

อย่างไรก็ดี จากการสัมภาษณ์หน่วยงานและวิเคราะห์โครงการ พบว่า มีโครงการส่วนน้อยที่งบประมาณถูกนำไปใช้โดยไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์โครงการและภารกิจหลักของหน่วยงาน รวมถึงไม่เกิดผลลัพธ์ที่เป็นรูปธรรม อาทิ **โครงการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานสินค้าและบริการ พัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันสินค้าเกษตรแปรรูป** ซึ่งมีรูปแบบการสนับสนุนวิสาหกิจชุมชนที่เน้นเชิงปริมาณมากกว่าเชิงคุณภาพ ทำให้ต้องกระจายงบประมาณในการช่วยเหลือวิสาหกิจชุมชนไปในแต่ละรายค่อนข้างน้อย ส่งผลให้อาจไม่สามารถแก้ไขปัญหาหรือตอบสนองต่อการพัฒนาที่วิสาหกิจชุมชนต้องการได้ ประกอบกับกลุ่มเป้าหมายในการสนับสนุนยังไม่ชัดเจน ซ้ำซ้อนกับการช่วยเหลือของหน่วยงานอื่น และมีใช้ภารกิจหลักของกรมฯ รวมทั้งโครงการขยายโอกาสทางการตลาด กิจกรรมพัฒนาวิสาหกิจรายย่อยให้ประกอบธุรกิจอย่างมีอาชีพ ที่มุ่งเน้นการให้องค์ความรู้ต่างๆ แก่ผู้ประกอบการ เช่น การเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ การพัฒนาบรรจุภัณฑ์การรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์ให้มีคุณภาพ การทำการตลาดออนไลน์เชิงรุก และการสร้างแบรนด์สินค้า เป็นต้น โดยถ่ายทอดองค์ความรู้ผ่านกิจกรรมการอบรมเชิงปฏิบัติการตามกลุ่มเป้าหมายที่กำหนด อย่างไรก็ตาม ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นอาจไม่สามารถตอบโจทย์วัตถุประสงค์ของโครงการได้อย่างครบถ้วน เนื่องจากการพัฒนายังไม่ไปถึงปลายน้ำในเรื่องของ การสื่อสารการตลาดเชิงรุกโดยการขยายช่องทางการตลาดให้กับผลิตภัณฑ์จากกล้วยให้รองรับการตลาดทั้งในและต่างประเทศได้ ซึ่งผลผลิตที่ได้จะเป็นส่วนกลางน้ำ คือ การพัฒนาบรรจุภัณฑ์ การทำโลโก้ สร้างแบรนด์ ให้แก่ผู้ประกอบการเป็นหลัก พร้อมทั้งยังไม่มีกำหนดหลักเกณฑ์ (Criteria) ในการคัดเลือกกลุ่มเป้าหมายที่ชัดเจน ประกอบกับผู้เข้าร่วมโครงการที่ผ่านการคัดเลือกมีจำนวนค่อนข้างน้อยเมื่อเทียบกับผู้ประกอบการในพื้นที่ ส่งผลทำให้ไม่เกิดผลกระทบเชิงเศรษฐกิจในพื้นที่มากนัก

❖ **ด้านผลลัพธ์และผลสัมฤทธิ์ (Product)**

หากพิจารณาผลการดำเนินงานของแผนบูรณาการฯ ปี 2563 ในภาพรวม พบว่า ผู้ประกอบการ SME ได้รับการพัฒนาแล้ว จำนวน 460,325 ราย จากเป้าหมาย 387,000 ราย คิดเป็นร้อยละ 118.95 ซึ่งสามารถสรุปผลการดำเนินงาน จำแนกตามแนวทางการดำเนินงาน - ตัวชี้วัด ได้ดังนี้

ตารางที่ 2 ผลการดำเนินงานจำแนกตามแนวทาง ปี 2563

แนวทางการดำเนินงาน	ตัวชี้วัดหลัก	เป้าหมาย	ผลผลิต	ร้อยละ
1. พัฒนาวิสาหกิจในระยะเริ่มต้นให้สามารถเติบโตได้ (Early Stage)	1.1 เยาวชนมีความตระหนักรู้ในการประกอบธุรกิจ	1,700 ราย	7,970 ราย	468.82
	1.2 ผู้ที่อยู่ในระยะเริ่มต้นธุรกิจได้รับการพัฒนาความรู้ การป่มเพาะในการเริ่ม และสร้างการเติบโตให้กับธุรกิจ	10,000 ราย	12,388 ราย	123.88
2. พัฒนาวิสาหกิจรายย่อยให้ประกอบธุรกิจอย่างมืออาชีพ (Micro)	2.1 วิสาหกิจรายย่อยได้รับการพัฒนาทักษะความรู้ในการประกอบธุรกิจ	23,000 ราย	32,247 ราย	140.20
3. พัฒนาวิสาหกิจขนาดย่อมให้ก้าวสู่ธุรกิจสมัยใหม่ (Small)	3.1 วิสาหกิจขนาดย่อมได้รับการพัฒนาการประกอบธุรกิจสมัยใหม่	71,000 ราย	85,421 ราย	120.31
4. พัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและวิสาหกิจที่มีศักยภาพให้เข้าสู่การแข่งขันระดับสากล (Medium & High Potential)	4.1 วิสาหกิจขนาดกลางได้รับการพัฒนาการทำธุรกิจในระดับสากล	1,300 ราย	1,370 ราย	105.38
	5.1 ระบบการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมได้รับการพัฒนา / ให้บริการแก่ SME	280,000 ราย 90 ศูนย์	320,929 ราย 92 ศูนย์	114.62 102.22
รวม			460,325 ราย 92 ศูนย์	118.95 102.22

❖ **สรุปผลการประเมินความสำเร็จ ผลสัมฤทธิ์ และผลกระทบของแผนบูรณาการฯ ปี 2563 ต่อเป้าหมายยุทธศาสตร์ประเทศ**

จากการติดตามประเมินผล ตามแผนบูรณาการส่งเสริม SME ปี 2563 สามารถสรุปเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ของประเทศ ดังนี้

ตารางที่ 3 ผลการดำเนินงานตามแผนบูรณาการส่งเสริม SME ปี 2563 ในประเด็นเป้าหมายยุทธศาสตร์ประเทศ

ตัวชี้วัด	ผลการดำเนินงาน
1. จำนวนผู้ประกอบการที่ได้รับการพัฒนาเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลง (ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี)	139,396 ราย
2. จำนวนผู้ประกอบการรายใหม่/ในระยะเริ่มต้นธุรกิจที่ได้รับการส่งเสริมพัฒนา (แผนส่งเสริม SME)	20,358 ราย
3. จำนวนการก่อตั้งวิสาหกิจเริ่มต้น (เป้าหมายร้อยละ 10) (แผนแม่บทฯ)	1,380 ราย
4. จำนวนผู้ประกอบการที่ได้รับการส่งเสริมและพัฒนาสู่ระดับสากล (ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี)	1,370 ราย/กิจการ

ตัวชี้วัด	ผลการดำเนินงาน
5. จำนวนผู้ประกอบการรายเล็กที่ได้รับการส่งเสริมและพัฒนาสู่ความเป็นมืออาชีพ (ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี)	32,247 ราย/กิจการ
6. จำนวนผู้ประกอบการที่ได้รับการส่งเสริมสู่พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ)	85,421 ราย
7. จำนวนบริษัทและนักศึกษาได้รับการพัฒนาศักยภาพ (แผนการปฏิรูปฯ)	20,358 ราย/กิจการ
8. จำนวนผู้ได้รับการส่งเสริมแบรนด์ (ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี)	72 แบรนด์
9. จำนวนการยื่นจดทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญา (แผนพัฒนาเศรษฐกิจฯ)	126 รายการ
10. จำนวนผู้ประกอบการที่สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุน (แผนส่งเสริม SME)	50 ราย
11. จำนวนผู้ประกอบการที่มีความเข้มแข็งมีศักยภาพออกสู่สากล (ขยายตลาดต่างประเทศได้ ขยายตลาดอื่นๆ ได้ สินค้าเดิม ตลาดใหม่ สินค้าใหม่ตลาดเดิม) (ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี)	828 ราย
12. จำนวนผลิตภัณฑ์สร้างสรรค์ (แผนส่งเสริม SME)	2,598 ผลิตภัณฑ์
13. รายได้จาก e-commerce platform (แผนการปฏิรูปฯ)	รายได้รวม 448,000,000 บาท ผู้ประกอบการที่ชำระเงินผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ N/A
14. รายได้ของผู้ประกอบการและวิสาหกิจชุมชนเพิ่มขึ้น (แผนส่งเสริม SME)	11,854,773,125.74 บาท
15. การจ้างงานเพิ่มขึ้น (จำนวนและค่าใช้จ่ายการจ้างงาน)	125,461,783.00 บาท
16. ต้นทุนโลจิสติกส์ที่ลดลง	ไม่มีโครงการ
17. มูลค่าการลงทุนที่เพิ่มขึ้น	262,900,002.39 บาท
18. ผลภาพการผลิตของปัจจัยการผลิต (ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี)	ต้นทุนการผลิตที่ลดลง 694,356,118.02 บาท ต้นทุนของเสียที่ลดลง 97,485,594.69 บาท
19. อัตราการขยายตัวของมูลค่าการส่งออก (ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี)	1,865,790.20 บาท
20. มูลค่าทางเศรษฐกิจ	13,036,842,413.86 บาท
21. สัดส่วน GDP SME ต่อ GDP ประเทศ	0.015%
22. มูลค่า GDP ในส่วนที่เกิดจากโครงการ	2,389,579,960 บาท

จากประเด็นเป้าหมายยุทธศาสตร์ของประเทศที่กล่าวมาข้างต้นเป็นตัวชี้วัดผลผลิตที่สะท้อนการดำเนินงานของโครงการ ซึ่งมีการปรับเปลี่ยนไปในแต่ละปี อย่างไรก็ตาม ประเด็นเป้าหมายยุทธศาสตร์ของประเทศในบางตัวชี้วัดสามารถสะท้อนภาวะเศรษฐกิจของประเทศในระดับมหภาคให้เห็นได้อย่างชัดเจน ได้แก่ มูลค่าการลงทุนที่เพิ่มขึ้น อัตราการขยายตัวของมูลค่าการส่งออก และมูลค่าทางเศรษฐกิจ โดยจากข้อมูลพบว่า ผลสัมฤทธิ์การดำเนินงานของตัวชี้วัดเหล่านี้ในปี 2563 ลดลงจากปี 2562 ค่อนข้างมาก ซึ่งสามารถสะท้อนให้เห็นถึงผลกระทบจากสถานการณ์โควิด-19 ได้ในระดับหนึ่ง กล่าวคือ มูลค่าการลงทุนที่เพิ่มขึ้น

ลดลงจาก 1,854.25 ล้านบาท ในปี 2562 เหลือ 262.90 ล้านบาท ในปี 2563 หรือลดลงร้อยละ 85.82 ขณะเดียวกันอัตราการขยายตัวของมูลค่าการส่งออก ลดลงจาก 267.45 ล้านบาท ในปี 2562 เหลือ 1.87 ล้านบาท ในปี 2563 หรือลดลงถึงร้อยละ 99.32 ส่งผลให้มูลค่าทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นในปี 2563 ลดลงเหลือ 13,036.84 ล้านบาท หรือลดลงร้อยละ 8.39 เมื่อเทียบกับปี 2562 และพบว่าปี 2563 สัดส่วนของผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจที่ส่งผลต่อ GDP คิดเป็นร้อยละ 0.015 ซึ่งลดลง โดยมีรายละเอียดผลการวิเคราะห์เศรษฐกิจ ดังนี้

❖ ผลการวิเคราะห์ผลกระทบต่อเศรษฐกิจมหภาค

การดำเนินแผนงานบูรณาการฯ ก่อให้เกิดประโยชน์ทางตรงกับผู้ประกอบการที่ได้รับการสนับสนุนในรูปแบบของกำไรที่เพิ่มขึ้น ต้นทุนที่ลดลง การจ้างงานที่เพิ่มขึ้น ฯลฯ ซึ่งผลประโยชน์เหล่านี้ถือเป็นมูลค่าเพิ่ม (value-added) ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของ GDP ของประเทศ การประเมินผลประโยชน์ทางตรงที่เกิดขึ้นกับผู้ประกอบการในสาขาต่างๆ โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างได้ผลดังแสดงในตาราง

เมื่อพิจารณาข้อมูล แล้วพบว่าผู้ประกอบการใน 25 สาขา ที่ได้รับประโยชน์ทางตรงจากการดำเนินแผนงานบูรณาการฯ โดยคิดเป็นประโยชน์ในรูปแบบของกำไรที่เพิ่มขึ้นรวมทั้งสิ้น 1,388 ล้านบาท (จากการมีรายได้เพิ่มขึ้นและต้นทุนการผลิตลดลง) และมีการจ้างแรงงานเพิ่มขึ้นเป็นมูลค่า 125 ล้านบาท ดังนั้นการดำเนินแผนงานบูรณาการฯ ก่อให้เกิดมูลค่าเพิ่ม (value added) ของประเทศไทยเพิ่มขึ้นรวม 1,513 ล้านบาท โดยสาขาที่ได้รับประโยชน์ทางตรงและมีมูลค่าเพิ่มขยายตัวเพิ่มขึ้น มากที่สุด 5 อันดับแรก ได้แก่ อาหาร บริการอื่นๆ อุตสาหกรรมอื่นๆ ธุรกิจขนส่งและโลจิสติกส์ และสิ่งทอและเครื่องแต่งกาย โดยมีมูลค่าเพิ่มที่เพิ่มขึ้นของแต่ละสาขาเท่ากับ 562 391 132 60 และ 38 ล้านบาท ตามลำดับ มูลค่าเพิ่ม (value added) ที่เพิ่มขึ้นรวมที่แสดงในสดมภ์สุดท้ายของตารางที่ 4 คือ ΔV ในสมการ (8) ซึ่งสามารถใช้เพื่อคำนวณตัวคูณตาราง IO เพื่อประเมินผลกระทบต่อเศรษฐกิจในภาพรวมต่อไป

ตารางที่ 4 ผลกระทบทางตรงต่อสาขาการผลิตที่เกิดขึ้นจากการดำเนินแผนงานบูรณาการฯ

หน่วย: บาท

สาขา	กำไรที่เพิ่มขึ้น	การจ้างงานที่เพิ่มขึ้น	รวมมูลค่าเพิ่มที่เพิ่มขึ้น
การปลูกพืช	8,080,928	105,084	8,186,012
การเลี้ยงสัตว์	3,281,189	24,888	3,306,077
การประมง	23,712	0	23,712
อาหาร	542,424,925	20,037,862	562,462,787
ผักและผลไม้กระป๋อง	161,133	0	161,133
ปลากระป๋องและอาหารทะเลกระป๋อง	615,847	0	615,847
สิ่งทอและเครื่องแต่งกาย	33,666,428	4,863,834	38,530,262
เครื่องหนังและรองเท้า	4,742,461	24,888	4,767,350
เฟอร์นิเจอร์ไม้ ผลิตภัณฑ์ไม้ และเครื่องเรือนไม้	10,144,706	96,788	10,241,494
ผลิตภัณฑ์กระดาษ	5,695,641	96,788	5,792,429
สิ่งพิมพ์	7,803,309	55,307	7,858,616

สาขา	กำไรที่เพิ่มขึ้น	การจ้างงานที่เพิ่มขึ้น	รวมมูลค่าเพิ่มที่เพิ่มขึ้น
เคมีภัณฑ์	19,504,666	605,617	20,110,283
ปุ๋ย	219,714	0	219,714
ยาและสมุนไพร	14,469,859	135,503	14,605,362
เครื่องสำอาง	6,941,523	0	6,941,523
ผลิตภัณฑ์ยาง	3,055,959	0	3,055,959
ผลิตภัณฑ์พลาสติก	12,737,953	190,811	12,928,763
แก้วและเซรามิก	1,175,565	0	1,175,565
เหล็กและโลหะการ	17,084,869	732,824	17,817,693
เครื่องจักรกล	18,569,072	525,421	19,094,493
เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์	16,092,851	373,325	16,466,177
ยานยนต์และชิ้นส่วน	12,422,576	160,392	12,582,967
อุตสาหกรรมอื่นๆ	113,910,199	18,512,238	132,422,438
อัญมณีและเครื่องประดับ	5,588,309	2,500,000	8,088,309
การก่อสร้าง	8,574,328	199,107	8,773,434
ค้าส่ง	20,917,994	973,411	21,891,405
ค้าปลีก	28,776,209	4,914,062	33,690,270
ธุรกิจร้านอาหาร	26,286,431	654,380	26,940,811
ธุรกิจที่พักแรม	18,644,643	3,654,913	22,299,555
ธุรกิจขนส่งและโลจิสติกส์	59,935,168	566,901	60,502,069
บริการด้านธุรกิจ	3,736,930	182,515	3,919,445
ธุรกิจการศึกษาและการวิจัย	3,667,407	33,184	3,700,592
ธุรกิจการแพทย์	14,538,157	38,715	14,576,872
ธุรกิจกีฬาและนันทนาการ	2,677,665	63,604	2,741,269
ธุรกิจซ่อมบำรุง	4,654,680	0	4,654,680
การบริการส่วนบุคคล	10,720,162	0	10,720,162
การบริการอื่นๆ	326,322,777	65,139,419	391,462,197
รวม	1,387,865,942	125,461,783	1,513,327,725

ที่มา: จากการคำนวณ

ผลกระทบโดยรวมต่อเศรษฐกิจของประเทศ

เมื่อใช้ตัวคูณตารางปัจจัยการผลิตและผลผลิต (IO multiplier) ดังแสดงในสมการ (8) ในการประเมินผลกระทบโดยรวมที่เกิดขึ้นกับสาขาการผลิตต่างๆ เมื่อสาขาการผลิตที่ได้รับการสนับสนุนมีการขยายตัว จะทำให้มีความต้องการใช้วัตถุดิบเพิ่มขึ้น ทำให้สาขาการผลิตที่เป็นอุตสาหกรรมต้นน้ำขยายตัวตาม (การเชื่อมโยงไปข้างหน้า) นอกจากนั้นจะมีผลผลักดันให้อุตสาหกรรมปลายน้ำขยายตัวอีกด้วย เนื่องจากอุตสาหกรรมปลายน้ำจะมีแหล่งวัตถุดิบในการผลิตเพิ่มขึ้น (การเชื่อมโยงไปข้างหน้า) ผลกระทบโดยรวมที่เกิดขึ้นกับสาขาการผลิตทั้งหมดแสดงในตารางที่ 5 โดยแยกเป็นผลกระทบทางตรง (ผลกระทบที่เกิดขึ้นกับผู้ประกอบการที่ได้รับผลประโยชน์จากการดำเนินแผนงานบูรณาการฯ ในรูปของกำไรที่เพิ่มขึ้นและมีการจ้างงานเพิ่มขึ้น) และผลกระทบทางอ้อม (ผลกระทบจากการเชื่อมโยงไปข้างหน้าและข้างหลัง) และผลผลิตที่เพิ่มขึ้นรวม (รวมผลกระทบทางตรงและทางอ้อม) ในแต่ละสาขา

จากการสำรวจข้อมูลพบว่า การดำเนินแผนงานบูรณาการฯ ก่อให้เกิดการเพิ่มขึ้นของมูลค่าเพิ่มใน 25 สาขา จากทั้งหมด 56 สาขา คิดเป็นมูลค่าทั้งสิ้น 1,513 ล้านบาท ซึ่งถือเป็นผลกระทบทางตรงที่เกิดขึ้น นอกจากนั้น สาขาการผลิตที่ได้รับประโยชน์ทางตรงจากการดำเนินแผนงานบูรณาการฯ มากที่สุด 5 อันดับแรก คือ อาหาร บริการอื่นๆ อุตสาหกรรมอื่นๆ ธุรกิจขนส่งและโลจิสติกส์ และสิ่งทอและเครื่องแต่งกาย ดังที่ได้กล่าวมาในหัวข้อที่ผ่านมา

จากการคำนวณด้วยตารางปัจจัยการผลิตและผลผลิตพบว่า สาขาที่ได้รับผลกระทบทางอ้อมจากการดำเนินแผนงานบูรณาการฯ มากที่สุด 5 อันดับแรก ได้แก่ อาหาร ธุรกิจร้านอาหาร เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ ธุรกิจขนส่งและโลจิสติกส์ และยานยนต์และชิ้นส่วน โดยมีมูลค่าผลผลิตในระบบเศรษฐกิจเพิ่มขึ้นรวมทุกสาขา (ผลทางอ้อมรวม) เท่ากับ 876 ล้านบาท

เมื่อพิจารณาผลรวมของมูลค่าผลผลิตที่เพิ่มขึ้นแล้วพบว่าสาขาการผลิตที่มีการขยายตัวสูงสุด 5 อันดับแรก คือ อาหาร การบริการอื่นๆ อุตสาหกรรมอื่นๆ ธุรกิจขนส่งและโลจิสติกส์ และธุรกิจร้านอาหาร ตามลำดับ โดยมีผลผลิตที่เพิ่มขึ้นคิดเป็นมูลค่าเท่ากับ 655 408 149 104 และ 103 ล้านบาท ตามลำดับ ในขณะที่ สาขาที่มีการขยายตัวน้อยที่สุด ได้แก่ อาหารสัตว์ การบริหารราชการ ปุ๋ย ยาสูบ และห้องสมุดและพิพิธภัณฑ์ ตามลำดับ เนื่องจากสาขาเหล่านี้ไม่มีผู้ประกอบการที่ได้รับประโยชน์ทางตรงจากการดำเนินแผนงานบูรณาการฯ และมีความเชื่อมโยงกับสาขาอื่นๆ น้อยมาก

สำหรับผลกระทบโดยรวมจากการดำเนินแผนงานบูรณาการฯ ที่เกิดขึ้นในระบบเศรษฐกิจ คือ สามารถทำให้มูลค่าผลผลิตรวมของประเทศเพิ่มขึ้นรวมทั้งสิ้นเท่ากับ 2,389 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 0.015 ของ GDP ในปี พ.ศ. 2562 (GDP ปี พ.ศ. 2563 มีมูลค่า 15.70 ล้านล้านบาท)

ตารางที่ 5 ผลกระทบจากการดำเนินแผนงานบูรณาการฯ ที่เกิดขึ้นต่อสาขาเศรษฐกิจต่างๆ ในภาพรวม
หน่วย: บาท

สาขา	ผลทางตรง	ผลทางอ้อม	ผลกระทบรวม
การปลูกพืช	8,186,012	11,718,119	19,904,131
การเลี้ยงสัตว์	3,306,077	21,294,823	24,600,900
การประมง	23,712	5,441,760	5,465,472
เหมืองแร่	0	7,947,536	7,947,536
อาหาร	562,462,787	92,591,951	655,054,738
ปศุสัตว์แช่เย็นและแช่แข็ง	0	24,335,583	24,335,583
ผักและผลไม้กระป๋อง	161,133	7,042,260	7,203,393
ปลากระป๋องและอาหารทะเลกระป๋อง	615,847	7,815,266	8,431,114
เครื่องดื่ม	0	19,923,851	19,923,851
อาหารสัตว์	0	2,275,938	2,275,938
สุราและเบียร์	0	14,964,561	14,964,561
ยาสูบ	0	629,084	629,084
สิ่งทอและเครื่องแต่งกาย	38,530,262	29,992,055	68,522,317
เครื่องหนังและรองเท้า	4,767,350	2,498,412	7,265,762
เฟอร์นิเจอร์ไม้ ผลิตภัณฑ์ไม้ และเครื่องเรือนไม้	10,241,494	4,902,768	15,144,261
ผลิตภัณฑ์กระดาษ	5,792,429	5,522,643	11,315,072
สิ่งพิมพ์	7,858,616	3,011,060	10,869,676
เคมีภัณฑ์	20,110,283	25,358,199	45,468,482
ปุ๋ย	219,714	1,011,540	1,231,254
ยาและสมุนไพร	14,605,362	5,714,052	20,319,414
เครื่องสำอาง	6,941,523	1,325,948	8,267,471
ปิโตรเลียม	0	4,665,691	4,665,691
ผลิตภัณฑ์ยาง	3,055,959	7,252,557	10,308,516
ผลิตภัณฑ์พลาสติก	12,928,763	11,049,188	23,977,952
แก้วและเซรามิก	1,175,565	7,455,813	8,631,378
โลหะ	0	8,761,078	8,761,078
เหล็กและโลหะการ	17,817,693	15,361,321	33,179,014
เครื่องจักรกล	19,094,493	9,821,544	28,916,037

สาขา	ผลทางตรง	ผลทางอ้อม	ผลกระทบรวม
เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์	16,466,177	45,954,049	62,420,225
การผลิตยานยนต์อื่นๆ	0	3,321,375	3,321,375
ยานยนต์และชิ้นส่วน	12,582,967	34,251,450	46,834,417
อุตสาหกรรมอื่นๆ	132,422,438	17,400,996	149,823,433
อัญมณีและเครื่องประดับ	8,088,309	9,471,385	17,559,694
สาธารณูปโภค	0	24,298,360	24,298,360
การก่อสร้าง	8,773,434	15,818,769	24,592,204
การก่อสร้างสาธารณูปโภค	0	13,715,756	13,715,756
ค้าส่ง	21,891,405	21,225,568	43,116,973
ค้าปลีก	33,690,270	22,571,254	56,261,524
ธุรกิจร้านอาหาร	26,940,811	76,526,984	103,467,795
ธุรกิจที่พักแรม	22,299,555	23,906,115	46,205,671
ธุรกิจขนส่งและโลจิสติกส์	60,502,069	44,155,850	104,657,920
โทรคมนาคม	0	4,883,244	4,883,244
สถาบันการเงินและการประกันภัย	0	29,972,796	29,972,796
บริการอสังหาริมทรัพย์	0	8,660,646	8,660,646
บริการด้านธุรกิจ	3,919,445	28,711,969	32,631,414
การบริหารราชการ	0	1,356,429	1,356,429
ธุรกิจการศึกษาและการวิจัย	3,700,592	19,677,224	23,377,816
ธุรกิจการแพทย์	14,576,872	20,504,076	35,080,949
สถาบันธุรกิจ	0	4,712,587	4,712,587
การผลิตและจัดจำหน่ายภาพยนตร์	0	5,807,172	5,807,172
วิทยุและโทรทัศน์	0	6,318,013	6,318,013
ห้องสมุดและพิพิธภัณฑ์	0	3,122	3,122
ธุรกิจกีฬาและนันทนาการ	2,741,269	4,760,796	7,502,064
ธุรกิจซ่อมบำรุง	4,654,680	4,565,651	9,220,331
การบริการส่วนบุคคล	10,720,162	7,262,367	17,982,530
การบริการอื่นๆ	391,462,197	16,753,630	408,215,826
รวม	1,513,327,725	876,252,235	2,389,579,960

ที่มา: จากการคำนวณ

ข้อเสนอแนะ

(1) ข้อเสนอแนะแนวทางการจัดทำกรอบแผนงาน และการจัดเก็บข้อมูลการส่งเสริม SME ในรูปแบบการจัดสรรงบประมาณภายใต้แผนงานยุทธศาสตร์การพัฒนาผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

ภายใต้วิกฤตการณ์แพร่ระบาดของ COVID-19 ที่สถานการณ์ยังไม่มีแนวโน้มที่แน่นอนผู้ประกอบการ SME ส่วนใหญ่ได้รับกระทบในทางลบต่อธุรกิจ และกระทบต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและการเติบโตของประเทศ ดังนั้น แนวทางการจัดทำกรอบแผนงาน จะต้องสอดคล้องกับสถานการณ์ ดังนี้

1. กรอบแผนการดำเนินงานในการส่งเสริมและพัฒนารวมทั้งให้ความช่วยเหลือ SME ควรสอดคล้องกับสถานการณ์และความจำเป็นเร่งด่วน ที่ปรึกษาเห็นว่าควรแบ่งออกเป็น 3 ช่วงระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การพร้อมรับในช่วงสถานการณ์ที่กระทบต่อเนื่องจากสถานการณ์ COVID-19 ซึ่งเป็นช่วงระยะเวลาที่ผู้ประกอบการต้องการสิ่งสำคัญ 3 ส่วนได้แก่ รายได้ที่สามารถเข้ามาหล่อเลี้ยงธุรกิจ กระแสเงินสดหมุนเวียนในธุรกิจเพื่อให้เกิดสภาพคล่อง และการลดต้นทุน ค่าใช้จ่ายเพื่อให้มีเงินเพียงพอต่อยอดขายที่ลดลง โดยจากข้อมูลวิจัยกรุงศรี ได้นำข้อมูลจีดีพีรายภาคธุรกิจมาประเมินร่วมกับกับข้อมูลรายบริษัทแล้วพบว่า การระบาดของไวรัสส่งผลให้จำนวนบริษัทที่ขาดสภาพคล่องหรือสภาพคล่องตึงตัวมีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างมาก โดยหากใช้มาตรการล็อกดาวน์สองเดือน บริษัทที่เปราะบางและอ่อนไหวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพคล่องรุนแรงจะเพิ่มขึ้นจาก 102,076 บริษัทก่อนที่จะมีการระบาด ไปเป็น 192,046 บริษัท จากจำนวนบริษัทที่มีในประเทศไทยทั้งหมด 747,390 บริษัท หรือเพิ่มขึ้นเกือบ 2 เท่าตัว บริษัทในประเทศไทยจึงต้องการเงินหมุนเวียนระยะสั้นสูงถึง 1.7 ล้านล้านบาท หรือราว 10% ของ GDP (ประเมินจากจำนวนเงินที่ไม่เพียงพอต่อการชำระหนี้ของบริษัททั่วประเทศภายใน 1 ปีข้างหน้า) โดยภาคค้าส่งและค้าปลีกจะต้องการเงินหมุนเวียนราว 4 แสนล้านบาท เพื่อชำระหนี้ในระยะสั้น หากไม่มีการปรับโครงสร้างหนี้และปรับโครงสร้างธุรกิจ ในขณะที่ธุรกิจโรงแรม ขนส่งทางอากาศ และร้านอาหารจะต้องการใช้เงินราว 3 – 5 หมื่นล้านบาทเพื่อความอยู่รอดโดยรวมแล้ว เกือบ 60% ของบริษัทที่ประสบปัญหาจะต้องใช้เงินมากกว่า 1 ล้านบาทต่อบริษัท เพื่อผ่านวิกฤตสภาพคล่อง

ระยะที่ 2 การเตรียมความพร้อมการตลาดทันที เมื่อหากสถานการณ์ดีขึ้นก็สามารถผลักดันการจำหน่ายได้อย่างเต็มที่ โดยภาครัฐ โดยเฉพาะหน่วยงานปลายน้ำ ควรเตรียมการวางแผนการดำเนินการจัดทำแผนการตลาด การกำหนดแคมเปญหรือรูปแบบการตลาดที่จะกระตุ้นบรรยากาศของการซื้อขาย ตลอดจนการกระตุ้นกำลังซื้อของผู้บริโภค

ระยะที่ 3 การเตรียมแผนและดำเนินการเพื่อก้าวสู่นาคตที่ยั่งยืน ซึ่งครอบคลุมทั้งการที่ผู้ประกอบการจะต้องปรับตัวให้พร้อมรับกับโครงสร้าง พฤติกรรมที่ต้องเปลี่ยนแปลงไป

การพัฒนาแบบแนวทางการส่งเสริมและพัฒนาผู้ประกอบการให้ Tailormade มากขึ้น เนื่องจากผู้ประกอบการแต่ละสาขาได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ที่แตกต่างกัน

โดยทั้ง 3 ระยะดังกล่าว ควรดำเนินการไปพร้อมกันและเตรียมความพร้อมล่วงหน้า ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรร่วมกันกำหนดเป้าหมายและกลยุทธ์ รวมทั้งแผนการดำเนินการแต่ละระยะ เพื่อวางแผนการจัดสรรงบประมาณให้เหมาะสม และจะช่วยให้การปรับแผนการดำเนินงานในระยะ 1-2 ปี สอดคล้องกับสถานการณ์และความต้องการของ SME ทั้งนี้ เป้าหมายสำคัญในช่วงของการสถานการณ์ COVID-19 การที่จะช่วยให้ SME สามารถรับมือ ปรับตัวประกอบธุรกิจ รักษาการจ้างงานไว้ และสามารถอยู่รอดได้อย่างเข้มแข็งและยั่งยืน ไม่ใช่การมุ่งเน้นการเติบโตของยอดขายเท่านั้น

2. การสร้างความชัดเจนและกำหนดขอบเขตการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณให้สอดคล้องกับสถานการณ์ เมื่อพิจารณายุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 กำหนดเป้าหมายและทิศทางของการพัฒนาเป็นไปตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติประเด็นผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่ ซึ่งที่ปรึกษามีข้อสังเกตว่า เป้าหมายของยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณฯ บางประเด็นอาจไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ของ SME ที่ได้รับผลกระทบจาก COVID-19 รวมทั้งแนวทางการพัฒนาไม่ได้ระบุมุ่งเน้นเป้าหมาย ดังนั้น สสว. ควรเข้าไปมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายและทิศทางยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี หรือมีการกำหนดขอบเขตทิศทางและเป้าหมายการพัฒนาตามนโยบายการจัดสรรงบประมาณให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น สอดคล้องกับสถานการณ์ SME การวางแผนงานและกรอบนโยบายที่จะต้องพิจารณาความสามารถ ความยืดหยุ่น และการตอบสนองต่อวิกฤติ หรือการเปลี่ยนแปลงได้อย่างรวดเร็ว ดังนั้น ทั้งกลไกการจัดทำแผนงานและกลไกการจัดสรรงบประมาณควรต้องรองรับการบริหารจัดการในช่วงสถานการณ์วิกฤติได้ด้วย

3. การกำหนดกรอบแนวทางควรนำไปสู่การวางแผนงานโครงการ ตลอดจนปัจจัยแวดล้อมต่างๆ เพื่อให้เหมาะสมกับการเติบโตของธุรกิจ โดยควรวิเคราะห์แนวทางการพัฒนายุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณกับช่วงการพัฒนาของธุรกิจ เพื่อให้การผลักดันแผนงานโครงการต่างๆ สอดคล้องกับสถานะ (Stage) เป้าหมายและความต้องการของผู้ประกอบการแต่ละกลุ่มแต่ละช่วงของธุรกิจ เพื่อให้การนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพที่ชัดเจนมากขึ้น

ตารางที่ 6 การพัฒนาที่จำเป็นของ SME แต่ละกลุ่ม

กลุ่ม SME	ลักษณะสำคัญ	สิ่งที่ต้องการ/จำเป็น
SME นวัตกรรมระยะเริ่มต้น	มีแนวคิดเชิงนวัตกรรมในขั้นต้นแบบหรือการพิสูจน์แนวคิด	ระบบนิเวศทางวัฒนธรรมและการศึกษาที่ส่งเสริมการเป็นผู้ประกอบการ การเข้าถึงบริการและความสามารถที่หลากหลาย
Startup ที่เริ่มต้นธุรกิจสำเร็จ	กลุ่มที่เริ่มสร้างผลิตภัณฑ์หรือบริการ ได้แล้วเล็กน้อย	การสร้างกระบวนการ (เช่น การผลิตหรือ การส่งมอบบริการห่วงโซ่อุปทานและ กลยุทธ์ทางการตลาดและการขาย) / การเข้าถึง ความสามารถในการดูแลและการจัดการ
บริษัทขนาดกลางที่เติบโต	บริษัทที่กำลังเติบโตที่รายได้ 10-200 ล้านดอลลาร์สหรัฐ/ปี โมเดลธุรกิจมีความได้เปรียบทางการแข่งขัน และการเติบโตในระดับปานกลาง โดยไม่ถูก Disruption	คำปรึกษาและการสนับสนุนทางธุรกิจเชิงกลยุทธ์ (เช่น การขยายกิจการ) เพื่อให้เกิดการเติบโต (เช่น ผ่านการเข้าถึงตลาดต่างประเทศเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงาน และการนำเทคโนโลยีมาใช้)
บริษัทขนาดกลางที่ซบเซา	บริษัทที่หยุดเติบโตหรือกำลังดิ้นรนเพื่อให้อยู่รอด	การสนับสนุนในการพลิกธุรกิจของตน/ หลีกเลี่ยงการล้มละลาย (เช่น ผ่านกิจกรรมส่งเสริมผลิตภาพ การสนับสนุนกลยุทธ์การออกแบบผลิตภัณฑ์ใหม่) สินเชื่อฉุกเฉินและการสนับสนุนการระงับข้อพิพาทต่างๆ
ธุรกิจขนาดเล็กในท้องถิ่น	ธุรกิจที่มีพนักงานน้อยกว่า 10 คน/มีรายได้ ต่ำกว่า 1 ล้านดอลลาร์สหรัฐ/ปี และ ศักยภาพในการเติบโตที่ถูกจำกัดโดยรายได้ของผู้บริโภคในท้องถิ่น และทักษะด้านการจัดการ เทคโนโลยีและการเงินจำกัด	ความพยายามที่จะสนับสนุนการแบ่งส่วนตลาด พิสูจน์ได้ยาก รัฐบาลอาจกระจายทรัพยากร/เงินเสริม เพื่อเพิ่มความต้องการและส่งเสริมการเข้าถึงสินเชื่อ
ธุรกิจ Micro	อาชีพอิสระในพื้นที่ที่หลากหลาย (เช่น ธุรกิจที่บ้าน ร้านซ่อม บริการทำความสะอาด บริการแท็กซี่) ที่มีผลผลิตและค่าแรงต่ำ	การให้กู้ยืมอย่างถูกกฎหมาย (เช่น สินเชื่อดอกเบี้ยต่ำเพื่อขยายธุรกิจ) การสนับสนุนลูกค้า ลูกค้า ซัพพลายเออร์

4. การจัดเก็บข้อมูลการส่งเสริม SME ตามยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณ เมื่อพิจารณาตัวชี้วัดของเป้าหมายตามนโยบายการจัดสรรงบประมาณปี 2565 พบข้อสังเกตว่า มีผลการดำเนินงานที่ผ่านมา ผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดส่วนใหญ่ต่ำกว่าเป้าหมายค่อนข้างมาก และจากสถานการณ์ COVID-19 ก็อาจยิ่งส่งผลกระทบต่อให้การบรรลุเป้าหมายบางตัวชี้วัดเป็นไปได้ยาก โดยการติดตามผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัด ควรมีการหารือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดเก็บข้อมูลตามตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ เพื่อสร้างความเข้าใจต่อนิยามแนวทางการเก็บข้อมูลผลการดำเนินงาน ข้อจำกัดที่พบของตัวชี้วัดเพื่อจะทบทวนในระยะต่อไป ตลอดจนการพิจารณาตัวชี้วัดหรือข้อมูลที่ควรติดตามควบคุมเพื่อเป็นการเฝ้าระวัง สะท้อนความก้าวหน้าหรือความเสี่ยงที่เกิดขึ้น อาทิ

- ด้านการสร้างความเข้มแข็งผู้ประกอบการอัจฉริยะเป้าหมาย โดยการกำหนดเป้าหมายการขยายตัวของวิสาหกิจเริ่มต้นในประเทศไทยเพิ่มขึ้น ควรต้องมีการวิเคราะห์ข้อมูลในรายละเอียดสถิติข้อมูลว่าวิสาหกิจที่เริ่มต้นธุรกิจเป็นกลุ่มสาขาไหน แผนงานโครงการที่ขอรับการส่งเสริมหรือได้รับการจัดสรรงบประมาณนั้นมุ่งเน้นสาขาอะไร สอดคล้องกับสถานการณ์ตลาดจากผลกระทบ COVID-19 หรือไม่ โดยการจดทะเบียนในรูปแบบอะไร นิติบุคคล หรือทะเบียนพาณิชย์ ทุนจดทะเบียนเป็นอย่างไร เปรียบเทียบกับสถิติที่ผ่านมา ตลอดจนพิจารณาข้อมูลการเลิกกิจการ ทั้งจำนวน สาขา และระยะเวลาของธุรกิจ เพื่อเป็นการติดตามสถานการณ์ความเข้มแข็งของผู้ประกอบการด้วย
- ด้านการสร้างโอกาสเข้าถึงบริการทางการเงิน โดยการกำหนดเป้าหมายสินเชื่อธุรกิจรายใหม่ที่ไม่ใช่รายใหญ่เฉลี่ยต่อปีเพิ่มขึ้น จะต้องพิจารณาเฉพาะรายใหม่เท่านั้น ซึ่งหน่วยงานที่จะเก็บข้อมูลเพื่อรายงานข้อมูลดังกล่าวเป็นหน่วยงานไหน และจะต้องพิจารณาประเภทสินเชื่อด้วย การนำสินเชื่อไปใช้เพื่อเป้าหมายการสร้างมูลค่าเพิ่มหรือไม่ เช่น การลงทุน การซื้อวัตถุดิบเพื่อผลิต การจ่ายค่าแรง เป็นต้น
- ด้านการสร้างโอกาสเข้าถึงตลาดเป้าหมาย โดยการกำหนดเป้าหมายมูลค่าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของประเทศเพิ่มขึ้น จะต้องพิจารณาข้อมูลปัจจัยประกอบทางการตลาดอื่นๆ เพิ่มเติม เช่น จำนวนผู้ประกอบการที่มียอดขายต่อเนื่องในตลาด E-Commerce เพื่อแสดงถึงการเลือกใช้ช่องทางให้เหมาะสมกับสินค้า นอกจากนั้น อาจต้องพิจารณาข้อมูลที่สะท้อนประสิทธิภาพต่างๆ เช่น ผู้ประกอบการที่เข้ามาใช้ช่องทาง E-Commerce สามารถสร้างลูกค้ารายใหม่ได้มากน้อยแค่ไหน สัดส่วนค่าโฆษณาที่จ่ายกับโปรแกรม E-Commerce เป็นสัดส่วนเท่าไรกับรายได้จากช่องทาง E-Commerce การใช้ โปรแกรม E-Commerce ของภาครัฐที่พัฒนาใหม่ๆ ขึ้นว่าดำเนินการแล้วไม่คุ้มค่าหรือไม่ เป็นต้น

ซึ่งจากประเด็นตัวอย่าง จะเห็นได้ว่าสิ่งสำคัญคือการที่ สสว. จะมีข้อมูลที่จะนำมาใช้ในการวิเคราะห์ ถึงประสิทธิภาพ ประสิทธิผลของนโยบายหรือมาตรการ แผนงานโครงการส่งเสริมต่างๆ ของภาครัฐ และทบทวนกลยุทธ์การดำเนินงานในระยะต่อไปได้อย่างเหมาะสม

5. กลไกการขับเคลื่อนกิจกรรมการส่งเสริม SME และการจัดสรรงบประมาณ ควรดำเนินการในลักษณะโปรแกรมที่แบ่งตามประเด็นและเป้าหมาย (Program) ไม่ควรดำเนินการและจัดสรรงบประมาณเป็นรายโครงการ (Project) กล่าวคือ การให้งบประมาณเพื่อดำเนินการของหน่วยงานแต่ละแห่งนั้น สอดคล้องกับเป้าหมายที่ต้องการ และกรอบการดำเนินงานของหน่วยงานที่มีความชำนาญเฉพาะด้าน แต่หน่วยงานผู้ดำเนินการเป็นผู้กำหนดเองว่าจะดำเนินการโครงการย่อยๆ ในรูปแบบใดเพื่อให้บรรลุเป้าหมายร่วมกัน เช่นเดียวกับประเทศสิงคโปร์ ประเทศมาเลเซีย ที่มีการแก้ปัญหาโครงการที่ทับซ้อนกันและมีขนาดเล็กเกินไปที่จะสร้างความแตกต่างอย่างชัดเจนในการแก้ไขปัญหา โดยการออกแบบแผนแม่บทการส่งเสริมผู้ประกอบการ SME (SME Masterplan) ปี 2012-2020 ที่มุ่งเน้นนโยบายและการพัฒนาโครงการในเชิงกลยุทธ์ โดยได้มุ่งเน้นไปที่การสร้างผลลัพธ์ที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในเชิงบวกต่อการพัฒนา SME ผ่านการสร้างกลไกที่เรียกว่า โปรแกรมที่สร้างผลกระทบสูง (High-Impact Programs: HIPs) โดยแนวคิดของ HIPs เป็นกลไกวิธีการที่โครงการต่างๆ จากหลากหลายหน่วยงาน สามารถประสานงาน (Coordination) และทำงานร่วมกัน (Synergy) เพื่อให้บรรลุผลลัพธ์ที่ต้องการโดยรวม และยังช่วยเพิ่มประสิทธิผลของโครงการเหล่านี้ให้มากขึ้น เมื่อเทียบกับแนวทางตามโครงการ โดยแผนแม่บทการส่งเสริมผู้ประกอบการ SME ของประเทศมาเลเซีย มีบทเรียนที่ควรศึกษา ดังนี้

1) การสร้างโปรแกรมในการดำเนินงานส่งผลให้การส่งเสริม SME ตั้งแต่ต้นน้ำไปจนถึงปลายน้ำ (End-to-end assistance) มีผลลัพธ์ที่ชัดเจน ซึ่งเชื่อมโยงกับเป้าหมายทั้ง 4 เป้าหมายในแผนแม่บท โดยโปรแกรมจะเป็นกลไกในการบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานต่างๆ โดยใช้โครงการและทรัพยากรที่มีอยู่แล้วให้เกิดประโยชน์และมีประสิทธิภาพสูงสุด เพื่อบรรลุเป้าหมายและผลลัพธ์ในระดับมหภาค รวมถึงลดความซ้ำซ้อนของการดำเนินงานโครงการต่างๆ

2) การใช้รูปแบบความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน (Public-private partnership) เพื่อประสานวัฒนธรรมองค์กรให้เข้ากับการดำเนินงานของโปรแกรม โดยการบูรณาการองค์ความรู้และความเชี่ยวชาญของภาคเอกชน เพื่อตอบสนองเป้าหมายการดำเนินงานของแผนแม่บท ซึ่งทักษะเหล่านี้รวมถึงความเชี่ยวชาญในด้านการตลาด การเจรจา การแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ การทำงานเป็นทีม เป็นต้น ตัวอย่างเช่น ทีมผู้บริหารโปรแกรม HIP 2 ได้รับการว่าจ้างเพื่อจัดการตลาด เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ สร้างการรับรู้ และสร้างพันธมิตรและความร่วมมือระหว่างกระทรวงและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อีกทั้งเพื่อทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางในการส่งเสริมการค้าทางเทคโนโลยีอีกด้วย

3) โปรแกรมต่างๆ ถูกดำเนินการโดยหน่วยงานที่ไม่ได้อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของกระทรวง แต่ขึ้นตรงต่อหน่วยงานระดับสูงของรัฐบาล โดยโปรแกรมที่มีผลการดำเนินงานที่ดีจะอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักนายกรัฐมนตรีโดยตรง เนื่องมาจากการดำเนินงานของโปรแกรมต้องอาศัยความร่วมมือระหว่างหน่วยงานต่างๆ หากโปรแกรมอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของกระทรวง อาจส่งผลให้เกิดความขัดแย้งระหว่างหน่วยงานที่ต่างต้องการสนับสนุนโครงการของตัวเอง เพื่อจะได้รับงบประมาณและการใช้จ่ายงบประมาณที่ดีกว่า

4) กลยุทธ์การประชาสัมพันธ์เชิงรุกเพื่อสร้างการรับรู้เกี่ยวกับโปรแกรมและการพัฒนา SME อย่างต่อเนื่อง โดยใช้การประชุมเชิงปฏิบัติการ การสัมมนา การใช้ช่องทางสื่อที่หลากหลาย เช่น Social Media งานแถลงข่าว สื่อโทรทัศน์ และช่องทางอื่นๆ ตัวอย่างเช่น การประชุมด้านนวัตกรรมของโปรแกรม HIP 2 ได้จัดแสดงนวัตกรรมของผู้ประกอบการจำนวน 20 รายที่ประสบผลสำเร็จในการนำนวัตกรรมไปใช้ในเชิงพาณิชย์ผ่านความช่วยเหลือของโปรแกรม HIP 2 ซึ่งช่วยสร้างแรงผลักดันและความน่าเชื่อถือให้กับโปรแกรม รวมถึงการสนับสนุนจากรัฐบาลอีกด้วย

5) โปรแกรมได้รับงบประมาณในการดำเนินงานที่เพียงพอ เนื่องจากการให้ความช่วยเหลือ SME แบบ End-to-end นั้น จำเป็นต้องมีการส่งเสริม SME อย่างต่อเนื่อง และต้องใช้ทรัพยากรทั้งบุคลากรและเงินทุนอย่างมาก ดังนั้น ภาครัฐจึงควรจัดสรรงบประมาณในการดำเนินงานที่เพียงพอ เพื่อให้โปรแกรมสามารถดำเนินกิจกรรมต่างๆ ได้ โดยเฉพาะในช่วงเริ่มต้นของโปรแกรม

6) มีการติดตามและประเมินผลในตัวแผนแม่บท โดยมุ่งเน้นที่ผลลัพธ์ของโปรแกรม กระบวนการติดตามและประเมินผลภายใต้แผนแม่บทนี้มีความแตกต่างจากการติดตามและประเมินผลของโครงการทั่วไป โดยตัวชี้วัดของโปรแกรมจะเชื่อมโยงไปถึงผลการดำเนินงานของทุกๆ โครงการที่เกี่ยวข้อง อย่างไรก็ตาม การติดตามและประเมินผลในช่วงที่ผ่านมายังไม่ดีเท่าที่ควร ทั้งนี้เนื่องจากกระบวนการติดตามยังไม่มีประสิทธิภาพมากเพียงพอ ซึ่งส่งผลกระทบต่อตรงต่อการประเมินผลโครงการต่างๆ

7) ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจะต้องชำระค่าบริการทั้งหมดหรือบางส่วนจากการเข้าร่วมและได้รับการสนับสนุนจากโปรแกรม โดยมีแนวคิดที่ว่าหากผู้เข้าร่วมโครงการชำระค่าบริการที่เกิดขึ้นจากการรับบริการจากโปรแกรมแล้ว จะส่งผลให้ผู้เข้าร่วมโครงการเห็นความสำคัญและดำเนินกิจกรรมส่งเสริมต่างๆ จากโปรแกรมอย่างจริงจังจนกระทั่งประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของโปรแกรม

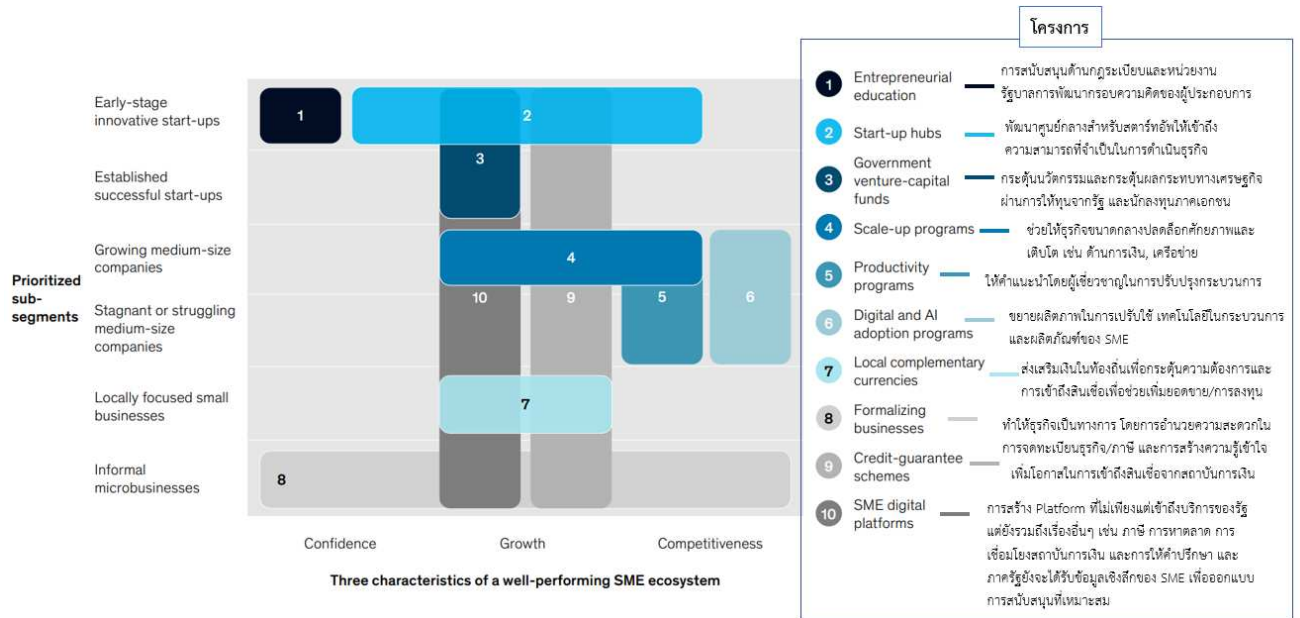
6. สสว. ควรให้บริการและรวมซึ่งข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับมาตรการส่งเสริมต่างๆ ของภาครัฐ ซึ่งปัจจุบันกระจายอยู่กับหน่วยงานต่างๆ โดยควรจัดหมวดหมู่อย่างเป็นระบบให้สืบค้นได้ง่าย การมีรายชื่อผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านที่ SME สามารถเลือกใช้บริการได้ รวมทั้งมีแบบฟอร์มต่างๆ ที่ต้องใช้ในการกรอกใบสมัครเพื่อขอรับการส่งเสริมด้วย จะช่วยให้ สสว. มีฐานข้อมูล SME ที่จะนำไปใช้ประโยชน์ในการวางแผนการพัฒนาส่งเสริมต่อไป โดยในต่างประเทศมีการพัฒนา Platform เพื่อให้ผู้ประกอบการประเมินตนเอง และเชื่อมโยงไปยังโครงการในการพัฒนาต่อไป

(2) ข้อเสนอแนะต่อการจัดทำโครงการที่สอดคล้องกับกรอบแผนงาน และการมีส่วนร่วมของหน่วยงาน ภายใต้แผนงานในระยะต่อไป

1. การร่วมประเมินสถานการณ์ผลกระทบจาก COVID-19 กับหน่วยงานหลักที่เกี่ยวข้องในการขับเคลื่อนแนวทางการพัฒนาแต่ละด้าน การพิจารณาข้อจำกัด ปัญหาอุปสรรคต่างๆ ซึ่งอาจส่งผลต่อเป้าหมายและแนวทางการพัฒนาที่กำหนดไว้ เพื่อกำหนดกรอบแนวทางการจัดลำดับความสำคัญของลักษณะโครงการที่ควรดำเนินการหรือการมุ่งเน้นเพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์

2. การสร้างระบบนิเวศที่เอื้อต่อการดำเนินธุรกิจผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อมยุคใหม่ นับเป็นปัจจัยสำคัญ และหลายประเด็นอาจไม่จำเป็นต้องใช้งบประมาณโดยตรง แต่เป็นการปรับกระบวนการทำงาน การพัฒนาฐานข้อมูล การทบทวนข้อจำกัดต่างๆ ที่ส่งผลต่อความสามารถทางการแข่งขันของ SME ตลอดจนการพัฒนาเครื่องมือ กลไกการส่งเสริมที่จะทำให้เกิดผลกระทบสูงและเกิดการพัฒนายั่งยืน โดย สสว. จะต้องเร่งผลักดันให้มีความก้าวหน้า และกำกับติดตามผล เพื่อการตัดสินใจเชิงนโยบายต่อไป

3. การออกแบบโครงการให้สอดคล้องกับระดับสถานะของผู้ประกอบการแต่ละกลุ่ม เพื่อให้การส่งเสริมพัฒนาสอดคล้องตรงกับความต้องการและปัญหาของผู้ประกอบการอย่างแท้จริง

แผนภาพที่ 5 การออกแบบโครงการตามระดับสถานะของผู้ประกอบการ

4. การนำหลักการบริหารความเสี่ยง ผลการติดตามประเมินผล มาใช้ในการพิจารณาถ่วงน้ำหนักข้อเสนอโครงการ และการกำกับติดตามประเมินผล โดยประเด็นความเสี่ยงที่พบที่สำคัญ ได้แก่

- หน่วยรับงบประมาณไม่มีแผนสำรองในการปรับแผนการดำเนินงานให้เหมาะสมกับสถานการณ์
- การดำเนินกิจกรรมที่เป็นพื้นฐานทั่วไป ไม่ได้สอดคล้องกับสถานการณ์ และความจำเป็นของ SME กิจกรรมที่ต้องลดหรือปรับรูปแบบ
  - การขยายธุรกิจหรือสร้างรายใหม่เข้ามา ในขณะที่ในตลาดกำลังอิ่มและมีผู้ประกอบการเริ่มส่งสัญญาณว่าได้รับผลกระทบและอาจต้องปิดกิจการ
  - การสร้างเครือข่ายที่มีแต่สมาชิก แต่ไม่มีกิจกรรมที่เป็นความร่วมมือของกลุ่มสมาชิก
- การดำเนินการของหน่วยรับงบประมาณที่ไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการตามการจัดสรรงบประมาณ
- ดำเนินโครงการด้วยการขาดความเข้าใจในลักษณะของ SME โดยเฉพาะหน่วยรับงบประมาณที่เข้ามาร่วมส่งเสริม SME ในช่วงแรก
- ดำเนินการในเรื่องที่ไม่ใช่ภารกิจและจุดแข็งของหน่วยงาน เช่น หน่วยงานด้านวิทยาศาสตร์ไปส่งเสริมพัฒนาเรื่องแบรนด์และการสร้างสรรค์ การที่หน่วยงานด้านการพัฒนาวิสาหกิจไปส่งเสริมเรื่องการตลาด
- งานศึกษาวิจัยเชิงนโยบายในการส่งเสริม SME ที่ไม่มีแผนหรือแนวทางในการผลักดันให้นำไปปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม เป็นต้น

5. การพิจารณามาตรการรูปแบบการส่งเสริม ในช่วงสถานการณ์วิกฤติ ที่บางพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ระบาดและควบคุม ผู้ประกอบการต้องการให้หน่วยงานภาครัฐ ต้องทำหน้าที่เป็นคนกลางในการเชื่อมโยง SME เพื่อหาพันธมิตรและโอกาส ไม่ว่าจะเป็นการเชื่อมโยงกับผู้ประกอบการรายใหญ่

ที่จะมาช่วยสนับสนุนการส่งเสริมพัฒนา เช่น การเป็น outsource หรือ partner หรือรับจ้างผลิตให้กับรายใหญ่ เป็นต้น การเชื่อมโยงพันธมิตรกับ SME ด้วยกัน การเชื่อมโยงไปสู่ตลาดหรือผู้ซื้อกลุ่มใหม่ๆ การมีมาตรการ นโยบายการสนับสนุนต้นทุนขนส่งต่อหน่วยที่แพงขึ้น การเชื่อมโยงสินค้าเน่าเสียง่ายกับโปรแกรม E-Commerce เฉพาะ อาทิ เช่น แพลตฟอร์มการส่งสินค้าเกษตร DGT Farm Thailandpostmart JatujakMall The Hub Thailand แพลตฟอร์มการจำหน่ายอาหารสดในรูปแบบของ ‘ตลาดสดออนไลน์’ สำหรับร้านอาหารและผู้บริโภค เช่น เฟรชเก็ต (Freshket)

6. การกระตุ้นการสนับสนุนการเข้าถึงตลาดทั้งในประเทศและต่างประเทศ ช่วยเหลือวิสาหกิจขนาดเล็กให้สามารถเข้าถึงตลาด โดยเฉพาะตลาดต่างประเทศโดยใช้ประสบการณ์และเครือข่ายของบริษัทขนาดใหญ่ที่มีชื่อเสียง รวมถึงการเชื่อมโยงและส่งเสริมบริษัทที่ปรึกษาภาคเอกชน ในเขตเศรษฐกิจสำคัญของโลก และให้ความช่วยเหลือดูแลให้คำแนะนำเฉพาะทางแก่ SME ที่ต้องการลงทุนและส่งออกสินค้า

7. ภาครัฐต้องส่งเสริมพัฒนาเป็นที่เล็งในการให้คำปรึกษาแนะนำ SME ในการสร้างความยืดหยุ่นต่อการรับมือ และตอบสนองต่อวิกฤตให้แก่ผู้ประกอบการ SME โดยภาครัฐจะต้องพิจารณา โดยประเมินปัจจัยที่เป็นช่องว่างและความเสี่ยงของ SME และช่วยในการปรับปรุง เช่น การพึ่งพาซัพพลายเออร์และลูกค้ารายใดรายหนึ่ง ตลาดใดตลาดหนึ่ง กระแสเงินสดสำรองที่ต่ำ การใช้เครื่องมือดิจิทัลที่ไม่คุ้นเคย ความไม่คุ้นเคยกับการสนับสนุนจากภาครัฐ รวมไปถึงการวิเคราะห์คู่ค้าทางธุรกิจ ที่อาจได้รับผลกระทบด้วย การร่วมมือกับคู่ค้าอาจวางแผนการจัดการร่วมวางแผนต้นทุนและการจัดการได้ การรอดในวิกฤตที่ทั้งห่วงโซ่จะช่วยให้รอดวิกฤตเกิดความยั่งยืนมากกว่า ตลอดจนการจัดการพนักงานหรือลูกจ้างที่จะช่วยลดผลกระทบและประคองไปด้วยกันได้จนกว่าวิกฤตจะคลี่คลาย ตลอดจนภาครัฐต้องช่วยให้ SME สร้างความสามารถในการแข่งขันจากจุดแข็งของตนเอง สร้างและหาจุดแข็งของตนเองให้เจอ และใช้จุดแข็งให้เป็นประโยชน์

8. ด้านการพัฒนาผู้ประกอบการรายใหม่ เมื่อพิจารณาหลักสูตรการศึกษาในระดับอาชีวศึกษาและอุดมศึกษาจำเป็นต้องมีการปรับปรุงให้มีการสอดแทรกองค์ความรู้เชิงธุรกิจเพิ่มเติม ในส่วนของการอาชีวศึกษา การได้ฝึกประสบการณ์กับสถานประกอบการ นอกจากจะได้ฝึกทักษะความชำนาญที่มีความจำเป็นต่อการทำงาน และการใช้เทคโนโลยีของอุตสาหกรรมต่างๆ แล้ว ยังเป็นการบ่มเพาะทักษะความเป็นผู้ประกอบการ เช่น Passion ความคิดใหม่ที่แตกต่างหรือความสามารถในการหาโอกาสทางธุรกิจ และความกล้าเสี่ยงอีกด้วย อย่างไรก็ตาม คุณลักษณะของความเป็นผู้ประกอบการเกิดขึ้นได้จากการฝึกประสบการณ์และซึมซับการทำธุรกิจจากสถานประกอบการ แต่หากไม่มีความรู้เกี่ยวกับการเงิน เศรษฐศาสตร์ ธุรกิจ และการเป็นผู้ประกอบการ (Financial, Economics, Business and Entrepreneurial Literacy) แล้ว การพัฒนาให้เกิดวิสาหกิจใหม่ (Startup) ได้ยาก ดังนั้น กิจกรรมการอบรมบ่มเพาะนิสิต นักศึกษาโดยใช้ระยะเวลาสั้นๆ เพียง 1-3 วัน อาจไม่สามารถผลักดันให้เกิดผู้ประกอบการรายใหม่ได้ โดยหลักสูตรที่ควรผลักดัน ต้องเน้นการลงมือปฏิบัติ บริษัทจำลอง หรือ แม้กระทั่งส่งเสริมให้จัดตั้งธุรกิจจริง เน้นความเข้าใจตลาด โดยเฉพาะรูปแบบของการตลาดที่เปลี่ยนแปลงไปตามพฤติกรรมของลูกค้าหรือผู้บริโภค อีกทั้งสามารถสร้างเทรนด์หรือความต้องการใหม่ๆ ให้เกิดขึ้นในสังคมที่ยังไม่มีความต้องการเพื่อสามารถสร้างธุรกิจหรือขายสินค้าอย่างเป็นทางการได้ ตัวอย่างหลักสูตรของมหาวิทยาลัยกรุงเทพที่มีการจัดตั้งคณะกรรมการสร้างเจ้าของธุรกิจและการบริหารกิจการ (School of Entrepreneurship and Management: BUSEM) มหาวิทยาลัยกรุงเทพ สาขาความเป็นผู้ประกอบการ ได้รับความร่วมมือทางวิชาการกับ Babson College ประเทศสหรัฐอเมริกาซึ่งเป็นมหาวิทยาลัยที่มีชื่อเสียงแห่งหนึ่งในด้านการพัฒนาผู้ประกอบการทั้งในระดับปริญญาตรีและบัณฑิตศึกษา และเป็นหลักสูตรที่มุ่งเน้นการสร้างผู้ประกอบการโดยเน้นที่การลงมือทำจริง และมีผลลัพธ์ที่สามารถสานต่อเป็นธุรกิจได้ในขณะที่กำลังศึกษาอยู่ในหลักสูตร และยังเป็นสถาบันการศึกษาเพียงแห่งเดียวของประเทศไทย ที่เข้าร่วมเป็นสมาชิกของ

สมาคม GCEE (Global Consortium of Entrepreneurship Education) ซึ่งเป็นสมาคมที่มีสมาชิกจากมหาวิทยาลัยชั้นนำต่างๆ ทั่วโลก มีพันธกิจในการร่วมมือและแลกเปลี่ยนในด้านการศึกษาและการพัฒนาผู้ประกอบการ รวมถึงคณะกรรมการสร้างเจ้าของธุรกิจและการบริหารกิจการ ยังเป็นตัวแทนของประเทศไทย ในการทำวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผู้ประกอบการในประเทศไทยภายใต้โครงการ GEM (Global Entrepreneurship Monitor) ซึ่งโครงการนี้ประกอบด้วยสมาชิกจาก 78 ประเทศทั่วโลก ที่ทำวิจัยเกี่ยวกับผู้ประกอบการในประเทศของตนเอง ข้อมูลจากงานวิจัยของทุกประเทศจะถูกรวบรวมและเผยแพร่ และแบ่งปันทั้งในกลุ่มสมาชิกและสาธารณชนทั่วโลกนอกจากนี้คณะกรรมการสร้างเจ้าของธุรกิจและการบริหารกิจการยังมีศูนย์บ่มเพาะผู้ประกอบการ (Incubator) ที่คอยสนับสนุนนักศึกษาในการเริ่มการดำเนินธุรกิจและการออกจากธุรกิจ เพื่อให้ครบวงจรในการทำธุรกิจ รวมถึงศูนย์นี้ยังมีพันธกิจในการรวบรวมกรณีศึกษาด้านการทำธุรกิจในประเทศไทยอีกด้วย ดังนั้น หากหลักสูตรอาชีวศึกษาและอุดมศึกษามีการสอดแทรกองค์ความรู้เชิงธุรกิจเพิ่มเติมในทุกหลักสูตรไม่เฉพาะเพียงสาขาการบริหารธุรกิจเท่านั้น เพื่อให้ผู้จบการศึกษามีทั้งความชำนาญเชิงอุตสาหกรรมที่สามารถทำงานได้ทันทีและองค์ความรู้ทางธุรกิจ อาทิ การเป็นเจ้าของกิจการ การวางแผนธุรกิจ ประเด็นเรื่องสิทธิบัตร และต้นทุนสำหรับความเสี่ยง เป็นต้น ที่สามารถจุดประกายให้เห็นโอกาสและช่องทางในการสร้างธุรกิจ

การส่งเสริมพัฒนาผู้ประกอบการรุ่นใหม่ จะต้องคัดกรองผู้ที่มีความสนใจต่อการพัฒนาต่อไปในขั้นตอนกระบวนการพัฒนากระบวนการที่จะนำไปสู่ผู้ประกอบการรุ่นใหม่สำหรับธุรกิจสตาร์ทอัพ (Startup/Venture Process) แม้ปัจจุบันจะมีหน่วยบ่มเพาะวิสาหกิจในสถาบันอุดมศึกษา (University Business Incubator: UBI) โดยสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) แต่ยังไม่สอดคล้องกับพื้นฐานของแต่ละอุตสาหกรรม จำเป็นต้องขยายผลการบ่มเพาะให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด รวมทั้งบ่มเพาะกิจการให้มีความหลากหลายและครบวงจรตั้งแต่การพัฒนาความคิดที่จะประกอบธุรกิจสตาร์ทอัพ (Idea) การสร้างรูปแบบของธุรกิจ (Business Model) ซึ่งเมื่อพิจารณาแนวโน้มของบริบทโลกและเป้าหมายยุทธศาสตร์ประเทศไทย 4.0 จำเป็นต้องมีการบูรณาการศาสตร์ต่างๆ (Interdisciplinary) เข้าด้วยกัน และส่งเสริมความร่วมมือกับต่างประเทศเพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์เพื่อพัฒนาผู้ประกอบการและนวัตกรรมเชิงพาณิชย์ อีกทั้งความสามารถในการวิเคราะห์ทางการเงิน (Business Plan/Financial Analysis) เพื่อเป้าหมายทางเศรษฐกิจและการวางแผนด้านการลงทุน (Fund Raising) แทนที่จะต้องลงทุนด้วยทรัพย์สินส่วนตัวทั้งหมด ทั้งๆ ที่มีความเสี่ยงสูงเพราะโอกาสการประสบความสำเร็จของผู้ประกอบการใหม่หรือสตาร์ทอัพน้อยมาก ตลอดจนกระบวนการสำคัญ คือ การนำสู่การปฏิบัติ (Implementation) และการประเมินผล (Assessment) เพื่อความสำเร็จของการเป็นผู้ประกอบการเริ่มต้น (Startup) จนสามารถออกสู่ตลาดได้

การพิจารณาความสามารถของนิสิตนักศึกษาที่มีด้านเทคโนโลยี นวัตกรรมต่างๆ ไปทำงานให้กับ SME อาทิ เช่น ประเทศจีน ที่หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องในระดับประเทศแนะนำให้นักศึกษาจบใหม่ให้ทำงานในกิจการ SME รวมถึงบ่มเพาะให้เกิดผู้ที่มีความสามารถทางด้านนวัตกรรมโดยการฝึกอบรมและให้ความรู้เฉพาะทาง และมีการให้คำตอบแทนหรือแรงจูงใจในการเข้าทำงานกับ SME เช่น ค่าเล่าเรียน เงินอุดหนุน และสินเชื่อการศึกษา เป็นต้น

9. การส่งเสริมให้ผู้ประกอบการเข้าสู่ธุรกิจ E-Commerce ควรพิจารณาการส่งเสริมแพลตฟอร์มให้เหมาะสมกับสินค้าและบริการ ตำแหน่งทางการตลาด เพื่อให้มีพื้นที่การสื่อสารเนื้อหา คุณค่าของสินค้าและบริการที่ต้องการจะสื่อสารเพิ่มขึ้น จะทำให้สร้างความได้เปรียบในการแข่งขันในตลาดที่มีคู่แข่งจำนวนมาก และควรต้องให้ความรู้กับ SME ต่อความเหมาะสมของผลิตภัณฑ์ การตลาดกับช่องทาง E-Commerce แต่ละประเภท ให้ผู้ประกอบการเลือกใช้สื่อและช่องทางการตลาดให้เหมาะสมกับสินค้าและกลุ่มลูกค้า สามารถใช้สื่อ

และเผยแพร่และนำเสนอสินค้าได้ด้วยตนเอง และสามารถบริหารจัดการได้โดยตลอดห่วงโซ่ เช่น ชำระเงินผ่านระบบออนไลน์ การชำระเงินปลายทาง การติดตามการจัดส่งสินค้า เป็นต้น และควรมีการติดตามว่าผู้ประกอบการที่สามารถอยู่รอด ใช้โอกาสเติบโตได้ในตลาด E-Commerce

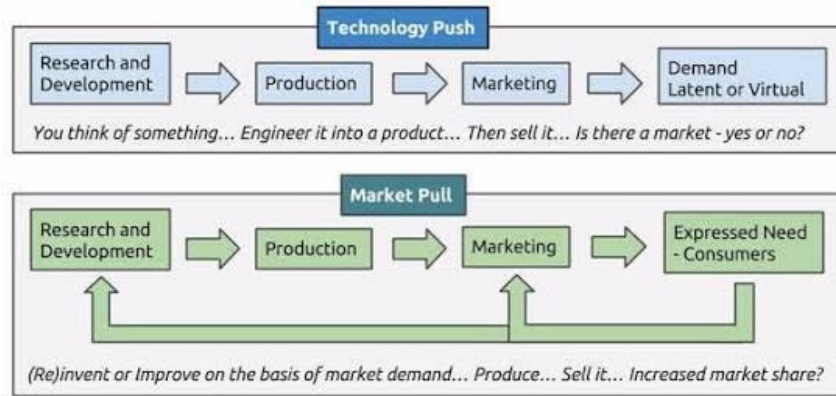
10. ด้านการส่งเสริมผู้ประกอบการเพื่อให้งานวิจัย เทคโนโลยีและนวัตกรรมมาใช้ โดยจำแนก ระหว่างการซื้อเทคโนโลยีมากับการพัฒนาเอง ซึ่งมีความต้องการส่งเสริมพัฒนาที่แตกต่างกัน ตลอดจนควรพิจารณาให้เหมาะสมกับเป้าหมายของการพัฒนาการตลาด Painpoint ของธุรกิจ และความเหมาะสมของผู้ประกอบการแต่ละกลุ่ม ดังนั้น ควรต้องมีการวิจัยธุรกิจและการให้คำแนะนำเบื้องต้นต่อการวิจัย เทคโนโลยี และนวัตกรรมที่เหมาะสม โดยแผนงานโครงการหรือรูปแบบการส่งเสริมของรัฐอาจต้องมีหลากหลายรูปแบบ เช่น การเชื่อมโยงมหาวิทยาลัย สถาบันวิจัย และผู้ประกอบการ SME เพื่อการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยี นวัตกรรม การให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีหรือเงื่อนไขอื่นๆ ที่กระตุ้นการวิจัยและพัฒนา การเชื่อมโยงการเข้าถึงแหล่งเงินทุนกับผู้ประกอบการที่พัฒนา การพัฒนาบุคลากรเพื่อรองรับการเปลี่ยนผ่านการใช้เทคโนโลยี เป็นต้น ทั้งนี้ อย่างน้อยผู้ประกอบการ SME ควรมีการนำเทคโนโลยีมาใช้ทั้งในการติดตามข้อมูลสถานการณ์ด้าน SME มาตรการการส่งเสริมของภาครัฐ การใช้ประโยชน์ในการตลาด การเลือกใช้เทคโนโลยีช่วยในการจัดการระบบต่างๆ

11. การส่งเสริมพัฒนาการคิดวิจัยและสร้างสรรค์นวัตกรรมและเทคโนโลยีโดยมุ่งเน้นโอกาสจากสถานการณ์วิกฤติ เช่น การรองรับอุตสาหกรรมและบริการด้านสุขภาพ การรองรับพฤติกรรมของสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป สังคมผู้สูงอายุ การ Work from Home เป็นต้น รวมทั้งการพัฒนาแพลตฟอร์มเพื่อช่วย SME และการลดต้นทุน อาทิ การพัฒนาบรรจุภัณฑ์เพื่อให้สินค้าเก็บไว้ได้นาน ไปได้ไกลขึ้น การพัฒนาด้านการบริหารจัดการโลจิสติกส์ การนำกากหรือของเสียมาใช้หรือพัฒนาต่อ เป็นต้น

12. การส่งเสริมพัฒนาวิจัย นวัตกรรมและการพัฒนาสินค้าและบริการต่างๆ ต้องเน้นโดยการคำนึงถึงตลาดเป็นสำคัญ แต่อย่างไรก็ตาม ด้วยภารกิจอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานภาครัฐบางหน่วย และรูปแบบการบริการ ที่อาจมีข้อจำกัดในการบูรณาการความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นๆ ในระหว่างบริการได้ตลอด อาทิ การสนับสนุนและพัฒนาด้านการวิจัย เทคโนโลยีและนวัตกรรมของ สวทช. ซึ่งบทบาทของ สวทช. จะอยู่ในส่วนของกลางน้ำ และเนื่องจากในการช่วยเหลือให้คำปรึกษาแก่ผู้ประกอบการที่มีการติดต่อขอคำปรึกษาแนะนำจาก สวทช. อย่างต่อเนื่อง ส่วนหนึ่งเป็นการต้องให้คำแนะนำทางด้านการตลาดไปด้วย จึงเป็นข้อจำกัดที่จะบูรณาการ ดังนั้น ที่ปรึกษาเห็นว่า การพัฒนารูปแบบการส่งเสริมสนับสนุนเพื่อให้ผู้ประกอบการสามารถรับบริการจากผู้เชี่ยวชาญได้ตามต้องการ โดยไม่ต้องรอรับการส่งเสริมในลักษณะโครงการจากภาครัฐ อาทิ เช่น การส่งเสริมผู้ให้บริการธุรกิจ (BDS) การพัฒนาแพลตฟอร์มสำหรับการประเมินตนเอง เพื่อวิเคราะห์ Gap ของธุรกิจทั้งด้านความสามารถในการแข่งขัน และการตลาด และหากสามารถเชื่อมโยงไปสู่โปรแกรมการพัฒนาส่งเสริมหรือมาตรการต่างๆ ของภาครัฐได้ ก็จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง โดยมีรายละเอียดรูปแบบการพัฒนาและตัวอย่างของประเทศต่างๆ ดังนี้

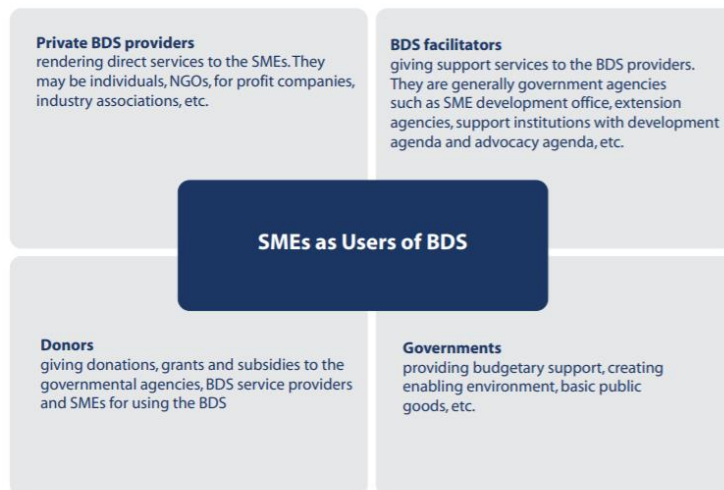
การพัฒนาสินค้าและกระบวนการของผู้ประกอบการ แม้จะมีการนำเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมเข้ามาช่วยในการพัฒนา แต่มักจะอยู่ในรูปแบบของการผลักดันด้วยเทคโนโลยี (Technology-push) ซึ่งเป็นกระบวนการไปสู่ผลิตภัณฑ์ใหม่ แต่อาจไม่ตอบสนองต่อความต้องการของตลาด แต่ในช่วงยุค COVID-19 หลายประเทศทั่วโลก เช่น สหรัฐอเมริกา สหราชอาณาจักร และเกาหลี ได้เปลี่ยนมาเป็นการผลักดันให้เกิดนวัตกรรมด้าน COVID-19 ตามความต้องการของภาคเอกชน (Demand-pull) จนสามารถทำให้เกิดนวัตกรรมได้อย่างรวดเร็ว จึงเป็นความท้าทายที่จะต้อง ปรับเปลี่ยนรูปแบบการส่งเสริมผู้ประกอบการผ่านโครงการ ที่ตอบสนองต่อความต้องการของทั้งผู้ประกอบการในการพัฒนาสินค้าใหม่ และตอบสนองต่อความต้องการของตลาด

แผนภาพที่ 6 กลไกในผลิตภัณฑ์ให้เกิดการพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่

ทั้งนี้ กลไกที่จะสนับสนุนผู้ประกอบการ ให้สามารถพัฒนาสินค้าหรือกระบวนการ ได้ตรงกับความต้องการของตลาด กลไกหนึ่งคือ ผู้ให้บริการทางธุรกิจ (Business Development Service: BDS) ที่จะเข้ามา มีบทบาทในการช่วยทำหน้าที่ในการบริการความช่วยเหลือแก่ธุรกิจในด้านต่างๆ ตามความเชี่ยวชาญ ซึ่ง BDS จะครอบคลุมบริการที่หลากหลาย เพื่อตอบสนองต่อภาคธุรกิจที่มีความแตกต่างกันทั้งด้านขนาด ระดับการเติบโต ศักยภาพทางธุรกิจ โดยองค์กรสากลหลายหน่วยงานได้นิยาม Business Development Services เช่น International Labour Organization (ILO) ได้ให้คำจำกัด ความของ Business Development Services : BDS หมายถึง การสนับสนุนการพัฒนาธุรกิจทุกประเภทที่ไม่ได้เป็นการสนับสนุนด้านการเงิน โดย BDS ครอบคลุมการบริการต่างๆ หรือการเข้าถึงข้อมูลประเภทต่างๆ ที่เป็นที่น่าสนใจของวิสาหกิจ SME เช่น บริการให้คำปรึกษา การฝึกอบรมทักษะและธุรกิจ บริการด้านการตลาด และการถ่ายทอดและการพัฒนา เทคโนโลยี ผู้ให้บริการด้านการพัฒนาธุรกิจ บริการตรวจสอบและประเมิน รวมถึงผู้ให้บริการด้านการพัฒนา ธุรกิจที่ไม่แสวงหาผลกำไร เช่น หน่วยงานภาครัฐ องค์กร สมาคมที่ไม่แสวงหากำไร ตลอดจนผู้ให้บริการพัฒนา ธุรกิจที่แสวงหาผลกำไร เช่น ที่ปรึกษา บริษัทที่ปรึกษา และผู้จัดหาปัจจัยการผลิต

Source: Modified from AAMO, 2007.

แผนภาพที่ 7 ผู้ที่เกี่ยวข้องกับ BDS

การบริการของ BDS ช่วยเพิ่มศักยภาพของการดำเนินธุรกิจและช่วยให้ธุรกิจสามารถแข่งขันได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และสามารถทำให้ธุรกิจมีกำไรมากขึ้น BDS ยังช่วยให้ธุรกิจสามารถดำเนินธุรกิจโดยเน้นที่ความสามารถหลักของตนเอง ในขณะที่ส่วนอื่นๆ สามารถให้องค์กรสนับสนุนอื่นๆ ทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษา หรือช่วยลดต้นทุนที่เกี่ยวข้องกับการหาข้อมูลลงได้ การให้บริการของ BDS ยังช่วยทำให้เกิดการดำเนินธุรกิจบนพื้นฐานขององค์ความรู้และทรัพยากรเพื่อสร้างนวัตกรรมและเติบโต รวมถึงมีความเป็นสากลมากขึ้น ซึ่ง BDS อาจเป็นองค์กรภาครัฐและภาคเอกชนที่มีบทบาทในการให้บริการกับผู้ประกอบการ โดยไม่ครอบคลุมถึงบริการทางการเงิน เช่น การให้สินเชื่อ

ตัวอย่างของประเทศที่มีการนำกลไก BDS มาสนับสนุนการพัฒนาผู้ประกอบการและที่เป็นที่ยอมรับ ได้แก่ ประเทศเดนมาร์ก นอร์เวย์ และเนเธอร์แลนด์

- โครงการ PLATO ของประเทศเนเธอร์แลนด์ : เป็นโครงการสร้างเครือข่ายผู้ประกอบการ SME ที่ได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาลเนเธอร์แลนด์ มีเป้าหมายเพื่อให้คำแนะนำ และส่งเสริมผู้ประกอบการ SME ในการเพิ่มผลิตภาพและขีดความสามารถในการแข่งขัน โดยโครงการจะมุ่งเน้นให้เกิดการถ่ายทอดองค์ความรู้จากผู้ประกอบการรายใหญ่มาสู่ผู้ประกอบการ SME ซึ่งจากผลการดำเนินงานของ PLATO พบว่าโครงการที่ดำเนินงานในประเทศไอร์แลนด์มีผลประกอบการของ SME ที่เข้าร่วมโครงการสูงขึ้นถึง ร้อยละ 34 และมีอัตราการจ้างงานเพิ่มขึ้น ร้อยละ 15 และในประเทศเนเธอร์แลนด์ พบผลการดำเนินงานที่สอดคล้องกันคือ ผู้ประกอบการที่เข้าร่วมโครงการมีผลประกอบการเพิ่มขึ้น ร้อยละ 7.5 และมีการเข้าร่วมของพนักงานที่เข้าร่วมโครงการสูงขึ้นถึง ร้อยละ 14 ตามลำดับ

- โครงการ Cluster Innovation Programme ของประเทศนอร์เวย์ : จัดขึ้นโดยองค์กรส่งเสริมนวัตกรรมแห่งนอร์เวย์ ซึ่งเป็นโครงการตัวอย่างที่ประสบผลสำเร็จในการส่งเสริมความต้องการการบริการ BDS (BDS demand) ของผู้ประกอบการ SME โดยการสร้างองค์รกรกำกับดูแลการบริการ BDS ที่มีความน่าเชื่อถือในระดับประเทศ ประกอบกับการทำงานเชิงรุกเพื่อให้เข้าถึงผู้ประกอบการ SME โดยมีผู้ประกอบการ SME ที่เข้าร่วมโครงการกว่า 2,700 ราย กระจายตัวในอุตสาหกรรมต่างๆ กว่า 30 อุตสาหกรรม

นอกจากนี้ยังมีตัวอย่างประเทศที่มีการนำกลไกการใช้เครื่องมือการวิเคราะห์ธุรกิจผ่านระบบดิจิทัล (Using digital business diagnostic tools) เพื่อการพัฒนาและช่วยเหลือผู้ประกอบการ พื้นฐานสำหรับผู้ให้บริการ BDS เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ และวางแผนการให้คำปรึกษาที่ตรงจุด ซึ่งเป็นข้อมูลในการวางนโยบายในการสนับสนุน ส่งเสริมผู้ประกอบการ SME ของภาครัฐอีกด้วย ตัวอย่างเช่น

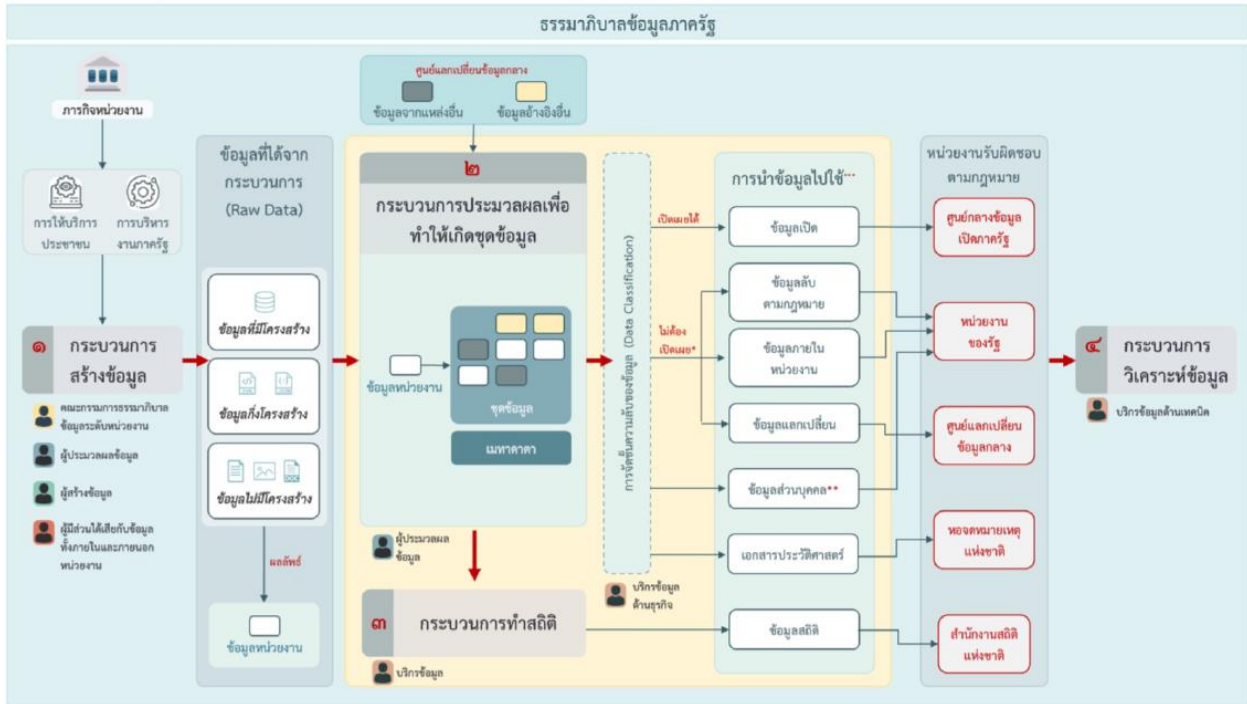
- “Future SME” ของสหภาพยุโรป เป็นเครื่องมือวิเคราะห์สภาพธุรกิจออนไลน์เพื่อให้บริการแก่ผู้ประกอบการ SME ทั่วทั้งภูมิภาค โดยผู้ประกอบการ SME ต้องให้ข้อมูลที่จำเป็นในมิติต่างๆ เช่น กลยุทธ์องค์กร ผลการดำเนินงาน การบริการจัดการ เป็นต้น จากนั้นข้อมูลต่างๆ จะถูกวิเคราะห์โดยอัตโนมัติ ซึ่งจะมีการให้คำแนะนำในด้านต่างๆ ที่จำเป็นแก่การพัฒนาผลการดำเนินการ และความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการ

- “COTEC Portugal” ระบบให้คะแนนนวัตกรรม เพื่อการประเมินตนเองของบริษัท ในประเด็นสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการจัดการนวัตกรรม ระบบจะรายงานข้อเสนอแนะโดยอัตโนมัติ ซึ่งจะสามารถเปรียบเทียบผลกับค่าเฉลี่ย และค่าที่ดีที่สุดของผู้ที่ใช้ระบบดังกล่าว

- “2SHERPA” ของประเทศสิงคโปร์ เป็นเครื่องมือประเมินตนเองสำหรับผู้ประกอบการที่มีความต้องการขยายตลาดออกสู่ต่างประเทศ โดยเครื่องมือจะวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน และขีดความสามารถที่เกี่ยวข้องกับการส่งออกของผู้ประกอบการ
- “SizeUp” (สำนักงานธุรกิจขนาดเล็กของสหรัฐอเมริกา) เป็นเครื่องมือออนไลน์ที่เชื่อมโยงชุดข้อมูลเพื่อช่วย SME ในการเพิ่มผลผลิตและความสามารถในการแข่งขันโดยการเปรียบเทียบกับตัวเอง จับคู่เพื่อเปรียบเทียบและให้คำแนะนำต่อตัวสินค้าและบริการ
- “Holistic Industry Productivity Scorecard (HIPS) Calculator” (สหพันธ์ธุรกิจสิงคโปร์) เป็นเครื่องมือออนไลน์ที่ช่วย SME ให้เข้าใจถึงศักยภาพของตัวเอง ใน 10 ตัวชี้วัด และแสดงการเปรียบเทียบกับ SME อื่นๆ และวินิจฉัย สรุปออกมาเป็นข้อมูลเพื่อเชื่อมโยงไปสู่การสนับสนุนเพิ่มเติมจากรัฐบาลสิงคโปร์
- “Singapore Smart Industry Readiness Index” ของประเทศสิงคโปร์ เป็นเครื่องมือให้คะแนนในการประเมินตนเองของผู้ประกอบการ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนทั้งหมด 8 เกณฑ์ ผ่าน 3 มิติการดำเนินงาน ได้แก่ กระบวนการดำเนินงาน เทคโนโลยี และการจัดการองค์กร ผลการประเมินจะช่วยให้ผู้ประกอบการสามารถเห็นถึงจุดแข็ง จุดอ่อนของตนเพื่อเป็นข้อมูลในการพัฒนา ปรับปรุงการทำงานในอนาคต
- “Canada Business Productivity” ของประเทศแคนาดา โดยธนาคารพัฒนาธุรกิจแห่งแคนาดา เป็นเครื่องมือในการจัดอันดับการดำเนินงานของผู้ประกอบการ SME ในอุตสาหกรรมเดียวกัน มีทั้งหมด 5 ตัวชี้วัด ได้แก่ ผลิตภาพโดยรวม (overall productivity) รายได้ต่อหัวพนักงาน (revenue per employee) กำไรต่อหัวพนักงาน (profit per employee) ผลิตภาพแรงงาน (labor productivity) และผลิตภาพทุน (capital productivity) ตามลำดับ
- “Intellectual Property Simulation” (Canada Business Development Bank) เป็นเครื่องมือให้คำแนะนำแก่ผู้ประกอบการ SME ในการปกป้องทรัพย์สินทางปัญญาของผู้ประกอบการ SME
- “e-Estonia” ของประเทศเอสโตเนีย เป็นเครื่องมือดิจิทัล ที่ช่วยให้ SME สามารถระบุถึงระดับความสามารถในการแข่งขัน โดยใช้ 7 ตัวชี้วัด ได้แก่ ความสามารถในการแข่งขัน ลูกค้าและตลาด การขายและการตลาด สินค้าและราคา ช่องทางการจัดจำหน่าย การพัฒนาผลิตภัณฑ์ การผลิตและการขนส่ง ทรัพยากรและองค์ความรู้

13. การพัฒนาระบบกลางที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญ โดยควรมีการจัดทำฐานข้อมูลที่จำเป็นเพื่ออำนวยความสะดวกการใช้บริการของ SME และเพื่อสร้างความเชื่อมั่นต่อ SME และควบคุมคุณภาพของที่ปรึกษา ควรมีการจัดอันดับคุณภาพ โดยควรต้องมีการพัฒนาดัชนีเพื่อประเมิน วงกลไกการประเมินคุณภาพของที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญที่ให้บริการ SME

14. การพัฒนาระบบข้อมูลด้าน SME ของประเทศ (DATA Governance)

แผนภาพที่ 8 ภาพรวมการสร้างข้อมูลในหน่วยงานภาครัฐ

ด้วยที่ผ่านมา ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการพัฒนาส่งเสริมและให้ความช่วยเหลือ SME ไม่สามารถบริหารจัดการ วางแผนและตัดสินใจได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากระบบฐานข้อมูลของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่มีการเชื่อมโยง และสามารถนำข้อมูลขนาดใหญ่ของ SME มาใช้ให้เกิดประโยชน์ในการสนับสนุนการตัดสินใจเชิงนโยบายได้ และเป็นประเด็นที่มีการสะท้อนปัญหาจากภาคส่วนต่างๆ ทั้งในระดับนโยบายและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ประกอบกับการบริหารจัดการในสถานการณ์วิกฤติ การมีฐานข้อมูลที่ดียิ่งเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง ดังนั้น การวางแผนการจัดการข้อมูลด้าน SME จึงเป็นเรื่องที่ต้องเร่งดำเนินการ และเป็นไปตามพระราชบัญญัติการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล พ.ศ. 2562 (มาตรา 8) การวางแผนการจัดการธรรมาภิบาลข้อมูล SME จึงเป็นการดำเนินการในเชิงยุทธศาสตร์และกลยุทธ์ เทคโนโลยีเป็นแค่เครื่องมือที่จะมาช่วยสนับสนุนการจัดการเท่านั้น โดยต้องมีการเตรียมการขั้นตอนที่สำคัญ

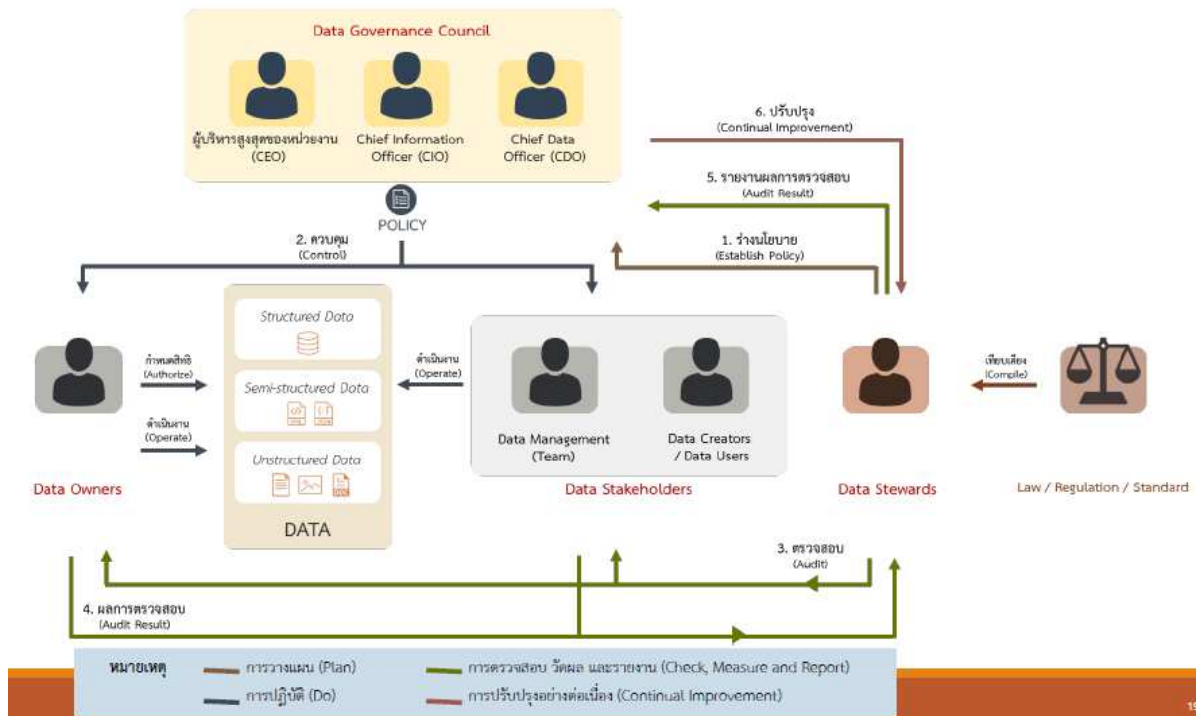
1. การวิเคราะห์ข้อมูลที่จำเป็นที่จะใช้ในการวางแผนและตัดสินใจเชิงนโยบายในการส่งเสริมพัฒนาและให้ความช่วยเหลือ SME ซึ่งจะต้องมีกระบวนการหารือรับฟังความเห็นของคณะกรรมการบริหาร สสว. ผู้บริหาร หน่วยงานด้านนโยบาย แผนงาน และการติดตามประเมินผลทั้ง สสว. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

2. การสอบถามสถานะการจัดเก็บข้อมูลของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการส่งเสริมพัฒนาและให้ความช่วยเหลือ SME การจัดทำคำอธิบายชุดข้อมูลดิจิทัลของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ทราบรายละเอียดเกี่ยวกับโครงสร้างของข้อมูล เนื้อหาสาระ รูปแบบการจัดเก็บ แหล่งข้อมูล และสิทธิในการเข้าถึงข้อมูล การจัดทำหมวดหมู่ของข้อมูล

3. การจัดทำแนวนโยบาย มาตรฐาน และแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับข้อมูล แนวทางปฏิบัติในการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างหน่วยงานและการเปิดเผยข้อมูล ทั้งนี้ การแลกเปลี่ยนข้อมูลของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับ SME จะช่วยให้เกิดความเชื่อมั่นระหว่างหน่วยงานว่าการแลกเปลี่ยนข้อมูลจะดำเนินการอย่างเป็นมาตรฐาน การเข้าถึงสิทธิการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล การควบคุมคุณภาพข้อมูลเพื่อให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ซึ่งส่งผลให้เกิดประโยชน์ต่อ SME การกำกับดูแลข้อมูลเข้ามาควบคุมการบูรณาการข้อมูล (Data Integration) และการแลกเปลี่ยนข้อมูล (Data Exchange) เพื่อให้เกิดการเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงาน (Interoperability) อย่างแท้จริง

4. การกำหนดมาตรการในการควบคุมและพัฒนาคุณภาพข้อมูลเป็นปัจจุบันและสามารถบูรณาการและมีคุณสมบัติแลกเปลี่ยนกันได้

5. การวัดผลการบริหารจัดการข้อมูลเพื่อให้หน่วยงานของรัฐมีข้อมูลที่มีคุณภาพและต่อยอดนวัตกรรมจากการใช้ข้อมูลได้

แผนภาพที่ 9 ภาพรวมการทำงานกรอบธรรมาภิบาลข้อมูล

(3) ข้อเสนอแนะอื่นๆ

1. ที่ปรึกษาหรือหน่วยร่วมเครือข่าย มีความสำคัญต่อความสำเร็จของการส่งเสริมและพัฒนา SME จากการติดตามประเมินผลพบว่า ที่ปรึกษามหาวิทยาลัย มีความเชี่ยวชาญในการส่งเสริมและพัฒนาพื้นฐานของ SME การพัฒนามาตรฐานต่างๆ ในขณะที่เป็นงานให้คำปรึกษาแนะนำการตลาด การปรับปรุงธุรกิจ ปรับแผนธุรกิจต่างๆ ภาคเอกชนที่ให้บริการด้านที่ปรึกษา หรือภาคเอกชนที่เป็นผู้ประกอบการของธุรกิจขนาดใหญ่ จะได้รับความเชื่อมั่นจาก SME

2. ข้อควรพิจารณาการกำหนดมาตรการ นโยบายต่างๆ เพื่อให้ความช่วยเหลือให้ผู้ประกอบการจากสถานการณ์ COVID-19 เป็นความท้าทายของหน่วยงานภาครัฐ ที่จะต้องพิจารณาการกำหนดมาตรการ นโยบายต่างๆ เพื่อให้ความช่วยเหลือให้ผู้ประกอบการพร้อมรับ ปรับตัวและเปลี่ยนแปลงสู่ความยั่งยืนได้ โดยสิ่งที่หน่วยงานภาครัฐจะต้องพิจารณา ได้แก่

1) นโยบายที่ออกมาจะต้องรวดเร็ว โดยมาตรการควรดำเนินการปฏิบัติให้ง่าย รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ โดยการใช้เครื่องมือและระบบดิจิทัลมาสนับสนุนการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพ ปลอดภัย และตรวจสอบได้/มีความเป็นธรรม และสิ่งสำคัญคือจะต้องตอบสนองได้อย่างรวดเร็ว

2) นโยบายที่จะเข้าไปดูแลให้ความช่วยเหลือ SME ควรเป็นนโยบายแบบมุ่งเป้าไปที่ธุรกิจที่มีความจำเป็นต้องได้รับการช่วยเหลือมากที่สุด เพื่อการช่วยเหลือที่มีประสิทธิภาพและไม่ใช้งบประมาณสูง สามารถเห็นผลได้จริง โดยระบุเป้าหมายที่ชัดเจน ไม่สนับสนุน SME แบบหว่านเป็นวงกว้าง

3) เพิ่มอัตราการสนับสนุนทุนกับ Startups โดยเฉพาะในกลุ่มผู้ประกอบการนวัตกรรม เพราะเป็นกลุ่มที่ได้รับผลกระทบและเปราะบางที่สุดในช่วงเริ่มต้นของการแพร่ระบาด และเป็นกลุ่มที่มักจะเผชิญความยากลำบากในการเข้าถึงการสนับสนุนจากรัฐบาลที่จะต้องพิสูจน์รายได้ผลกำไรในปีที่ผ่านมา ดังนั้น ควรมีมาตรการช่วยเหลือทางการเงินให้กับผู้ประกอบการในระยะเริ่มต้นต่อไป และในระยะยาวอาจเสนอโอกาสสำหรับ Startups นวัตกรรมที่สามารถเปลี่ยนความรู้ ทักษะ และเครือข่ายไปสู่โอกาสใหม่ๆ ในตลาดเกิดใหม่ที่รัฐบาลสามารถสนับสนุนได้ โดยภาครัฐอาจผ่อนคลายนโยบายระเบียบและความซับซ้อน

4) ตรวจสอบให้แน่ใจว่าการสนับสนุน สามารถเข้าถึงกลุ่ม SME และผู้ประกอบการ รายเล็กที่อ่อนแอ เนื่องจากการเข้าถึงแหล่งเงินจากภายนอกได้น้อย และมีความสามารถทางการเงินต่ำ รวมถึงขาดการปรึกษากับผู้เชี่ยวชาญ หรือที่ปรึกษามีอาชีพ เพื่อแบ่งปันคำแนะนำกับการจัดการความเสี่ยงจากการแพร่ระบาด

5) ทบทวนการจัดการสถานการณ์ของผู้ประกอบอาชีพอิสระ เพราะเป็นกลุ่มที่ยากต่อการเข้าถึงการสนับสนุนจากรัฐ เนื่องจากมีความหลากหลายอย่างมาก ซึ่งเป็นความท้าทายของผู้ออกนโยบายที่จะออกเกณฑ์การสนับสนุนที่ครอบคลุม และกระจายไปยังกลุ่มเหล่านี้ได้ ซึ่งแต่ละคนมีความต้องการการสนับสนุนที่แตกต่างจากมาตรการที่ออกมา

6) การรับมือกับหนี้และวิกฤตสภาพคล่องของ SME ซึ่งในช่วงเริ่มต้นของการแพร่ระบาด รัฐมักจะมีการสนับสนุนในวงกว้างในรูปแบบของการให้กู้ยืมเพื่อชำระหนี้ และเสริมสภาพคล่อง แต่มี SME จำนวนมากที่ประสบปัญหาการชำระหนี้ก่อนเก่าและหนี้ใหม่ที่กู้มาเสริมสภาพคล่องเหล่านี้ ซึ่งนโยบายที่ออกมาควรที่จะแก้ไขปัญหาการขาดสภาพคล่องไปพร้อมกับการไม่เพิ่มอัตราดอกเบี้ยหรือภาระที่ผู้ประกอบการต้องรับภาระ เช่น

1. การสนับสนุนแบบให้เปล่า (สำหรับ SME ที่จำเป็นจริงๆ เพื่อไม่เพิ่มภาระหนี้ โดยอาจอยู่ในรูปแบบ การอุดหนุนค่าจ้าง ชดเชยรายได้ หรือ voucher ในการทำดิจิทัล การเพิ่มทักษะ หรือการเริ่มต้นธุรกิจใหม่ อย่างเช่นใน ซิลิ โอร์แลน และสวีเดน)
2. สินเชื่อแปลงสภาพ ในการแปลงเป็นเงินทุน ในอัตราดอกเบี้ยเท่ากับศูนย์ สำหรับ SME ที่มีศักยภาพและอยู่ในกลุ่มที่การเติบโตไม่ได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาด ซึ่งธนาคารมีโอกาสได้คืนเงินกู้ในระยะกลางและระยะยาว
3. สินเชื่อและมาตรการอื่น: การเลื่อนหรือพักชำระหนี้/ เงินกู้ด้อยสิทธิ/ หนังกู้แปลงสภาพ/ การระดมทุน/ นโยบายภาษี

7) เตรียมแผนหรือกลยุทธ์ Exit Strategy ภาครัฐควรเตรียมพร้อมสำหรับกลยุทธ์ที่ไม่หยุดการสนับสนุนเร็วและกระทันหันจนเกินไป และในขณะเดียวกันต้องมีการวางแผนมุมมองและมีแผนงานรองรับต่อการหยุดการช่วยเหลือ โดยประเด็นที่ควรพิจารณาคือแผนการสนับสนุนควรมีการกำหนดระยะเวลา แต่สามารถปรับได้ตามสถานะของการระบาด และสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ และควรต้องพิจารณาถึงเวลาที่จะค่อยๆ ยุติมาตรการสนับสนุน และความช่วยเหลือตามความจำเป็น เช่น การอุดหนุนค่าใช้จ่าย กรณีที่ไม่ได้มีการทำงาน และภาครัฐควรมีแผนงานที่ชัดเจนของแนวทางในการฟื้นฟูซึ่งควรต้องมีขั้นตอนชัดเจน แสดงถึงวิธีการและช่วงของการสนับสนุนในแต่ละระยะ ประเมินตามข้อมูลด้านสุขภาพและเศรษฐกิจ โดยจะต้องเข้าใจถึงภาคธุรกิจ SME ในระยะยาว

ตัวอย่างกลยุทธ์ในการฟื้นฟูกิจการของ SME จาก COVID-19 ซึ่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรพิจารณา

1. การยอมรับและการปรับตัวอย่างรวดเร็วต่อชีวิตวิถีใหม่ (Rapidly adopt and adapt to new normal) การเปลี่ยนแปลงอย่างฉับพลันของนโยบายรัฐบาล ส่งผลให้ SME ต้องพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลง และพยายามในการดำเนินธุรกิจที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงนโยบายได้ เนื่องจากนโยบายที่ประกาศออกมาโดยเฉพาะในช่วงระยะเวลาการปิดประเทศ อาจมีการเปลี่ยนแปลงเป็นรายวัน ทำให้การบริการจัดการของผู้ประกอบการต้องรวดเร็วและทันต่อเหตุการณ์ ทั้งนี้ เมื่อมีการผ่อนคลายมาตรการแล้ว ในแต่ละธุรกิจอาจมีมาตรการหรือนโยบายเฉพาะที่กำหนดให้ธุรกิจต่างๆ ต้องปฏิบัติตาม จึงจำเป็นที่จะต้องฝึกอบรมพนักงานให้มีทักษะที่จำเป็น เช่น การใช้เทคโนโลยี
2. การเลือกใช้ช่องทางการตลาดใหม่ๆ โดยเฉพาะการตลาดออนไลน์ (New marketing channels: online marketing) หลังจากการแพร่ระบาดของ COVID-19 ทำให้ความยาวของห่วงโซ่อุปทานจะสั้นลง กล่าวคือ การพึ่งพิงการผลิตสินค้าหรือการนำเข้าจากประเทศใดประเทศหนึ่งจะลดลงแล้วหันมากระจายการผลิตหรือนำเข้าจากหลายประเทศแทน รวมถึงมีการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาใช้ เช่น การใช้หุ่นยนต์ในการผลิต (Robotic) การพิมพ์สามมิติ (3D printing) Internet of things (IoT) เพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันของธุรกิจ ดังนั้น ธุรกิจทุกภาคส่วนจำเป็นต้องมีการปรับตัวรับกับวิธีการทำธุรกิจรูปแบบใหม่ ได้แก่ การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการผลิต การค้า การตลาด รวมถึงการชำระเงิน เพื่อลดต้นทุน ตลอดจนการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการให้บริการ การปรับมาใช้แพลตฟอร์มออนไลน์ในการทำธุรกิจ การทำธุรกรรมพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์

- (E-Commerce) รวมไปถึงการขายรูปแบบใหม่ๆ เช่น การไลฟ์สดผ่านช่องทางโซเชียลมีเดีย การเติบโตของบริการส่งสินค้าแบบเดลิเวอรี่ ซึ่งการต่อยอดแพลตฟอร์มออนไลน์ เพื่อช่วยให้ผู้บริโภคสามารถเลือกสินค้าผ่านภาพเสมือนจริง จะส่งผลให้การตัดสินใจซื้อสินค้าได้ง่ายขึ้น
3. การแสวงหาประโยชน์จากมาตรการช่วยเหลือของภาครัฐ (Taking advantages from government policies) ผู้ประกอบการจึงควรแสวงหาประโยชน์จากมาตรการช่วยเหลือและเยียวยาต่างๆ เหล่านี้ของภาครัฐ โดยเฉพาะการบริหารกระแสเงินสด (Cash flow) ให้มีอย่างเพียงพอ โดยการเสริมสภาพคล่องจากสินเชื่อประเภทต่างๆ ทั้งจากสถาบันการเงินทั้งของรัฐ และสถาบันการเงินที่รัฐสนับสนุนให้ดำเนินการ ตลอดจนการเลือกใช้ประโยชน์จากนโยบายด้านภาษีที่รัฐบาลให้ความช่วยเหลือที่มี ทั้งระยะยาวและระยะสั้น ดังนั้น ควรต้องประชาสัมพันธ์ข้อมูลต่างๆ โดยรวมศูนย์ข้อมูลมาตรการช่วยเหลือสนับสนุน และศูนย์ OSS ควรรับทราบในภาพรวมทุกมาตรการทั้งหมด
  4. การส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้ประกอบการเตรียมแผนการเปิดดำเนินการธุรกิจรอบใหม่และการแสวงหาโอกาสทางธุรกิจใหม่ (Preparing for re-starting operations and Scanning for New Business Opportunities) ซึ่งจะมีความ Tailormade มากขึ้น เนื่องจากระยะเวลาการฟื้นตัวของแต่ละธุรกิจไม่เท่ากัน จึงมีความจำเป็นที่จะต้องเตรียมพร้อมรับกับลักษณะการฟื้นตัว และกำหนดกลยุทธ์ที่เหมาะสมกับธุรกิจของตน ตัวอย่างเช่น หากธุรกิจมีการฟื้นตัวได้เร็ว ภาครัฐอาจเชื่อมโยงการตลาด การจัดเจรจาทางการค้า และเริ่มแสวงหาตลาดใหม่เพิ่มเติม และหากธุรกิจฟื้นตัวแบบค่อยเป็นค่อยไป ก็อาจจะพิจารณาจัดการแผนการผลิตและการตลาดในระยะปานกลางข้างหน้าให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดรวมถึงใช้เทคโนโลยีตลอดจนช่องทางการนำเสนอสินค้าและบริการออนไลน์มากขึ้น หรือหากธุรกิจฟื้นตัวช้าผู้ประกอบการอาจจำเป็นต้องใช้ความพยายามมากขึ้น เพราะเป็นกลุ่มธุรกิจที่อยู่ในภาวะตกต่ำ ที่อาจมาจากปัญหาอื่นที่ไม่ได้มาจาก COVID-19 อย่างปัญหาเชิงโครงสร้างธุรกิจอุตสาหกรรม และปัญหาค่าสั่งซื้อสินค้าและบริการของผู้บริโภคที่ลดลง ผู้ประกอบการจำเป็นต้องปรับโครงสร้างการทำงานให้มีประสิทธิภาพลดขั้นตอนการทำงาน พร้อมทั้งลดต้นทุนให้มากที่สุดเพื่อจะฟื้นกลับมาได้เร็ว และเมื่อธุรกิจสามารถกลับมาเริ่มต้นดำเนินธุรกิจรอบใหม่ได้ ผู้ประกอบการยังจำเป็นต้องเตรียมพร้อมต่อกฎเกณฑ์ต่างๆ ที่กำหนด โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การบริหารสภาพแวดล้อมในการทำงาน ตลอดจนความปลอดภัยของพนักงานและผู้ที่เกี่ยวข้องในการทำธุรกิจ เช่น การจัดให้มีการฝึกอบรมให้พนักงานเข้าใจถึงการเว้นระยะห่างทางสังคมในระหว่างการทำงานในพื้นที่ปฏิบัติงาน สำหรับพนักงานที่มีความจำเป็นต้องปฏิบัติงานระยะใกล้กับผู้บริโภคก็จัดให้มีการใช้อุปกรณ์ป้องกันอย่างเคร่งครัด หรือการปรับจำนวนพนักงานที่ทำหน้าที่ในการทำงานให้เหมาะสมกับพื้นที่เพื่อลดโอกาสในการแพร่เชื้อ หรือการลดเวลาในการปฏิบัติงาน และให้พนักงานทำงานในพื้นที่ที่ไม่ติดต่อกับพนักงานคนอื่น ตลอดจนการจัดการเหลื่อมระยะเวลาในการทำงาน เพื่อลดจำนวนคนงานต่อช่วงเวลาเพื่อลดโอกาสในการติดเชื้อ เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม หลังจากธุรกิจได้รับอนุญาตให้กลับมาดำเนินธุรกิจได้อีกครั้ง สิ่งที่คุณประกอบการควรตระหนักอย่างมากคือการที่ธุรกิจของในอนาคตมีความสามารถในการรับรองลูกค้า (Capacity) ที่ไม่เท่าเดิมอีกต่อไป เนื่องจากต้องจัดให้มีมาตรการและวัสดุอุปกรณ์ ตลอดจนบุคลากรที่เพียงพอต่อกฎเกณฑ์ที่เป็นเงื่อนไขในการประกอบกิจการซึ่งอาจส่งผลให้การทำธุรกิจในรูปแบบเดิมแต่กลับมีรายได้ลดลง ดังนั้นผู้ประกอบการควรต้องแสวงหารูปแบบการทำธุรกิจใหม่ที่จะสร้างรายได้เพิ่ม (Revenue model) โดยต้องพิจารณาว่าลูกค้าต้องการอะไร และธุรกิจจะตอบสนองความต้องการใหม่ๆ เหล่านั้นได้อย่างไร รวมถึงการแสวงหาโอกาสทางธุรกิจใหม่ๆ (New business model) ที่เกิดขึ้นจากรูปแบบการทำธุรกิจบนแพลตฟอร์มใหม่หรือการแสวงหาพันธมิตรในการทำธุรกิจที่ทำให้มีแนวทางหรือมีแนวคิดที่แตกต่างจากรูปแบบทำธุรกิจแบบเดิม

8) มีการประเมินทบทวนเพื่อให้มั่นใจว่า มาตรการนโยบายต่างๆ ที่ออกมา คำนึงถึงสถานการณ์และเหมาะสมกับผู้ประกอบการ SME อย่างแท้จริง หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับ SME จะต้องรับฟัง ประเมินผลกระทบของแผนฟื้นฟูที่เชื่อถือได้

9) การสนับสนุนระบบดิจิทัลสำหรับ SME เพื่อเสริมสร้างความยืดหยุ่นและการฟื้นตัว โดยจะต้องคำนึงถึงความสามารถและความต้องการที่แตกต่างกันของธุรกิจ SME แต่ละประเภท อาทิ การส่งเสริมในกลุ่มวิสาหกิจชุมชนที่มีสมาชิกเป็นกลุ่มชาวบ้านที่ไม่มีคนรุ่นใหม่ในการช่วยดูแลจัดการ อาจไม่ได้มีความพร้อมต่อการใช้ระบบดังกล่าว ดังนั้น กลุ่มวิสาหกิจชุมชน อาจต้องมีการส่งเสริมเข้าสู่แพลตฟอร์มกลางที่หน่วยงานภาครัฐจะช่วยในการบริหารจัดการให้

10) การมีกลไกการกำกับดูแลที่มีประสิทธิภาพและครอบคลุมทั่วทุกภาคส่วนของหน่วยงานรัฐ ซึ่งมีความจำเป็นอย่างยิ่ง ที่ สสว. จะต้องมีการวางกลไกการติดตามขับเคลื่อนการดำเนินการต่างๆ

11) การให้คำปรึกษาและการออกนโยบายสำหรับ SME และผู้ประกอบการ ให้ตรงกับมุมมองของผู้ประกอบการ แม้จะเป็นเรื่องเร่งด่วน แต่ภาครัฐจะต้องตอบสนองต่อสถานะฉุกเฉิน โดยมีกลไกของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ในการจัดตั้งคณะทำงานหรือกลุ่มในการให้ความคิดเห็นต่อนโยบายที่ออกมาของภาครัฐ โดยไม่ได้มุ่งเน้นแค่เฉพาะ SME แต่รวมไปถึงผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งหมด

12) ความท้าทายและโอกาสในการติดตามและประเมินผลของนโยบายการส่งเสริมและพัฒนา รวมทั้งมาตรการต่างๆ ที่ออกมา ได้แก่

- มาตรการสนับสนุนที่ออกมาในช่วงเร่งด่วน ที่วัตถุประสงค์หรือกลุ่มเป้าหมายไม่ชัดเจน รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงที่มีอยู่ตลอดเวลาของการแพร่ระบาด ทำให้การประเมินทำได้ยาก ซึ่งจากวัตถุประสงค์ที่หลากหลายอาจมีความย้อนแย้งกัน เช่น เป้าหมายในการคงการจ้างงานเพื่อรักษาธุรกิจ ที่อาจต่างกับการสนับสนุนให้ธุรกิจมีการทดแทนในแง่นวัตกรรมหรือการใช้ระบบดิจิทัลเข้ามาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพให้องค์กร รวมทั้งต้องพิจารณารวบรวมค่าใช้จ่ายงบประมาณเพื่อสะท้อนต้นทุนที่แท้จริงจากการสนับสนุนมาตรการต่างๆ รวมถึงการคาดการณ์ผลกระทบและมูลค่าในอนาคต ดังนั้น การเลือกใช้โมเดลในการประเมินผลที่สะท้อนถึงประโยชน์ที่ SME ได้รับให้เหมาะสม การพิจารณาในตัวชี้วัดที่ต่างกัน รวมถึงประเภทและช่วงเวลาที่แตกต่างกัน ซึ่งจะต้องมีการพัฒนาเกณฑ์ประเมินผลการปฏิบัติงานที่ชัดเจน ตลอดจนการสะท้อนประสิทธิภาพของมาตรการให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์มาตรการต่างๆ

- ในเวลาเดียวกัน การแพร่ระบาดนำมาซึ่งโอกาส จากข้อมูลของ World Bank พบว่า มาตรการสนับสนุน SME ที่ออกมาของประเทศต่างๆ กว่า 1,600 โครงการ ในการรับมือกับการแพร่ระบาด พบว่า มีผู้ประกอบการ SME จำนวนมากที่ก่อนหน้านี้ไม่เคยเข้าร่วมการสนับสนุนจากภาครัฐมาก่อน ในบางประเทศ SME 60-70% ได้ประโยชน์จากการสนับสนุนที่มีอยู่ ทั้งนี้ แม้จะมีความแตกต่างในเรื่องของระยะเวลา หรือความเข้มงวดในการดำเนินมาตรการ ในการทดสอบกับ SME แต่เป็นสิ่งที่ทำให้เกิดการเรียนรู้ของหลากหลายประเทศถึงประสิทธิภาพและความยืดหยุ่นของกรอบนโยบายที่มีต่อ SME ซึ่งเป็นความท้าทายและเป็นจุดเริ่มต้นของการประเมินผลนโยบายที่ดี

บทที่ 1

บทนำ

1.1 หลักการและเหตุผล

ด้วยรัฐบาลมอบหมาย สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) เป็นหน่วยงานหลักในการจัดทำแผนงานบูรณาการด้านการส่งเสริม SME กำกับ ติดตามและรายงานผลโครงการภายใต้แผนงบประมาณบูรณาการด้านการส่งเสริม SME ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2559 – ปัจจุบัน เพื่อให้ทราบความคุ้มค่าของการใช้งบประมาณของรัฐ ประโยชน์ที่ผู้ประกอบการ SME ได้รับ และมูลค่าทางเศรษฐกิจที่มีต่อประเทศ จึงได้จัดทำการประเมินผลโครงการภายใต้แผนงานบูรณาการด้านการส่งเสริม SME ปี 2563 ขึ้น ซึ่ง สสว. ได้ติดตามประเมินผล (Post-Evaluation) โครงการภายใต้แผนงานบูรณาการด้านการส่งเสริม SME ปี 2563 ที่เสร็จสิ้นแล้ว ตามแนวทางและเป้าหมายของกรอบแผนงานบูรณาการด้านการส่งเสริม SME ปี 2563 ดังนี้

ชื่อกรอบแผน	ปีงบประมาณ 2563
“แผนงานบูรณาการพัฒนาผู้ประกอบการ และวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสู่สากล”	
แนวทาง	ดำเนินการ 5 แนวทาง คือ 1. พัฒนาวิสาหกิจในระยะเริ่มต้นให้สามารถเติบโตได้ (Early Stage) 2. พัฒนาวิสาหกิจรายย่อยให้ประกอบธุรกิจอย่างมืออาชีพ (Micro) 3. พัฒนาวิสาหกิจขนาดย่อมให้ก้าวสู่ธุรกิจสมัยใหม่ (Small) 4. พัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและวิสาหกิจที่มีศักยภาพให้เข้าสู่การแข่งขันระดับสากล (Medium & High Potential) 5. พัฒนาปัจจัยแวดล้อมในการส่งเสริม SME ให้มีประสิทธิภาพ (Ecosystem)
เป้าหมาย	SME ไทยเติบโต แข้มแข็ง แข่งขันได้ในระดับสากล เพื่อเป็นพลังสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ
งบประมาณ	1,710.6694 ล้านบาท
หน่วยร่วมดำเนินการ	8 กระทรวง 1 รัฐวิสาหกิจ และ 1 กองทุนหมุนเวียน รวม 22 หน่วยงาน

1.2 วัตถุประสงค์

เพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์โครงการส่งเสริม SME (Post-Evaluation) ภายใต้แผนงานบูรณาการด้านการส่งเสริม SME ปี 2563 และจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.3 ผลที่ต้องการได้รับ

รายงานการประเมินผลการดำเนินโครงการ ภายใต้แผนงานบูรณาการด้านการส่งเสริม SME ปี 2563 (Post-Evaluation) จำนวน 1 เรื่อง

1.4 ขอบเขตของงาน

1.4.1 จัดทำรายละเอียดแผนการดำเนินงาน และระยะเวลาการทำงานตั้งแต่เริ่มจนถึงสิ้นสุดการดำเนินงาน

1.4.2 ชี้แจงแนวทางการจัดเก็บข้อมูล และการประเมินผล ให้หน่วยงานภายใต้แผนงานบูรณาการด้านการส่งเสริม SME ได้รับทราบทั้ง 25 หน่วยงาน โดยวิธีการจัดประชุม หรือวิธีอื่นที่เหมาะสม จำนวน 1 ครั้ง

1.4.3 เสนอแนวคิด ทฤษฎี และกำหนดกรอบการติดตาม และประเมินผลโครงการส่งเสริม SME ภายใต้แผนงบประมาณบูรณาการปี 2563 (Post-Evaluation)

1.4.4 เสนอเครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์และประเมินผล ตามหลักวิชาการและวิชาชีพ ได้แก่ การประเมินผลสัมฤทธิ์ การวัดความคุ้มค่าของโครงการ และการวัดมูลค่าทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้น เพื่อใช้ในการประเมินผลสำเร็จโครงการส่งเสริม SME ภายใต้แผนงานบูรณาการฯ ปี 2563

1.4.5 ศึกษาวิเคราะห์แผน ที่ใช้เป็นกรอบวัดประเมินผลโครงการและงาน พร้อมจัดทำผลการวิเคราะห์จาก (1) – (6) และแสดงแผนภาพความเชื่อมโยง ดังนี้

- (1) แผนยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561-2580 และแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ
- (2) แผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560-2564
- (3) แผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ฉบับที่ 4 พ.ศ. 2560-2564
- (4) แผนปฏิบัติการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมปี พ.ศ. 2560-2564 ที่ประกาศ

ในราชกิจจานุเบกษา

- (5) แผนงานบูรณาการด้านการส่งเสริม SME ปี 2563-2564
- (6) แผนยุทธศาสตร์สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ. 2560-2564

1.4.6 ศึกษานโยบายจากผู้เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นแนวทางการติดตามประเมินผล เช่น ผู้บริหารการจัดทำแผนและคำขอของงบประมาณบูรณาการของ สสว. และผู้รับผิดชอบโครงการของหน่วยร่วม เป็นต้น

1.4.7 ออกแบบเครื่องมือในการจัดเก็บข้อมูลปฐมภูมิ (ภาคสนาม) เช่น แบบสอบถาม ร่วมกับวิธีการสัมภาษณ์ทางโทรศัพท์ การสัมภาษณ์แบบ Face-to-Face การสังเกต การบันทึกภาพ การบันทึกเสียง หรือจัดประชุมระดมสมองกลุ่มย่อย (Focus group) จากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เช่น ผู้รับผิดชอบโครงการ ที่ปรึกษา ผู้ให้การพัฒนาผู้เข้าร่วมโครงการ ผู้ประกอบการ SME เป็นต้น

1.4.8 สร้างเครื่องมือในการวิเคราะห์และประเมินผลตามหลักวิชาการ เพื่อใช้ในการวัดผลงานส่งเสริม SME ได้แก่ วิธีการประเมินผลสัมฤทธิ์ วิธีการวัดความคุ้มค่าของโครงการ และวิธีการวัดมูลค่าทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้น เช่น GDPsme Growth เป็นต้น

1.4.9 จัดเก็บและรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ จากเอกสารรายละเอียดงาน/โครงการ ข้อมูลในระบบติดตามประเมินผล และข้อมูลปฐมภูมิ จากการลงพื้นที่ภาคสนาม

1.4.10 ลงพื้นที่เพื่อสำรวจจัดเก็บข้อมูลภาคสนาม โดยมีจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่มีนัยสำคัญตามหลักสถิติที่สอดคล้องเหมาะสมกับโครงการภายใต้แผนงานบูรณาการฯ ปี 2563 จำนวน 16 โครงการหลัก รวมถึงโครงการย่อย

1.4.11 วิเคราะห์ ประเมินผลรายโครงการ และภาพรวม และจัดทำเป็นเล่มรายงาน โดยมีผลการประเมินเกี่ยวกับประเด็น เหล่านี้

- ความสอดคล้องเชื่อมโยงกับแผนข้อ 1.4.5 ได้แก่ การตอบเป้าหมายทั้งเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ ช่องว่างที่ต้องเพิ่มเติม ความไม่เพียงพอของการพัฒนา บทบาทและภารกิจของหน่วยงาน และการตอบเป้าหมายในประเด็นอื่นๆ ที่ส่งผลกระทบต่อการทำงาน

- การตอบตัวชี้วัดแต่ละแนวทางของแผนงานบูรณาการฯ ทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ
- ผลการดำเนินงานที่สะท้อนการพัฒนาในมิติต่างๆ พร้อมสถิติอ้างอิง อาทิ

- (1) ตาม Life Cycle ของวัฏจักรธุรกิจ
- (2) ตามกลุ่ม Start up/Micro/Small/Medium & High Potential/Ecosystem
- (3) ตามระยะธุรกิจ ต้นน้ำ กลางน้ำ ปลายน้ำ
- (4) ตามการเติบโตของธุรกิจเกี่ยวเนื่องข้างหน้า-ข้างหลัง (Backward-Forward Linkage)
- (5) ตามสาขาธุรกิจที่ส่งเสริม (Sector) และพื้นที่การส่งเสริม (จังหวัด/ประเทศ)
- (6) ตามการเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันของธุรกิจ SME
- (7) ตามความซับซ้อนของโครงการ
- (8) ตามสัดส่วนของโครงการใหม่ โครงการเดิม และโครงการต่อเนื่อง
- (9) ตามความคุ้มค่าของโครงการ และงบประมาณ
- (10) ตามความคาดหวัง และความพึงพอใจของผู้รับบริการ
- (11) ตามประโยชน์ที่ตกแก่ผู้ประกอบการ SME และเศรษฐกิจของประเทศ เช่น การจ้างงานเพิ่มขึ้น การรักษาสภาพการจ้างงาน การสร้างรายได้เพิ่ม การกระจายรายได้ทั่วถึง การส่งออกเพิ่มขึ้น การลงทุนเพิ่มขึ้น การขยายการลงทุน การเพิ่ม Productivity ด้านการผลิต และแรงงาน การลดต้นทุน การประหยัดพลังงาน การเติบโตของธุรกิจเกี่ยวเนื่อง (Backward-Forward Linkage) ภาษีที่รัฐจัดเก็บได้เพิ่มขึ้น ค่าใช้จ่ายที่รับผิดชอบต่อสังคม (CSR) เป็นต้น

งานเพิ่มขึ้น การรักษาสภาพการจ้างงาน การสร้างรายได้เพิ่ม การกระจายรายได้ทั่วถึง การส่งออกเพิ่มขึ้น การลงทุนเพิ่มขึ้น การขยายการลงทุน การเพิ่ม Productivity ด้านการผลิต และแรงงาน การลดต้นทุน การประหยัดพลังงาน การเติบโตของธุรกิจเกี่ยวเนื่อง (Backward-Forward Linkage) ภาษีที่รัฐจัดเก็บได้เพิ่มขึ้น ค่าใช้จ่ายที่รับผิดชอบต่อสังคม (CSR) เป็นต้น

- ข้อเสนอแนะต่อการประเมินผลโครงการ ได้แก่

- (1) ข้อเสนอแนะแนวทาง การจัดทำกรอบแผนงาน และการจัดเก็บข้อมูลการส่งเสริม SME ในรูปแบบการจัดสรรงบประมาณภายใต้แผนงานยุทธศาสตร์ส่งเสริม SME

- (2) ข้อเสนอแนะต่อการจัดทำโครงการที่สอดคล้องกับกรอบแผนงาน และการมีส่วนร่วมของหน่วยงานภายใต้แผนงานในระยะต่อไป

- (3) ข้อเสนอแนะอื่นๆ

- แสดงสถิติข้อมูลเปรียบเทียบผลการดำเนินงานส่งเสริม SME ตามแผนในช่วงปี 2560-2564 ที่ได้จากการติดตามประเมินผล ทั้งรายแนวทาง และภาพรวม

1.4.12 เผยแพร่ผลการประเมินโครงการส่งเสริม SME ภายใต้แผนงานบูรณาการฯ ปี 2563 ให้หน่วยงานภายใต้แผนงานบูรณาการด้านการส่งเสริม SME ได้รับทราบทั้ง 25 หน่วยงาน รวมถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งรับข้อคิดเห็นจากหน่วยงาน เพื่อนำมาปรับปรุงรายงานฯ โดยวิธีการจัดสัมมนา หรือวิธีอื่นที่เหมาะสม จำนวน 1 ครั้ง

1.4.13 จัดทำรายงานฯ ฉบับสมบูรณ์ ส่งสำนักงานฯ จำนวน 1 เรื่อง ตามข้อ 1.3

1.5 ระยะเวลาดำเนินการ

เริ่มดำเนินงานภายในวันที่ 15 มีนาคม 2564 และแล้วเสร็จภายในวันที่ 15 กันยายน 2564

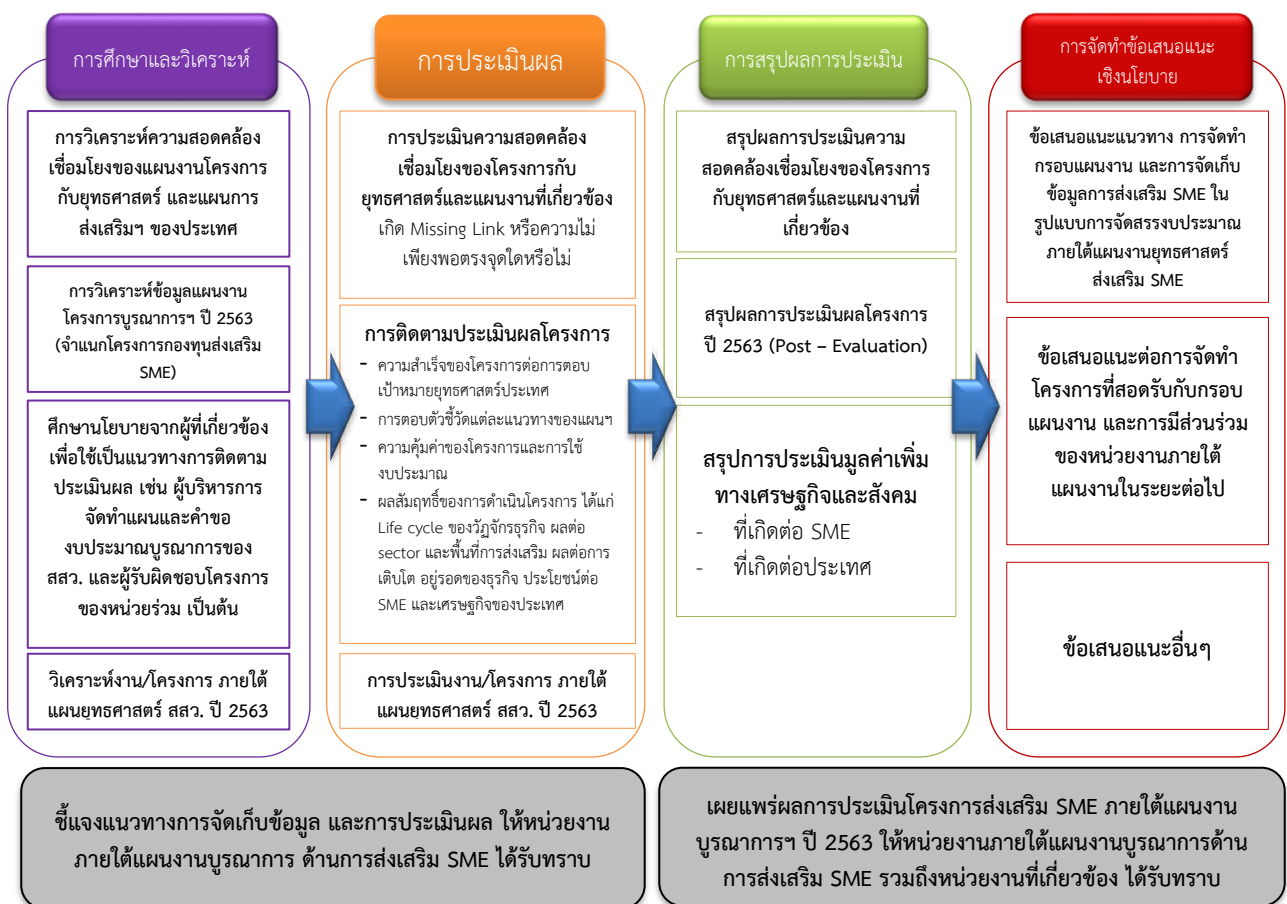
บทที่ 2

กรอบแนวคิดและเครื่องมือ

2.1 แนวคิด ทฤษฎี และกำหนดกรอบการติดตามและประเมินผลโครงการส่งเสริม SME

ที่ปรึกษาได้กำหนดแนวทางและขั้นตอนการดำเนินการเพื่อให้สามารถติดตามและประเมินผลโครงการส่งเสริม SME ภายใต้แผนงบประมาณบูรณาการปี 2563 (Post-Evaluation) โดยมีรายละเอียดดังแสดงในแผนภาพที่ 2.1

2.1.1 แนวทางและขั้นตอนการประเมินผล

หมายเหตุ : การวิเคราะห์และประเมินงาน/โครงการ ภายใต้แผนยุทธศาสตร์ สสว. ปี 2563 เป็นการประเมินโครงการของ สสว. ที่เป็นโครงการในกองทุน SME ที่ สสว. ใช้ในการดำเนินการส่งเสริม SME และเป็นส่วนหนึ่งของยุทธศาสตร์ สสว.

แผนภาพที่ 2.1 แนวทางและขั้นตอนในการประเมินผล

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูล

■ การศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้อง

เป็นการศึกษาและรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย

- ยุทธศาสตร์และแผนงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ (1) ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561-2580 และแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (2) แผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560-2564 (3) แผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ฉบับที่ 4 พ.ศ. 2560-2564 (4) แผนปฏิบัติการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา (5) แผนงบประมาณบูรณาการด้านการส่งเสริม SME ปี 2563-2564 และ (6) แผนยุทธศาสตร์สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ. 2560-2564
- ข้อมูลแผนงานโครงการส่งเสริม SME และผลการดำเนินงาน เช่น รายละเอียดโครงการ ข้อมูลในระบบติดตามประเมินผล ผลการประเมินโครงการ เป็นต้น

■ การวิเคราะห์ความสอดคล้องเชื่อมโยงของยุทธศาสตร์และแผนงานประเทศกับการขับเคลื่อนการดำเนินงานผ่านแผนงานโครงการต่างๆ

เป็นการศึกษาความสอดคล้องเชื่อมโยงและตอบสนองเป้าหมายในการขับเคลื่อนนโยบายและยุทธศาสตร์ ผ่านโครงการส่งเสริม SME ความสอดคล้องเชื่อมโยงของเป้าหมายระดับยุทธศาสตร์ประเทศ แผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม กับแผนงานส่งเสริมระดับโครงการหลัก

ที่ปรึกษาจะทำการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารรายงาน เช่น ข้อมูลในระบบติดตามประเมินผล รายงานการประเมินผลรายโครงการ (หากมีการประเมินผลโครงการในเบื้องต้นแล้ว) เป็นต้น หากข้อมูลที่รวบรวมได้ไม่เพียงพอต่อการประเมินผล ที่ปรึกษาจะทำการรวบรวมข้อมูลเพิ่มเติมโดยจัดทำแบบสำรวจหรือสัมภาษณ์ผู้รับผิดชอบโครงการหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหรือเกี่ยวข้องกับการดำเนินงานโครงการ ทั้งนี้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ที่ปรึกษาจะจำแนกวิเคราะห์เฉพาะแผนงานโครงการในส่วนของกองทุนส่งเสริม SME เพิ่มเติม

■ การศึกษานโยบายจากผู้ที่เกี่ยวข้อง

การศึกษานโยบายจากผู้ที่เกี่ยวข้อง มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นแนวทางการติดตามประเมินผล เช่น

- ผู้บริหารการจัดทำแผนและคำของบประมาณบูรณาการของ สสว. เพื่อรับทราบถึงนโยบายและทิศทางการจัดทำแผนงานและคำของบประมาณบูรณาการฯ ทั้งในส่วนของ การวางแผนของแผนบูรณาการฯ และส่วนของแผนงานโครงการของ สสว. ที่อยู่ภายใต้แผนบูรณาการฯ
- ผู้บริหารการพิจารณาคำของบประมาณบูรณาการของสำนักงบประมาณ เพื่อรับทราบความคาดหวังต่อเป้าหมายของประเด็นแผนบูรณาการส่งเสริม SME ในปี 2564 รวมทั้งความคาดหวังต่อการสะท้อนจากการประเมินผลทั้งในระดับก่อนการจัดสรรงบประมาณ ระหว่างการใช้จ่ายงบประมาณ และภายหลังการใช้จ่ายงบประมาณ
- ผู้รับผิดชอบโครงการของหน่วยร่วม เพื่อรับทราบความคิดเห็น ความเข้าใจต่อการวางแผนงานโครงการต่อการขับเคลื่อนแผนบูรณาการ ข้อจำกัดในการดำเนินการ การติดตามประเมินผลในระหว่างการดำเนินการ และการปฏิบัติตามระเบียบว่าด้วยการโอนงบประมาณรายจ่าย เป็นต้น

ขั้นตอนที่ 2 การประเมินผล

ในขั้นตอนการประเมินผล ที่ปรึกษาได้กำหนดประเด็นในการประเมินผล ดังนี้

1) การประเมินความสอดคล้องเชื่อมโยง เป็นการประเมินความสอดคล้อง/ความเชื่อมโยงของการถ่ายทอดแผนยุทธศาสตร์ประเทศ/แผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยจะวิเคราะห์ความสอดคล้อง/ความเชื่อมโยงของการถ่ายทอดเป้าหมาย แนวทางการส่งเสริม และตัวชี้วัดแผนยุทธศาสตร์นโยบายรัฐบาล แผนการส่งเสริมและแผนปฏิบัติงานประจำปี มาโยงแผนงานโครงการส่งเสริม SME ทั้งนี้ ผลการประเมินจะสะท้อนให้เห็นว่าการดำเนินงานโครงการส่งเสริม SME มีความครบถ้วน สอดคล้องเชื่อมโยงส่งผลกระทบต่อกลุ่มทั้งแผนงานและเป้าหมายของภารกิจและนโยบายยุทธศาสตร์แต่ละระดับหรือไม่ อย่างไร

2) การติดตามและประเมินแผนงานโครงการ ซึ่งแบ่งเป็น

- **มิติ ประสิทธิภาพ** จะเป็นการประเมินผลผลิต (Output) ผลลัพธ์ (Outcome) ผลกระทบ (Impact) ของการดำเนินโครงการ ว่าเป็นไปตามวัตถุประสงค์ แผนงาน โครงการ และตัวชี้วัดผลการดำเนินงานตามที่กำหนดไว้ในแผนยุทธศาสตร์ และแผนปฏิบัติงานประจำปี ตามเป้าหมายที่คาดหวังหรือไม่ อย่างไร รวมทั้งการสะท้อนผลสัมฤทธิ์ในมิติต่างๆ ที่สำคัญได้แก่
  - การประเมินมูลค่าทางเศรษฐกิจและสังคมซึ่งเกิดจากการดำเนินโครงการและความคุ้มค่า เป็นการประเมินมูลค่าครอบคลุมไปถึงผลลัพธ์ (Outcome) และผลกระทบ (Impact) ซึ่งเกิดต่อเนื่องจากผลผลิตทั้งที่เกิดประโยชน์ต่อ SME และประเทศ โดยต้องมีการตีมูลค่าให้อยู่ในรูปของมูลค่าทางเศรษฐกิจ ผลกระทบจากการดำเนินงานทั้งประโยชน์ที่ตกแก่ธุรกิจ SME และมูลค่าทางเศรษฐกิจที่เกิดกับประเทศ โดยการใช้หลักการทางเศรษฐศาสตร์ ซึ่งพิจารณาทั้งมูลค่าในด้านการเงิน (เช่น กำไร รายได้ การจ้างงาน การสร้างอาชีพ การสร้างรายได้ การกระจายรายได้ การส่งออก การลงทุน การเติบโตของธุรกิจเกี่ยวเนื่อง) ที่เกิดขึ้นจากผลกระทบจากการดำเนินโครงการ ซึ่งมีทั้งมูลค่าด้านการเงิน หรืออาจมีได้อยู่ในรูปของมูลค่าทางการเงินเสมอไป (เช่น ผลผลิต ผลลัพธ์ที่ไม่ได้ก่อให้เกิดรายได้ ไม่ได้มีการซื้อ ขาย หรือผลกระทบในมิติอื่นๆ ที่ไม่ใช่มิติด้านการเงิน เช่น มิติด้านสังคม ความยั่งยืนของการพัฒนา ฯลฯ) และผลลัพธ์การเปลี่ยนแปลงภายหลังที่ SME ได้รับการพัฒนาจากโครงการแล้ว เป็นต้น
  - การสะท้อนความสำเร็จของโครงการต่อการตอบเป้าหมายแผนยุทธศาสตร์ประเทศ
  - การตอบตัวชี้วัดแต่ละแนวทางของแผนฯ
  - ความคุ้มค่าของโครงการและการใช้งบประมาณ
  - ผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินโครงการ ได้แก่ Life cycle ของวัฏจักรธุรกิจ ผลต่อ Sector และพื้นที่การส่งเสริม ผลต่อการเติบโต อยู่รอดของธุรกิจ
- **มิติ ประสิทธิภาพ** จะพิจารณาถึงความมีประสิทธิภาพของการบริหารจัดการโครงการ เพื่อสะท้อนให้หน่วยงานปรับระบบการบริหารจัดการให้เกิดประสิทธิภาพที่จะนำส่งคุณภาพการบริการต่อไป

ขั้นตอนที่ 3 สรุปผลการประเมิน

เป็นการสรุปผลการประเมินในแต่ละส่วนและเชื่อมโยงเป็นการประเมินภาพรวม ประกอบด้วย

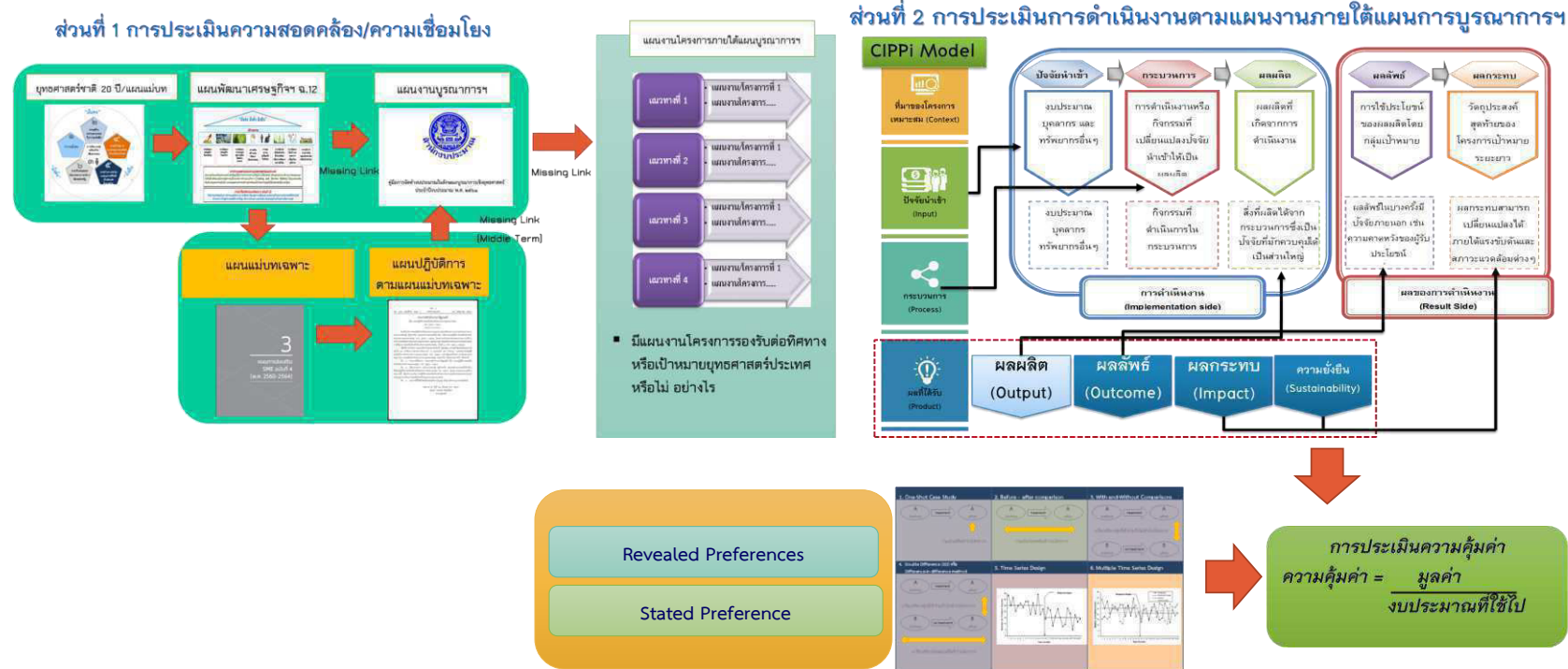
- 1) สรุปการประเมินความสอดคล้องเชื่อมโยง ครอบคลุมการวิเคราะห์การเกิด Missing Link การเกิดการกระจุกตัว หรือส่วนที่ยังไม่เพียงพอของการจัดระบบประมาณและการขับเคลื่อนแผนงานโครงการเมื่อเทียบกับเป้าหมายยุทธศาสตร์ประเทศและแผนบูรณาการ
- 2) สรุปการประเมินผลการดำเนินโครงการภายใต้แผนงบประมาณบูรณาการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ปี 2563 (Post-Evaluation)

ขั้นตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงาน

ที่ปรึกษาจะนำผลการประเมินมาวิเคราะห์และจัดทำข้อเสนอแนะการจัดทำกรอบแผนงาน และการจัดเก็บข้อมูลการส่งเสริม SME ในรูปแบบการจัดสรรงบประมาณภายใต้แผนงานยุทธศาสตร์ส่งเสริม SME ข้อเสนอแนะต่อการจัดทำโครงการที่สอดคล้องกับกรอบแผนงาน และการมีส่วนร่วมของหน่วยงานภายใต้แผนงานในระยะต่อไป และข้อเสนอแนะอื่นๆ ที่เป็นประโยชน์

ทั้งนี้ การดำเนินโครงการ ที่ปรึกษาจะมีการจัดประชุมชี้แจงแนวทางการเก็บข้อมูล/ติดตามความคืบหน้าการดำเนินกิจกรรม ร่วมกับหน่วยงานผู้รับผิดชอบโครงการที่เกี่ยวข้อง ตามที่ได้รับความคิดเห็นขอจากคณะกรรมการตรวจรับพัสดุในงานจ้างที่ปรึกษา ตลอดจนเมื่อการประเมินผลเป็นที่แล้วเสร็จ จะจัดสัมมนาเผยแพร่ผลการประเมินงาน/โครงการส่งเสริม SME จำนวน 1 ครั้ง เพื่อรับฟังความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาปรับปรุงรายงานและผลการประเมินให้มีความสมบูรณ์ รายละเอียดและกรอบแนวคิดในการประเมินผลเป็นไปดังแผนภาพที่ 2.2

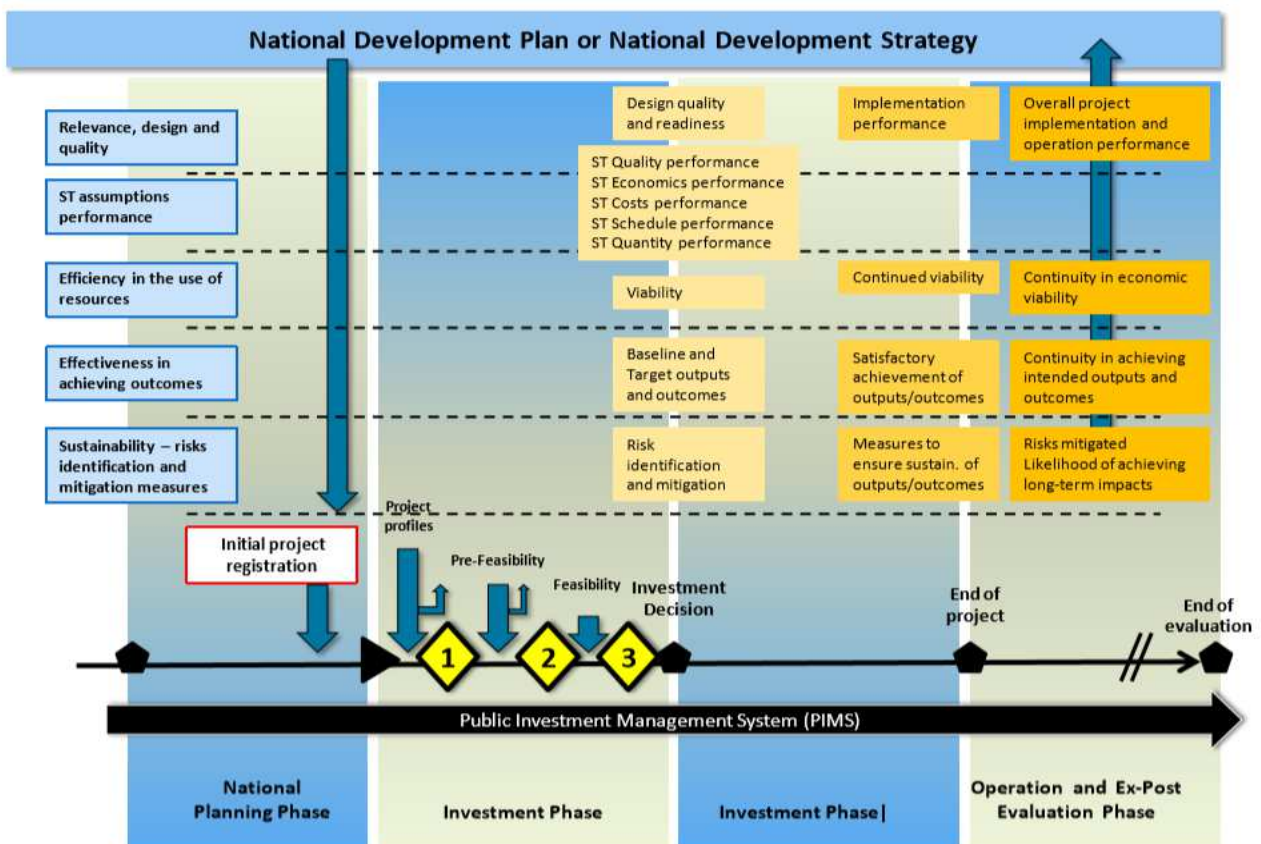

แผนภาพที่ 2.2 กรอบแนวคิดในการประเมินผล

2.1.2 กรอบแนวคิดในการประเมินผล (Evaluation Framework)

แนวปฏิบัติที่ดีนานาชาติ ได้มีกรอบแนวคิดในการติดตามประเมินผลของต่างประเทศ โครงการลงทุนสาธารณะจะมีการประเมินผลก่อนตัดสินใจเลือกลงทุนหรือจัดสรรงบประมาณ ซึ่งในขั้นตอนแรกจะให้ความสำคัญและพิจารณาข้อเสนอโครงการที่ต้องสอดคล้องกับผู้ที่ได้รับผลประโยชน์ ขั้นตอนที่สองคือการวิเคราะห์ตัวเลือกเพื่อยืนยันความสอดคล้องของการแก้ไขปัญหาข้อเสนอโครงการกับแผนพัฒนาประเทศ กลยุทธ์และภาคส่วนต่างๆ ทั้งระดับพื้นที่และระดับวิสาหกิจ รวมทั้งมีการศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการ ซึ่งหมายถึงการศึกษาความต้องการด้านเทคนิค เช่น ความพร้อมของบุคลากร การวิเคราะห์ทางกฎหมายและสิ่งแวดล้อม การวิเคราะห์ผู้มีส่วนได้เสีย ความเสี่ยง เป็นต้น สำหรับการติดตามผลในระหว่างการใช้งานจ่ายงบประมาณก็จะพิจารณาความก้าวหน้าในการดำเนินการ การใช้จ่ายงบประมาณ การบรรลุผลสัมฤทธิ์ในระดับผลผลิต หรือผลลัพธ์ (บางส่วน) ความพึงพอใจของกลุ่มเป้าหมาย รวมทั้งการประเมินเพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นได้ว่าจะเกิดความยั่งยืนของผลผลิตหรือผลลัพธ์จากโครงการ และในการประเมินผลหลังจบโครงการจะเป็นการประเมินทั้งโครงการ การใช้จ่ายงบประมาณที่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจ การบรรลุผลผลิตและผลลัพธ์ตามเป้าหมาย และผลกระทบในระยะยาว

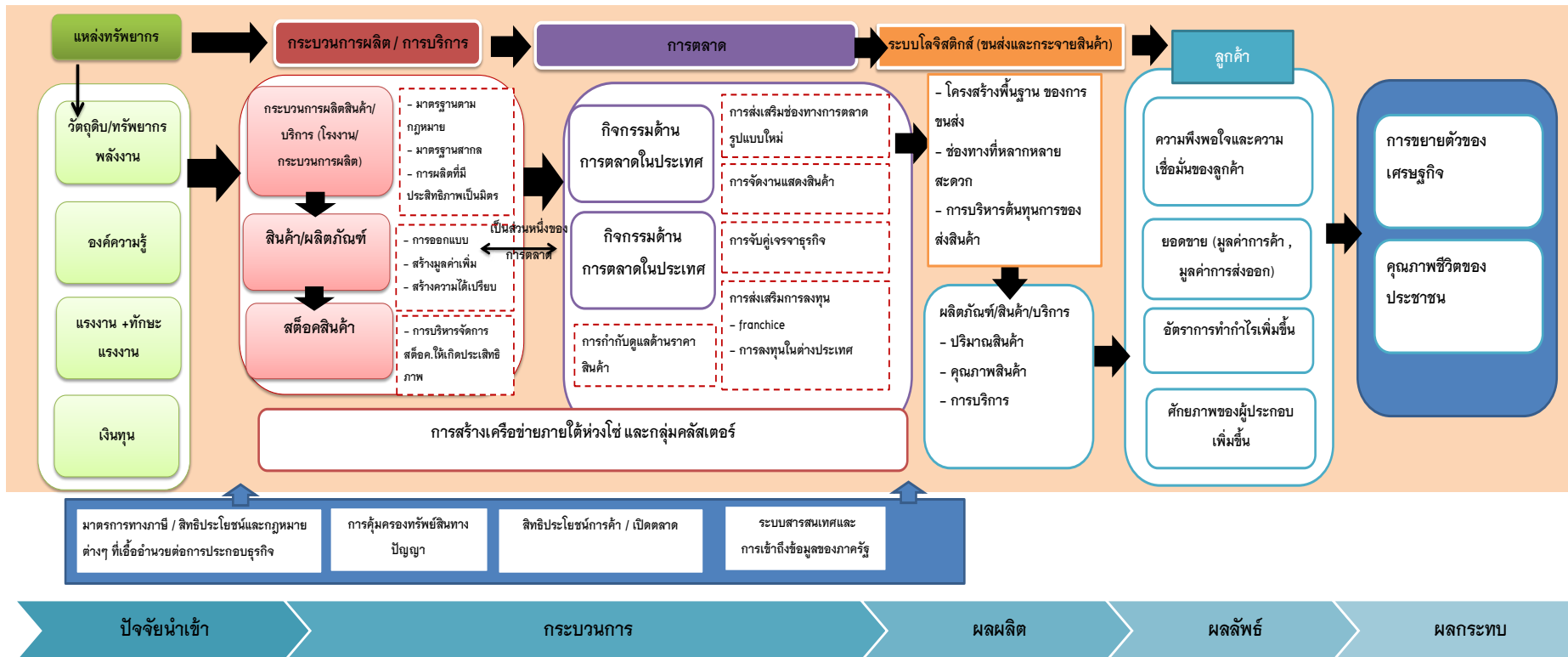
ที่มา : International best practices

แผนภาพที่ 2.3 กรอบแนวคิดในการติดตามและประเมินผล

ในการประเมินผล ที่ปรึกษาจะมีการวิเคราะห์ เพื่อให้ สสว. นำไปใช้ในการนำเสนอหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งการกำหนดนโยบายและการจัดสรรงบประมาณ ที่ปรึกษา จะวิเคราะห์ ดังนี้

1. การวิเคราะห์กลไก (Mechanism) ภาพรวมที่เกี่ยวข้องกับแผนบูรณาการฯ ส่งเสริม SME

ด้วยแผนบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ เป็นเครื่องมือของการขับเคลื่อนเป้าหมายประเทศอีกรูปแบบหนึ่ง การติดตามประเมินผลจึงมีความจำเป็นต้องเข้าใจภาพใหญ่ที่เป็นกลไก (Mechanism) ภาพรวมที่เกี่ยวข้องและส่งผลกระทบต่อเป้าหมายทิศทางดังกล่าว โดยกลไกอาจมีหลายรูปแบบ เป็นห่วงโซ่ Value Chain หรือเป็นองค์ประกอบ หรือเป็นการดำเนินการหรือการแก้ไขปัญหาที่เป็นลักษณะต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ ขึ้นอยู่กับบริบทประเด็นเป้าหมาย โดยการประเมินวิเคราะห์เพื่อให้ทราบได้ว่าแผนงานโครงการอยู่ในกลไกหรือขั้นตอนหรือองค์ประกอบใดของ Mechanism และการดำเนินการส่งผลกระทบต่อเป้าหมายประเทศที่กำหนดไว้ได้หรือไม่ กิจกรรมแผนงานโครงการตามแผนบูรณาการฯ ครอบคลุม Mechanism หรือมุ่งเน้นในกระบวนการใดของ Mechanism มีส่วนใดของ Mechanism ที่ขาดหายไป ส่วนที่หายไป และการขาดหายไปถูกดำเนินการอยู่ในงบประมาณแหล่งอื่นๆ หรือไม่ ถ้าไม่มี “เกิด Missing Link” โดยการประเมินผลจะต้องสามารถสะท้อนได้ว่าการมุ่งเน้นไปในกระบวนการใดมากน้อย หรือ Missing link ที่เกิดขึ้น เป็นส่วนที่ส่งผลหรือไม่ส่งผลกระทบต่อเป้าหมายที่วางไว้ ตัวอย่างเช่น กรณีการวิเคราะห์เพื่อประเมินแผนบูรณาการส่งเสริม SME ผู้ประเมินต้องทราบว่ากระบวนการทางธุรกิจของ SME ประกอบไปด้วยกระบวนการใดบ้าง จึงจะวิเคราะห์ได้ว่าการที่แผนงานโครงการที่หน่วยงานภาครัฐร่วมมือผลักดันพัฒนา มีความเหมาะสมมากน้อยเพียงใด การที่แผนงานโครงการมุ่งเน้นไปที่กระบวนการใดกระบวนการหนึ่งของห่วงโซ่ เช่น การเน้นพัฒนาความรู้ของผู้ประกอบการซึ่งเป็นเพียงปัจจัยนำเข้า อาจไม่เพียงพอต่อการส่งผลให้เป้าหมายการยกระดับศักยภาพ SME ให้สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจให้กับประเทศ เป็นต้น นอกจากนี้ จะต้องมีการวิเคราะห์ประเด็นย่อยๆ ตามทิศทางประเทศในแต่ละด้านที่ต้องการมุ่งเน้น เช่น การใช้ BCG Model ในการสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ การปรับตัวของ SME สู่การตลาดดิจิทัล รูปแบบการปรับตัวของผู้ประกอบการในสาขาต่างๆ เพื่อสร้างความสามารถในการแข่งขันและการปรับตัวธุรกิจรองรับผลกระทบที่ได้รับจาก COVID-19 เป็นต้น เพื่อนำข้อมูลการจัดสรรงบประมาณไปใช้ในการพิจารณาในการตัดสินใจเชิงกลยุทธ์ต่อไป

แผนภาพที่ 2.4 ตัวอย่างการวิเคราะห์กลไก (Mechanism) ภาพรวมที่เกี่ยวเนื่องกับแผนบูรณาการฯ ส่งเสริม SME

2. การวิเคราะห์บทบาทที่หน่วยงานรัฐเข้าไปดำเนินการ (Intervention)

ด้วยวัตถุประสงค์สำคัญของแผนบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ เพื่อให้หน่วยงานเกิดความร่วมมือ ส่งต่อเพื่อผลักดันให้การดำเนินงานตามเป้าหมายประเทศเกิดผลสัมฤทธิ์ที่สูงกว่าการดำเนินงานที่อิสระจากกัน รวมทั้งลดความซ้ำซ้อนของกิจกรรมโครงการและงบประมาณ ดังนั้น การวิเคราะห์บทบาทที่หน่วยงานรัฐเข้าไปดำเนินการ (Intervention) เป็นการวิเคราะห์ว่าแต่ละองค์ประกอบภายใต้ห่วงโซ่กลไกมีหน่วยงานใด ควรเป็นผู้รับผิดชอบในการดำเนินการ โดยการวิเคราะห์ต้องอยู่บนภารกิจตามกฎหมายและยุทธศาสตร์ของหน่วยงาน และเมื่อประเมินผล จะสะท้อนได้ว่าแผนงานโครงการที่จัดสรรงบประมาณไปนั้นหน่วยงานที่ร่วมดำเนินการในโครงการที่มีรูปแบบ/กลุ่มเป้าหมายเดียวกันและไปซ้ำซ้อนมากกันที่ห่วงโซ่กลไกใดหรือไม่ ต้องวิเคราะห์เพื่อสะท้อนได้ว่าหน่วยงานใดควรเป็นผู้ดำเนินการ งบประมาณควรลำดับความสำคัญ (Priority) ไปที่หน่วยงานใดหรือบางหน่วยงานควรมุ่งเน้นในกลุ่มเฉพาะ แทนการส่งเสริมครอบคลุมทุกกลุ่มหรือไม่ และหากการประเมินพบว่าบางเรื่องที่เป็นกลไกสำคัญที่รัฐบาลหรือเป้าหมายประเทศต้องการผลักดัน แต่ไม่มีโครงการบรรจุในแผนบูรณาการฯ หน่วยงานที่ควรเป็นผู้ดำเนินการมีหน้าที่หลักดังกล่าวหรือไม่ อย่างไร บางเรื่อง รัฐไม่ได้เป็นผู้มีบทบาทที่เป็นการดำเนินการ แต่เป็นผู้สนับสนุนหรือสร้างปัจจัยแวดล้อมเพื่อเอื้ออำนวย เช่น มาตรการกระตุ้นทางภาษีหรืออื่นๆ เท่านั้น ดังนั้นเมื่อเข้าใจกระบวนการดังกล่าว ก็จะสามารถประเมินต่อได้ว่า การบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้มาตรการดังกล่าวส่งผลมากพอหรือไม่ ถ้าไม่พอควรผลักดันให้มีโครงการของหน่วยงานใดเข้าไปเสริมในการผลักดันต่อให้เกิดผล เพื่อที่ สสว. และหน่วยรับงบประมาณนำไปสู่การปรับทิศทางวางแผนของโครงการหรือหน่วยงานที่ควรผลักดันกิจกรรมแผนงานโครงการที่เหมาะสมต่อไป โดยการวิเคราะห์ที่สำคัญได้แก่

1. การวิเคราะห์ความสอดคล้องเชื่อมโยง (Mapping) ทิศทางและเป้าหมายประเทศ
2. การวิเคราะห์ความสอดคล้องเชื่อมโยงกับเป้าหมายและทิศทางประเทศ เป็นการวิเคราะห์เพื่อเป็นโจทย์ในการจัดสรรงบประมาณและผลักดันแผนงานโครงการที่เหมาะสม โดยจะเป็นกระบวนการของการติดตามประเมินผลก่อนเริ่มดำเนินการ เพื่อสะท้อนให้เห็นว่าแผนงานโครงการที่ดำเนินการภายใต้แผนบูรณาการมีการดำเนินการตามทิศทางเป้าหมายของประเทศที่ต้องการผลักดันหรือไม่ ตลอดจนการประเมินผลยังวิเคราะห์ได้อีกว่า แผนงานโครงการส่วนใหญ่เป็นการดำเนินการที่มุ่งเน้นไปครอบคลุมทุกเรื่องที่เป็นเป้าหมายทิศทางประเทศต้องการมากน้อยครอบคลุมแล้วหรือไม่ หากไม่ครอบคลุมและประเด็นดังกล่าวไม่ได้มีการดำเนินการในแหล่งงบประมาณอื่นๆ แสดงให้เห็นว่า "เกิด Missing link" ซึ่งที่ปรึกษาจะสะท้อนผลดังกล่าวและผลักดันให้หน่วยงานที่มีหน้าที่ดำเนินการต่อไป
3. และจากการวิเคราะห์ดังกล่าว ที่ปรึกษาจะวิเคราะห์เพื่อนำเสนอให้กับ สสว. ในฐานะหน่วยงานที่ทำหน้าที่ในการกำกับดูแลแผนบูรณาการฯ ส่งเสริม SME เพื่อนำไปใช้ในการวางแผนงานโครงการผลักดันโครงการที่เหมาะสม และการจัดสรรงบประมาณต่อไป
4. การวิเคราะห์การกระจายตัว การกระจุกตัวของแผนงานโครงการและงบประมาณที่จัดสรรเมื่อเทียบกับกลไก Mechanism ของการส่งเสริม SME เพื่อให้เห็นภาพว่าแผนงานโครงการที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณเพื่อดำเนินการในช่วงปี 2563 – 2564 นั้น เข้าไปสนับสนุนกลไกห่วงโซ่ใด อย่างไร และความสำเร็จของการสนับสนุนของภาครัฐที่เกิดขึ้นทั้งต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ

5. การวิเคราะห์การกระจายตัวและการกระจุกตัวของแผนงานโครงการ เทียบกับทิศทางเป้าหมายประเทศ เพื่อให้เห็นภาพว่าแผนงานโครงการที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณเพื่อดำเนินการในช่วงปี 2563 – 2564 นั้น เข้าไปสนับสนุนทิศทางอย่างไร เกิดความสำเร็จมากน้อยเพียงใด ทั้งภาคการเกษตร ภาคอุตสาหกรรม ภาคการผลิต ภาคการค้าและบริการ รวมทั้ง การสนับสนุนทิศทางการพัฒนาในระดับพื้นที่ หรือเป้าหมายกลุ่มตลาดหรือสินค้าเป้าหมายตามนโยบาย ให้ความสำคัญกับการติดตามผลการขับเคลื่อนส่งเสริมว่ามีแผนงานโครงการไปสนับสนุนสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาพื้นที่ภาค ได้มากน้อยเพียงใด ทริสจะประเมินผลและวิเคราะห์เพิ่มเติมให้มากขึ้นด้วยว่า การขับเคลื่อนส่งเสริมผู้ประกอบการ SME ผ่านแผนงานบูรณาการฯ นั้น สามารถผลักดันสนับสนุนเป้าหมายการพัฒนาในประเด็นที่เกี่ยวข้องของภูมิภาคได้มากน้อยแค่ไหน เพื่อสะท้อนความสำเร็จในเชิงพื้นที่ (Area) และเห็นภาพว่าประเด็นใดในการส่งเสริมพัฒนาที่ยังไม่สามารถไปสนับสนุนการพัฒนาภูมิภาคได้ ดังนั้น หน่วยงานจะต้องมีการจัดเก็บข้อมูลผู้ประกอบการไปถึงระดับพื้นที่ธุรกิจที่ไปพัฒนาส่งเสริม

6. ผลสัมฤทธิ์หรือมูลค่าเพิ่มต่อ SME เพิ่มขึ้น โดยให้ความสำคัญกับตัวชี้วัดสำคัญ ที่สะท้อนทิศทางการส่งเสริมตามนโยบายทั้งระดับผลผลิต ผลลัพธ์ และผลกระทบ : การติดตามประเมินผล ทริสได้ออกแบบชุดตัวชี้วัด (KPIs) ที่พัฒนาขึ้นในการสะท้อนความสำเร็จของแผนงานบูรณาการฯ ทั้งในระดับภาพรวมของแผนงานบูรณาการฯ ระดับแนวทางและกลยุทธ์สำคัญตาม Agenda และห่วงโซ่การส่งเสริมพัฒนา เพื่อจะสามารถสะท้อนได้ว่า หน่วยงาน โครงการใดบ้างที่มีส่วนสนับสนุนเป้าหมายความสำเร็จในและตัวชี้วัด ซึ่งการออกแบบตัวชี้วัดจะครอบคลุมทั้งระดับผลผลิต ผลลัพธ์ และผลกระทบ อย่างไรก็ตาม หน่วยงานต้องมีความเข้าใจว่า โครงการของหน่วยงานนั้น จะสามารถผลักดันผลลัพธ์หรือผลกระทบมากน้อยแค่ไหน ความสำเร็จของการผลักดันเป้าหมายร่วมกันในรูปแบบการบูรณาการฯ นั้น ไม่ได้หมายความว่าทุกโครงการจะต้องสามารถผลักดันโครงการตนเองให้สามารถนำส่งผลลัพธ์หรือผลกระทบได้ทุกโครงการ และจากประสบการณ์ประเมินทริสพบว่าด้วยความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนดังกล่าว หลายหน่วยงานมีการไปขยายทำภารกิจเพิ่มเติม นอกเหนือจากภารกิจงานตนเอง และขาดความเชี่ยวชาญ แทนที่จะส่งต่อหรือสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จึงยิ่งทำให้เกิดความซ้ำซ้อนของโครงการและงบประมาณ ดังนั้น การประเมินผล ทริสจะให้ความสำคัญกับผลลัพธ์ ผลกระทบที่เกิดขึ้นกับบทบาทภารกิจที่ควรจะเป็นด้วย โดยการสะท้อนผลความสำเร็จ หากหน่วยงานมีการจัดเก็บข้อมูลไว้ ทริสก็จะใช้ข้อมูลของหน่วยงานประกอบ โดยขอให้หน่วยงานได้ชี้แจงถึงวิธีการ เครื่องมือในการจัดเก็บได้มาซึ่งข้อมูลดังกล่าวด้วย เพื่อให้เกิดความน่าเชื่อถือและเป็นมาตรฐานเดียวกันของข้อมูล สำหรับหน่วยงานที่ไม่ได้มีการติดตามประเมินผลความสำเร็จเลย ก็ควรดำเนินการเพราะไม่ใช่เพียงแค่นำผลการประเมินมาใช้ในการตอบความสำเร็จเพียงอย่างเดียว แต่หน่วยงานสามารถนำไปใช้ในการปรับปรุงกลไกการทำงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายได้ด้วย โดยเฉพาะโครงการที่หน่วยงานดำเนินการมาต่อเนื่องหลายปี และใช้งบประมาณสูง ซึ่งทริสให้ความสำคัญ สนใจในการประเมินมากขึ้น ในโครงการที่ดำเนินการมาต่อเนื่องหลายปี ไม่มีการปรับปรุงต่อยอด ใช้งบประมาณสูง ในขณะที่ธุรกิจและ SME มีการเปลี่ยนแปลง ต้องเผชิญกับความท้าทายในหลายปัจจัย หากหน่วยงานรัฐไม่เคยปรับปรุงแผนงานโครงการในการส่งเสริม จึงเป็นประเด็นที่อาจมีความเสี่ยง ทั้งนี้ ข้อจำกัดอย่างหนึ่งของการติดตามประเมินผล คือ การเกิดผลลัพธ์หรือผลกระทบบางเรื่องต้องใช้ระยะเวลา และหากจะได้ข้อมูลที่แท้จริงจะต้องใช้ทรัพยากรในการไปติดตามประเมินผลนั้น หน่วยงานก็อาจต้องพิจารณา บางเรื่องอาจต้องดู Warning Sign บางอย่าง ถอยกลับมาดูผลที่ส่งสัญญาณว่าจะเกิดหรือไม่เกิดจากข้อมูล สถิติต่างๆ ที่มีความสัมพันธ์กันแทน และกรณีหน่วยงานไม่ได้มีการจัดเก็บหรือติดตามประเมินผลไว้ ทริสจะใช้ข้อมูลปฐมภูมิที่ได้จัดเก็บในระดับผู้ประกอบการ รวมทั้งสถิติข้อมูลทางวิชาการในการประมาณการณ์ เพื่อให้ครอบคลุมสะท้อนความสำเร็จในภาพรวมให้มากที่สุด ซึ่งในการประเมินผลกระทบนั้น

ทริสจะมีการประเมินมูลค่าเพิ่มเศรษฐกิจ โดยการประเมินมูลค่าของผลกระทบที่เกิดขึ้น โดยใช้หลักทางเศรษฐศาสตร์ในการตีราคามูลค่า และเพื่อนำข้อมูลที่ได้มาใช้ในการคำนวณ GDP ที่เกิดจากแผนบูรณาการฯ ในการนำเสนอต่อ GDP ประเทศด้วย และในปีนี้ ที่ปรึกษาจะให้ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะต่อตัวชี้วัดที่โครงการควรกำหนดในการติดตามประเมินผล รวมทั้งวิธีการประเมินผลกระทบทางเศรษฐกิจ เพื่อให้หน่วยงานมีการจัดเก็บข้อมูลเป็นไปตามหลักวิชาการ สามารถนำมารวมเป็นฐานข้อมูลเดียวกันได้

7. ให้ความสำคัญกับการติดตามผลการขับเคลื่อนสาขา (Sector) ซึ่งการพิจารณาไปถึงระดับสาขานั้น จะสามารถนำไปคำนวณ GDP ได้ นอกจากนั้น จะช่วยให้เห็นภาพว่าสาขาส่วนใหญ่ที่ได้รับการพัฒนานั้นเป็นสาขาที่ทางการพัฒนาของประเทศ เป็นสาขาที่ต้องการการได้รับการสนับสนุนช่วยเหลือจากภาครัฐหรือไม่ และการพัฒนาผ่านโครงการต่างๆ นั้น เป็นแนวทางการส่งเสริมที่ควรจะเป็นไปในสาขานั้นๆ หรือไม่ ดังนั้น หน่วยงานจะต้องมีการจัดเก็บข้อมูลผู้ประกอบการไปถึงระดับสาขาของธุรกิจที่ได้รับการส่งเสริม นอกจากนั้น ภายใต้สถานการณ์ COVID-19 ที่พบว่าธุรกิจบางสาขาได้รับผลกระทบ ในขณะที่บางสาขาได้รับอานิสงค์หรือเป็นธุรกิจดาวรุ่งที่มีโอกาส ดังนั้น หน่วยงานภาครัฐต้องวิเคราะห์ถึงความเหมาะสมในการส่งเสริมพัฒนาในระดับกลุ่มสาขาธุรกิจให้มากขึ้น เพื่อให้การวางมาตรการในการส่งเสริม ไม่ว่าจะเป็นการผลักดันการเกิดธุรกิจใหม่ในสาขาที่มีความต้องการหรือเป็นเทรนด์โอกาสในการเติบโต การให้การเยียวยาฟื้นฟู ในธุรกิจที่ได้รับผลกระทบสูง เช่น สาขาที่เกี่ยวข้องกับการบริการและการท่องเที่ยว เป็นต้น และขอให้หน่วยงานจะต้องมีการจัดเก็บข้อมูลผู้ประกอบการ จนถึงระดับสาขาของธุรกิจที่ได้รับการส่งเสริม

8. ให้ความสำคัญกับการติดตามการส่งเสริมในจุดที่ยังเป็นช่องว่าง (GAP) และผลการยกระดับศักยภาพผู้ประกอบการ : โดยการสะท้อนเป้าหมายในเชิงมูลค่าทางเศรษฐกิจ อาจไม่สามารถสะท้อนความสำเร็จของการส่งเสริมให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการ SME ได้ทั้งหมด และอาจส่งผลให้หน่วยงานเลือกพัฒนาผู้ประกอบการรายที่มีศักยภาพและความพร้อมแล้ว ดังนั้น ทริสจึงมีการติดตามประเมินผลไปถึงระดับศักยภาพของผู้ประกอบการด้วยว่า หลังจากได้รับการส่งเสริมพัฒนาแล้ว สามารถยกระดับผู้ประกอบการไปตามวงจรธุรกิจได้มากน้อยเพียงใด ปัจจัยหรือปัญหาที่ไม่สามารถยกระดับผู้ประกอบการไปได้เกิดจากปัญหาอะไร เพื่อให้หน่วยงานที่ส่งเสริมพัฒนาได้ทราบว่าต้องส่งต่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หรือมีมาตรการเพิ่มเติมต่อเนื้ออย่างไร โดยในปีนี้จะวิเคราะห์เพิ่มเติมไปยังผู้ประกอบการรายใหม่ว่าผู้ที่เข้ามาเป็นผู้ประกอบการรายใหม่แล้วไม่มีการจดทะเบียนธุรกิจหรือเข้าสู่ระบบภาษี มากน้อยเพียงใด เพราะปัจจัยใด รวมถึงผลกระทบจากสถานการณ์ COVID-19 ที่พบว่าส่งผลให้การผลักดันส่งเสริมศักยภาพผู้ประกอบการเป็นไปด้วยความท้าทาย โดยเป้าหมายสำคัญของรัฐบาลคือการสามารถพร้อมรับ ปรับตัว และเปลี่ยนแปลงอย่างยั่งยืนให้ได้

โดยการวิเคราะห์จะพิจารณาทั้ง ตาม Life Cycle ของวัฏจักรธุรกิจ ตามกลุ่ม Start up/ Micro/Small/Medium & High Potential/Ecosystem ตามระยะธุรกิจ ต้นน้ำ กลางน้ำ ปลายน้ำ ตามการเติบโตของธุรกิจเกี่ยวเนื่องข้างหน้า-ข้างหลัง (Backward-Forward Linkage) รวมทั้งความคาดหวังและความพึงพอใจของผู้รับบริการ

9. ให้ความสำคัญกับการติดตามประเมินผู้ประกอบการที่ได้รับการส่งเสริมและพัฒนา : เพื่อให้ทราบว่ากลุ่มเป้าหมายที่ได้รับการส่งเสริมพัฒนาในโครงการต่างๆ สอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมายและทิศทางการพัฒนาหรือไม่ มีความซ้ำซ้อนในการส่งเสริมการพัฒนาผู้ประกอบการกลุ่มเดียวกันในเรื่องเดียวกันมากน้อยอย่างไร ข้อสังเกตประการหนึ่งที่ทริสพบจากภาพรวมแผนการส่งเสริม SME เบื้องต้นพบว่ากลุ่มธุรกิจ MICRO ซึ่งเป็นธุรกิจที่มีสัดส่วนถึง 83% ของธุรกิจการค้าและบริการของประเทศนั้น กลับมีโครงการส่งเสริมพัฒนาน้อยกว่าที่ควรจะเป็นในขณะที่ประเทศและธุรกิจปัจจุบัน เป็นการออกไปประกอบอาชีพอิสระหรือธุรกิจตนเองจำนวนมาก

10. การวิเคราะห์การบูรณาการฯ และความซ้ำซ้อนของการดำเนินการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อเสนอแนะในการจัดลำดับความสำคัญของงบประมาณไปยังหน่วยงานที่มีบทบาทสำคัญ

11. ข้อเสนอแนะการผลักดันแผนงานโครงการที่ควรดำเนินการ ก่อให้เกิดมูลค่าเพิ่ม มีความคุ้มค่า และเป็นไปตามทิศทางเป้าหมายประเทศที่ ควรดำเนินการภายใต้แผนบูรณาการฯ

12. ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแผนงานโครงการ และกลไกการดำเนินงานของภาครัฐและการสนับสนุนงบประมาณ

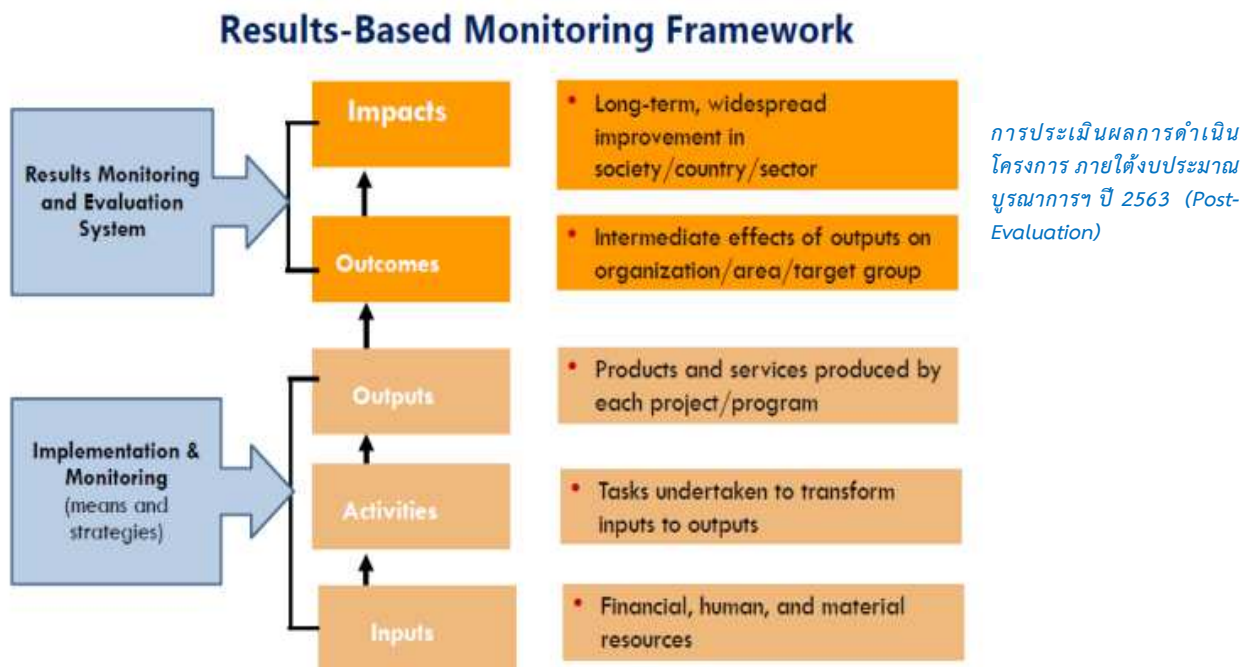
ทั้งนี้ ข้อเสนอเพิ่มเติมของที่ปรึกษา จะเป็นประโยชน์ที่ สสว. จะนำไปใช้ในการสะท้อนความสำเร็จให้กับรัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ทราบความก้าวหน้า ข้อจำกัดปัญหาอุปสรรคที่เกี่ยวข้องที่ต้องร่วมกันในการผลักดันการดำเนินงานต่อไปในอนาคต รวมทั้งสามารถนำไปใช้ในการวางแผนการกำกับให้การดำเนินการเกิดประสิทธิภาพต่อไป

■ การติดตามประเมินแผนงานโครงการ

การติดตามประเมินผลการดำเนินงานโครงการ แบ่งเป็น 2 ระยะ ได้แก่

1. การประเมินผลการดำเนินโครงการ ภายใต้งบประมาณบูรณาการฯ ปี 2563 (Post-Evaluation)
2. การติดตามประเมินผลการดำเนินโครงการภายใต้งบประมาณแบบบูรณาการฯ ปี 2564 (On-Going Monitoring and Evaluation)

โดยช่วงระยะเวลาของการติดตามประเมินผลกับหลักการผลสัมฤทธิ์ ดังนี้

แผนภาพที่ 2.5 ประเด็นมุ่งเน้นการติดตามประเมินผลภายหลังการใช้จ่ายงบประมาณ

ในการจัดทำแนวทางและกรอบการประเมินผลดำเนินงานโครงการส่งเสริม SME ที่ปรึกษาได้ศึกษาและนำแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการประเมินผลโครงการมาใช้ในการจัดทำแนวทางและกรอบการประเมินผลโครงการดังนี้

แนวคิดแรก ได้แก่ แนวคิดการประเมินผลโครงการตามแบบจำลองชิป (CIPP Model)¹ ของ ศ.แดเนียล แอล สตัฟเฟิลบีม (Daniel L.Stufflebeam) แห่งมหาวิทยาลัยเวสต์เทอร์น มิชิแกน สหรัฐอเมริกา ซึ่งได้รับการยอมรับและใช้กันทั่วไปในปัจจุบันมาใช้เป็นแนวทางในการประเมินผลโครงการ โดยแนวคิดดังกล่าวได้แบ่งประเด็นสำคัญในการประเมินออกเป็น 4 ประเภท ตามอักษรภาษาอังกฤษตัวแรกของ CIPP Model โดยมีสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

1. การประเมินสถานะแวดล้อม (Context Evaluation: C) เป็นการประเมินในส่วนของการวางแผนก่อนเริ่มดำเนินโครงการ เพื่อพิจารณาหลักการและเหตุผล ความจำเป็นที่ต้องดำเนินโครงการ ประเด็นปัญหา และความเหมาะสมของเป้าหมายโครงการ

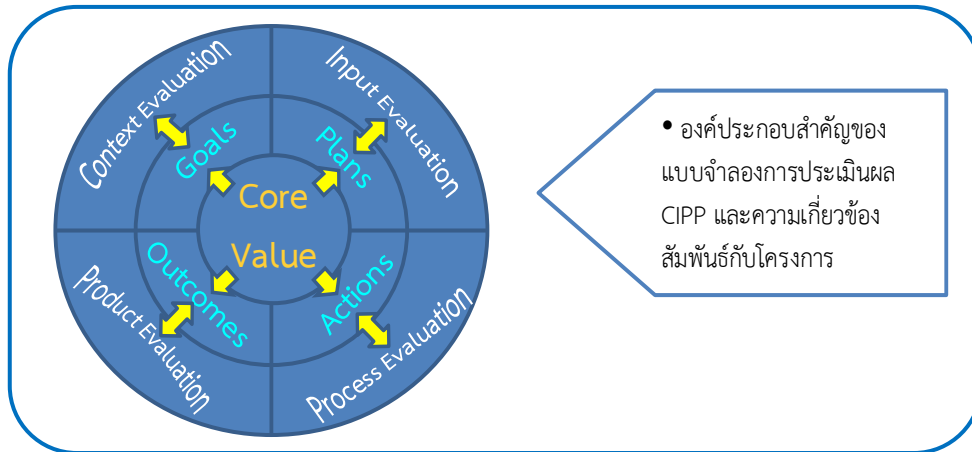
2. การประเมินปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation: I) เป็นการประเมินเพื่อพิจารณาถึงความเป็นไปได้ของโครงการ ความเหมาะสม และความพอเพียงของทรัพยากรที่จะใช้ในการดำเนินโครงการ เช่น งบประมาณ บุคลากร วัสดุอุปกรณ์ เวลา ฯลฯ รวมทั้งเทคโนโลยีและแผนการดำเนินงาน

3. การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation: P) เป็นการประเมินเพื่อหาข้อบกพร่องของการดำเนินโครงการที่จะใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนา แก้ไข ปรับปรุง ให้การดำเนินการช่วงต่อไปให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น และเป็นการตรวจสอบกิจกรรม เวลา ทรัพยากรที่ใช้ในโครงการและการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการ โดยมีการบันทึกไว้เป็นหลักฐานทุกขั้นตอน

4. การประเมินผลที่ได้รับจากโครงการ (Product Evaluation: P) เป็นการประเมิน เพื่อเปรียบเทียบผลที่ได้รับในระดับต่างๆ ตั้งแต่ผลผลิต (Output) ผลลัพธ์ (Outcome) ผลกระทบ (Impact) ทั้งในด้านบวกและลบที่เกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการกับวัตถุประสงค์ของโครงการ หรือ มาตรฐานที่กำหนดไว้ ความยั่งยืนหรือต่อเนื่องของการดำเนินโครงการ (Sustainability) รวมถึงความเป็นไปได้หรือเหมาะสมในการนำโครงการไปดำเนินการหรือขยายผลในพื้นที่อื่นๆ (Transportability) และการประเมินวิธีการประเมินผลโครงการ (Metaevaluation) เพื่อนำสารสนเทศที่ได้ไปใช้ในการปรับปรุงการดำเนินโครงการ

การประเมินตามแนวคิดชิป เป็นการประเมินโดยมุ่งเน้นการรวบรวมข้อมูลสารสนเทศเพื่อประกอบการปรับปรุงการดำเนินโครงการ มากกว่าการมุ่งหาข้อพิสูจน์หรือหาหลักฐานเพื่อตัดสินว่าโครงการดีหรือไม่

¹ แนวคิดแบบการประเมินของสตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam's CIPP Model) เป็นการประเมินภาพรวมของโครงการตั้งแต่บริบท ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ผลผลิต (Context, Input, Process and product) โดยอาศัยวิธีการสร้างเกณฑ์และประสิทธิภาพของโครงการ

ที่มา : <http://www.scribd.com/doc/58435354/The-Cipp-Model-for-Evaluation-by-Daniel-L-Stufflebeam>

แผนภาพที่ 2.6 Key Components of the CIPP Evaluation Model and Associated Relationships with Programs²

แผนภาพที่ 2.6 แสดงให้เห็นถึงองค์ประกอบสำคัญของแนวทางการประเมินโครงการแบบซีป (CIPP Model) ความเกี่ยวข้องสัมพันธ์ระหว่างแนวทางการประเมินผลตามแบบจำลองซีป (CIPP Model) ทั้ง 4 ด้านกับประเด็นสำคัญที่ต้องการมุ่งเน้นหรือสะท้อนผลการดำเนินโครงการ โดยวงกลมด้านนอกแสดงให้เห็นถึงประเภทของการประเมินทั้งในด้านบริบท ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ผลที่ได้รับจากโครงการ ส่วนลูกศรที่มีหัวสองด้าน หมายถึง ความสัมพันธ์ระหว่างประเภทของการประเมินกับประเด็นสำคัญที่ต้องการประเมินดังกล่าว เช่น แนวทางการประเมินในด้านบริบท (Context) นอกจากจะใช้ตรวจสอบหรือตั้งคำถามเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมในการจัดทำโครงการ เช่น ปัญหาที่เกิดขึ้น ความจำเป็นหรือที่มาในการริเริ่มจัดทำโครงการ ในทางกลับกันยังให้ข้อมูลที่จะใช้ในการตรวจสอบ สอบทานว่าโครงการที่ดำเนินการมีความเพียงพอ เหมาะสมหรือสอดคล้องกับเป้าหมายหรือสภาพปัญหาที่พบหรือไม่ และอาจนำไปสู่การปรับเป้าหมายของการดำเนินการให้มีความเหมาะสมได้ หรือความพยายามในการที่จะปรับปรุงแผนงานโครงการ นำมาซึ่งการตั้งคำถามหรือการประเมินเกี่ยวกับความเหมาะสมของปัจจัยนำเข้า โดยอาจนำไปสู่การปรับปรุงแผนกิจกรรมและแนวทางการดำเนินงาน เพื่อให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น แนวทางการประเมินในประเด็นด้านปัจจัยนำเข้ามีความสัมพันธ์กับการวางแผนโครงการ (Plan) อาจก่อให้เกิดการตั้งคำถามหรือการทบทวนหรือประเมินความเหมาะสมของกิจกรรมตามแผน และได้ข้อมูลป้อนกลับที่อาจทำให้ต้องมีการทบทวนหรือเพิ่มเติมกิจกรรมบางอย่างเพื่อให้แผนมีความเหมาะสมมากขึ้นไปจนถึงการพิจารณาปรับเปลี่ยนหรือยกเลิกโครงการ

แนวคิดที่สอง แนวคิดหรือหลักการที่ใช้ในการประเมินผลการดำเนินงานด้านการพัฒนาของ Development Assistance Committee of the Economic Cooperation and Development (OECD/DAC) ซึ่ง Development Assistance Committee – DAC ได้ริเริ่มจัดให้มีมาตรฐานสำหรับใช้ในการประเมินผลการสนับสนุนหรือให้ความช่วยเหลือประเทศต่างๆ ด้านการพัฒนา ในปี ค.ศ. 1991 โดยมีหลักการที่ใช้ในการประเมินเรียกว่า DAC Principles for Evaluation of Development Assistance³ ซึ่งประกอบด้วยเกณฑ์หรือบรรทัดฐาน 5 ด้าน หรือต่อไปจะเรียกย่อๆ ว่า “เกณฑ์การประเมินของ OECD/DAC” โดยสรุปสาระสำคัญของเกณฑ์ดังกล่าว ได้ดังนี้

²The CIPP Model for Evaluation by Prof. Daniel L. Stufflebeam, Western Michigan University; 2003. Presented at 2003 Annual Conference of the Oregon Program Evaluators Network (OPEN)

³ The DAC Principles for the Evaluation of Development Assistance, OECD (1991)

ความสอดคล้อง (Relevance)

การประเมินความสอดคล้องของโครงการ จะพิจารณาถึงขอบเขตของโครงการว่าเหมาะสม เป็นไปตามลำดับความสำคัญของนโยบาย รวมถึงปัญหา ความต้องการและจำเป็นที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มเป้าหมาย ผู้รับประโยชน์ของโครงการ และกรอบวัตถุประสงค์ของการใช้เงินหรืองบประมาณจากแหล่งต่างๆ ที่จัดให้ใช้ดำเนินโครงการ โดยมีประเด็นสำคัญที่ต้องจัดเก็บข้อมูลหรือกำหนดเป็นประเด็นคำถามในการประเมิน เช่น

- วัตถุประสงค์ของโครงการยังคงก่อให้เกิดประโยชน์เพียงพอที่จะดำเนินการหรือไม่
- วัตถุประสงค์และผลผลิตของโครงการที่คาดว่าจะได้รับ เป็นไปตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของโครงการหรือไม่
- กิจกรรมหรือวิธีการดำเนินโครงการและผลผลิตที่ได้ สอดคล้องตรงกับผลลัพธ์และผลกระทบที่มุ่งหมายหรือต้องการจะเกิดขึ้นหรือไม่

ประสิทธิผล (Effectiveness)

การประเมินด้านประสิทธิผลของการดำเนินโครงการ จะพิจารณาถึงการได้มาซึ่งผลสำเร็จหรือความสามารถในการบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการ โดยมีประเด็นสำคัญที่ต้องจัดเก็บข้อมูลหรือกำหนดเป็นประเด็นคำถามในการประเมิน เช่น

- วัตถุประสงค์ของโครงการมีการบรรลุเป้าหมายในระดับใด หรือมีแนวโน้มที่จะก่อให้เกิดผลสำเร็จมาก น้อย ในระดับใด
- ปัจจัยสำคัญอะไร ที่ส่งผลกระทบหรือสนับสนุนให้โครงการประสบผลสำเร็จ หรือไม่สำเร็จในการบรรลุเป้าหมาย

ประสิทธิภาพ (Efficiency)

การประเมินด้านประสิทธิภาพของการดำเนินโครงการ เป็นการวัดผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการ ทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ โดยมองความสอดคล้องระหว่างผลที่ได้รับกับปัจจัยนำเข้า หรือมองความสัมพันธ์ของการใช้ทรัพยากรในการดำเนินโครงการกับผลที่ได้รับของโครงการ โดยการใช้ทรัพยากรน้อยที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ หรือมีต้นทุนในการดำเนินงานต่ำแต่ได้ผลสำเร็จของโครงการเป็นไปตามเป้าหมาย อย่างครบถ้วน ซึ่งโดยปกติการประเมินผลในด้านประสิทธิภาพจะต้องมีการเปรียบเทียบทางเลือกหลายๆ วิธี ในการดำเนินโครงการเพื่อให้ได้มาซึ่งผลที่คาดว่าจะได้รับของโครงการตามที่กำหนดไว้เหมือนกัน และนำมาพิจารณาว่าแนวทางหรือวิธีการใดที่ก่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการดำเนินโครงการ โดยแนวทางหรือวิธีการที่เลือกมาดำเนินการ ควรจะเป็นแนวทางฯ หรือทางเลือกที่มีประสิทธิภาพสูงสุด อย่างไรก็ตาม เมื่อจะประเมินผลโครงการในด้านประสิทธิภาพ อาจมีคำถามการประเมินที่ผู้ประเมินจะต้องหาแนวทางในการเก็บข้อมูล เพื่อใช้ประโยชน์ในการประเมิน เช่น

- กิจกรรมของโครงการ มีประสิทธิภาพในด้านต้นทุนหรือไม่
- โครงการสามารถบรรลุวัตถุประสงค์หรือก่อให้เกิดประโยชน์ภายในระยะเวลาที่กำหนดหรือคาดหมายไว้หรือไม่
- การดำเนินโครงการได้ใช้แนวทาง วิธีการหรือทางเลือกที่เหมาะสมหรือมีประสิทธิภาพมากที่สุดหรือไม่ เมื่อเปรียบเทียบกับทางเลือกทั้งหมดที่มี

ผลกระทบ (Impact)

การเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่เกิดขึ้นทั้งในทางตรงและทางอ้อม ทั้งที่ตั้งใจและไม่ได้ตั้งใจให้เกิดขึ้น และเป็นผลกระทบที่มีนัยสำคัญต่อชุมชนท้องถิ่น เศรษฐกิจ สภาพแวดล้อม และต่อตัวชีวิตด้านการพัฒนาตัวอื่นๆ ล้วนเป็นผลกระทบที่ได้จากการดำเนินโครงการ ซึ่งเมื่อจะตรวจสอบด้านผลกระทบของการดำเนินโครงการ ผู้ประเมินจะต้องให้ความสำคัญกับผลที่ได้รับจากการดำเนินโครงการทั้งที่ตั้งใจและไม่ได้ตั้งใจให้เกิดขึ้น รวมถึงผลกระทบจากปัจจัยภายนอกทั้งในด้านบวกและด้านลบ เช่น การเปลี่ยนแปลงด้านรายได้ อาชีพ และเงื่อนไข หรือสภาพแวดล้อมทางการเงิน เป็นต้น ในการประเมินผลกระทบของโครงการ อาจมีคำถามการประเมินที่ผู้ประเมินจะต้องหาแนวทางในการเก็บข้อมูล เพื่อใช้ประโยชน์ในการประเมิน เช่น

- ผลที่เกิดขึ้นตามมาหลังจากดำเนินโครงการแล้วเสร็จคืออะไร
- ประโยชน์ที่ได้รับที่แท้จริงหรือความแตกต่างที่เกิดขึ้นหรือเปลี่ยนไปจากเดิม ซึ่งมีผลมาจากการดำเนินโครงการคืออะไร
- กลุ่มเป้าหมายหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่ได้รับผลกระทบมีจำนวนมาก-น้อย เท่าใด

ความยั่งยืน (Sustainability)

การพิจารณาด้านความยั่งยืนของโครงการ ตามแนวคิดของ OECD/DAC จะให้ความสำคัญกับการวัดผลว่าประโยชน์ที่ได้รับจากโครงการนั้น มีแนวโน้มที่จะคงอยู่อย่างต่อเนื่องหลังจากเสร็จสิ้นโครงการแล้วหรือไม่ อย่างไร โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อไม่มีการสนับสนุนด้านการเงินอีกต่อไป โดยเห็นว่านอกจากจะดำเนินโครงการโดยคำนึงถึงการเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมแล้ว ก็ยังจะต้องมีความยั่งยืนในด้านการเงินหรืองบประมาณสนับสนุนด้วย ดังนั้น หากจะประเมินโครงการในด้านความยั่งยืน ผู้ประเมินอาจมีคำถามการประเมินที่จะต้องหาแนวทางในการเก็บข้อมูล เพื่อใช้ประโยชน์ในการประเมิน เช่น

- หลังจากโครงการเสร็จสิ้นแล้ว ประโยชน์ที่ได้รับของโครงการมีความต่อเนื่องหรือไม่ และมีผู้ได้รับประโยชน์มาก น้อย เพียงใด
- ปัจจัยสำคัญอะไรที่ส่งผลต่อความสำเร็จหรือไม่สำเร็จในด้านความยั่งยืนของโครงการ

ทั้งนี้ ในเอกสารแนวทางการประเมินผลโครงการ “Guideline for Project and Program Evaluations” Final Draft ปี 2009 ของ Austrian Development Cooperation⁴ องค์กรด้านการพัฒนาของประเทศออสเตรีย ซึ่งมีการจัดทำโครงการและให้การสนับสนุนประเทศที่กำลังพัฒนาในภูมิภาคต่างๆ ทั่วโลก ได้นำเกณฑ์การประเมินของ OECD/DAC ไปใช้ โดยให้คำนิยามหรืออธิบายถึงคุณลักษณะของเกณฑ์ในการประเมินโครงการด้านการพัฒนาของ OECD/DAC ทั้ง 5 ด้าน ไว้ดังนี้

⁴ Guideline for Project and Program Evaluations. Final draft, July 2009. Australian Development Cooperation

Relevance	Are we doing the right thing? How important is the relevance or significant of the intervention regarding local and national requirements and priorities?
Effectiveness	Are the objectives of the development interventions being achieved? How big is the effectiveness or impact of the project compared to the objectives planned (Comparison: results – planning)?
Efficiency	Are the objectives being achieved economically by the development intervention? How big is the efficiency or utilization ratio of the resources used (Comparison: resources applied - results)?
Impact	Does the development intervention contribute to reach higher level development objectives (preferably, overall objectives)? What is the impact or effect of the intervention in proportion to the overall situation of the target group or those effected?
Sustainability	Are the positive effects or impacts sustainable? How is the sustainability or permanence of the intervention and its effects to be assessed?

ที่มา : www.entwicklung.at

สรุปสาระสำคัญของคำนิยามในแต่ละด้านของเกณฑ์การประเมินของ OECD/DAC ตาม Guideline for Project and Program Evaluations. Final draft, July 2009. ได้ดังนี้

ความสอดคล้อง : เป็นการตอบคำถามว่าหน่วยงานเจ้าของโครงการได้ทำในสิ่งที่ถูกต้องหรือไม่ ผลการดำเนินโครงการมีความเกี่ยวข้อง สอดคล้องโดยตรงหรืออย่างมีนัยสำคัญต่อท้องถิ่น เป็นไปตามความต้องการและจำเป็นและตามลำดับความสำคัญของการแก้ไขปัญหาในระดับชาติหรือไม่

ประสิทธิผล : วัตถุประสงค์ของโครงการที่ดำเนินการเพื่อก่อให้เกิดการพัฒนา บรรลุเป้าหมายแล้วหรือไม่ ผลลัพธ์หรือผลกระทบของโครงการก่อให้เกิดประโยชน์มากเพียงใดเมื่อเทียบกับวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ตามแผนงานโครงการ (เปรียบเทียบผลที่ได้กับแผนที่วางไว้)

ประสิทธิภาพ : ในการดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์มีการใช้ทรัพยากรได้อย่างเหมาะสมและประหยัดหรือไม่ โครงการมีประสิทธิภาพหรือเกิดประโยชน์อย่างน้อยเพียงใดเมื่อเปรียบเทียบกับสัดส่วนกับทรัพยากรที่ใช้ไป

ผลกระทบ : โครงการที่ดำเนินการได้ก่อให้เกิดการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาในระดับที่สูงขึ้น (โดยมีการบรรลุวัตถุประสงค์ในภาพรวมของการดำเนินโครงการหรือไม่) ผลกระทบหรือผลลัพธ์ที่เกิดจากการดำเนินโครงการอย่างน้อยเพียงใดเมื่อเปรียบเทียบกับสถานการณ์หรือสภาพปัญหาที่เป็นที่มาของการดำเนินโครงการและต่อกลุ่มเป้าหมายที่ได้รับผลกระทบเหล่านั้น

ความยั่งยืน : ผลกระทบที่เกิดขึ้นมีความต่อเนื่องและยั่งยืนเพียงใด ความต่อเนื่องและการคงอยู่อย่างถาวรของโครงการและผลกระทบที่ตามมาได้รับการประเมินหรือไม่

เกณฑ์การประเมินของ OECD/DAC เป็นการประเมินในเชิงระบบเช่นเดียวกับแนวคิดการประเมินโครงการตามแบบจำลองชิป (CIPP Model) แต่ให้ความสำคัญกับผลสัมฤทธิ์จากการดำเนินโครงการ (Results Based) ที่ค่อนข้างชัดเจนว่าหลังจากดำเนินโครงการเสร็จสิ้นแล้วเกิดผลเปลี่ยนแปลงอย่างไร ตรงตามวัตถุประสงค์หรือไม่ จากการศึกษาที่ OECD และองค์กรระหว่างประเทศที่เป็นเครือข่ายของ OECD ได้สนับสนุนหรือจัดการให้ประเทศที่กำลังพัฒนาได้รับการสนับสนุนทางการเงินหรือทรัพยากรเพื่อจัดทำโครงการด้านการพัฒนา ในขณะที่การประเมินผลตามแบบจำลองชิป (CIPP Model) จะให้ความสำคัญกับการเก็บข้อมูล เพื่อใช้ในการปรับปรุงหรือพัฒนาโครงการมากกว่าจะเน้นการพิสูจน์หรือตัดสินโครงการ

ในการประเมินผลสำเร็จของโครงการส่งเสริม SME ในครั้งนี้ ที่ปรึกษาจึงประยุกต์ใช้ทั้งสองแนวคิดที่กล่าวมาแล้วข้างต้นเพื่อใช้ในการออกแบบและจัดทำกรอบการประเมินผลสำเร็จของโครงการให้สามารถประเมินผลได้อย่างเหมาะสม โดยจะใช้ “ตัวชี้วัด” และระบบการให้คะแนน (Point System) เป็นเครื่องมือหรือเกณฑ์ในการตัดสินระดับความสำเร็จของการดำเนินโครงการที่สามารถสะท้อนผลสำเร็จได้ตามเกณฑ์พิจารณาทั้ง 5 ด้าน ที่กำหนด ได้แก่ ความสอดคล้องกับนโยบายรัฐบาล ประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ ผลกระทบ และความยั่งยืน โดยกรอบการประเมินผลและตัวชี้วัดที่กำหนดขึ้น สามารถใช้ประเมินความสำเร็จทั้งในด้านความเหมาะสมของการจัดให้มีโครงการ กระบวนการดำเนินงานและการบริหารโครงการ ตลอดจนการสะท้อนถึงประโยชน์หรือผลสัมฤทธิ์ที่ได้จากการดำเนินโครงการในช่วงระยะเวลาที่ทำการประเมิน โดยจะใช้มุมมองในเชิงระบบ (Systematic Approach) และ The OECD/DAC Results Chain เพื่อกำหนดตัวชี้วัดและเป้าหมายเพื่อสะท้อนความสำเร็จอย่างเป็นขั้นเป็นตอน โดยการติดตามประเมินผลปี 2563 มีจำนวน 16 โครงการหลัก รวมถึงโครงการย่อย รวมทั้งโครงการในกองทุนส่งเสริม SME ทั้งนี้การปฏิบัติการลงพื้นที่ตามแผนอาจยืดหยุ่นได้ตามเหตุปัจจัยสุดวิสัย หรือความเห็นชอบจากคณะกรรมการตรวจรับพัสดุในงานจ้างที่ปรึกษา

กลไกการกำกับติดตามประเมินผล

การประยุกต์ใช้แนวคิดการประเมินผลโครงการตามแบบจำลองซิป (CIPP Model) และเกณฑ์การประเมินของ OECD/DAC เพื่อใช้ในการออกแบบกรอบการประเมินผลการดำเนินงานโครงการส่งเสริม SME มีดังนี้

ตารางที่ 2.1 เปรียบเทียบแบบจำลอง CIPP Model กับ OECD/DAC

การประเมินผลโครงการตามแบบจำลองซิป (CIPP Model)	การประเมินผลโครงการตามหลักการของ OECD/DAC	แนวคิดหรือประเด็นสำคัญในการจัดทำกรอบการประเมินผลโครงการส่งเสริม SME
1. ด้านบริบท หรือความเหมาะสมในการออกแบบโครงการ (Context : C)	1. ความสอดคล้อง (Relevance)	พิจารณาความสอดคล้องของโครงการกับวัตถุประสงค์ เป้าหมายหรือผลที่คาดว่าจะได้รับของโครงการฯ กับนโยบายรัฐบาลในประเด็นที่เกี่ยวข้องและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ตามกรอบการอนุมัติโครงการ
2. ปัจจัยนำเข้า (Input : I) 3. กระบวนการ (Process : P)	2. ประสิทธิภาพ (Efficiency)	- การใช้ทรัพยากรในการดำเนินโครงการน้อย และได้ผลคุ้มค่า เช่น ประหยัดเงินและเวลา แต่ได้ผลผลิต ผลลัพธ์ของโครงการครบตามเป้าหมาย - แผนงาน/ขั้นตอน/กระบวนการดำเนินโครงการ มีความเหมาะสม เป็นไปตามแผน สามารถควบคุมหรือบริหารจัดการให้โครงการแล้วเสร็จและมีการใช้ประโยชน์จากผลผลิตหรือได้ผลลัพธ์ของโครงการได้รวดเร็วกว่าระยะเวลาที่กำหนดเป้าหมายไว้หรืออย่างน้อยต้องเป็นไปตามระยะเวลาที่กำหนด
4. ผลที่ได้รับ(Product : P) 4.1 ผลผลิต (Output)	3. ประสิทธิภาพ (Effectiveness) 3.1 ผลผลิต (Output)	- ผลการดำเนินงานในระดับต่างๆ ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการ ได้แก่ ผลผลิต และผลกระทบ ซึ่งจะครอบคลุมการบรรลุเป้าหมาย ตัวชี้วัดผลลัพธ์และความต่อเนื่องของการใช้ประโยชน์จากผลที่ได้รับของโครงการและการคงอยู่ของผลลัพธ์ที่เป็นประโยชน์ของโครงการ - เปรียบเทียบผลผลิตที่ได้จากการดำเนินการตามแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ที่โครงการกำหนดวัตถุประสงค์ไว้กับเป้าหมายผลผลิตของโครงการ

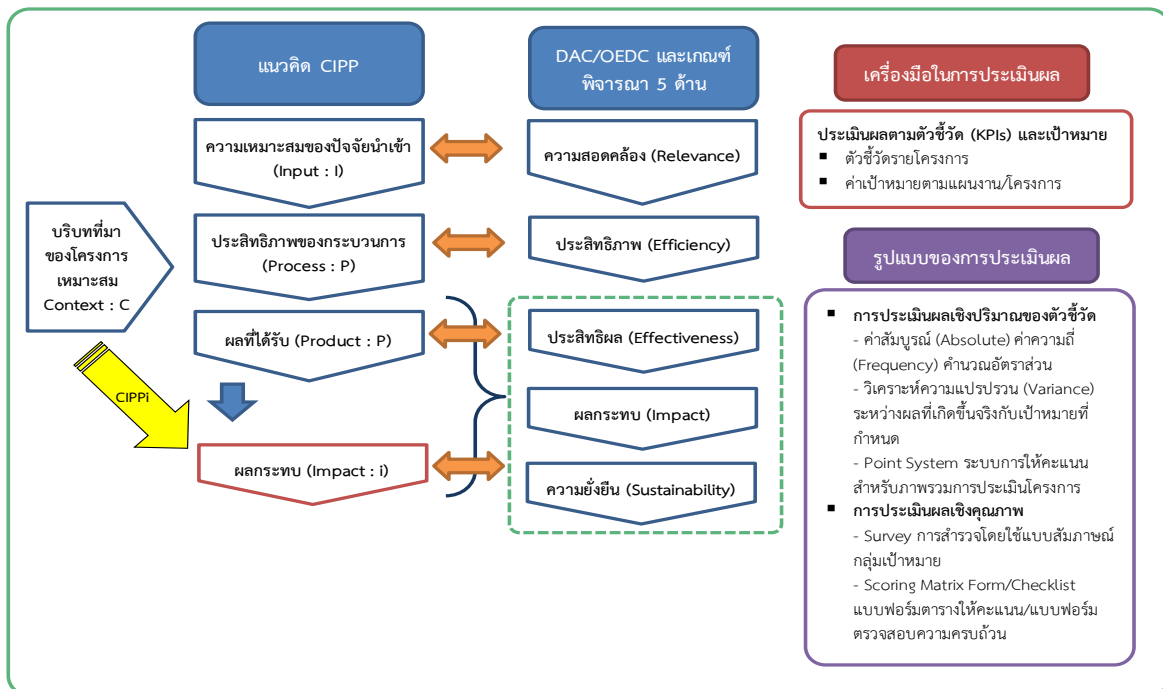
การประเมินผลโครงการตามแบบจำลองซิป (CIPP Model)	การประเมินผลโครงการตามหลักการของ OECD/DAC	แนวคิดหรือประเด็นสำคัญในการจัดทำกรอบการประเมินผลโครงการส่งเสริม SME
4.2 ผลลัพธ์ (Outcome)	3.2 ผลลัพธ์ (Outcome)	เปรียบเทียบผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินการตามแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมที่โครงการกำหนดวัตถุประสงค์ไว้กับเป้าหมายผลลัพธ์ของโครงการในระดับต่างๆ ตั้งแต่ขั้นต้น ขั้นกลาง ขั้นสูงสุด หรือตั้งแต่ระยะสั้นไปจนถึงระยะยาว
4.3 ผลกระทบ (Impact)	4. ผลกระทบ (Impact)	มีความตระหนักหรือคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดจากการดำเนินโครงการ โดยพิจารณาว่าหน่วยงานเจ้าของโครงการได้วิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการทั้งในด้านบวกและลบหรือไม่ และหากพบว่ามีผลกระทบในด้านลบ หน่วยงานมีแนวทางหรือวิธีการในการจัดการหรือรองรับปัญหาผลกระทบด้านลบหรือไม่
4.4 ความยั่งยืน (Sustainability)	5. ความยั่งยืนหรือความต่อเนื่องของโครงการ (Sustainability)	การประเมินผลความสำเร็จของโครงการในด้านความยั่งยืนของโครงการจะพิจารณาให้คะแนนจากความต่อเนื่องหรือการคงอยู่ของผลลัพธ์ของโครงการเฉพาะในเชิงบวกหรือประโยชน์ที่ได้รับจากโครงการเท่านั้น ซึ่งการประเมินการบรรลุเป้าหมายผลลัพธ์จะเป็นประเด็นการประเมินผลที่กำหนดไว้ในมุมมองด้าน“ผลกระทบ” โดยมองความยั่งยืนของโครงการจากความต่อเนื่องหรือการคงอยู่ของผลลัพธ์ ซึ่งสะท้อนผลกระทบในด้านบวกหรือประโยชน์จากการดำเนินโครงการที่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ และตรงกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมายของโครงการ
4.5 ความเป็นไปได้หรือเหมาะสมในการนำโครงการไปดำเนินการหรือขยายผลในพื้นที่อื่นๆ (Transportability) 4.6 การประเมินวิธีการประเมินผลโครงการ (Metaevaluation)		ไม่มีการกำหนดตัวชี้วัดเพื่อให้คะแนนความสำเร็จของการดำเนินโครงการในประเด็นเหล่านี้ แต่หากมีข้อมูลหรือข้อค้นพบในระหว่างการประเมินผลโครงการที่น่าสนใจที่ปรึกษาจะวิเคราะห์เนื้อหาของข้อมูลที่ได้และสรุปเป็นข้อสังเกต ข้อเสนอแนะหรือสรุปบทเรียนจากการดำเนินโครงการไว้ในรายงานสรุปผลการประเมินผลโครงการต่อไป

หมายเหตุ : ประเด็นในการประเมินผลการดำเนินงานโครงการ/กิจกรรม สามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสมของโครงการ/กิจกรรม

นอกจากการออกแบบกรอบการประเมินผล และจัดทำรายละเอียดตัวชี้วัดและเกณฑ์การให้คะแนน เพื่อประเมินระดับความสำเร็จของโครงการตามแนวคิดดังกล่าวแล้ว ที่ปรึกษาจะจัดเก็บข้อมูลเพิ่มเติมในประเด็นดังต่อไปนี้ โดยมีได้นำมาใช้ตัดสินความสำเร็จของโครงการในรูปแบบการให้คะแนน

ประเด็นสำคัญอื่นๆ ที่ได้จากการประเมินผลโครงการ ได้แก่ การค้นหาปัจจัยสนับสนุน ปัญหาอุปสรรค บทเรียนจากการประเมินผลโครงการ โดยจะมีการสรุปเป็นข้อสังเกต บทเรียน และการให้ข้อเสนอแนะเพื่อการแก้ไขและปรับปรุงโครงการ ทั้งสำหรับหน่วยงานเจ้าของโครงการและสำหรับ สสว. ในการปรับปรุงแนวทางการติดตามผลการดำเนินโครงการที่จะดำเนินการต่อไปในอนาคตให้มีความเหมาะสมมากขึ้น เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการติดตามและประเมินผลโครงการฯ ในครั้งนี้

การประเมินผลโครงการตามกรอบการประเมินผลความสำเร็จของโครงการที่ที่ปรึกษาจัดทำขึ้นนี้จะกำหนดประเด็นการประเมินผลที่ได้รับจากโครงการ โดยประยุกต์ใช้เพียงบางประเด็นของการประเมิน Product หรือ P ตัวสุดท้ายตามแบบจำลองซิป (CIPP Model) ที่เห็นว่าเหมาะสมกับโครงการ โดยเรียกกรอบแนวคิดที่ประยุกต์จากแบบจำลองการประเมินผลซิปว่า CIPPI ซึ่ง (i) ที่เพิ่มเติมไว้ข้างท้าย หมายถึง การประเมินผลที่ได้รับของโครงการฯ โดยมุ่งเน้นการประเมินผลกระทบที่แสดงถึงความสำเร็จของโครงการ เฉพาะในด้านการบรรลุเป้าหมายผลลัพธ์ในด้านบวกและการคงอยู่ของผลลัพธ์ดังกล่าวรวมถึงความต่อเนื่องของประโยชน์ที่ได้รับจากโครงการและแนวโน้มการใช้ประโยชน์ในระยะยาว เมื่อนำมาประยุกต์ใช้ร่วมกับแนวคิดการประเมินผลโครงการตามเกณฑ์การประเมินของ OECD/DAC การประเมินผลกระทบดังกล่าวจะสอดคล้องกับเกณฑ์การประเมินผลในด้านผลกระทบ (Impact) และความยั่งยืน (Sustainability) ตามขอบเขตและนิยามของเกณฑ์การประเมินของ OECD/DAC ซึ่งมองความยั่งยืนของโครงการจากการคงอยู่หรือความต่อเนื่องของผลลัพธ์ของโครงการ โดยจะได้ภาพกรอบแนวคิดในการจัดทำกรอบการประเมินผลโครงการฯ ปรากฏตามแผนภาพที่ 2.7

หมายเหตุ : CIPP i เป็นการประยุกต์ใช้แนวคิดการประเมินผล CIPP โดย i หมายถึง การประเมินผลที่ได้รับของโครงการฯ โดยมุ่งเน้นการประเมินผลกระทบที่แสดงถึงความสำเร็จของโครงการเฉพาะในด้านการบรรลุเป้าหมายผลลัพธ์ในด้านบวกและการคงอยู่ของผลลัพธ์ดังกล่าว รวมถึงความต่อเนื่องของประโยชน์ที่ได้รับจากโครงการและแนวโน้มการใช้ประโยชน์ในระยะยาว ซึ่งเพียงบางประเด็นของการประเมินผลตาม P ตัวสุดท้ายของแนวคิด CIPP

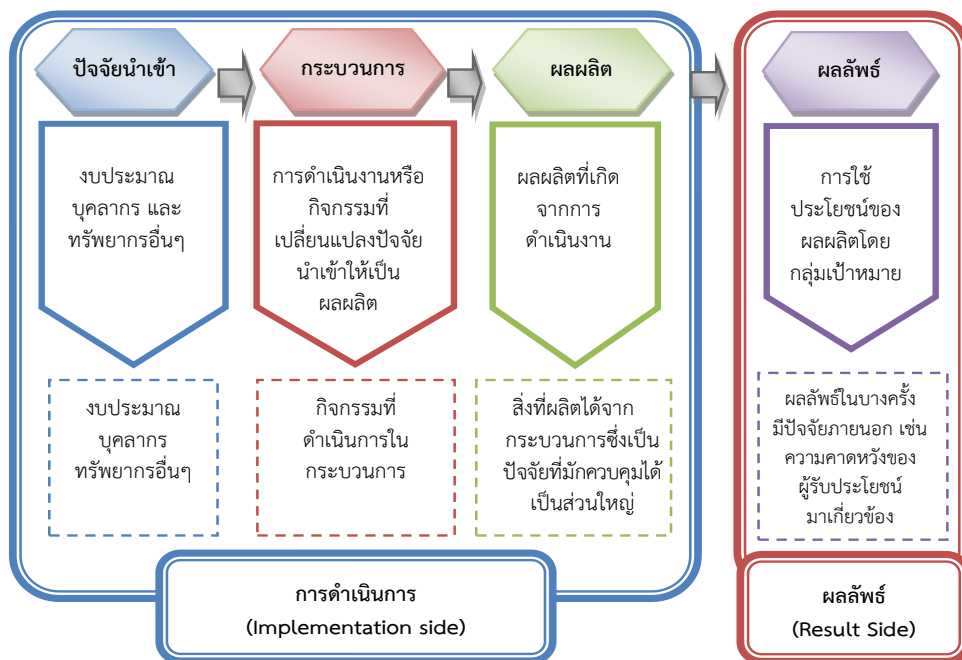
แผนภาพที่ 2.7 กรอบแนวคิดในการจัดทำกรอบการประเมินผลโครงการฯ

ในการประเมินผลโครงการฯ ตามกรอบแนวคิดในแผนภาพที่ 2.7 ที่ปรึกษาจะใช้ตัวชี้วัดเป็นเครื่องมือในการวัดผล โดยจะกำหนดตัวชี้วัดให้สอดคล้องกับประเด็นการประเมินผลที่กำหนดไว้ภายใต้หลักเกณฑ์การพิจารณาความสำเร็จของโครงการตามกรอบ CIPP (i) Model ตามที่ได้กล่าวมาแล้วและวัดความสำเร็จตาม Results Chain หรือพิจารณาความเชื่อมโยงของปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลที่ได้รับ อย่างเป็นขั้นเป็นตอนตามทฤษฎีเชิงระบบ (Systematic Approach) โดยผลการประเมินที่ได้จะออกมาในระบบคะแนน เพื่อให้สามารถสะท้อนระดับความสำเร็จที่แตกต่างกันของแต่ละโครงการได้และสามารถสรุปประเด็นสำคัญที่กำหนดใน TOR เปรียบเทียบกับ CIPP (i) Model เพื่อเป็นแนวทางในการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของโครงการ/กิจกรรม ดังรายละเอียดต่อไปนี้

สำหรับการประเมินผลผลิต ผลลัพธ์ที่เกิดจากการดำเนินงานตามโครงการ ที่ปรึกษาจะใช้ตัวแบบการวิเคราะห์ความเชื่อมโยงห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain) เพื่อพิจารณาความเชื่อมโยงระหว่างปัจจัยนำเข้า (Input) กระบวนการ (Process) ผลผลิต (Output) และผลลัพธ์ (Outcome) โดยการประเมินจะพิจารณาตั้งแต่การประเมินทรัพยากรที่เป็นปัจจัยนำเข้า กระบวนการดำเนินกิจกรรม ผลผลิต ผลลัพธ์ที่คาดหวัง ไปยังผลกระทบหรือผลลัพธ์ขั้นสุดท้าย ซึ่งสามารถแบ่งส่วนประกอบออกเป็น 2 ด้านหลัก ได้แก่

1) Implementation Side ประกอบด้วย ปัจจัยนำเข้า (Input) กระบวนการ (Process) และผลผลิต (Output) ซึ่ง Implementation Side คือ การดำเนินงานตามแผนงานหรือโครงการที่ได้มีการวางแผนไว้ มีการนำเข้าทรัพยากรลงในระบบ มีการดำเนินงานตามกิจกรรม และได้ผลผลิตตามเป้าหมายของแผนงานตามโครงการ

2) Result Side ประกอบด้วย ผลลัพธ์ (Outcome) ซึ่งคือผลที่คาดหวัง ขึ้นกับการปฏิสัมพันธ์ระหว่างด้านการดำเนินงาน Implementation side ที่มีต่อด้านของผู้รับผลประโยชน์ (Beneficiaries) และสามารถแปรเปลี่ยนไปตามพฤติกรรมของผู้รับผลประโยชน์และสถานการณ์ที่แวดล้อมโครงการ

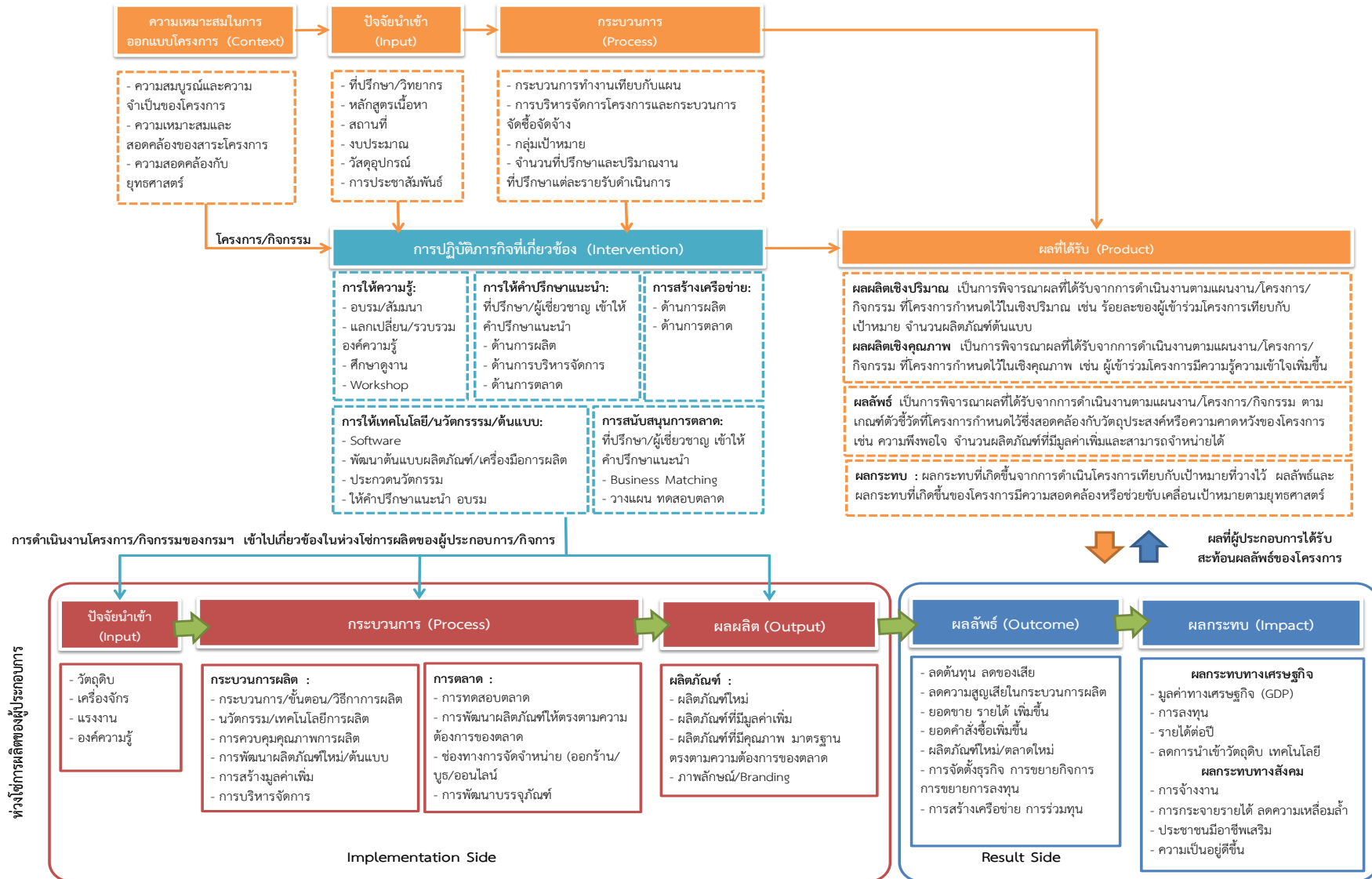
แผนภาพที่ 2.8 ความเชื่อมโยงห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain)

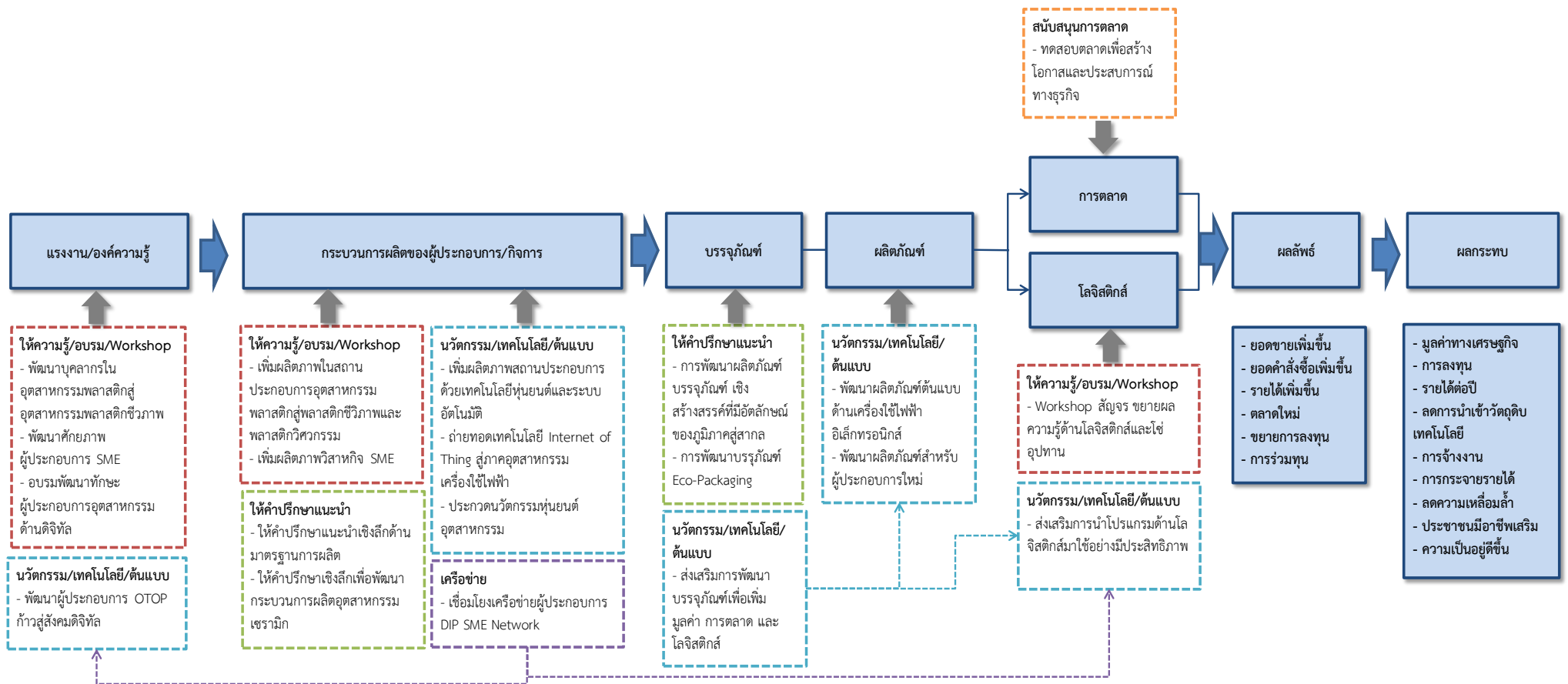
จากแผนภาพที่ 2.8 แสดงให้เห็นความเชื่อมโยงของห่วงโซ่มูลค่า ซึ่งเป็นวิธีการที่สามารถนำไปประเมินโครงการได้หลายประเภท แสดงผลการประเมินได้อย่างชัดเจน โดยเป็นการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงผลไปตามปัจจัยและกระบวนการที่มีผลต่อประเด็นที่จะศึกษา โดยพิจารณาจากปัจจัยนำเข้า (Input) กระบวนการ (Process) และผลผลิต (Output) ที่โครงการนั้นมีปฏิสัมพันธ์โดยตรง (Responsible Interacts) ซึ่งนำไปสู่ผลลัพธ์ (Outcome) ตามจุดประสงค์ของโครงการ

อย่างไรก็ตาม โครงการติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน มีรูปแบบการดำเนินโครงการในลักษณะที่หลากหลายวัตถุประสงค์ มีสถานประกอบการเข้าร่วมเป็นจำนวนมาก โดยมีเป้าหมาย รูปแบบขั้นตอนวิธีการดำเนินงานที่แตกต่างกันตามประเภทโครงการ อย่างไรก็ตาม โครงการเหล่านี้เป็นโครงการที่ส่งเสริมให้ผู้ประกอบการ SMEs เพิ่มศักยภาพในการพัฒนาจัดการธุรกิจอย่างเป็นระบบ มีผลผลิตภาพ ประสิทธิภาพ และต่อยอดการพัฒนาผลิตภัณฑ์ในเชิงนวัตกรรม ผ่านกระบวนการต่างๆ ทั้งการให้คำปรึกษาแนะนำ การพัฒนาความรู้ การสนับสนุนงบประมาณ ซึ่งเป็นการดำเนินการที่เข้าไปเกี่ยวข้อง (Intervention)⁵ ในห่วงโซ่การประกอบธุรกิจหรือห่วงโซ่การผลิตของผู้ประกอบการ ทั้งนี้ ที่ปรึกษาได้ออกแบบห่วงโซ่มูลค่าของโครงการฯ ดังแสดงในแผนภาพที่ 2.9 และ 2.10

⁵ การปฏิบัติภารกิจที่เกี่ยวข้อง (Intervention) คือ การปฏิบัติภารกิจของภาครัฐที่มีต่อระบบที่กำลังพิจารณา ในที่นี้การปฏิบัติภารกิจที่เกี่ยวข้องคือ โครงการ/กิจกรรม ที่หน่วยงานภายใต้แผนงานบูรณาการฯ ดำเนินการ และระบบที่กำลังพิจารณา คือ ห่วงโซ่การผลิตของผู้ประกอบการ

แผนภาพที่ 2.9 ตัวอย่างการวิเคราะห์ความเชื่อมโยงห่วงโซ่มูลค่าของการดำเนินโครงการ/กิจกรรมการส่งเสริม SME

แผนภาพที่ 2.10 ตัวอย่างการดำเนินโครงการ/กิจกรรมการส่งเสริม SME ที่เข้าไปเกี่ยวข้องในห่วงโซ่การผลิตของผู้ประกอบการ

ทั้งในการติดตามประเมินโครงการ ได้กำหนดประเด็นและแนวทางหรือวิธีการในการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น โดยยกตัวอย่างลักษณะโครงการที่ให้ความรู้กับผู้ประกอบการหรือการส่งที่ปรึกษาเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพในการผลิต ดังแสดงในตารางที่ 2.2

ตารางที่ 2.2 รายละเอียดตัวอย่างในการติดตามประเมินผลการดำเนินงานโครงการส่งเสริม SME กรณีโครงการที่ให้ความรู้กับผู้ประกอบการหรือการส่งที่ปรึกษาเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพในการผลิต

การประเมินผลโครงการตามแบบจำลองซิป (CIPP Model)	ตัวอย่างการประเมินผลโครงการที่ให้ความรู้ผู้ประกอบการหรือการส่งที่ปรึกษาไปปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิต	แนวทาง/วิธีการในการวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการประเมินผล
1. ด้านบริบท หรือความเหมาะสมในการออกแบบโครงการ (Context : C)	■ ความสมบูรณ์ และความจำเป็นของโครงการ พิจารณาในระดับภาพรวม โดยมีประเด็นดังต่อไปนี้ ■ ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ พิจารณาในประเด็นดังต่อไปนี้ - โครงการมีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์และกลยุทธ์ของหน่วยงาน - ความสมเหตุสมผลของที่มาหรือหลักการและเหตุผลของโครงการความครบถ้วนขององค์ประกอบของโครงการ ซึ่งควรประกอบด้วยหลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ เป้าหมาย กิจกรรม ระยะเวลาดำเนินงานงบประมาณ รูปแบบหรือขั้นตอนการดำเนินการ และการกำหนดตัวชี้วัดของโครงการทั้งในระดับผลผลิต ผลลัพธ์ และผลกระทบ	■ วิเคราะห์จากข้อมูล/เอกสาร ได้แก่ เอกสารแผนงาน/โครงการที่แสดงหลักการและเหตุผลของโครงการ ตลอดจนองค์ประกอบของเนื้อหาโครงการ ■ วิเคราะห์และประเมินความเชื่อมโยง/ความสอดคล้องของโครงการกับยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องในระดับกรม ■ สัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบจากหน่วยบริหารโครงการ/กิจกรรม และหน่วยปฏิบัติในประเด็นต่างๆ เช่น สัมภาษณ์เกี่ยวกับความเป็นมาของโครงการ เหตุผลในการกำหนดรายละเอียดรูปแบบกิจกรรม ระยะเวลา ตลอดจนตัวชี้วัดความสำเร็จ รวมทั้งความเชื่อมโยงสอดคล้องของโครงการกับยุทธศาสตร์ในระดับต่างๆ เป็นต้น (เฉพาะบางโครงการที่ข้อมูลจากเอกสารไม่ครบถ้วน)

การประเมินผลโครงการตามแบบจำลองซิป (CIPP Model)	ตัวอย่างการประเมินผลโครงการที่ให้ความรู้ผู้ประกอบการหรือการส่งที่ปรึกษาไปปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิต	แนวทาง/วิธีการในการวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการประเมินผล
2. ปัจจัยนำเข้า (Input : I)	■ ที่ปรึกษา/วิทยากร พิจารณาในประเด็นดังต่อไปนี้ - มีคุณสมบัติตามที่กำหนด - มีประสบการณ์และความเชี่ยวชาญสอดคล้องกับความต้องการของผู้ประกอบการ ■ หลักสูตรเนื้อหา พิจารณาในประเด็นดังต่อไปนี้ - เนื้อหาครบถ้วน - สอดคล้องตรงกับความต้องการของผู้ประกอบการ - ความครบถ้วนของระยะเวลาในการให้คำปรึกษาแนะนำ ■ สถานที่ให้คำปรึกษา พิจารณาจากสถานที่ต้องมีความเหมาะสม ควรไปพบผู้ประกอบการ ณ สถานที่ประกอบการหรือสถานที่ที่ใช้ในการทดสอบ เป็นต้น ■ ความพร้อมของวัสดุ อุปกรณ์ มีความพอเพียง มีคุณภาพ สามารถช่วยให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ มีคุณภาพ	■ วิเคราะห์ ข้อมูลจากการสุ่มสัมภาษณ์ผู้เข้าร่วมกิจกรรม/SME

การประเมินผลโครงการตามแบบจำลองซิป (CIPP Model)	ตัวอย่างการประเมินผลโครงการที่ให้ความรู้ผู้ประกอบการหรือการส่งที่ปรึกษาไปปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิต	แนวทาง/วิธีการในการวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการประเมินผล
3. กระบวนการ (Process : P)	■ กระบวนการทำงานเทียบกับแผนพิจารณาในในระดับภาพรวม โดยมีประเด็นดังต่อไปนี้ - ร้อยละความสำเร็จของการดำเนินงานตามแผน - ระยะเวลาการดำเนินการตามแผน ■ กลุ่มเป้าหมาย พิจารณาผู้เข้าร่วมโครงการเป็นกลุ่มเป้าหมายตามวัตถุประสงค์ของโครงการ ■ การประชาสัมพันธ์ และวิธีการคัดเลือกกลุ่มเป้าหมาย พิจารณาในประเด็นดังต่อไปนี้ - ระยะเวลาการประชาสัมพันธ์ล่วงหน้าอย่างเหมาะสม - ช่องทางการประชาสัมพันธ์หลากหลาย - มีวิธีการคัดเลือกกลุ่มเป้าหมายที่สอดคล้องกับโครงการ ■ การบริหารจัดการโครงการและกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง พิจารณาในระดับภาพรวม โดยมีประเด็นดังต่อไปนี้ - หน่วยปฏิบัติมีระบบในการกำกับดูแลและติดตามการดำเนินโครงการอย่างเหมาะสม ■ ขั้นตอนการให้บริการ พิจารณาในระดับภาพรวมว่าขั้นตอนในการให้บริการเป็นไปอย่างครบถ้วน เหมาะสม ■ การประเมินปัจจัยหรือกระบวนการสำคัญของโครงการ (ขึ้นกับรูปแบบของโครงการ) เช่น - กรณีรูปแบบโครงการเป็นการส่งผู้เชี่ยวชาญหรือที่ปรึกษาในการให้คำปรึกษาแนะนำ ก็จะพิจารณาประเด็นต่างๆ ที่ส่งผลต่อคุณภาพดังต่อไปนี้	■ ประมวลและวิเคราะห์การดำเนินงานจากรายงานผลการดำเนินงานของที่ปรึกษา วิทยากร ผู้รับจ้าง ■ สัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการ (เฉพาะกรณีได้ข้อมูลไม่ครบถ้วน) ■ วิเคราะห์ ข้อมูลจากการสุ่มสัมภาษณ์ผู้เข้าร่วมกิจกรรม/ผู้แทนของสถานประกอบการ ■ สัมภาษณ์ผู้เข้าร่วมกิจกรรม/ผู้แทนของสถานประกอบการเกี่ยวกับ - การประชาสัมพันธ์โครงการให้กลุ่มเป้าหมายทราบ - ระยะเวลาการประชาสัมพันธ์ก่อนจัดกิจกรรม ■ สัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการเกี่ยวกับระยะเวลาการดำเนินการ ตลอดจนระบบการกำกับติดตามโครงการ ■ สัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการ/ที่ปรึกษาโครงการเกี่ยวกับขั้นตอนในการให้บริการแก่ผู้รับบริการ ■ วิเคราะห์ ข้อมูลจากการสุ่มสัมภาษณ์ผู้เข้าร่วมกิจกรรม/ผู้แทนของสถานประกอบการ

การประเมินผลโครงการตามแบบจำลองซิป (CIPP Model)	ตัวอย่างการประเมินผลโครงการที่ให้ความรู้ผู้ประกอบการหรือการส่งที่ปรึกษาไปปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิต	แนวทาง/วิธีการในการวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการประเมินผล
	- ความสามารถหรือเทคนิคของที่ปรึกษาในการสื่อสาร ถ่ายทอดความรู้ - ความสอดคล้องของรูปแบบในการให้คำปรึกษาแนะนำกับความต้องการของผู้ประกอบการ - การเข้าพบผู้ประกอบการ ณ สถานที่ประกอบการ - ความเหมาะสม เพียงพอ ของระยะเวลาในการให้คำปรึกษาแนะนำ - ความเหมาะสมของช่วงเวลาในการเข้ามาให้คำปรึกษา	
4. ผลที่ได้รับ (Product : P) 4.1 ผลผลิต (Output)	■ ผลผลิตเชิงปริมาณ เป็นการพิจารณาผลที่ได้รับจากการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ที่โครงการกำหนดไว้ในเชิงปริมาณ (พิจารณาในระดับภาพรวม) เช่น - ร้อยละของกิจการที่ที่ปรึกษาแนะนำได้ตาม man-day ที่กำหนด - ร้อยละของ SME เป้าหมายที่ได้รับการพัฒนา เป็นต้น ■ ผลผลิตเชิงคุณภาพ เป็นการพิจารณาผลที่ได้รับจากการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ที่โครงการกำหนดไว้ในเชิงคุณภาพ เช่น - ผู้ประกอบการหรือผู้เข้าร่วมกิจกรรม/โครงการมีความรู้ความเข้าใจเพิ่มขึ้นสามารถนำคำแนะนำจากที่ปรึกษาไปดำเนินการได้ - ผู้ประกอบการหรือผู้เข้าร่วมกิจกรรม/โครงการเป็นผู้ที่สามารถตัดสินใจในการดำเนินการตามที่ที่ปรึกษาแนะนำได้ เป็นต้น	■ พิจารณาตัวชี้วัดผลผลิต ผลลัพธ์ที่กำหนดในโครงการ และข้อมูลทุติยภูมิที่มี ได้แก่ ข้อมูลผลการดำเนินงานตามเอกสารรายงานผลการดำเนินงานของที่ปรึกษา เป็นต้น และหากข้อมูลผลการดำเนินงานไม่เพียงพอ จะใช้วิธีการสอบถามที่ปรึกษา/ผู้เข้าร่วมกิจกรรมหรือผู้เข้ารับการอบรมเพิ่มเติม ■ รวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ หน่วยงานผู้รับผิดชอบโครงการ หรือจัดเก็บข้อมูล ณ สถานที่ประกอบการ หรือการใช้แบบสอบถามสำรวจ (เฉพาะกรณีที่มีตัวชี้วัดผลผลิต ผลลัพธ์ที่ต้องสำรวจโดยใช้แบบสอบถามและไม่มีข้อมูลทุติยภูมิ) - วิธีการสำรวจ ทริสจะพิจารณาตามความเหมาะสม ประกอบด้วย 1) ข้อมูลทุติยภูมิ เช่น รายงานหรือผลการติดตามประเมินของหน่วยงานผู้รับผิดชอบโครงการ 2) สัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการ

การประเมินผลโครงการตามแบบจำลองซิป (CIPP Model)	ตัวอย่างการประเมินผลโครงการที่ให้ความรู้ผู้ประกอบการหรือการส่งที่ปรึกษาไปปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิต	แนวทาง/วิธีการในการวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการประเมินผล
		3) โทรศัพท์สัมภาษณ์ผู้เข้าร่วมหรือวิธีการอื่นๆ ตามความเหมาะสม 4) ส่งเจ้าหน้าที่ไปเก็บข้อมูล SME (สุ่ม) 5) การจัด Focus Group ผู้ประกอบการ SME หรือหน่วยงานที่ให้การสนับสนุน
4.2 ผลลัพธ์ (Outcome)	■ ผลลัพธ์ เป็นการพิจารณาผลทั้งในมิติประสิทธิภาพ ประสิทธิผลและความคุ้มค่าที่ได้รับจากการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม เช่น - ร้อยละของ SME ที่ได้รับการรับรองมาตรฐานระดับสากลเพิ่มขึ้น - ร้อยละของยอดขายหรือรายได้ที่เพิ่มขึ้น - ร้อยละของอัตราการผลิต (Productivity) ที่เพิ่มขึ้น - ร้อยละที่ลดลงของต้นทุนจากการพัฒนาประสิทธิภาพการผลิต	■ ประเมินผลตามเกณฑ์ตัวชี้วัดที่โครงการกำหนดไว้ซึ่งสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการ ■ การประเมินผลการให้คำปรึกษาแนะนำที่ที่ปรึกษาสามารถให้คำแนะนำ/แก้ไขปัญหาได้ตรงจุด เช่น - ผู้ประกอบการสามารถนำคำปรึกษาแนะนำไปใช้แก้ไขปัญหา/พัฒนาผลิตภัณฑ์/เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันได้ - ประสิทธิภาพของสถานประกอบการเพิ่มขึ้น เช่น จำนวนลูกค้าเพิ่มขึ้น มีการสร้างหรือพัฒนาแบรนด์ มีการจัดทำแผนกลยุทธ์การตลาด/แผนธุรกิจ เป็นต้น ■ การประเมินผลการให้คำปรึกษาแนะนำ เช่น - ร้อยละที่ลดลงของต้นทุนเป้าหมายไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 - ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของยอดขายเป้าหมายไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 - ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของอัตราการผลิตไม่น้อยกว่าร้อยละ 5

การประเมินผลโครงการตามแบบจำลองซิป (CIPP Model)	ตัวอย่างการประเมินผลโครงการที่ให้ความรู้ผู้ประกอบการหรือการส่งที่ปรึกษาไปปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิต	แนวทาง/วิธีการในการวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการประเมินผล
4.3 ผลกระทบ (Impact)	มีความตระหนักหรือคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดจากการดำเนินโครงการ	พิจารณาว่าผู้ประกอบการตระหนักหรือคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดจากการเข้าร่วมโครงการว่าเป็นไปตามที่คาดหวังหรือไม่
4.4 ความยั่งยืนหรือความต่อเนื่องของโครงการ (Sustainability)	พิจารณาจากความต่อเนื่องหรือการคงอยู่ของผลลัพธ์ของโครงการเฉพาะในเชิงบวกหรือประโยชน์ที่ได้รับจากโครงการเท่านั้น	- พิจารณาจากความยั่งยืน/ความต่อเนื่องหรือการคงอยู่ของผลลัพธ์ซึ่งสะท้อนผลกระทบในด้านบวกหรือประโยชน์จากการดำเนินโครงการที่เป็นไปตามวัตถุประสงค์และตรงกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมายของโครงการ เช่น - ผู้ประกอบการสามารถนำคำแนะนำ ประโยชน์ที่ได้รับจากโครงการไปใช้ได้อย่างต่อเนื่อง - ผู้ประกอบการสามารถนำคำแนะนำ ประโยชน์ที่ได้รับจากโครงการ ไปใช้ในการต่อยอดธุรกิจด้วยตัวเอง

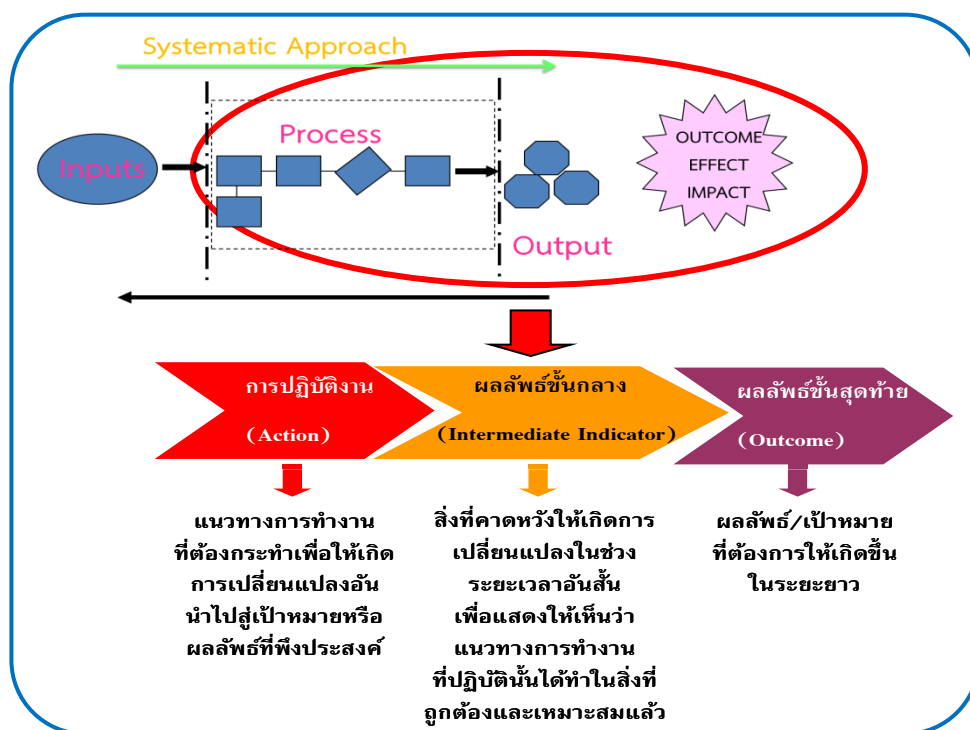
หมายเหตุ : ประเด็นในการประเมินผลการดำเนินงานโครงการ/กิจกรรม สามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสมของโครงการ/กิจกรรม

ประเด็นสำคัญอื่นๆ ที่ได้จากการประเมินผลโครงการ ได้แก่ การค้นหาปัจจัยสนับสนุน ปัญหาอุปสรรค บทเรียนจากการประเมินผลโครงการ โดยจะมีการสรุปเป็นข้อสังเกต และการให้ข้อเสนอแนะเพื่อการแก้ไขและปรับปรุงโครงการ หรือการปรับปรุงแนวทางการอนุมัติและติดตามผลการดำเนินโครงการที่จะดำเนินการต่อไปในอนาคตให้มีความเหมาะสมมากขึ้น เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการประเมินผลโครงการฯ ในครั้งนี้

ทั้งนี้ แนวทางในการวิเคราะห์ และวิธีการได้มาซึ่งข้อมูลจะพิจารณาตามความเหมาะสม โดยจะใช้ทั้งข้อมูลปฐมภูมิ ข้อมูลทุติยภูมิ และการสัมภาษณ์จากผู้รับผิดชอบโครงการ หากข้อมูลไม่เพียงพอจะมีการสุ่มสัมภาษณ์จากผู้ที่เกี่ยวข้องและได้รับผลกระทบเพิ่มเติม เช่น SME ที่ปรึกษาที่พัฒนา โดยจะมีการลงพื้นที่เพื่อสำรวจจัดเก็บข้อมูลภาคสนาม ดำเนินการจากโครงการภายใต้งบประมาณบูรณาการฯ ปี 2563 จำนวน 16 โครงการหลักรวมถึงโครงการย่อย

❖ แนวทางการกำหนดตัวชี้วัด

ในการตรวจสอบและประเมินผลโครงการ ที่ปรึกษาจะใช้ตัวชี้วัดและเป้าหมายเป็นเครื่องมือในการประเมินผล โดยจะทำการวิเคราะห์ข้อมูล กำหนดตัวชี้วัด และวิธีการคำนวณ โดยใช้มุมมองตามทฤษฎีเชิงระบบ (Systematic Approach) ดังแสดงในแผนภาพที่ 2.11 ให้สามารถสะท้อนผลการดำเนินงาน และผลสำเร็จที่เกิดขึ้น โดยมองความเชื่อมโยงกันอย่างเป็นระบบทั้งในระดับ Input Process Output และ Outcome และเพื่อให้ได้ตัวชี้วัดที่ชี้วัดผลสำเร็จของโครงการ

แผนภาพที่ 2.11 มุมมองตามทฤษฎีเชิงระบบ

จากแผนภาพดังกล่าวแสดงถึงการกำหนดตัวชี้วัดในระดับต่างๆ ของการดำเนินกิจกรรมตั้งแต่การเริ่มต้นกระบวนการโดยกำหนดตัวชี้วัดที่สะท้อนถึงปัจจัยนำเข้า (Input) ไปจนถึงประสิทธิภาพของกระบวนการ/กิจกรรม/ขั้นตอนของการดำเนินโครงการ (Process) จนกระทั่งได้ผลผลิตของโครงการ (Output) ไปจนถึงการสะท้อนผลลัพธ์ (Outcome) ที่ต้องการให้เกิดขึ้นในระยะต่างๆ ของโครงการ หรือผลที่เกิดขึ้นต่อเนื่องในช่วงระยะเวลา และภายหลังจากได้ผลผลิตของโครงการแล้ว

❖ หลักการกำหนดตัวชี้วัด

ในการกำหนดตัวชี้วัดในระดับต่างๆ นั้น ที่ปรึกษาจะใช้หลักการ SMART ได้แก่

S = Specific = ความเฉพาะเจาะจง ตัวชี้วัดต้องมีความชัดเจนและเจาะจงประเด็นที่ต้องการชี้วัด

M = Measurable = วัดผลได้ ตัวชี้วัดต้องสามารถใช้เปรียบเทียบและติดตามผลการดำเนินงานได้

A = Attainable = การบรรลุได้ ตัวชี้วัดต้องมีความเป็นไปได้ที่จะประสบความสำเร็จบรรลุเป้าหมาย และวัดได้ทุกแง่มุมที่สะท้อน ความเป็นจริงของประเด็น

R = Relevant = ความสอดคล้องหรือเกี่ยวข้อง ตัวชี้วัดต้องช่วยสะท้อนผลการดำเนินงานของประเด็นที่เกี่ยวข้องและเป็นสาระสำคัญ

T = Time based = ทันเวลา ตัวชี้วัดต้องสามารถสะท้อนและสามารถประเมินในช่วงเวลาที่ต้องการได้อย่างเหมาะสม

นอกจากนี้ จะพิจารณาถึงความเหมาะสมด้านคุณสมบัติของตัวชี้วัด เพื่อให้ตัวชี้วัดที่ใช้ในการประเมินผลนั้น สามารถสะท้อนผลการดำเนินโครงการและมีความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติในการนำไปประเมินผล

❖ แนวทางการกำหนดเป้าหมายของตัวชี้วัด

ในการประเมินผลสำเร็จของโครงการนอกจากการกำหนดตัวชี้วัดที่เหมาะสมแล้ว จะต้องมีการกำหนดเป้าหมายของตัวชี้วัด เพื่อให้สามารถเปรียบเทียบผลการบรรลุเป้าหมาย หรือผลสำเร็จของตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ได้อย่างชัดเจน ซึ่งในเบื้องต้นที่ปรึกษาจะกำหนดเป้าหมายของตัวชี้วัดโดยพิจารณาจากวัตถุประสงค์และผลที่จะคาดว่าจะได้รับตามที่ระบุไว้ในตัวโครงการ ทั้งนี้ หากเนื้อหาในโครงการที่จัดทำไว้ไม่ชัดเจน จะใช้วิธีการหารือกับเจ้าของโครงการ เพื่อกำหนดค่าเป้าหมายของตัวชี้วัดให้สามารถวัดผลสำเร็จในระดับต่างๆ ของโครงการได้ตรงตามวัตถุประสงค์ของการจัดทำโครงการ

❖ กระบวนการจัดเก็บและการวิเคราะห์ข้อมูล

■ รูปแบบที่ใช้ในการประเมินผลและกระบวนการจัดเก็บข้อมูล

รูปแบบในการประเมินผลแบ่งออกเป็น 2 ด้าน คือการประเมินผลเชิงปริมาณ และการประเมินผลเชิงคุณภาพ โดยมีสาระสำคัญดังนี้

● การประเมินผลเชิงปริมาณ

เป็นการประเมินผลสำเร็จของโครงการ/กิจกรรมของหน่วยรับงบประมาณภายใต้แผนงานบูรณาการ โดยการคำนวณผลคะแนนจะพิจารณาจากผลผลิต/ผลลัพธ์ของโครงการ/กิจกรรมที่มีหน่วยนับชัดเจน หรือสามารถคำนวณโดยใช้สูตรทางคณิตศาสตร์หรือหาค่าในทางสถิติได้ เช่น การนำผลผลิต/ผลลัพธ์ที่ทำได้จริงมาเปรียบเทียบกับค่าเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ในตอนเริ่มต้นจัดทำโครงการ/กิจกรรม และคิดเป็นร้อยละ โดยในขั้นตอนการประเมินผลนั้น ที่ปรึกษาจะใช้วิธีเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งต่างๆ ได้แก่ ข้อมูลจากหน่วยงานเจ้าของโครงการ, ข้อมูลในเอกสารที่ใช้ประกอบการดำเนินโครงการ/กิจกรรม, การสัมภาษณ์บุคลากรในหน่วยงานเจ้าของโครงการที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินโครงการ/กิจกรรม รวมถึงมีการเก็บข้อมูลภาคสนาม และการเก็บข้อมูล ณ สถานที่ประกอบการ (Site Visit) เพื่อเก็บรวบรวม และสอบถามความน่าเชื่อถือของข้อมูลที่ตรวจสอบจากเอกสาร หลักฐาน กับผลที่ได้รับของโครงการ/กิจกรรม

● การประเมินผลเชิงคุณภาพ

เป็นการประเมินผลการดำเนินงานเชิงคุณภาพ (ขึ้นอยู่กับลักษณะของโครงการ) อาศัยการบูรณาการหลายเครื่องมือ/วิธีเข้าด้วยกัน ประกอบด้วย การ Survey เป็นการสำรวจความคิดเห็นจากกลุ่มเป้าหมายหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของโครงการ/กิจกรรมโดยใช้แบบสอบถาม นอกจากนี้ยังได้จัดทำตารางสรุปผลคะแนน หรือ Scoring Matrix ซึ่งเป็นแบบฟอร์มตารางการให้คะแนนตาม

ประเด็นการประเมินผลและตัวชี้วัดที่กำหนดไว้พร้อมสรุปผลคะแนน และมีการใช้ระบบการให้คะแนนแบบ Point System โดยสามารถประมวลและสรุปผลการประเมินและแสดงความแตกต่างของผลสำเร็จของการดำเนินโครงการ/กิจกรรมในแต่ละโครงการ/กิจกรรมได้อย่างเป็นรูปธรรม โดยให้ความหมายของผลคะแนนแต่ละระดับ เพื่อสะท้อนคุณภาพและระดับความสำเร็จของการดำเนินโครงการได้ชัดเจน

■ การวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากจัดเก็บและประมวลผลข้อมูลโดยเปรียบเทียบผลการดำเนินงานกับเกณฑ์การให้คะแนนของทุกตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ในรายโครงการ/กิจกรรมภายใต้กรอบการประเมินผลโครงการแล้วเสร็จ ที่ปรึกษาจะสรุปผลคะแนนถ่วงน้ำหนักตามเกณฑ์การพิจารณาทั้ง 4 ด้าน เพื่อสะท้อน “ระดับความสำเร็จของการดำเนินโครงการ” ทั้งในด้านด้านบริบท หรือ ความเหมาะสมในการออกแบบโครงการ (Context) ปัจจัยนำเข้า (Input) กระบวนการ (Process) และผลที่ได้รับ (Product) โดยมีระบบการให้คะแนน และความหมายของผลการประเมิน ดังนี้

ความหมายของผลการประเมินระดับความสำเร็จของโครงการฯ	เทียบเท่ากับระดับคะแนน
ดีมาก	4.5000 - 5.0000
ดี	3.5000 - 4.4999
ปานกลาง	3.0000 - 3.4999
พอใช้	2.5000 - 2.9999
ควรปรับปรุง	ต่ำกว่า 2.5000

สำหรับช่วงปรับเกณฑ์การให้คะแนน (Interval) หรือความห่างของคะแนนในแต่ละระดับคะแนน จะกำหนดไว้ไม่เท่ากัน เนื่องจากมีสมมติฐานว่าในเบื้องต้น โครงการทั้งหมดควรจะต้องมีคุณสมบัติหรือลักษณะของโครงการในขั้นพื้นฐานโดยทั่วไปที่โครงการควรจะมี เช่น ความสอดคล้องของวัตถุประสงค์ของโครงการกับยุทธศาสตร์ในระดับต่างๆ ซึ่งลักษณะขั้นพื้นฐานที่โครงการควรจะมีจะถูกนำไปกำหนดไว้ที่ระดับคะแนน ไม่ต่ำกว่า 2.5000 คะแนน หรือเป็นเกณฑ์ผ่าน คือเป็นเกณฑ์ในระดับพื้นฐานที่โครงการ ควรมีระดับความสำเร็จในเบื้องต้นได้ ส่วนผลสำเร็จในระดับที่ดีมากคือมีผลคะแนนในภาพรวมของการดำเนินโครงการ ตั้งแต่ระดับ 4.5000 ขึ้นไป หมายถึงโครงการจะต้องมีผลคะแนนจากการประเมินผลในรายตัวชี้วัดที่มีระดับความสำเร็จค่อนข้างโดดเด่น หรือเกินกว่าเป้าหมายหรือดีกว่าผลการดำเนินงานโดยทั่วไปหรือมีคุณลักษณะเหนือกว่าลักษณะขั้นพื้นฐานที่โครงการควรจะมีโดยสามารถแสดงให้เห็นถึงผลสำเร็จได้ในระดับที่โดดเด่นในทุกๆ ด้าน ตั้งแต่การริเริ่มจัดทำโครงการ การนำโครงการไปปฏิบัติ และผลสำเร็จที่เป็นไปตามเป้าหมายและตรงตามวัตถุประสงค์ของโครงการ โดยมีการใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดและคุ้มค่าและมีข้อมูลหรือเอกสาร หลักฐานในเชิงประจักษ์ที่แสดงให้เห็นถึงประโยชน์ที่เกิดขึ้นกับกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของโครงการ ที่สามารถบริหารจัดการหรือดูแลให้มีความต่อเนื่องได้อย่างเหมาะสมตามลักษณะของตัวโครงการและผลผลิต ผลลัพธ์ ซึ่งเกณฑ์การประเมินผลที่จะแสดงถึงระดับความสำเร็จดังกล่าว โดยส่วนใหญ่จะถูกกำหนดไว้ที่ระดับคะแนนตั้งแต่ 4.0000 - 5.0000 หากโครงการ ดำเนินการได้มีผลสำเร็จตามเกณฑ์ที่กำหนดในทุกๆ ด้าน จึงจะมีผลคะแนนในภาพรวมสูงกว่าโครงการที่มีการดำเนินการเป็นไปตามลักษณะขั้นพื้นฐานทั่วไปที่ทุกโครงการควรมีหรือแสดงผลสำเร็จได้

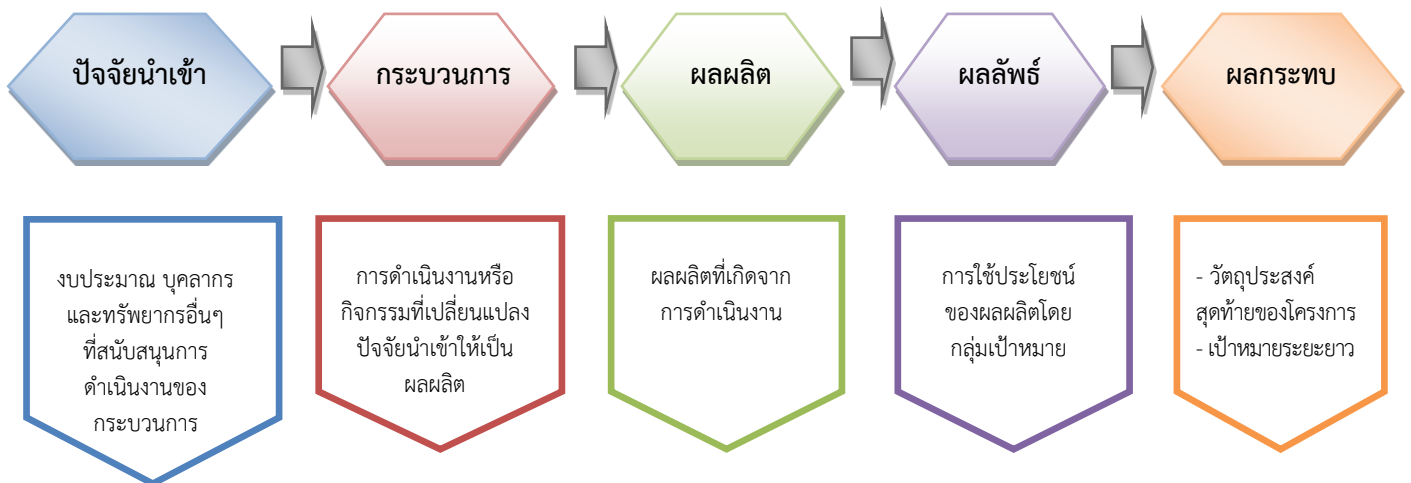

อย่างไรก็ตาม การประเมินผลตามกรอบการประเมินผลนี้จะอยู่ภายใต้ข้อจำกัดในด้านการแสดงให้เห็นถึงผลลัพธ์หรือผลกระทบในระยะยาว โดยมีสาเหตุจากช่วงเวลาเวลาที่ที่ปรึกษาเข้าไปทำการประเมินผล ซึ่งในช่วงเวลาดังกล่าว บางโครงการอาจยังไม่สามารถแสดงผลลัพธ์ หรือผลกระทบได้ชัดเจนเท่าที่ควร จึงอาจส่งผลให้มีผลคะแนนในตัวชี้วัดในด้านที่เกี่ยวข้องอยู่ในระดับที่ “ควรปรับปรุง” ทั้งนี้ ที่ปรึกษาจะสรุปสาเหตุดังกล่าวไว้เป็นข้อสังเกตในรายงานสรุปผลการประเมินต่อไป

▪ การประเมินมูลค่าทางเศรษฐกิจและสังคมซึ่งเกิดจากการดำเนินโครงการและความคุ้มค่า

ทั้งนี้ ในการวัดมูลค่าทางเศรษฐกิจและสังคม และความคุ้มค่าของการดำเนินงานโครงการ/กิจกรรมที่ปรึกษาจะพิจารณาจากมูลค่าของผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการเทียบกับต้นทุนงบประมาณในการดำเนินโครงการ โดยมีแนวทางและเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินมูลค่าผลกระทบที่เกิดจากการดำเนินการโครงการ/กิจกรรมภายใต้โครงการติดตามและประเมินผลการดำเนินโครงการที่แล้วเสร็จ ดังนี้

❖ แนวทางและวิธีการประเมินมูลค่าผลกระทบที่เกิดจากการดำเนินงาน

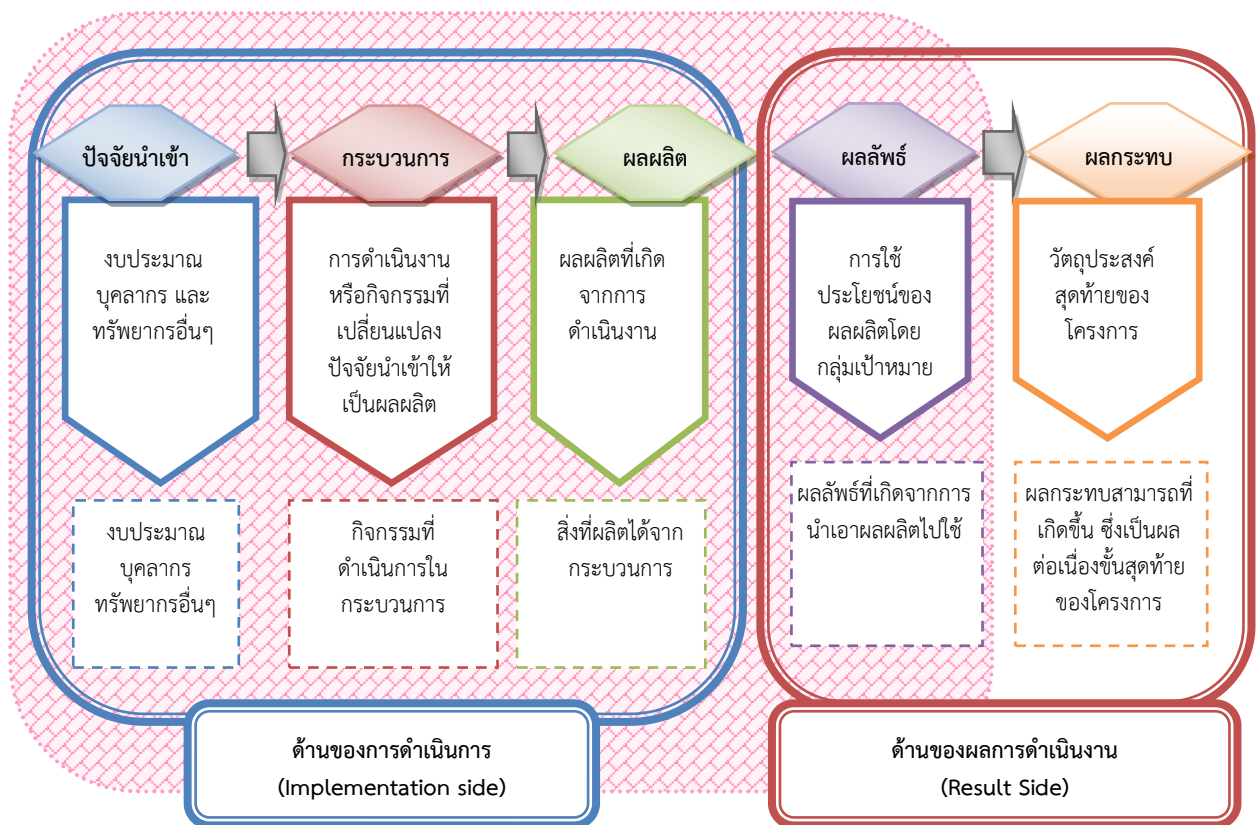
แผนภาพที่ 2.12 หลักการห่วงโซ่ของผลการดำเนินงาน (Result Chain)

การประเมินผลกระทบของโครงการ/กิจกรรม จะใช้หลักการห่วงโซ่ของผลการดำเนินงาน (Results Chain) เนื่องจากเป็นวิธีการที่สามารถนำไปประเมินโครงการได้หลายประเภท แสดงผลการประเมินได้อย่างชัดเจน โดยเป็นการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงผลไปตามปัจจัยและกระบวนการที่มีผลต่อประเด็นที่จะศึกษา โดยพิจารณาจาก ปัจจัยนำเข้า (Input) กระบวนการ (Process) และผลผลิต (Output) ที่โครงการนั้นมีปฏิสัมพันธ์โดยตรง (Responsible Interacts) ซึ่งนำไปสู่ผลกระทบ (Impact) ตามวัตถุประสงค์โครงการ

การประเมินจะพิจารณาการดำเนินงานโดยเริ่มตั้งแต่การประเมินทรัพยากรที่เป็นปัจจัยนำเข้า กระบวนการดำเนินกิจกรรม ผลผลิต ผลลัพธ์ที่คาดหวัง ไปยังผลกระทบหรือผลลัพธ์ขั้นสุดท้ายจากหลักการดังกล่าวสามารถแบ่งส่วนประกอบของห่วงโซ่ของผลการดำเนินงาน (Result Chain) ออกเป็น 2 ด้านหลัก ได้แก่

1. Implementation part ประกอบด้วย ปัจจัยนำเข้า (Inputs) กิจกรรม (Activities) ผลผลิต (Outputs) ซึ่ง Implementation part คือการดำเนินงานตามแผนงานหรือโครงการที่ได้มีการวางแผนไว้ มีการนำเข้าทรัพยากรลงในระบบ มีการดำเนินงานตามกิจกรรม และได้ผลผลิตตามเป้าหมายของแผนงานตามโครงการ

2. Results part ประกอบด้วย ผลลัพธ์ (Outcomes) ผลกระทบหรือผลลัพธ์ขั้นสุดท้าย (Impact or Final Outcomes) ซึ่ง Results part คือ ผลที่คาดหวัง ขึ้นกับการปฏิสัมพันธ์ระหว่างด้าน Implementation part ที่มีต่อด้านของผู้รับผลประโยชน์ (Beneficiaries) และสามารถแปรเปลี่ยนไปตามพฤติกรรมของผู้รับผลประโยชน์และสถานการณ์ที่แวดล้อมโครงการ

แผนภาพที่ 2.13 ด้านของการดำเนินการ (Implementation side) และด้านของผลการดำเนินงาน (Result Side)

เมื่อพิจารณาส่วนประกอบที่ 2 ได้แก่ ผลลัพธ์ (Outcome) และผลกระทบ (Impact) ซึ่งเป็นด้านของผลลัพธ์ (Result side) จะเห็นว่าระบบการติดตามและประเมินผลภาครัฐที่มีอยู่ในปัจจุบันส่วนใหญ่ยังไม่ครอบคลุมในส่วนนี้โดยสาเหตุสำคัญ คือ การดำเนินการจนปรากฏผลลัพธ์และผลกระทบของโครงการได้ชัดเจนอาจต้องใช้ระยะเวลานาน และอาจต้องติดตามและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง ยาวนานหลายปี เพื่อที่จะเห็นผลของโครงการที่เกิดขึ้นอย่างสมบูรณ์ หากพัฒนาแบบจำลอง (Model) ที่สามารถประเมินผลลัพธ์ผลกระทบได้จากด้านดำเนินการ (Implementation side) จะทำให้ระบบการติดตามและประเมินผลภาครัฐมีความครบถ้วน สมบูรณ์มากขึ้น

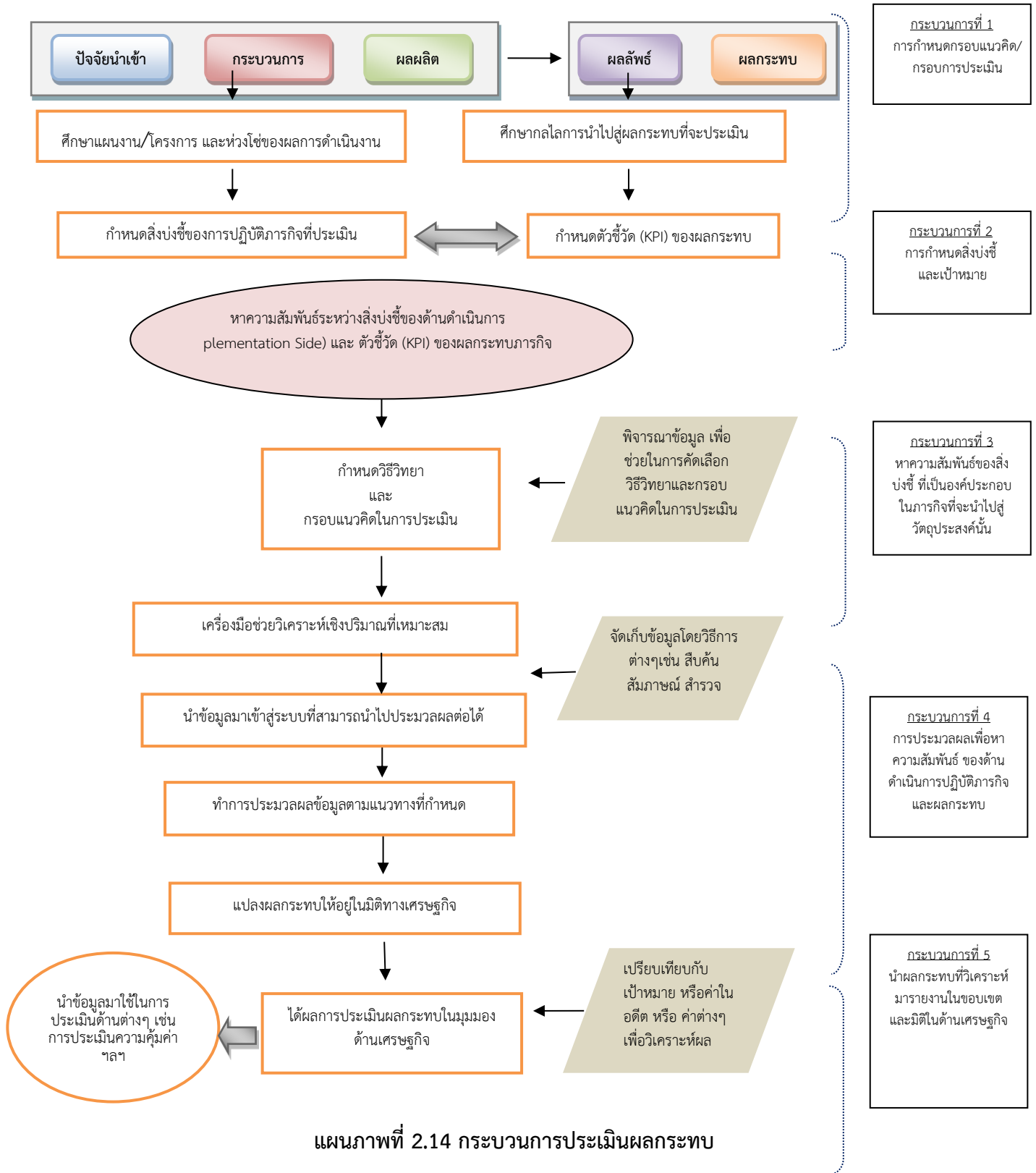
❖ กระบวนการประเมินผลกระทบ

สำหรับกระบวนการประเมินผลกระทบ ประกอบด้วยขั้นตอนต่างๆ ดังนี้ คือ

1. วิเคราะห์พันธกิจหลักขององค์กรกับห่วงโซ่ของการดำเนินงานของแผนงาน/โครงการที่อยู่ภายในหน่วยงานว่าส่งผลกระทบกับจุดประสงค์/ยุทธศาสตร์ เป้าหมายอย่างไร ผลกระทบที่เกิดขึ้นมีนัยยะสำคัญสูงมากน้อยเพียงไร และข้อมูลอื่นๆ ประกอบกัน เพื่อให้ได้แผนงาน/โครงการ ที่จะนำมาประเมินที่เหมาะสม
2. ศึกษาห่วงโซ่ของการดำเนินงานที่เหมาะสมแผนงาน/โครงการที่คัดเลือกมาประเมิน โดยวิเคราะห์องค์ประกอบของกระบวนการที่นำไปสู่วัตถุประสงค์และผลกระทบ
3. กำหนดกรอบแนวคิดและวิธีวิทยาในการประเมิน ตัวชี้วัดของผลกระทบที่มีความชัดเจนสามารถวัดผลได้
4. การหาความสัมพันธ์ของตัวชี้วัดที่เป็นองค์ประกอบในภารกิจที่นำไปสู่ผลกระทบ และนำไปสู่ผลการประเมิน
5. กำหนดข้อมูลที่ใช้ในการประเมิน และการได้ข้อมูลเหล่านั้น เช่น การสัมภาษณ์ การสำรวจ การค้นคว้า การสืบค้นจากฐานข้อมูล ฯลฯ
6. กำหนดวิธีการประมวลผล การประเมินผลกระทบ และวิเคราะห์ผลการประเมิน

❖ หลักเกณฑ์และวิธีการประเมินผลกระทบ

การประเมินผลกระทบ ประกอบด้วยกระบวนการในการวิเคราะห์การปฏิบัติการ การกำหนดตัวชี้วัดและตัวแปร การวิเคราะห์เชิงปริมาณและคุณภาพ การหาความสัมพันธ์ของตัวแปรต่างๆ โดยใช้แบบจำลอง วิธีวิทยา เครื่องมือทางสถิติ เพื่อใช้ในการประมวลผล ตลอดจนนำหลักเกณฑ์ต่างๆ มาประยุกต์เพื่อให้สามารถประเมินผลกระทบตามที่ต้องการได้ กระบวนการวิเคราะห์แบ่งได้ตามขั้นตอนหลักในแผนภาพที่ 2.14

กระบวนการที่ 1 การกำหนดกรอบแนวคิด/ขอบเขตในการประเมิน

โดยเริ่มจากการศึกษาแผนงาน/โครงการห่วงโซ่ของผลการดำเนินงาน และกลไกในการไปสู่ผลกระทบ (เช่น ปัจจัย ขั้นตอน การนำผลผลิตไปใช้ ก่อให้เกิดผลลัพธ์และผลกระทบอย่างไร ฯลฯ) เพื่อหาผลกระทบตามมิติที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของภารกิจนั้น และหาเหตุผลของการดำเนินงานตามภารกิจซึ่งนำไปสู่การบรรลุวัตถุประสงค์ และนำไปสู่ผลกระทบที่ต้องการ โดยใช้หลักการของห่วงโซ่ของผลกระทบ (Results Chain Model)

กระบวนการที่ 2 การกำหนดสิ่งบ่งชี้ ตัวชี้วัด (KPI) และเป้าหมาย

หลังจากที่วิเคราะห์หรือกำหนดวัตถุประสงค์ได้ชัดเจนเหมาะสมแล้ว จึงนำวัตถุประสงค์ที่เป็นประเด็นหลักในการประเมินมาทำการขยายความชัดเจน โดยการแปลงเป้าหมายหรือนโยบายให้สามารถกำหนดเป็นตัวชี้วัด (KPI) ของผลกระทบที่พิจารณาที่สามารถวัดผลได้ โดยอยู่ในรูปมูลค่าเศรษฐกิจ

การกำหนดตัวชี้วัดจะพิจารณาขอบเขตในการดำเนินงาน จุดประสงค์ในการดำเนินงาน ผลกระทบที่ต้องการให้เกิดขึ้น ซึ่งมีคุณลักษณะที่ชัดเจน ตรวจสอบวัดและประเมินผลได้ หลังจากนั้นจึงมีการกำหนดรายละเอียด เช่น หน่วยวัด เป้าหมาย วิธีการเก็บข้อมูล

ในการประเมิน จะมีการหาความสัมพันธ์ของสิ่งบ่งชี้การปฏิบัติภารกิจกับตัวชี้วัดผลกระทบเพื่อพิจารณาว่าผลจากการดำเนินงานนั้น เกี่ยวข้องสัมพันธ์กับผลกระทบอย่างไร และอาจต้องใช้เวลาวิเคราะห์ทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพประกอบกัน

กระบวนการที่ 3 หาความสัมพันธ์ของตัวชี้วัด (KPI) ที่เป็นองค์ประกอบในภารกิจที่จะนำไปสู่วัตถุประสงค์

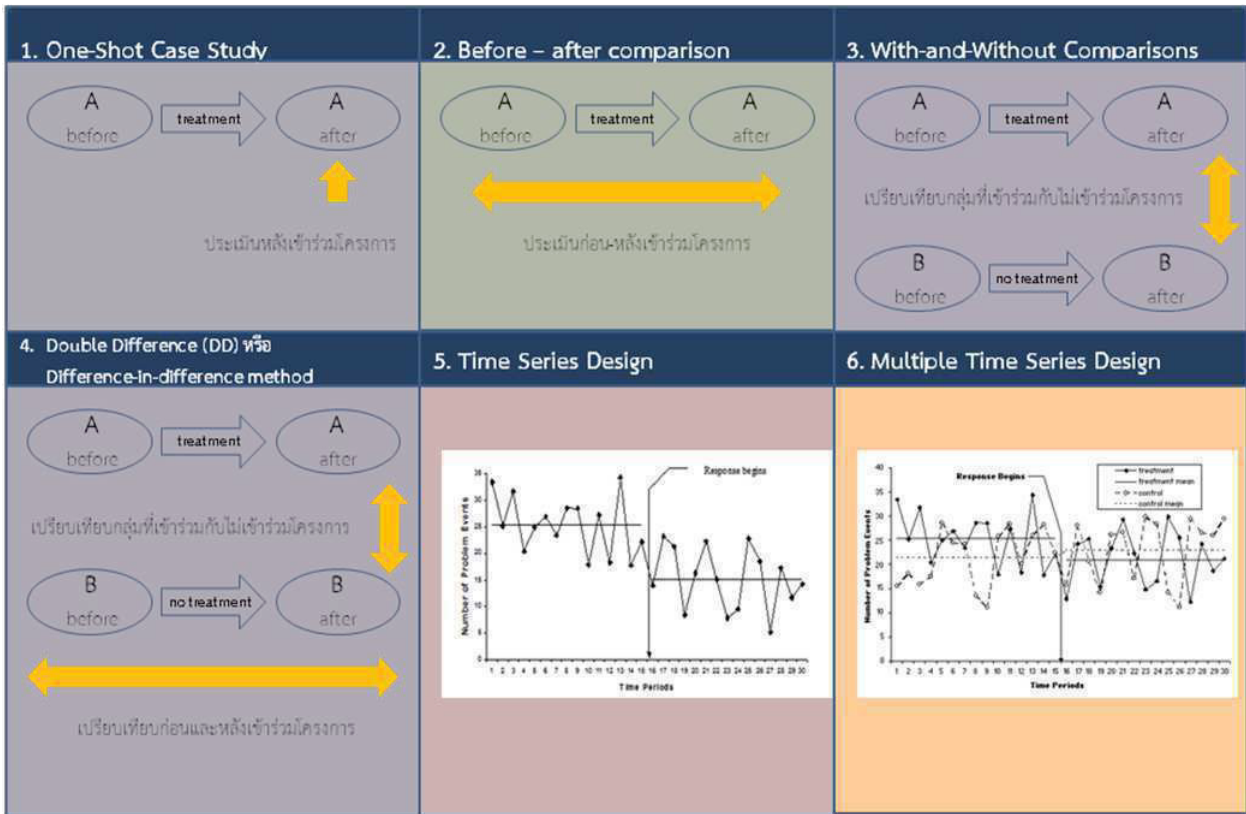
การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปร ได้แก่ ตัวแปรในส่วนของ implement side และตัวชี้วัดในส่วน of result side ซึ่งสามารถวิเคราะห์ได้ทั้งในเชิงคุณภาพและปริมาณ โดยมีการกำหนดวิธีวิทยาตามความเหมาะสม

การสร้างรูปแบบความสัมพันธ์ของสิ่งที่เป็นตัวแทนของผลผลิตจากการปฏิบัติภารกิจ กับสิ่งที่เป็นตัวแทนของผลกระทบ ซึ่งก็คือตัวชี้วัด (KPI) ที่เราคัดเลือกมาเพื่อหาความสัมพันธ์ของภาค implement และภาคของ result side

เนื่องจากการประเมินแต่ละกรณีมีความแตกต่างกัน ทั้งในด้านของจุดประสงค์ ข้อมูลที่มีในปัจจุบัน และข้อมูลย้อนหลัง กลุ่มประชากรที่มีอยู่ และอื่นๆ ดังนั้น จึงต้องเลือกวิธีวิทยา (Methodology) ในการประเมินให้มีความเหมาะสมกับองค์ประกอบที่กล่าวข้างต้น

วิธีวิทยาในการวิเคราะห์และการประเมินผลกระทบ

ในการประเมินผลกระทบของโครงการ เราอาจใช้เทคนิคของหลักการวิจัยเชิงทดลอง มาช่วยในการวิเคราะห์ ในการสังเกตการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรต้นที่มีผลต่อตัวแปรตาม โดยประกอบกันกับการเทียบเคียง เพื่อหาความสัมพันธ์ ความเป็นสาเหตุของตัวแปร ซึ่งนำไปสู่การอธิบายเชิงเหตุผล วิธีการนำมาใช้มีด้วยกันหลายแบบ โดยอธิบายได้ดังนี้

แผนภาพที่ 2.15 วิธีวิทยาในการวิเคราะห์และการประเมินผลกระทบ

- **One-Shot Case Study** : วิเคราะห์จากกลุ่มที่ได้รับผลจากโครงการเพียงกลุ่มเดียว โดยหลังจากที่ได้ดำเนินโครงการแล้วจึงศึกษาผลที่เกิดขึ้นกับตัวแปรในกลุ่มที่ได้รับผลจากโครงการ ว่าเกิดการเปลี่ยนแปลงหรือไม่ อย่างไร
- **Before-after comparison** : มุ่งเน้นการดำเนินการโดยมีกลุ่มเข้าร่วมโครงการเพียงกลุ่มเดียว แต่ดำเนินการสังเกต (Observation) ผู้เข้าร่วมโครงการ ก่อนและหลังการเข้าร่วมโครงการ
- **With-and-Without Comparisons** : การวิเคราะห์ที่เปรียบเทียบกลุ่มเข้าร่วมโครงการและกลุ่มควบคุม โดยการเปรียบเทียบความแตกต่าง ระหว่างกลุ่มควบคุมกับกลุ่มเข้าร่วมโครงการ
- **Double Difference (DD)/ Difference - in - difference method** : เป็นวิธีการที่เปรียบเทียบความแตกต่างของกลุ่มเข้าร่วมโครงการทั้งก่อนและหลังการใช้มาตรการ พร้อมทั้งเปรียบเทียบความแตกต่างของผลการใช้มาตรการระหว่างกลุ่มเข้าร่วมโครงการและกลุ่มควบคุมด้วย
- **Time Series Design** : วิธีการที่ใช้หลักการวิเคราะห์เฉพาะกลุ่มที่ได้รับผลจากโครงการโดยมีการเก็บข้อมูลหลายครั้งในช่วงเวลาที่ต่างกันทั้งก่อนและหลังการเข้าร่วมโครงการเพื่อให้ทราบการพัฒนาของของกลุ่มในช่วงเวลาที่ต่างกันหลังจากนั้นจึงนำข้อมูลไปวิเคราะห์ ทำให้ทราบการเปลี่ยนแปลงของกลุ่มเข้าร่วมโครงการ
- **Multiple Time Series Design** : วิธีการที่ใช้หลักการวิเคราะห์เฉพาะกลุ่มที่ได้รับผลจากโครงการโดยมีการเก็บข้อมูลหลายครั้งในช่วงเวลาที่ต่างกันทั้งก่อนและหลังการเข้าร่วมโครงการ และนำเอาข้อมูลของกลุ่มอื่นๆ มาเปรียบเทียบ

กรอบแนวทางเบื้องต้นที่ช่วยในการคัดเลือกวิธีวิทยาเพื่อเป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์ โดยพิจารณาจากข้อมูลที่มีอยู่ ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญในการตัดสินใจ อย่างไรก็ตาม ในทางปฏิบัติควรต้องมีการหารือระหว่างผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อพิจารณาเครื่องมือในการวิเคราะห์อีกครั้ง ซึ่งอาจต้องพิจารณาปัจจัยอื่นๆ มาประกอบ

กระบวนการที่ 4 การประมวลผลเพื่อหาความสัมพันธ์ของด้านดำเนินการและผลกระทบ

เป็นการนำเอาวิธีการในการประมวลผล หาความสัมพันธ์ ระหว่างการปฏิบัติการกิจของโครงการกับผลกระทบที่เกิดขึ้นมาทำการคำนวณ โดยอาจใช้วิธีการทางสถิติต่างๆ เพื่อหาความสัมพันธ์ของตัวแปรที่มีต่อผลกระทบ การกำหนดตัวแปรและสมการความสัมพันธ์เพื่อการวิเคราะห์เชิงปริมาณ

ในกรณีที่ผลกระทบที่ได้ยังไม่ได้เป็นผลกระทบในเชิงมูลค่าทางเศรษฐกิจ อาจต้องทำการแปลงให้เป็นมุมมองทางเศรษฐกิจเสียก่อนโดยใช้วิธีการต่างๆ

การแปลงผลกระทบให้เป็นมูลค่าทางเศรษฐกิจ

เนื่องจากการระบุผลผลิต ผลลัพธ์ ผลกระทบ ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานอาจมีรูปแบบอื่นที่มีใช้รูปแบบของตัวชี้วัดทางด้านเศรษฐกิจ แต่อาจเป็นด้านอื่นๆ เช่น ผลกระทบทางสังคม สิ่งแวดล้อม ฯลฯ การประเมินผลกระทบของการปฏิบัติการกิจเหล่านี้จึงต้องทำการแปลงหน่วยวัดที่เกิดขึ้นเดิมให้เป็นหน่วยวัดในเชิงเศรษฐกิจ

ตัวอย่างของเครื่องมือสำหรับการประเมินมูลค่าทางเศรษฐกิจ เช่น

1) วิธีการวัดการเปลี่ยนแปลงประสิทธิภาพการผลิต (Change in Productivity Approach)

เป็นวิธีการวัดการเปลี่ยนแปลงของสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่หนึ่งเกิดขึ้นที่ส่งผลต่ออีกสิ่งหนึ่ง แล้วเรานำผลที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงนั้นนำมาวัดมูลค่าทางตลาด หลักการของการวัดนี้ คือ การวัดการเปลี่ยนแปลงของผลผลิต (ในเชิงปริมาณ) โดยเป็นสินค้าหรือบริการที่มีการซื้อขายกันในตลาดและมีมูลค่าทางการตลาดที่สามารถวัดเป็นตัวเงินอยู่แล้ว

ตัวอย่างเช่น การประเมินโครงการพัฒนาพื้นที่ทางการเกษตร มีผลกระทบคือ ทำให้ผลผลิตทางการเกษตรมีประสิทธิภาพสูงขึ้น เราสามารถนำมาคำนวณโดยนำเอาผลผลิตที่เพิ่มขึ้น กับ พื้นที่ที่ได้รับผลกระทบจากโครงการ มาแปลงหน่วยให้เป็นมูลค่าทางเศรษฐกิจ เช่น ประเมินจากราคาผลผลิตต่อไร่ (ล้านบาท/ไร่) (ใช้ราคาผลผลิตต่อไร่ที่มีการซื้อขายในตลาด) แล้วนำจำนวนไร่ที่ได้รับผลจากโครงการ (จำนวนไร่ที่สามารถเพิ่มผลผลิตได้) มาคูณ จะได้จำนวนมูลค่าทางเศรษฐกิจจากโครงการ เป็นต้น

2) วิธีการวัดความพึงพอใจเปิดเผย (Revealed Preferences)

เป็นเครื่องมือที่ใช้ประเมินสามารถใช้ราคาตลาด หรือใช้มูลค่าตัวแทนซึ่งการประเมินโดยใช้ราคาตลาดได้ โดยมีสมมติฐานว่า ราคาซื้อขาย ในตลาดจะสะท้อนมูลค่าของสิ่งนั้น

วิธีการนี้มักใช้ประเมินทรัพยากรที่มีการใช้ประโยชน์และมีการซื้อขายผ่านระบบตลาดโดยตรง ตัวอย่างเช่น ประเมินมูลค่าของการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมทางทะเล จากผลผลิตทางประมงที่ได้ในพื้นที่อนุรักษ์ เป็นต้น

หลักการในการนำเอามูลค่าจากราคาของการซื้อขายที่เกิดขึ้นในตลาด มาเทียบเคียงกันเพื่อให้ได้มูลค่าของสิ่งที่ต้องการมีวิธีการดังนี้

- Market Value Approach คือ ถ้ามาราคาตลาด เฉพาะที่มีการซื้อขายในตลาดจริง
- Cost Approach คือ เป็นราคาที่ใช้ไป เพื่อให้ได้สิ่งนั้นมา

- Income Approach คือ เป็นราคาที่ได้รับ เมื่อขายสิ่งนั้นไป
- Benefit transfer approach คือ นำค่าใช้จ่าย หรือ รายได้ ที่เทียบเคียงกับสิ่งที่เราต้องการจะประเมินมูลค่ามาใช้

3) การประเมินทางตรง (Stated Preference)

หมายถึง การประเมินที่ได้จากการสำรวจสอบถาม เพื่อให้ผู้ตอบระบุว่า มีความพึงพอใจยินดีที่จะจ่ายเพื่อให้ได้สิ่งนั้น หรือเพื่อการปรับปรุงให้ดีขึ้นแล้ว ผู้ตอบมีความเต็มใจที่จะจ่ายเงินเป็นมูลค่าเท่าใด โดยทั่วไปจะใช้วิธีการประเมินทางตรง เมื่อไม่สามารถใช้วิธีการประเมินทางอ้อมได้ เนื่องจากเป็นสินค้าสาธารณะไม่มีการซื้อขายในตลาด และไม่มีราคาที่จะเสนอด้วยมูลค่าเป็นตัวเงินได้ ตัวอย่างเช่น สอบถามนักท่องเที่ยวว่า หากชายหาดนี้ถูกฟื้นฟูสภาพแวดล้อมให้ดีขึ้นกว่าปัจจุบัน เขายินดีที่จะจ่ายเพิ่มเท่าใดเพื่อการมาพักผ่อนที่ชายหาดที่สวยงามแห่งนี้ และสำรวจโดยสอบถามว่าจะมีผู้เปลี่ยนใจจากการไปพักผ่อนที่หาดอื่นเข้ามาพักผ่อนที่ชายหาดนี้แทนจำนวนเท่าใด

แม้ว่าสินค้า/บริการที่ประเมินจากวิธี Stated Preference จะไม่ใช่สิ่งที่มีการซื้อขายในท้องตลาด แต่สามารถตั้งคำถามที่เทียบเคียงมูลค่าสมมติเพื่อให้ได้มูลค่าทางเศรษฐกิจที่เทียบเคียงได้ โดยมีหลักการต่างๆ ดังนี้

- Cost Approach คือ ถ้ามองเงินที่ยินดีจ่าย เพื่อให้ได้สิ่งนั้นมา (Willingness to pay : WTP)
- Replacement Cost method คือ ถ้าหากจะทำให้เกิดสิ่งนั้นๆ ตามที่ต้องการ จะต้องใช้เงินเท่าไร
- Income Approach คือ ถ้ามองราคาที่ยินดีขาย เมื่อขายสิ่งนั้นไป (Willingness to Accept: WTA)

กระบวนการที่ 5 นำผลกระทบที่วิเคราะห์มารายงานในขอบเขตและมิติในด้านเศรษฐกิจ

โดยการวิเคราะห์และรายงานผล โดยเปรียบเทียบกับเป้าหมาย ค่าต่างๆ ในอดีต หรือ ค่าเปรียบเทียบกับองค์กรอื่นๆ ฯลฯ เพื่อให้สามารถบ่งชี้ได้ว่า การปฏิบัติการกิจการก่อให้เกิดผลสำเร็จตามกำหนดและ ผลกระทบที่เกิดขึ้นส่งผลมากหรือน้อยต่อประชากรหรือพื้นที่ที่ต้องการเพียงไร

การเปรียบเทียบกับค่าอ้างอิงหลายรูปแบบ เช่น

1. การกำหนดเป้าหมายเทียบกับแผนงาน (ในกรณีมีแผนงานซึ่งกำหนดค่าเป้าหมายชัดเจน เป้าหมายมีความเหมาะสม)
2. การกำหนดค่าเป้าหมาย เทียบกับค่ามาตรฐาน ค่าอ้างอิงต่างๆ ที่ได้รับการยอมรับแล้ว
3. การกำหนดค่าเป้าหมาย เทียบกับกลุ่มอื่นๆ ที่มีการดำเนินงานโครงการอื่นๆ ที่ดำเนินการคล้ายคลึงกัน หรือเทียบกับคู่แข่ง
4. การกำหนดค่าเป้าหมาย เทียบกับผลการดำเนินงานในอดีต
5. การกำหนดค่าเป้าหมาย เทียบกับกลุ่มอื่นๆ ที่ไม่มีการดำเนินโครงการ

หลังจากนี้แล้ว จะนำผลการวิเคราะห์และประเมินผลกระทบมาใช้ ตัวอย่างเช่น การนำมากำหนดเป้าหมาย เพื่อนำมาปรับปรุงการดำเนินงานในโครงการต่างๆ หรือการนำมาใช้เพื่อการประเมินความคุ้มค่า ประสิทธิภาพการใช้ทรัพยากร หรือประเด็นอื่นๆ ต่อไป

สำหรับตารางที่ 2.3 ถือว่าเป็นตารางต้นแบบสำหรับการวิเคราะห์เพื่อประเมินผลกระทบ เนื่องจาก การศึกษาการปฏิบัติการกิจการที่เกี่ยวข้อง (Intervention) และ Result chain ที่กระทำต่อห่วงโซ่ผลกระทบ ภายใต้โครงการต่างๆ ของกรม โดยครอบคลุมประเภทกิจกรรมต่างๆ ของทุกโครงการ ซึ่งจะช่วยให้สามารถทำการจัดกลุ่มและหาความสัมพันธ์ร่วมกันของการปฏิบัติการกิจการ และผลจากการปฏิบัติการกิจการของกรมได้ทุกโครงการ

แม้ว่าตารางต้นแบบนี้จะสามารถครอบคลุมกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับทุกโครงการในกรมฯ แต่เนื่องจากห่วงโซ่ผลกระทบที่เกี่ยวข้องกับโครงการแตกต่างกัน มุ่งเน้นจุดประสงค์ที่ต่างกัน ส่งผลต่อขั้นตอนการดำเนินงานแตกต่างกัน จึงต้องหาความเชื่อมโยงระหว่าง การปฏิบัติการกิจที่เกี่ยวข้อง (Intervention (W)), ด้านการดำเนินงาน (Implementation side (X)) และด้านผลของการดำเนินงาน (Result side (Y)) โดยใช้วิธีการวิเคราะห์เส้นทาง (Path Analysis) อธิบายทิศทางและความสัมพันธ์เชิงเหตุผลระหว่างตัวแปรว่ามีอิทธิพลต่อกันหรือไม่อย่างไร ซึ่งจะทำให้ทราบถึงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร W, X และ Y ที่เกิดขึ้นภายในห่วงโซ่ได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

ตารางที่ 2.3 ตัวอย่างตารางแสดงห่วงโซ่ของผลกระทบ (Result Chain) ในภาพรวมของการส่งเสริม SME ในรูปแบบต่างๆ

การปฏิบัติการกิจที่เกี่ยวข้อง (Intervention)	ด้านการดำเนินงาน (Implementation Side)							ด้านผลของการดำเนินงาน (Result side)		
	ปัจจัยพื้นฐาน (Fundamental)		ปัจจัยนำเข้า (Input)		กระบวนการ (Process)	ผลผลิต (Output)	ผลลัพธ์ (Outcome)	ผลกระทบ (Impact)		
O	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
การปฏิบัติการกิจของกรมฯ ที่เข้าไปเกี่ยวข้องกับกระบวนการผลิต	การพัฒนาองค์กร/ระบบการผลิต	พัฒนาเครือข่ายห่วงโซ่การผลิตการค้า	พัฒนากลยุทธ์วางแผนงานการบริหารจัดการ	พัฒนาความรู้และทักษะผู้ประกอบการ	ปรับปรุงกระบวนการผลิต	การทดสอบตลาดและพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้ตรงตามตลาด	พัฒนาผลิตภัณฑ์บรรจุภัณฑ์	ผลลัพธ์	ผลลัพธ์ทางเศรษฐกิจ	ผลกระทบทางเศรษฐกิจ
● การให้ความรู้ - การอบรม - การรวบรวมองค์ความรู้ - การบรรยาย - การสัมมนา - การทำเวิร์คชอป - การให้คำปรึกษา - การดูงาน ● การให้เทคโนโลยี - การอบรม - การให้เทคโนโลยีไปใช้ เช่น software ระบบ IT - ต้นแบบเครื่องมือการผลิต หรือ ต้นแบบผลิตภัณฑ์ - การประกวดนวัตกรรม - การรวบรวม/เผยแพร่ความรู้ด้านเทคโนโลยี - การให้คำปรึกษา	● การจัดตั้งองค์กร/ระบบการผลิต/หน่วยผลิต ● การจัดโครงสร้างองค์กร/กลุ่มธุรกิจ/ระบบการผลิต ● การรวมหุ้นในกลุ่มหรือกองทุน ● การลงทุนใหม่ (ส่งเสริมการลงทุน ชักนำนักลงทุนเข้ามาลงทุน)	● สร้างเครือข่ายของห่วงโซ่การผลิต ● Supply chain ที่เป็นเครือข่าย/พันธมิตร ใน value chain - เครือข่ายเพื่อพัฒนา - แลกเปลี่ยนเรียนรู้ - การ Benchmarking - ศูนย์รวมที่ปรึกษาที่มีความเชี่ยวชาญ ● Business matching ● การเข้าถึงแหล่งทุนแหล่งความรู้แหล่งแรงงาน	● แผนงานกลยุทธ์ - การวางแผนกลยุทธ์ระดับองค์กร ● การบริหารจัดการระบบในองค์กร - การบริหารระบบการผลิต - การบริหารการเงินและการลงทุน - การบริหารด้านการตลาด และพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้สอดคล้องกับตลาด - การบริหารทรัพยากรมนุษย์/ต้นทุนมนุษย์	● การบริการข้อมูล ● การพัฒนาการบริหารจัดการข้อมูล ● การพัฒนาทักษะของบุคคลในการผลิต - การจัดทำบัญชีต้นทุน - การวิเคราะห์ต้นทุน ● เทคโนโลยีนำไปสู่นวัตกรรม - การออกแบบผลิตภัณฑ์ต้นแบบ - การออกแบบบรรจุภัณฑ์ฉลาก	● นวัตกรรมการผลิต - เทคนิคใหม่ - เทคโนโลยีใหม่ ● การปรับปรุงกระบวนการ (ลดขั้นตอน ปรับกระบวนการ สร้างคุณค่าจากกระบวนการใหม่ new process Re-engineer) ● คุณภาพการผลิต - การควบคุมมาตรฐานการผลิต - การกำหนดมาตรฐาน - การตรวจรับรอง	● การทดสอบตลาดเพื่อหาความต้องการของลูกค้าและนำมาพัฒนาผลิตภัณฑ์ ● การนำเสนอผลิตภัณฑ์ที่พัฒนาต่อช่องทางต่างๆ - งานแสดงสินค้า - การพบปะคู่ค้า - Social Media	● นวัตกรรมและพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ - การเพิ่มคุณค่าให้ผลิตภัณฑ์เดิม ● ผลิตภัณฑ์มีมาตรฐาน ● ผลิตภัณฑ์ตามความต้องการตลาด ● การสร้างภาพลักษณ์สินค้า ● ผลิตภัณฑ์มีต้นทุนต่ำ ● สร้างผลิตภัณฑ์สู่ตลาดใหม่	● การปรับปรุงประสิทธิภาพ - ลดความสูญเสียในระบบผลิต (เวลา แรงงาน ต้นทุน ของเสีย พลังงาน วัสดุสิ้นเปลือง) - ลดต้นทุนจม - ลดสต็อก ● Turnover ratio ● ยอดขาย/รายได้เพิ่มขึ้น	● ราคาต่อหน่วย ● ต้นทุนต่อหน่วย ● ยอดขาย ● ยอดสั่งซื้อ ● ส่วนแบ่งตลาด ● กำไรต่อหน่วย ● รายได้ ● ผลิตภัณฑ์ใหม่/ตลาดใหม่ ● การลงทุนขยายกิจการที่เพิ่มขึ้น ● การจัดตั้งธุรกิจ/การขยายฐานธุรกิจ/การลงทุนขยายการลงทุน ● การสร้างเครือข่ายการร่วมทุน การ synergy	● การลงทุน ● มูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ/GDP ขยายตัว ● กำไรธุรกิจ ● รายได้ต่อปี ● ผลกระทบทางอ้อม - ความเป็นอยู่ดีขึ้น - ประชาชนมีอาชีพเสริมไม่ต้องละทิ้งถิ่นฐาน ● การจ้างงานลด/เพิ่ม ● การกระจายรายได้/ลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจ

การปฏิบัติการกิจที่เกี่ยวข้อง (Intervention)	ด้านการดำเนินงาน (Implementation Side)						ด้านผลของการดำเนินงาน (Result side)			
	ปัจจัยพื้นฐาน (Fundamental)		ปัจจัยนำเข้า (Input)		กระบวนการ (Process)	ผลผลิต (Output)	ผลลัพธ์ (Outcome)		ผลกระทบ (Impact)	
O	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
การปฏิบัติการกิจของกรมฯ ที่เข้าไปเกี่ยวข้องกับกระบวนการผลิต	การพัฒนาองค์กร/ระบบการผลิต	พัฒนาเครือข่ายห่วงโซ่การผลิตการค้า	พัฒนากลยุทธ์วางแผนงานการบริหารจัดการ	พัฒนาความรู้และทักษะผู้ประกอบการ	ปรับปรุงกระบวนการผลิต	การทดสอบตลาดและพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้ตรงตามตลาด	พัฒนาผลิตภัณฑ์บรรจุภัณฑ์	ผลลัพธ์	ผลลัพธ์ทางเศรษฐกิจ	ผลกระทบทางเศรษฐกิจ
• การให้คำปรึกษา - นอกสถานที่ - ในสถานที่ • การจัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ - ผู้ประกอบการ - ผู้ให้บริการ - ผู้เชี่ยวชาญต่างๆ • การสนับสนุนทางการตลาด เช่น - การสร้างคู่ค้า - สร้างเครือข่ายทางการตลาด - การทดสอบตลาด - การเผยแพร่สินค้าในตลาด • การสร้างให้เกิดความร่วมมือ เช่น - สร้างเครือข่าย - การรวมกลุ่ม - การจับคู่ทางการผลิตหรือธุรกิจ		• การสร้างความเข้มแข็งขององค์กรท้องถิ่นโดยรวมหุ้นในกลุ่มหรือกองทุน • การทำ promotion ร่วมงานแสดงสินค้า / จำหน่ายสินค้า • การสร้างเครือข่าย/พัฒนาองค์กรให้เกื้อกูลกัน • การสร้างเครือข่าย/ความร่วมมือระหว่างภาคเอกชน ประชาชน ผู้ประกอบการ และหน่วยงานราชการ	• การจัดการความรู้ • ระบบโซ่อุปทาน • การแก้ปัญหาในการผลิต • การลดการสูญเสีย • การตรวจวินิจฉัยสถานประกอบการเพื่อปรับปรุงและพัฒนาการบริหารจัดการองค์กร	- การปรับปรุงการผลิต • การพัฒนาความรู้ด้านการบริหาร - ผู้ประกอบการรายใหม่มีความรู้ในการลงทุน - ผู้ประกอบการรายเดิมมีความรู้ในการปรับปรุงกิจการ • การพัฒนาทักษะอาชีพเสริม	• การผลิตเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้า • การนำวัตถุดิบเหลือใช้หรือขยะกลับมาใช้ในกระบวนการผลิต • การนำเทคโนโลยีมาเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการ/การทำงาน		• การพัฒนาคุณภาพการบริการ (service) ที่เกี่ยวเนื่องกับผลิตภัณฑ์			• ลดต้นทุนจากการนำเข้าวัตถุดิบ/พลังงานจากต่างประเทศ

จากตารางแสดงห่วงโซ่ของผลกระทบ (Result Chain) ในภาพรวมจะนำไปใช้ในการพิจารณาว่าโครงการ intervention ที่ดำเนินการจะส่งผลไปถึงผลผลิต ผลลัพธ์หรือผลกระทบตรงส่วนใด รวมถึงมูลค่าที่เกิดขึ้น โดยตัวชี้วัดที่จะวัดตั้งแต่ผลผลิตถึงมูลค่าที่เกิดขึ้นจะต่างกันตามแต่ละโครงการ โดยจะพิจารณามูลค่าเพิ่มที่เกิดในมิติอื่นๆ นอกเหนือจากกำไร ดังนั้นจึงต้องพิจารณา intervention ที่หน่วยงานภายใต้แผนบูรณาการ ดำเนินการได้ส่งผลจากส่วน implementation side ไปยัง result side และส่งผลถึงมูลค่าสุดท้ายหรือไม่

ตารางที่ 2.4 การเพิ่มคุณค่า (Value chain) ในวิสาหกิจ ที่นำไปสู่การเพิ่มมูลค่า

การปฏิบัติการกิจที่เกี่ยวข้อง (Intervention)	ด้านการดำเนินงาน (Implementation Side)	ด้านผลของการดำเนินงาน (Result side)	ตัวชี้วัดมูลค่าของผลการดำเนินงาน
1. การสร้างความรู้เพื่อพัฒนากระบวนการผลิต 1.1 การให้ความรู้ - การอบรม - การบรรยาย - การสัมมนา - การรวบรวมองค์ความรู้ (เช่น จัดตั้งศูนย์พัฒนาการนวัตกรรม ศูนย์การเรียนรู้) - การทำเวิร์คชอป 1.2 การให้เทคโนโลยี - การให้เทคโนโลยีไปใช้ เช่น software ระบบ IT - การให้คำปรึกษา	- การปรับเปลี่ยนกระบวนการผลิต สูญเสียลดลง ผลิตได้เร็วขึ้น - การปรับเปลี่ยนกระบวนการผลิต เพิ่มมูลค่า นำเชื่อถือมีมาตรฐาน	- ชีตความสามารถในการผลิต/กำลังการผลิต - อัตราส่วนของเสียเฉลี่ย - มูลค่าของเสียเฉลี่ยรวม - อัตราส่วนเครื่องเสียขณะทำงานเฉลี่ย การเพิ่มคุณภาพได้มาตรฐาน - กิจการได้รับการรับรองมาตรฐานสากลตามที่ต้องการ - ความพึงพอใจในการตลาดเพิ่มขึ้น	ต้นทุนต่อหน่วยที่ลดลง ต้นทุนรวมที่ลดลง มูลค่าการสูญเสียที่ลดลง ราคาต่อหน่วย รายได้
2. การพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ 2.1 การให้ความรู้ - การอบรม - การรวบรวมองค์ความรู้ (เช่น จัดตั้งศูนย์พัฒนาการนวัตกรรม ศูนย์การเรียนรู้) - การสัมมนา การดูงาน - การให้คำปรึกษา 2.2 การสร้างต้นแบบ - ต้นแบบของเครื่องมือการผลิต หรือต้นแบบผลิตภัณฑ์ - การประกวดนวัตกรรม	นำความรู้มาใช้ในการออกแบบผลิตภัณฑ์ใหม่ การนำต้นแบบมาใช้ผลิตจริงเชิงพาณิชย์ การนำนวัตกรรมมาใช้สร้างผลผลิต การนำนวัตกรรมมาเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต	นวัตกรรมเพิ่มผลิตภัณฑ์ใหม่ในตลาด การแย่งส่วนแบ่งการตลาด ความพึงพอใจต่อผลิตภัณฑ์ ผู้ประกอบการสามารถเพิ่มความสามารและเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีสู่นวัตกรรมได้ ระดับเฉลี่ย ผู้ประกอบการสามารถเพิ่มความสามารและเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีสู่นวัตกรรมได้ ระดับเฉลี่ย	ราคาต่อหน่วย รายได้รวม กำไรขั้นต้น ราคาต่อหน่วย ยอดขาย (จำนวน) ส่วนแบ่งทางการตลาด

การปฏิบัติการกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง (Intervention)	ด้านการดำเนินงาน (Implementation Side)	ด้านผลของการดำเนินงาน (Result side)	ตัวชี้วัดมูลค่าของ ผลการดำเนินงาน
2.3 งานวิจัย งานวิจัยเพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์	การนำงานวิจัยมาพัฒนา ผลผลิต การนำงานวิจัยมาเพิ่ม ประสิทธิภาพ	จำนวนผลิตภัณฑ์ใหม่ที่ได้ จากการนำงานวิจัยมาใช้	ราคาต่อหน่วย ยอดขาย (จำนวน) ส่วนแบ่งทาง การตลาด กำไรขั้นต้น
3.1 การส่งเสริมการตลาด - การนำผลผลิตไปทดลองตลาด และวิเคราะห์หาข้อมูล - การสร้างความตระหนักรู้ ความรู้ ในด้านผลิตภัณฑ์ใหม่ - การจับคู่เชื่อมโยงทางธุรกิจ - การนำผลผลิตไปทดลองตลาด และวิเคราะห์หาข้อมูล	การได้ดีล ยอดสั่งซื้อ การได้ลูกค้าใหม่ การได้ลูกค้ารายใหม่ การได้ลูกค้าเดิมแต่ผลิตภัณฑ์ ใหม่ การผลิตสินค้าที่ตรงความ ต้องการของตลาด	การขยายตลาด การได้ลูกค้ามาเพิ่มยอดขาย การขยายตลาด การขยาย ผลิตภัณฑ์	ยอดขาย (จำนวน) ส่วนแบ่งทาง การตลาด รายได้จากการขาย มูลค่าการเติบโตของ ผลิตภัณฑ์ใหม่ ส่วนแบ่งทาง การตลาด รายได้จากการขาย
3.2 การส่งเสริมการตลาด - การสร้างความตระหนักรู้ ความรู้ ในด้านผลิตภัณฑ์ใหม่	การผลิตสินค้าใหม่ที่ได้สร้าง การรับรู้แล้ว	การขยายตลาด การขยาย ผลิตภัณฑ์	ยอดขาย (จำนวน) ส่วนแบ่งทาง การตลาด รายได้จากการขาย
3.3 การส่งเสริมการตลาด - การจับคู่เชื่อมโยงทางธุรกิจ	การเจรจาทางการค้า ความ ร่วมมือ	การขยายตลาด การได้ลูกค้ารายใหม่ การได้ supplier ใหม่ การลดต้นทุน	ยอดขาย (จำนวน) ส่วนแบ่งทาง การตลาด รายได้จากการขาย การลดต้นทุน กำไรขั้นต้น
4. การส่งเสริมการรวมกลุ่ม - การรวมกลุ่ม cluster เพื่อสร้าง ประสิทธิภาพการค้า การลงทุน	การเจรจา สร้างความร่วมมือ ในด้านต่างๆ ด้านการรวมกลุ่มการค้า ด้านการรวมกลุ่มในการผลิต ในสายการผลิต	การสร้างอำนาจต่อรองกับ supplier การขยายฐานลูกค้า การลดต้นทุน การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การสร้างอำนาจต่อรองกับ supplier การสร้าง Value chain ให้ครบวงจร	ยอดขาย (จำนวน) รายได้จากการขาย กำไรขั้นต้น การลดต้นทุน กำไรขั้นต้น
5. การพัฒนาบุคลากร การอบรม ให้ความรู้ - ภาคการผลิต การพัฒนา กระบวนการ	การปรับเปลี่ยนกระบวนการ การผลิต สูญเสียลดลง ผลิตได้ เร็วขึ้น - การปรับเปลี่ยนกระบวนการ ผลิต เพิ่มมูลค่า นำเชือถือ มีมาตรฐาน	- ขีดความสามารถในการผลิต/ กำลังการผลิต - อัตราส่วนของเสียเฉลี่ย - มูลค่าของเสียเฉลี่ยรวม อัตราส่วนเครื่องเสียขณะ ทำงานเฉลี่ย การเพิ่มคุณภาพ ได้มาตรฐาน	ต้นทุนต่อหน่วยที่ ลดลง ต้นทุนรวมที่ลดลง มูลค่าการสูญเสียที่ ลดลง ราคาต่อหน่วย รายได้

❖ การสะท้อนความคุ้มค่าการดำเนินการ

สำหรับการประเมินความคุ้มค่า ที่ปรึกษาจะสะท้อนภาพผลการประเมินความคุ้มค่าใน 3 ส่วน ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์อัตราส่วนมูลค่าทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้น เทียบกับงบประมาณที่ได้รับการจัดสรรในการดำเนินการ

มูลค่าทางเศรษฐกิจที่เป็นตัวเงิน

งบประมาณดำเนินการ

2. การวิเคราะห์ผลกระทบต่อศักยภาพของผู้ประกอบการ (Maturity) ที่เกิดจากการส่งเสริมสนับสนุน ซึ่งเป็นการวิเคราะห์เปรียบเทียบเพื่อสะท้อนให้เห็นว่าโครงการที่เข้าไปสนับสนุนพัฒนากับผู้ประกอบการ ส่งผลให้ผู้ประกอบการมีศักยภาพ ความสามารถในการแข่งขันเพิ่มขึ้นอย่างไรหรือไม่

3. การวิเคราะห์ความพึงพอใจของผู้ประกอบการ ต่อรูปแบบแนวทางการสนับสนุนของภาครัฐ ทั้งนี้ การวิเคราะห์ จะเป็นไปในภาพรวมตามแนวทางบูรณาการฯ และอาจเป็นการวิเคราะห์รายโครงการ ขึ้นกับข้อมูลที่หน่วยงานต่างๆ จะสนับสนุนในการติดตามประเมินผล

❖ วิธีการวิเคราะห์ผลกระทบเศรษฐกิจมหภาค

การวิเคราะห์ผลกระทบเศรษฐกิจมหภาค มีวัตถุประสงค์ประเมินผลกระทบจากการดำเนินโครงการของหน่วยร่วมปฏิบัติภายใต้แผนบูรณาการ ที่มีต่อระบบเศรษฐกิจในภาพรวมซึ่งวัดจากผลิตภัณฑ์ภายในประเทศเบื้องต้น GDP ดังนั้นเนื้อหาในบทนี้ประกอบด้วยสองส่วน คือ หัวข้อแรกเป็นการอธิบายแนวคิดการคำนวณผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเบื้องต้นซึ่งจะมีประโยชน์ในการคำนวณ GDP ที่เพิ่มขึ้นกับผู้รับบริการจากหน่วยร่วมปฏิบัติภายใต้แผนบูรณาการ ต่อจากนั้นจะกล่าวถึงการวิเคราะห์ตารางปัจจัยการผลิตและผลผลิต (Input-Output table) และแนวคิดตัวคูณปัจจัยการผลิตและผลผลิตซึ่งจะสามารถนำมาใช้เพื่อประเมินผลกระทบจากการดำเนินโครงการของหน่วยร่วมปฏิบัติภายใต้แผนบูรณาการ ที่เกิดขึ้นกับ GDP ของประเทศ

1. แนวคิดการคำนวณผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเบื้องต้น

ผลิตภัณฑ์ในประเทศเบื้องต้น (Gross Domestic Product) หรือ GDP หมายถึง มูลค่าตลาดของสินค้าและบริการขั้นสุดท้ายที่ผลิตในประเทศในช่วงเวลาหนึ่งๆ ซึ่งอาจจะเป็นรายไตรมาส หรือรายปี โดยมีสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเป็นหน่วยงานรับผิดชอบคำนวณ GDP สำหรับประเทศไทยซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของบัญชีรายได้ประชาชาติ (National Income Account)

GDP มีความสำคัญเพราะเป็นตัวชี้วัดภาวะเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศร่วมกับตัวชี้วัดอื่นๆ เช่น อัตราการว่างงาน อัตราเงินเฟ้อ ฯลฯ อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศวัดโดยใช้อัตราการเปลี่ยนแปลงของ GDP ถ้าอัตราการเปลี่ยนแปลงของ GDP เป็นบวกอาจหมายความว่าเศรษฐกิจดี ประชาชนมีเงินจับจ่ายใช้สอย แต่ถ้าอัตราการเปลี่ยนแปลงของ GDP ติดลบหมายความว่าภาวะเศรษฐกิจของประเทศชะงักงัน

วิธีการคำนวณ GDP มีอยู่ 3 ประเภท คือ วิธีการคำนวณทางด้านผลผลิต วิธีการคำนวณทางด้านรายได้ และวิธีการคำนวณทางด้านรายจ่าย ซึ่งมาจากแนวคิดว่าการซื้อขายแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการในระบบเศรษฐกิจประกอบด้วยผู้เกี่ยวข้อง 2 ฝ่าย รายจ่ายของฝ่ายหนึ่งจะถือเป็นรายได้ของอีกฝ่ายหนึ่ง (Mankiw, 2001) ดังนั้นมูลค่าสินค้าและบริการที่ซื้อขายแลกเปลี่ยนกันจะต้องเท่ากับรายได้และเท่ากับรายจ่ายที่เกิดขึ้นในระบบเศรษฐกิจด้วย รายละเอียดเกี่ยวกับวิธีการคำนวณ GDP ทั้ง 3 วิธีเป็นดังนี้

1.1 การคำนวณ GDP ทางด้านผลผลิต

ดังที่กล่าวมาแล้วว่า GDP คือมูลค่าตลาดของสินค้าและบริการขั้นสุดท้ายที่ผลิตในประเทศ ซึ่งคำนวณได้ผลรวมมูลค่าสินค้าและบริการขั้นสุดท้ายทั้งหมดทุกชนิดในระบบเศรษฐกิจ อย่างไรก็ตามวิธีนี้ทำได้ยาก เพราะไม่อาจจำแนกได้ชัดเจนว่าสินค้าใดเป็นผลผลิตและบริการขั้นสุดท้าย (Final Products) ที่ถูกนำไปใช้อุปโภคบริโภคหรือเป็นสินค้าขั้นกลาง (Intermediate Products) ที่นำไปผลิตสินค้าชนิดอื่นหรือนำไปขายต่อ ตัวอย่างเช่น ข้าวสารนาย ก. ซื้อจากโรงสีมูลค่า 100 บาท ถ้านาย ก. นำไปหุงเพื่อบริโภค ข้าวสารมูลค่า 100 บาทนั้นคือมูลค่าสินค้าขั้นสุดท้าย และสามารถนำไปคิดเป็น GDP ได้ แต่ถ้านาย ก. นำไปบดทำเป็นแป้งขาย ข้าวสารมูลค่า 100 บาทนั้นเป็นสินค้าขั้นกลางยังไม่สามารถนำไปคิดเป็น GDP มิเช่นนั้นอาจทำให้เกิดปัญหาการนับซ้ำ

เพื่อหลีกเลี่ยงปัญหาการนับซ้ำ การคำนวณ GDP ทางด้านการผลิตจึงนิยมใช้วิธีการคำนวณจากมูลค่าเพิ่ม (Value-added) ที่เกิดขึ้นจากการผลิตในแต่ละขั้น โดยใช้สูตรดังนี้

มูลค่าเพิ่ม = มูลค่าผลผลิต - ต้นทุนสินค้าวัตถุดิบและบริการต่างๆ

ตัวอย่างเช่น ถ้านาย ก. ซื้อข้าวสารมาจำนวน 100 บาท แล้วนำไปบดเป็นแป้งขายให้นาย ข. คิดเป็นมูลค่า 120 บาท มูลค่าเพิ่มที่เกิดขึ้นในขั้นตอนการผลิตนี้คือ 20 บาท และถ้านาย ข. นำแป้งไปผลิตเป็นขนมปังขายได้มูลค่า 150 บาท มูลค่าเพิ่มที่เกิดขึ้นในขั้นตอนการผลิตนี้คือ 30 บาท ซึ่งถ้ารวมมูลค่าเพิ่มที่เกิดขึ้นในทุกๆ ขั้นตอนการผลิตก็จะได้เท่ากับมูลค่าสินค้าและบริการขั้นสุดท้าย ตารางที่ 2.5 แสดงข้อมูล GDP ทางด้านผลผลิตของประเทศไทยในปี พ.ศ. 2560 ซึ่งจำแนกออกเป็น 20 สาขาเศรษฐกิจ

ตารางที่ 2.5 GDP ของประเทศไทย ณ ราคาตลาด พ.ศ. 2560 จำแนกตามสาขาเศรษฐกิจ

สาขา	มูลค่า (ล้านบาท)
การเกษตร ป่าไม้ และประมง	1,286,170
เหมืองแร่และเหมืองหิน	387,823
การผลิตสินค้าอุตสาหกรรม	4,196,801
ไฟฟ้า ก๊าซ และระบบปรับอากาศ	396,991
ประปาและการจัดการของเสีย	64,353
การก่อสร้าง	395,275
ขายส่งและขายปลีก การซ่อมยานยนต์ และจักรยานยนต์	2,397,865
การขนส่งและสถานที่เก็บสินค้า	879,460
ที่พักแรมและบริการด้านอาหาร	818,037
ข้อมูลข่าวสารและการสื่อสาร	357,734
กิจกรรมทางการเงินและการประกันภัย	1,165,526
กิจกรรมเกี่ยวกับบอสังหาริมทรัพย์	377,229
กิจกรรมวิชาชีพ วิทยาศาสตร์ และกิจกรรมทางวิชาการ	275,041

สาขา	มูลค่า (ล้านบาท)
กิจกรรมการบริหารและการสนับสนุนอื่นๆ	250,164
บริการของรัฐและการป้องกันประเทศ ประกันสังคม	917,530
การศึกษา	636,280
กิจกรรมด้านสุขภาพและการสังคมสงเคราะห์	326,814
ศิลปะ ความบันเทิง และนันทนาการ	91,069
บริการอื่นๆ	203,755
การจ้างงานตนเอง	28,042
รวม GDP	15,451,959

ที่มา : สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

1.2 การคำนวณ GDP ทางด้านรายได้

ระบบเศรษฐกิจแบ่งออกได้เป็นสองฝ่าย คือ เอกชน และรัฐบาล รายได้ของเอกชนเป็นรายได้ที่บุคคลได้รับจากการเป็นเจ้าของปัจจัยการผลิตขั้นพื้นฐาน (Primary factors of production) อันได้แก่ แรงงาน ที่ดิน หุ่น และผู้ประกอบการ ซึ่งอยู่ในรูปของ ค่าจ้าง ค่าเช่า ดอกเบี้ย และกำไร ตามลำดับ ในขณะที่รัฐบาลยังมีรายได้จากการเป็นเจ้าของทรัพย์สินและประกอบกิจการรัฐวิสาหกิจต่างๆ อีกด้วย นอกจากนี้รัฐบาลยังมีรายได้จากการเก็บภาษีประเภทต่างๆ เช่น ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ภาษีเงินได้นิติบุคคล ดังนั้น เมื่อรวมรายได้จากการเป็นเจ้าของปัจจัยการผลิตขั้นพื้นฐานทั้งหมดของเอกชนและรัฐบาล และบวกด้วยรายได้จากภาษีทางอ้อมหักด้วยเงินอุดหนุนของรัฐบาลจะเท่ากับ GDP ทางด้านรายได้ ดังสูตรคำนวณต่อไปนี้

$$GDP = \text{ค่าจ้าง} + \text{ค่าเช่า} + \text{ดอกเบี้ย} + \text{กำไร} + (\text{ภาษีทางอ้อม} - \text{เงินอุดหนุนของรัฐบาล})$$

ตารางที่ 2.6 แสดงข้อมูลองค์ประกอบ GDP ทางด้านรายได้ ณ ราคาตลาด ของประเทศไทย ในปี พ.ศ. 2560 สังเกตว่าส่วนเกินของการประกอบการ (operating surplus) คือรายได้จากการขายสินค้าและบริการของธุรกิจหักด้วยค่าใช้จ่ายปัจจัยขั้นกลางและค่าจ้างแรงงาน ซึ่งเท่ากับผลรวมของรายได้จากทรัพย์สินและการประกอบการของเอกชนและรัฐบาลซึ่งประกอบด้วย ดอกเบี้ยจ่าย ค่าเช่าที่ดิน เงินปันผล กำไร ผลรวมของค่าจ้างและค่าตอบแทนแรงงาน ส่วนเกินการประกอบการ และภาษีทางอ้อมหักด้วยเงินอุดหนุน จะเท่ากับ GDP ทางด้านรายได้ของประเทศไทยซึ่งเท่ากับ 15,451,959 ล้านบาท ในปี พ.ศ. 2560

ตารางที่ 2.6 GDP ทางด้านรายได้ ณ ราคาตลาด ของประเทศไทย ในปี พ.ศ. 2560

ประเภทรายได้	มูลค่า (ล้านบาท)
ค่าจ้างและค่าตอบแทนแรงงาน	4,834,121
ส่วนเกินของการประกอบการ (operating surplus)	9,092,658
ภาษีทางอ้อม (หัก) เงินอุดหนุน	1,587,309
	-62,129
รวม (GDP)	15,451,959

ที่มา : สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

1.3 การคำนวณ GDP ทางด้านรายจ่าย

การซื้อขายแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการในระบบเศรษฐกิจประกอบด้วยผู้เกี่ยวข้อง 2 ฝ่าย รายจ่ายของฝ่ายหนึ่งจะถือเป็นรายได้ของอีกฝ่ายหนึ่ง หรือรายได้รวมจะต้องเท่ากับค่าใช้จ่ายรวมในระบบเศรษฐกิจในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง ค่าใช้จ่ายรวม (Aggregate Expenditure) หรือเรียกอีกอย่างว่าอุปสงค์รวม (Aggregate Demand) ประกอบด้วย รายจ่ายเพื่อการบริโภคของเอกชน รายจ่ายเพื่อการลงทุน รายจ่ายของรัฐบาล และรายจ่ายสุทธิต่างประเทศ เมื่อรวมค่าใช้จ่ายต่างๆเหล่านี้ก็จะได้ GDP ทางด้านรายจ่าย ดังสมการต่อไปนี้

$$GDP = C + I + G + (X - M)$$

เมื่อ C คือรายจ่ายเพื่อการบริโภคของเอกชน I คือรายจ่ายเพื่อการลงทุน G คือรายจ่ายของรัฐบาล X คือมูลค่าการส่งออก และ M คือมูลค่าการนำเข้า ตารางที่ 2.7 แสดงข้อมูลองค์ประกอบของ GDP ทางด้านรายจ่าย ณ ราคาตลาด ของประเทศไทยในปี พ.ศ. 2560

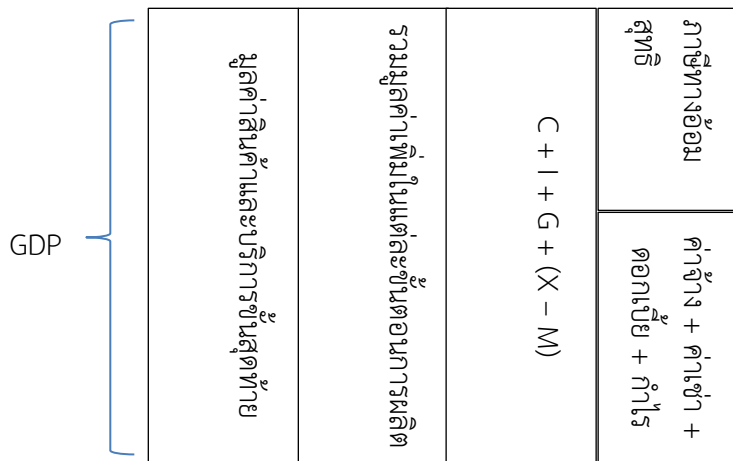
ตารางที่ 2.7 GDP ทางด้านรายจ่าย ณ ราคาตลาด ของประเทศไทยในปี พ.ศ. 2560

รายจ่าย	มูลค่า (ล้านบาท)
รายจ่ายเพื่อการบริโภคขั้นสุดท้ายของเอกชน (C)	7,529,368
รายจ่ายเพื่อการบริโภคขั้นสุดท้ายของรัฐบาล (G)	2,529,944
การลงทุน (I)	3,580,885
ส่วนเปลี่ยนแปลงสินค้าคงเหลือ	-52,270
(บวก) การส่งออกสินค้าและบริการ (X)	10,534,707
(ลบ) การนำเข้าสินค้าและบริการ	8,397,737
ค่าใช้จ่ายรวม	15,724,897
(บวก) ความคลาดเคลื่อนทางสถิติ	-272,938
รวม (GDP ทางด้านรายจ่าย)	15,451,959

ที่มา : สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

กล่าวโดยสรุป GDP คือมูลค่าสินค้าและบริการขั้นสุดท้ายที่ผลิตขึ้นภายในประเทศในช่วงเวลาหนึ่ง มีวิธีการคำนวณ GDP อยู่ 3 วิธี คือ การคำนวณทางด้านการผลิตหรือมูลค่าเพิ่ม การคำนวณทางด้านรายได้ และการคำนวณทางด้านรายจ่าย ซึ่งผลการคำนวณทั้ง 3 วิธีจะได้ GDP เท่ากัน แผนภาพที่ 2.16 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการคำนวณ GDP ทั้ง 3 วิธี

เมื่อทราบถึงแนวคิดการคำนวณ GDP ด้วยวิธีต่างๆ แล้ว หัวข้อต่อไปจะกล่าวถึงแนวคิดในการวิเคราะห์ผลกระทบต่อเศรษฐกิจในภาพรวมและ GDP โดยใช้ตารางปัจจัยการผลิตและผลผลิต ซึ่งแสดงต้นทุนการผลิต การกระจายของสินค้า และความเชื่อมโยงระหว่างสาขาเศรษฐกิจต่างๆ ทั้งหมดในระบบเศรษฐกิจ

แผนภาพที่ 2.16 สรุปวิธีการคำนวณ GDP

2. วิธีการประเมินผลกระทบทางเศรษฐกิจโดยแบบจำลองตารางปัจจัยการผลิตและผลผลิต

การวิเคราะห์ผลกระทบการลงทุนหรือการใช้จ่ายของรัฐบาลที่มีต่อรายได้และผลผลิตโดยรวมของประเทศ วิธีการประเมินอาศัยแนวคิดทฤษฎีเศรษฐศาสตร์ของเคนส์ (Keynes) กล่าวคือ เมื่อมีการใช้จ่ายลงทุนหรือการใช้จ่ายเกิดขึ้นครั้งหนึ่งในระบบเศรษฐกิจจะส่งผลกระทบให้มีการใช้จ่ายต่อๆ กันไปอีกหลายรอบ เพราะค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นในครั้งแรกนี้จะตกเป็นรายได้ของบุคคลหรือของสาขาการผลิตที่มีการใช้จ่ายนั้น เมื่อบุคคลหรือสาขาการผลิตได้รับรายได้ก็จะนำรายได้ส่วนหนึ่งไปใช้จ่ายต่อไป และก่อให้เกิดรายได้แก่บุคคลหรือสาขาการผลิตอื่นๆ เป็นเช่นนี้ต่อไปเรื่อยๆ ดังนั้นเมื่อรวมค่าใช้จ่ายในรอบต่างๆ เข้าด้วยกัน จะพบว่าการลงทุนหรือการใช้จ่ายอาจก่อให้เกิดรายได้ที่มีมูลค่าสูงกว่าค่าใช้จ่ายในครั้งแรกหลายเท่าตัว การเพิ่มขึ้นของรายได้ด้วยหลักการดังกล่าวนี้ เรียกว่า ผลของตัวทวีคูณ (multiplier effect)

เครื่องมือหลักที่ใช้ในการวิเคราะห์ผลกระทบจากการลงทุนหรือการใช้จ่ายของรัฐบาลในระดับมหภาค คือ ตารางปัจจัยการผลิตและผลผลิต (Input-Output table) หรือตาราง IO ซึ่งถูกนำมาประยุกต์ใช้อย่างกว้างขวางทั้งโดยนักเศรษฐศาสตร์โดยมีแนวความคิดว่าในกระบวนการผลิตสินค้าหรือบริการแต่ละประเภทมีความจำเป็นที่จะต้องมีการใช้สินค้าและบริการต่างๆ มาเป็นปัจจัยการผลิต (Input) ของกระบวนการผลิตเหล่านั้นและในขณะเดียวกันผลผลิต (Output) ของภาคการผลิตแต่ละประเภทนอกจากจะใช้เพื่อการตอบสนองต่อความต้องการในการบริโภคขั้นสุดท้ายของระบบเศรษฐกิจ (Final demand) แล้ว ยังจะต้องมีส่วนหนึ่งที่ต้องกลายเป็นปัจจัยการผลิตขั้นกลาง (Intermediate input) สำหรับสนับสนุนกระบวนการผลิตสินค้าและบริการประเภทอื่นๆ อีกด้วย ตาราง IO ถือเป็นแบบจำลองเศรษฐกิจรายสาขา (Sectorial economic model) ประเภทหนึ่งซึ่งมีข้อได้เปรียบตรงที่มีการแสดงความเชื่อมโยงกัน (Linkage) ระหว่างสาขาเศรษฐกิจต่างๆ

ตาราง IO นี้จะบอกให้ทราบว่าในการผลิตสินค้าและบริการของสาขาการผลิตหนึ่งๆ จะต้องใช้ผลผลิตของสาขาการผลิตใดมาใช้เป็นปัจจัยการผลิต (intermediate inputs) เป็นมูลค่าเท่าใดและต้องจ่ายเป็นค่าปัจจัยการผลิตขั้นต้น (primary inputs) ในรูปของค่าตอบแทนบริการของแรงงานและทุน ซึ่งเรียกว่า มูลค่าเพิ่มเป็นมูลค่าเท่าใด ในขณะเดียวกันก็จะบอกให้ทราบว่า ผลผลิตของสาขาการผลิตหนึ่งๆ

ได้ถูกจำหน่ายเพื่อนำไปใช้ในการผลิตในสาขาการผลิตใดบ้างเป็นมูลค่าเท่าใด จำหน่ายให้แก่ผู้บริโภคสุดท้าย ทั้งที่เป็นภาคครัวเรือน รัฐบาล ภาคธุรกิจ และภาคส่งออก และเพื่อเป็นสินค้าคงเหลือ ซึ่งปรากฏในรูปของการบริโภค (C) การลงทุน (I) การใช้จ่ายของรัฐบาล (G) และการส่งออก (X) เป็นมูลค่าเท่าใดตัวอย่างของตารางปัจจัยการผลิตและผลผลิตสามารถแสดงให้เห็นได้ในตารางที่ 2.8

ตารางที่ 2.8 โครงสร้างของตารางปัจจัยการผลิตและผลผลิต (IO table)

	ความต้องการสินค้าและบริการ ชั้นกลางเพื่อใช้ในการผลิต (x_{ij})				การบริโภคสินค้า ขั้นสุดท้าย (F_i)	มูลค่า ผลผลิตรวม (Y_i)
สินค้าและบริการชั้นกลางที่ใช้ ในการผลิต (x_{ij})	x_{11}	x_{12}	...	x_{1n}	F_1	Y_1
	x_{21}	x_{22}	...	x_{2n}	F_2	Y_2
	⋮	⋮	...	⋮	⋮	⋮
	x_{n1}	x_{n2}	...	x_{nn}	F_n	Y_n
ค่าตอบแทนปัจจัย การผลิตขั้นต้น หรือ มูลค่าเพิ่มรวม (V_j)	V_1	V_2	...	V_n	ผลรวม =GDP	
มูลค่าผลผลิตรวม (Y_j)	Y_1	Y_2	...	Y_n		

เมื่อพิจารณาตาราง IO จากด้านแนวนอน จะแสดงการกระจายผลผลิตของแต่ละสาขาการผลิตไปยังสาขาอื่นๆ เพื่อใช้เป็นปัจจัยการผลิตชั้นกลาง และกระจายให้กับการบริโภคขั้นสุดท้าย (Final demand) ซึ่งประกอบด้วยอุปโภคบริโภคของครัวเรือน การซื้อสินค้าและบริการของรัฐบาล การสะสมทุน ส่วนเปลี่ยนแปลงของสินค้าคงเหลือ และการส่งออก เมื่อพิจารณาตาราง IO จากด้านแนวตั้ง จะแสดงโครงสร้างการผลิตของแต่ละสาขาการผลิตว่าต้องการใช้ปัจจัยในการผลิตอะไรบ้าง ซึ่งได้แก่ วัตถุดิบต่างๆ ที่อยู่ในส่วนของความต้องการสินค้าและบริการชั้นกลางเพื่อใช้ในการผลิต และค่าตอบแทนปัจจัยการผลิตขั้นปฐม ซึ่งประกอบด้วย ค่าจ้างแรงงาน ส่วนเกินผู้ประกอบการอันได้แก่ กำไร ค่าเช่าที่ดินและดอกเบี้ย ค่าเสื่อมราคา และภาษีทางอ้อมสุทธิ

การคำนวณ GDP จาก IO สามารถหาได้จากผลรวมแนวตั้งของการบริโภคขั้นสุดท้ายของสินค้าทุกชนิด $\left(\sum_{i=1}^n F_i\right)$ หรือผลรวมแนวนอนของมูลค่าเพิ่มของทุกสาขา $\left(\sum_{i=1}^n V_i\right)$ เมื่อ n คือจำนวนสาขาหรือจำนวนสินค้า และตาราง IO ของประเทศไทยจัดทำโดยสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติประกอบด้วย 180 สาขา

กำหนดสัญลักษณ์ $\mathbf{Y}$ เป็นเวกเตอร์ขนาด $n \times 1$ แสดงมูลค่าผลผลิตรวมของสาขาที่ i ซึ่งก็คือผลรวมแนวนอนในแต่ละแถวและจะต้องเท่ากับผลรวมแนวตั้งของแต่ละสมรรถที่ตรงกัน กำหนดสัญลักษณ์ $\mathbf{X}$ เป็นเมทริกซ์ขนาด $n \times n$ ซึ่งมีสมาชิกในแถวที่ i และสมรรถที่ j คือ X_{ij} แสดงมูลค่าของผลผลิตของอุตสาหกรรม i ซึ่งถูกใช้เป็นการผลิตขั้นกลางสำหรับการผลิตของภาคอุตสาหกรรม j และกำหนดให้ $\mathbf{F}$ เป็นเวกเตอร์ขนาด $n \times 1$ แสดงมูลค่าอุปสงค์ขั้นสุดท้ายที่มีต่อสินค้าแต่ละชนิด ดังนั้นการกระจายผลผลิตในด้านแนวนอนสามารถเขียนให้อยู่ในรูปสมการได้ดังนี้

$$\sum_{j=1}^n X_{ij} + F_i = Y_i \quad \text{สำหรับ } i = 1, \dots, n$$

สมการนี้แสดงว่าผลรวมของมูลค่าอุปสงค์ต่อสินค้าชนิดที่ i เพื่อใช้เป็นปัจจัยขั้นกลางและมูลค่าอุปสงค์ขั้นสุดท้ายของสินค้าชนิดที่ i จะต้องเท่ากับมูลค่าผลผลิตรวมของสินค้าชนิดที่ i หรือเป็นเงื่อนไขว่าอุปสงค์รวมจะต้องเท่ากับอุปทานรวมในทุกสาขานั้นเอง

นอกจากนี้ตาราง IO ยังมีข้อสมมติที่สำคัญคือการใช้ปัจจัยการผลิตขั้นกลางมีสัดส่วนคงที่ต่อผลผลิตในแต่ละสาขา หรือกล่าวได้ว่าสินค้าที่เป็นปัจจัยการผลิตขั้นกลางแต่ละชนิดไม่สามารถใช้ทดแทนกันได้ ทำให้สามารถคำนวณค่าสัมประสิทธิ์สัดส่วนต้นทุนปัจจัยการผลิตขั้นกลางชนิดที่ i ในสาขาที่ j ต่อต้นทุนการผลิตรวมของสาขาที่ j ได้ดังนี้

$$a_{ij} = X_{ij} / Y_j \quad \text{สำหรับ } i, j = 1, \dots, n$$

โดยที่ a_{ij} คือค่าสัมประสิทธิ์ปัจจัยการผลิตขั้นกลางชนิดที่ i ใช้ในการผลิตสินค้าสาขาการผลิต j (หรือ มูลค่าของปัจจัยการผลิตจากสาขาการผลิตที่ i ที่ถูกใช้ในการผลิตสินค้าในสาขาการผลิตที่ j ทุกๆ 1 บาท) จากการที่ระบบเศรษฐกิจมีมากมายหลายสาขา และแต่ละสาขาต่างก็มีความสัมพันธ์เกี่ยวโยงกันทั้งในลักษณะที่ต้องถูกใช้เป็นการผลิตของสาขาการผลิตอื่น และในลักษณะที่ต้องใช้ผลผลิตจากสาขาอื่นเป็นปัจจัยการผลิต ในกรณีที่มีจำนวน n สาขา จะแสดงการกระจายผลผลิตตามแนวนอนในรูประบบสมการเชิงเส้นจำนวน n สมการได้ดังนี้

$$Y_1 = a_{11}Y_1 + a_{12}Y_2 + \dots + a_{1n}Y_n + F_1$$

$$Y_2 = a_{21}Y_1 + a_{22}Y_2 + \dots + a_{2n}Y_n + F_2$$

$$\vdots \quad \quad \quad \vdots$$

$$Y_n = a_{n1}Y_1 + a_{n2}Y_2 + \dots + a_{nn}Y_n + F_n$$

หรือเขียนให้อยู่ในรูปเมทริกซ์ได้ดังนี้

$$\mathbf{Y} = \mathbf{AY} + \mathbf{F}$$

$$(\mathbf{I} - \mathbf{A})\mathbf{Y} = \mathbf{F}$$

หรือ
$$\mathbf{Y} = (\mathbf{I} - \mathbf{A})^{-1} \mathbf{F}$$

เมื่อ **I** คือเมทริกซ์เอกลักษณ์ (identity matrix) และ **A** คือเมทริกซ์ค่าสัมประสิทธิ์ปัจจัยการผลิตชั้นกลางที่ใช้ในการผลิตสินค้า และ $(\mathbf{I} - \mathbf{A})^{-1}$ คือเมทริกซ์ของค่าสัมประสิทธิ์ปัจจัยการผลิตทางตรงและทางอ้อม (direct and indirect coefficient matrix หรือ Leontief inverse matrix) ซึ่งแสดงถึงปริมาณการผลิตสินค้าของสาขาการผลิตที่ *i* ที่เพิ่มขึ้นโดยตรงและโดยอ้อม (Direct and indirect effects) เพื่อตอบสนองต่อการเพิ่มขึ้นในความต้องการขั้นสุดท้ายของสาขาการผลิตที่ *j* หนึ่งหน่วย ภายใต้ข้อสมมติว่า **A** มีค่าคงที่ ทำให้สามารถคำนวณผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงอุปสงค์รวมต่อมูลค่าผลผลิตในแต่ละสาขาโดยใช้ตัวคูณ IO ได้ดังนี้

$$\Delta \mathbf{Y} = (\mathbf{I} - \mathbf{A})^{-1} \Delta \mathbf{F}$$

เมื่อ $\Delta \mathbf{Y}$ และ $\Delta \mathbf{F}$ คือเวกเตอร์แสดงการเปลี่ยนแปลงมูลค่าผลผลิตและมูลค่าอุปสงค์รวมตามลำดับ นอกจากนั้นถ้ากำหนดให้ $\mathbf{V} = [V_1 \ V_2 \ \dots \ V_n]$ คือเวกเตอร์แสดงมูลค่าเพิ่มในแต่ละสาขาการผลิต ก็จะสามารถเขียนสมการแสดงผลบวกแนวตั้งในแต่ละสาขาได้ดังนี้

$$\begin{aligned} Y_1 &= a_{11}Y_1 + a_{12}Y_2 + \dots + a_{1n}Y_n + V_1 \\ Y_2 &= a_{21}Y_1 + a_{22}Y_2 + \dots + a_{2n}Y_n + V_2 \\ &\vdots \\ Y_n &= a_{n1}Y_1 + a_{n2}Y_2 + \dots + a_{nm}Y_n + V_n \end{aligned}$$

หรือเขียนให้อยู่ในรูปของเมทริกซ์ได้ดังนี้

$$\mathbf{Y} = \mathbf{AY} + \mathbf{V}$$

หรือ
$$\mathbf{Y} = (\mathbf{I} - \mathbf{A})^{-1} \mathbf{V}$$

ดังนั้นสามารถคำนวณผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงมูลค่าเพิ่มที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าเพิ่มที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงมูลค่าผลผลิตในแต่ละสาขาได้ว่า

$$\Delta \mathbf{Y} = (\mathbf{I} - \mathbf{A})^{-1} \Delta \mathbf{V}$$

เมื่อ $\Delta \mathbf{V}$ คือ เวกเตอร์แสดงการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าเพิ่ม อย่างไรก็ตามการวิเคราะห์โดยใช้ตารางปัจจัยการผลิตและผลผลิตจะมีข้อจำกัดอยู่ โดยมีข้อสมมติที่สำคัญคือ

- (1) ในแต่ละสาขาการผลิตจะผลิตสินค้าประเภทเดียว และมีกระบวนการในการผลิตแบบเดียว
- (2) การใช้ปัจจัยการผลิตชั้นกลางมีสัดส่วนคงที่ต่อผลผลิตในแต่ละสาขาการผลิต
- (3) ไม่มีการทดแทนกันระหว่างปัจจัยการผลิตที่ใช้ในการผลิต
- (4) อุปทานของสินค้าสามารถตอบสนองต่อการเพิ่มขึ้นของอุปสงค์ขั้นสุดท้ายได้อย่างไม่จำกัด
- (5) ราคาสินค้าและราคาปัจจัยการผลิตคงที่

นอกจากนี้ตาราง IO ยังสามารถใช้ในการคำนวณค่าดัชนีเชื่อมโยงไปข้างหลัง (Backward Linkage Index) และค่าดัชนีเชื่อมโยงไปข้างหน้า (Forward Linkage Index) จะทำให้สามารถวัดผลกระทบต่อเนื่องทั้งผลทางตรงและผลทางอ้อมของการลงทุนในโครงการก่อสร้างท่อก๊าซต่อเศรษฐกิจโดยรวม ซึ่งแตกต่างจากค่าสัมประสิทธิ์ปัจจัยการผลิตผลผลิต (a_{ij}) ที่เป็นการวัดผลกระทบทางตรงต่อสาขาการผลิตนั้นเพียงอย่างเดียว

ผลกระทบไปข้างหลัง หมายถึง ผลกระทบของการขยายตัวในสาขาการผลิตที่มีต่อระบบเศรษฐกิจโดยส่วนรวม อันเกิดจากความต้องการใช้ผลผลิตในสาขาอื่นๆ เป็นปัจจัยในการผลิตทำให้สาขาการผลิตอื่นๆ ขยายการผลิตขึ้น ดังเช่น ถ้ามีการขยายการลงทุนในสาขาการก่อสร้างเพิ่มขึ้น 1 ล้านบาท จะมีการทำให้เกิดความต้องการใช้ปัจจัยการผลิตจากสาขาการผลิตซีเมนต์และโลหะมาเป็นวัตถุดิบ ซึ่งทำให้สาขาการผลิตเหล่านี้ขยายตัวขึ้นตามการขยายตัวของสาขาการก่อสร้าง ส่วนผลกระทบไปข้างหน้าหมายถึงผลกระทบของการขยายตัวในสาขาการผลิตที่มีต่อระบบเศรษฐกิจโดยส่วนรวม อันเกิดจากการถูกใช้ผลผลิตในสาขานั้นเพื่อไปเป็นปัจจัยการผลิตให้กับสาขาการผลิตอื่นๆ เพื่อให้เกิดการขยายการผลิตตัวอย่างเช่น การใช้จ่ายของรัฐบาลทำให้ครัวเรือนมีรายได้เพิ่มขึ้น และมีรายจ่ายเพื่อการบริโภคเพิ่มขึ้น จะทำให้สาขาการผลิตอื่นๆ เช่น อาหาร เครื่องนุ่งห่ม และการขนส่ง มีการขยายตัว ตามไปด้วย วิธีการวัดดูว่าผลกระทบต่อเนื่องไปข้างหน้าและข้างหลังมากน้อยเพียงไร พิจารณาจากเมื่ออุปสงค์ขั้นสุดท้ายของสาขาการผลิตนั้นเพิ่มขึ้น 1 หน่วย ส่งผลให้ผลผลิตโดยเฉลี่ยจากทุกๆ สาขาการผลิตเพิ่มขึ้นเท่าใด ($= \frac{1}{n} \sum a_{ij}$) เปรียบเทียบกับเมื่ออุปสงค์ขั้นสุดท้ายของทุกสาขาการผลิตเพิ่มขึ้น 1 หน่วย แล้วทำให้ผลผลิตโดยเฉลี่ยจากทุกๆ สาขาการผลิตเพิ่มขึ้นเท่าใด ($= \frac{1}{n^2} \sum \sum a_{ij}$) ดังนั้นดัชนีเชื่อมโยงไปข้างหลังของสาขาที่ j คือ

$$u_j = \frac{\frac{1}{n} \sum_i a_{ij}}{\frac{1}{n^2} \sum_i \sum_j a_{ij}} \quad \text{สำหรับ } j = 1, \dots, n$$

เมื่อ u_j คือดัชนีเชื่อมโยงไปข้างหน้าของสาขา j ถ้าพบว่าค่าดัชนีเชื่อมโยงไปข้างหลังมีค่ามากกว่าหนึ่ง หมายความว่าเมื่ออุปสงค์ของทุกสาขาการผลิตเพิ่มขึ้น 1 หน่วยสาขาการผลิตที่ j มีความต้องการผลผลิตของสาขาการผลิตอื่นเพื่อมาใช้เป็นปัจจัยการผลิตสูงกว่าค่าเฉลี่ยแสดงว่า สาขาการผลิตที่ j มีผลกระทบต่อเนื่องด้านหลังสูงทั้งผลทางตรงและผลทางอ้อม ในทำนองเดียวกัน จะสามารถคำนวณค่าดัชนีเชื่อมโยงไปข้างหน้าได้ดังนี้

$$u_i = \frac{\frac{1}{n} \sum_j a_{ij}}{\frac{1}{n^2} \sum_i \sum_j a_{ij}} \quad \text{สำหรับ } i = 1, \dots, n$$

ถ้าหากค่าดัชนีเชื่อมโยงไปข้างหน้ามีค่ามากกว่าหนึ่ง หมายความว่าเมื่ออุปสงค์ของทุกสาขาการผลิตเพิ่มขึ้น 1 หน่วยสาขาการผลิตที่ i จะต้องเพิ่มการผลิตสูงขึ้นกว่าค่าเฉลี่ย เพื่อไปเป็นปัจจัยการผลิตของสาขาการผลิตอื่น นั่นคือ สาขาการผลิตที่ i มีผลกระทบต่อเนื่องด้านหน้าสูงทั้งผลทางตรงและผลทางอ้อม

นอกจากพิจารณาดัชนีเชื่อมโยงไปด้านหน้าและด้านหลังแล้วอาจจะต้องพิจารณาถึง การกระจายการเชื่อมโยงไปยังสาขาการผลิตต่างๆ ว่ามีมากหรือน้อยเพียงไร โดยสัมประสิทธิ์การกระจาย (coefficient of variation) ของดัชนีเชื่อมโยงไปข้างหลังเท่ากับ

$$u_{vj} = \sqrt{\frac{\frac{1}{n-1} \sum_i \left(a_{ij} - \frac{1}{n} \sum_i a_{ij} \right)^2}{\frac{1}{n} \sum_i a_{ij}}} \quad \text{สำหรับ } j=1, \dots, n$$

ในทำนองเดียวกันสัมประสิทธิ์การกระจายของดัชนีเชื่อมโยงไปข้างหน้าเท่ากับ

$$u_{vi} = \sqrt{\frac{\frac{1}{n-1} \sum_j \left(a_{ij} - \frac{1}{n} \sum_j a_{ij} \right)^2}{\frac{1}{n} \sum_j a_{ij}}} \quad \text{สำหรับ } j=1, \dots, n$$

ถ้าค่าของสัมประสิทธิ์การกระจายของดัชนีเชื่อมโยงยังมีค่าต่ำ จะแสดงถึงว่าสามารถกระตุ้น ให้เกิดการผลิตผลผลิตในสาขาการผลิตอื่นๆ ได้อย่างมาก ในขณะที่ ค่าสัมประสิทธิ์การกระจายของดัชนี เชื่อมโยงที่มีค่าสูง จะแสดงถึงว่ามีการกระจุกตัวของการผลิตผลผลิตอยู่ในบางสาขาการผลิตเท่านั้น

3. สรุปกรอบแนวคิดในการวิเคราะห์ผลกระทบเศรษฐกิจมหภาค

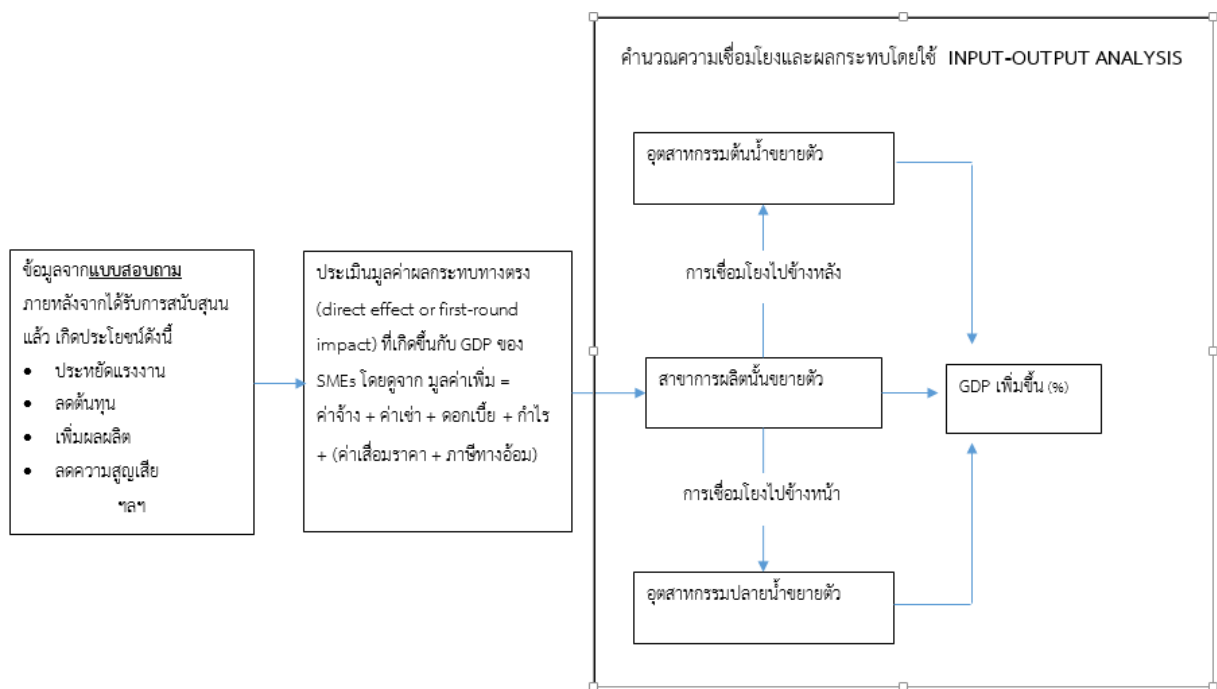
การวิเคราะห์ผลกระทบจากการให้บริการของหน่วยร่วมภายใต้แผนบูรณาการ ต่อเศรษฐกิจ มหภาคแบ่งออกได้เป็น 2 ส่วน คือ ผลกระทบทางตรง (Direct effect) อันเกิดขึ้นเมื่อผู้รับบริการจากหน่วย ร่วมภายใต้แผนบูรณาการ แต่ละรายได้รับประโยชน์ในรูปของกำไรที่เพิ่มขึ้น มีการจ้างงานมากขึ้น มีการลงทุน มากขึ้น สามารถส่งออกได้มากขึ้น ฯลฯ ทำให้มีการขยายการผลิต ซึ่งประโยชน์ต่างๆ เหล่านี้สามารถประเมิน ให้อยู่ในรูปของมูลค่าเพิ่มได้ และถือเป็นส่วนหนึ่งของ GDP ที่เพิ่มขึ้น นอกจากนี้ยังมีผลกระทบทางอ้อม (Indirect effect) อันเกิดขึ้นจากการให้บริการของหน่วยร่วมภายใต้แผนบูรณาการ กล่าวคือเมื่อผู้รับบริการ แต่ละรายได้ประโยชน์ทางตรงแล้ว กลุ่มผู้รับบริการดังกล่าวจะมีการขยายการผลิตทำให้มีความต้องการสินค้า และบริการจากสาขาเศรษฐกิจต่างๆ เพิ่มขึ้น ทำให้อุตสาหกรรมต้นน้ำและปลายน้ำขยายตัวตามมา

เครื่องมือที่ใช้ในการวัดผลกระทบทางตรงที่เกิดขึ้นจากการให้บริการของหน่วยร่วมภายใต้แผน บูรณาการ คือ แบบสอบถาม โดยจะใช้วิธีการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้รับบริการจากหน่วยร่วมภายใต้ แผนบูรณาการ โดยจะใช้วิธีการประเมินมูลค่าประโยชน์หลังจากได้รับบริการจากหน่วยร่วมภายใต้แผนบูรณาการ อาทิเช่น กำไรเพิ่มขึ้น (ซึ่งอาจเกิดจากการประหยัดต้นทุนหรือลดความสูญเสียเป็นต้น การจ้างงานเพิ่มขึ้น การลงทุนเพิ่มขึ้น ดอกเบี้ยจ่ายเพิ่มขึ้น จ่ายภาษีมากขึ้น เป็นต้น ซึ่งข้อมูลต่างๆ เหล่านี้ถือเป็นมูลค่าเพิ่ม (Valued-added) หลังจากนั้นจะใช้ค่าเฉลี่ยมูลค่าเพิ่มเพื่อการอ้างอิงทางสถิติ (statistical inference) เพื่อประมาณการมูลค่า GDP ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินการของ สสว. โดยใช้สูตรดังนี้

$$\pi = \frac{p}{n} \times N$$

เมื่อ p คือผลรวมของมูลค่าเพิ่มของกลุ่มตัวอย่างที่สำรวจ n คือจำนวนตัวอย่าง และ N คือจำนวนผู้เข้าร่วมโครงการทั้งหมด ดังนั้น π คือค่าประมาณการของมูลค่าเพิ่มที่เกิดขึ้นกับผู้เข้าร่วมโครงการทั้งหมด

เมื่อประมาณการมูลค่าเพิ่มที่เกิดขึ้นกับผู้เข้าร่วมโครงการซึ่งเป็นผลกระทบทางตรงแล้ว ต่อไปจะใช้ตาราง IO เพื่อประเมินผลกระทบทางอ้อม (Indirect effect) ที่เชื่อมโยงกับสาขาอื่นๆ ในระบบเศรษฐกิจ จะต้องแบ่งกลุ่มผู้เข้าร่วมโครงการแยกรายสาขาทามรหัส 180 สาขาของตาราง IO เพื่อให้ทราบถึงมูลค่าเพิ่มที่เพิ่มขึ้นในแต่ละสาขา (ΔV) หลังจากนั้นจะใช้สูตรคำนวณตัวคูณ $\Delta Y = (I - A)^{-1} \Delta V$ เพื่อประเมินผลกระทบที่เกิดขึ้นทั้งหมดกับสาขาเศรษฐกิจอื่นๆ และ GDP ของประเทศ

แผนภาพที่ 2.17 สรุปแนวคิดวิธีการประเมินผลกระทบ GDP ของประเทศ

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์และประเมินผล ตามหลักวิชาการและวิชาชีพ

ที่ปรึกษาได้มีการออกแบบเครื่องมือที่ใช้ในการจัดเก็บข้อมูลและเครื่องมือในการวิเคราะห์ ประมวลผล และประเมินผล ได้แก่

2.2.1 เครื่องมือการวิเคราะห์ความสอดคล้องเชื่อมโยงกับประเด็นการพัฒนา (Agenda) ตามยุทธศาสตร์ประเทศที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษายุทธศาสตร์ประเทศที่เกี่ยวข้อง ที่ปรึกษาจึงได้มีการวิเคราะห์ประเด็นสำคัญและ ออกแบบเครื่องมือที่จะนำไปใช้วิเคราะห์ความสอดคล้องเชื่อมโยง ดังนี้

ตารางที่ 2.9 ประเด็นการส่งเสริมพัฒนา (Agenda) สำหรับการวิเคราะห์ความสอดคล้องเชื่อมโยงในแต่ละห่วงโซ่

แผนบูรณาการด้านการส่งเสริม SME											
การส่งเสริมปัจจัยนำเข้า	งบประมาณ (บาท)	การส่งเสริมกระบวนการด้านการผลิตและบริการ	งบประมาณ (บาท)	การส่งเสริมด้านการตลาดและการขยายการลงทุน	งบประมาณ (บาท)	การพัฒนาด้านโลจิสติกส์เพื่อสนับสนุนธุรกิจ SME	งบประมาณ (บาท)	การส่งเสริมการเชื่อมโยงเครือข่าย	งบประมาณ (บาท)	การส่งเสริมปัจจัยเอื้ออำนวยอื่นๆ	งบประมาณ (บาท)
▪ การใช้วัตถุดิบและทรัพยากร ☐ เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ☐ ออแกนิคส์ ☐ ใช้อย่างคุ้มค่า ▪ การเสริมสร้างความรู้ ☐ สร้างสรรค์ ☐ นวัตกรรม/เทคโนโลยี ☐ มาตรฐานที่เกี่ยวข้อง ☐ การเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ ☐ ด้านกฎหมาย/บัญชี/ธรรมาภิบาล ▪ แรงงาน ☐ แรงงานมีมาตรฐานอาชีพ		▪ การผลิต ☐ การนำงานวิจัยมาใช้ ☐ การวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อเพิ่ม productivity และมูลค่าเพิ่ม ☐ การผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ☐ เน้นการผลิตที่เป็นมาตรฐานและความปลอดภัยตามกฎหมายและระดับสากล ▪ การพัฒนาสินค้าผลิตภัณฑ์ ☐ สร้างสรรค์		▪ การส่งเสริมด้านการตลาด ☐ เน้นการใช้เทคโนโลยีนวัตกรรม - สื่อออนไลน์ - ขยายตลาด ใช้ e-commerce ☐ ตราสินค้า ☐ การขยายตลาดในประเทศ ☐ การขยายตลาดต่างประเทศ ☐ การขยายการลงทุนในประเทศ ☐ การสร้างแบรนด์ ▪ การขยายการค้าเงินธุรกิจและการลงทุน ☐ การขยายธุรกิจ/แฟรนไชส์		☐ เชื่อมโยงการค้าสู่รูปแบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (E-commerce) ☐ พัฒนาศักยภาพผู้ให้บริการโลจิสติกส์ ☐ วิจัยและพัฒนาต้นนวัตกรรมและเทคโนโลยีด้านโลจิสติกส์		☐ เชื่อมโยง SME กับอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ ☐ เชื่อมโยงคลัสเตอร์ (กลุ่มผลิตสินค้าที่มีลักษณะเหมือนกัน เกี่ยวข้องกัน หรือส่งเสริมกัน) ☐ รวมกลุ่ม/ร่วมมือเพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขัน		▪ ระบบสารสนเทศ ☐ การเข้าถึงข้อมูลด้านธุรกิจและสิทธิประโยชน์ต่างๆ ☐ Big data ในการบริหารจัดการเพื่อการส่งเสริม SME ▪ ศูนย์การเรียนรู้ ☐ ป้มเพาะ ☐ ห้องแล็บ - ห้องทดสอบรับรอง - <i>ประเด็นที่อาจไม่จำเป็นต้องผ่านแผนบูรณาการฯ</i> ▪ มาตรการทางภาษี ☐ มาตรการภาษีเพื่อส่งเสริมระบบนิเวศวิสาหกิจเริ่มต้นของประเทศ	

แผนบูรณาการด้านการส่งเสริม SME											
การส่งเสริมปัจจัยนำเข้า	งบประมาณ (บาท)	การส่งเสริมกระบวนการด้านการผลิตและบริการ	งบประมาณ (บาท)	การส่งเสริมด้านการตลาดและการขยายการลงทุน	งบประมาณ (บาท)	การพัฒนาด้านโลจิสติกส์เพื่อสนับสนุนธุรกิจ SME	งบประมาณ (บาท)	การส่งเสริมการเชื่อมโยงเครือข่าย	งบประมาณ (บาท)	การส่งเสริมปัจจัยเอื้ออำนวยอื่นๆ	งบประมาณ (บาท)
☐ มีสมรรถนะรองรับเทคโนโลยี และการเปลี่ยนแปลง ☒ แหล่งเงินทุน ☐ สนับสนุนการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของธุรกิจเป้าหมาย (ธุรกิจเป้าหมายที่ต้องการผลักดัน /Startup /ธุรกิจที่ประสบปัญหา) (สินเชื่อ / หลักประกัน/ เชื่อมเงินทุน)		☐ เน้นนวัตกรรมทันสมัย ☐ เน้นผลิตภัณฑ์ (BCG) ☐ เน้นเอกลักษณ์ความเป็นไทย ☐ มาตรฐานผลิตภัณฑ์ ☐ บรรจุภัณฑ์สวยงามทั่วไป ☐ บรรจุภัณฑ์ (BCG) ☐ การถ่ายทอดเทคโนโลยี ☐ การบริหารจัดการ		☐ การส่งเสริมการค้าในธุรกิจไทยในต่างประเทศ						☐ มาตรการภาษีสำหรับผู้ประกอบการรายใหม่อุตสาหกรรมเป้าหมาย ☒ มาตรการทางบัญชีและการตั้งธุรกิจ ☐ การส่งเสริมมาตรการทำบัญชีเดียว ☐ ส่งเสริมผู้ประกอบการจดทะเบียนนิติบุคคล ☒ มาตรการด้านทรัพย์สินทางปัญญา ☐ การจดทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญา ☐ การส่งเสริมการใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์	

แผนบูรณาการด้านการส่งเสริม SME											
การส่งเสริมปัจจัย นำเข้า	งบ ประมาณ (บาท)	การส่งเสริม กระบวนการด้าน การผลิตและ บริการ	งบ ประมาณ (บาท)	การส่งเสริมด้าน การตลาดและ การขยายการลงทุน	งบ ประมาณ (บาท)	การพัฒนาด้านโลจิสติกส์ เพื่อสนับสนุนธุรกิจ SME	งบ ประมาณ (บาท)	การส่งเสริมการ เชื่อมโยงเครือข่าย	งบ ประมาณ (บาท)	การส่งเสริมปัจจัย เอื้ออำนวยอื่นๆ	งบ ประมาณ (บาท)
										▪ สิทธิประโยชน์ ความร่วมมือการค้า ☐ เน้นส่งเสริม บทบาทการเป็น แกนกลางของ อาเซียน (ASEAN Centrality) ☐ ใช้ประโยชน์จาก สิทธิพิเศษทาง การค้า	

ตารางที่ 2.10 การวิเคราะห์การสนับสนุนกลุ่มเป้าหมายและพื้นที่

ขนาดของธุรกิจ	งบประมาณ (บาท) และ ราย	Stage ของผู้ประกอบการ เป้าหมาย	งบประมาณ (บาท) และ ราย	กลุ่มสาขาเป้าหมาย	งบประมาณ (บาท) และ ราย	พื้นที่ดำเนินการ (ตัวอย่าง)	งบประมาณ (บาท) และ ราย
☐ 1) ธุรกิจขนาดกลาง (Medium) ☐ 2) ธุรกิจขนาดย่อม (Small) ☐ 3) ธุรกิจขนาดจิ๋ว (Micro) ☐ 4) ธุรกิจวิสาหกิจชุมชน	...../..... ...../..... ...../..... ...../.....	☐ 1) เป็นผู้สนใจทำธุรกิจ ☐ 2) เป็นผู้ประกอบการกลุ่ม ธุรกิจในระยะเริ่มต้น (Early Stage) ☐ 3) ผู้ประกอบการกลุ่มทั่วไป (Regular) ☐ 4) ผู้ประกอบการที่มีศักยภาพ (Strong) ☐ 5) ผู้ประกอบการที่อยู่ใน ระยะอิมตัว (Maturity) ☐ 6) ผู้ประกอบการที่ประสบ ปัญหาในการดำเนินธุรกิจหรือ ช่วงขาลง (Turn around) ☐ 7) ผู้ประกอบการที่อยู่ในช่วง การเติบโตขึ้นในรอบใหม่ (Revitalization)	...../..... ...../..... ...../..... ...../..... ...../..... ...../..... ...../.....	☐ อุตสาหกรรมเป้าหมายประเทศ ☐ อุตสาหกรรมเป้าหมาย หรือ S-Curve ☐ กลุ่มนอกเหนือ ☐ การสนับสนุนภาคการเกษตร ☐ การสนับสนุนภาคอุตสาหกรรม ☐ การสนับสนุนภาคบริการและ การท่องเที่ยว ☐ การสนับสนุนภาคการค้าและ การลงทุน	...../..... ...../..... ...../..... ...../..... ...../.....	☐ ภาคเหนือ (เลือกจังหวัด) ☐ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (เลือกจังหวัด) ☐ ภาคใต้ (เลือกจังหวัด) ☐ ภาคกลาง (เลือกจังหวัด) ☐ ภาคตะวันออก (เลือก จังหวัด)	...../..... ...../..... ...../..... ...../..... ...../.....

2.2.2 การออกแบบชุดตัวชี้วัดที่จะนำไปใช้ในการวิเคราะห์และประเมินผลการดำเนินงาน เพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์

ที่ปรึกษาได้พัฒนาชุดตัวชี้วัด โดยได้ทบทวนตัวชี้วัดที่ได้มีการออกแบบไว้ในปีที่ผ่านมาและเพิ่มเติม
ตัวชี้วัดความสำเร็จตามแผนแม่บทฯ แผนปฏิรูปประเทศ เพื่อใช้ในการสะท้อนความสำเร็จของการดำเนินงาน
ตามแผนงานบูรณาการในระดับภาพรวม ระดับแนวทาง และระดับกิจกรรมโครงการ รายละเอียด ดังนี้

ตารางที่ 2.11 ชุดตัวชี้วัดที่จะนำไปใช้ในการวิเคราะห์และประเมินผลการดำเนินงาน

ประเด็น	ความสอดคล้อง	ตัวชี้วัดเป้าหมายประเทศ		
		ผลผลิต	ผลลัพธ์	ผลกระทบ
ตัวชี้วัดภาพรวม				
เป้าหมายในระดับตัวชี้วัดเป้าหมายประเทศ	☒ ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ☒ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ☒ แผนปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ ☒ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 ☒ แผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2560-2564) ☒ แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาอุตสาหกรรมไทย 4.0 ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560-2579)	■ จำนวนผู้ประกอบการที่ได้รับการพัฒนาเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงอันประกอบด้วย - จำนวนผู้ประกอบการที่ได้รับการพัฒนาด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรม - จำนวนผู้ประกอบการที่ได้รับการพัฒนาเรียนรู้และปรับตัวให้สอดคล้องกับการแข่งขันในยุคดิจิทัล - จำนวนผู้ประกอบการที่ได้รับการส่งเสริมการสร้างเครือข่ายพันธมิตร ■ จำนวนผู้ประกอบการรายใหม่/ ในระยะเริ่มต้นธุรกิจที่ได้รับการส่งเสริมพัฒนา ■ จำนวนการก่อตั้งวิสาหกิจเริ่มต้น (เป้าหมายร้อยละ 10) (แผนแม่บทฯ) ■ จำนวนผู้ประกอบการที่ได้รับการส่งเสริมและพัฒนาสู่ระดับสากล	■ ร้อยละของผู้ประกอบการที่มีการเติบโตขึ้นจากสินค้าและบริการที่มีมูลค่าเพิ่มสูง ■ จำนวนผู้ประกอบการรายใหม่ที่มีมูลค่าสูง (High Value Startup) ■ (ตัวชี้วัด ย.2 แผน SME) ■ จำนวนการยื่นจดทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญา ■ จำนวนผู้ประกอบการที่สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุน ■ จำนวนผู้ประกอบการที่มีความเข้มแข็งมีศักยภาพออกสู่สากล (ขยายตลาดต่างประเทศได้ ขยายตลาดอื่นๆ ได้ สินค้าเดิม ตลาดใหม่ สินค้าใหม่ตลาดเดิม) ■ อัตราการขยายตัวสินเชื่อธุรกิจรายใหม่ที่ไม่ใช่รายใหญ่ (เป้าหมายร้อยละ 10) (แผนแม่บทฯ)	ผลกระทบตามเป้าหมายหลัก ■ มูลค่าทางเศรษฐกิจ ■ ระดับศักยภาพของผู้ประกอบการและวิสาหกิจชุมชน (Maturity) ■ รายได้ของผู้ประกอบการและวิสาหกิจชุมชนเพิ่มขึ้น (มูลค่า/ร้อยละ) ■ การจ้างงานเพิ่มขึ้น (จำนวนและค่าใช้จ่ายการจ้างงาน) ■ ผลผลิตการผลิตของปัจจัยการผลิต (ตัวชี้วัด 4.1 แผน 12 ย.3) ■ ผลผลิตการผลิตของปัจจัยแรงงาน (ตัวชี้วัด 4.1 แผน 12 ย.3) ■ อัตราการขยายตัวของมูลค่าการส่งออก (ตัวชี้วัด 3.1 แผน 12 ย.3) ■ สัดส่วนการส่งออกของ SME ต่อการส่งออกรวมของประเทศไม่ต่ำกว่า ร้อยละ 25 (แผนแม่บทฯ)

ประเด็น	ความสอดคล้อง	ตัวชี้วัดเป้าหมายประเทศ		
		ผลผลิต	ผลลัพธ์	ผลกระทบ
		■ จำนวนผู้ประกอบการรายเล็กที่ได้รับการส่งเสริมและพัฒนาสู่ความเป็นมืออาชีพ ■ จำนวนผู้ประกอบการและวิสาหกิจที่พัฒนาสู่การผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ■ จำนวนผู้ประกอบการที่ได้รับการส่งเสริมสู่พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ ■ อันดับนโยบายของภาครัฐที่มีต่อ SME ด้านการสนับสนุนและความสอดคล้องของนโยบาย (เป้าหมายอันดับที่ 15) (แผนแม่บทฯ) ■ จำนวนสตาร์ทอัพและสเกลอัพที่ได้รับการสนับสนุนผ่านหน่วยงานกลาง (แผนปฏิรูปฯ) ■ จำนวนสตาร์ทอัพที่ได้รับการร่วมลงทุนจากภาครัฐ (แผนปฏิรูปฯ) ■ จำนวนบริษัทและนักศึกษาได้รับการพัฒนาศักยภาพ (แผนปฏิรูปฯ)	■ อัตรามูลค่าการระดมทุนผ่านตลาดทุนของกิจการที่เริ่มตั้งต้นและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (เป้าหมายร้อยละ 10) (แผนแม่บทฯ) ■ การขยายตัวของมูลค่าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (เป้าหมายเพิ่มขึ้น 1 เท่า) (แผนแม่บทฯ) ■ ส่วนแบ่งของจำนวนธุรกิจที่เป็นธุรกิจ start-up จากธุรกิจทั้งหมดในแต่ละอุตสาหกรรม (แผนปฏิรูปฯ) ■ ส่วนแบ่งของจำนวนธุรกิจที่เป็นวิสาหกิจขนาดย่อมจากธุรกิจทั้งหมดในแต่ละอุตสาหกรรม (แผนปฏิรูปฯ) ■ ส่วนแบ่งของจำนวนธุรกิจที่เป็นวิสาหกิจขนาดกลางจากธุรกิจทั้งหมดในแต่ละอุตสาหกรรม (แผนปฏิรูปฯ) ■ ส่วนแบ่งของจำนวนธุรกิจที่เป็นวิสาหกิจขนาดใหญ่หรือบริษัท	■ ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของมูลค่าการลงทุน ■ สัดส่วน GDP SME ต่อ GDP ประเทศ (ตัวชี้วัด 4.1 แผน 12 ย.3) ■ จำนวนผู้ประกอบการที่เข้าสู่ระบบภาษีเพิ่มขึ้น (ตัวชี้วัด 7.1 แผน 12 ย.3) ■ ร้อยละที่ลดลงของการใช้ทรัพยากรที่เกิดขึ้นจากการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต ■ อันดับความสามารถในการแข่งขันการใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีดิจิทัล (เป้าหมาย 1 ใน 36) (แผนแม่บทฯ) ■ อันดับความสามารถในการแข่งขันด้านการค้าระหว่างประเทศโดย IMD อันดับที่ 1 ใน 5 (แผนแม่บทฯ) ■ จำนวนการจ้างงานใน clusters/hubs (แผนปฏิรูปฯ)

ประเด็น	ความสอดคล้อง	ตัวชี้วัดเป้าหมายประเทศ		
		ผลผลิต	ผลลัพธ์	ผลกระทบ
		■ จำนวนสตาร์ทอัพหรือสเกลอัพที่ได้รับการควบกิจการหรือเข้าตลาดหุ้นในประเทศไทย (แผนปฏิรูปฯ) ■ จำนวนบริษัทที่ได้รับการร่วมทุนจากบริษัทร่วมทุนต่างชาติ (แผนปฏิรูปฯ) ■ จำนวนสตาร์ทอัพที่ได้รับการร่วมลงทุนในวงเงิน 60 ล้านบาทขึ้นไป (แผนปฏิรูปฯ) ■ ร้อยละของจำนวนสตาร์ทอัพและสเกลอัพที่เข้ามาใช้แพลตฟอร์มรวบรวมข้อมูลกลาง (แผนปฏิรูปฯ) ■ จำนวนธุรกิจชุมชนที่เพิ่มขึ้น ทั้งสหกรณ์ วิสาหกิจชุมชน และวิสาหกิจชุมชน (แผนปฏิรูปฯ) ■ จำนวนธุรกิจชุมชนที่เข้าร่วมเครือข่าย (แผนปฏิรูปฯ) ■ จำนวน Product Champion ในพื้นที่ทั่วประเทศที่เพิ่มขึ้น (แผนปฏิรูปฯ)	■ ข้ามชาติจากธุรกิจทั้งหมดในแต่ละอุตสาหกรรม (แผนปฏิรูปฯ) ■ รายได้จาก e-commerce platform (แผนปฏิรูปฯ) ■ ระบบข้อมูลต่าง ๆ ของหน่วยงานให้บริการภาครัฐมีการเชื่อมต่อและเปิดเผยข้อมูลให้ประชาชนสามารถเข้าถึงได้ทุกระดับ (แผนปฏิรูปฯ)	■ มูลค่าเพิ่ม (value added) ของอุตสาหกรรมเป้าหมายในแต่ละ clusters/hubs (แผนปฏิรูปฯ) ■ มูลค่าการส่งออกในแต่ละอุตสาหกรรมเป้าหมาย (แผนปฏิรูปฯ) ■ มูลค่าการลงทุนโดยตรงในแต่ละ clusters/hubs (แผนปฏิรูปฯ) ■ มูลค่าการลงทุนในต่างประเทศของผู้ประกอบการไทย (แผนปฏิรูปฯ) ■ รายได้จากต่างประเทศของผู้ประกอบการไทย (แผนปฏิรูปฯ) ■ งบประมาณและต้นทุนของภาครัฐที่ลดลงจากการใช้บริการของสตาร์ทอัพ (แผนปฏิรูปฯ) ■ งบประมาณของรัฐที่จัดสรรให้แก่หน่วยงานต่างๆ ในการสนับสนุนและส่งเสริม SME ลดลง (แผนปฏิรูปฯ) ■ SME ไทยสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มต่อระบบเศรษฐกิจรวม

ประเด็น	ความสอดคล้อง	ตัวชี้วัดเป้าหมายประเทศ		
		ผลผลิต	ผลลัพธ์	ผลกระทบ
		จำนวนประชาชนที่เข้าร่วม e-commerce platform (แผนปฏิรูปฯ)		ไม่น้อยกว่า 90,000 ล้านบาท ภายใน 5 ปี (แผนปฏิรูปฯ) - อันดับความยากง่ายในการประกอบธุรกิจดีขึ้นไม่น้อยกว่า 10 อันดับ ภายใน 3 ปี (แผนปฏิรูปฯ) ผลกระทบทางอ้อม (ลดความเหลื่อมล้ำ) - ร้อยละจำนวนผู้ประกอบการที่พัฒนาประสิทธิภาพการผลิตแล้วส่งผลให้การปล่อยก๊าซเรือนกระจกลดลง - จำนวนผู้ประกอบการ/วิสาหกิจชุมชน/กลุ่มเครือข่ายที่ขยายห่วงโซ่ธุรกิจและซัพพลายเชนสู่ภูมิภาค - มูลค่าการลงทุนจากการขยายการเติบโตของผู้ประกอบการและวิสาหกิจชุมชนในภูมิภาค - ร้อยละของธุรกิจและวิสาหกิจชุมชนที่มีการจ้างงานชุมชนเพิ่ม (คิดเป็นรายได้ที่เพิ่มขึ้นต่อหัว)

ประเด็น	ความสอดคล้อง	ตัวชี้วัดเป้าหมายประเทศ		
		ผลผลิต	ผลลัพธ์	ผลกระทบ
ตัวชี้วัดแนวทางตามแผนบูรณาการ				
การสร้างความเข้มแข็งตาม Stage	☒ ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ☒ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ☒ แผนปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ ☒ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 ☒ แผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2560-2564) ☒ แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาอุตสาหกรรมไทย 4.0 ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560-2579)	การส่งเสริมผู้ประกอบการในระยะเริ่มต้น (Early-Stage)		- ระดับศักยภาพผู้ประกอบการรายใหม่ที่เพิ่มขึ้น (สามารถเติบโตอยู่รอดได้) - ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของมูลค่ายอดขายจำหน่ายหรือรายได้
		- จำนวนผู้ประกอบการรายใหม่/ ในระยะเริ่มต้นธุรกิจที่ได้รับ การส่งเสริมพัฒนา - จำนวนผู้ประกอบการรายใหม่ที่ได้รับการส่งเสริมและพัฒนาด้วยเทคโนโลยี Deep Tech - จำนวนบริษัทและนักศึกษาได้รับการพัฒนาศักยภาพ - จำนวนผู้ประกอบการรายใหม่/ ในระยะเริ่มต้นธุรกิจที่เข้ามาใช้แพลตฟอร์มรวบรวมข้อมูลกลาง	- จำนวนผู้ประกอบการรายใหม่ที่เข้าถึงแหล่งเงินทุน - ร้อยละของผู้ประกอบการรายใหม่ที่ได้รับการพัฒนาแล้วมี ศักยภาพเพิ่มขึ้น (Maturity) เช่น สามารถจัดตั้งธุรกิจ ออกผลิตภัณฑ์ใหม่สู่ตลาด - ส่วนแบ่งของจำนวนธุรกิจที่เป็นธุรกิจในระยะเริ่มต้น จากธุรกิจทั้งหมดในแต่ละอุตสาหกรรม - จำนวนผู้ประกอบการที่ได้รับการควบกิจการหรือเข้าตลาดหุ้นในประเทศไทย - จำนวนผู้ประกอบการที่ได้รับการร่วมลงทุน	

ประเด็น	ความสอดคล้อง	ตัวชี้วัดเป้าหมายประเทศ		
		ผลผลิต	ผลลัพธ์	ผลกระทบ
	☒ ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ☒ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ☒ แผนปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ ☒ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 ☒ แผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2560-2564) ☒ แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาอุตสาหกรรมไทย 4.0 ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560-2579)	การส่งเสริมผู้ประกอบการที่กำลังขยายตัว (Growth)		
		■ จำนวนผู้ประกอบการที่ได้รับการส่งเสริมด้านการขยายธุรกิจ อาทิ - แฟรนไชส์ - การลงทุนในพื้นที่เป้าหมายทั้งในและต่างประเทศ - การต่อยอดทางธุรกิจ ■ จำนวนผู้ประกอบการและวิสาหกิจชุมชนในกลุ่มที่มีมูลค่าสูง ■ จำนวนผู้ประกอบการที่มีการพัฒนานวัตกรรมและใช้เทคโนโลยีในการดำเนินธุรกิจ/สร้างความได้เปรียบในการแข่งขัน ■ จำนวนผู้ประกอบการและวิสาหกิจที่เข้าร่วมกิจกรรมด้านการตลาดสากล ■ จำนวนผู้ประกอบการที่ได้รับการพัฒนา Business Model ใหม่ ■ จำนวนผู้ประกอบการที่เข้าร่วม e-commerce platform	■ จำนวนผู้ประกอบการที่มีการขยายและต่อยอดทางธุรกิจ - ในประเทศ - ต่างประเทศ ■ จำนวนบริษัทที่ได้รับการร่วมทุนจากบริษัทร่วมทุนต่างชาติ ■ รายได้จาก e-commerce platform	■ มูลค่าการลงทุนธุรกิจ ■ มูลค่าตลาดของแฟรนไชส์ ■ มูลค่าการจ้างงานเพิ่มขึ้น ■ มูลค่ายอดขาย/รายได้ ■ อัตราการขยายตัวของการส่งออก ■ ระดับศักยภาพของผู้ประกอบการที่อยู่ในระดับสากล ■ มูลค่าการลงทุนในต่างประเทศ ■ รายได้จากต่างประเทศ

ประเด็น	ความสอดคล้อง	ตัวชี้วัดเป้าหมายประเทศ		
		ผลผลิต	ผลลัพธ์	ผลกระทบ
		การส่งเสริมผู้ประกอบการที่อิมตัว (Maturity) และซบเซา		
	☒ ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ☒ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ☒ แผนปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ ☒ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 ☒ แผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2560-2564) ☒ แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาอุตสาหกรรมไทย 4.0 ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560-2579)	■ จำนวนผู้ประกอบการที่ได้รับการส่งเสริมและพัฒนาในการคิดค้นนวัตกรรม ■ จำนวนผลิตภัณฑ์ใหม่ ■ ร้อยละของผู้ประกอบการที่นำงานวิจัยและนวัตกรรมใหม่มาใช้ในการพัฒนาสินค้าและบริการ ■ จำนวน Product Champion	■ จำนวนผู้ประกอบการที่สามารถออกผลิตภัณฑ์ใหม่ออกสู่ตลาดและได้รับการตอบรับ ■ จำนวนผู้ประกอบการที่ขยายไปยังตลาดใหม่ ■ จำนวนบริษัทที่ได้รับการร่วมทุนจากบริษัทร่วมทุนต่างชาติ	■ มูลค่าการลงทุนธุรกิจ ■ มูลค่ายอดขาย/รายได้ ■ อัตราการขยายตัวของการส่งออก ■ ระดับศักยภาพของผู้ประกอบการที่สามารถฟื้นฟูต่อยอดได้ ■ มูลค่าการลงทุนในต่างประเทศ ■ รายได้จากต่างประเทศ

ประเด็น	ความสอดคล้อง	ตัวชี้วัดเป้าหมายประเทศ		
		ผลผลิต	ผลลัพธ์	ผลกระทบ
ด้านการพัฒนาปัจจัยสนับสนุนที่เอื้อต่อการประกอบธุรกิจ (Ecosystem)	☒ ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ☒ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ☒ แผนปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ ☒ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 ☒ แผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2560-2564) ☒ แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาอุตสาหกรรมไทย 4.0 ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560-2579)	■ จำนวนผู้ประกอบการและวิสาหกิจชุมชนที่ขอรับคำปรึกษาแนะนำ ■ จำนวนผู้ประกอบการและวิสาหกิจชุมชนที่ใช้บริการข้อมูลการส่งเสริมอุตสาหกรรม ■ จำนวนเครือข่ายหน่วยงานและผู้ให้บริการธุรกิจอุตสาหกรรมที่ได้รับการพัฒนา ■ ระบบข้อมูลต่างๆ ของหน่วยงานให้บริการภาครัฐที่มีการเชื่อมต่อและเปิดเผยข้อมูล	■ ความพึงพอใจของผู้ประกอบการและวิสาหกิจชุมชนต่อปัจจัยแวดล้อมหรือมาตรการที่สนับสนุนในการดำเนินธุรกิจ ■ ความพึงพอใจต่อการเข้าถึงข้อมูลและการบริการ	■ ระดับศักยภาพของผู้ประกอบการและวิสาหกิจชุมชน (Maturity) เพิ่มขึ้น ■ อันดับความยากง่ายในการประกอบธุรกิจดีขึ้นไม่น้อยกว่า 10 อันดับ ภายใน 3 ปี

ประเด็น	ความสอดคล้อง	ตัวชี้วัดเป้าหมายประเทศ		
		ผลผลิต	ผลลัพธ์	ผลกระทบ
ตัวชี้วัดระดับกิจกรรมโครงการ (ตามลักษณะรูปแบบกิจกรรม)				
		ด้านการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต		
มติการส่งเสริมและพัฒนาตาม Agenda ในแต่ละห่วงโซ่ธุรกิจ	☒ ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ☒ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ☒ แผนปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ ☒ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 ☒ แผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2560-2564) ☒ แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาอุตสาหกรรมไทย 4.0 ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560–2579)	■ จำนวนผู้ประกอบการที่ได้รับการส่งเสริมพัฒนาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต - การแก้ไขปัญหาการผลิต - การดำเนินงานวิจัย เทคโนโลยี และนวัตกรรมสร้างมูลค่าและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตของสินค้าและบริการ (1.2.1 แผน 12 ย.3) ■ จำนวนผู้ประกอบการที่ได้รับการพัฒนายกระดับมาตรฐานการผลิต	■ ร้อยละของผู้ประกอบการที่ได้รับการพัฒนาแล้วเกิดประสิทธิภาพการผลิต ได้แก่ - มูลค่าของเสียลดลง - ต้นทุนการผลิตลดลง - ผลผลิตภาพแรงงานเพิ่มขึ้น ■ ร้อยละของ SME ที่ได้รับการรับรองมาตรฐานระดับสากลเพิ่มขึ้น	■ มูลค่ายอดขายหรือรายได้ที่เพิ่มขึ้น ■ สัดส่วนกำไรที่เพิ่มขึ้น ■ ผลิตภาพการผลิตของปัจจัยการผลิต (ตัวชี้วัด 4.1 แผน 12 ย.3) ■ ผลิตภาพการผลิตของปัจจัยแรงงาน (ตัวชี้วัด 4.1 แผน 12 ย.3) ■ อัตราการขยายตัวของมูลค่าการส่งออก (ตัวชี้วัด 3.1 แผน 12 ย.3)

ประเด็น	ความสอดคล้อง	ตัวชี้วัดเป้าหมายประเทศ		
		ผลผลิต	ผลลัพธ์	ผลกระทบ
		ด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์และการส่งเสริมการตลาด		
	☒ ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ☒ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ☒ แผนปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ ☒ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 ☒ แผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2560-2564) ☒ แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาอุตสาหกรรมไทย 4.0 ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560–2579)	■ จำนวนผู้ประกอบการและวิสาหกิจชุมชนที่ได้รับการพัฒนาผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ ■ จำนวนผู้ประกอบการและวิสาหกิจชุมชนที่ได้รับการพัฒนาผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ตามแนวทาง BCG ■ จำนวนผลิตภัณฑ์ใหม่ที่ได้รับการพัฒนา ■ จำนวนผู้ประกอบการและวิสาหกิจชุมชนที่เข้าร่วมงานแสดงสินค้าทั้งในและต่างประเทศ ■ จำนวนผู้ประกอบการและวิสาหกิจชุมชนที่เข้าร่วมกิจกรรมการจับคู่ธุรกิจ ■ จำนวนผู้ประกอบการและวิสาหกิจชุมชนที่ได้รับการส่งเสริมใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ/ปรับสู่ระบบดิจิทัล E-Commerce	■ ร้อยละของผลิตภัณฑ์ใหม่ที่ได้รับการพัฒนาและสามารถออกสู่ตลาดได้ ■ จำนวนการยื่นขอจดทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญา ■ ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของราคาต่อชิ้นของผลิตภัณฑ์ ■ มูลค่าการจำหน่ายสินค้าภายในงานแสดงสินค้า ■ ร้อยละของผู้ประกอบการที่เข้าร่วมงานแสดงสินค้าแล้วเกิดธุรกรรมทางธุรกิจ ■ ร้อยละของผู้ประกอบการและวิสาหกิจชุมชนที่เข้าร่วมการจับคู่ธุรกิจแล้วเกิดข้อตกลงธุรกิจร่วมกัน ■ ร้อยละของผู้ประกอบการและวิสาหกิจชุมชนที่ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ/ปรับสู่ระบบดิจิทัล E-Commerce แล้วมียอดขายหรือรายได้เพิ่มขึ้น	■ ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของมูลค่ายอดขายหรือรายได้ ■ อัตราการขยายตัวของมูลค่าการส่งออก (ตัวชี้วัด 3.1 แผน 12 ย.3) ■ มูลค่าการลงทุนในต่างประเทศ

ประเด็น	ความสอดคล้อง	ตัวชี้วัดเป้าหมายประเทศ		
		ผลผลิต	ผลลัพธ์	ผลกระทบ
		- จำนวนผู้ประกอบการและวิสาหกิจชุมชนที่ได้รับการสร้างและส่งเสริมพัฒนาแบรนด์ - จำนวนผู้ประกอบการที่ได้รับการส่งเสริมสู่พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์	- การขยายตัวของมูลค่าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ - รายได้จาก e-commerce platform - ร้อยละของผู้ประกอบการและวิสาหกิจชุมชนที่มีผลิตภัณฑ์แบรนด์ใหม่ออกสู่ตลาด - จำนวนการยื่นจดทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญาในต่างประเทศ - จำนวนผู้ประกอบการ OEM เปลี่ยนหรือเพิ่มช่องทางเป็นผู้ขายสินค้าต่อผู้บริโภคเอง	
		การส่งเสริมการเป็นผู้ขาย (ผลิตได้ขายเป็น) จำนวนผู้ประกอบการและวิสาหกิจชุมชนที่เป็นผู้ผลิตได้รับการพัฒนาความรู้ที่จำเป็นต่อการเป็นผู้ขาย		

ประเด็น	ความสอดคล้อง	ตัวชี้วัดเป้าหมายประเทศ		
		ผลผลิต	ผลลัพธ์	ผลกระทบ
		ด้านส่งเสริมการเข้าถึงแหล่งเงินทุน		
	☐ ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ☒ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ☒ แผนปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ ☒ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 ☒ แผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2560-2564) ☒ แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาอุตสาหกรรมไทย 4.0 ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560-2579)	■ จำนวนผู้ประกอบการและวิสาหกิจชุมชนที่ได้รับการพัฒนาเพิ่มศักยภาพในการเข้าถึงแหล่งเงินทุน	■ ร้อยละของผู้ประกอบการที่ได้รับการพัฒนาและสามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้ (เน้นกลุ่มเป้าหมาย) - วิสาหกิจชุมชนที่เข้าถึงแหล่งเงินทุนเพิ่มขึ้น - ผู้ประกอบการใหม่ที่มีมูลค่าสูงที่สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุน ■ จำนวนผู้ประกอบการที่เข้าถึงตลาดหลักทรัพย์ MAI ■ จำนวนผู้ประกอบการที่มีผู้ร่วมทุน ■ อัตราการขยายตัวสินเชื่อธุรกิจรายใหม่ที่ไม่ใช่รายใหญ่ ■ อัตรามูลค่าการระดมทุนผ่านตลาดทุนของกิจการที่เริ่มตั้งต้นและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ■ จำนวนผู้ประกอบการที่ใช้สิทธิมาตรการพักชำระหนี้	■ ระดับศักยภาพของผู้ประกอบการและวิสาหกิจชุมชน (Maturity) ที่เพิ่มขึ้น

ประเด็น	ความสอดคล้อง	ตัวชี้วัดเป้าหมายประเทศ		
		ผลผลิต	ผลลัพธ์	ผลกระทบ
			▪ จำนวนผู้ประกอบการที่ใช้สิทธิมาตรการพักชำระหนี้ ▪ จำนวนผู้ประกอบการที่เข้าถึงมาตรการสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ (Soft loan) ▪ จำนวนผู้ประกอบการที่เข้าโครงการ DR BIZ แก่หนี้ธุรกิจที่มีเจ้าหนี้หลายราย ▪ จำนวนผู้ประกอบการที่เข้ามาตรการพักชำระหนี้	

ประเด็น	ความสอดคล้อง	ตัวชี้วัดเป้าหมายประเทศ			
		ผลผลิต	ผลลัพธ์	ผลกระทบ	
	☒ ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ☒ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ☒ แผนปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ ☒ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 ☒ แผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2560-2564) ☒ แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาอุตสาหกรรมไทย 4.0 ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560-2579)	• การสร้างระบบเครือข่ายและความเข้มแข็ง	■ จำนวนผู้ประกอบการและวิสาหกิจที่เข้าร่วมเป็นเครือข่าย/คลัสเตอร์ - เชื่อมโยงต้นน้ำ (ภาคการเกษตร) กลางน้ำ (การแปรรูป) และปลายน้ำ (การขาย) - การรวมกลุ่มของวิสาหกิจชุมชน เพื่อเชื่อมโยงกับอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ ■ จำนวนธุรกิจวิสาหกิจชุมชน และวิสาหกิจชุมชนที่เพิ่มขึ้น ■ จำนวนธุรกิจวิสาหกิจชุมชนที่เข้าร่วมเครือข่าย ■ จำนวน Product Champion ในพื้นที่	■ จำนวนเครือข่าย/คลัสเตอร์ที่มีข้อตกลงในการดำเนินการร่วมกัน	■ มูลค่า/คุณค่าเพิ่มของการเชื่อมโยง ■ รายได้ที่เพิ่มขึ้นของผู้ประกอบการ ■ รายได้ที่เพิ่มขึ้นของเกษตรกร ■ ร้อยละต้นทุนที่ลดลง ■ โอกาสหรือทางเลือกในการบริหารความเสี่ยงจากผู้ซื้อหรือผู้ขายรายเดียว ■ ระดับความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนและผู้ประกอบการขนาดเล็กและขนาดกลาง ■ จำนวนการจ้างงานใน clusters ■ มูลค่าเพิ่ม (value added) ของอุตสาหกรรมเป้าหมายในแต่ละ clusters ■ มูลค่าการลงทุนโดยตรงในแต่ละ clusters

ประเด็น	ความสอดคล้อง	ตัวชี้วัดเป้าหมายประเทศ		
		ผลผลิต	ผลลัพธ์	ผลกระทบ
การสร้างความเข้มแข็งกลุ่ม/สาขาเป้าหมาย	☒ ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี	ต่อยอดความเข้มแข็งของอุตสาหกรรมปัจจุบันที่มีศักยภาพ ■ จำนวนผู้ประกอบการกลุ่มอุตสาหกรรมเป้าหมายที่ได้รับการส่งเสริมการดำเนินงานวิจัย นวัตกรรม และระบบเทคโนโลยีมาใช้ในการผลิต ■ จำนวนผู้ประกอบการและวิสาหกิจที่ได้รับการส่งเสริมออกแบบสร้างสรรค์ ■ ร้อยละของผู้ประกอบการที่ได้รับการพัฒนาและมีการนำนวัตกรรมและระบบเทคโนโลยีมาใช้ในการประกอบธุรกิจ ■ จำนวนผู้ประกอบการฐานนวัตกรรม (Innovation Driven Enterprise : IDE) ■ จำนวนผู้ประกอบการที่เชื่อมโยงคลัสเตอร์จำนวนกลุ่มเครือข่ายหรือคลัสเตอร์อุตสาหกรรมที่มีการเชื่อมโยงและมีการดำเนินการเพื่อเป้าหมายร่วมกัน		
	☒ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ			
	☒ แผนปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ			
	☒ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12			
	☒ แผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2560-2564)			
	☒ แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาอุตสาหกรรมไทย 4.0 ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560-2579)			
	■ มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคอุตสาหกรรม ■ ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของมูลค่าการส่งออกของ ■ ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของรายได้หรือยอดขายของผู้ประกอบการอุตสาหกรรมเป้าหมาย ■ การจ้างงานที่เพิ่มขึ้น (ปริมาณและมูลค่าการจ้างงาน) ■ สัดส่วนทุนต่อแรงงาน (บ่งชี้การพัฒนาทางด้านเทคโนโลยีหรือการลงทุนที่เพิ่มขึ้น) ■ มูลค่าการลงทุนที่เพิ่มขึ้น ■ มูลค่าการส่งออกในแต่ละอุตสาหกรรมเป้าหมาย ■ จำนวนการจ้างงานใน clusters ■ มูลค่าเพิ่ม (value added) ของอุตสาหกรรมเป้าหมายในแต่ละ clusters ■ มูลค่าการลงทุนโดยตรงในแต่ละ clusters			

ประเด็น	ความสอดคล้อง	ตัวชี้วัดเป้าหมายประเทศ		
		ผลผลิต	ผลลัพธ์	ผลกระทบ
		จำนวนผู้ประกอบการกลุ่มอุตสาหกรรมเป้าหมายที่ได้รับการพัฒนาสู่มาตรฐานสากล	- ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของผู้ประกอบการที่ผ่านมาตรฐานสากล - จำนวนที่เพิ่มขึ้นของผู้ประกอบการกลุ่มอุตสาหกรรมเป้าหมาย	

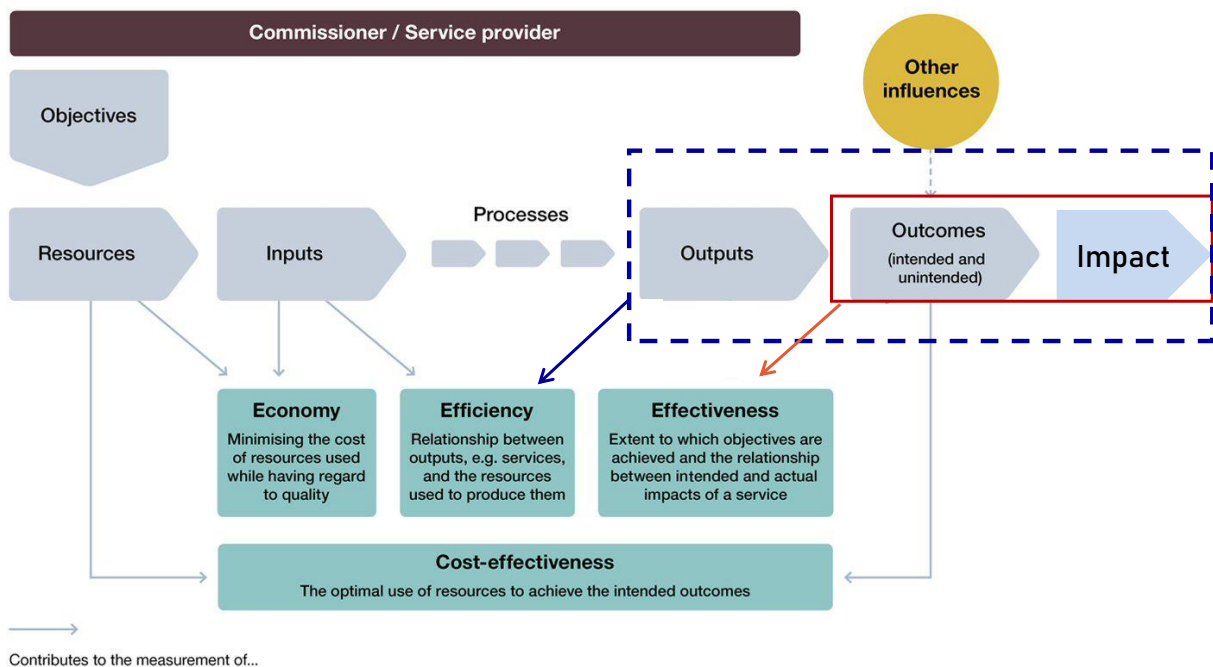
2.2.3 เครื่องมือการประเมินความคุ้มค่า

การประเมินความคุ้มค่า (Value for Money : VfM) ของแผนงานและหรือโครงการต่างๆ เป็นการประเมินว่าการใช้ทรัพยากรในทางเลือกต่างๆ นั้นก่อให้เกิดผลอย่างไร โดยความหมายส่วนใหญ่ที่ใช้เป็นการพิจารณาในเชิงเศรษฐศาสตร์ ซึ่งประเมินจากการใช้เงินลงทุนในการสร้างผลผลิต ผลลัพธ์ ผลกระทบเป็นสำคัญ โดยการประเมินความคุ้มค่าสามารถนำมาใช้ทั้งในช่วงก่อนการจัดสรรงบประมาณ และหลังจากการดำเนินงาน โดยในช่วงของการจัดสรรงบประมาณนั้นเป็นการคาดการณ์ผลที่เกิดขึ้นเทียบกับงบฯ ที่ใช้ไป เพื่อที่จะทราบคำตอบต่างๆ เช่น

- เพื่อพิจารณาว่าควรทำโครงการหรือไม่
- เพื่อหาทางเลือกที่ดีที่สุด ในการตัดสินใจ
- เพื่อหาระยะเวลา ในการคืนทุน

สำหรับในช่วงระหว่างและหลังการดำเนินโครงการสามารถทำการประเมินความคุ้มค่าได้เช่นกัน เพื่อรับทราบผลของการลงทุน การตรวจสอบติดตามผลการดำเนินงาน การเร่งสร้างผลประโยชน์ให้คุ้มค่า การนำมาใช้เป็นบทเรียนในการปรับปรุงบริหารจัดการในอนาคต เป็นต้น

ทั้งนี้ ในการประเมินผลความคุ้มค่าจะพิจารณาผลที่คาดว่าจะได้รับจากกระบวนการต่างๆ ในโครงการ เปรียบเทียบกับมูลค่าลงทุนของโครงการในทางเลือกต่างๆ

แผนภาพที่ 2.18 การประเมินผลความคุ้มค่า

โดยการประเมินความคุ้มค่าจะพิจารณา 3 มิติ ได้แก่ ความประหยัดได้ ความมีประสิทธิภาพ และความมีประสิทธิภาพ

หลักความประหยัดได้ เป็นการพิจารณาจากทรัพยากรหรือปัจจัยที่ใช้ในการดำเนินการที่มีต้นทุนต่ำที่สุด โดยมักจะใช้สำหรับโครงการที่เป็นการจัดซื้อจัดหา คือมีผลผลิตที่มีขอบเขต องค์กรประกอบคุณลักษณะเหมือนกัน จึงจะพิจารณาจากงบประมาณที่ใช้ในการดำเนินการที่ต่ำกว่า

หลักความมีประสิทธิภาพ เป็นการพิจารณาจากผลสัมฤทธิ์ที่เกิดขึ้น ซึ่งสามารถพิจารณาได้ครอบคลุมทั้งผลผลิต ผลลัพธ์ และผลกระทบ เทียบกับทรัพยากรที่ใช้ไป โดยที่ปรึกษาจะเน้นการสะท้อนมิตินี้ในระดับโครงการ ระดับกลยุทธ์ทิศทางการดำเนินการ และภาพรวม ทั้งนี้เพื่อให้สามารถวิเคราะห์เปรียบเทียบได้ จึงมีความจำเป็นต้องแปลงเป็นหน่วยเดียวกัน คือเป็นเงิน โดยที่ปรึกษาจะมีการตีราคาผลผลิต ผลลัพธ์และผลกระทบเป็นจำนวนเงิน หรือที่เรียกว่าการประเมินมูลค่าทางเศรษฐกิจ โดยจะกล่าวในลำดับถัดไป

หลักความมีประสิทธิภาพ เป็นการพิจารณาการบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการและผู้มีส่วนได้เสียที่เกี่ยวข้องตามเป้าหมายสุดท้ายของโครงการ

โดยหลักการในการประเมินความคุ้มค่าแบบต่างๆ สามารถอธิบายโดยใช้ ห่วงโซ่ของผลการดำเนินงาน (result chain) ตามแผนภาพ โดยการประเมินความคุ้มค่าแต่ละรูปแบบถูกนำมาใช้เพื่อพิจารณาในแต่ละส่วนของห่วงโซ่ของผลการดำเนินงานที่แตกต่างกัน ดังนี้

1. การพิจารณาด้านการประหยัดต้นทุน (Cost Minimization Analysis : CMA)

การพิจารณาปัจจัยนำเข้ามุ่งเน้นในการประหยัด (economy) ของทรัพยากร (resource) (เช่น วัสดุดิบ เวลา ค่าใช้จ่าย จำนวนบุคลากร ฯลฯ) โดยประเมินว่าการดำเนินการเพื่อบรรลุผลสัมฤทธิ์ (ผลผลิต ผลลัพธ์ ผลกระทบ) หากมีหลายทางเลือกที่นำไปสู่ผลสัมฤทธิ์เดียวกัน ทางเลือกที่เหมาะสมคือการใช้ทรัพยากรน้อยที่สุด หรือมีค่าใช้จ่ายน้อยที่สุด กล่าวคือ มุ่งเน้นการใช้ปัจจัยนำเข้าที่มีมูลค่าหรือต้นทุนต่ำสุด

ตัวอย่างเช่น การอบรมและพัฒนาบุคลากรในโครงการหนึ่ง มีทางเลือกในการจัดอบรมที่โรงแรม 2 แห่ง โดยแต่ละแห่งมีค่าใช้จ่ายต่างกัน ทั้งในด้านที่พัก ค่าใช้ห้องประชุม ค่าเดินทาง และอื่นๆ โดยที่ผลผลิต ผลลัพธ์ที่มุ่งหวังของสองทางเลือก (เช่น จำนวนผู้เข้ารับการอบรม ความรู้ ความพึงพอใจเฉลี่ย) ไม่ต่างกันดังนี้

- โรงแรม A อยู่ใกล้สำนักงานของผู้เข้าร่วมการอบรม แต่มีราคาแพงกว่า มีต้นทุนรวมคือ ค่าห้องประชุม 20,000 บาท ค่าเดินทาง 4,000 บาท ค่าที่พัก 50,000 บาท และอื่นๆ 40,000 บาท รวมทั้งหมด 114,000 บาท
- โรงแรม B อยู่ไกลจากสำนักงานของผู้เข้าร่วมการอบรม แต่มีราคาถูกกว่า มีต้นทุนรวมคือ ค่าห้องประชุม 10,000 บาท ค่าเดินทาง 12,000 บาท ค่าที่พัก 30,000 บาท และอื่นๆ 35,000 บาท รวมทั้งหมด 87,000 บาท

เนื่องจากผลผลิตและผลลัพธ์ที่ได้รับจากการใช้โรงแรมทั้งสองแห่งไม่แตกต่างกัน หลักการคัดเลือกในที่นี้คือทางเลือกที่ประหยัดที่สุด ได้แก่โรงแรมที่มีต้นทุนที่ต่ำที่สุด คือโรงแรม B

ทางเลือก	ห้องประชุม	เดินทาง	ที่พัก	อื่นๆ	รวม
โรงแรม A	20,000	4,000	50,000	40,000	114,000
โรงแรม B	10,000	12,000	30,000	35,000	87,000

2. การวิเคราะห์ประสิทธิภาพของการดำเนินงาน (Efficiency analysis)

การพิจารณาจะมุ่งเน้นประสิทธิภาพ (Efficiency) เป็นหลัก โดยการพิจารณาว่ากระบวนการ (process) นั้น สามารถสร้างผลสัมฤทธิ์ได้สูงเพียงไรเทียบกับปัจจัยการนำเข้าที่เท่ากัน การประเมินในส่วนนี้จะเปรียบเทียบว่าหากมีปัจจัยนำเข้าที่มีมูลค่าเท่ากัน ทางเลือกที่สร้างผลสัมฤทธิ์ (ผลผลิต ผลลัพธ์ ผลกระทบ) ได้มากกว่า ดังนั้นการวิเคราะห์นี้จะแสดงประสิทธิภาพของการใช้จ่ายว่าสามารถนำไปให้เกิดผลได้ดีเพียงไร (spending well)

การวิเคราะห์ประสิทธิภาพของการดำเนินงาน มีสูตรการคำนวณคือ มูลค่าของผลสัมฤทธิ์ (output, outcome, impact) หารด้วยมูลค่าปัจจัยนำเข้า (financial value of input) หากทางเลือกใดมีค่ามากกว่า ทางเลือกนั้นควรนำมาดำเนินการ

$$\text{อัตราส่วนประสิทธิภาพผลสัมฤทธิ์ต่อต้นทุน} = \text{ปริมาณผลสัมฤทธิ์/มูลค่าของปัจจัยนำเข้า}$$

โดย มูลค่าของปัจจัยนำเข้า คือ ต้นทุน หรือ ค่าใช้จ่ายเพื่อสร้างกระบวนการนั้น ตัวอย่างเช่น ต้นทุนการใช้เครื่องจักร ต้นทุนค่าแรง ฯลฯ โดยมีมุมมองของการเปรียบเทียบปริมาณผลผลิต โดยพิจารณาว่า หากมีต้นทุนเท่ากันแล้ว ทางเลือกใดให้ปริมาณผลสัมฤทธิ์มากกว่า

หมายเหตุ

ความหมายของคำว่า ประสิทธิภาพ (Efficiency) ในแต่ละองค์กร อาจมีขอบเขตที่สนใจต่างกัน โดยองค์กรที่สนใจผลที่ต้องการเฉพาะผลผลิต อาจกำหนดขอบเขตของ คำว่า ประสิทธิภาพ เฉพาะ ปริมาณผลผลิต/มูลค่าปัจจัยนำเข้า โดยไม่นับรวมผลลัพธ์ และผลกระทบ ในการพิจารณา

ตัวอย่างการประเมิน (กรณีที่ผลสัมฤทธิ์คือผลผลิต)

ตัวอย่างที่ 1 ในการผลิตสินค้ามีทางเลือกดังนี้

1. การใช้เครื่องจักร มีต้นทุนทั้งหมด 10,000 บาท ต่อการผลิต 15,000 ชิ้น
2. การผลิตโดยใช้แรงงาน มีต้นทุนทั้งหมด 8,000 บาท ต่อการผลิต 16,000 ชิ้น

จากตัวอย่างนี้ ผลสัมฤทธิ์คือผลผลิต (output) ของกระบวนการ

คำนวณอัตราส่วนประสิทธิภาพผลสัมฤทธิ์ต่อต้นทุน

- วิธีการ 1 อัตราส่วนประสิทธิภาพผลผลิตต่อต้นทุน = $15,000/10,000 = 1.5$ ชิ้นต่อบาท
- วิธีการ 2 อัตราส่วนประสิทธิภาพผลผลิตต่อต้นทุน = $8,000/16,000 = 0.5$ ชิ้นต่อบาท

จากสองวิธีการ พบว่าวิธีการ 1 มีอัตราส่วนสูงกว่า จึงเป็นวิธีการที่มีประสิทธิภาพมากกว่า คือคุ้มค่ากว่า ตัวอย่าง

ตัวอย่างที่ 2 การอบรมและพัฒนาบุคลากรในโครงการหนึ่ง มีทางเลือกในการจัดอบรม 2 โปรแกรม โดยมีจำนวนวัน จำนวนผู้เข้ารับการอบรม และค่าใช้จ่ายด้านที่พัก ค่าใช้ห้องประชุม ค่าเดินทาง และอื่นๆ ต่างกัน โดยที่ผลผลิต ผลลัพธ์ที่มุ่งหวังของทั้งสองทางเลือก คือ จำนวนผู้เข้ารับการอบรม ต่างกัน ดังนี้

- โปรแกรม A จัดอบรม 4 วัน จำนวน 1 รุ่น ผู้เข้ารับการอบรมรุ่นละ 500 คน ที่โรงแรม A ค่าใช้จ่ายรวม 1,200,000 บาท
- โปรแกรม B จัดอบรม 3 วัน จำนวน 2 รุ่น ผู้เข้ารับการอบรมรุ่นละ 300 คน ที่โรงแรม B ค่าใช้จ่ายครั้งละ 1,000,000 บาท

คำนวณอัตราส่วนประสิทธิภาพผลผลิตต่อต้นทุน

- โปรแกรม A ปริมาณผลผลิต = 500 คน มูลค่าการลงทุน 1,200,000.00 บาทต่อครั้ง คิดเป็นจำนวนรายต่อต้นทุน = 416.67 รายต่อ 1 ล้านบาท
- โปรแกรม B ปริมาณผลผลิต = 600 คน มูลค่าการลงทุน 1,000,000.00 บาทต่อครั้ง คิดเป็นจำนวนรายต่อต้นทุน = 300 รายต่อ 1 ล้านบาท

	จำนวนคน	จำนวนรุ่น	จำนวนคนรวม	ค่าใช้จ่ายต่อครั้ง	จำนวนรายต่อต้นทุน (ล้านบาท)
A	500	1	500	1,200,000.00	416.67
B	300	2	600	1,000,000.00	300.00

ผลการคำนวณพบว่าโปรแกรม A มีจำนวนผลผลิต (จำนวนผู้เข้ารับการอบรม) ต่อต้นทุน 1 ล้านบาท มากกว่า จึงใช้ทางเลือกนี้

ตัวอย่างการประเมิน (กรณีที่ผลสัมฤทธิ์คือผลลัพธ์)

ตัวอย่างการนำไปใช้ การอบรมในสองโปรแกรม ซึ่งมีวิธีการต่างกัน หลังจากการอบรมและติดตามการนำไปใช้ ผลการสำรวจคือ ผู้เข้ารับการอบรมพบว่าสามารถนำความรู้ไปใช้ได้ ในอัตราส่วนต่างกัน ดังนี้

- โปรแกรม C อบรมโดยการบรรยาย 2 วัน ให้คำปรึกษาเชิงลึก 2 วัน จำนวนผู้อบรม 100 คน มีต้นทุนอบรม 1,000,000 บาท พบว่าผลลัพธ์ที่คาดหวัง คือ อัตราส่วนการนำความรู้ไปใช้ในกระบวนการผลิตได้ร้อยละ 80
- โปรแกรม D อบรมโดยการบรรยาย 1 วัน ให้คำปรึกษาเชิงลึก 3 วัน จำนวนผู้อบรม 100 คน มีต้นทุนอบรม 1,500,000 บาท พบว่าผลลัพธ์ที่คาดหวัง คือ อัตราส่วนการนำความรู้ไปใช้ในกระบวนการผลิตได้ร้อยละ 90 อัตราส่วนประสิทธิภาพผลผลิตต่อต้นทุน

ผลการคำนวณอัตราส่วนประสิทธิภาพผลลัพธ์ต่อต้นทุน

- โปรแกรม C อัตราส่วนประสิทธิภาพผลลัพธ์ต่อต้นทุน = $100 \times 80\% / 1,000,000 = 80$ คน / 1 ล้านบาท
- โปรแกรม D อัตราส่วนประสิทธิภาพผลลัพธ์ต่อต้นทุน = $100 \times 90\% / 1,500,000 = 60$ คน / 1 ล้านบาท

	จำนวนคน	สัดส่วนการนำไปใช้	จำนวนคนที่นำไปใช้	ต้นทุนอบรม	จำนวนรายต่อต้นทุน (ล้านบาท)
C	100	80%	80	1,000,000	80.00
D	100	90%	90	1,500,000	60.00

จากสองวิธีการ พบว่าโปรแกรม C มีอัตราส่วนสูงกว่า จึงเป็นวิธีการที่มีความคุ้มค่ากว่า

ตัวอย่างการประเมิน (กรณีที่ผลสัมฤทธิ์คือผลกระทบ)

ตัวอย่างการนำไปใช้ กรณีของการแก้ไขปัญหาด้านการเจ็บป่วยของผู้ที่เกี่ยวข้องในโรงงานอุตสาหกรรมที่เกิดจากฝุ่นควันพิษ โดยมีทางเลือกในการแก้ไขปัญหา 3 วิธีการคือ 1. ปรับวัตถุดิบ เชื้อเพลิง 2. ปรับปรุงกระบวนการผลิต 3. ติดตั้งเครื่องดักฝุ่นควัน

จากการประมาณการ โดยเทียบเคียงผลที่เกิดขึ้นในอดีต ประกอบการงานวิจัย มีการประมาณการผลกระทบที่เกิดขึ้นดังนี้

ผลการคำนวณอัตราส่วนประสิทธิภาพผลกระทบต่อต้นทุน

1. ติดตั้งเครื่องดักฝุ่นควัน ต้นทุน 5,000,000 บาท จำนวนผู้ป่วยที่ลดลง 51 รายต่อปี คิดเป็นจำนวนผู้ป่วยต่อปีลดลง/ล้านบาท = $51/5 = 10.20$ ราย/ล้านบาท
2. ปรับปรุงกระบวนการผลิต ต้นทุน 10,000,000 บาท จำนวนผู้ป่วยที่ลดลง 70 รายต่อปี คิดเป็นจำนวนผู้ป่วยต่อปีลดลง/ล้านบาท = $70/10 = 7$ ราย/ล้านบาท
3. ปรับปรุงกระบวนการผลิต ต้นทุน 20,000,000 บาท จำนวนผู้ป่วยที่ลดลง 100 รายต่อปี คิดเป็นจำนวนผู้ป่วยต่อปีลดลง/ล้านบาท = $100/20 = 5$ ราย/ล้านบาท

วิธีการ	ต้นทุน	ผู้ป่วยที่ลดลง (ราย)	การป่วยต่อปีลดลง/ล้านบาท
ติดตั้งเครื่องดักฝุ่นควัน	5,000,000	51	10.20
ปรับวัตถุดิบ เชื้อเพลิง	10,000,000	70	7.00
ปรับปรุงกระบวนการผลิต	20,000,000	100	5.00

จากสามวิธีการ พบว่าการติดตั้งเครื่องดักฝุ่นควันอัตราส่วนสูงกว่า จึงเป็นวิธีการที่ควรเลือกใช้

3. การวิเคราะห์ใช้หลักการของ cost effectiveness analysis : CEA

การพิจารณามุ่งเน้นประสิทธิผลของการได้ผลลัพธ์/ผลกระทบที่ตรงตามจุดประสงค์ที่ต้องการหรือมุ่งหวัง เทียบกับต้นทุน โดยเปรียบเทียบผลลัพธ์ ผลกระทบ (outcome/impact) ว่าสามารถนำปัจจัยนำเข้าไปใช้ได้ผลตามที่จุดประสงค์ที่ต้องการหรือมุ่งหวัง (intended and actual results of public spending) หรือไม่ โดยนำปริมาณผลลัพธ์มาหารด้วยมูลค่าปัจจัยนำเข้า (financial value of input) จึงเป็นการประเมินการใช้ทรัพยากรมาสร้างผลลัพธ์ได้อย่างชาญฉลาด (spending wisely)

การวิเคราะห์ใช้หลักการของ cost effectiveness analysis : CEA โดยมีสูตรการคำนวณคือ

$$\text{อัตราส่วนประสิทธิภาพผลลัพธ์ต่อต้นทุน} = \frac{\text{ปริมาณผลลัพธ์/มูลค่าของปัจจัยนำเข้า}}{\text{ต้นทุน}}$$

ดังนั้น การวิเคราะห์อัตราส่วนประสิทธิภาพผลลัพธ์ต่อต้นทุน (cost effectiveness analysis : CEA) คือ การประเมินประสิทธิภาพของการดำเนินงาน (Efficiency analysis) ในรูปแบบหนึ่ง แต่มุ่งเน้นความสนใจเฉพาะที่ผลลัพธ์ ผลกระทบ (outcome/impact)

4. การวิเคราะห์ประสิทธิภาพของการได้ผลประโยชน์ (Cost utility analysis : CUA)

เป็นมุมมองของ cost effectiveness analysis : CEA ในลักษณะหนึ่งที่มีมุ่งเน้นการประเมินผลลัพธ์ ในลักษณะของอรรถประโยชน์ตามความคิดเห็นของผู้ใช้ (ผลลัพธ์นั้นสร้างประโยชน์ตรงตามต้องการของผู้ใช้บริการได้เพียงไร) โดยในที่นี้ อรรถประโยชน์ต้องมีการประเมินเป็นรูปแบบเชิงปริมาณ จึงจะนำมาคำนวณได้ เป็นการเปรียบเทียบอรรถประโยชน์ (Utility) หารด้วยมูลค่าปัจจัยนำเข้า (financial value of input) สูตรการคำนวณคือ

$$\text{อัตราส่วนประสิทธิภาพของอรรถประโยชน์} = \text{ปริมาณอรรถประโยชน์} / \text{มูลค่าการลงทุน}$$

ตัวอย่างการคำนวณ

การอบรมโดยหลักสูตรการพัฒนาผู้บริหารระยะเวลา 50 วัน โดยการบรรยายและให้คำปรึกษาเชิงลึก มีจำนวนผู้อบรม 100 คน หลังจากเวลาผ่านไป 1 ปี มีการสำรวจว่าผลจากการพัฒนาได้นำไปสู่การสร้างประโยชน์โดยรวม (เช่น กำไรที่เพิ่มขึ้น การพัฒนาบุคลากรและกระบวนการผลิต การสร้างนวัตกรรม ฯลฯ) ได้ตามต้องการมากน้อยเพียงใด ผลการสำรวจคือระดับคะแนนเฉลี่ยของการนำความรู้ไปสร้างประโยชน์ ดังนี้

- โปรแกรม E การอบรมโดยการบรรยาย 30 วัน ให้คำปรึกษาเชิงลึก 20 วัน จำนวนผู้อบรม 120 คน ระดับคะแนนเฉลี่ยของการนำไปใช้ประโยชน์ 80.00 คะแนน ต้นทุนอบรม 1,500,000 บาท
- โปรแกรม F การอบรมโดยการบรรยาย 40 วัน ให้คำปรึกษาเชิงลึก 10 วัน จำนวนผู้อบรม 100 คน ระดับคะแนนเฉลี่ยของการนำไปใช้ประโยชน์ 96.00 คะแนน ต้นทุนอบรม 2,000,000 บาท

	จำนวนคน	ระดับคะแนน	ต้นทุนอบรม	ระดับคะแนนอรรถประโยชน์ต่อต้นทุน (ล้านบาท)
E	120	80	1,500,000	6,400
F	100	96	2,000,000	4,800

ผลการคำนวณอัตราส่วนประสิทธิภาพของอรรถประโยชน์

โปรแกรม E อัตราส่วนประสิทธิภาพของอรรถประโยชน์ = $120 \times 80 / 1,500,000 = 6,400$ คะแนน / 1 ล้านบาท

โปรแกรม F อัตราส่วนประสิทธิภาพผลลัพธ์ต่อต้นทุน = $100 \times 96 / 2,000,000 = 4,800$ คะแนน / 1 ล้านบาท

จากโปรแกรมพบว่า โปรแกรม 2 มีอัตราส่วนสูงกว่า จึงเป็นวิธีการที่มีประสิทธิภาพมากกว่าคือคุ้มค่ากว่า

หมายเหตุ: การวิเคราะห์ประสิทธิภาพของการได้ผลประโยชน์ (Cost utility analysis : CUA) อาจมีนิยามแตกต่างกัน โดยเฉพาะคำจำกัดความของคำว่า อรรถประโยชน์ ขึ้นกับขอบเขตของความสนใจและเป็นที่ยกต่างกันในการหรือองค์กร

5. การประเมินความคุ้มค่าโดยพิจารณามูลค่าของผลลัพธ์และมูลค่าของต้นทุน

เป็นการประเมินคุณค่า/ประโยชน์ที่จะได้รับจากโครงการ เทียบกับเงินลงทุนเช่นกัน แต่ทำการแปลงคุณค่า/ประโยชน์นั้นให้เป็นจำนวนเงิน แล้วหารด้วยจำนวนเงินลงทุน โดยหลักการของการวิเคราะห์ อัตราส่วนมูลค่าผลประโยชน์และต้นทุน (Cost Benefits analysis : CBA) ซึ่งจะเป็นหลักการที่ที่ปรึกษาจะเลือกใช้

$$\text{อัตราส่วนมูลค่าผลประโยชน์และต้นทุน} = \text{มูลค่าของประโยชน์} / \text{มูลค่าการลงทุน}$$

ผลที่ได้รับคืออัตราส่วนระหว่างมูลค่าของประโยชน์เทียบกับมูลค่าการลงทุน ซึ่งสามารถนำมาใช้ประเมินความคุ้มค่าได้ โดยโครงการที่มีความคุ้มค่าจะต้องมีมูลค่าของประโยชน์เท่ากับหรือมากกว่ามูลค่าการลงทุน (มีอัตราส่วนนี้ไม่ต่ำกว่า 1)

นอกจากนี้ ยังสามารถนำไปใช้หามูลค่าจากประโยชน์ที่เกิดขึ้นได้ว่าเกินกว่าเงินลงทุนเท่าใด โดยนำมูลค่าของประโยชน์ลบด้วยมูลค่าการลงทุน ซึ่งผลที่ได้คือมูลค่าผลประโยชน์สุทธิของโครงการ (Net Benefit = Benefits – Costs)

ตัวอย่างการคำนวณ

การอบรมโดยหลักสูตรการพัฒนากระบวนการผลิตระยะเวลา 1 เดือน โดยการบรรยายและให้คำปรึกษาเชิงลึกใน มีจำนวนผู้อบรม 100 คน หลังจากเวลาผ่านไป 1 ปี มีการสำรวจว่าผลจากการพัฒนาได้นำไปสู่การมูลค่าเพิ่มโดยรวม (เช่น กำไรที่เพิ่มขึ้น ยอดขายที่เพิ่มขึ้น ต้นทุนที่ลดลง ฯลฯ) ได้ตามต้องการมากน้อยเพียงใด ผลการสำรวจสามารถหาผลรวมของมูลค่าเพิ่มที่ได้รับจากการพัฒนาดังนี้

- โปรแกรม G การอบรมโดยการบรรยาย 20 วัน ให้คำปรึกษาเชิงลึก 10 วัน จำนวนผู้อบรม 120 คน ต้นทุนการอบรม 12,000,000 บาท มูลค่าเพิ่มโดยรวมทั้งหมดเท่ากับ 1,500,000,000 บาท
- โปรแกรม H การอบรมโดยการบรรยาย 15 วัน ให้คำปรึกษาเชิงลึก 15 วัน จำนวนผู้อบรม 100 คน ต้นทุนการอบรม 15,000,000 บาท มูลค่าเพิ่มโดยรวมทั้งหมดเท่ากับ 2,500,000,000 บาท

	จำนวนคน	มูลค่าเพิ่ม (ล้านบาท)	ต้นทุนอบรม (ล้านบาท)	อัตราส่วนมูลค่าผลประโยชน์และต้นทุน
G	120	1,500	12	125.00
H	100	2,500	15	166.67

ผลการคำนวณอัตราส่วนมูลค่าผลประโยชน์และต้นทุน

- โปรแกรม G อัตราส่วนมูลค่าผลประโยชน์และต้นทุน = 1,500 / 12 = 125.00
- โปรแกรม H อัตราส่วนมูลค่าผลประโยชน์และต้นทุน = 2,500 / 15 = 166.67

จากการคำนวณ พบว่าโปรแกรม H มีอัตราส่วนสูงกว่า จึงเป็นวิธีการที่คุ้มค่ากว่า

❖ การสะท้อนความคุ้มค่าการดำเนินการ

สำหรับการประเมินความคุ้มค่า ที่ปรึกษาจะสะท้อนภาพผลการประเมินความคุ้มค่าใน 3 ส่วน ดังนี้

- 1) การวิเคราะห์ความคุ้มค่าใช้แนวทางการวิเคราะห์ อัตราส่วนมูลค่าผลประโยชน์และต้นทุน (Cost Benefits analysis : CBA) โดยมีสูตรการคำนวณ และตัวอย่างในการแปลงประโยชน์ที่ได้เป็นมูลค่าผลประโยชน์หรือมูลค่าทางเศรษฐกิจ ดังนี้

มูลค่าผลประโยชน์   งบประมาณที่ใช้ไปในการดำเนินโครงการ

โดยมีตัวอย่างการแปลงข้อมูลในเชิงมูลค่าผลประโยชน์ หรือมูลค่าทางเศรษฐกิจ ดังนี้

ตารางที่ 2.12 สูตรการประเมินมูลค่าผลประโยชน์ หรือมูลค่าทางเศรษฐกิจ

มูลค่าทางเศรษฐกิจ	สมการ	หมายเหตุ
ยอดขายที่เพิ่มขึ้น	คือ มูลค่าของการขายที่เกิดจากโครงการ = ผลรวมของ (จำนวนที่ขาย x ราคา)	1) ข้อมูลที่ได้ต้องนำมาเทียบกับทั้งปี หากข้อมูลไม่ครบปีจะใช้ค่าประมาณการให้เท่ากับทั้งปี 2) นับเฉพาะส่วนที่เกิดจากการส่งเสริมจากโครงการเท่านั้น เช่น - เฉพาะผลิตภัณฑ์ที่เกิดจากการส่งเสริมไม่นับรวมผลิตภัณฑ์อื่น - เฉพาะพื้นที่/ลูกค้าที่ได้จากการส่งเสริม เช่น ได้จากการจัดงาน
	ยอดขายที่เพิ่มขึ้นเป็นตัวชี้วัดทางการเงินที่สำคัญ โดยเป็นผลลัพธ์ทางธุรกิจ ซึ่งสามารถบ่งชี้ผลการส่งเสริมของภาครัฐได้หลายโครงการ ยอดขายที่เพิ่มขึ้นบ่งชี้ความสามารถในสองด้านหลักคือ 1) การขายที่มีปริมาณ/จำนวนขึ้น มากขึ้น ซึ่งแสดงถึงความสามารถในการขาย การตลาด ซึ่งอาจเกิดจากปัจจัยที่หลากหลาย ตัวอย่างเช่น การออกแบบผลิตภัณฑ์ให้เหมาะสมกับความต้องการของผู้บริโภค การส่งเสริมการขายที่ดี ที่เกิดจากการส่งเสริมของภาครัฐ เช่น การออกงาน การประชาสัมพันธ์ การจับคู่ทางธุรกิจ การส่งเสริมการทำตลาดออนไลน์ 2) ราคาที่สูงขึ้น โดยเฉพาะราคาต่อหน่วย ซึ่งบ่งชี้คุณสมบัติที่ผู้บริโภคยอมจ่ายแพงขึ้น เพื่อให้ได้คุณภาพตรงความต้องการ ทั้งนี้ การส่งเสริมบางกิจกรรมสามารถสร้างมูลค่านี้ เช่น การส่งเสริมให้มีการผลิตที่มีคุณภาพ ทำให้ได้สินค้าที่มีคุณภาพสูง เช่น ทนทาน เก็บรักษาได้นาน ใช้งานได้ดี ฯลฯ หรือการเข้าสู่ตลาดใหม่ ที่มีกำลังซื้อสูง หรือการส่งเสริมการขาย การสร้างภาพลักษณ์ผลิตภัณฑ์ เพื่อให้ผู้บริโภคเห็นคุณค่า และยอมจ่ายแพงขึ้น หรือกรณีอื่นๆ	
ยอดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ใหม่	คือ มูลค่าของการขาย นับเฉพาะผลิตภัณฑ์ใหม่ที่เกิดจากโครงการ = ผลรวมของ (จำนวนที่ขาย x ราคา)	1) ข้อมูลที่ได้ต้องนำมาเทียบกับทั้งปี หากข้อมูลไม่ครบปีจะใช้ค่าประมาณการให้เท่ากับทั้งปี 2) นับเฉพาะส่วนที่เกิดจากการผลิตผลิตภัณฑ์ใหม่ที่ได้รับจากการส่งเสริมของโครงการ
	ยอดขายผลิตภัณฑ์ใหม่ เป็นตัวบ่งชี้ความสำเร็จของการพัฒนาผลิตภัณฑ์ ทั้งในด้านของตัวผลิตภัณฑ์ และการตลาดของผลิตภัณฑ์ใหม่ โดยตัวชี้วัดนี้จะบ่งชี้ความสำเร็จของการสร้างผลิตภัณฑ์ใหม่ โดยบ่งชี้ความสามารถสองด้านในลักษณะเดียวกันกับตัวชี้วัด ยอดขายที่เพิ่มขึ้น คือ 1) การขายที่มีปริมาณ/จำนวนขึ้น มากขึ้น 2) ราคาที่สูงขึ้น โดยเฉพาะราคาต่อหน่วย แต่ยอดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ใหม่ จะวัดเฉพาะยอดขายที่เกิดจากผลิตภัณฑ์ใหม่เท่านั้น	

มูลค่าทางเศรษฐกิจ	สมการ	หมายเหตุ
	เนื่องจากเป็นยอดขายของผลิตภัณฑ์ใหม่ จึงใช้สำหรับประเมินความสำเร็จของโครงการที่มุ่งเน้นการสร้างผลิตภัณฑ์ใหม่ หรือการตลาดสำหรับผลิตภัณฑ์ใหม่เท่านั้น เช่น โครงการพัฒนาต้นแบบผลิตภัณฑ์ นำเทคโนโลยีมาใช้ในผลิตภัณฑ์ให้มีคุณค่ามากขึ้น หรือการตลาดของผลิตภัณฑ์ใหม่ เช่น การนำผลิตภัณฑ์ใหม่ไปเปิดตัวในงานแสดงสินค้า การจับคู่ธุรกิจเพื่อให้สินค้าใหม่สามารถเข้าสู่ตลาด เป็นต้น	
มูลค่าการส่งออกที่เพิ่มขึ้น (ล้านบาท)	คือ มูลค่าของการขายโดยส่งออกต่างประเทศเฉพาะที่เกิดจากโครงการ = ผลรวมของ (จำนวนที่ขาย x ราคา)	1) ข้อมูลที่ได้ต้องนำมาเทียบเท่ากับทั้งปี หากข้อมูลมีไม่ครบปีจะใช้ค่าประมาณการให้เท่ากับทั้งปี 2) นับเฉพาะยอดขายที่เป็นการส่งออก เฉพาะที่เกิดจากการส่งเสริมจากโครงการเท่านั้น เช่น - ลูกค้านี้ได้จากการจัดงานในต่างประเทศ - ลูกค้าจากการจับคู่ทางธุรกิจโดยเป็นลูกค้าต่างประเทศ
	มูลค่าการส่งออกที่เพิ่มขึ้น ประเมินความสำเร็จจากการทำธุรกิจที่มุ่งเน้นการส่งออกเป็นสำคัญ เนื่องจาก GDP ของประเทศ มีสัดส่วนที่เกิดจากการส่งออกเป็นสัดส่วนสูง การนำเงินตราจากต่างประเทศเข้าประเทศจึงช่วยสนับสนุนการเติบโตทางเศรษฐกิจได้ดี ทั้งนี้ตัวชี้วัดนี้บ่งชี้ความสามารถสองด้าน คือ 1) การขายในตลาดต่างประเทศที่มากขึ้น 2) ราคาที่สูงขึ้น โดยประเมินเฉพาะยอดขายที่เกิดจากการส่งออก ตัวชี้วัดนี้เหมาะสมกับโครงการที่มุ่งเน้นการส่งออกในตลาดต่างประเทศ ซึ่งตามยุทธศาสตร์ของประเทศจะมุ่งเน้นกลุ่ม Strong เป็นหลัก อย่างไรก็ตาม หากมีกลุ่มอื่นๆ ที่ได้รับการส่งเสริมในด้านการขายในตลาดต่างประเทศก็สามารถใช้ตัวบ่งชี้นี้ได้เช่นกัน ตัวอย่างของโครงการที่นำตัวชี้วัดนี้ไปใช้บ่งชี้ความสำเร็จ เช่น โครงการที่ส่งเสริมการทำตลาดในต่างประเทศ เช่น การแสดงสินค้าในต่างประเทศ การจับคู่ธุรกิจกับผู้ประกอบธุรกิจต่างประเทศ การส่งเสริมการทำตลาดสินค้าออนไลน์สำหรับต่างประเทศ หรือการส่งเสริมการพัฒนาผลิตภัณฑ์สำหรับตลาดต่างประเทศ เช่น การส่งเสริมการออกแบบผลิตภัณฑ์สิ่งทอ เฟอร์นิเจอร์ สำหรับตลาดต่างประเทศ การให้ความรู้ของแนวโน้มผลิตภัณฑ์ของต่างประเทศ เป็นต้น	

มูลค่าทางเศรษฐกิจ	สมการ	หมายเหตุ
มูลค่าการซื้อขาย ทรัพย์สินทางปัญญา		
ร้อยละที่ลดลงของ ของเสีย	$= (\text{ของเสียในการผลิตก่อนได้รับการส่งเสริม} - \text{ของเสียในการผลิตหลังได้รับการส่งเสริม}) / \text{ของเสียในการผลิตก่อนได้รับการส่งเสริม} \times 100$	1) ข้อมูลที่ได้ใช้ค่าผลรวมของข้อมูลที่จัดเก็บได้ในปีนั้น 2) นับเฉพาะของเสียในส่วนที่ลดได้ จากการส่งเสริมจากโครงการเท่านั้น ตัวอย่าง การลดของเสียในการผลิตสินค้าเฟอร์นิเจอร์ไม้ เนื่องจากมีการฝึกฝนทักษะแรงงานให้ฝีมือขึ้น ทำให้ของเสียในการผลิตลดลง (ระยะเวลาที่เห็นผล หลังจากได้รับการส่งเสริมคือ 3 เดือนก่อนสิ้นปีงบประมาณ) การคำนวณ ของเสียในการผลิตก่อนได้รับการส่งเสริม = 40 ชิ้นต่อเดือน (3 เดือนก่อนสิ้นปีงบประมาณ) ของเสียในการผลิตหลังได้รับการส่งเสริม = 20 ชิ้นต่อเดือน (3 เดือนก่อนสิ้นปีงบประมาณ) ร้อยละที่ลดลงของของเสีย $= (\text{ของเสียในการผลิตก่อนได้รับการส่งเสริม} - \text{ของเสียในการผลิตหลังได้รับการส่งเสริม}) / \text{ของเสียในการผลิตก่อนได้รับการส่งเสริม} \times 100$ $= (40 - 20) \times 3 / (40 \times 3) \times 100 = 50\%$
		ตัวชี้วัดนี้บ่งชี้ประสิทธิภาพ และคุณภาพของการผลิต โดยมุ่งเน้นการประเมินของเสียที่เกิดขึ้นระหว่างการผลิต ว่าลดลงเพียงไร หากลดลงในอัตราส่วนที่สูงจะบ่งชี้ความสำเร็จของการพัฒนากระบวนการ ตัวชี้วัดนี้ เหมาะสมสำหรับโครงการที่มุ่งเน้นคุณภาพในกระบวนการผลิต ที่จะสร้างผลผลิตที่ตรงกับคุณสมบัติที่กำหนดไว้ เช่น มีความเที่ยงตรงของส่วนผสม ขนาด การขึ้นรูป รูปแบบ คุณสมบัติต่างๆ ที่ถูกต้องเป็นไปตามต้องการ โดยใช้วิธีการปรับปรุงกระบวนการ เช่น การพัฒนาวัตถุดิบ ฝีมือแรงงาน การควบคุมกระบวนการผลิต การควบคุมเครื่องจักร การบรรจุ การตรวจประเมินให้เป็นไปตามมาตรฐานการผลิต ฯลฯ โครงการที่ใช้ตัวชี้วัดนี้ในการประเมินจะเป็นการส่งเสริมให้มีการพัฒนาในประเด็นดังกล่าวที่ระบุไว้ข้างต้น โดยอาจอยู่ในรูปแบบของการให้ความรู้ อบรม ให้คำปรึกษา การพัฒนาฝีมือแรงงาน การประเมินและวินิจฉัยปัญหา การตรวจสอบคุณภาพการผลิตตามมาตรฐาน เป็นต้น

มูลค่าทางเศรษฐกิจ	สมการ	หมายเหตุ
ร้อยละที่ลดลงของ ต้นทุนการผลิต	$= (\text{ต้นทุนการผลิตก่อนได้รับการส่งเสริม} - \text{ต้นทุนการผลิตหลังได้รับการส่งเสริม}) / \text{ต้นทุนการผลิตก่อนได้รับการส่งเสริม} \times 100$	1) ข้อมูลที่ได้ใช้ค่าผลรวมของข้อมูลที่จัดเก็บได้ในปีนั้น 2) นับเฉพาะต้นทุนในส่วนที่ลดได้ จากการส่งเสริมจากโครงการเท่านั้น ตัวอย่าง ต้นทุนแรงงานที่ลดลง อันเนื่องมาจากโครงการได้ส่งเสริมให้นำระบบ IT มาทดแทนแรงงานคน จะนับเฉพาะค่าแรงในส่วนที่ถูกทดแทนด้วยระบบ IT เท่านั้น การคำนวณ ต้นทุนการผลิตก่อนได้รับการส่งเสริม = ต้นทุนค่าจ้างบุคลากร จำนวน 10 คน คนละ 10,000 บาทต่อเดือน ในระยะเวลาหลังจากการได้รับการส่งเสริม (3 เดือนก่อนสิ้นปีงบประมาณ) ต้นทุนการผลิตหลังได้รับการส่งเสริม = ต้นทุนค่าจ้างบุคลากร ผู้ดูแลระบบ คนละ 15,000 บาทต่อเดือน จำนวน 1 คน (3 เดือนก่อนสิ้นปีงบประมาณ) ในปี 2560 การส่งเสริมจากโครงการสามารถนำระบบ IT มาใช้ทดแทนคนทั้ง 10 คน ได้ในระยะเวลา 3 เดือน ดังนั้น ร้อยละที่ลดลงของต้นทุน เท่ากับ $= (\text{ต้นทุนการผลิตก่อนได้รับการส่งเสริม} - \text{ต้นทุนการผลิตหลังได้รับการส่งเสริม}) / \text{ต้นทุนการผลิตก่อนได้รับการส่งเสริม} \times 100$ $= (10 \times 10,000 \times 3) - (1 \times 15,000 \times 3) / (10 \times 10,000 \times 3) \times 100 = 66.67\%$

มูลค่าทางเศรษฐกิจ	สมการ	หมายเหตุ
	ตัวชี้วัดนี้บ่งชี้ความสามารถในการลดต้นทุนการผลิต โดยต้นทุนที่ลดลงจะเป็นส่วนช่วยให้เกิดกำไรเพิ่มขึ้น รวมทั้งการสร้างความสามารถในการแข่งขัน เนื่องจากสามารถทำให้ขายสินค้าในราคาที่ถูกลงและสู้กับคู่แข่งได้ ทั้งนี้ ต้นทุนที่ลดลงอาจทำได้ทั้งส่วนของต้นทุนคงที่ (fix cost) หรือต้นทุนผันแปร (variable cost) การทำให้ต้นทุนลดลง อาจทำได้หลายวิธีการ เช่น การปรับกระบวนการผลิตให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น เช่น การใช้เครื่องจักรที่มีประสิทธิภาพสูงกว่าเดิม ใช้เทคโนโลยีมาทดแทนแรงงานคนที่มีราคาแพงกว่า การปรับกระบวนการ เครื่องจักร วิธีการผลิต ให้สามารถผลิตจำนวนมากขึ้นโดยเพิ่มต้นทุนน้อยกว่า หรือการเพิ่มการผลิตจำนวนมาก เพื่อที่จะได้การประหยัดจากการผลิต หรือการรวมกลุ่มเพื่อให้เกิดอำนาจการต่อรองกรณีสั่งซื้อสินค้า หรือการปรับเปลี่ยนกระบวนการด้านโลจิสติกส์ให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น รวมทั้งการลดการสูญเสีย เช่น การสูญเสียจากการผลิต การสูญเสียพลังงาน เป็นต้น ตัวชี้วัดนี้ จะใช้ประเมินโครงการที่มีจุดประสงค์ที่จะลดต้นทุนการผลิต เช่น สินค้าที่มีการแข่งขันด้านราคา ผู้ประกอบการที่ประสบปัญหา มีกระบวนการผลิตหรือโลจิสติกส์ที่ไม่มีประสิทธิภาพทำให้ต้นทุนสูง ผู้ประกอบการที่มีปัญหาด้านการสูญเสียในการผลิตมากทำให้มีผลต่อต้นทุนการผลิต ฯลฯ โครงการที่นำตัวชี้วัดนี้ในการประเมินความสำเร็จ จะเป็นโครงการที่มุ่งเน้นการลดต้นทุน หรือการเพิ่มประสิทธิภาพในด้านการลดปัจจัยนำเข้า โดยอาจเป็นการให้ความรู้ ให้คำแนะนำปรึกษาในด้านกระบวนการผลิต การโลจิสติกส์ โครงการที่ก่อให้เกิดการรวมกลุ่มเพื่อสร้างความเข้มแข็งและสามารถนำไปสู่การลดต้นทุน	
มูลค่าประหยัดได้จากการเพิ่มประสิทธิภาพ	1) ในกรณีของการเพิ่มประสิทธิภาพโดยการลดต้นทุน มูลค่าประหยัดได้จากการเพิ่มประสิทธิภาพ = ต้นทุนที่ลดลง = ต้นทุนเดิมก่อนการเพิ่มประสิทธิภาพ X ร้อยละที่ลดลงของต้นทุนการผลิต /100	1) ในกรณีของการเพิ่มประสิทธิภาพโดยการลดต้นทุน 2) ข้อมูลที่ได้ใช้ค่าผลรวมของข้อมูลที่จัดเก็บได้ในปีนั้น 3) นับเฉพาะมูลค่าของเสียในส่วนที่ลดได้ จากการส่งเสริมจากโครงการเท่านั้น ตัวอย่าง ประสิทธิภาพที่เพิ่มขึ้น เนื่องจากโครงการได้ส่งเสริมให้นำระบบ IT มาทดแทนแรงงานคน ทำให้การทำงานมีความแม่นยำ และของที่ผลิตมีตำหนิลดลง จะนับเฉพาะของเสียที่ลดลงจากการผลิตที่ถูกทดแทนด้วยระบบ IT เท่านั้น

มูลค่าทางเศรษฐกิจ	สมการ	หมายเหตุ
		<u>การคำนวณ</u> ต้นทุนเดิมก่อนได้รับการเพิ่มประสิทธิภาพ = ต้นทุนค่าจ้างบุคลากร จำนวน 10 คน คนละ 10,000 บาทต่อเดือน ในระยะเวลาหลังจากการได้รับการส่งเสริม (3 เดือน ก่อนสิ้นปีงบประมาณ) ร้อยละที่ลดลงของต้นทุนการผลิต = 66.67% มูลค่าประหยัดได้จากการเพิ่มประสิทธิภาพในปี 2560 = $(10 \times 10,000 \times 3) \times 66.67 / 100 = 200,010$ บาท
	2) ในกรณีของการเพิ่มประสิทธิภาพ โดยการลดของ เสียในการผลิต มูลค่าประหยัดได้จากการเพิ่มประสิทธิภาพ = มูลค่าของเสียที่ลดลง = มูลค่าของเสียก่อนการเพิ่มประสิทธิภาพ X ร้อยละ ที่ลดลงของของเสียในการผลิต / 100	2) ในกรณีของการเพิ่มประสิทธิภาพ โดยการลดของเสียในการผลิต 1) ข้อมูลที่ได้ใช้คำนวณของข้อมูลที่จัดเก็บได้ในปีนั้น 2) นับเฉพาะมูลค่าของเสียในส่วนที่ลดได้ จากการส่งเสริมจากโครงการเท่านั้น ตัวอย่าง ประสิทธิภาพที่เพิ่มขึ้น เนื่องจากโครงการได้ส่งเสริมให้นำระบบ IT มาทดแทน แรงงานคน ทำให้การทำงานมีความแม่นยำ และของที่ผลิตมีตำหนิลดลง จะนับเฉพาะของเสียที่ลดลงจากการผลิตที่ถูกทดแทนด้วยระบบ IT เท่านั้น การคำนวณ มูลค่าของเสียที่ลดลง เดิมคือ 40 ชิ้น ต่อเดือน ระยะเวลาหลังจากการได้รับ การส่งเสริม (3 เดือนก่อนสิ้นปีงบประมาณ) แต่ละชิ้นมีมูลค่า 100 บาท ร้อยละที่ลดลงของต้นทุนการผลิตหลังได้รับการส่งเสริม = 66.67% ในปี 2560 การส่งเสริมจากโครงการสามารถนำระบบ IT มาใช้ทำให้ของเสียลดลง 66.67% ได้ในระยะเวลา 3 เดือน

มูลค่าทางเศรษฐกิจ	สมการ	หมายเหตุ
		ดังนั้น มูลค่าประหยัดได้จากการเพิ่มประสิทธิภาพเท่ากับ $= \text{มูลค่าของเสียก่อนการเพิ่มประสิทธิภาพ} \times \text{ร้อยละที่ลดลงของของเสียในการผลิต} / 100$ $= (40 \times 100) \times 66.67 \times 3 = 800,040 \text{ บาท}$
		ตัวชี้วัดนี้มีหลักการเดียวกับ ร้อยละที่ลดลงของต้นทุนการผลิต แต่ประเมินเป็นมูลค่าที่ประหยัดได้ เป็นจำนวนเงิน ซึ่งจะทำให้สามารถนำค่านี้ไปใช้ประเมินผลรวมด้านมูลค่าทางเศรษฐกิจได้ ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบผู้ประกอบการหรือกระบวนการหรือกระบวนการผลิต ที่มีค่าร้อยละที่ลดลงของต้นทุนการผลิตเท่ากันแล้ว ผู้ประกอบการหรือกระบวนการผลิต ที่ใช้ต้นทุนสูงจะมีโอกาสได้มูลค่าจากการประหยัดมากกว่า
มูลค่าการจ้างงาน	= ผลรวมของ (รายได้ของบุคลากรที่มีการจ้างงาน)	1) ข้อมูลที่ได้ใช้ค่าผลรวมของข้อมูลที่จัดเก็บได้ในปีนั้น 2) นับเฉพาะมูลค่าการจ้างงานที่เพิ่มขึ้นจากการส่งเสริมจากโครงการเท่านั้น
		ตัวชี้วัดนี้ ประเมินความสามารถในการขยายกิจการ หรือขยายกระบวนการทางการผลิต หรือการค้า การลงทุน ที่เกิดจากการส่งเสริมของโครงการ โดยมีส่วนของคุณค่าทางสังคมในด้านของการสร้างงานให้กับประชากร ซึ่งมีผลต่อเนื่องต่อการเติบโต การขับเคลื่อนเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศด้วย ทั้งนี้ โครงการที่นำตัวชี้วัดนี้มาใช้ประเมิน เช่น โครงการที่ส่งเสริมให้เกิดการสร้างธุรกิจใหม่ที่ใช้แรงงานสูง การส่งเสริมธุรกิจที่ทำให้เกิดการขยายการผลิตและใช้แรงงานเพิ่มขึ้น หรือการส่งเสริมให้มีการผลิตแรงงานมีคุณภาพ และสามารถเข้าสู่ระบบการผลิตหรือการค้าได้

นอกจากการวิเคราะห์มูลค่าผลประโยชน์ หรือมูลค่าทางเศรษฐกิจแล้ว ทริสจะมีการวิเคราะห์ปัจจัยที่สะท้อนความสำเร็จของการส่งเสริมเพิ่มเติม ได้แก่

1. การวิเคราะห์ผลกระทบต่อศักยภาพของผู้ประกอบการ (Maturity) ที่เกิดจากการส่งเสริมสนับสนุน ซึ่งเป็นการวิเคราะห์เปรียบเทียบเพื่อสะท้อนให้เห็นว่าโครงการที่เข้าไปสนับสนุนพัฒนากับผู้ประกอบการ ส่งผลให้ผู้ประกอบการมีศักยภาพ ความสามารถในการแข่งขันเพิ่มขึ้นอย่างไรหรือไม่

2. การวิเคราะห์ความพึงพอใจของผู้ประกอบการ ต่อรูปแบบแนวทางการสนับสนุนของภาครัฐ ทั้งนี้ การวิเคราะห์ จะเป็นไปในภาพรวมตามแนวทางบูรณาการฯ และอาจเป็นการวิเคราะห์รายโครงการ ขึ้นกับข้อมูลที่หน่วยงานต่างๆ จะสนับสนุนในการติดตามประเมินผล

2.3 การออกแบบเครื่องมือในการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามแผนบูรณาการ ปี 2563 ที่ใช้ในการวิเคราะห์และประเมินผล

เพื่อให้สอดคล้องกับกรอบแนวคิดและตามมาตรฐานหลักวิชาการและวิชาชีพ ได้แก่ วิธีการประเมินผลสัมฤทธิ์ วิธีการวัดความคุ้มค่าของโครงการ และวิธีการวัดมูลค่าทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้น ซึ่งประกอบด้วยเครื่องมือที่ใช้ในการจัดเก็บข้อมูลแผนงานโครงการ และแบบสำรวจที่ใช้ในการสำรวจสัมภาษณ์ผู้ประกอบการดังนี้

1. แบบฟอร์มการรายงานข้อมูลเพื่อติดตามประเมินผล โครงการส่งเสริม SME ภายใต้แผนบูรณาการฯ ส่งเสริม SME

คำชี้แจง : ด้วยสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) เป็นหน่วยงานกลางในการรวบรวมและประเมินผลการส่งเสริม SMEs ของทุกหน่วยงานที่ได้รับงบประมาณบูรณาการฯ จากสำนักงบประมาณมาดำเนินการพัฒนา SMEs การรายงานข้อมูลของท่าน จะเป็นส่วนหนึ่งที่จะนำไปใช้ในการสะท้อนความสำเร็จของการดำเนินงานตามแผนบูรณาการฯ และเป็นประโยชน์ต่อการนำไปใช้เป็นข้อมูลพิจารณาการจัดสรรงบประมาณ รวมทั้งเพื่อการสนับสนุนการแก้ไขปัญหาให้กับหน่วยงานต่างๆ เพื่อให้การขับเคลื่อนแผนการส่งเสริม SMEs เกิดประสิทธิภาพและมีผลสัมฤทธิ์สนับสนุนเป้าหมายการพัฒนาประเทศต่อไป

การตอบแบบสอบถาม : โปรดทำเครื่องหมาย หน้ารายการที่เลือก และระบุความเห็นกรณีข้ออธิบายรายละเอียด

1. หน่วยงานผู้รับผิดชอบโครงการ

สำนัก/กอง

กรม/หน่วยงาน

2. 2.1 โครงการหลัก (ระบุชื่อ)

.....

2.2 โครงการย่อย (ระบุชื่อ) .....

2.3 โครงการประจำปี

- 1) เป็นโครงการปีงบประมาณ พ.ศ. 2563
- 2) เป็นโครงการปีงบประมาณ พ.ศ. 2564

2.4 สถานะโครงการ

- 1) เป็นโครงการที่อยู่ภายใต้โครงการที่กำหนดไว้ตามงบประมาณฯ (เป็นโครงการที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณตั้งแต่นั้น)
- 2) เป็นโครงการใหม่ที่เกิดขึ้นภายหลัง (มีการโอนเปลี่ยนแปลง)
- 3) อื่นๆ .....

3. ความต่อเนื่องของการดำเนินโครงการ

- 1) เป็นโครงการใหม่ที่ไม่เคยดำเนินการมาก่อน
- 2) เป็นโครงการต่อเนื่องจากโครงการเดิม (เช่น ระยะที่ 2)
- 3) เป็นโครงการเดิมที่มีการพัฒนาต่อยอด (ปรับกิจกรรมบางส่วน)
- 4) เป็นโครงการเดิม (กิจกรรมเดิม)

4. งบประมาณและผลการดำเนินงาน

งบประมาณ
ที่ได้รับการจัดสรร บาท

4.1 งบประมาณที่
เบิกจ่าย (สะสม)

	ไตรมาส 1	ไตรมาส 2	ไตรมาส 3	ไตรมาส 4	ผูกพัน/เกินเหลือ	
						บาท
งบประมาณคงเหลือ						บาท
งบประมาณประหยัดได้						บาท

4.2 แผนระยะเวลาการดำเนินการ (ระบุ Gantt ช่วงระยะเวลาที่ดำเนินการ)

	ไตรมาส 1	ไตรมาส 2	ไตรมาส 3	ไตรมาส 4	ข้ามปีงบประมาณ (ระบุจำนวนเดือน)
แผน					
ผล					

4.3 สถานการณ์ดำเนินการตามแผนงาน

- 1) ยังไม่เริ่มดำเนินการ
- 2) อยู่ระหว่างดำเนินการ กิจกรรมทั้งหมด.....ดำเนินการแล้วเสร็จ.....คิดเป็นร้อยละ .....
- 3) ดำเนินการแล้วเสร็จ

กรณียังอยู่ระหว่างดำเนินการ ขอให้คาดการณ์ความสำเร็จการดำเนินการตามแผน

- 1) คาดว่าจะเป็นไปตามแผน   2) คาดว่าจะเร็วกว่าแผน   3) คาดว่าจะล่าช้ากว่าแผน
- ระบุเหตุผลกรณีเร็วกว่าหรือล่าช้ากว่าแผน
- .....
- .....

กรณีได้รับงบประมาณล่าช้า ส่งผลกระทบต่อการทำงาน ผลผลิต ผลสัมฤทธิ์ของโครงการหรือไม่ อย่างไร

- 1) ไม่มี
- 2) มี โปรด

ระบุ .....

จากสถานการณ์ Covid-19 ส่งผลกระทบต่อการทำงาน ผลผลิต ผลสัมฤทธิ์ของโครงการหรือไม่ อย่างไร

- 1) ไม่มี
- 2) มี โปรด

ระบุ .....

4.4 ประสิทธิภาพการดำเนินการ

4.4.1 โครงการดำเนินการโดย

- 1) จัดจ้างที่ปรึกษา/จ้างเหมาทั้งหมด
- 2) จัดจ้างที่ปรึกษา/จ้างเหมาบางส่วน
- 3) ดำเนินการเอง
- 4) ดำเนินการร่วมกับหน่วยงานอื่นๆ
- 5) โอนงบประมาณให้หน่วยงานอื่นๆ ดำเนินการ

4.4.2 ความก้าวหน้า/ผลการดำเนินการ

- 1) เป็นไปตามแผน
- 2) เร็วกว่าแผน
- 3) ล่าช้า (อยู่ภายในปีงบประมาณ)
- 4) ล่าช้า (ข้ามปีงบประมาณ)

4.5 การเตรียมความพร้อมก่อนดำเนินโครงการ

4.5.1 มีการนำข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมายของโครงการ/Stakeholder มาประกอบการกำหนดกิจกรรมให้เหมาะสม สอดคล้องกับภารกิจ

- 1) มีการศึกษาความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย เช่น การสำรวจความเห็นก่อนกำหนดกิจกรรม
- 2) นำผลการสำรวจมาปรับปรุงรูปแบบกิจกรรมให้เหมาะสม
- 3) ผลการจัดกิจกรรมตรงกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมายและตรงกับวัตถุประสงค์โครงการ

4.5.2 การวิเคราะห์โครงการ

- 1) ไม่มีการวิเคราะห์ความเป็นไปได้ของโครงการ
- 2) มีการวิเคราะห์ความเป็นไปได้ของโครงการ

4.5.3 การนำผลการดำเนินการ ในปีที่ผ่านมา มาปรับปรุงการปฏิบัติงาน

- 1) ไม่มีกระบวนการ feedback ผล
- 2) มีกระบวนการในการปรับปรุงการปฏิบัติงาน แต่ไม่เกิดผล (ยังเกิดเหมือนเดิม)
- 3) มีกระบวนการในการปรับปรุงการปฏิบัติงาน และเกิดผล
- 4) การปรับปรุงการปฏิบัติงาน ทำให้เกิดประสิทธิภาพมากขึ้น
- 5) มีกระบวนการในการปรับปรุงการปฏิบัติงานและมีนวัตกรรมเกิดขึ้น

4.5.4 ความเพียงพอของปัจจัยนำเข้า (Input)

4.5.4.1 ปัจจัยนำเข้า = ความรู้ ความสามารถ (Competency) ของบุคลากรหลักในการบริหารโครงการ และบุคลากรที่สนับสนุนการดำเนินโครงการ

- 1) บุคลากรมีความรู้ ความสามารถไม่เพียงพอ แต่ส่งผลต่อความสำเร็จทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพอย่างมีนัยสำคัญ
- 2) บุคลากรมีความรู้ ความสามารถไม่เพียงพอ แต่ส่งผลต่อความสำเร็จทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพบางส่วน
- 3) บุคลากรมีความรู้ ความสามารถเพียงพอที่จะบริหารโครงการให้ประสบความสำเร็จทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ

4.5.4.2 ปัจจัยนำเข้า = อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องจักร

- 1) อุปกรณ์ เครื่องมือ ไม่เพียงพอ และส่งผลต่อความสำเร็จทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพอย่างมีนัยสำคัญ
- 2) อุปกรณ์ เครื่องมือ ไม่เพียงพอ และส่งผลต่อความสำเร็จทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพบางส่วน
- 3) อุปกรณ์ เครื่องมือ เพียงพอที่จะบริหารโครงการให้ประสบความสำเร็จทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ

4.6 การประชาสัมพันธ์โครงการ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- 1) โครงการไม่มีความจำเป็นต้องประชาสัมพันธ์โครงการ เช่น การวิจัย งานพัฒนาระบบฐานข้อมูล
- 2) โครงการมีความจำเป็นต้องประชาสัมพันธ์โครงการ

กรณีตอบข้อ 2) มีการประชาสัมพันธ์โครงการ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- 2.1) ช่องทางการประชาสัมพันธ์เชิงรุกเพื่อให้เข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย (พิจารณาว่าเป็นรูปแบบที่มุ่งเน้นให้ได้กลุ่มเป้าหมาย เช่น การประชาสัมพันธ์ไปยังสมาคม ผู้ประกอบการ)
- 2.2) ช่องทางการประชาสัมพันธ์สามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย (พิจารณาจากผู้สมัครที่เป็นกลุ่มเป้าหมายสนใจสมัครมาก)
- 2.3) มีการประชาสัมพันธ์แบบทั่วไป เช่น เว็บไซต์ เป็นต้น
- 2.4) ไม่ได้มีการประชาสัมพันธ์
- 2.5) อื่นๆ (ระบุ) .....

4.7 การคัดกรองกลุ่มผู้ประกอบการหรือผู้ที่เข้ารับการพัฒนาโครงการ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- 1) โครงการไม่มีความจำเป็นต้องคัดกรองผู้ประกอบการหรือผู้เข้ารับการพัฒนา เช่น การวิจัย การออกมาตรการหรือสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ
- 2) โครงการมีความจำเป็นต้องคัดกรองผู้ประกอบการหรือผู้เข้ารับการพัฒนา

กรณีตอบข้อ 2) มีระบบการคัดกรองกลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วมกิจกรรม (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- 2.1) มีการกำหนดเงื่อนไขหรือคุณสมบัติเพื่อคัดกรองกลุ่มเป้าหมายให้ตรงกลุ่ม เช่น มุ่งเน้นกลุ่ม Early Stage ก็ควรกำหนดที่เป็นกลุ่มผู้เริ่มต้นธุรกิจ การระบุสาขาเป้าหมาย)
- 2.2) มีการกำหนดเงื่อนไขหรือคุณสมบัติเพื่อให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีโอกาสในการบรรลุวัตถุประสงค์ เช่น มีความพร้อมที่จะดำเนินการในเรื่องที่อบรมหรือพัฒนา มีปัญหาหรือความต้องการ
- 2.3) มีการกำหนดเงื่อนไขหรือคุณสมบัติเพื่อไม่ให้เกิดความซ้ำซ้อนของผู้ที่เคยได้รับการอบรมในด้านดังกล่าวแล้ว
- 2.4) มีการกำหนดเงื่อนไขหรือคุณสมบัติ แต่เป็นข้อกำหนดทั่วไป เช่น เป็นผู้ประกอบการชุมชน เป็นต้น
- 2.5) อื่นๆ (ระบุ) .....

5. กลุ่มเป้าหมายที่มุ่งเน้น

5.1 ระดับศักยภาพของกลุ่มผู้ประกอบการ (Stage)

- 1) เป็นผู้สนใจทำธุรกิจ
- 2) เป็นผู้ประกอบการกลุ่มธุรกิจในระยะเริ่มต้น (Early Stage)
(กลุ่มผู้สนใจที่จะเริ่มต้นธุรกิจ และกลุ่มผู้ประกอบการใหม่ที่มีระยะเวลาการดำเนินธุรกิจระหว่าง 0-3 ปี และกลุ่มผู้ประกอบการใหม่ที่มีรูปแบบธุรกิจที่ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมเป็นหลัก โดยจะใช้นิยามการเป็นผู้ประกอบการ Startup)
- 3) ผู้ประกอบการกลุ่มทั่วไป (Regular)
(ผู้ประกอบการที่มีระยะการดำเนินธุรกิจ 3 ปีขึ้นไป โดยธุรกิจอยู่ในระยะกำลังเติบโตเน้นการตลาดในประเทศ)
- 4) ผู้ประกอบการที่มีศักยภาพ (Strong)
(ผู้ประกอบการที่มีระยะการดำเนินธุรกิจ 3 ปีขึ้นไป โดยมีอัตราการเติบโตของรายได้เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 ในระยะ 3 ปีที่ผ่านมา มีศักยภาพในการเติบโตทั้งในประเทศและต่างประเทศ เน้นการพัฒนาแบบก้าวกระโดด)

- 5) ผู้ประกอบการที่อยู่ในระยะอิ่มตัว (Maturity)
(เป็นผู้ประกอบการที่มีจุดที่ยอดขายอยู่ในระดับสูงที่สุด เป็นจุดที่ชนเพดาน และอัตราการเพิ่มยอดขายจะต่ำลง หรือคงที่ไม่อาจจะมียอดสูงไปกว่านี้ในช่วง 3 ปีที่ผ่านมา)
- 6) ผู้ประกอบการที่ประสบปัญหาในการดำเนินธุรกิจหรือช่วงขาลง (Turn around)
(เป็นผู้ประกอบการที่ขาดทุนหรือยอดขายลดลงต่อเนื่องในช่วง 3 ปีที่ผ่านมา และต้องการความช่วยเหลือ)
- 7) ผู้ประกอบการที่อยู่ในช่วงการเติบโตขึ้นในรอบใหม่ (Revitalization)
(เป็นผู้ประกอบการที่อยู่ระหว่างหรือมีการพัฒนาต่อยอดธุรกิจและทำให้ธุรกิจฟื้นตัวได้)

5.2 ขนาดของธุรกิจกลุ่มเป้าหมาย (เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)

- 1) ธุรกิจขนาดกลาง (Medium)   2) ธุรกิจขนาดย่อม (Small)   3) ธุรกิจขนาดย่อย (Micro)
- 4) ธุรกิจวิสาหกิจชุมชน

5.3 หน่วยงานได้มีการคัดกรองหรือกำหนดคุณสมบัติผู้ประกอบการในการเข้าร่วมโครงการ หรือไม่

- มี
- ไม่มี

รายละเอียดเพิ่มเติม

.....

5.3 กลุ่มธุรกิจเป้าหมายที่ดำเนินการ

5.3.1 การกำหนดเป้าหมายสาขา

- 1) หน่วยงานมีการกำหนดเป้าหมายสาขา
- 2) หน่วยงานไม่มีการกำหนดเป้าหมายสาขา

5.3.2 การจัดเก็บข้อมูลผู้เข้ารับการพัฒนา (ที่สมบูรณ์ คือ ควรมีชื่อ ที่อยู่ เบอร์โทร สาขาประเภทธุรกิจ)

- 1) มีการจัดเก็บข้อมูลจำนวนผู้เข้ารับการพัฒนาแต่ละสาขา
- 2) ไม่มีการจัดเก็บข้อมูลจำนวนผู้เข้ารับการพัฒนาแต่ละสาขา
- 3) มีการจัดเก็บข้อมูลแต่ไม่สามารถจำแนกวิเคราะห์และให้ข้อมูลได้
- 4) มีการจัดเก็บข้อมูลบางส่วน/บางกิจกรรม หรือการเก็บข้อมูลไม่สมบูรณ์

5.3.3 ระบุสาขาและจำนวนผู้เข้ารับการพัฒนา

ภาคการผลิต สาขา

- 1) ยานยนต์และชิ้นส่วน.....คน   2) เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ .....คน
- 3) แม่พิมพ์ .....คน   4) สิ่งพิมพ์ .....คน   5) ผลิตภัณฑ์พลาสติก.....คน
- 6) ผลิตภัณฑ์กระดาษ .....คน   7) บรรจุภัณฑ์ .....คน
- 8) ผลิตภัณฑ์ยาง.....คน   9) เฟอร์นิเจอร์ไม้ ผลิตภัณฑ์ไม้ และเครื่องเรือนไม้.....คน
- 10) หัตถอุตสาหกรรม .....คน   11) อัญมณีและเครื่องประดับ .....คน
- 12) สิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม.....คน   13) เครื่องหนังและรองเท้า .....คน
- 14) แก้วและเซรามิกส์.....คน   15) ยาและสมุนไพร.....คน
- 16) เคมีภัณฑ์.....คน   17) เครื่องสำอาง.....คน
- 18) ผลิตภัณฑ์ฮาลาล.....คน   19) อาหาร.....คน
- 20) ของเล่นเด็ก .....คน   21) เหล็กและโลหะการ.....คน
- 22) เครื่องจักรกล .....คน   23) ธุรกิจที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม.....คน
- 24) พลังงานและพลังงานทดแทน.....คน
- 25) อื่นๆ (ระบุ) .....คน

ภาคการค้า สาขา

- 26) ค้าส่ง .....คน   27) ค้าปลีก .....คน   28) นายหน้า.....คน
 29) แพรนไซส์.....คน   30) อื่นๆ (ระบุ) .....คน

ภาคบริการ สาขา

- 31) ธุรกิจท่องเที่ยว.....คน   32) ธุรกิจร้านอาหาร .....คน
 33) ธุรกิจที่พักแรม.....คน   34) ธุรกิจบันเทิง.....คน
 35) ธุรกิจการแพทย์.....คน   36) ธุรกิจออกแบบ.....คน
 37) ธุรกิจที่ปรึกษา.....คน   38) ธุรกิจการศึกษา.....คน
 39) ธุรกิจสปาและบริการสุขภาพ.....คน   40) ธุรกิจก่อสร้าง.....คน
 41) ธุรกิจขนส่งและโลจิสติกส์.....คน   42) ธุรกิจสารสนเทศ/Digital Content .....คน
 43) ธุรกิจการประชุมและแสดงสินค้า .....คน   44) ธุรกิจให้เช่า.....คน
 45) ธุรกิจซ่อมบำรุง.....คน   46) ธุรกิจการกีฬาและนันทนาการ.....คน
 47) อื่นๆ (ระบุ) .....คน

ภาคการเกษตร

- 48) เกษตรแปรรูป.....คน   49) เกษตรอินทรีย์.....คน   50) ปุ๋ย.....คน
 51) ผลิตภัณฑ์ชีวภาพ.....คน   52) การปลูกพืช.....คน   53) การเลี้ยงสัตว์ .....คน
 54) การประมง.....คน   55) ปศุสัตว์แช่เย็นแช่แข็ง.....คน
 56) อาหารออร์แกนิก อาหารคลีนฟู้ด.....คน   57) เครื่องดื่มสมุนไพร.....คน
 58) ผักและผลไม้กระป๋อง (รวมการเก็บรักษาอื่นๆ) .....คน
 59) ปลากระป๋อง อาหารทะเลกระป๋อง (รวมการเก็บรักษาอาหารทะเลอื่นๆ) .....คน
 60) อื่นๆ (ระบุ) .....คน

6. ลักษณะกิจกรรมโครงการและผลการดำเนินงาน

คำอธิบาย :

- ❖ เลือกตอบข้อที่สอดคล้องกับรูปแบบกิจกรรมโครงการ กรณีที่ขอบเขตโครงการมีการดำเนินการมากกว่า 1 รูปแบบ เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ
- ❖ เลือกตอบผลสัมฤทธิ์ที่สอดคล้องกับการดำเนินการโครงการ กรณีที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์หลายตัวชี้วัดสามารถเลือกตอบและรายงานผลได้มากกว่า 1 ข้อ
- ❖ กรณีเกิดผลลัพธ์หรือผลกระทบอย่างใดอย่างหนึ่ง แต่ไม่ได้มีการจัดเก็บข้อมูล ขอให้ระบุเลือกตัวชี้วัดแต่ระบุ “ไม่ได้มีการจัดเก็บข้อมูล” ในช่องข้อมูลผลการดำเนินงาน

6.1 กิจกรรมการอบรม งบประมาณในส่วนของกิจกรรม .....บาท ในหัวข้อ ดังนี้

- 6.1.1) ธุรกิจพื้นฐาน 6.1.2) การจัดทำแผนธุรกิจ 6.1.3) การบริหารจัดการ
- 6.1.4) การเงิน/บัญชี 6.1.5) กลยุทธ์การตลาด 6.1.6) E-commerce
- 6.1.7) เครือข่ายธุรกิจ 6.1.8) กฎหมายธุรกิจ 6.1.9) การค้าการลงทุนในต่างประเทศ
- 6.1.10) การบริหารสินค้าคงคลัง 6.1.11) การจัดการโลจิสติกส์
- 6.1.12) การปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิต 6.1.13) การเพิ่มผลผลิตการผลิต
- 6.1.14) การเพิ่มผลิตภาพแรงงาน 6.1.15) การพัฒนาผลิตภัณฑ์ (Product)
- 6.1.16) การพัฒนาบรรจุภัณฑ์ (Packaging) 6.1.17) การพัฒนาไปสู่มาตรฐานสินค้าและบริการ
- 6.1.18) การจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศและฐานข้อมูล
- 6.1.19) การใช้เทคโนโลยี นวัตกรรม และ Digital ในการรองรับธุรกิจและเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการ
- 6.1.20) การจัดตั้งธุรกิจใหม่ 6.1.21) ความรับผิดชอบต่อทรัพยากร สิ่งแวดล้อม สังคม และชุมชน (CSR)
- 6.1.22) อื่นๆ (ระบุ) .....

6.1.23 ผลการดำเนินงาน

ผลผลิต	ผลลัพธ์	ผลกระทบ
☐ จำนวนผู้เข้ารับการอบรม ..... คน	☐ ร้อยละของผู้เข้ารับการอบรมที่นำความรู้ไปใช้	☐ รายได้/ยอดขายที่เพิ่มขึ้น .....บาทต่อปี ☐ ปริมาณจำนวนยอดขายที่เพิ่มขึ้น .....ต่อปี ☐ ราคาต่อชิ้นที่เพิ่มขึ้น .....บาท ☐ มูลค่าการส่งออกที่เพิ่มขึ้น.....บาทต่อปี ☐ มูลค่าการลงทุนที่เพิ่มขึ้น.....บาทต่อปี ☐ มูลค่า CSR เพิ่มขึ้น..... บาทต่อปี ☐ ผลิตภาพการผลิตเพิ่มขึ้น..... % ☐ ผลิตภาพแรงงานเพิ่มขึ้น..... % ☐ ต้นทุนการผลิตที่ลดลง.....บาทต่อปี ☐ ต้นทุนของเสียที่ลดลง.....บาทต่อปี ☐ ต้นทุนโลจิสติกส์ที่ลดลง.....บาทต่อปี ☐ จ้างงานเพิ่มขึ้น ..... คน มูลค่า..... บาทต่อปี ☐ อื่นๆ (ระบุ) .....

6.1.24 การคัดเลือกวิทยากร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- 1) หน่วยงานมีการสำรวจความคิดเห็นและความพึงพอใจต่อความรู้ความสามารถของวิทยากรในการให้ความรู้
  - 1.1) ผลการสำรวจอยู่ในระดับที่ดีมากถึงมากที่สุด
  - 1.2) ผลการสำรวจอยู่ในระดับปานกลางถึงน้อย
- 2) หน่วยงานไม่ได้มีการสำรวจ (ถ้าเป็นโครงการที่ที่ปรึกษาเก็บข้อมูลที่ SME นำผลมาใช้)
- 3) หน่วยงานมีการสำรวจฯ แต่ไม่รายงานผลให้ที่ปรึกษา

6.1.25 การมีระบบหรือกระบวนการเพื่อให้เกิดการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- 1) มีการฝึกปฏิบัติ และดำเนินการด้วยตนเอง
- 2) มีกิจกรรมต่อเนื่องในการพัฒนา เพื่อให้ใช้ความรู้จากที่ได้รับการอบรม
- 3) มีการส่งต่อไปยังหน่วยงานอื่น เพื่อพัฒนาต่อ
- 4) ไม่ได้มีการกำหนดกิจกรรมพัฒนาต่อเนื่อง ขึ้นกับผู้ประกอบการแต่ละราย
- 5) อื่นๆ (ระบุ) .....

6.1.26 การติดตามผลความคิดเห็นต่อคุณภาพหรือรูปแบบกิจกรรม

- 1) หน่วยงานมีการสำรวจความคิดเห็นและความพึงพอใจต่อคุณภาพของหลักสูตรหรือรูปแบบการจัดกิจกรรม
  - 1.1) ผลการสำรวจอยู่ในระดับที่ดีมากถึงมากที่สุด
  - 1.2) ผลการสำรวจอยู่ในระดับปานกลางถึงน้อย
- 2) หน่วยงานไม่ได้มีการสำรวจ (ถ้าเป็นโครงการที่ที่ปรึกษาเก็บข้อมูลที่ SME นำผลมาใช้)
- 3) หน่วยงานมีการสำรวจฯ แต่ไม่รายงานผลให้ที่ปรึกษา

6.1.27 การติดตามผลการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์

- 1) หน่วยงานมีการติดตามผลการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์
  - 1.1) ผลการสำรวจอยู่ในระดับที่ดีมากถึงมากที่สุด (ผู้เข้าร่วมร้อยละ 80 ขึ้นไปนำความรู้ไปใช้)
  - 1.2) ผลการสำรวจอยู่ในระดับปานกลางถึงน้อย (ผู้เข้าร่วมต่ำกว่าร้อยละ 80 นำความรู้ไปใช้)
- 2) หน่วยงานไม่ได้มีการติดตามผล (ถ้าเป็นโครงการที่ที่ปรึกษาเก็บข้อมูลที่ SME นำผลมาใช้)
- 3) หน่วยงานมีการสำรวจฯ แต่ไม่รายงานผลให้ที่ปรึกษา

6.2 ให้คำปรึกษาเชิงลึก/การดำเนินงานวิจัยหรือเทคโนโลยีไปใช้ งบประมาณในส่วนของ
กิจกรรม .....บาท ในหัวข้อ ดังนี้

▪ เป้าหมายการให้คำปรึกษา

- 6.2.1) การวินิจฉัยธุรกิจ 6.2.2) การจัดทำแผนธุรกิจ 6.2.3) การบริหารจัดการ
- 6.2.4) การเงิน/บัญชี 6.2.5) การตลาด 6.2.6) การทำวิจัยตลาด 6.2.7) ช่องทางการตลาด
- 6.2.8) การทำ e-Commerce 6.2.9) การบริหารสินค้าคงคลัง 6.2.10) การจัดการโลจิสติกส์
- 6.2.11) การพัฒนาผลิตภัณฑ์ต้นแบบ 6.2.12) การสร้างผลิตภัณฑ์ใหม่ 6.2.13) การพัฒนาผลิตภัณฑ์
- 6.2.14) การพัฒนาบรรจุภัณฑ์ 6.2.15) การลดของเสีย 6.2.16) การเพิ่ม Productivity
- 6.2.17) การประหยัดพลังงาน 6.2.18) การปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิต
- 6.2.19) การยืดอายุผลิตภัณฑ์ 6.2.20) การส่งมอบได้ทันเวลา
- 6.2.21) การพัฒนามาตรฐานการบริการ 6.2.22) การพัฒนามาตรฐานการผลิต
- 6.2.23) การขอมาตรฐานผลิตภัณฑ์ 6.2.24) การเพิ่มผลิตภาพแรงงาน

▪ กรณีส่งเสริมพัฒนามาตรฐานผลิตภัณฑ์/มาตรฐานการผลิต

มาตรฐาน	สถานะ	จำนวนราย
☐ 1) มอก	☐ 1) ยังไม่ได้ขอ_อยู่ระหว่าง ดำเนินการ ☐ 2) ขอแล้ว_ไม่ได้ ☐ 3) ขอแล้ว_ได้	.....ราย .....ราย .....ราย
☐ 2) อย.	☐ 1) ยังไม่ได้ขอ_อยู่ระหว่าง ดำเนินการ ☐ 2) ขอแล้ว_ไม่ได้ ☐ 3) ขอแล้ว_ได้	.....ราย .....ราย .....ราย
☐ 3) GMP	☐ 1) ยังไม่ได้ขอ_อยู่ระหว่าง ดำเนินการ ☐ 2) ขอแล้ว_ไม่ได้ ☐ 3) ขอแล้ว_ได้	.....ราย .....ราย .....ราย
☐ 4) HACCP	☐ 1) ยังไม่ได้ขอ_อยู่ระหว่าง ดำเนินการ ☐ 2) ขอแล้ว_ไม่ได้ ☐ 3) ขอแล้ว_ได้	.....ราย .....ราย .....ราย
☐ 5) ฮาลาล	☐ 1) ยังไม่ได้ขอ_อยู่ระหว่าง ดำเนินการ ☐ 2) ขอแล้ว_ไม่ได้ ☐ 3) ขอแล้ว_ได้	.....ราย .....ราย .....ราย

มาตรฐาน	สถานะ	จำนวนราย
☐ 6) ISO 9000	☐ 1) ยังไม่ได้ขอ_อยู่ระหว่าง ดำเนินการ ☐ 2) ขอแล้ว_ไม่ได้ ☐ 3) ขอแล้ว_ได้	.....ราย .....ราย .....ราย
☐ 7) ISO 14000	☐ 1) ยังไม่ได้ขอ_อยู่ระหว่าง ดำเนินการ ☐ 2) ขอแล้ว_ไม่ได้ ☐ 3) ขอแล้ว_ได้	.....ราย .....ราย .....ราย
☐ 8) ISO 18000	☐ 1) ยังไม่ได้ขอ_อยู่ระหว่าง ดำเนินการ ☐ 2) ขอแล้ว_ไม่ได้ ☐ 3) ขอแล้ว_ได้	.....ราย .....ราย .....ราย
☐ 9) ISO 17025	☐ 1) ยังไม่ได้ขอ_อยู่ระหว่าง ดำเนินการ ☐ 2) ขอแล้ว_ไม่ได้ ☐ 3) ขอแล้ว_ได้	.....ราย .....ราย .....ราย
☐ 10) มรท.80001	☐ 1) ยังไม่ได้ขอ_อยู่ระหว่าง ดำเนินการ ☐ 2) ขอแล้ว_ไม่ได้ ☐ 3) ขอแล้ว_ได้	.....ราย .....ราย .....ราย
☐ 11) มผช.	☐ 1) ยังไม่ได้ขอ_อยู่ระหว่าง ดำเนินการ ☐ 2) ขอแล้ว_ไม่ได้ ☐ 3) ขอแล้ว_ได้	.....ราย .....ราย .....ราย
☐ 12) อื่นๆ (ระบุ)	☐ 1) ยังไม่ได้ขอ_อยู่ระหว่าง ดำเนินการ ☐ 2) ขอแล้ว_ไม่ได้ ☐ 3) ขอแล้ว_ได้	.....ราย .....ราย .....ราย

- วิธีการพัฒนาหรือให้คำปรึกษา (เลือกตามรูปแบบที่ได้รับการพัฒนา)
  - 6.2.25) การนำงานวิจัยไปใช้   6.2.26) การให้ความรู้และให้คำปรึกษา
  - 6.2.27) การนำเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมไปช่วยสนับสนุน
  - 6.2.28) อื่นๆ (ระบุ) .....

6.2.29 ผลการดำเนินงาน

ผลผลิต	ผลลัพธ์	ผลกระทบ
☐ จำนวนผู้ประกอบการที่ได้รับการพัฒนา ..... คน ☐ จำนวนผลิตภัณฑ์ใหม่/ผลิตภัณฑ์ต้นแบบ.....ผลิตภัณฑ์	☐ ร้อยละของผู้ประกอบการที่นำไปปรับใช้กับธุรกิจแล้วเสร็จตามแผน	☐ รายได้/ยอดขายที่เพิ่มขึ้น .....บาทต่อปี ☐ ปริมาณจำนวนยอดขายที่เพิ่มขึ้น.....ต่อปี ☐ ราคาต่อชิ้นที่เพิ่มขึ้น .....บาท ☐ ต้นทุนการผลิตที่ลดลง.....บาทต่อปี ☐ ต้นทุนของเสียที่ลดลง.....บาทต่อปี ☐ มูลค่าการส่งออกที่เพิ่มขึ้น.....บาทต่อปี ☐ มูลค่าการลงทุนที่เพิ่มขึ้น.....บาทต่อปี ☐ ต้นทุนโลจิสติกส์ที่ลดลง.....บาทต่อปี ☐ ผลิภาพการผลิตเพิ่มขึ้น..... % ☐ ผลิภาพแรงงานเพิ่มขึ้น..... % ☐ จ้างงานเพิ่มขึ้น.....คน มูลค่า.....บาทต่อปี ☐ อื่นๆ (ระบุ) .....
☐ ร้อยละของผู้ประกอบการที่นำไปปรับใช้กับธุรกิจแล้วได้ผลตามเป้าหมาย	☐ จำนวนการยื่นจดทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญา.....	

6.2.30 ระบบการคัดเลือก/คัดกรองที่ปรึกษา

- 1) หน่วยงานมีระบบการคัดเลือก คัดกรองที่ปรึกษาที่เหมาะสมในการให้ความช่วยเหลือตรงกับความต้องการหรือปัญหา
  - 1) มี
  - 2) มีระบบ/กลไกการคัดกรอง แต่ไม่สามารถเชื่อมั่นได้ เพราะ.....
  - 3) ไม่มีระบบ/กลไกการคัดกรอง

6.2.31 ระบบการติดตามผล

- 1) หน่วยงานมีการติดตามผลความคิดเห็นหรือความพึงพอใจต่อความรู้ความสามารถของที่ปรึกษา
  - 1.1) ผลการสำรวจอยู่ในระดับที่ดีมากถึงมากที่สุด
  - 1.2) ผลการสำรวจอยู่ในระดับปานกลางถึงน้อย
- 2) หน่วยงานไม่ได้มีการติดตามผลหรือสำรวจ (ถ้าเป็นโครงการที่ที่ปรึกษาเก็บข้อมูลที่ SME นำผลมาใช้)
- 3) หน่วยงานมีการติดตามผลหรือสำรวจ แต่ไม่รายงานผลให้ที่ปรึกษา

6.2.32 ระยะเวลาการเข้าไปดำเนินการ

- 1) หน่วยงานมีการเข้าไปดำเนินการในเวลาที่เหมาะสมกับเวลาในการพัฒนาหรือแก้ไขปัญหา (ไตรมาส 1 ควรจัดซื้อจัดจ้างและเริ่มดำเนินการไตรมาส 2)
- 2) หน่วยงานเริ่มดำเนินการล่าช้าส่งผลให้เวลาที่เหลือในการพัฒนาหรือแก้ไขปัญหาน้อยเกินไป

6.3 การรวมกลุ่ม (Cluster) และการสร้างเครือข่ายธุรกิจ (Network) งบประมาณในส่วนของ

กิจกรรม ..... บาท ในหัวข้อ ดังนี้

- 6.3.1) รวมกลุ่มผู้ประกอบการในห่วงโซ่ (Value chain) เดียวกัน 6.3.2) รวมกลุ่มผู้ประกอบการคนละห่วงโซ่
- 6.3.3) สร้างเครือข่ายกับหน่วยงานรัฐ เอกชนในประเทศ 6.3.4) สร้างเครือข่ายกับหน่วยงานในต่างประเทศ
- 6.3.5) ชื่อกลุ่ม Cluster ..... จำนวนสมาชิก ..... คน ทำกิจกรรม .....
- 6.3.6) ชื่อกลุ่ม Network ..... จำนวนสมาชิก ..... คน ทำกิจกรรม .....
- 6.3.7) เกรจาจับคู่ธุรกิจ ..... คู่ จำนวนเงิน ..... ล้านบาท
- 6.3.8) อื่นๆ (ระบุ) .....

6.3.9 ผลการดำเนินงาน

ผลผลิต	ผลลัพธ์	ผลกระทบ
☐ จำนวนผู้ประกอบการที่เข้าร่วมคลัสเตอร์หรือเครือข่าย ..... ราย ☐ จำนวนธุรกิจชุมชนที่เข้าร่วมคลัสเตอร์หรือเครือข่าย ..... ราย ☐ จำนวน Product Champion ..... ผลิตภัณฑ์	☐ จำนวนเครือข่าย/คลัสเตอร์ที่มีข้อตกลงในการดำเนินการร่วมกัน..... ☐ การดำเนินการตามข้อตกลง ☐ 1) ไม่เกิดความร่วมมือ ☐ 2) เกิดความร่วมมือ_อยู่ระหว่างดำเนินการตามข้อตกลง ☐ 3) ดำเนินการตามความร่วมมือ_ไม่ได้ผลตามวัตถุประสงค์ ☐ 4) ดำเนินการตามความร่วมมือ_ได้ ผลตามวัตถุประสงค์	☐ รายได้/ยอดขายที่เพิ่มขึ้น .....บาทต่อปี ☐ ต้นทุนการผลิตที่ลดลง.....บาทต่อปี ☐ ต้นทุนการจัดซื้อที่ลดลง.....บาทต่อปี ☐ มูลค่าการส่งออกที่เพิ่มขึ้น.....บาทต่อปี ☐ มูลค่าการลงทุนที่เพิ่มขึ้น.....บาทต่อปี ☐ ต้นทุนโลจิสติกส์ที่ลดลง.....บาทต่อปี ☐ เกิดธุรกิจเฉพาะทางใหม่จำนวน ..... ธุรกิจ ชื่อธุรกิจ .....
		☐ จ้างงานเพิ่มขึ้น ..... คน มูลค่า..... บาทต่อปี ☐ ช่องทางการตลาดเพิ่ม.....ช่องทาง ได้แก่ ..... ☐ มีส่วนแบ่งการตลาด ..... % ☐ อื่นๆ (ระบุ) .....

6.3.10 ระบบการคัดเลือก/คัดกรองเครือข่าย หรือสมาชิกคลัสเตอร์

- 1) หน่วยงานมีหลักเกณฑ์ หรือเงื่อนไขการคัดเลือกสมาชิกหรือเครือข่ายที่จะเข้าร่วม
 1) มี   2) ไม่มี

6.3.11 ระบบการติดตามผล

- 1) หน่วยงานมีการติดตามผลการรวมกลุ่มหรือการดำเนินกิจกรรมของเครือข่าย
 1.1) ผลการสำรวจเป็นที่พอใจของสมาชิกหรือเครือข่ายอยู่ในระดับที่ดีมากถึงมากที่สุด
 1.2) ผลการสำรวจเป็นที่พอใจของสมาชิกหรือเครือข่ายอยู่ในระดับปานกลางถึงน้อย
 2) หน่วยงานไม่ได้มีการติดตามผลหรือสำรวจ (ถ้าเป็นโครงการที่ปรึกษาเก็บข้อมูลที่ SME นำผลมาใช้)
 3) หน่วยงานมีการติดตามผลหรือสำรวจ แต่ไม่รายงานผลให้ที่ปรึกษา

**6.4 การเข้าร่วมงานแสดงสินค้า งบประมาณในส่วนของกิจกรรม .....บาท
 ในหัวข้อ ดังนี้**

- 6.4.1) งานแสดงผลภัณฑ์ต้นแบบ   6.4.2) งานแสดงผลภัณฑ์ทั่วไป
 6.4.3) งานแสดงผลภัณฑ์นวัตกรรม   6.4.4) งานจำหน่ายผลิตภัณฑ์ในตลาดในประเทศ
 6.4.5) งานจำหน่ายผลิตภัณฑ์ในตลาดต่างประเทศ   6.4.6) เจริญการค้าและจับคู่ธุรกิจ
 6.4.7) อื่นๆ (ระบุ) .....

6.4.8 ผลการดำเนินงาน

ผลผลิต	ผลลัพธ์	ผลกระทบ
☐ จำนวนผู้ประกอบการที่เข้าร่วมกิจกรรม .....ราย	☐ มูลค่ายอดขายที่เกิดขึ้นภายในงาน ..... บาท ☐ ร้อยละของผู้ประกอบการที่เข้าร่วมงานแสดงสินค้าแล้วเกิดธุรกรรมทางธุรกิจ..... ☐ จำนวนคู่ธุรกิจ.....ราย ☐ ร้อยละของผู้ประกอบการและวิสาหกิจชุมชนที่เข้าร่วมการจับคู่ธุรกิจแล้วเกิดข้อตกลงธุรกิจร่วมกัน..... ☐ อื่นๆ (ระบุ)	☐ มูลค่ายอดขายที่เกิดจากการเข้าร่วมงานหรือเกิดภายหลังเข้าร่วมงานแสดงสินค้า.....บาทต่อปี ☐ มีคำสั่งซื้อล่วงหน้ามูลค่า.....บาทต่อปี ☐ มูลค่าการส่งออก.....บาทต่อปี ☐ ขยายธุรกิจเพิ่ม.....สาขา ชื่อ..... ☐ จำนวนเพิ่มขึ้น ..... คน ☐ มูลค่า..... บาทต่อปี ☐ อื่นๆ (ระบุ) .....

6.5 การสร้างแบรนด์และโลโก้ งบประมาณในส่วนของกิจกรรม .....บาท ในหัวข้อ ดังนี้

- 6.5.1) การสร้างแบรนด์หรือโลโก้ใหม่   6.5.2) การต่อยอดแบรนด์เดิม
 6.5.3) การรักษาภาพลักษณ์แบรนด์เดิม   6.5.4) การพัฒนาแบรนด์สู่ตลาดต่างประเทศ
 6.5.5) การจดทะเบียนแบรนด์   6.5.6) การศึกษาแบรนด์คู่แข่ง
 6.5.7) อื่นๆ.....

6.5.8 ผลการดำเนินงาน

ผลผลิต	ผลลัพธ์	ผลกระทบ
☐ จำนวนผู้ประกอบการที่เข้าร่วมกิจกรรม.....ราย ☐ จำนวนแบรนด์ที่ได้รับการพัฒนา..... แแบรนด์ ☐ จำนวนผู้ประกอบการที่ยื่นจดทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญา..... ราย ☐ อื่นๆ (ระบุ)	☐ ร้อยละของผู้ประกอบการที่สามารถปล่อยแบรนด์ใหม่ออกสู่ตลาด..... ☐ ร้อยละของผู้ประกอบการที่ลูกค้ามีความพึงพอใจต่อแบรนด์ในระดับมากและเกิดความจงรักภักดี..... ☐ จำนวนการจดทะเบียนแบรนด์..... แแบรนด์ ชื่อแบรนด์ ..... ☐ อื่นๆ (ระบุ)	☐ ยอดขายที่เพิ่มขึ้นจากแบรนด์ใหม่..... บาทต่อปี ☐ ยอดขายที่เพิ่มขึ้นจากแบรนด์เดิม.....บาทต่อปี ☐ ยอดขายที่เพิ่มขึ้นจากความคุ้มครองทางทรัพย์สินทางปัญญา..... บาทต่อปี ☐ ส่วนแบ่งการตลาดแบรนด์เดิม.....% ☐ ส่วนแบ่งการตลาดที่เกิดจากการสร้างแบรนด์ใหม่ ..... % ☐ ส่วนแบ่งการตลาดของกลุ่มแข่งขัน..... % ☐ อื่นๆ (ระบุ) .....

6.6 การบ่มเพาะธุรกิจ (Early Stage/Startup) งบประมาณในส่วนของกิจกรรม .....บาท

ในหัวข้อ ดังนี้

- 6.6.1) การทำแผนธุรกิจ   6.6.2) การจดทะเบียนธุรกิจ   6.6.3) การประสาน จัดหาแหล่งเงินทุน
 6.6.4) การให้คำแนะนำและช่วยเหลือแก้ไขปัญหาเบื้องต้น
 6.6.5) การจัดหาทีมที่ปรึกษา หรือผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน
 6.6.6) การอำนวยความสะดวกในการขอใช้เครื่องมืออุปกรณ์ในการผลิต วิจัย พัฒนา วิเคราะห์ ทดสอบผลิตภัณฑ์
 6.6.7) การประสานเชื่อมโยงเครือข่ายผู้ประกอบการที่จะเอื้อประโยชน์ต่อกัน
 6.6.8) การศึกษาพฤติกรรมผู้บริโภค
 6.6.9) การเพิ่มช่องทางการเข้าถึงตลาดและการขยายธุรกิจ
 6.6.10) การร่วมลงทุน หรือควบรวมกิจการ   6.6.11)
 อื่นๆ.....

6.6.12 ผลการดำเนินงาน

ผลผลิต	ผลลัพธ์	ผลกระทบ
☐ จำนวนผู้ประกอบการที่เข้าร่วมกิจกรรม.....ราย ☐ อื่นๆ (ระบุ)	☐ ร้อยละของผู้ประกอบการที่เข้าร่วมโครงการและสามารถจัดตั้งธุรกิจและอยู่รอด..... ☐ จำนวนผู้ประกอบการที่ได้รับการพัฒนาและเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้.....ราย ☐ จำนวนผู้ประกอบการที่เข้าถึงตลาดหลักทรัพย์ MAI .....ราย ☐ จำนวนผู้ประกอบการที่มีผู้ร่วมทุน.....ราย ☐ จำนวนผู้ประกอบการที่ได้รับการควบกิจการ.....ราย ☐ จำนวนผู้ประกอบการที่ได้รับการร่วมทุนจากบริษัทร่วมทุนแห่งชาติ.....ราย ☐ อื่นๆ (ระบุ)	☐ รายได้/ยอดขายที่เพิ่มขึ้น.....บาทต่อปี ☐ จำนวนผู้ประกอบการที่เข้าสู่ระบบภาษี .....ราย ☐ รัฐบาลจัดเก็บภาษีนิติบุคคลได้เพิ่ม ..... ล้านบาทต่อปี ☐ การเพิ่มจำนวนผู้ประกอบการในระบบการจดทะเบียนธุรกิจ.....ราย ☐ การจ้างงานเพิ่มขึ้น.....ราย คิดเป็นมูลค่า.....บาทต่อปี ☐ สินเชื่อช่วยธุรกิจเติบโต.....ล้านบาท ☐ ธุรกิจอยู่รอดเพิ่มขึ้น.....ราย ☐ การขยายตัวสินเชื่อธุรกิจรายใหม่ (ที่ไม่ใช่รายใหญ่) ..... ล้านบาท ☐ มูลค่าการระดมทุนของกิจการที่เริ่มต้น และวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม..... ล้านบาท ☐ อื่นๆ (ระบุ) .....

6.6.13 ระบบการติดตามผล

- 1) หน่วยงานมีการติดตามผลความคิดเห็นหรือความพึงพอใจของผู้ขอรับคำแนะนำ/รับบริการ
  - 1.1) ผลการสำรวจอยู่ในระดับที่ดีมากถึงมากที่สุด
  - 1.2) ผลการสำรวจอยู่ในระดับปานกลางถึงน้อย
- 2) หน่วยงานไม่ได้มีการติดตามผลหรือสำรวจ (ถ้าเป็นโครงการที่ที่ปรึกษาเก็บข้อมูลที่ SME นำผลมาใช้)
- 3) หน่วยงานมีการติดตามผลหรือสำรวจ แต่ไม่รายงานผลให้ที่ปรึกษา

6.7 การส่งเสริมตลาดอิเล็กทรอนิกส์ (e-Commerce) งบประมาณในส่วนของกิจกรรม .....บาท

ในหัวข้อ ดังนี้

- 6.7.1) รองรับตลาดในประเทศ 6.7.2) รองรับตลาดต่างประเทศ
 6.7.3) เชื่อมโยงการเติบโตกับธุรกิจที่เกี่ยวข้อง

6.7.4 ผลการดำเนินงาน

ผลผลิต	ผลลัพธ์	ผลกระทบ
☐ จำนวนผู้ประกอบการที่เข้าร่วมกิจกรรม..... ราย ☐ อื่นๆ (ระบุ).....	☐ ร้อยละของผู้ประกอบการและวิสาหกิจชุมชนที่ใช้ E-Commerce แล้วมียอดขายหรือรายได้เพิ่มขึ้น ☐ จำนวนผู้ประกอบการที่ชำระเงินผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ ..... ราย ☐ อื่นๆ (ระบุ)	☐ รายได้/ยอดขายที่เพิ่มขึ้น.....บาทต่อปี ☐ รายได้จาก E-Commerce .....บาทต่อปี ☐ มูลค่าการส่งออกที่เพิ่มขึ้น.....บาทต่อปี ☐ มูลค่าโลจิสติกส์ที่เพิ่มขึ้น.....บาทต่อปี ☐ ภาษีที่รัฐเก็บได้เพิ่มขึ้นจากธุรกิจ e-Commerce .....บาทต่อปี ☐ ธุรกิจเกิดการลงทุนเพิ่มขึ้น.....บาทต่อปี ☐ เกิดการจ้างงานเพิ่มขึ้น.....ราย คิดเป็นมูลค่า.....บาทต่อปี ☐ อื่นๆ (ระบุ) .....

6.8 การดูงาน

- 6.8.1) ภาพรวม 6.8.2) การตลาด 6.8.3) กระบวนการผลิต 6.8.4) ระบบการบริหารจัดการ
 6.8.5) ผลิตภัณฑ์ 6.8.6) บรรจุภัณฑ์ 6.8.7) การบริหารสินค้าคงคลัง 6.8.8) เทคโนโลยีหรือนวัตกรรม
 6.8.9) การจัดการโลจิสติกส์ 6.8.10) ธุรกิจต้นแบบ 6.8.11) อื่นๆ .....

6.8.12 ผลการดำเนินงาน

ผลผลิต	ผลลัพธ์	ผลกระทบ
☐ จำนวนผู้ประกอบการที่เข้าร่วมกิจกรรม...ราย ☐ อื่นๆ (ระบุ)	☐ ร้อยละของผู้ประกอบการที่นำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์..... ☐ ร้อยละของผู้ประกอบการที่ปรับเปลี่ยนธุรกิจเดิมสู่ธุรกิจใหม่..... ☐ อื่นๆ (ระบุ).....	☐ รายได้/ยอดขายที่เพิ่มขึ้น .....บาทต่อปี ☐ ต้นทุนการผลิตที่ลดลง.....บาทต่อปี ☐ ผลผลิตการผลิตเพิ่มขึ้น ..... % ☐ มูลค่าการส่งออกที่เพิ่มขึ้น.....บาทต่อปี ☐ มูลค่าการลงทุนที่เพิ่มขึ้น.....บาทต่อปี ☐ อื่นๆ (ระบุ) .....

**6.9 การจัดกิจกรรมการประกวดให้รางวัล และการส่งเสริมเข้าสู่มาตรฐานสากล งบประมาณในส่วนของ
กิจกรรม .....บาท ในหัวข้อ ดังนี้**

- 6.9.1) ด้านมาตรฐานการผลิต 6.9.2) ด้านการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรม 6.9.3) ด้านการบริหารจัดการ
 6.9.4) ด้านการตลาด 6.9.5) ด้านความคิดสร้างสรรค์ 6.9.6) ต้นแบบบุคคลหรือผู้บริหาร
 6.9.7) ด้านความรับผิดชอบต่อการประกอบการ สังคม ชุมชน สิ่งแวดล้อม
 6.9.8) อื่นๆ (ระบุ).....

6.9.9 ผลการดำเนินงาน

ผลผลิต	ผลลัพธ์	ผลกระทบ
☐ จำนวนผู้สมัคร.....ราย ☐ ผลงานที่เข้าร่วม.....ชิ้น ☐ อื่นๆ (ระบุ)	☐ จำนวนผู้ได้รับประโยชน์จากการ เข้าร่วมงาน เช่น ☐ การจับคู่ธุรกิจ..... ราย ☐ มียอดคำสั่งซื้อเพิ่มขึ้น..... ราย ☐ ลูกค้าเชื่อมั่นเพิ่มขึ้น ..... ราย ☐ อื่นๆ (ระบุ)	☐ รายได้/ยอดขายที่เพิ่มขึ้น .....บาท ต่อปี ☐ ต้นทุนการผลิตที่ลดลง.....บาท ต่อปี ☐ ผลิตภาพการผลิตเพิ่มขึ้น ..... % ☐ มูลค่าการส่งออกที่เพิ่มขึ้น.....บาท ต่อปี ☐ มูลค่าการลงทุนที่เพิ่มขึ้น.....บาท ต่อปี ☐ อื่นๆ (ระบุ) .....

6.10 การส่งเสริมขยายการลงทุนและธุรกิจ งบประมาณในส่วนของกิจกรรม .....บาท ในรูปแบบดังนี้

รูปแบบ	ผลผลิต	ผลลัพธ์และผลกระทบ
☐ 6.10.1) การส่งเสริมผู้ประกอบการ OEM เปลี่ยนหรือเพิ่มช่องทางเป็นผู้ขายสินค้าต่อผู้บริโภคเอง	☐ จำนวนผู้ประกอบการที่ได้รับการพัฒนา..... ราย	☐ จำนวนผู้ประกอบการ OEM ที่สามารถขายสินค้าต่อผู้บริโภคเอง.....ราย ☐ รายได้/ยอดขายที่เพิ่มขึ้น .....บาทต่อปี ☐ อื่นๆ (ระบุ) .....
☐ 6.10.2) การส่งเสริมการขยายธุรกิจในรูปแบบแฟรนไชส์	☐ จำนวนผู้ประกอบการที่ขยายธุรกิจในรูปแบบแฟรนไชส์..... ราย	☐ มูลค่าตลาดของแฟรนไชส์.....บาท ☐ การเกิดผู้ประกอบการใหม่ในสายป่านธุรกิจแฟรนไชส์.....ราย มูลค่า.....บาทต่อปี ☐ อื่นๆ (ระบุ) .....
☐ 6.10.3) การส่งเสริมการขยายธุรกิจไปลงทุนในต่างประเทศ	☐ จำนวนผู้ประกอบการที่ได้รับการส่งเสริม..... ราย	☐ จำนวนธุรกิจที่ขยายการลงทุนไปต่างประเทศ.....ราย ☐ ตลาดอาเซียน .....ราย ☐ ตลาดอื่นๆ .....ราย ชื่อธุรกิจ ..... ☐ มูลค่าการลงทุน.....บาทต่อปี ☐ อื่นๆ (ระบุ) .....
☐ 6.10.4) การส่งเสริมขยายการลงทุนไปสู่ภูมิภาคหรือพื้นที่อื่นๆ ภายในประเทศ	☐ จำนวนผู้ประกอบการที่ได้รับการพัฒนาและเข้าร่วมการส่งเสริม..... ราย	☐ จำนวนธุรกิจที่ขยายการลงทุนไปยังภูมิภาค..... ราย จังหวัด..... ☐ มูลค่าการลงทุน.....บาทต่อปี ☐ เกิดการจ้างงานในพื้นที่.....ราย คิดเป็นมูลค่า.....บาทต่อปี ☐ อื่นๆ (ระบุ) .....
☐ 6.10.5) การพัฒนา Business Model ใหม่	☐ จำนวนผู้ประกอบการที่ได้รับการพัฒนา..... ราย	☐ ผู้ประกอบการสาขาธุรกิจ.....จำนวน..... ราย ที่ประสบความสำเร็จจาก Business Model ใหม่ ☐ มีรายได้/ยอดขายเพิ่มขึ้น .....บาทต่อปี ☐ ส่งออกเพิ่มขึ้น.....บาท ลงทุนเพิ่มขึ้น.....บาท ☐ จ้างงานเพิ่มขึ้น.....ราย มูลค่า.....บาท ☐ อื่นๆ (ระบุ) .....

รูปแบบ	ผลผลิต	ผลลัพธ์และผลกระทบ
☐ 6.10.6) การแตกไลน์ธุรกิจ (Diversification)	☐ จำนวนผู้ประกอบการที่ได้รับการพัฒนา..... ราย	☐ จำนวนธุรกิจใหม่ออกสู่ตลาดได้..... ราย ☐ มูลค่าการลงทุน.....บาท มูลค่าการจ้างงาน.....บาท ☐ อื่นๆ (ระบุ) .....
☐ 6.10.7) การพัฒนาสินค้าและบริการใหม่	☐ จำนวนผู้ประกอบการที่ได้รับการพัฒนา..... ราย	☐ ผลิตภัณฑ์ใหม่เป็นที่ยอมรับของตลาด.....ชิ้น ชื่อผลิตภัณฑ์ใหม่..... ☐ ตรายี่ห้อ ..... ☐ จุดทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญา.....ผลงาน ☐ รายได้/ยอดขายที่เพิ่มขึ้น .....บาทต่อปี ☐ Productivity การผลิตเพิ่มขึ้น.....% ☐ Productivity แรงงานเพิ่มขึ้น.....% ☐ อื่นๆ (ระบุ) .....

6.11 การส่งเสริมปัจจัยเอื้อต่อการประกอบธุรกิจ (Ecosystem) งบประมาณในส่วนของกิจกรรม .....บาท ในหัวข้อ ดังนี้

มาตรการ	ผู้ประกอบการที่ใช้/ได้รับประโยชน์ (ราย)
☐ 6.11.1) มาตรการนโยบายการส่งเสริมด้านการเข้าถึงแหล่งเงินทุน/มาตรการทางภาษี/มาตรการบัญชีเดียว/มาตรการจดทะเบียนนิติบุคคล/มาตรการการเข้าถึงการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ	
☐ 6.11.2) กฎระเบียบที่เอื้อต่อการประกอบธุรกิจ	
☐ 6.11.3) การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานสนับสนุนธุรกิจ เช่น การสื่อสาร/ น้ำ/ ไฟฟ้า/ อินเทอร์เน็ต/ ระบบการขนส่ง(โลจิสติกส์)/ ศูนย์กระจายสินค้า เป็นต้น	
☐ 6.11.4) ศูนย์ให้ข้อมูลและคำปรึกษาแนะนำด้านต่างๆ เช่น การออกแบบ การจัดตั้งธุรกิจ เป็นต้น	
☐ 6.11.5) ระบบ Service Provider (ที่เลี้ยง/ที่ปรึกษา/นักวินจชัย/นักวิจัย/ผู้เชี่ยวชาญ) ในการพัฒนาธุรกิจแต่ละด้าน	
☐ 6.11.6) การตลาดออนไลน์และออฟไลน์ หรือการเชื่อมโยงผู้ประกอบการกับเทคโนโลยีหรือโปรแกรมซอฟต์แวร์	
☐ 6.11.7) การเผยแพร่ข้อมูลและองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการประกอบธุรกิจ และการรองรับการเปลี่ยนแปลงและการเติบโตในอนาคต	
☐ 6.11.8) ระบบปฏิบัติการตรวจสอบ (ห้องแล็บ/การสอบเทียบ) และการออกใบรับรองการันตีสินค้าและบริการ	
☐ 6.11.9) พัฒนาเครือข่ายผู้ให้บริการสู่ One Stop Service	
☐ 6.11.10) ระบบ E-commerce Platform	
☐ 6.11.11) อื่นๆ (ระบุ)	

7. กิจกรรมการดำเนินงานของหน่วยงาน สอดคล้องกับภารกิจหรือไม่

ใช่	ไม่ใช่	แนวทางการพิจารณา
☐	☐	1) กิจกรรมทั้งหมดเป็นภารกิจตามวัตถุประสงค์จัดตั้งขององค์กร : พิจารณากฎกระทรวง / พรฎ. / พ.ร.บ. / รัฐบาลมอบหมายเพิ่มเติม การพิจารณาครอบคลุมสิ่งที่จะต้องดำเนินการ กลุ่มเป้าหมาย และพื้นที่
		2) อาจไม่ใช่ภารกิจหลักโดยตรง แต่เป็นกิจกรรมสนับสนุนยุทธศาสตร์ที่ขยายผลต่อยอด จะต้องพิจารณาต่อ ดังนี้
☐		2.1) ทำให้การส่งเสริมหรือแก้ไขปัญหาเกิดประสิทธิผลยิ่งขึ้น เช่น • ไม่มีหน่วยงานอื่นดำเนินการ • มุ่งเน้นกลุ่มเป้าหมายเฉพาะที่การส่งเสริมพัฒนาของหน่วยงานอื่นๆ ไม่สามารถเข้าถึงได้ • เป็นเรื่องใหม่ที่มีการส่งเสริมของหน่วยงานรัฐยังไม่เพียงพอ • เป็นพื้นที่หรือกลุ่มเป้าหมายที่หน่วยงานอื่นๆ ดำเนินการไม่ได้ เช่น กลุ่มผู้ต้องขัง พื้นที่ทหาร เป็นต้น
☐		2.2) การขยายกิจกรรมบางส่วนไปเข้าซ้อนกับภารกิจหน่วยงานอื่น และส่วนนั้นหน่วยงานอื่นดำเนินการได้ดีกว่า
☐		2.3) กิจกรรมทั้งหมดไปเข้าซ้อนกับภารกิจหน่วยงานอื่น และหน่วยงานอื่นดำเนินการได้ดีกว่า
		กิจกรรมหรือรูปแบบที่เข้าซ้อน ....
☐		มีความเข้าซ้อนกับหน่วยงานภายใต้แผนบูรณาการฯ ได้แก่ .....
☐		มีความเข้าซ้อนกับหน่วยงานภายนอกแผนบูรณาการฯ ได้แก่ .....

8. กิจกรรมการดำเนินงานของหน่วยงาน มีการบูรณาการกับหน่วยงานอื่นๆ หรือไม่

- 8.1) ควรมีการส่งต่อให้กับหน่วยงาน.....
- 8.2) ควรมีการร่วมกับหน่วยงาน.....
- 8.3) ควรมุ่งเป้าหมายเดียวกันกับ.....ในเรื่อง.....
- 8.4) ควรมีการรับกลุ่มเป้าหมาย/กิจกรรมต่อจาก.....
- 8.5) อื่นๆ (ระบุ) .....

9. การติดตาม กำกับโครงการ

- 9.1) ไม่มีการติดตาม กำกับโครงการ
- 9.2) มีการติดตาม กำกับโครงการ อย่างสม่ำเสมอ ราย 6 เดือน
- 9.3) มีการติดตาม กำกับโครงการ อย่างสม่ำเสมอ รายเดือน หรือรายไตรมาส
- 9.4) มีการติดตาม กำกับโครงการ อย่างเป็นระบบและอย่างสม่ำเสมอ รายเดือน หรือรายไตรมาส

10. การแก้ไขปัญหาระหว่างดำเนินโครงการ (กรณีโครงการเกิดปัญหา)

- 10.1) ยังอยู่ระหว่างการแก้ไขปัญหา
- 10.2) มีการแก้ไขปัญหาได้แล้วเสร็จ แต่ปัญหาที่เกิดขึ้นส่งผลกระทบต่อผลผลิตทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ
- 10.3) มีการแก้ไขปัญหาได้แล้วเสร็จ แต่ปัญหาที่เกิดขึ้นส่งผลให้เกิดความล่าช้าในการดำเนินการแต่สามารถดำเนินการเสร็จได้ทันเมื่อจบโครงการ

11. ความยั่งยืนของการดำเนินการ

- 11.1) จะเกิดผลกับผู้ประกอบการในระยะเวลาอันสั้น 3 เดือน – 1 ปี
- 11.2) จะเกิดผลกับผู้ประกอบการจนถึง 3- 5 ปี
- 11.3) จะเกิดผลกับผู้ประกอบการระยะยาวจนถึง 5 ปีขึ้นไป
- 11.4) ไม่มั่นใจว่าจะเกิดผลกับผู้ประกอบการนานแค่ไหน

12. ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานของหน่วยงานผู้รับผิดชอบโครงการ

.....
 .....

13. ข้อเสนอแนะต่อหน่วยงานเจ้าภาพสำหรับการผลักดันแผนงานโครงการและการติดตามประเมินผล

.....
 .....

14. ผลการดำเนินงานตามผลผลิตที่กำหนดไว้ (ยึดตามเอกสารงบประมาณที่กำหนดไว้กับสำนักงบประมาณ)

รายการตัวชี้วัดผลผลิต/ผลลัพธ์	เป้าหมาย	ผลการดำเนินงาน	ร้อยละ

✍ ขอขอบพระคุณในความอนุเคราะห์ในการตอบข้อมูล ✍

2. แบบสอบถามผู้ประกอบการ

โครงการ .....

คำชี้แจง : สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) เป็นหน่วยงานกลางในการรวบรวมและประเมินผลการส่งเสริม SMEs ของทุกหน่วยงานที่ดำเนินโครงการส่งเสริม SMEs ปีงบประมาณ 2563 และติดตามผลโครงการปีงบประมาณ 2564 เพื่อรายงานให้รัฐบาล และสำนักงานงบประมาณทราบ โดย สสว. ได้ว่าจ้างบริษัท ทริส คอร์ปอเรชั่น จำกัด เป็นผู้ทำการสำรวจจัดเก็บข้อมูล ผลของการเข้าร่วมโครงการฯ ปัญหาจากการเข้าร่วมโครงการฯ และรับข้อเสนอแนะต่างๆ ทั้งนี้ สสว. ขอขอบคุณทุกท่านในการให้ความร่วมมือตอบแบบสอบถามโครงการฯ ฉบับนี้

การตอบแบบสอบถาม : โปรดทำเครื่องหมาย หน้ารายการที่เลือก และระบุความเห็นกรณีที่มีข้อติบายรายละเอียด

1. เพศ 1) ชาย 2) หญิง
2. อายุ 1) ต่ำกว่า 20 ปี 2) 21-30 ปี 3) 31-40 ปี
 4) 41-50 ปี 5) 51-60 ปี 6) มากกว่า 60 ปี
3. จบการศึกษาสูงสุด
 1) ประถมศึกษา หรือต่ำกว่า 2) มัธยมศึกษาตอนต้น 3) มัธยมศึกษาตอนปลาย
 4) ปวช./ปวส./ปวท./อนุปริญญา 5) ปริญญาตรี 6) ปริญญาโท 7) ปริญญาเอก
4. สถานะบุคคล
 1) เจ้าของกิจการ 2) ทายาท 3) ผู้บริหาร 4) หัวหน้างาน 5) พนักงาน
5. สถานะธุรกิจ
 1) บุคคลธรรมดา (จดทะเบียนพาณิชย์) 2) นิติบุคคล เลขทะเบียน .....
- 3) บุคคลธรรมดา (ไม่จดทะเบียน) 4) สหกรณ์ เลขทะเบียน .....
- 5) กลุ่ม OTOP/อื่นๆ ..... 6) วิสาหกิจชุมชน เลขทะเบียน .....
6. ประเภทการประกอบการ
ภาคการผลิต สาขา 1) ยานยนต์และชิ้นส่วน 2) เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ 3) แม่พิมพ์
 4) สิ่งพิมพ์ 5) ผลิตภัณฑ์พลาสติก 6) ผลิตภัณฑ์กระดาษ 7) บรรจุกัมภ์
 8) ผลิตภัณฑ์ยาง 9) เฟอร์นิเจอร์ไม้ ผลิตภัณฑ์ไม้ และเครื่องเรือนไม้
 10) หัตถอุตสาหกรรม 11) อัญมณีและเครื่องประดับ 12) สิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม
 13) เครื่องหนังและรองเท้า 14) แก้วและเซรามิกส์ 15) ยาและสมุนไพร
 16) เคมีภัณฑ์ 17) เครื่องสำอาง 18) ผลิตภัณฑ์ฮาลาล 19) อาหาร
 20) ของเล่นเด็ก 21) เหล็กและโลหะการ 22) เครื่องจักรกล
 23) ธุรกิจที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม 24) พลังงานและพลังงานทดแทน
 25) อื่นๆ (ระบุ) .....
- ภาคการค้า สาขา 26) ค้าส่ง 27) ค้าปลีก 28) นายหน้า 29) แฟรนไชส์
 30) อื่นๆ (ระบุ) .....

- ภาคบริการ สาขา 31) ธุรกิจท่องเที่ยว 32) ธุรกิจร้านอาหาร 33) ธุรกิจที่พักแรม 34) ธุรกิจบันเทิง
 35) ธุรกิจการแพทย์ 36) ธุรกิจออกแบบ 37) ธุรกิจที่ปรึกษา
 38) ธุรกิจการศึกษา 39) ธุรกิจสปาและบริการสุขภาพ 40) ธุรกิจก่อสร้าง
 41) ธุรกิจขนส่งและโลจิสติกส์ 42) ธุรกิจสารสนเทศ/Digital Content
 43) ธุรกิจการประชุมและแสดงสินค้า 44) ธุรกิจให้เช่า 45) ธุรกิจซ่อมบำรุง
 46) ธุรกิจการกีฬาและนันทนาการ 47) อื่นๆ (ระบุ) .....

- ภาคการเกษตร 48) เกษตรแปรรูป 49) เกษตรอินทรีย์ 50) ปุ๋ย 51) ผลิตภัณฑ์ชีวภาพ
 52) การปลูกพืช 53) การเลี้ยงสัตว์ 54) การประมง 55) ปศุสัตว์แช่เย็นแช่แข็ง
 56) อาหารออร์แกนิก อาหารคลีนฟู้ด 57) เครื่องดื่มสมุนไพร
 58) ผักและผลไม้กระป๋อง (รวมการเก็บรักษาอื่นๆ)
 59) ปลากระป๋อง อาหารทะเลกระป๋อง (รวมการเก็บรักษาอาหารทะเลอื่นๆ)
 60) อื่นๆ (ระบุ) .....

7. ขนาดของธุรกิจ

- 1) ธุรกิจขนาดกลาง (Medium) 2) ธุรกิจขนาดย่อม (Small) 3) ธุรกิจขนาดย่อย (Micro)
 4) ธุรกิจวิสาหกิจชุมชน 5) ธุรกิจ OTOP 6) ธุรกิจสหกรณ์

8. รายได้

- 1) ไม่เกิน 1.8 ลบ. 2) ไม่เกิน 50 ลบ. 3) ไม่เกิน 100 ลบ. 4) เกิน 50-300 ลบ.
 5) เกิน 100-500 ลบ.

9. จำนวนแรงงาน

- 1) ไม่เกิน 5 คน 2) ไม่เกิน 30 คน 3) ไม่เกิน 50 คน 4) เกิน 30-100 คน
 5) เกิน 50-200 คน

10. แหล่งประกอบการ

- 1) จังหวัด ..... 2) เขตประกอบการ ..... 3) นิคมอุตสาหกรรม .....

11. ท่านเข้าร่วมโครงการ โดยรับรู้ข่าวสารจากแหล่งใด

- 1) หนังสือ/จดหมายเชิญ/จดหมายข่าว/Email 2) เว็บไซต์ สสว.
 3) पोสเตอร์/ หนังสือพิมพ์ 4) รายการวิทยุ
 5) รายการโทรทัศน์ 6) หน่วยงานราชการติดต่อมา
 7) การแนะนำจากคนรู้จัก 8) การแนะนำจากหน่วยงานอื่นๆ
(ระบุ).....

12. สถานะธุรกิจของผู้ประกอบการอยู่ในกลุ่มใด

- 1) Startup / Early Stage   2) Micro   3) Small   4) Medium & High Potential
- 5) ไม่ระบุกลุ่ม
- 1) เป็นผู้สนใจทำธุรกิจ
- 2) เป็นผู้ประกอบการกลุ่มธุรกิจในระยะเริ่มต้น (Early Stage)
(กลุ่มผู้สนใจที่จะเริ่มต้นธุรกิจ และกลุ่มผู้ประกอบการใหม่ที่มีระยะเวลาการดำเนินธุรกิจระหว่าง 0-3 ปี และกลุ่มผู้ประกอบการใหม่ที่มีรูปแบบธุรกิจที่ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมเป็นหลัก โดยจะใช้นิยามการเป็นผู้ประกอบการ Startup)
- 3) ผู้ประกอบการกลุ่มทั่วไป (Regular)
(ผู้ประกอบการที่มีระยะการดำเนินธุรกิจ 3 ปีขึ้นไป โดยธุรกิจอยู่ในระยะกำลังเติบโต เน้นการตลาดในประเทศ)
- 4) ผู้ประกอบการที่มีศักยภาพ (Strong)
(ผู้ประกอบการที่มีระยะการดำเนินธุรกิจ 3 ปีขึ้นไป โดยมีอัตราการเติบโตของรายได้เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 ในระยะ 3 ปีที่ผ่านมา มีศักยภาพในการเติบโตทั้งในประเทศและต่างประเทศ เน้นการพัฒนาแบบก้าวกระโดด)
- 5) ผู้ประกอบการที่อยู่ในระยะอิมมัตู (Maturity)
(เป็นผู้ประกอบการที่มีจุดที่ยอดขายอยู่ในระดับสูงสุด เป็นจุดที่ซบเซา และอัตราการเพิ่มยอดขายจะต่ำลง หรือคงที่ ไม่อาจจะมียอดสูงไปกว่านี้ในช่วง 3 ปีที่ผ่านมา)
- 6) ผู้ประกอบการที่ประสบปัญหาในการดำเนินธุรกิจหรือช่วงซบเซา (Turn around)
(เป็นผู้ประกอบการที่ขาดทุนหรือยอดขายลดลงต่อเนื่องในช่วง 3 ปีที่ผ่านมา และต้องการความช่วยเหลือ)
- 7) ผู้ประกอบการที่อยู่ในช่วงการเติบโตขึ้นในรอบใหม่ (Revitalization)
(เป็นผู้ประกอบการที่อยู่ระหว่างหรือมีการพัฒนาต่อยอดธุรกิจและทำให้ธุรกิจฟื้นตัวได้)

13. ก่อนเข้าร่วมโครงการ ธุรกิจท่านประสบปัญหาใด ภายในระยะเวลา 1 ปี (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- 1) ยอดขายหรือกำไรลดลง   2) ขาด S&T/R&D   3) เงินทุนหมุนเวียนไม่เพียงพอ/ขาดเงินลงทุน
- 4) ไม่มีแผนธุรกิจดำเนินงาน   5) ขาดเสียเพิ่มมากขึ้น   6) ประสิทธิภาพการผลิตลดลง
- 7) ต้นทุนการผลิตเพิ่มขึ้น   8) ไม่มีการพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ๆ   9) สินค้าและบริการไม่ได้มาตรฐาน
- 10) การบริหารสินค้าคงคลัง   11) การทำงานไม่มีระบบ   12) อื่นๆ ระบุ).....

14. ปัญหาที่ธุรกิจท่านประสบ

- 1) ได้รับการแก้ไขบางส่วน   2) ยังไม่ได้รับการแก้ไข   3) ไม่ได้รับการแก้ไขตรงความต้องการ

15. ในช่วงปี 2563-2564 ท่านได้รับการส่งเสริมจากหน่วยงานภาครัฐอื่นๆ หรือไม่

- 1) ไม่เคยได้รับการส่งเสริมจากหน่วยงานภาครัฐอื่นๆ (นอกจากหน่วยงานและโครงการที่ประเมินผล)
- 2) ได้รับการส่งเสริมจากหน่วยงานภาครัฐอื่นๆ
- 2.1) รูปแบบ/กิจกรรมไม่เหมือนกับโครงการที่ประเมินผล
- 2.2) รูปแบบ/กิจกรรมลักษณะที่ใกล้เคียงหรือเหมือนกับโครงการที่ประเมินผล

โปรดระบุหน่วยงานและกิจกรรม.....

16. ภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส Covid -19

16.1) ส่งผลกระทบต่อการทำงานหรือธุรกิจหรือไม่ อย่างไร

- 1) ไม่ส่งผล
- 2) ส่งผล
  - 2.1) ทางบวก โปรดระบุ.....
  - 2.1) ทางลบ โปรดระบุ.....

จากผลกระทบดังกล่าว ส่งผลให้กิจการของท่านมีการดำเนินการด้านการจ้างงาน

- ไม่ส่งผลด้านการจ้างงาน
- ส่งผลด้านการจ้างงาน ดังนี้ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
  - เลิกจ้างแรงงาน จำนวน.....ราย เป็นระยะเวลา.....เดือน
  - จ่ายค่าจ้างบางส่วน จ่ายสัดส่วน.....(ระบุเปอร์เซ็นต์) จำนวน.....ราย เป็นระยะเวลา.....เดือน
  - ให้หยุดงานโดยไม่จ่ายค่าจ้าง จำนวน.....ราย เป็นระยะเวลา.....เดือน
  - จ้างงานเพิ่ม จำนวน.....ราย เป็นระยะเวลา.....เดือน

16.2) ท่านมีแนวทางในการรับมือหรือปรับตัวกับสถานการณ์ดังกล่าวหรือไม่ อย่างไร

- 1) ไม่มี
- 2) มี โปรดระบุ .....

ช่วงเผชิญสถานการณ์ช่วงแรก	ช่วงปรับตัว	แผนการเปลี่ยนแปลงในระยะยาว
ผู้ประกอบการรับมืออย่างไร ได้รับมาตรการความช่วยเหลืออย่างไรจากภาครัฐ	ผู้ประกอบการปรับตัวอย่างไร ได้รับมาตรการส่งเสริมอย่างไรจากภาครัฐ	ผู้ประกอบการมีแผนอย่างไร และต้องการการสนับสนุนอย่างไรจากภาครัฐ

16.3) การปรับตัว และการอยู่รอดของธุรกิจของท่านในสถานการณ์ดังกล่าว มาจากปัจจัยใด ต่อไปนี้

- 1) ปรับตัวและอยู่รอดได้ด้วยตัวเอง
- 2) ปรับตัวและอยู่รอดได้ด้วยกลไกหรือมาตรการสนับสนุนจากภาครัฐ

16.4) จากกลไกและมาตรการที่ภาครัฐออกมาในช่วงสถานการณ์ดังกล่าว ท่านได้รับประโยชน์จากมาตรการใดต่อไปนี้

- ขอรับการสนับสนุนจากมาตรการ แต่ไม่ได้รับการสนับสนุนช่วยเหลือ (ระบุมาตรการและเหตุผลที่ไม่ได้รับ)

.....

.....

.....
- ได้รับการสนับสนุนช่วยเหลือ (เลือกตอบมาตรการที่ได้รับ)

● **มาตรการทางตรง**

ด้านการเพิ่มสภาพคล่อง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- 1) สินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ (Soft Loan)
- 2) สินเชื่อส่งเสริมการจ้างงานของประกันสังคม
- 3) พักเงินต้น ลดดอกเบี้ย และขยายเวลาชำระหนี้ (สถาบันการเงินเฉพาะกิจ)
- 4) ผ่อนคลายหลักเกณฑ์การปรับโครงสร้างหนี้ (ธปท.) (เช่น โครงการ DR BIZ แก่หนี้ธุรกิจที่มีเจ้าหนี้หลายราย)
- 5) เร่งคืนภาษีมูลค่าเพิ่ม
- 6) มาตรการอื่นๆ โปรดระบุ.....

ด้านการลดภาระ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- 1) หักเพิ่มภาษีดอกเบี้ยจ่ายจาก 1 เท่า เป็น 1.5 เท่า
- 2) บรรเทาภาระการจ่ายค่าน้ำค่าไฟและค่าน้ำประปาประกันการใช้ไฟ
- 3) บรรเทาค่าธรรมเนียม ค่าเช่า ค่าตอบแทนการให้บริการของส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจ
- 4) ลดเงินสมทบเข้ากองทุนประกันสังคมฯ
- 5) ยืดการเสียภาษีเงินได้นิติบุคคล (ภงด.50) ภาษีสรรพากร (เช่น VAT ภาษีธุรกิจเฉพาะ และอื่นๆ) ภาษีสรรพสามิตให้ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมน้ำมันและผลิตภัณฑ์น้ำมัน เป็นต้น
- 6) ยกเว้นอากรขาเข้าสินค้าที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและรักษา COVID-19
- 7) ยกเว้นภาษีและลดค่าธรรมเนียมจากการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ (Non-Bank) ให้เจ้าหนี้ไม่ใช่สถาบันการเงิน
- 8) มาตรการอื่นๆ โปรดระบุ.....

● **มาตรการทางอ้อม (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)**

- 1) เราเที่ยวด้วยกัน
- 2) เราชนะ
- 3) คนละครึ่ง
- 4) ม.33 เรารักกัน
- 5) บัตรสวัสดิการแห่งรัฐ
- 6) อื่นๆ โปรดระบุ.....

16.5) ท่านคิดว่ากลไกและมาตรการช่วยเหลือจากภาครัฐเพียงพอและตรงกับความต้องการของท่าน ซึ่งสามารถช่วยให้ท่านสามารถปรับตัว อยู่รอดได้และมีความสามารถในการแข่งขันภายใต้สถานการณ์ดังกล่าวได้หรือไม่ และหากไม่เพียงพอ ท่านมีข้อเสนอแนะอย่างไร

- 1) เพียงพอและตรงกับความต้องการ
- 2) ไม่เพียงพอ โปรดระบุข้อเสนอแนะ.....

17. ภายใต้สถานการณ์การเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี

17.1) ส่งผลกระทบต่อการทำงานธุรกิจหรือไม่ อย่างไร

- 1) ไม่ส่งผล
- 2) ส่งผล
  - 2.1) ทางบวก โปรดระบุ.....
  - 2.1) ทางลบ โปรดระบุ.....

17.2) ท่านมีแนวทางในการรับมือหรือปรับตัวกับสถานการณ์ดังกล่าวหรือไม่ อย่างไร

- 1) ไม่มี
- 2) มี โปรดระบุ .....

17.3) ท่านคิดว่ามาตรการช่วยเหลือจากภาครัฐเพียงพอและตรงกับความต้องการของท่าน ซึ่งสามารถช่วยให้ท่านสามารถปรับตัวและมีความสามารถในการแข่งขันภายใต้สถานการณ์ดังกล่าว ได้หรือไม่ และหากไม่เพียงพอ ท่านมีข้อเสนอแนะอย่างไร

- 1) เพียงพอและตรงกับความต้องการ
- 2) ไม่เพียงพอ โปรดระบุข้อเสนอแนะ.....

การเข้าร่วมโครงการท่านได้รับการพัฒนาในเรื่องใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

18. อบรม สัมมนา

- 1) ธุรกิจพื้นฐาน 2) การทำแผนธุรกิจ 3) การบริหารจัดการ 4) การเงิน/บัญชี
- 5) กฎหมายธุรกิจ
- 6) การตลาด 7) การวิจัยตลาด 8) E-commerce 9) เครือข่ายธุรกิจ
- 10) การบริหารสินค้าคงคลัง
- 11) การพัฒนาผลิตภัณฑ์ต้นแบบ (Start Up) 12) การพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ (Regular)
- 13) การพัฒนาผลิตภัณฑ์
- 14) การพัฒนาบรรจุภัณฑ์ 15) การลดต้นทุน 16) การลดของเสีย
- 17) การประหยัดพลังงาน
- 18) การเพิ่มผลผลิตการผลิต 19) การเพิ่มผลผลิตภาพแรงงาน 20) การบริหารจัดการโลจิสติกส์
- 21) การจัดตั้งธุรกิจใหม่ 22) การจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศและฐานข้อมูล
- 23) การสร้าง Brand
- 24) การใช้เทคโนโลยี นวัตกรรม และ Digital ในการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการธุรกิจ
- 25) มาตรฐานสินค้าและบริการ
  - 1) มอก. 2) อย. 3) GMP 4) HACCP 5) ฮาลาล 6) ISO 9000
  - 7) ISO 14000 8) ISO 18000 9) ISO 17025 10) มรท.80001 11) มาตรฐานอื่นๆ (ระบุ) .....
  - 26) อบรมเรื่องอื่นๆ (ระบุ).....

การอบรม สัมมนา ข้อ 18 (1) – (26)

ไม่สามารถนำความรู้ไปปรับใช้กับธุรกิจได้

1) ไม่สามารถนำความรู้ไปปรับใช้กับธุรกิจได้ เนื่องจาก .....

สามารถนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ได้ โดย

2) สามารถนำความรู้ไปปรับใช้กับธุรกิจได้บางส่วน 3) สามารถนำความรู้ไปปรับใช้กับธุรกิจได้ทั้งหมด

ความก้าวหน้าของการนำไปปรับใช้

1) อยู่ในช่วงคิดวางแผน 2) เตรียมการ เช่น ออกแบบ ซื้ออุปกรณ์เครื่องมือ

3) เริ่มดำเนินการแล้ว แต่ยังไม่แล้วเสร็จ 4) ดำเนินการแล้วเสร็จ

กรณีดำเนินการแล้วเสร็จ มูลค่าที่เกิดจากการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ (ประมาณการต่อปี) .....

บาท กรณียังไม่แล้วเสร็จ คาดการณ์มูลค่าที่เกิดจากการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ (ประมาณการต่อปี)..... บาท

19. การดูงาน

19.1) ภาพรวมธุรกิจ 19.2) การตลาด 19.3) กระบวนการผลิต 19.4) ระบบการบริหารจัดการ

19.5) พัฒนาผลิตภัณฑ์ 19.6) พัฒนาบรรจุภัณฑ์ 19.7) การบริหารสินค้าคงคลัง

19.8) เทคโนโลยีหรือนวัตกรรม 19.9) การจัดการด้านโลจิสติกส์ 19.10) อื่นๆ (ระบุ).....

การดูงาน (ข้อ 19.1-19.10) สามารถนำไป 1) ปรับใช้กับธุรกิจไม่ได้ 2) ปรับใช้กับธุรกิจได้ แต่ต้อง

ดัดแปลงให้เหมาะสม 3) ปรับใช้กับธุรกิจได้โดยตรง 4) เกิดความร่วมมือระหว่างผู้ประกอบการที่ร่วม

โครงการในภายหลัง 5) อื่นๆ.....

- มูลค่าที่เกิดจากการนำความรู้จากการดูงานไปใช้ประโยชน์ (ประมาณการต่อปี) .....(ล้านบาท)

20. ให้คำปรึกษาเชิงลึก

20.1) การจัดทำแผนธุรกิจ 20.2) การบริหารจัดการ 20.3) การเงิน บัญชี 20.4) การตลาด

20.5) การทำวิจัยตลาด 20.6) การพัฒนาช่องทางการตลาด 20.7) การบริหารสินค้าคงคลัง

เฉพาะที่ตอบข้อ 20.1-20.7 1) ปรับใช้กับธุรกิจไม่ได้ 2) ปรับใช้กับธุรกิจได้บางส่วน

3) ปรับใช้กับธุรกิจได้ทั้งหมด

20.8) การพัฒนาผลิตภัณฑ์ต้นแบบ (Start Up) 20.9) การพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ (Regular)

เฉพาะที่ตอบข้อ 20.8-20.9 1) ไม่ผ่านการทดสอบตลาด 2) ผ่านการทดสอบ_ขายไม่ได้

3) ผ่านการทดสอบ_ขายได้

20.10) ปรับปรุงการผลิตเพื่อเพิ่ม productivity 20.11) ปรับปรุงการผลิตเพื่อลดของเสีย

20.12) ปรับปรุงการผลิตเพื่อพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์ 20.13) ปรับปรุงการผลิตเพื่อลดระยะเวลาการผลิต

ส่งมอบได้ทันเวลา 20.14) การปรับปรุงกระบวนการผลิตเพื่อยืดอายุ

เฉพาะที่ตอบข้อ 20.10-20.14 ในขั้นตอน 1) กระบวนการผลิต 2) การบริหารจัดการ

3) การจัดส่ง (Logistic) 4) การพัฒนาแรงงาน

เฉพาะที่ตอบข้อ 20.10-20.14 1) ไม่ได้ผล 2) ได้ผลบางส่วน(ไม่ได้ตามเป้าหมาย)

3) ได้ผลทั้งหมดตามเป้าหมาย

20.15) การขอมาตรฐานผลิตภัณฑ์ 20.16) การพัฒนามาตรฐานการผลิต

เฉพาะที่ตอบข้อ 20.15-20.16 มาตรฐานผลิตภัณฑ์/มาตรฐานการผลิต 1) มอก. 2) อย. 3) GMP

4) HACCP 5) ฮาลาล 6) ISO 9000 7) ISO 14000 8) ISO 18000 9) ISO 17025

10) มรท.80001 อื่นๆ .....

- เฉพาะที่ตอบข้อ 20.15-20.16 1) ยังไม่ได้ขอ_อยู่ระหว่างดำเนินการ 2) ขอแล้ว_ไม่ได้ 3) ขอแล้ว_ได้
- 20.17) การพัฒนาผลิตภัณฑ์ 20.18) การพัฒนาบรรจุภัณฑ์ (Packaging) 20.19) การบริหารจัดการ
ด้านโลจิสติกส์
- เฉพาะที่ตอบข้อ 20.17-20.19 1) ไม่ได้ผล 2) ได้ผลบางส่วน(ไม่ได้ตามเป้าหมาย) 3) ได้ผลทั้งหมด
ตามเป้าหมาย
- วินิจฉัยสถานประกอบการ จำนวน ..... ชั่วโมงต่อครั้ง รวม ..... วัน และวินิจฉัยซ่อม จำนวน ..... ชั่วโมง
  - ให้คำปรึกษาเชิงลึก จำนวน man-day รวมต่อราย ..... จำนวน man-day ต่อครั้ง .... และเพิ่มเติมหลังจบโครงการ
.... ครั้ง
  - ความพึงพอใจที่มีต่อที่ปรึกษา 1) พอใจมาก 2) พอใจปานกลาง 3) ไม่พอใจ ควรปรับปรุงเรื่อง
.....
  - ประสบการณ์/ความเชี่ยวชาญของที่ปรึกษา 1) ไม่ตรงความต้องการผู้ประกอบการ 2) ตรงความต้องการ
ผู้ประกอบการ
  - การให้คำปรึกษา 1) ไม่ตรงความต้องการ 2) ตรงแต่ไม่ได้ผลตามวัตถุประสงค์ 3) ตรงและได้ผลตาม
วัตถุประสงค์
  - การดำเนินการของที่ปรึกษา 1) ไม่ได้เข้าพบ ณ สถานประกอบการ 2) เข้าพบ ณ สถานประกอบการ
 3) ไม่ได้ศึกษา เตรียมการก่อนเข้าพบ 4) ศึกษา เตรียมการก่อนเข้าพบ 5) ประสานผู้ประกอบการ
กระชั้นชิด
 6) ไม่ครบตาม man-day ที่กำหนด 7) ครบตาม man-day ที่กำหนด 8) ไม่มีบริการหลังครบ
man-day
 9) ความถี่ในการเข้าพบผู้ประกอบการไม่เหมาะสม (เร็วไป ช้าไป) 10) ความถี่ในการเข้าพบผู้ประกอบการ
เหมาะสม 11) เข้าไปในช่วงเวลาที่ความต้องการแล้ว (โครงการดำเนินการช้า) 12) เข้าไปในช่วงเวลาที่ยัง
ต้องการอยู่
  - ข้อเสนอแนะของที่ปรึกษาเกิดประโยชน์อย่างยิ่ง
 1) ไม่อย่างยิ่ง (ใช้ประโยชน์ได้เฉพาะครั้งนี้) 2) นำข้อเสนอแนะไปใช้ประโยชน์ได้ต่อเนื่อง
 3) นำข้อเสนอแนะไปต่อยอดได้ 4) นำข้อเสนอแนะไปพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ได้
 5) ข้อเสนอแนะมีส่วนเพิ่มต้นทุน
  - กรณีมีการปรับปรุงแล้ว: เกิดมูลค่าที่เกิดจากการคำแนะนำของที่ปรึกษา / มูลค่าของผลิตภัณฑ์ใหม่ (ประมาณการ
ต่อปี) ..... บาท
  - กรณียังไม่แล้วเสร็จ: คาดการณ์มูลค่าในอนาคตที่จะเกิดจากการคำแนะนำของที่ปรึกษา / มูลค่าของผลิตภัณฑ์ใหม่
(ประมาณการต่อปี) .....บาท

21. การรวมกลุ่ม การสร้างเครือข่ายธุรกิจ (Network)

- 21.1) รวมกลุ่มผู้ประกอบการในห่วงโซ่ (Value chain) เดียวกัน 21.2) รวมกลุ่มผู้ประกอบการคนละห่วงโซ่
  - 21.3) สร้างเครือข่ายกับหน่วยงานรัฐ เอกชนในประเทศ 21.4) สร้างเครือข่ายกับหน่วยงานในต่างประเทศ
  - 21.5) เจรจาจับคู่ธุรกิจ.....คู่ จำนวนเงิน ..... ล้านบาท
- เฉพาะที่ตอบข้อ 21.1-21.5 1) ไม่เกิดความร่วมมือ 2) เกิดความร่วมมือหรือข้อตกลง_อยู่ระหว่าง
ดำเนินการตามข้อตกลง 3) ดำเนินการตามความร่วมมือ_ไม่ได้ผลตามวัตถุประสงค์
- 4) ดำเนินการตามความร่วมมือ_ได้ผลตามวัตถุประสงค์
  - มูลค่าที่เกิดจากการรวมกลุ่ม การสร้างเครือข่ายธุรกิจ (ประมาณการต่อปี) ..... บาท

22. การเข้าร่วมงานแสดงสินค้า

- 22.1) งานแสดงผลภัณฑ์ต้นแบบ   22.2) งานแสดงสินค้า/ผลิตภัณฑ์
- 22.3) งานจำหน่ายสินค้า/ผลิตภัณฑ์ตลาดในประเทศ จัดที่จังหวัด .....
- 22.4) งานจำหน่ายสินค้า/ผลิตภัณฑ์ตลาดต่างประเทศ จัดที่ประเทศ .....
- 22.5) เจรจาจับคู่ธุรกิจ   1) จับคู่ธุรกิจไม่ได้   2) จับคู่ธุรกิจได้..... คู่ จำนวนเงิน ..... บาท
- 3) จับคู่ธุรกิจได้ มีคำสั่งซื้อล่วงหน้า ..... บาท   4) จับคู่ธุรกิจได้ มีแนวโน้มจะทำธุรกิจร่วมกัน.....บาท
- มูลค่ายอดขายที่เกิดจากการเข้าร่วมงาน รวมเกิดภายหลังเข้าร่วมงานแสดงสินค้า (ประมาณการต่อปี)
..... บาท

23. การสร้างแบรนด์และโลโก้

- 23.1) สร้างแบรนด์ หรือโลโก้ใหม่   23.2) พัฒนาต่อยอดแบรนด์เดิม
- 23.3) การพัฒนาแบรนด์สู่ต่างประเทศ   23.4) อื่นๆ.....
- การสร้างแบรนด์และโลโก้   1) ไม่เป็นที่นิยมของลูกค้า   2) ลูกค้าจดจำแล้ว   3) ลูกค้าจดจำ ทัศนคติ และบอกต่อ
- มูลค่าหรือยอดขายที่เพิ่มขึ้นจากการมีแบรนด์หรือโลโก้ (ประมาณการต่อปี) ..... บาท

24. การจดลิขสิทธิ์ ทรัพย์สินทางปัญญา

- 1) สินค้าและบริการมีการจดลิขสิทธิ์ ทรัพย์สินทางปัญญา ปีที่จด ..... ภายใต้ชื่อ.....
- 2) สินค้าและบริการไม่มีการจดลิขสิทธิ์ ทรัพย์สินทางปัญญา

25. การค้าขายแดน (โปรดระบุจังหวัดชายขอบที่ทำการค้า) .....

- 1) ไม่มียอดขาย หรือไม่มีช่องทางการค้าเพิ่มขึ้น   2) มียอดขายเพิ่มขึ้น   3) มีช่องทางการค้าเพิ่มขึ้น
- 4) มีทั้งยอดขายและช่องทางการค้าเพิ่มขึ้น
- มูลค่าหรือยอดขายที่เพิ่มขึ้นจากการค้าขายชายแดน (ประมาณการต่อปี) ..... บาท

26. การบ่มเพาะธุรกิจ

- 26.1) การทำแผนธุรกิจ   1) ไม่ได้ดำเนินการตามแผนธุรกิจ   2) ดำเนินการตามแผนธุรกิจ
- 26.2) การขอสินเชื่อ   1) ขอไม่ได้   2) ขอได้   3) อยู่ระหว่างการพิจารณา ยังไม่ทราบผล
- 26.3) การจดทะเบียนธุรกิจ   1) ไม่ได้ดำเนินการธุรกิจ   2) ดำเนินธุรกิจ_ยังขาดทุน   3) ดำเนินธุรกิจ_มีกำไร
- 26.4) การให้คำแนะนำและช่วยเหลือแก้ไขปัญหาเบื้องต้น   1) ให้คำแนะนำช่วยเหลือได้ทั้งหมด
- 2) ให้คำแนะนำช่วยเหลือได้บางส่วน   3) ให้คำแนะนำช่วยเหลือไม่ได้
- 26.5) การอำนวยความสะดวกในการขอใช้เครื่องมืออุปกรณ์ในการผลิต วิจัย พัฒนา วิเคราะห์ ทดสอบผลิตภัณฑ์
- 1) สำเร็จ   2) ไม่สำเร็จ
- 26.6) การประสานเชื่อมโยงเครือข่ายของผู้ประกอบการที่จะเอื้อประโยชน์ต่อกัน   1) สำเร็จ   2) ไม่สำเร็จ
- 26.7) เพิ่มช่องทางการเข้าถึงตลาดและการขยายธุรกิจ   1) สำเร็จ   2) ไม่สำเร็จ
- 26.8) อื่นๆ (ระบุ).....

27. การตลาดอิเล็กทรอนิกส์ (e-Commerce)

- 27.1) เน้นพัฒนารองรับตลาดในประเทศ   27.2) เน้นการพัฒนารองรับตลาดต่างประเทศ
- 1) ยังไม่มีรายได้   2) มีรายได้   3) มีรายได้อย่างสม่ำเสมอ
- มูลค่าหรือยอดขายที่เพิ่มขึ้นจากช่องทาง E-Commerce (ประมาณการต่อปี) ..... บาท

28. การจัดกิจกรรมการประกวดให้รางวัลและการส่งเสริมเข้าสู่มาตรฐานสากล

- 28.1) ด้านการบริหารจัดการ   28.2) ด้านการตลาด   28.3) ด้านการผลิต
 28.4) ด้านเทคโนโลยี   28.5) ด้านนวัตกรรมและความคิดสร้างสรรค์
 28.6) ด้านมาตรฐาน   28.7) ด้านต้นแบบบุคคลหรือผู้บริหาร
 28.8) ด้านความรับผิดชอบต่อทรัพยากร สิ่งแวดล้อม สังคม และชุมชน
 28.9) อื่นๆ (ระบุ).....ได้รับประโยชน์จากการเข้าร่วมงาน
 1) การจับคู่ธุรกิจ   2) การมียอดคำสั่งซื้อเพิ่มขึ้น
 3) ความเชื่อมั่นของลูกค้าเพิ่มขึ้น   4) อื่นๆ (ระบุ).....
- มูลค่าหรือยอดขายที่เกิดขึ้น (ประมาณการต่อปี) ..... บาท

29. การส่งเสริมขยายการลงทุนและธุรกิจ

รูปแบบ	ผลลัพธ์ และผลกระทบ
☐ 29.1) การส่งเสริมผู้ประกอบการ OEM เปลี่ยนหรือเพิ่มช่องทางเป็นผู้ขายสินค้าต่อผู้บริโภคเอง	☐ สามารถขายสินค้าต่อผู้บริโภคเอง ☐ รายได้/ยอดขายที่เพิ่มขึ้น .....บาทต่อปี ☐ อื่นๆ (ระบุ) .....
☐ 29.2) การส่งเสริมการขยายธุรกิจในรูปแบบแฟรนไชส์	☐ สามารถขาย/ขยายแฟรนไชส์ได้ ☐ ชื่อแฟรนไชส์ ..... ☐ มูลค่าแฟรนไชส์ ..... บาท ☐ อื่นๆ (ระบุ) .....
☐ 29.3) การส่งเสริมการขยายธุรกิจไปลงทุนในต่างประเทศ	☐ ขยายการลงทุนไปยังต่างประเทศได้ ☐ ตลาดอาเซียน ..... ราย ประเทศ ..... ☐ ตลาดอื่นๆ ..... ราย ประเทศ ..... ☐ มูลค่าการลงทุน..... บาท ☐ อื่นๆ (ระบุ) .....
☐ 29.4) การส่งเสริมขยายการลงทุนไปสู่ภูมิภาคหรือพื้นที่อื่นๆ	☐ ขยายการลงทุนไปยังภูมิภาคได้ ภาค ..... ☐ มูลค่าการลงทุน..... บาท ☐ มูลค่าการจ้างงานในภูมิภาค..... บาท ☐ อื่นๆ (ระบุ) .....
☐ 29.5) การพัฒนา Business Model ใหม่	☐ สามารถใช้ Business Model ใหม่ออกสู่ตลาดได้ ☐ มูลค่าการลงทุน.....บาท ☐ มูลค่าการจ้างงาน.....บาท ☐ มูลค่าการส่งออก.....บาท ☐ อื่นๆ (ระบุ) .....
☐ 29.6) การแตกไลน์ธุรกิจ (Diversification)	☐ สามารถผลักดันธุรกิจใหม่ออกสู่ตลาดได้ ☐ มูลค่าการลงทุน.....บาท ☐ มูลค่าการจ้างงาน.....บาท ☐ อื่นๆ (ระบุ) .....

รูปแบบ	ผลลัพธ์ และผลกระทบ
☐ 29.7) การพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่	☐ สามารถปล่อยผลิตภัณฑ์ใหม่ออกสู่ตลาดได้ ☐ ยื่นขอจดทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญา ☐ ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของราคาต่อชิ้นของผลิตภัณฑ์ ..... ผลงาน ☐ รายได้/ยอดขายที่เพิ่มขึ้น .....บาทต่อปี ☐ อื่นๆ (ระบุ) .....
☐ 29.8) อื่นๆ (ระบุ)	

ผู้ประกอบการที่เข้าร่วมโครงการที่ตอบข้อ 18 – 29

30. ผู้ประกอบการที่เข้าร่วม

- 1) ไม่ได้มีปัญหาหรือมีความต้องการตามวัตถุประสงค์โครงการ 2) มีความต้องการตามวัตถุประสงค์โครงการ หลังจากดำเนินโครงการ (เฉพาะผู้ที่ตอบข้อ 2) 3) ไม่ได้ผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่เข้าร่วมโครงการ 4) ได้ผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่เข้าร่วมโครงการ

31. ความพึงพอใจที่มีต่อโครงการที่เข้าร่วม

- 1) พอใจมาก 2) พอใจปานกลาง 3) ไม่พอใจ ควรปรับปรุงเรื่อง .....

32. สถานภาพของผู้ประกอบการ SME

ประเด็น	สถานภาพก่อน	สถานภาพหลัง
ธุรกิจโดยรวม	☐ 1) ไม่มีปัญหา ธุรกิจยังมีการพัฒนาและเติบโตต่อเนื่องในประเทศ ☐ 2) ไม่มีปัญหา ธุรกิจยังมีการพัฒนาและเติบโตต่อเนื่องสู่สากล ☐ 3) ไม่มีปัญหา แต่ธุรกิจเริ่มอึมครึม ☐ 4) ยังขาดความเป็นมืออาชีพในการบริหารจัดการ ☐ 5) ยังไม่ได้มีการจดทะเบียนจัดตั้งธุรกิจและภาษีอย่างถูกต้อง ☐ 6) อื่นๆ	☐ 1) การขยายธุรกิจในประเทศต่อเนื่อง เช่น ขยายธุรกิจ ขยายการลงทุน การผลิต (เช่น แดกไลน์ธุรกิจ ขยายแฟรนไชส์ในประเทศ เป็นต้น) ☐ 2) มีการขยายตลาดออกสู่สากลเพิ่มขึ้น เช่น ขยายการลงทุนไปต่างประเทศ การส่งออก การขายแฟรนไชส์ต่างประเทศ เป็นต้น) ☐ 3) มีแผนการขยายผลต่อธุรกิจใหม่ ☐ 4) มีความเป็นมืออาชีพในการบริหารจัดการ (สามารถบริหารจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีความพร้อมรองรับการเติบโต) ☐ 5) มีการจดทะเบียนจัดตั้งธุรกิจและภาษีอย่างถูกต้อง ☐ 6) อื่นๆ ..... ☐ 7) ไม่เปลี่ยนแปลง/ไม่สามารถแก้ปัญหาได้
ด้านการผลิต	☐ 1) ต้นทุนการผลิตสูง ☐ 2) ต้นทุนของเสียสูง ☐ 3) กระบวนการผลิตและระบบยังไม่ มีมาตรฐานสากล (ไม่มีประสิทธิภาพ) ☐ 4) การผลิตต่ำกว่ากำลังการผลิตที่ควรจะเป็น ☐ 5) อื่นๆ	☐ 1) ต้นทุนการผลิตลดลง ☐ 2) ต้นทุนของเสียลดลง ☐ 3) กระบวนการผลิตและระบบผ่าน มาตรฐานสากล ☐ 4) การบริหารจัดการธุรกิจเป็นระบบยกระดับขีดความสามารถการแข่งขันเพิ่มขึ้น ☐ 5) อื่นๆ ..... ☐ 6) ไม่เปลี่ยนแปลง/ไม่สามารถแก้ปัญหาได้

ประเด็น	สถานภาพก่อน	สถานภาพหลัง
ด้านผลิตภัณฑ์และบริการ	☐ 1) มีข้อร้องเรียนต่อคุณภาพสินค้าและบริการ ☐ 2) อายุผลิตภัณฑ์ต่ำ ☐ 3) ผลิตภัณฑ์/บริการไม่ผ่านมาตรฐาน ☐ 4) ขาดการพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ๆ ☐ 5) บรรจุภัณฑ์ไม่น่าสนใจ ☐ 6) อื่นๆ	☐ 1) ไม่มีข้อร้องเรียนต่อคุณภาพสินค้าและบริการ (ยอดขายเพิ่มขึ้น) ☐ 2) อายุผลิตภัณฑ์ยาวขึ้น ☐ 3) ผลิตภัณฑ์/บริการผ่านมาตรฐาน ☐ 4) มีผลิตภัณฑ์ใหม่ๆ ออกสู่ตลาด ☐ 5) บรรจุภัณฑ์น่าสนใจ (ยอดขายเพิ่มขึ้น) ☐ 6) อื่นๆ ..... ☐ 7) ไม่เปลี่ยนแปลง/ไม่สามารถแก้ปัญหาได้
ด้านการตลาด	☐ 1) ต้องการขยายตลาด แต่ไม่สามารถแข่งขันกับรายใหญ่ได้ ☐ 2) ต้องการขยายตลาด แต่ไม่มีศักยภาพ (ความรู้ กำลังแรงงาน ความพร้อม) ☐ 3) ต้องการขยายตลาดออกสู่สากล แต่ไม่มีศักยภาพ (ความรู้ด้านการค้าต่างประเทศ กำลังแรงงาน ความพร้อม มาตรฐานสากลที่กำหนด) ☐ 4) ต้องการขยายตลาดออกสู่สากล แต่ไม่มี มาตรฐานสากลตามข้อกำหนด ☐ 5) ต้องการขยายตลาดแต่ขาดเงินทุนในการต่อยอดขยาย ☐ 6) ยอดขาย/ส่วนแบ่งตลาดลดลงต่อเนื่อง ☐ 7) ต้องการขยายตลาดให้เติบโต ☐ 8) อื่นๆ.....	☐ 1) สามารถขยายตลาดได้ (ลูกค้ารายใหม่ ลงทุนสาขาใหม่ การผลิตเพิ่มขึ้น) ☐ 3) สามารถขยายตลาดออกสู่สากลได้ (ส่งออกลงทุนในต่างประเทศ) ☐ 6) ยอดขาย/ส่วนแบ่งตลาดเพิ่มขึ้น ☐ 8) อื่นๆ ..... ☐ 9) ไม่เปลี่ยนแปลง/ไม่สามารถแก้ปัญหาได้
ด้านการบริหารจัดการ	☐ 1) บุคลากรขาดความรู้ความสามารถ ☐ 2) ขาดแคลนลูกจ้าง/บุคลากร ☐ 3) ขาดแหล่งวัตถุดิบ ☐ 4) การผูกขาด Supplier ☐ 5) ขาดความรู้ความเข้าใจด้านการบัญชี การเงินและภาษี ☐ 6) ขาดความรู้ต่อการใช้โอกาสจากเทคโนโลยี ☐ 7) สต็อกสินค้ามากเกินไปเกินความต้องการ ☐ 8) อื่นๆ	☐ 1) บุคลากรมีความรู้ความสามารถ (ผลิตภาพแรงงานสูงขึ้น) ☐ 2) มีลูกจ้าง/บุคลากรเพียงพอ ☐ 3) มีแหล่งวัตถุดิบหลายแห่ง ☐ 4) มีความรู้ความเข้าใจด้านการบัญชี การเงินและภาษี ☐ 5) มีการใช้โอกาสจากเทคโนโลยีในการจัดการธุรกิจ ☐ 6) สต็อกสินค้าเหมาะสม (ค่าใช้จ่ายการจัดการสต็อกลดลง สินค้าเพียงพอส่งลูกค้า) ☐ 7) อื่นๆ ..... ☐ 8) ไม่เปลี่ยนแปลง/ไม่สามารถแก้ปัญหาได้

ประเด็น	สถานภาพก่อน	สถานภาพหลัง
ด้านโลจิสติกส์	☐ 1) ต้นทุนขนส่งสูง ☐ 2) การส่งมอบสินค้าไม่ตรงเวลา ☐ 3) อื่นๆ	☐ 1) ต้นทุนขนส่งสามารถแข่งขันได้ ☐ 2) การส่งมอบสินค้าตรงเวลา ☐ 3) อื่นๆ ..... ☐ 4) ไม่เปลี่ยนแปลง/ไม่สามารถแก้ปัญหาได้

33. ความพึงพอใจและความคิดเห็นของผู้ประกอบการต่อปัจจัยเอื้อในการประกอบธุรกิจที่ภาครัฐสนับสนุน

ประเด็น	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ไม่มี ความเห็น	ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
	5	4	3	2	1		
▪ มาตรการจดทะเบียนนิติบุคคล							
▪ มาตรการทางภาษี							
▪ มาตรการบัญชีเดียว							
▪ มาตรการทางการเงิน (การเข้าถึงแหล่งเงินทุน) (เน้นที่รายใหม่)							
▪ มาตรการทางการเงิน ช่วยเยียวยา และสามารถ รักษาธุรกิจ							
▪ มาตรการการเข้าถึงการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ							
▪ กฎระเบียบที่เอื้อต่อการประกอบธุรกิจ							
▪ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานสนับสนุนธุรกิจ เช่น การสื่อสาร/ น้ำ/ ไฟฟ้า/ อินเทอร์เน็ต/ ระบบการขนส่ง(โลจิสติกส์)/ ศูนย์กระจายสินค้า เป็นต้น							
▪ ศูนย์ให้คำปรึกษาแนะนำของหน่วยงานต่างๆ							
▪ ระบบ Service Provider (ที่เลี้ยง/ที่ปรึกษา/ นักวิจัย/นักวิจัย/ผู้เชี่ยวชาญ) ในการพัฒนา ธุรกิจแต่ละด้าน							
▪ ระบบปฏิบัติการตรวจสอบ (ห้องแล็บ/การสอบ เทียบ) และการออกใบรับรองการันตีสินค้าและ บริการ							
▪ การส่งเสริมตลาด และ e-Commerce							
▪ โปรแกรมซอฟต์แวร์/ การถ่ายทอด Know how สนับสนุนธุรกิจ							
▪ ข้อมูลและองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการ ประกอบธุรกิจ เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงและ การเติบโตของธุรกิจในอนาคต							

อื่นๆ นอกเหนือจากประเด็นข้างต้น

.....

.....

.....

.....

34. กรุณาให้ข้อมูลเปรียบเทียบผลการประกอบการ ก่อนและหลังเข้าร่วมโครงการ

(เลือกใส่เครื่องหมาย ในช่องเพิ่มขึ้น/ลดลง/ไม่เปลี่ยนแปลง และระบุตัวเลขในช่องก่อนเข้าร่วม/หลังเข้าร่วม)

ประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมโครงการ	เพิ่มขึ้น	ลดลง	ไม่เปลี่ยนแปลง	ก่อนเข้าร่วม		หลังเข้าร่วม
				2562	2563	2564
34.1 รายได้ หรือยอดขายต่อปี (ล้านบาท)						
34.2 การส่งออกต่อปี (ล้านบาท)						
34.3 กำไรต่อปี (ล้านบาท)						
กรณีที่ยอดขายได้ ยอดขาย กำไร เพิ่มขึ้น เพิ่มขึ้น จากจาก ☐ ปริมาณ ☐ ราคา						
กำลังการผลิตที่เพิ่มขึ้น (ร้อยละ/ปี)						ร้อยละ
ปริมาณการผลิตที่เพิ่มขึ้นต่อปี (ร้อยละ/ปี)						
ต้นทุนการผลิตต่อปี (ล้านบาท)						
ต้นทุนต่อหน่วยผลิต (บาท)						
ผลผลิตต่อวัน (Productivity) (มูลค่าผลผลิตต่อหน่วย = ...)						
ประสิทธิภาพการผลิต (ร้อยละ)						
มูลค่าของเสียต่อปี (ล้านบาท)						
สต็อกสินค้า (ล้านบาท)						
อัตราหมุนเวียนของสต็อกสินค้า (สัดส่วน)						
มูลค่าที่เกิดจากการตลาด /เพิ่มช่องทางการตลาด (ล้านบาท)						
จำนวนลูกค้ารายใหม่ที่เพิ่มขึ้น (ราย)						
มูลค่าสัญญาจากการจับคู่ทางธุรกิจ (ล้านบาท)						
มูลค่าคำสั่งซื้อล่วงหน้าที่เกิดจากการเจรจาการค้า (ล้านบาท)						
มูลค่าของผลิตภัณฑ์ต้นแบบที่ผ่านการทดสอบตลาด (ล้านบาท)						
มูลค่าของผลิตภัณฑ์ที่พัฒนาสู่การต่อยอดเชิงพาณิชย์ (ล้านบาท)						
จำนวนการจ้างงานที่เพิ่มขึ้น (คน)						
มูลค่าการจ้างงานที่เพิ่มขึ้น (ล้านบาท)						
ประสิทธิภาพแรงงานที่เพิ่มขึ้น (ร้อยละ)						
ผลิตภาพแรงงาน (ร้อยละ)						
การลงทุน ☐ ลงทุนธุรกิจใหม่ (ล้านบาท)						
☐ ซื้อเครื่องจักร เครื่องมือ อุปกรณ์ (ล้านบาท)						
☐ ซื้อซอฟต์แวร์ (ล้านบาท)						
☐ ทำวิจัยและพัฒนา (R&D) (ล้านบาท)						
☐ อื่นๆ (ล้านบาท)						

ประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมโครงการ	เพิ่มขึ้น	ลดลง	ไม่เปลี่ยนแปลง	ก่อนเข้าร่วม		หลังเข้าร่วม
				2562	2563	2564
ค่าใช้จ่าย ☐ ค่าเช่าสถานประกอบการ (ล้านบาท)						
☐ ค่าเช่าที่ดิน (ล้านบาท)						
☐ ค่านำเข้าสินค้าและบริการ (ล้านบาท)						
☐ ค่าซื้อวัตถุดิบ (ล้านบาท)						
☐ ค่าขนส่ง/โลจิสติกส์ (ล้านบาท)						
☐ ค่าสาธารณูปโภค (ล้านบาท) (น้ำ ไฟ โทรศัพท์ อินเทอร์เน็ต ฯลฯ)						
☐ ค่าเสื่อมราคาเครื่องจักรและสินทรัพย์อื่นๆ (ล้านบาท)						
☐ ค่าซ่อมแซมเครื่องจักรและอุปกรณ์การผลิต (ล้านบาท)						
☐ ค่าชำระดอกเบี้ยเงินกู้ยืม (ล้านบาท)						
☐ ค่าประกันภัยสินทรัพย์ (ล้านบาท)						
☐ ค่าภาษี (มูลค่าเพิ่ม, สรรพสามิต) (ล้านบาท)						
☐ ค่าสวัสดิการ (ล้านบาท)						
☐ ค่าความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม (ล้านบาท)						
รางวัลจูงใจแสดงศักยภาพของธุรกิจ (รางวัล)						
อื่นๆ (ระบุ)						

35. ระดับศักยภาพของผู้ประกอบการตามวงจร (เลือกสถานภาพก่อนและหลังการได้รับการสนับสนุน)

	ก่อน	หลัง	เหตุผล
มีความสนใจทำธุรกิจ			
มีการจัดทำ/หารือแผนธุรกิจ			
จดทะเบียนจัดตั้งธุรกิจ /รวมกลุ่ม			
มีแผนธุรกิจ			
มีการเริ่มดำเนินธุรกิจ (มีผลิตภัณฑ์ต้นแบบ / เริ่มเปิด บริการ / เริ่มจ้างงาน)			
สินค้า/บริการ ออกสู่ตลาด			
ธุรกิจเติบโตในประเทศ			
มีการขยายออกสู่สากล			
ธุรกิจอิมพอร์ต			
มีการพัฒนาต่อยอดธุรกิจใหม่			
ธุรกิจซบเซา และต้องการฟื้นฟู			
ปิดกิจการ			

36. การยกระดับศักยภาพการใช้เทคโนโลยี

- ไม่ได้มีการใช้เทคโนโลยี เหตุผล .....
- มีการนำเทคโนโลยีมาใช้ ดังนี้

รูปแบบการนำไปใช้	ไม่ได้มีการใช้	น้อย	ปานกลาง	มาก
☐ ใช้ในการบริหารจัดการ (เช่น การบริหารลูกค้า การติดตามรายงานข้อมูล การจัดการสต็อกสินค้าหรือวัตถุดิบ งานสนับสนุนต่างๆ)	ไม่ได้มีการใช้	ใช้บ้างเป็นครั้งคราวในบางระบบ	ใช้มากกว่า 70% ในบางระบบ	ใช้มากกว่า 70% ในระบบการจัดการส่วนใหญ่
☐ ใช้ในกระบวนการผลิต (พิจารณาเทียบจากจำนวนกระบวนการขั้นตอนที่มีการใช้เทคโนโลยีกับกระบวนการทั้งหมด)	ไม่ได้มีการใช้	มีการใช้เทคโนโลยีในกระบวนการผลิตน้อยกว่า 30%	มีการใช้เทคโนโลยีในกระบวนการผลิต 31% - 70	มีการใช้เทคโนโลยีในกระบวนการผลิตมากกว่า 70%
☐ ใช้ในการตลาด (พิจารณาเทียบจากสัดส่วนยอดขายที่เกิดจากการซื้อขายหรือการทั้งหมด)	ไม่ได้มีการใช้	น้อยกว่า 30%	31% - 70	มากกว่า 70%

หมายเหตุ : เอกสารนี้เป็นความลับรายชื่อ SMEs สำนักงานฯ จะใช้ประโยชน์ในภาพรวม โดยไม่เผยแพร่ข้อมูลเป็นรายบุคคลหรือรายบริษัท

ผู้ให้ข้อมูล .....เบอร์โทร

ที่อยู่ .....อีเมลล์

ข้อสังเกตของนักวิเคราะห์จากการลงพื้นที่ติดตามประเมินผล

.....

.....

.....

บทที่ 3

ผลการวิเคราะห์ทักโกลแผนงานบูรณาการฯ และการจัดสรรงบประมาณ

แผนงานบูรณาการส่งเสริม SME ในปีงบประมาณ 2563 ได้กำหนดเป้าหมายเชื่อมโยงไปสู่เป้าหมายสัดส่วนของ SME GDP ต่อ GDP รวมทั้งประเทศเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 45 ภายในปี 2564 มีแนวทางการดำเนินงาน 5 แนวทางหลัก มีหน่วยงานร่วมดำเนินการ 9 กระทรวง 23 หน่วยงาน 1 รัฐวิสาหกิจ โดยมีรายละเอียดสรุปได้ ดังนี้

- เป้าหมาย : SME ไทยเติบโต แข็งแรง แข่งขันได้ในระดับสากล เพื่อเป็นพลังสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ
- ตัวชี้วัด : SME ที่ได้รับการพัฒนา สามารถสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจได้ ไม่น้อยกว่า 50,000 ล้านบาท

แนวทางการดำเนินงานที่ 1 พัฒนวิสาหกิจในระยะเริ่มต้นให้สามารถเติบโตได้ (Early Stage) ให้ความสำคัญกับการเตรียมความพร้อมของนักเรียน นักศึกษาสู่การเป็นผู้ประกอบการรุ่นใหม่ด้วยการพัฒนาทักษะ และองค์ความรู้ รวมทั้งสร้างและพัฒนวิสาหกิจเริ่มต้นและผู้ประกอบการรายใหม่ให้มีมูลค่าที่เพิ่มสูงขึ้นด้วยเทคโนโลยีนวัตกรรม และความคิดสร้างสรรค์ อีกทั้งพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่สำคัญสำหรับการสร้างวิสาหกิจเริ่มต้น เช่น พัฒนาศูนย์บ่มเพาะให้มีศักยภาพมากขึ้น การพัฒนาย่านธุรกิจนวัตกรรมรายใหม่ รวมทั้งสนับสนุนธุรกิจรายใหม่ที่มีศักยภาพให้เติบโตมากยิ่งขึ้นด้วยในรูปคูปองและการส่งเสริมสู่ตลาดต่างประเทศ โดยมีหน่วยงานที่ร่วมบูรณาการ 8 หน่วยงาน

แนวทางการดำเนินงานที่ 2 พัฒนวิสาหกิจรายย่อยให้ประกอบธุรกิจอย่างมืออาชีพ (Micro) ให้มีความสามารถในการประกอบธุรกิจแบบมืออาชีพ พัฒนวิสาหกิจรายย่อยให้มีความเข้มแข็งด้วยการสนับสนุนการพัฒนาสินค้าและบริการผลิตภัณฑ์บรรจุภัณฑ์ให้ตรงกับความต้องการของตลาดและมีมาตรฐาน พัฒนาศู่การเป็นผู้ประกอบการมืออาชีพที่มีการบริหารจัดการเชิงธุรกิจ รวมถึงขยายโอกาสและช่องทางการตลาดโดยเฉพาะตลาดอิเล็กทรอนิกส์ (e-Commerce)

แนวทางการดำเนินงานที่ 3 พัฒนวิสาหกิจขนาดย่อมให้ก้าวสู่ธุรกิจสมัยใหม่ (Small) พัฒนาศักยภาพผ่านกระบวนการปรับปรุงกระบวนการผลิตและการบริหารจัดการ การนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการประกอบธุรกิจ การพัฒนาผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ การพัฒนาให้ได้รับการรับรองมาตรฐาน การพัฒนาการเครือข่าย ตลอดจนการพัฒนาการดำเนินธุรกิจของวิสาหกิจในภาคการค้าและบริการยังให้ความสำคัญกับการขยายโอกาสทางการตลาดทั้งในและต่างประเทศ

แนวทางการดำเนินงานที่ 4 พัฒนวิสาหกิจขนาดกลางและวิสาหกิจที่มีศักยภาพให้เข้าสู่การแข่งขันระดับสากล (Medium & High Potential) ให้ความสำคัญกับการเตรียมความพร้อมวิสาหกิจให้เข้าสู่ตลาดทุน (เอ็ม เอ ไอ) การนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมในการเพิ่มมูลค่าให้กับสินค้าและบริการ การยกระดับคุณภาพและมาตรฐานสินค้าและบริการให้เทียบเท่าระดับสากล ตลอดจนการขยายโอกาสทางการค้าระหว่างประเทศ โดยมีหน่วยงานที่ร่วมบูรณาการ 4 หน่วยงาน

แนวทางการดำเนินงานที่ 5 พัฒนาปัจจัยแวดล้อมในการส่งเสริม SME ให้มีประสิทธิภาพ (Ecosystem) มุ่งเน้นการพัฒนากระบวนการสนับสนุนข้อมูลที่สำคัญสำหรับการประกอบธุรกิจของ SME ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น เช่น ข้อมูลสนับสนุนธุรกิจสร้างสรรค์ การให้ข้อมูล ความรู้ต่างๆ ทั้งในรูปแบบออนไลน์ และออฟไลน์ การให้คำปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับการดำเนินธุรกิจของศูนย์บริการ อาทิ ศูนย์ให้บริการ SME ครบวงจร (One-stop Service Center: OSS) ศูนย์สนับสนุนและช่วยเหลือเอสเอ็มอี SME Support & Rescue Center : SSRC และพัฒนาผู้ให้บริการ SME ให้เกิดประสิทธิผลมากขึ้น รวมทั้งการดำเนินงานตามภารกิจพื้นฐานของสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

สำนักงานประมาณได้ให้ความหมายของงบประมาณเชิงบูรณาการไว้ว่า “งบประมาณที่จัดสรรให้กับแผนงาน/โครงการที่หลายหน่วยงานทำงานร่วมกัน โดยอาจเป็นงานตามมิติยุทธศาสตร์ซึ่งกระทรวงและส่วนราชการมีการบูรณาการภารกิจในเชิงกระบวนการทำงานร่วมของหน่วยงาน ระหว่างกระทรวง หรือมิติงานตามยุทธศาสตร์ในระดับพื้นที่ซึ่งมีการบูรณาการภารกิจที่ตอบสนองความต้องการในพื้นที่และตามมิติยุทธศาสตร์ที่สำคัญ และทำให้ผลลัพธ์มีคุณค่าหรือมูลค่ามากกว่าให้ต่างหน่วยต่างทำ”

โดยได้อธิบายแนวคิดการบริหารงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการบูรณาการมีสองแนวคิดที่สำคัญคือ แนวทางแบบราชการ (government approach) กับแนวทางการบริหารจัดการ (governance approach) การบริหารงานตามแนวทางแบบราชการเป็นการบริหารจากบนลงล่าง (top-down approach) มีการใช้กฎระเบียบในการควบคุมและจัดระเบียบพฤติกรรมของบุคลากร และสถาบันการทำงานอาศัยโครงสร้างแบบราชการเป็นหลัก ซึ่งเป็นการแบ่งโครงสร้างตามหลักการแบ่งตามหน้าที่ความรับผิดชอบ (functional classification) หรือตามภารกิจที่แต่ละหน่วยงานรับผิดชอบ โดยรับคำสั่งจากผู้บังคับบัญชาตามโครงสร้าง แต่ละส่วนราชการจะรับผิดชอบในการผลิต/จัดหาผลผลิตตามภารกิจของตนเป็นหลัก แนวทางการบริหารจัดการเป็นแนวทางการบริหารงานภาครัฐที่มีการเปลี่ยนแปลงจากเดิมคือ จากการใช้อำนาจครอบงำมาเป็น การสร้างเสริมพลัง (empowerment) ซึ่งถือเป็นการเปลี่ยนแปลงจากแนวทางแบบราชการมาเป็นรัฐบาลที่เน้นการประสานงานเชื่อมโยง (joined-up government) แนวทางการบริหารจัดการเป็นแนวทางที่มองความสัมพันธ์ของสังคมมีความซับซ้อนมากขึ้นในลักษณะเป็นเครือข่ายมากกว่าสายการบังคับบัญชา (network-oriented polity) และมีอิทธิพลต่อกระบวนการกำหนดนโยบาย โดยบทบาทของรัฐจะเปลี่ยนไปจากผู้กำหนดนโยบายมาเป็นผู้สนับสนุนให้ภาคส่วนต่างๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการร่วมกำหนดนโยบาย บทบาทของรัฐบาลเน้นในด้านการประสานงานและการกำกับดูแล (coordination and steering) มากกว่า โดยสรุปแนวทางการบริหารจัดการ จึงเป็นแนวทางที่สอดคล้องกับแนวคิดการบูรณาการ ซึ่งเน้นการประสานมิติต่างๆ ระหว่างหน่วยงานเพื่อช่วยให้เกิดการแลกเปลี่ยนกันในการกำหนดแผน และดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายด้านนโยบาย สำหรับงบประมาณ แบบมุ่งเน้นผลงานเชิงยุทธศาสตร์ ซึ่งเป็นระบบงบประมาณที่สำนักงานประมาณให้อยู่ในปัจจุบันเป็นระบบที่เน้นหน้าที่ในการวางแผนและการจัดการ ซึ่งมีจุดมุ่งหมายเพื่อทำให้ทรัพยากรที่ใช้ในการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมต่างๆ สอดคล้องกับยุทธศาสตร์/นโยบายที่รัฐบาลกำหนดอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และเนื่องจากการบริหารงานภาครัฐในปัจจุบันมีความจำเป็นต้องอาศัยการบูรณาการหน่วยงาน ภาครัฐและภาคส่วนต่างๆ เพื่อระดมความรู้และทรัพยากรมาใช้ในการแก้ปัญหาและวิกฤตให้ทันกับเวลาหรือใช้สำหรับการพัฒนาการบริหารงานเชิงบูรณาการ จำเป็นต้องอาศัยการบูรณาการด้านแผนงานในระดับต่างๆ จากระดับประเทศลงไปสู่ระดับหน่วยงาน ทั้งใน

ระดับแนวคิดและแนวราบ โดยมีงบประมาณเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะทำให้แผนงานเหล่านี้เป็นไปได้ในทางปฏิบัติ งบประมาณจะมีบทบาทช่วยในการบูรณาการโดยผ่านแผนงบประมาณเชิงบูรณาการ แผนงบประมาณเชิงบูรณาการเป็นแผนซึ่งกำหนดมาจากนโยบายที่มีความสำคัญเร่งด่วนของรัฐบาลที่จำเป็นจะต้องมีการบูรณาการระหว่างหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องอันจะทำให้เกิดการประสานกิจกรรมของหลายกระทรวงในการดำเนินการร่วมกันเพื่อให้บรรลุภารกิจร่วมกัน ดังนั้น แผนงบประมาณเชิงบูรณาการจึงเป็นเครื่องมือที่กำหนดทิศทางการบูรณาการ ประเด็นการบูรณาการ เป้าหมายและตัวชี้วัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและกลไกการดำเนินงาน

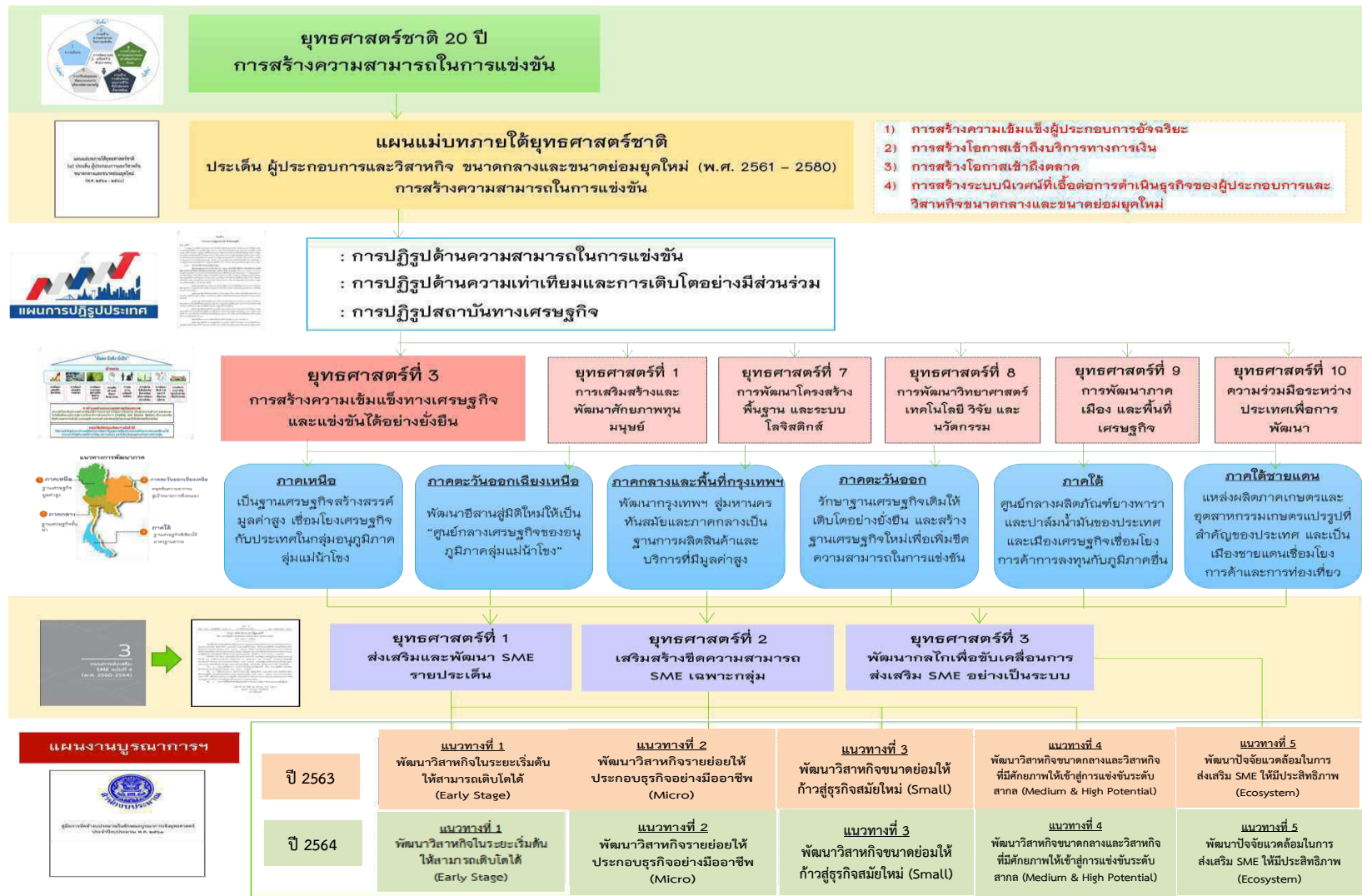
การจัดการงบประมาณในเชิงบูรณาการ โดยใช้กระบวนการงบประมาณเป็นเครื่องมือให้บรรลุวัตถุประสงค์ในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยให้การดำเนินงานของแต่ละหน่วยงานเป็นไปอย่างส่งเสริมสนับสนุนซึ่งกันและกัน เป็นไปอย่างสมดุล มีการรวบรวมรายจ่ายในลักษณะองค์รวมก่อให้เกิดสัมฤทธิ์ผลสูงกว่าการดำเนินการกิจอย่างเป็นอิสระจากกัน และมีหลักการหรือแนวทางในการดำเนินการ คือ หน่วยงานเจ้าภาพ มีหน้าที่ในการกำหนดเป้าหมาย ตัวชี้วัด ขอบเขตงาน ระยะเวลา หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และงบประมาณเชิงบูรณาการ โดยเน้นการจัดทำเป็น Project Based หรือไม่ต่ำกว่าระดับโครงการที่เกี่ยวข้องและสนับสนุนเป้าหมายเชิงบูรณาการ โครงการ/กิจกรรม สมเหตุสมผล มีความเป็นไปได้และคุ้มค่า โครงการ/กิจกรรม เมื่อบูรณาการแล้วมีเอกภาพ ประสาน สอดคล้องและสนับสนุนซึ่งกันและกัน ไม่ซ้ำซ้อน และโครงการ/กิจกรรม เมื่อบูรณาการแล้วก่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์สูงขึ้นไปสู่ผลสำเร็จตามเป้าหมายการบูรณาการที่สูงกว่า

เป้าหมายของแผนงานบูรณาการ หมายถึง ผลลัพธ์ที่หน่วยงานต้องการให้เกิดขึ้นจากการให้บริการที่ระบุถึงจุดมุ่งหมายและผลประโยชน์ที่มีต่อกลุ่มเป้าหมายอย่างชัดเจน ทั้งนี้จะต้องสอดคล้องและ เชื่อมโยงกับร่างยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (2561 – 2580) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 ยุทธศาสตร์จัดสรรงบประมาณที่กำหนดในแต่ละปีงบประมาณ ซึ่งผลลัพธ์ดังกล่าวจะเกิดขึ้นได้จากผลสำเร็จของแนวทาง หรือโครงการที่ส่วนราชการและหน่วยงานอื่นได้ร่วมมือกันปฏิบัติอย่างสอดคล้อง เชื่อมโยงกัน และประสานความร่วมมือกันอย่างบูรณาการตามที่กำหนดไว้ในเอกสารพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีหรือพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมหรือกำหนดขึ้นใหม่ในระหว่างปีแล้วแต่กรณี การกำหนดเป้าหมายแผนงานบูรณาการ (ผลลัพธ์) ควรมืองค์ประกอบ ดังนี้ 1) แสดงผลประโยชน์ที่มีต่อกลุ่มเป้าหมายที่รับผิดชอบ และหน่วยงานต้องการให้เกิดขึ้นจากการให้บริการซึ่งเกิดขึ้นจากผลสำเร็จตามแนวทาง หรือโครงการภายใต้การกำกับของหน่วยงานเจ้าภาพอย่างสอดคล้องและ เชื่อมโยงกัน 2) ต้องสอดคล้องและมีความสัมพันธ์เชิงกลยุทธ์ สามารถถ่ายทอดความเชื่อมโยงจากร่างยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (2561 – 2580) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและ สังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 นโยบายสำคัญ/เร่งด่วนของรัฐบาล และยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณได้อย่างชัดเจน 3) ต้องสัมพันธ์กับพันธกิจหรือภารกิจของหน่วยงานตามกฎหมายปรับปรุง กระทรวง ทบวง กรม กฎหมายจัดตั้ง กฎกระทรวง หรือกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือตามนโยบายรัฐบาลที่ได้รับมอบหมาย 4) ควรระบุระยะเวลาการดำเนินงานแล้วเสร็จ หรือระยะเวลาสิ้นสุดของแผนงานบูรณาการด้วย 5) มีความชัดเจนและเป็นรูปธรรม สามารถวัดผลได้ และมีความเข้าใจตรงกัน ระหว่างเจ้าภาพแผนงานบูรณาการและหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องเพื่อให้สามารถปฏิบัติได้ในทิศทางเดียวกัน

สำหรับเป้าหมายของแผนงานบูรณาการพัฒนาผู้ประกอบการ และวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสู่สากลในปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 คือ **“SME ที่ได้รับการพัฒนา และสามารถสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจได้ไม่น้อยกว่า 50,000 ล้านบาท (ภายใน 3 ปี)”**

3.1 ผลการวิเคราะห์ยุทธศาสตร์ประเทศที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริม SME ปี 2563

ที่ปรึกษาได้มีการวิเคราะห์แผนต่างๆ เพื่อใช้เป็นกรอบวัดประเมินผลโครงการและงาน ได้แก่ (1) แผนยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561-2580 แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ และแผนแม่บทเฉพาะกิจภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติอันเป็นผลมาจากสถานการณ์โควิด-19 พ.ศ. 2564-2565 (2) แผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560-2564 (3) แผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ฉบับที่ 4 พ.ศ. 2560-2564 (4) แผนปฏิบัติการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมปี พ.ศ. 2562-2564 ที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา (5) แผนงานบูรณาการด้านการส่งเสริม SME ปี 2563-2564 (6) แผนยุทธศาสตร์สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ. 2560-2564 รวมถึง (ร่าง) แผนการส่งเสริม SME พ.ศ. 2564-2565 และ (ร่าง) แผนปฏิบัติการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ. 2564-2565 โดยแนวทางหรือกลยุทธ์ และเป้าหมายที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมและพัฒนา SME ซึ่งสอดคล้องกับเป้าหมายตัวชี้วัดของประเทศตามยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580) ได้แก่ รายได้ต่อคนเท่ากับ 15,000 ดอลลาร์สหรัฐต่อปี GDP ขยายตัวร้อยละ 5-6 ตลอดระยะเวลา 15 ปี ผลิตภาพร้อยละ 3 ต่อปี และผู้ประกอบการไทยมีศักยภาพในการผลิตและประกอบธุรกิจค้าขายที่สูงขึ้น ดังนี้

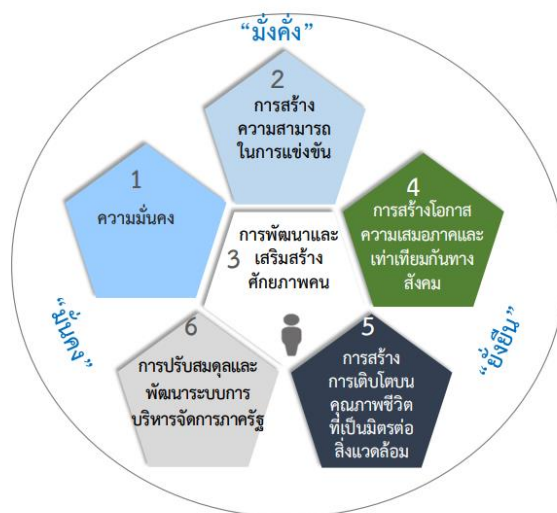
แผนภาพที่ 3.1 การแสดงความเชื่อมโยงยุทธศาสตร์และแผนของประเทศ

3.1.1 ความเชื่อมโยงสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561 - 2580

ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี เป็นยุทธศาสตร์ชาติที่จะใช้เป็นกรอบแนวทางการพัฒนาประเทศไทยใน ระยะ 20 ปี (ปี 2561 – 2580) ซึ่งได้วางเป้าหมายอนาคตประเทศไทย ปี 2580 ที่เกี่ยวกับการพัฒนาเศรษฐกิจ ความสามารถในการแข่งขัน ซึ่งเกี่ยวข้องกับการส่งเสริม SME ว่าประเทศไทยต้องมีเศรษฐกิจและสังคมไทยมี การพัฒนาอย่างมั่นคงและยั่งยืน เป็นประเทศที่ผลิตได้ขายเป็น การพัฒนาเศรษฐกิจ ตั้งอยู่บนฐานพิสิทธ์ ฐานดิจิทัล และฐานชีวภาพ มีการเติบโตอย่างมีคุณภาพ กระจายฐานการผลิตและบริการไปในพื้นที่ต่างๆ อย่างทั่วถึง มีเสถียรภาพ แข่งขันบนฐานการพัฒนาและใช้นวัตกรรม และมีฐานการผลิต การบริการ และ การลงทุนที่เชื่อมโยงในอาเซียน ซึ่งล้วนเป็นพื้นฐานสำคัญให้ประเทศพัฒนาเข้าสู่การมีรายได้สูงภายในปี 2580 และเป็นประเทศพัฒนาแล้ว ภาคเกษตรเป็นฐานการผลิต bio-bases ที่สำคัญ เป็นฐานการผลิตอาหารที่มั่นคง และปลอดภัย และเป็นฐานการผลิตที่มีผลิตภาพการผลิตสูง มีระบบบริหารจัดการที่ดีด้านประมง ภาคอุตสาหกรรม ฐานอุตสาหกรรมเดิมมีศักยภาพสูงขึ้น มีอุตสาหกรรมอนาคตที่ได้รับการพัฒนาให้เป็น ฐานรายได้ใหม่ โดยมุ่งสู่การเป็นศูนย์กลางการผลิต การค้า และการลงทุนในอนุภูมิภาคและภูมิภาค อาเซียน เช่น ศูนย์การผลิตรถยนต์และชิ้นส่วน ศูนย์ทดสอบและวิจัยพัฒนารถยนต์และชิ้นส่วน เอเชีย ศูนย์กลางการผลิตพลังงาน/วัสดุชีวภาพของภูมิภาคอาเซียน ศูนย์กลางผลิตอุตสาหกรรมดิจิทัล เป็นต้น ภาคบริการ ธุรกิจบริการเดิมได้รับการพัฒนาระดับคุณภาพและศักยภาพให้สูงขึ้น เช่น การขนส่ง ทั้งทางบก ทางอากาศ และทางทะเล และส่งเสริมธุรกิจบริการอนาคตให้เป็นฐานรายได้ใหม่ โดยมุ่งสู่การเป็นศูนย์กลาง การลงทุนและการให้บริการของภูมิภาคอาเซียน เช่น ศูนย์กลางการให้บริการสุขภาพของภูมิภาคอาเซียน เมืองหลวงแห่งการท่องเที่ยวและบริการของอาเซียน ศูนย์บริการทางการเงิน การศึกษานานาชาติ และบริการ ด้านโลจิสติกส์ วิสาหกิจและการดำเนินธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเข้มแข็ง เป็นฐานการผลิตและ บริการที่สำคัญของประเทศ

อนึ่ง ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ประกอบด้วย 6 ยุทธศาสตร์ ได้แก่ (1) ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง (2) ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน (3) ยุทธศาสตร์การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคน (4) ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างโอกาสความเสมอภาคและเท่าเทียมกันทางสังคม (5) ยุทธศาสตร์ด้านการสร้าง การเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และ (6) ยุทธศาสตร์ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

แผนภาพที่ 3.2 ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี

จาก 6 ยุทธศาสตร์ มีสาระสำคัญของยุทธศาสตร์ชาติที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมและพัฒนา SME ที่เป็นยุทธศาสตร์หลัก ได้แก่ **ยุทธศาสตร์ที่ 2 การสร้างความสามารถในการแข่งขัน**

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การสร้างความสามารถในการแข่งขัน มีหัวใจสำคัญ คือ

“การเพิ่มผลิตภาพการผลิต (Productivity) บนพื้นฐานของการพัฒนาและใช้วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การวิจัยและพัฒนา และนวัตกรรม ที่ผสมผสานกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้สอดคล้อง ซึ่งจะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งในด้านประสิทธิภาพ (Efficiency) และการสร้างมูลค่าของสินค้าและบริการที่สูงขึ้น (Value creation)”

ซึ่งจะมีการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญที่จะเกิดขึ้นทั้งในด้านประสิทธิภาพ (Efficiency) และการเพิ่มมูลค่าของสินค้าและบริการจากความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม (Value creation) ผู้ประกอบการไทยจะต้อง “ผลิตได้ขายเป็น” และมีความสามารถที่จะ “รู้จักและเข้าใจแนวโน้มตลาด” เพื่อสร้างคุณค่าของสินค้าและบริการที่ตอบโจทย์ความต้องการของผู้บริโภคและก้าวเข้าสู่การเป็นผู้นำในตลาด สินค้าและบริการที่สำคัญของภูมิภาคและของโลกได้ ตลอดจนการพัฒนาสังคมผู้ประกอบการ (Entrepreneurial Society) เพื่อสร้างผู้ประกอบการทางธุรกิจที่พิจารณาโอกาสทางธุรกิจใหม่ๆ ด้วยการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมขับเคลื่อนธุรกิจ (From Entrepreneur to Technopreneur) สู่การเป็น “ผู้ผลิตได้ ขายเป็น” ก็มีความสำคัญต่อการเพิ่มผลิตภาพการผลิตและการยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจของภาคการผลิตและบริการไทยตลอดห่วงโซ่มูลค่า โดยต้องมุ่งพัฒนาทั้งด้านศักยภาพของผู้ประกอบการและปัจจัยแวดล้อมที่สำคัญ

โดยยุทธศาสตร์ที่ 2 การสร้างความสามารถในการแข่งขัน มีประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมและพัฒนา SME ทั้ง 4 ประเด็น สรุปประเด็นสำคัญเป้าหมายมุ่งเน้น ดังนี้

2.1 การพัฒนาภาคการผลิตและบริการ ซึ่งมุ่งเน้นที่การพัฒนาเพิ่มผลิตภาพการผลิตตลอดห่วงโซ่มูลค่า เพื่อก้าวกระโดดไปสู่การเป็นฐานการผลิตและบริการที่โดดเด่นในด้านเศรษฐกิจ ฐานชีวภาพ อุตสาหกรรมอาหาร อุตสาหกรรม และบริการ แห่งอนาคตเพื่อที่จะเพิ่มรายได้ จากฐานเดิม และต่อยอดไปสู่การสร้างฐานรายได้ใหม่

2.2 การพัฒนาสังคมผู้ประกอบการ (Entrepreneurial Society) เพื่อสร้างผู้ประกอบการทางธุรกิจซึ่งพิจารณาโอกาสทางธุรกิจใหม่ๆ ด้วยการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมขับเคลื่อนให้ธุรกิจ (From Entrepreneur to Technopreneur) สู่การเป็น “ผู้ผลิตได้ ขายเป็น” ซึ่งมีความสำคัญต่อการเพิ่มผลิตภาพการผลิตและการยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจของภาคการผลิตและบริการไทยตลอดห่วงโซ่มูลค่า โดยต้องมุ่งพัฒนาทั้งด้านศักยภาพของผู้ประกอบการ และปัจจัยแวดล้อมที่สำคัญ

โดยทั้งแนวทางข้อ 2.1 และ 2.2 มีประเด็นสำคัญมุ่งเน้น สรุปได้ดังนี้

- **การพัฒนาเกษตรกร และผู้ประกอบการให้เป็นผู้ “ผลิตได้ขายเป็น”** กล่าวคือ

เข้าใจตลาด แสวงหาโอกาส

เข้าใจตลาด ปรับตัวเข้ากับเทคโนโลยีได้อย่างรวดเร็วและประยุกต์ใช้ได้อย่างชาญฉลาด มีความสามารถในการปรับตัวและใช้โอกาสของความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีเพื่อสร้างสรรค์รูปแบบการดำเนินธุรกิจแนวใหม่ที่ตอบโจทย์ความต้องการและวิถีชีวิตของผู้บริโภคที่เปลี่ยนแปลงไป รวมทั้งมีความสามารถในการจัดการและพัฒนาเทคโนโลยีได้ด้วยตนเองการบริหารความเสี่ยงในด้านต่างๆ ทั้งในด้านความแปรปรวนของสภาพภูมิอากาศและความผันผวนของตลาดและความต้องการของผู้บริโภคในรูปแบบใหม่ๆ

เข้าใจ ปรับตัวและปรับใช้เทคโนโลยีอย่างเหมาะสม

แสวงหาโอกาสและลงทุนอย่างชาญฉลาด

บริหารความเสี่ยงได้

- **ส่งเสริมการวิจัย พัฒนา และใช้เทคโนโลยี นวัตกรรม** เพื่อการยกระดับคุณภาพและประสิทธิภาพการผลิต ตลอดห่วงโซ่อุปทาน ตั้งแต่ด้านวัตถุดิบ พันธุ์ กระบวนการผลิตที่สอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่ การแปรรูป และการพัฒนาความต้องการของตลาด การใช้เทคโนโลยีขั้นสูงตลอดห่วงโซ่การผลิต

- **การพัฒนา ต้องมุ่งเน้นที่การผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม คุณภาพ มาตรฐาน และปลอดภัย** เพื่อให้ประเทศไทย สามารถเป็นผู้นำด้านนวัตกรรมเกษตรและอาหารในภูมิภาคอาเซียนและโลก

- **สร้างระบบและกลไกที่ทำให้เกิดความเชื่อมโยงที่เข้มแข็ง** ทั้งการเชื่อมโยงระหว่างสินค้าเกษตร อุตสาหกรรม ต่อเนื่องอื่นๆ และการเชื่อมโยงของห่วงโซ่การผลิตภาคอุตสาหกรรม และอุตสาหกรรมเกี่ยวเนื่องอื่นๆ ตามแนวทางคลัสเตอร์ เพื่อให้สามารถยกระดับความสามารถในการแข่งขัน ซึ่งจะช่วยให้ผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อม (SME) สามารถยกระดับศักยภาพให้สูงขึ้นด้วยการเชื่อมโยงกับผู้ประกอบการขนาดใหญ่

- **มุ่งส่งเสริมการยกระดับการผลิตผลิตภัณฑ์ของชุมชนให้สามารถเป็นฐานรายได้ และสร้างความเข้มแข็งที่ยั่งยืนของเศรษฐกิจในระดับชุมชน** รวมทั้งสามารถเป็นฐานของการผลิตของอุตสาหกรรมในระดับที่ใหญ่และซับซ้อนมากขึ้นได้ และในระยะยาว

- **มีศักยภาพในการสร้างแบรนด์** ที่เป็นที่ยอมรับในระดับสากลด้วย

- **มุ่งเน้นสาขาบริการที่มีศักยภาพจะต้องอยู่บนพื้นฐานของการคิดสร้างสรรค์**

ในการออกแบบรูปแบบการบริการที่ผสมผสานความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี เช่น เทคโนโลยีดิจิทัล และ Internet of Things กับเอกลักษณ์ความเป็นไทย (Thainess) ได้แก่ ธุรกิจบริการสุขภาพและการเสริมสร้างสุขภาพ (Health and Wellness Services) และสถานบริการสุขภาพและความงาม (Wellness) และการส่งเสริมธุรกิจบริการทางการแพทย์ รวมทั้งส่งเสริมสาขาบริการอื่นที่มีศักยภาพ และแนวโน้มที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

- **การสร้างปัจจัยแวดล้อมในการสร้างสังคมผู้ประกอบการ** ทั้งการพัฒนากฎระเบียบที่อำนวยความสะดวกในการตั้งธุรกิจใหม่ได้ง่ายขึ้น การปฏิรูประบบทรัพย์สินทางปัญญาทั้งระบบ ตั้งแต่การจดทะเบียน การส่งเสริมการใช้ และการป้องกันการละเมิด เพื่อส่งเสริมให้ผู้ประกอบการที่ใช้ความคิดสร้างสรรค์ในการสร้างนวัตกรรมใหม่ๆ สามารถสร้างความเติบโตทางธุรกิจได้ นอกจากนี้ ต้องมีการพัฒนาแหล่งเงินทุนในรูปแบบใหม่ๆ เพื่อสนับสนุนการเริ่มต้นธุรกิจใหม่ของผู้ประกอบการรุ่นใหม่และผู้ประกอบการชุมชน ให้สามารถเข้าถึงได้สะดวกมากขึ้น รวมทั้งมีระบบการพัฒนาศักยภาพในการบริหารการเงินของผู้ประกอบการเพื่อให้สามารถใช้เงินทุนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.3 การพัฒนาปัจจัยสนับสนุนและการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน ซึ่งมีแนวทางที่เกี่ยวข้องในการผลักดันผ่านแผนบูรณาการส่งเสริม SME คือ การผลักดันการพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม ตลอดจนห่วงโซ่มูลค่าเพื่อก้าวข้ามกับดักจากผู้ซื้อเทคโนโลยีไปสู่การเป็นผู้ผลิตและขายเทคโนโลยี

2.4 การวางรากฐานที่แข็งแกร่ง และโครงสร้างพื้นฐาน เพื่อสนับสนุนการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน ซึ่งมีแนวทางที่เกี่ยวข้องในการผลักดันผ่านแผนบูรณาการส่งเสริม SME คือ การขยายความร่วมมือทางการค้า และการลงทุนกับมิตรประเทศ และแสวงหาตลาดใหม่สำหรับสินค้าและบริการของไทย ส่งเสริมการลงทุนไทยในต่างประเทศของผู้ประกอบการไทยเพื่อสร้างผลตอบแทนจากเงินทุน และองค์ความรู้และเทคโนโลยีในสาขาการผลิตและบริการที่ไทยมีขีดความสามารถโดดเด่น และสนับสนุนการพัฒนาประเทศไทยไปสู่การเป็นชาติการค้า รวมทั้งการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากเพื่อสร้างระบบเศรษฐกิจชุมชนท้องถิ่น ให้สามารถพึ่งตนเอง ช่วยเหลือ เอื้อเฟื้อซึ่งกันและกัน มีคุณธรรม และเป็นระบบเศรษฐกิจที่เอื้อให้เกิดการพัฒนาด้านอื่นๆ ในพื้นที่ทั้งเศรษฐกิจ สังคม ชุมชน วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อมทรัพยากรธรรมชาติอย่างเข้มแข็งและยั่งยืน จะนำไปสู่การลดความเหลื่อมล้ำ สร้างเศรษฐกิจชุมชนให้เข้มแข็ง ประชาชนมีความสุข และมีรายได้เพิ่มขึ้น

3.1.2 ความเชื่อมโยงสอดคล้องกับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่ (พ.ศ. 2561 - 2580)

การขับเคลื่อนการพัฒนาเพื่อสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศในระยะ 20 ปี จำเป็นต้องสร้างและพัฒนาผู้ประกอบการไทยให้เป็น “ผู้ประกอบการยุคใหม่” ที่ก้าวหน้าและใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีและนวัตกรรมในการขับเคลื่อนธุรกิจ โดยเฉพาะวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เนื่องจากการประกอบธุรกิจของผู้ประกอบการมีบทบาทสำคัญต่อการกระตุ้นให้เศรษฐกิจเจริญเติบโต ผู้ประกอบการยุคใหม่จะต้องมีทักษะแห่งอนาคตที่มีความพร้อมทางด้านทัศนคติทักษะความสามารถและความรู้สำหรับการรับมือกับการแข่งขันที่จะรุนแรงขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยีได้ โดยจากการศึกษาวิเคราะห์แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่ พบว่ามีความสอดคล้องเชื่อมโยงกับการส่งเสริมและพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมตามกรอบแนวทางการพัฒนาของแผนย่อยภายใต้แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติฯ ดังแผนภาพที่ 3.3

แผนภาพที่ 3.3 ความสอดคล้องเชื่อมโยงแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น “ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่ (พ.ศ. 2561 - 2580)”

1) การสร้างความเข้มแข็งผู้ประกอบการอัจฉริยะ : มุ่งเน้นการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาความเป็นผู้ประกอบการ พัฒนาทักษะพื้นฐานที่จำเป็นและความถนัดที่แตกต่างและหลากหลายของแรงงานโดยเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีดิจิทัล พัฒนาผู้ประกอบการทุกระดับให้มีจิตวิญญาณของการเป็นผู้ประกอบการ ขับเคลื่อนธุรกิจด้วยเทคโนโลยีนวัตกรรม และความคิดสร้างสรรค์ในการสร้างมูลค่าให้กับสินค้าและบริการ การขยายช่องทางการตลาด การสร้างตราสินค้าให้เป็นที่ยอมรับ และการใช้ประโยชน์จากทรัพย์สินทางปัญญา ตลอดจนส่งเสริมการรวมกลุ่มและสร้างเครือข่ายของผู้ประกอบการทั้งในและต่างประเทศ

2) การสร้างโอกาสเข้าถึงบริการทางการเงิน : มุ่งเน้นการจัดการจัดหาแหล่งเงินทุนและพัฒนาช่องทางเข้าถึงแหล่งเงินทุนรูปแบบใหม่ๆ พัฒนาผลิตภัณฑ์ทางการเงินและการบริหารความเสี่ยง พัฒนาระบบประเมินมูลค่าทรัพย์สินในรูปแบบต่างๆ เพื่อใช้เป็นหลักประกันทางธุรกิจ พัฒนาระบบการประเมินความน่าเชื่อถือทางเครดิต และระบบการรู้จักลูกค้าที่สะดวกมากขึ้น รวมทั้งสนับสนุนให้ทุกภาคส่วนสามารถเข้าถึงบริการทางการเงินด้วยต้นทุนที่เหมาะสม

3) การสร้างโอกาสเข้าถึงตลาด : มุ่งเน้นการสนับสนุนผู้ประกอบการให้มีอัตลักษณ์และตราสินค้าที่เด่นชัด ให้ความสำคัญกับการผลิตโดยใช้ตลาดนำ ที่คำนึงถึงความต้องการของตลาดโดยเฉพาะตลาดที่มีมูลค่าสูง ส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีดิจิทัลในการขยายช่องทางการตลาดทั้งในและต่างประเทศ สร้างโอกาสให้ผู้ประกอบการสามารถเข้าถึงตลาดจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐได้มากขึ้น มีแผนกลยุทธ์การเข้าถึงตลาดใหญ่ที่มีศักยภาพสำหรับสินค้าและบริการของไทย ตลอดจนสร้างและพัฒนาตลาดในประเทศสำหรับสินค้าที่มีคุณภาพมาตรฐาน รวมทั้งตลาดสินค้าสำหรับกลุ่มเฉพาะ

4) การสร้างระบบนิเวศน์ที่เอื้อต่อการดำเนินธุรกิจของผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่ : มุ่งเน้นการพัฒนาปัจจัยแวดล้อมที่เอื้อต่อการสนับสนุนและเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินธุรกิจ โดยการพัฒนาระบบฐานข้อมูลเกี่ยวกับองค์ความรู้สถิติผลการวิจัยและพัฒนา ทรัพย์สินทางปัญญาการตลาดและนวัตกรรมให้เป็นระบบที่เป็นปัจจุบัน บูรณาการและต่อเนื่อง เพื่อส่งเสริมการเข้าถึงและการใช้ประโยชน์จากฐานข้อมูลในการสร้างโอกาสให้ภาคธุรกิจ รวมถึงสร้างความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชนภาคการศึกษา และสถาบันวิชาการทั้งในและระหว่างประเทศในการส่งเสริมและพัฒนาผู้ประกอบการร่วมกันยกระดับบริการและโครงสร้างพื้นฐานทางคุณภาพให้เอื้อต่อการประกอบธุรกิจ การพัฒนานวัตกรรมและประยุกต์ใช้ทั้งในภาครัฐและเอกชน

3.1.3 ความเชื่อมโยงสอดคล้องกับแผนปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ

จากการศึกษาวิเคราะห์แผนปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ พบว่า มีความสอดคล้องเชื่อมโยงกับการส่งเสริม SME และวิสาหกิจชุมชน ในประเด็นต่างๆ ดังนี้

หัวข้อที่ 1 : การปฏิรูปด้านความสามารถในการแข่งขัน

หัวข้อย่อย 1.1 ผลผลิตภาพ (Productivity)

ปัจจัยสนับสนุนขีดความสามารถในการแข่งขัน

(12) การเพิ่มระดับการแข่งขันทางธุรกิจ

(12.3) มาตรการเพื่อสนับสนุนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME)

เนื่องจากบริษัทวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME) ต่างๆ เป็นรากฐานหลักของเศรษฐกิจประเทศ มาตรการเพื่อสนับสนุนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME) จึงเป็นปัจจัยสนับสนุนร่วมของหลายอุตสาหกรรม การลงทุนในการพัฒนา SME นั้น นอกจากจะช่วยขับเคลื่อนการเติบโตของเศรษฐกิจของประเทศ แล้วยังจะช่วยให้เกิดการพัฒนาของทั้งคุณภาพของบุคลากรและการก่อให้เกิดนวัตกรรมควบคู่ไปด้วย ในประเทศไทยมาตรการสนับสนุน SME ต่างๆ ยังขาดความต่อเนื่องและขาดโครงสร้างที่จำเป็นในการออกมาตรการที่สามารถช่วยพัฒนา SME ซึ่งมีความแตกต่างกันในเชิงประเภทอุตสาหกรรม ช่วงอายุและขนาดของธุรกิจ ในการเพิ่มจำนวนและขนาดของ SME ในประเทศ อาจพิจารณาออกมาตรการสนับสนุนของภาครัฐและจัดการประชาสัมพันธ์ส่งเสริมการส่งออกเพื่อช่วยเปิดตลาดใหม่ให้บริษัท SME และช่วยลดความเสี่ยงในการประกอบธุรกิจของบริษัทเหล่านี้ นอกจากนี้การเข้าถึงแหล่งทุนก็เป็นปัจจัยสำคัญในการเติบโตของบริษัทเหล่านี้ จึงจำเป็นต้องมีการวางยุทธศาสตร์เพื่อให้การดำเนินมาตรการสนับสนุน SME ต่างๆ สอดคล้องกับความต้องการของ SME แต่ละกลุ่ม

2.16 เรื่องและประเด็นการปฏิรูปที่ 16: การเพิ่มระดับการแข่งขันทางธุรกิจ - วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สนับสนุน)

ปัจจุบันนโยบายสนับสนุนวิสาหกิจยังขาดโครงสร้างในการสนับสนุนให้เกิดสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมสำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม จึงควรจัดตั้งให้มีหน่วยงานกลางเพื่อส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมผ่านการออกนโยบายต่างๆ การให้สิ่งจูงใจ การสนับสนุนการส่งออกและการฝึกอบรมอาชีพศึกษา

2.16.1 เป้าหมายหรือผลอันพึงประสงค์และผลสัมฤทธิ์

- 1) พัฒนาระบบนิเวศทางธุรกิจของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้แข็งแกร่งทำให้เกิดความหลากหลายทางขนาดของธุรกิจ

2.16.3 ตัวชี้วัด

- 1) ส่วนแบ่งของจำนวนธุรกิจที่เป็นธุรกิจ start-up จากธุรกิจทั้งหมดในแต่ละอุตสาหกรรม
- 2) ส่วนแบ่งของจำนวนธุรกิจที่เป็นวิสาหกิจขนาดย่อมจากธุรกิจทั้งหมดในแต่ละอุตสาหกรรม
- 3) ส่วนแบ่งของจำนวนธุรกิจที่เป็นวิสาหกิจขนาดกลางจากธุรกิจทั้งหมดในแต่ละอุตสาหกรรม
- 4) ส่วนแบ่งของจำนวนธุรกิจที่เป็นวิสาหกิจขนาดใหญ่หรือบริษัทข้ามชาติจากธุรกิจทั้งหมดในแต่ละอุตสาหกรรม

หัวข้อย่อยที่ 1.2 : การรวมกลุ่มในภูมิภาค (Regional Integration)

2.2 เรื่องและประเด็นการปฏิรูปที่ 2 Clusters and Hubs : พัฒนาอุตสาหกรรมเป้าหมาย

เนื่องจากประเทศไทยตั้งอยู่ใจกลางเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และมีโครงสร้างพื้นฐานที่พร้อมในการเชื่อมโยงกับประเทศกลุ่ม CLMV ซึ่งมีทรัพยากรและกำลังคน จึงทำให้เกิดการกระจายตัวของห่วงโซ่การผลิตในภูมิภาคนี้ โดยเฉพาะในอุตสาหกรรมเกษตรและยานยนต์ ประเทศไทยจึงควรที่จะต่อยอดจากโอกาสเหล่านี้ ในการยกระดับให้ไทยเป็นฐานการผลิตที่มีมูลค่าสูงขึ้น และสามารถเชื่อมโยงกับประเทศกลุ่ม CLMV จนกลายเป็นฐานการผลิตในระดับภูมิภาคหรือ Regional Supply Chain ที่เข้มแข็ง เพื่อส่งเสริมพัฒนาคลัสเตอร์อุตสาหกรรมเป้าหมายตามที่ได้ตั้งใจไว้

การเลือกเขตพื้นที่เพื่อพัฒนาคลัสเตอร์อุตสาหกรรมเป้าหมาย จำเป็นต้องคำนึงถึงความพร้อมและเหมาะสมของพื้นที่เหล่านั้นทั้งในด้านทรัพยากร และด้านปัจจัย/ระบบของ อุตสาหกรรมที่มีอยู่ รวมทั้งความเชื่อมโยงกับเขตอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องในประเทศเพื่อนบ้าน เช่น การเลือกจังหวัดขอนแก่นและจังหวัดนครสวรรค์เป็นเขตอุตสาหกรรมเกษตร-อุตสาหกรรมอาหาร-เศรษฐกิจชีวภาพ (Agri-Food-Bio Cluster) นอกเหนือจากการที่จังหวัดทั้งสองมีศักยภาพด้านทรัพยากรและระบบการผลิตที่เกี่ยวข้องอยู่ในพื้นที่แล้ว จังหวัดขอนแก่นยังมีเขตที่ตั้งติดกับเขตพื้นที่เพาะปลูกหลักของประเทศลาว และจังหวัดนครสวรรค์ยังสามารถเชื่อมโยงกับประเทศเมียนมาได้ไม่ยากนัก ทำให้สามารถขนส่งสินค้าและวัตถุดิบระหว่างกันในระยะเวลาที่สั้นและในต้นทุนที่ต่ำลงด้วย นอกจากนี้ ภาคเหนือควรได้รับการพัฒนาให้เป็นศูนย์กลาง หรือ Hub ด้านการท่องเที่ยวและ Hospitality การสาธารณสุข และการศึกษาที่สำคัญอีกแห่งหนึ่ง อีกทั้งภาคใต้และบางพื้นที่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เช่น อุตรดิตถ์ ก็ควรได้รับการพัฒนาให้เป็นศูนย์กลาง หรือ Hub ด้านการท่องเที่ยวและ Hospitality เช่นกัน ส่วนกรุงเทพมหานคร พระนครศรีอยุธยา และพื้นที่ EEC นั้น ควรพัฒนาเป็นทั้ง Cluster ทั้งสำหรับอุตสาหกรรมเกษตร-อุตสาหกรรมอาหาร-เศรษฐกิจชีวภาพ (Agri-Food-Bio Cluster) อุตสาหกรรม Electronic Vehicles (EV) อุตสาหกรรม Smart Electronics และ Hub ด้านการท่องเที่ยวและ Hospitality การสาธารณสุข และการศึกษา

2.2.1 เป้าหมายหรือผลอันพึงประสงค์และผลสัมฤทธิ์

เพื่อส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมเป้าหมายที่จะเป็นกลไกขับเคลื่อนเศรษฐกิจของไทย และภูมิภาคอย่างต่อเนื่องและเป็นรูปธรรม โดยอาศัยความร่วมมือกับประเทศในกลุ่ม CLMV เพื่อดึงดูดแข่งขันที่ไม่เหมือนกันของแต่ละประเทศให้เกิดประโยชน์สูงสุด และอาศัยการพัฒนาพื้นที่ที่มีศักยภาพ รวมถึงการดึงดูดการลงทุนจากองค์กรชั้นนำระดับนานาชาติในลักษณะที่จะช่วยให้เกิดการถ่ายทอดเทคโนโลยีและความรู้ความชำนาญสู่ประเทศไทยและภูมิภาค เพื่อยกระดับการสร้างมูลค่าในอุตสาหกรรมเหล่านั้น

2.2.3 ตัวชี้วัด

- 1) จำนวนการจ้างงานใน clusters/hubs
- 2) มูลค่าเพิ่ม (value added) ของอุตสาหกรรมเป้าหมายในแต่ละ clusters/hubs
- 3) มูลค่าการส่งออกในแต่ละอุตสาหกรรมเป้าหมาย
- 4) มูลค่าการลงทุนโดยตรงในแต่ละ clusters/hubs

2.8 เรื่องและประเด็นการปฏิรูปที่ 8 : ส่งเสริมให้ผู้ประกอบการไทยลงทุนในต่างประเทศ

เนื่องจากประเทศไทยมีขนาดของตลาดที่ค่อนข้างเล็กเมื่อเทียบกับประเทศอื่นที่มีการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่คล้ายคลึงกัน การมุ่งเน้นเพียงแค่ตลาดในประเทศจึงอาจไม่เพียงพอ ประกอบกับการเริ่มรวมกลุ่มกันในระดับภูมิภาคไม่ว่าจะเป็นเชิงโครงสร้างพื้นฐานหรือเชิงธุรกิจ ได้ นำมาซึ่งการขยายตลาดและฐานการผลิตจากระดับประเทศสู่ระดับภูมิภาค ทั้งหมดนี้ล้วนเป็นช่องทางที่เปิดกว้างให้ผู้ประกอบการไทยสามารถใช้เพื่อปรับปรุงการผลิตและขยายธุรกิจได้ ดังนั้น จึงควรมีมาตรการหรือนโยบายสนับสนุนผู้ประกอบการไทย ในวงกว้าง เพื่อให้สามารถใช้โอกาสที่เกิดขึ้นจากการรวมกลุ่มเป็นภูมิภาค (Regional Integration) ให้เกิดประโยชน์สูงสุด และสามารถก้าวสู่ความเป็นผู้ประกอบการระดับอาเซียน (ASEAN Multinationals) ต่อไป

2.8.1 เป้าหมายหรือผลอันพึงประสงค์และผลสัมฤทธิ์

- 1) เพื่อใช้ที่ตั้งของประเทศไทยอันเป็นจุดยุทธศาสตร์สำคัญในภูมิภาคให้เป็นประโยชน์สำหรับการขยายโอกาสให้ผู้ประกอบการไทย โดยเฉพาะ SME ได้มีโอกาสขยายตลาดและ/หรือการผลิตสู่ภูมิภาค เพื่อช่วยพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการไทยในระดับนานาชาติ

2.8.3 ตัวชี้วัด

- 1) มูลค่าการลงทุนในต่างประเทศของผู้ประกอบการไทย
- 2) รายได้จากต่างประเทศของผู้ประกอบการไทย

หัวข้อย่อย 1.3 : ระบบนิเวศด้านวิจัยพัฒนาและนวัตกรรม (R&D, Innovation Ecosystem)

2.3 เรื่องและประเด็นการปฏิรูปที่ 3 : การตั้งศูนย์กลางเพื่อส่งเสริมธุรกิจสตาร์ทอัพและสเกลอัพ

ในการสร้างความเข้มแข็งให้ระบบนิเวศของธุรกิจสตาร์ทอัพและสเกลอัพ รัฐบาลควรอำนวยความสะดวกให้กิจกรรมของภาคเอกชนต่างๆ โดยทำหน้าที่เชื่อมโยงนักลงทุนเอกชนต่างๆ กับผู้ประกอบการสตาร์ทอัพและสเกลอัพ และให้ข้อมูลเกี่ยวกับระบบนิเวศ ทั้งนี้การอำนวยความสะดวกดังกล่าวจะช่วยลดต้นทุนในการร่วมมือและในการขยายธุรกิจลง

รัฐบาลยังควรปรับกฎเกณฑ์เพื่อให้กรอบเงื่อนไขต่างๆ เหมาะสมกับการพัฒนาของระบบนิเวศของธุรกิจสตาร์ทอัพและสเกลอัพ โดยเฉพาะด้านความง่ายในการประกอบธุรกิจ ยกตัวอย่างเช่น การออกแพ็คเกจอำนวยความสะดวกในการเริ่มต้นธุรกิจให้บุคลากรสตาร์ทอัพต่างชาติ ซึ่งรวมถึงการอำนวยความสะดวกในการขออนุมัติวีซ่า การเปิดบัญชีธนาคาร และการจดทะเบียนธุรกิจ เป็นต้น หรือ รัฐบาลอาจสนับสนุนสตาร์ทอัพโดยลดต้นทุนในการประกอบธุรกิจ เช่น การลดต้นทุนค่าใช้จ่ายในการประกอบธุรกิจซึ่งรวมถึง ค่าเช่าพื้นที่ทำงาน ค่าใช้ระบบไอที ค่าใช้บริการด้านบัญชี และค่าบริการด้านกฎหมาย เป็นต้น

นอกจากนี้รัฐบาลยังควรทำการทบทวนมาตรการส่งเสริมสำหรับสตาร์ทอัพและนักลงทุนต่างๆ เนื่องจากสตาร์ทอัพเป็นธุรกิจที่จำเป็นต้องขยายตัวอย่างรวดเร็ว สตาร์ทอัพจึงต้องได้รับมาตรการสนับสนุนที่แตกต่างออกไปจากธุรกิจดั้งเดิม เช่น รัฐบาลสามารถสร้างความมั่นใจในสินค้าและบริการของสตาร์ทอัพให้กับลูกค้าภาคเอกชนโดยทำการจัดซื้อจัดจ้างสินค้าและบริการจากสตาร์ทอัพผ่านโครงการทดลองใช้สินค้าและบริการ (Procurement Sandbox) การที่รัฐบาลทำหน้าที่เป็นลูกค้าอ้างอิงและช่วยประชาสัมพันธ์คุณภาพสินค้าและบริการ จะช่วยให้ภาคเอกชนมีความมั่นใจมากขึ้นในการเลือกใช้สินค้าและบริการสตาร์ทอัพโดยเฉพาะในตลาดระหว่างธุรกิจกับธุรกิจ (B2B) รัฐบาลยังสามารถขยายระบบนิเวศ และส่งเสริมการพัฒนาบุคลากรสตาร์ทอัพผ่านการขยายขนาดของตลาดสตาร์ทอัพที่ให้บริการกับภาครัฐ โดยจัดตั้งกองทุนเพื่อร่วมทุนหรือบ่มเพาะสตาร์ทอัพที่สามารถแก้ปัญหาและลดต้นทุนค่าใช้จ่ายของรัฐผ่านกระบวนการและนวัตกรรมใหม่ในการพัฒนาระบบนิเวศสตาร์ทอัพและสเกลอัพนั้นทักษะและคุณภาพของบุคลากรสตาร์ทอัพเป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญอย่างมาก สาเหตุที่บริษัทสตาร์ทอัพในประเทศไทยยังไม่สามารถเติบโตได้เท่าที่ควรและไม่ได้รับการร่วมทุนจากบริษัทร่วมทุนต่างประเทศส่วนหนึ่งมาจากการที่ความรู้และทักษะของทีมงานยังไม่เพียงพอที่จะเสนอแผนที่มีศักยภาพในการเติบโตหรือดำเนินธุรกิจตามแผนเพื่อสร้างความมั่นใจให้กับบริษัทร่วมทุนได้ ทั้งนี้ผู้ประกอบการสตาร์ทอัพและสเกลอัพต้องการการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาทักษะต่างๆ ยกตัวอย่างเช่น ผู้ประกอบการหรือนักศึกษามหาวิทยาลัยที่ต้องการเริ่มต้นธุรกิจอาจต้องการการพัฒนาทักษะด้านอารมณ์ บุคลิกภาพ และภาษาอังกฤษเพื่อให้สามารถสื่อสารเสนอโครงการธุรกิจต่อบริษัทร่วมทุนต่างชาติได้อย่างมั่นใจ เป็นต้น ดังนั้นรัฐบาลจึงควรจัดหลักสูตรอบรมเพื่อให้ความรู้และทักษะพื้นฐานสำหรับผู้สนใจเป็นสตาร์ทอัพ นอกจากนี้รัฐบาลยังสามารถช่วยเพิ่มจำนวนบุคลากรที่มีศักยภาพในสาขาเฉพาะทางในระบบนิเวศสตาร์ทอัพได้ผ่านการปรับเกณฑ์การใช้ทุนการศึกษาของภาครัฐต่างๆ เช่น อนุญาตให้นักเรียนทุนของรัฐสามารถขอใช้ทุนผ่านการทำงานร่วมกับบริษัทสตาร์ทอัพและสเกลอัพในด้านนวัตกรรมในเชิงลึก (Deep Tech) เป็นต้น

ในการพัฒนาระบบนิเวศสตาร์ทอัพในระยะกลางและระยะยาวนั้น เนื่องจากระบบนิเวศสตาร์ทอัพมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว รัฐบาลควรจัดทำโครงการประเมินผลช่องว่างทางการตลาดของประเทศอย่างต่อเนื่องเพื่อหาช่องว่างของตลาดที่ยังขาดการสนับสนุนหรือขาดเงินทุน โดยผลการวิเคราะห์สามารถนำมาใช้ปรับกรอบนโยบายสำหรับสตาร์ทอัพ เตรียมข้อมูลของระบบนิเวศเพื่อเผยแพร่ กำหนดโครงการสนับสนุนตลอดช่วงอายุของสตาร์ทอัพและบริษัทขนาดเล็ก และทำการแทรกแซงในภาคส่วนของตลาดที่ยังล้มเหลว ทั้งนี้การทำการวิเคราะห์ช่องว่างทางการตลาดนั้น รัฐบาลควรวิเคราะห์ช่องว่างทั้งในตลาดทุนและตลาดการกู้ยืม และ ในธุรกิจที่มีประเภทและขนาดที่ต่างกัน ยกตัวอย่างเช่นผู้ลงทุนภาคเอกชนมักสนใจที่จะลงทุนในสตาร์ทอัพที่ได้เติบโตและมีขนาดใหญ่ระดับหนึ่งแล้วมากกว่าสนใจที่จะลงทุนในสตาร์ทอัพขนาดเล็กที่อยู่ในช่วงเริ่มต้นธุรกิจ เนื่องจากต้นทุนและกำลังที่ต้องใช้ในการทำการสอบทานธุรกิจ (Due Diligence) สำหรับบริษัทสตาร์ทอัพขนาดเล็กที่เพิ่งเริ่มต้นธุรกิจและบริษัทสตาร์ทอัพที่ได้เติบโตมาระดับหนึ่งแล้วนั้นใช้พอๆ กัน แต่ความเสี่ยงในการลงทุนในบริษัทที่เริ่มเติบโตระดับหนึ่งแล้วนั้นต่ำกว่าและมีโอกาสที่จะให้ผลตอบแทนที่สูงกว่าด้วยเหตุนี้ผู้ประกอบการสตาร์ทอัพในช่วงเริ่มต้นนั้นมักจะได้รับ การสนับสนุนและเงินทุนที่ไม่เพียงพอกับความ ต้องการ และตลาดการให้ทุนของสตาร์ทอัพที่อยู่ในช่วงเริ่มต้น (Early-stage) เช่น การให้ทุนของ Angel Investor นั้นมักมีขนาดที่เล็กเกินไปที่จะตอบสนองความต้องการเงินทุนของสตาร์ทอัพที่อยู่ในช่วงเริ่มต้น

ด้วยประเด็นที่กล่าวมาข้างต้นจึงต้องมีความจำเป็นที่รัฐบาลจัดให้มีหน่วยงานที่ทำหน้าที่ดูแลยุทธศาสตร์สตาร์ทอัพและสเกลอัพของชาติโดยมีหน้าที่ดังนี้

- จัดทำการประเมินช่องว่างทางการตลาดอย่างต่อเนื่อง เพื่อวิเคราะห์ความต้องการของสตาร์ทอัพและสเกลอัพโดยเทียบกับโครงการสนับสนุนของภาคเอกชนและภาครัฐเพื่อหาช่องว่างในตลาดที่ควรต้องปิด
- วางกรอบกลยุทธ์ในการสนับสนุนสตาร์ทอัพและสเกลอัพโดยอาศัยผลการวิเคราะห์ช่องว่างทางการตลาด
- ทำหน้าที่ดูแลและจัดสรรงบประมาณสำหรับโครงการสนับสนุนของรัฐทั้งหมดสำหรับสตาร์ทอัพและสเกลอัพ ซึ่งรวมถึงการสนับสนุนทั้งด้านการเงินและด้านที่ไม่ใช่การเงิน เช่น การบ่มเพาะโครงการให้ทุน และกิจกรรมประชาสัมพันธ์ส่งเสริมต่างๆ การวางกลยุทธ์การสนับสนุนให้สอดคล้องและครอบคลุมถึงช่วงอายุต่างๆ ของสตาร์ทอัพ และอาจเป็นผู้จัดการโครงการสนับสนุนบางโครงการที่สำคัญ
- ทำหน้าที่เป็น “One Stop Shop” สำหรับผู้ลงทุน ผู้ประกอบการ และ ผลงานวิจัยเพื่อการพาณิชย์ต่างๆ โดยเผยแพร่ข้อมูลมาตรการสนับสนุน และเป็นช่องทางการเชื่อมโยงระหว่างสตาร์ทอัพ สเกลอัพ องค์กร และผู้ที่เกี่ยวข้องต่างๆ ในภาคเอกชน
- ประสานงานกับกระทรวงและหน่วยงานต่างๆ เพื่อผลักดันนโยบายต่างๆ เพื่อสนับสนุนการเติบโตของระบบนิเวศสตาร์ทอัพและสเกลอัพ

2.3.1 เป้าหมายหรือผลอันพึงประสงค์และผลสัมฤทธิ์

- 1) เพื่อวางกรอบยุทธศาสตร์และติดตามมาตรการการส่งเสริมและลดต้นทุนในประกอบธุรกิจของสตาร์ทอัพและสเกลอัพ
- 2) เพื่อเปิดโอกาสการสร้างธุรกิจสตาร์ทอัพที่สามารถแก้ปัญหาและลดค่าใช้จ่ายของภาครัฐ รวมทั้งสร้างความเชื่อถือของบริการและสินค้าของสตาร์ทอัพให้กับภาคเอกชนผ่านการจัดซื้อและประเมินผลของภาครัฐ
- 3) เพื่อเพิ่มจำนวนและคุณภาพของบริษัทและบุคลากรด้าน Technology ในประเทศไทย โดยอำนวยความสะดวกแก่การดำเนินธุรกิจสำหรับทั้งผู้ประกอบการไทยและต่างชาติ และบริษัทร่วมทุน รวมทั้งพัฒนาศักยภาพนักศึกษา

2.3.3 ตัวชี้วัด

- 1) จำนวนสตาร์ทอัพที่ได้รับการร่วมลงทุนในวงเงิน 60 ล้านบาทขึ้นไป
- 2) ร้อยละของจำนวนสตาร์ทอัพและสเกลอัพที่เข้ามาใช้แพลตฟอร์มรวบรวมข้อมูลกลาง
- 3) จำนวนสตาร์ทอัพและสเกลอัพที่ได้รับการสนับสนุนผ่านหน่วยงานกลาง
- 4) จำนวนสตาร์ทอัพที่ได้รับการร่วมลงทุนจากภาครัฐ
- 5) งบประมาณและต้นทุนของภาครัฐที่ลดลงจากการใช้บริการของสตาร์ทอัพ
- 6) จำนวนสตาร์ทอัพหรือสเกลอัพที่ได้รับการควบกิจการหรือเข้าตลาดหุ้นในประเทศไทย
- 7) จำนวนบริษัทที่ได้รับการร่วมทุนจากบริษัทร่วมทุนต่างชาติ
- 8) จำนวนบริษัทและนักศึกษาได้รับการพัฒนาศักยภาพ

หัวข้อที่ 2 : การปฏิรูปด้านความเท่าเทียมและการเติบโตอย่างมีส่วนร่วม

หัวข้อย่อย 2.2 : การเสริมสร้างพลังอำนาจชุมชน

2.2 เรื่องและประเด็นการปฏิรูปที่ 2 : การพัฒนาธุรกิจชุมชน

ธุรกิจชุมชนเป็นหัวใจในการสร้างงาน รายได้ และขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานรากอย่างยั่งยืน อย่างไรก็ตาม ประเทศไทยจะมีธุรกิจชุมชนหลายรูปแบบ ทั้งวิสาหกิจชุมชน สหกรณ์ และกลุ่มองค์กรต่างๆ กว่า 83,000 แห่งในปัจจุบัน แต่ยังคงประสบปัญหาในการพัฒนาต่อยอด เนื่องจากขาดกลไกการพัฒนาอย่างเป็นระบบ รวมทั้งการสนับสนุนทางด้านนโยบายจากภาครัฐในปัจจุบันยังขาดความต่อเนื่องและดำเนินการแบบต่างคนต่างทำ ขาดการบูรณาการระหว่างหน่วยงาน โดยแต่ละหน่วยงานมุ่งเน้นดูแลเฉพาะกลุ่มธุรกิจชุมชนในเครือข่ายของตน รวมทั้งธุรกิจชุมชนบางประเภท ได้แก่ วิสาหกิจชุมชน ยังขาดสถานะความเป็นนิติบุคคล ทำให้ไม่สามารถพัฒนายกระดับได้ รวมทั้งธุรกิจชุมชนที่ดำเนินการโดยสมาชิกในชุมชนยังต้องการการสนับสนุนทางด้านองค์ความรู้ทางในด้านการบริหารจัดการและช่องทางการตลาด เพื่อให้สามารถอยู่รอดและสามารถขยายกิจการได้

การปฏิรูปเพื่อพัฒนาธุรกิจชุมชน จึงเป็นการสร้างกลไกการสนับสนุนรูปแบบใหม่อย่างเป็นระบบบูรณาการมุ่งเน้นการสร้างกลไกระยะยาว โดยการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาสนับสนุนการสร้างและต่อยอดธุรกิจชุมชนเพื่อสร้างรายได้ให้แก่ชุมชนอย่างยั่งยืน ผ่านการสนับสนุนด้านโครงสร้างพื้นฐาน การรวมกลุ่ม การสร้าง e-commerce platform การสร้างกลไกการพัฒนาธุรกิจชุมชนร่วมกับภาคีจากมหาวิทยาลัยและภาคเอกชนโดยการจัดตั้ง center of excellence ตลอดจนการแก้ไขกฎหมายเพื่อรองรับสถานะความเป็นนิติบุคคลของวิสาหกิจชุมชน และวิสาหกิจเพื่อสังคม เพื่อให้เป็นกลไกสำคัญในการสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน

2.2.1 เป้าหมายหรือผลอันพึงประสงค์และผลสัมฤทธิ์

- 1) มีเครือข่ายธุรกิจชุมชน (cluster-based) และมีสินค้าประจำพื้นที่ (Product Champion) ทั่วประเทศภายในปี 2561
- 2) มี E-commerce center ทั่วทุกภาคในประเทศภายในปี 2561
- 3) ประชาชนในชุมชนสามารถใช้ e-commerce platform ในการสร้างรายได้
- 4) มี center of excellence ในทุกพื้นที่เป้าหมายภายในไตรมาส 2 ปี 2561 และทุกภูมิภาค ทั่วประเทศภายในปี 2561
- 5) สถาบันการเงินในชุมชนและศูนย์การเรียนรู้ชุมชนในทุกพื้นที่เป้าหมายมีอินเทอร์เน็ตใช้ ภายในปี 2561

2.2.3 ตัวชี้วัด

- 1) จำนวนธุรกิจชุมชนที่เพิ่มขึ้น ทั้งสหกรณ์ วิสาหกิจชุมชน และวิสาหกิจชุมชน
- 2) จำนวนธุรกิจชุมชนที่เข้าร่วมเครือข่าย
- 3) จำนวนธุรกิจชุมชน ที่ผลประกอบการดีขึ้น
- 4) จำนวน Product Champion ในพื้นที่ทั่วประเทศที่เพิ่มขึ้น
- 5) จำนวนประชาชนที่เข้าร่วม e-commerce platform
- 6) รายได้จาก e-commerce platform

- 7) จำนวนสถาบันการเงินชุมชน/ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ที่ใช้อินเทอร์เน็ตได้ ต่อจำนวนเป้าหมาย
- 8) จำนวน center of excellence ที่จัดตั้งทั่วประเทศ
- 9) จำนวนชุมชนเข้มแข็งที่เพิ่มขึ้น

หัวข้อที่ 3 : การปฏิรูปสถาบันทางเศรษฐกิจ

หัวข้อย่อย 3.4 : การปฏิรูปสถาบันทางเศรษฐกิจเพื่อบริหารการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดเล็กร SME

2.1 เรื่องและประเด็นการปฏิรูปที่ 3.4 : การปฏิรูปสถาบันทางเศรษฐกิจ

เพื่อบริหารการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดเล็กร SME การปฏิรูปหน่วยงานที่ทำหน้าที่สนับสนุนและส่งเสริม SME โดยจะลดความซ้ำซ้อนและปรับบทบาทหน่วยงานรัฐให้ทำหน้าที่สนับสนุนและส่งเสริม SME อย่างต่อเนื่อง รวมทั้งกำหนดตัวชี้วัด (KPI) ของหน่วยงานที่มีกลไกสนับสนุนและส่งเสริม SME ด้วยการวัดผลกระทบจากมาตรการ/กลไกที่ดำเนินการ

2.1.6 เป้าหมายหรือผลอันพึงประสงค์และผลสัมฤทธิ์

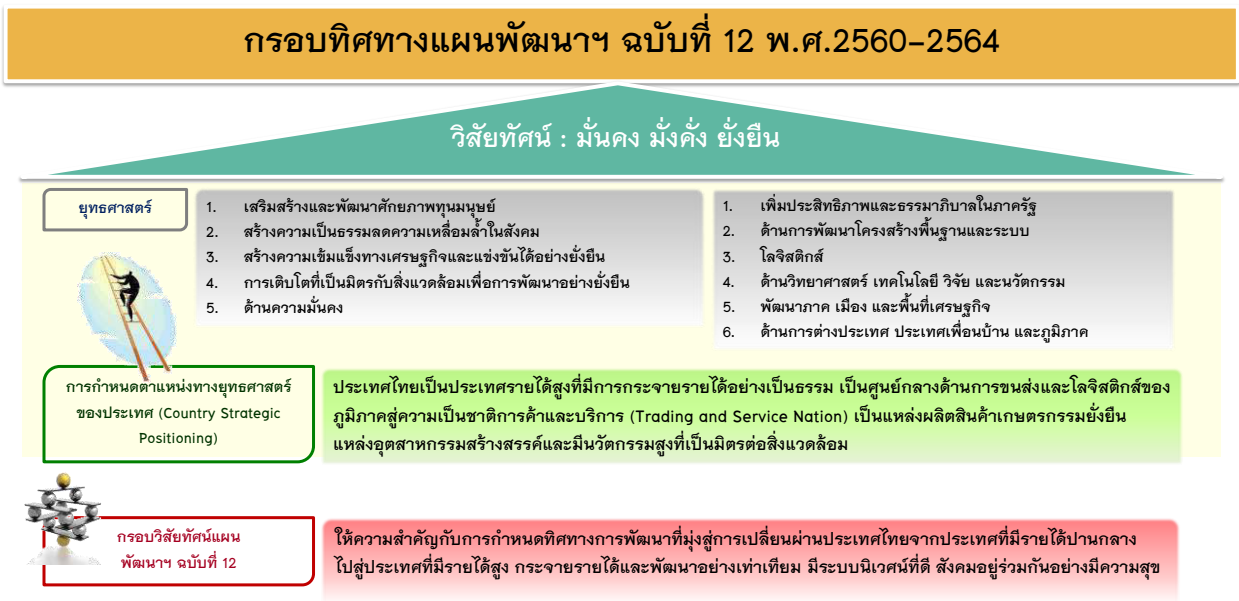
- 1) มีศูนย์บริการ SME แบบเบ็ดเสร็จ ณ จุดเดียว (One Stop Service for SME) ที่สามารถเข้าถึงแก้ปัญหา และเชื่อมโยงมาตรการและกลไกสนับสนุนต่างๆ ของภาครัฐ
- 2) เศรษฐกิจไทยจะมี SME มีอาชีพ ที่มาพร้อมกับการปรับตัว รับมือกระแสการเปลี่ยนแปลงได้อย่างทันถ่วงที มีความรอบรู้ และสามารถประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมให้สามารถจับต้องได้
- 3) SME ให้มีขีดความสามารถในการแข่งขันและผลิตภาพที่เพิ่มขึ้นได้อย่างก้าวกระโดดด้วยการจัดทำคลังข้อมูลภาครัฐ (Big Data) ที่ช่วยในการวิเคราะห์ (Data Analytics) และเชื่อมต่อระบบข้อมูลทุกประเภทของหน่วยงานที่ให้บริการประชาชนของรัฐ รวมทั้งเปิดเผยข้อมูลที่ประชาชนสามารถเข้าถึงได้ทุกระดับ (Open Data and Connected Government) โดยพัฒนาแพลตฟอร์มกลางเพื่อเป็นการเสริมสร้างความเข้มแข็งของภาคธุรกิจให้สามารถนำไปพัฒนาและต่อยอด อันเป็นการช่วยให้ SME สามารถเข้าถึงข้อมูลภาครัฐในการนำไปพัฒนาต่อยอดที่สร้างผลกระทบทางเศรษฐกิจต่อประเทศอย่างยั่งยืน

2.1.8 ตัวชี้วัด

- 1) ผลผลิต
  - 1.1) มีสำนักงานคณะกรรมการบริหารการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดเล็กร
  - 1.2) มีแผนแม่บทบูรณาการ
- 2) ผลลัพธ์
  - 2.1) งบประมาณของรัฐที่จัดสรรให้แก่หน่วยงานต่างๆ ในการสนับสนุนและส่งเสริม SME ลดลง
  - 2.2) SME ไทยสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มต่อระบบเศรษฐกิจรวมไม่น้อยกว่า 90,000 ล้านบาท ภายใน 5 ปี
  - 2.3) ระบบข้อมูลต่างๆ ของหน่วยงานให้บริการภาครัฐมีการเชื่อมต่อและเปิดเผยข้อมูลให้ประชาชนสามารถเข้าถึงได้ทุกระดับ
  - 2.4) อันดับความยากง่ายในการประกอบธุรกิจดีขึ้นไม่น้อยกว่า 10 อันดับ ภายใน 3 ปี

3.1.4 ความเชื่อมโยงสอดคล้องกับแผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560 - 2564

การพัฒนาประเทศในระยะแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 จึงเป็นจุดเปลี่ยนที่สำคัญในการเชื่อมต่อกับ ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปีในลักษณะการแปลงยุทธศาสตร์ระยะยาวสู่การปฏิบัติ โดยในแต่ละยุทธศาสตร์ของ แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ได้กำหนดประเด็นการพัฒนา พร้อมทั้งแผนงาน/โครงการสำคัญที่ต้องดำเนินการให้ เห็นผลเป็นรูปธรรมในช่วง 5 ปีแรกของการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติเพื่อเตรียมความพร้อมคน สังคม และ ระบบเศรษฐกิจของประเทศให้สามารถปรับตัวรองรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงได้อย่างเหมาะสม ขณะเดียวกันยังได้กำหนดแนวคิดและกลไกการขับเคลื่อนและติดตามประเมินผลที่ชัดเจนเพื่อกำกับให้ การพัฒนาเป็นไปอย่างมีทิศทางและเกิดประสิทธิภาพ นำไปสู่การพัฒนาเพื่อประโยชน์สุขที่ยั่งยืนของสังคมไทย

แผนภาพที่ 3.4 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 กำหนดยุทธศาสตร์ซึ่งประกอบด้วย ยุทธศาสตร์ชาติทั้ง 6 ยุทธศาสตร์ ได้แก่

1. การเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์
2. การสร้างความเป็นธรรมลดและความเหลื่อมล้ำในสังคม
3. การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจ และแข่งขันได้อย่างยั่งยืน
4. การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน
5. การเสริมสร้างความมั่นคงแห่งชาติเพื่อการพัฒนาประเทศสู่ความมั่งคั่งและยั่งยืน
6. การบริหารจัดการในภาครัฐ การป้องกันการทุจริตประพฤติมิชอบและธรรมาภิบาล ในสังคมไทย

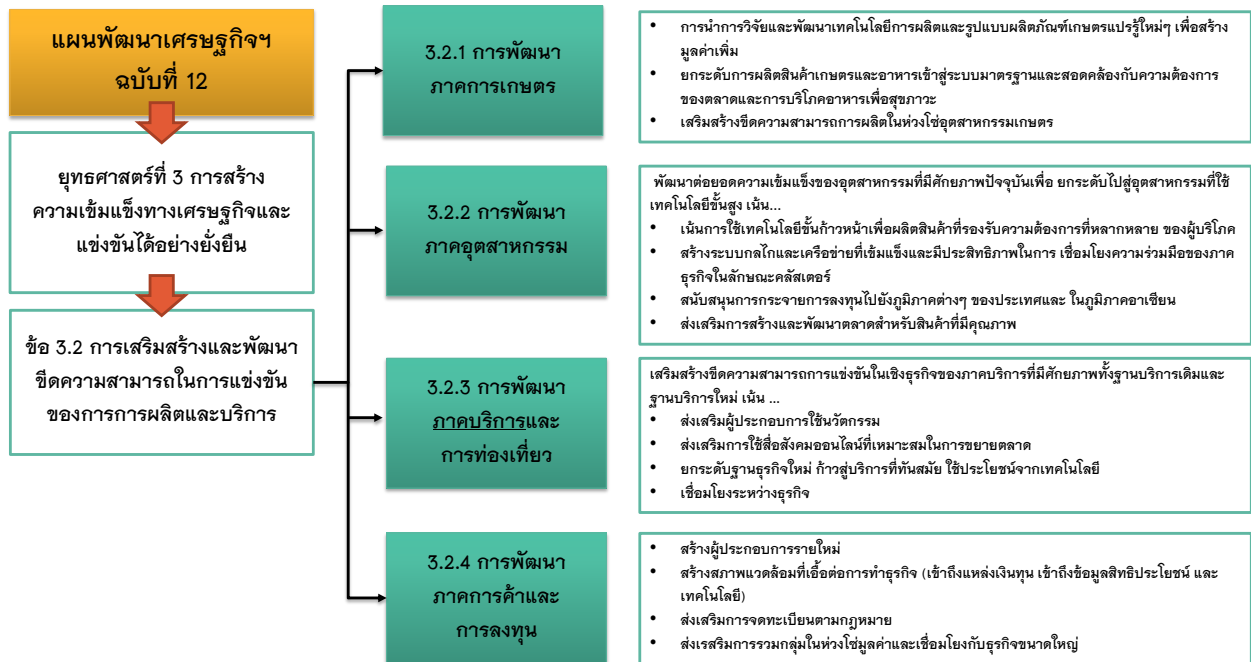
และประกอบกับอีก 4 ยุทธศาสตร์ที่มุ่งเน้นการพัฒนาพื้นฐานเชิงยุทธศาสตร์และกลไกสนับสนุนให้การดำเนินยุทธศาสตร์ทั้ง 6 ด้านให้สัมฤทธิ์ผล ประกอบด้วย

7. ยุทธศาสตร์การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และระบบโลจิสติกส์
8. ยุทธศาสตร์การพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม
9. ยุทธศาสตร์การพัฒนาภาค เมือง และพื้นที่เศรษฐกิจ และ
10. ยุทธศาสตร์ความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อการพัฒนา

โดยเมื่อวิเคราะห์รายละเอียดแนวทางและเป้าหมายตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 พบว่ามียุทธศาสตร์หลัก ที่เกี่ยวข้องกับส่งเสริมและพัฒนา SME ได้แก่ **ยุทธศาสตร์ที่ 3 การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน** โดยยุทธศาสตร์ดังกล่าวจะมุ่งเน้นการพัฒนาและใช้วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมขั้นก้าวหน้าที่เข้มข้นมากขึ้น การพัฒนาเศรษฐกิจดิจิทัล การพัฒนาและยกระดับคุณภาพของกำลังคน และความคิดสร้างสรรค์ในการขยายฐานเศรษฐกิจและฐานรายได้ใหม่ควบคู่กับการเพิ่มผลิตภาพของฐานการผลิตและบริการเดิมรวมทั้งการต่อยอดการผลิตและบริการเดิมโดยใช้ดิจิทัลและเทคโนโลยีอัจฉริยะ นอกจากนี้ จะให้ความสำคัญกับการใช้ศักยภาพของทรัพยากรชีวภาพ การส่งเสริมการเชื่อมโยงตลอดห่วงโซ่มูลค่าอย่างมีประสิทธิภาพ การพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจใหม่และการพัฒนาตามแนวระเบียงเศรษฐกิจ การผสมผสานภาคบริการเข้ากับการค้าและการเตรียมความพร้อมของภาคบริการให้สามารถรองรับการแข่งขันที่เสรีขึ้น การเสริมสร้างศักยภาพการแข่งขันให้กับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมรวมทั้งการสร้างสังคมผู้ประกอบการที่ผลิตได้ขายเป็น โดยพิจารณาการเปลี่ยนแปลงความต้องการของผู้บริโภคอย่างรวดเร็วและมาตรฐานสากลของสินค้าและบริการที่สูงขึ้นรวมถึงมาตรฐานด้านสิ่งแวดล้อม รวมทั้งพัฒนาระบบและกลไก ตลอดจนการพัฒนาเชิงพื้นที่เพื่อกระจายโอกาสเศรษฐกิจให้คนในชุมชนและท้องถิ่น และแบ่งปันผลประโยชน์อย่างเป็นธรรมเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจ โดยเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญและการส่งเสริม SME มีส่วนสำคัญต่อการผลักดันเป้าหมายดังกล่าวมีหลายประเด็น ได้แก่ อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจเฉลี่ยในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ไม่ต่ำกว่า ร้อยละ 5 รายได้ต่อหัวไม่ต่ำกว่า 8,200 ดอลลาร์ สรอ. ณ สิ้นแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 (ปี 2564) อัตราการขยายตัวของมูลค่าการส่งออกเฉลี่ยไม่ต่ำกว่า ร้อยละ 4.0 ผลิตภาพการผลิตของปัจจัยการผลิตไม่ต่ำกว่าร้อยละ 2.5 ต่อปี จำนวนการยื่นแบบเพื่อชำระภาษีประชาชนและผู้ประกอบการที่เข้าข่ายต้องเสียภาษีเพิ่มขึ้น รวมทั้งมีอัตราการขยายตัวของภาคเกษตร อุตสาหกรรม และบริการ (นอกเหนือจาก บริการภาครัฐ) ขยายตัวเฉลี่ยไม่ต่ำกว่าร้อยละ 3, 4.5 และ 6 ต่อปี ตามลำดับ

โดยจากการศึกษาวิเคราะห์แล้วพบว่า การส่งเสริมและพัฒนา SME มีความสอดคล้องเชื่อมโยงกับแนวทางการพัฒนา ดังนี้

แผนภาพที่ 3.5 ความสอดคล้องเชื่อมโยงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12

จากการวิเคราะห์ยุทธศาสตร์ที่ 3 พบประเด็นแนวทางการที่ต้องการมุ่งเน้นการส่งเสริม SME ในแต่ละภาค ดังนี้

■ **การพัฒนาภาคการเกษตร** : แนวทางในการส่งเสริม SME ในภาคการเกษตรมุ่งเน้นการนำการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตและรูปแบบผลิตภัณฑ์เกษตรแปรรูปใหม่ๆ เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม ตลอดจนยกระดับการผลิตสินค้าเกษตรและอาหารเข้าสู่ระบบมาตรฐานและสอดคล้องกับความต้องการของตลาดและการบริโภคอาหารเพื่อสุขภาพ โดยการพัฒนาระบบมาตรฐาน สินค้าเกษตรและอาหารให้เป็นที่ยอมรับในระดับสากล ทั้งในกลุ่มสินค้าที่เป็นอาหารและไม่ใช่อาหาร การส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรและอาหารให้ได้คุณภาพมาตรฐาน และความปลอดภัยและการบริโภคอาหารเพื่อสุขภาพ โดยให้ความรู้ด้านการผลิตตามมาตรฐาน และการขับเคลื่อนการผลิต สินค้าเกษตรอินทรีย์อย่างจริงจัง รวมทั้งการเสริมสร้างขีดความสามารถการผลิตในห่วงโซ่อุตสาหกรรมเกษตร ให้เป็นกลไกหลักในการบริหารจัดการตลอดห่วงโซ่มูลค่าของอุตสาหกรรมเกษตร การขยายผลเชื่อมโยงเครือข่ายระบบการผลิต การตลาดและการเงิน กลุ่มเกษตรกร วิสาหกิจชุมชน และคลัสเตอร์ที่เชื่อมโยงกับภาคอุตสาหกรรม และการสนับสนุนการสร้างมูลค่าเพิ่มสินค้าเกษตร และการใช้ประโยชน์จากฐานทรัพยากรชีวภาพเพื่อต่อยอดองค์ความรู้และพัฒนาผลิตภัณฑ์มูลค่าสูง

■ **พัฒนาภาคอุตสาหกรรม** : ซึ่งการส่งเสริมและพัฒนา SME ในภาคอุตสาหกรรม จะเน้นการพัฒนาต่อยอดความเข้มแข็งของอุตสาหกรรมที่มีศักยภาพปัจจุบันเพื่อยกระดับไปสู่อุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูง สำหรับกลุ่มอุตสาหกรรมสำหรับอนาคตส่วนใหญ่จะเป็นอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ และยังคงอยู่ระหว่างการพัฒนาทั้งคนและโครงสร้างพื้นฐานสำหรับการส่งเสริม SME ในภาคอุตสาหกรรม จะมุ่งเน้นการใช้เทคโนโลยีขั้นก้าวหน้าเพื่อผลิตสินค้าที่รองรับความต้องการที่หลากหลายของผู้บริโภค การสร้างระบบกลไกและเครือข่ายที่เข้มแข็งและมีประสิทธิภาพในการเชื่อมโยงความร่วมมือของภาคธุรกิจในลักษณะคลัสเตอร์ การสนับสนุนการกระจายการลงทุนไปยังภูมิภาคต่างๆ ของประเทศและในภูมิภาคอาเซียน และการส่งเสริมการสร้างและพัฒนาตลาดสำหรับสินค้าที่มีคุณภาพ

▪ **การพัฒนาภาคบริการและการท่องเที่ยว** : โดยแผนการส่งเสริมและพัฒนา SME จะเน้นการเสริมสร้างขีดความสามารถการแข่งขันในเชิงธุรกิจของภาคบริการที่มีศักยภาพทั้งฐานบริการเดิมและฐานบริการใหม่ โดยสนับสนุนส่งเสริมผู้ประกอบการใช้นวัตกรรม ส่งเสริมการใช้สื่อสังคมออนไลน์ที่เหมาะสมในการขยายตลาด การยกระดับฐานธุรกิจใหม่ ก้าวสู่บริการที่ทันสมัย ใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยี รวมทั้งสร้างความเชื่อมโยงระหว่างธุรกิจบริการที่มีศักยภาพเพื่อให้เกิดการเติบโตอย่างบูรณาการและส่งเสริมให้เกิดการแข่งขันบนฐานการพัฒนาเชิงธุรกิจและกระจายผลประโยชน์ตลอดห่วงโซ่อุปทาน

▪ **การพัฒนาภาคการค้าและการลงทุน** : เน้นการส่งเสริมการทำตลาดเชิงรุก เพื่อเพิ่มความต้องการบริโภคสินค้าภายในประเทศ และการส่งออกสินค้าไทย ซึ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพมาตรฐาน สร้างตราสินค้า พัฒนาบรรจุภัณฑ์ แสวงหาตลาดและขยายตลาดการค้า การสนับสนุนผู้ประกอบการลงทุนในระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร การนำพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในการเพิ่มผลผลิตการค้าและการประกอบธุรกิจ ให้ความสำคัญกับการพัฒนาระบบการชำระเงินอิเล็กทรอนิกส์

นอกจากนี้ มุ่งเน้นการพัฒนาส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดย

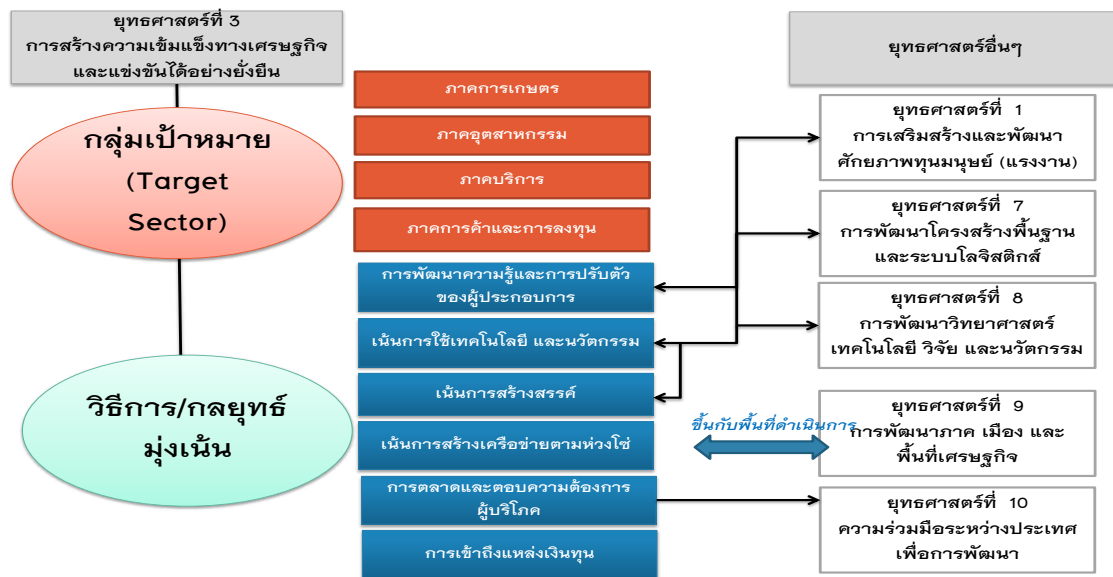
- การสร้างผู้ประกอบการใหม่ เป็นผู้ประกอบการที่มีทักษะในการทำธุรกิจ รู้จักใช้เทคโนโลยี และนวัตกรรมในการผลิต การจัดการ การขาย หรือเป็น Smart SME และพัฒนาความเข้มแข็งของชุมชนเพื่อการพึ่งตนเอง

- การสร้างสังคมผู้ประกอบการโดยสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการทำธุรกิจทั้งในเรื่องการเข้าถึงข้อมูลด้านธุรกิจและสิทธิประโยชน์ แหล่งเงินทุน นวัตกรรมสำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และการนำเทคโนโลยีสารสนเทศ มาใช้ในการจัดการและการตลาด

- การส่งเสริมให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีการจดทะเบียนธุรกิจตามกฎหมาย และพัฒนากลไกสนับสนุนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

- การส่งเสริมการรวมกลุ่มเป็นคลัสเตอร์ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในลักษณะห่วงโซ่มูลค่าและการเชื่อมโยงกับธุรกิจขนาดใหญ่ และการสร้างโอกาสในการดำเนินธุรกิจในต่างประเทศโดยการกำหนดนโยบาย/มาตรการเพื่อจูงใจให้บริษัทขนาดใหญ่ที่มีการค้าและการลงทุนในต่างประเทศเป็นผู้สนับสนุนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้สามารถเข้าสู่ตลาดต่างประเทศและห่วงโซ่การผลิตของโลก ตลอดจนส่งเสริมบทบาทของภาคเอกชนให้มีส่วนร่วมในการพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

และนอกจากการส่งเสริมและพัฒนา SME จะสอดคล้องเชื่อมโยงโดยตรงกับยุทธศาสตร์ที่ 3 แต่จากการศึกษาวิเคราะห์ภาพรวมของเป้าหมายและแนวทางการพัฒนาประเทศพบว่า มียุทธศาสตร์อื่นๆ ที่เป็นยุทธศาสตร์ร่วมหรือเสริมที่การดำเนินการส่งเสริมและพัฒนา SME ยังส่งผลต่อความสำเร็จต่อยุทธศาสตร์อื่นๆ เนื่องจากเป็นกลุ่มเป้าหมายหรือมีวิธีการหรือพื้นที่มุ่งเน้นในการดำเนินการที่สอดคล้องกับแนวทางหรือเป้าหมายของยุทธศาสตร์อื่นๆ ซึ่งก็เป็นยุทธศาสตร์ที่มุ่งเน้นการพัฒนาพื้นฐานเชิงยุทธศาสตร์และกลไกสนับสนุนให้การดำเนินยุทธศาสตร์ที่ 3 ให้สัมฤทธิ์ผล ได้แก่

แผนภาพที่ 3.6 ความสอดคล้องเชื่อมโยงของยุทธศาสตร์หลัก กับยุทธศาสตร์ที่เป็นกลไกสนับสนุน

อนึ่ง การดำเนินกิจกรรมโครงการด้านการสร้าง SME นอกจากจะขับเคลื่อนเป้าหมายยุทธศาสตร์หลัก และยุทธศาสตร์ร่วม/เสริมแล้ว ยังสนับสนุนผลักดันเป้าหมายของยุทธศาสตร์อื่นๆ ด้วย โดยยุทธศาสตร์ที่ได้รับการสนับสนุนเป้าหมายความสำเร็จ ได้แก่ ยุทธศาสตร์ที่ 4 การสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในสังคมของยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี และยุทธศาสตร์ที่ 2 การสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในสังคมของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 อีกด้วย โดยพบว่าหากธุรกิจ SME มีขีดความสามารถเพิ่มขึ้น และมีความเข้มแข็งมากขึ้น จะส่งผลต่อเป้าหมายที่ 3 เพิ่มศักยภาพชุมชนและเศรษฐกิจฐานรากให้มีความเข้มแข็ง เพื่อให้ชุมชนพึ่งพาตนเองและได้รับส่วนแบ่งผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจมากขึ้น เนื่องจากการสร้างและพัฒนาวิสาหกิจจะทำให้เกิดการลงทุนและการจ้างงานเพิ่มขึ้นส่งผลให้รายได้เพิ่มขึ้น

อย่างไรก็ตาม ในการประเมินผลโครงการที่ปรึกษาจะวิเคราะห์เจาะลึกโดยมุ่งเน้นการวิเคราะห์ความสอดคล้องเชื่อมโยงของโครงการกับยุทธศาสตร์ที่ 3 เนื่องจากเป็นยุทธศาสตร์ที่สะท้อนผลสัมฤทธิ์ของการส่งเสริมและพัฒนา SME เป็นหลัก

3.1.5 แผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ฉบับที่ 4 พ.ศ. 2560-2564

ที่ปรึกษาได้มีการศึกษาวิเคราะห์ แผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ฉบับที่ 4 พ.ศ. 2560-2564 และแผนปฏิบัติการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ. 2562-2564 ซึ่งเป็นแผนปฏิบัติการที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ 26 พฤศจิกายน 2561 โดยแผนปฏิบัติการดังกล่าวได้ถ่ายทอดยุทธศาสตร์และกลยุทธ์การดำเนินงานจากแผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ฉบับที่ 4 พ.ศ. 2560-2564 โดยแผนการส่งเสริมฯ ฉบับที่ 4 จะให้ความสำคัญกับการยกระดับขีดความสามารถของ SME ให้เติบโต เข้มแข็ง และสามารถแข่งขันได้ในระดับสากล ผ่านแนวคิดการสร้าง คุณค่าและมูลค่าให้กับสินค้าและบริการ ควบคู่ไปกับการเสริมสร้างศักยภาพของผู้ประกอบการ SME ในด้านต่างๆ ที่สำคัญ อาทิ เทคโนโลยีและนวัตกรรม ความคิดสร้างสรรค์การเข้าถึงแหล่งเงินทุน การเข้าสู่ตลาดโลก เป็นต้น เพื่อให้ SME

สามารถก้าวขึ้นมาเป็นพลังขับเคลื่อนเศรษฐกิจที่สำคัญของประเทศ ซึ่งสอดคล้องกับแผนและยุทธศาสตร์การพัฒนาต่างๆ ของประเทศ ทั้งแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) นโยบายของรัฐบาลที่ให้ SME เป็นวาระแห่งชาติและยุทธศาสตร์ของกระทรวงที่เกี่ยวข้อง ในการพัฒนาและส่งเสริม SME โดยได้กำหนดแนวทาง 3 ยุทธศาสตร์ ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1 ส่งเสริมและพัฒนา SME รายประเด็น เป็นการส่งเสริมและพัฒนา SME ในแต่ละประเด็นที่มีความสำคัญต่อการเติบโต และขีดความสามารถของ SME ทั้งใน ส่วนการพัฒนา SME ให้มีทักษะความสามารถเพิ่มมากขึ้น และส่วนที่เป็นการพัฒนาระบบนิเวศหรือปัจจัยแวดล้อมที่ช่วยสนับสนุนให้ SME เติบโตและเข้มแข็งได้ประกอบด้วย 4 กลยุทธ์ดังนี้

1. ยกระดับเทคโนโลยีนวัตกรรม และผลิตภาพ
2. ส่งเสริมการเข้าถึงแหล่งเงินทุน
3. ส่งเสริมการเข้าถึงตลาดและการเข้าสู่สากล
4. พัฒนาและส่งเสริมความเป็นผู้ประกอบการ

ยุทธศาสตร์ที่ 2 เสริมสร้างขีดความสามารถ SME เฉพาะกลุ่ม เป็นการส่งเสริมและพัฒนา SME เฉพาะกลุ่ม ซึ่งจะมีสถานการณ์ ปัจจัยแวดล้อม สภาพปัญหา และความต้องการการช่วยเหลือที่แตกต่างกัน จึงจำเป็นต้องกำหนดแนวทางการส่งเสริมและการพัฒนาเฉพาะ (Tailor-Made) สำหรับแต่ละกลุ่ม ประกอบด้วย 3 กลยุทธ์ดังนี้

1. สร้างผู้ประกอบการใหม่ที่มีมูลค่าสูง (High Value Startup)
2. ส่งเสริมให้มีการรวมกลุ่มและการสร้างเครือข่ายทางธุรกิจของ SME
3. พัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการให้เข้มแข็ง

ยุทธศาสตร์ที่ 3 พัฒนากลไกเพื่อขับเคลื่อนการส่งเสริม SME อย่างเป็นระบบ เป็นการพัฒนาระบบสนับสนุนในรูปแบบต่างๆ เพื่อช่วยให้การส่งเสริมและพัฒนา SME เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลมากขึ้น ประกอบด้วย 2 กลยุทธ์ดังนี้

1. พัฒนาเครื่องมือการส่งเสริม SME ให้มีประสิทธิภาพ
2. ทบทวน ปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบ สิทธิประโยชน์เพื่อเอื้อและลดอุปสรรคต่อการดำเนินธุรกิจของ SME

3.1.6 แผนปฏิบัติการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ. 2562-2564

ที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

แผนปฏิบัติการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ปี 2562-2564 ก็ได้ระบุไว้เป็นไปตามยุทธศาสตร์และแผนการดำเนินงานเช่นเดียวกับแผนการส่งเสริม SME ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2560 – 2564) และจากการศึกษาวิเคราะห์รายละเอียดเป้าประสงค์ กลยุทธ์ การดำเนินการแล้วพบว่า การส่งเสริมและพัฒนา SME ตามแผนบูรณาการฯ เป็นเพียงส่วนหนึ่งของแผนการส่งเสริม SME ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2560 – 2564) เนื่องจากแผนการส่งเสริม SME ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2560 – 2564) จะเป็นแผนภาพรวมของประเทศ ซึ่งการดำเนินการสามารถขับเคลื่อนผ่านงบประมาณหลายช่องทางทั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบที่ การสนับสนุนของสถาบันการเงิน การสนับสนุนของภาครัฐ มหาวิทยาลัย รัฐวิสาหกิจ

ภาคเอกชน ดังนั้น เมื่อพิจารณาวิเคราะห์ความสอดคล้องเชื่อมโยงของแผนงานโครงการภายใต้บูรณาการฯ กับแผนดังกล่าวจากล่างขึ้นบน (Bottom-up) พบว่ามีความสอดคล้องเชื่อมโยง อย่างไรก็ตาม มีข้อสังเกตว่า ค่าเป้าหมาย GDP ของประเทศมีการปรับลดทุกปี ในขณะที่ค่าเป้าหมาย GDP ของแผนการส่งเสริม SME ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2560 – 2564) มีค่าเท่าเดิม จึงควรมีการทบทวนค่าเป้าหมายอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้การถ่ายทอดค่าเป้าหมายจากแผนการส่งเสริม SME ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2560 – 2564) ไปสู่แผนปฏิบัติการการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้น

3.1.7 แผนงบประมาณบูรณาการด้านการส่งเสริม SME ปี 2563

สำนักงบประมาณได้ให้ความหมายของงบประมาณเชิงบูรณาการไว้ว่า “งบประมาณที่จัดสรรให้กับแผนงาน/โครงการที่หลายหน่วยงานทำงานร่วมกัน โดยอาจเป็นงานตามมิตยุทธศาสตร์ซึ่งกระทรวงและส่วนราชการมีการบูรณาการภารกิจในเชิงกระบวนการทำงานร่วมของหน่วยงาน ระหว่างกระทรวง หรือมิตงานตามยุทธศาสตร์ในระดับพื้นที่ซึ่งมีการบูรณาการภารกิจที่ตอบสนองความต้องการในพื้นที่และตามมิตยุทธศาสตร์ที่สำคัญ และทำให้ผลลัพธ์มีคุณค่าหรือมูลค่ามากกว่าให้ต่างหน่วยต่างทำ”

โดยได้อธิบายแนวคิดการบริหารงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการบูรณาการมีสองแนวคิดที่สำคัญคือ แนวทางแบบราชการ (government approach) กับแนวทางการบริหารจัดการ (governance approach) การบริหารงานตามแนวทางแบบราชการเป็นการบริหารจากบนลงล่าง (topdown approach) มีการใช้กฎระเบียบในการควบคุมและจัดระเบียบพฤติกรรมของบุคลากร และสถาบันการทำงานอาศัยโครงสร้างแบบราชการเป็นหลัก ซึ่งเป็นการแบ่งโครงสร้างตามหลักการแบ่งตามหน้าที่ความรับผิดชอบ (functional classification) หรือตามภารกิจที่แต่ละหน่วยงานรับผิดชอบ โดยรับคำสั่งจากผู้บังคับบัญชาตามโครงสร้าง แต่ละส่วนราชการจะรับผิดชอบในการผลิต/จัดหาผลผลิตตามภารกิจของตนเป็นหลัก แนวทางการบริหารจัดการเป็นแนวทางการบริหารงานภาครัฐที่มีการเปลี่ยนแปลงจากเดิมคือ จากการใช้อำนาจครอบงำมาเป็นการสร้างเสริมพลัง (empowerment) ซึ่งถือเป็นการเปลี่ยนแปลงจากแนวทางแบบราชการมาเป็นรัฐบาลที่เน้นการประสานงานเชื่อมโยง (joined-up government) แนวทางการบริหารจัดการเป็นแนวทางที่มองความสัมพันธ์ของสังคมมีความซับซ้อนมากขึ้นในลักษณะเป็นเครือข่ายมากกว่าสายการบังคับบัญชา (network-oriented polity) และมีอิทธิพลต่อกระบวนการกำหนดนโยบาย โดยบทบาทของรัฐจะเปลี่ยนไปจากผู้กำหนดนโยบายมาเป็นผู้สนับสนุนให้ภาคส่วนต่างๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการร่วมกำหนดนโยบาย บทบาทของรัฐบาลเน้นในด้านการประสานงานและการกำกับดูแล (coordination and steering) มากกว่า โดยสรุปแนวทางการบริหารจัดการ จึงเป็นแนวทางที่สอดคล้องกับแนวคิดการบูรณาการ ซึ่งเน้นการประสานมิตต่างๆ ระหว่างหน่วยงานเพื่อช่วยให้เกิดการแลกเปลี่ยนกันในการกำหนดแผน และดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายด้านนโยบาย สำหรับงบประมาณ แบบมุ่งเน้นผลงานเชิงยุทธศาสตร์ ซึ่งเป็นระบบงบประมาณที่สำนักงบประมาณใช้อยู่ในปัจจุบันเป็นระบบที่เน้นหน้าที่ในการวางแผนและการจัดการ ซึ่งมีจุดมุ่งหมายเพื่อทำให้ทรัพยากรที่ใช้ในการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมต่างๆ สอดคล้องกับยุทธศาสตร์/

นโยบายที่รัฐบาลกำหนดอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และเนื่องจากการบริหารงานภาครัฐในปัจจุบันมีความจำเป็นต้องอาศัยการบูรณาการหน่วยงาน ภาครัฐและภาคส่วนต่างๆ เพื่อระดมความรู้และทรัพยากรมาใช้ในการแก้ปัญหาและวิกฤตให้ทันกับเวลาหรือใช้สำหรับการพัฒนาการบริหารงานเชิงบูรณาการ จำเป็นต้องอาศัยการบูรณาการด้านแผนงานในระดับต่างๆ จากระดับประเทศลงไปสู่ระดับหน่วยงาน ทั้งในระดับแนวตั้งและแนวนอน โดยมีงบประมาณเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะทำให้แผนงานเหล่านี้เป็นไปได้ในทางปฏิบัติ งบประมาณจะมีบทบาทช่วยในการบูรณาการโดยผ่านแผนงบประมาณเชิงบูรณาการ แผนงบประมาณเชิงบูรณาการเป็นแผนซึ่งกำหนดมาจากนโยบายที่มีความสำคัญเร่งด่วนของรัฐบาลที่จำเป็นต้องมีการบูรณาการระหว่างหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องอันจะทำให้เกิดการประสานกิจกรรมของหลายกระทรวงในการดำเนินการร่วมกันเพื่อให้บรรลุภารกิจร่วมกัน ดังนั้น แผนงบประมาณเชิงบูรณาการจึงเป็นเครื่องมือที่กำหนดทิศทางการบูรณาการ ประเด็นการบูรณาการ เป้าหมายและตัวชี้วัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและกลไกการดำเนินงาน

การจัดการงบประมาณในเชิงบูรณาการ โดยใช้กระบวนการงบประมาณเป็นเครื่องมือให้บรรลุวัตถุประสงค์ในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยให้การดำเนินงานของแต่ละหน่วยงานเป็นไปอย่างส่งเสริมสนับสนุนซึ่งกันและกัน เป็นไปอย่างสมดุล มีการรวบรวมรายจ่ายในลักษณะองค์รวมก่อให้เกิดสัมฤทธิ์ผลสูงเกินกว่าการดำเนินการกิจอย่างเป็นอิสระจากกัน และมีหลักการหรือแนวทางในการดำเนินการ คือ หน่วยงานเจ้าภาพ มีหน้าที่ในการกำหนดเป้าหมาย ตัวชี้วัด ขอบเขตงาน ระยะเวลา หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และงบประมาณเชิงบูรณาการ โดยเน้นการจัดทำเป็น Project Based หรือไม่ต่ำกว่าระดับโครงการที่เกี่ยวข้องและสนับสนุนเป้าหมายเชิงบูรณาการ โครงการ/กิจกรรม สมเหตุสมผล มีความเป็นไปได้และคุ้มค่า โครงการ/กิจกรรม เมื่อบูรณาการแล้วมีเอกภาพ ประสาน สอดคล้องและสนับสนุนซึ่งกันและกัน ไม่ซ้ำซ้อน และโครงการ/กิจกรรม เมื่อบูรณาการแล้วก่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์สูงเกินนำไปสู่ผลสำเร็จตามเป้าหมายการบูรณาการที่สูงกว่า

เป้าหมายของแผนงานบูรณาการ หมายถึง ผลลัพธ์ที่หน่วยงานต้องการให้เกิดขึ้นจากการให้บริการที่ระบุถึงจุดมุ่งหมายและผลประโยชน์ที่มีต่อกลุ่มเป้าหมายอย่างชัดเจน ทั้งนี้จะต้องสอดคล้องและ เชื่อมโยงกับร่างยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (2561 – 2580) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 ยุทธศาสตร์จัดสรรงบประมาณที่กำหนดในแต่ละปีงบประมาณ ซึ่งผลลัพธ์ดังกล่าวจะเกิดขึ้นได้จากผลสำเร็จของแนวทาง หรือโครงการที่ส่วนราชการและหน่วยงานอื่นได้ร่วมมือกันปฏิบัติอย่างสอดคล้อง เชื่อมโยงกัน และประสานความร่วมมือกันอย่างบูรณาการตามที่กำหนดไว้ในเอกสารพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีหรือพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมหรือกำหนดขึ้นใหม่ในระหว่างปีแล้วแต่กรณี การกำหนดเป้าหมายแผนงานบูรณาการ (ผลลัพธ์) ควรมืองค์ประกอบ ดังนี้

1. แสดงผลประโยชน์ที่มีต่อกลุ่มเป้าหมายที่รับผิดชอบ และหน่วยงานต้องการให้เกิดขึ้นจากการให้บริการ ซึ่งเกิดขึ้นจากผลสำเร็จตามแนวทาง หรือโครงการภายใต้การกำกับของหน่วยงานเจ้าภาพอย่างสอดคล้องและเชื่อมโยงกัน
2. ต้องสอดคล้องและมีความสัมพันธ์เชิงกลยุทธ์ สามารถถ่ายทอดความเชื่อมโยงจากร่างยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (2561 – 2580) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและ สังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 นโยบาย

สำคัญ/เร่งด่วนของรัฐบาล และยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณได้อย่างชัดเจน 3. ต้องสัมพันธ์กับพันธกิจหรือภารกิจของหน่วยงานตามกฎหมายปรับปรุง กระทรวง ทบวง กรม กฎหมายจัดตั้ง กฎกระทรวง หรือกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือตามนโยบายรัฐบาลที่ได้รับมอบหมาย 4. ควรระบุระยะเวลาการดำเนินงานแล้วเสร็จหรือระยะเวลาสิ้นสุดของแผนงานบูรณาการด้วย 5. มีความชัดเจนและเป็นรูปธรรม สามารถวัดผลได้ และมีความเข้าใจตรงกัน ระหว่างเจ้าภาพแผนงานบูรณาการและหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องเพื่อให้สามารถปฏิบัติได้ในทิศทางเดียวกัน

สำหรับเป้าหมายของแผนงานบูรณาการพัฒนาผู้ประกอบการ และวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสู่สากลในปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 คือ SME ที่ได้รับการพัฒนา และสามารถสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจได้ไม่น้อยกว่า 50,000 ล้านบาท (ภายใน 3 ปี) โดยขับเคลื่อนการดำเนินการผ่าน 5 แนวทาง ประกอบด้วย

แนวทางที่ 1 พัฒนาวิสาหกิจในระยะเริ่มต้นให้สามารถเติบโตได้ (Early Stage)

แนวทางที่ 2 พัฒนาวิสาหกิจรายย่อยให้ประกอบธุรกิจอย่างมืออาชีพ (Micro)

แนวทางที่ 3 พัฒนาวิสาหกิจขนาดย่อมให้ก้าวสู่ธุรกิจสมัยใหม่ (Small)

แนวทางที่ 4 พัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและวิสาหกิจ ที่มีศักยภาพให้เข้าสู่การแข่งขันระดับสากล (Medium & High Potential)

แนวทางที่ 5 พัฒนาปัจจัยแวดล้อมในการส่งเสริม SME ให้มีประสิทธิภาพ (Ecosystem)

ทั้งนี้ เมื่อได้วิเคราะห์เงินงบประมาณที่ได้รับจัดสรรในปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 พบว่า งบประมาณแผนบูรณาการมีส่วนสูงที่สุดในแนวทางที่ 3 พัฒนาวิสาหกิจขนาดย่อมให้ก้าวสู่ธุรกิจสมัยใหม่ (Small) คิดเป็นร้อยละ 53.88 ของงบประมาณที่ได้รับจัดสรร ซึ่งมีรายละเอียดสรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 3.1 งบประมาณที่ได้รับจัดสรรของแผนบูรณาการพัฒนาผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสู่สากล ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563

แนวทางการดำเนินงาน	เงินงบประมาณที่ได้รับจัดสรร (ล้านบาท)	สัดส่วน (ร้อยละ)
แนวทางที่ 1 พัฒนาวิสาหกิจในระยะเริ่มต้นให้สามารถเติบโตได้ (Early Stage)	505.1839	29.53
แนวทางที่ 2 พัฒนาวิสาหกิจรายย่อยให้ประกอบธุรกิจอย่างมืออาชีพ (Micro)	131.4258	7.68
แนวทางที่ 3 พัฒนาวิสาหกิจขนาดย่อมให้ก้าวสู่ธุรกิจสมัยใหม่ (Small)	921.7738	53.88
แนวทางที่ 4 พัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและวิสาหกิจ ที่มีศักยภาพให้เข้าสู่การแข่งขันระดับสากล (Medium & High Potential)	60.8115	3.55
แนวทางที่ 5 พัฒนาปัจจัยแวดล้อมในการส่งเสริม SME ให้มีประสิทธิภาพ (Ecosystem)	91.4744	5.35
รวม	1,710.6694	100.00

ที่มา : เอกสารงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563

3.2 ผลการวิเคราะห์กลไกและการจัดสรรงบประมาณเพื่อการส่งเสริมและพัฒนา SME ผ่านแผนงานบูรณาการฯ ปี 2563

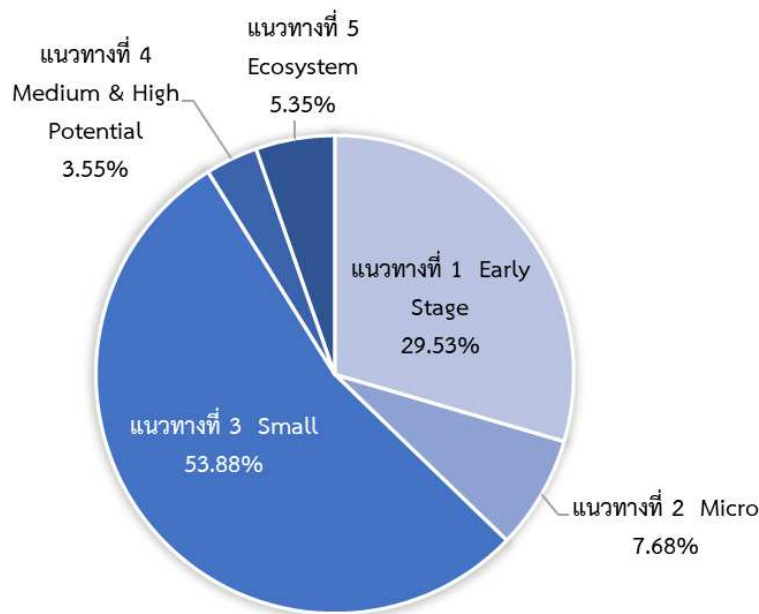
แผนงานบูรณาการฯ ปี 2563 ได้รับการจัดสรรงบประมาณรวมทั้งสิ้น 1,738,044,800 บาท (หนึ่งพันเจ็ดร้อยสามสิบแปดล้านสี่หมื่นสี่พันแปดร้อยบาทถ้วน) โดยมี 9 กระทรวง 1 รัฐวิสาหกิจ รวมทั้งสิ้น 24 หน่วยงาน เป็นหน่วยดำเนินการ ซึ่งในระหว่างปีมี พ.ร.บ. โอนงบประมาณรายจ่าย เพื่อรองรับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา-2019 (COVID-19) คงเหลืองบประมาณดำเนินโครงการจำนวน 1,710,669,400 บาท (หนึ่งพันเจ็ดร้อยสิบล้านหกแสนหกหมื่นเก้าพันสี่ร้อยบาทถ้วน) รวมโอนคืนงบประมาณจำนวน 27,375,400 บาท (ยี่สิบล้านเจ็ดแสนสามแสนเจ็ดหมื่นห้าพันสี่ร้อยบาทถ้วน) คิดเป็นร้อยละ 1.58 ของงบประมาณทั้งสิ้น จากหน่วยงานภายใต้แผนงานบูรณาการฯ จำนวน 8 หน่วยงาน ประกอบด้วย โอนคืนบางส่วนจำนวน 6 หน่วยงาน และโอนคืนทั้งหมดจำนวน 2 หน่วยงาน (กรมประมง และ กรมบังคับคดี) สำหรับสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) ในฐานะกองทุนและทุนหมุนเวียนงบประมาณไม่ได้บรรจุไว้ภายใต้แผนงานบูรณาการฯ แต่ผลผลิตของการดำเนินโครงการเป็นส่วนหนึ่งของการขับเคลื่อนเป้าหมายของแผนงานบูรณาการฯ โดยมีผลการเบิกจ่ายงบประมาณแต่ละแนวทาง ดังนี้

ตารางที่ 3.2 ผลการเบิกจ่ายงบประมาณตามแนวทาง ระหว่าง ตุลาคม 2562 – กันยายน 2563

แนวทางการดำเนินงาน	งบประมาณที่ได้รับจัดสรร (บาท)	เบิกจ่ายจริง (บาท)	งบประมาณผูกพัน (บาท)	เบิกจ่ายจริง + ผูกพัน (บาท)	ร้อยละการเบิกจ่ายรวมผูกพัน
แนวทางที่ 1 : พัฒนาวិสาหกิจในระยะเริ่มต้นให้สามารถเติบโตได้ (Early Stage)	505,183,900.00	489,409,000.00	22,100.00	489,431,100.00	96.88
แนวทางที่ 2 : พัฒนาวิสาหกิจรายย่อยให้ประกอบธุรกิจอย่างมืออาชีพ (Micro)	131,425,800.00	118,143,300.00	11,790,500.00	129,933,800.00	98.86
แนวทางที่ 3 : พัฒนาวิสาหกิจขนาดย่อมให้ก้าวสู่ธุรกิจสมัยใหม่ (Small)	921,773,800.00	882,641,397.34	32,350,200.00	914,991,597.34	99.26
แนวทางที่ 4 : พัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและวิสาหกิจที่มีศักยภาพให้เข้าสู่การแข่งขันระดับสากล (Medium & High Potential)	60,811,500.00	34,271,900.00	19,117,000.00	53,388,900.00	87.79
แนวทางที่ 5 : พัฒนาปัจจัยแวดล้อมในการส่งเสริม SME ให้มีประสิทธิภาพ (Ecosystem)	91,474,400.00	91,474,400.00	3,525,000.00	91,163,854.06	99.66
รวมทั้งสิ้น	1,710,669,400.00	1,612,104,451.40	66,804,800.00	1,678,909,251.40	98.14

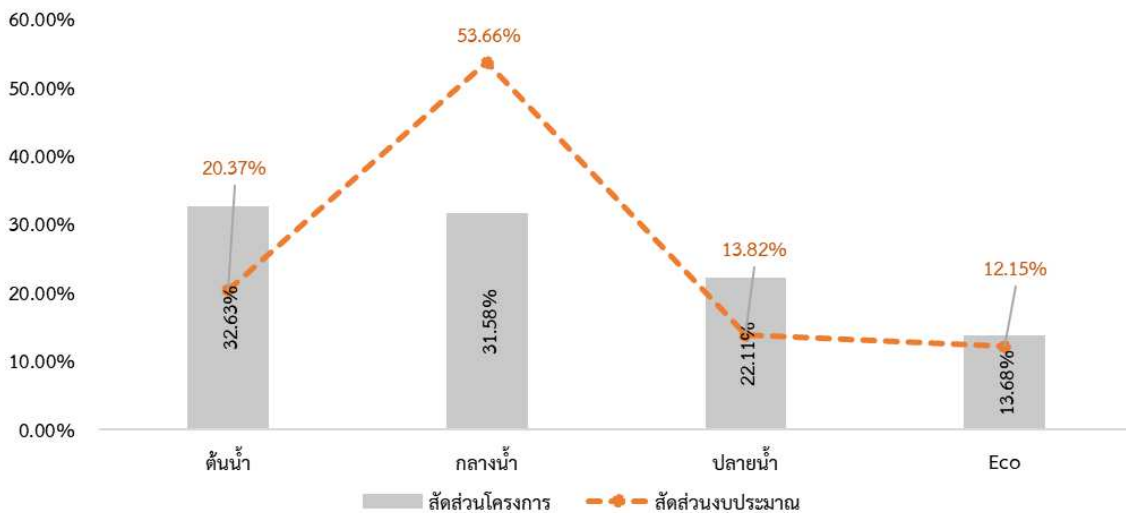
จากตารางที่ 3.2 จะเห็นได้ว่า แนวทางที่ 3 พัฒนวิสาหกิจขนาดย่อมให้ก้าวสู่ธุรกิจสมัยใหม่ (Small) ได้รับการจัดสรรงบประมาณบูรณาการฯ มากที่สุด คือ 921.77 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 53.88 รองลงมา ได้แก่ แนวทางที่ 1 พัฒนวิสาหกิจในระยะเริ่มต้นให้สามารถเติบโตได้ (Early Stage) ได้รับการจัดสรรงบประมาณ 505.18 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 29.53 แนวทางที่ 2 พัฒนวิสาหกิจรายย่อยให้ประกอบธุรกิจอย่างมืออาชีพ (Micro) ได้รับการจัดสรรงบประมาณ 131.43 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 7.68 แนวทางที่ 5 พัฒนาปัจจัยแวดล้อมในการส่งเสริม SME ให้มีประสิทธิภาพ (Ecosystem) ได้รับการจัดสรรงบประมาณ 91.47 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 5.35 และแนวทางที่ 4 พัฒนวิสาหกิจขนาดกลางและวิสาหกิจที่มีศักยภาพให้เข้าสู่การแข่งขันระดับสากล (Medium & High Potential) ได้รับการจัดสรรงบประมาณ 60.81 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 3.55 ทั้งนี้ สัดส่วนการจัดสรรงบประมาณแผนบูรณาการฯ ปี 2563 แสดงในแผนภาพที่ 3.7

แผนภาพที่ 3.7 สัดส่วนการจัดสรรงบประมาณแผนบูรณาการฯ ปี 2563

ในภาพรวมการดำเนินโครงการภายใต้แผนงานบูรณาการด้านการส่งเสริม SME ในปี 2563 ที่สะท้อนการพัฒนาและการส่งเสริมผู้ประกอบการ SME ตลอดห่วงโซ่อุปทาน (ต้นน้ำ กลางน้ำ ปลายน้ำ และ Ecosystem) มีสัดส่วนจำนวนโครงการ ที่มุ่งเน้นไปที่การพัฒนาผู้ประกอบการ SME ในช่วงต้นน้ำมากที่สุด ใกล้เคียงกันกับช่วงกลางน้ำ โดยมีสัดส่วนร้อยละ 32.63 และ 31.58 ของโครงการภายใต้แผนงานบูรณาการด้านการส่งเสริม SME ทั้งหมดในปี 2563 ตามลำดับ โดยมีโครงการที่พัฒนาผู้ประกอบการปลายน้ำ คิดเป็นร้อยละ 18.75 และการพัฒนา Ecosystem คิดเป็นร้อยละ 14.58 ของโครงการภายใต้แผนงานบูรณาการด้านการส่งเสริม SME ปี 2563

เมื่อพิจารณาในแง่ของงบประมาณที่จัดสรรในแต่ละช่วงของห่วงโซ่อุปทาน พบว่า ในการภาพรวมจากงบประมาณการดำเนินโครงการทั้งสิ้น 1,657.59 ล้านบาท ถูกนำไปการพัฒนาผู้ประกอบการ SME ในช่วงกลางน้ำประมาณมากที่สุด โดยมีสัดส่วนงบประมาณ คิดเป็น ร้อยละ 53.66 ของงบประมาณทั้งหมด รองลงมา คือ ช่วงต้นน้ำ คิดเป็นร้อยละ 20.37 ช่วงปลายน้ำ คิดเป็นร้อยละ 13.82 และการพัฒนาปัจจัยเอื้อ Ecosystem คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 12.15 ของงบประมาณทั้งหมด ตามลำดับ ดังแสดงในแผนภาพที่ 3.8

แผนภาพที่ 3.8 สัดส่วนโครงการและการจัดสรรงบประมาณปี 2563 ในระดับต้นน้ำ กลางน้ำ ปลายน้ำ และปัจจัยเอื้อ

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดของประเด็นในการส่งเสริมพัฒนาผู้ประกอบการจะพบว่า ปริมาณโครงการภายใต้แผนงานบูรณาการด้าน SME ในปี 2563 ที่มีการส่งเสริมพัฒนาผู้ประกอบการมากที่สุด 3 อันดับแรก คือ อันดับ 1 โครงการที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างความรู้ให้แก่ผู้ประกอบการในเรื่องของนวัตกรรม เทคโนโลยี และดิจิทัลเป็นหลัก อันดับ 2 โครงการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาสินค้าผลิตภัณฑ์ ซึ่งเป็นการส่งเสริมกระบวนการด้านการผลิตและบริการ โดยมุ่งเน้นไปที่ การพัฒนาสินค้าผลิตภัณฑ์ที่มีนวัตกรรม การพัฒนาบรรจุภัณฑ์ การบริการจัดการมาตรฐานผลิตภัณฑ์และมีความสร้างสรรค์ รวมถึงการส่งเสริมการผลิตที่เน้นการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อเพิ่ม Productivity และมูลค่าเพิ่ม และอันดับ 3 โครงการที่เกี่ยวกับการส่งเสริมด้านการตลาด ที่มุ่งเน้นไปที่การใช้เทคโนโลยี นวัตกรรมสื่อออนไลน์ขยายตลาด และ E-commerce รวมไปถึงการขยายตลาดทั้งในและต่างประเทศ และการสร้างแบรนด์

นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาในแง่ของงบประมาณ จะพบว่า งบประมาณส่วนใหญ่จะมุ่งเน้นไปที่การส่งเสริมกระบวนการด้านการผลิตและบริการเป็นหลัก รวมกว่า 857 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 51.73 ของงบประมาณทั้งหมด แม้จะไม่ได้มีจำนวนโครงการมากที่สุด โครงการที่ใช้งบประมาณในปี 2563 มากที่สุด 3 อันดับแรก คือ อันดับ 1 การส่งเสริมกระบวนการด้านการผลิต ที่มุ่งเน้นไปที่การวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อเพิ่ม productivity และมูลค่าเพิ่ม /การนำงานวิจัยมาใช้ และการผลิตที่เป็นมาตรฐานและความปลอดภัยตามกฎหมายและระดับสากล อันดับ 2 การส่งเสริมด้านการพัฒนาสินค้าผลิตภัณฑ์ ที่งบประมาณส่วนใหญ่เน้นไป การพัฒนาสินค้าให้ได้มาตรฐาน และอันดับ 3 การเสริมสร้างความรู้เพื่อการส่งเสริมปัจจัยนำเข้า โดยมุ่งเน้นไปที่การเสริมสร้างความรู้เกี่ยวกับนวัตกรรม เทคโนโลยี และดิจิทัล ซึ่งหากพิจารณาในภาพรวมของโครงการและงบประมาณที่ดำเนินโครงการภายใต้งบประมาณบูรณาการด้านการส่งเสริม SME ในปี 2563 จะพบว่า โครงการที่มีสัดส่วนการส่งเสริมและพัฒนาค่อนข้างน้อยเมื่อเทียบกับโครงการทั้งหมด คือ โครงการเกี่ยวกับการส่งเสริมการใช้วัตถุดิบและทรัพยากรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และเป็นออร์แกนิก โครงการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาด้านโลจิสติกส์เพื่อสนับสนุน SME และการส่งเสริมปัจจัยนำเข้าในเรื่องของการให้แรงงานมี

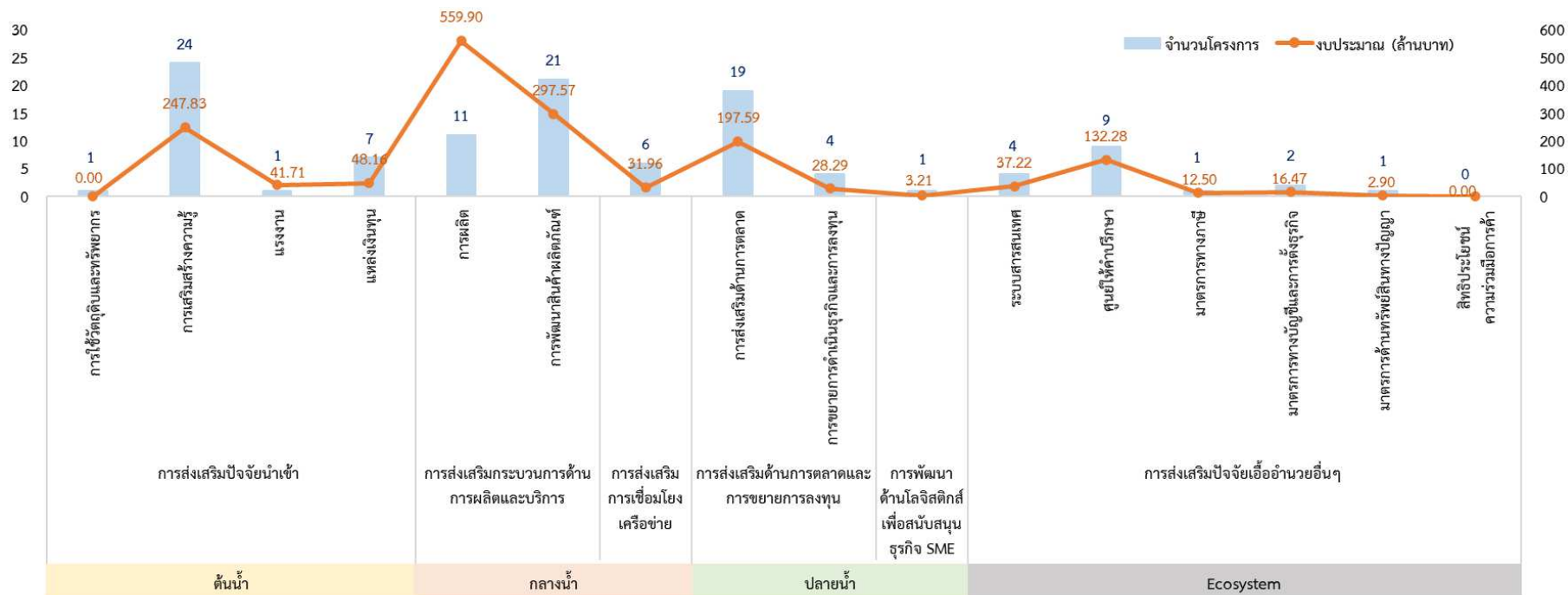
มาตรฐานอาชีพ และมีสมรรถนะรองรับเทคโนโลยีและการเปลี่ยนแปลง และโครงการอื่นๆ ซึ่งอาจไม่จำเป็นต้องผ่านแผนบูรณาการฯ เช่น มาตรฐานด้านทรัพย์สินทางปัญญา สิทธิประโยชน์ความร่วมมือการค้า และมาตรการภาษี และในการวิเคราะห์รูปแบบการส่งเสริมพัฒนาในแต่ละห่วงโซ่ พบว่า

ต้นน้ำ : รูปแบบการดำเนินการประกอบการประกอบด้วยการพัฒนาให้ความรู้กับผู้ประกอบการ นักศึกษาเพื่อเตรียมความพร้อมและพัฒนาการเป็นผู้ประกอบการ สำหรับการส่งเสริมพัฒนาในระดับต้นน้ำที่หน่วยงานดำเนินการเป็นส่วนใหญ่ ได้แก่ กิจกรรมการให้ความรู้ โดยในปี 2563 มีหัวข้อทั้งการให้ความรู้ นวัตกรรม การสร้างความรู้ด้านมาตรฐานสินค้าและการตลาด การให้ความรู้ด้านกฎหมาย การบริหารจัดการ โดยหัวข้อที่มีการอบรมให้ความรู้ส่วนใหญ่ ได้แก่ นวัตกรรม และ Digital ในการรองรับธุรกิจและเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการ การอบรมด้านธุรกิจพื้นฐานทั่วไป การอบรมให้ความรู้ด้านการบริหารจัดการ การจัดทำแผนธุรกิจ การเงินและบัญชี เพื่อยกระดับความเป็นมืออาชีพให้กับผู้ประกอบการและกลุ่มวิสาหกิจ และการเตรียมความพร้อมเข้าสู่การเป็นผู้ประกอบการ การอบรมกลยุทธ์ด้านการตลาด โดยเฉพาะการตลาด e-commerce การให้ความรู้ด้านมาตรฐานต่างๆ การให้ความรู้กฎหมายธุรกิจ อาจไปร่วมเป็นกิจกรรมส่วนหนึ่งของการจัดงานมหกรรมต่างๆ เป็นต้น

ทั้งนี้ จากการประเมินผลกิจกรรมที่เป็นลักษณะการอบรม พบว่า โครงการส่วนใหญ่มีรูปแบบการดำเนินการในลักษณะที่มีการฝึกปฏิบัติ และดำเนินการด้วยตนเอง รวมทั้งมีโครงการที่มีกิจกรรมต่อเนื่องในการพัฒนา เพื่อให้เกิดการใช้ความรู้ที่ได้รับจากการอบรม ทำให้ผู้ประกอบการสามารถนำความรู้ไปปรับใช้กับธุรกิจได้ ทั้งนี้ หากกิจกรรมการอบรมเป็นแบบต่อเนื่องหลายวัน มีการฝึกปฏิบัติหรือการดำเนินการอื่นๆ ควบคู่ไปด้วย จะมีสัดส่วนการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ได้มากกว่าหลักสูตรระยะสั้น 1 วัน และจากสถานการณ์ COVID-19 ทำให้ผู้ประกอบการที่ได้เข้าร่วมการอบรมหลายราย ยังไม่สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปปรับใช้กับธุรกิจได้ ผู้ประกอบการหลายรายต้องชะลอการดำเนินธุรกิจหรือต้องปรับรูปแบบการดำเนินการ เพื่อประคองกิจการให้ผ่านพ้นวิกฤตต่อไป

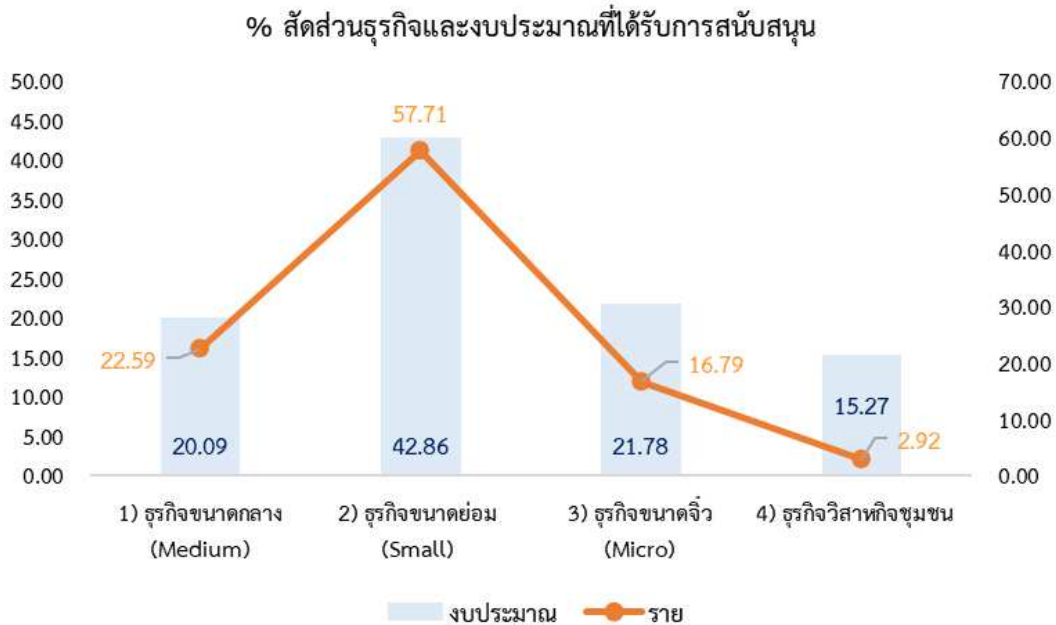
กลางน้ำ : รูปแบบการดำเนินการส่วนใหญ่ เน้นการส่งเสริมและพัฒนาด้านผลิต ด้วยการใช้นวัตกรรม เทคโนโลยี การยกระดับการผลิตเข้าสู่มาตรฐาน การพัฒนาสินค้าและบริการ การรวมกลุ่มหรือการสร้างเครือข่ายทางธุรกิจ โดยรูปแบบการดำเนินการส่วนใหญ่ เป็นการส่งที่ปรึกษาไปให้คำปรึกษาเชิงลึก การบ่มเพาะผู้ประกอบการ โดยรูปแบบที่โครงการส่วนใหญ่ดำเนินการคือ การให้คำปรึกษาในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ การพัฒนาบรรจุภัณฑ์ การพัฒนามาตรฐานการผลิต รองลงมาเป็นการให้คำปรึกษาในเรื่องการผลิตและเทคโนโลยี และการตลาด

ปลายน้ำ : รูปแบบการดำเนินการส่วนใหญ่ เป็นการส่งเสริมการตลาดในรูปแบบ E-Commerce ซึ่งเป็นช่องทางที่เป็นทางเลือกให้กับผู้ประกอบการ แต่ก็พบว่า การที่ SME เข้าไปสู่แพลตฟอร์มที่ไม่เหมาะสมกับประเภทธุรกิจก็อาจส่งผลให้ไม่สามารถแข่งขันได้ในระยะยาว

แผนภาพที่ 3.9 ประเด็นการส่งเสริมและพัฒนา (Agenda) ของแผนงานบูรณาการฯ ปี 2563

เมื่อพิจารณาถึงกลุ่มเป้าหมาย ผู้ประกอบการ SME ที่ได้รับการพัฒนาส่งเสริม ในปี 2563 ภายใต้งบประมาณบูรณาการด้านการส่งเสริม SME พบว่า มีจำนวนธุรกิจที่เข้าร่วมทั้งหมด 56,881 ราย โดยผู้ประกอบการขนาดย่อม (Small) เป็นกลุ่มที่มีจำนวนผู้ได้รับการสนับสนุน และงบประมาณในการพัฒนาส่งเสริมมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 42.86 ของงบประมาณทั้งหมด รองลงมาคือธุรกิจจิ๋ว (Micro) และธุรกิจขนาดกลาง (Medium) ใกล้เคียงกัน ดังแผนภาพที่ 3.10

แผนภาพที่ 3.10 สัดส่วนของขนาดธุรกิจและงบประมาณที่ส่งเสริมแต่ละกลุ่ม

จากการวิเคราะห์ความซ้ำซ้อนของโครงการภายใต้งบประมาณบูรณาการด้านการส่งเสริม SME ในปี 2563 ของหน่วยงานต่างๆ พบว่ามีโครงการที่ยังมีความซ้ำซ้อนกับหน่วยงานอื่น โดยกลุ่มโครงการที่ซ้ำซ้อนแต่ก็ยังเป็นกิจกรรมที่หลายหน่วยงานที่มีภารกิจมีความจำเป็นต้องช่วยผลักดันสนับสนุน ได้แก่ การอบรมให้ความรู้ด้านนวัตกรรม และสำหรับโครงการที่ยังคงมีความซ้ำซ้อนและหลายหน่วยงาน เช่น การพัฒนาผลิตภัณฑ์

ทั้งนี้ จากการติดตามประเมินผลพบว่า การพัฒนาผลิตภัณฑ์ยังคงเป็นกิจกรรมที่ดำเนินการหลายหน่วยงาน และมีหน่วยงานที่พบว่าไม่ได้มีความเชี่ยวชาญในด้านการตลาด การนำงบประมาณไปใช้โดยไม่สามารถผลักดันการเกิดผลสัมฤทธิ์ได้ตามวัตถุประสงค์ของโครงการ อาทิ กรมส่งเสริมการเกษตร มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม เป็นต้น สำหรับผู้ประกอบการที่สามารถนำความรู้ไปปรับใช้กับธุรกิจได้กรณีที่มีการพัฒนานั้น เน้นไปที่การลดต้นทุน และการสร้างรายได้ เป็นต้น ตัวอย่างเช่น

- โครงการมุ่งเน้นการขยายโอกาสทางการตลาด เพื่อพัฒนาวิสาหกิจรายย่อยให้ประกอบธุรกิจอย่างมืออาชีพ โดยส่งเสริมการสร้างแบรนด์ ยกกระดับผลิตภัณฑ์จากกล้วยของกลุ่มผู้ประกอบการ SME ในเขตภาคเหนือตอนล่างให้รองรับการตลาดทั้งในและต่างประเทศ รวมทั้งการพัฒนาและขยายช่องทางการตลาดโดยส่งเสริมการใช้พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์และการสื่อสารการตลาดเชิงรุก ของมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ที่การส่งเสริมด้านพัฒนา brand มีความซ้ำซ้อนกับบางหน่วยงาน มรภ. พิบูลสงครามควรเน้นการสร้าง

แตกต่างกัน เช่น การประสานเชื่อมโยง ในด้านการออกแบบที่ทันสมัย การเชื่อมโยงตลาดต่างประเทศ และการสร้างเครือข่ายธุรกิจ โดยประสานกับหน่วยงาน องค์กรต่างๆ ที่มีความชำนาญเฉพาะ เพื่อส่งต่อการสนับสนุนอย่างบูรณาการ

- โครงการมุ่งเน้นการยกระดับผู้ประกอบการ ของสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย โดยการใช้วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม (วทน.) เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้ผลิตภัณฑ์/บริการ/นวัตกรรม การจัดอบรมให้ความรู้ การถ่ายทอดเทคโนโลยี วทน./บริการ/นวัตกรรม ให้แก่ผู้ประกอบการ โดยจากการพิจารณากิจกรรมโครงการ พบว่าเป็นไปตามยุทธศาสตร์ประเทศและแนวทางของแผนบูรณาการฯ อย่างไรก็ตาม กิจกรรมบางส่วนเป็นเรื่องเกี่ยวกับการตลาด ซึ่งแม้ว่าจะสามารถช่วยให้ผู้ประกอบการได้รับการพัฒนาในหลากหลายด้าน และเกิดผลลัพธ์ทางเศรษฐกิจได้แต่การดำเนินการดังกล่าวอาจมีความซ้ำซ้อนกับหน่วยงานอื่นที่ดำเนินการด้านการตลาดเป็นหลัก

- โครงการมุ่งเน้นกิจกรรมด้านการพัฒนาสถานประกอบการที่พบปัญหาตามมาตรฐาน Primary GMP และการพัฒนาศักยภาพของเจ้าหน้าที่และผู้ประกอบการเพื่อส่งเสริมองค์ความรู้มาตรฐานผลิตภัณฑ์/โภชนาการ สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา ซึ่งเป็นไปตามยุทธศาสตร์ประเทศและแนวทางของแผนบูรณาการฯ โดยจากการพิจารณาโครงการต่างๆ ในภาพรวมพบว่า การดำเนินการในบางกิจกรรมมีความซ้ำซ้อนกับกรมส่งเสริมอุตสาหกรรมในประเด็นการให้คำปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับการพัฒนาผลิตภัณฑ์ อย่างไรก็ตาม กลุ่มเป้าหมายที่ดำเนินการมีความแตกต่างกัน โดยสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาจะมุ่งเน้นกลุ่มวิสาหกิจชุมชน (OTOP) ในขณะที่กรมส่งเสริมอุตสาหกรรมจะมุ่งเน้นกลุ่มผู้ประกอบการ SME นอกจากนี้หน่วยงานยังมีการบูรณาการทำงานร่วมกับสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.) ในการพัฒนาและส่งเสริมศักยภาพของผู้ประกอบการ โดยนำโปรแกรม ITAP มาช่วยในการสนับสนุนผู้ประกอบการพัฒนาต่อยอดผลิตภัณฑ์ และสร้างมูลค่าเพิ่มด้วยวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมที่เหมาะสม

จากการสำรวจความคิดเห็นของผู้ประกอบการพบประเด็นข้อสังเกต ดังนี้

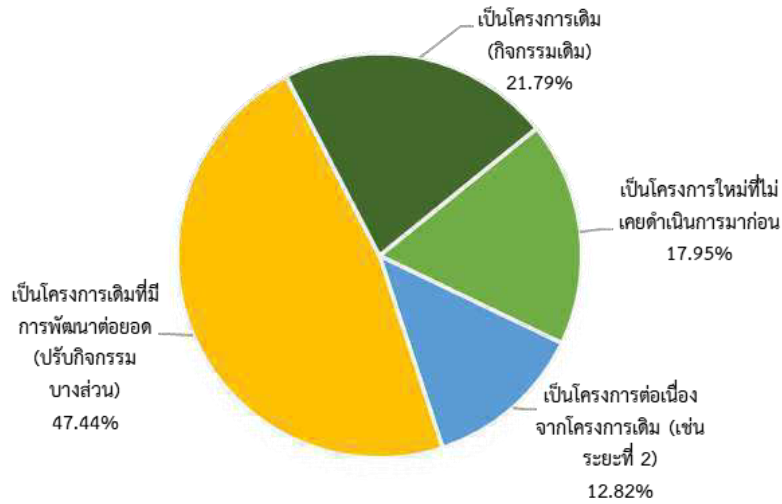
- โครงการที่เป็นการพัฒนาด้านนวัตกรรมหรือเทคโนโลยี รวมทั้งการพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ จะประสบความสำเร็จและพัฒนาต่อยอดได้เมื่อต้องวางแผนและพัฒนาโดยคำนึงถึงตลาดเป็นเรื่องสำคัญ สำหรับปี 2563 การได้มีโอกาสนำเสนอสินค้าหรือผลงานนวัตกรรมต่างๆ ไปทดสอบตลาดหรือแสดงผลงาน จะทำให้ได้รับทราบความคิดเห็นของตลาด ซึ่งจะนำมาสู่การพัฒนาสินค้าได้สอดคล้องกับความต้องการตลาด ซึ่งอาจหมายถึงการนำกลับมาซึ่งการวิจัยและพัฒนาต่อเนื่อง ก็อาจไม่สามารถดำเนินการได้

- จากการประเมินและสำรวจความคิดเห็นของผู้ประกอบการต่างๆ ได้ให้ความเห็นว่า ในช่วงสถานการณ์ COVID-19 การอบรมพัฒนาพื้นฐานต่างๆ ต้องชะลอ และเน้นการช่วยให้ผู้ประกอบการลดต้นทุนและเพิ่มรายได้ หรือกระแสเงินสดในธุรกิจ

ทั้งนี้ ในภาพรวมของการดำเนินโครงการในปี 2563 ส่วนใหญ่เป็นโครงการที่เป็นโครงการเดิมที่มีการพัฒนาต่อยอด โดยปรับกิจกรรมบางส่วน คิดเป็นร้อยละ 47.44 ของโครงการทั้งหมด รองลงมาคือโครงการเดิมที่มีกิจกรรมเดิม คิดเป็นร้อยละ 21.79 โครงการใหม่ที่ไม่เคยดำเนินการมาก่อน คิดเป็นร้อยละ 17.95 และโครงการที่ต่อเนื่องจากโครงการเดิม (เช่น ระยะที่ 2) คิดเป็นร้อยละ 12.82 ตามลำดับ ดังแผนภาพที่ 3.11

ความต่อเนื่องของการดำเนินโครงการ

แผนภาพที่ 3.11 ความต่อเนื่องของการดำเนินโครงการ

ซึ่งจะเห็นได้ว่าในช่วงที่ผ่านมาหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้มีการผลักดันแผนงานโครงการใหม่ๆ หรือต่อยอดพัฒนาจากโครงการเดิม แต่อย่างไรก็ตาม ก็ยังพบว่ามีโครงการที่ยังดำเนินการในเนื้อหา วิธีการแบบเดิมทั้งที่สถานการณ์ของ SME นั้น มีความต้องการเร่งด่วนในการปรับตัวและรับมือกับสถานการณ์ COVID-19 อาทิ โครงการด้านธรรมาภิบาล มาตรฐานธุรกิจบริการ เป็นต้น

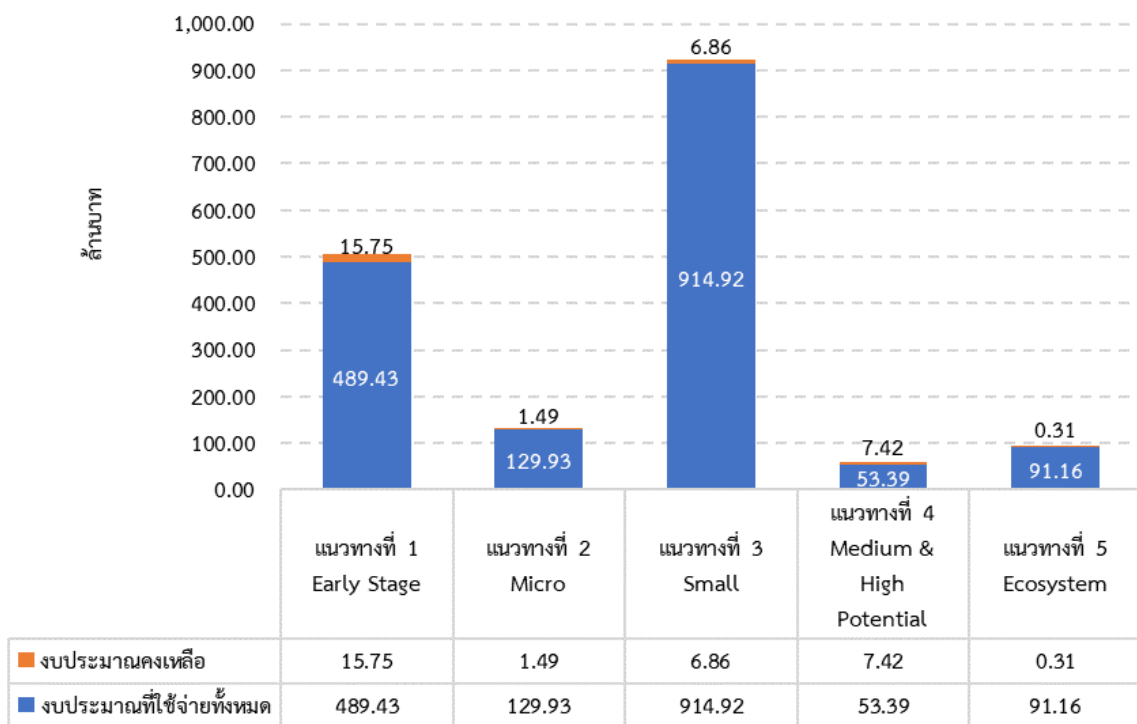

บทที่ 4

สรุปผลการประเมินแผนงานบูรณาการฯ ปี 2563 ภาพรวม

4.1 ผลการใช้จ่ายงบประมาณในภาพรวมของแผนงานบูรณาการฯ ปี 2563

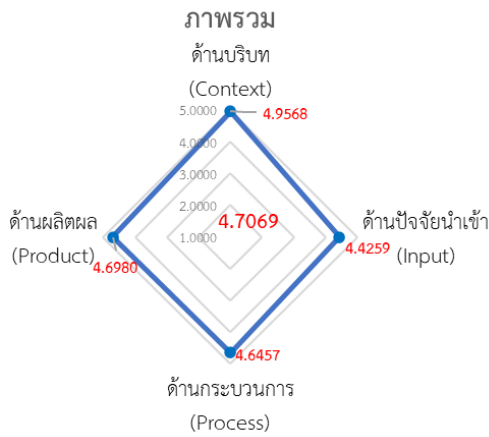
การใช้จ่ายงบประมาณของแผนงานบูรณาการฯ ปี 2563 พบว่าแผนงานบูรณาการฯ ในภาพรวม มีการใช้จ่ายงบประมาณ (เบิกจ่ายรวมผูกพัน) รวมทั้งสิ้น 1,678.84 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 98.14 ของงบประมาณที่ได้รับจัดสรรทั้งหมด โดยสามารถสรุปผลการใช้จ่ายงบประมาณและงบประมาณคงเหลือได้ตามแผนภาพที่ 4.1

แผนภาพที่ 4.1 สัดส่วนการใช้จ่ายงบประมาณแผนบูรณาการฯ ปี 2563

4.2 ผลการประเมินโครงการในภาพรวม

จากการประเมินผลการดำเนินงานโครงการตามแผนงานบูรณาการฯ ปี 2563 พบว่า มีผลคะแนนอยู่ที่ระดับ 4.7044 หรือผลการประเมินอยู่ในระดับดีมาก โดยด้านบริบทโครงการ (Context) มีผลคะแนนสูงสุดที่ระดับคะแนน 4.9568 หรือผลการประเมินอยู่ในระดับดีมาก รองลงมา ได้แก่ ด้านผลิตภัณฑ์ (Product) มีผลคะแนนที่ระดับ 4.6980 อยู่ในระดับดีมาก ด้านกระบวนการ (Process) มีผลคะแนนที่ระดับ 4.6375 หรือผลการประเมินอยู่ในระดับดีมาก และด้านปัจจัยนำเข้า (Input) มีผลคะแนนที่ระดับ 4.4259 หรือผลการประเมินอยู่ในระดับดีมาก รายละเอียดดังแสดงในแผนภาพที่ 4.2

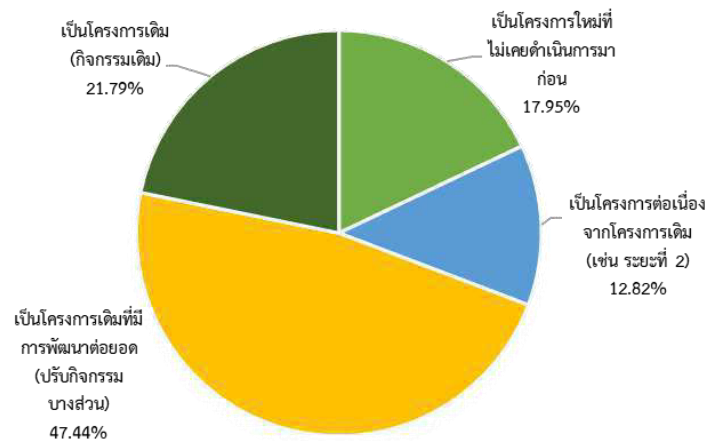
องค์ประกอบ การประเมินผล	ค่าน้ำหนัก	คะแนนเฉลี่ย	ผลการประเมิน
ด้านบริบทโครงการ (Context)	0.20	4.9568	ดีมาก
ด้านปัจจัยนำเข้า (Input)	0.10	4.4259	ดีมาก
ด้านกระบวนการ (Process)	0.30	4.6375	ดีมาก
ด้านผลิตภัณฑ์ (Product)	0.40	4.6980	ดีมาก

แผนภาพที่ 4.2 คะแนนการประเมินโครงการ ปี 2563

สำหรับรายละเอียดผลการประเมินในแต่ละด้าน มีดังนี้

❖ **ด้านความสอดคล้องเหมาะสมหรือบริบทโครงการ (Context) :**

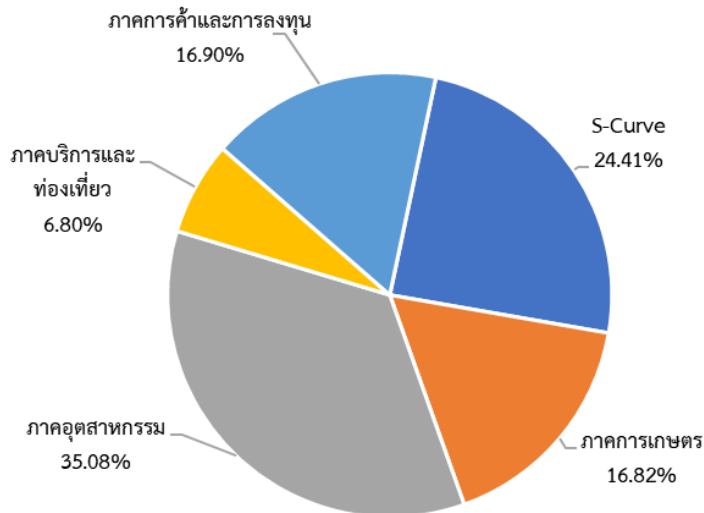
จากผลการประเมินด้านบริบทโครงการ (Context) มีผลการประเมินในระดับดีมาก ที่ระดับคะแนน 4.9568 โดยผลการประเมินพบว่าโครงการส่วนใหญ่มีเหตุผลและความจำเป็นในการดำเนินโครงการที่เหมาะสม วัตถุประสงค์โครงการมีความสอดคล้องกับเป้าหมายยุทธศาสตร์ประเทศที่เกี่ยวข้อง ซึ่งที่ปรึกษาได้สรุปรายละเอียดผลการประเมินการวิเคราะห์ความสอดคล้องเชื่อมโยงไว้แล้ว ผลการศึกษาวเคราะห์แผนที่เกี่ยวข้อง

แผนภาพที่ 4.3 สัดส่วนลักษณะโครงการ

เมื่อพิจารณาโครงการที่สนับสนุนแผนงานโครงการตามแผนบูรณาการฯ ปี 2563 พบว่าโครงการส่วนใหญ่เป็นโครงการเดิมที่มีการพัฒนาต่อยอด (ปรับกิจกรรมบางส่วน) คิดเป็นร้อยละ 47.44 รองลงมา เป็นโครงการเดิม (กิจกรรมเดิม) คิดเป็นร้อยละ 21.79 เป็นโครงการใหม่ที่ไม่เคยดำเนินการมาก่อน คิดเป็นร้อยละ 17.95 และเป็นโครงการต่อเนื่องจากโครงการเดิม (เช่น ระยะที่ 2) คิดเป็นร้อยละ 12.82 ทั้งนี้ จากการติดตามประเมินผลโครงการ พบว่า โครงการที่เป็นโครงการเดิม หรือมีการพัฒนาต่อยอด/ปรับกิจกรรม หรือเป็นโครงการต่อเนื่อง หน่วยร่วมจะมีการจัดเก็บผลสำรวจความพึงพอใจต่อการเข้าร่วมกิจกรรม/โครงการ และนำผลสำรวจดังกล่าวมาใช้ในการพัฒนาปรับปรุงกิจกรรม/โครงการให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น สำหรับ

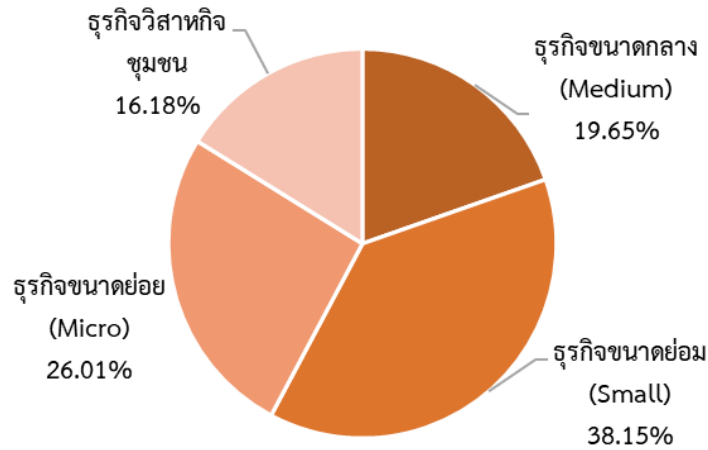
โครงการที่เป็นโครงการใหม่ หน่วยร่วมจะมีการศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้อง เช่น การสำรวจความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย เพื่อนำมาใช้ในการออกแบบกิจกรรมให้ตรงกับความต้องการของผู้เข้าร่วมโครงการมากที่สุด

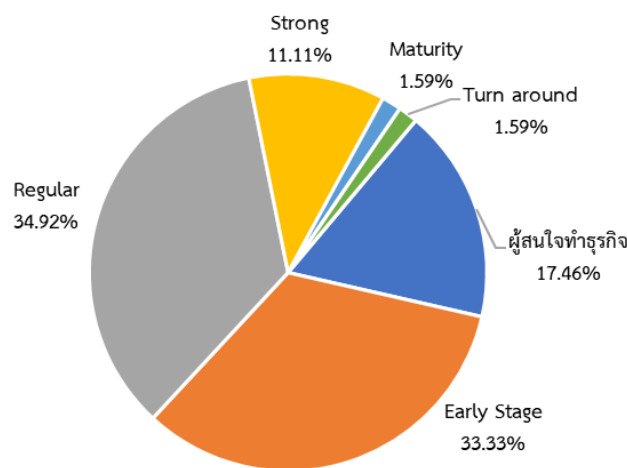
แผนภาพที่ 4.4 สัดส่วนของภาคธุรกิจที่ได้รับการส่งเสริม

เมื่อพิจารณาสัดส่วนของภาคธุรกิจที่ได้รับการส่งเสริม พบว่า ผู้ประกอบการที่เข้าร่วมโครงการในปี 2563 ส่วนใหญ่เป็นผู้ประกอบการที่อยู่ในภาคอุตสาหกรรม คิดเป็นร้อยละ 35.08 โดยสาขาที่มีสัดส่วนผู้เข้าร่วมโครงการในปี 2563 สูงสุด ได้แก่ สาขาอาหาร สาขาตัดอุตสาหกรรม สาขาเครื่องสำอาง สาขาอัญมณี และเครื่องประดับ และสาขาสีทอและเครื่องนุ่งห่ม สำหรับภาคธุรกิจที่มีสัดส่วนผู้เข้าร่วมโครงการรองลงมา ได้แก่ อุตสาหกรรมเป้าหมายประเทศ (S-Curve) คิดเป็นร้อยละ 24.41 โดยสาขาที่มีผู้เข้าร่วมสูงสุด ได้แก่ สาขาธุรกิจท่องเที่ยว สาขาธุรกิจขนส่งและโลจิสติกส์ และธุรกิจการแพทย์ สำหรับภาคการค้าและการลงทุน มีสัดส่วนผู้เข้าร่วมโครงการคิดเป็นร้อยละ 16.90 โดยสาขาที่มีผู้เข้าร่วมสูงสุด ได้แก่ ธุรกิจค้าปลีก ธุรกิจค้าส่ง และธุรกิจแฟรนไชส์ ภาคการเกษตร มีสัดส่วนผู้เข้าร่วมโครงการคิดเป็นร้อยละ 16.82 โดยสาขาที่มีผู้เข้าร่วมสูงสุด ได้แก่ สาขาเกษตรแปรรูป สาขาการเลี้ยงสัตว์ สาขาการปลูกพืช สาขาเกษตรอินทรีย์ และสาขาผลิตภัณฑ์ชีวภาพ

เมื่อพิจารณาสัดส่วนของขนาดธุรกิจ พบว่า ธุรกิจที่ได้รับการพัฒนาส่วนใหญ่เป็นธุรกิจขนาดย่อม (Small) คิดเป็นร้อยละ 38.15 รองลงมา ได้แก่ ธุรกิจขนาดจิ๋ว (Micro) คิดเป็นร้อยละ 26.01 ธุรกิจขนาดกลาง (Medium) คิดเป็นร้อยละ 19.65 และธุรกิจวิสาหกิจชุมชน คิดเป็นร้อยละ 16.18 และเมื่อพิจารณาสถานะของธุรกิจ พบว่า ธุรกิจที่ได้รับการพัฒนาส่วนใหญ่เป็นธุรกิจกลุ่มทั่วไป (Regular) คิดเป็นร้อยละ 34.92 รองลงมา อยู่ในระยะเริ่มต้น (Early Stage) คิดเป็นร้อยละ 33.33 ผู้สนใจทำธุรกิจ คิดเป็นร้อยละ 17.46 ธุรกิจที่มีศักยภาพ (Strong) คิดเป็นร้อยละ 17.46 ธุรกิจที่อยู่ในระยะอิ่มตัว (Maturity) และธุรกิจที่ประสบปัญหาในการดำเนินธุรกิจหรืออยู่ในช่วงขาลง (Turnaround) มีจำนวนเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 1.59 รายละเอียดดังแสดงในแผนภาพที่ 4.5

แผนภาพที่ 4.5 สัดส่วนขนาดธุรกิจ

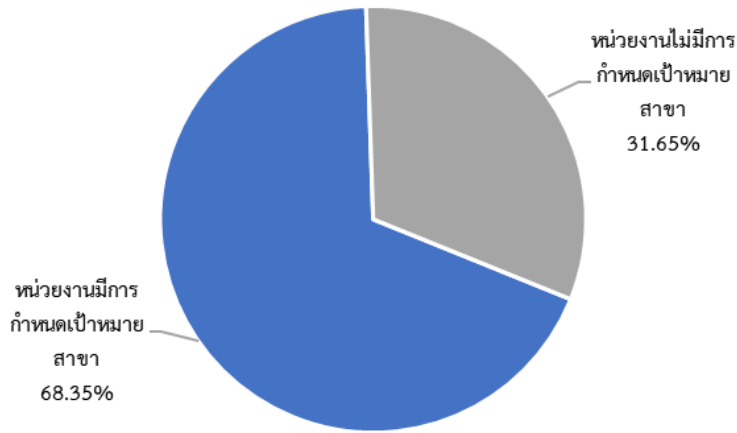
แผนภาพที่ 4.6 สัดส่วนสถานะธุรกิจ

ทั้งนี้ จากแผนภาพที่ 4.5 และ 4.6 สะท้อนให้เห็นได้ว่า กลุ่มเป้าหมายที่ได้รับการพัฒนาภายในแผนงานบูรณาการฯ ปี 2563 ส่วนใหญ่เป็นผู้ประกอบการขนาดเล็ก ที่อยู่ในระยะเริ่มต้นของการดำเนินธุรกิจ อีกทั้งจากสถานการณ์ COVID-19 ส่งผลให้ต้องเข้าไปช่วยเหลือพัฒนาผู้ประกอบการกลุ่มทั่วไปเพิ่มขึ้น ซึ่งแนวทางการพัฒนาผู้ประกอบการกลุ่มนี้จะมุ่งเน้นการพัฒนาให้สามารถขยายธุรกิจให้เติบโตได้ การให้ความสำคัญกับการสร้างองค์ความรู้ การสร้างมูลค่าเพิ่มด้วยการต่อยอดความคิดสร้างสรรค์ การใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม ซึ่งส่วนใหญ่เป็นกระบวนการต้นน้ำ (33 โครงการ) และกลางน้ำ (31 โครงการ) ในห่วงโซ่

สำหรับผู้ประกอบการที่มีศักยภาพและความเข้มแข็งมากขึ้น หรือมีขนาดธุรกิจขนาดกลาง รูปแบบการสนับสนุนส่วนใหญ่จะมุ่งเน้นที่การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน การปรับปรุงกระบวนการผลิต/การบริหารจัดการ การนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ การพัฒนาผลิตภัณฑ์/บรรจุภัณฑ์ การพัฒนาให้ได้รับการรับรองมาตรฐาน ตลอดจนการขยายโอกาสทางการตลาด โดยเฉพาะการเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันในระดับสากล และการขยายตลาดต่างประเทศ รูปแบบโครงการจึงมุ่งเน้นการพัฒนากระบวนการกลางน้ำและปลายน้ำในห่วงโซ่เป็นหลัก ซึ่งจากสถานการณ์ COVID-19 ส่งผลให้การพัฒนากระบวนการปลายน้ำจึงได้รับการส่งเสริมเพื่อช่วยกระตุ้นการจำหน่ายสินค้าให้กับ SME มากขึ้น และพบว่าหน่วยงานปลายน้ำอย่างกรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศมีความพยายามปรับตัวและติดตามสถานการณ์งานต่างๆ ในต่างประเทศเพื่อที่จะปรับรูปแบบการส่งเสริมให้เหมาะสมกับสถานการณ์ ซึ่งพบว่า ค่อนข้างทำงานเชิงรุก

ตลอดจนการอาศัยการมีหน่วยงานในต่างประเทศ ที่สามารถช่วยให้การดำเนินงานในการประสานงานกับผู้ซื้อต่างประเทศ รวมทั้งการแก้ไขปัญหาหรือนำเสนอสินค้าแทนผู้ประกอบการ สามารถดำเนินการได้ทันสถานการณ์เพื่อแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้ดี

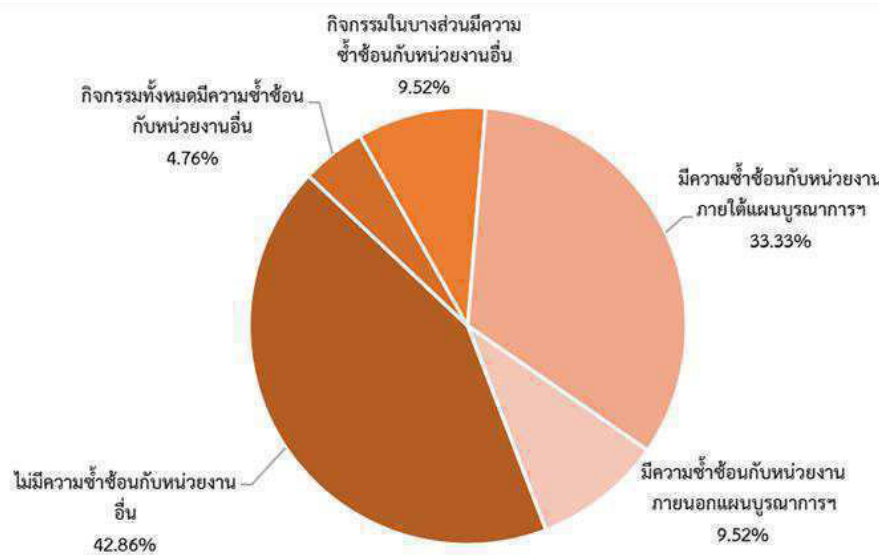
สำหรับผู้ประกอบการที่ธุรกิจอยู่ในช่วงขาลง รูปแบบการพัฒนาส่วนใหญ่จะมุ่งเน้นการให้ความช่วยเหลือเพื่อฟื้นฟูกิจการ การสนับสนุนด้านเงินทุนและสินเชื่อ อย่างไรก็ตาม จากการจัดเก็บข้อมูลพบว่า ที่ผ่านมายังไม่มีโครงการที่ให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการกลุ่มนี้ชัดเจนมากนัก อีกทั้งผลกระทบจากสถานการณ์ COVID-19 ส่งผลกระทบต่อผู้ประกอบการเป็นอย่างมาก และอาจทำให้จำนวนผู้ประกอบการที่ธุรกิจอยู่ในช่วงขาลงมีจำนวนเพิ่มขึ้น

แผนภาพที่ 4.7 สัดส่วนหน่วยงานที่มีการกำหนดเป้าหมายสาขา

ในด้านการกำหนดเป้าหมายสาขาในการพัฒนา พบว่า โครงการส่วนใหญ่มีการกำหนดเป้าหมายสาขาในการดำเนินการอย่างชัดเจน คิดเป็นร้อยละ 68.35 เช่น กลุ่มอุตสาหกรรมยานยนต์ กลุ่มอุตสาหกรรมอัญมณี กลุ่มอุตสาหกรรมอาหาร เป็นต้น โดยโครงการที่มีการกำหนดสาขา จะมีการกำหนดคุณสมบัติในการคัดเลือกผู้ประกอบการเข้าร่วมโครงการด้วย สำหรับโครงการที่ไม่ได้กำหนดเป้าหมายสาขาในการพัฒนา จะเป็นโครงการที่สนับสนุนผู้ประกอบการในทุกสาขาหรือในทุกภาคเศรษฐกิจ มิได้มีการเจาะจงกลุ่มเป้าหมายกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งโดยเฉพาะ เนื้อหาในการพัฒนาจึงมีความหลากหลาย ครอบคลุมทั้งในเรื่องของความรู้พื้นฐานด้านการประกอบธุรกิจ การพัฒนาผลิตภัณฑ์/บรรจุภัณฑ์ การส่งเสริมด้านการตลาด เป็นต้น

สำหรับในด้านความซ้ำซ้อนของโครงการ พบว่า โครงการที่ไม่มีความซ้ำซ้อนกับหน่วยงานอื่น มีสัดส่วนคิดเป็นร้อยละ 42.86 อย่างไรก็ตาม โครงการอีกร้อยละ 33.33 มีความซ้ำซ้อนกับหน่วยงานอื่น ทั้งหน่วยงานที่อยู่ภายใต้แผนงานบูรณาการฯ และหน่วยงานที่อยู่นอกแผนงานบูรณาการฯ โดยกิจกรรมที่มีความซ้ำซ้อน เช่น การอบรมด้านการตลาดออนไลน์ ซึ่งเป็นที่ต้องการของผู้ประกอบการ SME มากขึ้น การพัฒนาผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ ที่มีหลายหน่วยงานดำเนินการแต่บางหน่วยงานยังขาดการสร้างความแตกต่างและความน่าสนใจ ทั้งนี้ จากการประเมินผลพบว่าหน่วยงานบางหน่วยควรมุ่งเน้นเฉพาะเจาะจงในบางกลุ่มเป้าหมาย หรือบางกระบวนการที่เป็นภารกิจ ไม่ควรดำเนินการเปิดกว้างโดยทั่วไป หรือดำเนินการในทุกเรื่อง เช่น หากเป็นหน่วยงานที่มีภารกิจด้านการตลาด ก็ควรมุ่งเน้นการพัฒนาทางด้านดังกล่าวโดยเฉพาะ ไม่ควรดำเนินโครงการที่เป็นลักษณะของการพัฒนาผลิตภัณฑ์ ซึ่งมีหน่วยงานอื่นดำเนินการได้ดีอยู่แล้ว หรือหน่วยงานบางหน่วยควรมุ่งเน้นการพัฒนาเทคโนโลยีหรือนำงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ ไม่ควรเข้าไปดำเนินโครงการในลักษณะที่เป็นการตลาดหรือพัฒนาผลิตภัณฑ์บรรจุภัณฑ์เชิงสร้างสรรค์ เป็นต้น

แผนภาพที่ 4.8 สัดส่วนลักษณะโครงการที่มีความเข้าข้าม

❖ ด้านความเพียงพอของทรัพยากรหรือปัจจัยนำเข้า (Input) :

จากผลการประเมินด้านปัจจัยนำเข้า (Input) พบว่ามีผลการประเมินในระดับดีมาก ที่ระดับคะแนน 4.4259 จากการติดตามประเมินแผนงานโครงการ พบว่า โครงการส่วนใหญ่มีความเพียงพอด้านปัจจัยนำเข้า ทั้งในด้านงบประมาณ เครื่องมืออุปกรณ์ในการดำเนินการ ความรู้ความสามารถของบุคลากร นอกจากนี้หน่วยงานมีการปรับแผนการดำเนินงานให้สอดคล้องกับงบประมาณที่ได้รับจัดสรร สำหรับอุปกรณ์ เครื่องมือโครงการส่วนใหญ่ใช้วัสดุอุปกรณ์สำนักงานโดยทั่วไป มิได้มีการใช้วัสดุอุปกรณ์พิเศษที่กระทบ หรือถ้ามีก็จะมีการจัดซื้อภายใต้โครงการ จึงสามารถบริหารจัดการโครงการได้

อย่างไรก็ตาม จากการประเมินผล พบว่า โครงการบางส่วนถูกปรับลดงบประมาณลง แต่หน่วยงานส่วนใหญ่ยังบริหารจัดการให้เป็นไปตามขอบเขตงบประมาณ โดยมีงบประมาณที่ได้รับจัดสรร มีผลการเบิกจ่ายมีรายละเอียด ดังนี้

ตารางที่ 4.1 งบประมาณที่ได้รับจัดสรรของหน่วยรับงบประมาณ ปี 2563

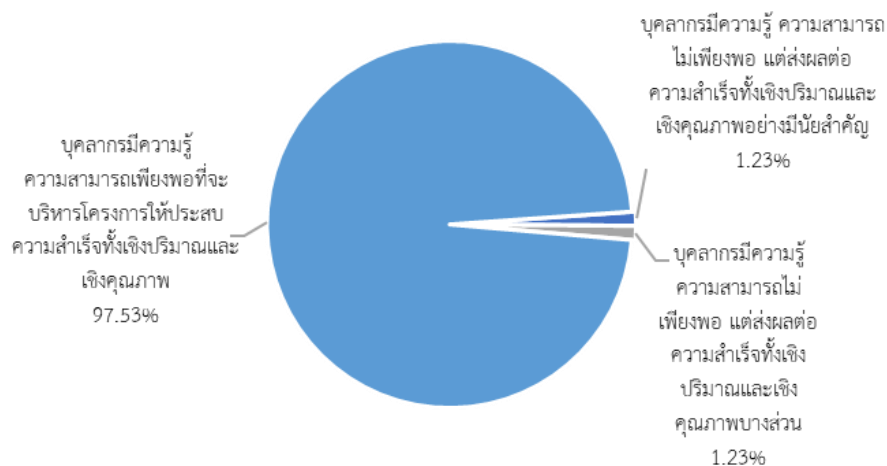
กรม/หน่วยงาน	งบประมาณที่ได้รับการจัดสรร	การใช้จ่ายงบประมาณ (เบิกจ่าย+ผูกพัน)	งบประมาณคงเหลือ
กรมโรงงานอุตสาหกรรม	11,508,400	11,450,500	57,900
กรมตรวจบัญชีสหกรณ์	7,445,000	7,445,000	0
กรมทรัพย์สินทางปัญญา	14,500,000	13,614,500	885,500
กรมพัฒนาธุรกิจการค้า	57,228,500	56,073,120	1,155,380
กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน	42,197,400	41,710,100	487,300
กรมวิทยาศาสตร์บริการ	16,052,500	16,041,200	11,300
กรมส่งเสริมการเกษตร	8,254,000	8,207,000	47,000
กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ	74,204,800	61,656,800	12,548,000
กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม	391,411,700	391,335,331	76,369
มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม	2,000,800	1,459,900	540,900
สถาบันเทคโนโลยีนิวเคลียร์แห่งชาติ (องค์การมหาชน)	2,124,000	2,124,000	0

กรม/หน่วยงาน	งบประมาณที่ได้รับการจัดสรร	การใช้จ่ายงบประมาณ (เบิกจ่าย+ผูกพัน)	งบประมาณคงเหลือ
สถาบันมาตรวิทยาแห่งชาติ	13,632,900	13,632,900	0
สถาบันวิจัยและพัฒนาอัญมณีและเครื่องประดับแห่งชาติ (องค์การมหาชน)	28,901,900	28,901,900	0
สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย	22,000,000	21,714,900	285,100
สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา	3,725,500	3,722,700	2,800
สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ (องค์การมหาชน)	233,200,000	233,200,000	0
สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม	141,748,400	126,011,700	15,736,700
สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ	527,000,000	527,000,000	0
สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล	52,133,600	52,133,600	0
สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจสร้างสรรค์ (องค์การมหาชน)	51,500,000	51,500,000	0
สำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ	9,900,000	9,900,000	0
รวม	1,710,669,400	1,678,835,151	31,834,249

อย่างไรก็ตาม ผลการเบิกจ่ายงบประมาณในองค์กรที่เป็นองค์การมหาชน อาจยังไม่สะท้อนผลการใช้จ่ายงบประมาณได้อย่างแท้จริง เนื่องจากการจัดสรรแบบเงินอุดหนุน ทำให้ข้อมูลจากระบบ GFMS ปรากฏการเบิกจ่ายร้อยละ 100

ในด้านความรู้ความสามารถของบุคลากร พบว่า บุคลากรส่วนใหญ่มีความรู้ความสามารถเพียงพอที่จะบริหารโครงการให้เป็นไปตามแผน และบรรลุผลสัมฤทธิ์ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ อย่างไรก็ตาม จากการติดตามประเมินผล พบว่า โครงการบางส่วนที่ถูกกำหนดรูปแบบการดำเนินงานจากหน่วยงานส่วนกลาง แต่การสื่อสาร สร้างความรู้ความเข้าใจในแนวทางการปฏิบัติระหว่างหน่วยงานส่วนกลางกับหน่วยงานในระดับพื้นที่ที่เป็นผู้ปฏิบัติ ยังขาดความชัดเจน จึงทำให้การดำเนินโครงการแม้ว่าจะสามารถผลักดันให้บรรลุเป้าหมายผลผลิตเชิงปริมาณได้ แต่อาจส่งผลกระทบต่อคุณภาพของผลผลิต หรือไม่ก่อให้เกิดผลลัพธ์ ผลกระทบได้ตามที่คาดหวังไว้ ดังนั้น หน่วยงานจึงควรให้ความสำคัญกับการสื่อสาร สร้างความเข้าใจแนวทางการปฏิบัติงานที่ชัดเจนร่วมกัน โดยเฉพาะกรณีที่เป็นโครงการที่ต้องมีการประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงานส่วนกลางและหน่วยงานในพื้นที่ หรือการประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน

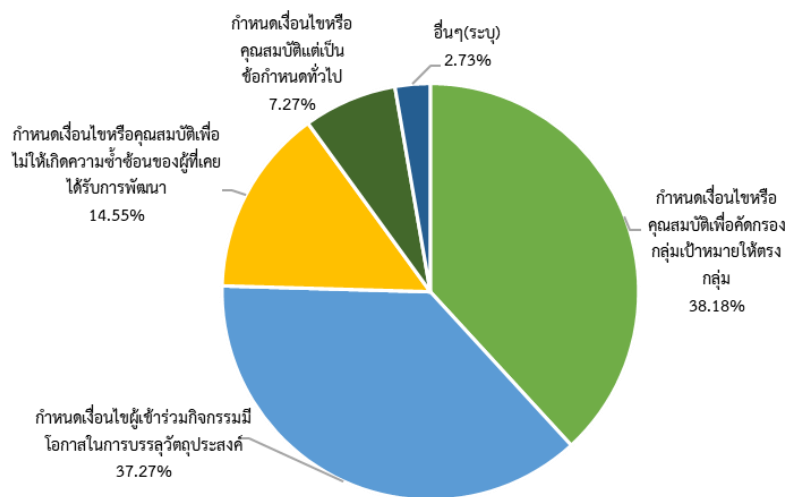

แผนภาพที่ 4.9 ความรู้ ความสามารถ (Competency) ของบุคลากรหลัก

จากการติดตามประเมินผลการดำเนินงานโครงการของเจ้าหน้าที่ ยังพบว่า บางหน่วยงานยังขาดความพร้อมของเจ้าหน้าที่ ที่มีความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับการแปรรูปสินค้า รวมถึงความเชี่ยวชาญในเชิงธุรกิจ ซึ่งเป็นสิ่งที่มีความจำเป็นในการพัฒนา จึงควรดำเนินงานร่วมกันกับหน่วยงานที่มีความเชี่ยวชาญ หรือ Business Development Services จากภาคเอกชน หรือการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ที่ส่งผลให้ผลลัพธ์ไม่ตรงตามวัตถุประสงค์ของโครงการ เช่น การเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ การพัฒนาบรรจุภัณฑ์ การรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์ให้มีคุณภาพ การทำการตลาดออนไลน์เชิงรุก และการสร้างแบรนด์สินค้า ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นไม่สามารถตอบโจทย์วัตถุประสงค์ของโครงการได้อย่างครบถ้วนเนื่องจากการพัฒนายังไม่ไปถึงปลายน้ำในเรื่องของการสื่อสารการตลาดเชิงรุกโดยการขยายช่องทางการตลาดให้กับผลิตภัณฑ์ให้รองรับการตลาดทั้งในและต่างประเทศได้ ซึ่งผลผลิตที่ได้จะเป็นส่วนกลางน้ำคือการพัฒนาบรรจุภัณฑ์ การทำ logo สร้างแบรนด์ให้แก่ผู้ประกอบการเป็นหลัก

ในด้านกระบวนการคัดกรองผู้ประกอบการที่เข้าร่วมโครงการ พบว่า โครงการส่วนใหญ่มีการกำหนดเงื่อนไขหรือคุณสมบัติในการคัดกรองผู้ประกอบการ ทั้งการกำหนดเงื่อนไขหรือคุณสมบัติเพื่อให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีโอกาสในการบรรลุวัตถุประสงค์ การกำหนดเงื่อนไขหรือคุณสมบัติเพื่อคัดกรองกลุ่มเป้าหมายให้ตรงกลุ่ม อย่างไรก็ตาม มีโครงการเพียงบางส่วนเท่านั้นที่มีการกำหนดเงื่อนไขหรือคุณสมบัติเพื่อไม่ให้เกิดความซ้ำซ้อนของผู้ที่เคยได้รับการพัฒนา ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าในภาพรวมของโครงการภายใต้แผนบูรณาการฯ อาจยังไม่สามารถกระจายการสนับสนุนผู้ประกอบการได้อย่างทั่วถึง

แผนภาพที่ 4.10 สัดส่วนโครงการที่มีกระบวนการคัดกรองผู้ประกอบการที่เข้าร่วม

นอกจากนี้ จากการติดตามและประเมินผล ทั้งจากความคิดเห็นของผู้ประกอบการ และเจ้าหน้าที่หน่วยร่วมผู้รับผิดชอบโครงการ พบว่า ปัจจุบันหน่วยงานภาครัฐยังไม่มีกระบวนการฐานข้อมูลผู้ประกอบการที่เป็นฐานข้อมูลกลางเพื่อใช้ประโยชน์ร่วมกัน ทำให้ไม่สามารถคัดกรองได้ว่าผู้ประกอบการเคยได้รับการสนับสนุนหรือพัฒนาอย่างไรบ้าง ซึ่งนอกจากจะส่งผลให้ผู้ได้รับการพัฒนาเป็นผู้ประกอบการกลุ่มเดิมแล้วยังทำให้ขาดการส่งต่อเชื่อมโยงผู้ประกอบการระหว่างหน่วยงานด้วย ดังนั้น ระบบฐานข้อมูลกลางจึงเป็น Ecosystem สำคัญที่หน่วยงานภาครัฐควรริบเร่งดำเนินการให้เกิดขึ้นโดยเร็ว รวมทั้งการมีระบบการลงทะเบียนที่จะเป็น Profile หรือสมุดพกของผู้ประกอบการ จะช่วยให้การส่งเสริมสามารถจัดโปรแกรมการส่งเสริมที่เหมาะสมได้

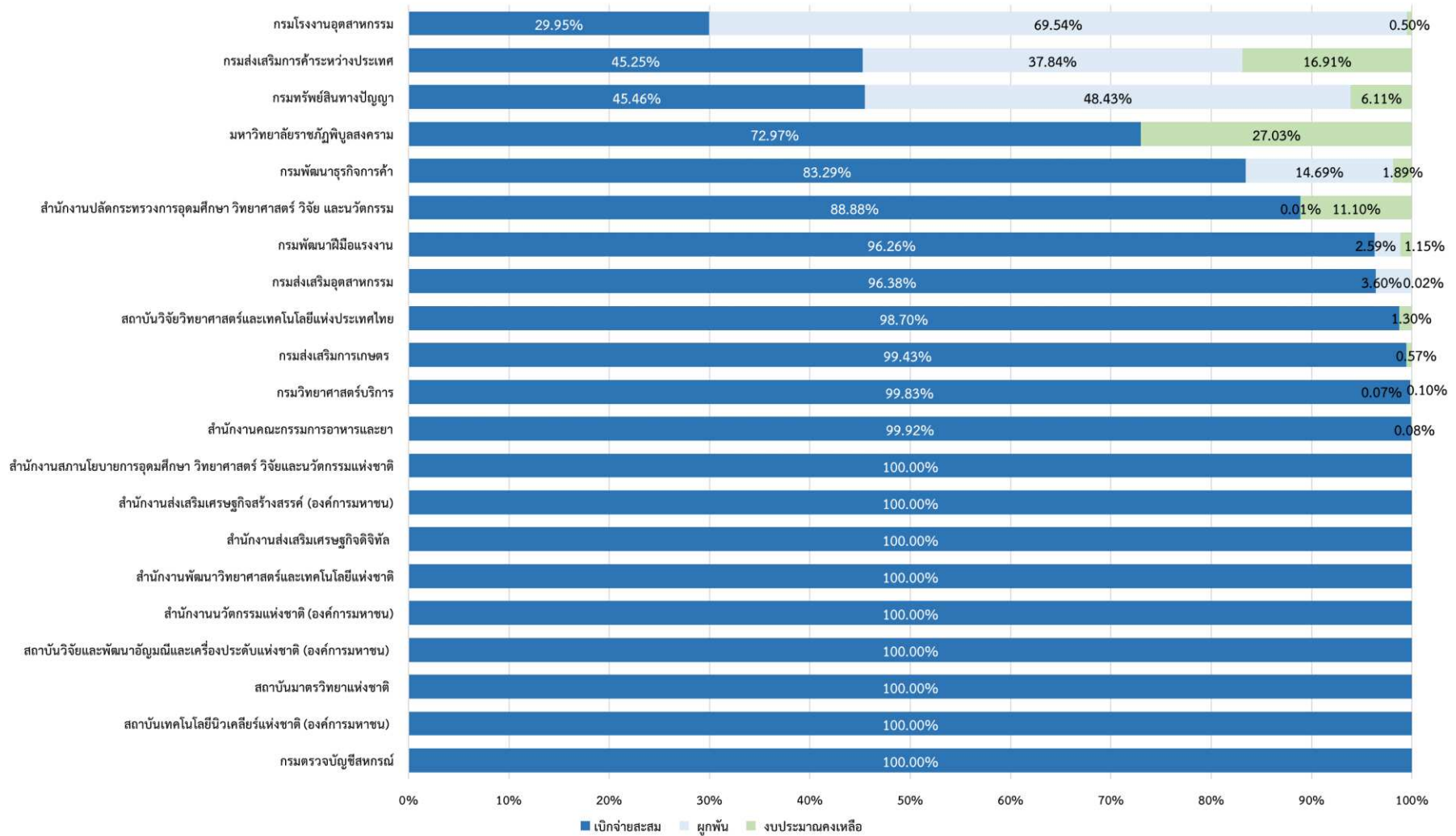
ในด้านของวิทยากร/ที่ปรึกษา จากการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการ พบว่า โครงการส่วนใหญ่มีการคัดเลือกวิทยากรและที่ปรึกษาที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ สามารถให้คำปรึกษาแนะนำที่สอดคล้อง ตรงกับความต้องการของผู้ประกอบการ เช่น การปรับปรุงกระบวนการผลิตให้ได้มาตรฐาน การพัฒนาผลิตภัณฑ์/บรรจุภัณฑ์ การพัฒนาช่องทางการตลาดออนไลน์ เป็นต้น อย่างไรก็ตาม ผู้ประกอบการเห็นว่า แม้ว่าที่ปรึกษาจะมีความตั้งใจในการช่วยเหลือผู้ประกอบการ แต่ที่ปรึกษาบางส่วนอาจไม่ได้มีความชำนาญในอุตสาหกรรมนั้นๆ โดยตรง เนื่องจากบางท่านเป็นอาจารย์มหาวิทยาลัย ซึ่งมีความรู้ความเข้าใจทางทฤษฎี แต่อาจยังไม่สามารถให้คำปรึกษาแนะนำที่ผู้ประกอบการสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง

นอกจากนี้ จากการลงพื้นที่ พบว่า บางโครงการมีระเบียบการจัดจ้างที่กำหนดให้จัดจ้างที่ปรึกษาจากมหาวิทยาลัยในพื้นที่ ทำให้การคัดเลือกที่ปรึกษาในโครงการเป็นการคัดเลือกตามพื้นที่ มิได้คัดเลือกจากประสบการณ์ ความเชี่ยวชาญของที่ปรึกษา ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อคุณภาพของโครงการได้ นอกจากนี้ ผู้ประกอบการเห็นว่าหากหน่วยงานภาครัฐสามารถสร้างความร่วมมือกับผู้เชี่ยวชาญ หรือที่ปรึกษาจากภาคเอกชน ซึ่งมีประสบการณ์ในธุรกิจหรืออุตสาหกรรมนั้นๆ โดยตรง จะช่วยลดข้อจำกัดด้านความรู้ความเชี่ยวชาญของที่ปรึกษาในพื้นที่ได้

จะเห็นได้ว่าตัวที่ปรึกษาเองถือเป็น Key Success Factor ที่จะทำให้โครงการประสบความสำเร็จ ดังนั้น การคัดเลือกที่ปรึกษาที่มีความเชี่ยวชาญ มีประสบการณ์ จึงเป็นประเด็นที่หน่วยร่วมควรให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง รวมถึงการให้ความสำคัญกับการกำกับ ติดตามการดำเนินงานของที่ปรึกษาให้เป็นไปตามขอบเขตงานที่กำหนด ซึ่งทำให้การดำเนินโครงการประสบผลสำเร็จตามที่คาดหวังไว้

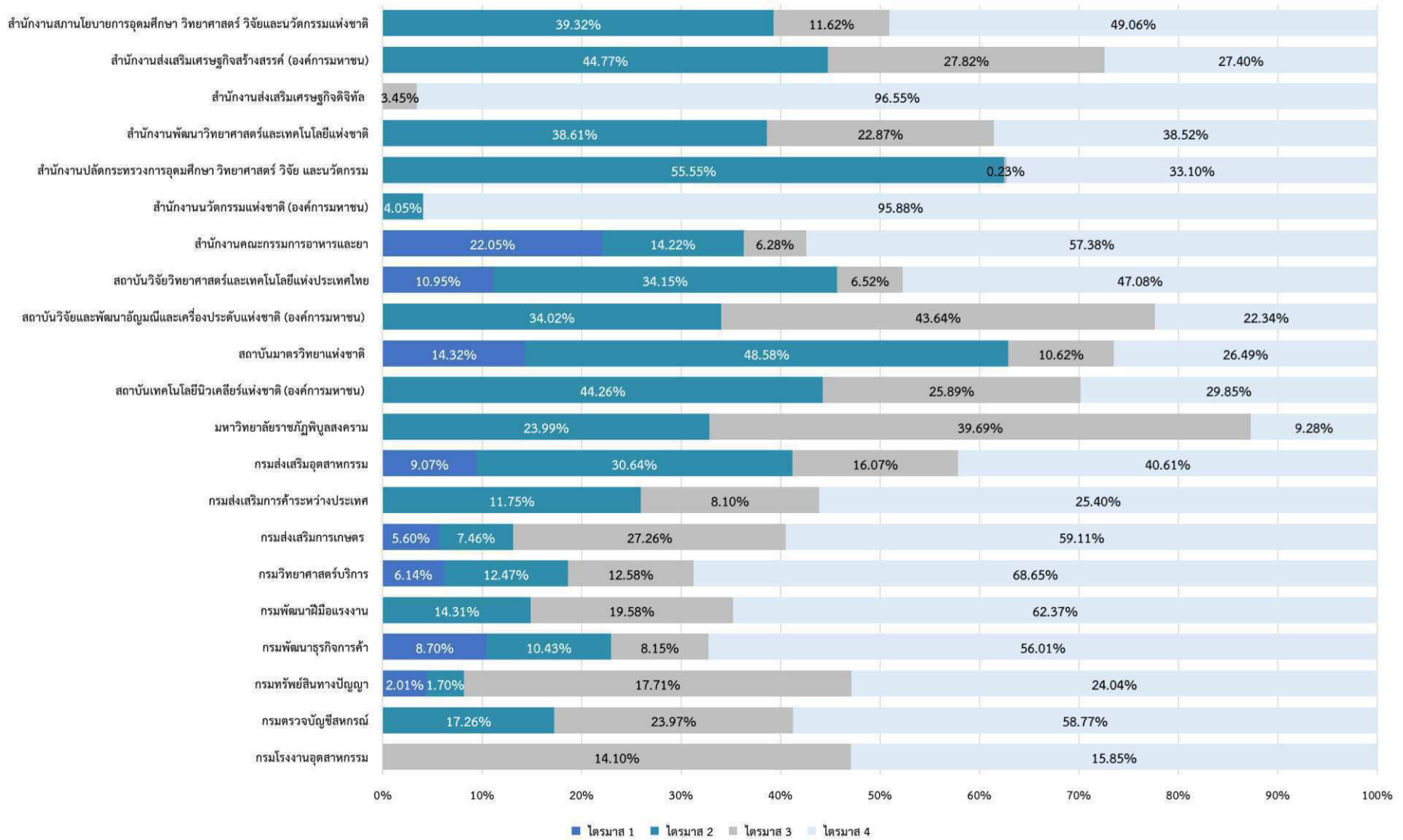
❖ ด้านประสิทธิภาพของการบริหารจัดการโครงการ (Process)

เมื่อพิจารณาภาพรวมผลการเบิกจ่ายงบประมาณสะสมรายหน่วยงาน ณ ไตรมาสที่ 4 ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 พบว่า มี 9 หน่วยงานจากทั้งหมด 22 หน่วยงาน หรือคิดเป็นร้อยละ 40.90 ที่มีผลการเบิกจ่ายงบประมาณร้อยละ 100 อาทิ สำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ สถาบันมาตรวิทยาแห่งชาติ ฯลฯ โดยมีหน่วยงานที่มีการตั้งงบประมาณผูกพันไว้มากที่สุด คือ กรมโรงงานอุตสาหกรรม ที่ร้อยละ 69.54 ของงบประมาณที่ได้รับรองลงมา คือ กรมทรัพยากรทางปัญญา และกรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ ที่ร้อยละ 48.43 และ 37.84 ตามลำดับ ในขณะที่หน่วยงานที่มีงบประมาณคงเหลือมากที่สุด คือ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ร้อยละ 27.03 ของงบประมาณที่ได้รับ ตามแผนภาพด้านล่าง ดังนี้

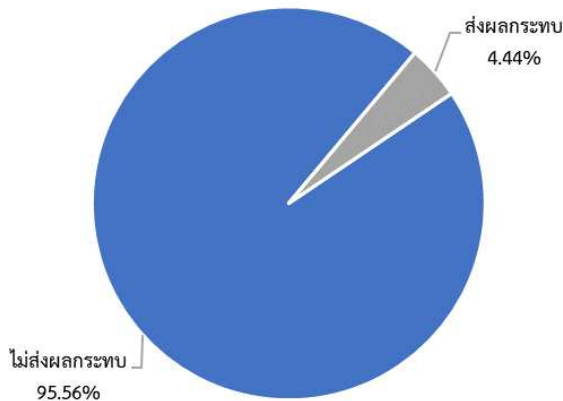
แผนภาพที่ 4.11 ภาพรวมผลการเบิกจ่ายงบประมาณรายหน่วยงาน

ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาผลการเบิกจ่ายงบประมาณแต่ละไตรมาสรายหน่วยงาน พบว่า หน่วยงานกว่า ร้อยละ 50 มีการเบิกจ่ายงบประมาณโดยเริ่มตั้งแต่ไตรมาสที่ 2 เป็นต้นไป โดยมี 8 หน่วยงานที่สามารถเบิกจ่าย งบประมาณได้ตั้งแต่ไตรมาสที่ 1 เช่น สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย สถาบันมาตรวิทยาแห่งชาติ เป็นต้น แสดงให้เห็นถึงการบริหารจัดการงบประมาณ กับกิจกรรมโครงการที่มีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตามสำหรับหน่วยงานที่มีการเบิกจ่ายงบประมาณเพียงไตรมาส 3 และ ไตรมาส 4 ได้แก่ 1) กรมโรงงานอุตสาหกรรม ที่มีผลการเบิกจ่ายงบประมาณในไตรมาสที่ 3 ร้อยละ 14.10 และในไตรมาสที่ 4 ร้อยละ 15.85 จากการพิจารณารายงานผลการดำเนินโครงการ พบว่า หน่วยงานมีการจัดจ้างที่ปรึกษาในเดือนมีนาคม 2563 หรือสิ้นไตรมาสที่ 2 ของปีงบประมาณ ซึ่งค่อนข้างล่าช้าและทำให้มี เวลาในการดำเนินกิจกรรมโครงการเพียงแค่ 6 เดือน และ 2) สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล มีผลการ เบิกจ่ายงบประมาณในไตรมาสที่ 3 ร้อยละ 3.45 และในไตรมาสที่ 4 ร้อยละ 96.55 ผลการเบิกจ่ายที่ล่าช้าเกิด จากในช่วงไตรมาสที่ 1 และ 2 มีสาเหตุมาจากการดำเนินกิจกรรมโครงการได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การ แพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 ซึ่งทำให้กิจกรรมของโครงการที่ส่วนใหญ่ต้องดำเนินการจัดประชุมและ สัมมนา รวมถึงการลงพื้นที่เพื่อสนับสนุนผู้ประกอบการได้รับผลกระทบไม่สามารถดำเนินการได้ในช่วงดังกล่าว ดังแสดงตามแผนภาพด้านล่าง ดังนี้

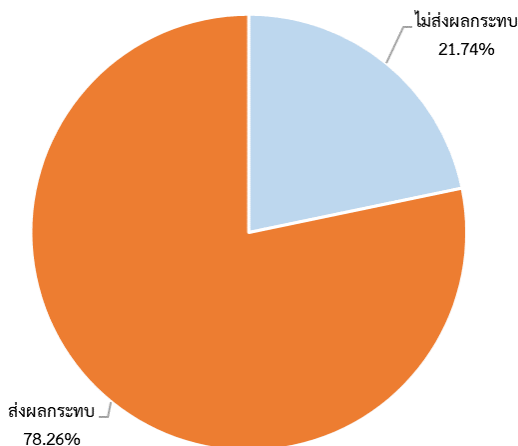
แผนภาพที่ 4.12 ผลการเบิกจ่ายงบประมาณแต่ละไตรมาสรายหน่วยงาน

นอกจากนี้ จากการวิเคราะห์สัดส่วนโครงการที่ได้รับผลกระทบจากการได้รับจัดสรรงบประมาณล่าช้า พบว่า ไม่ส่งผลกระทบต่อการดำเนินโครงการคิดเป็นร้อยละ 95.56 อย่างไรก็ตาม มีโครงการที่ได้รับผลกระทบจากการได้รับจัดสรรงบประมาณล่าช้า คิดเป็นร้อยละ 4.44 โดยส่งผลกระทบต่อการทำงานในแต่ละกิจกรรม ซึ่งต้องเลือกดำเนินงานบางกิจกรรมก่อนภายใต้กรอบวงเงินที่ได้รับไปพลางก่อน อย่างไรก็ตามด้านการจัดซื้อจัดจ้างของบางโครงการมีความล่าช้ากว่าแผนที่ได้วางไว้ ทำให้มีระยะเวลาคงเหลือในการดำเนินงานไม่มากนัก ตามแผนภาพด้านล่าง ดังนี้

แผนภาพที่ 4.13 สัดส่วนโครงการที่ได้รับผลกระทบจากการได้รับจัดสรรงบประมาณล่าช้า

สำหรับสัดส่วนโครงการที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของ COVID-19 พบว่า โครงการส่วนใหญ่ได้รับผลกระทบซึ่งส่งผลกระทบต่อการทำงาน คิดเป็นร้อยละ 78.26 และมีโครงการที่ไม่ได้รับผลกระทบคิดเป็นร้อยละ 21.74 ทั้งนี้ ผลกระทบที่เกิดขึ้นส่วนใหญ่ทำให้เกิดข้อจำกัดและอุปสรรคต่อการดำเนินการโครงการที่มีลักษณะกิจกรรมด้านการฝึกอบรม ให้ความรู้ การจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ และการลงพื้นที่เพื่อสำรวจและสัมภาษณ์ผู้ประกอบการ ทำให้ค่อนข้างลำบากและเกิดความล่าช้าขึ้น อย่างไรก็ตามหน่วยงานส่วนใหญ่ได้ปรับกิจกรรมในการดำเนินโครงการให้สอดคล้องกับสถานการณ์มากยิ่งขึ้น โดยมุ่งเน้นการนำแพลตฟอร์มออนไลน์ต่างๆ เข้ามาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน พร้อมทั้งปรับแผนการทำงานในเชิงรุก เพื่อให้สามารถบรรลุผลตามที่กำหนดไว้ได้ ตามแผนภาพด้านล่าง ดังนี้

แผนภาพที่ 4.14 สัดส่วนโครงการที่ได้รับผลกระทบจาก COVID-19

อย่างไรก็ดี จากการสัมภาษณ์หน่วยงานและวิเคราะห์โครงการ พบว่า มีบางโครงการส่วนน้อยที่งบประมาณถูกนำไปใช้โดยไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์โครงการและภารกิจหลักของหน่วยงาน รวมถึงไม่เกิดผลลัพธ์ที่เป็นรูปธรรม อาทิ **โครงการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานสินค้าและบริการ พัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันสินค้าเกษตรแปรรูป** ซึ่งมีรูปแบบการสนับสนุนวิสาหกิจชุมชนที่เน้นเชิงปริมาณมากกว่าเชิงคุณภาพ ทำให้ต้องกระจายงบประมาณในการช่วยเหลือวิสาหกิจชุมชนไปในแต่ละรายค่อนข้างน้อย ส่งผลให้อาจไม่สามารถแก้ไขปัญหาหรือตอบสนองต่อการพัฒนาที่วิสาหกิจชุมชนต้องการได้ ประกอบกับกลุ่มเป้าหมายในการสนับสนุนยังไม่ชัดเจน ซ้ำซ้อนกับการช่วยเหลือของหน่วยงานอื่น และมีใช้ภารกิจหลักของกรมฯ รวมทั้ง **โครงการขยายโอกาสทางการตลาด กิจกรรมพัฒนาวิสาหกิจรายย่อยให้ประกอบธุรกิจอย่างมีอาชีพ** ที่มุ่งเน้นการให้อำนาจความรู้ต่างๆ แก่ผู้ประกอบการ เช่น การเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ การพัฒนาบรรจุภัณฑ์ การรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์ให้มีคุณภาพ การทำการตลาดออนไลน์เชิงรุก และการสร้างแบรนด์สินค้า เป็นต้น โดยถ่ายทอดองค์ความรู้ผ่านกิจกรรมการอบรมเชิงปฏิบัติการตามกลุ่มเป้าหมายที่กำหนด อย่างไรก็ตาม ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นอาจไม่สามารถตอบโจทย์วัตถุประสงค์ของโครงการได้อย่างครบถ้วน เนื่องจากการพัฒนายังไม่ไปถึงปลายทางในเรื่องของ การสื่อสารการตลาดเชิงรุกโดยการขยายช่องทางการตลาดให้กับผลิตภัณฑ์จากกล้วยให้รองรับการตลาดทั้งในและต่างประเทศได้ ซึ่งผลผลิตที่ได้จะเป็นส่วนกลางน้ำคือการพัฒนาบรรจุภัณฑ์ การทำโลโก้ สร้างแบรนด์ ให้แก่ผู้ประกอบการเป็นหลัก พร้อมทั้งยังไม่มีกำหนดหลักเกณฑ์ (Criteria) ในการคัดเลือกกลุ่มเป้าหมายที่ชัดเจน ประกอบกับผู้เข้าร่วมโครงการที่ผ่านการคัดเลือกมีจำนวนค่อนข้างน้อย เมื่อเทียบกับผู้ประกอบการในพื้นที่ ส่งผลทำให้ไม่เกิดผลกระทบเชิงเศรษฐกิจในพื้นที่มากนัก

❖ **ด้านผลลัพธ์และผลสัมฤทธิ์ (Product)**

หากพิจารณาผลการดำเนินงานของแผนบูรณาการฯ ปี 2563 ในภาพรวม พบว่า ผู้ประกอบการ SME ได้รับการพัฒนาแล้ว จำนวน 460,325 ราย จากเป้าหมาย 387,000 ราย คิดเป็นร้อยละ 118.95 ซึ่งสามารถสรุปผลการดำเนินงาน จำแนกตามแนวทางการดำเนินงาน - ตัวชี้วัด ได้ดังนี้

ตารางที่ 4.2 ผลการดำเนินงานจำแนกตามแนวทาง ปี 2563

แนวทางการดำเนินงาน	ตัวชี้วัดหลัก	เป้าหมาย	ผลผลิต	ร้อยละ
1. พัฒนาวิสาหกิจในระยะเริ่มต้นให้สามารถเติบโตได้ (Early Stage)	1.1 เยาวชนมีความตระหนักรู้ในการประกอบธุรกิจ	1,700 ราย	7,970 ราย	468.82
	1.2 ผู้ที่อยู่ในระยะเริ่มต้นธุรกิจได้รับการพัฒนาความรู้ การบ่มเพาะในการเริ่ม และสร้างการเติบโตให้กับธุรกิจ	10,000 ราย	12,388 ราย	123.88
2. พัฒนาวิสาหกิจรายย่อยให้ประกอบธุรกิจอย่างมีอาชีพ (Micro)	2.1 วิสาหกิจรายย่อยได้รับการพัฒนาทักษะความรู้ในการประกอบธุรกิจ	23,000 ราย	32,247 ราย	140.20
3. พัฒนาวิสาหกิจขนาดย่อมให้ก้าวสู่ธุรกิจสมัยใหม่ (Small)	3.1 วิสาหกิจขนาดย่อมได้รับการพัฒนาการประกอบธุรกิจสมัยใหม่	71,000 ราย	85,421 ราย	120.31
4. พัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและวิสาหกิจที่มีศักยภาพให้เข้าสู่การแข่งขันระดับสากล (Medium & High Potential)	4.1 วิสาหกิจขนาดกลางได้รับการพัฒนาการทำธุรกิจในระดับสากล	1,300 ราย	1,370 ราย	105.38
5. พัฒนาปัจจัยแวดล้อมในการส่งเสริม SME ให้เพียงพอ และมีประสิทธิภาพมากขึ้น (Ecosystem)	5.1 ระบบการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมได้รับการพัฒนา / ให้บริการแก่ SME	280,000 ราย	320,929 ราย	114.62
		90 ศูนย์	92 ศูนย์	102.22
รวม			460,325 ราย	118.95
			92 ศูนย์	102.22

ตารางที่ 4.3 ผลการติดตามและประเมินผลโครงการงบประมาณบูรณาการ ปี 2563

หน่วยงาน	โครงการ	งบประมาณที่ได้รับ (บาท)	ผลการเบิกจ่าย (บาท)	ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ
1. กรมโรงงานอุตสาหกรรม	โครงการเพิ่มประสิทธิภาพ/ผลผลิตภาพ - ปรับเปลี่ยนเครื่องจักรเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ	11,508,400	11,450,500	1) หน่วยงานมีการวินิจฉัย วิเคราะห์ และจัดทำ feasibility study ให้กับผู้ประกอบการทราบถึงความจำเป็นของการปรับเปลี่ยนเครื่องจักรในบางตัว ต้นทุนในการลงทุน จุดคุ้มทุน ซึ่งเป็นผลดีต่อการตัดสินใจวางแผนในการปรับเปลี่ยนเครื่องจักรให้กับโรงงานของผู้ประกอบการ 2) ในแต่ละปี กรมฯ มีการติดตามผลการปรับปรุงเครื่องจักรเดิมหรือเปลี่ยนเครื่องจักรใหม่ ในปีก่อนหน้า ซึ่งจะดำเนินการหลังการอบรมเชิงลึกและการตรวจสอบและให้คำปรึกษาแนะนำในการปรับปรุงเครื่องจักรเดิม หรือเปลี่ยนเครื่องจักรใหม่ ที่ปรึกษาเห็นว่า กรมฯ สามารถดำเนินการติดตามผลปี 2562 ควบคู่กันกับการตรวจสอบและให้คำปรึกษาแนะนำปี 2563 เพื่อให้ทราบถึงปัญหาและมีแนวทางแก้ไขให้ทันภายในปีงบประมาณ 2563 3) กรมฯ ควรมีการกำหนดเงื่อนไขในการคัดเลือกคุณสมบัติผู้ประกอบการที่จะเข้าร่วมโครงการที่พร้อมจะปรับเปลี่ยนหรือพร้อมลงทุนในเครื่องจักร เนื่องจากผู้ประกอบการบางรายต้องการเข้าร่วมโครงการเพียงเพื่อต้องการทราบข้อมูลแต่ยังไม่มีความพร้อมที่จะปรับเปลี่ยน ซึ่งหากคัดเลือกผู้ประกอบการที่มีความพร้อมจะส่งผลให้เกิด Impact ที่เป็นประโยชน์ต่อผู้ประกอบการในงบประมาณที่จำกัดมากกว่า
2. กรมตรวจบัญชีสหกรณ์	โครงการพัฒนาวิสาหกิจสู่ความเป็นมืออาชีพ - การสนับสนุนการเข้าถึงแหล่งเงินทุน การจัดทำบัญชีอย่างง่าย	7,445,000	7,445,000	1) หลังจากที่ได้ทำการพัฒนาแล้วพบว่าจำนวนวิสาหกิจชุมชนเป้าหมายที่ผ่านการสอนและสามารถจัดทำบัญชีได้ ค่อนข้างน้อยเมื่อเทียบกับการดำเนินงานเนื่องจากวิสาหกิจชุมชนบางแห่งสมาชิกไม่มีพื้นฐาน และมีความเข้าใจน้อยจึงไม่สามารถจัดทำบัญชีที่ถูกต้องได้หลังจากได้รับการอบรม กรมฯ จึงควรกำหนดเกณฑ์ในการคัดเลือกวิสาหกิจชุมชน โดยพิจารณาปัจจัยที่สำคัญ เช่น ศักยภาพความเป็นไปได้ และความต้องการของแต่ละวิสาหกิจชุมชน เพื่อที่จะสามารถสนับสนุนส่งเสริมด้านการจัดทำบัญชีแก่กลุ่มเป้าหมายให้เหมาะสมกับแต่ละกิจการ 2) ส่งเสริมการบูรณาการงานด้านการจัดทำบัญชีกับหน่วยงานอื่นๆ ที่เป็นเครือข่ายเกี่ยวข้องในแต่ละพื้นที่ เช่น กรมพัฒนาชุมชน สถาบันการศึกษาที่มีนักศึกษาด้านบัญชีและอยู่ในชุมชน เพื่อให้การดำเนินงานมีความครอบคลุม

หน่วยงาน	โครงการ	งบประมาณที่ได้รับ (บาท)	ผลการเบิกจ่าย (บาท)	ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ
				และมีความต่อเนื่อง ได้ผลลัพธ์การดำเนินงานมากขึ้น เป็นการบริหารจัดการงบประมาณให้มีความเหมาะสมมากขึ้น 3) จำนวนวิสาหกิจชุมชนและกิจการต่างๆ ที่มีความต้องการจัดทำบัญชีอย่างง่ายยังมีอยู่สูง หากดำเนินการตามที่เป็นอยู่จะมีผลกระทบน้อยมาก และไม่สามารถสนองความต้องการได้ การใช้ระบบ E-learning อาจช่วยให้มีการเรียนรู้ได้กว้างขวางขึ้น และควรมีการจัดเก็บข้อมูลทางสถิติของระบบ E-learning เพื่อติดตามความคืบหน้าของการนำความรู้ที่ได้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ การสร้างรายได้/ยอดขายของธุรกิจ และจำนวนผู้ที่มาใช้งาน รวมทั้งสนับสนุนการพัฒนา ระบบ E-learning ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น
3. กรมทรัพย์สินทางปัญญา	โครงการพัฒนาวิสาหกิจสู่ความเป็นมืออาชีพ - สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์ด้านทรัพย์สินทางปัญญา	14,500,000	13,614,500	1) โครงการมีประโยชน์ที่จะสนับสนุนและผลักดันผู้ประกอบการให้สามารถนำองค์ความรู้ด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี นวัตกรรม และทรัพย์สินทางปัญญามาพัฒนาสินค้าและบริการเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิต การบริหารจัดการธุรกิจเพื่อสร้างความแตกต่างและความได้เปรียบในการแข่งขันในตลาด อย่างไรก็ตาม ควร Focus กลุ่มสาขาผลิตภัณฑ์เป้าหมาย เพื่อให้การส่งเสริมและพัฒนาสามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้มากขึ้น และดึง value การออกแบบโดยใช้องค์ความรู้ด้านทรัพย์สินทางปัญญา ให้เกิดเป็นต้นแบบที่มูลค่า สามารถนำไปถ่ายทอดให้แก่ผู้ประกอบการสาขาอื่นๆ ในการนำไปต่อยอดสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพต่อไป 2) ควรพัฒนาระบบ Patsnap เพิ่มเติมเพื่อเพิ่มจำนวนสิทธิ์ในการเข้าใช้บริการเพื่อสนับสนุนให้ผู้ประกอบการสามารถเข้าระบบค้นหางานวิจัย trend เกี่ยวกับเทคโนโลยี และนวัตกรรมต่างๆ ได้เพิ่มมากขึ้น 3) ศูนย์ ITAC CENTER ควรปรับปรุงพัฒนาองค์ความรู้ด้านทรัพย์สินทางปัญญาสำหรับผู้ประกอบการตามประเภทกลุ่มอุตสาหกรรมอย่างต่อเนื่อง เพิ่มบทบาทในการให้ความรู้ ควรสร้างหลักสูตรสำหรับผู้ประกอบ- การทุกประเภทพร้อมกับประชาสัมพันธ์ด้วยการเพิ่มช่องทางสื่อสารให้ตรงกับกลุ่มเป้าหมายหรือสร้างกิจกรรมเพื่อขยายเครือข่ายผู้ใช้บริการให้มากขึ้น

หน่วยงาน	โครงการ	งบประมาณที่ได้รับ (บาท)	ผลการเบิกจ่าย (บาท)	ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ
4. กรมพัฒนาธุรกิจการค้า		57,228,500	56,073,120	
	โครงการพัฒนาวิสาหกิจสู่ธุรกิจสมัยใหม่ - พัฒนาผู้ประกอบการธุรกิจให้มีธรรมาภิบาล	2,968,000	2,954,282	1) โครงการจะต้องขยายการประชาสัมพันธ์ในเชิงรุก และประชาสัมพันธ์แก่กลุ่มเป้าหมายอย่างต่อเนื่อง ในการส่งเสริมธรรมาภิบาลแก่ผู้ประกอบการ ซึ่งการมีธรรมาภิบาลเป็นการสร้างมาตรฐานและแนวปฏิบัติที่ชัดเจนในการบริหารงานอย่างมีธรรมาภิบาลสำหรับภาคธุรกิจ ธุรกิจที่ได้รับการรับรองมาตรฐานธรรมาภิบาล จะได้รับประโยชน์ไม่เฉพาะกับธุรกิจตนเอง แต่เป็นประโยชน์กับบุคคลในสังคมด้วย และดำเนินธุรกิจอยู่บนความเชื่อถือของคู่ค้าและผู้มีส่วนได้เสีย ซึ่งเป็นพื้นฐานและหัวใจสำคัญของการเติบโตทางธุรกิจ
	โครงการพัฒนาวิสาหกิจสู่ธุรกิจสมัยใหม่ - พัฒนาหลักประกันทางธุรกิจสู่มาตรฐานสากล	779,900	711,495	การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ทำให้ผู้ให้หลักประกัน (ลูกหนี้) และผู้รับหลักประกัน (สถาบันการเงิน/เจ้าหนี้) ต่างมีความระมัดระวังในการขอและปล่อยสินเชื่อมากขึ้น หน่วยงานอาจพิจารณาปัญหาและผลกระทบต่อผู้ประกอบการและเร่งเข้าช่วยเหลือให้ผู้ประกอบการ สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้ภายใต้สถานการณ์ดังกล่าว เพื่อช่วยเหลือให้ผู้ประกอบการสามารถอยู่รอดได้ต่อไป
	โครงการเพิ่มประสิทธิภาพ/ผลิตภาพ - พัฒนาศักยภาพผู้ให้บริการโลจิสติกส์ฯ และการยกระดับขีดความสามารถด้านบัญชีฯ	8,808,200	8,487,300	1) วิสาหกิจชุมชนรายย่อย และผู้ประกอบการขนาดย่อมจำนวนมาก ยังขาดความรู้ความเข้าใจและความจำเป็นต่อการมีมาตรฐานทางบัญชี ที่ผ่านมาหน่วยงานได้มีการส่งเสริมและลงพื้นที่ให้การอบรมอย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตาม การดำเนินการยังไม่ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายในทุกภาคส่วนอุตสาหกรรมและมีผู้ประกอบการจำนวนมากในปัจจุบันได้ปรับรูปแบบการทำธุรกิจเข้าสู่ระบบออนไลน์ ระบบบัญชีที่เป็นมาตรฐานจึงเป็นสิ่งสำคัญต่อการขยายหรือปรับรูปแบบธุรกิจ ซึ่งจะส่งผลให้กิจการได้รับความเชื่อถือจากคู่ค้า เจ้าหนี้ และผู้ที่เกี่ยวข้องต่างๆ ซึ่งจะเป็นผลดีกับผู้ประกอบการเองในหลายๆ ด้าน เช่น มีโอกาสได้รับสินเชื่อมากขึ้น ต้นทุนทางการเงินต่ำลง มีข้อมูลที่ต้องใช้ในการบริหารจัดการธุรกิจ การถูกตรวจสอบจากภาครัฐ รวมถึงการได้รับสิทธิประโยชน์ต่างๆ จากภาครัฐ 2) พัฒนาและผลักดันการอบรมออนไลน์ให้ครอบคลุมทุกกลุ่มกิจกรรม รองรับต่อสถานการณ์การแพร่ระบาด COVID-19 ที่อาจส่งผลกระทบต่อการจัดอบรม 3) การส่งเสริมสนับสนุนให้ความรู้ และการยกระดับศักยภาพให้แก่ผู้ประกอบการ SME ในด้านการให้บริการโลจิสติกส์ฯ ควรมีการดำเนินงานที่สอดคล้องและเชื่อมโยงตามแนวทางของแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบโลจิสติกส์

หน่วยงาน	โครงการ	งบประมาณที่ได้รับ (บาท)	ผลการเบิกจ่าย (บาท)	ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ
				ของประเทศไทย ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2560-2564) ซึ่งมีเป้าหมายยกระดับระบบโลจิสติกส์ของประเทศไปสู่การเป็นศูนย์กลางทางการค้า การบริการ และการลงทุนในภูมิภาคอาเซียน โดยครอบคลุมในประเด็นของการพัฒนาเพื่อเพิ่มมูลค่าระบบห่วงโซ่อุปทาน ประกอบด้วย การยกระดับการบริหารจัดการโลจิสติกส์และห่วงโซ่อุปทาน การเชื่อมโยงการค้าสู่รูปแบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (E-commerce) และการพัฒนาศักยภาพผู้ให้บริการโลจิสติกส์ (Logistics Service Providers: LSPs) ให้สามารถแข่งขันได้ 4) การแพร่ระบาดของ COVID-19 ส่งผลกระทบต่อผู้ประกอบการในธุรกิจโลจิสติกส์ จากการนำเข้า-ส่งออกที่ชะงักงันค่อนข้างมาก ต้องแบกรับต้นทุนที่สูงขึ้น และการขาดสภาพคล่องการเงิน ซึ่งหน่วยงานจำเป็นต้องเข้าให้การสนับสนุนช่วยเหลือ โดยต้องส่งเสริมเพิ่มทักษะแก่ผู้ประกอบการ ในด้านต่างๆ อาทิเช่น การปรับรูปแบบธุรกิจ การนำเทคโนโลยีนวัตกรรมมาปรับใช้เพื่อลดต้นทุนค่าใช้จ่าย ลดระยะเวลา การบริหารต้นทุน การบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์ การวิเคราะห์ข้อมูลด้วย Big Data และ การพัฒนาเชิงพื้นที่ด้านการจัดการโลจิสติกส์ เป็นต้น เพื่อให้ผู้ประกอบการพร้อมรับต่อสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงปรับตัวภายใต้ข้อจำกัดต่างๆ และเปลี่ยนแปลงเข้าสู่โลจิสติกส์ ยุค 4.0 5) การดำเนินโครงการยังขาดการส่งเสริมให้ผู้ประกอบการเห็นโอกาสจากการปรับโมเดลธุรกิจของผู้ค้าทั้งรายใหญ่และรายย่อยในปัจจุบันจากธุรกิจ Offline สู่ ธุรกิจ Online อย่างรวดเร็วบนแพลตฟอร์ม E-Commerce ซึ่งส่งผลต่อผู้ให้บริการโลจิสติกส์ที่มีความจำเป็นต้องปรับตัวเข้าสู่ธุรกิจแบบ B2C (Business to Customer) ทั้งการสร้างความร่วมมือ สร้างเครือข่าย การจับคู่ทางการค้า เป็นต้น และหน่วยงานจำเป็นต้องผลักดันให้เกิดการเชื่อมโยงระหว่างธุรกิจ E-Commerce กับธุรกิจโลจิสติกส์ เพื่อให้ผู้ประกอบการยกระดับศักยภาพทางธุรกิจสามารถปรับตัวและอยู่รอดได้
	โครงการเพิ่มขีดความสามารถทางการตลาด - e-Commerce for All	6,307,900	6,285,790	1) การส่งเสริมผู้ประกอบการเข้าสู่แพลตฟอร์ม E-commerce เป็นเรื่องที่ดีเหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน อย่างไรก็ตาม การเข้าสู่แพลตฟอร์ม E-commerce ของผู้ประกอบการ ยังมีต้นทุนอื่นๆ ที่ผู้ประกอบการอาจยังไม่ทราบ กรมพิจารณาเพิ่มเติมการให้ความรู้ด้านการคำนวณต้นทุนสินค้าเมื่อผู้ประกอบการต้องขายสินค้าผ่านแพลตฟอร์ม E-commerce 2) การร่วมมือกับแพลตฟอร์ม shopee ของกรมฯ เป็นการใช้ความสามารถภาครัฐในการขอความร่วมมือกับส่วนงานเอกชน ทำให้เกิดการอบรมเชิงลึก

หน่วยงาน	โครงการ	งบประมาณที่ได้รับ (บาท)	ผลการเบิกจ่าย (บาท)	ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ
				พัฒนาเจ้าหน้าที่และผู้ประกอบการ และมีการสนับสนุนแคมเปญส่วนลด มาช่วยให้ประโยชน์ด้านการตลาดกับชุมชนที่ค้าขายบน shopee 3) กิจกรรมการนำ 12 ชุมชนมาช่วยในเรื่องการเขียน content storytelling การถ่ายภาพ แนวทางการส่งเสริมเป็นทิศทางที่ดี เพื่อช่วยให้ผู้ประกอบการสร้างความแตกต่างของสินค้าตนเอง ที่ในตลาดมีสินค้าให้ผู้บริโภคเลือกอย่างมากมาย 4) กรมฯ มีหน้าที่ในการส่งเสริมเครื่องหมาย DBD register ให้ผู้ประกอบการได้ตระหนักและสร้างความเชื่อมั่นให้ผู้บริโภค อย่างไรก็ตามทางกรมฯ ไม่มีข้อมูล ไม่มีอำนาจตามกฎหมายในการผลักดันให้ผู้ประกอบการต้องมีการจดทะเบียนพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ 5) การส่งเสริม Smart village online ปัญหาของชุมชน คือ ชุมชนขาดทายาทหรือคนรุ่นใหม่ที่จะเป็นคนดูแลแพลตฟอร์มออนไลน์ทั้งการรับ order การชำระเงิน การติดต่อกับลูกค้าแบบ บรรจุกัญธั กรมฯ ควรพิจารณาถึงข้อจำกัดในการพัฒนาชุมชนในปีต่อไป
	โครงการเพิ่มขีดความสามารถทางการตลาด - ยกระดับศักยภาพธุรกิจบริการที่มีมูลค่าเพิ่มสูง	1,740,000	1,701,699	1) กรมฯ ให้ความสำคัญในเรื่องการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรม โดยมีการผลักดัน กิจกรรมเชื่อมโยงเครือข่าย Startup กับ SME ด้วยนวัตกรรมด้านโลจิสติกส์ ซึ่งเป็นประโยชน์กับผู้ประกอบการในด้านการบริหารจัดการระบบคลังสินค้าและขนส่งแบบครบวงจร 2) เป้าหมายการพัฒนางานธุรกิจบริการที่มีมูลค่าเพิ่มสูงของกรมพัฒนาธุรกิจการค้า ที่ดำเนินการในปี 2563 เป็นกลุ่มที่สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนา เช่น ธุรกิจดูแลผู้สูงอายุ ร้านอาหาร แต่พบว่าธุรกิจเป้าหมายที่ไม่ได้มีการดำเนินการตามแผนได้แก่ ธุรกิจบริหารทรัพย์สิน รวมทั้ง ธุรกิจเสริมสวย ก็เน้นไปในเรื่องการส่งเสริมการจ้างงานตามนโยบายผู้บริหาร ซึ่งอาจไม่ได้สอดคล้องกับทิศทางโดยตรง นอกจากนั้น ที่ปรึกษาเห็นว่าธุรกิจบริการมูลค่าสูงที่ควรพัฒนาส่งเสริม อาทิ ธุรกิจบริการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ธุรกิจบริการการศึกษา การบริการเทคโนโลยี เป็นต้น 3) การดำเนินกิจกรรมสร้างความรู้แนวความคิดพัฒนาโมเดลธุรกิจใหม่ที่ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมมาเพิ่มมูลค่าสินค้าและบริการ โดยการเชื่อมโยงเครือข่ายผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนมาช่วยเหลือด้านการตลาดให้กับผลิตภัณฑ์ชุมชนเป็นการมุ่งเน้นไปที่การประชาสัมพันธ์ได้เป็นการนำเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมมาใช้ กรมฯ ควรมุ่งเน้นการนำเอาเทคโนโลยีและนวัตกรรมเข้ามาช่วยเพิ่มมูลค่าสินค้าและบริการ ซึ่งจะทำให้เกิด Impact ต่อผู้ประกอบการมากกว่า

หน่วยงาน	โครงการ	งบประมาณที่ได้รับ (บาท)	ผลการเบิกจ่าย (บาท)	ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ
				4) การพัฒนาการเชื่อมโยงเครือข่าย กรมฯ ได้มีการพัฒนาให้ความรู้ผู้ประกอบการเพื่อให้มีมุมมองในการต่อยอดเครือข่ายที่อยู่ในจังหวัดอื่นๆ หรือเครือข่ายที่อยู่คนละห่วงโซ่ อย่างไรก็ตาม กรมฯ ควรดำเนินการพัฒนาให้ผู้ประกอบการมีการวิเคราะห์ วางเป้าหมายในการดูงาน เชื่อมโยงเครือข่ายก่อนไปดูงานเพื่อการพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพ
	โครงการเพิ่มขีดความสามารถทางการตลาด - โครงการยกระดับศักยภาพธุรกิจบริการที่มีมูลค่าเพิ่มสูง (สมาคมการค้า)	20,721,000	20,601,587	การดำเนินงานสร้างการเชื่อมโยงเครือข่ายสมาคมการค้า ถือเป็นปัจจัยสำคัญที่จะสร้างความเข้มแข็งให้กับภาคธุรกิจ อย่างไรก็ตาม ที่ปรึกษามองว่า กรมฯ ควรผลักดันส่งเสริมและพัฒนาสมาคมการค้าเชิงรุก โดยการสร้างแรงจูงใจให้สมาคมการค้ารวมตัวกันจัดตั้งเป็นสมาพันธ์ เช่น การยอมรับการเป็นตัวแทนที่เป็นทางการของธุรกิจสาขานั้นๆ ในการเจรจาต่อรองนโยบายกับภาครัฐ ในลักษณะคล้ายกับการทำงานของสภาหอการค้าไทยหรือสภาอุตสาหกรรมฯ เนื่องจากหากสมาคมเติบโตขึ้นเป็นสมาพันธ์ได้ก็แสดงถึงความแข็งแกร่งของสมาคม รวมถึงผลักดันให้มีกิจกรรมที่ช่วยเหลือสมาชิกในสมาคมเพื่อลดการพึ่งพาความช่วยเหลือจากภาครัฐ
	โครงการเพิ่มขีดความสามารถทางการตลาด - โครงการสร้างมูลค่าเศรษฐกิจด้วยธุรกิจแฟรนไชส์	15,903,500	15,405,067	1) การตรวจรับรองมาตรฐานแฟรนไชส์ กรมฯ ได้ส่งที่ปรึกษาเพื่อทำการวิเคราะห์ วินิจฉัย และตรวจประเมินโดยใช้ที่ปรึกษาเดียวกัน ซึ่งที่ปรึกษามองว่า กรมฯ ควรจัดตั้งทีมที่ปรึกษาหรือคณะกรรมการเป็น 2 กลุ่มในการดำเนินการ กิจกรรมการวิเคราะห์ วินิจฉัย และการตรวจประเมิน เพื่อป้องกัน conflict of interest ที่อาจเกิดขึ้นได้ 2) กิจกรรม business matching ควรมีการติดตามผลการเจรจาธุรกิจของผู้ประกอบการ เนื่องจากหากการเจรจาธุรกิจของผู้ประกอบการไม่สำเร็จ กรมฯ จะได้ทราบถึงปัญหา สาเหตุ และวางแผนการเข้าให้คำแนะนำหรือช่วยเหลือต่อไปได้ 3) ด้วยสถานการณ์โควิด-19 ที่ได้ส่งผลกระทบต่อธุรกิจแฟรนไชส์ในหลายกลุ่ม กลุ่มธุรกิจที่ได้รับผลกระทบอย่างหนัก เช่น สถาบันทิวเตอร์ กลุ่มที่ได้รับผลกระทบแต่ยังสามารถปรับตัวได้ เช่น ร้านอาหาร เครื่องดื่ม กลุ่มที่ได้รับผลเชิงบวก เช่น กลุ่มจัดส่งพัสดุ ร้านสะดวกซื้อ กรมฯ ต้องพิจารณาแนวทางในการส่งเสริม ให้สอดคล้องแต่ละกลุ่ม โดยเฉพาะธุรกิจได้รับผลกระทบจากสถานการณ์โควิด-19 อย่างหนัก ให้ปรับแผนธุรกิจ ปรับตัวให้สามารถมีสภาพคล่องและอยู่รอดต่อไปได้ เช่น แก้ปัญหาต้นทุน การจับคู่กับ supplier การหาช่องทางการตลาดที่หลากหลาย เป็นต้น

หน่วยงาน	โครงการ	งบประมาณที่ได้รับ (บาท)	ผลการเบิกจ่าย (บาท)	ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ
5. กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน	โครงการเพิ่มประสิทธิภาพ/ผลิตภาพ - เพิ่มผลิตภาพแรงงาน สู่ SME 4.0 (STEM Workforce towards SME 4.0)	42,197,400	41,710,100	1) กรมฯ ควรมีการติดตามหลังจากการได้เข้าไปเพิ่มผลิตภาพแรงงานให้กับกิจการ ว่าผลจากการเพิ่มผลิตภาพแรงงานสามารถช่วยให้กิจการเกิดผลยั่งยืนได้อย่างไร กิจการมีการจัดเก็บองค์ความรู้จากการที่กรมฯ เข้าไปพัฒนาอย่างไรบ้าง เนื่องจากถ้าองค์ความรู้หายไปจากการที่พนักงานลาออกและกิจการยังขาดการจัดทำ Knowledge management อาจช่วยให้ประสิทธิภาพและยอดขายเพิ่มขึ้นเพียงชั่วคราวไม่ยั่งยืน 2) โครงการต้องการใช้ความรู้ในกลุ่มที่เป็น STEM Workforce for Thailand 4.0 จึงต้องประเมินการนำเอาเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้อย่างต่อเนื่อง พร้อมปรับเปลี่ยนอย่างรวดเร็วเมื่อเทคโนโลยีในอนาคตเปลี่ยน การดำเนินการจึงควรให้พื้นฐานในการได้เรียนรู้ด้วยตนเองเมื่อเทคโนโลยีเปลี่ยนไปในอนาคตด้วย และหลังจากได้ผ่านการพัฒนาศักยภาพกำลังแรงงานเพื่อเพิ่มผลิตภาพแรงงาน นอกจากนี้ อาจมีการให้ช่องทางในการสอบถาม แก้ไขปัญหา และแนะนำการเพิ่มความรู้ในอนาคตด้วย 3) กรมฯ เป็นหน่วยงานที่มุ่งเน้นการพัฒนาศักยภาพแรงงาน ดังนั้น เพื่อเป็นการประเมินความสำเร็จจากการอบรม/ให้ความรู้ กรมฯ ควรทำการประเมินความสำเร็จของการนำความรู้ไปใช้จากผู้เข้ารับการอบรมด้วย เช่น ความเข้าใจหรือทักษะต่างๆ ที่เพิ่มขึ้นหลังจากได้มีการพัฒนา เป็นต้น
6. กรมวิทยาศาสตร์บริการ	โครงการยกระดับคุณภาพมาตรฐานสินค้าและบริการ - เพิ่มคุณภาพผลิตภัณฑ์ให้แก่ผู้ประกอบการ SME	16,052,500	16,041,200	การประเมินมูลค่าทางเศรษฐกิจที่ได้คำนวณมาเป็นประมาณการมูลค่าทางเศรษฐกิจในภาพรวมของทุกผลลัพธ์ เช่น การประหยัดได้ของการอบรม การลดของเสีย เป็นต้น ที่ปรึกษาเห็นว่า กรมฯ ควรแบ่งประเภทของผลลัพธ์จากจำนวนมูลค่าเศรษฐกิจให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น ตัวอย่างเช่น การลดต้นทุนการผลิต ต้นทุนพลังงานที่ลดลง มูลค่าของเสียที่ลดลง ยอดขายที่เพิ่มขึ้นจากการได้รับการรับรองมาตรฐานหรือพัฒนาผลิตภัณฑ์ เป็นต้น เพื่อให้ทราบถึงผลลัพธ์ของการดำเนินโครงการที่ได้เข้าไปพัฒนาหรือปรับปรุงผลิตภัณฑ์ หรือแก้ไขปัญหาผลิตภัณฑ์ให้กับผู้ประกอบการ ซึ่งตัวชี้วัดแต่ละตัวจะแตกต่างกันตามประเด็นที่ดำเนินการ
7. กรมส่งเสริมการเกษตร	โครงการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานสินค้าและบริการ - พัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันสินค้าเกษตรแปรรูป	8,254,000	8,207,000	1) โครงการมีการสอบถามความต้องการของวิสาหกิจชุมชน แต่ควรมีการพิจารณาถึงศักยภาพ และความพร้อมของวิสาหกิจชุมชน รวมทั้ง ควรวิเคราะห์ปัญหาและความจำเป็นที่แท้จริงของสิ่งที่จำเป็นต้องได้รับการพัฒนา ประกอบกับการวิเคราะห์โอกาส และความต้องการของตลาดด้วย เนื่องจากตัวโครงการเน้นไปที่การพัฒนาบรรจุภัณฑ์ของสินค้าเกษตรแปรรูปเพียงอย่างเดียว

หน่วยงาน	โครงการ	งบประมาณที่ได้รับ (บาท)	ผลการเบิกจ่าย (บาท)	ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ
				2) ควรกำหนดกลุ่มเป้าหมายในการสนับสนุนให้ชัดเจน ไม่ซ้ำซ้อนกับการช่วยเหลือของหน่วยงานอื่น และจะต้องสอดคล้องกับภารกิจของกรมฯ ซึ่งอาจมุ่งเน้นการพัฒนาพื้นฐานตั้งแต่ต้นน้ำ เพื่อให้เกษตรกรสามารถผลิตสินค้าได้และขายเป็น โดยเน้นไปที่กลุ่มเกษตรกรที่อยู่ในช่วงเริ่มต้นการแปรรูปสินค้า ให้สามารถพัฒนาการเพิ่มขีดความสามารถในการผลิตเป็นหลัก 3) หน่วยงานยังขาดความพร้อมของเจ้าหน้าที่ที่มีความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับการแปรรูปสินค้า รวมถึงความเชี่ยวชาญในเชิงธุรกิจ โดยควรมุ่งเน้นในงานที่เป็นภารกิจของกรมฯ โดยการเพิ่มศักยภาพวิสาหกิจชุมชนในด้านการแปรรูปสินค้า เกษตรให้ได้มาตรฐาน การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต เป็นต้น 4) รูปแบบการสนับสนุนวิสาหกิจชุมชนที่เน้นในเชิงปริมาณ ทำให้ต้องกระจายงบประมาณในการช่วยเหลือวิสาหกิจชุมชนแต่ละรายต่ำ ส่งผลให้อาจไม่สามารถแก้ไขปัญหาหรือตอบสนองต่อการพัฒนาที่วิสาหกิจชุมชนต้องการได้ จึงควรปรับรูปแบบโครงการโดยเน้นผลลัพธ์ในเชิงคุณภาพ ผ่านโครงการนำร่อง การเตรียมความพร้อมให้วิสาหกิจชุมชน ให้เกิดผลเป็นรูปธรรม แล้วจึงขยายผลต่อไป
8. กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ		74,204,800	61,656,800	
	โครงการเพิ่มขีดความสามารถทางการตลาด - พัฒนาและส่งเสริมพาณิชย์ดิจิทัล	32,293,300	27,167,900	ด้วยสถานการณ์ COVID-19 ที่ผู้ประกอบการไม่สามารถเข้าร่วมงานแสดงสินค้าในต่างประเทศได้ Online Business Matching จึงเป็นช่องทางที่สำคัญ และหน่วยงานควรมีการพัฒนาและจัดสรรงบประมาณในการพัฒนาระบบที่จะสามารถนำเสนอสินค้าได้อย่างน่าสนใจ เช่น การ Live Streaming เป็นต้น รวมทั้งการพัฒนาในรูปแบบการนำเสนอสินค้า การถ่ายรูปร่างๆ เพื่อให้สามารถนำเสนอการขายได้สมบูรณ์
	โครงการขยายการค้าการลงทุนสู่สากล - ส่งเสริมผู้ประกอบการและธุรกิจสร้างสรรค์ยุคใหม่สู่สากล	41,911,500	34,488,900	เนื่องจากเป็นหน่วยงานปลายน้ำที่ต้องนำสินค้าแบรนด์ไทยออกสู่ตลาดโลก ซึ่งเป็นการสร้างชื่อเสียงให้กับสินค้าไทย จึงจำเป็นต้องคัดเลือกแบรนด์ สินค้าความสามารถในการผลิตและการขนส่งที่มีคุณภาพ โดยที่บางส่วนนั้นจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาขึ้นมาจากกลางน้ำที่มีคุณภาพ ดังนั้น ทางกรมฯ จึงควรดำเนินการ ดังนี้ 1) มีความพยายามปรับตัวและติดตามสถานการณ์งานต่างๆ ในต่างประเทศ เพื่อที่จะปรับรูปแบบการส่งเสริมให้เหมาะสมกับสถานการณ์ ซึ่งพบว่า ค่อนข้างทำงานเชิงรุก ตลอดจนงานการค้าการมีหน่วยงานในต่างประเทศ ที่สามารถช่วยให้การดำเนินงานในการประสานงานกับผู้ซื้อต่างประเทศ รวมทั้งการแก้ไข

หน่วยงาน	โครงการ	งบประมาณที่ได้รับ (บาท)	ผลการเบิกจ่าย (บาท)	ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ
				ปัญหาหรือนำเสนอสินค้าแทนผู้ประกอบการ สามารถดำเนินการได้ทันสถานการณ์เพื่อแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้ดี 2) หน่วยงานเริ่มให้ความสำคัญกับการพิจารณาถ่วงดุลตั้งแต่ปัจจัยนำเข้า โดยเริ่มมีการบูรณาการร่วมกันกับหน่วยงานต่างๆ เพิ่มขึ้น เช่น ความร่วมมือกับหน่วยงานภายใต้สังกัดกระทรวงการอุดมศึกษาฯ 3) การวัดในเรื่องของแบรนด์ ควรต้องจัดเก็บข้อมูลจากผู้ประกอบการในลักษณะของ Feedback จากการเป็นที่รู้จักรับรู้ เช่น การได้รับการโปรโมทในต่างประเทศ การได้รับเชิญจากต่างประเทศไปร่วมงานต่างๆ เป็นต้น
9. กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม	โครงการสร้างและพัฒนาวิสาหกิจในระยะเริ่มต้น - บ่มเพาะเพื่อสร้างผู้ประกอบการรายใหม่	34,200,000	34,183,900	ตามการรายงานผลการดำเนินงาน ในส่วนตัวชี้วัดกิจกรรมผู้ประกอบการที่ได้รับ การพัฒนาการจัดตั้งธุรกิจ ขยายการลงทุน เชื่อมโยงงานวิจัย และแหล่งเงินทุน ไม่สามารถผลักดันให้เกิดขึ้นได้ ซึ่งเป็นเป้าหมายหลักของโครงการ ดังนั้น หน่วยงานควรให้ความสำคัญกับตัวชี้วัดนี้เพิ่มขึ้น หรืออาจส่งต่อผลผลิตที่เป็นผู้ประกอบการที่มีศักยภาพไปให้หน่วยงานอื่นที่น่าจะสนับสนุนให้เกิดการจัดตั้งธุรกิจ หรือขยายธุรกิจได้
	โครงการพัฒนาวิสาหกิจสู่ความเป็นมืออาชีพ - เสริมสร้างความรู้พื้นฐานในการประกอบธุรกิจ	32,346,000	32,331,700	ผู้ประกอบการบางรายที่เป็นวิสาหกิจชุมชน ซึ่งส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุในหมู่บ้าน หรือชุมชน มีข้อจำกัดในการเรียนรู้ด้าน IT หรือการนำเทคโนโลยีไปช่วย เช่น เรื่องการตลาดออนไลน์ ผ่าน Shopee หรือ Facebook เป็นต้น อย่างไรก็ตาม ควรดึงคนรุ่นใหม่ในชุมชนให้เข้ามามีส่วนร่วมในวิสาหกิจชุมชนมากขึ้น เนื่องจากมีความเข้าใจและเรียนรู้เรื่องเทคโนโลยีได้ดี ซึ่งจะทำให้การเข้าไปส่งเสริมหรือพัฒนาประสบความสำเร็จได้มากขึ้น และจะช่วยให้มีคนเข้ามาสืบต่อกิจการวิสาหกิจชุมชนต่อไป หรือการแก้ปัญหาในเบื้องต้นอาจมีการจัดทำคู่มือวิธีการทำการตลาดออนไลน์ที่เข้าใจง่ายไว้ให้ศึกษาภายหลังได้ ทั้งนี้ในการผลักดันผู้ประกอบการเข้าสู่ตลาดออนไลน์ควรพิจารณาศักยภาพและความพร้อมของผู้ประกอบการควบคู่ไปด้วย ซึ่งถ้าผู้ประกอบการบางรายยังไม่มีความพร้อม กรมฯ ควรส่งเสริมความรู้ความสามารถ เช่น การสนับสนุนการพัฒนาปรับปรุงกระบวนการผลิตเพื่อให้ต้นทุนแข่งขันได้ และการอบรมให้ความรู้ด้านการทำการตลาดออนไลน์ เป็นต้น
	โครงการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานสินค้าและบริการ - พัฒนาผลิตภัณฑ์/บรรจุภัณฑ์ให้มีมูลค่าเพิ่ม	10,000,000	9,999,100	ควรบูรณาการกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อส่งเสริมการนำทุนทางวัฒนธรรม และภูมิปัญญาของสังคมไทยมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาศักยภาพการผลิตผลิตภัณฑ์ชุมชนให้เกิดมูลค่าเพิ่มขึ้น เช่น กระทรวงวัฒนธรรม กรมทรัพย์สินทางปัญญา มหาวิทยาลัยในพื้นที่

หน่วยงาน	โครงการ	งบประมาณที่ได้รับ (บาท)	ผลการเบิกจ่าย (บาท)	ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ
	โครงการขยายโอกาสทางการตลาด - การสนับสนุนการสร้างตราสินค้าและเชื่อมโยง ช่องทางการตลาด	51,880,000	51,876,600	เนื่องจากอาชีพหลักของชาวบ้านไม่ใช่การท่องเที่ยวและเป็นการทำการเกษตรจึง ไม่มีความรู้ด้านการตลาด จึงควรห่องค์ความรู้ด้านช่องทางการตลาดอื่นเพิ่มเติม อย่างเช่นการตลาดออนไลน์ นอกเหนือจากการประชาสัมพันธ์การเป็นหมู่บ้าน ท่องเที่ยวเพียงอย่างเดียว เพื่อสร้างโอกาสให้กับหมู่บ้านในการเพิ่มรายได้ใน กรณีที่ไม่มียกท่องเที่ยวมาที่หมู่บ้าน อย่างเช่นสถานการณ์การแพร่ระบาดของ โควิด-19 ในปัจจุบัน หมู่บ้านท่องเที่ยวจะไม่สามารถขายของที่ระลึกได้ นอกจากนั้น ควรกระจายความช่วยเหลือไปยังหมู่บ้านอื่นๆ ที่ยังไม่ได้รับการ พัฒนา เนื่องจากการพัฒนาหมู่บ้านท่องเที่ยวของหน่วยงานภาครัฐในปัจจุบันยัง เป็นการเข้าไปพัฒนาหมู่บ้านท่องเที่ยวเดิมซ้ำๆ ทำให้ไม่เกิดการกระจาย องค์ความรู้และรายได้ไปยังหมู่บ้านอื่นๆ
	โครงการพัฒนาวิสาหกิจสู่ธุรกิจสมัยใหม่ - ยกระดับองค์ความรู้การบริหารจัดการสมัยใหม่	12,060,000	12,054,700	ควรมีการจัดเก็บข้อมูลผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นในภาพรวมจากการดำเนินการ อบรมให้กับผู้ประกอบการ เช่น รายได้ที่เพิ่มขึ้น เกิดการรวมกลุ่มของ ผู้ประกอบการที่เข้มแข็ง มูลค่าการส่งออกที่เพิ่มขึ้น ลดการพึ่งพาภาครัฐ เป็นต้น โดยเก็บข้อมูลในทุกจังหวัดที่มีการดำเนินโครงการ เพื่อให้ทราบถึงผลลัพธ์จาก การดำเนินโครงการ เพื่อเป็นฐานข้อมูลที่ชัดเจนในการวางแผนดำเนินโครงการ ต่อไป
	โครงการยกระดับคุณภาพมาตรฐานสินค้าและ บริการ - การพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนด้วยทุนทาง วัฒนธรรมและภูมิปัญญาสู่สากล	63,080,300	63,078,200	1) โครงการมีเป้าหมายที่จะเปลี่ยนผู้ประกอบการ OEM มาสู่ ODM ซึ่งหากมี การให้ความรู้ด้านการตลาดประกอบด้วยจะสามารถช่วยให้ผู้ประกอบการ สามารถขายสินค้าเองได้โดยไม่ต้องผลิตส่งเพียงอย่างเดียว แต่เนื่องจาก ผู้ประกอบการ OEM ส่วนใหญ่ไม่พร้อมที่จะเป็นนักขาย ผู้รับผิดชอบโครงการจึง ควรช่วยเหลือผู้ประกอบการ OEM โดยการส่งเสริมมาตรฐานการผลิตและ เชื่อมโยงกับผู้ที่ต้องการผลิตสินค้า เพื่อให้ผู้ประกอบการได้ใช้ด้านที่ถนัดของ ตัวเองในการต่อยอดต่อไป 2) โครงการยังไม่สามารถสะท้อนผลกระทบในภาพรวมของโครงการทั้งหมดได้ เนื่องจากไม่มีศูนย์กลางในการรวบรวมข้อมูลจาก ศภ. มาไว้ที่ส่วนกลางทำให้ไม่ สามารถวิเคราะห์ผลประโยชน์ภาพรวมของโครงการทั้งหมด เพื่อวางแผนในการ ดำเนินการในปีต่อไป
	โครงการเพิ่มประสิทธิภาพ/ผลิตภาพ - ปรับปรุงกระบวนการผลิตให้มีประสิทธิภาพ ด้วยการใช้เทคโนโลยี	68,219,800	68,213,429	1) กิจกรรม Standardization for SME ผู้รับผิดชอบโครงการควรมีการบูรณา การหรือส่งต่อความช่วยเหลือไปยังหน่วยงานอื่นที่มีศักยภาพที่จะสนับสนุน ค่าใช้จ่ายในด้านการขอมาตรฐานให้กับผู้ประกอบการได้ หรือหากสามารถ

หน่วยงาน	โครงการ	งบประมาณที่ได้รับ (บาท)	ผลการเบิกจ่าย (บาท)	ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ
				คัดเลือกหรือกำหนดคุณสมบัติของผู้ประกอบการที่มีความพร้อมตั้งแต่ก่อนเข้าร่วมโครงการ ก็จะช่วยช่วยให้เป้าหมายที่วางไว้สำเร็จได้ 2) กิจกรรม Genius Creation ที่พยายามจะผลักดันและยกระดับภาคการเกษตรของไทยสู่การเป็น Smart Farmer โดยกิจกรรมนี้ถือได้ว่าเป็นการสร้างผู้ประกอบการตั้งแต่การพัฒนาบ่มเพาะให้ความรู้ การวินิจฉัยปัญหา และการให้คำปรึกษาเชิงลึก เพื่อสร้างให้เป็นต้นแบบสำหรับผู้ประกอบการรายอื่นๆ ทั้งในระดับพื้นที่จนถึงระดับประเทศ ทั้งนี้ หากสามารถสร้างเป็นเครือข่ายที่เข้มแข็งระหว่างผู้ประกอบการในกลุ่มเดียวกัน หรือขยายไปจนถึงการเป็นห่วงโซ่คุณค่าได้จะยิ่งทำให้เกิดการสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจเพิ่มสูงขึ้น
	โครงการเพิ่มประสิทธิภาพ/ผลผลิตภาพ - สนับสนุนการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการบริหารจัดการ	41,886,200	41,885,227	1) การดำเนินกิจกรรมโครงการมีกระบวนการส่งเสริมและพัฒนาผู้ประกอบการทางด้านเทคโนโลยีดิจิทัล ผู้ประกอบการสามารถนำไปใช้ในการยกระดับศักยภาพของการประกอบธุรกิจได้ ซึ่งครอบคลุมตลอดทั้ง Value Chain ก่อให้เกิดการเพิ่มขีดความสามารถทางการแข่งขันของผู้ประกอบการได้ ทั้งนี้ เนื่องจากสถานการณ์โควิดที่ส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจโดยรวมทั้งประเทศและส่งผลกระทบต่อผู้ประกอบการเป็นจำนวนมาก หน่วยงานควรต้องเพิ่มกระบวนการของอบรมและให้ความรู้แก่ผู้ประกอบการในมิติของการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้เพื่อพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงทางด้านการค้าที่เกิดขึ้น การปรับตัวภายใต้สถานการณ์ปัจจุบันที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงของผู้บริโภค และการเปลี่ยนแปลงกระบวนการบางประการเพื่อให้ธุรกิจอยู่รอดได้ต่อไปในอนาคต 2) หน่วยงานควรขยายความร่วมมือกับภาคเอกชน เพื่อขอสนับสนุนหรือแชร์ข้อมูลผู้เชี่ยวชาญในการให้คำปรึกษาเชิงลึกและมีประสบการณ์จากการทำธุรกิจทางด้าน E-Commerce ให้แก่ผู้ประกอบการภายในโครงการ รวมถึงการจัดทำฐานข้อมูลที่ปรึกษาโดยแบ่งสัดส่วนข้อมูลต่างๆ ที่ชัดเจน เช่น ความเชี่ยวชาญ เฉพาะด้าน ระยะ เวลาการทำธุรกิจ ประสบการณ์ อายุ ประเภทของธุรกิจที่ดำเนินการอยู่ เป็นต้น สำหรับนำไปใช้ในโครงการปีถัดไป 3) ควรมีการนำกลไก ผู้ให้บริการทางธุรกิจ (Business Development Service: BDS) เข้ามาปรับใช้ ที่จะเข้ามามีบทบาทในการช่วยทำหน้าที่ในการบริการความช่วยเหลือแก่ธุรกิจในด้านต่างๆ ตามความเชี่ยวชาญ เพื่อตอบสนองต่อภาคธุรกิจที่มีความแตกต่างกันทั้งด้านขนาด ระดับการเติบโต และศักยภาพทางธุรกิจ

หน่วยงาน	โครงการ	งบประมาณที่ได้รับ (บาท)	ผลการเบิกจ่าย (บาท)	ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ
	โครงการเพิ่มประสิทธิภาพ/ผลผลิตภาพ - ส่งเสริมการรวมกลุ่มในรูปแบบคลัสเตอร์	12,265,000	12,263,521	1) โครงการมีประโยชน์ที่จะสนับสนุนการเชื่อมโยงผู้ประกอบการให้เกิดการรวมกลุ่มเครือข่ายกลุ่มธุรกิจตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ หรือข้ามกลุ่มธุรกิจ ให้สามารถยกระดับและเพิ่มโอกาสในการดำเนินธุรกิจร่วมกันได้เพื่อสร้างเครือข่ายกลุ่มอุตสาหกรรมให้มีความเข้มแข็ง เกิดเป็นพันธมิตรทางธุรกิจในการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ อย่างไรก็ตามควรมีการปรับปรุงแบบการพัฒนา โดยเน้นกิจกรรมที่ก่อให้เกิดการสร้าง value ให้แก่เครือข่ายผู้ประกอบการมากขึ้น เช่น การเพิ่ม order จากต่างประเทศให้กับผู้ประกอบการ กลุ่มเครือข่ายมีความเข้มแข็งสามารถต่อยอดในการทำธุรกิจใหม่ๆ ที่สร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจได้มากขึ้น เป็นต้น 2) ควรมีการติดตามและประเมินผลของกลุ่มคลัสเตอร์ตามแผนหรือแนวทางการพัฒนา โดยการเน้นกิจกรรมการมีส่วนร่วม เช่น การติดตามความก้าวหน้าในการดำเนินงานของกลุ่ม คลัสเตอร์ การทบทวนหลังปฏิบัติ การทบทวนการดำเนินงานตลอดโครงการ หรือแผน การประเมินแบบมีส่วนร่วม เป็นต้น เพื่อให้กลุ่มคลัสเตอร์ได้เกิดการเรียนรู้และถอดบทเรียนจากการดำเนินงาน รวมทั้งมีแนวทางในการปรับปรุงการดำเนินงานของกลุ่มคลัสเตอร์ต่อไป
	โครงการยกระดับวิสาหกิจสู่องค์กรระดับสากล - เตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ตลาดทุน	5,000,000	5,000,000	จากตัวชี้วัดกิจกรรม : จำนวน SME ที่ได้รับการพัฒนามีแผนการเตรียมความพร้อมในการเข้าจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ (MAI) ไม่มีการรายงานผลตัวชี้วัดดังกล่าว ซึ่งเป็นเป้าหมายสำคัญที่ต้องการผลักดันให้ธุรกิจที่เข้ารับการสนับสนุนสามารถเข้าจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ MAI ได้ ดังนั้นหน่วยงานควรมีกลไกในการติดตามผู้รับบริการที่มีศักยภาพในกลุ่มดังกล่าว เพื่อให้การสนับสนุนและผลักดันให้สามารถเข้าจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ MAI ได้ต่อไป
	โครงการพัฒนาศูนย์การให้บริการและความช่วยเหลือแก่ SME - พัฒนาศูนย์ให้บริการข้อมูล SME	15,972,000	15,970,147	1) การดำเนินการของศูนย์ฯ ที่พยายามจะทำงานเชิงรุกในการขยายเครือข่ายและใช้จุดแข็งของกรมฯ ที่มีหน่วยงานในระดับจังหวัดและภูมิภาค ในการยกระดับการให้บริการสนับสนุนเอสเอ็มอีได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ตลอดจนทำให้เกิดการบูรณาการความร่วมมือในการช่วยเหลือสนับสนุนเอสเอ็มอีอย่างเป็นระบบและครบวงจรมากยิ่งขึ้น

หน่วยงาน	โครงการ	งบประมาณที่ได้รับ (บาท)	ผลการเบิกจ่าย (บาท)	ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ
				2) สำหรับประเด็นเรื่องการเชื่อมโยงฐานข้อมูลระหว่างหน่วยงานที่มีภารกิจในการให้การสนับสนุนช่วยเหลือ SME ให้เป็นระบบเดียวกัน ซึ่งจะสามารถสร้างความชัดเจนและความเป็นเอกภาพด้านข้อมูล จะช่วยให้การเกิดการใช้ประโยชน์จากฐานข้อมูลดังกล่าว รวมถึงการขับเคลื่อนและส่งผ่านการสนับสนุนช่วยเหลือผู้ประกอบการจากภาครัฐได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น
	โครงการพัฒนาศูนย์การให้บริการและความช่วยเหลือแก่ SME - พัฒนาศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยี	37,192,400	37,187,307	1) หน่วยงานควรปรับเปลี่ยนรูปแบบการจัดการเครื่องจักร/เครื่องมือของศูนย์ที่ใช้ในการให้บริการแก่ประชาชนเป็นรูปแบบเช่าใช้ เพื่อจะได้ไม่สร้างภาระเรื่องการจัดงบประมาณในการดูแลรักษา หรือป้องกันปัญหาการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีที่อาจส่งผลให้เครื่องจักร/เครื่องมือที่มีไม่ตอบโจทย์ผู้ประกอบการ 2) จุดแข็งของศูนย์ฯ ที่ตั้งอยู่ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค รวมถึงเครือข่ายของศูนย์ฯ ที่ให้บริการเฉพาะทาง ตลอดจนการวางกรอบของกิจกรรมที่เข้าไปสนับสนุนทั้งในเรื่องการพัฒนาผลิตภัณฑ์ (Product Transform) การยกระดับกระบวนการผลิต (Process Transform) และการเพิ่มทักษะบุคลากรในอุตสาหกรรม (People Transform) ที่โครงการมองว่ามีความสำคัญที่จะขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงให้เกิดขึ้นในธุรกิจได้ หากคนในองค์กรมีความเข้าใจ และมี Mindset ที่ดี สามารถเป็นกลไกที่จะผลักดันภารกิจในการยกระดับผู้ประกอบการให้มีความสำเร็จได้ดียิ่งขึ้น
	โครงการพัฒนาระบบการส่งเสริม SME - พัฒนาผู้ให้บริการธุรกิจ SME	7,310,000	7,291,500	ควรปรับเปลี่ยนวิธีการในการส่งเสริมการเชื่อมโยงเครือข่ายให้เหมาะสมกับสถานการณ์ในปัจจุบัน โดยเน้นการใช้เทคโนโลยีเพื่อช่วยในการเชื่อมโยงแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การให้คำปรึกษาปัญหาทางธุรกิจ เช่น การพัฒนา application เพื่อความสะดวกรวดเร็วในการให้บริการ
10. มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม	โครงการขยายโอกาสทางการตลาด - พัฒนาวិสาหกิจรายย่อยให้ประกอบธุรกิจอย่างมืออาชีพ	2,000,800	1,459,900	1) การดำเนินงานเน้นไปที่การให้องค์ความรู้ต่างๆ แก่ผู้ประกอบการ เช่น การเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ การพัฒนาบรรจุภัณฑ์ การรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพ การทำการตลาดออนไลน์เชิงรุก และการสร้างแบรนด์สินค้า โดยถ่ายทอดองค์ความรู้ผ่านกิจกรรมการอบรมเชิงปฏิบัติการตามกลุ่มเป้าหมายที่กำหนด อย่างไรก็ตาม ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นอาจไม่สามารถตอบโจทย์วัตถุประสงค์ของโครงการได้อย่างครบถ้วนเนื่องจากการพัฒนายังไม่ไปถึงปลายน้ำในเรื่องการสื่อสารการตลาดเชิงรุกโดยการขยายช่องทางการตลาดให้กับผลิตภัณฑ์จากกล้วยให้รองรับการตลาดทั้งในและต่างประเทศได้ ซึ่งผลผลิตที่ได้จะเป็น

หน่วยงาน	โครงการ	งบประมาณที่ได้รับ (บาท)	ผลการเบิกจ่าย (บาท)	ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ
				ส่วนกลางน้ำคือการพัฒนาบรรจุภัณฑ์ การทำ logo สร้างแบรนด์ ให้แก่ผู้ประกอบการเป็นหลัก 2) ในการคัดเลือกกลุ่มผู้ประกอบการที่เข้าร่วมโครงการ ควรมีการกำหนด criteria ในการคัดเลือกกลุ่มเป้าหมายให้ชัดเจน เนื่องจากในกรณีที่มีผู้ประกอบการสนใจเป็นจำนวนมาก ควรมีการคัดกรองคุณสมบัติเพื่อให้สามารถได้ผู้เข้าร่วมโครงการที่มีศักยภาพ และตรงกับประเด็นปัญหา ความต้องการในการพัฒนา 3) กิจกรรมการอบรมให้ความรู้เรื่องการรับรองมาตรฐานคุณภาพสินค้า ยังไม่สามารถผลักดันให้ผลิตภัณฑ์ของผู้ประกอบการมีคุณภาพและมาตรฐานที่จะส่งต่อไปยังตลาดทั้งในและต่างประเทศได้ 4) การกำหนดกลุ่มเป้าหมายเป็นจำนวนผู้ประกอบการเขตภาคเหนือตอนล่าง (จังหวัดพิษณุโลก และ จังหวัดสุโขทัย) ที่เลือกมาดำเนินการทั้งหมด 20 ราย ซึ่งเป็นจำนวนน้อยเมื่อเทียบกับผู้ประกอบการในพื้นที่ ส่งผลทำให้ไม่เกิดผลกระทบเชิงเศรษฐกิจในพื้นที่เท่าที่ควร 5) การส่งเสริมด้านพัฒนา brand มีความซ้ำซ้อนกับบางหน่วยงาน มรภ. พิบูลสงครามควรเน้นการสร้างแตกต่าง เช่น การประสานเชื่อมโยง ในด้านการออกแบบที่ทันสมัย การเชื่อมโยงตลาดต่างประเทศ และการสร้างเครือข่ายธุรกิจ โดยประสานกับหน่วยงาน องค์กรต่างๆ ที่มีความชำนาญเฉพาะ เพื่อส่งต่อการสนับสนุนอย่างบูรณาการ 6) การพัฒนาผลิตภัณฑ์ หรือบริการ หรือสร้างผลิตภัณฑ์ หรือบริการใหม่ อาจพิจารณาในการนำหลัก BCG มาใช้เพิ่มเติมในการเชื่อมโยงด้านการตลาด เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาที่สอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) และยกระดับความสามารถในการแข่งขันได้
11. สถาบันเทคโนโลยีนิวเคลียร์แห่งชาติ (องค์การมหาชน)	โครงการยกระดับคุณภาพมาตรฐานสินค้าและบริการ - การยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของ SME ด้วยงานนวัตกรรมด้านรังสี	2,124,000	2,124,000	เนื่องจากสถานการณ์ COVID-19 ส่งผลให้ผู้ประกอบการที่สมัครเข้าร่วมโครงการบางส่วนเมื่อเข้าโครงการมาแล้ว ไม่ได้ส่งตัวอย่าง หรือเลื่อนการส่ง หรือยกเลิกการส่งผลิตภัณฑ์เข้ามาทดสอบ ในช่วงท้ายของโครงการจึงมีผู้สมัครที่ได้รับการทดสอบผลิตภัณฑ์ในสัดส่วนที่น้อยลงกว่าจำนวนตอนรับสมัคร หน่วยงานควรเข้าติดตาม พูดคุย สอบถาม รวมถึงประชาสัมพันธ์ให้กลับเข้ามารับการส่งเสริมอีกครั้งในปีถัดไป รวมถึงการสอบถามปัญหาอุปสรรค

หน่วยงาน	โครงการ	งบประมาณที่ได้รับ (บาท)	ผลการเบิกจ่าย (บาท)	ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ
				ซึ่งหน่วยงานอาจพิจารณาการช่วยเหลือที่มีความเป็นไปได้ มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน เช่น การอำนวยความสะดวก การขนส่ง การปรับลดราคาค่าใช้จ่าย เป็นต้น เพื่อช่วยเหลือผู้ประกอบการให้เข้าถึงการทดสอบได้ง่ายขึ้น
12. สถาบันมาตรวิทยาแห่งชาติ	โครงการยกระดับคุณภาพมาตรฐานสินค้าและบริการ - พัฒนาผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสู่อุตสาหกรรม 4.0 ด้วยเทคโนโลยีมาตรวิทยา	13,632,900	13,632,900	1) สถาบันฯ มีการดำเนินกิจกรรมตรงตามวัตถุประสงค์โครงการ การดำเนินงานมีลักษณะทางเทคนิคเฉพาะไม่มีความซ้ำซ้อนกับหน่วยงานอื่นๆ การดำเนินกิจกรรมสามารถช่วยลดการนำเข้าเครื่องมือจากต่างประเทศของผู้ประกอบการ และสามารถให้ผู้ประกอบการได้ทดลองใช้เครื่องมือมาตรฐานของสถาบันก่อนที่จะตัดสินใจลงทุน เป็นการช่วยเหลือให้ผู้ประกอบการได้มีเครื่องมือที่จะสามารถใช้งานได้ตรงตามวัตถุประสงค์และคุ้มค่าในการลงทุน 2) สถาบันฯ มีการแก้ไขการดำเนินงานในสถานการณ์ COVID-19 โดยการใช้การประชุม/อบรมถ่ายทอดเทคโนโลยีให้กับผู้ประกอบการในรูปแบบออนไลน์ที่ปรึกษาเห็นว่า สถาบันฯ สามารถนำบทเรียนการอบรมหรือประชุมออนไลน์มาทดแทนในส่วนของการอบรมถ่ายทอดเทคโนโลยีในปีต่อไปได้ ซึ่งจะสามารถถ่ายทอดองค์ความรู้ให้ผู้สนใจได้อย่างทั่วถึงในเวลาอันรวดเร็ว
13. สถาบันวิจัยและพัฒนาอัญมณีและเครื่องประดับแห่งชาติ (องค์การมหาชน)	โครงการสร้างและพัฒนาวิสาหกิจในระยะเริ่มต้น - การอบรม บ่มเพาะเพื่อสร้างผู้ประกอบการรายใหม่	28,901,900	28,901,900	1) จากสถานการณ์ COVID-19 สวอ. ได้มีการปรับเปลี่ยนรูปแบบการอบรม การทำ Workshop การสัมมนา เพื่อพัฒนาความรู้ให้แก่ผู้ประกอบการอัญมณีและเครื่องประดับที่เข้าร่วมโครงการ โดยเน้นการอบรมและการทำworkshop การประเมินผลผ่านช่องทางออนไลน์ (e-Learning) YouTube และ Video Clip เป็นหลัก รวมถึงปรับหลักสูตรเป็นรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ ที่ผู้รับการอบรมสามารถเข้าถึงได้ง่าย และเหมาะกับสถานการณ์ในปัจจุบัน เนื่องจากกิจกรรมการอบรมเชิงปฏิบัติ การพัฒนาความเป็นผู้ประกอบการ เป็นกิจกรรมหลักของโครงการที่จะต่อยอดไปยังกิจกรรมอื่นๆ 2) สวอ. มีการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับภาพรวมของอุตสาหกรรมอัญมณีให้แก่ผู้สนใจหรือผู้ประกอบการใหม่ ซึ่งอาจยังไม่สามารถสะท้อนความยั่งยืนของโครงการได้ เนื่องจากการอบรมให้ความรู้ เป็นการอบรมในภาพกว้างของอุตสาหกรรม ไม่ได้มีการติดตามผลความต่อเนื่องหรือการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ของผู้ประกอบการ 3) สวอ. มีการกำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการในประเด็นส่งเสริมให้ผู้ประกอบการหรือผู้ประกอบการรายใหม่ สามารถจัดตั้งหรือดำเนินธุรกิจให้

หน่วยงาน	โครงการ	งบประมาณที่ได้รับ (บาท)	ผลการเบิกจ่าย (บาท)	ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ
				ยั่งยืนได้ในระยะยาว จึงควรมีการติดตามจำนวนหรือร้อยละของผู้ประกอบการรายใหม่ที่มีการจัดตั้งธุรกิจจากจำนวนผู้เข้าร่วมโครงการทั้งหมด หรือการเติบโตต่อยอด พัฒนารัฐกิจจากเดิม เพื่อดำรงอยู่ได้ อย่างยั่งยืน เพื่อจะสามารถประเมินว่าสามารถตอบโจทย์วัตถุประสงค์โครงการได้อย่างไร 4) แอปพลิเคชัน CARAT ควรมีการสำรวจจำนวนผู้ใช้งาน Feedback การใช้งาน ผู้ตอบ การรีวิวให้ดาว แก่ผู้ตอบ หรือ ความพึงพอใจด้านต่างๆ ของแอปพลิเคชัน เพื่อนำไปปรับปรุงและพัฒนาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป
14. สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย		22,000,000	21,714,900	
	โครงการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม - พัฒนาลาดวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อการถ่ายทอดเทคโนโลยีสู่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME)	4,000,000	4,000,000	1) มีการดำเนินงานที่ตรงตามภารกิจขององค์กร ในการให้คำปรึกษาแนะนำ นำผลงานวิจัย เทคโนโลยีและนวัตกรรมไปยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันและพัฒนาศักยภาพการค้าเงินธุรกิจของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน OTOP และผู้ประกอบการ SME - ควรมีการดำเนินงานเชิงรุกให้มากขึ้นโดยการคัดเลือกผลงานวิจัย เทคโนโลยีและนวัตกรรมของสถาบันฯ ที่จะสามารถช่วยยกระดับขีดความสามารถของ SME โดยนำมาประชาสัมพันธ์ให้ผู้ประกอบการได้รับทราบ ผ่านทางสื่อออนไลน์ สมาคมการค้า หรือหน่วยงานภาครัฐที่มีการส่งเสริมและช่วยเหลือ SME เพื่อให้เกิดการนำงานวิจัยไปใช้อย่างแพร่หลายและเกิดประโยชน์สูงสุด 2) ควรกำหนดตัวชี้วัดที่สะท้อนถึงผลการดำเนินโครงการ เช่น การลดต้นทุน การลดของเสีย มูลค่าการขาย เป็นต้น โดยเปรียบเทียบกับก่อน-หลังการดำเนินกิจกรรม
	โครงการพัฒนาศูนย์การให้บริการและความช่วยเหลือแก่ SME - พัฒนาศักยภาพของสถานที่ผลิตเครื่องสำอางตามแนวทางการผลิตที่ดีของอาเซียน	12,000,000	11,714,900	1) ควรมีการบูรณาการความร่วมมือ หรือส่งต่อการสนับสนุนไปให้กับหน่วยงาน อย่างเช่น กระทรวงพาณิชย์ ที่สามารถเข้ามาช่วยเรื่องช่องทางการขายและการตลาดให้กับผู้ประกอบการ 2) ควรมีการประสานงาน หรือหาเครือข่ายพันธมิตรนักลงทุน เพื่อให้เข้ามาช่วยเหลือด้านเงินทุน หรือร่วมลงทุนกับผู้ประกอบการ
	โครงการพัฒนาศูนย์การให้บริการและความช่วยเหลือแก่ SME - พัฒนานวัตกรรมการออกแบบบรรจุภัณฑ์เพื่อวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อม (SME)	6,000,000	6,000,000	กิจกรรมในส่วน Brand DNA ที่มุ่งเน้นการค้นหาลักษณ์แบรนด์ และการตลาดของผลิตภัณฑ์ผ่าน บรรจภัณฑ์ ควรมีการบูรณาการกับหน่วยงานที่มีภารกิจด้านนี้โดยตรง อาทิ สสว. กสอ. สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจสร้างสรรค์ หรือกระทรวงพาณิชย์ โดยอาจประสานงานส่งต่อผู้ประกอบการที่เป็นผู้รับบริการจากหน่วยงานดังกล่าวที่ผ่านการอบรมเรื่องการสร้างแบรนด์มาระดับ

หน่วยงาน	โครงการ	งบประมาณที่ได้รับ (บาท)	ผลการเบิกจ่าย (บาท)	ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ
				หนึ่งแล้ว แต่ยังคงขาดความรู้ในเชิงเทคนิค ที่ต้องอาศัยความรู้ในด้านเทคโนโลยี บรรจุภัณฑ์ที่ วว. เองมีความเชี่ยวชาญด้านนี้อยู่แล้ว เพื่อลดความซ้ำซ้อนของการทำกิจกรรมและให้ วว. มุ่งเน้นการสนับสนุนผู้ประกอบการตามภารกิจ และตามความเชี่ยวชาญของหน่วยงาน
15. สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา	โครงการยกระดับคุณภาพมาตรฐานสินค้าและบริการ - พัฒนาศักยภาพสถานประกอบการอาหารในกลุ่มวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME)	3,725,500	3,722,700	1) หน่วยงานมีการวางแผนเร่งรัดการบริหารจัดการโครงการค่อนข้างดี โดยกิจกรรมการอบรมสามารถเร่งดำเนินการไปได้ตั้งแต่ไตรมาส 1 ตลอดจนการโอนงบประมาณให้หน่วยงานในพื้นที่ตั้งแต่ไตรมาส 1 ทำให้มีเวลาในการดำเนินการให้คำปรึกษาแนะนำผู้ประกอบการได้ตรงตามกรอบระยะเวลาของกิจกรรม ทั้งนี้หน่วยงานอาจต้องยกระดับการติดตามผลการดำเนินงานจาก หน่วยงานในพื้นที่ ที่ได้รับการโอนงบประมาณอย่างใกล้ชิด ทั้งการเบิกจ่าย การใช้งบประมาณ การดำเนินการ ตลอดจนการรับทราบถึงปัญหาและอุปสรรคภายใต้สถานการณ์ของ COVID-19 2) หน่วยงานคัดเลือกผู้ประกอบการจากกลุ่มที่เข้าร่วมกิจกรรม Primary GMP ซึ่งเป็นผู้ประกอบการที่มีความพร้อมระดับหนึ่ง ทำให้การผลักดันเข้ารับการรับรองมาตรฐาน สามารถดำเนินการได้ตามกรอบระยะเวลาโครงการ ทั้งนี้กลุ่มเป้าหมายส่วนใหญ่เน้นไปที่วิสาหกิจชุมชน ซึ่งได้บูรณาการความร่วมมือกับกรมการพัฒนาชุมชน ในการร่วมพัฒนาผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ ไปในคราวเดียวกัน เมื่อพิจารณาปัญหาและอุปสรรคของผู้ประกอบการต่อการยื่นขอมาตรฐาน Primary GMP พบปัญหาสำคัญคือ การพบการปนเปื้อนของเชื้อ E. coli และเชื้อราในการผลิตผลิตภัณฑ์ ดังนั้น หน่วยงานควรเร่งขยายเนื้อหาของการอบรมและให้ความรู้แก่ผู้ประกอบการที่ครอบคลุมประเด็นสำคัญต่อการผลิตผลิตภัณฑ์ที่ปราศจากการปนเปื้อน 3) ที่ผ่านมาหน่วยงานมีการปรับปรุงกระบวนการทำงานเพื่อลดระยะเวลาและอำนวยความสะดวกในการขอรับการรับรองมาตรฐานให้รวดเร็วยิ่งขึ้น โดยมีการปรับปรุงกระบวนการบริการจาก 181 กระบวนงานเหลือ 39 กระบวนงาน โดยในปี 2564 จะมีการพัฒนาการบริการผ่าน E-Service ซึ่งผู้ประกอบการสามารถยื่นคำขอรับการรับรองและการพิจารณาการรับรองมาตรฐานผ่านระบบออนไลน์ และจะต่อยอดขยายผลเพื่อให้ผู้ประกอบการสามารถออกไปรับรองได้ผ่านระบบในอนาคตด้วย โดยหน่วยงานมีการกำกับและติดตามคำขอที่เข้ามาผ่านระบบ E-Monitor ซึ่งคาดว่าจะการปรับปรุงกระบวนการดังกล่าวจะช่วยให้เกิดปัจจัยเอื้อต่อการสร้างมาตรฐานให้ผู้ประกอบการยิ่งขึ้น โดยหน่วยงานอาจ

หน่วยงาน	โครงการ	งบประมาณที่ได้รับ (บาท)	ผลการเบิกจ่าย (บาท)	ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ
				เพิ่มการประชาสัมพันธ์แก่ผู้ประกอบการกลุ่มเป้าหมายในเชิงรุก ถึงการปรับกระบวนการขอรับรองมาตรฐานที่สะดวก รวดเร็ว และง่ายขึ้น เพื่อผลักดันให้ผู้ประกอบการในระดับวิสาหกิจชุมชน หรือผู้ประกอบการรายย่อย ตัดสินใจยื่นการขอรับรองมาตรฐานในจำนวนที่มากขึ้น 4) แม้จะไม่มีแผนงานบูรณาการ การดำเนินงานของหน่วยงาน สำนักงาน คณะกรรมการอาหารและยา ยังคงผลักดันโครงการต่างๆ เพื่อช่วยสนับสนุนการยกระดับศักยภาพของผู้ประกอบการอย่างต่อเนื่อง โดยหน่วยงานมีการวิจัยและพัฒนาเพื่อขยายผลในเรื่องของการรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์ให้มีความหลากหลายขึ้น เช่น การศึกษาวิจัยชาที่มาจากพืชชนิดอื่นๆ ในประเทศไทย เป็นต้น เพื่อเป็นการขยายโอกาสในการสร้างผลิตภัณฑ์ในระดับวิสาหกิจชุมชนระดับท้องถิ่น ทั้งนี้ หากการดำเนินงานดังกล่าวบรรลุเป้าหมายหน่วยงานอาจขยายผลการดำเนินงานในการอบรมให้ความรู้แก่ผู้ประกอบการในด้านการผลิตผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพ การเก็บรักษา การสร้างบรรจุภัณฑ์ที่ถูกต้อง ได้มาตรฐาน ถูกสุขลักษณะอนามัยแก่ผู้ประกอบการ จะส่งผลให้เกิดการยกระดับศักยภาพของผู้ประกอบการไทยให้สูงขึ้นในอนาคต
16. สำนักงานวัฒนธรรมแห่งชาติ (องค์การมหาชน)		233,200,000	233,200,000	
	โครงการสร้างความพร้อมให้เยาวชนในการประกอบธุรกิจ - การพัฒนามหาวิทยาลัยแห่งการประกอบการ	53,000,000	53,000,000	1) เป็นโครงการที่สำคัญในการสร้างระบบนิเวศสตาร์ทอัพ (Startup Ecosystem) ที่เชื่อมโยงเครือข่ายความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคการศึกษาที่มีบทบาทในการส่งเสริมการเติบโตของกลุ่มวิสาหกิจเริ่มต้น 2) มีการขยายผลในการสร้างความร่วมมือกับมหาวิทยาลัยในการต่อยอดด้านการวิจัยและพัฒนา โดยการส่งเสริมการพัฒนานักวิจัยรุ่นใหม่ เพื่อเร่งผลิตบุคลากรที่เป็นพื้นฐานสำคัญในการพัฒนาอุตสาหกรรมเป้าหมายของประเทศ ทั้งนี้ งบประมาณที่ได้รับจัดสรรมีจำนวนลดลงอย่างต่อเนื่องทุกปี หากเป็นไปได้ ควรมีการพิจารณาถึงประโยชน์และมูลค่าที่เกิดขึ้นของโครงการ เพื่อให้มีการจัดสรรงบประมาณอย่างเหมาะสมต่อการขยายผลในระยะถัดไป เนื่องจากเป็นโครงการที่จะส่งผลกระทบ (Impact) เชิงบวกในระยะยาว และสามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย อาทิ กลุ่มนักศึกษาที่มีศักยภาพ ที่สามารถพัฒนา (Groom) เพื่อเป็นกำลังสำคัญของประเทศต่อไปได้

หน่วยงาน	โครงการ	งบประมาณที่ได้รับ (บาท)	ผลการเบิกจ่าย (บาท)	ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ
	โครงการสร้างและพัฒนาวิสาหกิจในระยะเริ่มต้น - เร่งสร้างวิสาหกิจเริ่มต้นด้วยเทคโนโลยีเชิงลึก (Deep Tech Startup Accelerator)	55,200,000	55,200,000	1) เป็นโครงการที่นำเอาเทคโนโลยีขั้นสูงเข้าไปสนับสนุน เตรียมความพร้อมและผลักดัน Startup ให้สามารถเติบโตได้ ทั้งนี้ หน่วยงานควรมีการบูรณาการความร่วมมือกับ กสอ. หรือ DEPA ที่มีโครงการส่งเสริมในลักษณะเดียวกัน เพื่อให้ลดความซ้ำซ้อนของโครงการและกลุ่มเป้าหมาย รวมถึงสามารถใช้ความเชี่ยวชาญของแต่ละหน่วยงานให้เกิดประโยชน์กับผู้ประกอบการมากที่สุด 2) หน่วยงานจะต้องเพิ่มกิจกรรมในการสร้างความรู้ความเข้าใจเรื่อง Deep Tech ในเบื้องต้นให้แก่ผู้ประกอบการเพื่อปูพื้นฐานให้ผู้เข้ารับบริการมีความรู้ในระดับที่ใกล้เคียงกันก่อนเข้ารับการพัฒนาในระดับที่สูงขึ้นต่อไป
	โครงการสร้างและพัฒนาวิสาหกิจในระยะเริ่มต้น - การพัฒนาวิสาหกิจเริ่มต้นช่วงเติบโตและการลงทุน	10,000,000	10,000,000	1) ควรหามาตรการเพิ่มเติม หรือประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการจ้างที่ปรึกษาทางการเงินให้กับผู้ประกอบการที่ได้เข้าร่วมโครงการ 2) หน่วยงานควรมีการบูรณาการความร่วมมือกับตลาดหลักทรัพย์ฯ ในการเข้ามาเป็นพี่เลี้ยงให้ความรู้กับผู้ประกอบการที่มีศักยภาพที่เข้าร่วมโครงการ เพื่อส่งเสริมให้ผู้ประกอบการสามารถประสบความสำเร็จในการระดมทุนตามเป้าหมายของโครงการได้
	โครงการสร้างและพัฒนาวิสาหกิจในระยะเริ่มต้น - การส่งเสริมวิสาหกิจเริ่มต้นสู่ตลาดต่างประเทศ (Go Global)	15,000,000	15,000,000	หน่วยงานควรมีการบูรณาการหรือสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานที่มีหน้าที่ส่งเสริมการตลาดต่างประเทศโดยตรงอย่างเช่น กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ ทั้งนี้ เพื่อใช้ประโยชน์จากเครือข่ายที่มีอยู่ของกรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ ที่จะสามารถเข้ามาสนับสนุนกิจกรรมนี้ของโครงการให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น
	โครงการพัฒนาสภาพแวดล้อมในการเริ่มต้นธุรกิจ - ศูนย์กลางวิสาหกิจเริ่มต้นระดับโลก (Global Hub)	50,000,000	50,000,000	อาจพิจารณาปรับตัวชี้วัดของโครงการเพิ่มเติม จากเดิมที่กำหนดเป็นพื้นที่ของการได้รับการพัฒนา เช่น ระดับความพึงพอใจของผู้เข้ารับบริการ มูลค่าการลงทุนที่เกิดขึ้นจริงของโครงการฯ การต่อยอดการพัฒนาหลังจากผู้เข้ารับบริการได้รับคำปรึกษาเชิงลึก (Consultancy Clinic) เป็นต้น
	โครงการพัฒนาสภาพแวดล้อมในการเริ่มต้นธุรกิจ - งาน Startup Thailand	50,000,000	50,000,000	1) การดำเนินโครงการมีลักษณะที่มีใช้เพียงแค่งานอีเว้นท์ออนไลน์ เท่านั้น หากแต่เป็นนโยบายส่งเสริมและสนับสนุนสตาร์ทอัพ ผู้ประกอบการนวัตกรรมอย่างรอบด้าน รวมทั้งเป็นเครื่องมือหนึ่งเพื่อสร้างความตระหนักถึงการใช้นวัตกรรมเพื่อรับมือภาวะวิกฤติ ได้เป็นอย่างดี 2) อาจพิจารณาปรับตัวชี้วัดของโครงการเพิ่มเติม เช่น การสร้างเครือข่ายทางธุรกิจและการลงทุน

หน่วยงาน	โครงการ	งบประมาณที่ได้รับ (บาท)	ผลการเบิกจ่าย (บาท)	ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ
17. สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม		141,748,400	126,011,700	
	โครงการสร้างและพัฒนาวิสาหกิจในระยะเริ่มต้น - สนับสนุนศูนย์บ่มเพาะวิสาหกิจและการถ่ายทอด เทคโนโลยี จากผลงานวิจัยของสถาบันอุดมศึกษา	82,048,400	66,338,100	1) การกำหนดสาขาของกลุ่มเป้าหมาย ควรนำแผนยุทธศาสตร์ของประเทศ มากำหนดให้สอดคล้องตามความเร่งด่วนของการพัฒนา ในมุมมองทิศทางธุรกิจ ใหม่ และอุตสาหกรรมแห่งอนาคต เพื่อผลักดันธุรกิจของคนรุ่นใหม่ ให้มีความ สอดคล้องกับความต้องการของภาคอุตสาหกรรม (Demand Driven) 2) เนื่องจากผู้ประกอบการรายเล็ก ส่วนมากประสบปัญหาเรื่องเงินทุน จึงควรมี การบูรณาการเพื่อช่วยเหลือผู้ประกอบการรายเล็ก เพื่อให้สามารถดำรงธุรกิจ ต่อไปได้ 3) พิจารณาการดำเนินงานในด้านการจัดกิจกรรมให้กลุ่ม Spin-off มีส่วนช่วย เป็นที่ปรึกษาและถ่ายทอดบทเรียนของความสำเร็จ (Success Case) แก่กลุ่ม Pre-Incubation และกลุ่ม Startup เพื่อให้สามารถเติบโตและพัฒนาไปได้ใน ทิศทางที่เหมาะสม
	โครงการพัฒนาสภาพแวดล้อมในการเริ่มต้นธุรกิจ - การส่งเสริมศักยภาพผู้ประกอบการธุรกิจ นวัตกรรมรายใหม่ระหว่างกิจการขนาดใหญ่และ มหาวิทยาลัย (Business Brotherhood)	59,700,000	59,673,600	1) เป็นโครงการที่มีศักยภาพสูงที่ควรให้ความสำคัญ เนื่องจาก เป็นการสร้าง ระบบนิเวศแห่งการเรียนรู้ (Learning Ecosystem) ที่ช่วยส่งเสริมให้ผู้เข้าร่วม โครงการได้ทดลองการทำผลิตภัณฑ์ต้นแบบจริง การสร้าง Connection กับ ธุรกิจขนาดใหญ่ และการร่วมทำงานกับทีมงานที่มีความสามารถของผู้เข้าร่วม โครงการ โดยผลลัพธ์ของการดำเนินงานมีแนวโน้มถึงการพัฒนา ต่อยอด เพิ่มขยายธุรกิจหลังการดำเนินงาน โดยบังชี้จากการได้รับเงินสนับสนุนจาก ภาคส่วนต่างๆ เช่น การสนับสนุนจากภาครัฐ และนักลงทุน (Angel Investor) หลังจากจบโครงการฯ 2) โครงการนี้เป็น Platform สำคัญที่ช่วยส่งเสริมกลุ่ม Startup ผลักดันให้ ผู้เข้าร่วมโครงการที่มีศักยภาพ สามารถต่อยอดและส่งเสริมการเป็น ผู้ประกอบการได้อย่างยั่งยืน จึงควรใช้เป็นตัวอย่างของการพัฒนาในภาพรวม การส่งเสริมในระดับประเทศ 3) อาจพิจารณาเชิญผู้ที่เคยเข้าร่วมโครงการที่ประสบความสำเร็จ มาถ่ายทอด เรื่องราว บทเรียนความสำเร็จ เพื่อกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้และเป็นตัวอย่างแก่ รุ่นต่อไปได้

หน่วยงาน	โครงการ	งบประมาณที่ได้รับ (บาท)	ผลการเบิกจ่าย (บาท)	ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ
18. สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ		527,000,000	527,000,000	
	โครงการสร้างและพัฒนาวิสาหกิจในระยะเริ่มต้น - สร้างและพัฒนาผู้ประกอบการด้านเทคโนโลยี และนวัตกรรม	4,000,000	4,000,000	1) ควรมีการสนับสนุนงบประมาณโครงการเป็นประจำทุกปี เพื่อให้สามารถพัฒนาผู้เข้าร่วมโครงการได้อย่างต่อเนื่องและไม่ขาดช่วง ประกอบกับขยายผลการบูรณาการความร่วมมือทั้งกับภาครัฐ ภาคเอกชน เพื่อสร้างชุมชน (Community) เพื่อแลกเปลี่ยน เรียนรู้ และเป็นพี่เลี้ยงให้แก่งานได้อย่างสม่ำเสมอ 2) หากเป็นไปได้ควรมีการปรับกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ หรือผ่อนปรน เรื่องการมีให้นางบประมาณไปสนับสนุนเพื่อวัตถุประสงค์ในการพาผู้ประกอบการที่เข้าร่วมโครงการขยายไปยังตลาดต่างประเทศ เพื่อให้สามารถบรรลุเป้าหมายในการเพิ่มขีดความสามารถและศักยภาพการแข่งขันให้ผู้ประกอบการธุรกิจด้านเทคโนโลยี สร้างความเชื่อมั่นในผลิตภัณฑ์และบริการนวัตกรรมไทยในตลาดในและตลาดประเทศได้
	โครงการพัฒนาสภาพแวดล้อมในการเริ่มต้นธุรกิจ - ยกระดับขีดความสามารถของศูนย์บ่มเพาะธุรกิจ เทคโนโลยี	5,000,000	5,000,000	1) อาจพิจารณาให้ความสำคัญกับการดำเนินงานด้านการสรรหาและพัฒนาเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์บ่มเพาะ ทั้งการวัดทักษะการวิเคราะห์ธุรกิจ ทักษะการเป็นให้คำปรึกษา (Consulting) เป็นต้น เพื่อให้ได้ผู้ปฏิบัติงานที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และสามารถแก้ปัญหา วิเคราะห์ธุรกิจได้อย่างเหมาะสม 2) อาจพิจารณานำข้อมูลผลการประเมิน มาติดตามต่อไปอย่างต่อเนื่องเพื่อประเมินผลว่า คะแนนประเมินในแต่ละด้านมีความสัมพันธ์กับผลลัพธ์ของการให้ การบ่มเพาะหรือไม่ เกิดผลความคุ้มค่าหลังจากการประเมินและให้คำแนะนำ พัฒนาเพียงใด เพื่อจัดเก็บบันทึกเป็นฐานข้อมูล (Data Base) สำหรับต่อยอด การพัฒนาได้ในระยะยาว
	โครงการพัฒนาสภาพแวดล้อมในการเริ่มต้นธุรกิจ - ยกระดับขีดความสามารถและพัฒนานักลงทุน เพื่อธุรกิจและนวัตกรรมใหม่	3,000,000	3,000,000	อาจพิจารณาเร่งรัดให้เกิดการจับคู่ทางธุรกิจระหว่างนักลงทุน (Angel Investor) และกลุ่ม Startup เพื่อเป็นต้นแบบ และอาจพิจารณาถ่ายทอดบทเรียนแห่ง ความสำเร็จ และแนวทางปฏิบัติที่ดีให้แก่กลุ่มทุนรายอื่นๆ กลุ่ม Startup และ ผู้ที่สนใจ เพื่อสร้างแรงจูงใจและกระตุ้นให้เกิดการต่อยอดการพัฒนา จนเกิดเป็น เครือข่ายกลุ่มนักลงทุน (Thailand Business Angel Network: TBAN) เพื่อ ผลักดันอุตสาหกรรม New S-curve และเชื่อมโยงไปสู่ระดับสากลได้
	โครงการยกระดับคุณภาพมาตรฐานสินค้าและ บริการ	10,000,000	10,000,000	1) สวทช. จำเป็นต้องพิจารณาเปรียบเทียบกับโครงการของหน่วยงานอื่นๆ เช่น กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม เนื่องจากที่ปรึกษาพบข้อสังเกตสำคัญ คือ มีลักษณะกิจกรรมใกล้เคียงและมีลักษณะซ้ำซ้อนกัน ทั้งนี้ หน่วยงานจะต้อง

หน่วยงาน	โครงการ	งบประมาณที่ได้รับ (บาท)	ผลการเบิกจ่าย (บาท)	ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ
	- พัฒนาศักยภาพการวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์ ฮาลาลของภาคอุตสาหกรรมไทย			แสดงถึงบริบทความแตกต่างในการดำเนินงาน เช่น มีการนำจุดแข็งของ สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ มาใช้เพื่อสร้างจุดเด่นที่ แตกต่างจากหน่วยงานอื่นที่ดำเนินงานในลักษณะคล้ายกัน เป็นต้น 2) ตัวชี้วัดที่ควรนำมาใช้ในการสะท้อนความสำเร็จ ได้แก่ • ผลิตภัณฑ์ใหม่ที่ได้รับการรับรองมาตรฐานฮาลาล • การลงทุนวิจัยพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ • ผลลัพธ์ด้านมูลค่าที่ผู้ประกอบการได้รับ เช่น ยอดขาย มูลค่าเพิ่ม จากการ พัฒนาผลิตภัณฑ์ การได้รับการรับรอง การส่งเสริมการตลาด เป็นต้น
	โครงการเพิ่มประสิทธิภาพ/ผลิตภาพ - สนับสนุนการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรม (Innovation and Technology Assistance Program : ITAP)	499,000,000	499,000,000	1) บทบาทของหน่วยงานมีความสำคัญต่อการยกระดับขีดความสามารถของ SME ในทุกระดับศักยภาพ และทุกประเภทของสถานประกอบการ ช่วยให้ SME เข้าถึงการใช้นวัตกรรมเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าและบริการได้ ทั้งนี้ จาก สถานการณ์ COVID-19 ส่งผลต่อผู้ประกอบการจำนวนมาก หน่วยงานอาจเข้า สอบถามถึงผลกระทบที่หน่วยงานได้รับเป็นสำคัญ และนำมาพิจารณาในการ ช่วยเหลือโดยประเมินความเป็นไปได้และความเหมาะสมของสถานประกอบ นั้นๆ ซึ่งอาจขยายกรอบกิจกรรมการเข้าอบรมช่วยเหลือในด้านต่างๆ เช่น การ ผลักดันเรื่องการใช้เทคโนโลยีนวัตกรรมเพื่อลดต้นทุนการผลิต การนำเทคโนโลยี นวัตกรรมเข้าช่วยให้เกิดการปรับตัวสอดคล้องกับสถานการณ์ ส่งเสริมให้ธุรกิจ สามารถอยู่รอดต่อไปได้ เป็นต้น 2) ผลักดันกลไกหรือมาตรการสนับสนุน เพื่อให้ผู้ประกอบการเกิดการนำ ผลงานวิจัยและพัฒนาไปใช้ประโยชน์อย่างเป็นรูปธรรม สร้างมูลค่า ลดต้นทุน ยกระดับศักยภาพได้อย่างแท้จริง เช่น มาตรการทางภาษี BOI การให้เงิน สนับสนุน การเข้าถึงแหล่งเงินทุน เป็นต้น เพื่อผลักดันให้เกิดการเข้าถึง เทคโนโลยีนวัตกรรมของผู้ประกอบการมากขึ้น รวมถึงการนำไปสู่การยกระดับ อุตสาหกรรม 4.0 3) หน่วยงานควรมีการจัดลำดับข้อมูลขีดความสามารถของผู้ประกอบการในแต่ละ กลุ่ม รวมถึงการจัดทำข้อมูล Profile ต่างๆ ของสถานประกอบการในแต่ละ แห่ง เช่น ผลกระทบจากสถานการณ์ COVID-19 ปัญหา อุปสรรค และความ ต้องการ ความคาดหวัง เพื่อนำไปวิเคราะห์ออกแบบมาตรการสนับสนุนให้ เหมาะสม รวมถึงการวางแผนทางการช่วยเหลือทางด้านเทคโนโลยีและ นวัตกรรมให้แก่ผู้ประกอบการได้ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมายของโครงการใน ระยะต่อไป

หน่วยงาน	โครงการ	งบประมาณที่ได้รับ (บาท)	ผลการเบิกจ่าย (บาท)	ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ
				4) หน่วยงานควรสร้างระบบการติดตามและประเมินผลการเติบโตของผู้ประกอบการที่ได้รับการสนับสนุน เช่น การนำไปใช้ประโยชน์ ความคุ้มค่า มูลค่าการลงทุนเพิ่ม มูลค่าของสินค้า ผลิตภัณฑ์ บริการ ที่เพิ่มขึ้น ตลอดจนความยั่งยืนที่เกิดขึ้น
	โครงการเพิ่มประสิทธิภาพ/ผลิตภาพ - สนับสนุนผู้ประกอบการให้ได้รับมาตรฐานกระบวนการผลิต และการบริการ Capability Maturity Model Integration (CMMI)	6,000,000	6,000,000	1) ควรผลักดันโครงการอย่างต่อเนื่องทั้งการขยายกลุ่มเป้าหมาย และการช่วยเหลือในการต่ออายุมาตรฐานแก่ผู้ประกอบการในทุกๆ ปี เนื่องจากการได้รับมาตรฐาน ถือเป็นโอกาสสำคัญในระยะยาว เพื่อสร้างความน่าเชื่อถือ สร้างมูลค่าทางธุรกิจ ส่งเสริมให้ผู้ประกอบการ SME ไทยเติบโต แข็งแรง ชำนาญได้ในระดับสากล นำไปสู่การสร้างขีดความสามารถทางการแข่งขัน 2) ขยายความร่วมมือกับหน่วยงานภาคส่วนต่างๆ เพื่อสร้างแรงจูงใจให้ผู้ประกอบการเข้ารับการพัฒนาเพื่อให้ได้รับมาตรฐาน CMMI มากขึ้น เช่น แหล่งเงินทุน การลดหย่อนภาษี และสิทธิประโยชน์ต่างๆ 3) ในกลุ่มผู้ประกอบการที่เข้ารับการพัฒนาแต่ยังไม่ได้รับมาตรฐาน CMMI หน่วยงานควรเข้าติดตาม สอบถาม และช่วยเหลือให้คำปรึกษาแก่ผู้ประกอบการอย่างใกล้ชิด และผลักดันให้ได้รับมาตรฐานตามเป้าหมาย 4) ควรเข้าติดตามผู้ประกอบการที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน CMMI อย่างต่อเนื่อง เพื่อพิจารณาถึงประโยชน์ที่ผู้ประกอบการได้รับจากการได้รับการรับรองมาตรฐาน CMMI เช่น การนำไปใช้ประโยชน์ การสร้างโอกาสการยกระดับศักยภาพ มูลค่าเพิ่มที่เกิดขึ้น และความคุ้มค่า
19. สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล	โครงการสร้างและพัฒนาวิสาหกิจในระยะเริ่มต้น - ส่งเสริมและสนับสนุนยกระดับผู้ประกอบการวิสาหกิจเริ่มต้นด้านดิจิทัล (Digital Startup)	52,133,600	52,133,600	1) หน่วยงานมีกระบวนการคัดเลือกผู้ประกอบการเพื่อเข้าร่วมโครงการ ซึ่งมีคณะกรรมการกลั่นกรอง และมีหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกที่เหมาะสมสอดคล้องกับวัตถุประสงค์โครงการ 2) การร่วมลงทุนของหน่วยงานกับผู้ประกอบการ ควรต้องมีกลไกในการติดตามผลการดำเนินงาน รวมถึงการตรวจสอบบัญชี เพื่อป้องกันการนำเงินไปใช้ผิดวัตถุประสงค์ 3) หน่วยงานควรมีการกำหนดวิธีการประเมินมูลค่าทางเศรษฐกิจของแต่ละ Platform ที่ได้รับการพัฒนา เพื่อสะท้อนถึงความสำเร็จที่เป็นรูปธรรมจากการเข้าไปส่งเสริมและสนับสนุน

หน่วยงาน	โครงการ	งบประมาณที่ได้รับ (บาท)	ผลการเบิกจ่าย (บาท)	ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ
20. สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจสร้างสรรค์ (องค์การมหาชน)		51,500,000	51,500,000	
	โครงการสร้างความพร้อมให้เยาวชนในการประกอบธุรกิจ - สร้างความพร้อมให้เยาวชนในการประกอบธุรกิจ	3,000,000	3,000,000	ควรมีการจัดประเด็นความสำคัญเร่งด่วน (Prioritize) ของความต้องการในการพัฒนาทักษะที่จำเป็นแก่ผู้ประกอบการ เพื่อให้หน่วยงานสามารถบริหารจัดการและมุ่งเน้น (Focus) การพัฒนาไปได้อย่างตรงจุด รวมถึงขยายผลการออกแบบให้ตรงต่อความต้องการของผู้ประกอบการในอนาคตได้
	โครงการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานสินค้าและบริการ - ยกระดับคุณภาพมาตรฐานสินค้าและบริการ วิสาหกิจรายย่อย	5,000,000	5,000,000	หน่วยงานมีกระบวนการในการพัฒนาและส่งเสริมผู้ประกอบการอย่างเป็นระบบ ตั้งแต่การให้ความรู้เรื่องความคิดเชิงสร้างสรรค์และการคิดเชิงออกแบบ การให้คำปรึกษาเชิงลึก การช่วยพัฒนาในขั้นการออกแบบไปจนถึงการพัฒนาผลิตภัณฑ์ต้นแบบให้ รวมถึงการใช้เครือข่ายของหน่วยงานในการสร้างช่องทางในการตลาดและการขายสินค้าให้กับผู้ประกอบการผ่านเทศกาลงานออกแบบกรุงเทพฯ ซึ่งสามารถช่วยสร้างโอกาสทางธุรกิจให้กับผู้ประกอบการได้
	โครงการยกระดับคุณภาพมาตรฐานสินค้าและบริการ - ยกระดับคุณภาพมาตรฐานสินค้าและบริการ วิสาหกิจขนาดย่อม	30,500,000	30,500,000	1) การพัฒนาผลิตภัณฑ์ หรือบริการ หรือสร้างผลิตภัณฑ์ หรือบริการใหม่ อาจพิจารณาในการนำหลัก BCG มาใช้เพิ่มเติมในการเชื่อมโยงด้านการตลาด เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาที่สอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) และยกระดับความสามารถในการแข่งขันได้ 2) ควรเน้นการประชาสัมพันธ์โครงการให้เข้าถึงกลุ่มผู้ประกอบการใหม่ โดยอาจเพิ่มช่องทางการสื่อสารผ่านหน่วยงานเครือข่ายต่างๆ ให้มากขึ้น
	โครงการยกระดับข้อมูลเพื่อ SME - ยกระดับข้อมูลเพื่อ SME	13,000,000	13,000,000	หน่วยงานควรมีกลไกในการติดตามการนำฐานข้อมูลไปใช้ประโยชน์ โดยใช้การสำรวจความพึงพอใจในการใช้บริการฐานข้อมูลดังกล่าว เพื่อนำข้อมูลมาปรับปรุงเนื้อหาและการให้บริการที่ตอบโจทย์กับความต้องการของผู้ประกอบการมากขึ้น
21. สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อม		771,773,300	743,660,634	
	งานจัดทำและปรับปรุงฐานข้อมูล SME ประเทศไทย	11,000,000	9,229,977	1) ควรมีการบริหารงบประมาณให้เหมาะสมกับงบประมาณที่ได้รับจัดสรร และดำเนินการให้แล้วเสร็จตามเป้าหมาย ทั้งนี้ ในส่วนของการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูล เฉพาะเรื่องที่น่าสนใจเชิงนโยบาย หากไม่มีการดำเนินการแล้วควรมีการปรับแผนการดำเนินงาน และไม่ควรถังงบประมาณเพื่อเอาไว้หากไม่มีการดำเนินงานจริง

หน่วยงาน	โครงการ	งบประมาณที่ได้รับ (บาท)	ผลการเบิกจ่าย (บาท)	ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ
				2) ควรมีการเชื่อมโยงการจัดการฐานข้อมูลให้เป็นไปตามกรอบของการจัดทำธรรมาภิบาลข้อมูล (Data Governance) เพื่อความถูกต้องสมบูรณ์ ความปลอดภัย สามารถเชื่อถือและค้นหาได้ง่าย ทั้งจากหน่วยงานที่นำข้อมูลไปประโยชน์ และประชาชนทั่วไป 3) ควรสำรวจความพึงพอใจในการใช้ข้อมูล ที่ครอบคลุมผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งหมด และประเมินประสิทธิภาพในการนำฐานข้อมูลที่ทำขึ้นมาใช้ในการประกอบการตัดสินใจของฝ่ายบริหาร
	โครงการศึกษาการประเมินมูลค่าทางเศรษฐกิจสำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม	4,000,000	3,992,750	1) ควรเพิ่มจำนวนกลุ่มตัวอย่างวิสาหกิจรายย่อยที่เข้าร่วมโครงการพัฒนาให้ได้ตามหลักวิชาการในการสุ่มตัวอย่าง เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างที่นำมาทำการประเมินมูลค่าทางเศรษฐกิจสำหรับกลุ่มวิสาหกิจรายย่อยมีเพียง 221 ราย จึงอาจไม่สะท้อนความเป็นจริงของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด จึงควรคำนึงเรื่องความสมบูรณ์ของข้อมูล และกระบวนการได้มาซึ่งข้อมูลที่มีความน่าเชื่อถือและเป็นไปตามหลักการ 2) ควรมีการติดตามผลลัพธ์หลังการนำผลการศึกษาไปใช้ในการประเมินมูลค่าทางเศรษฐกิจของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งในส่วนของความพึงพอใจ และความสมบูรณ์ของข้อมูล
	โครงการพัฒนาระบบฐานข้อมูลการประเมินความน่าเชื่อถือ SME (SME Credit Rating)	8,000,000	5,619,000	เป้าหมายที่ต้องการจะผลักดันการนำหลักเกณฑ์ที่มีลักษณะเป็น Non-Finance มาใช้เป็นส่วนหนึ่งในการพิจารณาให้สินเชื่อแก่ผู้ประกอบการ SME จำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากสถาบันการเงินต่างๆ เนื่องจากอำนาจในการพิจารณาให้สินเชื่อนั้นขึ้นอยู่กับนโยบายและหลักเกณฑ์ของสถาบันการเงินแต่ละแห่ง ดังนั้น การจะผลักดัน SME Credit Rating อาจจะต้องได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานที่กำกับนโยบายอย่างเช่นธนาคารแห่งประเทศไทย หรืออาจพิจารณาร่วมมือกับธนาคารเฉพาะกิจของรัฐ อาทิ SME Bank หรือธนาคารออมสิน เพื่อนำร่องในการนำหลักเกณฑ์ดังกล่าวไปใช้ต่อไป และหน่วยงานยังไม่ได้มีการดำเนินการต่อยอดใดๆ จากผลการศึกษา
	โครงการศึกษากฎหมายที่เอื้อและลดอุปสรรคต่อการประกอบธุรกิจของ SME	2,000,000	1,993,000	1) หน่วยงานต้องผลักดันผลการศึกษาไปสู่การแก้ไขปรับปรุงกฎหมาย ระเบียบต่างๆ เพื่อช่วยลดอุปสรรคและเอื้อต่อการประกอบธุรกิจ SME 2) อาจพิจารณาขยายขอบเขตการศึกษาไปยังสาขาธุรกิจอื่นๆ เพิ่มเติม โดยควรจัดลำดับความสำคัญในประเด็นที่ต้องได้รับการแก้ไข

หน่วยงาน	โครงการ	งบประมาณที่ได้รับ (บาท)	ผลการเบิกจ่าย (บาท)	ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ
	โครงการศูนย์ให้บริการ SME ครบวงจร (SME One-stop Service Center : OSS)	70,736,000	59,053,181	1) ศูนย์ OSS มีการสร้างความร่วมมือและเครือข่ายกับหน่วยงานในพื้นที่เพื่อสนับสนุนการให้บริการกับผู้ประกอบการ SME ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น 2) ศูนย์มีกระบวนการในการพัฒนาบุคลากรของศูนย์ให้มีความรู้ที่จะให้บริการและคำปรึกษาเบื้องต้นกับผู้ประกอบการ SME อย่างไรก็ตาม ศูนย์มีบุคลากรเจ้าหน้าที่จำกัด ศักยภาพของเจ้าหน้าที่เป็นประเด็นสำคัญที่ต้องพิจารณา เนื่องจากในอนาคตการขับเคลื่อนการทำงานในระดับพื้นที่จะมีมากขึ้น ดังนั้น อาจต้องพิจารณาวางบทบาทโครงสร้าง กลไกการขับเคลื่อนของศูนย์ให้เป็น Facilitator ในการประสานงานหน่วยงานต่างๆ การให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการ และติดตามสถานการณ์ SME ในพื้นที่
	งานพัฒนาองค์ความรู้สำหรับ SME (Knowledge Center)	5,000,000	4,873,100	1) ถือเป็นศูนย์กลางแหล่งเรียนรู้ที่สามารถสร้างองค์ความรู้ให้กับผู้ประกอบการ SME ได้ในทุกระดับ และเป็นช่องทางหนึ่งที่ SME สามารถนำความรู้ไปพัฒนาต่อยอดกิจการของตนเองได้ 2) หน่วยงานควรพิจารณาสร้างความร่วมมือ หรือเชื่อมโยงกับแหล่งเรียนรู้ หรือฐานข้อมูลอื่นๆ ที่เป็นประโยชน์กับ SME เพิ่มเติม นอกจากนี้เนื้อหาที่ศูนย์ฯ พัฒนาขึ้นมา
	โครงการพัฒนาระบบ SME Connex	2,500,000	2,494,000	1) เร่งประชาสัมพันธ์ให้ผู้ประกอบการ SME ดาวน์โหลดแอปพลิเคชันมาใช้เพิ่มขึ้น ซึ่งจะช่วยเพิ่มช่องทางการเข้าถึงข้อมูลต่างๆ ที่หน่วยงานต้องการสื่อสารให้กับผู้ประกอบการ 2) ควรเชื่อมโยงข้อมูลในระบบการสื่อสารของ สสว. ทั้ง website และ application เข้าด้วยกัน เพื่อให้เกิดความมีประสิทธิภาพในการสื่อสารข้อมูล กิจกรรม และสิทธิประโยชน์ต่างๆ ให้กับผู้ประกอบการ SME มากขึ้น
	โครงการพัฒนา SME PORTAL และระบบกลางในการให้บริการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม	7,587,400	7,229,750.22	1) ควรเพิ่มช่องทางการสื่อสารผ่าน Social Media มากขึ้น อาทิ Facebook เนื่องจากพฤติกรรมการใช้งานของคนเปลี่ยนไปจากเดิม ซึ่งจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการสื่อสาร และช่วยให้การเข้าถึงผู้ประกอบการได้ง่ายขึ้น 2) ควรเชื่อมโยงข้อมูลในระบบการสื่อสารของ สสว. ทั้ง website และ application เข้าด้วยกัน เพื่อให้มีประสิทธิภาพในการสื่อสารข้อมูล กิจกรรม และสิทธิประโยชน์ต่างๆ ให้กับผู้ประกอบการ SME มากขึ้น
	โครงการ Train the Coach	10,500,000	10,323,840	1) โครงการมีกระบวนการคัดเลือก coach ที่เป็นระบบ พร้อมทั้งมีการจัดอบรมและเตรียมความพร้อมให้กับ coach ก่อนที่จะเข้าไปให้คำปรึกษาแก่ผู้ประกอบการ

หน่วยงาน	โครงการ	งบประมาณที่ได้รับ (บาท)	ผลการเบิกจ่าย (บาท)	ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ
				2) โครงการมีฐานข้อมูลของ coach แยกเป็นหมวดหมู่ในแต่ละสาขาความเชี่ยวชาญ รวมถึงมีการสรุปผลการดำเนินงานของที่ปรึกษาทุกปีว่า มีความชำนาญด้านใดบ้าง นอกจากนี้ ในระบบฐานข้อมูลยังสามารถค้นหาข้อมูลที่ปรึกษาได้ ซึ่งช่วยอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ประกอบการในการค้นหาข้อมูล 3) โครงการมีระบบหรือกลไกในการติดตามประเมินผล coach ที่เข้าไปให้คำปรึกษาแก่ผู้ประกอบการ พร้อมทั้งแสดงข้อมูลผลงานในการเข้าไปให้คำปรึกษา เพื่อเป็นข้อมูลให้กับผู้ประกอบการในการตัดสินใจเลือกใช้บริการ 4) โครงการควรผลักดันให้เกิดเครือข่ายผู้ประกอบการที่ประสบความสำเร็จจากการเข้าร่วมโครงการ ซึ่งสามารถใช้เป็นต้นแบบ หรือสามารถเป็นพี่เลี้ยงให้กับผู้ประกอบการรายอื่นๆ ในพื้นที่ได้
	โครงการยกระดับศักยภาพ SME โดยพัฒนาระบบผู้ให้บริการทางธุรกิจ (Service Provider)	10,500,000	10,217,349.70	1) ระบบ BDS ที่พัฒนาขึ้นมาเป็นการวางกลไกในการให้บริการวินิจฉัยปัญหา/การให้คำปรึกษาแก่ผู้ประกอบการ SME จากผู้เชี่ยวชาญในภาคธุรกิจ โดยทางโครงการได้กำหนดคุณสมบัติของ BDS ว่าต้องเป็นนิติบุคคล มีข้อมูลทางการเงิน และอยู่ในระบบภาษี เพื่อสร้างความน่าเชื่อถือ 2) มีกระบวนการและหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกและมีการฝึกอบรมเพื่อเตรียมความพร้อมให้กับผู้ให้บริการ (service provider) เพื่อสร้างมาตรฐานในการให้คำปรึกษา 3) ผู้ประกอบการมีความกังวลในเรื่องค่าใช้จ่ายในการใช้บริการในบางเรื่อง ซึ่งมีค่าใช้จ่ายสูง ดังนั้น ควรพิจารณาเพิ่มเติมที่จะช่วยสนับสนุน หรือส่วนลดค่าใช้จ่ายดังกล่าว เพื่อให้ผู้ประกอบการสามารถเข้าถึงบริการได้มากขึ้น 4) ควรมีการจัดแบ่งประเภท/หมวดหมู่ของการให้บริการว่าเหมาะสมกับผู้ประกอบการกลุ่มใด เช่น Early Stage / Micro / Small/ Medium เป็นต้น 5) ควรมีการจัดทำฐานข้อมูล BDS โดยสำรวจศักยภาพ การบริการ การคิดค่าใช้จ่าย การมีผู้เชี่ยวชาญในสาขาต่างๆ และควรมีการขึ้นทะเบียนกับ สสว. มีระบบการเรตติ้งเพื่อสะท้อนคุณภาพ นอกจากนี้ สสว. ควรสร้างกลไก Demand เพื่อกระตุ้นการมาใช้บริการ BDS เพิ่มขึ้น
	โครงการพัฒนาผู้ประกอบการใหม่ (Early Stage)	119,175,000	118,890,110	1) การเข้าช่วยเหลือกลุ่มผู้ประกอบการใหม่ หรือ Early Stage มีข้อจำกัดหลายประการ ต่อการส่งเสริมให้ผู้ประกอบการนั้นสามารถสร้างธุรกิจได้ประสบความสำเร็จ เช่น ข้อจำกัดทางด้านการลงทุนหรือเครื่องจักร ข้อจำกัดทางด้านการผลิต การปรับปรุงสถานประกอบการ และการไม่สามารถผลิตสินค้าในจำนวนมากได้ เป็นต้น หน่วยงานอาจพิจารณาข้อจำกัดต่างๆ ของแต่ละกลุ่ม

หน่วยงาน	โครงการ	งบประมาณที่ได้รับ (บาท)	ผลการเบิกจ่าย (บาท)	ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ
				ผู้ประกอบการ แล้วนำมาพิจารณาการเข้าผลักดันและช่วยเหลือตามความสอดคล้องและเหมาะสม ผ่านการขยายความร่วมมือกับภาคส่วนต่างๆ ให้เพิ่มมากขึ้น เพื่อให้สามารถตอบโจทย์ตามความต้องการและความคาดหวังของผู้ประกอบการได้สูงมากขึ้นในระยะต่อไป 2) การเข้าติดตามกลุ่มผู้ประกอบการที่ได้รับการอบรมพัฒนา ถึงผลสำเร็จจากการนำองค์ความรู้ไปใช้นั้นเกิดขึ้นในมิติใดบ้าง เช่น ผลสำเร็จในการก่อตั้งธุรกิจ การลดต้นทุน กำลังการผลิตที่เพิ่มขึ้น การขยายธุรกิจ การปรับปรุงสถานประกอบการและกระบวนการผลิต เป็นต้น ตลอดจนประโยชน์และความคุ้มค่าที่ได้รับ รวมถึงกรณีศึกษาการไม่ประสบความสำเร็จจากปัจจัยหรือข้อจำกัดต่างๆ เพื่อนำมาขยายผลของกิจกรรมโครงการและขับเคลื่อนในระยะต่อไป 3) การแพร่ระบาดของ COVID-19 ส่งผลต่อผู้ประกอบการกลุ่ม Early Stage เป็นอย่างมากเนื่องจากการไม่มีเงินทุนหมุนเวียนที่มากนัก หน่วยงานอาจพิจารณาถึงการได้รับผลกระทบ และอาจต้องปรับรูปแบบกิจกรรมของโครงการ โดยมุ่งเน้นอบรมให้ความรู้ เพิ่มทักษะแก่ผู้ประกอบการต่อการแก้ไขสถานการณ์อย่างเร่งด่วนเพื่อประคองธุรกิจให้อยู่รอด อาทิเช่น การรับมือของธุรกิจกับสถานการณ์โควิด-19 การบริหารจัดการเมื่อยอดขายได้รับผลกระทบ การเปลี่ยนวิกฤตเป็นโอกาส การหาแหล่งเงินทุน และการรับมือต่อการเปลี่ยนแปลงหลังสถานการณ์ COVID-19
	โครงการพัฒนาผู้ประกอบการเพื่อสร้างความเข้มแข็งแก่ธุรกิจชุมชนตามแนวพระราชดำริ	5,000,000	5,000,000	1) เนื่องจากกลุ่มเป้าหมายหลักได้แก่ผู้ที่ต้องการสร้างอาชีพใหม่/สร้างรายได้ โดยมีกลุ่มเป้าหมายรองคือ ผู้ประกอบอาชีพที่ต้องการความรู้เพิ่มเติมเพื่อนำมาต่อยอดผลิตภัณฑ์/ขยายช่องทางการตลาด ดังนั้นในการจัดเก็บข้อมูลและการประเมินผลการดำเนินงาน ควรแยกเป็น 2 กลุ่ม เนื่องจากทั้งสองกลุ่มมีตัวบ่งชี้ความสำเร็จที่แตกต่างกันจะช่วยให้สามารถนำมาวิเคราะห์เพื่อพัฒนาและส่งเสริมผู้ประกอบการให้ตรงความต้องการที่ต่างกันมากขึ้น 2) สสว. ควรติดตามผลการดำเนินงานหลังเข้าร่วมโครงการ เช่น การนำไปใช้ในการสร้างอาชีพใหม่ รายได้ที่เพิ่มขึ้น ความยั่งยืนของการนำความรู้ไปใช้ 3) การดำเนินงานยังมีความซ้ำซ้อนกับหน่วยงานอื่นๆ เช่น กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน ที่มีเป้าหมายในการส่งเสริมการพัฒนาฝีมือแรงงาน ศักยภาพแรงงานสร้างอาชีพและการเป็นผู้ประกอบการ เป็นต้น
	โครงการสนับสนุนเครือข่าย SME	60,000,000	59,769,863	1) ในระยะต่อไปควรต้องมีการยกระดับกลุ่มคลัสเตอร์ เพื่อให้เชื่อมโยงกับอุตสาหกรรมขนาดใหญ่หรืออุตสาหกรรมเชิงพาณิชย์ ซึ่งผู้ประกอบการต้อง

หน่วยงาน	โครงการ	งบประมาณที่ได้รับ (บาท)	ผลการเบิกจ่าย (บาท)	ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ
				อาศัยการปรับตัวในด้านมาตรฐานการผลิตและการนำเทคโนโลยีเข้ามาปรับใช้ ทั้งนี้ หน่วยงานควรมีการส่งเสริมและพัฒนาขีดความสามารถ และประสิทธิภาพ ในด้านมาตรฐาน ผลิตภาพ หรือนวัตกรรมในด้านใดด้านหนึ่ง รวมถึงการพัฒนาบุคลากร 2) การดำเนินโครงการพบว่าเป็นการสนับสนุนให้เกิดเครือข่ายในระดับธุรกิจ ขนาดกลางและขนาดย่อม และวิสาหกิจชุมชนเท่านั้น ทั้งนี้ สสว. ในฐานะหน่วยงานเจ้าภาพหลัก ควรให้นโยบายในการผลักดันและยกระดับให้เกิดเป็นการรวมกลุ่มเชิงอุตสาหกรรม (Super Cluster) โดยการยกระดับกลุ่มอุตสาหกรรมเดิม ผลักดันสนับสนุนให้เกิดการต่อยอดสู่อุตสาหกรรมแห่งอนาคต ได้ ตลอดจนการส่งเสริมให้เกิดการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีที่เป็นของตนเอง 3) การดำเนินโครงการเป็นการสนับสนุนเครือข่าย SME ในกลุ่มธุรกิจ SME วิสาหกิจชุมชนดั้งเดิม ทั้งนี้ ควรมีการพิจารณาคัดเลือกกลุ่มอุตสาหกรรมที่เข้มแข็ง ที่มีแนวโน้มต่อยอดและเติบโตในเชิงพาณิชย์ได้ และเชื่อมโยงต่อยอดอุตสาหกรรมเป้าหมายในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ เช่น สาขาอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูป และอาหาร ซึ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่หน่วยงานจะต้องเข้าส่งเสริมพัฒนาในด้านต่างๆ รวมถึงมาตรฐานที่จำเป็น เพื่อยกระดับการนำสินค้าเข้าไปขายในโมเดิร์นเทรด และนำไปสู่การส่งออกได้ในอนาคต
	โครงการประกวด SME National Awards	11,000,000	10,830,900	1) ตัวชี้วัดที่กำหนดในโครงการ (ผู้ประกอบการผ่านเกณฑ์การพิจารณาคัดเลือก ไม่น้อยกว่า 30/50 ราย) ยังไม่สามารถสะท้อน ผลการดำเนินงานของ สสว. ได้จริง เนื่องจากการได้รับรางวัลขึ้นอยู่กับปัจจัยภายนอกอื่นๆ เช่น ความสามารถของผู้ประกอบการแต่ละราย และจำนวนคนที่สมัครในแต่ละปีไม่เท่ากันทำให้เกิดความแตกต่างในได้มาซึ่งผู้ประกอบการที่มีความสามารถ หากมีการระบุจำนวนราย อาจเปลี่ยนเป็นจำนวนผู้สมัคร เนื่องจากอยู่ในความควบคุมของ สสว. ในด้านของการเชิญชวน ประชาสัมพันธ์ 2) การนำความรู้ที่ได้รับจากการประกวดมาถ่ายทอดเป็นสิ่งที่สำคัญ โดยการนำจุดเด่นของแต่ละผู้ประกอบการมาศึกษาถึงปัจจัยที่ทำให้ประสบความสำเร็จ ซึ่งจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้ประกอบการรายอื่นๆ ที่จะได้นำองค์ความรู้ ประสบการณ์ที่ดีไปใช้ในการพัฒนาธุรกิจของตัวเอง

หน่วยงาน	โครงการ	งบประมาณที่ได้รับ (บาท)	ผลการเบิกจ่าย (บาท)	ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ
				3) สสว. ควรเก็บข้อมูลเชิงสถิติสำหรับผู้ประกอบการที่นำต้นแบบผู้ประกอบการที่ได้รับรางวัลไปใช้ประโยชน์ เช่น ความพึงพอใจต่อการนำความรู้ไปใช้ ยอดวิวของการเข้าชมคลิปผู้ประกอบการต้นแบบ เป็นต้น
	โครงการยกระดับผู้ประกอบการรายย่อย	16,954,100	16,905,450	1) การจัดทำผลิตภัณฑ์ต้นแบบให้กับผู้ประกอบการที่ได้รับการพัฒนาผลิตภัณฑ์และนำไปสำรวจความต้องการของผู้บริโภคต่อผลิตภัณฑ์ที่ได้รับการพัฒนานั้น จะก่อให้เกิดประโยชน์กับโครงการเป็นอย่างมาก ทั้งนี้ หากสามารถนำต้นแบบไปเผยแพร่ระหว่างผู้ประกอบการในกลุ่มเดียวกัน เพื่อสร้างเป็นเครือข่ายที่เข้มแข็งหรือขยายไปจนถึงการเป็นห่วงโซ่คุณค่าได้จะยิ่งทำให้เกิดการสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจเพิ่มสูงขึ้น และสร้างแรงจูงใจและกระตุ้นให้เกิดการต่อยอดการพัฒนาผลิตภัณฑ์มากขึ้น 2) โครงการมีประโยชน์ที่จะสนับสนุนการยกระดับผู้ประกอบการรายย่อย/วิสาหกิจชุมชน โดยการพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้เกิดมูลค่าเพิ่มและสอดคล้องกับความต้องการของตลาด และสามารถเพิ่มโอกาสช่องทางการตลาดให้กับผู้ประกอบการได้ อย่างไรก็ตามควรกำหนดแนวทางที่ชัดเจนในการส่งเสริมการตลาดที่สอดคล้องกับการพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่มีอัตลักษณ์ ได้รับความนิยมในปัจจุบัน และการส่งเสริมมาตรฐานของผลิตภัณฑ์ เช่น การวางแผนการทำงานร่วมกันของผู้ประกอบการ การส่งต่อ และนำผลิตภัณฑ์ที่ได้รับการพัฒนาเข้าสู่กระบวนการเชิงพาณิชย์ รวมทั้งการเลือกใช้ช่องทางการตลาดใหม่ๆ โดยเฉพาะการตลาดออนไลน์ (New marketing channels: online marketing) เพื่อให้สามารถต่อยอดผลิตภัณฑ์และรองรับสถานการณ์ตลาดในปัจจุบันที่ปรับเปลี่ยนเพื่อให้เกิดการพัฒนาผู้ประกอบการรายย่อยให้เป็นผู้ประกอบการมืออาชีพที่สามารถดำเนินธุรกิจได้อย่างยั่งยืนต่อไป
	โครงการส่งเสริมและพัฒนาธุรกิจระดับเติบโต (SME Regular Level)	114,381,900	113,167,454	1) หน่วยงานมีการวางแผนและปรับรูปแบบกิจกรรมให้สอดคล้องกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 ได้ดี 2) หน่วยงานมีกระบวนการกำหนดคุณสมบัติ กลุ่มเป้าหมาย และคัดเลือกผู้เข้าร่วมโครงการอย่างเป็นระบบ 3) โครงการมีกระบวนการศึกษา สืบค้นและจัดเก็บข้อมูลจากการดำเนินการในอดีต เพื่อนำมาปรับปรุงกิจกรรมในอนาคตให้มีความเหมาะสมและเกิดประสิทธิผล

หน่วยงาน	โครงการ	งบประมาณที่ได้รับ (บาท)	ผลการเบิกจ่าย (บาท)	ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ
				4) โครงการมีการคัดเลือกหน่วยร่วมดำเนินการที่มีความเชี่ยวชาญในสาขานั้นๆ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้โครงการประสบความสำเร็จ 5) กิจกรรมโครงการมีความเหมาะสมและตรงกับความต้องการของผู้ประกอบการ สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง จึงได้รับความสนใจจากผู้ประกอบการมาก อย่างไรก็ตาม การส่งเสริมด้านการตลาด สามารถดำเนินการผ่านรูปแบบการใช้บริการ BDS และหน่วยงานศูนย์บริการของภาครัฐ รวมถึงควรมีบริการข้อมูลเผยแพร่ด้านการตลาด นอกจากนี้ การพัฒนาด้านการตลาดเชิงลึกอาจนำกรณีศึกษาของ KOSME ประเทศเกาหลีใต้ เช่น Export Marketing Program และ Product Placement Marketing มาปรับใช้กับการส่งเสริม SME ของไทย
	โครงการส่งเสริมและพัฒนา SME ด้วยระบบบัญชีเดียว	22,662,000	22,353,000	1) การส่งเสริมและพัฒนา SME ด้วยระบบบัญชีเดียว มีความสำคัญต่อผู้ประกอบการในปัจจุบันเป็นอย่างมาก เนื่องจากช่วยให้ผู้ประกอบการมีความรู้ความเข้าใจด้านบัญชี สามารถนำเทคโนโลยีทางบัญชีออกวางงานทางบัญชีที่ถูกต้องครบถ้วน เพื่อใช้ในการวางแผนและสร้างรายได้ให้กับผู้ประกอบการ SME เพิ่มขึ้น 2) สามารถให้ความรู้และสร้างความเข้าใจในระบบภาษีอากรได้อย่างถูกต้อง สร้างจิตสำนึกในการใช้ระบบบัญชีเดียวให้แก่ผู้ประกอบการ SME รวมทั้งเรียนรู้วิธีการที่จะนำข้อมูลทางบัญชีมาคำนวณภาษี รวมถึงการใช้สิทธิประโยชน์ทางภาษีได้อย่างถูกต้องและเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้ 3) สสว. ควรให้ความสำคัญและเน้นผลักดันไปยังกลุ่มผู้ประกอบการวิสาหกิจรายย่อย/วิสาหกิจชุมชน เนื่องจากยังขาดความรู้ความชำนาญในการทำบัญชี จึงไม่ค่อยมีข้อมูลด้านการเงิน ส่งผลให้ไม่สามารถเข้าถึงสินเชื่อจากสถาบันการเงินได้ และไม่ได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนจากภาครัฐและจากแหล่งเงินทุนต่างๆ อย่างเหมาะสม
	โครงการพัฒนาสุดยอดเอสเอ็มอีจังหวัด (SME Provincial Champions)	49,962,500	49,794,670	1) กลุ่มเป้าหมายที่คัดเลือกมาจังหวัดละ 6 ราย ยังไม่สามารถสร้าง impact ในระดับจังหวัดได้เนื่องจากมีจำนวนน้อยมากเทียบกับผู้ประกอบการทั้งหมด ดังนั้น เพื่อให้เกิดการขยายผลต่อไปควรมีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องเพื่อนำมา เป็นต้นแบบ ถอดบทเรียน สร้างแบบอย่างที่ดีให้กับผู้ประกอบการอื่นๆ ในแต่ละพื้นที่ ซึ่งจะสามารถตอบโจทย์ในการสนับสนุนธุรกิจต้นแบบให้สามารถถ่ายทอดการจัดการความรู้ธุรกิจสู่ SME ในระดับภูมิภาคได้

หน่วยงาน	โครงการ	งบประมาณที่ได้รับ (บาท)	ผลการเบิกจ่าย (บาท)	ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ
				2) Application ที่ใช้สำหรับเชื่อมโยงผู้ประกอบการกับกลุ่มลูกค้า นักท่องเที่ยว ควรมีการศึกษาว่ามีความโดดเด่นแตกต่างจาก application ทั่วไปที่มีอยู่แล้วหรือไม่ นอกจากนั้นควรเก็บสถิติการเข้าใช้งานเพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการวิเคราะห์ และขับเคลื่อนเศรษฐกิจในระดับจังหวัดต่อไป 3) ควรมีการกำหนดหลักเกณฑ์หรือการประเมินผลในด้านการเป็นผู้มีอิทธิพล (influencer) ให้ผู้ประกอบการอื่น เช่น การสร้างต้นแบบ/แบบอย่าง ที่กิจการอื่นสามารถนำไปใช้ต่อ การเผยแพร่องค์ความรู้ สร้างผลิตภัณฑ์ใหม่ที่มีคุณค่า เป็นไอเดีย แรงบันดาลใจให้ผู้อื่นนำไปใช้ในแต่ละพื้นที่ได้มากขึ้น
	โครงการพัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อเพิ่มศักยภาพผู้ตลาดสากล	20,000,000	19,510,028	1) การดำเนินโครงการไม่บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย เนื่องจากหน่วยร่วมไม่มีหลักฐานการดำเนินงานที่สามารถอ้างอิงเป็นหลักฐานเชิงประจักษ์ในการลงพื้นที่ ดำเนินกิจกรรมการอบรมให้ความรู้แก่ผู้ประกอบการได้ และไม่สามารถวัดผลสำเร็จของการดำเนินงานในกิจกรรมได้ ทั้งนี้ ในการดำเนินงานปิดตัวไป หน่วยงานควรต้องมีการวางแผน วางกลุ่มเป้าหมายและกิจกรรมโครงการที่ชัดเจน รวมถึงจะต้องพิจารณาปัจจัยอื่นร่วมด้วย เช่น พิจารณาความพร้อมก่อนเริ่มดำเนินงาน และทีมงานโครงการ ความเสี่ยงข้อจำกัดด้านเวลา ค่าใช้จ่าย คุณภาพ และผลลัพธ์ตามวัตถุประสงค์ 2) การดำเนินโครงการมีวัตถุประสงค์ ในการส่งเสริมและผลักดันผู้ประกอบการในกลุ่ม Gastronomy Industry ทั้งนี้ พบว่าการดำเนินกิจกรรมโครงการและผลลัพธ์ของโครงการยังไม่สอดคล้องตามวัตถุประสงค์ ตลอดจนไม่สอดคล้องตามภารกิจของ สสว. ที่ซึ่งจะต้องมีกลไกการช่วยเหลือผู้ประกอบการที่มีความชัดเจนนำไปสู่การแก้ปัญหา ตอบสนองความต้องการ และการสร้างโอกาสในการพัฒนาแก่ผู้ประกอบการ เป็นต้น 3) ในการส่งเสริมและผลักดันผู้ประกอบการในกลุ่ม Gastronomy Industry ควรต้องปรับรูปแบบกิจกรรมนอกเหนือจากการอบรมให้ความรู้ โดยจะต้องเข้าถึงปัญหาและความต้องการของกลุ่มผู้ประกอบการในชุมชน และภาคเอกชน ซึ่งพบว่ายังขาดการสร้างสรรค์ สร้างแรงบันดาลใจ การสื่อสาร ถ่ายทอดเรื่องราว เพื่อนำไปสู่การต่อยอดทางด้านการท่องเที่ยว และการยกระดับศักยภาพของผู้ประกอบการในพื้นที่ อย่างไรก็ตาม กิจกรรมโครงการยังไม่สนับสนุนต่อวัตถุประสงค์เป้าหมายการพัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อเพิ่มศักยภาพผู้ตลาดสากล
	โครงการพัฒนาศักยภาพและช่องทางการตลาดเชิงลึกสำหรับผู้ประกอบการ SME	49,781,700	47,649,317	การบริหารโครงการและการจัดวางแผนกิจกรรมควรมีความยืดหยุ่น สามารถปรับวิธี แนวทางการดำเนินงานให้เหมาะสมกับสถานการณ์ได้อย่างมี

หน่วยงาน	โครงการ	งบประมาณที่ได้รับ (บาท)	ผลการเบิกจ่าย (บาท)	ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ
				ประสิทธิภาพ และมีขั้นตอนการปฏิบัติที่แน่ชัด เพื่อให้มีความรวดเร็ว สอดคล้องกับระยะเวลาการดำเนินโครงการ โดยเฉพาะกิจกรรมด้านตลาดที่ต้องการเตรียมความพร้อมล่วงหน้าก่อนการจัดกิจกรรมเป็นเวลานาน เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้ประกอบการ SME
	โครงการยกระดับธุรกิจเริ่มต้น (Boost Up New Entrepreneurs)	19,189,000	19,031,868	1) หน่วยงานอาจจัดเก็บข้อมูลในอดีตของกลุ่มผู้ประกอบการที่ได้รับการอบรมพัฒนาไปแล้ว ทั้งที่ประสบความสำเร็จ มีความเข้มแข็ง สามารถต่อยอดเชิงพาณิชย์ได้ และไม่ประสบความสำเร็จแล้วนำมาพิจารณาถึงจุดแข็งและจุดอ่อนในมิติต่างๆ เพื่อหาช่องว่างของการพัฒนาว่ามีปัจจัยได้บ้างที่ภาครัฐสามารถเข้าไปช่วยเหลือได้ โดยอาจเป็นช่องทางสำคัญที่หน่วยงานจะสามารถขยายความร่วมมือจากภาคส่วนต่างๆ ให้มากขึ้นได้ ทั้งนี้ เพื่อนำมาพัฒนาปรับปรุงกิจกรรมโครงการในระยะถัดไปให้ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายและตรงตามความต้องการได้มากที่สุด 2) ผลักดันและสนับสนุนผู้ประกอบการกลุ่มเป้าหมายในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่สอดคล้องตาม BCG Model ให้มากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล คือ การพัฒนาเศรษฐกิจแบบ “BCG Economy Model” ส่งเสริมองค์ความรู้ให้แก่ผู้ประกอบการที่มีศักยภาพพร้อมรับการพัฒนา ด้วยการให้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า สามารถนำทรัพยากรที่ใช้แล้วกลับมาใช้ใหม่ หรือปล่อยของเสียออกสู่สภาพแวดล้อมให้น้อยที่สุด ทั้งนี้ ควรวางเป้าหมายต่อการยกระดับศักยภาพผู้ประกอบการ ได้แก่ การเพิ่มมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าและบริการ การลดต้นทุน และเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต และการบริหารทุกทรัพยากรให้คุ้มค่าและคำนึงถึงสิ่งแวดล้อม
	โครงการพันธมิตรสร้างแบรนด์และธุรกิจเพื่อความยั่งยืนในการแข่งขัน (Born Strong)	13,457,100	13,340,750	1) กิจกรรมการดำเนินหลักของโครงการคือการสร้างแบรนด์ให้กับผู้ประกอบการพัฒนาผลิตภัณฑ์ จนถึงการตลาด ดังนั้นจึงใช้ระยะเวลาค่อนข้างยาวนานในการพัฒนา ซึ่งในปี 2563 โครงการได้คัดเลือกผู้ประกอบการใหม่เข้าร่วมโครงการ หลายรายยังมี Product concept ไม่ชัดเจนทำให้ต้องใช้ระยะเวลาในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ค่อนข้างนาน ส่งผลให้มีระยะเวลาในการนำผลิตภัณฑ์ออกทดสอบตลาดน้อย การดำเนินงานในปีถัดไปหน่วยงานจึงควรพิจารณาผู้เข้าร่วมโครงการที่มี Product concept ที่ชัดเจนจะทำให้มีระยะเวลาในการนำผลิตภัณฑ์ออกทดสอบตลาดได้นานขึ้น 2) การดำเนินโครงการยังมีความคล้ายคลึงกับศูนย์สร้างสรรคงานออกแบบ (TCDC) ซึ่ง สสว. ในฐานะเป็นหน่วยงานด้านนโยบายควรเป็นหน่วยงานที่ทำ

หน่วยงาน	โครงการ	งบประมาณที่ได้รับ (บาท)	ผลการเบิกจ่าย (บาท)	ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ
				หน้าที่พิจารณาเชื่อมโยงห่วงโซ่การดำเนินโครงการของหน่วยงานภายในแผนบูรณาการมากกว่าการลงมาดำเนินการด้วยตัวเอง เช่น สสว. เป็นผู้เชื่อมโยงระหว่างต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ เช่น ส่งต่อผลผลิตการดำเนินงานจากหน่วยงานที่ศึกษาค้นคว้างานวิจัย ไปยังกลางน้ำ (เช่น กสอ. สวทช.) โดยนำงานวิจัยมาใช้ช่วยเหลือ ปรับปรุง พัฒนาระบบการผลิต หรือผลิตภัณฑ์ ให้กับผู้ประกอบการ และเชื่อมต่อสู่ปลายน้ำ (เช่น กระทรวงพาณิชย์) ในการนำผลิตภัณฑ์ออกสู่ตลาด เป็นต้น 3) เนื่องจากผลการดำเนินงานในขณะนี้ เป็นการเริ่มต้น (initiate) ให้ผู้ประกอบการมีแนวคิด มีสไตล์ จุดเด่นของผลิตภัณฑ์ เป็นของตนเองในระดับแรกเริ่มเท่านั้น การติดตามผลควรพิจารณาในระยะยาวเช่น การสามารถในการสร้างแบรนด์ได้อย่างยั่งยืน การนำแนวคิดไปต่อยอด เพิ่มขยายผลิตภัณฑ์ การสามารถในการคงอัตลักษณ์ของแบรนด์ให้สามารถอยู่รอดได้ เป็นต้น
	โครงการเพิ่มศักยภาพผู้ประกอบการออนไลน์ด้วย Digital Marketing	110,000,000	109,953,428	1) หน่วยงานมีการดำเนินโครงการในการเพิ่มศักยภาพผู้ประกอบการออนไลน์ด้วย Digital Marketing ผ่านการอบรมให้ความรู้ ซึ่งผู้ประกอบการให้การตอบรับเป็นอย่างดี ทั้งนี้ ในระยะต่อไปการส่งเสริมการค้าตลาดออนไลน์ในด้านต่างๆ หน่วยงานควรพิจารณาตาม Trend และความต้องการของผู้บริโภคเป็นสำคัญ และขึ้นอยู่กับศักยภาพของผู้ประกอบการแต่ละราย ซึ่งกิจกรรมการอบรมและส่งเสริมผู้ประกอบการ ควรมีการส่งเสริมในการใช้เทคนิคและเครื่องมือการจัดการร้านค้า หรือเทคนิคการใช้เครื่องมือดิจิทัล ให้มากยิ่งขึ้น และควรใช้วิธีการส่งเสริมการค้าตลาดออนไลน์ในวิธีการที่หลากหลายผสมผสานกัน เพื่อให้ตอบสนองตามความต้องการและการใช้งานของผู้บริโภคให้ได้มากที่สุด เช่น การตอบคำถามอย่างรวดเร็ว การจัดส่งที่รวดเร็ว มีสินค้าในสต็อกพร้อมส่งตลอดเวลา เป็นต้น 2) หน่วยงานควรพิจารณาจากอุปสรรคต่างๆ ของผู้ประกอบการ ต่อการเข้าสู่ธุรกิจรูปแบบ E-Commerce เช่น เทคนิคการใช้งานและการปรับปรุงแบบให้สอดคล้องกับธุรกิจ ซึ่งพบว่าเป็นอุปสรรคที่ส่งผลกระทบมากที่สุดต่อการนำ E-Commerce มาใช้ในกิจการ อีกทั้งการขาดพื้นฐานความรู้และเทคโนโลยี การขาดบุคลากรที่มีความสามารถเพียงพอ การขาดความมั่นคงปลอดภัยในการใช้อินเทอร์เน็ตและระบบการชำระเงิน รวมถึงขาดความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายและข้อบังคับทางอิเล็กทรอนิกส์ หน่วยงานจึงต้องขยายรูปแบบกิจกรรมการ

หน่วยงาน	โครงการ	งบประมาณที่ได้รับ (บาท)	ผลการเบิกจ่าย (บาท)	ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ
				ส่งเสริมให้ครอบคลุมทุกมิติของปัญหาที่ผู้ประกอบการได้พบเจอ เนื่องจากปัจจุบันการใช้เครื่องมือทางออนไลน์ปัจจัยสำคัญสำหรับการอยู่รอดของธุรกิจ
	โครงการปั้นดาว	21,234,600	21,035,400	1) เนื่องจากการสื่อสารและประชาสัมพันธ์ให้ผู้ประกอบการทราบข้อมูลโครงการยังไม่ทั่วถึงในพื้นที่ ซึ่งเกิดจากระยะเวลาในการประชาสัมพันธ์น้อยเกินไป หน่วยงานอาจพิจารณาการใช้ระยะเวลาในการประชาสัมพันธ์โครงการล่วงหน้าก่อนเริ่มโครงการนานกว่าเดิม เพื่อให้มีระยะเวลาในการสื่อสารไปถึงผู้ประกอบการได้อย่างทั่วถึงมากยิ่งขึ้น 2) เนื่องจาก สสว. เป็นหน่วยงานด้านนโยบายการดำเนินโครงการจึงควรเป็นกิจกรรมที่จะสามารถส่งต่อบทเรียน ตัวอย่างของความสำเร็จในด้านการพัฒนากระบวนการ (กลไก) ที่สามารถพิสูจน์แล้วว่าเกิดประโยชน์ต่อผู้ประกอบการจริง และส่งต่อหน่วยงานภาครัฐอื่นๆ นำไปเป็นบทเรียน ประยุกต์ใช้ต่อ จะทำให้เกิดผลต่อเนื่องและสร้าง Impact ต่อผู้ประกอบการในวงกว้างมากยิ่งขึ้น 3) โครงการที่จัดทำยังมีความซ้ำซ้อนกับหน่วยงานอื่นๆ ที่ดำเนินการในลักษณะเดียวกัน เช่น กสอ. ซึ่งมีภารกิจเกี่ยวข้องโดยตรง และดำเนินการเป็นประจำ สสว. จึงควรพิจารณาการดำเนินการที่ สสว. มีความถนัดโดดเด่น สร้างความแตกต่างจากหน่วยงานอื่นๆ และมีจุดแข็งที่โดดเด่นกว่าหน่วยงานอื่นๆ มาใช้ในการพัฒนาผู้ประกอบการ เช่น การดำเนินการด้านโครงสร้างพื้นฐานเกี่ยวกับฐานข้อมูลผู้ประกอบการ งานศึกษาวิจัย หรือผลการศึกษาระบบการในการพัฒนาที่หน่วยงานอื่นๆ จะนำมาใช้ต่อไป เป็นต้น
	โครงการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากยุค 4.0	7,152,000	6,895,850	1) หน่วยงานควรพิจารณาตัวชี้วัดความสำเร็จในมิติของสหกรณ์ที่ได้รับการพัฒนาให้มากขึ้นในหลายๆ ด้าน เช่น สามารถเพิ่มยอดขาย สามารถลดต้นทุน สามารถเพิ่มช่องทางการจัดจำหน่ายได้อย่างต่อเนื่องเอง หลังจากได้รับการส่งเสริม เป็นต้น 2) หน่วยงานควรมีการพิจารณาถึงข้อจำกัดต่างๆ ของสหกรณ์ที่ไม่ได้รับการคัดเลือกให้เข้าสู่โครงการ เช่น ความไม่พร้อมต่อการส่งเสริมหรือพัฒนา ความไม่พร้อมการผลิต สถานที่ผลิต ผลิตภัณฑ์ บุคลากร การขนส่งหรือ ข้อจำกัดอื่นๆ ต่อการต่อยอดในเชิงพาณิชย์ โดยหน่วยงานควรเข้าติดตามถึงปัญหาอย่างใกล้ชิด แล้วเข้าช่วยเหลือให้ได้ตรงตามเป้าหมาย ความคาดหวังและความเหมาะสม 3) หน่วยงานอาจจัดเก็บข้อมูลในอดีตของกลุ่มประเภทสหกรณ์ที่ได้รับการอบรมพัฒนาไปแล้ว ทั้งที่ประสบความสำเร็จ มีความเข้มแข็ง สามารถต่อยอดเชิง

หน่วยงาน	โครงการ	งบประมาณที่ได้รับ (บาท)	ผลการเบิกจ่าย (บาท)	ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ
				พาณิชย์ได้ และไม่ประสบความสำเร็จแล้วนำมาพิจารณาถึงจุดแข็งและจุดอ่อน ในมิติต่างๆ เพื่อหาช่องว่างของการพัฒนาว่ามีปัจจัยได้บ้างที่ภาครัฐสามารถเข้าไปช่วยเหลือได้ โดยอาจเป็นช่องทางสำคัญที่หน่วยงานจะสามารถขยายความร่วมมือจากภาคส่วนต่างๆ ให้มากขึ้นได้ ทั้งนี้ เพื่อนำมาพัฒนาปรับปรุงกิจกรรมโครงการในระยะถัดไปให้ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายและตรงตามความต้องการได้มากที่สุด
22. สำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ	โครงการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม	9,900,000	9,900,000	โครงการ REAP Program - ผู้นำชุมชน และผู้นำ NODE มีความเข้มแข็งและมีความกระตือรือร้นสูง ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่จะช่วยให้การขับเคลื่อนโครงการประสบความสำเร็จ - หน่วยงานควรหา Business Model หรือสร้างแรงจูงใจให้ผู้เข้าร่วมโครงการเห็นถึงประโยชน์ที่จะได้รับร่วมกันจากการพัฒนา ซึ่งจะช่วยให้เกิดความยั่งยืนในชุมชน - การใช้ประโยชน์หรือการขยายผลจากชุมชนที่ประสบความสำเร็จ เพื่อเป็นต้นแบบให้กับชุมชนอื่นๆ ได้นำไปประยุกต์ใช้ สร้างการเรียนรู้ร่วมกัน/ถอดบทเรียนความสำเร็จร่วมกัน

❖ สรุปผลการประเมินความสำเร็จ ผลสัมฤทธิ์ และผลกระทบของแผนบูรณาการฯ ปี 2563 ต่อเป้าหมายยุทธศาสตร์ประเทศ

จากการติดตามประเมินผล ตามแผนบูรณาการส่งเสริม SME ปี 2563 สามารถสรุปเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ของประเทศ ดังนี้

ตารางที่ 4.4 ผลการดำเนินงานตามแผนบูรณาการส่งเสริม SME ปี 2563 ในประเด็นเป้าหมายยุทธศาสตร์ประเทศ

ตัวชี้วัด	ผลการดำเนินงาน
1. จำนวนผู้ประกอบการที่ได้รับการพัฒนาเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลง (ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี)	139,396 ราย
2. จำนวนผู้ประกอบการรายใหม่/ในระยะเริ่มต้นธุรกิจที่ได้รับการส่งเสริมพัฒนา (แผนส่งเสริม SME)	20,358 ราย
3. จำนวนการก่อตั้งวิสาหกิจเริ่มต้น (เป้าหมายร้อยละ 10) (แผนแม่บทฯ)	1,380 ราย
4. จำนวนผู้ประกอบการที่ได้รับการส่งเสริมและพัฒนาสู่ระดับสากล (ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี)	1,370 ราย/กิจการ
5. จำนวนผู้ประกอบการรายเล็กที่ได้รับการส่งเสริมและพัฒนาสู่ความเป็นมืออาชีพ (ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี)	32,247 ราย/กิจการ
6. จำนวนผู้ประกอบการที่ได้รับการส่งเสริมสู่พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ)	85,421 ราย
7. จำนวนบริษัทและนักศึกษาได้รับการพัฒนาศักยภาพ (แผนการปฏิรูปฯ)	20,358 ราย/กิจการ
8. จำนวนผู้ได้รับการส่งเสริมแบรนด์ (ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี)	72 แบรนด์
9. จำนวนการยื่นจดทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญา (แผนพัฒนาเศรษฐกิจฯ)	126 รายการ
10. จำนวนผู้ประกอบการที่สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุน (แผนส่งเสริม SME)	50 ราย
11. จำนวนผู้ประกอบการที่มีความเข้มแข็งมีศักยภาพออกสู่สากล (ขยายตลาดต่างประเทศได้ ขยายตลาดอื่นๆ ได้ สินค้าเดิมตลาดใหม่ สินค้าใหม่ตลาดเดิม) (ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี)	828 ราย
12. จำนวนผลิตภัณฑ์สร้างสรรค์ (แผนส่งเสริม SME)	2,598 ผลิตภัณฑ์
13. รายได้จาก e-commerce platform (แผนการปฏิรูปฯ)	รายได้รวม 448,000,000 บาท ผู้ประกอบการที่ชำระเงินผ่านระบบ อิเล็กทรอนิกส์ N/A
14. รายได้ของผู้ประกอบการและวิสาหกิจชุมชนเพิ่มขึ้น (แผนส่งเสริม SME)	11,854,773,125.74 บาท
15. การจ้างงานเพิ่มขึ้น (จำนวนและค่าใช้จ่ายการจ้างงาน)	125,461,783.00 บาท
16. ต้นทุนโลจิสติกส์ที่ลดลง	ไม่มีโครงการ
17. มูลค่าการลงทุนที่เพิ่มขึ้น	262,900,002.39 บาท

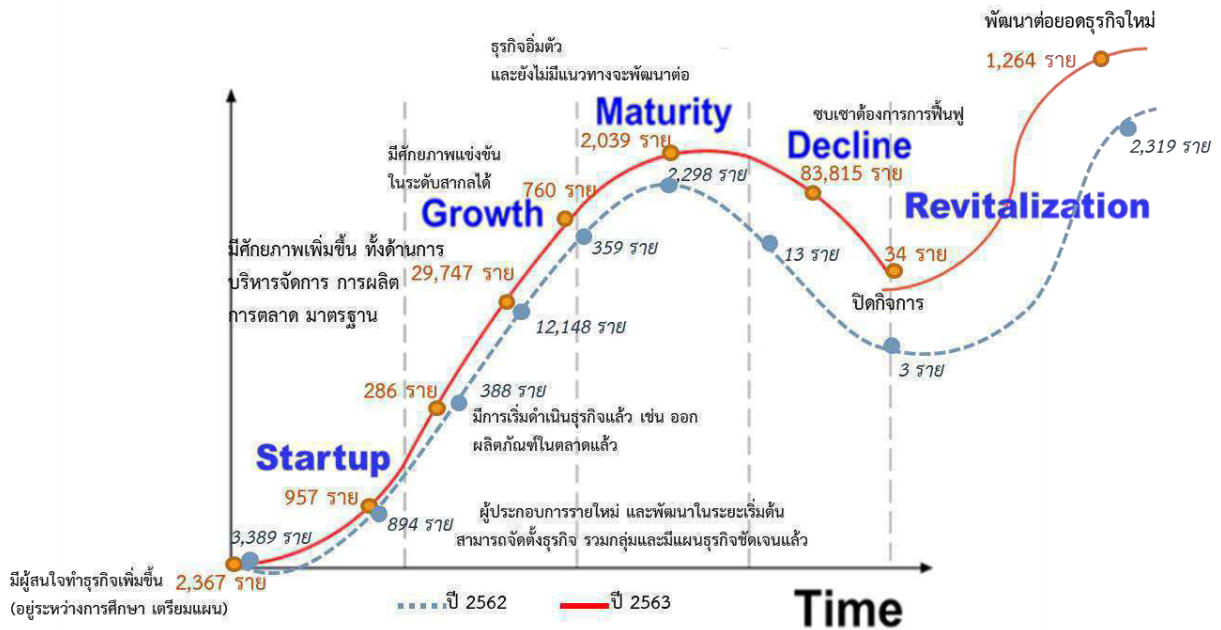
ตัวชี้วัด	ผลการดำเนินงาน
18. ผลผลิตทางการผลิตของปัจจัยการผลิต (ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี)	ต้นทุนการผลิตที่ลดลง 694,356,118.02 บาท ต้นทุนของเสียที่ลดลง 97,485,594.69 บาท
19. อัตราการขยายตัวของมูลค่าการส่งออก (ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี)	1,865,790.20 บาท
20. มูลค่าทางเศรษฐกิจ	13,036,842,413.86 บาท
21. สัดส่วน GDP SME ต่อ GDP ประเทศ	0.015%
22. มูลค่า GDP ในส่วนที่เกิดจากโครงการ	2,389,579,960 บาท

จากข้อมูลข้างต้นในภาพรวมจะเห็นได้ว่าการดำเนินโครงการภายใต้แผนงานบูรณาการส่งเสริม SME ปี 2563 ก่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามยุทธศาสตร์เป้าหมายของประเทศในหลายประเด็น เช่น การพัฒนาผู้ประกอบการใหม่ การพัฒนาวิสาหกิจเริ่มต้น/ธุรกิจในระยะเริ่มต้น การพัฒนาผู้ประกอบการที่มีศักยภาพสู่ระดับสากล การยกระดับผู้ประกอบการสู่ความเป็นมืออาชีพ การส่งเสริมพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ การส่งเสริมการเข้าถึงแหล่งเงินทุน เป็นต้น

ที่ปรึกษาที่มีข้อสังเกตว่าประเด็นเป้าหมายยุทธศาสตร์ของประเทศข้างต้น เป็นตัวชี้วัดผลผลิตที่สะท้อนการดำเนินงานของโครงการ ซึ่งมีการปรับเปลี่ยนไปในแต่ละปี อย่างไรก็ตาม ประเด็นเป้าหมายยุทธศาสตร์ของประเทศในบางตัวชี้วัดสามารถสะท้อนภาวะเศรษฐกิจของประเทศในระดับมหภาคให้เห็นได้อย่างชัดเจน ได้แก่ มูลค่าการลงทุนที่เพิ่มขึ้น อัตราการขยายตัวของมูลค่าการส่งออก และมูลค่าทางเศรษฐกิจ

โดยจากข้อมูลพบว่า ผลสัมฤทธิ์การดำเนินงานของตัวชี้วัดเหล่านี้ในปี 2563 ลดลงจากปี 2562 ค่อนข้างมาก ซึ่งสามารถสะท้อนให้เห็นถึงผลกระทบจากสถานการณ์โควิด-19 ได้ในระดับหนึ่ง กล่าวคือ มูลค่าการลงทุนที่เพิ่มขึ้น ลดลงจาก 1,854.25 ล้านบาท ในปี 2562 เหลือ 262.90 ล้านบาท ในปี 2563 หรือลดลงร้อยละ 85.82 ขณะเดียวกันอัตราการขยายตัวของมูลค่าการส่งออก ลดลงจาก 267.45 ล้านบาท ในปี 2562 เหลือ 1.87 ล้านบาท ในปี 2563 หรือลดลงถึงร้อยละ 99.32 ส่งผลให้มูลค่าทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นในปี 2563 ลดลงเหลือ 13,036.84 ล้านบาท หรือลดลงร้อยละ 8.39 เมื่อเทียบกับปี 2562

❖ ข้อมูลเปรียบเทียบผลการดำเนินกิจกรรมการส่งเสริมที่สะท้อน Life Cycle ของวิสาหกิจธุรกิจ

แผนภาพที่ 4.15 ผลการดำเนินกิจกรรมการส่งเสริมที่สะท้อน Life Cycle ของวิสาหกิจธุรกิจ ปี 2562-2563

แผนภาพที่ 4.15 แสดงผลการดำเนินกิจกรรมการส่งเสริมที่สะท้อน Life Cycle ของวิสาหกิจธุรกิจในปี 2562 – 2563 จากการประเมินผลและสุ่มเก็บข้อมูลผู้ประกอบการ พบว่า แผนงานบูรณาการส่งเสริม SME ในปี 2562 และปี 2563 มีผู้ประกอบการที่ได้รับการพัฒนาในช่วงต้นของวิสาหกิจธุรกิจไม่แตกต่างกันมากนัก กล่าวคือ สามารถสร้างผู้ประกอบการรายใหม่ให้เกิดขึ้นได้ไม่น้อยกว่า 3,389 ราย ในปี 2562 และ 2,367 ราย ในปี 2563 และสามารถผลักดันให้ผู้ประกอบการรายใหม่ที่เข้าสู่ระบบแล้วเป็นผู้ประกอบการที่มีศักยภาพเพิ่มขึ้นโดยคาดการณ์ว่าจะเริ่มดำเนินการธุรกิจได้ไม่น้อยกว่า 894 ราย ในปี 2562 และ 957 ราย ในปี 2563

สำหรับผู้ประกอบการที่ดำเนินธุรกิจมาระยะหนึ่งแล้ว พบว่า สามารถผลักดันผลิตภัณฑ์หรือบริการหรือธุรกิจออกสู่ตลาดได้ไม่น้อยกว่า 388 ราย ในปี 2562 และ 286 ราย ในปี 2563 สำหรับกลุ่มที่อยู่ในระบบการพัฒนาอยู่แล้ว ได้รับการพัฒนาและสามารถยกระดับความสามารถในการแข่งขันได้ทั้งการลดต้นทุนการผลิต การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต รวมทั้งการขยายฐานตลาดที่เกิดผลต่อธุรกิจเป็นรูปธรรมแล้วไม่น้อยกว่า 12,148 ราย ในปี 2562 และ 29,747 ราย ในปี 2563 และสำหรับกลุ่มที่กำลังเข้าสู่การยกระดับศักยภาพสู่ระดับสากล สามารถผลักดันสู่ระดับสากลได้ไม่น้อยกว่า 359 ราย ในปี 2562 และ 760 ราย ในปี 2563 ทั้งนี้ มีข้อสังเกตว่าผู้ประกอบการกลุ่มนี้แม้ว่าจะมีความพร้อมและศักยภาพที่จะเติบโตต่อไปได้ แต่ต้องพึงระวังผลกระทบจากสถานการณ์โควิด-19 ซึ่งเป็นอุปสรรคสำคัญที่อาจส่งผลกระทบต่อให้ไม่สามารถขยายธุรกิจได้ตามที่คาดหวัง

สำหรับกลุ่มที่ที่ปรึกษาเห็นว่าต้องการความช่วยเหลือเร่งด่วน เนื่องจากได้รับผลกระทบรุนแรงจากสถานการณ์โควิด-19 คือ กลุ่มธุรกิจเริ่มอึมครึมและยังไม่มีแนวทางจะพัฒนาต่อ ซึ่งมีจำนวนถึง 2,298 ราย ในปี 2562 และ 2,039 ราย ในปี 2563 รวมถึงกลุ่ม Decline หรือ Turnaround ซึ่งเป็นกลุ่มได้รับผลกระทบของโควิด-19 อย่างชัดเจน กล่าวคือ ในปี 2562 จำนวนธุรกิจที่เกิดขบเซาหลังการพัฒนามีจำนวนเพียง 13 ราย และปิดกิจการไปเพียง 3 ราย ขณะที่ในปี 2563 จำนวนธุรกิจที่ขบเซาเพิ่มขึ้นสูงถึง 83,815 ราย และปิดกิจการถึง 34 ราย นอกจากนี้ กลุ่มธุรกิจที่อึมครึมและต้องการต่อยอดธุรกิจพบว่าธุรกิจสามารถปรับตัวต่อยอดธุรกิจไปเองได้ 2,319 ราย ในปี 2562 และจำนวนลดลงเหลือเพียง 1,264 ราย ในปี 2563

ทั้งนี้ ที่ปรึกษาเห็นว่า ภายใต้วิกฤตการณ์แพร่ระบาดของ COVID-19 ที่สถานการณ์ยังไม่มีความแน่นอนผู้ประกอบการ SME ส่วนใหญ่ได้รับผลกระทบในทางลบต่อธุรกิจ และกระทบต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและการเติบโตของประเทศ ดังนั้น แนวทางการจัดทำกรอบแผนงาน จะต้องสอดคล้องกับสถานการณ์ ดังนี้

1. กรอบแผนการดำเนินงานในการส่งเสริมและพัฒนารวมทั้งให้ความช่วยเหลือ SME ควรสอดคล้องกับสถานการณ์และความจำเป็นเร่งด่วน ที่ปรึกษาเห็นว่าควรแบ่งออกเป็น 3 ช่วงระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การพร้อมรับในช่วงสถานการณ์ที่กระทบต่อเนื่องจากสถานการณ์ COVID-19 ซึ่งเป็นช่วงระยะเวลาที่ผู้ประกอบการต้องการสิ่งสำคัญ 3 ส่วน ได้แก่ รายได้ที่สามารถเข้ามาหล่อเลี้ยงธุรกิจ กระแสเงินสดหมุนเวียนในธุรกิจเพื่อให้เกิดสภาพคล่อง และการลดต้นทุน ค่าใช้จ่ายเพื่อให้มีเงินเพียงพอกับยอดขายที่ลดลง

ระยะที่ 2 การเตรียมความพร้อมการตลาดทันที เมื่อหากสถานการณ์ดีขึ้นก็สามารถผลักดันการจำหน่ายได้อย่างเต็มที่โดยภาครัฐ โดยเฉพาะหน่วยงานปลายน้ำ ควรเตรียมการวางแผนการดำเนินการจัดทำแผนการตลาด การกำหนดแคมเปญหรือรูปแบบการตลาดที่จะกระตุ้นบรรยากาศของการซื้อขาย ตลอดจนการกระตุ้นกำลังซื้อของผู้บริโภค

ระยะที่ 3 การเตรียมแผนและดำเนินการเพื่อก้าวสู่นาคตที่ยั่งยืน ซึ่งครอบคลุมทั้งการที่ผู้ประกอบการจะต้องปรับตัวให้พร้อมรับกับโครงสร้าง พฤติกรรมที่ต้องเปลี่ยนแปลงไป

การพัฒนาในรูปแบบแนวทางการส่งเสริมและพัฒนาผู้ประกอบการให้ Tailormade มากขึ้น เนื่องจากผู้ประกอบการแต่ละสาขาได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ที่แตกต่างกัน

โดยทั้ง 3 ระยะดังกล่าว ควรดำเนินการไปพร้อมกันและเตรียมความพร้อมล่วงหน้า ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรร่วมกันกำหนดเป้าหมายและกลยุทธ์ รวมทั้งแผนการดำเนินการแต่ละระยะ เพื่อวางแผนการจัดสรรงบประมาณให้เหมาะสม และจะช่วยให้การปรับแผนการดำเนินงานในระยะ 1-2 ปี สอดคล้องกับสถานการณ์และความต้องการของ SME ทั้งนี้ เป้าหมายสำคัญในช่วงของการสถานการณ์ COVID-19 การที่จะช่วยให้ SME สามารถรับมือ ปรับตัวประกอบธุรกิจ รักษาการจ้างงานไว้ และสามารถอยู่รอดได้อย่างเข้มแข็งและยั่งยืน ไม่ใช่การมุ่งเน้นการเติบโตของยอดขายเท่านั้น

2. การสร้างความชัดเจนและกำหนดขอบเขตการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณให้สอดคล้องกับสถานการณ์ เมื่อพิจารณายุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 กำหนดเป้าหมายและทิศทางของการพัฒนาเป็นไปตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติประเด็นผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่ ซึ่งที่ปรึกษามีข้อสังเกตว่า เป้าหมายของ

ยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณฯ บางประเด็นอาจไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ของ SME ที่ได้รับผลกระทบจาก COVID-19 รวมทั้งแนวทางการพัฒนาไม่ได้รับมุ่งเน้นเป้าหมาย ดังนั้น สว. ควรเข้าไปมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายและทิศทางยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี หรือมีการกำหนดขอบเขตทิศทางและเป้าหมายการพัฒนาตามนโยบายการจัดสรรงบประมาณให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น สอดคล้องกับสถานการณ์ SME การวางแผนงานและกรอบนโยบายที่จะต้องพิจารณาความสามารถ ความยืดหยุ่น และการตอบสนองต่อวิกฤติ หรือการเปลี่ยนแปลงได้อย่างรวดเร็ว ดังนั้น ทั้งกลไกการจัดทำแผนงานและกลไกการจัดสรรงบประมาณควรต้องรองรับการบริหารจัดการในช่วงสถานการณ์วิกฤติได้ด้วย

3. การกำหนดกรอบแนวทางควรนำไปสู่การวางแผนงานโครงการ ตลอดจนปัจจัยแวดล้อมต่างๆ เพื่อให้เหมาะสมกับการเติบโตของธุรกิจ โดยควรวิเคราะห์แนวทางการพัฒนายุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณ กับช่วงการพัฒนาของธุรกิจ เพื่อให้การผลักดันแผนงานโครงการต่างๆ สอดคล้องกับสถานะ (Stage) เป้าหมายและความต้องการของผู้ประกอบการแต่ละกลุ่มแต่ละช่วงของธุรกิจ เพื่อให้การนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพที่ชัดเจนมากขึ้น

4. การจัดเก็บข้อมูลการส่งเสริม SME ตามยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณ เมื่อพิจารณาตัวชี้วัดของเป้าหมายตามนโยบายการจัดสรรงบประมาณปี 2565 พบข้อสังเกตว่า มีผลการดำเนินงานที่ผ่านมาผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดส่วนใหญ่ต่ำกว่าเป้าหมายค่อนข้างมาก และจากสถานการณ์ COVID-19 ก็อาจส่งผลกระทบให้การบรรลุเป้าหมายบางตัวชี้วัดเป็นไปได้ยาก โดยการติดตามผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดควรมีการหารือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดเก็บข้อมูลตามตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ เพื่อสร้างความเข้าใจต่อนิยามแนวทางการเก็บข้อมูลผลการดำเนินงาน ข้อจำกัดที่พบของตัวชี้วัดเพื่อจะทบทวนในระยะต่อไป ตลอดจนการพิจารณาตัวชี้วัดหรือข้อมูลที่ต้องติดตามควบคุมเพื่อเป็นการเฝ้าระวังสะท้อนความก้าวหน้าหรือความเสี่ยงที่เกิดขึ้น จะเห็นได้ว่าสิ่งสำคัญคือการทำที่ สว. จะมีข้อมูลที่จะนำมาใช้ในการวิเคราะห์ถึงประสิทธิภาพ ประสิทธิผลของนโยบายหรือมาตรการ แผนงานโครงการส่งเสริมต่างๆ ของภาครัฐ และทบทวนกลยุทธ์การดำเนินงานในระยะต่อไปได้อย่างเหมาะสม

5. กลไกการขับเคลื่อนกิจกรรมการส่งเสริม SME และการจัดสรรงบประมาณ ควรดำเนินการในลักษณะโปรแกรมที่แบ่งตามประเด็นและเป้าหมาย (Program) ไม่ควรดำเนินการและจัดสรรงบประมาณเป็นรายโครงการ (Project) กล่าวคือ การให้งบประมาณเพื่อดำเนินการของหน่วยงานแต่ละแห่งนั้น สอดคล้องกับเป้าหมายที่ต้องการ และกรอบการดำเนินงานของหน่วยงานที่มีความชำนาญเฉพาะด้าน แต่หน่วยงานผู้ดำเนินการเป็นผู้กำหนดเองว่าจะดำเนินการโครงการย่อยๆ ในรูปแบบใดเพื่อให้บรรลุเป้าหมายร่วมกัน เช่นเดียวกับประเทศสิงคโปร์ ประเทศมาเลเซีย ที่มีการแก้ปัญหาโครงการที่ทับซ้อนกันและมีขนาดเล็กเกินไปที่จะสร้างความแตกต่างอย่างชัดเจนในการแก้ไขปัญหา โดยการออกแบบแผนแม่บทการส่งเสริมผู้ประกอบการ SME (SME Masterplan) ปี 2012-2020 ที่มุ่งเน้นนโยบายและการพัฒนาโครงการในเชิงกลยุทธ์ โดยได้มุ่งเน้นไปที่การสร้างผลลัพธ์ที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในเชิงบวกต่อการพัฒนา SME ผ่านการสร้างกลไกที่เรียกว่า โปรแกรมที่สร้างผลกระทบสูง (High-Impact Programs: HIPs)

❖ ผลการวิเคราะห์ผลกระทบเศรษฐกิจมหภาค

เครื่องมือที่จะนำมาใช้วิเคราะห์และประเมินผลแผนงานบูรณาการของสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) คือ ตารางปัจจัยการผลิตและผลผลิตของประเทศไทย (ตาราง IO) ซึ่งจัดทำขึ้นโดยสำนักงานพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ โดยแบ่งสาขาการผลิต (sector) ออกเป็น 180 สาขาการผลิต โครงสร้างของตาราง IO แสดงการหมุนเวียน (flow) ของสินค้าและบริการระหว่างสาขาการผลิตต่างๆ ของระบบเศรษฐกิจดังกล่าวข้างต้น จึงสามารถใช้ตารางปัจจัยการผลิตและผลผลิตในการวิเคราะห์โครงสร้างการผลิตสินค้าประเภทต่างๆ ในระบบเศรษฐกิจ เพื่อให้ทราบถึงความเชื่อมโยงระหว่างสาขาการผลิตต่างๆ และการเปลี่ยนแปลงกิจกรรมทางเศรษฐกิจในภาพรวมที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในสาขาใดสาขาหนึ่ง

การประเมินผลประโยชน์ของแผนงานบูรณาการที่มีต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศ แบ่งออกเป็น 1) ผลประโยชน์ทางตรงของการดำเนินโครงการกับผู้ประกอบการ เช่น ทำให้ผู้ประกอบการที่เข้าร่วมโครงการมีกำไรเพิ่มขึ้น มีการจ้างงานเพิ่มขึ้น นอกจากนั้นยังมี 2) ผลประโยชน์ทางอ้อมที่เกิดขึ้นกับผู้ประกอบการรายอื่นๆ ในระบบเศรษฐกิจอีกด้วย กล่าวคือ เมื่อกิจการของผู้ประกอบการที่ได้รับผลประโยชน์ทางตรงขยายตัวก็จะทำให้อุตสาหกรรมต้นน้ำและอุตสาหกรรมปลายน้ำที่เกี่ยวข้องมีการขยายตัวตามไปด้วย การวัดผลกระทบที่เกิดขึ้นจากความเชื่อมโยงระหว่างสาขาเศรษฐกิจต่างๆ สามารถคำนวณได้จากตัวคูณตาราง IO

เนื้อหาในบทนี้จะกล่าวถึงการแบ่งสาขาการผลิตและโครงสร้างของตาราง IO ที่ใช้ในการวิเคราะห์วิธีการคำนวณตัวคูณ IO การวัดผลกระทบทางตรง ผลกระทบทางอ้อม และผลกระทบต่อกิจกรรมทางเศรษฐกิจในภาพรวมเพื่อประเมินว่าการดำเนินแผนงานบูรณาการฯ จะทำให้มูลค่าผลผลิตของประเทศเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นเท่าไร

1. การแบ่งสาขาการผลิตในตารางปัจจัยการผลิตและผลผลิต

ข้อมูลตารางปัจจัยการผลิตและผลผลิต พ.ศ. 2558 (ตาราง IO) ของสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ มีการแบ่งสาขาการผลิตในระบบเศรษฐกิจออกเป็น 180 สาขา ครอบคลุมตั้งแต่ภาคการเกษตร เหมือนแร่ อุตสาหกรรมการผลิต และการบริการต่างๆ ในที่นี้จะทำการยุบรวมสาขาการผลิตจำนวน 180 สาขา เพื่อย่อขนาดตาราง IO ให้เหลือจำนวน 56 สาขา เพื่อให้ได้รายชื่อสาขาการผลิตที่เหมาะสมกับการวิเคราะห์ซึ่งสามารถจับคู่กับรหัสตารางปัจจัยการผลิตและผลผลิตขนาด 180 สาขาได้ตามที่แสดงในตารางที่ 4.5

ตาราง IO ขนาด 56 สาขาที่สร้างขึ้นครอบคลุมภาคการเกษตร (สาขา 1 ถึง 3) เหมือนแร่ (สาขา 4) ภาคอุตสาหกรรมจำนวน 29 สาขาตั้งแต่การผลิตอาหารไปจนถึงอัญมณีและเครื่องประดับ และอุตสาหกรรมอื่นๆ (สาขา 5 จนถึง 33) และสุดท้ายคือภาคบริการจำนวน 23 สาขา (สาขา 34 จนถึง 56) โดยที่คอลัมน์สุดท้ายในตารางที่ 4.5 แสดงสัดส่วนมูลค่าผลผลิตของแต่ละสาขา เมื่อพิจารณาจากค่าสัดส่วนผลผลิตแล้วพบว่าสาขาที่มีขนาดใหญ่ที่สุด 5 อันดับแรก ได้แก่ เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ ยานยนต์และชิ้นส่วน การค้าส่ง กิจการสาธารณูปโภค และอุตสาหกรรมอาหาร โดยมีสัดส่วนร้อยละ 9.62 6.07 5.50 5.26 และ 4.93 ตามลำดับ โดยตาราง IO จะแสดงความเชื่อมโยงกันระหว่างสาขาการผลิตเหล่านี้ทั้งในด้านความต้องการใช้สินค้าและบริการในการผลิต และการกระจายของสินค้าและบริการ

ตารางที่ 4.5 รายชื่อสาขาเศรษฐกิจในตารางปัจจัยการผลิตจำนวน 56 สาขา

สาขา	รหัส IO 180	ความหมาย	สัดส่วนมูลค่าผลผลิต (%)
1	001-017, 024-027	การปลูกพืช	4.05
2	018-023	การเลี้ยงสัตว์	1.05
3	028-029	การประมง	0.59
4	030-041	เหมืองแร่	1.77
5	042, 044, 047-058, 60	อาหาร	4.93
6	043	ปศุสัตว์แช่เย็นและแช่แข็ง	0.25
7	045	ผักและผลไม้กระป๋อง	0.35
8	046	ปลากระป๋องและอาหารทะเลกระป๋อง	0.62
9	059, 064	เครื่องดื่ม	0.63
10	061	อาหารสัตว์	0.17
11	062-063	สุราและเบียร์	1.22
12	065-066	ยาสูบ	0.28
13	067-074	สิ่งทอและเครื่องแต่งกาย	2.11
14	075-077	เครื่องหนังและรองเท้า	0.27
15	078-080	เฟอร์นิเจอร์ไม้ ผลิตภัณฑ์ไม้ และเครื่องเรือนไม้	0.55
16	081 - 082	ผลิตภัณฑ์กระดาษ	0.51
17	083	สิ่งพิมพ์	0.30
18	084, 086-087, 089, 091-092	เคมีภัณฑ์	2.62
19	085	ปุ๋ย	0.15
20	088	ยาสมุนไพร	0.36
21	090	เครื่องสำอาง	0.10
22	093-094	ปิโตรเลียม	3.79
23	095-097	ผลิตภัณฑ์ยาง	1.12
24	098	ผลิตภัณฑ์พลาสติก	1.21
25	099-100	แก้วและเซรามิก	0.57
26	101-104	อลูมิเนียม	0.87
27	105-111	เหล็กและโลหะการ	2.15
28	112-115	เครื่องจักรกล	1.49
29	116-122	เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์	9.12
30	123-124, 128	การผลิตยานยนต์อื่นๆ	0.36
31	125-127	ยานยนต์และชิ้นส่วน	6.07
32	129-131, 133-134	อุตสาหกรรมอื่นๆ	1.12
33	132	อัญมณีและเครื่องประดับ	2.09
34	135-137	สาธารณสุขโรค	5.26
35	138-139	การก่อสร้าง	1.99
36	140-144	การก่อสร้างสาธารณสุขโรค	1.56
37	145	ค้าส่ง	5.50
38	146	ค้าปลีก	4.33
39	147	ธุรกิจร้านอาหาร	2.73

สาขา	รหัส IO 180	ความหมาย	สัดส่วนมูลค่าผลผลิต (%)
40	148	ธุรกิจที่ฟักแรม	1.96
41	149-158	ธุรกิจขนส่งและโลจิสติกส์	4.69
42	159	โทรคมนาคม	1.15
43	160-162	สถาบันการเงินและการประกันภัย	4.07
44	163	บริการอสังหาริมทรัพย์	1.57
45	164	บริการด้านธุรกิจ	2.16
46	165-166	การบริหารราชการ	2.66
47	167-168	ธุรกิจการศึกษาและการวิจัย	2.63
48	169	ธุรกิจการแพทย์	1.60
49	170-171	สถาบันธุรกิจ	0.37
50	172-173	การผลิตและจัดจำหน่ายภาพยนตร์	0.10
51	174	วิทยุและโทรทัศน์	0.41
52	175	ห้องสมุดและพิพิธภัณฑ์	0.00
53	176	ธุรกิจกีฬาและนันทนาการ	0.39
54	177	ธุรกิจซ่อมบำรุง	0.68
55	178	การบริการส่วนบุคคล	0.66
56	179-180	การบริการอื่นๆ	0.68

2. โครงสร้างตารางปัจจัยการผลิตและผลผลิตและการคำนวณตัวคูณ (IO multiplier)

ตารางปัจจัยการผลิตและผลผลิต (ตาราง IO) แสดงข้อมูลว่าการผลิตสินค้าและบริการของสาขาการผลิตหนึ่งๆ จะต้องใช้ผลผลิตของสาขาการผลิตใดมาใช้เป็นปัจจัยการผลิต (intermediate inputs) เป็นมูลค่าเท่าใดและต้องจ่ายเป็นค่าปัจจัยการผลิตขั้นต้น (primary inputs) ในรูปของค่าตอบแทนบริการของแรงงานและทุน ซึ่งเรียกว่า มูลค่าเพิ่มเป็นมูลค่าเท่าใด ในขณะเดียวกันก็จะบอกให้ทราบว่า ผลผลิตของสาขาการผลิตหนึ่งๆ ได้ถูกจำหน่ายเพื่อนำไปใช้ในการผลิตในสาขาการผลิตใดบ้างเป็นมูลค่าเท่าใด

โครงสร้างของตาราง IO ขนาด 56 สาขาที่ใช้ในการวิเคราะห์แสดงในตารางที่ 4.6 โดยที่ X_{ij} สำหรับ $i, j = 1, 2, \dots, 56$ แสดงมูลค่าสินค้าของสาขาการผลิต i ที่ใช้เป็นปัจจัยชั้นกลางในสาขาการผลิต j และในขณะที่ V_j สำหรับ $i, j = 1, 2, \dots, 56$ คือมูลค่าเพิ่มในสาขาการผลิต j โดยที่มูลค่าเพิ่มประกอบด้วย ค่าจ้างแรงงาน ค่าตอบแทนการผลิต ค่าเสื่อมราคา และภาษีทางอ้อมสุทธิ ดังนั้นผลรวมตามแนวตั้งในแต่ละคอลัมน์เท่ากับต้นทุนการผลิตของแต่ละสาขาการผลิต ในขณะที่ F_i คือมูลค่าอุปสงค์ขั้นสุดท้ายต่อสินค้าและบริการของสาขาการผลิต i โดยที่อุปสงค์ขั้นสุดท้ายประกอบด้วย การบริโภคของครัวเรือน การบริโภคของรัฐบาล การสะสมทุน การส่งออกสุทธิ และการเปลี่ยนแปลงสินค้าคงเหลือ เมื่อรวมตามแนวนอนของแต่ละแถวจะได้มูลค่าผลผลิตของแต่ละสาขาการผลิต ภายใต้โครงสร้างของตาราง IO มีข้อกำหนดว่ามูลค่าผลผลิตของแต่ละสาขาจะต้องเท่ากับต้นทุนการผลิต หรือผลรวมตามแนวนอนในแต่ละแถวจะต้องเท่ากับผลรวมตามแนวตั้งในคอลัมน์ที่ตรงกัน

ตารางที่ 4.6 โครงสร้างของตารางปัจจัยการผลิตและผลผลิต (IO table)

	ความต้องการสินค้าและบริการ ชั้นกลางเพื่อใช้ในการผลิต (x_{ij})				อุปสงค์ขั้น สุดท้าย (F_i)	มูลค่า ผลผลิตรวม (Y_i)
สินค้าและบริการชั้นกลางที่ใช้ ในการผลิต (x_{ij})	$X_{1,1}$	$X_{1,2}$	...	$X_{1,56}$	F_1	Y_1
	$X_{2,1}$	$X_{2,2}$	...	$X_{2,56}$	F_2	Y_2
	⋮	⋮	...	⋮	⋮	⋮
	$X_{56,1}$	$X_{56,2}$	...	$X_{56,56}$	F_{56}	Y_{56}
	ค่าตอบแทนปัจจัย การผลิตขั้นต้น หรือ มูลค่าเพิ่มรวม (V_j)	V_1	V_2	...	V_{56}	ผลรวม =GDP
ต้นทุนการผลิตรวม (Y_j)	Y_1	Y_2	...	Y_{56}		

โครงสร้างตาราง IO ดังกล่าวสามารถแสดงให้อยู่ในรูปสมการได้โดยกำหนด Y_i แสดงมูลค่าผลผลิตรวมของแต่ละสาขา และ X_{ij} แสดงมูลค่าของผลผลิตของสาขา i ซึ่งถูกใช้เป็นปัจจัยการผลิตชั้นกลางสำหรับการผลิตในสาขา j และกำหนดให้ F_i แสดงมูลค่าอุปสงค์ขั้นสุดท้ายที่มีต่อสินค้าของสาขา i ดังนั้นการกระจายผลผลิตในด้านแวนอนสามารถเขียนให้อยู่ในรูปสมการได้ดังนี้

$$\sum_{j=1}^{56} X_{ij} + F_i = Y_i \quad \text{สำหรับ } i = 1, \dots, 56 \quad (1)$$

สมการนี้แสดงว่าผลรวมของมูลค่าอุปสงค์ต่อสินค้าชนิดที่ i เพื่อใช้เป็นปัจจัยชั้นกลางและมูลค่าอุปสงค์ขั้นสุดท้ายของสินค้าชนิดที่ i จะต้องเท่ากับมูลค่าผลผลิตรวมของสินค้าชนิดที่ i หรือเป็นเงื่อนไขว่าอุปสงค์รวมจะต้องเท่ากับอุปทานรวมในทุกสาขานั้นเอง

นอกจากนี้ตาราง IO ยังมีข้อสมมติที่สำคัญคือการใช้ปัจจัยการผลิตชั้นกลางมีสัดส่วนคงที่ต่อผลผลิตในแต่ละสาขา หรือกล่าวได้ว่าสินค้าที่เป็นปัจจัยการผลิตชั้นกลางแต่ละชนิดไม่สามารถใช้ทดแทนกันได้ ทำให้สามารถคำนวณค่าสัมประสิทธิ์สัดส่วนต้นทุนปัจจัยการผลิตชั้นกลางชนิดที่ i ต่อต้นทุนการผลิตรวมของสาขาที่ j ได้ดังนี้

$$a_{ij} = X_{ij}/Y_j \quad \text{สำหรับ } i, j = 1, 2, \dots, 56 \quad (2)$$

โดยที่ a_{ij} คือค่าสัมประสิทธิ์ปัจจัยการผลิตชั้นกลางชนิดที่ i ใช้ในการผลิตสินค้าสาขาการผลิต j (หรือมูลค่าของปัจจัยการผลิตจากสาขาการผลิตที่ i ที่ถูกใช้ในการผลิตสินค้าในสาขาการผลิตที่ j ทุกๆ 1 บาท) จาก การที่ระบบเศรษฐกิจมีมากมายหลายสาขา และแต่ละสาขาต่างก็มีความสัมพันธ์เกี่ยวโยงกันทั้งในลักษณะที่ต้องถูกใช้เป็นปัจจัยการผลิตของสาขาการผลิตอื่น และในลักษณะที่ต้องใช้ผลผลิตจากสาขาอื่นเป็นปัจจัยการผลิต

ในกรณีที่มีจำนวน 56 สาขา จะแสดงการกระจายผลผลิตตามแนวนอนในรูประบบสมการเชิงเส้นจำนวน 56 สมการได้ดังนี้

$$\begin{aligned} Y_1 &= a_{11}Y_1 + a_{12}Y_2 + \dots + a_{1n}Y_n + F_1 \\ Y_2 &= a_{21}Y_1 + a_{22}Y_2 + \dots + a_{2n}Y_n + F_2 \\ &\vdots \\ Y_{56} &= a_{56,1}Y_1 + a_{56,2}Y_2 + \dots + a_{56,56}Y_{56} + F_{56} \end{aligned} \quad (3)$$

หรือเขียนให้อยู่ในรูปเมทริกซ์ได้ดังนี้

$$\begin{aligned} \mathbf{Y} &= \mathbf{AY} + \mathbf{F} \\ \text{หรือ} \quad \mathbf{Y} &= (\mathbf{I} - \mathbf{A})^{-1} \mathbf{F} \end{aligned} \quad (4)$$

เมื่อ $\mathbf{I}$ คือเมทริกซ์เอกลักษณ์ (identity matrix) และ $\mathbf{A}$ คือเมทริกซ์ค่าสัมประสิทธิ์ปัจจัยการผลิตชั้นกลางที่ใช้ในการผลิตสินค้า (a_{ij}) และ $(\mathbf{I} - \mathbf{A})^{-1}$ คือเมทริกซ์ของค่าสัมประสิทธิ์ปัจจัยการผลิตทางตรงและทางอ้อม (direct and indirect coefficient matrix หรือ Leontief inverse matrix) ซึ่งแสดงถึงปริมาณการผลิตสินค้าของสาขาการผลิตที่ i ที่เพิ่มขึ้นโดยตรงและโดยอ้อม (Direct and indirect effects) เพื่อตอบสนองต่อการเพิ่มขึ้นในความต้องการขั้นสุดท้ายของสาขาการผลิตที่ j หนึ่งหน่วย ภายใต้ข้อสมมติว่า $\mathbf{A}$ มีค่าคงที่ทำให้สามารถคำนวณผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงอุปสงค์รวมต่อมูลค่าผลผลิตในแต่ละสาขาโดยใช้ตัวคูณ IO ได้ดังนี้

$$\Delta \mathbf{Y} = (\mathbf{I} - \mathbf{A})^{-1} \Delta \mathbf{F} \quad (5)$$

เมื่อ $\Delta \mathbf{Y}$ และ $\Delta \mathbf{F}$ คือเวกเตอร์แสดงการเปลี่ยนแปลงมูลค่าผลผลิตและมูลค่าอุปสงค์รวมตามลำดับค่าของ $\Delta \mathbf{Y}$ ในสมการ (5) แสดงผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงอุปสงค์รวมที่มีต่อผลผลิตรวมในระบบเศรษฐกิจ

นอกจากนี้ถ้ากำหนดให้ $\mathbf{V} = [V_1 \quad V_2 \quad \dots \quad V_n]$ คือเวกเตอร์แสดงมูลค่าเพิ่มในแต่ละสาขาการผลิตก็จะสามารถเขียนสมการแสดงผลบวกตามแนวตั้งในแต่ละสาขาในตาราง IO ได้ดังนี้

$$\begin{aligned} Y_1 &= e_{11}Y_1 + e_{12}Y_2 + \dots + e_{1n}Y_n + V_1 \\ Y_2 &= e_{21}Y_1 + e_{22}Y_2 + \dots + e_{2n}Y_n + V_2 \\ &\vdots \\ Y_n &= e_{n1}Y_1 + e_{n2}Y_2 + \dots + e_{nn}Y_n + V_n \end{aligned} \quad (6)$$

เมื่อ $e_{ij} = X_{ij}/Y_i$ คือสัมประสิทธิ์แสดงการกระจายของผลผลิตถ้ากำหนดให้ $\mathbf{E}$ คือเมทริกซ์ซึ่งมีสมาชิกคือ e_{ij} แล้ว ระบบสมการ (6) สามารถเขียนให้อยู่ในรูปของเมทริกซ์ได้ดังนี้

$$Y^T = Y^T E + V^T \tag{7}$$

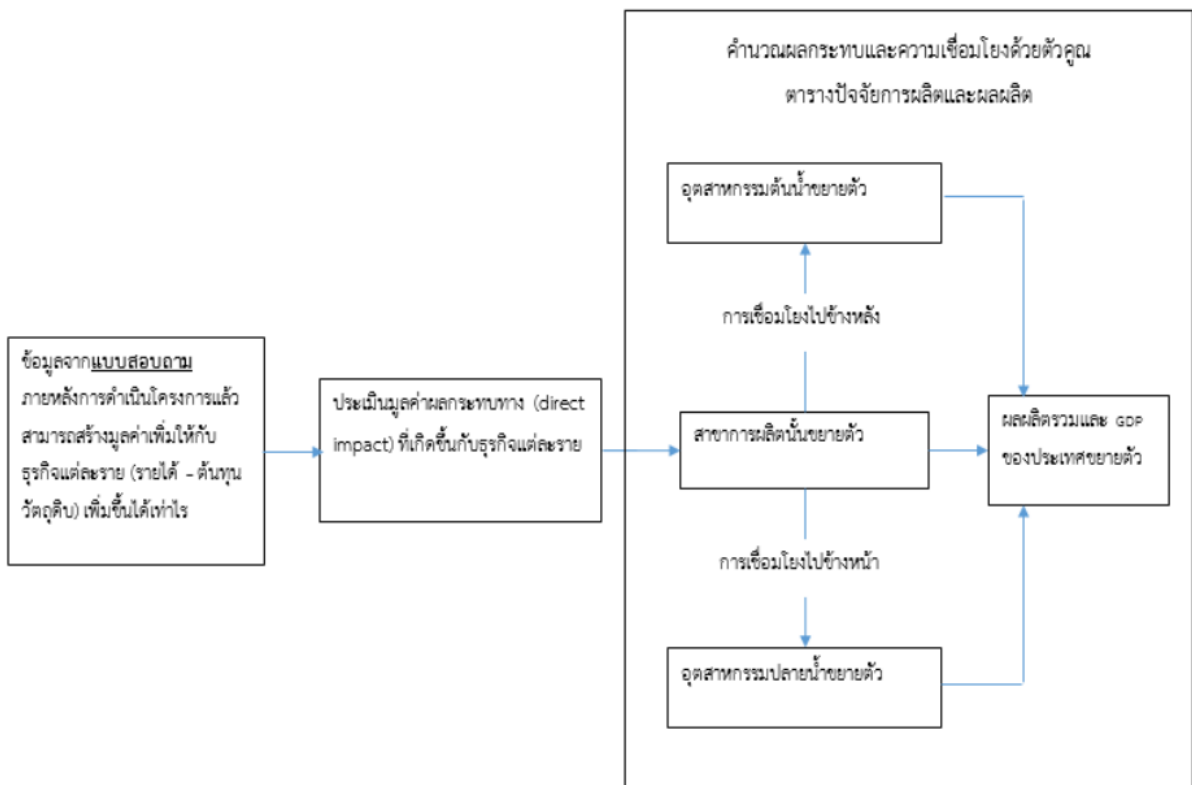
หรือ $Y^T = V^T (I - E)^{-1}$

ดังนั้นสามารถคำนวณผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงมูลค่าเพิ่มที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าเพิ่มที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงมูลค่าผลผลิตในแต่ละสาขาได้ว่า

$$\Delta Y^T = \Delta V^T (I - E)^{-1} \tag{8}$$

เมื่อ ΔV คือเวกเตอร์แสดงการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าเพิ่ม สมการ (8) แสดงผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงมูลค่าเพิ่มที่เชื่อมโยงไปยังผลผลิตสาขาต่างๆ โดย $(I - E)^{-1}$ เรียกว่า supply-driven input-output multiplier ซึ่งแสดงผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการที่สาขาการผลิตบางสาขามีการสร้างมูลค่าเพิ่มขึ้นแล้วมีผลผลักดันให้มูลค่าผลผลิตของสาขาการผลิตอื่นๆ และมูลค่ามูลค่าผลผลิตรวมในระบบเศรษฐกิจเพิ่มขึ้น

ตัวคูณในสมการ (8) สามารถนำมาใช้เพื่อประเมินผลกระทบจากการดำเนินแผนงานบูรณาการฯ ดังแนวคิดที่แสดงในภาพด้านล่าง วิธีการวิเคราะห์ผลกระทบต่อเศรษฐกิจในภาพรวมเริ่มต้นจากประเมินผลกระทบทางตรงจากการดำเนินแผนงานบูรณาการฯ ที่มีต่อผู้ประกอบการแต่ละรายโดยใช้วิธีการสำรวจและสัมภาษณ์ตัวอย่าง โดยประเมินว่าภายหลังจากดำเนินโครงการแล้วทำให้ผู้ประกอบการได้รับกำไรเพิ่มขึ้น มีต้นทุนลดลง และมีการจ้างงานเพิ่มขึ้น คิดเป็นมูลค่าเฉลี่ยต่อรายเท่าไร จากนั้นจึงนำมาคูณค่าเฉลี่ยต่อรายมาคูณด้วยจำนวนผู้ประกอบการที่ได้รับผลจากการดำเนินโครงการทั้งหมดในแต่ละสาขา ก็จะได้มูลค่าเพิ่ม (value added) ที่เพิ่มขึ้น (หรือ ΔV ในสมการ (8) ในแต่ละสาขา จากนั้นจะใช้สมการ (8) เพื่อคำนวณมูลค่าผลผลิตในระบบเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไปจากการดำเนินโครงการบูรณาการของ สสว. โดยผลผลิตที่เพิ่มขึ้นนั้นเกิดจากความเชื่อมโยงระหว่างอุตสาหกรรมต้นน้ำและอุตสาหกรรมปลายน้ำในระบบเศรษฐกิจ

3. ผลกระทบทางตรงจากการดำเนินโครงการของแผนงานบูรณาการฯ

การดำเนินแผนงานบูรณาการฯ ก่อให้เกิดประโยชน์ทางตรงกับผู้ประกอบการที่ได้รับการสนับสนุนในรูปของ กำไรที่เพิ่มขึ้น ต้นทุนที่ลดลง การจ้างงานที่เพิ่มขึ้น ฯลฯ ซึ่งผลประโยชน์เหล่านี้ถือเป็นมูลค่าเพิ่ม (value-added) ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของ GDP ของประเทศ การประเมินผลประโยชน์ทางตรงที่เกิดขึ้นกับผู้ประกอบการในสาขาต่างๆ โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างได้ผลดังแสดงในตารางที่ 4.7

เมื่อพิจารณาข้อมูลในตารางที่ 4.7 แล้วพบว่าผู้ประกอบการใน 25 สาขา ที่ได้รับประโยชน์ทางตรงจากการดำเนินแผนงานบูรณาการฯ โดยคิดเป็นประโยชน์ในรูปของกำไรที่เพิ่มขึ้นรวมทั้งสิ้น 1,388 ล้านบาท (จากการมีรายได้เพิ่มขึ้นและต้นทุนการผลิตลดลง) และมีการจ้างแรงงานเพิ่มขึ้นเป็นมูลค่า 125 ล้านบาท ดังนั้นการดำเนินแผนงานบูรณาการฯ ก่อให้เกิดมูลค่าเพิ่ม (value added) ของประเทศไทยเพิ่มขึ้นรวม 1,513 ล้านบาท โดยสาขาที่ได้รับประโยชน์ทางตรงและมีมูลค่าเพิ่มขยายตัวเพิ่มขึ้น มากที่สุด 5 อันดับแรก ได้แก่ อาหาร บริการอื่นๆ อุตสาหกรรมอื่นๆ ธุรกิจขนส่งและโลจิสติกส์ และสิ่งทอและเครื่องแต่งกาย โดยมีมูลค่าเพิ่มที่เพิ่มขึ้นของแต่ละสาขาเท่ากับ 562 391 132 60 และ 38 ล้านบาท ตามลำดับ มูลค่าเพิ่ม (value added) ที่เพิ่มขึ้นรวมที่แสดงในสดมภ์สุดท้ายของตารางที่ 4.7 คือ ΔV ในสมการ (8) ซึ่งสามารถใช้เพื่อคำนวณตัวคูณตาราง IO เพื่อประเมินผลกระทบต่อเศรษฐกิจในภาพรวมต่อไป

ตารางที่ 4.7 ผลกระทบทางตรงต่อสาขาการผลิตที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานภายใต้แผนงานบูรณาการฯ

หน่วย: บาท

สาขา	กำไรที่เพิ่มขึ้น	การจ้างงานที่เพิ่มขึ้น	รวมมูลค่าเพิ่มที่เพิ่มขึ้น
การปลูกพืช	8,080,928	105,084	8,186,012
การเลี้ยงสัตว์	3,281,189	24,888	3,306,077
การประมง	23,712	0	23,712
อาหาร	542,424,925	20,037,862	562,462,787
ผักและผลไม้กระป๋อง	161,133	0	161,133
ปลากระป๋องและอาหารทะเลกระป๋อง	615,847	0	615,847
สิ่งทอและเครื่องแต่งกาย	33,666,428	4,863,834	38,530,262
เครื่องหนังและรองเท้า	4,742,461	24,888	4,767,350
เฟอร์นิเจอร์ไม้ ผลิตภัณฑ์ไม้ และเครื่องเรือนไม้	10,144,706	96,788	10,241,494
ผลิตภัณฑ์กระดาษ	5,695,641	96,788	5,792,429
สิ่งพิมพ์	7,803,309	55,307	7,858,616
เคมีภัณฑ์	19,504,666	605,617	20,110,283
ปุ๋ย	219,714	0	219,714
ยาและสมุนไพร	14,469,859	135,503	14,605,362
เครื่องสำอาง	6,941,523	0	6,941,523
ผลิตภัณฑ์ยาง	3,055,959	0	3,055,959
ผลิตภัณฑ์พลาสติก	12,737,953	190,811	12,928,763
แก้วและเซรามิก	1,175,565	0	1,175,565
เหล็กและโลหะการ	17,084,869	732,824	17,817,693

สาขา	กำไรที่เพิ่มขึ้น	การจ้างงานที่เพิ่มขึ้น	รวมมูลค่าเพิ่มที่เพิ่มขึ้น
เครื่องจักรกล	18,569,072	525,421	19,094,493
เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์	16,092,851	373,325	16,466,177
ยานยนต์และชิ้นส่วน	12,422,576	160,392	12,582,967
อุตสาหกรรมอื่นๆ	113,910,199	18,512,238	132,422,438
อัญมณีและเครื่องประดับ	5,588,309	2,500,000	8,088,309
การก่อสร้าง	8,574,328	199,107	8,773,434
ค้าส่ง	20,917,994	973,411	21,891,405
ค้าปลีก	28,776,209	4,914,062	33,690,270
ธุรกิจร้านอาหาร	26,286,431	654,380	26,940,811
ธุรกิจที่พักแรม	18,644,643	3,654,913	22,299,555
ธุรกิจขนส่งและโลจิสติกส์	59,935,168	566,901	60,502,069
บริการด้านธุรกิจ	3,736,930	182,515	3,919,445
ธุรกิจการศึกษาและการวิจัย	3,667,407	33,184	3,700,592
ธุรกิจการแพทย์	14,538,157	38,715	14,576,872
ธุรกิจกีฬาและนันทนาการ	2,677,665	63,604	2,741,269
ธุรกิจซ่อมบำรุง	4,654,680	0	4,654,680
การบริการส่วนบุคคล	10,720,162	0	10,720,162
การบริการอื่นๆ	326,322,777	65,139,419	391,462,197
รวม	1,387,865,942	125,461,783	1,513,327,725

ที่มา: จากการคำนวณ

4. ผลกระทบโดยรวมต่อเศรษฐกิจของประเทศ

เมื่อใช้ตัวคูณตารางปัจจัยการผลิตและผลผลิต (IO multiplier) ดังแสดงในสมการ (8) ในการประเมินผลกระทบโดยรวมที่เกิดขึ้นกับสาขาการผลิตต่างๆ เมื่อสาขาการผลิตที่ได้รับการสนับสนุนมีการขยายตัว จะทำให้มีความต้องการใช้วัตถุดิบเพิ่มขึ้น ทำให้สาขาการผลิตที่เป็นอุตสาหกรรมต้นน้ำขยายตัวตาม (การเชื่อมโยงไปข้างหน้า) นอกจากนั้นจะมีผลผลักดันให้อุตสาหกรรมปลายน้ำขยายตัวอีกด้วย เนื่องจากอุตสาหกรรมปลายน้ำจะมีแหล่งวัตถุดิบในการผลิตเพิ่มขึ้น (การเชื่อมโยงไปข้างหน้า) ผลกระทบโดยรวมที่เกิดขึ้นกับสาขาการผลิตทั้งหมดแสดงในตารางที่ 4.8 โดยแยกเป็นผลกระทบทางตรง (ผลกระทบที่เกิดขึ้นกับผู้ประกอบการที่ได้รับผลประโยชน์จากการดำเนินแผนงานบูรณาการฯ ในรูปของกำไรที่เพิ่มขึ้นและการจ้างงานเพิ่มขึ้น) และผลกระทบทางอ้อม (ผลกระทบจากการเชื่อมโยงไปข้างหน้าและข้างหลัง) และผลผลิตที่เพิ่มขึ้นรวม (รวมผลกระทบทางตรงและทางอ้อม) ในแต่ละสาขา

จากการสำรวจข้อมูลพบว่า การดำเนินแผนงานบูรณาการฯ ก่อให้เกิดการเพิ่มขึ้นของมูลค่าเพิ่มใน 25 สาขา จากทั้งหมด 56 สาขา คิดเป็นมูลค่าทั้งสิ้น 1,513 ล้านบาท ซึ่งถือเป็นผลกระทบทางตรงที่เกิดขึ้น นอกจากนี้ สาขาการผลิตที่ได้รับประโยชน์ทางตรงจากการดำเนินแผนงานบูรณาการฯ มากที่สุด 5 อันดับแรก คือ อาหาร บริการอื่นๆ อุตสาหกรรมอื่นๆ ธุรกิจขนส่งและโลจิสติกส์ และสิ่งทอและเครื่องแต่งกาย ดังที่ได้กล่าวมาในหัวข้อที่ผ่านมา

จากการคำนวณด้วยตารางปัจจัยการและผลผลิตพบว่า สาขาที่ได้รับผลกระทบทางอ้อมจากการดำเนินแผนงานบูรณาการฯ มากที่สุด 5 อันดับแรก ได้แก่ อาหาร ธุรกิจร้านอาหาร เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ ธุรกิจขนส่งและโลจิสติกส์ และยานยนต์และชิ้นส่วน โดยมีมูลค่าผลผลิตในระบบเศรษฐกิจเพิ่มขึ้นรวมทุกสาขา (ผลทางอ้อมรวม) เท่ากับ 876 ล้านบาท

เมื่อพิจารณาผลรวมของมูลค่าผลผลิตที่เพิ่มขึ้นแล้วพบว่าสาขาการผลิตที่มีการขยายตัวสูงสุด 5 อันดับแรก คือ อาหาร การบริการอื่นๆ อุตสาหกรรมอื่นๆ ธุรกิจขนส่งและโลจิสติกส์ และธุรกิจร้านอาหาร ตามลำดับ โดยมีผลผลิตที่เพิ่มขึ้นคิดเป็นมูลค่าเท่ากับ 655 408 149 104 และ 103 ล้านบาท ตามลำดับ ในขณะที่ สาขาที่มีการขยายตัวน้อยที่สุด ได้แก่ อาหารสัตว์ การบริหารราชการ ปุ๋ย ยาสูบ และห้องสมุดและพิพิธภัณฑ์ ตามลำดับ เนื่องจากสาขาเหล่านี้ไม่มีผู้ประกอบการที่ได้รับประโยชน์ทางตรงจากการดำเนินแผนงานบูรณาการฯ และมีความเชื่อมโยงกับสาขาอื่นๆ น้อยมาก

สำหรับผลกระทบโดยรวมจากการดำเนินแผนงานบูรณาการฯ ที่เกิดขึ้นในระบบเศรษฐกิจ คือ สามารถทำให้มูลค่าผลผลิตรวมของประเทศเพิ่มขึ้นรวมทั้งสิ้นเท่ากับ 2,389 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 0.015 ของ GDP ในปี พ.ศ. 2562 (GDP ปี พ.ศ. 2563 มีมูลค่า 15.70 ล้านล้านบาท)

ตารางที่ 4.8 ผลกระทบจากการดำเนินแผนงานบูรณาการฯ ที่เกิดขึ้นต่อสาขาเศรษฐกิจต่างๆ ในภาพรวม

หน่วย: บาท

สาขา	ผลทางตรง	ผลทางอ้อม	ผลกระทบรวม
การปลูกพืช	8,186,012	11,718,119	19,904,131
การเลี้ยงสัตว์	3,306,077	21,294,823	24,600,900
การประมง	23,712	5,441,760	5,465,472
เหมืองแร่	0	7,947,536	7,947,536
อาหาร	562,462,787	92,591,951	655,054,738
ปศุสัตว์แช่เย็นและแช่แข็ง	0	24,335,583	24,335,583
ผักและผลไม้กระป๋อง	161,133	7,042,260	7,203,393
ปลากระป๋องและอาหารทะเลกระป๋อง	615,847	7,815,266	8,431,114
เครื่องดื่ม	0	19,923,851	19,923,851
อาหารสัตว์	0	2,275,938	2,275,938
สุราและเบียร์	0	14,964,561	14,964,561
ยาสูบ	0	629,084	629,084
สิ่งทอและเครื่องแต่งกาย	38,530,262	29,992,055	68,522,317
เครื่องหนังและรองเท้า	4,767,350	2,498,412	7,265,762
เฟอร์นิเจอร์ไม้ ผลิตภัณฑ์ไม้ และเครื่องเรือนไม้	10,241,494	4,902,768	15,144,261

สาขา	ผลทางตรง	ผลทางอ้อม	ผลกระทบรวม
ผลิตภัณฑ์กระดาษ	5,792,429	5,522,643	11,315,072
สิ่งพิมพ์	7,858,616	3,011,060	10,869,676
เคมีภัณฑ์	20,110,283	25,358,199	45,468,482
ปุ๋ย	219,714	1,011,540	1,231,254
ยาและสมุนไพร	14,605,362	5,714,052	20,319,414
เครื่องสำอาง	6,941,523	1,325,948	8,267,471
ปิโตรเลียม	0	4,665,691	4,665,691
ผลิตภัณฑ์ยาง	3,055,959	7,252,557	10,308,516
ผลิตภัณฑ์พลาสติก	12,928,763	11,049,188	23,977,952
แก้วและเซรามิก	1,175,565	7,455,813	8,631,378
โลหะ	0	8,761,078	8,761,078
เหล็กและโลหะการ	17,817,693	15,361,321	33,179,014
เครื่องจักรกล	19,094,493	9,821,544	28,916,037
เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์	16,466,177	45,954,049	62,420,225
การผลิตยานยนต์อื่น ๆ	0	3,321,375	3,321,375
ยานยนต์และชิ้นส่วน	12,582,967	34,251,450	46,834,417
อุตสาหกรรมอื่นๆ	132,422,438	17,400,996	149,823,433
อัญมณีและเครื่องประดับ	8,088,309	9,471,385	17,559,694
สาธารณสุขโรค	0	24,298,360	24,298,360
การก่อสร้าง	8,773,434	15,818,769	24,592,204
การก่อสร้างสาธารณสุขโรค	0	13,715,756	13,715,756
ค้าส่ง	21,891,405	21,225,568	43,116,973
ค้าปลีก	33,690,270	22,571,254	56,261,524
ธุรกิจร้านอาหาร	26,940,811	76,526,984	103,467,795
ธุรกิจที่พักแรม	22,299,555	23,906,115	46,205,671
ธุรกิจขนส่งและโลจิสติกส์	60,502,069	44,155,850	104,657,920
โทรคมนาคม	0	4,883,244	4,883,244
สถาบันการเงินและการประกันภัย	0	29,972,796	29,972,796
บริการอสังหาริมทรัพย์	0	8,660,646	8,660,646
บริการด้านธุรกิจ	3,919,445	28,711,969	32,631,414
การบริหารราชการ	0	1,356,429	1,356,429
ธุรกิจการศึกษาและการวิจัย	3,700,592	19,677,224	23,377,816
ธุรกิจการแพทย์	14,576,872	20,504,076	35,080,949
สถาบันธุรกิจ	0	4,712,587	4,712,587
การผลิตและจัดจำหน่ายภาพยนตร์	0	5,807,172	5,807,172
วิทยุและโทรทัศน์	0	6,318,013	6,318,013

สาขา	ผลทางตรง	ผลทางอ้อม	ผลกระทบรวม
ห้องสมุดและพิพิธภัณฑ์	0	3,122	3,122
ธุรกิจกีฬาและนันทนาการ	2,741,269	4,760,796	7,502,064
ธุรกิจซ่อมบำรุง	4,654,680	4,565,651	9,220,331
การบริการส่วนบุคคล	10,720,162	7,262,367	17,982,530
การบริการอื่นๆ	391,462,197	16,753,630	408,215,826
รวม	1,513,327,725	876,252,235	2,389,579,960

ที่มา: จากการคำนวณ

❖ ผลการส่งเสริมที่สามารถระบุอัตราการเติบโต ความอยู่รอด และยั่งยืนของการประกอบการ

การประเมินผล การวิเคราะห์ ผลการดำเนินงานของโครงการต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ได้พบข้อสังเกตในด้านของผลลัพธ์ ผลกระทบ ในระยะต่างๆ ซึ่งบ่งชี้ความสามารถในด้านการเติบโต ความอยู่รอด และความยั่งยืนของการประกอบการ โดยมีประเด็นข้อสังเกตว่าสถานการณ์ปัจจัย COVID-19 เป็นปัจจัยที่ทำให้ผู้ประกอบการส่วนใหญ่ได้รับผลกระทบและอาจส่งผลกระทบต่อความอยู่รอดและความยั่งยืนในระยะยาว และปัจจัยหลายประการที่เกิดขึ้นในช่วงที่ผ่านมา อาจไม่สามารถสะท้อนกับสถานการณ์ได้ โดยจากผลการสำรวจผู้ประกอบการที่ได้รับการส่งเสริมพัฒนาพบว่า ภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของ COVID-19 ผู้ประกอบการส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 88.82 ของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้รับผลกระทบต่อการดำเนินธุรกิจ โดยมีผู้ประกอบการร้อยละ 16.59 ที่ได้รับผลกระทบต่อการดำเนินธุรกิจ จนต้องมีการเลิกจ้างแรงงานหรือปรับลดการจ่ายค่าจ้างบางส่วน นอกจากนี้ จากผลการสำรวจถึงแนวทางในการรับมือหรือปรับตัวจากสถานการณ์ COVID-19 พบว่า แนวทางส่วนใหญ่ที่ผู้ประกอบการใช้ในการรับมือกับสถานการณ์ โดยสรุปดังนี้

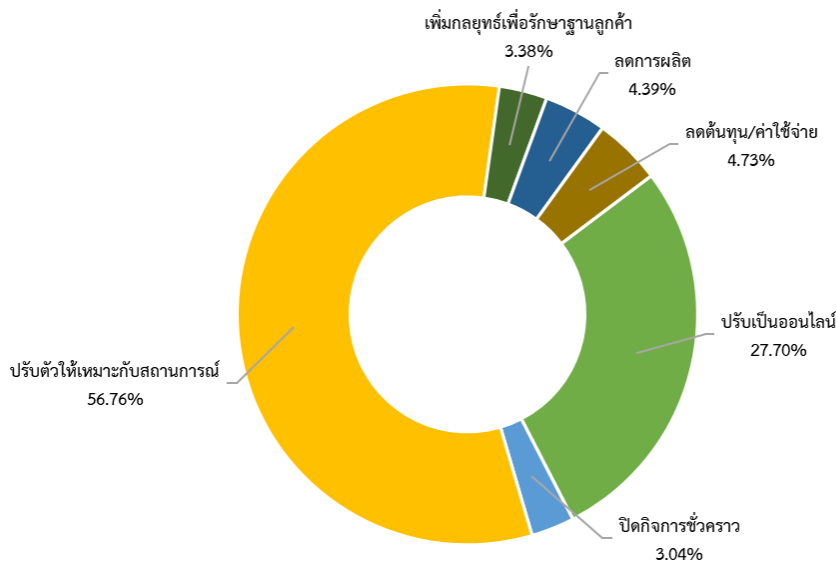
1. ปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ คิดเป็นร้อยละ 56.76 ของแนวทางการปรับตัวทั้งหมด ได้แก่ การปรับเปลี่ยนแผนธุรกิจ การเพิ่มมาตรการและปรับรูปแบบการทำงานเพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อ COVID-19 เช่น การเว้นระยะห่าง การทำงานที่บ้าน (Work from home) หรือการปฏิบัติตามมาตรการสาธารณสุข เพื่อความปลอดภัยของพนักงานและลูกค้า

2. การปรับกิจกรรมทางธุรกิจให้อยู่ในรูปแบบออนไลน์ คิดเป็นร้อยละ 27.70 ของแนวทางการปรับตัวทั้งหมด ได้แก่ การทำการตลาดผ่านช่องทางออนไลน์ การเพิ่มช่องทางในการจำหน่ายสินค้าผ่านทางออนไลน์ และการเพิ่มบริการเดลิเวอรี่ และการติดต่อประสานงาน การประชุมผ่านระบบออนไลน์ เป็นต้น

3. การลดต้นทุนค่าใช้จ่าย การปรับลดการผลิตสินค้า และการเพิ่มกลยุทธ์เพื่อรักษาฐานลูกค้า โดยรวมคิดเป็นร้อยละ 12.50 ของแนวทางการปรับตัวทั้งหมด เช่น การยืดระยะเวลาให้ลูกค้าในการชำระเงิน การปรับการผลิตสินค้าตามออเดอร์ และการปรับลดจำนวนชั่วโมงการทำงานและจำนวนพนักงาน เป็นต้น

4. การปิดกิจการชั่วคราว คิดเป็นร้อยละ 3.04 ของแนวทางการปรับตัวของผู้ประกอบการ

แนวทางการปรับตัวเพื่อรับมือกับสถานการณ์ COVID-19 ของผู้ประกอบการ SME ที่เข้าร่วม กิจกรรม/โครงการ
ส่งเสริมพัฒนาตามแผนงานบูรณาการฯ

แผนภาพที่ 4.16 แนวทางการปรับตัวต่อสถานการณ์ COVID-19 ของผู้ประกอบการให้อยู่รอด

ในด้านของการปรับตัวเพื่อให้ธุรกิจอยู่รอดในช่วงสถานการณ์ COVID-19 ผู้ประกอบการ ร้อยละ 90.65 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด ปรับตัวและอยู่รอดได้ด้วยตัวเอง โดยมีผู้ประกอบการ ร้อยละ 9.35 ที่ปรับตัวและอยู่รอดได้ด้วยกลไกหรือมาตรการสนับสนุนจากภาครัฐต่างๆ ที่ออกมาเพื่อช่วยเหลือหรือแก้ไขปัญหาสำหรับผู้ประกอบการ SME นอกจากนี้ ผลจากการติดตามประเมินพบว่า

1. ผู้ประกอบการ SME ที่ยังสามารถอยู่รอดได้ในช่วงสถานการณ์ COVID-19 เป็นผู้ที่มีการวางแผนการบริหารจัดการที่ดีตลอดห่วงโซ่ธุรกิจตั้งแต่ต้นน้ำ ไปจนถึงปลายน้ำ การไม่ยึดติดกับช่องทางการขาย กลุ่มลูกค้า เจ้าใดเจ้าหนึ่ง และซัพพลายเออร์ที่ไม่สามารถควบคุมหรือวางแผนการจัดการได้ นอกจากนี้ยังพบว่ามีการให้ความสำคัญกับมาตรฐานผลิตภัณฑ์ การผลิต เพื่อให้เป็นพื้นฐานที่จะขยายไปยังช่องทางตลาดได้ง่ายขึ้น การมีพื้นฐานด้านการจัดการที่ดี ตลอดจนมีการติดตามสถานการณ์ของธุรกิจอยู่เสมอว่าธุรกิจของตนเอง ธุรกิจที่เกี่ยวข้องจะส่งผลกระทบต่ออย่างไร ปัจจัยที่จะเกิดโอกาส และผลกระทบในระยะยาวที่ต้องวางแผนไว้

2. ผู้ประกอบการที่เคยประสบความสำเร็จเร็ว ยอดขายเติบโตอย่างสูง ก้าวกระโดด จนได้รับรางวัล แต่เมื่อไปเร็วโดยไม่มีพื้นฐาน และเข้าใจการบริหารจัดการธุรกิจ มุ่งเน้นการมีกระแสเงินสดเข้ามาจนทำให้ธุรกิจได้รับผลกระทบและส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ผลิตภัณฑ์จนต้องปิดกิจการ

3. ผู้ประกอบการที่เป็นกลุ่มรุ่นใหม่ ที่ประสบความสำเร็จได้ด้วยตนเอง และไม่ค่อยมาขอรับบริการจากภาครัฐ ก็จะพยายามบริหารจัดการแก้ไขปัญหาเอง โดยไม่ได้ลองหาว่ารัฐมีกิจกรรมการช่วยเหลือส่งเสริมพัฒนาอย่างไรบ้าง

4. การผลักดันของรัฐไปในตลาด E-Commerce ที่ไม่ได้กลั่นกรองลักษณะของผลิตภัณฑ์ และ Positioning ทางการตลาดของสินค้า ส่งผลให้ผู้ประกอบการไม่สามารถนำพาธุรกิจไปรอดได้

ปัจจัยสำคัญที่ภาครัฐต้องพิจารณาในการออกแบบโครงการ การส่งเสริมในระยะต่อไป ได้แก่ มุ่งเน้นให้เกิดรายได้ของผู้ประกอบการ การลดค่าใช้จ่าย และการมีกระแสเงินสดหมุนเวียน โดยรัฐควรพิจารณามาตรการแนวทางการส่งเสริมที่เกิดผลที่มากพอ เพื่อให้ธุรกิจได้อยู่รอดไปจนได้จนกว่าประเทศจะฟื้นจากสถานการณ์

แสดงให้เห็นว่า แม้จะเคยประสบความสำเร็จอย่างสูง แต่ก็ไม่ได้หมายความว่าอยู่รอดได้ในช่วงสถานการณ์ท้าทายนี้ แต่สิ่งที่หน่วยงานภาครัฐต้องพิจารณาปรับตัว และวางแนวทางในการดำเนินการ คือให้ เลือกใช้มาตรการ กลไก หรือกิจกรรมโครงการต่างๆ ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้น และวางรากฐานให้กับ ผู้ประกอบการในการบริหารความเสี่ยงธุรกิจ เข้าใจตลาด เข้าใจสถานการณ์ที่อาจจะกระทบ และการวางแผน ปรับตัวได้อย่างทันท่วงที สำหรับในระยะต่อไปที่จะต้องพิจารณาและให้ความสำคัญเพื่ออนาคต ภาครัฐจะต้อง พิจารณารูปแบบการส่งเสริมสนับสนุนที่มีความเฉพาะกลุ่ม การวางมาตรการและปรับได้อย่างเหมาะสมกับสาขา ขนาดและลักษณะธุรกิจ

■ **ความยั่งยืนของการประกอบการ**

ในด้านของความยั่งยืน ความอยู่รอดของการประกอบการ ซึ่งมีการประเมินคะแนนจากระดับความ คาดหมายของผลลัพธ์ที่ได้จากโครงการต่างๆ ในหัวข้อปัจจัยความยั่งยืนของการดำเนินการ โดยพิจารณาจาก ลักษณะการดำเนินโครงการที่บ่งชี้ว่าจะเกิดผลกับผู้ประกอบการต่อเนื่องยาวนานเพียงใด โดยแต่ละโครงการมี แนวโน้มที่จะสร้างผลที่เกิดขึ้นกับผู้ประกอบการในลักษณะต่างกัน ขึ้นกับผลของโครงการที่ยังคงอยู่ หรือการ พัฒนาต่อยอดขึ้นจากเดิม ดังนี้

1) **โครงการที่มีความยั่งยืนต่ำ**

แม้ผลของการส่งเสริมหรือพัฒนาผู้ประกอบการจะส่งผลลัพธ์ได้ในระยะแรก แต่ระยะหลังจากนั้น ไม่มี การสร้างผลลัพธ์อย่างต่อเนื่องขึ้นอีก ตัวอย่างเช่น โครงการที่มีการกระตุ้นการขายในระยะสั้น หรือมีการ สนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ในบางส่วน หากผู้ประกอบการที่ได้รับการสนับสนุนนั้นไม่สามารถนำสิ่งที่ได้รับมาสร้าง ผลต่อเนื่อง หรือในบางกรณีที่สถานการณ์เปลี่ยนแปลง ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจะไม่มีการพัฒนาหรือเกิดผลสืบต่อไป

หรือโครงการที่เป็นลักษณะการส่งเสริมการขายในระยะสั้น การออกงานในลักษณะค้าปลีก การนำไป ขายสินค้าต่อผู้บริโภคโดยตรงในงานมหกรรมต่างๆ งานมหกรรมการลดราคา แม้ว่าสามารถกระตุ้นการขายได้ ระดับหนึ่ง แต่ผู้ประกอบการบางส่วนให้ความเห็นว่า หลังจากพ้นช่วงการลดราคาแล้ว มีผู้บริโภคจำนวน ไม่มากที่ยังคงมีการสั่งซื้อต่อเนื่องหลังจากงานดังกล่าว เนื่องจากผลิตภัณฑ์มีการแข่งขันสูง หากไม่มีการส่งเสริม การขายผู้บริโภคจะหันไปซื้อรายอื่นที่มีการส่งเสริมการขายอื่นๆ แทน หรือในบางกรณีมีการสั่งซื้อออนไลน์แต่ เป็นการขายปลีกซึ่งมีมูลค่าไม่สูง มีกำไรน้อย ต้องหักค่าขนส่งและค่าใช้จ่ายอื่นๆ อีก เป็นต้น

ในบางกรณีหลังจากได้รับการส่งเสริมหรือการพัฒนาแล้ว สถานการณ์ปีต่อไปอาจมีการเปลี่ยนแปลง ทำให้ผลที่เคยได้รับไม่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง ตัวอย่างเช่น การส่งเสริมให้ผู้ผลิตนำสินค้ามาเข้าสู่ระบบการค้า ออนไลน์ ซึ่งสามารถดำเนินการได้ดีในช่วงปีแรก ต่อมาเมื่อมีการจัดโปรโมชั่นจากเจ้าของแพลตฟอร์ม เช่น การยกเว้นค่าส่ง ทำให้ผู้ประกอบการต้องรับค่าใช้จ่ายต้นทุนค่าจัดส่งเอง จึงพบว่าจากเดิมที่ได้รับกำไรน้อยอยู่แล้ว เมื่อมีโปรโมชั่นใหม่ทำให้ขาดทุน จึงยุติการขายในช่องทางออนไลน์

หรือในบางกรณี หากอยู่ในช่วงระยะเวลาของการดำเนินโครงการจะมีการมอบวัสดุอุปกรณ์หรือ เครื่องจักรให้ แต่หลังจากที่ใช้วัสดุอุปกรณ์หมดแล้วต้องทำการซื้อเอง ผู้ประกอบการจึงพบว่าต้นทุนของ สิ่งเหล่านั้นทำให้สินค้ามีราคาแพงขึ้นจึงไม่ได้ซื้อต่อเนื่อง ตัวอย่างเช่น บรรจุภัณฑ์ที่มีการออกแบบและจัดพิมพ์ ส่งให้ใช้ฟรี หลังจากที่ใช้หมดไปแล้วจะต้องทำการผลิตเอง ผู้ประกอบการบางรายอาจไม่ได้ทำต่อ เนื่องจากต้นทุนมีราคาสูงไม่คุ้มกับรายได้ที่เพิ่มมาเล็กน้อย

นอกจากนั้น ในบางกรณี หลังจากนำสิ่งที่ได้จากการสนับสนุนไปใช้งาน พบว่ายังไม่สามารถแข่งขันกับ ตลาดได้ เช่น การทำบรรจุภัณฑ์และฉลาก เมื่อนำมาใช้จริงพบว่าไม่สามารถดึงดูดให้มีผู้สนใจซื้อมากนัก จึงไม่ได้นำไปใช้ต่อ

2) โครงการที่มีความยั่งยืนปานกลาง

โครงการที่เกิดผลต่อเนื่องได้ในระยะเวลานานปานกลาง โดยทั่วไปเป็นโครงการที่สามารถสร้างผลลัพธ์ต่อเนื่องได้ภายหลังการดำเนินงาน และยังคงอยู่กับกิจการนั้นได้ระยะหนึ่ง ตัวอย่างเช่น ด้านการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการผลิตให้มีประสิทธิภาพ เช่น การอบรม ให้คำปรึกษาเชิงลึก เพื่อนำเทคโนโลยีมาลดของเสีย ลดพลังงาน วัสดุคิบ แรงงาน ฯลฯ หรือเพื่อการพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์ พัฒนาบรรจุภัณฑ์ การนำนวัตกรรมหรืองานวิจัยมาใช้ ฯลฯ การพัฒนาเพื่อให้ได้มาตรฐาน เช่น มาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน (มผช.) มาตรฐาน ISO ผลลัพธ์ที่ได้สามารถสร้างคุณค่าและความโดดเด่นจากคู่แข่ง ได้ยอมรับจากกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งเป็นคุณค่าที่ดำรงอยู่ได้ยาวนานขึ้น สร้างผลลัพธ์ทางเศรษฐกิจให้เกิดในกิจการได้ต่อเนื่อง โดยผู้ประกอบการหลายรายคาดว่าจะสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันได้ในระยะเวลานาน

นอกจากนั้น โครงการเกี่ยวกับการตลาด การขาย เช่น การออกงาน การจับคู่ทางธุรกิจ การสร้างช่องทางตลาดใหม่ ผู้ประกอบการส่วนหนึ่งสามารถสร้างผลต่อเนื่อง เช่น ได้ลูกค้ารายใหม่ที่สามารถทำธุรกิจต่อเนื่องเป็นคู่ค้ากันต่อไป หรือการมีช่องทางทางการขายใหม่ เช่น ช่องทางการส่งออกสินค้าซึ่งเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง สร้างรายได้และกำไรอย่างดีในอนาคตเป็นเวลานาน

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าผู้ประกอบการจะได้นำสิ่งที่ได้รับมาใช้ต่อเนื่องและสร้างผลลัพธ์ให้เกิดขึ้นอย่างสม่ำเสมอ แต่หากขาดการพัฒนาสิ่งเหล่านี้ในระดับที่สูงขึ้นอย่างต่อเนื่องอาจไม่สามารถใช้เป็นข้อได้เปรียบทางธุรกิจอีกต่อไป ตัวอย่างเช่น กรณีที่คู่แข่งสามารถพัฒนาผลิตภัณฑ์ได้ในระดับที่ใกล้เคียงกันหรือสูงกว่า มีเทคโนโลยีที่ทันสมัยมากกว่าในอนาคต หรือกรณีที่มีมาตรฐานที่ได้รับมีการหมดอายุลง หรือมีมาตรฐานเวอร์ชันใหม่ที่มีความสนใจมากกว่า หรือกรณีของผลิตภัณฑ์ที่มีรูปแบบเดิมในระยะเวลาผ่านไปอาจมีความล้าสมัย หรือมีความอึดในตัวในตลาดแล้ว ฯลฯ รวมทั้งช่องทางทางการขายที่เคยขยายตัว สามารถสร้างกำไรอย่างต่อเนื่อง แต่จำเป็นต้องแข่งขันกับคู่แข่งรายอื่นๆ ที่มีการพัฒนาอยู่ตลอดเวลา รวมทั้งต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงนโยบายการดำเนินงานทางธุรกิจของคู่ค้าต่างๆ ซึ่งมีความไม่แน่นอนในอนาคต

ดังนั้น การพัฒนาที่ได้รับนั้น หากไม่มีการรักษาคุณภาพที่ดีหรือไม่มีการต่อยอดเพิ่มเติม สามารถปรับตัวต่อสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปอาจทำให้ข้อได้เปรียบในการแข่งขันที่เพิ่มขึ้นหลังการได้รับการพัฒนาลดลง ผู้ประกอบการทุกรายจึงควรคงมีทักษะและแนวคิด ในการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องด้วย

3) โครงการที่มีความยั่งยืนสูง

สำหรับโครงการที่มีความยั่งยืนสูง พบว่ามีโครงการส่วนหนึ่งที่สร้างทุนทางปัญญาที่ผู้ประกอบการสามารถนำไปใช้ต่อยอด ปรับเปลี่ยน ประยุกต์ได้เอง หรือการนำเอาทรัพยากรของท้องถิ่นที่มีอยู่เดิมมาสร้างคุณค่าให้เกิดขึ้นในเชิงพาณิชย์ เช่น การใช้ทรัพยากรทางธรรมชาติหรือทุนทางวัฒนธรรมมาพัฒนาในธุรกิจท่องเที่ยว หากพัฒนาได้ตรงความต้องการตลาดจะนำมาใช้ได้อย่างต่อเนื่อง มีความแตกต่างที่ไม่มีใครเหมือน สร้างคุณค่าได้อย่างยั่งยืน สามารถสร้างสรรค์กิจกรรมที่ปรับไปตามสภาพแวดล้อมต่างๆ หากมีการคำนึงถึงการอนุรักษ์เพื่อเก็บรักษาไว้ในระยะยาว ตัวอย่างเช่น กลุ่มวิสาหกิจที่ใช้การท่องเที่ยววิถีพื้นบ้าน ซึ่งนำสินค้าและบริการที่เป็นจุดแข็งของชุมชนมาใช้โดยเป็นทรัพยากรที่มีอยู่ในท้องถิ่น สร้างความสำคัญของการสืบทอดอนุรักษ์ทรัพยากรและภูมิปัญญาท้องถิ่นให้คงอยู่อย่างถาวร

นอกจากนั้น โครงการที่สร้างการรวมกลุ่มเพื่อทำการร่วมมือกันพัฒนาให้เกิดการคงอยู่และสร้างความเข้มแข็งของผู้ประกอบการอย่างต่อเนื่องในลักษณะของคลัสเตอร์ในพื้นที่ท่องเที่ยววันั้น จะมีแนวโน้มของความยั่งยืนมากกว่าโครงการที่ทำการส่งเสริม พัฒนาผู้ประกอบการเฉพาะรายใดรายหนึ่ง

การสร้างทักษะ ความรู้ ในลักษณะที่ผู้ประกอบการสามารถนำไปพัฒนาต่อได้เอง ทำให้ผลของการพัฒนานั้นไม่ได้หยุดอยู่เมื่อจบโครงการแล้วเท่านั้น ตัวอย่างเช่น การนำทุนทางวัฒนธรรม/เอกลักษณ์ของท้องถิ่น มาใช้ในการออกแบบสินค้าและบรรจุภัณฑ์ หลังจากที่ยุติโครงการไปแล้ว ผู้ประกอบการหลายรายสามารถนำสิ่งที่ได้ออกแบบไว้ไปเป็นพื้นฐานในการพัฒนาต่อยอด ทำการประยุกต์ดัดแปลง ออกแบบเพิ่มเติมจากเดิม เกิดการพัฒนาได้โดยตนเองจากรากฐานที่ได้วางไว้แล้ว และหากเป็นกลุ่มผู้ประกอบการที่มีการร่วมกันดำเนินงานอย่างเข้มแข็ง มีการร่วมนำเสนอความคิด ร่วมพัฒนาผลิตภัณฑ์กับที่ปรึกษาขณะที่อยู่ในโครงการจะได้รับความรู้และการฝึกทักษะในการคิดพัฒนาผลิตภัณฑ์อย่างดี ทำให้สามารถสร้างงานการออกแบบ การวางแผนการตลาด การแก้กฏระหว่างธุรกิจที่เกี่ยวข้องกันในพื้นที่ ซึ่งมีกิจกรรมอย่างต่อเนื่องแม้หลังจบโครงการไปแล้ว

โครงการในด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เช่น การทำให้ผู้ประกอบการได้ฝึกพัฒนาทักษะการคิด ทักษะการทำธุรกิจ ให้สามารถดำเนินการพัฒนาต่อยอดคิดค้นสินค้า วิธีการผลิต การบริการได้โดยตนเอง มีความรู้จักกลุ่มลูกค้าว่ามีความต้องการใด และมีความกระตือรือร้นในการพัฒนาธุรกิจ หรือมีการรวมตัวในการสร้างธุรกิจของชุมชนได้อย่างแข็งแกร่ง จะส่งผลต่อความยั่งยืนได้สูงเช่นกัน แม้หลังจากโครงการผ่านพ้นไปแล้ว เนื่องจากผู้ประกอบการเหล่านั้นจะสามารถปรับตัว รับมือกับการเปลี่ยนแปลง และการพัฒนาตนเองอยู่อย่างสม่ำเสมอ ซึ่งนำไปสู่ความยั่งยืนอย่างแท้จริงได้ อย่างไรก็ตาม ยังตัดสินใจไม่ได้แน่ชัดว่าในทางปฏิบัติผลจะเกิดขึ้นจริงและยั่งยืนจริง เนื่องจากขึ้นอยู่กับการนำไปใช้ ทักษะการประยุกต์ ซึ่งต้องใช้ระยะเวลาและขึ้นกับตัวบุคคลว่าจะนำสิ่งที่ได้รับเป็นปฏิบัติหรือไม่ มากน้อยเพียงใด

ประเด็นที่สำคัญอีกประการหนึ่งในด้านของความยั่งยืน เกี่ยวกับลักษณะทางประชากร โดยเฉพาะการเปลี่ยนผ่านจากประชากรรุ่นเดิมที่เป็นผู้สูงอายุ ไปสู่รุ่นหลังที่จะทำการสานต่อธุรกิจ โดยในบางโครงการพบว่าสิ่งที่พัฒนาและส่งเสริมสามารถนำไปใช้ในธุรกิจได้อย่างต่อเนื่อง แต่หากพิจารณาในมุมมองของความยั่งยืนระยะยาวไกลจนถึงการสืบทอดกิจการไปสู่ผู้ประกอบการรุ่นหลัง พบว่า มีประเด็นปัญหาในเชิงประชากรบางพื้นที่ เนื่องจากวิสาหกิจชุมชนบางแห่งผู้ดำเนินการเป็นกลุ่มผู้สูงอายุ มีทักษะฝีมือและประสบการณ์สูงในการสร้างผลิตภัณฑ์ ส่วนผู้สืบทอดรายใหม่เป็นวัยทำงาน ไม่ได้ทำกิจการนั้นเป็นหลักแต่ไปประกอบอาชีพอื่น เช่น รับจ้างทำงานที่กรุงเทพฯ หรืออยู่ในระหว่างการศึกษาต่อ มาช่วยทำกิจการเมื่อมีเวลาว่างเท่านั้น จึงไม่มีการสืบทอดทักษะ ความรู้ ได้เชี่ยวชาญเหมือนผู้ที่ทำอยู่เดิม ดังนั้น หากผู้ประกอบการมีการเปลี่ยนแปลงไปสู่อีกรุ่นหนึ่ง อาจมีปัญหาด้านการสืบทอดองค์ความรู้ ทักษะ ซึ่งจะไม่เหมือนเดิม

วิสาหกิจชุมชนบางแห่งที่เห็นปัญหานี้ จึงขอรับการสนับสนุนในสิ่งที่คนรุ่นต่อไปสามารถนำไปใช้ทำการผลิตได้ง่ายขึ้น โดยไม่ต้องใช้การฝึกฝนทักษะจากรุ่นเดิม ตัวอย่างเช่น ในการผลิตขนมทองม้วน มีการเปลี่ยนอุปกรณ์จากเดิมที่เป็นเตาถ่านมาเป็นเครื่องจักรไฟฟ้าแทน เนื่องจากลูกหลานสามารถช่วยผลิตได้โดยไม่ต้องมีความชำนาญในการใช้เตาถ่านมาก่อน

ในกรณีของผู้ประกอบการชุมชนมีผู้สูงอายุมากและมีรุ่นลูกหลานมาสืบทอดน้อยราย อาจส่งเสริมให้เป็นการสร้างรายได้เสริม นำแนวคิด ความรู้ ของคนรุ่นใหม่มาผสมผสานกับการผลิตและการขายแบบเดิมให้มีความทันสมัยมากขึ้น การดัดแปลงเป็นกระบวนการผลิตหรือรูปแบบการผลิตที่ตรงตามความสนใจของคนรุ่นใหม่ การใช้เทคโนโลยีในด้านการผลิตและการตลาดมากขึ้น มีความรับรู้ต่อการเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ไปในแนวทางที่เหมาะสมในอนาคต

▪ **ข้อมูลทางสถิติในด้านการอยู่รอดและความยั่งยืนของธุรกิจ Early Stage ที่ได้รับการส่งเสริม**

โครงการต่างๆ ที่ได้รับการส่งเสริมส่วนใหญ่ยังไม่มี การติดตามและจัดเก็บข้อมูลในระยะยาว จึงยังไม่สามารถประเมินผลลัพธ์และผลกระทบในด้านความยั่งยืนได้อย่างชัดเจนเป็นรูปธรรม อย่างไรก็ตาม มีบางโครงการที่ได้มีการจัดเก็บข้อมูล หลังจากที่ได้ดำเนินโครงการไปแล้วในระยะหนึ่ง เพื่อประเมินว่าการสนับสนุนนั้นสร้างผลต่อเนื่องในระยะยาวเพียงใด โดยโครงการเหล่านี้เป็นการสร้างผู้ประกอบการรุ่นใหม่ มีวัตถุประสงค์เพื่อให้เกิดการจัดตั้งกิจการ จึงต้องมีการประเมินติดตามว่าหลังจากที่มีการจัดตั้งธุรกิจในปีที่ดำเนินโครงการแล้วได้นำไปสู่การสร้างธุรกิจอย่างต่อเนื่องได้จริงเพียงใด โดยโครงการที่เกี่ยวข้องกับการบ่มเพาะศักยภาพให้เกิดผู้ประกอบการใหม่ในกลุ่ม Early Stage บางโครงการได้มีติดตามการดำรงอยู่ของกิจการหลังจากที่ได้รับการสนับสนุนแล้วระยะหนึ่ง

ผลการสำรวจพบว่า กิจการบางส่วนไม่สามารถอยู่รอดได้ โดยเฉพาะกลุ่มสตาร์ทอัพ และกลุ่มนักศึกษาที่เพิ่งจบ เนื่องจากกลุ่มสตาร์ทอัพเป็นกลุ่มที่เริ่มต้นในการทำธุรกิจ จึงมีความไม่แน่นอนสูงที่จะพัฒนาขยายกิจการหรืออยู่รอดในช่วงการเปลี่ยนแปลงระยะต่างๆ หรือกรณีที่ผู้ประกอบการเป็นกลุ่มนักศึกษาที่จบการศึกษาไปไม่นาน อาจทำธุรกิจแบบทดลอง เป็นทางเลือกหนึ่งในการหารายได้ หากไม่ประสบผลสำเร็จตามที่ตั้งใจไว้จะหันไปทางเลือกอื่นเช่น เป็นพนักงานในองค์กรต่างๆ หรือมีการศึกษาต่อ เป็นต้น และจากสถานการณ์นี้พบว่า การที่กลุ่มผู้ประกอบการรายใหม่ไม่มีความรู้พื้นฐาน และการบริหารจัดการที่ดี ก็ส่งผลให้ผู้ประกอบการที่ประสบความสำเร็จในช่วงแรก ไม่สามารถนำพาธุรกิจให้ไปต่อได้

สรุปปัจจัยที่มีผลต่อการอยู่รอดและยั่งยืน

กล่าวโดยสรุป ผลจากการสำรวจและวิเคราะห์พบว่า ผู้ประกอบการที่มีความสำเร็จในการสร้างธุรกิจ และมีการเติบโตในระยะยาว สามารถอยู่รอดได้อย่างยั่งยืน มีคุณสมบัติต่างๆ ในด้านเหล่านี้

- การเลือกใช้มาตรการให้เหมาะสมกับสถานการณ์และเป้าหมายของการแก้ไขปัญหาให้กับ SME เช่น การพัฒนาความรู้พื้นฐาน ไม่ควรจะมาดำเนินการในช่วงสถานการณ์ที่ผู้ประกอบการมุ่งเป้าหมายในการลดต้นทุน หารายได้หรือกระแสเงินสดเข้ามาหมุนเวียนในธุรกิจเพื่อเสริมสภาพคล่องให้อยู่รอด เป็นต้น
- การส่งเสริมเพื่อมุ่งหวังผลลัพธ์ในด้านการพัฒนาอย่างต่อเนื่องระยะยาวมากกว่าการทำกำไรในระยะสั้น มีแนวคิดในการพัฒนาและคาดการณ์ที่ตรงกับสถานการณ์ในอนาคตที่เปลี่ยนแปลงไป
- การให้ความสำคัญต่อการพัฒนาทรัพยากรบุคคลอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดความกระตือรือร้นในการหาความรู้ใหม่ การพัฒนาเทคนิคทักษะ ในการปรับปรุงกระบวนการผลิตและการสร้างผลิตภัณฑ์ใหม่ เรียนรู้สิ่งต่างๆ เพื่อสร้างการแข่งขันที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา
- สร้างการมีส่วนร่วม การร่วมมือของกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เช่น การรวมกลุ่มวิสาหกิจต่างๆ การประสานการดำเนินงานกับหน่วยงานและองค์กรต่างๆ ในท้องถิ่นอยู่เสมอ สร้างพันธมิตรภาครัฐและภาคเอกชน สร้างความรู้สึกในการมีส่วนร่วมและเป็นเจ้าของร่วมกัน มีการช่วยเหลือเกื้อกูลกัน
- สร้างนวัตกรรมที่มีคุณค่า ทั้งในด้านของการผลิต การตอบสนองความต้องการของลูกค้า สามารถปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมและธุรกิจ
- ใช้ทรัพยากร ทุนทางเศรษฐกิจและสังคมอย่างคุ้มค่า โดยพิจารณาว่าองค์กรหรือท้องถิ่นของตนมีทรัพยากรที่มีจุดเด่นในด้านใด นำทรัพยากรหรือทุนทางสังคมและเศรษฐกิจเหล่านั้น มาสร้างคุณค่าในเชิงพาณิชย์ ซึ่งมีลักษณะเฉพาะตัว ไม่มีใครสามารถสร้างได้เหมือน ตัวอย่างเช่น การนำอัตลักษณ์ท้องถิ่นมาใช้เป็นจุดขายในการท่องเที่ยว เป็นต้น

บทที่ 5

สรุปผลการประเมินแผนงานบูรณาการฯ ปี 2563 รายแนวทาง

แผนงานบูรณาการส่งเสริม SME ในปีงบประมาณ 2563 ได้กำหนดเป้าหมายเชื่อมโยงไปสู่เป้าหมายสัดส่วนของ SME GDP ต่อ GDP รวมทั้งประเทศเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 45 ภายในปี 2564

- เป้าหมาย : SME ไทยเติบโต แข็งแรง แข่งขันได้ในระดับสากล เพื่อเป็นพลังสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ
- ตัวชี้วัด : SME ที่ได้รับการพัฒนา สามารถสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจได้ ไม่น้อยกว่า 50,000 ล้านบาท

มีแนวทางการดำเนินงาน 5 แนวทางหลัก มีหน่วยงานร่วมดำเนินการ 9 กระทรวง 23 หน่วยงาน 1 รัฐวิสาหกิจ โดยมีรายละเอียดสรุปได้ ดังนี้

1. พัฒนาวิสาหกิจในระยะเริ่มต้นให้สามารถเติบโตได้ (Early Stage)
2. พัฒนาวิสาหกิจรายย่อยให้ประกอบธุรกิจอย่างมืออาชีพ (Micro)
3. พัฒนาวิสาหกิจขนาดย่อมให้ก้าวสู่ธุรกิจสมัยใหม่ (Small)
4. พัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและวิสาหกิจที่มีศักยภาพให้เข้าสู่การแข่งขันระดับสากล (Medium & High Potential)
5. พัฒนาปัจจัยแวดล้อมในการส่งเสริม SME ให้มีประสิทธิภาพ (Ecosystem)

มีผลการประเมินแผนงานโครงการรายแนวทาง ดังนี้

▪ ผลการประเมินแผนงานโครงการรายแนวทาง

แนวทางที่ 1 การพัฒนาวิสาหกิจในระยะเริ่มต้นให้สามารถเติบโตได้ (Early Stage)

แนวทางการพัฒนาวิสาหกิจในระยะเริ่มต้นให้สามารถเติบโตได้ (Early Stage) เป็นแนวทางการพัฒนาภายใต้แผนบูรณาการปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 และในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ได้มีการต่อยอดการพัฒนาและเปลี่ยนชื่อจากแนวทางการสร้างความเป็นผู้ประกอบการ และพัฒนาธุรกิจในระยะเริ่มต้น (Early Stage) เดิม โดยยังคงกลุ่มเป้าหมายภายใต้แนวทางดังกล่าวไว้ ซึ่งประกอบด้วย

1) กลุ่มผู้ประกอบการและธุรกิจในระยะเริ่มต้น Early Stage เป็นกลุ่มผู้ประกอบการใหม่ที่มีรูปแบบธุรกิจที่ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมเป็นหลัก เป็นผู้ประกอบการที่มีแนวคิดในการสร้างธุรกิจผลิตภัณฑ์ หรือบริการใหม่ๆ ที่ตอบสนองความต้องการของตลาด โดยใช้จุดแข็งที่ตนเองมีอยู่เพื่อช่วงชิงพื้นที่ทางการตลาด โดยส่วนใหญ่เป็นธุรกิจที่มีจุดเด่นในการใช้เทคนิค เทคโนโลยี ความรู้เฉพาะทาง การออกแบบที่โดดเด่น การให้บริการเฉพาะด้าน นำเสนอผลิตภัณฑ์หรือบริการที่มีลักษณะเฉพาะตัว มีการสร้างนวัตกรรมหรือการนำเสนอคุณค่าใหม่ ซึ่งจะส่งมอบคุณค่าของผลิตภัณฑ์และบริการเพื่อตอบสนองความต้องการของลูกค้า ทำให้มีความแตกต่างจากผู้ประกอบการรายเดิมที่อยู่ในตลาดอยู่แล้ว และเป็นจุดแข็งที่สำคัญในการสร้างความได้เปรียบในการแข่งขัน และมีศักยภาพที่จะเติบโตต่อไปในอนาคต

2) กลุ่มผู้สนใจที่จะเริ่มต้นธุรกิจหรือผู้ประกอบการใหม่ที่มีระยะเวลาการดำเนินธุรกิจระหว่าง 0-3 ปี เป็นกลุ่มผู้ประกอบการรายใหม่ที่เพิ่งเริ่มดำเนินธุรกิจ ซึ่งเป็นช่วงในการเรียนรู้ ลองผิดลองถูก ค้นหาและขยายตลาด พัฒนาผลิตภัณฑ์ บริการ ให้ตรงกับความต้องการของตลาด โดยผู้ประกอบการกลุ่มนี้ต้องการคำปรึกษาแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญ มีประสบการณ์ เพื่อให้สามารถดำเนินธุรกิจและขยายกิจการต่อไปได้

ดังนั้น กิจกรรม โครงการที่สนับสนุนผู้ประกอบการกลุ่มนี้ จะมุ่งเน้นในด้านของการให้ความรู้ การส่งเสริมเทคโนโลยี นวัตกรรม การออกแบบ แก่ผู้ประกอบการรายใหม่ ซึ่งประกอบด้วยโครงการที่มุ่งเน้น การเตรียมความพร้อมแก่นักเรียน/นักศึกษาสู่การเป็นผู้ประกอบการใหม่ สร้างและพัฒนาธุรกิจในระยะเริ่มต้น เช่น โครงการสร้างความพร้อมให้เยาวชนในการประกอบธุรกิจ สร้างความพร้อมให้เยาวชนในการประกอบธุรกิจ (สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจสร้างสรรค์) เป็นต้น โครงการสนับสนุนการพัฒนาวิสาหกิจในระยะเริ่มต้น เช่น โครงการสร้างและพัฒนาผู้ประกอบการด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรม (สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ) โครงการเร่งสร้างวิสาหกิจเริ่มต้นด้วยเทคโนโลยีเชิงลึก (DeepTech Startup Accelerator) (สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ) โครงการส่งเสริมและสนับสนุนยกระดับผู้ประกอบการวิสาหกิจเริ่มต้นด้านดิจิทัล (Digital Startup) (สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล) เป็นต้น

นอกจากนี้ กิจกรรมโครงการส่วนหนึ่งจะเป็นการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่ผู้ประกอบการโดยการ แก้ไขปัญหาหรือปิดจุดอ่อนเพื่อให้เกิดความสามารถในการดำเนินธุรกิจและแข่งขันมากขึ้น ตัวอย่างเช่น ในกรณีที่ผู้ประกอบการรายใหม่ยังไม่มีผู้เชี่ยวชาญในการเปิดตัวสินค้าเข้าสู่ตลาด ยังไม่เป็นที่รู้จักแพร่หลาย จะมีกิจกรรม โครงการในลักษณะที่เป็นการอบรม การให้คำปรึกษาแนะนำด้านธุรกิจ การตลาด เป็นต้น รวมทั้งมีการสนับสนุนในลักษณะที่เป็นการให้เงินทุนหรือสินเชื่อ เนื่องจากผู้ประกอบการกลุ่มนี้ส่วนใหญ่ อยู่ในขั้นตอนการเริ่มต้นดำเนินธุรกิจ จึงอาจยังมีเงินทุนไม่เพียงพอที่จะดำเนินธุรกิจได้อย่างต่อเนื่อง การสนับสนุนเงินทุน สินเชื่อ จึงเป็นการสร้างความเข้มแข็งให้ผู้ประกอบการรายใหม่ที่มีศักยภาพในการเติบโต สามารถดำเนินธุรกิจต่อไปได้

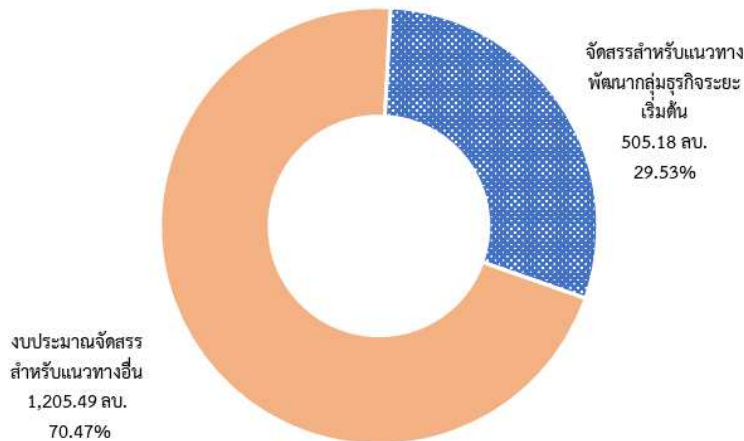
ทั้งนี้จากการศึกษาสถานการณ์ SME กลุ่ม Early Stage พบว่ามีจำนวนเพิ่มขึ้น เนื่องจากแนวโน้มของ คนรุ่นใหม่อย่างหนึ่งคือการมีกิจการเป็นของตนเอง ซึ่งจะมีส่วนช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ ก่อให้เกิดการจ้างงาน แต่ปัญหาของผู้ประกอบการระยะเริ่มต้นที่ต้องเจอ เช่น ปัญหาด้านเงินทุน เช่น มีเงินทุน ไม่พอเนื่องจากสถาบันการเงินไม่ปล่อยกู้ ปัญหาการตลาด เช่น ไม่มีความรู้ในการทำแผนการตลาด ปัญหาการสร้างแบรนด์ เช่น การสร้างแบรนด์ต้องใช้การสร้างความน่าเชื่อถือในตัวสินค้าซึ่งอาจใช้เวลานานกว่าจะเป็น ที่รู้จัก และในปัจจุบันยังต้องเผชิญกับ Digital Disruption เทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ๆ ที่เกิดขึ้นทำให้ โมเดลของธุรกิจเปลี่ยนไปในเกือบทุกอุตสาหกรรม ย่อมส่งผลต่อผู้ประกอบการที่ยังทำธุรกิจในรูปแบบเดิมมี ต้นทุนสูงกว่าคู่แข่งที่นำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาประยุกต์ใช้ ทำให้ไม่สามารถแข่งขันได้ส่งผลให้จำนวน ผู้ประกอบการระยะเริ่มต้น มีเหลือรอดเพียงไม่กี่รายเท่านั้น แต่ข้อดีอย่างหนึ่งของ Digital Disruption ที่เข้ามา คือ การทำให้ผู้ประกอบการเข้าถึงความรู้และแหล่งข้อมูลได้ไม่ยาก การรู้จักนำเอาเทคโนโลยีมาใช้เป็น เครื่องมือในการทำธุรกิจ ต่อยอดความคิด พัฒนาให้เกิดเป็นสินค้าใหม่ๆ หรือทำให้สินค้าและบริการมีคุณค่า มากขึ้น

ประกอบกับข้อสังเกตจากผลการประเมินในปีที่ผ่านมา พบว่าโครงการที่สนับสนุนผู้ประกอบการระยะ เริ่มต้น (Early Stage) ยังมีข้อจำกัดสำคัญ ได้แก่ กลุ่มผู้ประกอบการระยะเริ่มต้นมีแนวคิด แต่ส่วนใหญ่ไม่มี ผู้เชี่ยวชาญพัฒนาให้เป็นรูปธรรม หรือหลายครั้งที่แนวคิดนั้น ไม่สามารถสร้างความแตกต่างหรือน่าสนใจจาก

ผู้ซื้อหรือผู้ใช้ได้ จึงไม่สามารถพัฒนาต่อให้ประสบความสำเร็จได้ ตลอดจนมหาวิทยาลัยที่เป็นศูนย์บ่มเพาะหรือพัฒนาเตรียมความพร้อมสร้างผู้ประกอบการใหม่ก็ยังมีขาดความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ด้านธุรกิจไม่สามารถให้คำแนะนำไปใช้ได้จริงในทางธุรกิจ

ภาครัฐควรพัฒนาศูนย์บ่มเพาะให้เป็นการส่งเสริมผู้ประกอบการในระยะเริ่มต้นอย่างแท้จริง เป็นจุดบริการแบบครบวงจร (One Stop Services) ที่ผู้ประกอบการสามารถขอเข้ารับคำปรึกษาเชิงลึก หรือขอพี่เลี้ยง (Mentor) เป็นศูนย์กลางของฐานข้อมูลสำคัญต่างๆ มีกระบวนการพิชชิง (Pitching) แต่หน่วยงานต้องมีความชัดเจนและสอดคล้องตรงกันต่อนิยามของ SME และระยะของการพัฒนา (Stage) เพื่อที่ผู้ประกอบการจะสามารถเข้ารับการสนับสนุนได้ตรงกับเป้าหมาย ทั้งนี้ ปัจจัยเอื้อในการเข้าถึงแหล่งเงินทุน/นักลงทุนของผู้ประกอบการในระยะเริ่มต้นยังไม่เอื้ออำนวย เพราะสถาบันการเงินยังพิจารณาสินเชื่อแบบเดิม คือ การพิจารณา Performance ของผู้กู้เป็นหลัก ไม่รองรับต่อเป้าหมายการพัฒนาหรือการส่งเสริมของกลุ่มผู้ประกอบการในระยะเริ่มต้นการเสนอข้อกำหนดแค่เอกสารในการยื่น แต่ไม่เปิดโอกาสให้ SME ได้มีโอกาสชี้แจงแผนธุรกิจหรือเป้าหมายการขยายทางการตลาด แต่ใช้ความสามารถจากรายได้ที่ผ่านมาเป็นตัววัดความสามารถในการชำระในอนาคต ทำให้ SME ที่มีเงินทุนน้อยไม่สามารถเติบโตต่อไปได้

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 แนวทางการพัฒนาวิสาหกิจในระยะเริ่มต้นให้สามารถเติบโตได้ (Early Stage) ได้รับการจัดสรรงบประมาณเป็นมูลค่า 505.18 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 29.53 ของงบประมาณทั้งหมด

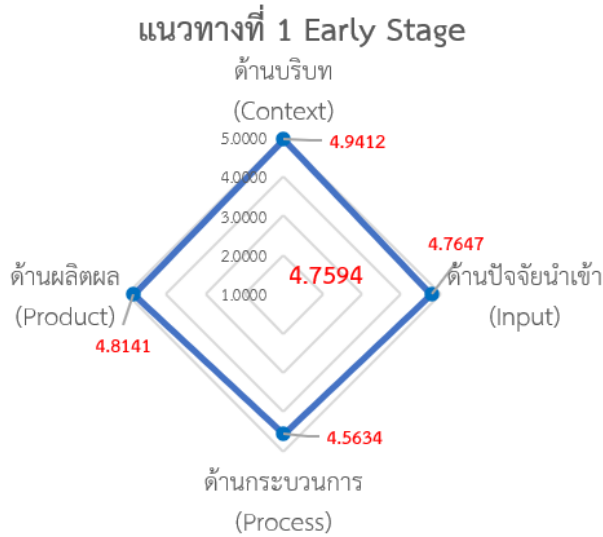

แผนภาพที่ 5.1 สัดส่วนการจัดสรรงบประมาณปี 2563 สำหรับการพัฒนาวิสาหกิจในระยะเริ่มต้นให้สามารถเติบโตได้ (Early Stage)

สำหรับหน่วยงานที่ร่วมสนับสนุนและผลักดันแนวทางการพัฒนาวิสาหกิจในระยะเริ่มต้นให้สามารถเติบโตได้ (Early Stage) ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 มีจำนวนทั้งสิ้น 8 หน่วยงาน ได้แก่ สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจสร้างสรรค์ (องค์การมหาชน) สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ (องค์การมหาชน) สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล สถาบันวิจัยและพัฒนาอัญมณีและเครื่องประดับแห่งชาติ (องค์การมหาชน) กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม และสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (ได้รับจัดสรรงบประมาณจากกองทุนและเงินทุนหมุนเวียน)

❖ สรุปผลการประเมินแผนงานโครงการ

จากการประเมินผลการดำเนินงานแผนงานโครงการตามแนวทางการพัฒนาวิสาหกิจในระยะเริ่มต้นให้สามารถเติบโตได้ (Early Stage) พบว่ามีผลการประเมินแผนงานโครงการปี 2563 อยู่ในระดับดีมาก โดยมีผลคะแนนเฉลี่ยที่ระดับ 4.7594 ดังแสดงในแผนภาพที่ 5.2

แผนภาพที่ 5.2 ผลคะแนนการประเมินแผนงานโครงการตามแนวทางการพัฒนาวิสาหกิจในระยะเริ่มต้นให้สามารถเติบโตได้ (Early Stage) ปี 2563

ทั้งนี้ เมื่อพิจารณามิติการประเมินรายด้าน พบว่า ในภาพรวมโครงการตามแนวทางการพัฒนาวิสาหกิจในระยะเริ่มต้นให้สามารถเติบโตได้ (Early Stage) ปี 2563 มีผลคะแนนการประเมินด้านบริบทโครงการ (Context) มีผลคะแนนเฉลี่ยที่ระดับ 4.9412 หรืออยู่ในระดับดีมาก รองลงมา ได้แก่ด้านผลผลิต (Product) มีผลคะแนนเฉลี่ยที่ระดับ 4.8141 หรืออยู่ในระดับดีมาก ด้านปัจจัยนำเข้า (input) โดยมีผลคะแนนเฉลี่ยที่ระดับ 4.7647 หรืออยู่ในระดับดีมาก ด้านกระบวนการ (Process) มีผลคะแนนเฉลี่ยที่ระดับ 4.5634 หรืออยู่ในระดับดีมาก ตามลำดับ

สำหรับผลการดำเนินงานในแต่ละมิติ มีรายละเอียดดังนี้

1.1 ผลการวิเคราะห์ความเหมาะสมของโครงการ (Context) (ความสอดคล้องเชื่อมโยงกับแนวทางหรือกลยุทธ์การดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ประเทศ)

จากแผนงานโครงการตามแนวทางการพัฒนาวิสาหกิจในระยะเริ่มต้นให้สามารถเติบโตได้ (Early Stage) เมื่อวิเคราะห์ความสอดคล้องเชื่อมโยงโดยภาพรวม สามารถสรุปความสอดคล้องเชื่อมโยงกับแผนยุทธศาสตร์และนโยบายของประเทศในประเด็นยุทธศาสตร์หลักและยุทธศาสตร์ร่วมสำคัญ ดังนี้

❖ ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี

จากการศึกษาวิเคราะห์กิจกรรมโครงการด้านการแผนงานโครงการ ตามแนวทางการพัฒนาวิสาหกิจ ในระยะเริ่มต้นให้สามารถเติบโตได้ (Early Stage) พบว่า มีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ในประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 การสร้างความสามารถในการแข่งขัน ทั้งประเด็นการพัฒนาภาคการผลิตและบริการ และการพัฒนาสังคมผู้ประกอบการ (Entrepreneurial Society) เพื่อสร้างผู้ประกอบการทางธุรกิจ เนื่องจากการพัฒนาและการส่งเสริมมีแนวทางมุ่งเน้นการพัฒนาผู้ประกอบการรายใหม่ รวมทั้งการส่งเสริมการวิจัย พัฒนา และใช้เทคโนโลยี นวัตกรรม เพื่อการยกระดับคุณภาพและประสิทธิภาพการผลิต ตลอดห่วงโซ่อุปทาน ตั้งแต่ด้านวัตถุดิบ พันธุ์ กระบวนการผลิตที่สอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่ การแปรรูป และการพัฒนาความต้องการของตลาด การใช้เทคโนโลยีขั้นสูงตลอดห่วงโซ่การผลิต เน้นการส่งเสริม SME ในสาขาที่มีศักยภาพจะต้องอยู่บนพื้นฐานของการคิดสร้างสรรค์ ในการออกแบบรูปแบบการบริการที่ผสมผสาน ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี การสร้างปัจจัยแวดล้อมในการสร้างสังคมผู้ประกอบการ โดยการส่งเสริมให้ผู้ประกอบการที่ใช้ความคิดสร้างสรรค์ในการสร้างนวัตกรรมใหม่ๆ สามารถสร้างความเติบโตทางธุรกิจได้ เช่น การเข้าถึงแหล่งเงินทุนในการขยายผลหรือพัฒนาต่อยอดการพัฒนาแหล่งเงินทุนในรูปแบบใหม่ๆ เพื่อสนับสนุนการเริ่มต้นธุรกิจใหม่ของผู้ประกอบการรุ่นใหม่และผู้ประกอบการชุมชนให้สามารถเข้าถึงได้สะดวกมากขึ้น รวมทั้งมีระบบการพัฒนาศักยภาพในการบริหารการเงินของผู้ประกอบการเพื่อให้สามารถใช้เงินทุนได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีกิจกรรมโครงการที่เป็นการพัฒนาปัจจัยสนับสนุนและการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน โดยการผลักดันการพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม ตลอดห่วงโซ่มูลค่าเพื่อก้าวข้ามกับดักจากผู้ซื้อเทคโนโลยีไปสู่การเป็นผู้ผลิตและขายเทคโนโลยี

❖ ความสอดคล้องกับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น “ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่ (พ.ศ. 2561 - 2580)”

จากการศึกษาข้อมูล พบว่า การดำเนินกิจกรรม/โครงการตามแนวทางการพัฒนาวิสาหกิจในระยะเริ่มต้นให้สามารถเติบโตได้ (Early Stage) มีความสอดคล้องกับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น “ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่ (พ.ศ. 2561 – 2580)” ในด้านการสร้างความเข้มแข็งผู้ประกอบการอัจฉริยะ และการสร้างระบบนิเวศน์ที่เอื้อต่อการดำเนินธุรกิจของ SME ยุคใหม่

เนื่องจากผู้ประกอบการและวิสาหกิจในระยะเริ่มต้น (Early Stage) เป็นกลุ่มผู้ประกอบการระดับเริ่มต้น เน้นการส่งเสริมให้นักเรียน/นักศึกษา และผู้ประกอบการในระยะเริ่มต้นให้มีความพร้อมในการเริ่มต้นดำเนินธุรกิจ เนื่องจากนักเรียน/นักศึกษาที่เพิ่งจบการศึกษาส่วนใหญ่จะมีองค์ความรู้ที่ได้จากสถาบันการศึกษา การพัฒนาผู้ประกอบการกลุ่มนี้จึงมุ่งเน้นการพัฒนาทักษะด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรม และพัฒนาความเป็นผู้ประกอบการ ซึ่งจะช่วยเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน เพิ่มมูลค่าสินค้าและบริการ ตลอดจนขับเคลื่อนธุรกิจด้วยเทคโนโลยี นวัตกรรม ส่งเสริมการรวมกลุ่มและสร้างเครือข่ายของผู้ประกอบการทั้งในและต่างประเทศ

❖ ความสอดคล้องกับแผนปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ

จากการศึกษาข้อมูล พบว่า การดำเนินกิจกรรม/โครงการตามแนวทางการพัฒนาวิสาหกิจในระยะเริ่มต้นให้สามารถเติบโตได้ (Early Stage) มีความสอดคล้องกับแผนปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ ในประเด็นที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

■ หัวข้อที่ 1 : การปฏิรูปด้านความสามารถในการแข่งขัน

หัวข้อย่อย 1.1 ผลผลิตภาพ (Productivity)

- เรื่องและประเด็นการปฏิรูปที่ 16 : การเพิ่มระดับการแข่งขันทางธุรกิจ - วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สนับสนุน)

มุ่งเน้นการส่งเสริมพัฒนาศักยภาพในการแข่งขันทางธุรกิจ ยกกระดับขีดความสามารถด้วยนวัตกรรมใหม่ๆ ส่งเสริมวิสาหกิจเริ่มต้นสู่ตลาดต่างประเทศ พัฒนาศักยภาพให้มีรายได้เพิ่มขึ้นหรือผลิตภัณฑ์ที่ได้รับการพัฒนามีมูลค่าเพิ่มมากขึ้น

หัวข้อย่อย 1.3 : ระบบนิเวศด้านวิจัยพัฒนาและนวัตกรรม (R&D, Innovation cosystem)

- เรื่องและประเด็นการปฏิรูปที่ 3 : การตั้งศูนย์กลางเพื่อส่งเสริมธุรกิจสตาร์ทอัพและสเกลอัพ

มุ่งเน้นการส่งเสริมพัฒนาสภาพแวดล้อมในการเริ่มต้นธุรกิจ สนับสนุนการนำองค์ความรู้ทางด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมไปต่อยอดทางธุรกิจ ส่งเสริมให้เกิดการถ่ายทอดเทคโนโลยีจากงานวิจัยของภาคการศึกษาไปสู่การใช้ประโยชน์ภาคธุรกิจ รวมทั้งการนำองค์ความรู้ไปเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน รวมไปถึงส่งเสริมให้ผู้ประกอบการกลุ่มนักเรียน/นักศึกษา มีองค์ความรู้ในการประกอบธุรกิจ

❖ ความสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12

เมื่อพิจารณาแผนงานโครงการโดยรวมพบว่ามีความสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 ดังนี้

■ ยุทธศาสตร์หลัก : ยุทธศาสตร์ที่ 3 การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน เป็นยุทธศาสตร์หลักที่มีความเชื่อมโยงกับเป้าหมายในการยกระดับและเพิ่มขีดความสามารถของ SME โดยตรง โดยมีการกำหนดเป้าหมายวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีบทบาทต่อระบบเศรษฐกิจเพิ่มขึ้น โดยพิจารณาจากสัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศทั้งประเทศเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 45 เมื่อสิ้นสุดแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาการดำเนินกิจกรรม โครงการด้านการสร้างและพัฒนาวิสาหกิจเริ่มต้นและผู้ประกอบการรายใหม่ พบว่ามีความสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาภายใต้ยุทธศาสตร์ที่ 3 ของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน

ข้อ 3.2 การเสริมสร้างและพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของการผลิตและบริการ

- ข้อ 3.2.1 การพัฒนาภาคการเกษตร

ข้อ 2) สร้างและถ่ายทอดองค์ความรู้ทางวิชาการ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการเกษตรแบบมีส่วนร่วม เนื่องจากมีโครงการที่เป็นกรอบริเริ่มให้ความรู้และการนำเทคโนโลยี นวัตกรรม มาใช้ในการปรับปรุงกระบวนการผลิตทางการเกษตร เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้เกิดขึ้น

ข้อ 4) เสริมสร้างขีดความสามารถการผลิตในห่วงโซ่อุตสาหกรรมเกษตร เนื่องจากมีโครงการที่เป็นการวิจัยพัฒนา และนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาปรับใช้ในกระบวนการผลิตทางการเกษตร เพื่อให้เกิดการเพิ่มประสิทธิภาพและลดต้นทุนการผลิต

ตัวอย่างโครงการที่มีความเกี่ยวข้องกับการพัฒนาภาคการเกษตร เช่น กรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีการดำเนินโครงการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันสินค้าเกษตรแปรรูป เป็นต้น

- **ข้อ 3.2.2 การพัฒนาภาคอุตสาหกรรม**

ข้อ 1) พัฒนาต่อยอดความเข้มแข็งของอุตสาหกรรมที่มีศักยภาพปัจจุบันเพื่อยกระดับไปสู่อุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูง เนื่องจากผู้ประกอบการในระยะเริ่มต้นส่วนใหญ่ เป็นผู้ประกอบการในธุรกิจใหม่ที่มีมูลค่าเพิ่มสูง เป็นธุรกิจที่มีศักยภาพในการเติบโต อีกทั้งมีการนำเทคโนโลยี นวัตกรรม มาใช้ในการดำเนินธุรกิจ

ข้อ 2) วางรากฐานการพัฒนาอุตสาหกรรมสำหรับอนาคต เนื่องจากมีการวางแผนพัฒนากำลังคนรองรับอุตสาหกรรมอนาคต มีการฝึกอบรม พัฒนาบุคลากรในสถาบันการศึกษา ซึ่งเน้นการนำนวัตกรรมมาใช้ เช่น โครงการพัฒนาทักษะการสร้างนวัตกรรมดิจิทัลเพื่อนักศึกษาฝึกงานธุรกิจเริ่มต้น การจัดตั้งศูนย์บ่มเพาะวิสาหกิจในสถาบันอุดมศึกษา การยกระดับขีดความสามารถของศูนย์บ่มเพาะ และพัฒนานักลงทุนเพื่อธุรกิจและนวัตกรรมใหม่ เป็นต้น

- **ข้อ 3.2.4 การพัฒนาภาคการค้าและการลงทุน**

ข้อ 4) ส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยการสร้างผู้ประกอบการใหม่ที่มีจิตวิญญาณในการเป็นผู้ประกอบการที่มีทักษะในการทำธุรกิจ รู้จักใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการผลิต การจัดการ การขาย หรือเป็น Smart SME พัฒนาความเข้มแข็งของชุมชนเพื่อการพึ่งตนเอง โดยสนับสนุนการจัดตั้งวิสาหกิจชุมชนตามความพร้อมและศักยภาพในแต่ละพื้นที่ รวมทั้งส่งเสริมให้มีการกำหนดหลักสูตรที่เกี่ยวกับทักษะการเป็นผู้ประกอบการทั้งในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับอุดมศึกษา และสายอาชีพ ให้มีความรู้ความเข้าใจในการเริ่มต้นธุรกิจ ตระหนักถึงแนวโน้มการทำธุรกิจสีเขียว ตลอดจนการสร้างสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาให้เอื้อต่อการเรียนรู้และกระตุ้นการเป็นผู้ประกอบการ เนื่องจากมีกิจกรรม โครงการที่เป็นการเตรียมความพร้อมให้นักเรียน/นักศึกษาสู่การเป็น SME รุ่นใหม่ ซึ่งจะมีการพัฒนา ฝึกทักษะให้แก่ผู้ที่ต้องการจะเข้ามาเป็นผู้ประกอบการรุ่นใหม่ตั้งแต่ในสถานศึกษา เช่น โครงการสร้างความพร้อมให้เยาวชนในการประกอบธุรกิจ สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจสร้างสรรค์ เป็นต้น

■ **ยุทธศาสตร์ร่วม :** เมื่อพิจารณาการดำเนินกิจกรรม โครงการด้านการสร้างและพัฒนาวิสาหกิจเริ่มต้นและผู้ประกอบการรายใหม่ พบว่า มีความเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ที่ 1 การเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์ ยุทธศาสตร์ที่ 7 การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์ และยุทธศาสตร์ที่ 8 การพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม ของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ซึ่งเป็นยุทธศาสตร์ร่วมที่มีส่วนในการเสริมกลยุทธ์การส่งเสริม SME โดยมีความสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาภายใต้ยุทธศาสตร์ที่ 1 ยุทธศาสตร์ที่ 7 และยุทธศาสตร์ที่ 8 ของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์

ข้อ 3.2 พัฒนาศักยภาพคนให้มีทักษะความรู้ และความสามารถในการดำรงชีวิต

- ข้อ 3.2.3 ส่งเสริมแรงงานให้มีความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพที่เป็นไปตามความต้องการของตลาดงาน

ข้อ 3) จัดตั้งศูนย์บริการข้อมูลและให้คำปรึกษาในการเป็นผู้ประกอบการรายใหม่และอาชีพอิสระ ทั้งการจัดหาแหล่งเงินทุนและการตลาดที่เหมาะสมและให้สถาบันการศึกษาจัดทำหลักสูตรระยะสั้นพัฒนาทักษะพื้นฐานและทักษะที่จำเป็นสำหรับแรงงานกลุ่มนี้ เนื่องจากมีการจัดตั้งศูนย์บ่มเพาะวิสาหกิจในสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งมีเป้าหมายในการส่งเสริมให้นิสิต นักศึกษา ที่สนใจในการประกอบธุรกิจได้รับการพัฒนาศักยภาพในการเป็นผู้ประกอบการได้ต่อไป

ยุทธศาสตร์ที่ 7 การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์

ข้อ 3.3 การพัฒนาระบบโลจิสติกส์

- ข้อ 3.3.1 พัฒนาและยกระดับมาตรฐานระบบการจัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทานให้ได้มาตรฐานสากลและสนับสนุนการสร้างมูลค่าเพิ่มตลอดห่วงโซ่อุปทาน

ข้อ 1) ยกระดับมาตรฐานการจัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทานในอุตสาหกรรมให้ได้มาตรฐานสากล โดยสนับสนุนผู้ประกอบการในการพัฒนาและประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศภายในองค์กร ส่งเสริมความร่วมมือในการบริหารจัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทานในการพัฒนาไปสู่ระบบโลจิสติกส์และโซ่อุปทานเชิงดิจิทัล สร้างความเป็นมืออาชีพการบริหารห่วงโซ่อุปทานรองรับการเป็นอุตสาหกรรมระดับมาตรฐานสากล ธุรกิจสมัยใหม่ และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมการพัฒนาเชิงพื้นที่ด้านการจัดการโลจิสติกส์ด้วยการสร้างเครือข่ายและการเชื่อมโยงแหล่งวัตถุดิบ แหล่งผลิต และตลาด เพื่อสนับสนุนอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องทั้งด้านการผลิตและการท่องเที่ยว รวมทั้งส่งเสริมการเตรียมแผนบริหารจัดการโลจิสติกส์เพื่อรองรับกรณีฉุกเฉินและการบริหารความเสี่ยงทางธุรกิจ เนื่องจากมีการนำเทคโนโลยีด้านสารสนเทศและดิจิทัลมาปรับใช้ในการบริหารจัดการโลจิสติกส์เพื่อช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการธุรกิจ ช่วยให้ผู้ประกอบการรายใหม่สามารถดำเนินธุรกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ข้อ 3.5 การพัฒนาเศรษฐกิจดิจิทัล

- ข้อ 3.5.2 ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการสร้างมูลค่าเพิ่มทางธุรกิจ

ข้อ 1) ส่งเสริมการพัฒนาผู้ประกอบการให้ปรับเปลี่ยนรูปแบบการทำธุรกิจให้เป็นระบบดิจิทัล โดยจัดทำแพลตฟอร์ม (Platform) ธุรกิจดิจิทัล พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (e-Commerce) ในภาคเกษตร ภาคการผลิต และภาคธุรกิจ การสร้างร้านค้าและมาตรฐานสินค้าออนไลน์ ผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อมและวิสาหกิจชุมชน เนื่องจากผู้ประกอบการในระยะเริ่มต้นส่วนใหญ่เป็นกลุ่มที่มีการใช้นวัตกรรมหรือเทคโนโลยีในการนำเสนอผลิตภัณฑ์หรือบริการของตนเองอยู่แล้ว กิจกรรม โครงการที่สนับสนุนผู้ประกอบการกลุ่มนี้ จึงมุ่งเน้นในด้านของการให้ความรู้ การส่งเสริมเทคโนโลยี นวัตกรรม การออกแบบแก่ผู้ประกอบการรายใหม่

ยุทธศาสตร์ที่ 8 การพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม

ข้อ 3.1 เร่งส่งเสริมการลงทุนวิจัยและพัฒนาและผลักดันสู่การใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์และเชิงสังคม

- ข้อ 3.1.4 เร่งรัดการถ่ายทอดผลงานวิจัยและพัฒนา และเทคโนโลยี สู่เกษตรกรรายย่อย วิสาหกิจชุมชน และวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ผ่านกลไกเครือข่าย สถาบันการศึกษา สถาบันวิจัย และหน่วยงานภาครัฐและเอกชน โดยมีนักถ่ายทอดเทคโนโลยี มืออาชีพเข้ามาช่วยดำเนินการ เนื่องจากมีการจัดตั้งศูนย์ บ่มเพาะวิสาหกิจในสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งมีเป้าหมายในการสนับสนุนให้สถาบันอุดมศึกษาพัฒนาผลิตภัณฑ์ และใช้งานวิจัย และนวัตกรรมใหม่ๆ ในสถาบันต่อยอดออกสู่การใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ การส่งเสริมให้นิสิต นักศึกษาพัฒนาสิ่งประดิษฐ์ใหม่ๆ ออกสู่การใช้ประโยชน์ ภาคอุตสาหกรรมการผลิต การส่งเสริมประชาชนในชุมชนท้องถิ่นได้เรียนรู้ทักษะ การประกอบอาชีพเพื่อพัฒนาขึ้นเป็นผู้ประกอบการ

ข้อ 3.2 พัฒนาผู้ประกอบการให้เป็นผู้ประกอบการทางเทคโนโลยี

- ข้อ 3.2.3 สนับสนุนการเข้าถึงแหล่งเงินทุนสำหรับธุรกิจเกิดใหม่และวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อมที่ต้องการพัฒนาหรือทำธุรกิจฐานเทคโนโลยี และเพิ่มช่องทางการเข้าถึง นักวิจัยและทรัพยากรวิจัยของสถาบันการศึกษาหรือสถาบันวิจัย รวมทั้งการเข้าถึงบริการ ทางเทคโนโลยีต่างๆ ได้โดยง่ายและสะดวก เนื่องจากมีการสนับสนุนเงินทุนสินเชื่อให้ ผู้ประกอบการรายใหม่สามารถเข้าถึงได้ เพื่อนำไปใช้ในการดำเนินธุรกิจต่อไป

❖ ความเชื่อมโยงสอดคล้องกับแผนพัฒนาภาค พ.ศ. 2560 - 2565 ฉบับทบทวน (ธันวาคม 2562)

การดำเนินกิจกรรม/โครงการตามแนวทางการพัฒนาวิสาหกิจในระยะเริ่มต้นให้สามารถเติบโตได้ (Early Stage) มีความสอดคล้องกับแผนพัฒนาภาค พ.ศ. 2560-2565 โดยมีรายละเอียดในแต่ละภูมิภาค ดังนี้

- **ภาคกลางและพื้นที่กรุงเทพมหานคร** พัฒนากรุงเทพมหานครให้เป็นเมืองอัจฉริยะ (Smart City) ส่งเสริมการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมให้สอดคล้องต่อความต้องการและเอื้อต่อการใช้ชีวิต สนับสนุนการยกระดับเทคโนโลยีการเกษตรสู่ Smart Farmer และ Smart Farming ส่งเสริม และสนับสนุนธุรกิจ SME และ Start Up เน้นการสร้างองค์ความรู้ให้แก่ผู้ประกอบการในการดำเนินธุรกิจ ส่งเสริมให้สถาบันวิจัยมีบทบาทในการขับเคลื่อนการผลิตสินค้าและบริการมูลค่าสูง
- **ภาคตะวันออก** การพัฒนาบุคลากร ด้านการศึกษา การวิจัย และเทคโนโลยี สู่อุตสาหกรรมเป้าหมาย เพื่อการขับเคลื่อนการพัฒนาในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) ตามนโยบายของรัฐบาลที่มีเป้าหมายในการยกระดับธุรกิจในประเทศไทยให้กลายเป็นเขตเศรษฐกิจระดับโลก อีกทั้งยังเป็นการยกระดับอุตสาหกรรมของประเทศไปสู่อุตสาหกรรมใหม่ โดยสร้างฐาน การลงทุนด้วยการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบขนส่งคมนาคมและปัจจัยสนับสนุนต่างๆ ให้พร้อมรับกับการลงทุนที่ก่อให้เกิดการพัฒนาต่อยอดเทคโนโลยี สอดคล้องกับนโยบาย ไทยแลนด์ 4.0

❖ **ความสอดคล้องกับแผนการส่งเสริม SME ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2560 – 2564) และแผนปฏิบัติการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ. 2562 – 2563**

จากการวิเคราะห์กลยุทธ์และแนวทางการดำเนินงานตามแผนการส่งเสริม SME ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2560 – 2564) พบว่าแผนงานโครงการสร้างและพัฒนาวิสาหกิจเริ่มต้นและผู้ประกอบการรายใหม่ (Early Stage) มีความสอดคล้องกับ

ยุทธศาสตร์ที่ 1 ส่งเสริมและพัฒนา SME รายประเด็น เนื่องจากแผนงานโครงการเป็นสร้างความร่วมมือในการขับเคลื่อนงานวิจัยและพัฒนาให้ตอบโจทย์ SME มีการยกระดับด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรม สินค้านวัตกรรม ผลงานวิจัยและพัฒนาของ SME ไทยมีตลาดรองรับมีกิจกรรมการสนับสนุนให้มีการบริการ ถ่ายทอดและพัฒนาเทคโนโลยีที่ครบวงจรแก่ SME การขยายปริมาณการให้บริการถ่ายทอดและพัฒนา เทคโนโลยีที่มีอยู่ให้ SME ในจำนวนที่เพิ่มมากขึ้น และมีกิจกรรมสนับสนุนการพัฒนาเทคโนโลยีที่ครบถ้วนมากขึ้น

ยุทธศาสตร์ที่ 2 เสริมสร้างขีดความสามารถ SME เฉพาะกลุ่ม เนื่องจากกิจกรรมแผนงานโครงการเป็นการสนับสนุนให้ผู้ที่มีความคิดริเริ่มเชิงเทคโนโลยีหรือผู้ที่มีความคิดสร้างสรรค์เข้าสู่ การบ่มเพาะ เพื่อสนับสนุนให้ได้รับความรู้เชิงลึกจากผู้ที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน มีพี่เลี้ยง/ที่ปรึกษาทางธุรกิจ ที่ช่วยให้คำปรึกษาแนะนำให้สามารถจัดตั้งธุรกิจได้ พัฒนาการบ่มเพาะให้มีประสิทธิภาพในการสร้าง ผู้ประกอบการใหม่

❖ **ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. 2563**

การจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 เป็นการจัดสรรงบประมาณแบบ มุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ให้สอดคล้องกับร่างกรอบยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติแผนการปฏิรูปประเทศ ทิศทางและกรอบยุทธศาสตร์ของแผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2561 - 2564) นโยบายสำคัญและนโยบายเร่งด่วนของรัฐบาล เพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานของรัฐบาลได้อย่างต่อเนื่องและเกิดผลอย่างเป็นรูปธรรมควบคู่ไปกับการสร้าง เสถียรภาพในทุกมิติ โดยยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. 2563 ได้กำหนดไว้ 6 ยุทธศาสตร์ เมื่อพิจารณารายละเอียดในแผนงานโครงการภายใต้แผนบูรณาการฯ พบว่า มีความสอดคล้อง กับยุทธศาสตร์ที่ 2 ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน หัวข้อที่ 2.6 การพัฒนาเศรษฐกิจบน พื้นฐานผู้ประกอบการยุคใหม่และวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 2 ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน

หัวข้อที่ 2.6 การพัฒนาเศรษฐกิจบนพื้นฐานผู้ประกอบการยุคใหม่และวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

เป้าหมาย

- ผู้ประกอบการในทุกระดับเป็นผู้ประกอบการยุคใหม่ที่มีบทบาทต่อระบบเศรษฐกิจเพิ่มมากขึ้น
- ตัวชี้วัด**

- สัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 44 ภายในปี 2565

นโยบายการจัดสรรงบประมาณ

2.6.1 สนับสนุนการจัดหาแหล่งเงินทุน สนับสนุนการพัฒนาผลิตภัณฑ์ทางการเงินและการบริหารความเสี่ยงเพื่อตอบสนองความต้องการที่เหมาะสมกับแต่ละกลุ่ม พัฒนาระบบประเมินมูลค่าทรัพย์สินในรูปแบบต่างๆ เพื่อใช้เป็นหลักประกันทางธุรกิจ พัฒนาระบบการประเมินความน่าเชื่อถือทางเครดิต และระบบการรู้จักลูกค้าที่สะดวกขึ้น สนับสนุนให้ทุกภาคส่วนสามารถเข้าถึงบริการทางการเงินด้วยต้นทุนที่เหมาะสม พัฒนาระบบเตือนภัยทางด้านเศรษฐกิจ การเงิน และการค้า ให้ทันต่อความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี นวัตกรรม การเคลื่อนย้ายทุนและแรงงาน และรูปแบบการค้า

2.6.2 สนับสนุนผู้ประกอบการ โดยให้ความสำคัญกับการผลิตโดยใช้การตลาดนำ การนำพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในการประกอบธุรกิจ พัฒนาแผนกลยุทธ์การเข้าถึงตลาดใหญ่ที่มีศักยภาพ สร้างและพัฒนาตลาดในประเทศสำหรับสินค้าที่มีคุณภาพมาตรฐานและสินค้าสำหรับกลุ่มเฉพาะ ตลอดจนพัฒนาปัจจัยสนับสนุนเพื่อส่งเสริมการลงทุนในประเทศและการลงทุนของคนไทยในต่างประเทศ

2.6.3 พัฒนาระบบฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับองค์ความรู้ สถิติ ผลการวิจัยและพัฒนา ทรัพย์สินทางปัญญา การตลาดและนวัตกรรมให้เป็นปัจจุบัน บูรณาการและต่อเนื่อง สนับสนุนการสร้างและพัฒนาแพลตฟอร์มที่สอดคล้องกับศักยภาพและความต้องการของผู้ประกอบการ ส่งเสริมการพัฒนาองค์ความรู้ด้านการจัดการฐานข้อมูลและยกระดับทักษะความรู้ให้กับผู้ประกอบการเพื่อพัฒนาระบบฐานข้อมูลของธุรกิจให้สามารถเชื่อมโยงและใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีและนวัตกรรมสมัยใหม่

2.6.4 สนับสนุนการปรับปรุงและพัฒนากลไกการขับเคลื่อนภาครัฐ เพื่อพัฒนาการให้บริการและอำนวยความสะดวกทางการค้า การลงทุน และการดำเนินธุรกิจด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล สนับสนุนการสร้างความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคการศึกษา และสถาบันวิชาการ ในการส่งเสริมและพัฒนาผู้ประกอบการร่วมกัน สนับสนุนการแข่งขันทางการค้าที่เป็นธรรม ผลักดันการลดอุปสรรคทางการค้า โดยเฉพาะมาตรการที่มีใช้ภาษี ยกย่องระดับบริการและโครงสร้างพื้นฐานทางคุณภาพทั้งในภาคเกษตร อุตสาหกรรม บริการ และการท่องเที่ยว การพัฒนานวัตกรรม ตลอดจนการใช้นวัตกรรมทั้งในภาครัฐและเอกชน การปรับปรุงกฎหมายและระเบียบให้เอื้อต่อการประกอบธุรกิจ และมีการบังคับใช้อย่างเคร่งครัด

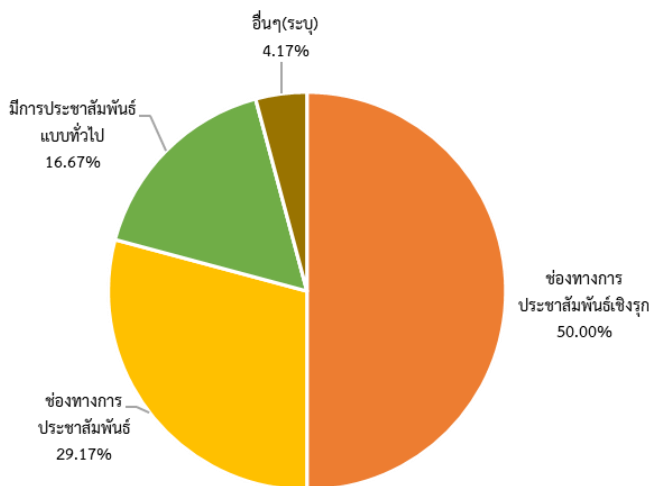
2.6.5 สนับสนุนการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาความเป็นผู้ประกอบการ รวมทั้งพัฒนาทักษะพื้นฐานแรงงานที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีดิจิทัล และธุรกิจรูปแบบใหม่ในอนาคต พัฒนาผู้ประกอบการ โดยเฉพาะวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้มีจิตวิญญาณของการเป็นผู้ประกอบการ ยกย่องกระบวนการผลิตและการดำเนินธุรกิจด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม สร้างและพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ให้เป็นเกษตรกรอัจฉริยะ (Smart Farmer) และพัฒนาวิสาหกิจเริ่มต้นให้สามารถนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาสร้างธุรกิจ ตลอดจนส่งเสริมการรวมกลุ่มและสร้างเครือข่ายของผู้ประกอบการในลักษณะห่วงโซ่มูลค่าและการเชื่อมโยงกับธุรกิจขนาดใหญ่ ทั้งในและต่างประเทศให้เข้มแข็ง

กล่าวโดยสรุป คือ การดำเนินการตามแผนงานโครงการตามแนวทางการพัฒนาวิสาหกิจในระยะเริ่มต้นให้สามารถเติบโตได้ (Early Stage) มีความสอดคล้องเชื่อมโยงกับทั้งยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติประเด็น “ผู้ประกอบการและวิสาหกิจ ขนาดกลางและขนาดย่อม ยุคใหม่ (พ.ศ. 2561 - 2580)” แผนปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 แผนพัฒนาภาค พ.ศ. 2560 - 2565 ฉบับทบทวน (ธันวาคม 2562) แผนการส่งเสริม SME ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2560 - 2564) และยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. 2563

1.2 ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) :

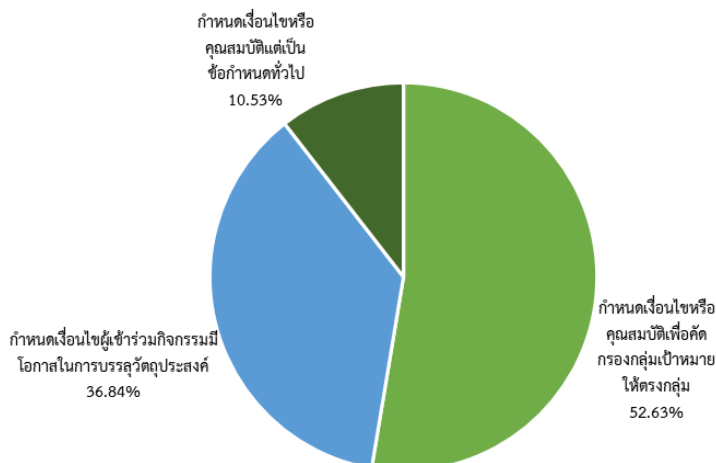
จากผลการประเมินด้านปัจจัยนำเข้า (Input) พบว่าในปี 2563 มีผลคะแนนเฉลี่ยที่ระดับ 4.7647 หรืออยู่ในระดับดีมาก โดยปัจจัยนำเข้าหลักในการบริหารจัดการโครงการที่สำคัญ ได้แก่ กลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วมโครงการ และความรู้ความสามารถของบุคลากรที่บริหารโครงการ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ในด้านการประชาสัมพันธ์ โครงการส่วนใหญ่มีช่องทางการประชาสัมพันธ์เชิงรุกเพื่อให้เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายมีการประชาสัมพันธ์ผ่านเครือข่ายผู้ประกอบการ การประชาสัมพันธ์ผ่านหน่วยร่วม คิดเป็นร้อยละ 50.00 รองลงมา คือ มีช่องทางการประชาสัมพันธ์สามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 29.17 มีการประชาสัมพันธ์แบบทั่วไป เช่น เว็บไซต์ เป็นต้น ร้อยละ 16.67 ซึ่งช่วยให้สามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายของโครงการ

แผนภาพที่ 5.3 การประชาสัมพันธ์โครงการ

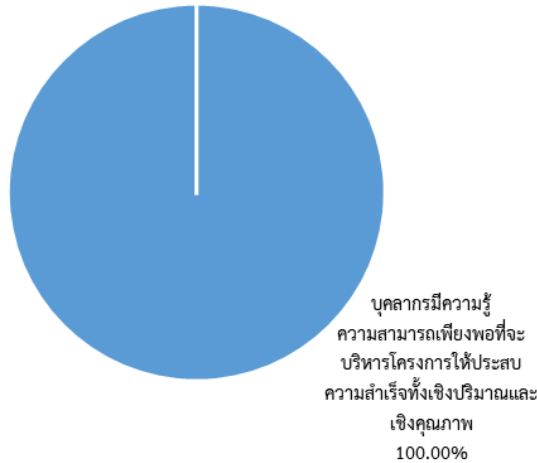
ในด้านการคัดกรองผู้ประกอบการเข้าร่วมโครงการ จากการประเมินพบว่า โครงการส่วนใหญ่มีการกำหนดเงื่อนไขหรือคุณสมบัติเพื่อคัดกรองกลุ่มเป้าหมายให้ตรงกลุ่ม ร้อยละ 52.63 รองลงมา มีการกำหนดเงื่อนไขหรือคุณสมบัติผู้เข้าร่วมกิจกรรมเพื่อการบรรลุวัตถุประสงค์ ร้อยละ 36.84 และมีการกำหนดเงื่อนไขหรือคุณสมบัติแต่เป็นข้อกำหนดทั่วไปร้อยละ 10.53

แผนภาพที่ 5.4 การคัดกรองผู้ประกอบการเข้าร่วมโครงการ

ในด้านความรู้ความสามารถของบุคลากรที่บริหารโครงการ จากการประเมินพบว่า ผู้รับผิดชอบโครงการร้อยละ 100.00 มีความสามารถเพียงพอที่จะบริหารโครงการให้ประสบความสำเร็จทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ

แผนภาพที่ 5.5 สัดส่วนโครงการที่บุคลากรมีความรู้ความสามารถในการบริหารโครงการ

1.3 ด้านกระบวนการ (Process)

จากผลการประเมินด้านกระบวนการ (Process) พบว่าในปี 2563 มีผลคะแนนเฉลี่ยที่ระดับ 4.5634 หรืออยู่ในระดับดีมาก โดยการประเมินผลมิติกระบวนการ (Process) เป็นการประเมินการบริหารจัดการของหน่วยงานร่วมและความคิดเห็นของกลุ่ม SME ที่มีการสุ่มสำรวจ โดยมีปัจจัยสำคัญสะท้อนความสำเร็จในการบริหารจัดการแผนงานโครงการตามแนวทางการพัฒนาวิสาหกิจในระยะเริ่มต้นให้สามารถเติบโตได้ (Early Stage) ดังนี้

■ การเบิกจ่ายงบประมาณ

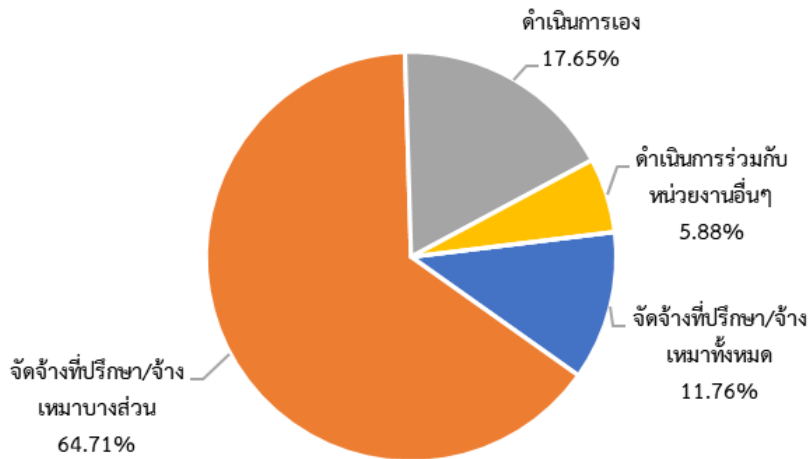
จากผลการเบิกจ่ายงบประมาณแผนงานโครงการตามแนวทางการพัฒนาวิสาหกิจในระยะเริ่มต้นให้สามารถเติบโตได้ (Early Stage) ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 พบว่ามีผลการเบิกจ่ายดังนี้

รายการ	มูลค่า(ล้านบาท)
งบประมาณที่ได้รับจัดสรร	505.18
งบประมาณที่ใช้ไป (เบิกจ่าย)	489.41
งบประมาณที่ใช้ไป (ผูกพัน)	0.02
ยอดคงเหลือ	15.75

แผนงานโครงการตามแนวทางการพัฒนาวิสาหกิจในระยะเริ่มต้นให้สามารถเติบโตได้ (Early Stage) ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 ได้รับการจัดสรรงบประมาณทั้งสิ้น 505.18 ล้านบาท มีผลการเบิกจ่ายรวมผูกพันทั้งสิ้น 489.43 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 96.88 และมีเป้าหมายผลผลิต 11,700 หน่วย มีการรายงานข้อมูลผลการดำเนินงาน ณ ไตรมาสที่ 4 เกิดผลผลิตขึ้นแล้วจำนวน 20,358 หน่วย คิดเป็นร้อยละ 174.00

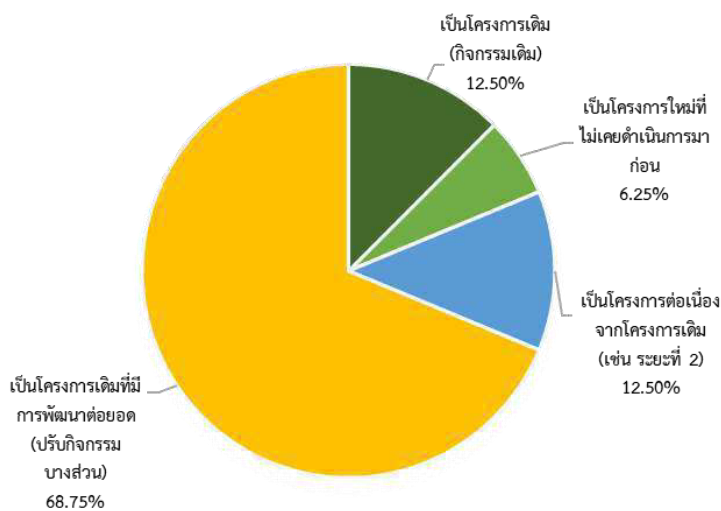
▪ **การบริหารโครงการปี 2563**

จากการประเมินผลแผนงานโครงการปี 2563 พบว่าเป็นโครงการที่ดำเนินการจัดจ้างที่ปรึกษาจ้างเหมาบางส่วน คิดเป็นร้อยละ 64.71 รองลงมา คือ เป็นโครงการที่ดำเนินการเอง คิดเป็นร้อยละ 17.65 ถัดมาเป็นโครงการที่จัดจ้างที่ปรึกษาทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ 11.76 และเป็นโครงการที่ดำเนินการร่วมกับหน่วยงานอื่นๆ คิดเป็นร้อยละ 5.88

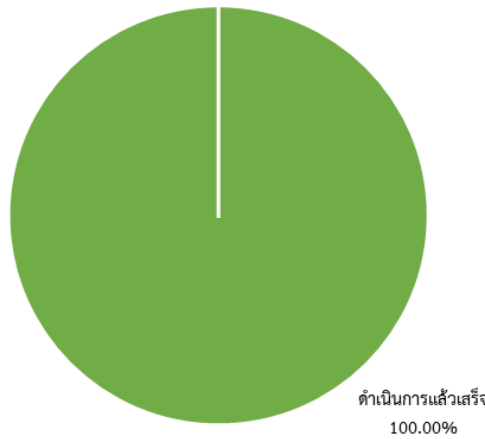
แผนภาพที่ 5.6 ลักษณะการดำเนินโครงการ

โครงการที่ดำเนินการในปี 2563 เป็นโครงการเดิมที่มีการพัฒนาต่อยอด (ปรับกิจกรรมบางส่วน) คิดเป็นร้อยละ 68.75 รองลงมาคือ โครงการเดิมกิจกรรมเดิม ร้อยละ 12.50 เป็นโครงการต่อเนื่องจากโครงการเดิม เช่น เป็นโครงการระยะที่ 2 คิดเป็นร้อยละ 12.50 และเป็นโครงการใหม่ที่ไม่เคยดำเนินการมาก่อน คิดเป็นร้อยละ 6.25

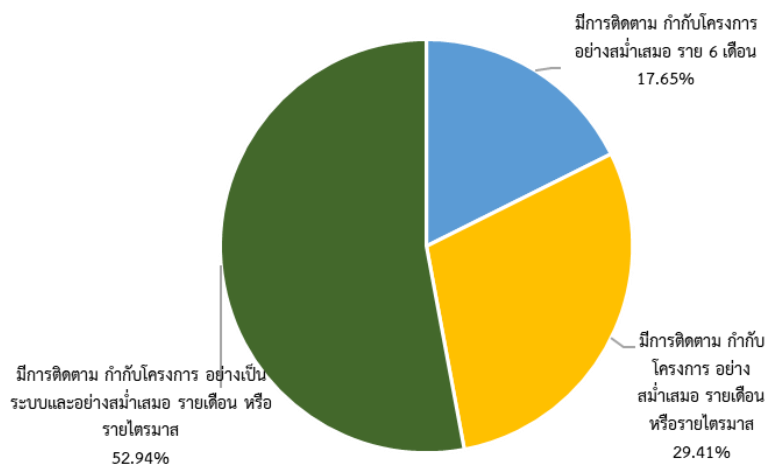
แผนภาพที่ 5.7 ความต่อเนื่องของการดำเนินโครงการ

ในด้านการดำเนินงานตามแผนงาน พบว่า โครงการในปี 2563 ดำเนินการแล้วเสร็จทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ 100

แผนภาพที่ 5.8 ความสำเร็จของการดำเนินโครงการ

นอกจากนี้ จากการประเมินด้านการกำกับติดตามการดำเนินงานโครงการ พบว่า หน่วยร่วมมีการติดตาม กำกับการดำเนินงานโครงการในทุกโครงการ โดยแบ่งเป็นโครงการที่มีการติดตามกำกับโครงการอย่างเป็นระบบและสม่ำเสมอรายเดือนหรือรายไตรมาส คิดเป็นร้อยละ 52.94 และโครงการที่มีการติดตามรายเดือน หรือรายไตรมาส คิดเป็นร้อยละ 29.41 และโครงการที่มีการติดตามราย 6 เดือน คิดเป็นร้อยละ 17.65 ทั้งนี้หน่วยงานมีการจัดเก็บข้อมูลผลการดำเนินงาน ทำให้สามารถกำกับการดำเนินงานให้เป็นไปตามแผน หรือสามารถแก้ไขปัญหาได้ทันท่วงทีในกรณีที่โครงการเกิดปัญหาในระหว่างการดำเนินการ

แผนภาพที่ 5.9 การติดตามกำกับโครงการของหน่วยร่วม

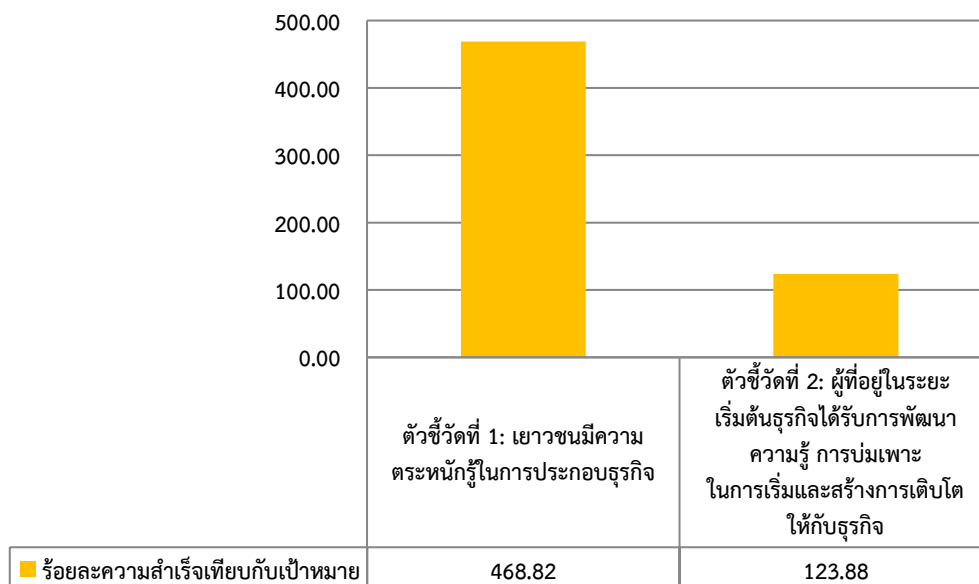
1.4 ด้านผลผลิต (Product)

❖ ผลผลิตตามตัวชี้วัดเป้าหมายแต่ละแนวทางที่กำหนดไว้ตามแผนบูรณาการฯ

การดำเนินงานภายใต้แผนงานโครงการ ตามแนวทางการพัฒนาวิสาหกิจในระยะเริ่มต้นให้สามารถเติบโตได้ (Early Stage) ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 ประกอบด้วยตัวชี้วัด 2 ตัว โดยมีรายละเอียดผลการดำเนินงาน ดังนี้

ตัวชี้วัดที่ 1 : เยาวชนมีความตระหนักรู้ในการประกอบธุรกิจ 1,700 ราย โดยมีผลการดำเนินงาน คือ 7,970 ราย คิดเป็นอัตราร้อยละ 468.82 ซึ่งการดำเนินงานบรรลุผลมากกว่าเป้าหมายที่กำหนดไว้มาก เนื่องจากการปรับเปลี่ยนรูปแบบกิจกรรมให้เป็นรูปแบบออนไลน์มากยิ่งขึ้น จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของ COVID-19 ซึ่งตอบโจทย์และสะดวกต่อกลุ่มนักเรียน นักศึกษา ผู้ประกอบอาชีพอิสระ และผู้สนใจมาเข้าร่วมโครงการได้เป็นอย่างดี

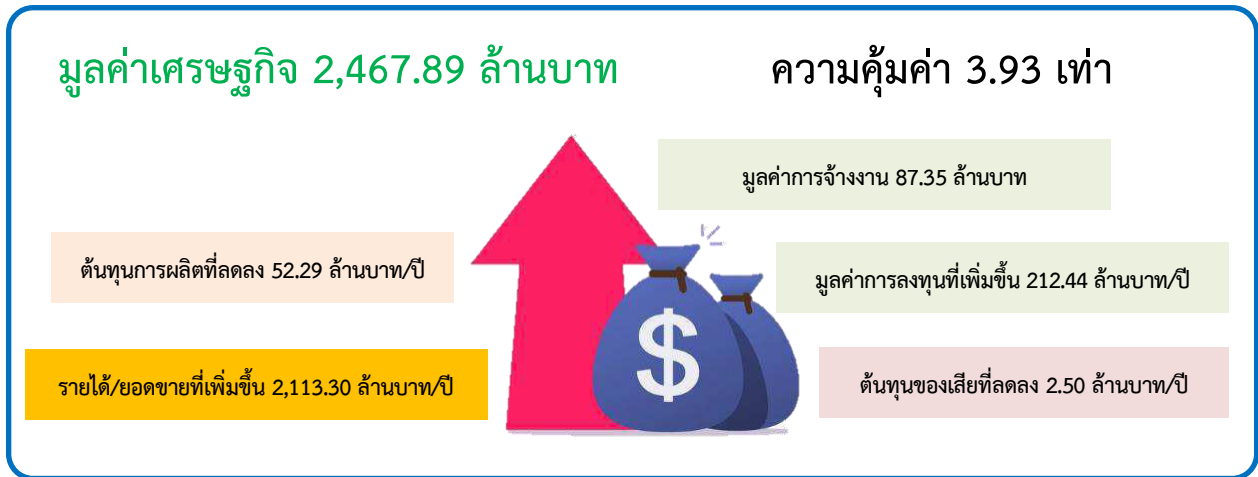
ตัวชี้วัดที่ 2 : ผู้ที่อยู่ในระยะเริ่มต้นธุรกิจได้รับการพัฒนาความรู้ การบ่มเพาะในการเริ่มและสร้างการเติบโตให้กับธุรกิจ 10,000 ราย โดยมีผลการดำเนินงาน คือ SME ได้รับการพัฒนาแล้วจำนวน 12,388 ราย คิดเป็นอัตราร้อยละ 123.88 ซึ่งการดำเนินงานบรรลุผลมากกว่าเป้าหมายที่กำหนดไว้มาก เนื่องจากการพัฒนา SME ได้เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายจำนวนมาก จึงทำให้จำนวนผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมได้รับการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ มีผลการดำเนินงานมากกว่าเป้าหมายตัวชี้วัดหลักที่กำหนดไว้

แผนภาพที่ 5.10 ร้อยละความสำเร็จเทียบกับเป้าหมายตัวชี้วัดการดำเนินงาน
แผนงานโครงการตามแนวทางการพัฒนาวิสาหกิจในระยะเริ่มต้นให้สามารถเติบโตได้ (Early Stage)
ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2563

❖ ผลลัพธ์และผลกระทบจากการดำเนินงาน

จากการที่โครงการเข้าไปสนับสนุนผู้ประกอบการ Early Stage ทั้งในด้านการพัฒนาองค์ความรู้ บุคลากร การส่งเสริมสนับสนุนการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยี เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มในกระบวนการผลิต/ผลิตภัณฑ์ การพัฒนาผลิตภัณฑ์ต้นแบบ ตลอดจนการส่งเสริมด้านการตลาด ซึ่งคาดว่าจะก่อให้เกิดมูลค่าทางเศรษฐกิจจำนวน 2,467.89 ล้านบาท โดยมูลค่าดังกล่าวเกิดจาก 1) รายได้/ยอดขายที่เพิ่มขึ้น 2,113.30 ล้านบาท/ปี 2) ต้นทุนการผลิตที่ลดลง 52.29 ล้านบาท/ปี 3) ต้นทุนของเสียที่ลดลง 2.50 ล้านบาท/ปี 4) มูลค่าการลงทุนที่เพิ่มขึ้น 212.44 ล้านบาท/ปี และ 5) เกิดมูลค่าการจ้างงาน 87.35 ล้านบาท

แผนภาพที่ 5.11 ผลสัมฤทธิ์ของการส่งเสริม SME กลุ่มผู้ประกอบการ Early Stage

อย่างไรก็ตาม จากการสุ่มลงพื้นที่เพื่อจัดเก็บข้อมูล พบว่า ผู้ประกอบการส่วนใหญ่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของ COVID-19 รวมไปถึงความไม่ชัดเจนของนโยบายการสนับสนุนของภาครัฐ จึงส่งผลให้ผู้ประกอบการเกิดความสับสน และไม่สามารถวางแผนการดำเนินงานได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ (Full Capacity) ประกอบกับผู้ประกอบการรายใหม่บางรายยังขาดความพร้อมและศักยภาพ เช่น ยังไม่มีตลาด หรือมีผู้สนใจสินค้า แต่หน่วยงานภาครัฐก็ผลักดันให้เข้าร่วมโครงการเพื่อทำแผนธุรกิจขอสินเชื่อ ดังนั้นเมื่อไม่ได้รับสินเชื่อจึงไม่มีความพึงพอใจต่อการสนับสนุนของภาครัฐ นอกจากนี้ จากการติดตามประเมินผลยังพบว่าผู้ประกอบการบางรายไม่สามารถพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดผลสำเร็จได้เนื่องจากกลุ่มผู้ประกอบการรายใหม่ Early Stage ส่วนใหญ่เป็นนักคิด นักพัฒนา แต่ไม่ใช่ช่างการตลาด ดังนั้น บทบาทภาครัฐที่สำคัญอีกประการ คือการรับช่วงต่อในการไปสร้างตลาด เช่น การหาช่องทางหรือโอกาสให้ผู้พัฒนาได้มีโอกาส Matching กับผู้ซื้อหรือผู้ที่คาดว่าจะสนใจ และโครงการหรือกิจกรรมการพัฒนาที่อาจมีความเสี่ยงที่ SME จะไม่สามารถไปพัฒนาต่อยอดได้เอง เช่น โครงการที่เป็นการพัฒนาโครงการต้นแบบ Prototype ยังได้เพียงแบบในคอมพิวเตอร์ โดยไม่ได้มีการไปพัฒนาต่อยอดเป็นผลิตภัณฑ์เชิงพาณิชย์ได้จริง

❖ ข้อสังเกตจากการติดตามประเมินผลผู้ประกอบการที่ได้รับการพัฒนา

- 1) ผู้ประกอบการบางรายยังมีการรู้เทคโนโลยี (Technology Literacy) อยู่ในระดับที่ค่อนข้างน้อย รวมไปถึงทักษะ (Skills) อื่นๆ ที่จำเป็นในการทำธุรกิจ เช่น ด้านกฎหมาย และด้านการเงิน เป็นต้น
- 2) ผู้ประกอบการบางรายไม่ได้มีการวางแผนเพื่อบริหารความเสี่ยงของธุรกิจ โดยเฉพาะความเสี่ยงจากปัจจัยภายนอกที่ควบคุมได้ยาก เช่น การแพร่ระบาดของ COVID-19 นโยบายภาครัฐที่ไม่ชัดเจน เป็นต้น ประกอบกับยังขาดการบริหารจัดการและการวางแผนความต่อเนื่องทางธุรกิจ (Business Continuity Plan: BCP)
- 3) ผู้ประกอบการบางส่วนไม่สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้ เนื่องจากธนาคารของรัฐ ยังมีวิธีการปล่อยสินเชื่อแบบ Conservative ไม่รองรับต่อเป้าหมายการพัฒนาหรือการส่งเสริมของกลุ่ม Startup การเสนอข้อกำหนดแค่เอกสารในการยื่น แต่ไม่เคยให้ SME ได้มีโอกาสชี้แจง หรือนำเสนอ (Pitching) แผนธุรกิจหรือเป้าหมายการขยายทางการตลาด แต่ใช้ความสามารถจากรายได้ที่ผ่านมาเป็นตัววัดความสามารถในการชำระอนาคต ทำให้ SME ที่ทุนน้อยไม่สามารถเติบโตต่อไปได้

❖ ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาปรับปรุง

- 1) จากการลงพื้นที่ พบว่า ผู้ประกอบการส่วนใหญ่มีข้อเสนอแนะ (Feedback) ในเชิงบวก และมีการรับรู้ (Perception) ที่ดีต่อการพัฒนา รวมทั้งได้รับประโยชน์จากการเข้าร่วมโครงการ อาทิ การพัฒนาสินค้าและบริการ (Goods & Services) ของผู้ประกอบการที่ทันสมัยมากยิ่งขึ้น ทั้งในแง่ของบรรจุภัณฑ์ การเพิ่มมูลค่าให้แก่ผลิตภัณฑ์ ช่องทางการจำหน่ายที่หลากหลาย และเป็นรูปแบบออนไลน์มากยิ่งขึ้น มีความรู้ความเข้าใจ และทักษะที่จำเป็นสำหรับการทำธุรกิจในระยะยาว (Long Term) ทั้งนี้ ผลลัพธ์ผลกระทบที่เกิดขึ้นดังกล่าวยังไม่สามารถวัดผลในเชิงปริมาณได้อย่างชัดเจน เนื่องจากอยู่ในช่วงที่เพิ่งเริ่มดำเนินการ และอาจเป็นผลจากปัจจัยอื่นๆ นอกเหนือจากการเข้าร่วมโครงการ ซึ่งควรมีการติดตามและจัดเก็บข้อมูล เพื่อให้ได้ฐานข้อมูล (Data Base) ที่มีปริมาณเพียงพอและมีคุณภาพมากพอที่จะใช้ในการวิเคราะห์และพัฒนาต่อไป
- 2) ภาครัฐมีส่วนสำคัญยิ่งในการขับเคลื่อนกลุ่ม Early Stage หรือ Startup ซึ่งถือเป็นกำลังสำคัญใหม่ของประเทศ ที่อาจต้องการได้รับการสนับสนุนช่วงแรกเพียงระยะสั้น (Short Term) เพื่อให้สามารถเติบโตและดำเนินธุรกิจต่อไปได้ด้วยตัวเองได้ ดังนั้น ภาครัฐจึงควรสร้างตลาดใหม่และส่งเสริมการเติบโตให้แก่ SME เช่น การผลักดันนโยบายการส่งเสริมการลงทุนระหว่างภาครัฐกับภาคเอกชน การผ่อนผันกฎเกณฑ์ที่ไม่จำเป็นเพื่อสนับสนุนการเข้าถึงแหล่งเงินทุน หรือการสร้างกิจกรรม (Event) และเครือข่ายความร่วมมือที่กระตุ้นให้เกิดการพบปะและการจับคู่ทางธุรกิจ (Matching) ระหว่างนักลงทุน (Angel Investors) และ Startup มากยิ่งขึ้น เป็นต้น เพื่อเพิ่มช่องทาง การถึงเข้าแหล่งเงินทุน และการเข้าถึงตลาดของผู้ประกอบการหรือ Startup ที่มีศักยภาพ ให้สามารถดำเนินธุรกิจต่อไปได้ในระยะยาว
- 3) นอกจากนี้ ภาครัฐควรส่งเสริมด้านองค์ความรู้และการพัฒนาสตาร์ทอัพ โดยการส่งเสริมให้มีการสร้างระบบฐานความรู้ (Knowledge-based) ที่รวบรวมข้อมูลสำคัญในการดำเนินธุรกิจของสตาร์ทอัพ รวมถึงการถอดบทเรียนของความสำเร็จ และความล้มเหลวที่เกิดขึ้นจริง และประชาสัมพันธ์เชิงรุก พร้อมเผยแพร่ในรูปแบบออนไลน์ เพื่อให้เยาวชน นักเรียน นักศึกษาได้เรียนรู้ เข้าถึงประสบการณ์ ความรู้ และทักษะที่ใช้ได้จริงในอนาคต เพื่อเปิดโอกาสให้คนรุ่นใหม่ (New Blood) ซึ่งจะเติบโตมาเป็นกำลังสำคัญของประเทศ ได้มีส่วนร่วมขับเคลื่อนการพัฒนา และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศได้

แนวทางที่ 2 การพัฒนาวิสาหกิจรายย่อยให้ประกอบธุรกิจอย่างมืออาชีพ (Micro)

แนวการพัฒนาผู้ประกอบการชุมชนให้มีความสามารถในการประกอบธุรกิจแบบมืออาชีพภายใต้แผนบูรณาการปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 มุ่งเน้นการพัฒนาความรู้ด้านการบัญชีให้แก่วิสาหกิจชุมชน เช่น การเข้าถึงแหล่งเงินทุนในระบบ ความรู้ทางการเงิน Financial Literacy การจัดทำบัญชี Micro Finance การพัฒนาทักษะวิสาหกิจชุมชนด้านการบริหารจัดการ โดยส่งเสริมให้ผู้ประกอบการมีความรู้ในการบริหารธุรกิจ (Management Skills) เช่น การวางแผนการผลิต การจัดเก็บสต็อกสินค้าและวัตถุดิบ การพัฒนาหรือนำเทคโนโลยีการผลิตที่มีประสิทธิภาพมาใช้เพื่อลดต้นทุนและขั้นตอนการผลิต เป็นต้น การพัฒนาทักษะฝีมือของผู้ประกอบการให้ได้มาตรฐาน ยกย่องคุณภาพผลิตภัณฑ์ให้สามารถแข่งขันในตลาดได้ เนื่องจากผลิตภัณฑ์ของผู้ประกอบการกลุ่มนี้ส่วนใหญ่เป็นผลิตภัณฑ์ที่ใช้ในครัวเรือนและในชีวิตประจำวัน ซึ่งผู้บริโภคมีความยืดหยุ่นต่อคุณภาพหรือราคาสินค้าในระดับสูง สามารถเลือกบริโภคผลิตภัณฑ์เพื่อทดแทนกันได้ ผู้บริโภคจึงมีอำนาจในการต่อรองสูง และนำไปสู่การแข่งขันที่รุนแรง ผู้ประกอบการกลุ่มนี้จึงต้องมีทั้งทักษะฝีมือในการผลิต การสร้างผลิตภัณฑ์ต้นแบบรวมทั้งการออกแบบผลิตภัณฑ์ที่ได้มาตรฐาน เพื่อสร้างมูลค่าแก่สินค้าและบริการ บนพื้นฐานวัฒนธรรม และอัตลักษณ์ของท้องถิ่น สอดคล้องกับความต้องการของผู้บริโภคยุคใหม่ รวมทั้งผลักดันผู้ประกอบการเพื่อขยายช่องทางเข้าสู่การตลาดสมัยใหม่ Online Marketplace เพื่อให้สามารถต่อยอดและพัฒนาเป็นผู้ประกอบการมืออาชีพที่สามารถดำเนินธุรกิจได้อย่างยั่งยืนต่อไป โดยกิจกรรมโครงการที่สนับสนุนผู้ประกอบการกลุ่มนี้ ประกอบด้วย

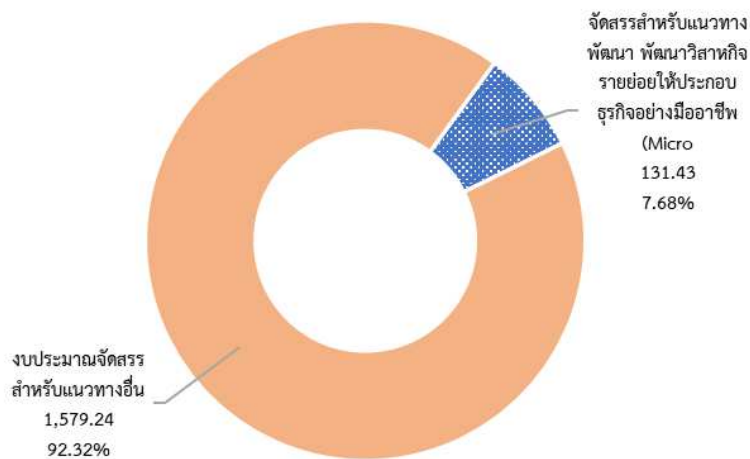
- **การพัฒนาความสามารถในการบริหารจัดการธุรกิจ** เช่น โครงการพัฒนาวิสาหกิจสู่ความเป็นมืออาชีพ การสนับสนุนการเข้าถึงแหล่งเงินทุน การจัดทำบัญชีอย่างง่าย (กรมตรวจบัญชีสหกรณ์) โครงการพัฒนาวิสาหกิจสู่ความเป็นมืออาชีพ สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์ด้านทรัพย์สินทางปัญญา (กรมทรัพย์สินทางปัญญา) โครงการพัฒนาวิสาหกิจสู่ความเป็นมืออาชีพ เสริมสร้างความรู้พื้นฐานในการประกอบธุรกิจ(กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม) โครงการพัฒนาวิสาหกิจสู่ความเป็นมืออาชีพ การพัฒนาผู้ประกอบการชุมชนให้มีความสามารถในการบริหารธุรกิจ (สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม) เป็นต้น
- **การพัฒนาและยกระดับการผลิต มาตรฐาน คุณภาพสินค้า** เช่น โครงการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานสินค้าและบริการ ยกย่องคุณภาพมาตรฐานสินค้าและบริการ วิสาหกิจรายย่อย (สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจสร้างสรรค์ (องค์การมหาชน)) โครงการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานสินค้าและบริการ การพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันสินค้าเกษตรแปรรูป (กรมส่งเสริมการเกษตร) โครงการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานสินค้าและบริการ การพัฒนาผลิตภัณฑ์/บรรจุภัณฑ์ให้มีมูลค่าเพิ่ม (กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม) โครงการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานสินค้าและบริการ การพัฒนาผู้ประกอบการชุมชนให้มีผลิตภัณฑ์/บรรจุภัณฑ์ที่ได้มาตรฐาน (สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม) เป็นต้น
- **การส่งเสริมด้านการตลาด** เช่น โครงการขยายโอกาสทางการตลาด การพัฒนาวิสาหกิจรายย่อยให้ประกอบธุรกิจอย่างมืออาชีพ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม โครงการขยายโอกาสทางการตลาด การสนับสนุนการสร้างตราสินค้าและเชื่อมโยงช่องทางการตลาด (กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม) โครงการขยายโอกาสทางการตลาด การส่งเสริมพัฒนาตลาดอิเล็กทรอนิกส์สำหรับ SME (สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม) เป็นต้น

ทั้งนี้ จากแนวทางการพัฒนาในปีที่ผ่านมา พบว่า การให้ความช่วยเหลือสนับสนุนของหน่วยงานต่างๆ ไปยังกลุ่มวิสาหกิจรายย่อย/วิสาหกิจชุมชน ยังกระจุกตัวอยู่ในบางกลุ่ม/บางพื้นที่ การดำเนินโครงการจึงควรต้องมีการกระจายความช่วยเหลือให้ครอบคลุมผู้ประกอบการกลุ่มนี้ให้มากขึ้น ซึ่งถือเป็นความท้าทายอย่างยิ่ง เนื่องจากผู้ประกอบการกลุ่มนี้ส่วนใหญ่เป็นผู้ประกอบการรายย่อยที่มีจำนวนมาก และบางส่วนอาจยังไม่ได้จดทะเบียนเป็นนิติบุคคล การดำเนินโครงการควรส่งเสริมและพัฒนาจาก Area based เป็นสำคัญ รวมถึงควรประสานความร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือผู้นำชุมชน จะช่วยให้การทำงานกับพื้นที่ที่มีความเข้าใจและสนองความต้องการชุมชนได้มากขึ้น ซึ่งจะช่วยให้การดำเนินโครงการประสบผลสัมฤทธิ์ตามที่คาดหวังไว้

นอกจากนี้ยังมีการดำเนินงานผลักดันการขยายโอกาสทางการตลาดในหลายหน่วยงาน โดยเน้นไปที่การทำตลาดออนไลน์ซึ่งวิสาหกิจชุมชนยังคงมีการเข้าร่วมในจำนวนไม่มากนัก อย่างไรก็ตามควรดำเนินการส่งเสริมการเข้าถึงตลาดออนไลน์อย่างต่อเนื่องเพื่อรองรับสถานการณ์ตลาดในปัจจุบันที่ปรับเปลี่ยน ดังนั้นหน่วยงานที่ให้การส่งเสริม จะต้องพิจารณากลไกที่เกี่ยวข้องและปัจจัยต่อความสำเร็จดังกล่าว เพื่อวางแผนในการพัฒนารวมทั้งการสนับสนุนให้วิสาหกิจชุมชนปรับแผนธุรกิจ ลดต้นทุนค่าใช้จ่ายต่างๆ ที่ไม่จำเป็น ผลักดันการพัฒนาคุณภาพสินค้าและรูปแบบ บรรจุภัณฑ์ และการเพิ่มประสิทธิภาพสินค้าและรูปแบบการให้บริการเพื่อรองรับกับความต้องการของตลาด จะเห็นได้ว่าปัญหาที่สำคัญของกลุ่มผู้ประกอบการวิสาหกิจรายย่อยคือ การขาดการวางแผนและการบริหารจัดการแบบมืออาชีพ ความสามารถในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนที่จะนำไปใช้ในการพัฒนาต่อยอด ดังนั้นหน่วยงานที่ให้การส่งเสริม จะต้องวางแผนในการพัฒนาระบบบัญชีของวิสาหกิจชุมชน การสนับสนุนการเข้าถึงแหล่งเงินทุน รวมทั้งการนำองค์ความรู้ด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี นวัตกรรม และทรัพย์สินทางปัญญา มาพัฒนาสินค้าและบริการ เพิ่มประสิทธิภาพในการผลิต การบริหารจัดการธุรกิจ ให้สามารถสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันในตลาดมากขึ้น

จากข้อมูลแผนงานโครงการตามแผนบูรณาการการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 พบว่า ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 แนวทางการพัฒนาผู้ประกอบการชุมชน ให้มีความสามารถในการประกอบธุรกิจแบบมืออาชีพ ได้รับการจัดสรรงบประมาณเป็นมูลค่า 131.43 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 7.68 ของงบประมาณทั้งหมด

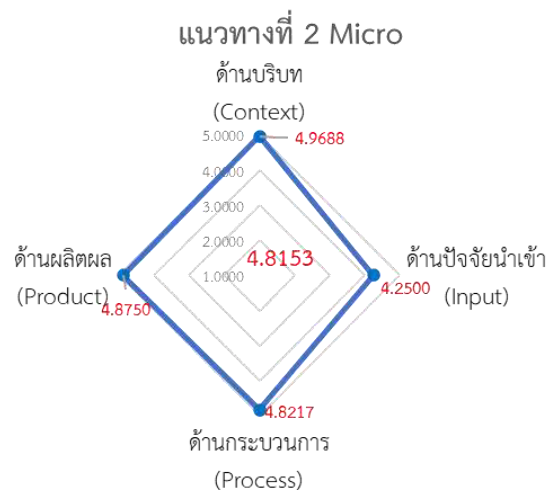

แผนภาพที่ 5.12 สัดส่วนการจัดสรรงบประมาณปี 2563 สำหรับการพัฒนาผู้ประกอบการชุมชน ให้มีความสามารถในการประกอบธุรกิจแบบมืออาชีพ

สำหรับหน่วยงานที่ร่วมสนับสนุนและผลักดันแนวทางการพัฒนาผู้ประกอบการชุมชนให้มีความสามารถในการประกอบธุรกิจแบบมืออาชีพ ในปีงบประมาณ 2563 มีจำนวน 7 หน่วยงาน ได้แก่ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ กรมทรัพย์สินทางปัญญา กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม กรมส่งเสริมการเกษตร สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจสร้างสรรค์ (องค์การมหาชน) มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม และสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (ได้รับจัดสรรงบประมาณจากกองทุนและเงินทุนหมุนเวียน)

❖ สรุปผลการประเมินแผนงานโครงการ

จากการประเมินผลการดำเนินงานแผนงานโครงการตามแนวทางการพัฒนาผู้ประกอบการชุมชนให้มีความสามารถในการประกอบธุรกิจแบบมืออาชีพพบว่ามีผลการประเมินแผนงานโครงการปี 2563 อยู่ในระดับดี มีผลคะแนนเฉลี่ยที่ระดับ 4.8153 ดังแสดงในแผนภาพที่ 5.13

แผนภาพที่ 5.13 ผลคะแนนการประเมินแผนงานโครงการตามแนวทางการพัฒนาผู้ประกอบการชุมชนให้มีความสามารถในการประกอบธุรกิจแบบมืออาชีพ ปี 2563

ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาผลการประเมินผลในแต่ละด้าน พบว่า ในภาพรวมโครงการตามแนวทางการพัฒนาผู้ประกอบการชุมชนให้มีความสามารถในการประกอบธุรกิจแบบมืออาชีพ ปี 2563 มีผลคะแนนการประเมินด้านบริบทโครงการ (Context) สูงสุด โดยมีผลคะแนนเฉลี่ยที่ระดับ 4.9688 หรืออยู่ในระดับดีมาก รองลงมา ได้แก่ ด้านผลิตผล (Product) มีผลคะแนนเฉลี่ยที่ระดับ 4.8750 หรืออยู่ในระดับดีมาก ด้านกระบวนการ (Process) มีผลคะแนนเฉลี่ยที่ระดับ 4.8217 และด้านปัจจัยนำเข้า (Input) มีผลคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.2500 หรืออยู่ในระดับดี ตามลำดับ

สำหรับผลการดำเนินงานในแต่ละมิติ มีรายละเอียดดังนี้

2.1 ผลการวิเคราะห์ความเหมาะสมของโครงการ (Context) (ความสอดคล้องเชื่อมโยงกับแนวทางหรือกลยุทธ์การดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ประเทศ)

จากแผนงานโครงการพัฒนาผู้ประกอบการชุมชนให้มีความสามารถในการประกอบธุรกิจแบบมืออาชีพ เมื่อวิเคราะห์ความสอดคล้องเชื่อมโยงโดยภาพรวม สามารถสรุปความสอดคล้องเชื่อมโยงกับแผนยุทธศาสตร์และนโยบายของประเทศในประเด็นยุทธศาสตร์หลักและยุทธศาสตร์ร่วมสำคัญ ดังนี้

❖ ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี

จากการศึกษาวิเคราะห์กิจกรรมโครงการการพัฒนาผู้ประกอบการชุมชนให้มีความสามารถในการประกอบธุรกิจแบบมีอาชีพ พบว่ามีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ในประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 การสร้างความสามารถในการแข่งขัน ทั้งประเด็นการพัฒนาภาคการผลิตและบริการ และการพัฒนาสังคมผู้ประกอบการ (Entrepreneurial Society) เพื่อสร้างผู้ประกอบการทางธุรกิจ เนื่องจากกิจกรรมแผนงานเป็นการมุ่งเน้นที่การพัฒนาเพิ่มผลผลิตการผลิตตลอดห่วงโซ่มูลค่า เพื่อก้าวกระโดดไปสู่การเป็นฐานการผลิตและบริการที่โดดเด่นในด้านเศรษฐกิจฐานชีวภาพ อุตสาหกรรมอาหาร อุตสาหกรรม และบริการแห่งอนาคตเพื่อที่จะเพิ่มรายได้จากฐานเดิม และต่อยอดไปสู่การสร้างฐานรายได้ใหม่ มีกิจกรรมการส่งเสริมให้ผู้ประกอบการเข้าใจตลาด ปรับตัวเข้ากับเทคโนโลยีได้อย่างรวดเร็วและประยุกต์ใช้ได้อย่างชาญฉลาด มีความสามารถในการปรับตัวและใช้โอกาสของความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีเพื่อสร้างสรรค์รูปแบบการดำเนินธุรกิจแนวใหม่ที่ตอบโจทย์ความต้องการและวิถีชีวิตของผู้บริโภคที่เปลี่ยนแปลงไป การมุ่งส่งเสริมการยกระดับการผลิตผลิตภัณฑ์ของชุมชนให้สามารถเป็นฐานรายได้และสร้างความเข้มแข็งที่ยั่งยืนของเศรษฐกิจในระดับชุมชน รวมทั้งสามารถเป็นฐานของการผลิตของอุตสาหกรรมในระดับที่ใหญ่และซับซ้อนมากขึ้นได้

❖ ความสอดคล้องกับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น “ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่ (พ.ศ. 2561 - 2580)”

จากการศึกษาข้อมูล พบว่า การดำเนินกิจกรรม/โครงการการพัฒนาผู้ประกอบการชุมชนให้มีความสามารถในการประกอบธุรกิจแบบมีอาชีพ มีความสอดคล้องกับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น “ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่ (พ.ศ. 2561 - 2580)” ในด้านการสร้างความเข้มแข็งผู้ประกอบการอัจฉริยะ และการสร้างโอกาสเข้าถึงตลาด เนื่องจากผู้ประกอบการในกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเป็นกลุ่มผู้ประกอบการระดับฐานราก มีรูปแบบการดำเนินธุรกิจที่เน้นการรวมกลุ่มในชุมชน การพัฒนาผู้ประกอบการกลุ่มนี้จึงมุ่งเน้นการพัฒนาทักษะ ความรู้ด้านการบริหารจัดการอย่างมีอาชีพ ซึ่งเป็นทักษะพื้นฐานที่จำเป็นอย่างยิ่งในการพัฒนาให้ผู้ประกอบการสามารถดำเนินธุรกิจได้อย่างยั่งยืน สามารถพัฒนาหรือต่อยอดผลิตภัณฑ์ให้มีมูลค่าเพิ่มขึ้น สามารถปรับตัวและนำเทคโนโลยีนวัตกรรมมาใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต ซึ่งช่วยเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน ส่งเสริมสนับสนุนการรวมกลุ่มและสร้างเครือข่ายเพื่อพัฒนาห่วงโซ่มูลค่าเชื่อมโยงห่วงโซ่การผลิต อันจะนำไปสู่การเพิ่มอำนาจต่อรองในตลาดที่สูงขึ้น เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการการผลิต การพัฒนาความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านในกลุ่มของตนเองให้ดียิ่งขึ้น รวมถึงการสร้างโอกาสเข้าถึงตลาด ซึ่งมุ่งเน้นการส่งเสริมการเข้าสู่การตลาดสมัยใหม่ โดยเฉพาะช่องทางออนไลน์ การพัฒนาอัตลักษณ์ตราสินค้า เพื่อให้เกิดการจดจำที่ชัดเจน การพัฒนาบรรจุภัณฑ์ที่สร้างเอกลักษณ์และความแตกต่าง เพื่อส่งเสริมการเข้าถึงตลาดที่มีมูลค่าสูงขึ้น โดยเฉพาะตลาดต่างประเทศ

❖ ความสอดคล้องกับแผนปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ

จากการศึกษาข้อมูล พบว่า การดำเนินกิจกรรม/โครงการการพัฒนาผู้ประกอบการชุมชนให้มีความสามารถในการประกอบธุรกิจแบบมีอาชีพ มีความสอดคล้องกับแผนปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ ในประเด็นที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

- **หัวข้อที่ 1 : การปฏิรูปด้านความสามารถในการแข่งขัน**
หัวข้อย่อย 1.1 ผลผลิตภาพ (Productivity)

- **ประเด็นการปฏิรูปที่ 16 การเพิ่มระดับการแข่งขันทางธุรกิจ – วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สนับสนุน)** ให้ความสำคัญกับการเพิ่มศักยภาพให้กับสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ซึ่งเป็นหน่วยงานกลางที่ทำหน้าที่ในการส่งเสริมสนับสนุน SME โดยตรง การพัฒนานโยบายหรือมาตรการต่างๆ ที่บูรณาการความร่วมมือจากหลากหลายหน่วยงาน ตลอดจนการกำหนดนิยามวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยอ้างอิงจากรายได้ จำนวนลูกจ้าง และหรือปัจจัยอื่นๆ เพื่อให้เกิดความหลากหลายทางขนาดของธุรกิจ และมีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น ดังเห็นได้จากการเพิ่มเติมนิยามของวิสาหกิจรายย่อย (micro) อันนำไปสู่การกำหนดแนวทางการพัฒนาผู้ประกอบการกลุ่มนี้โดยเฉพาะ
- **หัวข้อที่ 2 : การปฏิรูปด้านความเท่าเทียมและการเติบโตอย่างมีส่วนร่วม**
หัวข้อย่อย 2.2 การเสริมสร้างพลังอำนาจชุมชน
  - **ประเด็นการปฏิรูปที่ 2 การพัฒนาธุรกิจชุมชน** มุ่งเน้นการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาสนับสนุนการสร้างและต่อยอดธุรกิจชุมชนเพื่อสร้างรายได้ให้แก่ชุมชนอย่างยั่งยืน ผ่านการสนับสนุนด้านโครงสร้างพื้นฐาน การรวมกลุ่มเพื่อให้เกิดเครือข่ายธุรกิจชุมชน (cluster-based) และมีสินค้าประจำพื้นที่ (Product Champion) การพัฒนาทักษะ องค์กรความรู้ด้านการบริหารจัดการและช่องทางการตลาด การสร้างโอกาสการเข้าถึงตลาด การสร้าง e-commerce platform เพื่อให้สามารถอยู่รอดและขยายธุรกิจได้ โดยการดำเนินการต่างๆ เหล่านี้ต้องมีการบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานต่างๆ ให้มากขึ้น จากเดิมที่เป็นการดำเนินงานในลักษณะ “ต่างคนต่างทำ” ซึ่งจะช่วยให้การส่งเสริมพัฒนาเกิดความต่อเนื่องและยั่งยืน

❖ **ความสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12**

จากการศึกษาข้อมูล พบว่า การดำเนินกิจกรรม/โครงการการพัฒนาผู้ประกอบการชุมชนให้มีความสามารถในการประกอบธุรกิจแบบมืออาชีพ/การพัฒนาวิสาหกิจรายย่อยให้ประกอบธุรกิจอย่างมืออาชีพ (Micro) มีความสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 โดยมีรายละเอียด ดังนี้

■ **ยุทธศาสตร์หลัก : ยุทธศาสตร์ที่ 3 การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน** เป็นยุทธศาสตร์หลักที่มีความเชื่อมโยงกับเป้าหมายในการยกระดับและเพิ่มขีดความสามารถของ SME โดยตรง โดยมีการกำหนดเป้าหมายวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีบทบาทต่อระบบเศรษฐกิจเพิ่มขึ้น โดยพิจารณาจากสัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศทั้งประเทศเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 45 เมื่อสิ้นสุดแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาการดำเนินกิจกรรม โครงการด้านการพัฒนาผู้ประกอบการชุมชนให้มีความสามารถในการประกอบธุรกิจแบบมืออาชีพ พบว่า มีความสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาภายใต้ยุทธศาสตร์ที่ 3 ของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน

ข้อ 3.2 การเสริมสร้างและพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของการการผลิตและบริการ

- **ข้อ 3.2.1 การพัฒนาภาคการเกษตร**

ข้อ 3) ยกระดับการผลิตสินค้าเกษตรและอาหารเข้าสู่ระบบมาตรฐานและสอดคล้องกับความต้องการของตลาดและการบริโภคอาหารเพื่อสุขภาพ เนื่องจากมีการ

ดำเนินกิจกรรม โครงการที่มุ่งเน้นไปที่การพัฒนากระบวนการผลิตของผู้ประกอบการสินค้าเกษตร เพื่อพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันสินค้าเกษตรแปรรูป

ข้อ 4) เสริมสร้างขีดความสามารถการผลิตในห่วงโซ่อุตสาหกรรมเกษตร โดยมีการส่งเสริมการสร้าง Cluster สินค้าเกษตรในสถาบันเกษตรกร มีการพัฒนาพัฒนาศักยภาพวิสาหกิจชุมชนแปรรูปสินค้าเกษตร เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่ผลิตภัณฑ์และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันให้สูงขึ้น

- ข้อ 3.2.2 การพัฒนาภาคอุตสาหกรรม

ข้อ 1) พัฒนาต่อยอดความเข้มแข็งของอุตสาหกรรมที่มีศักยภาพปัจจุบันเพื่อยกระดับไปสู่อุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูง เนื่องจากมีการดำเนินกิจกรรม โครงการที่เน้นการนำเทคโนโลยี นวัตกรรม มาใช้ในการยกระดับความสามารถในการผลิต และการประกอบธุรกิจของผู้ประกอบการ

- ข้อ 3.2.4 การพัฒนาภาคการค้าและการลงทุน

ข้อ 1) ส่งเสริมการทำตลาดเชิงรุก สินค้าที่มีคุณภาพมาตรฐาน สร้างตราสินค้า พัฒนาบรรจุภัณฑ์ แสวงหาตลาดใหม่ สร้างเครือข่ายพันธมิตรทางธุรกิจระหว่างประเทศ ตลอดจนการพัฒนาทักษะของผู้ประกอบการให้ผลิตได้และขายเป็นในการทำธุรกิจการค้าระหว่างประเทศ ดังจะเห็นได้จากการดำเนินกิจกรรม/โครงการที่มุ่งเน้นไปที่การพัฒนากระบวนการผลิตของผู้ประกอบการเพื่อให้ได้ผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพ ได้รับการรับรองมาตรฐาน การพัฒนานวัตกรรมการออกแบบบรรจุภัณฑ์ เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้สินค้า รวมถึงการส่งเสริมการตลาดทั้งในประเทศและต่างประเทศ การพัฒนาช่องทางการตลาดใหม่ เช่น E-Commerce เป็นต้น

ข้อ 4) ส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ซึ่งเน้นให้ผู้ประกอบการรู้จักการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมไปใช้ในการผลิต การขาย ดังจะเห็นได้จากการกิจกรรม/โครงการด้านการวิจัยและพัฒนา การพัฒนาเทคโนโลยี/พัฒนาสินค้าและบริการที่มีมูลค่าเพิ่มและนวัตกรรม และด้านการยกระดับการผลิตและการบริการให้มีคุณภาพมาตรฐานในระดับสากล รวมทั้งมีการดำเนินการในการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการทำธุรกิจทั้งในเรื่องการเข้าถึงข้อมูลด้านธุรกิจและสิทธิประโยชน์ และแหล่งเงินทุน สำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

■ **ยุทธศาสตร์ร่วม :** เมื่อพิจารณาการดำเนินกิจกรรม โครงการด้านการพัฒนาผู้ประกอบการ ชุมชนให้มีความสามารถในการประกอบธุรกิจแบบมืออาชีพ พบว่า มีความเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ที่ 1 การเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์ ยุทธศาสตร์ที่ 7 การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์ ยุทธศาสตร์ที่ 8 การพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม และยุทธศาสตร์ที่ 9 การพัฒนาภาค เมือง และพื้นที่เศรษฐกิจ ของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ซึ่งเป็นยุทธศาสตร์ร่วมที่มีส่วนในการเสริมกลยุทธ์การส่งเสริม SME โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์

ข้อ 3.2 พัฒนาศักยภาพคนให้มีทักษะความรู้ และความสามารถในการดำรงชีวิต

- ข้อ 3.2.3 ส่งเสริมแรงงานให้มีความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพที่เป็นไปตามความต้องการของตลาดงาน

ข้อ 1) พัฒนาศูนย์ฝึกอบรมสมรรถนะแรงงานที่ได้มาตรฐานตามระบบคุณวุฒิวิชาชีพและมาตรฐานฝีมือแรงงาน โดยมีการดำเนินกิจกรรม โครงการ ที่เน้นการพัฒนาทักษะในการเป็นผู้ประกอบการมืออาชีพ การพัฒนาทักษะการบริหารจัดการธุรกิจ การส่งเสริมความรู้ด้านการเงิน บัญชี ทรัพย์สินทางปัญญา

ยุทธศาสตร์ที่ 7 การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์

ข้อ 3.5 การพัฒนาเศรษฐกิจดิจิทัล

- ข้อ 3.5.2 ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการสร้างมูลค่าเพิ่มทางธุรกิจ

ข้อ 1) ส่งเสริมการพัฒนาผู้ประกอบการให้ปรับเปลี่ยนรูปแบบการทำธุรกิจให้เป็นระบบดิจิทัล โดยจัดทำแพลตฟอร์ม (Platform) ธุรกิจดิจิทัล พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (e-Commerce) ในภาคเกษตร ภาคการผลิต และภาคธุรกิจ การสร้างร้านค้าและมาตรฐานสินค้าออนไลน์ ส่งเสริมธุรกิจของผู้ประกอบการดิจิทัลรุ่นใหม่ (Start up) ผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อม และวิสาหกิจชุมชน เนื่องจากการดำเนินกิจกรรม โครงการที่เน้นการนำเทคโนโลยี นวัตกรรม มาใช้ในการพัฒนาธุรกิจ การสร้างช่องทางและขยายตลาดด้วย E-Commerce การพัฒนาตลาดอิเล็กทรอนิกส์

ยุทธศาสตร์ที่ 8 การพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม

ข้อ 3.2 พัฒนาผู้ประกอบการให้เป็นผู้ประกอบการทางเทคโนโลยี

- ข้อ 3.2.2 ส่งเสริมการสร้างสรรค่นวัตกรรมด้านการออกแบบและการจัดการธุรกิจที่ผสมการใช้เทคโนโลยีให้แพร่หลายในกลุ่มผู้ประกอบการธุรกิจของไทย ดังเห็นได้จากการดำเนินกิจกรรม โครงการที่เป็นลักษณะการสนับสนุนให้ผู้ประกอบการผสมผสานการใช้เทคโนโลยีเข้ากับการดำเนินธุรกิจ เช่น การจัดตั้งศูนย์นวัตกรรมการออกแบบบรรจุภัณฑ์เพื่อวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ซึ่งมีเป้าหมายในการช่วยให้ผู้ประกอบการเข้าถึงเทคโนโลยีที่เหมาะสมและได้รับการพัฒนา เพิ่มมูลค่า และยกระดับมาตรฐานสินค้าและบริการ เป็นต้น
- ข้อ 3.2.3 สนับสนุนการเข้าถึงแหล่งเงินทุนสำหรับธุรกิจเกิดใหม่และวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ต้องการพัฒนาหรือทำธุรกิจฐานเทคโนโลยี และเพิ่มช่องทางการเข้าถึงนักวิจัยและทรัพยากรวิจัยของสถาบันการศึกษาหรือสถาบันวิจัย รวมทั้งการเข้าถึงบริการทางเทคโนโลยีต่างๆ ได้โดยง่ายและสะดวก เนื่องจากการสนับสนุนเงินทุน สินเชื่อให้ผู้ประกอบการสามารถเข้าถึงได้ เพื่อนำไปใช้ในการดำเนินธุรกิจต่อไป

ยุทธศาสตร์ที่ 9 การพัฒนาภาค เมือง และพื้นที่เศรษฐกิจ

ข้อ 3.1 การพัฒนาภาคเพื่อสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจให้กระจายตัวอย่างทั่วถึง

เนื่องจากผู้ประกอบการชุมชนส่วนใหญ่จะกระจายทุกภูมิภาค ซึ่งจะสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาภาค เมือง และพื้นที่เศรษฐกิจ ซึ่งในการติดตามประเมินผลจะต้องพิจารณาการกระจายตัวของผู้ประกอบการที่เข้าร่วม และการสนับสนุนยุทธศาสตร์หรือแนวทางการพัฒนาพื้นที่อีกครั้ง

❖ **ความสอดคล้องกับแผนพัฒนาภาค พ.ศ. 2560 - 2565 ฉบับทบทวน (ธันวาคม 2562)**

ดังที่ได้กล่าวแล้วข้างต้นว่าผู้ประกอบการชุมชนกระจายอยู่ในทุกภูมิภาค การดำเนินกิจกรรม/โครงการการพัฒนาผู้ประกอบการชุมชนให้มีความสามารถในการประกอบธุรกิจแบบมืออาชีพ จึงมีความสอดคล้องกับแผนพัฒนาภาค พ.ศ. 2560-2565 ในทุกพื้นที่ โดยมีรายละเอียดในแต่ละภูมิภาค ดังนี้

- **ภาคเหนือ** มีความโดดเด่นในฐานะเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีบริการสุขภาพและผลิตภัณฑ์หัตถกรรมที่มีชื่อเสียงระดับสากล แนวทางการพัฒนาจึงมุ่งเน้นการเสริมสร้างความเข้มแข็งของกลุ่มธุรกิจขยายเครือข่ายเพื่อให้เกิดพลังในการขับเคลื่อน และพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของธุรกิจตลอด Value Chain การเพิ่มศักยภาพผู้ประกอบการกลุ่มอุตสาหกรรมและบริการเป้าหมายกลุ่มเศรษฐกิจสร้างสรรค์ กลุ่มวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และวิสาหกิจชุมชน ในการดำเนินธุรกิจด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรมดิจิทัล เพื่อให้เกิดการต่อยอดการผลิตและบริการที่มีศักยภาพและโอกาสเพื่อสร้างมูลค่าสูงตามแนวทางเศรษฐกิจสร้างสรรค์ นอกจากนี้ภาคเหนือยังเป็นพื้นที่การผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์และเกษตรปลอดภัย ซึ่งมีศักยภาพในการยกระดับเป็นฐานการผลิตที่เชื่อมโยงสู่อุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปที่สร้างมูลค่าเพิ่มได้ โดยแนวทางการพัฒนาจะเน้นการส่งเสริมการทำเกษตรยั่งยืนอย่างครบวงจร เกษตรปลอดภัยเกษตรอินทรีย์ สนับสนุนการรวมกลุ่มและสร้างเครือข่ายเกษตรกรเพื่อพัฒนาทั้งด้านการผลิตและการตลาดอย่างมีประสิทธิภาพ
- **ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ** แนวทางการพัฒนาเป็นลักษณะการแก้ไขปัญหาพื้นฐานด้านการขาดแคลนน้ำ ดินคุณภาพต่ำ ปัญหาอุทกภัยและภัยแล้งซ้ำซาก ควบคู่กับการพัฒนาการวิจัยเพื่อใช้ความรู้ เทคโนโลยี นวัตกรรม เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของเศรษฐกิจภายในภาค โดยในด้านการเกษตร จะเน้นการสร้างความมั่นคงของเกษตรกรโดยยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เกษตรทฤษฎีใหม่ เกษตรทางเลือก เกษตรกรรมยั่งยืน เกษตรแปลงใหญ่เกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น เกษตรปลอดภัย เกษตรชีวภาพ เกษตรแปรรูป เกษตรอัจฉริยะ และระบบนิเวศ สนับสนุนการรวมกลุ่มเกษตรกร พัฒนาคความเข้มแข็งขององค์กรและสถาบันเกษตรกรพัฒนาเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนหรือสหกรณ์การเกษตร พัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ให้เป็นมืออาชีพ ในด้านการเชื่อมโยงระเบียงแนวตะวันออก-ตะวันตก จะเน้นการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนผลิตสินค้าอุปโภคบริโภค เพื่อส่งออกไปยังประเทศเพื่อนบ้าน โดยเน้นอุตสาหกรรมสีเขียวและการใช้วัตถุดิบในพื้นที่ พัฒนาผู้ประกอบการ รวมทั้งสนับสนุนความรู้ด้านกฎ ระเบียบที่เกี่ยวข้อง ส่งเสริมการเข้าถึงแหล่งเงินทุนที่เป็นธรรม การพัฒนาช่องทางการตลาดในต้นทุนที่ต่ำโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เช่น E-Commerce, E-Marketing เป็นต้น ในด้านการยกระดับมาตรฐานสินค้ากลุ่มผ้าไหม ผ้าฝ้าย ผ้าย้อมคราม จะเน้นการพัฒนาคุณภาพสินค้า การออกแบบ และตราสัญลักษณ์ พัฒนาเทคโนโลยี และงานศึกษาวิจัยสร้างนวัตกรรมเพิ่มมูลค่า พร้อมทั้งพัฒนาและยกระดับผลิตภัณฑ์ชุมชนอื่นๆ

ยกระดับผู้ประกอบการและนักออกแบบรุ่นใหม่ ให้มีทักษะ มีความรู้ความสามารถทั้งการออกแบบและการจัดการ เพื่อให้สินค้ามีความหลากหลายและทันสมัย สร้างความเชื่อมโยงระหว่างวิสาหกิจชุมชนและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมกับภาคอุตสาหกรรม และส่งเสริมการจับคู่ธุรกิจเพื่อสร้างโอกาสทางธุรกิจ

- **ภาคกลางและพื้นที่กรุงเทพมหานคร** เน้นการยกระดับการผลิตสินค้าโดยใช้นวัตกรรม เทคโนโลยี และความคิดสร้างสรรค์ โดยการพัฒนาทักษะแรงงานให้มีความรู้ขั้นสูง เพื่อยกระดับและปรับเปลี่ยนทักษะแรงงานให้ก้าวทันการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีและนวัตกรรม ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีการเกษตรเพื่อยกระดับสู่ Smart Farmer และ Smart Farming โดยส่งเสริมให้เกษตรกรมีความรู้ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีการผลิตที่ทันสมัยและพันธุ์ที่เหมาะสม รวมทั้งปรับปรุงระบบการบริหารจัดการตลาดให้มีประสิทธิภาพ การพัฒนาพื้นที่จังหวัดกาญจนบุรี-ราชบุรี-เพชรบุรีตอนบน ให้เป็นแหล่งอุตสาหกรรมแปรรูป ผลผลิตทางการเกษตรและปศุสัตว์ และกลุ่มอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม เชื่อมโยงกับแหล่งผลิตในเมียนมา
- **ภาคตะวันออก** เป็นพื้นที่ฐานเศรษฐกิจ อุตสาหกรรมหลัก และเป็นที่ตั้งของท่าเรือน้ำลึกและท่าอากาศยานนานาชาติ เชื่อมโยงกับเศรษฐกิจในอาเซียนและเศรษฐกิจโลก การพัฒนาภาคตะวันออกจึงเน้นการพัฒนาต่อยอดฐานเศรษฐกิจที่มีอยู่ของพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) โดยใช้นวัตกรรม เทคโนโลยี และความคิดสร้างสรรค์และการค้าบริการ ควบคู่ไปกับการใช้ศักยภาพความอุดมสมบูรณ์ของดิน น้ำ และความพร้อมของสถาบันการศึกษาวิจัย ยกระดับสินค้า การเกษตรและบริการให้มีมูลค่าสูง การพัฒนาพื้นที่ที่มีศักยภาพด้านประมงและเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ บริเวณชายฝั่งอ่าวไทย ได้แก่ ชลบุรี ระยอง จันทบุรี และตราด ให้คงความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรชายฝั่งอย่างยั่งยืน โดยเร่งรัดการอนุรักษ์ พื้นฟู และการจัดการใช้ประโยชน์ทรัพยากรประมงและสิ่งแวดล้อมให้เป็นระบบเหมาะสมควบคู่ไปกับการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ เช่น การส่งเสริมการวิจัยและถ่ายทอดเทคโนโลยีการจัดการและวิธีการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและสร้างมูลค่าเพิ่ม การส่งเสริมและพัฒนาการประมงพื้นบ้าน รวมทั้งการส่งเสริมและพัฒนาธุรกิจการประมง เป็นต้น
- **ภาคใต้** เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลที่มีชื่อเสียงระดับโลก จึงเน้นการพัฒนาการท่องเที่ยวให้เป็นมาตรฐานสากล และพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพให้เป็นที่รู้จักในระดับนานาชาติ รวมถึงการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการผลิตและแปรรูปภาคเกษตร ได้แก่ การยกระดับการผลิตสินค้าเกษตรที่เป็นอัตลักษณ์ที่เหมาะสมกับศักยภาพพื้นที่ เช่น ข้าว (ข้าวสังหยด ข้าวหอมกระดังงา ข้าวเล็บนก) ไม้ผล (กล้วยหอมทอง มะพร้าวทุเรียน มังคุด ส้มโอ) กาแฟ (กาแฟโรบัสตา) พืชสมุนไพร และปศุสัตว์ (โคขุนศรีวิชัย) เพื่อให้เป็นสินค้ามูลค่าสูง มีคุณภาพ ปลอดภัยและได้มาตรฐานส่งออก โดยส่งเสริมความรู้ด้านกระบวนการผลิตที่ปลอดภัย สนับสนุนการใช้ภูมิปัญญา นวัตกรรม และเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการปรับปรุงการปลูกการบำรุงรักษา การเก็บเกี่ยว และการแปรรูปเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มและสร้างความหลากหลายของสินค้าและบรรจุภัณฑ์ การต่อยอดการพัฒนาการผลิตสู่ระบบเกษตรมาตรฐานต่างๆ อาทิ เกษตรปลอดภัย และเกษตรอินทรีย์ เป็นต้น ส่งเสริมการสร้างตราสินค้าอัตลักษณ์เชื่อมโยงไปสู่ภาคการผลิตอื่น อาทิ การท่องเที่ยว

การทำเกษตรแปลงใหญ่ในพื้นที่ที่เหมาะสม (Zoning) ส่งเสริมการรวมกลุ่มในรูปแบบสถาบันเกษตรกร/สหกรณ์ เพื่อยกระดับความสามารถในการผลิต การทำธุรกิจออนไลน์ผ่านเครือข่ายการสื่อสารสาธารณะและเพิ่มช่องทางตลาดในกลุ่มตลาดเฉพาะ (Niche Market) เป็นต้น

❖ **ความสอดคล้องกับแผนการส่งเสริม SME ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2560 – 2564) และแผนปฏิบัติการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ. 2562 – 2563**

จากการวิเคราะห์กลยุทธ์และแนวทางการพัฒนาผู้ประกอบการชุมชนให้มีความสามารถในการประกอบธุรกิจแบบมืออาชีพ มีความสอดคล้องกับแผนการส่งเสริม SME ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2560 – 2564) และแผนปฏิบัติการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ. 2560 – 2561 ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1 ส่งเสริมและพัฒนา SME รายประเด็น เนื่องจากแผนงานโครงการเป็นการยกระดับ ทักษะความรู้ความเชี่ยวชาญให้ SME และบุคลากรในสถานประกอบการ เช่น การบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ การจัดทำระบบบัญชีการบริหารการเงิน การนำรูปแบบธุรกิจที่ประสบความสำเร็จ (Best Practices) มาประยุกต์ใช้ในการดำเนินธุรกิจ เป็นต้น มีกิจกรรมในการวิเคราะห์ประเมินศักยภาพของธุรกิจในด้านต่างๆ โดยจัดที่ปรึกษา/ผู้เชี่ยวชาญเข้าวินิจฉัยสถานประกอบการ พร้อมทั้งให้คำปรึกษาแนะนำแนวทางการปรับปรุงกระบวนการผลิตและการดำเนินธุรกิจ การยกระดับ SME ได้รับการยกระดับด้านผลิตภาพ ลดต้นทุนการผลิตและเพิ่มผลผลิต เช่น การจัดตั้งกระบวนการผลิตเพื่อลดเวลาดำเนินการ การปรับปรุงระบบการจัดหาวัตถุดิบให้มีประสิทธิภาพ การปรับเปลี่ยนเครื่องจักร การปรับปรุงประสิทธิภาพระบบโลจิสติกส์และการปรับปรุงการผลิตให้ได้มาตรฐาน เป็นต้น การพัฒนาและเสริมสร้างขีดความสามารถด้าน ICT ให้กับ SME มากขึ้น มีการส่งเสริมให้ SME ใช้พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์มากขึ้น เสริมสร้างความรู้ให้กับ SME ด้านการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการธุรกิจ เป็นต้น

ยุทธศาสตร์ที่ 2 เสริมสร้างขีดความสามารถ SME เฉพาะกลุ่ม เนื่องจากกิจกรรมแผนงานโครงการเป็นการสนับสนุนเสริมสร้างความเข้มแข็งให้คลัสเตอร์ SME สนับสนุนให้ SME พัฒนาสินค้าและบริการให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ประกอบการรายใหญ่ รวบรวมรายชื่อผู้ประกอบการรายใหญ่และความต้องการสินค้าและบริการเพื่อเผยแพร่ให้ SME ที่มีศักยภาพทราบ และสนับสนุนให้ SME สามารถพัฒนาสินค้าและบริการให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ประกอบการรายใหญ่ พัฒนาศักยภาพและเชื่อมโยงเครือข่ายของสหกรณ์การเกษตรและกลุ่มสมาชิก สนับสนุนให้วิสาหกิจฐานรากเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้มากขึ้น ส่งเสริมความรู้ในการประกอบธุรกิจให้วิสาหกิจฐานราก เสริมสร้างโอกาสทางการตลาดและช่องทางตลาดยกระดับสินค้าและบริการ (Product Upgrading) ด้วยการสร้างมูลค่าเพิ่ม เป็นต้น

❖ **ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. 2563**

การจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 เป็นการจัดสรรงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ให้สอดคล้องกับร่างกรอบยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติแผนการปฏิรูปประเทศ ทิศทางและกรอบยุทธศาสตร์ของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2561 - 2564) นโยบายสำคัญและนโยบายเร่งด่วนของรัฐบาล เพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานของรัฐบาลได้อย่างต่อเนื่องและเกิดผลอย่างเป็นรูปธรรมควบคู่ไปกับการสร้างเสถียรภาพในทุกมิติ โดยยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. 2563 ได้กำหนดไว้

6 ยุทธศาสตร์ เมื่อพิจารณารายละเอียดในแผนงานโครงการภายใต้แผนบูรณาการฯ พบว่า มีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ที่ 2 ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน หัวข้อที่ 2.6 การพัฒนาเศรษฐกิจบนพื้นฐานผู้ประกอบการยุคใหม่และวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 2 ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน

หัวข้อที่ 2.6 การพัฒนาเศรษฐกิจบนพื้นฐานผู้ประกอบการยุคใหม่และวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

เป้าหมาย

- ผู้ประกอบการในทุกระดับเป็นผู้ประกอบการยุคใหม่ที่มีบทบาทต่อระบบเศรษฐกิจเพิ่มมากขึ้น
- ตัวชี้วัด**
- สัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 44 ภายในปี 2565

นโยบายการจัดสรรงบประมาณ

2.6.1 สนับสนุนการจัดหาแหล่งเงินทุน สนับสนุนการพัฒนาผลิตภัณฑ์ทางการเงินและการ

บริหารความเสี่ยงเพื่อตอบสนองความต้องการที่เหมาะสมกับแต่ละกลุ่ม พัฒนาระบบประเมินมูลค่าทรัพย์สินในรูปแบบต่างๆ เพื่อใช้เป็นหลักประกันทางธุรกิจ พัฒนาระบบการประเมินความน่าเชื่อถือทางเครดิต และระบบการรู้จักลูกค้าที่สะดวกขึ้น สนับสนุนให้ทุกภาคส่วนสามารถเข้าถึงบริการทางการเงินด้วยต้นทุนที่เหมาะสม พัฒนาระบบเตือนภัยทางด้านเศรษฐกิจ การเงิน และการค้า ให้ทันต่อความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี นวัตกรรม การเคลื่อนย้ายทุนและแรงงาน และรูปแบบการค้า

2.6.2 สนับสนุนผู้ประกอบการ โดยให้ความสำคัญกับการผลิตโดยใช้การตลาดนำ การนำพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในการประกอบธุรกิจ พัฒนาแผนกลยุทธ์การเข้าถึงตลาดใหญ่ที่มีศักยภาพ สร้างและพัฒนาตลาดในประเทศสำหรับสินค้าที่มีคุณภาพมาตรฐานและสินค้าสำหรับกลุ่มเฉพาะ ตลอดจนพัฒนาปัจจัยสนับสนุนเพื่อส่งเสริมการลงทุนในประเทศและการลงทุนของคนไทยในต่างประเทศ

2.6.3 พัฒนาระบบฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับองค์ความรู้ สถิติ ผลการวิจัยและพัฒนา ทรัพย์สินทางปัญญา การตลาดและนวัตกรรมให้เป็นปัจจุบัน บูรณาการและต่อเนื่อง สนับสนุนการสร้างและพัฒนาแพลตฟอร์มที่สอดคล้องกับศักยภาพและความต้องการของผู้ประกอบการ ส่งเสริมการพัฒนางานด้าน การจัดการฐานข้อมูลและยกระดับทักษะความรู้ให้กับผู้ประกอบการเพื่อพัฒนาระบบฐานข้อมูลของธุรกิจให้สามารถเชื่อมโยงและใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีและนวัตกรรมสมัยใหม่

2.6.4 สนับสนุนการปรับปรุงและพัฒนากลไกการขับเคลื่อนภาครัฐ เพื่อพัฒนาการให้บริการและอำนวยความสะดวกทางการค้า การลงทุน และการดำเนินธุรกิจด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล สนับสนุนการสร้างความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคการศึกษา และสถาบันวิชาการ ในการส่งเสริมและพัฒนาผู้ประกอบการร่วมกัน สนับสนุนการแข่งขันทางการค้าที่เป็นธรรม ผลักดันการลดอุปสรรคทางการค้า โดยเฉพาะมาตรการที่มีใช้ภาษี ยกย่องระดับบริการและโครงสร้างพื้นฐานทางคุณ ภาพทั้งในภาคเกษตร อุตสาหกรรม บริการและการท่องเที่ยว การพัฒนานวัตกรรม ตลอดจนการใช้นวัตกรรมทั้งในภาครัฐและเอกชน การปรับปรุงกฎหมายและระเบียบให้เอื้อต่อการประกอบธุรกิจ และมีการบังคับใช้อย่างเคร่งครัด

2.6.5 สนับสนุนการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาความเป็นผู้ประกอบการ รวมทั้งพัฒนาทักษะพื้นฐานแรงงานที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีดิจิทัล และธุรกิจรูปแบบใหม่ในอนาคต พัฒนาผู้ประกอบการ

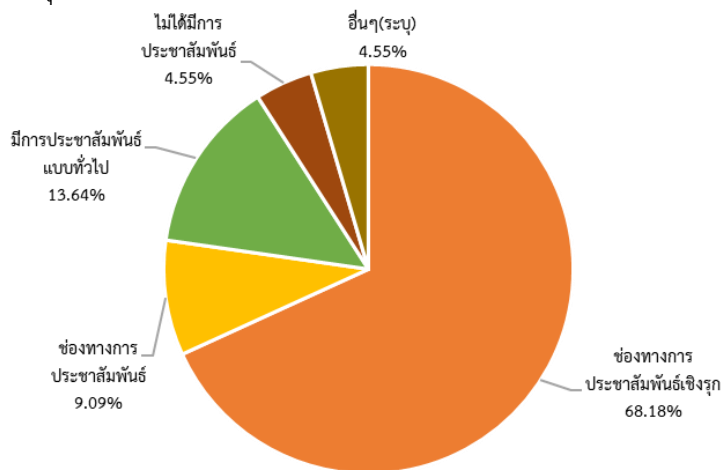
โดยเฉพาะวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้มีจิตวิญญาณของการเป็นผู้ประกอบการ ยกกระดับกระบวนการผลิตและการดำเนินธุรกิจด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม สร้างและพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ให้เป็นเกษตรกรอัจฉริยะ (Smart Farmer) และพัฒนาวิสาหกิจเริ่มต้นให้สามารถนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาสร้างธุรกิจตลอดจนส่งเสริมการรวมกลุ่มและสร้างเครือข่ายของผู้ประกอบการในลักษณะห่วงโซ่มูลค่าและการเชื่อมโยงกับธุรกิจขนาดใหญ่ ทั้งในและต่างประเทศให้เข้มแข็ง

กล่าวโดยสรุป คือ การดำเนินการตามแผนงานโครงการทางการพัฒนาผู้ประกอบการชุมชนให้มีความสามารถในการประกอบธุรกิจแบบมืออาชีพ มีความสอดคล้องเชื่อมโยงกับทั้งยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น “ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่ (พ.ศ. 2561 - 2580)” แผนปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 แผนพัฒนาภาค พ.ศ. 2560 - 2565 ฉบับทบทวน (ธันวาคม 2562) แผนการส่งเสริม SME ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2560 - 2564) และแผนปฏิบัติการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ. 2562 - 2563

2.2 ปัจจัยนำเข้า (Input)

จากผลการประเมินด้านปัจจัยนำเข้า (Input) พบว่าในปี 2563 มีผลคะแนนเฉลี่ยที่ระดับ 4.2500 หรืออยู่ในระดับดี โดยปัจจัยนำเข้าหลักในการบริหารจัดการโครงการที่สำคัญ ได้แก่ กลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วมโครงการ และความรู้ความสามารถของบุคลากรที่บริหารโครงการ โดยมีรายละเอียดดังนี้

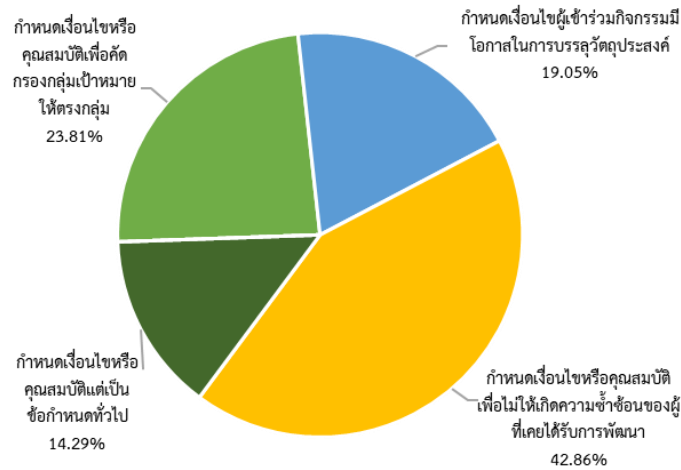
ในด้านการประชาสัมพันธ์ ช่องทางการประชาสัมพันธ์เชิงรุกและสามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายมีสัดส่วนเท่ากับ ร้อยละ 68.18 โดยโครงการส่วนใหญ่มีการประชาสัมพันธ์แบบทั่วไป เช่น เว็บไซต์ เป็นต้น ซึ่งช่วยให้สามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายของโครงการได้

แผนภาพที่ 5.14 การประชาสัมพันธ์โครงการ

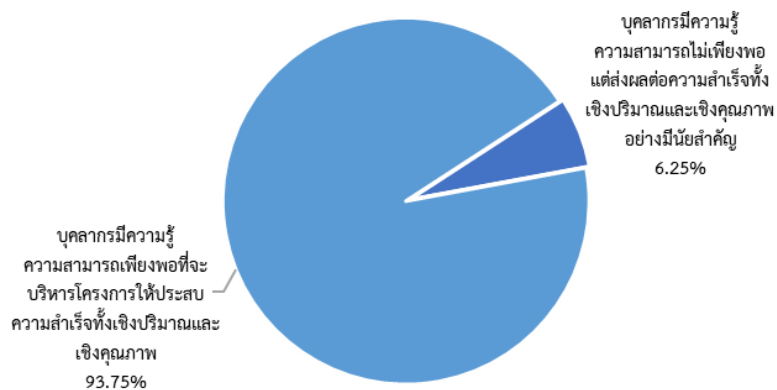
สำหรับกลไกในการคัดกรองผู้ประกอบการ พบว่า โครงการส่วนใหญ่มีการกำหนดเงื่อนไขหรือคุณสมบัติเพื่อไม่ให้เกิดความซ้ำซ้อนของผู้ที่เคยได้รับการอบรมในด้านดังกล่าว คิดเป็นร้อยละ 42.86 รองลงมา ได้แก่ มีการกำหนดเงื่อนไขหรือคุณสมบัติที่ควรกำหนดเป็นกลุ่มผู้เริ่มต้นธุรกิจการระบุงสาขเป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 23.81 มีการกำหนดเงื่อนไขให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีโอกาสในการบรรลุวัตถุประสงค์ มีความพร้อมที่จะดำเนินการในเรื่องที่อบรมหรือพัฒนา มีปัญหาหรือความต้องการ คิดเป็นร้อยละ 19.05 และมีการกำหนดเงื่อนไขคุณสมบัติแต่เป็นข้อกำหนดทั่วไป คิดเป็นร้อยละ 14.29 ทั้งนี้ มีข้อสังเกตว่า กรณีโครงการที่เป็นการอบรมหรือให้ความรู้โดยทั่วไป หรือไม่ได้ระบุเจาะจงสาขา/อุตสาหกรรมของผู้ประกอบการเป็นการเฉพาะ

การกำหนดเงื่อนไขหรือคุณสมบัติการเข้าร่วมโครงการอาจไม่ได้มีความเข้มงวด หรือเฉพาะเจาะจงมากนัก เปิดกว้างให้ผู้ประกอบการสามารถเข้าร่วมโครงการได้ และกรณีโครงการที่มีรูปแบบกิจกรรมเฉพาะเจาะจง หรือมีการกำหนดกลุ่มเป้าหมายผู้ประกอบการ/อุตสาหกรรมที่ชัดเจน การกำหนดเงื่อนไขหรือคุณสมบัติการเข้าร่วมโครงการจะมีความเฉพาะเจาะจงมากยิ่งขึ้น

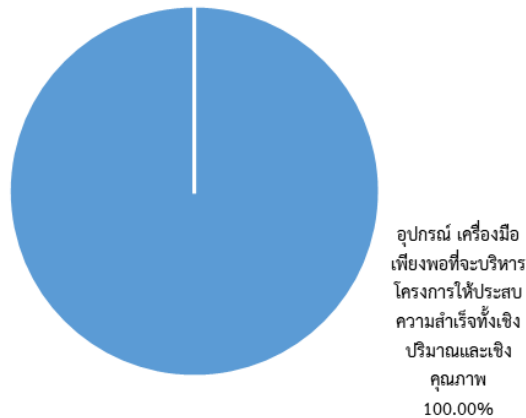
แผนภาพที่ 5.15 การคัดกรองผู้ประกอบการเข้าร่วมโครงการ

ในด้านความรู้ความสามารถของบุคลากรที่บริหารโครงการ จากการประเมินพบว่า มีบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถเพียงพอที่จะบริหารโครงการให้ประสบความสำเร็จทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ คิดเป็นร้อยละ 93.75 และบุคลากรมีความรู้ความสามารถไม่เพียงพอ แต่ส่งผลต่อความสำเร็จทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพอย่างมีนัยสำคัญ คิดเป็นร้อยละ 6.25

แผนภาพที่ 5.16 สัดส่วนโครงการที่บุคลากรมีความรู้ความสามารถในการบริหารโครงการ

สำหรับปัจจัยนำเข้าด้านงบประมาณ หรือเครื่องมืออุปกรณ์ในการดำเนินงาน พบว่า ทุกโครงการมี
อุปกรณ์ เครื่องมือ เพียงพอที่จะบริหารโครงการให้ประสบความสำเร็จทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ คิดเป็น
ร้อยละ 100.00

แผนภาพที่ 5.17 สัดส่วนโครงการที่มีความเพียงพอของอุปกรณ์ เครื่องมือ ในการบริหารโครงการ

2.3 กระบวนการ (Process)

จากผลการประเมินด้านกระบวนการ (Process) พบว่าในปี 2563 มีผลคะแนนเฉลี่ยที่ระดับ 4.8217
หรืออยู่ในระดับดีมาก โดยการประเมินผลมิติกระบวนการ (Process) เป็นการประเมินการบริหารจัดการของ
หน่วยงานร่วมและความคิดเห็นของกลุ่ม SME ที่มีการสุ่มสำรวจ โดยมีปัจจัยสำคัญสะท้อนความสำเร็จในการ
บริหารจัดการแผนงานโครงการตามแนวการพัฒนาผู้ประกอบการชุมชนให้มีความสามารถในการประกอบ
ธุรกิจแบบมืออาชีพ ดังนี้

- การเบิกจ่ายงบประมาณ

ผลการเบิกจ่ายงบประมาณแผนงานโครงการการพัฒนาผู้ประกอบการชุมชนให้มีความสามารถในการ
ประกอบธุรกิจแบบมืออาชีพ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 พบว่ามีผลการเบิกจ่ายดังนี้

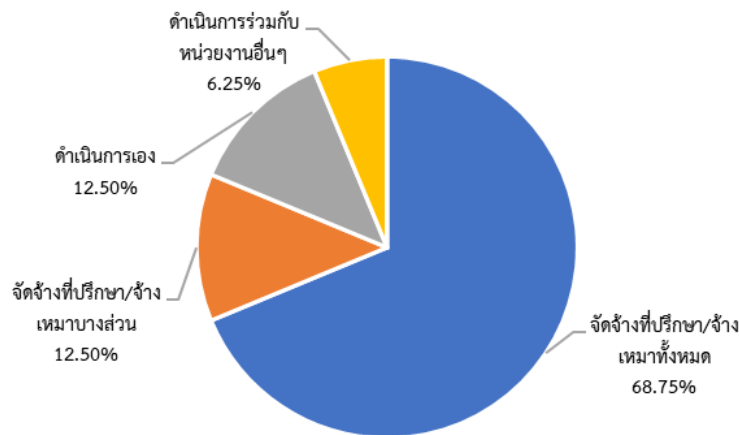
รายการ	มูลค่า(ล้านบาท)
งบประมาณที่ได้รับจัดสรร	131.43
งบประมาณที่ใช้ไป (เบิกจ่าย)	118.14
งบประมาณที่ใช้ไป (ผูกพัน)	11.79
ยอดคงเหลือ	1.49

แผนงานโครงการภายใต้แนวทางการพัฒนาผู้ประกอบการชุมชนให้มีความสามารถในการประกอบธุรกิจ
แบบมืออาชีพ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 ได้รับการจัดสรรงบประมาณทั้งสิ้น 131.43 ล้านบาท มีผลการ
เบิกจ่ายรวมผูกพัน 129.93 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 98.86 และมีเป้าหมายผลผลิต 23,000 หน่วย มีการ
รายงานข้อมูลผลการดำเนินงาน ณ ไตรมาสที่ 4 เกิดผลผลิตขึ้นแล้วจำนวน 32,247 หน่วย คิดเป็นร้อยละ
140.20

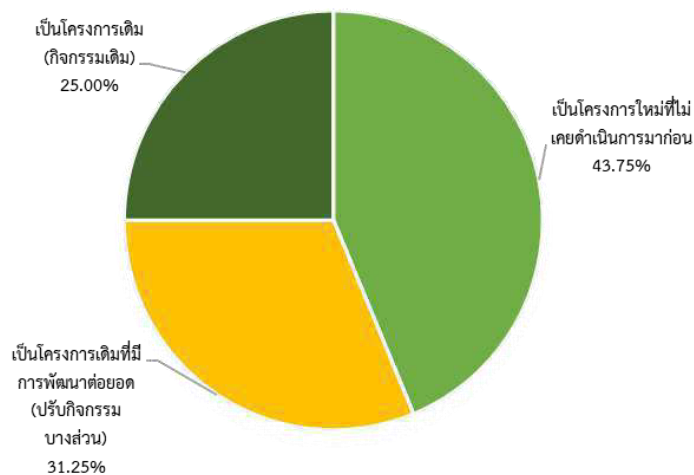
▪ **การบริหารโครงการปี 2563**

จากการประเมินผลแผนงานโครงการปี 2563 พบว่าโครงการที่ดำเนินการส่วนใหญ่เป็นการดำเนินการโดยจัดจ้างที่ปรึกษา/จ้างเหมาทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ 68.75 รองลงมา คือ โครงการที่ดำเนินการเองโครงการจัดจ้างที่ปรึกษา/จ้างเหมาบางส่วน มีสัดส่วนเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 12.50 และโครงการที่ดำเนินการร่วมกับหน่วยงานอื่นๆ คิดเป็นร้อยละ 6.25

แผนภาพที่ 5.18 ลักษณะการดำเนินโครงการ

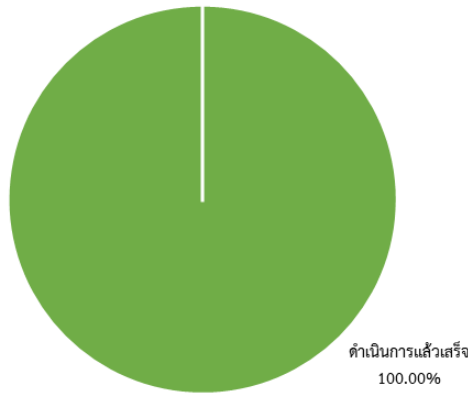
โครงการที่ดำเนินการในปี 2563 ส่วนใหญ่เป็นโครงการใหม่ที่ไม่เคยดำเนินการมาก่อน คิดเป็นร้อยละ 43.75 เป็นโครงการเดิมที่มีการพัฒนาต่อยอด (ปรับกิจกรรมบางส่วน) คิดเป็นร้อยละ 31.25 และเป็นโครงการเดิม (กิจกรรมเดิม) คิดเป็นร้อยละ 25.00

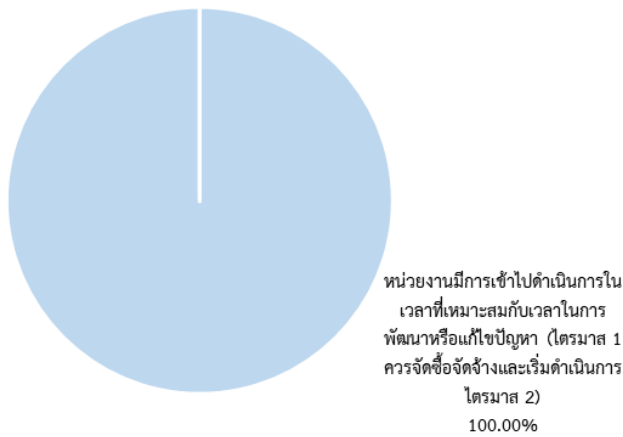
แผนภาพที่ 5.19 ความต่อเนื่องของการดำเนินโครงการ

ในด้านการดำเนินงานตามแผนงาน พบว่าโครงการทั้งหมดสามารถดำเนินการได้แล้วเสร็จตามแผนงานที่กำหนดไว้ คิดเป็นร้อยละ 100.00 และหน่วยงานมีการเข้าไปดำเนินการในเวลาที่เหมาะสมกับเวลาในการพัฒนาหรือแก้ไข (ไตรมาสที่ 1 ควรจัดซื้อจัดจ้างและเริ่มดำเนินการในไตรมาสที่ 2) คิดเป็นร้อยละ 100.00

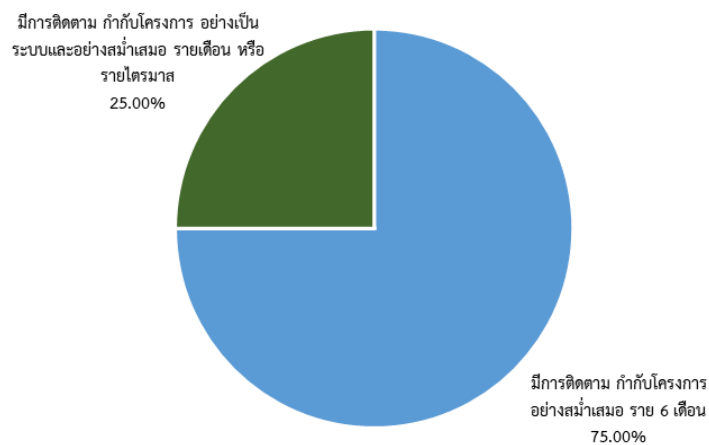

แผนภาพที่ 5.20 ความสำเร็จของการดำเนินโครงการ

แผนภาพที่ 5.21 การบริหารระยะเวลาโครงการของหน่วยร่วม

และจากการประเมินด้านการกำกับติดตามการดำเนินการแผนงานโครงการ พบว่า หน่วยร่วมมีการติดตาม กำกับโครงการดำเนินงานโครงการอย่างสม่ำเสมอราย 6 เดือน คิดเป็นร้อยละ 75.00 และมีการติดตาม กำกับโครงการอย่างเป็นระบบและอย่างสม่ำเสมอรายเดือนหรือรายไตรมาส คิดเป็นร้อยละ 25.00

แผนภาพที่ 5.22 การติดตามกำกับโครงการของหน่วยร่วม

2.4 ผลผลิต (Output)

จากข้อมูลการรายงานผลการดำเนินการผ่านระบบติดตาม พบว่า การดำเนินการภายใต้แผนงานโครงการการพัฒนาผู้ประกอบการชุมชนให้มีความสามารถในการประกอบธุรกิจแบบมืออาชีพ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายผลผลิตตัวชี้วัด ดังนี้

❖ ผลการดำเนินงานปีงบประมาณ พ.ศ. 2563

การดำเนินงานภายใต้แผนงานโครงการการพัฒนาผู้ประกอบการชุมชนให้มีความสามารถในการประกอบธุรกิจแบบมืออาชีพ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 ประกอบด้วยตัวชี้วัด 1 ตัว คือ วิชากิจรายย่อยได้รับการพัฒนาทักษะความรู้ในการประกอบธุรกิจ 23,000 ราย พบว่าการดำเนินโครงการมีผลการดำเนินงานสูงกว่าเป้าหมาย วิชากิจรายย่อยได้รับการพัฒนาทักษะความรู้ในการประกอบธุรกิจ จำนวน 32,247 ราย คิดเป็นร้อยละ 140.20

❖ ผลลัพธ์และผลกระทบจากการดำเนินงาน

จากการที่โครงการเข้าไปสนับสนุนผู้ประกอบการชุมชนให้มีความสามารถในการประกอบธุรกิจ ทั้งในด้านการพัฒนาองค์ความรู้ บุคลากร การส่งเสริมสนับสนุนการใช้นวัตกรรม เทคโนโลยี เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มในกระบวนการผลิต/ผลิตภัณฑ์ การพัฒนาผลิตภัณฑ์ต้นแบบ ตลอดจนการส่งเสริมด้านการตลาด ซึ่งคาดการณ์ว่าจะก่อให้เกิดมูลค่าทางเศรษฐกิจ 1,518.70 ล้านบาท โดยมูลค่าดังกล่าวเกิดจากรายได้/ยอดขายที่เพิ่มขึ้น 1,491.92 ล้านบาท ต้นทุนการผลิตที่ลดลง 3.53 ล้านบาท มูลค่าการลงทุนที่เพิ่มขึ้น 1.63 ล้านบาท และมูลค่าการจ้างงาน 21.63 ล้านบาท ซึ่งสามารถคิดเป็นความคุ้มค่าของโครงการได้ 4.05 เท่า

แผนภาพที่ 5.23 ผลสัมฤทธิ์ของการส่งเสริม SME กลุ่มผู้ประกอบการชุมชน

อย่างไรก็ตาม จากการสุ่มลงพื้นที่จัดเก็บข้อมูลพบว่า วิชากิจชุมชนมีบริบทและรูปแบบการขับเคลื่อนธุรกิจที่แตกต่างกัน การพัฒนาวิชากิจชุมชนจะต้องทำความเข้าใจลักษณะพื้นฐานของวิชากิจชุมชน แนวคิดของวิชากิจชุมชนในแต่ละพื้นที่ ซึ่งโดยส่วนใหญ่ผู้ประกอบการเน้นการรวมกลุ่มด้านการผลิต

พึ่งพาอาศัยกันในกลุ่มคน คำนึงถึงความเป็นอัตลักษณ์ของกลุ่มคน โดยการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้กับการพัฒนาสินค้าและผลิตภัณฑ์ ดังนั้น หากต้องการสร้างโอกาส ขยายระบบเศรษฐกิจ และพัฒนาให้วิสาหกิจชุมชนประสบความสำเร็จจำเป็นต้องพิจารณาถึงลักษณะของกลุ่มคนที่มีความต้องการในเรื่องใดบ้าง มีแหล่งวัตถุดิบอะไรบ้างที่สามารถนำมาแปรรูปเป็นผลผลิตที่เพิ่มมูลค่าขึ้น โดยนำแนวคิดของภูมิปัญญาท้องถิ่นในการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนให้ยั่งยืน มาเป็นแนวทางในการพิจารณาความพร้อมของวิสาหกิจชุมชน รวมทั้งการพัฒนาผู้นำชุมชนให้มีความรู้ความสามารถในการบริหารจัดการธุรกิจ การเข้าถึงเทคโนโลยี การตลาดออนไลน์ และสร้างเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนเพื่อขยายช่องทางการตลาดเพิ่มขึ้น จะสามารถสร้างศักยภาพทางการตลาดในชุมชน ที่มีการผลิตและการจำหน่าย ทำให้เกิดการพึ่งพาตัวเองของชุมชน และยังสร้างระบบหมุนเวียนของเงินในชุมชน ซึ่งจะช่วยสร้างมูลค่าเพิ่มขึ้นให้กับเศรษฐกิจในชุมชนได้

❖ ข้อสังเกตจากการติดตามประเมินผลผู้ประกอบการที่ได้รับการพัฒนา

1) วิสาหกิจมีบริบทและรูปแบบการขับเคลื่อนธุรกิจต่างกัน บางพื้นที่มีผู้ดูแลบริหารจัดการด้านการตลาดเพียงรายเดียว การรวมกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเป็นเพียงการรวมกลุ่มด้านการผลิตจึงไม่ได้ส่งผลให้พื้นที่ดังกล่าวเกิดบรรยากาศการเป็นหมู่บ้านทำมาค้าขายตามวัตถุประสงค์ของโครงการ หรือบางพื้นที่วิสาหกิจเน้นการรวมกลุ่มเผยแพร่องค์ความรู้ด้านการผลิต แต่การขายไม่ได้เน้นขายผ่านวิสาหกิจ การส่งเสริมตลาดผ่านกลุ่มวิสาหกิจจึงไม่ประสบความสำเร็จ ดังนั้น หน่วยงานต้องศึกษาบริบทของพื้นที่ และลักษณะวิสาหกิจก่อนการออกแบบการส่งเสริมพัฒนา

2) ผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนยังขาดความรู้ในการทำการตลาดออนไลน์ ทำให้การเข้าถึงกลุ่มลูกค้าเป้าหมายทำได้ยาก โอกาสในการเพิ่มยอดขายจึงค่อนข้างต่ำ ทั้งนี้หากไม่มีผู้นำชุมชนหรือหน่วยงานในพื้นที่เข้ามาบริหารจัดการและพัฒนาต่อ การตลาดออนไลน์ก็ไม่ประสบความสำเร็จเพราะไม่ได้มีการใช้ประโยชน์ต่อเนื่อง

3) ขาดการพัฒนาและออกแบบสินค้าและผลิตภัณฑ์ให้ตรงกับความต้องการของตลาด โดยเฉพาะรูปแบบของผลิตภัณฑ์ที่ไม่มีความหลากหลาย ขาดเอกลักษณ์ ความโดดเด่นและความแตกต่าง ทั้งในแง่ของรูปลักษณ์และประโยชน์ใช้สอย ผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนส่วนใหญ่ยังคงมีการผลิตโดยไม่คำนึงถึงความต้องการของตลาด ขาดความคิดสร้างสรรค์ ทำให้ไม่สามารถเพิ่มคุณค่าให้กับผลิตภัณฑ์เหล่านั้นได้ เป็นสาเหตุที่ทำให้สินค้าไม่สามารถจำหน่ายได้ในราคาที่สูงมากนัก

❖ ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาปรับปรุง

1) การประสานความร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เครือข่ายในพื้นที่ หรือผู้นำชุมชน เพื่อพิจารณาจุดอ่อนและความต้องการของวิสาหกิจชุมชน ซึ่งจะช่วยให้การทำงานกับพื้นที่ที่มีความเข้าใจและสนองความต้องการชุมชนได้มากขึ้น รวมทั้งการเชื่อมโยงกับการท่องเที่ยวของชุมชน จะช่วยให้การพัฒนาเกิดความยั่งยืนกับชุมชนมากขึ้น

2) ควรผลักดันการพัฒนาผลิตภัณฑ์ของผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดโดยมุ่งส่งเสริมเพิ่มเติมความรู้ในการออกแบบและพัฒนาสินค้า ตลอดจนบรรรภูมิต่างๆ ที่มีคุณภาพความโดดเด่น และการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์

3) ส่งเสริมผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนในการขยายช่องทางเข้าสู่การตลาดสมัยใหม่ Online Marketplace โดยเฉพาะผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนที่เป็นผู้สูงวัย ซึ่งขาดทักษะในการใช้เทคโนโลยี โดยการให้ความรู้ การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการตลาดออนไลน์ เพื่อให้ผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนมี

ช่องทางการตลาดเพิ่มขึ้น สามารถตอบโจทย์ความต้องการของผู้บริโภค เพิ่มศักยภาพในการแข่งขัน สามารถต่อยอดและพัฒนาเป็นผู้ประกอบการมืออาชีพที่สามารถดำเนินธุรกิจได้อย่างยั่งยืนต่อไป รวมทั้งยังมีส่วนร่วมในการสร้างงาน รองรับแรงงานที่ตกงานจากวิกฤตสถานการณ์ COVID-19 ที่กลับสู่ท้องถิ่นอีกด้วย

4) ควรส่งเสริมการพัฒนาระบบบัญชีของวิสาหกิจชุมชน การสนับสนุนการเข้าถึงแหล่งเงินทุน รวมทั้งการนำองค์ความรู้ด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี นวัตกรรม และทรัพย์สินทางปัญญา มาพัฒนาสินค้าและบริการ เพิ่มประสิทธิภาพในการผลิต การบริหารจัดการธุรกิจ ให้สามารถสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันในตลาดมากขึ้น

5) ผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนส่วนใหญ่ต้องการให้ภาครัฐสนับสนุนสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำเพื่อนำมาใช้เป็นเงินทุนหมุนเวียน การผ่อนปรนเงื่อนไขในการเข้าถึงแหล่งเงินทุน การให้ความช่วยเหลือมาตรการทางภาษี การส่งเสริมด้านการตลาด การระบายสต็อกสินค้า เป็นต้น ทั้งนี้ มีข้อสังเกตว่าผู้ประกอบการบางส่วนไม่ทราบว่าภาครัฐมีมาตรการเยียวยาผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา-2019 (COVID -19) และมาตรการสนับสนุนสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ ผู้ประกอบการเห็นว่ายังมีข้อจำกัดหรือเงื่อนไขที่ทำให้เข้าถึงสินเชื่อได้ยาก เช่น ผู้ประกอบการรายย่อยยังไม่มีจัดทำแผนธุรกิจ ทำให้ขาดคุณสมบัติที่จะขอรับการช่วยเหลือจากภาครัฐ เป็นต้น

แนวทางที่ 3 พัฒนาวิสาหกิจขนาดย่อมให้ก้าวสู่ธุรกิจสมัยใหม่ (Small)

หน่วยงานภายใต้แผนบูรณาการฯ ได้มุ่งเน้นการพัฒนาวิสาหกิจขนาดย่อมให้มีศักยภาพมากขึ้น สามารถพัฒนาต่อยอดธุรกิจ ให้สามารถพัฒนาศักยภาพทางการแข่งขันหรือพัฒนาธุรกิจของตนเองให้เติบโตมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการพัฒนาเทคโนโลยีการเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิต การทำการตลาด และการบริหารจัดการทางการเงิน เพื่อรองรับต่อสภาพแวดล้อมด้านเศรษฐกิจที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว รวมทั้งในด้านเทคโนโลยีด้านข่าวสาร ซึ่งระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ (Information System) ได้เข้ามามีบทบาทเป็นอย่างมากในภาคธุรกิจและองค์กรทุกประเภท คอมพิวเตอร์ถูกใช้อย่างแพร่หลายมากขึ้นเพื่อช่วยในการสร้างสรรค์งานผลิตและเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ เช่น การมีระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Commerce) เป็นการช่วยให้ธุรกิจสามารถกระจายสินค้าไปสู่มือผู้บริโภคได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น หรือการใช้ระบบซอฟต์แวร์คอมพิวเตอร์ในภาคธุรกิจสาขาต่างๆ เช่น ระบบซอฟต์แวร์ออกแบบ ระบบการควบคุมคุณภาพ เป็นต้น ซึ่งวิสาหกิจสมัยใหม่จำเป็นต้องปรับตัวตามความก้าวหน้าของเทคโนโลยีนี้ให้ทัน โดยในปี 2563 มีกิจกรรมแผนงานโครงการที่มุ่งเน้นและสนับสนุนวิสาหกิจขนาดย่อมไปในด้านต่างๆ ดังนี้

- ด้านการพัฒนาองค์ความรู้ด้านการบริหารจัดการธุรกิจสมัยใหม่ เพื่อนำมาปรับใช้ในการประกอบธุรกิจ โดยดำเนินการส่งเสริมผ่านการอบรม สัมมนา พร้อมทั้งการฝึกปฏิบัติจริง เพื่อให้ผู้ประกอบการสามารถนำความรู้ไปใช้ในการพัฒนาปรับปรุง แก้ไข หรือพัฒนาธุรกิจของตนเองได้ ตัวอย่างกิจกรรม/โครงการที่ดำเนินการสนับสนุน ได้แก่ โครงการส่งเสริมและสร้างมาตรฐานด้านธรรมาภิบาลธุรกิจ (กรมพัฒนาธุรกิจการค้า) และโครงการยกระดับองค์ความรู้การบริหารจัดการสมัยใหม่ (กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม) เป็นต้น

- ด้านการลดต้นทุน ปรับปรุงและเพิ่มประสิทธิภาพกระบวนการผลิตและการบริหารจัดการ นำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการประกอบธุรกิจ โดยดำเนินการส่งเสริมผ่านการให้คำปรึกษาเชิงลึก ซึ่งสามารถช่วยให้ผู้ประกอบการสามารถปรับปรุง แก้ไข หรือพัฒนาธุรกิจของตนเองได้ตรงจุดมากกว่าการเข้าร่วมโครงการประเภทอบรม สัมมนา ซึ่งระยะเวลาค่อนข้างสั้น ตัวอย่างกิจกรรม/โครงการที่ดำเนินการ

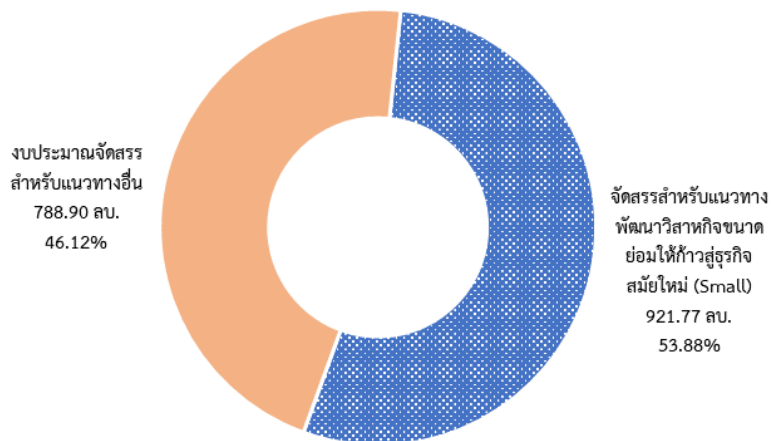
สนับสนุน ได้แก่ โครงการเพิ่มศักยภาพวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้เข้าสู่อุตสาหกรรม 4.0 (กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม) โครงการเพิ่มประสิทธิภาพผลิตและการประกอบธุรกิจของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME) ด้วยเทคโนโลยีการออกแบบเชิงวิศวกรรมและเทคโนโลยี (สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ) โครงการพัฒนาผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME) สู่อุตสาหกรรม 4.0 ด้วยเทคโนโลยีมาตรวิทยา (สถาบันมาตรวิทยาแห่งชาติ) และโครงการส่งเสริมให้ผู้ประกอบการ SME กลุ่มทั่วไป มีศักยภาพเพิ่มขึ้น (สสว.) เป็นต้น

- การพัฒนาคุณภาพมาตรฐานผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ เพื่อตอบสนองความต้องการของลูกค้า ง่ายต่อการขนส่ง และเพิ่มมูลค่าให้แก่ผลิตภัณฑ์ โดยดำเนินการส่งเสริมผ่านการอบรม สัมมนาให้ความรู้ หรือ การศึกษาดูงานต่างๆ เพื่อพัฒนาหรือเพิ่มพูนองค์ความรู้ใหม่ๆ ในการต่อยอดธุรกิจ ตัวอย่างกิจกรรม โครงการที่ ดำเนินการสนับสนุน ได้แก่ โครงการยกระดับคุณภาพมาตรฐานสินค้าและบริการวิสาหกิจขนาดย่อม (สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจสร้างสรรค์ (องค์การมหาชน)) โครงการเพิ่มคุณภาพผลิตภัณฑ์ให้แก่ผู้ประกอบการ SME (กรมวิทยาศาสตร์บริการ) โครงการยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของ SME ด้วยงาน นวัตกรรมด้านรังสี (สถาบันเทคโนโลยีนิวเคลียร์แห่งชาติ (องค์การมหาชน)) โครงการยกระดับผลิตภัณฑ์/ บรรจุภัณฑ์ให้มีมูลค่าเพิ่ม และโครงการปรับปรุงกระบวนการผลิตให้มีประสิทธิภาพ ด้วยการใช้เทคโนโลยี (กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม) รวมทั้งการพัฒนาการรวมกลุ่มในรูปแบบคลัสเตอร์เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ของกลุ่มผู้ประกอบการที่ดำเนินธุรกิจในรูปแบบที่คล้ายกัน เกิดการเชื่อมโยงกระบวนการผลิต ระหว่างผู้ประกอบการ หรือเกิดการส่งต่อมูลค่าในห่วงโซ่ฯ ขึ้น ทำให้ผู้ประกอบการมีศักยภาพในการดำเนิน ธุรกิจเพิ่มขึ้น สร้างอำนาจต่อรอง เพิ่มความสามารถในการแข่งขันได้มากขึ้นกว่าการดำเนินธุรกิจเพียงลำพัง

- การสนับสนุนและพัฒนาด้านการตลาด เพื่อเพิ่มโอกาสในการรับรู้ในตัวสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ เพิ่มยอดขาย ขยายตลาดให้กว้างขึ้นหรือขยายกลุ่มลูกค้าใหม่ รวมถึงการส่งเสริมการขยายโอกาสทางการตลาด โดยเฉพาะช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ (E-Commerce) โดยดำเนินการส่งเสริมผ่านการอบรมให้ความรู้ด้าน E-Commerce การจัดประกวดหรือการเข้าร่วมงานจัดแสดงสินค้าต่างๆ ตัวอย่างกิจกรรม/โครงการที่ ดำเนินการสนับสนุน ได้แก่ โครงการส่งเสริมด้านการตลาดในประเทศ (โครงการยกระดับศักยภาพธุรกิจบริการ ที่มีมูลค่าเพิ่มสูง) (โครงการเพิ่มโอกาสการค้าด้วยพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (e-Commerce for All)) (กรมพัฒนา ธุรกิจการค้า) และโครงการพัฒนาศักยภาพและช่องทางการตลาดเชิงลึกสำหรับผู้ประกอบการ SME (สสว.) เป็นต้น

นอกจากนี้ ยังมีผู้ประกอบการบางส่วน แม้ว่าจะมีศักยภาพในการเติบโตพัฒนาได้ แต่อาจได้รับผลกระทบจากภาวะเศรษฐกิจที่ผันผวนหรือปัจจัยภายนอกอื่นๆ ส่งผลให้ประสบปัญหาในการดำเนินธุรกิจ จึงมี การดำเนินกิจกรรม โครงการที่มุ่งเน้นสนับสนุนการเข้าถึงแหล่งเงินทุนและการให้ความช่วยเหลือ ผู้ประกอบการกลุ่มนี้ให้มีโอกาสฟื้นฟูธุรกิจ โดยการให้ความรู้เพื่อการเตรียมความพร้อมในการฟื้นฟูธุรกิจ ตัวอย่างเช่น โครงการพัฒนาหลักประกันทางธุรกิจสู่มาตรฐานสากล (กรมพัฒนาธุรกิจการค้า) โครงการฝึก ปฏิบัติการ (Workshop) ในการทำแผนฟื้นฟูกิจการ (กรมบังคับคดี) หรือผู้ประกอบการบางส่วนประสบปัญหา ในการดำเนินธุรกิจ เนื่องจากเข้าไม่ถึงแหล่งเงินทุน ทำให้ขาดสภาพคล่อง จึงมีการดำเนินกิจกรรม โครงการในลักษณะที่เป็นการจัดให้มีแหล่งเงินทุนสินเชื่อ เพื่อให้ผู้ประกอบการสามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุน ได้ง่ายขึ้น โดยจะมีกระบวนการให้คำปรึกษา แนะนำ และวินิจฉัย เพื่อวิเคราะห์สภาพปัญหาที่แท้จริงของ ผู้ประกอบการ เพื่อให้สามารถช่วยเหลือได้ตรงจุดตัวอย่างเช่น โครงการเร่งรัดการจดทะเบียนเครื่องจักรของ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (กรมโรงงานอุตสาหกรรม) เป็นต้น

จากข้อมูลแผนงานโครงการตามแผนบูรณาการการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 พบว่าแนวทางพัฒนาวิสาหกิจขนาดย่อมให้ก้าวสู่ธุรกิจสมัยใหม่ (Small) ได้รับการจัดสรรงบประมาณเป็นมูลค่า 921.77 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 53.88 ของงบประมาณทั้งหมด (หรือประมาณครึ่งหนึ่งของงบประมาณที่ได้รับจัดสรรทั้งหมด) ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่ากลุ่มผู้ประกอบการ Small เป็นกลุ่มที่มีความสำคัญ โดยเฉพาะกลุ่มอาหารและเกษตรแปรรูป กลุ่มแฟชั่นและไลฟ์สไตล์ กลุ่มบริการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและความงาม กลุ่มอุตสาหกรรมก่อสร้าง และกลุ่มอุตสาหกรรมโลจิสติกส์ ซึ่งเป็นกลุ่มอุตสาหกรรมสำคัญที่สร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่ GDP ของประเทศ พร้อมทั้งสามารถพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการ SME ให้ได้มาตรฐานสากล

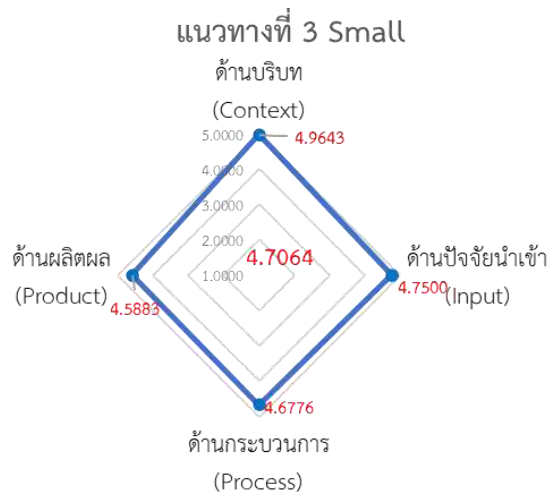
แผนภาพที่ 5.24 สัดส่วนการจัดสรรงบประมาณปี 2563 สำหรับแนวทางการพัฒนาวิสาหกิจขนาดย่อมให้ก้าวสู่ธุรกิจสมัยใหม่ (Small)

โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 พบว่า มีหน่วยงานที่รับผิดชอบดำเนินการ 13 หน่วยงาน ได้แก่ สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจสร้างสรรค์ (องค์การมหาชน) สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา สถาบันเทคโนโลยีนิวเคลียร์แห่งชาติ (องค์การมหาชน) สถาบันมาตรวิทยาแห่งชาติ กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน กรมโรงงานอุตสาหกรรม กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม กรมวิทยาศาสตร์บริการ กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ กรมบังคับคดี และสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (ได้รับจัดสรรงบประมาณผ่านกองทุนและเงินทุนหมุนเวียน)

❖ สรุปผลการประเมินแผนงานโครงการ

จากการประเมินผลการดำเนินงานแผนงานโครงการตามสำหรับแนวทางการพัฒนาวิสาหกิจขนาดย่อมให้ก้าวสู่ธุรกิจสมัยใหม่ (Small) พบว่ามีผลการติดตามการดำเนินงานแผนงานโครงการปี 2563 อยู่ในระดับดีมาก หรือมีระดับคะแนน 4.7064 คะแนน ดังแผนภาพที่ 5.25

**แผนภาพที่ 5.25 ผลคะแนนการติดตามแผนงานโครงการตามแนวทางการพัฒนา
วิสาหกิจขนาดย่อมให้ก้าวสู่ธุรกิจสมัยใหม่ (Small)**

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าในภาพรวมแผนงานโครงการตามแนวทางการพัฒนาวิสาหกิจขนาดย่อมให้ก้าวสู่ธุรกิจสมัยใหม่ (Small) ปี 2563 มีผลคะแนนการติดตามด้านบริบทโครงการ (Context) ที่ระดับคะแนน 4.9643 คะแนน รองลงมาได้แก่ ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) ที่ระดับคะแนน 4.7500 คะแนน ด้านกระบวนการ (Process) มีระดับคะแนน 4.6776 และด้านผลิตภัณฑ์ (Product) โดยมีระดับคะแนน 4.5883 ตามลำดับ

3.1 ผลการวิเคราะห์ความเหมาะสมของโครงการ (Context) (ความสอดคล้องเชื่อมโยงกับแนวทางหรือกลยุทธ์การดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ประเทศ)

จากแผนงานโครงการการพัฒนาวิสาหกิจขนาดย่อมให้ก้าวสู่ธุรกิจสมัยใหม่ (Small) ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 เมื่อวิเคราะห์ความสอดคล้องเชื่อมโยงโดยภาพรวม สามารถสรุปความสอดคล้องเชื่อมโยงกับแผนยุทธศาสตร์และนโยบายของประเทศในประเด็นยุทธศาสตร์หลักและยุทธศาสตร์ร่วมสำคัญ ดังนี้

❖ ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี

จากการศึกษาวิเคราะห์กิจกรรมโครงการการดำเนินกิจกรรมโครงการตามแนวทางพัฒนาวิสาหกิจขนาดย่อมให้ก้าวสู่ธุรกิจสมัยใหม่ (Small) ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 พบว่ามีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ในประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 การสร้างความสามารถในการแข่งขัน ทั้งประเด็นการพัฒนาภาคการผลิตและบริการ และการพัฒนาสังคมผู้ประกอบการ (Entrepreneurial Society) เพื่อสร้างผู้ประกอบการทางธุรกิจ เนื่องจากกิจกรรมแผนงานเป็นการมุ่งเน้นที่การพัฒนาเพิ่มผลิตภาพการผลิตตลอดห่วงโซ่มูลค่า เพื่อก้าวกระโดดไปสู่การเป็นฐานการผลิตและบริการที่โดดเด่นในด้านเศรษฐกิจฐานชีวภาพ อุตสาหกรรมอาหาร อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคตเพื่อที่จะเพิ่มรายได้จากฐานเดิมและต่อยอดไปสู่การสร้างฐานรายได้ใหม่ มีกิจกรรมการส่งเสริมให้ผู้ประกอบการเข้าใจตลาด ปรับตัวเข้ากับเทคโนโลยีได้อย่างรวดเร็วและประยุกต์ใช้ได้อย่างชาญฉลาด มีความสามารถในการปรับตัวและใช้โอกาสของความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีเพื่อสร้างสรรค์รูปแบบการดำเนินธุรกิจแนวใหม่ที่ตอบโจทย์ความต้องการและวิถีชีวิตของผู้บริโภคที่เปลี่ยนแปลงไป การมุ่งส่งเสริมการยกระดับการผลิตผลิตภัณฑ์ของชุมชนให้สามารถเป็น

ฐานรายได้และสร้างความเข้มแข็งที่ยั่งยืนของเศรษฐกิจในระดับชุมชน รวมทั้งสามารถเป็นฐานของการผลิตของอุตสาหกรรมในระดับที่ใหญ่และซับซ้อนมากขึ้นได้ การพัฒนาให้มีศักยภาพในการสร้างแบรนด์ที่เป็นที่ยอมรับในระดับส่งเสริม SME สาขาบริการที่มีศักยภาพจะต้องอยู่บนพื้นฐานของการคิด

❖ **ความสอดคล้องกับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น “ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่ (พ.ศ. 2561 - 2580)”**

จากการศึกษาข้อมูล พบว่า การดำเนินกิจกรรม/โครงการตามแนวทางพัฒนาวิสาหกิจขนาดย่อมให้ก้าวสู่ธุรกิจสมัยใหม่ (Small) ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 มีความเชื่อมโยงสอดคล้องกับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น “ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่ (พ.ศ. 2561 - 2580)” 3 ประการ ดังนี้

1) **การสร้างความเข้มแข็งผู้ประกอบการอัจฉริยะ** : เนื่องจากกิจกรรมแผนงานมุ่งเน้นการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาความเป็นผู้ประกอบการ พัฒนาทักษะพื้นฐานที่จำเป็นและความถนัดที่แตกต่างและหลากหลายของแรงงานโดยเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีดิจิทัล พัฒนาผู้ประกอบการทุกระดับให้มีจิตวิญญาณของการเป็นผู้ประกอบการ ขับเคลื่อนธุรกิจด้วยเทคโนโลยีนวัตกรรม และความคิดสร้างสรรค์ในการสร้างมูลค่าให้กับสินค้าและบริการ การขยายช่องทางการตลาด การสร้างตราสินค้าให้เป็นที่ยอมรับ และการใช้ประโยชน์จากทรัพย์สินทางปัญญา ตลอดจนส่งเสริมการรวมกลุ่มและสร้างเครือข่ายของผู้ประกอบการทั้งในและต่างประเทศ พัฒนาทักษะพื้นฐานที่จำเป็นและความถนัดที่แตกต่างและหลากหลายของแรงงาน โดยเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีดิจิทัลและธุรกิจรูปแบบใหม่ในอนาคต

2) **การสร้างโอกาสเข้าถึงบริการทางการเงิน** : เนื่องจากกิจกรรมแผนงานมุ่งเน้นการจัดการจัดหาแหล่งเงินทุนและพัฒนาช่องทางการเข้าถึงแหล่งเงินทุนรูปแบบใหม่ๆ พัฒนาผลิตภัณฑ์ทางการเงินและการบริหารความเสี่ยง พัฒนาระบบประเมินมูลค่าทรัพย์สินในรูปแบบต่างๆ เพื่อใช้เป็นหลักประกันทางธุรกิจ พัฒนาระบบการประเมินความน่าเชื่อถือทางเครดิต และระบบการรู้จักลูกค้าที่สะดวกมากขึ้น รวมทั้งสนับสนุนให้ทุกภาคส่วนสามารถเข้าถึงบริการทางการเงินด้วยต้นทุนที่เหมาะสม

3) **การสร้างโอกาสเข้าถึงตลาด** : เนื่องจากกิจกรรมแผนงานมุ่งเน้นการสร้างความร่วมมือของผู้ประกอบการในการออกไปลงทุนในต่างประเทศ สนับสนุนผู้ประกอบการให้มีอัตลักษณ์และตราสินค้าที่เด่นชัดให้ความสำคัญกับการผลิตโดยใช้ตลาดนำ ที่คำนึงถึงความต้องการของตลาดโดยเฉพาะตลาดที่มีมูลค่าสูง ส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีดิจิทัลในการขยายช่องทางการตลาดทั้งในและต่างประเทศ สร้างโอกาสให้ผู้ประกอบการสามารถเข้าถึงตลาดจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐได้มากขึ้น มีแผนกลยุทธ์การเข้าถึงตลาดใหญ่ที่มีศักยภาพสำหรับสินค้าและบริการของไทย ตลอดจนสร้างและพัฒนาตลาดในประเทศสำหรับสินค้าที่มีคุณภาพมาตรฐาน รวมทั้งตลาดสินค้าสำหรับกลุ่มเฉพาะ

❖ ความสอดคล้องกับแผนปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ

จากการศึกษาข้อมูล พบว่า การดำเนินกิจกรรม/โครงการตามแนวทางพัฒนาวิสาหกิจขนาดย่อม ให้ก้าวสู่ธุรกิจสมัยใหม่ (Small) ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 มีความเชื่อมโยง สอดคล้องกับแผนปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ ดังนี้

■ หัวข้อที่ 1 : การปฏิรูปด้านความสามารถในการแข่งขัน

หัวข้อย่อย 1.1 ผลิตภาพ (Productivity)

ประเด็นการปฏิรูปที่ 16 : การเพิ่มระดับการแข่งขันทางธุรกิจ - วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สนับสนุน) มุ่งเน้นการพัฒนากระบวนการวิสาหกิจขนาดย่อม (Small) ให้แข็งแกร่งทำให้เกิดความหลากหลายของธุรกิจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเพิ่มศักยภาพเพื่อเตรียมความพร้อม รองรับรูปแบบพฤติกรรมผู้บริโภคที่เปลี่ยนแปลงไปต่อธุรกิจสมัยใหม่ ประชาสัมพันธ์ พัฒนาแบรนด์ และส่งเสริมการส่งออกเพื่อช่วยขยายตลาดใหม่ให้แก่ SME และส่งเสริมให้ผู้ประกอบการกลุ่ม Turn Around สามารถปรับตัวและดำเนินธุรกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีตัวชี้วัดสำคัญ คือ ส่วนแบ่งของจำนวนธุรกิจที่เป็นวิสาหกิจขนาดย่อม จากธุรกิจทั้งหมดในแต่ละอุตสาหกรรม ซึ่งจะเห็นได้จากการเพิ่มเติมนิยามของวิสาหกิจขนาดย่อม (Small) อันนำไปสู่การกำหนดแนวทางการพัฒนาผู้ประกอบการกลุ่มนี้โดยเฉพาะ

■ หัวข้อที่ 2 : การปฏิรูปด้านความเท่าเทียมและการเติบโตอย่างมีส่วนร่วม

หัวข้อย่อย 2.2 การเสริมสร้างพลังอำนาจชุมชน

ประเด็นการปฏิรูปที่ 2 การพัฒนาธุรกิจชุมชน ให้ความสำคัญกับการรวมกลุ่ม และการสร้างเครือข่ายธุรกิจชุมชน (Cluster-Based) เพื่อเชื่อมโยงเครือข่ายคลัสเตอร์ธุรกิจของผู้ประกอบการ SME และวิสาหกิจชุมชนทั่วประเทศ ให้เครือข่ายคลัสเตอร์เหล่านี้เกิดการผนึกกำลังสร้างความเข้มแข็งจากภายในคลัสเตอร์เดียวกัน และได้รับการพัฒนาจากภายนอกเพื่อสร้างโอกาสทางการค้าร่วมกัน ตลอดจนสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน ส่งเสริมให้ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดย่อม (Small) และผู้ประกอบการกลุ่ม Turn Around มีโอกาสในการเข้าถึงตลาด และส่งเสริมการสร้าง e-commerce platform เพื่อให้สามารถอยู่รอดและขยายธุรกิจได้ สร้างแนวคิดในการดำเนินธุรกิจสมัยใหม่ และนำเอาเทคโนโลยีสร้างสรรค์เชิงนวัตกรรมมาใช้ในการดำเนินธุรกิจ เพื่อการดำเนินธุรกิจที่ยั่งยืน

❖ ความสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12

จากการศึกษาข้อมูล พบว่า การดำเนินกิจกรรม/โครงการตามแนวทางพัฒนาวิสาหกิจขนาดย่อมให้ก้าวสู่ธุรกิจสมัยใหม่ (Small) ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 มีความเชื่อมโยง สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 โดยมีรายละเอียด ดังนี้

■ ยุทธศาสตร์หลัก : ยุทธศาสตร์ที่ 3 การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน เป็นยุทธศาสตร์หลักที่มีความเชื่อมโยงกับเป้าหมายในการยกระดับและเพิ่มขีดความสามารถของ SME โดยตรง โดยมีการกำหนดเป้าหมายวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีบทบาทต่อระบบเศรษฐกิจเพิ่มขึ้น โดยพิจารณาจากสัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศทั้งประเทศเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 45 เมื่อสิ้นสุดแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาการดำเนินกิจกรรม โครงการด้านการส่งเสริม SME กลุ่มทั่วไปให้มีศักยภาพมากขึ้น และให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการ SME ที่ประสบปัญหาธุรกิจ พบว่า มีความสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาภายใต้ยุทธศาสตร์ที่ 3 ของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน

ข้อ 3.2 การเสริมสร้างและพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของการการผลิตและบริการ

- ข้อ 3.2.1 การพัฒนาภาคการเกษตร

ข้อ 3) ยกกระตือรือร้นการผลิตสินค้าเกษตรและอาหารเข้าสู่ระบบมาตรฐานและสอดคล้องกับความต้องการของตลาดและการบริโภคอาหารเพื่อสุขภาพ เนื่องจากมีการดำเนินกิจกรรม โครงการที่มุ่งเน้นไปที่การพัฒนากระบวนการผลิตของผู้ประกอบการสินค้าเกษตร เพื่อให้ได้ผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพ ได้รับการรับรองมาตรฐาน

ข้อ 4) เสริมสร้างขีดความสามารถการผลิตในห่วงโซ่อุตสาหกรรมเกษตร โดยมีการส่งเสริมการสร้าง Cluster สินค้าเกษตรในสถาบันเกษตรกร มีการพัฒนาศักยภาพวิสาหกิจชุมชนแปรรูปสินค้าเกษตร เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่ผลิตภัณฑ์และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันให้สูงขึ้น

- ข้อ 3.2.2 การพัฒนาภาคอุตสาหกรรม

ข้อ 1) พัฒนาต่อยอดความเข้มแข็งของอุตสาหกรรมที่มีศักยภาพปัจจุบันเพื่อยกระดับไปสู่อุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูง เนื่องจากมีการดำเนินกิจกรรม โครงการที่เน้นการนำเทคโนโลยี นวัตกรรม มาใช้ในการยกระดับความสามารถในการผลิตและการประกอบธุรกิจของผู้ประกอบการ มีการกำหนดอุตสาหกรรมเป้าหมายในการพัฒนาและยกระดับเทคโนโลยีการผลิตให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น รวมถึงมีการสนับสนุนการสร้างและเชื่อมโยงเครือข่าย Cluster อุตสาหกรรมแห่งอนาคต

- ข้อ 3.2.4 การพัฒนาภาคการค้าและการลงทุน

ข้อ 1) ส่งเสริมการทำตลาดเชิงรุก สินค้าที่มีคุณภาพมาตรฐาน สร้างตราสินค้า พัฒนาบรรจุภัณฑ์ แสวงหาตลาดใหม่ สร้างเครือข่ายพันธมิตรทางธุรกิจระหว่างประเทศ ตลอดจนการพัฒนาทักษะของผู้ประกอบการให้ผลิตได้และขายเป็นในการทำธุรกิจการค้าระหว่างประเทศ ดังจะเห็นได้จากการดำเนินกิจกรรม/โครงการที่มุ่งเน้นไปที่การพัฒนากระบวนการผลิตของผู้ประกอบการเพื่อให้ได้ผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพ ได้รับการรับรองมาตรฐาน การพัฒนานวัตกรรมการออกแบบบรรจุภัณฑ์ เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้สินค้า รวมถึงการส่งเสริมการตลาดทั้งในประเทศและต่างประเทศ การพัฒนาช่องทางตลาดใหม่ เช่น e-Commerce เป็นต้น

ข้อ 4) ส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ซึ่งเน้นให้ผู้ประกอบการรู้จักการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมไปใช้ในการผลิต การขาย ดังจะเห็นได้จากกิจกรรม/โครงการด้านการวิจัยและพัฒนา การพัฒนาเทคโนโลยี/พัฒนาสินค้าและบริการที่มีมูลค่าเพิ่มและนวัตกรรม และด้านการยกระดับการผลิตและบริการให้มีคุณภาพมาตรฐานในระดับสากล รวมทั้งมีการดำเนินการในการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการทำธุรกิจทั้งในเรื่องการเข้าถึงข้อมูลด้านธุรกิจและสิทธิประโยชน์ และแหล่งเงินทุน สำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม รวมทั้งกำหนดมาตรการสนับสนุนให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และพัฒนากลไกสนับสนุนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ในการสร้างขีดความสามารถของวิสาหกิจขนาดกลางและ

ขนาดย่อมให้เติบโตและแข่งขันได้ ดังเห็นได้จากการมีโครงการในลักษณะที่เป็น การจัดให้มีแหล่งเงินทุนสินเชื่อ สำหรับผู้ประกอบการ SME กลุ่มทั่วไป เพื่อใช้ในการต่อยอด พัฒนาธุรกิจ และสำหรับผู้ประกอบการ SME ที่ประสบปัญหาทาง ธุรกิจ เพื่อฟื้นฟูกิจการ เพิ่มสภาพคล่อง เพื่อให้สามารถดำเนินธุรกิจต่อไปได้

■ **ยุทธศาสตร์ร่วม :** เมื่อพิจารณาการดำเนินกิจกรรม โครงการด้านการสร้างและพัฒนาวิสาหกิจ เริ่มต้นและผู้ประกอบการรายใหม่ พบว่า มีความเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ที่ 1 การเสริมสร้างและพัฒนา ศักยภาพทุนมนุษย์ ยุทธศาสตร์ที่ 7 การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์ ยุทธศาสตร์ที่ 8 การพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม และยุทธศาสตร์ที่ 9 การพัฒนาภาค เมือง และพื้นที่ เศรษฐกิจ ของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ซึ่งเป็นยุทธศาสตร์ร่วมที่มีส่วนในการเสริมกลยุทธการส่งเสริม SME โดยมีความสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาภายใต้ยุทธศาสตร์ที่ 1 ยุทธศาสตร์ที่ 7 ยุทธศาสตร์ที่ 8 และ ยุทธศาสตร์ที่ 9 ของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์

ข้อ 3.2 พัฒนาศักยภาพคนให้มีทักษะความรู้ และความสามารถในการดำรงชีวิต

- ข้อ 3.2.3 ส่งเสริมแรงงานให้มีความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพที่เป็นไปตามความ ต้องการของตลาดงาน

ข้อ 1) พัฒนาศูนย์ฝึกอบรมสมรรถนะแรงงานที่ได้มาตรฐานตามระบบคุณวุฒิวิชาชีพและ มาตรฐานฝีมือแรงงาน โดยมีการดำเนินกิจกรรม โครงการ ที่เน้นการพัฒนา ทักษะในการประกอบอาชีพให้แก่แรงงาน การพัฒนาทักษะที่จำเป็นในการ ทำงานที่สอดคล้องกับความต้องการของนายจ้าง รวมถึงมีการให้ความรู้ด้าน กฎหมายเพื่อการเตรียมความพร้อมในการฟื้นฟูธุรกิจ

ยุทธศาสตร์ที่ 7 การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์

ข้อ 3.3 การพัฒนาระบบโลจิสติกส์

- ข้อ 3.3.1 พัฒนาและยกระดับมาตรฐานระบบการจัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทาน ให้ได้มาตรฐานสากลและสนับสนุนการสร้างมูลค่าเพิ่มตลอดห่วงโซ่อุปทาน

ข้อ 1) ยกระดับมาตรฐานการจัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทานในอุตสาหกรรมให้ ได้มาตรฐานสากล โดยสนับสนุนผู้ประกอบการในการพัฒนาและประยุกต์ใช้ เทคโนโลยีสารสนเทศภายในองค์กร ส่งเสริมความร่วมมือในการบริหารจัดการ โลจิสติกส์และโซ่อุปทานในการพัฒนาไปสู่ระบบโลจิสติกส์และโซ่อุปทานเชิงดิจิทัล สร้างความเป็นมืออาชีพการบริหารห่วงโซ่อุปทานรองรับการเป็นอุตสาหกรรม ระดับมาตรฐานสากล ธุรกิจสมัยใหม่ และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมการ พัฒนาเชิงพื้นที่ด้านการจัดการโลจิสติกส์ด้วยการสร้างเครือข่ายและการเชื่อมโยง แหล่งวัตถุดิบ แหล่งผลิต และตลาด เพื่อสนับสนุนอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องทั้งด้าน การผลิตและการท่องเที่ยว รวมทั้งส่งเสริมการเตรียมแผนบริหารจัดการ โลจิสติกส์เพื่อรองรับกรณีฉุกเฉินและการบริหารความเสี่ยงทางธุรกิจ เนื่องจากมี การสนับสนุนการเชื่อมโยงเครือข่ายคลัสเตอร์ทั้งในภาคเกษตรและ ภาคอุตสาหกรรม ซึ่งจะช่วยให้ผู้ประกอบการสามารถใช้ประโยชน์จากเครือข่าย ดังกล่าวในการบริหารจัดการด้านโลจิสติกส์ได้

ข้อ 3.5 การพัฒนาเศรษฐกิจดิจิทัล

- ข้อ 3.5.2 ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการสร้างมูลค่าเพิ่มทางธุรกิจ

ข้อ 1) ส่งเสริมการพัฒนาผู้ประกอบการให้ปรับเปลี่ยนรูปแบบการทำธุรกิจให้เป็นระบบดิจิทัล โดยจัดทำแพลตฟอร์ม (Platform) ธุรกิจดิจิทัล พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (e-Commerce) ในภาคเกษตร ภาคการผลิต และภาคธุรกิจ การสร้างร้านค้าและมาตรฐานสินค้าออนไลน์ ส่งเสริมธุรกิจของผู้ประกอบการดิจิทัลรุ่นใหม่ (Start up) ผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อม และวิสาหกิจชุมชน เนื่องจากการดำเนินกิจกรรม โครงการที่เน้นการนำเทคโนโลยี นวัตกรรม มาใช้ในการพัฒนาธุรกิจ การสร้างช่องทางและขยายตลาดด้วย e-Commerce การพัฒนาตลาดอิเล็กทรอนิกส์

ยุทธศาสตร์ที่ 8 การพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม

ข้อ 3.2 พัฒนาผู้ประกอบการให้เป็นผู้ประกอบการทางเทคโนโลยี

- ข้อ 3.2.2 ส่งเสริมการสร้างสรรค่นวัตกรรมด้านการออกแบบและการจัดการธุรกิจที่ผสมผสานการใช้เทคโนโลยีให้แพร่หลายในกลุ่มผู้ประกอบการธุรกิจของไทย ดังเห็นได้จากการดำเนินกิจกรรม โครงการที่เป็นลักษณะการสนับสนุนให้ผู้ประกอบการผสมผสานการใช้เทคโนโลยีเข้ากับการดำเนินธุรกิจ เช่น การจัดตั้งศูนย์นวัตกรรมการออกแบบบรรจุภัณฑ์เพื่อวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ซึ่งมีเป้าหมายในการช่วยให้ผู้ประกอบการเข้าถึงเทคโนโลยีที่เหมาะสมและได้รับการพัฒนา เพิ่มมูลค่า และยกระดับมาตรฐานสินค้าและบริการ เป็นต้น

- ข้อ 3.2.3 สนับสนุนการเข้าถึงแหล่งเงินทุนสำหรับธุรกิจเกิดใหม่และวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ต้องการพัฒนาหรือทำธุรกิจฐานเทคโนโลยี และเพิ่มช่องทางการเข้าถึงนักวิจัยและทรัพยากรวิจัยของสถาบันการศึกษาหรือสถาบันวิจัย รวมทั้งการเข้าถึงบริการทางเทคโนโลยีต่างๆ ได้โดยง่ายและสะดวก เนื่องจากการสนับสนุนเงินทุน สิ้นเชื่อให้ผู้ประกอบการสามารถเข้าถึงได้ เพื่อนำไปใช้ในการดำเนินธุรกิจต่อไป

ยุทธศาสตร์ที่ 9 การพัฒนาภาค เมือง และพื้นที่เศรษฐกิจ

ข้อ 3.1 การพัฒนาภาคเพื่อสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจให้กระจายตัวอย่างทั่วถึง

- ข้อ 3.3.2 พื้นที่เศรษฐกิจพิเศษชายแดน ดังเห็นได้จากการดำเนินกิจกรรม โครงการในการศึกษา พัฒนาเทคโนโลยีเพื่อเพิ่มขีดความสามารถให้แก่ผู้ประกอบการ SME ในจังหวัดนครพนม ซึ่งเป็นจังหวัดพื้นที่เป้าหมายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน

❖ ความเชื่อมโยงสอดคล้องกับแผนพัฒนาภาค พ.ศ. 2560 - 2565 ฉบับทบทวน (ธันวาคม 2562)

จากการศึกษาข้อมูล พบว่า การดำเนินกิจกรรม/โครงการตามแนวทางพัฒนาวิสาหกิจขนาดย่อมให้ก้าวสู่ธุรกิจสมัยใหม่ (Small) ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 มีความเชื่อมโยง สอดคล้องกับแผนพัฒนาภาค พ.ศ. 2560 - 2565 ฉบับทบทวน (ธันวาคม 2562) ในแต่ละภูมิภาค ดังนี้

■ ภาคเหนือ

ยุทธศาสตร์ที่ 1 พัฒนาการท่องเที่ยวและธุรกิจบริการต่อเนื่องให้มีคุณภาพ สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มอย่างยั่งยืน และกระจายประโยชน์อย่างทั่วถึง รวมทั้งต่อยอดการผลิตสินค้าและบริการที่มีศักยภาพสูงด้วยภูมิปัญญาและนวัตกรรม

แนวทางการพัฒนา

2) พัฒนาต่อยอดอุตสาหกรรมและบริการเป้าหมายที่มีศักยภาพสูง โดยมีแนวทางการดำเนินการที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ การสนับสนุน SME ในการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรม และส่งเสริมการนำมาใช้เชิงพาณิชย์ เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มสินค้าและบริการ การเสริมสร้างความเข้มแข็งของกลุ่มธุรกิจ ขยายเครือข่ายเพื่อให้เกิดพลังในการขับเคลื่อน และพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของธุรกิจตลอด Value Chain และการเพิ่มศักยภาพผู้ประกอบการกลุ่มอุตสาหกรรมและบริการเป้าหมายกลุ่มเศรษฐกิจสร้างสรรค์ กลุ่มวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และวิสาหกิจชุมชน ในการดำเนินธุรกิจด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรมดิจิทัล

ยุทธศาสตร์ที่ 2 ใช้โอกาสจากเขตเศรษฐกิจพิเศษ และการเชื่อมโยงกับอนุภูมิภาค GMS BIMSTEC และ AEC เพื่อขยายฐานเศรษฐกิจของภาค

แนวทางการพัฒนา

4) พัฒนาผู้ประกอบการและบุคลากรให้มีความรู้ มีทักษะฝีมือ เข้าถึงข้อมูล กฎระเบียบการดำเนินธุรกิจ ในธุรกิจระดับภูมิภาค และสากล รวมถึงเงื่อนไขทางด้านสิ่งแวดล้อมและมนุษยธรรมที่ถูกนำมาเป็นข้อกีดกันทางการค้า รวมทั้งสนับสนุนให้องค์กรภาคธุรกิจเอกชนที่มีความเข้มแข็ง ร่วมพัฒนาเครือข่ายกับธุรกิจท้องถิ่นที่มีศักยภาพ เพื่อยกระดับขีดความสามารถให้เข้าสู่ Supply Chain ของธุรกิจใหญ่ได้

5) พัฒนาสินค้าที่มีศักยภาพสามารถแข่งขันได้ รวมทั้งสินค้าที่ตอบสนองตลาด ในกลุ่มประเทศเพื่อนบ้าน และ AEC โดยให้ความสำคัญกับการใช้ประโยชน์ความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบ อย่างการเกื้อกูลกันบนความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชนทั้งไทยและเพื่อนบ้าน

■ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ยุทธศาสตร์ที่ 3 สร้างความเข้มแข็งของฐานเศรษฐกิจภายในควบคู่กับการแก้ปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

แนวทางการพัฒนา

9) ส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาความรู้ เทคโนโลยี นวัตกรรมและความคิดสร้างสรรค์ ในการพัฒนาภาค โดยใช้ประโยชน์จากสถาบันการศึกษา หน่วยงานด้านการวิจัยพัฒนาที่กระจายตัวอยู่ในพื้นที่ สร้างความเชื่อมโยงสถาบันการศึกษา และภาคเอกชน เพื่อพัฒนาเครือข่ายของอุตสาหกรรมในลักษณะคลัสเตอร์ สนับสนุนสถาบันการศึกษาหรือสถาบันวิจัย ให้มีความพร้อมด้านโครงสร้างพื้นฐานและบุคลากรด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม ส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัยในขั้นประยุกต์และทดลองเพิ่มขึ้น ทั้งการจัดทำผลิตภัณฑ์ต้นแบบ การทำวิจัยตลาด การทดสอบผลิตภัณฑ์ และโรงงานนำร่องเพื่อให้สามารถแปลงงานวิจัยไปสู่การใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ได้อย่างเป็นรูปธรรมมากขึ้น

- **ภาคกลางและพื้นที่กรุงเทพมหานคร**
ยุทธศาสตร์ที่ 3 ยกระดับการผลิตสินค้าเกษตรและอุตสาหกรรมโดยใช้นวัตกรรมเทคโนโลยี และความคิดสร้างสรรค์ เพื่อให้สามารถแข่งขันได้อย่างยั่งยืน
แนวทางการพัฒนา
 6) พัฒนาทักษะแรงงานให้มีความรู้ขั้นสูง เพื่อยกระดับและปรับเปลี่ยนทักษะแรงงานให้ก้าวทันการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีและนวัตกรรม สามารถรองรับอุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต
 8) ส่งเสริมและสนับสนุนธุรกิจ SME โดยให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างองค์ความรู้ให้แก่ผู้ประกอบการในการดำเนินธุรกิจ อาทิ การนำงานวิจัยนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้ในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต และการใช้กลยุทธ์การตลาด ฯลฯ เพื่อให้สามารถเริ่มต้นธุรกิจและเติบโตได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- **ภาคตะวันออก**
ยุทธศาสตร์ที่ 1 พัฒนาพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกให้เป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษที่มีความทันสมัยที่สุดในภูมิภาคอาเซียน
แนวทางการพัฒนา
 2) ส่งเสริมการลงทุนในอุตสาหกรรมเป้าหมายพิเศษ เพื่อให้เกิดการลงทุนของภาคเอกชนในอุตสาหกรรมเป้าหมายที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูงและอุตสาหกรรมแห่งอนาคตในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก เช่น จัดตั้งศูนย์บริการแบบเบ็ดเสร็จ ประชาสัมพันธ์ และชักจูงนักลงทุนที่มีศักยภาพ เป็นต้น
 3) พัฒนาบุคลากรการศึกษา การวิจัย และเทคโนโลยีเพื่อผลิตกำลังคนให้ตรงกับความต้องการของอุตสาหกรรมเป้าหมาย และก่อให้เกิดการวิจัย สร้างนวัตกรรม และการพัฒนาเทคโนโลยีในการต่อยอดและขับเคลื่อนการพัฒนาในพื้นที่อย่างยั่งยืน อาทิ EEC of Digital Park (EECd) และ EEC of Innovation (EECi)
- **ภาคใต้**
ยุทธศาสตร์ที่ 1 พัฒนาการท่องเที่ยวของภาคให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวคุณภาพชั้นนำของโลก
แนวทางการพัฒนา
 6) ส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนให้มีความเข้มแข็งและสอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่ โดยการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวชุมชนที่มีศักยภาพให้มีมาตรฐาน สนับสนุนด้านวิชาการ สร้างนวัตกรรม และสนับสนุนการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคน เพื่อให้องค์กรเครือข่ายชุมชนมีความเข้มแข็งและสามารถพึ่งพาตนเอง รวมทั้งเป็นผู้ประกอบการที่มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวของชุมชน ใช้อัตลักษณ์ความโดดเด่น บณฐานของทุนทางวัฒนธรรมและภูมิปัญญาของชุมชนเป็นจุดขาย ยกระดับการให้บริการด้านการท่องเที่ยวที่มีมาตรฐานของชุมชน สร้างเครือข่ายการท่องเที่ยวชุมชนให้เชื่อมโยงกับผู้ประกอบการท่องเที่ยวรายใหญ่ ตลอดจน สนับสนุนการพัฒนาเพื่อยกระดับคุณภาพสินค้า OTOP และสินค้าที่ระลึกเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวชุมชน และเพื่อเป็นแหล่งสร้างงานและกระจายรายได้สู่ท้องถิ่นและชุมชน มีการทดสอบ ออกแบบผลิตภัณฑ์และ บรรจุภัณฑ์ รวมทั้งการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวชุมชนผ่านช่องทางที่หลากหลาย โดยเฉพาะสื่อออนไลน์ (เว็บไซต์และแอปพลิเคชันต่างๆ)

ยุทธศาสตร์ที่ 2 พัฒนาอุตสาหกรรมการแปรรูปยางพาราและปาล์มน้ำมันแห่งใหม่ของประเทศ

แนวทางการพัฒนา

3) พัฒนาและสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีชีวภาพและนวัตกรรมในการผลิตภาคเกษตร เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต และพัฒนาคุณภาพผลผลิตให้กับยางพาราและปาล์มน้ำมัน รองรับการพัฒนาอุตสาหกรรมแปรรูปการเกษตรในอนาคต รวมทั้งส่งเสริมการเชื่อมโยงการพัฒนาเครือข่ายนวัตกรรมและเทคโนโลยีร่วมกับสถาบันการศึกษาเพื่อวิจัยพัฒนาการออกแบบ พัฒนาและแปรรูปผลิตภัณฑ์ใหม่ๆ อาทิ เครื่องสำอาง และผลิตภัณฑ์อาหาร เป็นต้น การประชาสัมพันธ์ และทำการตลาดผลิตภัณฑ์ใหม่เพื่อเพิ่มช่องทางการจำหน่ายยางพาราได้มากขึ้น

ยุทธศาสตร์ที่ 3 พัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรหลักของภาคและสร้างความเข้มแข็งสถาบันเกษตรกร

แนวทางการพัฒนา

1) ยกย่องการผลิตสินค้าเกษตรที่เป็นอัตลักษณ์ที่เหมาะสมกับศักยภาพพื้นที่ของภาค เช่น ข้าว (ข้าวสังข์หยด ข้าวหอมกระดังงา ข้าวเล็บนก) ไม้ผล (กล้วยหอมทอง มะพร้าว ทุเรียน มังคุด ส้มโอ) กาแฟ (กาแฟโรบัสตา) พืชสมุนไพร และปศุสัตว์ (โคขุนศรีวิชัย) เพื่อให้เป็นสินค้ามูลค่าสูง มีคุณภาพ ปลอดภัยและได้มาตรฐานส่งออก อาทิ เวชสำอาง ยาสมุนไพร เป็นต้น โดยการส่งเสริมความรู้ด้านกระบวนการผลิตที่ปลอดภัยและสนับสนุน การใช้ภูมิปัญญา นวัตกรรม และเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการปรับปรุงการปลูก การบำรุงรักษา การเก็บเกี่ยว และการแปรรูปเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มและสร้างความหลากหลายของสินค้าและบรรจุภัณฑ์ การพัฒนาระบบตรวจรับรองคุณภาพมาตรฐานสินค้าที่มีประสิทธิภาพสามารถตรวจสอบย้อนกลับได้ พัฒนาระบบขนถ่ายสินค้าและห้องเย็นเพื่อรักษาคุณภาพผลผลิต การต่อยอด การพัฒนาการผลิตสู่ระบบเกษตรมาตรฐานต่างๆ อาทิ เกษตรปลอดภัย และเกษตรอินทรีย์ เป็นต้น ส่งเสริมการสร้างตราสินค้าอัตลักษณ์เชื่อมโยงไปสู่ภาคการผลิตอื่น อาทิ การท่องเที่ยว การทำเกษตรแปลงใหญ่ในพื้นที่ที่เหมาะสม (Zoning) ส่งเสริมการรวมกลุ่มในรูปแบบสถาบันเกษตรกร/สหกรณ์ เพื่อยกระดับความสามารถในการผลิต การดำเนินการรวบรวมผลผลิต คัดแยก บรรจุ และประกอบธุรกิจออนไลน์ผ่านเครือข่ายการสื่อสาร สาธารณะและเพิ่มช่องทางตลาดในกลุ่มตลาดเฉพาะ (Niche Market)

4) ส่งเสริมให้มีการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการผลิตและบริหารจัดการฟาร์มอย่างเป็นระบบ โดยเฉพาะในกลุ่มเกษตรกรรุ่นใหม่เพื่อพัฒนาไปสู่การเป็นเกษตรกรมืออาชีพ/เกษตรกรอัจฉริยะ (Smart Farmer) โดยสนับสนุนการรวมกลุ่มเกษตรกร การสร้างและพัฒนาความเข้มแข็งขององค์กร/สถาบันเกษตรกร และพัฒนาเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนหรือสหกรณ์ การเกษตร เพื่อร่วมกันจัดหาปัจจัยการผลิต เครื่องมือ และอุปกรณ์การเกษตรสมัยใหม่ รวมทั้งส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมการเกษตรเทคโนโลยีดิจิทัล ควบคู่กับส่งเสริมให้เกษตรกรใช้ประโยชน์ในการวางแผนการผลิต และบริหารจัดการฟาร์มอย่างเป็นระบบ เพื่อให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพตามความต้องการของตลาด และมีการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ตลอดจนสนับสนุนการเข้าถึงแหล่งเงินทุนที่เป็นธรรมและทั่วถึง

พัฒนาผู้ประกอบการและ SME รวมทั้งสนับสนุนการพัฒนาธุรกิจ Start up และการพัฒนาการเชื่อมโยงธุรกิจตามแนวทางประชารัฐ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและยกระดับสินค้าเกษตรให้ได้มาตรฐานสากล สามารถสร้างแบรนด์ที่เป็นอัตลักษณ์และแข่งขันในตลาดโลกได้

ยุทธศาสตร์ที่ 6 พัฒนาพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจภาคใต้อย่างยั่งยืน

แนวทางการพัฒนา

3) พัฒนาอุตสาหกรรมฐานชีวภาพและการแปรรูปการเกษตรมูลค่าสูง (Bio-Based & Processed Agricultural Products) โดยสนับสนุนการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในการผลิต ส่งเสริม การวิจัยและพัฒนาเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าทางการเกษตร โดยเน้นการวิจัยและพัฒนาเพื่อต่อยอดจากการผลิตน้ำมันปาล์ม ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช และจังหวัดใกล้เคียง (กระบี่ และชุมพร) ไปสู่ผลิตภัณฑ์ที่มีมูลค่าสูงขึ้น อาทิ Phase Change Material (PCM) และ Nutritional Foods พัฒนาต่อยอด อุตสาหกรรมยางพารา และการแปรรูปอาหาร และพืชเศรษฐกิจสำคัญอื่นๆ ผ่านการสร้างร่วมมือระหว่าง ภาคเอกชนและสถาบันการศึกษา กำหนดเขตพื้นที่และสิทธิประโยชน์สำหรับการพัฒนา อุตสาหกรรม ฐานชีวภาพที่ชัดเจน เพื่อดึงดูดการลงทุนของภาคเอกชน ส่งเสริมการพัฒนา บุคลากรด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

■ **ภาคใต้ชายแดน**

ยุทธศาสตร์ที่ 1 พัฒนาอุตสาหกรรมเกษตรและอุตสาหกรรมแปรรูปการเกษตรเพื่อสร้างความมั่นคงให้กับภาคการผลิต

แนวทางการพัฒนา

4) ส่งเสริมให้มีการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการผลิตและบริหารจัดการฟาร์มอย่างเป็นระบบ โดยเฉพาะในกลุ่มเกษตรกรรุ่นใหม่เพื่อพัฒนาไปสู่การเป็นเกษตรกรมืออาชีพ/เกษตรกรอัจฉริยะ (Smart Farmer) และการส่งเสริมการทำธุรกิจการเกษตรแบบครบวงจร มีการเชื่อมโยงเครือข่ายในรูปแบบคลัสเตอร์ และบริหารจัดการร่วมกันในรูปแบบเกษตรแปลงใหญ่เพื่อลดต้นทุนการผลิต และร่วมกันจัดหาปัจจัยการผลิต เครื่องจักรและอุปกรณ์การเกษตร สมัยใหม่ สนับสนุนสร้างและพัฒนาองค์กร สถาบันเกษตรกรและเครือข่ายวิสาหกิจชุมชน หรือสหกรณ์การเกษตรให้มีความเข้มแข็ง ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีและ นวัตกรรมเกษตรแห่งอนาคต และเทคโนโลยีดิจิทัล อาทิ เกษตรแม่นยำ เพื่อลดความเสียหายจากภัยพิบัติ โรคระบาด เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต ในการวางแผนการผลิต และบริหารจัดการฟาร์มอย่างเป็นระบบ ควบคู่กับสนับสนุนการเข้าถึงแหล่งความรู้และแหล่ง เงินทุนที่เป็นธรรมและทั่วถึง เพื่อให้มีเงินทุนหมุนเวียนในระบบเศรษฐกิจฐานราก รวมทั้ง พัฒนาผู้ประกอบการและ SME ตลอดจนส่งเสริมการพัฒนาธุรกิจ Startup และการพัฒนา ความเชื่อมโยงธุรกิจตามแนวประชารัฐ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและยกระดับสินค้าเกษตรให้ได้ มาตรฐานสากล และสามารถแข่งขันในตลาดโลกได้

5) ส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีฐานชีวภาพ และนวัตกรรมเพื่อเพิ่มมูลค่าผลผลิต ภาคการเกษตร โดยการส่งเสริมการนำผลการวิจัยด้านเทคโนโลยีชีวภาพเพื่อเพิ่ม ประสิทธิภาพการผลิตการแปรรูป และการเก็บรักษา อาทิ การใช้เทคโนโลยีฐานชีวภาพใน การผลิตภาคเกษตร การใช้เทคโนโลยีฐานชีวภาพในอุตสาหกรรมแปรรูปอาหาร และส่งเสริม

การเชื่อมโยงการพัฒนาเครือข่ายนวัตกรรมและเทคโนโลยีร่วมกับสถาบันการศึกษาเพื่อวิจัยพัฒนาการออกแบบ พัฒนาและแปรรูปสินค้าเกษตรโดยการใช้เทคโนโลยีชีวภาพเพื่อรักษาคุณภาพสินค้า รวมทั้งการสร้างผลิตภัณฑ์รูปแบบใหม่ที่หลากหลาย

6) ส่งเสริมการสร้างตราสินค้า (Brand) ผลผลิตทางการเกษตร โดยเฉพาะสินค้าที่ใช้วัตถุดิบทางการเกษตรที่เป็นอัตลักษณ์ประจำถิ่นและประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น นวัตกรรม ในการผลิตบรรจุภัณฑ์ การขึ้นทะเบียนและคุ้มครองสิทธิให้กับสินค้า เพื่อจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีมูลค่าเพิ่มสูง รวมทั้งนำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับแหล่งกำเนิดให้กับสินค้า สร้างตราสินค้าอัตลักษณ์พื้นถิ่น ตลอดจนใช้ประโยชน์จากเอกลักษณ์แต่ละพื้นที่ในการเชื่อมโยงไปสู่ภาคการผลิตอื่น เช่น การท่องเที่ยวและบริการ การท่องเที่ยวเชิงอาหาร เป็นต้น และส่งเสริมการบริโภคสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นในระดับประเทศ และส่งออกไปยังตลาดโลก

❖ **ความสอดคล้องกับแผนการส่งเสริม SME ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2560 – 2564) และแผนปฏิบัติการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ. 2562 – 2564**

จากการวิเคราะห์กลยุทธ์และแนวทางการดำเนินงานตามแผนการส่งเสริม SME ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2560 – 2564) และแผนปฏิบัติการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ปี 2562-2564 พบว่าแผนงานโครงการตามและแนวทางพัฒนาวิสาหกิจขนาดย่อมให้ก้าวสู่ธุรกิจสมัยใหม่ (Small) ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 มีความสอดคล้องกับ

ยุทธศาสตร์ที่ 1 ส่งเสริมและพัฒนา SME รายประเด็น เนื่องจากแผนงานโครงการเป็นการยกระดับ ทักษะความรู้ความเชี่ยวชาญให้ SME และบุคลากรในสถานประกอบการ เช่น การบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ การจัดทำระบบบัญชีการบริหารการเงิน การนำรูปแบบธุรกิจที่ประสบความสำเร็จ (Best Practices) มาประยุกต์ใช้ในการดำเนินธุรกิจ เป็นต้น มีกิจกรรมในการวิเคราะห์ ประเมินศักยภาพของธุรกิจในด้านต่างๆ โดยจัดที่ปรึกษา/ผู้เชี่ยวชาญเข้าวินิจฉัยสถานประกอบการ พร้อมทั้งให้คำปรึกษาแนะนำแนวทางการปรับปรุงกระบวนการผลิตและการดำเนินธุรกิจ การยกระดับ SME ได้รับการยกระดับด้านผลิตภาพ ลดต้นทุนการผลิตและเพิ่มผลผลิต เช่น การจัดตั้งกระบวนการผลิตเพื่อลดเวลาดำเนินการ การปรับปรุงระบบการตรวจวัตถุดิบให้มีประสิทธิภาพ การปรับเปลี่ยนเครื่องจักร การปรับปรุงประสิทธิภาพระบบโลจิสติกส์ และการปรับปรุง การผลิตให้ได้มาตรฐาน เป็นต้น การพัฒนาและเสริมสร้างขีดความสามารถด้าน ICT ให้กับ SME มากขึ้น มีการส่งเสริมให้ SME ใช้พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์มากขึ้น เสริมสร้างความรู้ให้กับ SME ด้านการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการธุรกิจ เป็นต้น

ยุทธศาสตร์ที่ 2 เสริมสร้างขีดความสามารถ SME เฉพาะกลุ่ม เนื่องจากกิจกรรมแผนงานโครงการเป็นการสนับสนุนเสริมสร้างความเข้มแข็งให้คลัสเตอร์ SME สนับสนุนให้ SME พัฒนาสินค้าและบริการให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ประกอบการรายใหญ่ รวบรวมรายชื่อผู้ประกอบการรายใหญ่และ ความต้องการสินค้าและบริการเพื่อเผยแพร่ ให้ SME ที่มีศักยภาพทราบ และสนับสนุนให้ SME สามารถพัฒนาสินค้าและบริการให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ประกอบการรายใหญ่ พัฒนาศักยภาพและเชื่อมโยงเครือข่ายของสหกรณ์การเกษตรและกลุ่มสมาชิก สนับสนุนให้วิสาหกิจฐานรากเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้มากขึ้น ส่งเสริมความรู้ในการประกอบธุรกิจให้วิสาหกิจฐานราก เสริมสร้างโอกาสทางการตลาดและช่องทางตลาดยกระดับสินค้าและบริการ (Product Upgrading) ด้วยการสร้างมูลค่าเพิ่ม เป็นต้น

ยุทธศาสตร์ที่ 3 พัฒนากลไกเพื่อขับเคลื่อนการส่งเสริม SME อย่างเป็นระบบ เป็นการพัฒนาระบบสนับสนุนในรูปแบบต่างๆ เพื่อช่วยให้การส่งเสริมและพัฒนา SME เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับการให้ความช่วยเหลือ SME ที่ประสบปัญหาทางธุรกิจ (Turn Around) เพื่อช่วยฟื้นฟูกิจการของ SME ที่มียอดขายตกต่ำเนื่องจากภาวะเศรษฐกิจชะลอตัว หรือจากปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกอื่นๆ

❖ **ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. 2563**

การจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 เป็นการจัดสรรงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ให้สอดคล้องกับร่างกรอบยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติแผนการปฏิรูปประเทศ ทิศทางและกรอบยุทธศาสตร์ของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2561 - 2564) นโยบายสำคัญและนโยบายเร่งด่วนของรัฐบาล เพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานของรัฐบาลได้อย่างต่อเนื่องและเกิดผลอย่างเป็นรูปธรรมควบคู่ไปกับการสร้างเสถียรภาพในทุกมิติ โดยยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. 2563 ได้กำหนดไว้ 6 ยุทธศาสตร์ เมื่อพิจารณารายละเอียดในแผนงานโครงการภายใต้แผนบูรณาการฯ พบว่า มีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ที่ 2 ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน หัวข้อที่ 2.6 การพัฒนาเศรษฐกิจบนพื้นฐานผู้ประกอบการยุคใหม่และวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 2 ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน

หัวข้อที่ 2.6 การพัฒนาเศรษฐกิจบนพื้นฐานผู้ประกอบการยุคใหม่และวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

เป้าหมาย

- ผู้ประกอบการในทุกระดับเป็นผู้ประกอบการยุคใหม่ที่มีบทบาทต่อระบบเศรษฐกิจเพิ่มมากขึ้น **ตัวชี้วัด**
- สัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 44 ภายในปี 2565

นโยบายการจัดสรรงบประมาณ

2.6.1 สนับสนุนการจัดหาแหล่งเงินทุน สนับสนุนการพัฒนาผลิตภัณฑ์ทางการเงินและการบริหารความเสี่ยงเพื่อตอบสนองความต้องการที่เหมาะสมกับแต่ละกลุ่ม พัฒนาระบบประเมินมูลค่าทรัพย์สินในรูปแบบต่างๆ เพื่อใช้เป็นหลักประกันทางธุรกิจ พัฒนาระบบการประเมินความน่าเชื่อถือทางเครดิต และระบบการรู้จักลูกค้าที่สะดวกขึ้น สนับสนุนให้ทุกภาคส่วนสามารถเข้าถึงบริการทางการเงินด้วยต้นทุนที่เหมาะสม พัฒนาระบบเตือนภัยทางด้านเศรษฐกิจ การเงิน และการค้า ให้ทันต่อความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี นวัตกรรม การเคลื่อนย้ายทุนและแรงงาน และรูปแบบการค้า

2.6.2 สนับสนุนผู้ประกอบการ โดยให้ความสำคัญกับการผลิตโดยใช้การตลาดนำ การนำพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในการประกอบธุรกิจ พัฒนาแผนกลยุทธ์การเข้าถึงตลาดใหญ่ที่มีศักยภาพ สร้างและพัฒนาตลาดในประเทศสำหรับสินค้าที่มีคุณภาพมาตรฐานและสินค้าสำหรับกลุ่มเฉพาะ ตลอดจนพัฒนาปัจจัยสนับสนุนเพื่อส่งเสริมการลงทุนในประเทศและการลงทุนของคนไทยในต่างประเทศ

2.6.3 พัฒนาระบบฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับองค์ความรู้ สถิติ ผลการวิจัยและพัฒนา ทรัพย์สินทางปัญญา การตลาดและนวัตกรรมให้เป็นปัจจุบัน บูรณาการและต่อเนื่อง สนับสนุนการสร้างและพัฒนาแพลตฟอร์มที่สอดคล้องกับศักยภาพและความต้องการของผู้ประกอบการ ส่งเสริมการพัฒนาองค์ความรู้ด้านการจัดการฐานข้อมูลและยกระดับทักษะความรู้ให้กับผู้ประกอบการเพื่อพัฒนาระบบฐานข้อมูลของธุรกิจให้สามารถเชื่อมโยงและใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีและนวัตกรรมสมัยใหม่

2.6.4 สนับสนุนการปรับปรุงและพัฒนากลไกการขับเคลื่อนภาครัฐ เพื่อพัฒนาการให้บริการและอำนวยความสะดวกทางการค้า การลงทุน และการดำเนินธุรกิจด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล สนับสนุนการสร้างความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคการศึกษา และสถาบันวิชาการ ในการส่งเสริมและพัฒนาผู้ประกอบการร่วมกัน สนับสนุนการแข่งขันทางการค้าที่เป็นธรรม ผลักดันการลดอุปสรรคทางการค้า โดยเฉพาะมาตรการที่มีใช้ภาษี ยกย่องระดับบริการและโครงสร้างพื้นฐานทางคุณภาพทั้งในภาคเกษตร อุตสาหกรรม บริการ และการท่องเที่ยว การพัฒนานวัตกรรม ตลอดจนการใช้นวัตกรรมทั้งในภาครัฐและเอกชน การปรับปรุงกฎหมายและระเบียบให้เอื้อต่อการประกอบธุรกิจ และมีการบังคับใช้อย่างเคร่งครัด

2.6.5 สนับสนุนการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาความเป็นผู้ประกอบการ รวมทั้งพัฒนาทักษะพื้นฐานแรงงานที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีดิจิทัล และธุรกิจรูปแบบใหม่ในอนาคต พัฒนาผู้ประกอบการ โดยเฉพาะวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้มีจิตวิญญาณของการเป็นผู้ประกอบการ ยกย่องระดับกระบวนการผลิตและการดำเนินธุรกิจด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม สร้างและพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ให้เป็นเกษตรกรอัจฉริยะ (Smart Farmer) และพัฒนาวิสาหกิจเริ่มต้นให้สามารถนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาสร้างธุรกิจ ตลอดจนส่งเสริมการรวมกลุ่มและสร้างเครือข่ายของผู้ประกอบการในลักษณะห่วงโซ่มูลค่าและการเชื่อมโยงกับธุรกิจขนาดใหญ่ ทั้งในและต่างประเทศให้เข้มแข็ง

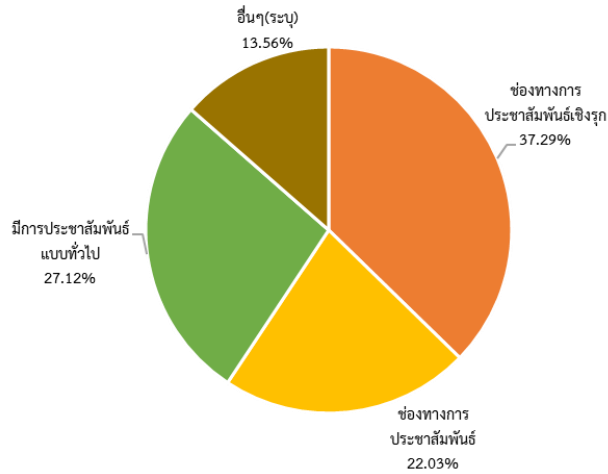
กล่าวโดยสรุป คือ การดำเนินการตามแผนงานโครงการตามแนวทางพัฒนาวิสาหกิจขนาดย่อมให้ก้าวสู่ธุรกิจสมัยใหม่ (Small) ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 มีความสอดคล้องเชื่อมโยงกับทั้งยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น “ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่ (พ.ศ. 2561 - 2580)” แผนปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ แผนพัฒนาภาค พ.ศ. 2560 - 2565 ฉบับทบทวน (ธันวาคม 2562) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 และแผนการส่งเสริม SME ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2560 - 2564) และแผนปฏิบัติการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ปี 2562-2564

3.2 ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) :

จากผลการติดตามด้านปัจจัยนำเข้า (Input) พบว่าในปี 2563 มีผลคะแนนเฉลี่ยที่ระดับ 4.7500 หรืออยู่ในระดับดีมาก โดยปัจจัยนำเข้าหลักในการบริหารจัดการโครงการที่สำคัญ ได้แก่ กลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วมโครงการ และความรู้ความสามารถของบุคลากรที่บริหารโครงการ โดยมีรายละเอียดดังนี้

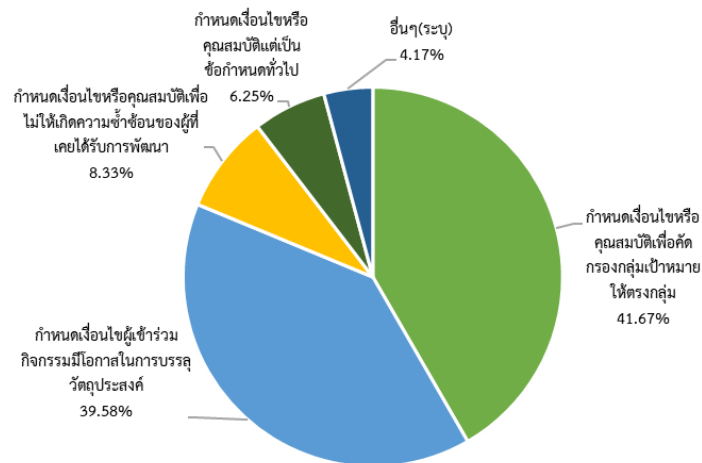
ผลการติดตามแผนงานโครงการพบว่า โครงการส่วนใหญ่ที่เป็นการพัฒนาส่งเสริมผู้ประกอบการพบว่า มีการประชาสัมพันธ์เชิงรุกเพื่อให้เข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย ร้อยละ 37.29 เช่น การประชาสัมพันธ์โครงการไปยังสมาคม ผู้ประกอบการ ในอุตสาหกรรมเป้าหมายต่างๆ อาทิ อาหารแปรรูป สิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม ธุรกิจให้บริการโลจิสติกส์ เป็นต้น รองลงมาคือ การประชาสัมพันธ์แบบทั่วไป เช่น เว็บไซต์ สื่อสิ่งพิมพ์ เป็นต้น ร้อยละ 27.12 และช่องทางการประชาสัมพันธ์สามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย ร้อยละ 22.03

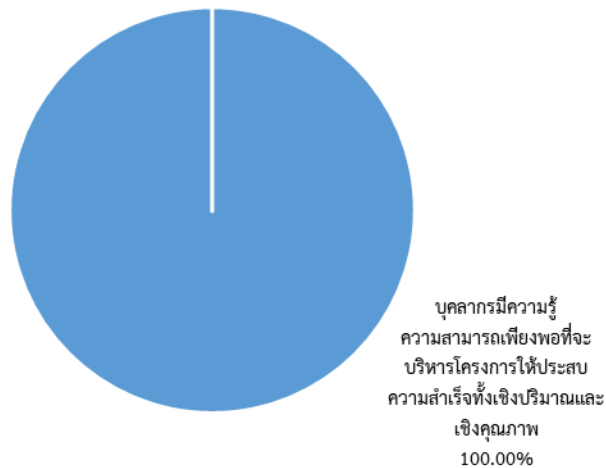
แผนภาพที่ 5.26 การประชาสัมพันธ์โครงการ

สำหรับกลไกในการคัดกรองผู้ประกอบการพบว่า ส่วนใหญ่มีการกำหนดเงื่อนไขหรือคุณสมบัติเพื่อคัดกรองกลุ่มเป้าหมายให้ตรงกลุ่ม เช่น การระบุสาขาเป้าหมาย ร้อยละ 41.67 รองลงมาเป็นการกำหนดเงื่อนไขหรือคุณสมบัติเพื่อให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีโอกาสในการบรรลุวัตถุประสงค์ เช่น มีความพร้อมที่จะดำเนินการในเรื่องที่อบรมหรือพัฒนา มีปัญหาหรือความต้องการ ร้อยละ 39.58 มีการกำหนดเงื่อนไขหรือคุณสมบัติเพื่อไม่ให้เกิดความซ้ำซ้อนของผู้ที่เคยได้รับการอบรมในด้านดังกล่าวแล้ว ร้อยละ 8.33 และมีการกำหนดเงื่อนไขหรือคุณสมบัติ แต่เป็นข้อกำหนดทั่วไป เช่น เป็นผู้ประกอบการชุมชน เป็นต้น ร้อยละ 6.25

แผนภาพที่ 5.27 การคัดกรองผู้ประกอบการเข้าร่วมโครงการหรือผู้ที่เข้ารับการพัฒนาโครงการ

จากผลการประเมินแผนงานโครงการพบว่า ส่วนใหญ่บุคลากรหลักในการบริหารโครงการและบุคลากรที่สนับสนุนการดำเนินโครงการมีความรู้ ความสามารถ (Competency) เพียงพอที่จะบริหารโครงการให้ประสบความสำเร็จทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ร้อยละ 100.00

แผนภาพที่ 5.28 ความรู้ ความสามารถ (Competency) ของบุคลากรหลัก

3.3 กระบวนการ (Process)

จากผลการติดตามด้านกระบวนการ (Process) พบว่าในปี 2563 มีผลคะแนนเฉลี่ยที่ระดับ 4.6776 หรืออยู่ในระดับปานกลาง โดยการติดตามผลมติกระบวนการ (Process) เป็นการประเมินการบริหารจัดการของหน่วยงานร่วมและความคิดเห็นของกลุ่ม SME ที่มีการสุ่มสำรวจ โดยมีปัจจัยสำคัญสะท้อนความสำเร็จในการบริหารจัดการแผนงานโครงการตามแนวทางพัฒนาวิสาหกิจขนาดย่อมให้ก้าวสู่ธุรกิจสมัยใหม่ (Small) ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 ดังนี้

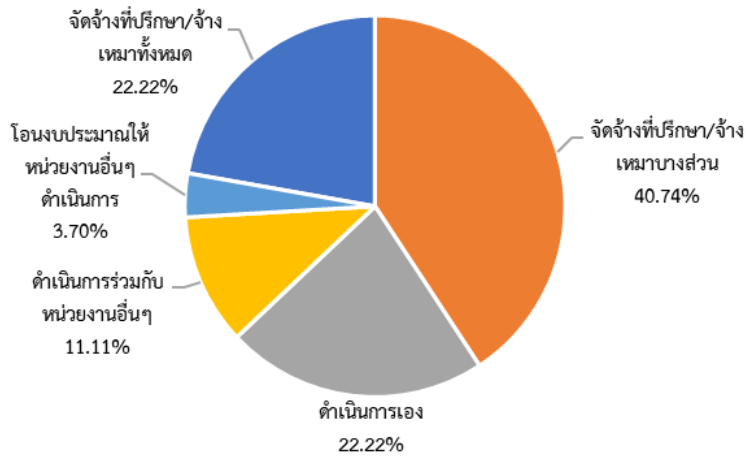
รายการ	มูลค่า (ล้านบาท)
งบประมาณที่ได้รับจัดสรร	921.77
งบประมาณที่ใช้ไป (เบิกจ่าย)	882.64
งบประมาณที่ใช้ไป (ผูกพัน)	32.28
ยอดคงเหลือ	6.86

จากข้อมูลพบว่า ปีงบประมาณ 2563 ได้รับการจัดสรรงบประมาณทั้งสิ้น 921.77 ล้านบาท มีผลการเบิกจ่ายรวมผูกพัน 914.92 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 99.26

■ การบริหารโครงการปี 2563

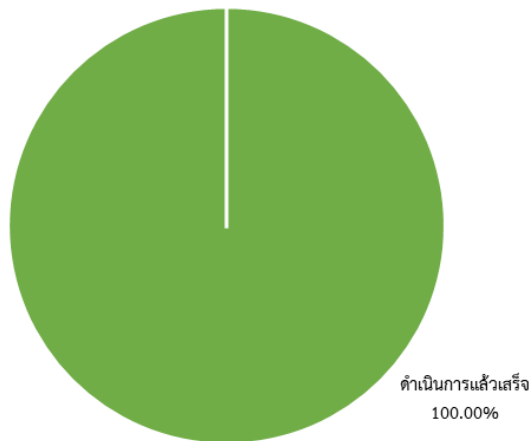
จากผลการติดตามแผนงานโครงการปี 2563 พบว่าโครงการที่ดำเนินการส่วนใหญ่เป็นการดำเนินการโดยจัดจ้างที่ปรึกษา/จ้างเหมาบางส่วน ร้อยละ 40.74 รองลงมา คือ จัดจ้างที่ปรึกษา/จ้างเหมาทั้งหมด ร้อยละ 22.22 ดำเนินการร่วมกับหน่วยงานอื่นๆ ร้อยละ 11.11 และ โอนงบประมาณให้หน่วยงานอื่นๆ ดำเนินการ ร้อยละ 3.70

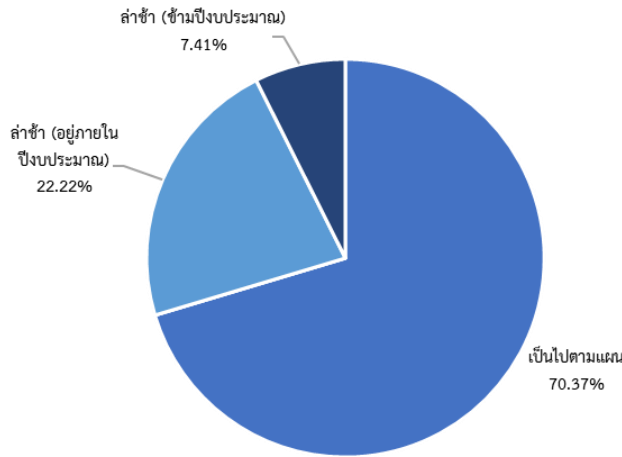
แผนภาพที่ 5.29 ลักษณะการดำเนินโครงการ

จากการประเมินผลแผนงานโครงการปี 2563 พบว่าโครงการทั้งหมดดำเนินการได้แล้วเสร็จ คิดเป็นร้อยละ 100.00

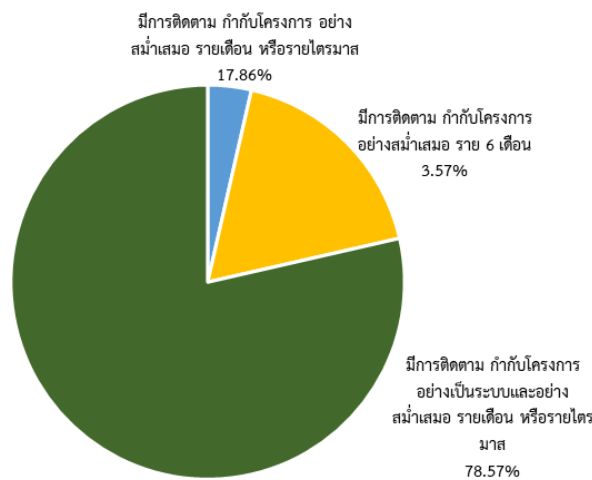
แผนภาพที่ 5.30 สถานการณ์ดำเนินการตามแผนงาน

แผนงานโครงการปี 2563 พบว่าโครงการส่วนใหญ่ดำเนินการเป็นไปตามแผน คิดเป็นร้อยละ 70.37 มีโครงการที่ล่าช้าอยู่ภายในปีงบประมาณ คิดเป็นร้อยละ 22.22 และเป็นโครงการที่ล่าช้าข้ามปีงบประมาณ คิดเป็นร้อยละ 7.41

แผนภาพที่ 5.31 ความก้าวหน้า/ผลการดำเนินการ

และจากการประเมินด้านการกำกับติดตามการดำเนินการแผนงานโครงการ พบว่า หน่วยร่วมมีการติดตาม กำกับการดำเนินงานโครงการในทุกโครงการ โดยโครงการส่วนใหญ่มีการติดตามกำกับโครงการอย่างเป็นระบบ สม่ำเสมอ เป็นรายเดือนหรือรายไตรมาส และมีการจัดเก็บข้อมูลผลการดำเนินงาน ทำให้สามารถกำกับการดำเนินงานให้เป็นไปตามแผน หรือสามารถแก้ไขปัญหาได้ทันเวลาที่โครงการเกิดปัญหาในระหว่างการดำเนินการ คิดเป็นร้อยละ 78.57 เป็นโครงการที่มีการติดตามกำกับโครงการอย่างสม่ำเสมอ รายเดือน หรือรายไตรมาส คิดเป็นร้อยละ 17.86 และเป็นโครงการที่มีการติดตาม กำกับโครงการอย่างสม่ำเสมอ ราย 6 เดือน คิดเป็นร้อยละ 3.57

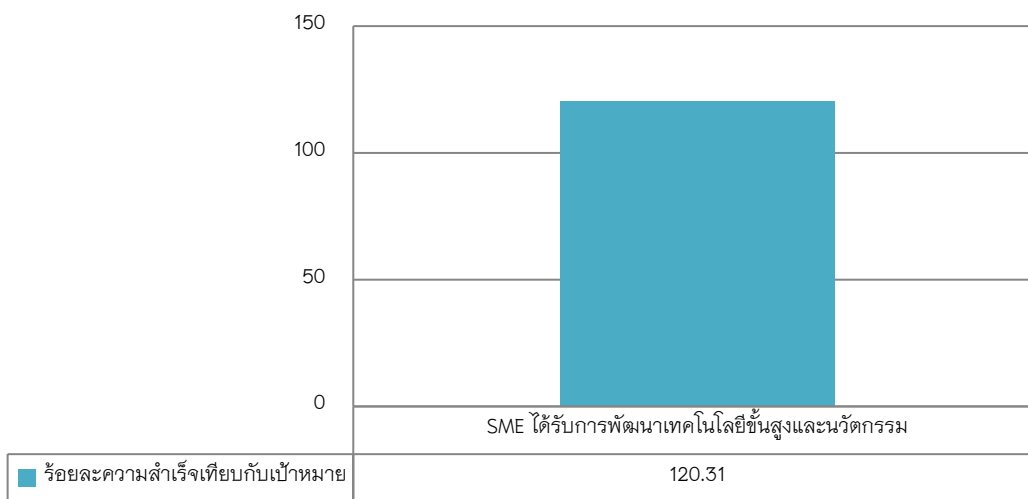
แผนภาพที่ 5.32 การติดตามกำกับโครงการของหน่วยร่วม

3.4 ผลผลิต (Output) ผลผลิตตามตัวชี้วัดเป้าหมายแต่ละแนวทางที่กำหนดไว้ตามแผนบูรณาการฯ จากข้อมูลการรายงานผลการดำเนินการผ่านระบบติดตาม พบว่าการดำเนินการภายใต้แผนงานพัฒนาวิสาหกิจขนาดย่อมให้ก้าวสู่ธุรกิจสมัยใหม่ (Small) ให้มีความสามารถในการแข่งขันได้มากขึ้น บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายผลผลิตตัวชี้วัด ดังนี้

❖ **ผลการดำเนินงานปีงบประมาณ พ.ศ. 2563**

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 การดำเนินการภายใต้แผนงานพัฒนาวิสาหกิจขนาดย่อมให้ก้าวสู่ธุรกิจสมัยใหม่ (Small) ให้มีความสามารถในการแข่งขันได้มากขึ้น ประกอบด้วย 1 ตัวชี้วัด ได้แก่

- 1) วิสาหกิจขนาดย่อมได้รับการพัฒนาการประกอบธุรกิจสมัยใหม่ 71,000 ราย มีผลการดำเนินงาน จำนวน 85,421 ราย/กิจการ คิดเป็นร้อยละ 120.31 โดยมีการดำเนินโครงการที่สำคัญ คือ โครงการสนับสนุนการพัฒนาเทคโนโลยีของอุตสาหกรรมไทย (Innovation and Technology Assistance Program : ITAP) ผลผลิตที่เกิดขึ้นเป็นการพัฒนาเทคโนโลยีเชิงลึกให้กับ SME โดยส่วนใหญ่เป็นการพัฒนาด้าน Improvement process ด้าน standard และด้าน Improvement product

แผนภาพที่ 5.33 ร้อยละความสำเร็จเทียบกับเป้าหมายตัวชี้วัดการดำเนินงานภายใต้แผนงานพัฒนาวิสาหกิจขนาดย่อมให้ก้าวสู่ธุรกิจสมัยใหม่ (Small) ให้มีความสามารถในการแข่งขันได้มากขึ้น ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2563

จากแผนภาพที่ 5.33 จะเห็นได้ว่า แผนงานพัฒนาวิสาหกิจขนาดย่อมให้ก้าวสู่ธุรกิจสมัยใหม่ (Small) ให้มีความสามารถในการแข่งขันได้มากขึ้น ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 มีผลการดำเนินงานในระดับผลผลิตที่สูงกว่าเป้าหมายมากตามตัวชี้วัด

❖ ผลลัพธ์และผลกระทบจากการดำเนินงาน

สำหรับการส่งเสริมกลุ่มวิสาหกิจขนาดย่อม (Small) พบว่า ผู้ประกอบการส่วนใหญ่ได้รับการพัฒนาในด้านการยกระดับ การเสริมศักยภาพให้มีความเข้มแข็งมากขึ้น และผลักดันให้เกิดการเติบโตของธุรกิจ โดยจากผลการประเมินและการสำรวจข้อมูล พบว่า ผลลัพธ์จากการส่งเสริมของโครงการตามแนวทางดังกล่าว ทำให้เกิดรายได้/ยอดขายที่เพิ่มขึ้น 7,829.01 ล้านบาท ต้นทุนการผลิตที่ลดลง 585.19 ล้านบาท ต้นทุนของเสียที่ลดลง 94.98 ล้านบาท มูลค่าการส่งออกที่เพิ่มขึ้น 1.87 ล้านบาท มูลค่าการลงทุนที่เพิ่มขึ้น 41.44 ล้านบาท และมูลค่าการจ้างงาน 16.48 ล้านบาท ซึ่งส่วนใหญ่เกิดจากกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการให้คำปรึกษาเชิงลึก/การดำเนินงานวิจัยหรือเทคโนโลยี การอบรม การเข้าร่วมงานแสดงสินค้าซึ่งทำให้เกิดการเจรจาการค้า และจับคู่ธุรกิจขึ้น การส่งเสริมตลาดอิเล็กทรอนิกส์ (e-Commerce) นอกจากนี้การส่งเสริมของโครงการเกี่ยวกับเรื่องการผลิต มาตรฐาน และการนำเอาเทคโนโลยีเข้าไปช่วยสนับสนุนยังทำให้ การผลิตของผู้ประกอบการมีประสิทธิภาพขึ้น เช่น ต้นทุนการผลิต ต้นทุนของเสีย รวมถึงยังทำให้เกิดมูลค่าการลงทุนที่เพิ่มขึ้น ซึ่งปัจจัยทั้งหมดดังกล่าวทำให้เกิดมูลค่าเศรษฐกิจของผู้ประกอบการในกลุ่มวิสาหกิจขนาดย่อม (Small) เท่ากับ 8,568.97 ล้านบาท

แผนภาพที่ 5.34 ผลสัมฤทธิ์ของการส่งเสริม SME กลุ่มวิสาหกิจขนาดย่อม (Small)

❖ ข้อสังเกตจากการติดตามประเมินผล

- 1) โครงการที่มีกิจกรรมในลักษณะพัฒนาส่งเสริมด้านการตลาด อาจมีความซ้ำซ้อนกับการดำเนินกิจกรรมของหน่วยงานอื่น ซึ่งในบางครั้งมีการจัดกิจกรรมในระยะเวลาที่ใกล้เคียงกัน และมีกลุ่มเป้าหมายที่เป็นผู้ประกอบการกลุ่มเดียวกัน
- 2) กิจกรรมการส่งเสริมผู้ประกอบการบางส่วนไม่ได้มุ่งเน้นกลุ่มเป้าหมายตามพื้นที่ และความต้องการของผู้ประกอบการเท่าที่ควร บางโครงการเป็นการดำเนินกิจกรรมส่งเสริมให้กับผู้ประกอบการทั่วประเทศ หรือทุกกลุ่มเป้าหมาย โดยเฉพาะโครงการที่มีลักษณะเป็นการฝึกอบรมระยะสั้น ซึ่งอาจไม่ส่งผลให้เกิดประโยชน์ต่อผู้ประกอบการในแต่ละรายมากนัก เนื่องจากสภาพแวดล้อม และความต้องการ รวมถึงปัญหาที่มีความแตกต่างกัน
- 3) โครงการที่มีการดำเนินกิจกรรมพัฒนาผู้ประกอบการในรูปแบบการฝึกอบรม สัมมนา หรือการจัดงานแสดงสินค้า ที่มีการรวมตัวกันของผู้ประกอบการ และประชาชนจำนวนมาก ไม่สามารถดำเนินการได้
- 4) เนื่องจากผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของ COVID-19 ส่งผลให้โครงการที่มีกิจกรรมในลักษณะดังกล่าว ไม่สามารถดำเนินการได้ตามแผนงานที่วางไว้

❖ ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาปรับปรุง

- 1) หน่วยงานที่มีภารกิจในด้านสนับสนุนการตลาดของผู้ประกอบการ ควรเพิ่มกิจกรรมพัฒนาช่องทางการขายออนไลน์ เพื่อเพิ่มยอดขายสินค้า และส่งเสริมด้านการทำตลาด ให้ผู้บริโภครู้จักสินค้าของผู้ประกอบการมากขึ้น เช่น การทำ SEO (Search Engine Optimization) ให้ขึ้นรายการสินค้าของผู้ประกอบการเป็นรายการที่ค้นพบเป็นรายการแรกๆ ของ Google Search เป็นต้น
- 2) โครงการที่มีลักษณะกิจกรรมพัฒนาส่งเสริมด้านการตลาด ควรต้องมีการบูรณาการข้อมูลทั้งในด้านระยะเวลา และกลุ่มเป้าหมายของผู้ประกอบการที่จะเข้าร่วม เพื่อลดความซ้ำซ้อน และเพิ่มโอกาสสำหรับผู้ประกอบการรายใหม่ๆ ให้มีโอกาสในการเข้าร่วมกิจกรรม โดยอาจจัดทำระบบข้อมูลกิจกรรมส่งเสริมด้านการตลาดที่สามารถเข้าถึงแผนการจัดกิจกรรม และผู้ประกอบการที่จะเข้าร่วมได้
- 3) ควรมีการจำแนกกลุ่มเป้าหมายตามพื้นที่และความต้องการให้มีการชัดเจนก่อนที่จะดำเนินการพัฒนาผู้ประกอบการ โดยอาจกำหนดรูปแบบตามวัตถุประสงค์ของการดำเนินการ เช่น โครงการที่มีวัตถุประสงค์ให้ผู้ประกอบการมีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องที่พื้นฐานทั่วไป หรือ โครงการที่ต้องมีกำหนดกลุ่มเป้าหมายที่เฉพาะเจาะจง สำหรับผู้ประกอบการที่ต้องได้รับการพัฒนาเฉพาะด้าน หรือการแก้ไขปัญหาเฉพาะเรื่อง
- 4) หน่วยงานควรมีการวางแผนการดำเนินโครงการเพื่อรองรับการดำเนินงานที่อาจไม่เป็นไปตามแผนที่วางไว้ ประกอบกับการส่งเสริมผู้ประกอบการให้มีความต่อเนื่องและส่งต่อผู้เข้าร่วมโครงการ โดยพิจารณาออกแบบรูปแบบ/กิจกรรมโครงการที่เหมาะสมกับกรอบระยะเวลาและงบประมาณที่จำกัด ซึ่งอาจจัดทำโครงการเพื่อการพัฒนาในระยะต่อไป หรือส่งต่อไปผู้ประกอบการไปยังโครงการ หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอื่น เพื่อให้เกิดการพัฒนาผู้ประกอบการที่ต่อเนื่องและเกิดผลสำเร็จแก่ผู้ประกอบการที่เข้าร่วมโครงการอย่างแท้จริง

แนวทางที่ 4 พัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและวิสาหกิจที่มีศักยภาพให้เข้าสู่การแข่งขันระดับสากล (Medium & High Potential)

เป็นกลุ่มผู้ประกอบการที่มีศักยภาพ มีความเข้มแข็งในการดำเนินธุรกิจ สามารถผลิตสินค้า/บริการที่มีคุณภาพตรงตามความต้องการของลูกค้า และมีตลาดรองรับการผลิตในระดับหนึ่งแล้ว อย่างไรก็ตาม กลุ่มนี้ยังคงต้องการสร้างความเจริญเติบโตของธุรกิจให้สามารถแข่งขันกับคู่แข่งที่มีศักยภาพสูง สามารถส่งออกสินค้า/บริการสู่ตลาดโลกได้ การสนับสนุนการดำเนินงานที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้ประกอบการกลุ่มนี้ จึงเน้นไปในการให้ความรู้ด้านการตลาด ความรู้ด้านเทคโนโลยีขั้นสูง การพัฒนาสินค้าให้มีคุณภาพหรือมาตรฐานในระดับสากล รวมถึงการสนับสนุนด้านการตลาดทั้งในประเทศและต่างประเทศแก่ผู้ประกอบการ อาทิ การส่งเสริมการขาย ประชาสัมพันธ์ ออกงาน roadshow E-Market ในระดับสากล เพื่อรองรับกลุ่มเป้าหมายในตลาดระดับสูง (Hi-End) และระดับสากล นอกจากนี้ อาจมีการส่งเสริมด้านการรวมกลุ่ม/การสร้างเครือข่าย (Cluster) ในด้านการผลิตหรือการค้า เพื่อเสริมสร้างศักยภาพ/สร้างอำนาจการต่อรอง หรือบุกเบิกขยายฐานลูกค้าร่วมกัน ดังนั้น กิจกรรม โครงการที่สนับสนุนผู้ประกอบการกลุ่มนี้ จึงมุ่งเน้นไปในประเด็นหลัก 3 ประเด็น ได้แก่

■ ด้านการพัฒนาเทคโนโลยีขั้นสูง/นวัตกรรม

กิจกรรมโครงการในปี 2563 คือ โครงการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม ที่ส่งเสริมสนับสนุนให้ SME ให้นำวิทยาศาสตร์มาใช้สร้างนวัตกรรม

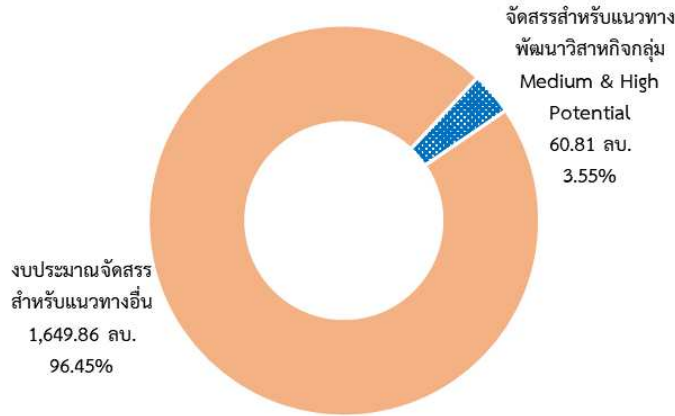
■ ด้านการพัฒนามาตรฐานระดับสากล

กิจกรรมโครงการที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ โครงการเพิ่มคุณภาพผลิตภัณฑ์วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME) โครงการพัฒนาศักยภาพการวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์ฮาลาลของอุตสาหกรรมไทย โครงการสนับสนุนผู้ประกอบการให้ได้รับมาตรฐาน (Capability Maturity Model Integration : CMMI) โครงการยกระดับวิสาหกิจสู่องค์กรระดับสากล – เตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ตลาดทุน

■ ด้านการส่งเสริมการเข้าสู่ระดับสากล

กิจกรรมโครงการที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ โครงการยกระดับผู้ประกอบการ SME และผู้ประกอบการชุมชนสู่ผู้ประกอบการที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม (Smart Enterprise) โครงการส่งเสริมแบรนด์สินค้าและธุรกิจสร้างสรรค์สู่สากล โครงการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมด้วยนวัตกรรมและเทคโนโลยีขั้นสูง และโครงการภายใต้กองทุนฯ อย่างไรก็ตาม จากผลการประเมินที่ผ่านมาพบว่าการส่งเสริม SME ภายใต้แผนงานบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ ยังเกิด Missing Link ในส่วนของการส่งเสริมการลงทุนในต่างประเทศทั้งการส่งเสริมการส่งออก การส่งเสริมการลงทุนในต่างประเทศ การส่งเสริมให้ผู้รับบริการจากต่างประเทศเข้ามาซื้อบริการในประเทศไทย รวมทั้งการส่งเสริมด้านต้นทุนหรือการบริหารจัดการด้านโลจิสติกส์ในการค้าระหว่างประเทศ เป็นต้น

จากข้อมูลแผนงานโครงการตามแผนบูรณาการการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 พบว่า ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 แนวทางการพัฒนาผู้ประกอบการชุมชนให้มีความสามารถในการประกอบธุรกิจแบบมีอาชีพ ได้รับการจัดสรรงบประมาณเป็นมูลค่า 60.81 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 3.55 ของงบประมาณทั้งหมด

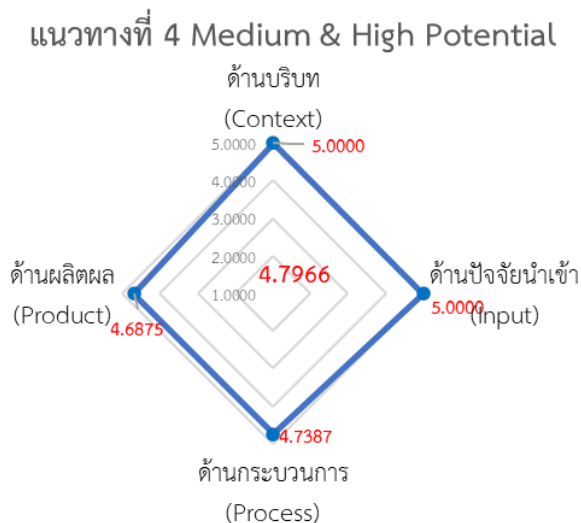

แผนภาพที่ 5.35 สัดส่วนการจัดสรรงบประมาณปี 2563 พัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและวิสาหกิจที่มีศักยภาพให้เข้าสู่การแข่งขันระดับสากล (Medium & High Potential)

โดยในปีงบประมาณ 2563 มีหน่วยงานที่ร่วมสนับสนุนและผลักดันแนวทางพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและวิสาหกิจที่มีศักยภาพให้เข้าสู่การแข่งขันระดับสากล (Medium & High Potential) ในปี 2563 มีจำนวน 4 หน่วยงาน คือ กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม สำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย และกรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ

❖ สรุปผลการประเมินแผนงานโครงการ

จากการประเมินผลการดำเนินงานแผนงานโครงการตามแนวทางพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและวิสาหกิจที่มีศักยภาพให้เข้าสู่การแข่งขันระดับสากล (Medium & High Potential) ให้มีความสามารถในการแข่งขันได้มากขึ้น พบว่ามีผลการประเมินแผนงานโครงการ ปี 2563 อยู่ในระดับดีมาก โดยมีคะแนนเฉลี่ยรวมที่ 4.7966 ดังแสดงในแผนภาพที่ 5.35

แผนภาพที่ 5.36 ผลคะแนนการประเมินแผนงานโครงการตามแนวทางพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและวิสาหกิจที่มีศักยภาพให้เข้าสู่การแข่งขันระดับสากล (Medium & High Potential) ให้มีความสามารถในการแข่งขันได้มากขึ้น ปี 2563

ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาผลการประเมินรายด้าน พบว่า ในภาพรวมแผนงานโครงการตามแนวทางพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและวิสาหกิจที่มีศักยภาพให้เข้าสู่การแข่งขันระดับสากล (Medium & High Potential) ให้มีความสามารถในการแข่งขันมากขึ้น ปี 2563 มีผลคะแนนการติดตามด้านบริบท (Context) และด้านปัจจัยนำเข้า (Input) สูงสุดที่ระดับคะแนน 5.0000 หรืออยู่ในระดับดีมาก รองลงมา ได้แก่ ด้านกระบวนการ (Process) โดยมีระดับคะแนน 4.7387 หรืออยู่ในระดับดีมาก และด้านผลผลิต (Product) 4.6875 คะแนน หรืออยู่ในระดับดีมาก ตามลำดับ

สำหรับผลการดำเนินงานในแต่ละมิติ มีรายละเอียดดังนี้

4.1 ผลการวิเคราะห์ความเหมาะสมของโครงการ (Context)

(ความสอดคล้องเชื่อมโยงกับแนวทางหรือกลยุทธ์การดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ประเทศ)

จากการศึกษาข้อมูล พบว่า การดำเนินโครงการพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและวิสาหกิจที่มีศักยภาพให้เข้าสู่การแข่งขันระดับสากล (Medium & High Potential) มีความเชื่อมโยงกับนโยบายและยุทธศาสตร์ประเทศ ดังนี้

❖ ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี

จากการศึกษาวิเคราะห์กิจกรรมโครงการส่งเสริม SME ที่มีศักยภาพ (Strong) ให้มีความสามารถในการแข่งขันได้มากขึ้น/พัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและวิสาหกิจที่มีศักยภาพให้เข้าสู่การแข่งขันระดับสากล (Medium & High Potential) พบว่ามีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ในประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 การสร้างความสามารถในการแข่งขัน ทั้งประเด็นการพัฒนาภาคการผลิตและบริการ และการพัฒนาสังคมผู้ประกอบการ (Entrepreneurial Society) เพื่อสร้างผู้ประกอบการทางธุรกิจ เนื่องจากการพัฒนาเพิ่มผลผลิตการผลิตตลอดห่วงโซ่มูลค่า เพื่อก้าวกระโดดไปสู่การเป็นฐานการผลิตและบริการที่โดดเด่นในด้านเศรษฐกิจ ฐานชีวภาพ อุตสาหกรรมอาหาร อุตสาหกรรม และบริการ แห่งอนาคต เพื่อที่จะเพิ่มรายได้จากฐานเดิม และต่อยอดไปสู่การสร้างฐานรายได้ใหม่ การยกระดับคุณภาพและประสิทธิภาพการผลิต ตลอดห่วงโซ่อุปทาน ตั้งแต่ด้านวัตถุดิบ พันธุ์ กระบวนการผลิตที่สอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่ การแปรรูปและการพัฒนาความต้องการของตลาด การใช้เทคโนโลยีขั้นสูงตลอดห่วงโซ่การผลิต เน้นการพัฒนาสู่มาตรฐานเป็นระดับสากลมากขึ้น และการแสวงหาโอกาสในการขยายสู่ตลาดสากล

❖ ความสอดคล้องกับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น “ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่ (พ.ศ. 2561 - 2580)”

จากการศึกษาข้อมูล พบว่า การดำเนินกิจกรรม/โครงการส่งเสริม SME ที่มีศักยภาพ (Strong) ให้มีความสามารถในการแข่งขันได้มากขึ้น/พัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและวิสาหกิจที่มีศักยภาพให้เข้าสู่การแข่งขันระดับสากล (Medium & High Potential) มีความสอดคล้องกับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ในแผนย่อยการสร้างความเข้มแข็งผู้ประกอบการอัจฉริยะ ซึ่งมีแนวทางในการพัฒนาทักษะความเป็นผู้ประกอบการให้มีจิตวิญญาณของการเป็นผู้ประกอบการ ขับเคลื่อนธุรกิจด้วยเทคโนโลยี นวัตกรรม และความคิดสร้างสรรค์ในการสร้างมูลค่าให้กับสินค้าและบริการ การขยายช่องทางการตลาด การสร้างตราสินค้า ให้เป็นที่ยอมรับ และการใช้ประโยชน์จากทรัพย์สินทางปัญญา ในเชิงพาณิชย์ และพัฒนาวิสาหกิจเริ่มต้น โดยการส่งเสริมให้ต่อยอดแนวความคิด สามารถนำเทคโนโลยี และนวัตกรรมมาสร้างธุรกิจ และใช้ประโยชน์จากเขตพื้นที่นวัตกรรมในประเทศไทย รวมทั้งสนับสนุนการใช้สิทธิประโยชน์เพื่อส่งเสริมการดึงดูดแรงงานและบุคลากรคุณภาพ

นอกจากนี้พบว่า การดำเนินกิจกรรม/โครงการส่งเสริม SME ที่มีศักยภาพ (Strong) ให้มีความสามารถในการแข่งขันได้มากขึ้น/พัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและวิสาหกิจที่มีศักยภาพให้เข้าสู่การแข่งขันระดับสากล (Medium & High Potential) ยังสอดคล้องกับแผนย่อยเรื่อง การสร้างโอกาสเข้าถึงตลาด ซึ่งมีแนวทางสร้างความพร้อมของผู้ประกอบการในการออกไปลงทุนในต่างประเทศทั้งในด้านองค์ความรู้เกี่ยวกับตลาด ภาษา วัฒนธรรม เครือข่ายพันธมิตรการค้าการลงทุน และกฎระเบียบด้านการค้า การลงทุนของประเทศ เป้าหมาย รวมทั้งพัฒนาแผนกลยุทธ์การเข้าถึงตลาดใหญ่ และการส่งเสริมผู้ประกอบการในทุกระดับ รวมถึงเกษตรกรและวิสาหกิจชุมชนในการขยายช่องทางการตลาดผ่านการใช้สื่อแบบดั้งเดิมและบนอินเทอร์เน็ต โดยใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีดิจิทัล ในการเข้าถึงและขยายช่องทางการตลาดทั้งในและต่างประเทศ

❖ ความสอดคล้องกับแผนปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ

จากการศึกษาข้อมูล พบว่า การดำเนินกิจกรรม/โครงการพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและวิสาหกิจที่มีศักยภาพให้เข้าสู่การแข่งขันระดับสากล (Medium & High Potential) มีความสอดคล้องกับแผนปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ ในประเด็นที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

■ หัวข้อที่ 1 : การปฏิรูปด้านความสามารถในการแข่งขัน

หัวข้อย่อย 1.1 ผลผลิตภาพ (Productivity)

- เรื่องและประเด็นการปฏิรูปที่ 16 : การเพิ่มระดับการแข่งขันทางธุรกิจ - วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สนับสนุน) โดยมีการให้ความสำคัญกับการเพิ่มศักยภาพให้กับผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในทุกอุตสาหกรรมเพื่อส่งผลให้เกิดการเติบโตของเศรษฐกิจ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และการส่งเสริมให้มีความนวัตกรรม จัดตั้งให้มีหน่วยงานกลางเพื่อส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมผ่านการออกนโยบายต่างๆ การให้สิ่งจูงใจ การสนับสนุนการส่งออกและการฝึกอบรมถ่ายทอดความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรมต่างๆ เพื่อส่งเสริมให้เกิดการสร้างสินค้านวัตกรรมใหม่ๆ

■ หัวข้อที่ 3 : การปฏิรูปสถาบันทางเศรษฐกิจ

หัวข้อย่อย 3.3 : การปฏิรูปสถาบันด้านการส่งเสริมผลิตภาพ การมาตรฐาน และนวัตกรรม

- เรื่องและประเด็นการปฏิรูปที่ 3.3 : การปฏิรูปสถาบันด้านการส่งเสริมผลิตภาพ (Productivity) การมาตรฐาน (Standardization) และนวัตกรรม (Innovation) โดยมีแนวทางเพื่อที่จะยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ โดยมีการบูรณาการการทำงาน ด้านการเพิ่มผลิตภาพ การมาตรฐาน และนวัตกรรมของประเทศให้เป็นระบบครบวงจร จัดตั้งหน่วยงานที่ทำหน้าที่เป็นหน่วยงานกลางในการกำหนดนโยบาย แผนแม่บท และแนวทางการบริหารจัดการด้าน การส่งเสริมผลิตภาพ การมาตรฐาน และนวัตกรรมของประเทศ ขับเคลื่อนแผนไปสู่การปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งติดตามสถานการณ์ และประเมินผลการดำเนินนโยบายและโครงการต่างๆ ด้านการเพิ่มผลิตภาพ การมาตรฐาน และนวัตกรรมของประเทศทั้งในระดับภาพรวมของประเทศ

❖ **ความสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12**

เมื่อพิจารณาแผนงานโครงการโดยรวมพบว่ามี ความสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 ดังนี้

▪ **ยุทธศาสตร์หลัก : ยุทธศาสตร์ที่ 3 การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน** เป็นยุทธศาสตร์หลักที่มีความเชื่อมโยงกับเป้าหมายในการยกระดับและเพิ่มขีดความสามารถของ SME โดยตรง โดยมีกำหนดเป้าหมายวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีบทบาทต่อระบบเศรษฐกิจเพิ่มขึ้น โดยพิจารณาจากสัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศทั้งประเทศเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 45 เมื่อสิ้นสุดแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาการดำเนินกิจกรรม โครงการด้านการสร้างและพัฒนาวิสาหกิจเริ่มต้นและผู้ประกอบการรายใหม่ พบว่า มีความสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาภายใต้ยุทธศาสตร์ที่ 3 ของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน

ข้อ 3.2 การเสริมสร้างและพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของการการผลิตและบริการ

- **ข้อ 3.2.2 การพัฒนาภาคอุตสาหกรรม**

ข้อ 1) พัฒนาต่อยอดความเข้มแข็งของอุตสาหกรรมที่มีศักยภาพปัจจุบันเพื่อยกระดับไปสู่อุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูง เนื่องจากมีกิจกรรม โครงการที่ส่งเสริมให้ผู้ประกอบการนำเทคโนโลยี นวัตกรรม มาใช้ในการพัฒนาและสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้า/บริการ เพื่อรองรับความต้องการที่หลากหลายของผู้บริโภค อาทิ โครงการพัฒนาตลาดวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อการถ่ายทอดเทคโนโลยีสู่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME) เป็นต้น

- **ข้อ 3.2.4 การพัฒนาภาคการค้าและการลงทุน**

ข้อ 1) ส่งเสริมการทำตลาดเชิงรุก สินค้าที่มีคุณภาพมาตรฐาน สร้างตราสินค้า พัฒนาบรรจุภัณฑ์ แสวงหาตลาดใหม่ สร้างเครือข่ายพันธมิตรทางธุรกิจระหว่างประเทศ ตลอดจนการพัฒนาทักษะของผู้ประกอบการให้ผลิตได้และขายเป็นในการทำธุรกิจการค้าระหว่างประเทศ ดังจะเห็นได้จากการดำเนินกิจกรรม/โครงการที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาช่องทางทางการตลาด การพัฒนามาตรฐานสินค้า และการสร้างเครือข่ายกับธุรกิจขนาดใหญ่ อาทิ การขยายตลาดการค้าด้วย e-Commerce และโครงการพัฒนาศักยภาพและสร้างโอกาสทางธุรกิจแก่ผู้ประกอบการธุรกิจสร้างสรรค์ (Creative Business) เป็นต้น

ข้อ 4) ส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ซึ่งเน้นให้ผู้ประกอบการรู้จักการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมไปใช้ในการผลิต การขาย ดังจะเห็นได้จากกิจกรรม/โครงการด้านการวิจัยและพัฒนา การพัฒนาเทคโนโลยี/พัฒนาสินค้าและบริการที่มีมูลค่าเพิ่มและนวัตกรรม และด้านการยกระดับการผลิตและการบริการให้มีคุณภาพมาตรฐานในระดับสากล อาทิ การพัฒนาอุตสาหกรรมและธุรกิจ SME เน้นผลิตภัณฑ์ธรรมชาติ และผลิตภัณฑ์ด้านสุขภาพตลอดจนมาตรฐานผลิตภัณฑ์ให้ได้มาตรฐานสากล และโครงการยกระดับผู้ประกอบการ SME ผู้ประกอบการที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม เป็นต้น

- **ยุทธศาสตร์ร่วม :** เมื่อพิจารณาการดำเนินกิจกรรม/โครงการด้านการส่งเสริม SME ที่มีศักยภาพ (Strong) ให้มีความสามารถในการแข่งขันได้มากขึ้น พบว่า มีความเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ที่ 1 การเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์ ยุทธศาสตร์ที่ 7 การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์ ยุทธศาสตร์ที่ 8 การพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม ยุทธศาสตร์ที่ 9 การพัฒนาภาค เมือง และพื้นที่เศรษฐกิจ และยุทธศาสตร์ที่ 10 ความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อการพัฒนา ของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ซึ่งเป็นยุทธศาสตร์ร่วมที่มีส่วนในการเสริมกลยุทธ์การส่งเสริม SME โดยมีความสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาภายใต้ยุทธศาสตร์ที่ 8 และยุทธศาสตร์ที่ 10 ของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์

ข้อ 3.2 พัฒนาศักยภาพคนให้มีทักษะความรู้และความสามารถในการดำรงชีวิตอย่างมีคุณค่า

- ข้อ 3.2.3 ส่งเสริมแรงงานให้มีความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพที่เป็นไปตามความต้องการของตลาดงาน เนื่องจากมีกิจกรรม โครงการที่ให้ความรู้/ให้คำปรึกษาแก่ผู้ประกอบการในการผลิตสินค้า/บริการให้ได้มาตรฐานและตรงตามความต้องการของตลาด อาทิ การพัฒนาอุตสาหกรรมฮาลาล เป็นต้น

ยุทธศาสตร์ที่ 7 การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์

ข้อ 3.3 การพัฒนาระบบโลจิสติกส์

- ข้อ 3.3.1 พัฒนาและยกระดับมาตรฐานระบบการบริหารจัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทาน ให้ได้มาตรฐานสากลและสนับสนุนการสร้างมูลค่าเพิ่มตลอดห่วงโซ่อุปทาน โดยสนับสนุนผู้ประกอบการในการพัฒนาและประยุกต์ใช้สารสนเทศในองค์กร ตลอดจนการสร้างเครือข่ายและการเชื่อมโยงวัตถุดิบ แหล่งผลิต ตลาด เพื่อส่งเสริมอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้อง ดังจะเห็นได้จากการดำเนินกิจกรรมโครงการสร้างและพัฒนาเครือข่ายและการรวมรวบลุ่มอุตสาหกรรมในรูปแบบคลัสเตอร์ เป็นต้น

ข้อ 3.5 การพัฒนาเศรษฐกิจดิจิทัล

- ข้อ 3.5.2 ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการสร้างมูลค่าเพิ่มทางธุรกิจ เนื่องจากมีการส่งเสริมผู้ประกอบการให้ปรับเปลี่ยนรูปแบบการทำธุรกิจให้เป็นระบบดิจิทัล หรือ E-commerce

ยุทธศาสตร์ที่ 8 การพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม

ข้อ 3.2 พัฒนาผู้ประกอบการให้เป็นผู้ประกอบการทางเทคโนโลยี

- ข้อ 3.2.2 ส่งเสริมการสร้างนวัตกรรมด้านการออกแบบและการจัดการธุรกิจที่ผสมการใช้เทคโนโลยีให้แพร่หลายในกลุ่มผู้ประกอบการธุรกิจของไทย เพื่อให้ผู้ประกอบการสามารถสร้างนวัตกรรมในธุรกิจ สามารถเพิ่มศักยภาพและความสามารถในการแข่งขันได้ ดังจะเห็นได้จากการดำเนินกิจกรรม/โครงการด้านการวิจัยและพัฒนา การพัฒนาเทคโนโลยี/พัฒนาสินค้าและบริการที่มีมูลค่าเพิ่มและนวัตกรรม

ยุทธศาสตร์ที่ 9 การพัฒนาภาค เมือง และพื้นที่เศรษฐกิจ

ข้อ 3.1 การพัฒนาภาคเพื่อสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจให้กระจายตัวอย่างทั่วถึง

- ข้อ 3.1.3 ภาคกลาง : พัฒนาเป็นฐานเศรษฐกิจชั้นนำ เนื่องจากมีกิจกรรม โครงการที่เป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาเป็นฐานเศรษฐกิจในภาคกลาง ซึ่งมุ่งเน้นการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน โดยเฉพาะโครงการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานของสินค้า/บริการ อาทิ การพัฒนาอุตสาหกรรมและธุรกิจ SME เน้นผลิตภัณฑ์ธรรมชาติ และผลิตภัณฑ์ด้านสุขภาพ ตลอดจนยกมาตรฐานผลิตภัณฑ์ให้ได้มาตรฐานสากล เป็นต้น

ยุทธศาสตร์ที่ 10 ความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อการพัฒนา

ข้อ 3.1 ขยายความร่วมมือทางการค้า และการลงทุนกับมิตรประเทศ และแสวงหาตลาดใหม่สำหรับสินค้าและบริการของไทย โดยการผลักดันให้ผู้ประกอบการสามารถใช้ประโยชน์จากความตกลงทางเศรษฐกิจที่ดำเนินการอยู่แล้วให้เกิดผลเต็มที่ รวมถึงการแสวงหาตลาดใหม่ และพันธมิตรทางการค้าใหม่ๆ

ข้อ 3.4 ส่งเสริมการลงทุนไทยในต่างประเทศ (Outward investment) ของผู้ประกอบการไทย

- ข้อ 3.4.1 พัฒนาผู้ประกอบการโดยเฉพาะวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้สามารถพัฒนาธุรกิจร่วมกับประเทศเพื่อนบ้าน รวมถึงการเข้าถึงข้อมูลการใช้ประโยชน์จากโครงสร้างพื้นฐานเชื่อมโยงตามแนวพื้นที่เศรษฐกิจและช่องทางส่งออกในอนุภูมิภาค และพัฒนาสมรรถนะการเป็นผู้ประกอบการของไทยในระดับสากลเพื่อให้สามารถริเริ่มธุรกิจระหว่างประเทศได้

ดังจะเห็นได้จากการดำเนินกิจกรรม/โครงการที่เกี่ยวข้องกับการขยายตลาดหรือการสร้างเครือข่ายให้กับผู้ประกอบการไทย อาทิ โครงการจัดนำผู้ผลิตชิ้นส่วนอุตสาหกรรมไทยร่วมงานแสดงชิ้นส่วนอุตสาหกรรมระดับนานาชาติ งานดำเนินการตามกรอบความร่วมมือระหว่างประเทศ การยกระดับธุรกิจแฟรนไชส์สู่ตลาดโลก โครงการส่งเสริมและเพิ่มศักยภาพผู้ประกอบการ SME สู่ตลาดสากล เป็นต้น

❖ ความเชื่อมโยงสอดคล้องกับแผนพัฒนาภาค พ.ศ. 2560 - 2565 ฉบับทบทวน (ธันวาคม 2562)

ผู้ประกอบการชุมชนกระจายอยู่ในทุกภูมิภาค การดำเนินกิจกรรม/โครงการพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและวิสาหกิจที่มีศักยภาพให้เข้าสู่การแข่งขันระดับสากล (Medium & High Potential) จึงมีความสอดคล้องกับแผนพัฒนาภาค พ.ศ. 2560-2565 ในทุกพื้นที่ โดยมีรายละเอียดในแต่ละภูมิภาค ดังนี้

ภาคเหนือ : มีเป้าหมายพัฒนาเป็นฐานเศรษฐกิจสร้างสรรค์มูลค่าสูง เชื่อมโยงเศรษฐกิจกับประเทศในกลุ่มอนุภูมิภาคแม่น้ำโขงเพื่อยกระดับการผลิตและการสร้างมูลค่าเพิ่มแก่สินค้าและบริการ โดยใช้ความรู้ เทคโนโลยี นวัตกรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีอัตลักษณ์ โดยมีแนวทางเสริมสร้างศักยภาพผู้ประกอบการและบุคลากรในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว เพื่อให้มีทักษะและองค์ความรู้ในธุรกิจตลอดห่วงโซ่การผลิต การท่องเที่ยว ทั้งด้านการออกแบบ การวิจัย และพัฒนาการสร้างนวัตกรรมเทคโนโลยี เพื่อสร้างความแตกต่างและความโดดเด่นของสินค้าและบริการให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดท่องเที่ยว รวมทั้งสนับสนุนการบริหารจัดการธุรกิจและการตลาด ทั้งการรักษาฐานเดิมและขยายไปสู่ตลาดกลุ่มใหม่ที่มีศักยภาพและการสร้างตลาดในรูปแบบ e-tourism และแนวทางเพิ่มศักยภาพผู้ประกอบการกลุ่มอุตสาหกรรมและบริการเป้าหมาย กลุ่มเศรษฐกิจสร้างสรรค์ กลุ่มวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และวิสาหกิจชุมชน ในการดำเนินธุรกิจด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรมดิจิทัล

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ : มีเป้าหมายพัฒนาอีสานสู่มิติใหม่ให้เป็น “ศูนย์กลางเศรษฐกิจของอนุภูมิภาค กลุ่มแม่น้ำโขง” โดยหนึ่งในวัตถุประสงค์คือเพื่อยกระดับการผลิตและการสร้างมูลค่าเพิ่มโดยใช้ความรู้ เทคโนโลยี และนวัตกรรม สนับสนุนให้การเติบโตทางเศรษฐกิจของภาคไม่ต่ำกว่าระดับประเทศ ตัวอย่างเช่น ยกระดับมาตรฐานสินค้ากลุ่มผ้าไหม ผ้าฝ้าย ผ้าย้อมคราม และส่งเสริมพื้นที่ที่มีศักยภาพให้ก้าวไปสู่การเป็นศูนย์กลางแฟชั่นในระดับภูมิภาค อาทิ ภาพสินธุ์ ขอนแก่น ชัยภูมิ นครราชสีมา สุรินทร์ สกลนคร อุดรธานี หนองบัวลำภู และจังหวัดที่มีศักยภาพ เป็นต้น โดยส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพ สินค้า การออกแบบ และตราสัญลักษณ์ พัฒนาเทคโนโลยีและงานศึกษาวิจัยสร้างนวัตกรรมเพิ่มมูลค่า พร้อมทั้ง พัฒนาและยกระดับผลิตภัณฑ์ชุมชนอื่นๆ ยกระดับผู้ประกอบการและนักออกแบบรุ่นใหม่ ให้มีทักษะ มีความรู้ ความสามารถทั้งการออกแบบและการจัดการ เพื่อให้สินค้ามีความหลากหลายและทันสมัย สร้างความเชื่อมโยงระหว่างวิสาหกิจชุมชนและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมกับภาคอุตสาหกรรม และส่งเสริมการจับคู่ธุรกิจเพื่อสร้างโอกาสทางธุรกิจ

ภาคกลางและพื้นที่กรุงเทพมหานคร : มีเป้าหมายในการ “พัฒนากรุงเทพฯ สู่มหานครทันสมัยและภาคกลางเป็นฐานการผลิตสินค้าและบริการที่มีมูลค่าสูง” โดยหนึ่งในวัตถุประสงค์คือ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถและยกระดับการผลิตและสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าและ บริการด้านการเกษตร อุตสาหกรรม และการท่องเที่ยว อย่างต่อเนื่อง ตัวอย่างเช่น ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีการเกษตรเพื่อยกระดับสู่ Smart Farmer และ Smart Farming โดยส่งเสริมให้เกษตรกรมีความรู้ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีการผลิตที่ทันสมัยและพันธุ์ ที่เหมาะสม รวมทั้งปรับปรุงระบบการบริหารจัดการตลาดให้มีประสิทธิภาพ และการส่งเสริมและสนับสนุนธุรกิจ SME และ Start Up โดยให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างองค์ความรู้ให้แก่ผู้ประกอบการในการดำเนินธุรกิจ อาทิ การนำงานวิจัยนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้ในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต และการใช้กลยุทธ์การตลาด ฯลฯ เพื่อให้สามารถเริ่มต้นธุรกิจและเติบโตได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นต้น

ภาคตะวันออก : เนื่องจากเป็นพื้นที่ฐานเศรษฐกิจอุตสาหกรรมหลัก (Industrial Heartland) และเป็นที่ตั้งของท่าเรือน้ำลึกและท่าอากาศยานนานาชาติเชื่อมโยงกับเศรษฐกิจโลก ดังนั้นการพัฒนาภาคตะวันออกระยะต่อไป จะต้องพัฒนาต่อยอดฐานเศรษฐกิจที่มีอยู่ของพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) โดยใช้นวัตกรรม เทคโนโลยี และความคิดสร้างสรรค์และการค้าบริการ ควบคู่ไปกับการใช้ศักยภาพความอุดมสมบูรณ์ของดินและน้ำ และความพร้อมของสถาบันการศึกษาวิจัย ยกระดับ สินค้าการเกษตรและบริการให้มีมูลค่าสูง เพื่อให้ภาคตะวันออกเป็นพื้นที่ยุทธศาสตร์ในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศให้หลุดพ้นกับดัก “ประเทศรายได้ปานกลาง” ตัวอย่างแนวทาง เช่น พัฒนาผลผลิตมีคุณภาพและได้มาตรฐานความปลอดภัย สอดคล้องกับความต้องการของผู้บริโภค ทั้งในประเทศและต่างประเทศ โดยส่งเสริมให้เกษตรกรมีความรู้ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีการผลิตที่ทันสมัย และพันธุ์ที่เหมาะสม รวมทั้งปรับปรุงระบบการบริหารจัดการตลาดให้มีประสิทธิภาพ

ภาคใต้ : จากการที่ภาคใต้ เป็นศูนย์กลาง ผลิตภัณฑ์ยางพาราและปาล์มน้ำมันของประเทศ และเมืองเศรษฐกิจเชื่อมโยงการค้าการลงทุนกับภูมิภาคอื่นของโลก จึงมีเป้าหมายในการเพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมการแปรรูปยางพาราและปาล์มน้ำมันแห่งใหม่ของภาคและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ตัวอย่างแนวทาง เช่น แผนพัฒนาและสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีชีวภาพและนวัตกรรมในการผลิต ภาคเกษตร เช่น ยางพาราและปาล์มน้ำมัน รวมทั้งส่งเสริมการเชื่อมโยงการพัฒนาเครือข่าย นวัตกรรมและเทคโนโลยีร่วมกับสถาบันการศึกษาเพื่อวิจัยพัฒนาการออกแบบ พัฒนาและแปรรูปผลิตภัณฑ์ใหม่ๆ เป็นต้น

❖ **ความสอดคล้องกับแผนการส่งเสริม SME ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2560 – 2564) และแผนปฏิบัติการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ. 2562 – 2563**

จากการวิเคราะห์กลยุทธ์และแนวทางการดำเนินงานตามแผนการส่งเสริม SME ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2560 – 2564) พบว่าแผนงานโครงการส่งเสริมการพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและวิสาหกิจที่มีศักยภาพให้เข้าสู่การแข่งขันระดับสากล (Medium & High Potential) ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 มีความสอดคล้องกับ

ยุทธศาสตร์ที่ 1 ส่งเสริมและพัฒนา SME รายประเด็น เนื่องจากแผนงานโครงการเป็นการสนับสนุนให้มีการบริการถ่ายทอดและพัฒนาเทคโนโลยีที่ครบวงจรแก่ SME การขยายปริมาณ การให้บริการถ่ายทอดและพัฒนาเทคโนโลยีที่มีอยู่ให้ SME ในจำนวนที่เพิ่มมากขึ้น และมีกิจกรรมสนับสนุนการพัฒนาเทคโนโลยีที่ครบถ้วนมากขึ้น เช่น จากเดิมที่เป็นการทดลองผลิตในห้องทดลอง (Lab Scale) ให้ขยายกิจกรรมไปสู่การผลิตเชิงพาณิชย์ (Commercialization Scale) การเสริมกิจกรรมทางการตลาดให้ SME มีโอกาสในการทดสอบตลาด ซึ่งจะช่วยให้การถ่ายทอดและพัฒนาเทคโนโลยีให้กับ SME นั้นเกิดประสิทธิผลสูงสุด SME สามารถนำเทคโนโลยีไปใช้ได้จริงในการประกอบธุรกิจให้คำปรึกษาแนะนำแก่ SME ในการยกระดับเทคโนโลยี เพื่อเป็นอีกช่องทางหนึ่งในการพัฒนาระดับเทคโนโลยีให้ SME รวมทั้งมีกิจกรรมการเสริมสร้างความรู้ที่จำเป็นต่อการประกอบธุรกิจระหว่างประเทศ มุ่งเสริมสร้างความรู้ให้ SME ที่ยังไม่เคยมีประสบการณ์ในการส่งออกมาก่อน หรือเพิ่งเริ่มมีการส่งออก โดยการให้ความรู้ทั้งที่เป็นการฝึกอบรม การให้ความรู้ ผ่านทางระบบ On-line ให้คำปรึกษาแนะนำแก่ SME ผู้ส่งออกรายใหม่ เพื่อเพิ่มทักษะในการดำเนินธุรกิจด้านการส่งออกให้มากขึ้น และให้ความช่วยเหลือแก่ SME ที่ยังไม่เคยส่งออกมาก่อน ให้ความรู้ด้านการขยายช่องทางการตลาดต่างประเทศ

ยุทธศาสตร์ที่ 2 เสริมสร้างขีดความสามารถ SME เฉพาะกลุ่ม เนื่องจากกิจกรรมแผนงานโครงการเป็นการสนับสนุนให้ SME เข้าสู่ห่วงโซ่อุปทานของธุรกิจขนาดใหญ่ยกระดับสินค้าและบริการให้ได้คุณภาพมาตรฐาน

❖ **ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. 2563**

การจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 เป็นการจัดสรรงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ให้สอดคล้องกับร่างกรอบยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติแผนการปฏิรูปประเทศ ทิศทางและกรอบยุทธศาสตร์ของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2561 - 2564) นโยบายสำคัญและนโยบายเร่งด่วนของรัฐบาล เพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานของรัฐบาลได้อย่างต่อเนื่องและเกิดผลอย่างเป็นรูปธรรมควบคู่ไปกับการสร้างเสถียรภาพในทุกมิติ โดยยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. 2563 ได้กำหนดไว้ 6 ยุทธศาสตร์ เมื่อพิจารณารายละเอียดในแผนงานโครงการภายใต้แผนบูรณาการฯ พบว่า มีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ที่ 2 ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน หัวข้อที่ 2.6 การพัฒนาเศรษฐกิจบนพื้นฐานผู้ประกอบการยุคใหม่และวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 2 ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน

หัวข้อที่ 2.6 การพัฒนาเศรษฐกิจบนพื้นฐานผู้ประกอบการยุคใหม่และวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

เป้าหมาย

- ผู้ประกอบการในทุกระดับเป็นผู้ประกอบการยุคใหม่ที่มีบทบาทต่อระบบเศรษฐกิจเพิ่มมากขึ้น

ตัวชี้วัด

- สัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 44 ภายในปี 2565

นโยบายการจัดสรรงบประมาณ

2.6.1 สนับสนุนการจัดการแหล่งเงินทุน สนับสนุนการพัฒนาผลิตภัณฑ์ทางการเงินและการ

บริหารความเสี่ยงเพื่อตอบสนองความต้องการที่เหมาะสมกับแต่ละกลุ่ม พัฒนาระบบประเมินมูลค่าทรัพย์สินในรูปแบบต่างๆ เพื่อใช้เป็นหลักประกันทางธุรกิจ พัฒนาระบบการประเมินความน่าเชื่อถือทางเครดิต และระบบการรู้จักลูกค้าที่สะดวกขึ้น สนับสนุนให้ทุกภาคส่วนสามารถเข้าถึงบริการทางการเงินด้วยต้นทุนที่เหมาะสม พัฒนาระบบเตือนภัยทางด้านเศรษฐกิจ การเงิน และการค้า ให้ทันต่อความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี นวัตกรรม การเคลื่อนย้ายทุนและแรงงาน และรูปแบบการค้า

2.6.2 สนับสนุนผู้ประกอบการ โดยให้ความสำคัญกับการผลิตโดยใช้การตลาดนำ การนำพาณิชย์

อิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในการประกอบธุรกิจ พัฒนาแผนกลยุทธ์การเข้าถึงตลาดใหญ่ที่มีศักยภาพ สร้างและพัฒนาตลาดในประเทศสำหรับสินค้าที่มีคุณภาพมาตรฐานและสินค้าสำหรับกลุ่มเฉพาะ ตลอดจนพัฒนาปัจจัยสนับสนุนเพื่อส่งเสริมการลงทุนในประเทศและการลงทุนของคนไทยในต่างประเทศ

2.6.3 พัฒนาระบบฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับองค์ความรู้ สถิติ ผลการวิจัยและพัฒนา ทรัพย์สินทาง

ปัญญา การตลาดและนวัตกรรมให้เป็นปัจจุบัน บูรณาการและต่อเนื่อง สนับสนุนการสร้างและพัฒนาแพลตฟอร์มที่สอดคล้องกับศักยภาพและความต้องการของผู้ประกอบการ ส่งเสริมการพัฒนาองค์ความรู้ด้านการจัดการฐานข้อมูลและยกระดับทักษะความรู้ให้กับผู้ประกอบการเพื่อพัฒนาระบบฐานข้อมูลของธุรกิจให้สามารถเชื่อมโยงและใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีและนวัตกรรมสมัยใหม่

2.6.4 สนับสนุนการปรับปรุงและพัฒนากลไกการขับเคลื่อนภาครัฐ เพื่อพัฒนาการให้บริการ

และอำนวยความสะดวกทางการค้า การลงทุน และการดำเนินธุรกิจด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล สนับสนุนการสร้างความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคการศึกษา และสถาบันวิชาการ ในการส่งเสริมและพัฒนาผู้ประกอบการร่วมกัน สนับสนุนการแข่งขันทางการค้าที่เป็นธรรม ผลักดันการลดอุปสรรคทางการค้า โดยเฉพาะมาตรการที่มีใช้ภาษี ยกย่องระดับบริการและโครงสร้างพื้นฐานทางคุณภาพทั้งในภาคเกษตร อุตสาหกรรม บริการ และการท่องเที่ยว การพัฒนานวัตกรรม ตลอดจนการใช้นวัตกรรมทั้งในภาครัฐและเอกชน การปรับปรุงกฎหมายและระเบียบให้เอื้อต่อการประกอบธุรกิจ และมีการบังคับใช้อย่างเคร่งครัด

2.6.5 สนับสนุนการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาความเป็นผู้ประกอบการ รวมทั้งพัฒนาทักษะ

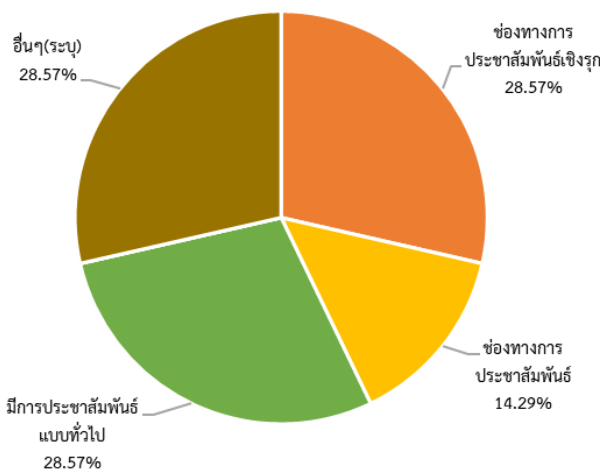
พื้นฐานแรงงานที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีดิจิทัล และธุรกิจรูปแบบใหม่ในอนาคต พัฒนาผู้ประกอบการ โดยเฉพาะวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้มีจิตวิญญาณของการเป็นผู้ประกอบการ ยกย่องกระบวนการผลิตและการดำเนินธุรกิจด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม สร้างและพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ให้เป็นเกษตรกรอัจฉริยะ (Smart Farmer) และพัฒนาวิสาหกิจเริ่มต้นให้สามารถนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาสร้างธุรกิจ ตลอดจนส่งเสริมการรวมกลุ่มและสร้างเครือข่ายของผู้ประกอบการในลักษณะห่วงโซ่มูลค่าและการเชื่อมโยงกับธุรกิจขนาดใหญ่ ทั้งในและต่างประเทศให้เข้มแข็ง

กล่าวโดยสรุป คือ การดำเนินการตามแผนงานโครงการตามแนวทางการส่งเสริมภายใต้แผนงานโครงการส่งเสริม SME ที่มีศักยภาพ (Strong) ให้มีความสามารถในการแข่งขันได้มากขึ้น มีความสอดคล้องเชื่อมโยงกับทั้งยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น “ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่ (พ.ศ. 2561 - 2580)” แผนปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 แผนพัฒนาภาค พ.ศ. 2560 - 2565 ฉบับทบทวน (ธันวาคม 2562) แผนการส่งเสริม SME ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2560 - 2564) และแผนปฏิบัติการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ. 2562 - 2563 แต่อาจต้องพิจารณาความเหมาะสมของโครงการในรายละเอียดอีกครั้ง

4.2 ด้านปัจจัยนำเข้า (Input)

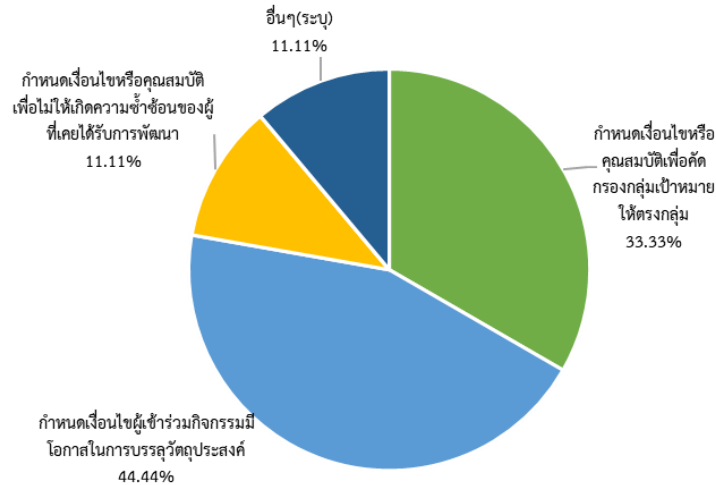
จากผลการประเมินด้านปัจจัยนำเข้า (Input) พบว่าในปี 2563 มีผลคะแนนเฉลี่ยที่ระดับ 5.0000 หรืออยู่ในระดับดีมาก โดยปัจจัยนำเข้าหลักในการบริหารจัดการโครงการที่สำคัญ ได้แก่ กลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วมโครงการ และความรู้ความสามารถของบุคลากรที่บริหารโครงการ

จากการประเมินผลแผนงานโครงการพบว่า โครงการส่วนใหญ่มีการประชาสัมพันธ์แบบทั่วไปเพื่อให้เข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย ร้อยละ 28.57 เช่น เว็บไซต์ social media และการประชาสัมพันธ์ในรูปแบบอื่นๆ ร้อยละ 28.57 เช่นการส่งอีเมลประชาสัมพันธ์ ส่วนรองลงมาคือรองลงมาคือ การประชาสัมพันธ์เชิงรุก ร้อยละ 28.57 ตัวอย่างเช่น การประชาสัมพันธ์โครงการไปยังสมาคมผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมเป้าหมายต่างๆ และช่องทางการประชาสัมพันธ์สามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายที่ร้อยละ 14.29

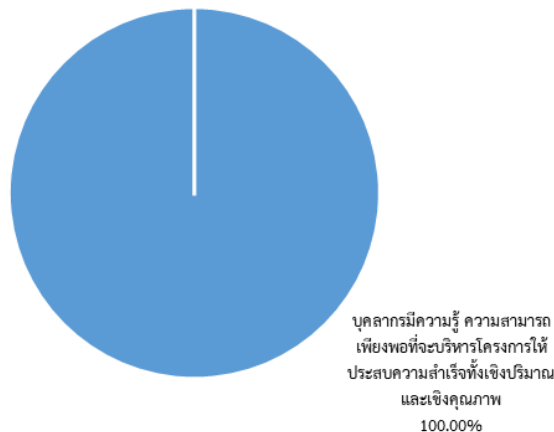
แผนภาพที่ 5.37 การประชาสัมพันธ์โครงการ

สำหรับกลไกในการคัดกรองผู้ประกอบการ พบว่า ส่วนใหญ่มีการกำหนดเงื่อนไขหรือคุณสมบัติเพื่อให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีโอกาสในการบรรลุวัตถุประสงค์ เช่น มีความพร้อมที่จะดำเนินการในเรื่องที่อบรม หรือพัฒนา มีปัญหาหรือความต้องการ ร้อยละ 44.44 รองลงมา คือ การกำหนดเงื่อนไขหรือคุณสมบัติเพื่อคัดกรองกลุ่มเป้าหมายให้ตรงกลุ่ม ตัวอย่างเช่น การกำหนดผู้ประกอบการที่อยู่ในสาขาต่างๆ ที่ตรงกับวัตถุประสงค์การส่งเสริมของโครงการ ร้อยละ 33.33 มีการกำหนดเงื่อนไขหรือคุณสมบัติเพื่อไม่ให้เกิดความซ้ำซ้อนของผู้ที่เคยได้รับการพัฒนา และอื่นๆ ร้อยละ 11.11

แผนภาพที่ 5.38 การคัดกรองกลุ่มผู้ประกอบการหรือผู้ที่เข้ารับการพัฒนาโครงการ

และจากผลการประเมินแผนงานโครงการพบว่า บุคลากรหลักในการบริหารโครงการและบุคลากรที่สนับสนุนการดำเนินโครงการมีความรู้ ความสามารถ (Competency) เพียงพอที่จะบริหารโครงการให้ประสบความสำเร็จทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ทั้งหมดคิดเป็นร้อยละ 100.00

แผนภาพที่ 5.39 ความรู้ ความสามารถ (Competency) ของบุคลากรหลัก

4.3 กระบวนการ (Process)

จากผลการประเมินด้านกระบวนการ (Process) พบว่าในปี 2563 มีผลคะแนนเฉลี่ยที่ระดับ 4.7387 หรืออยู่ในระดับดีมาก โดยการประเมินผลมิติกระบวนการ (Process) เป็นการประเมินการบริหารจัดการของหน่วยงานร่วมและความคิดเห็นของกลุ่ม SME ที่มีการสุ่มสำรวจ โดยมีปัจจัยสำคัญสะท้อนความสำเร็จในการบริหารจัดการแผนงานโครงการการพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและวิสาหกิจที่มีศักยภาพให้เข้าสู่การแข่งขันระดับสากล (Medium & High Potential) ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 ดังนี้

▪ **การเบิกจ่ายงบประมาณ**

จากผลการเบิกจ่ายงบประมาณแผนงานโครงการการพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและวิสาหกิจที่มีศักยภาพให้เข้าสู่การแข่งขันระดับสากล (Medium & High Potential) ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 พบว่ามีผลการเบิกจ่ายดังนี้

รายการ	มูลค่า(ล้านบาท)
งบประมาณที่ได้รับจัดสรร	60.81
งบประมาณที่ใช้ไป (เบิกจ่าย)	34.27
งบประมาณที่ใช้ไป (ผูกพัน)	19.12
ยอดคงเหลือ	7.42

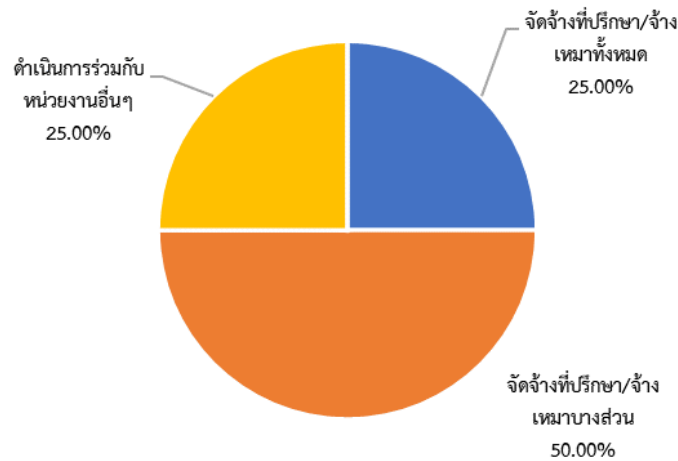
แผนงานโครงการการพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและวิสาหกิจที่มีศักยภาพให้เข้าสู่การแข่งขันระดับสากล (Medium & High Potential) ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 ได้รับการจัดสรรงบประมาณทั้งสิ้น 60.81 ล้านบาท มีผลการเบิกจ่ายรวมผูกพันทั้งสิ้น 53.39 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 87.80

โดยโครงการส่วนใหญ่สามารถเบิกจ่ายงบประมาณได้เท่ากับงบประมาณที่ได้รับจัดสรร แต่มีบางโครงการที่มีการปรับรูปแบบของกิจกรรมให้สอดคล้องกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของ COVID-19 ส่งผลให้มีการปรับลดงบประมาณในการดำเนินกิจกรรมลง แต่ยังคงไว้ซึ่งผลผลิตตามที่ได้ตั้งเป้าหมายเอาไว้ ได้แก่ โครงการขยายการค้าการลงทุนสู่สากล : ส่งเสริมผู้ประกอบการและธุรกิจสร้างสรรค์ยุคใหม่สู่สากล กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ

และมีเป้าหมายวิสาหกิจขนาดกลางได้รับการพัฒนาการทำธุรกิจในระดับสากล จำนวน 1,300 ราย มีการรายงานข้อมูลผลการดำเนินงาน ณ ไตรมาสที่ 4 เกิดผลผลิตขึ้นแล้วจำนวน 1,370 ราย คิดเป็นร้อยละ 105.38

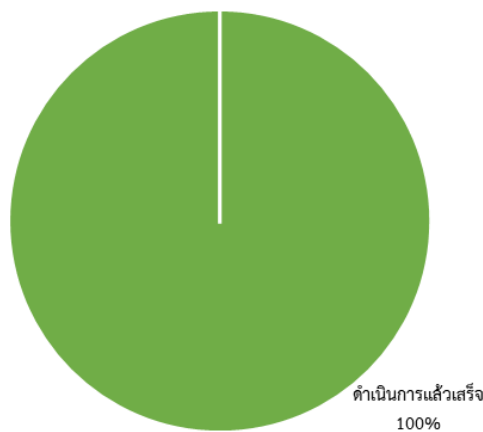
▪ **การบริหารโครงการปี 2563**

จากการประเมินผลแผนงานโครงการปี 2563 พบว่าโครงการที่ดำเนินการส่วนใหญ่เป็นการดำเนินการโดยจัดจ้างที่ปรึกษา/จ้างเหมาบางส่วน ร้อยละ 50.00 ตัวอย่างเช่น การจ้างที่ปรึกษาในการลงพื้นที่ให้คำแนะนำกับผู้ประกอบการในการพัฒนาปรับปรุงกระบวนการผลิต เป็นต้น รองลงมา เป็นการดำเนินงานร่วมกับหน่วยงานอื่นๆ ร้อยละ 25.00 ตัวอย่างเช่น โครงการเพิ่มประสิทธิภาพ SEM ในเครือข่ายธุรกิจอาหารด้วยระบบมาตรฐาน ที่มีการดำเนินงานร่วมกับ สถาบันอาหาร สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด และสถาบันการศึกษาในท้องถิ่น และมีโครงการที่จัดจ้างที่ปรึกษา/จ้างเหมาทั้งหมด ร้อยละ 25.00

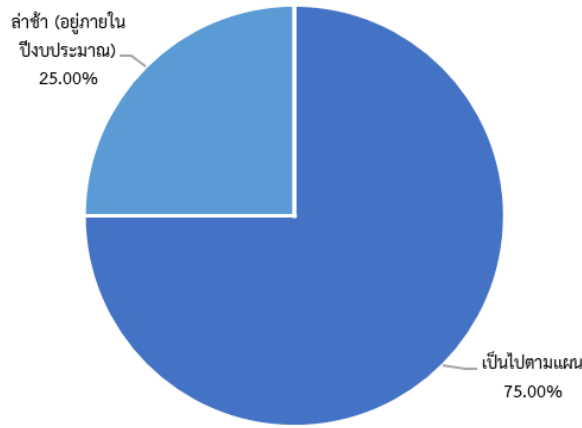
แผนภาพที่ 5.40 ลักษณะการดำเนินโครงการ

จากการประเมินผลแผนงานโครงการปี 2563 พบว่าโครงการทั้งหมดดำเนินการได้แล้วเสร็จ คิดเป็นร้อยละ 100

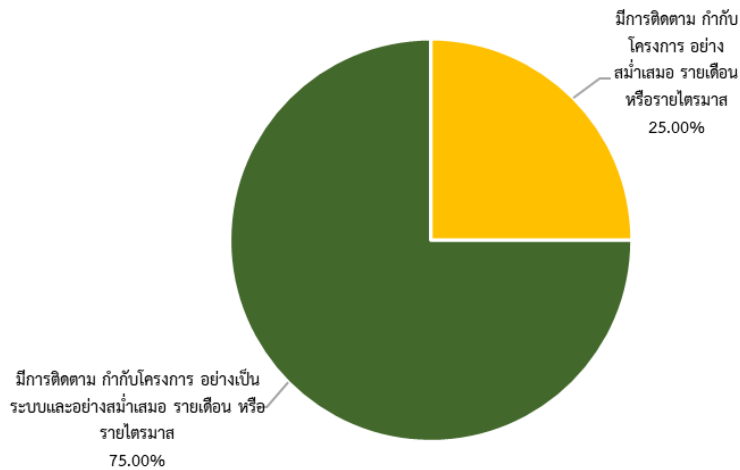
แผนภาพที่ 5.41 สถานการณ์ดำเนินการตามแผนงาน

จากการประเมินผลแผนงานโครงการปี 2563 พบว่าโครงการที่ดำเนินการสามารถดำเนินการเป็นไปตามแผน ร้อยละ 75.00 และดำเนินการล่าช้า (อยู่ในขี้นงบประมาณ) ร้อยละ 25.00

แผนภาพที่ 5.42 ความก้าวหน้า/ผลการดำเนินการ

จากการประเมินด้านการกำกับติดตามการดำเนินการแผนงานโครงการ พบว่า หน่วยร่วมส่วนใหญ่ มีการติดตาม กำกับโครงการ อย่างเป็นระบบและอย่างสม่ำเสมอ รายเดือน หรือรายไตรมาส ร้อยละ 75.00 รองลงมา มีการติดตาม กำกับโครงการ อย่างไม่สม่ำเสมอ รายเดือน หรือรายไตรมาส ร้อยละ 25.00

แผนภาพที่ 5.43 การติดตามกำกับโครงการของหน่วยงานร่วม

4.4 ผลผลิต (Output)

จากข้อมูลการรายงานผลการดำเนินการผ่านระบบติดตาม พบว่าการดำเนินการภายใต้แผนงานโครงการการพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและวิสาหกิจที่มีศักยภาพให้เข้าสู่การแข่งขันระดับสากล (Medium & High Potential) ให้มีความสามารถในการแข่งขันได้มากขึ้น บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายผลผลิตตัวชี้วัด ดังนี้

❖ ผลการดำเนินงานปีงบประมาณ พ.ศ. 2563

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 การดำเนินการภายใต้แผนงานโครงการการพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและวิสาหกิจที่มีศักยภาพให้เข้าสู่การแข่งขันระดับสากล (Medium & High Potential) ให้มีความสามารถในการแข่งขันได้มากขึ้น ประกอบด้วย 1 ตัวชี้วัด ได้แก่ **วิสาหกิจขนาดกลางได้รับการพัฒนาการทำธุรกิจในระดับสากล 1,300 ราย** มีผลการดำเนินงาน ณ สิ้นปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 จำนวน 1,370 ราย คิดเป็นร้อยละ 105.38 โดยมีการดำเนินโครงการที่สำคัญ คือ โครงการยกระดับวิสาหกิจสู่องค์กรระดับสากล : ส่งเสริมผู้ประกอบการและธุรกิจสร้างสรรค์ยุคใหม่สู่สากล โครงการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม : พัฒนาลาดวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อการถ่ายทอดเทคโนโลยีสู่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) โครงการขยายการค้าการลงทุนสู่สากล : ส่งเสริมผู้ประกอบการและธุรกิจสร้างสรรค์ยุคใหม่สู่สากล และโครงการพัฒนาลาดวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อการถ่ายทอดเทคโนโลยีสู่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)

❖ ผลลัพธ์และผลกระทบจากการดำเนินงาน

สำหรับการส่งเสริมกลุ่มวิสาหกิจขนาดกลางและวิสาหกิจที่มีศักยภาพให้เข้าสู่การแข่งขันระดับสากล (Medium & High Potential) พบว่าผู้ประกอบการที่ได้รับการพัฒนา ส่วนใหญ่เป็นไปเพื่อยกระดับเสริมศักยภาพให้มีความเข้มแข็งมากขึ้น โดยจากผลการประเมินและการสำรวจข้อมูลพบว่า ผลลัพธ์จากการส่งเสริมของโครงการตามแนวทางดังกล่าว ทำให้เกิดรายได้/ยอดขายที่เพิ่มขึ้น 216.71 ล้านบาท มูลค่าการลงทุนที่เพิ่มขึ้น 7.39 ล้านบาท ซึ่งปัจจัยดังกล่าวส่งผลให้เกิดมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ 224.10 ล้านบาท ทั้งนี้กลุ่มวิสาหกิจขนาดกลางและวิสาหกิจที่มีศักยภาพให้เข้าสู่การแข่งขันระดับสากล (Medium & High Potential) เป็นกลุ่มที่มีศักยภาพในการส่งออกหรือแข่งขันด้านการตลาดในระดับสากล แต่เนื่องจากการระบาดของโควิด-19 ที่ยังไม่ถึงจุดสูงสุด โดยยังคงพบการระบาดรวมถึงการเสียชีวิตอย่างต่อเนื่อง ในหลายประเทศที่เป็นตลาดส่งออกหลักของไทย ทั้งยุโรป สหรัฐฯ ประเทศในเอเชีย อาทิ อินเดีย ปากีสถาน และตะวันออกกลาง รวมถึงการกลับมาระบอบสองในประเทศที่เคยควบคุมได้ อาทิ จีน ญี่ปุ่น เวียดนาม สิงคโปร์และฮ่องกง จนทำให้หลายพื้นที่ต้องกลับมาล็อกดาวน์อีกครั้ง ซึ่งปัจจัยดังกล่าว มีผลอย่างสำคัญที่กระทบ ไปถึงเศรษฐกิจ โดยเฉพาะกำลังซื้อของประเทศต่างๆ ที่ต้องใช้เวลาในการฟื้นตัวนาน

แผนภาพที่ 5.44 ผลสัมฤทธิ์ของการส่งเสริม SME กลุ่มวิสาหกิจขนาดกลางและวิสาหกิจที่มีศักยภาพให้เข้าสู่การแข่งขันระดับสากล (Medium & High Potential)

❖ ข้อสังเกตจากการติดตามประเมินผลผู้ประกอบการที่ได้รับการพัฒนา

- 1) ผู้ประกอบการบางรายไม่สามารถเข้าร่วมกิจกรรมได้ตลอดระยะเวลาโครงการจึงจำเป็นต้องทำความเข้าใจกับผู้ประกอบการให้ครบถ้วนถึงเงื่อนไขในการเข้าร่วมโครงการหรือกิจกรรมต่างๆ และมีการรับจำนวนผู้เข้าร่วมโครงการมากกว่าเป้าหมายที่ตั้งไว้
- 2) บางโครงการเป็นโครงการระยะสั้น และผลจากสถานการณ์ COVID-19 ทำให้เวลาการดำเนินกิจกรรมไม่เพียงพอต่อการพัฒนาผู้ประกอบการให้เกิดผลที่เป็นรูปธรรม การสำรวจผลลัพธ์ผลกระทบบางโครงการจึงต้องรอถึงปีงบประมาณหน้า
- 3) หน่วยงานที่เป็นหน่วยงานปลายน้ำ ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ COVID-19 ค่อนข้างมาก โดยบางงานได้มีการยกเลิกหรือปรับรูปแบบการจัดงาน จึงต้องมีการปรับเปลี่ยนกิจกรรมเพื่อให้ยังรักษาไว้ซึ่งการตลาดที่จะนำเสนอสินค้าไทยสู่ตลาดโลก และคงไว้ซึ่งมูลค่าทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้น เช่น เปลี่ยนเป็นรูปแบบออนไลน์ หรือโชว์รูมนำเสนอ นอกจากนั้นสถานการณ์จาก COVID-19 ยังส่งผลกระทบต่อการบริหารจัดการต้นทุนในการดำเนินการ เช่น งบประมาณค่าขนส่งสินค้าไปแสดงในงาน เป็นต้น
- 4) จากการติดตามและประเมินผล พบว่า กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ มีการปรับตัวได้เร็ว และมีความสามารถในการบริหารจัดการที่ดี โดยมีการติดตามข้อมูลการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์การจัดงานพร้อมเปลี่ยนแปลงทันทีเพื่อให้ผู้ประกอบการได้รับประโยชน์เต็มที่ คือการให้มีโอกาสติดต่อกับผู้ซื้อในต่างประเทศ หรือปรับเข้าสู่รูปแบบใหม่ๆ ให้ทันสถานการณ์และคู่แข่ง ไม่ว่าจะเป็น
  - การทำ Online Business Matching ในทุกกลุ่มสินค้า ตลาดที่มีศักยภาพ
  - ต่อยอดกิจกรรม Virtual/Hybrid Exhibition (แคตตาล็อกแบบ 2 มิติ 360 องศา)
  - ส่งเสริมการค้าออนไลน์ ผ่านแพลตฟอร์ม Thaitrade.com
  - ขยายหน้าร้าน TOPTHAI Flagship Store บนแพลตฟอร์มพันธมิตรในต่างประเทศ
  - ต่อยอดกิจกรรมส่งเสริมการขาย In-store Promotion ผ่านทั้งออนไลน์และออฟไลน์
  - จัดกิจกรรมรูปแบบ Mirror & Mirror ที่ตอบโจทย์ยุค New Normal
  - ขยายการค้าสู่เมืองรองในตลาดที่มีศักยภาพ
  - ผลักดันนักส่งออกท้องถิ่นรุ่นใหม่ผ่านโครงการ YELG มุ่งหวังช่วยเสริมทัพการค้าระหว่างประเทศ

❖ ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาปรับปรุง

- 1) กระตุ้นการสนับสนุนการเข้าถึงตลาดทั้งในประเทศและต่างประเทศ ช่วยเหลือวิสาหกิจขนาดเล็กรับมือและเข้าถึงตลาด โดยเฉพาะตลาดต่างประเทศโดยใช้ประสบการณ์และเครือข่ายของบริษัทขนาดใหญ่ที่มีชื่อเสียง รวมถึงการเชื่อมโยงและส่งเสริมบริษัทที่ปรึกษาภาคเอกชน ในเขตเศรษฐกิจสำคัญของโลก และให้ความช่วยเหลือดูแลให้คำแนะนำเฉพาะทางแก่ SME ที่ต้องการลงทุนและส่งออกสินค้า
- 2) ส่งเสริมพัฒนาเป็นพี่เลี้ยงในการให้คำปรึกษาแนะนำ SME ในการสร้างความยืดหยุ่นต่อการรับมือ และตอบสนองต่อวิกฤตให้แก่ผู้ประกอบการ SME โดยจะต้องพิจารณา ประเมินปัจจัยที่เป๋ Gap และความเสียหายของ SME และช่วยในการปรับปรุง เช่น การพึ่งพาซัพพลายเออร์และลูกค้ารายใดรายหนึ่ง ตลาดใดตลาดหนึ่ง กระแสเงินสดสำรองที่ต่ำ การใช้เครื่องมือดิจิทัลที่ไม่คุ้นเคย ความไม่คุ้นเคยกับการสนับสนุนจากภาครัฐ รวมไปถึงการวิเคราะห์คู่ค้าทางธุรกิจ ที่อาจได้รับผลกระทบด้วย การร่วมมือกับคู่ค้าอาจวางแผนการจัดการร่วมวางแผนต้นทุนและการจัดการได้ การรอดในวิกฤตที่หวังไว้จะช่วยทำให้การอยู่รอดภายใต้วิกฤตเกิดความยั่งยืนมากกว่า ตลอดจนช่วยให้ SME สร้างความสามารถในการแข่งขันจากจุดแข็งของตนเอง สร้างและหาจุดแข็งของตนเองให้เจอ และใช้จุดแข็งให้เป็นประโยชน์

3) การส่งเสริมให้ผู้ประกอบการเข้าสู่ธุรกิจ E-Commerce ควรพิจารณาการส่งเสริมแพลตฟอร์มให้เหมาะสมกับสินค้าและบริการ ตำแหน่งทางการตลาด เพื่อให้มีพื้นที่การสื่อสารเนื้อหา คุณค่าของสินค้าและบริการที่ต้องการจะสื่อสารเพิ่มขึ้น จะทำให้สร้างรายได้เปรียบในการแข่งขันในตลาดที่มีคู่แข่งจำนวนมาก และควรต้องให้ความรู้กับ SME ต่อความเหมาะสมของผลิตภัณฑ์ การตลาดกับช่องทาง E-Commerce แต่ละประเภท ให้ผู้ประกอบการเลือกใช้สื่อและช่องทางการตลาดให้เหมาะสมกับสินค้าและกลุ่มลูกค้า สามารถใช้สื่อและเผยแพร่และนำเสนอสินค้าได้ด้วยตนเอง และสามารถบริหารจัดการได้โดยตลอดห่วงโซ่ เช่น ชำระเงินผ่านระบบออนไลน์ การชำระเงินปลายทาง การติดตามการจัดส่งสินค้า เป็นต้น และควรมีการติดตามว่าผู้ประกอบการที่สามารถอยู่รอด ใช้โอกาสเติบโตได้ในตลาด E-Commerce

4) ส่งเสริมผู้ประกอบการเพื่อนำงานวิจัย เทคโนโลยีและนวัตกรรมมาใช้ โดยจำแนกระหว่างการซื้อเทคโนโลยีมากับการพัฒนาเอง ซึ่งมีความต้องการส่งเสริมพัฒนาที่แตกต่างกัน ตลอดจนควรพิจารณาให้เหมาะสมกับเป้าหมายของการพัฒนาการตลาด Painpoint ของธุรกิจ และความเหมาะสมของผู้ประกอบการแต่ละกลุ่ม ดังนั้น ควรต้องมีการวินิจฉัยธุรกิจและการให้คำแนะนำเบื้องต้นต่อการวิจัย เทคโนโลยี และนวัตกรรมที่เหมาะสม โดยแผนงานโครงการหรือรูปแบบการส่งเสริมของรัฐอาจต้องมีหลากหลายรูปแบบ เช่น การเชื่อมโยงมหาวิทยาลัย สถาบันวิจัย และผู้ประกอบการ SME เพื่อการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยี นวัตกรรม การให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีหรือเงื่อนไขอื่นๆ ที่กระตุ้นการวิจัยและพัฒนา การเชื่อมโยงเข้าถึงแหล่งเงินทุนกับผู้ประกอบการที่พัฒนา การพัฒนาบุคลากรเพื่อรองรับการเปลี่ยนผ่านการใช้เทคโนโลยี เป็นต้น ทั้งนี้อย่างน้อยผู้ประกอบการ SME ควรมีการนำเทคโนโลยีมาใช้ทั้งในการติดตามข้อมูลสถานการณ์ด้าน SME มาตรการการส่งเสริมของภาครัฐ การใช้ประโยชน์ในการตลาด การเลือกใช้เทคโนโลยีช่วยในการจัดการระบบต่างๆ

5) การพัฒนารูปแบบการส่งเสริมสนับสนุนเพื่อให้ผู้ประกอบการสามารถรับบริการจากผู้เชี่ยวชาญได้ตามต้องการ โดยไม่ต้องรอรับการส่งเสริมในลักษณะโครงการจากภาครัฐ อาทิ เช่น การส่งเสริมผู้ให้บริการธุรกิจ (BDS) การพัฒนาแพลตฟอร์มสำหรับการประเมินตนเอง เพื่อวิเคราะห์ Gap ของธุรกิจทั้งด้านความสามารถในการแข่งขัน และการตลาด และหากสามารถเชื่อมโยงไปสู่โปรแกรมการพัฒนาส่งเสริมหรือมาตรการต่างๆ ของภาครัฐได้ ก็จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง

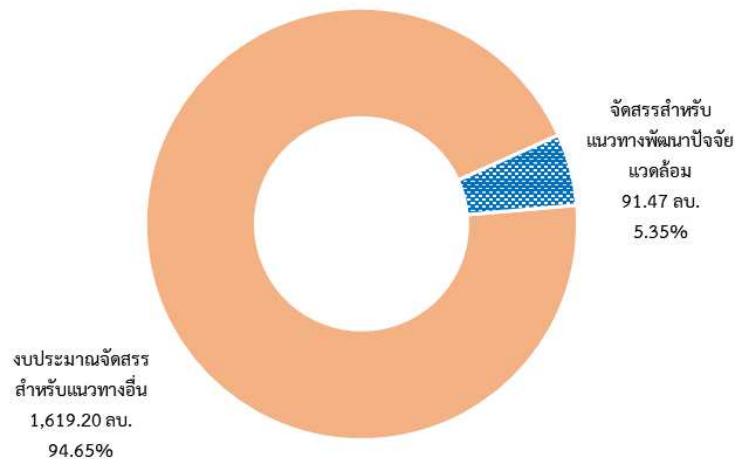
6) เตรียมแผนหรือกลยุทธ์ Exit Strategy ภาครัฐควรเตรียมพร้อมสำหรับกลยุทธ์ที่ไม่หยุดการสนับสนุนเร็วและกระทันหันจนเกินไป และในขณะเดียวกันต้องมีการวางแผนมุมมองและมีแผนงานรองรับต่อการหยุดการช่วยเหลือ โดยประเด็นที่ควรพิจารณาคือแผนการสนับสนุนควรมีการกำหนดระยะเวลา แต่สามารถปรับได้ตามสภาวะของการระบาด และสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ และควรต้องพิจารณาถึงเวลาที่จะค่อยๆ ยุติมาตรการสนับสนุน และความช่วยเหลือตามความจำเป็น เช่น การอุดหนุนค่าใช้จ่าย กรณีที่ไม่ได้มีการทำงาน และภาครัฐควรมีแผนงานที่ชัดเจนของแนวทางในการฟื้นฟูซึ่งควรต้องมีขั้นตอนชัดเจน แสดงถึงวิธีการและช่วงของการสนับสนุนในแต่ละระยะ ประเมินตามข้อมูลด้านสุขภาพและเศรษฐกิจ โดยจะต้องเข้าใจถึงภาคธุรกิจ SME ในระยะยาว

แนวทางที่ 5 การพัฒนาปัจจัยแวดล้อมที่เอื้อต่อการประกอบธุรกิจเพื่อการส่งเสริม SME (Ecosystem)

ตามแผนการส่งเสริม SME ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2560-2564) พันธกิจหนึ่งของแผนฯ ซึ่งมีความสำคัญ คือ การพัฒนาระบบนิเวศให้เอื้อต่อการดำเนินธุรกิจ SME โดยดำเนินการปรับปรุงพัฒนาปัจจัยแวดล้อมต่างๆ ที่มีผลกระทบต่อประกอบการธุรกิจของ SME ให้อยู่ในรูปแบบที่ช่วยสนับสนุนการเริ่มต้นธุรกิจและการเติบโตอย่างแข็งแกร่งของ SME เช่น การจัดตั้งหน่วยงานให้บริการช่วยเหลือแบบครบวงจร ความสามารถในการเข้าถึงข้อมูลที่สำคัญและจำเป็นได้โดยสะดวก การมีขั้นตอนที่ชัดเจนในการติดต่อกับภาครัฐที่ช่วยให้บริการได้รวดเร็ว การให้สิทธิประโยชน์ที่เหมาะสม และการมีกฎหมาย ระเบียบที่ไม่เป็นอุปสรรคต่อการประกอบธุรกิจ เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม SME แต่ละกลุ่มมีความต้องการการสนับสนุนและพัฒนาที่แตกต่างกันออกไป เนื่องจากการมีปัจจัยแวดล้อมที่เกี่ยวข้องที่แตกต่างกัน ดังนั้น กิจกรรม โครงการที่สนับสนุนการพัฒนาปัจจัยแวดล้อมจึงจำเป็นต้องได้รับการกำหนดแนวทางการส่งเสริมการพัฒนาเฉพาะ (Tailormade) แตกต่างกันไปในแต่ละกลุ่มตามความเหมาะสม โดยสามารถจำแนกแนวทางการพัฒนาปัจจัยแวดล้อมเพื่อสนับสนุนการดำเนินธุรกิจได้เป็น 2 แนวทางหลัก ได้แก่ 1) ด้านการพัฒนาระบบการให้บริการข้อมูลสำคัญสำหรับการประกอบการธุรกิจของ SME เช่น โครงการฐานข้อมูลสนับสนุนธุรกิจสร้างสรรค์ (สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน) โครงการยกระดับศักยภาพการแข่งขันผู้ประกอบการ SME ด้วยทรัพย์สินทางปัญญาและนวัตกรรม (กรมทรัพย์สินทางปัญญา) โครงการยกระดับผู้ประกอบการ SME และผู้ประกอบการชุมชนสู่ผู้ประกอบการที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม (Smart Enterprise) (กรมพัฒนาธุรกิจการค้า) โครงการพัฒนาปัจจัยแวดล้อมที่เอื้อต่อการประกอบธุรกิจ (กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม) โครงการเร่งรัดการจดทะเบียนเครื่องจักรของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (กรมโรงงานอุตสาหกรรม) เป็นต้น และ 2) ด้านการพัฒนาผู้ให้บริการ SME ให้สามารถสนับสนุนการส่งเสริม SME ให้เกิดประสิทธิภาพ เช่น โครงการยกระดับผู้ประกอบการ SME สู่ผู้ประกอบการที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม (Smart Enterprise) (กรมพัฒนาธุรกิจการค้า) โครงการพัฒนาปัจจัยแวดล้อมที่เอื้อต่อการประกอบธุรกิจ (กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม) เป็นต้น นอกจากนี้ ยังมีกิจกรรม โครงการด้านการบริหารจัดการงานส่งเสริม SME ได้แก่ กิจกรรม จัดทำแผนพัฒนาฐานข้อมูลและสนับสนุนการดำเนินงานตามแผนการส่งเสริม SME (กองทุนส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม) เป็นต้น ซึ่งกิจกรรมแผนงานโครงการจะเป็นไปเพื่อให้ SME มีความเข้มแข็งมากขึ้นซึ่งสามารถดำเนินการได้เพื่อให้เกิดคุณภาพทั้งในระดับปัจจุบันนำเข้า กระบวนการ สู่มูลผลผลิต

จากข้อมูลแผนงานโครงการตามแผนบูรณาการการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 พบว่า แนวทางการพัฒนาปัจจัยแวดล้อมที่เอื้อต่อการประกอบธุรกิจเพื่อการส่งเสริม SME (Ecosystem) ได้รับการจัดสรรงบประมาณเป็นมูลค่า 91.47 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 5.35 ของงบประมาณทั้งหมด

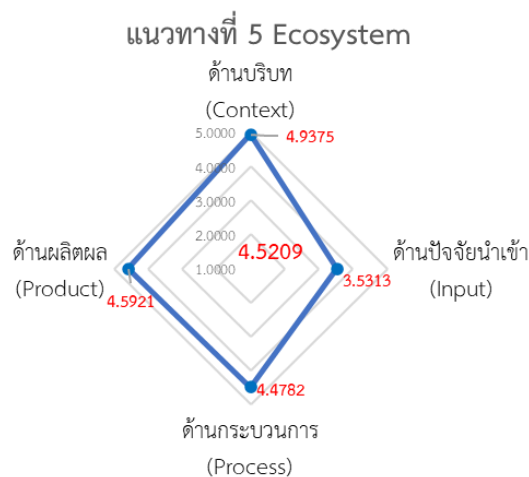

แผนภาพที่ 5.45 สัดส่วนการจัดสรรงบประมาณปี 2563 สำหรับการพัฒนาปัจจัยแวดล้อมที่เอื้อต่อการประกอบธุรกิจเพื่อการส่งเสริม SME (Ecosystem)

สำหรับหน่วยงานที่ร่วมสนับสนุนและผลักดันแนวทางการพัฒนาปัจจัยแวดล้อมที่เอื้อต่อการประกอบธุรกิจเพื่อการส่งเสริม SME (Ecosystem) ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 มีจำนวน 4 หน่วยงาน ได้แก่ กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจสร้างสรรค์ (องค์การมหาชน) และสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (ได้รับจัดสรรงบประมาณผ่านกองทุนและเงินทุนหมุนเวียน)

❖ สรุปผลการประเมินแผนงานโครงการ

จากการประเมินผลการดำเนินงานแผนงานโครงการตามแนวทางการพัฒนาปัจจัยแวดล้อมที่เอื้อต่อการประกอบธุรกิจเพื่อการส่งเสริม SME (Ecosystem) พบว่า มีผลการประเมินแผนงานโครงการปี 2563 อยู่ในระดับดี โดยมีผลคะแนนเฉลี่ยที่ระดับ 4.5209 ดังแสดงในแผนภาพที่ 5.46

แผนภาพที่ 5.46 ผลคะแนนการประเมินแผนงานโครงการตามแนวทางการพัฒนาปัจจัยแวดล้อมที่เอื้อต่อการประกอบธุรกิจเพื่อการส่งเสริม SME (Ecosystem) ปี 2563

ทั้งนี้ เมื่อพิจารณามิติการประเมินรายด้าน พบว่า ในภาพรวมโครงการตามแนวการพัฒนาปัจจัยแวดล้อมที่เอื้อต่อการประกอบธุรกิจเพื่อการส่งเสริม SME (Ecosystem) ปี 2563 มีผลคะแนนการติดตามความก้าวหน้าด้านบริบทโครงการ (Context) สูงสุด โดยมีผลคะแนนเฉลี่ยที่ระดับ 4.9375 หรืออยู่ในระดับดีมาก รองลงมา ได้แก่ ด้านผลิตภัณฑ์ (Product) ด้านกระบวนการ (Process) และด้านปัจจัยนำเข้า (Input) ซึ่งมีผลคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.5921 4.4782 และ 3.5313 หรืออยู่ในระดับดีมาก ดี และ ตามลำดับ สำหรับผลการดำเนินงานในแต่ละมิติ มีรายละเอียดดังนี้

5.1 ผลการวิเคราะห์ความเหมาะสมของโครงการ (Context) (ความสอดคล้องเชื่อมโยงกับแนวทางหรือกลยุทธ์การดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ประเทศ)

จากแผนงานโครงการการพัฒนาปัจจัยแวดล้อมที่เอื้อต่อการประกอบธุรกิจเพื่อการส่งเสริม SME (Ecosystem) เมื่อวิเคราะห์ความสอดคล้องเชื่อมโยงโดยภาพรวม สามารถสรุปความสอดคล้องเชื่อมโยงกับแผนยุทธศาสตร์และนโยบายของประเทศในประเด็นยุทธศาสตร์หลักและยุทธศาสตร์ร่วมสำคัญ ดังนี้

❖ ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี

จากการศึกษาวิเคราะห์กิจกรรมโครงการด้านการพัฒนาปัจจัยแวดล้อมที่เอื้อต่อการประกอบธุรกิจเพื่อการส่งเสริม SME (Ecosystem) พบว่ามีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ในประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 การสร้างความสามารถในการแข่งขัน ในประเด็นการสร้างปัจจัยแวดล้อมในการสร้างสังคมผู้ประกอบการ และการวางรากฐานที่แข็งแกร่ง และโครงสร้างพื้นฐาน เพื่อสนับสนุนการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน ซึ่งมีแนวทางที่เกี่ยวข้องในการผลักดันผ่านแผนบูรณาการส่งเสริม SME คือ การขยายความร่วมมือทางการค้า และการลงทุนกับมิตรประเทศ และแสวงหาตลาดใหม่สำหรับสินค้าและบริการของไทย ส่งเสริมการลงทุนไทยในต่างประเทศของผู้ประกอบการไทยเพื่อสร้างผลตอบแทนจากเงินทุน และองค์ความรู้และเทคโนโลยีในสาขาการผลิตและบริการที่ไทยมีขีดความสามารถโดดเด่น และสนับสนุนการพัฒนาประเทศไทยไปสู่การเป็นชาติการค้า รวมทั้งการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากเพื่อสร้างระบบเศรษฐกิจชุมชนท้องถิ่น ให้สามารถพึ่งตนเอง ช่วยเหลือ เอื้อเฟื้อซึ่งกันและกัน มีคุณธรรม และเป็นระบบเศรษฐกิจที่เอื้อให้เกิดการพัฒนาในด้านอื่นๆ ในพื้นที่ทั้งเศรษฐกิจ สังคม ชุมชน วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติอย่างเข้มแข็งและยั่งยืน จะนำไปสู่การลดความเหลื่อมล้ำ สร้างเศรษฐกิจชุมชนให้เข้มแข็ง ประชาชนมีความสุข และมีรายได้เพิ่มขึ้น

❖ ความสอดคล้องกับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น “ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่ (พ.ศ. 2561 - 2580)”

จากการศึกษาข้อมูล พบว่า การดำเนินกิจกรรม/โครงการด้านการพัฒนาปัจจัยแวดล้อมที่เอื้อต่อการประกอบธุรกิจเพื่อการส่งเสริม SME (Ecosystem) มีความสอดคล้องกับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ในเรื่องแผนย่อยการสร้างระบบนิเวศที่เอื้อต่อการดำเนินธุรกิจผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่ ซึ่งมีแนวทางพัฒนาปัจจัยแวดล้อมที่เอื้อต่อการสนับสนุนและเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินธุรกิจ เช่น ส่งเสริมการเข้าถึงและการใช้ประโยชน์จากฐานข้อมูลในการสร้างโอกาสให้ภาคธุรกิจ โดยพัฒนาระบบฐานข้อมูลเกี่ยวกับองค์ความรู้ สถิติ ผลการวิจัยและพัฒนา ทรัพย์สินทางปัญญา การตลาด และนวัตกรรม สร้างความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคการศึกษา และสถาบันวิชาการ ทั้งในและระหว่างประเทศ ในการส่งเสริมและพัฒนาผู้ประกอบการ และยกระดับบริการและโครงสร้างพื้นฐานทางคุณภาพ ดำเนินการเชิงรุกเพื่อแก้จุดอ่อน และเสริมสร้างจุดแข็งของระบบนวัตกรรมไทย เป็นต้น

❖ ความสอดคล้องกับแผนปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ

จากการศึกษาข้อมูล พบว่า การดำเนินกิจกรรม/โครงการด้านการพัฒนาปัจจัยแวดล้อมที่เอื้อต่อการประกอบธุรกิจเพื่อการส่งเสริม SME (Ecosystem) สอดคล้องกับแผนปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจในหัวข้อดังต่อไปนี้

▪ หัวข้อที่ 1 คือ การปฏิรูปด้านความสามารถในการแข่งขัน

หัวข้อย่อย 1.3 : ระบบนิเวศด้านวิจัยพัฒนาและนวัตกรรม (R&D, Innovation Ecosystem)

- เรื่องและประเด็นการปฏิรูปที่ 1 : การจัดตั้งศูนย์กลางการวิจัยและพัฒนา ซึ่งมีเป้าหมายในการจัดตั้งศูนย์วิจัยและพัฒนาเพื่อดูแลการวางกลยุทธ์และจัดสรรงบประมาณการวิจัยพัฒนาของ ประเทศให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศและช่วยผลักดันการสร้างมูลค่าทางธุรกิจของสิทธิบัตรจากงานวิจัย รวมถึงจัดทำประเด็นที่สำคัญต่อการพัฒนาการวิจัยตามแผนยุทธศาสตร์ เช่น เรื่องกฎหมาย เรื่องทักษะ เรื่องมาตรการจูงใจ และมีหน้าที่ทำงานร่วมกับกระทรวงและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการผลักดันให้เรื่องต่างๆ เหล่านี้อำนวยความสะดวกต่อการพัฒนาการวิจัย ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งเอื้อประโยชน์ต่อ SME ในประเทศไทย
- เรื่องและประเด็นการปฏิรูปที่ 2 : การปฏิรูปกรมทรัพย์สินทางปัญญาให้ดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งจะส่งผลดีต่อผู้ประกอบการ SME ในเรื่องของการส่งเสริมสภาพแวดล้อมให้เกิดนวัตกรรมใหม่ๆ

❖ ความสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12

เมื่อพิจารณาแผนงานโครงการโดยรวมพบที่มีความสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 ดังนี้

▪ ยุทธศาสตร์หลัก : ยุทธศาสตร์ที่ 3 การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน เป็นยุทธศาสตร์หลักที่มีความเชื่อมโยงกับเป้าหมายในการยกระดับและเพิ่มขีดความสามารถของ SME โดยตรง โดยมีการกำหนดเป้าหมายวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีบทบาทต่อระบบเศรษฐกิจเพิ่มขึ้น โดยพิจารณาจากสัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศทั้งประเทศเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 45 เมื่อสิ้นสุดแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาการดำเนินกิจกรรม โครงการด้านการสร้างและพัฒนาวิสาหกิจเริ่มต้นและผู้ประกอบการรายใหม่ พบว่ามีความสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาภายใต้ยุทธศาสตร์ที่ 3 ของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน

ข้อ 3.2 การเสริมสร้างและพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของการผลิตและบริการ

- ข้อ 3.2.2 การพัฒนาภาคอุตสาหกรรม

ข้อ 1) ส่งเสริมการสร้างและพัฒนาตลาดสำหรับสินค้าที่มีคุณภาพ โดยเฉพาะตลาดในประเทศโดยสนับสนุนการจัดซื้อวัตถุดิบและสินค้าที่ผลิตภายในประเทศที่มีมาตรฐาน ควบคู่กับการยกระดับมาตรฐานบังคับขั้นพื้นฐานทั้งสินค้าที่ผลิตภายในประเทศและสินค้านำเข้าเพื่อสร้างปัจจัยแวดล้อมทางธุรกิจให้เกิดการแข่งขันที่เป็นธรรมและสร้างแรงจูงใจให้ผู้ประกอบการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานของสินค้า พร้อมทั้งมุ่งพัฒนาความรู้ความเข้าใจของผู้บริโภคในประเทศในการให้ความสำคัญกับการบริโภคสินค้าที่มีคุณภาพมาตรฐานมากขึ้น ขณะเดียวกันต้อง

มุ่งสนับสนุนให้ผู้ประกอบการยกระดับการผลิตสินค้าให้มีคุณภาพและมาตรฐานที่เป็นที่ยอมรับในระดับสากลมากขึ้นเพื่อให้สามารถเข้าสู่ตลาดสินค้าที่มีมูลค่าเพิ่มสูงมากขึ้น เช่น สินค้าอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ สินค้าสำหรับกลุ่มเฉพาะ เช่น กลุ่มผู้สูงอายุ กลุ่มที่ให้ความสำคัญกับสุขภาพ/สิ่งแวดล้อม สินค้าที่รองรับวิถีชีวิตของคนรุ่นใหม่และกลุ่มผู้บริโภคที่มีกำลังซื้อสูง เป็นต้น เช่น โครงการฐานข้อมูลสนับสนุนธุรกิจสร้างสรรค์ (สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน)) และโครงการยกระดับศักยภาพการแข่งขันผู้ประกอบการ SME ด้วยทรัพย์สินทางปัญญาและนวัตกรรม (กรมทรัพย์สินทางปัญญา) เป็นต้น

- **ข้อ 3.2.4 การพัฒนาภาคการค้าและการลงทุน**

ข้อ 4) ส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดย (1) สร้างผู้ประกอบการใหม่ที่มีจิตวิญญาณในการเป็นผู้ประกอบการที่มีทักษะในการทำธุรกิจ รู้จักใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการผลิตการจัดการ การขาย หรือเป็น Smart SME และพัฒนาความเข้มแข็งของชุมชนเพื่อการพึ่งตนเอง โดยสนับสนุนการจัดตั้งวิสาหกิจชุมชนตามความพร้อมและศักยภาพในแต่ละพื้นที่ รวมทั้งส่งเสริมให้มีการกำหนดหลักสูตรที่เกี่ยวกับทักษะการเป็นผู้ประกอบการทั้งในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับอุดมศึกษา และสายอาชีพให้มีความรู้ความเข้าใจในการเริ่มต้นธุรกิจ และตระหนักถึงแนวโน้มการทำธุรกิจสีเขียว ตลอดจนการสร้างสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาให้เอื้อต่อการเรียนรู้และกระตุ้นการเป็นผู้ประกอบการ (2) สร้างสังคมผู้ประกอบการโดยสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการทำธุรกิจทั้งในเรื่องการเข้าถึงข้อมูลด้านธุรกิจและสิทธิประโยชน์ แหล่งเงินทุน นวัตกรรมสำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการจัดการและการตลาด รวมทั้งกำหนดมาตรการสนับสนุนให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีการจดทะเบียนธุรกิจตามกฎหมาย และพัฒนากลไกสนับสนุนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ในการสร้างขีดความสามารถของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้เติบโตและแข่งขันได้และ (3) ส่งเสริมการรวมกลุ่มเป็นคลัสเตอร์ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในลักษณะห่วงโซ่มูลค่าและการเชื่อมโยงกับธุรกิจขนาดใหญ่ รวมทั้งการสร้างโอกาสในการดำเนินธุรกิจในต่างประเทศโดยการกำหนดนโยบาย/มาตรการเพื่อจูงใจให้บริษัทขนาดใหญ่ที่มีการค้าและการลงทุนในต่างประเทศเป็นผู้สนับสนุนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้สามารถเข้าสู่ตลาดต่างประเทศและห่วงโซ่การผลิตของโลก ตลอดจนส่งเสริมบทบาทของภาคเอกชนให้มีส่วนร่วมในการพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม สร้างสังคมผู้ประกอบการโดยสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการทำธุรกิจทั้งในเรื่องการเข้าถึงข้อมูลด้านธุรกิจและสิทธิประโยชน์ แหล่งเงินทุน นวัตกรรมสำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการจัดการและการตลาด รวมทั้งกำหนดมาตรการสนับสนุนให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีการจดทะเบียนธุรกิจตามกฎหมาย และพัฒนากลไกสนับสนุน

วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ในการสร้างขีดความสามารถของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้เติบโตและ แข่งขันได้

ข้อ 7) พัฒนาระบบทรัพย์สินทางปัญญา โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาระบบ คຸ້ມครองทรัพย์สินทางปัญญาให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล การเพิ่ม ประสิทธิภาพของระบบการตรวจสอบและจดทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญา การส่งเสริมการจดทะเบียนและใช้ผลงานสร้างสรรค์ด้านนวัตกรรมและทรัพย์สิน ทางปัญญาเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าและบริการ พร้อมทั้งสนับสนุน การสร้างตลาดกลางทรัพย์สินทางปัญญา และพัฒนาระบบฐานข้อมูลทรัพย์สิน ทางปัญญาของไทยเพื่อให้ นักวิจัยและผู้ประกอบการสามารถนำทรัพย์สินทาง ปัญญาที่หมดอายุไปพัฒนาต่อยอดและใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ได้มากขึ้น นอกจากนี้ ควรมีการดำเนินการอย่างแข็งขันในการป้องกันและปราบปรามการ ละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาโดยบูรณาการการทำงานร่วมกันของหน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง ควบคู่กับการสร้างจิตสำนึกการใช้สินค้าที่มีลิขสิทธิ์ถูกกฎหมาย เช่น โครงการยกระดับศักยภาพการแข่งขันผู้ประกอบการ SME ด้วยทรัพย์สินทาง ปัญญาและนวัตกรรม (กรมทรัพย์สินทางปัญญา) โครงการฐานข้อมูลสนับสนุน ธุรกิจสร้างสรรค์ (สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน)) โครงการเร่งรัดการจดทะเบียนเครื่องหมายของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (กรมโรงงานอุตสาหกรรม) และกิจกรรมพัฒนาศูนย์สนับสนุนและช่วยเหลือ SME และศูนย์บริการธุรกิจอุตสาหกรรม (กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม) เป็นต้น

- **ยุทธศาสตร์ร่วม :** เมื่อพิจารณาการดำเนินกิจกรรม โครงการด้านการพัฒนาปัจจัยแวดล้อมที่ เอื้อต่อการประกอบธุรกิจเพื่อการส่งเสริม SME (Ecosystem) พบว่า มีความเชื่อมโยงกับ ยุทธศาสตร์ที่ 7 การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์ และยุทธศาสตร์ที่ 8 การพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม ของแผนพัฒนา ฉบับที่ 12 ซึ่งเป็น ยุทธศาสตร์ร่วมที่มีส่วนในการเสริมกลยุทธการส่งเสริม SME โดยมีความสอดคล้องกับแนวทาง การพัฒนาภายใต้ยุทธศาสตร์ที่ 7 และยุทธศาสตร์ที่ 8 ของแผนพัฒนา ฉบับที่ 12 ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 7 การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์

ข้อ 3.3 การพัฒนาระบบโลจิสติกส์

- ข้อ 3.3.4 บริหารจัดการระบบติดตามประเมินผลการพัฒนาระบบโลจิสติกส์ของประเทศ โดยเน้นการติดตามประเมินผลการดำเนินงานของหน่วยงานตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา ระบบโลจิสติกส์ติดตามการเปลี่ยนแปลงด้านข้อตกลงและความร่วมมือระหว่างประเทศทั้ง ระดับทวิภาคี พหุภาคีในภูมิภาคและนานาชาติที่มีผลกระทบต่อการพัฒนาโลจิสติกส์ อาทิ ความตกลงด้านการอำนวยความสะดวกทางการค้าขององค์การการค้าโลก (WTO Trade Facilitation Agreement) และข้อตกลงหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจภาคพื้นแปซิฟิก (Trans-Pacific Partnership: TPP) เพื่อเป็นข้อมูลสำคัญในการเตรียมการปรับปรุงและวางแผนการ พัฒนา รวมทั้งการจัดทำฐานข้อมูลและระบบตัวชี้วัดที่มีประสิทธิภาพ อาทิ ฐานข้อมูล อุตสาหกรรมโลจิสติกส์ด้านการเกษตร อุตสาหกรรม หรือพาณิชย์

ข้อ 3.5 การพัฒนาเศรษฐกิจดิจิทัล

- ข้อ 3.5.5 ปรับปรุงกฎ ระเบียบ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดการส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนากิจการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของประเทศ และสนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจดิจิทัล อาทิ กฎหมายพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ที่ทันสมัย การกำหนดมาตรฐานระบบตรวจสอบยืนยันตัวตนทางออนไลน์ระเบียบการใช้สิทธิแห่งทางในการพัฒนาและขยายโครงสร้างพื้นฐานโทรคมนาคม รวมทั้งการจัดตั้งองค์กรภาคเอกชนในรูปแบบสภาวิชาชีพดิจิทัล เพื่อเป็นกลไกในการพัฒนาอุตสาหกรรมดิจิทัลในส่วนของภาคเอกชนที่เชื่อมโยงกับภาครัฐ

ยุทธศาสตร์ที่ 8 การพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม

ข้อ 3.1 เร่งส่งเสริมการลงทุนวิจัยและพัฒนาและผลักดันสู่การใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์และเชิงสังคม

- ข้อ 3.1.6 เสริมสร้างระบบการบริหารจัดการทรัพย์สินทางปัญญาที่มีประสิทธิภาพ สอดคล้องมาตรฐานสากล สามารถนำไปสู่การสร้างคุณค่าและมูลค่าเพิ่มได้ รวมถึงมีฐานข้อมูลทรัพย์สินทางปัญญาที่สะดวกต่อการเข้าถึง ใช้งานง่าย และสืบค้นได้ทั่วโลก เพื่อประกอบการวิเคราะห์และติดตามเทคโนโลยี

ข้อ 3.2 พัฒนาผู้ประกอบการให้เป็นผู้ประกอบการทางเทคโนโลยี

- ข้อ 3.2.4 สร้างบรรยากาศและสถานะที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้และพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ลงสู่พื้นที่และชุมชน ทั้งการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ การจัดให้มีเวทีหรือช่องทางการพัฒนาและแสดงออกของนักคิดและนักสร้างสรรค์ และเสริมสร้างต้นแบบที่เหมาะสม รวมทั้งเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผลงานนวัตกรรมและตัวอย่างความสำเร็จในวงกว้างอย่างต่อเนื่อง โดยมุ่งให้มีการนำไปใช้ประโยชน์อย่างเป็นรูปธรรม
- ข้อ 3.2.5 หนุนรงค์ปลูกฝังวัฒนธรรมการวิจัยและค่านิยมการเคารพสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา รวมทั้งวิธีคิดของคนในสังคมให้ใช้หลักตรรกะในการตัดสินใจ ผ่านทางสื่อและกิจกรรมต่างๆ รวมทั้งมีกลไกส่งเสริมการดำเนินงานให้ความรู้และบริการทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอย่างทั่วถึงในทุกพื้นที่

❖ ความเชื่อมโยงสอดคล้องกับแผนพัฒนาภาค พ.ศ. 2560 - 2565 ฉบับทบทวน (กรกฎาคม 2562)

โครงการด้านการพัฒนาปัจจัยแวดล้อมที่เอื้อต่อการประกอบธุรกิจเพื่อการส่งเสริม SME (Ecosystem) มีความสอดคล้องกับแผนพัฒนาภาค พ.ศ. 2560-2565 ในเรื่องของการพัฒนาสภาพเศรษฐกิจและรายได้ของประชาชน ในภาคอุตสาหกรรม การเกษตร และการท่องเที่ยว ในทุกภาคของประเทศไทย เช่น ในภาคเหนือ มีแผนในการพัฒนาผู้ประกอบการและบุคลากรให้มีความรู้ มีทักษะฝีมือ เข้าถึงข้อมูลกฎระเบียบการดำเนินธุรกิจ ในธุรกิจระดับภูมิภาค และสากล รวมถึงเงื่อนไขทางด้านสิ่งแวดล้อมและมนุษยธรรมที่ถูกนำมาเป็นข้อกีดกันทางการค้า ซึ่งช่วยให้ผู้ประกอบการ SME ดำเนินธุรกิจได้สะดวกมากขึ้น การพัฒนาระบบขนส่งมวลชน (Monorail) ในจังหวัดภูเก็ต พัฒนาระบบเทคโนโลยีต่างๆ ให้ทันสมัย การรักษาสภาพแวดล้อมและการใช้พลังงานทดแทน การพัฒนาระบบข้อมูลการแจ้งเตือนแบบ real

time อาทิ การจราจร ปริมาณน้ำ การเตือนภัย ภัยพิบัติ การใช้ระบบการจราจรอัจฉริยะ การพัฒนา
โครงข่ายการคมนาคมให้เชื่อมโยงทุกรูปแบบ และการบูรณาการเชื่อมโยง CCTV การพัฒนาและ
เพิ่มประสิทธิภาพระบบการกำจัดขยะและน้ำเสีย ซึ่งเป็นการเอื้อต่อการประกอบธุรกิจท่องเที่ยว เป็นต้น

❖ **ความสอดคล้องกับแผนการส่งเสริม SME ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2560 – 2564)**

จากการวิเคราะห์กลยุทธ์และแนวทางการดำเนินงานตามแผนการส่งเสริม SME ฉบับที่ 4
(พ.ศ. 2560 – 2564) พบว่าแผนงานโครงการพัฒนาปัจจัยแวดล้อมที่เอื้อต่อการประกอบธุรกิจเพื่อการส่งเสริม
SME (Ecosystem) มีความสอดคล้องกับ

ยุทธศาสตร์ที่ 3 พัฒนากลไกเพื่อขับเคลื่อนการส่งเสริม SME อย่างเป็นระบบ เนื่องจากมี
กิจกรรมแผนงานที่เป็นการยกระดับการพัฒนามาตรฐานให้ SME มีประสิทธิภาพ รวมทั้งการสร้างระบบ
ติดตามและประเมินศักยภาพ SME

❖ **ความสอดคล้องกับแผนปฏิบัติการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ. 2562-
2564 ที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา**

แผนปฏิบัติการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา
ปี 2562-2564 ก็ได้ระบุไว้เป็นไปตามยุทธศาสตร์และแผนการดำเนินงานเช่นเดียวกับแผนการส่งเสริม SME
ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2560 – 2564) และจากการศึกษาวิเคราะห์รายละเอียดเป้าประสงค์ กลยุทธ์ การดำเนินการแล้ว
พบว่า การส่งเสริมและพัฒนา SME ตามแผนบูรณาการฯ เป็นเพียงส่วนหนึ่งของแผนการส่งเสริม SME
ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2560 – 2564) เนื่องจากแผนการส่งเสริม SME ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2560 – 2564) จะเป็น
แผนภาพรวมของประเทศ ซึ่งการดำเนินการสามารถขับเคลื่อนผ่านงบประมาณหลายช่องทางทั้งงบบูรณาการ
งบยุทธศาสตร์ งบพื้นที่ การสนับสนุนของสถาบันการเงิน การสนับสนุนของภาครัฐ มหาวิทยาลัย รัฐวิสาหกิจ
ภาคเอกชน ดังนั้น เมื่อพิจารณาวิเคราะห์ความสอดคล้องเชื่อมโยงของแผนงานโครงการภายใต้บูรณาการฯ
กับแผนดังกล่าวจากล่างขึ้นบน (Bottom-up) พบว่ามีความสอดคล้องเชื่อมโยง อย่างไรก็ตาม มีข้อสังเกตว่า
ค่าเป้าหมาย GDP ของประเทศมีการปรับลดทุกปี ในขณะที่ค่าเป้าหมาย GDP ของแผนการส่งเสริม SME ฉบับที่ 4
(พ.ศ. 2560 – 2564) มีค่าเท่าเดิม จึงควรมีการทบทวนค่าเป้าหมายอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้การถ่ายทอด
ค่าเป้าหมายจากแผนการส่งเสริม SME ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2560 – 2564) ไปสู่แผนปฏิบัติการการส่งเสริมวิสาหกิจ
ขนาดกลางและขนาดย่อมมีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้น

กล่าวโดยสรุป คือ การดำเนินการตามแผนงานโครงการพัฒนาปัจจัยแวดล้อมที่เอื้อต่อการ
ประกอบธุรกิจเพื่อการส่งเสริม SME (Ecosystem) มีความสอดคล้องเชื่อมโยงกับทั้งยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี
แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น “ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่
(พ.ศ. 2561 - 2580)” แผนปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12
แผนพัฒนาภาค พ.ศ. 2560 - 2565 ฉบับทบทวน (ธันวาคม 2562) แผนการส่งเสริม SME ฉบับที่ 4 (พ.ศ.
2560 – 2564) แผนปฏิบัติการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ. 2562 – 2563 และยุทธศาสตร์
การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. 2563

❖ ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. 2563

การจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 เป็นการจัดสรรงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ให้สอดคล้องกับร่างกรอบยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติแผนการปฏิรูปประเทศ ทิศทางและกรอบยุทธศาสตร์ของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2561 - 2564) นโยบายสำคัญและนโยบายเร่งด่วนของรัฐบาล เพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานของรัฐบาลได้อย่างต่อเนื่องและเกิดผลอย่างเป็นรูปธรรมควบคู่ไปกับการสร้างเสถียรภาพในทุกมิติ โดยยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. 2563 ได้กำหนดไว้ 6 ยุทธศาสตร์ เมื่อพิจารณารายละเอียดในแผนงานโครงการภายใต้แผนบูรณาการฯ พบว่า มีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ที่ 2 ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน หัวข้อที่ 2.6 การพัฒนาเศรษฐกิจบนพื้นฐานผู้ประกอบการยุคใหม่และวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 2 ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน

หัวข้อที่ 2.6 การพัฒนาเศรษฐกิจบนพื้นฐานผู้ประกอบการยุคใหม่และวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

เป้าหมาย

- ผู้ประกอบการในทุกระดับเป็นผู้ประกอบการยุคใหม่ที่มีบทบาทต่อระบบเศรษฐกิจเพิ่มมากขึ้น **ตัวชี้วัด**
- สัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 44 ภายในปี 2565

นโยบายการจัดสรรงบประมาณ

2.6.1 สนับสนุนการจัดหาแหล่งเงินทุน สนับสนุนการพัฒนาผลิตภัณฑ์ทางการเงินและการบริหารความเสี่ยงเพื่อตอบสนองความต้องการที่เหมาะสมกับแต่ละกลุ่ม พัฒนาระบบประเมินมูลค่าทรัพย์สินในรูปแบบต่างๆ เพื่อใช้เป็นหลักประกันทางธุรกิจ พัฒนาระบบการประเมินความน่าเชื่อถือทางเครดิต และระบบการรู้จักลูกค้าที่สะดวกขึ้น สนับสนุนให้ทุกภาคส่วนสามารถเข้าถึงบริการทางการเงินด้วยต้นทุนที่เหมาะสม พัฒนาระบบเตือนภัยทางด้านเศรษฐกิจ การเงิน และการค้า ให้ทันต่อความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี นวัตกรรม การเคลื่อนย้ายทุนและแรงงาน และรูปแบบการค้า

2.6.2 สนับสนุนผู้ประกอบการ โดยให้ความสำคัญกับการผลิตโดยใช้การตลาดนำ การนำพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในการประกอบธุรกิจ พัฒนาแผนกลยุทธ์การเข้าถึงตลาดใหญ่ที่มีศักยภาพ สร้างและพัฒนาตลาดในประเทศสำหรับสินค้าที่มีคุณภาพมาตรฐานและสินค้าสำหรับกลุ่มเฉพาะ ตลอดจนพัฒนาปัจจัยสนับสนุนเพื่อส่งเสริมการลงทุนในประเทศและการลงทุนของคนไทยในต่างประเทศ

2.6.3 พัฒนาระบบฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับองค์ความรู้ สถิติ ผลการวิจัยและพัฒนา ทรัพย์สินทางปัญญา การตลาดและนวัตกรรมให้เป็นปัจจุบัน บูรณาการและต่อเนื่อง สนับสนุนการสร้างและพัฒนาแพลตฟอร์มที่สอดคล้องกับศักยภาพและความต้องการของผู้ประกอบการ ส่งเสริมการพัฒนาองค์ความรู้ด้านการจัดการฐานข้อมูลและยกระดับทักษะความรู้ให้กับผู้ประกอบการเพื่อพัฒนาระบบฐานข้อมูลของธุรกิจให้สามารถเชื่อมโยงและใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีและนวัตกรรมสมัยใหม่

2.6.4 สนับสนุนการปรับปรุงและพัฒนากลไกการขับเคลื่อนภาครัฐ เพื่อพัฒนาการให้บริการและอำนวยความสะดวกทางการค้า การลงทุน และการดำเนินธุรกิจด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล สนับสนุนการสร้างความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคการศึกษา และสถาบันวิชาการ ในการส่งเสริมและพัฒนา

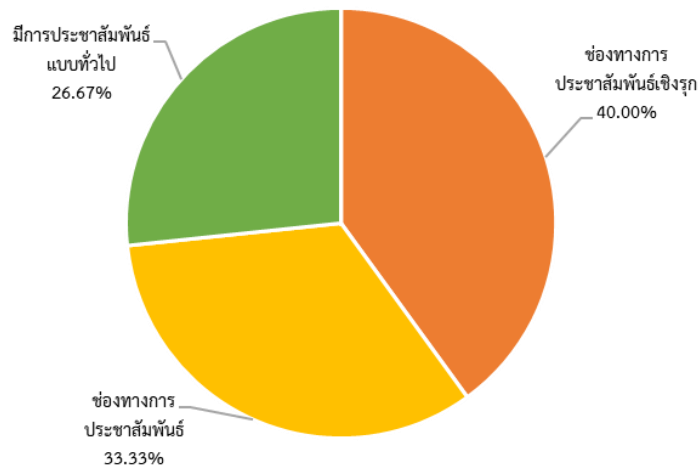
ผู้ประกอบการร่วมกัน สนับสนุนการแข่งขันทางการค้าที่เป็นธรรม ผลักดันการลดอุปสรรคทางการค้า โดยเฉพาะมาตรการที่มีใช้ภาษี ยกย่องบริการและโครงสร้างพื้นฐานทางคุณภาพทั้งในภาคเกษตร อุตสาหกรรม บริการ และการท่องเที่ยว การพัฒนานวัตกรรม ตลอดจนการใช้นวัตกรรมทั้งในภาครัฐและเอกชน การปรับปรุงกฎหมายและระเบียบให้เอื้อต่อการประกอบธุรกิจ และมีการบังคับใช้อย่างเคร่งครัด

2.6.5 สนับสนุนการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาความเป็นผู้ประกอบการ รวมทั้งพัฒนาทักษะพื้นฐานแรงงานที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีดิจิทัล และธุรกิจรูปแบบใหม่ในอนาคต พัฒนาผู้ประกอบการ โดยเฉพาะวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้มีจิตวิญญาณของการเป็นผู้ประกอบการ ยกย่องกระบวนการผลิตและการดำเนินธุรกิจด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม สร้างและพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ให้เป็นเกษตรกรอัจฉริยะ (Smart Farmer) และพัฒนาวิสาหกิจเริ่มต้นให้สามารถนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาสร้างธุรกิจ ตลอดจนส่งเสริมการรวมกลุ่มและสร้างเครือข่ายของผู้ประกอบการในลักษณะห่วงโซ่มูลค่าและการเชื่อมโยงกับธุรกิจขนาดใหญ่ ทั้งในและต่างประเทศให้เข้มแข็ง

5.2 ด้านปัจจัยนำเข้า (Input):

จากผลการประเมินด้านปัจจัยนำเข้า (Input) พบว่าในปี 2563 มีผลคะแนนเฉลี่ยที่ระดับ 3.5313 หรืออยู่ในระดับดี โดยปัจจัยนำเข้าหลักในการบริหารจัดการโครงการที่สำคัญ ได้แก่ กลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วมโครงการ และความรู้ความสามารถของบุคลากรที่บริหารโครงการ โดยมีรายละเอียดดังนี้

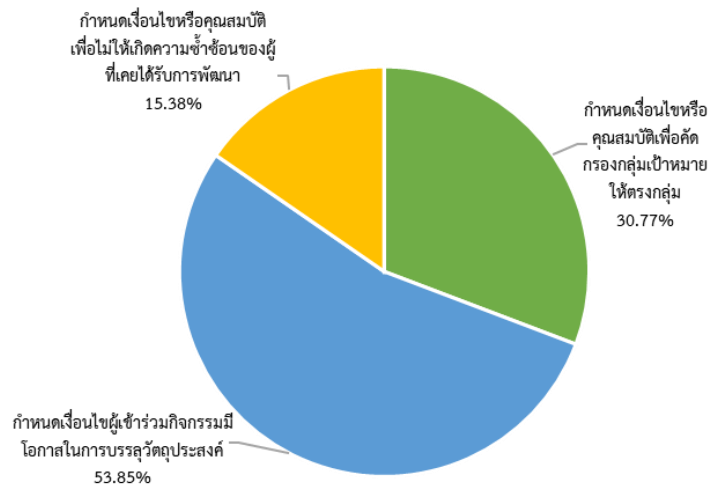
ในด้านการประชาสัมพันธ์ โครงการส่วนใหญ่มีการประชาสัมพันธ์เชิงรุกเพื่อให้เข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย เช่น การประชาสัมพันธ์ผ่านเครือข่ายผู้ประกอบการ การประชาสัมพันธ์ผ่านหน่วยร่วม ที่ปรึกษา เป็นต้น คิดเป็นร้อยละ 40.00 รองลงมาร้อยละ 33.33 ช่องทางประชาสัมพันธ์สามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย และมีการประชาสัมพันธ์แบบทั่วไป เช่น ผ่านทางเว็บไซต์ ร้อยละ 26.67

แผนภาพที่ 5.47 การประชาสัมพันธ์โครงการ

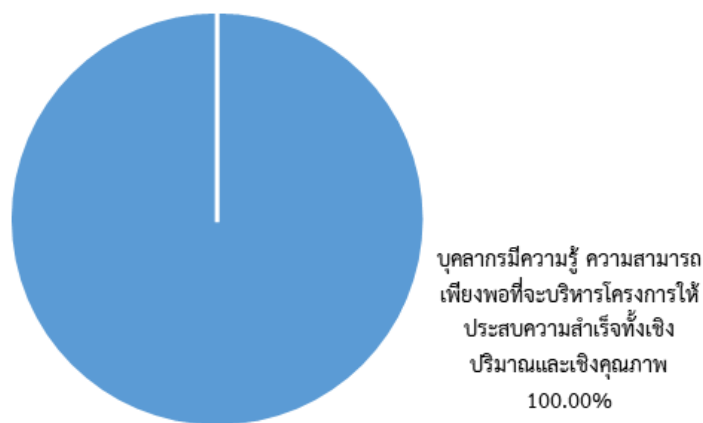
สำหรับกลไกในการคัดกรองผู้ประกอบการ พบว่า โครงการส่วนใหญ่มีการกำหนดเงื่อนไขหรือคุณสมบัติเพื่อให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีโอกาสในการบรรลุวัตถุประสงค์ เช่น มีความพร้อมที่จะดำเนินการในเรื่องที่อบรมหรือพัฒนา มีปัญหาหรือความต้องการ คิดเป็นร้อยละ 53.85 รองลงมา มีการกำหนดเงื่อนไขหรือคุณสมบัติเพื่อคัดกรองกลุ่มเป้าหมายให้ตรงกลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 30.77 และมีการกำหนดเงื่อนไขหรือคุณสมบัติเพื่อไม่ให้เกิดความซ้ำซ้อนของผู้ที่เคยได้รับการอบรมในด้านดังกล่าวแล้ว คิดเป็นร้อยละ 15.38

ตามลำดับ ซึ่งการดำเนินการของหน่วยงานให้ความสำคัญกับการคัดกรองผู้ประกอบการมากขึ้น ทั้งในด้านกลุ่มเป้าหมายสาขาธุรกิจ และศักยภาพหรือความพร้อมที่จะเข้ารับการพัฒนา เนื่องจากที่ผ่านมาหน่วยงานเคยพบว่า ผู้ประกอบการบางรายเมื่อเข้าร่วมการพัฒนาไปกับโครงการแล้วไม่สามารถเข้าร่วมจนจบโครงการ หรือบางรายขาดความพร้อมที่จะนำไปต่อยอด ซึ่งส่งผลกระทบต่อภาพรวมความสำเร็จของโครงการ

แผนภาพที่ 5.48 การคัดกรองผู้ประกอบการเข้าร่วมโครงการ

ในด้านความรู้ความสามารถของบุคลากรที่บริหารโครงการ จากการประเมินพบว่า ผู้รับผิดชอบโครงการทั้งหมดมีความรู้ความสามารถเพียงพอต่อการบริหารโครงการให้ประสบความสำเร็จได้ตามแผนงานที่กำหนด คิดเป็นร้อยละ 100.00

แผนภาพที่ 5.49 สัดส่วนโครงการที่บุคลากรมีความรู้ความสามารถในการบริหารโครงการ

สำหรับปัจจัยนำเข้าด้านงบประมาณ หรือเครื่องมือวัสดุในการประเมินผล มีการสัมภาษณ์ความเพียงพอของงบประมาณ พบว่า หน่วยงานมีการปรับแผนการดำเนินการให้สอดคล้องกับงบประมาณที่ได้รับจัดสรร สำหรับวัสดุอุปกรณ์เครื่องมือ โครงการใช้วัสดุอุปกรณ์สำนักงานโดยทั่วไปในการบริหารโครงการ ส่วนใหญ่ไม่ได้มีการใช้วัสดุอุปกรณ์พิเศษที่กระทบหรือถ้ามีก็มีการจัดซื้อภายใต้โครงการ

5.3 กระบวนการ (Process)

จากผลการประเมินด้านกระบวนการ (Process) พบว่าในปี 2563 มีผลคะแนนเฉลี่ยที่ระดับ 4.4782 หรืออยู่ในระดับดี โดยการประเมินผลมิติกระบวนการ (Process) เป็นการประเมินการบริหารจัดการของหน่วยงานร่วมและความคิดเห็นของกลุ่ม SME ที่มีการสุ่มสำรวจ โดยมีปัจจัยสำคัญสะท้อนความสำเร็จในการบริหารจัดการแผนงานโครงการพัฒนาปัจจัยแวดล้อมที่เอื้อต่อการประกอบธุรกิจเพื่อการส่งเสริม SME (Ecosystem) ดังนี้

▪ การเบิกจ่ายงบประมาณ

จากผลการเบิกจ่ายงบประมาณแผนงานโครงการพัฒนาปัจจัยแวดล้อมที่เอื้อต่อการประกอบธุรกิจเพื่อการส่งเสริม SME (Ecosystem) ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 พบว่ามีผลการเบิกจ่ายดังนี้

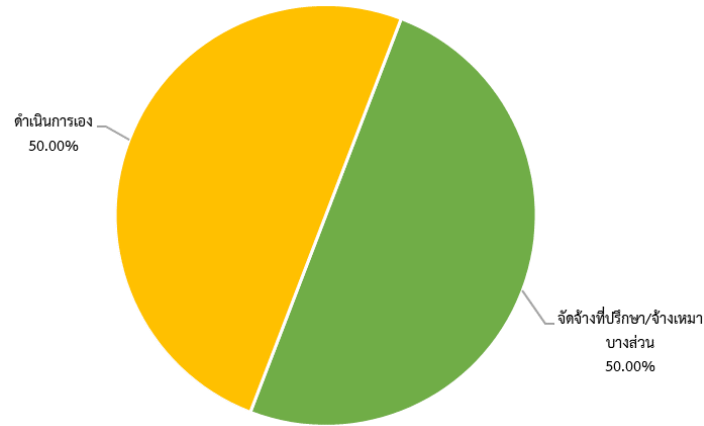
รายการ	มูลค่า (ล้านบาท)
งบประมาณที่ได้รับจัดสรร	91.47
งบประมาณที่ใช้ไป (เบิกจ่าย)	87.64
งบประมาณที่ใช้ไป (ผูกพัน)	3.53
ยอดคงเหลือ	0.31

แผนงานโครงการภายใต้แนวทางการพัฒนาปัจจัยแวดล้อมที่เอื้อต่อการประกอบธุรกิจเพื่อการส่งเสริม SME (Ecosystem) ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 ได้รับการจัดสรรงบประมาณทั้งสิ้น 91.47 ล้านบาท มีผลการเบิกจ่ายรวมผูกพัน 91.17 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 99.67 และมีผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัด จำนวน 363,970 ราย คิดเป็นร้อยละ 129.99 และ 77 ศูนย์ คิดเป็นร้อยละ 85.56

▪ การบริหารโครงการปี 2563

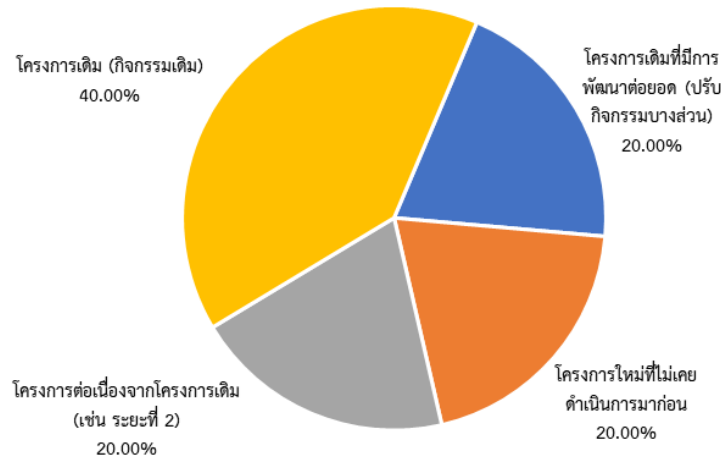
จากการประเมินผลแผนงานโครงการปี 2563 พบว่า โครงการที่ดำเนินการจัดจ้างที่ปรึกษา/จ้างเหมาบางส่วน และดำเนินการเอง คิดเป็นสัดส่วนเท่ากันที่ ร้อยละ 50.00 เนื่องจากหน่วยงานที่รับผิดชอบโครงการส่วนใหญ่มีบุคลากรที่มีความรู้ และความเชี่ยวชาญ อาทิ กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม ซึ่งเป็นหน่วยงานหลักที่ขับเคลื่อนการพัฒนาผู้ประกอบการ SME ขณะที่สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย และสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจสร้างสรรค์ ต่างก็เป็นหน่วยงานที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน และมีฐานองค์ความรู้เป็นของตนเองที่จะนำไปพัฒนาผู้ประกอบการตั้งแต่ระดับพื้นฐานถึงระดับสูง

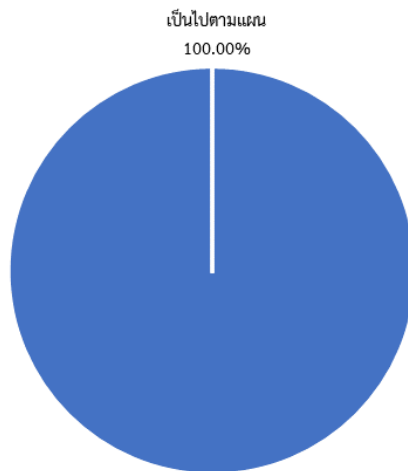
แผนภาพที่ 5.50 ลักษณะการดำเนินโครงการ

โครงการที่ดำเนินการในปี 2563 ส่วนใหญ่เป็นโครงการต่อเนื่องจากโครงการเดิม (กิจกรรมเดิม) ร้อยละ 40.00 รองลงมา เป็นโครงการใหม่ที่ไม่เคยดำเนินการมาก่อน ร้อยละ 20.00 เช่น โครงการพัฒนาศักยภาพของสถานที่ผลิตเครื่องสำอางตามแนวทางการผลิตที่ดีของอาเซียน ของสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย เช่นเดียวกับโครงการต่อเนื่องจากโครงการเดิม (เช่น ระยะที่ 2) และโครงการเดิมที่มีการพัฒนาต่อยอด (ปรับกิจกรรมบางส่วน) มีสัดส่วนเท่ากันที่ร้อยละ 20.00

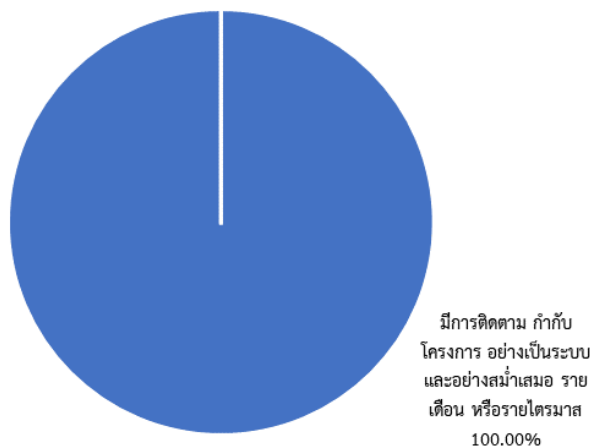
แผนภาพที่ 5.51 ความต่อเนื่องของการดำเนินโครงการ

ในด้านการดำเนินงานตามแผนงาน พบว่า โครงการทั้งหมดสามารถดำเนินการได้ตามแผน แม้ว่าในปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 จะได้รับผลกระทบจากปัจจัยเรื่องของงบประมาณที่ได้รับจัดสรรล่าช้า และสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส COVID-19 แต่หน่วยงานสามารถปรับแผนการดำเนินงานและปรับรูปแบบกิจกรรมให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์ได้ดี

แผนภาพที่ 5.52 การบริหารระยะเวลาโครงการของหน่วยร่วม

และจากการประเมินด้านการกำกับติดตามการดำเนินการแผนงานโครงการ พบว่า หน่วยร่วมทั้งหมด มีการติดตามกำกับโครงการอย่างเป็นระบบและอย่างสม่ำเสมอ เป็นรายเดือนหรือรายไตรมาส เนื่องจากทางหน่วยงานเจ้าภาพแผนบูรณาการได้กำหนดให้หน่วยงานผู้รับผิดชอบโครงการต้องรายงานผลการดำเนินงานผ่านระบบ Data-SME

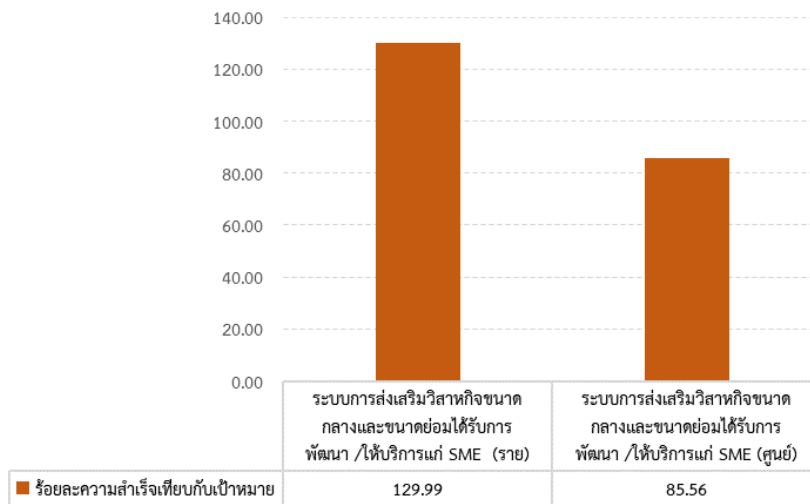
แผนภาพที่ 5.53 การติดตามกำกับโครงการของหน่วยร่วม

5.4 ด้านผลผลิต (Product)

❖ ผลผลิตตามตัวชี้วัดเป้าหมายแต่ละแนวทางที่กำหนดไว้ตามแผนบูรณาการฯ

การดำเนินงานภายใต้แผนงานโครงการพัฒนาปัจจัยแวดล้อมในการส่งเสริม SME ให้เพียงพอ และมีประสิทธิภาพมากขึ้น (Ecosystem) ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 ประกอบด้วยตัวชี้วัด 1 ตัว โดยมีรายละเอียดผลการดำเนินงาน ดังนี้

ตัวชี้วัดที่ 1 : ระบบการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมได้รับการพัฒนา / ให้บริการแก่ SME จำนวน 280,000 ราย และ จำนวน 90 ศูนย์ (ผู้ประกอบการ SME ได้รับการพัฒนาแล้ว จำนวน 363,970 ราย คิดเป็นอัตราร้อยละ 129.99 และ 77 ศูนย์ ได้รับการพัฒนา คิดเป็นอัตราร้อยละ 85.56)

แผนภาพที่ 5.54 ร้อยละความสำเร็จเทียบกับเป้าหมายตัวชี้วัดการดำเนินงาน แผนงานโครงการพัฒนาปัจจัยแวดล้อมในการส่งเสริม SME ให้เพียงพอ และมีประสิทธิภาพมากขึ้น (Ecosystem) ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2563

❖ ผลลัพธ์และผลกระทบจากการดำเนินงาน

จากการที่โครงการได้ดำเนินการพัฒนาระบบฐานข้อมูลบริหารจัดการศูนย์สนับสนุนและช่วยเหลือเอสเอ็มอี (SME Support & Rescue Center: SSRD) ให้สามารถทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ และต่อเนื่อง พัฒนาวิสาหกิจให้มีศักยภาพด้วยนวัตกรรมและเทคโนโลยีและพร้อมเข้าสู่สากลผ่านศูนย์ปฏิรูปอุตสาหกรรม 4.0 เพิ่มระดับความพร้อมของเทคโนโลยีสู่อุตสาหกรรม (Technology Readiness Levels) ของผลงานวิจัยของศูนย์เชี่ยวชาญนวัตกรรมผลิตภัณฑ์สมุนไพร สู่เชิงพาณิชย์ทั้งในและต่างประเทศ นำความรู้ด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรมด้านเทคโนโลยีบรรจุภัณฑ์มาใช้ในการยกระดับคุณภาพมาตรฐานของผู้ประกอบการ SME ให้สามารถพัฒนาบรรจุภัณฑ์ที่สอดคล้องกับตลาดทั้งในประเทศและตลาดต่างประเทศ ได้อย่างยั่งยืน สร้างเครือข่าย นักออกแบบบรรจุภัณฑ์รุ่นใหม่ให้มีศักยภาพในการรับงานบริการออกแบบบรรจุภัณฑ์ ซึ่งสามารถก่อให้เกิดมูลค่าทางเศรษฐกิจ 257.16 ล้านบาท โดยมูลค่าดังกล่าวเกิดจากรายได้/ยอดขายที่เพิ่มขึ้น 203.82 ล้านบาท และเกิดต้นทุนการผลิตที่ลดลง 53.34 ล้านบาท

แผนภาพที่ 5.55 ผลสัมฤทธิ์ของการโครงการพัฒนาปัจจัยแวดล้อมในการส่งเสริม SME ให้เพียงพอ และมีประสิทธิภาพมากขึ้น (Ecosystem)

❖ ข้อเสนอแนะและข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาปรับปรุง

- 1) การดำเนินการของศูนย์ให้บริการข้อมูล SME ที่พยายามจะทำงานเชิงรุกในการขยายเครือข่ายการให้บริการและความช่วยเหลือกับภาคเอกชนในพื้นที่ โดยใช้จุดแข็งของหน่วยงานที่มีศูนย์ในระดับจังหวัดและภูมิภาค ซึ่งสามารถอำนวยความสะดวกในการให้บริการและสนับสนุนเอสเอ็มอีได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ตลอดจนทำให้เกิดการบูรณาการความร่วมมือในการช่วยเหลือสนับสนุนเอสเอ็มอีอย่างเป็นระบบและครบวงจรมากยิ่งขึ้น
- 2) การเชื่อมโยงฐานข้อมูลระหว่างหน่วยงานที่มีภารกิจในการให้การสนับสนุนช่วยเหลือ SME ให้เป็นระบบเดียวกัน ซึ่งจะสามารถสร้างความชัดเจนและความเป็นเอกภาพด้านข้อมูล จะช่วยให้เกิดการใช้ประโยชน์จากฐานข้อมูลดังกล่าว รวมถึงการขับเคลื่อนและส่งผ่านการสนับสนุนช่วยเหลือผู้ประกอบการจากภาครัฐได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น
- 3) กิจกรรมบางส่วนของหน่วยงานไม่สอดคล้องกับภารกิจและความเชี่ยวชาญของหน่วยงาน อาทิ หน่วยงานมีความเชี่ยวชาญและฐานความรู้ในเรื่องวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีขั้นสูง ควรมุ่งเน้นและส่งเสริมการนำความรู้ด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมไปพัฒนาผู้ประกอบการเป็นหลัก แม้ว่าในบางโครงการจำเป็นต้องดำเนินกิจกรรมการพัฒนาให้ครอบคลุมในหลายมิติ เช่น การออกแบบและพัฒนาบรรจุภัณฑ์ต้องมองในมุมของการสร้างแบรนด์ ความต้องการของตลาด หรือความสวยงามในการออกแบบ ซึ่งกิจกรรมในส่วนดังกล่าว หน่วยงานควรหาหน่วยร่วมดำเนินการที่มีภารกิจและความเชี่ยวชาญโดยตรง อาทิ สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจสร้างสรรค์ จะช่วยลดความซ้ำซ้อนของการดำเนินโครงการ และลดการทำงานที่ไม่สอดคล้องกับภารกิจของหน่วยงานลง

บทที่ 6

สรุปผลการประเมินแผนงานบูรณาการฯ เทียบกับยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณ

❖ ยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. 2563

การจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 เป็นการจัดสรรงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ให้สอดคล้องกับร่างกรอบยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติแผนการปฏิรูปประเทศ ทิศทางและกรอบยุทธศาสตร์ของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2561 - 2564) นโยบายสำคัญและนโยบายเร่งด่วนของรัฐบาล เพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานของรัฐบาลได้อย่างต่อเนื่องและเกิดผลอย่างเป็นรูปธรรมควบคู่ไปกับการสร้างเสถียรภาพในทุกมิติ โดยยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. 2563 ได้กำหนดไว้ 6 ยุทธศาสตร์ เมื่อพิจารณารายละเอียดในแผนงานโครงการภายใต้แผนบูรณาการส่งเสริม SME ปี 2563 พบว่ามีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ที่ 2 “ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน” หัวข้อที่ 2.6 “การพัฒนาเศรษฐกิจบนพื้นฐานผู้ประกอบการยุคใหม่และวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม” ซึ่งมีเป้าหมาย คือ ผู้ประกอบการในทุกระดับเป็นผู้ประกอบการยุคใหม่ที่มีบทบาทต่อระบบเศรษฐกิจเพิ่มมากขึ้น และตัวชี้วัด คือ การเพิ่มสัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 44 ภายในปี 2565 ซึ่งยุทธศาสตร์ดังกล่าวได้วางนโยบายในการจัดสรรงบประมาณไว้ดังนี้

1) สนับสนุนการจัดหาแหล่งเงินทุน สนับสนุนการพัฒนาผลิตภัณฑ์ทางการเงินและการบริหารความเสี่ยงเพื่อตอบสนองความต้องการที่เหมาะสมกับแต่ละกลุ่ม พัฒนาระบบประเมินมูลค่าทรัพย์สินในรูปแบบต่างๆ เพื่อใช้เป็นหลักประกันทางธุรกิจ พัฒนาระบบการประเมินความน่าเชื่อถือทางเครดิต และระบบการรู้จักลูกค้าที่สะดวกขึ้น สนับสนุนให้ทุกภาคส่วนสามารถเข้าถึงบริการทางการเงินด้วยต้นทุนที่เหมาะสม พัฒนาระบบเตือนภัยทางด้านเศรษฐกิจ การเงิน และการค้า ให้ทันต่อความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี นวัตกรรม การเคลื่อนย้ายทุนและแรงงาน และรูปแบบการค้า

2) สนับสนุนผู้ประกอบการ โดยให้ความสำคัญกับการผลิตโดยใช้การตลาดนำ การนำพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในการประกอบธุรกิจ พัฒนาแผนกลยุทธ์การเข้าถึงตลาดใหญ่ที่มีศักยภาพ สร้างและพัฒนาตลาดในประเทศสำหรับสินค้าที่มีคุณภาพมาตรฐานและสินค้าสำหรับกลุ่มเฉพาะ ตลอดจนพัฒนาปัจจัยสนับสนุนเพื่อส่งเสริมการลงทุนในประเทศและการลงทุนของคนไทยในต่างประเทศ

3) พัฒนาระบบฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับองค์ความรู้ สถิติ ผลการวิจัยและพัฒนา ทรัพย์สินทางปัญญา การตลาดและนวัตกรรมให้เป็นปัจจุบัน บูรณาการและต่อเนื่อง สนับสนุนการสร้างและพัฒนาแพลตฟอร์มที่สอดคล้องกับศักยภาพและความต้องการของผู้ประกอบการ ส่งเสริมการพัฒนาองค์ความรู้ด้านการจัดการฐานข้อมูลและยกระดับทักษะความรู้ให้กับผู้ประกอบการเพื่อพัฒนาระบบฐานข้อมูลของธุรกิจให้สามารถเชื่อมโยงและใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีและนวัตกรรมสมัยใหม่

4) สนับสนุนการปรับปรุงและพัฒนากลไกการขับเคลื่อนภาครัฐ เพื่อพัฒนาการให้บริการและอำนวยความสะดวกทางการค้า การลงทุน และการดำเนินธุรกิจด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล สนับสนุนการสร้างความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคการศึกษา และสถาบันวิชาการ ในการส่งเสริมและพัฒนา

ผู้ประกอบการร่วมกัน สนับสนุนการแข่งขันทางการค้าที่เป็นธรรม ผลักดันการลดอุปสรรคทางการค้า โดยเฉพาะมาตรการที่มีใช้ภาษี ยกกระตือรือร้นบริการและโครงสร้างพื้นฐานทางคุณภาพทั้งในภาคเกษตร อุตสาหกรรม บริการ และการท่องเที่ยว การพัฒนานวัตกรรม ตลอดจนการใช้นวัตกรรมทั้งในภาครัฐและเอกชน การปรับปรุงกฎหมายและระเบียบให้เอื้อต่อการประกอบธุรกิจ และมีการบังคับใช้อย่างเคร่งครัด

5) สนับสนุนการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาความเป็นผู้ประกอบการ รวมทั้งพัฒนาทักษะพื้นฐาน แรงงานที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีดิจิทัล และธุรกิจรูปแบบใหม่ในอนาคต พัฒนาผู้ประกอบการโดยเฉพาะ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้มีจิตวิญญาณของการเป็นผู้ประกอบการ ยกกระตือรือร้นการผลิตและการดำเนินธุรกิจด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม สร้างและพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ให้เป็นเกษตรกรอัจฉริยะ (Smart Farmer) และพัฒนาวิสาหกิจเริ่มต้นให้สามารถนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาสร้างธุรกิจ ตลอดจน ส่งเสริมการรวมกลุ่มและสร้างเครือข่ายของผู้ประกอบการในลักษณะห่วงโซ่มูลค่าและการเชื่อมโยงกับธุรกิจ ขนาดใหญ่ ทั้งในและต่างประเทศให้เข้มแข็ง

แผนงานบูรณาการพัฒนาผู้ประกอบการ และวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสู่สากล ปีงบประมาณ 2563 ได้รับจัดสรรงบประมาณทั้งสิ้น 1,710.6694 ล้านบาท มีหน่วยร่วมดำเนินงาน ประกอบด้วย 8 กระทรวง 1 รัฐวิสาหกิจ และ 1 กองทุนหมุนเวียน รวม 22 หน่วยงาน โดยหน่วยงานต่างๆ มีส่วนในการขับเคลื่อนเป้าหมายการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. 2563 โดยมี รายละเอียดและข้อสังเกตโดยสรุปดังนี้

ตารางที่ 6.1 สรุปบทบาทการดำเนินงานของหน่วยงานต่างๆ ภายใต้แผนงานบูรณาการในการส่งเสริม SME ปี 2563

หน่วยงาน	งบประมาณที่ได้รับการจัดสรร	บทบาทในการส่งเสริม SME	แผนแม่บท	ตัวชี้วัดตามแผนแม่บท	ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ	
1. กรมโรงงานอุตสาหกรรม	11,508,400	☒ โครงการต้นน้ำ ☐ โครงการกลางน้ำ ☐ โครงการปลายน้ำ ☐ โครงการสนับสนุน Ecosystem	โครงการมุ่งเน้นการดำเนินกิจกรรมด้านการให้คำปรึกษาแนะนำการลงทุนปรับเปลี่ยนเครื่องจักรใหม่ เพื่อเพิ่มศักยภาพทางการแข่งขันในกลุ่มอุตสาหกรรม SME ซึ่งเป็นไปตามยุทธศาสตร์ประเทศและแนวทางของแผนบูรณาการฯ โดยจากการพิจารณาโครงการต่างๆ ในภาพรวมพบว่า การดำเนินการในบางกิจกรรมมีความซ้ำซ้อนกับสถาบันไทย-เยอรมัน ในประเด็นการให้คำปรึกษาแนะนำการปรับเปลี่ยนเครื่องจักร อย่างไรก็ตาม หน่วยงานมีการแนะนำผู้ประกอบการในการยื่นขอสินเชื่อกับสถาบันการเงินต่างๆ เพื่อเอื้อประโยชน์ให้ผู้ประกอบการสามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้ง่ายขึ้น	1. แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 - 2580) “ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่” ☒ การสร้างความเข้มแข็งผู้ประกอบการ อัจฉริยะ ☒ การสร้างโอกาสเข้าถึงบริการทางการเงิน ☐ การสร้างโอกาสเข้าถึงตลาด ☐ การสร้างระบบนิเวศที่เอื้อต่อการดำเนินธุรกิจของผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่ 2. ยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี 2563 “2.6 การพัฒนาเศรษฐกิจบนพื้นฐานผู้ประกอบการยุคใหม่และวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม” ☒ สนับสนุนการจัดหาแหล่งเงินทุนสนับสนุนการพัฒนาผลิตภัณฑ์ทางการเงินและการบริหารความเสี่ยงเพื่อตอบสนองความต้องการที่เหมาะสมกับแต่ละกลุ่มพัฒนาระบบประเมินมูลค่าทรัพย์สินในรูปแบบต่างๆ เพื่อใช้เป็นหลักประกันทางธุรกิจ พัฒนาระบบการประเมินความน่าเชื่อถือทางเครดิต และระบบการรู้จักลูกค้าที่สะดวกขึ้น สนับสนุนให้ทุกภาคส่วนสามารถเข้าถึงบริการทางการเงินด้วยต้นทุนที่เหมาะสม พัฒนาระบบเตือนภัย	1. แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 - 2580) “ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่” ☒ อัตราการขยายตัวจำนวนการก่อตั้งวิสาหกิจเริ่มต้นเฉลี่ยร้อยละ 10 ☒ อันดับความสามารถในการแข่งขันด้านการใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีดิจิทัล อันดับ 1 ใน 36 ☒ อัตราการขยายตัวสินเชื่อธุรกิจรายใหม่ที่ไม่ใช่รายใหญ่ ร้อยละ 10 ☐ มูลค่าการระดมทุนผ่านตลาดทุนของกิจการที่เริ่มตั้งต้นและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ขยายตัวร้อยละ 10 ☐ อัตราการขยายตัวของมูลค่าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของ SMEs เพิ่มขึ้น 1 เท่า ☐ อันดับความสามารถในการแข่งขันด้านการค้าระหว่างประเทศ โดย IMD อันดับ 1 ใน 5 ☐ สัดส่วนการส่งออกของ SMEs ต่อการส่งออกรวมของประเทศ ไม่ต่ำกว่า ร้อยละ 25 ☐ อันดับนโยบายของภาครัฐที่มีต่อวิสาหกิจและผู้ประกอบการด้านการสนับสนุนและความสอดคล้องของนโยบาย อันดับ 25	1) หน่วยงานมีการวินิจฉัย วิเคราะห์ และจัดทำ feasibility study ให้กับผู้ประกอบการทราบถึงความจำเป็นของการปรับเปลี่ยนเครื่องจักรในบางตัว ต้นทุนในการลงทุน จุดคุ้มทุน ซึ่งเป็นผลดีต่อการตัดสินใจวางแผนในการปรับเปลี่ยนเครื่องจักรให้กับโรงงานของผู้ประกอบการ 2) ในแต่ละปี กรมฯ มีการติดตามผลการปรับปรุงเครื่องจักรเดิมหรือเปลี่ยนเครื่องจักรใหม่ ในปีก่อนหน้า ซึ่งจะดำเนินการหลังการอบรมเชิงลึกและการตรวจสอบและให้คำปรึกษาแนะนำในการปรับปรุงเครื่องจักรเดิม หรือเปลี่ยนเครื่องจักรใหม่ ที่ปรึกษาเห็นว่า กรมฯ สามารถดำเนินการติดตามผลปี 2562 ควบคู่กันกับการตรวจสอบและให้คำปรึกษาแนะนำปี 2563 เพื่อให้ทราบถึงปัญหาและมีแนวทางแก้ไขให้ทันภายในปีงบประมาณ 2563 3) กรมฯ ควรมีการกำหนดเงื่อนไขในการคัดเลือกคุณสมบัติผู้ประกอบการที่จะเข้าร่วมโครงการที่พร้อมจะปรับเปลี่ยนหรือพร้อมลงทุนในเครื่องจักร เนื่องจากผู้ประกอบการบางรายต้องการเข้าร่วมโครงการเพียงเพื่อต้องการทราบข้อมูลแต่ยังไม่มีความพร้อมที่จะปรับเปลี่ยน ซึ่งหาก

หน่วยงาน	งบประมาณที่ได้รับการจัดสรร	บทบาทในการส่งเสริม SME	แผนแม่บท	ตัวชี้วัดตามแผนแม่บท	ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ
			ทางด้านเศรษฐกิจ การเงิน และการค้า ให้หันต่อความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี นวัตกรรม การเคลื่อนย้ายทุนและแรงงาน และรูปแบบการค้า ☐ ให้ความสำคัญกับการผลิตโดยใช้ การตลาดนำ สนับสนุน e-commerce พัฒนาแผนกลยุทธ์การเข้าถึงตลาดใหญ่ที่มี ศักยภาพ สร้างและพัฒนาตลาดในประเทศ สำหรับสินค้าที่มีคุณภาพมาตรฐานและ สินค้าสำหรับกลุ่มเฉพาะ ตลอดจนพัฒนา ปัจจัยสนับสนุนเพื่อส่งเสริมการลงทุนใน ประเทศและการลงทุนของคนไทยใน ต่างประเทศ ☐ พัฒนาระบบฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับองค์ ความรู้ สถิติ ผลการวิจัยและพัฒนา ทรัพย์สินทางปัญญา การตลาดและ นวัตกรรมให้เป็นปัจจุบัน บูรณาการและ ต่อเนื่อง สนับสนุนการสร้างและพัฒนา แพลตฟอร์มที่สอดคล้องกับศักยภาพและ ความต้องการของผู้ประกอบการ ส่งเสริม การพัฒนาองค์ความรู้ด้านการจัดการ ฐานข้อมูลและยกระดับทักษะความรู้ให้กับ ผู้ประกอบการเพื่อพัฒนาระบบฐานข้อมูล ของธุรกิจให้สามารถเชื่อมโยงและใช้ ประโยชน์จากเทคโนโลยีและนวัตกรรม สมัยใหม่ ☐ สนับสนุนการปรับปรุงและพัฒนา กลไกการขับเคลื่อนภาครัฐเพื่อพัฒนาการ ให้บริการและอำนวยความสะดวกทาง การค้า การลงทุน และการดำเนินธุรกิจ	2. ยุทธศาสตร์การจัดสรร งบประมาณรายจ่ายประจำปี งบประมาณ พ.ศ. 2563 ☒ สัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมใน ประเทศของ SMEs ต่อ GDP เพิ่มขึ้น เป็นร้อยละ 44 ภายในปี 2565	คัดเลือกผู้ประกอบการที่มีความพร้อม จะส่งผลให้เกิด Impact ที่เป็น ประโยชน์ต่อผู้ประกอบการใน งบประมาณที่จำกัดมากกว่า

หน่วยงาน	งบประมาณที่ได้รับการจัดสรร	บทบาทในการส่งเสริม SME		แผนแม่บท	ตัวชี้วัดตามแผนแม่บท	ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ
				ด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล สนับสนุนการสร้างความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคการศึกษา และสถาบันวิชาการ ในการส่งเสริมและพัฒนาผู้ประกอบการร่วมกัน สนับสนุนการแข่งขันทางการค้าที่เป็นธรรม ผลักดันการลดอุปสรรคทางการค้า โดยเฉพาะมาตรการที่มีใช้ภาษี ยกกระดับบริการและโครงสร้างพื้นฐานทางคุณภาพ ทั้งในภาคเกษตร อุตสาหกรรม บริการ และการท่องเที่ยว การพัฒนานวัตกรรม ตลอดจนการใช้นวัตกรรมทั้งในภาครัฐและเอกชน การปรับปรุงกฎหมายและระเบียบให้เอื้อต่อการประกอบธุรกิจ และมีการบังคับใช้อย่างเคร่งครัด		
2. กรมตรวจบัญชีสหกรณ์	7,445,000	☒ โครงการต้นน้ำ ☐ โครงการกลางน้ำ ☐ โครงการปลายน้ำ ☐ โครงการสนับสนุน Ecosystem	โครงการสนับสนุนและส่งเสริมด้านการจัดทำบัญชีแก่วิสาหกิจชุมชนให้เหมาะสมกับกิจการวิสาหกิจชุมชนและสภาพท้องถิ่นนั้นๆ เพื่อช่วยในการบริหารจัดการของวิสาหกิจชุมชน มีความเข้มแข็งและดำเนินการได้อย่างมั่นคง พึ่งพาตนเองได้ สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ประเทศในการยกระดับศักยภาพและสร้างเสริมความเข้มแข็งให้กับผู้ประกอบการวิสาหกิจฐานราก ประกอบกับรัฐบาลมีนโยบายเร่งด่วนในการสร้างรายได้และลดรายจ่ายให้แก่ประชาชนและวิสาหกิจชุมชน ดังนั้น กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ จึงได้จัดทำโครงการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนขึ้น เพื่อที่จะพัฒนา	1. แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 - 2580) “ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่” ☒ การสร้างความเข้มแข็งผู้ประกอบการ อัจฉริยะ ☐ การสร้างโอกาสเข้าถึงบริการทางการเงิน ☐ การสร้างโอกาสเข้าถึงตลาด ☐ การสร้างระบบนิเวศน์ที่เอื้อต่อการดำเนินธุรกิจของผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่ 2. ยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี 2563	1. แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 - 2580) “ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่” ☐ อัตราการขยายตัวจำนวนการก่อตั้งวิสาหกิจเริ่มต้นเฉลี่ยร้อยละ 10 ☐ อันดับความสามารถในการแข่งขันด้านการใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีดิจิทัล อันดับ 1 ใน 36 ☐ อัตราการขยายตัวสินเชื่อธุรกิจรายใหม่ที่ไม่ใช่รายใหญ่ ร้อยละ 10 ☐ มูลค่าการระดมทุนผ่านตลาดทุนของกิจการที่เริ่มตั้งต้นและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ขยายตัวร้อยละ 10	1) หลังจากที่ได้ทำการพัฒนาแล้วพบว่าจำนวนวิสาหกิจชุมชนเป้าหมายที่ผ่านการสอนและสามารถจัดทำบัญชีได้ ค่อนข้างน้อยเมื่อเทียบกับการดำเนินงาน เนื่องจากวิสาหกิจชุมชนบางแห่งสมาชิกไม่มีพื้นฐาน และมีความเข้าใจน้อยจึงไม่สามารถจัดทำบัญชีที่ถูกต้องได้หลังจากรับการอบรม กรมฯ จึงควรกำหนดเกณฑ์ในการคัดเลือกวิสาหกิจชุมชน โดยพิจารณาปัจจัยที่สำคัญ เช่น ศักยภาพความเป็นไปได้ และความต้องการของแต่ละวิสาหกิจชุมชน เพื่อที่จะสามารถสนับสนุนส่งเสริมด้านการจัดทำบัญชีแก่กลุ่มเป้าหมายให้เหมาะสมกับแต่ละกิจการ

หน่วยงาน	งบประมาณที่ได้รับการจัดสรร	บทบาทในการส่งเสริม SME	แผนแม่บท	ตัวชี้วัดตามแผนแม่บท	ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ
		ดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มใหม่ โดยอาศัยบัญชีเป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการให้วิสาหกิจชุมชนสามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพจากข้อมูลทางบัญชีที่บันทึกไว้อย่างเป็นระบบ และติดตามการจัดทำบัญชีอย่างต่อเนื่องของกลุ่มเป้าหมายเดิม เพื่อพัฒนาวิสาหกิจชุมชนสู่ความยั่งยืนและพึ่งพาตนเองได้ต่อไป แต่อย่างไรก็ตาม ด้วยการส่งเสริมยังไม่ได้มีการบูรณาการเชื่อมโยงความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นๆ เนื่องจากการจัดทำบัญชีมีขอบเขตงานที่สามารถดำเนินการได้ด้วยหน่วยงานเองได้	“2.6 การพัฒนาเศรษฐกิจบนพื้นฐานผู้ประกอบการยุคใหม่และวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม” ☐ สนับสนุนการจัดหาแหล่งเงินทุน สนับสนุนการพัฒนาผลิตภัณฑ์ทางการเงิน และการบริหารความเสี่ยงเพื่อตอบสนองความต้องการที่เหมาะสมกับแต่ละกลุ่ม พัฒนาระบบประเมินมูลค่าทรัพย์สินในรูปแบบต่างๆ เพื่อใช้เป็นหลักประกันทางธุรกิจ พัฒนาระบบการประเมินความน่าเชื่อถือทางเครดิต และระบบการรู้จักลูกค้าที่สะดวกขึ้น สนับสนุนให้ทุกภาคส่วนสามารถเข้าถึงบริการทางการเงินด้วยต้นทุนที่เหมาะสม พัฒนาระบบเตือนภัยทางด้านเศรษฐกิจ การเงิน และการค้า ให้ทันต่อความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี นวัตกรรม การเคลื่อนย้ายทุนและแรงงาน และรูปแบบการค้า ☐ ให้ความสำคัญกับการผลิตโดยใช้การตลาดนำ สนับสนุน e-commerce พัฒนาแผนกลยุทธ์การเข้าถึงตลาดใหญ่ที่มีศักยภาพ สร้างและพัฒนาตลาดในประเทศ สำหรับสินค้าที่มีคุณภาพมาตรฐานและสินค้าสำหรับกลุ่มเฉพาะ ตลอดจนพัฒนาปัจจัยสนับสนุนเพื่อส่งเสริมการลงทุนในประเทศและการลงทุนของคนไทยในต่างประเทศ ☒ พัฒนาระบบฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับองค์ความรู้ สถิติ ผลการวิจัยและพัฒนาทรัพย์สินทางปัญญา การตลาดและ	☐ อัตราการขยายตัวของมูลค่าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของ SMEs เพิ่มขึ้น 1 เท่า ☐ อันดับความสามารถในการแข่งขันด้านการค้าระหว่างประเทศ โดย IMD อันดับ 1 ใน 5 ☐ สัดส่วนการส่งออกของ SMEs ต่อการส่งออกรวมของประเทศ ไม่ต่ำกว่า ร้อยละ 25 ☒ อันดับนโยบายของภาครัฐที่มีต่อวิสาหกิจและผู้ประกอบการด้านการสนับสนุนและความสอดคล้องของนโยบาย อันดับที่ 25 2. ยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี 2563 ☒ สัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศของ SMEs ต่อ GDP เพิ่มขึ้น เป็นร้อยละ 44 ภายในปี 2565	2) ส่งเสริมการบูรณาการงานด้านการจัดทำบัญชีกับหน่วยงานอื่นๆ ที่เป็นเครือข่ายเกี่ยวข้องในแต่ละพื้นที่ เช่น กรมพัฒนาชุมชน สถาบันการศึกษาที่มีนักศึกษาด้านบัญชีและอยู่ในชุมชน เพื่อให้การดำเนินงานมีความครอบคลุม และมีความต่อเนื่อง ได้ผลลัพธ์การดำเนินงานมากขึ้น เป็นการบริหารจัดการงบประมาณให้มีความเหมาะสมมากขึ้น 3) จำนวนวิสาหกิจชุมชนและกิจการต่างๆที่มีความต้องการจัดทำบัญชีอย่างง่ายยังมีอยู่สูง หากดำเนินการตามที่เป็นอยู่จะมีผลกระทบน้อยมาก และไม่สามารถสนองความต้องการได้ การใช้ระบบ E-learning อาจช่วยให้มีการเรียนรู้ได้กว้างขวางขึ้น และควรมีการจัดเก็บข้อมูลทางสถิติของระบบ E-learning เพื่อติดตามความคืบหน้าของการนำความรู้ที่ได้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ การสร้างรายได้/ยอดขายของธุรกิจ และจำนวนผู้มาใช้งานรวมทั้งสนับสนุนการพัฒนาระบบ E-learning ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

หน่วยงาน	งบประมาณ ที่ได้รับการ จัดสรร	บทบาทในการส่งเสริม SME		แผนแม่บท	ตัวชี้วัดตามแผนแม่บท	ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ
				นวัตกรรมให้เป็นปัจจุบัน บูรณาการและต่อเนื่อง สนับสนุนการสร้างและพัฒนาแพลตฟอร์มที่สอดคล้องกับศักยภาพและความต้องการของผู้ประกอบการ ส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพด้านการจัดการฐานข้อมูลและยกระดับทักษะความรู้ให้กับผู้ประกอบการเพื่อพัฒนาระบบฐานข้อมูลของธุรกิจให้สามารถเชื่อมโยงและใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีและนวัตกรรมสมัยใหม่ ☐ สนับสนุนการปรับปรุงและพัฒนากลไกการขับเคลื่อนภาครัฐเพื่อพัฒนาการให้บริการและอำนวยความสะดวกทางการค้า การลงทุน และการดำเนินธุรกิจด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล สนับสนุนการสร้างความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคการศึกษา และสถาบันวิชาการ ในการส่งเสริมและพัฒนาผู้ประกอบการร่วมกัน สนับสนุนการแข่งขันทางการค้าที่เป็นธรรม ผลักดันการลดอุปสรรคทางการค้า โดยเฉพาะมาตรการที่มีใช้ภาษี ยกย่องบริการและโครงสร้างพื้นฐานทางคุณภาพทั้งในภาคเกษตร อุตสาหกรรม บริการ และการท่องเที่ยว การพัฒนานวัตกรรมตลอดจนการใช้นวัตกรรมทั้งในภาครัฐและเอกชน การปรับปรุงกฎหมายและระเบียบให้เอื้อต่อการประกอบธุรกิจ และมีการบังคับใช้อย่างเคร่งครัด		

หน่วยงาน	งบประมาณที่ได้รับการจัดสรร	บทบาทในการส่งเสริม SME		แผนแม่บท	ตัวชี้วัดตามแผนแม่บท	ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ
3. กรมทรัพย์สินทางปัญญา	14,500,000	☒ โครงการต้นน้ำ ☒ โครงการกลางน้ำ ☐ โครงการปลายน้ำ ☒ โครงการสนับสนุน Ecosystem	โครงการพัฒนาต่อยอดศักยภาพผู้ประกอบการโดยบริการของศูนย์ให้คำปรึกษาด้านทรัพย์สินทางปัญญาและนวัตกรรม (IP IDE Center) ที่หน่วยงานดำเนินการนั้นสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การดำเนินงานของหน่วยงานในเรื่องเสริมสร้างความรู้และส่งเสริมการใช้ประโยชน์ทรัพย์สินทางปัญญาในเชิงพาณิชย์ เพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขัน ซึ่งจะเห็นได้จากโครงการได้มีนำเอาบริการของหน่วยงานซึ่งประโยชน์ต่อการดำเนินธุรกิจ เพื่อยกระดับผู้ประกอบการ SME ให้สามารถขับเคลื่อนธุรกิจด้วยนวัตกรรม เช่น บริการการสืบค้นและวิเคราะห์เทคโนโลยีจากฐานข้อมูลสิทธิบัตรทั่วโลก บริการให้คำปรึกษา วิเคราะห์ปัญหาเตรียมความพร้อมให้กับผู้ประกอบการในการพัฒนาสินค้าและบริการ เป็นต้น	1. แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 - 2580) “ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่” ☒ การสร้างความเข้มแข็งผู้ประกอบการอัจฉริยะ ☐ การสร้างโอกาสเข้าถึงบริการทางการเงิน ☐ การสร้างโอกาสเข้าถึงตลาด ☒ การสร้างระบบนิเวศน์ที่เอื้อต่อการดำเนินธุรกิจของผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่ 2. ยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี 2563 “2.6 การพัฒนาเศรษฐกิจบนพื้นฐานผู้ประกอบการยุคใหม่และวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม” ☐ สนับสนุนการจัดหาแหล่งเงินทุนสนับสนุนการพัฒนาผลิตภัณฑ์ทางการเงินและการบริหารความเสี่ยงเพื่อตอบสนองความต้องการที่เหมาะสมกับแต่ละกลุ่มพัฒนาระบบประเมินมูลค่าทรัพย์สินในรูปแบบต่างๆ เพื่อใช้เป็นหลักประกันทางธุรกิจ พัฒนาระบบการประเมินความน่าเชื่อถือทางเครดิต และระบบการรู้จักลูกค้าที่สะดวกขึ้น สนับสนุนให้ทุกภาคส่วนสามารถเข้าถึงบริการทางการเงินด้วยต้นทุนที่เหมาะสม พัฒนาระบบเตือนภัยทางด้านเศรษฐกิจ การเงิน และการค้า ให้ทันต่อความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี	1. แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 - 2580) “ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่” ☐ อัตราการขยายตัวจำนวนการก่อตั้งวิสาหกิจเริ่มต้นเฉลี่ยร้อยละ 10 ☐ อันดับความสามารถในการแข่งขันด้านการใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีดิจิทัล อันดับ 1 ใน 36 ☐ อัตราการขยายตัวสินเชื่อธุรกิจรายใหม่ที่ไม่ใช่รายใหญ่ ร้อยละ 10 ☐ มูลค่าการระดมทุนผ่านตลาดทุนของกิจการที่เริ่มตั้งต้นและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ขยายตัวร้อยละ 10 ☐ อัตราการขยายตัวของมูลค่าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของ SMEs เพิ่มขึ้น 1 เท่า ☐ อันดับความสามารถในการแข่งขันด้านการค้าระหว่างประเทศ โดย IMD อันดับ 1 ใน 5 ☐ สัดส่วนการส่งออกของ SMEs ต่อการส่งออกรวมของประเทศ ไม่ต่ำกว่า ร้อยละ 25 ☒ อันดับนโยบายของภาครัฐที่มีต่อวิสาหกิจและผู้ประกอบการด้านการสนับสนุนและความสอดคล้องของนโยบาย อันดับ 1 ใน 25	1) โครงการมีประโยชน์ที่จะสนับสนุนและผลักดันผู้ประกอบการให้สามารถนำองค์ความรู้ด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี นวัตกรรม และทรัพย์สินทางปัญญาพัฒนาสินค้าและการบริการเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิต การบริหารจัดการธุรกิจเพื่อสร้างความแตกต่างและความได้เปรียบในการแข่งขันในตลาด อย่างไรก็ตาม ควร Focus กลุ่มสาขาผลิตภัณฑ์เป้าหมาย เพื่อให้การส่งเสริมและพัฒนาสามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้มากขึ้น และดึง value การออกแบบโดยใช้องค์ความรู้ด้านทรัพย์สินทางปัญญา ให้เกิดเป็นต้นแบบที่มูลค่า สามารถนำไปถ่ายทอดให้แก่ผู้ประกอบการสาขาอื่นๆ ในการนำไปต่อยอดสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพต่อไป 2) ควรพัฒนาระบบ Pats nap เพิ่มเติมเพื่อเพิ่มจำนวนสิทธิในการเข้าใช้บริการ เพื่อสนับสนุนให้ผู้ประกอบการสามารถเข้าระบบค้นหางานวิจัย trend เกี่ยวกับเทคโนโลยี และนวัตกรรมต่างๆ ได้เพิ่มมากขึ้น 3) ศูนย์ ITAC CENTER ควรปรับปรุงพัฒนาองค์ความรู้ด้านทรัพย์สินทางปัญญาสำหรับผู้ประกอบการตามประเภทกลุ่มอุตสาหกรรมอย่างต่อเนื่อง เพิ่มบทบาทในการให้ความรู้ สร้างหลักสูตรสำหรับผู้ประกอบการ

หน่วยงาน	งบประมาณที่ได้รับการจัดสรร	บทบาทในการส่งเสริม SME	แผนแม่บท	ตัวชี้วัดตามแผนแม่บท	ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ
		และสอดคล้องกับยุทธศาสตร์กระทรวงพาณิชย์ ในเรื่องการพัฒนาระบบการค้าให้มีประสิทธิภาพ	นวัตกรรม การเคลื่อนย้ายทุนและแรงงาน และรูปแบบการค้า ☐ ให้ความสำคัญกับการผลิตโดยใช้การตลาดนำ สนับสนุน e-commerce พัฒนาแผนกลยุทธ์การเข้าถึงตลาดใหญ่ที่มีศักยภาพ สร้างและพัฒนาตลาดในประเทศ สำหรับสินค้าที่มีคุณภาพมาตรฐานและสินค้าสำหรับกลุ่มเฉพาะ ตลอดจนพัฒนาปัจจัยสนับสนุนเพื่อส่งเสริมการลงทุนในประเทศและการลงทุนของคนไทยในต่างประเทศ ☐ พัฒนาระบบฐานข้อมูลที่เกี่ยวกับองค์ความรู้ สถิติ ผลการวิจัยและพัฒนา ทรัพย์สินทางปัญญา การตลาดและนวัตกรรมให้เป็นปัจจุบัน บูรณาการและต่อเนื่อง สนับสนุนการสร้างและพัฒนาแพลตฟอร์มที่สอดคล้องกับศักยภาพและความต้องการของผู้ประกอบการ ส่งเสริมการพัฒนาองค์ความรู้ด้านการจัดการฐานข้อมูลและยกระดับทักษะความรู้ให้กับผู้ประกอบการเพื่อพัฒนาระบบฐานข้อมูลของธุรกิจให้สามารถเชื่อมโยงและใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีและนวัตกรรมสมัยใหม่ ☒ สนับสนุนการปรับปรุงและพัฒนา กลไกการขับเคลื่อนภาครัฐเพื่อพัฒนาการให้บริการและอำนวยความสะดวกทางการค้า การลงทุน และการดำเนินธุรกิจด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล สนับสนุนการสร้างความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน	2. ยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี 2563 ☒ สัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศของ SMEs ต่อ GDP เพิ่มขึ้น เป็นร้อยละ 44 ภายในปี 2565	ทุกประเภทพร้อมกับประชาสัมพันธ์ด้วยการเพิ่มช่องทางการสื่อสารให้ตรงกับกลุ่มเป้าหมายหรือสร้างกิจกรรมเพื่อขยายเครือข่ายผู้ใช้บริการให้มากขึ้น

หน่วยงาน	งบประมาณที่ได้รับการจัดสรร	บทบาทในการส่งเสริม SME		แผนแม่บท	ตัวชี้วัดตามแผนแม่บท	ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ
				ภาคการศึกษา และสถาบันวิชาการ ในการส่งเสริมและพัฒนาผู้ประกอบการร่วมกัน สนับสนุนการแข่งขันทางการค้าที่เป็นธรรม ผลักดันการลดอุปสรรคทางการค้า โดยเฉพาะมาตรการที่มีใช้ภาษี ยกเว้นค่าบริการและโครงสร้างพื้นฐานทางคุณภาพ ทั้งในภาคเกษตร อุตสาหกรรม บริการ และการท่องเที่ยว การพัฒนานวัตกรรม ตลอดจนการใช้นวัตกรรมทั้งในภาครัฐและเอกชน การปรับปรุงกฎหมายและระเบียบ ให้เอื้อต่อการประกอบธุรกิจ และมีการบังคับใช้อย่างเคร่งครัด		
4. กรมพัฒนาธุรกิจการค้า	57,228,500	☒ โครงการต้นน้ำ ☒ โครงการกลางน้ำ ☒ โครงการปลายน้ำ ☐ โครงการสนับสนุน Ecosystem	โครงการส่วนใหญ่มุ่งเน้นการสร้างช่องทางตลาดออนไลน์ให้กับผู้ประกอบการไทย สร้างศูนย์การกระจายสินค้าผ่านช่องทางออนไลน์ ให้ผู้ประกอบการไทย เพื่อให้ผู้บริโภคสามารถเลือกซื้อสินค้าจากผลิตภัณฑ์ชุมชนได้โดยสะดวก สร้างรายได้และเพิ่มมูลค่าให้ธุรกิจผลิตภัณฑ์ชุมชน และสนับสนุนการสร้างค่านิยมการซื้อสินค้าผ่านช่องทางออนไลน์ การเพิ่มมูลค่าและสร้างโอกาสทางการตลาดผลิตภัณฑ์ OTOP มุ่งเน้นพัฒนาช่องทางตลาดและรูปแบบการนำเสนอผลิตภัณฑ์ OTOP เชิงสร้างสรรค์ พัฒนาศักยภาพผู้ผลิตผู้ประกอบการ OTOP ส่งเสริมผู้ประกอบการชุมชนมีอาชีพ เผยแพร่การยกระดับผลิตภัณฑ์และ	1. แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 - 2580) “ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่” ☒ การสร้างความเข้มแข็งผู้ประกอบการอัจฉริยะ ☐ การสร้างโอกาสเข้าถึงบริการทางการเงิน ☒ การสร้างโอกาสเข้าถึงตลาด ☐ การสร้างระบบนิเวศน์ที่เอื้อต่อการดำเนินธุรกิจของผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่ 2. ยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี 2563 “2.6 การพัฒนาเศรษฐกิจบนพื้นฐานผู้ประกอบการยุคใหม่และวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม”	1. แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 - 2580) “ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่” ☒ อัตราการขยายตัวจำนวนการก่อตั้งวิสาหกิจเริ่มต้นเฉลี่ยร้อยละ 10 ☒ อันดับความสามารถในการแข่งขันด้านการใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีดิจิทัล อันดับ 1 ใน 36 ☐ อัตราการขยายตัวสินเชื่อธุรกิจรายใหม่ที่ไม่ใช่รายใหญ่ ร้อยละ 10 ☐ มูลค่าการระดมทุนผ่านตลาดทุนของกิจการที่เริ่มตั้งต้นและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ขยายตัวร้อยละ 10 ☒ อัตราการขยายตัวของมูลค่าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของ SMEs เพิ่มขึ้น 1 เท่า	1) สำหรับโครงการเพิ่มขีดความสามารถทางการตลาด - การส่งเสริมผู้ประกอบการเข้าสู่แพลตฟอร์ม E-commerce เป็นเรื่องที่ดีเหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน อย่างไรก็ตาม การเข้าสู่แพลตฟอร์ม E-commerce ของผู้ประกอบการ ยังมีต้นทุนอื่นๆที่ผู้ประกอบการอาจยังไม่ทราบ กรมฯ ควรพิจารณาเพิ่มเติมการให้ความรู้ด้านการคำนวณต้นทุนสินค้าเมื่อผู้ประกอบการต้องขายสินค้าผ่านแพลตฟอร์ม E-commerce - การร่วมมือกับ Shopee ของกรมฯ เป็นการใช้ความสามารถภาครัฐในการขอความร่วมมือกับเอกชน ทำให้เกิดการอบรมเชิงลึกพัฒนาเจ้าหน้าที่และผู้ประกอบการ และมีการสนับสนุนแคมเปญส่วนลด มาช่วยให้ประโยชน์

หน่วยงาน	งบประมาณที่ได้รับการจัดสรร	บทบาทในการส่งเสริม SME	แผนแม่บท	ตัวชี้วัดตามแผนแม่บท	ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ
		สร้างการรับรู้กระตุ้นการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ OTOP	☒ สนับสนุนการจัดหาแหล่งเงินทุน สนับสนุนการพัฒนาผลิตภัณฑ์ทางการเงิน และการบริหารความเสี่ยงเพื่อตอบสนองความต้องการที่เหมาะสมกับแต่ละกลุ่ม พัฒนาระบบประเมินมูลค่าทรัพย์สินในรูปแบบต่างๆ เพื่อใช้เป็นหลักประกันทางธุรกิจ พัฒนาระบบการประเมินความน่าเชื่อถือทางเครดิต และระบบการรู้จักลูกค้าที่สะดวกขึ้น สนับสนุนให้ทุกภาคส่วนสามารถเข้าถึงบริการทางการเงินด้วยต้นทุนที่เหมาะสม พัฒนาระบบเตือนภัยทางด้านเศรษฐกิจ การเงิน และการค้า ให้ทันต่อความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี นวัตกรรม การเคลื่อนย้ายทุนและแรงงาน และรูปแบบการค้า ☐ ให้ความสำคัญกับการผลิตโดยใช้การตลาดนำ สนับสนุน e-commerce พัฒนาแผนกลยุทธ์การเข้าถึงตลาดใหญ่ที่มีศักยภาพ สร้างและพัฒนาตลาดในประเทศสำหรับสินค้าที่มีคุณภาพมาตรฐานและสินค้าสำหรับกลุ่มเฉพาะ ตลอดจนพัฒนาปัจจัยสนับสนุนเพื่อส่งเสริมการลงทุนในประเทศและการลงทุนของคนไทยในต่างประเทศ ☒ พัฒนาระบบฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับองค์ความรู้ สถิติ ผลการวิจัยและพัฒนาทรัพย์สินทางปัญญา การตลาดและนวัตกรรมให้เป็นปัจจุบัน บูรณาการและต่อเนื่อง สนับสนุนการสร้างและพัฒนาแพลตฟอร์มที่สอดคล้องกับศักยภาพและ	☐ อันดับความสามารถในการแข่งขันด้านการค้าระหว่างประเทศ โดย IMD อันดับ 1 ใน 5 ☐ สัดส่วนการส่งออกของ SMEs ต่อการส่งออกรวมของประเทศ ไม่ต่ำกว่า ร้อยละ 25 ☐ อันดับนโยบายของภาครัฐที่มีต่อวิสาหกิจและผู้ประกอบการด้านการสนับสนุนและความสอดคล้องของนโยบาย อันดับที่ 25 2. ยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี 2563 ☒ สัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศของ SMEs ต่อ GDP เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 44 ภายในปี 2565	ด้านการตลาดกับชุมชนที่ค้าขายบน shopee - กิจกรรมการนำ 12 ชุมชนมาช่วยในเรื่องการเขียน content storytelling การถ่ายภาพ แนวทางการส่งเสริมเป็นทิศทางที่ดี เพื่อช่วยให้ผู้ประกอบการสร้างความแตกต่างของสินค้าตนเองที่ในตลาดมีสินค้าให้ผู้บริโภคเลือกอย่างมากมาย - มีการส่งเสริมเครื่องหมาย DBD register ให้ผู้ประกอบการได้ตระหนักและสร้างความเชื่อมั่นให้ผู้บริโภค อย่างไรก็ตามทางกรมฯ ไม่มีข้อมูล ไม่มีอำนาจตามกฎหมายในการผลักดันให้ผู้ประกอบการต้องมีการจดทะเบียนพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ - การส่งเสริม Smart Village Online ปัญหาของชุมชน คือ ชุมชนขาดทายาทหรือคนรุ่นใหม่ที่จะเป็นคนดูแลแพลตฟอร์มออนไลน์ทั้งการรับ order การชำระเงิน การติดต่อกับลูกค้าแบบบรรจุกัญญา กรมฯ ควรพิจารณาถึงข้อจำกัดนี้ในการพัฒนาชุมชนในปีต่อไป - กรมฯ ให้ความสำคัญในเรื่องการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรม โดยมีการผลักดัน กิจกรรมเชื่อมโยงเครือข่าย Startup กับ SME ด้วยนวัตกรรมด้านโลจิสติกส์ ซึ่งเป็นประโยชน์กับผู้ประกอบการในด้านการ

หน่วยงาน	งบประมาณ ที่ได้รับการ จัดสรร	บทบาทในการส่งเสริม SME		แผนแม่บท	ตัวชี้วัดตามแผนแม่บท	ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ
				ความต้องการของผู้ประกอบการ ส่งเสริมการพัฒนาองค์ความรู้ด้านการจัดการฐานข้อมูลและยกระดับทักษะความรู้ให้กับผู้ประกอบการเพื่อพัฒนาระบบฐานข้อมูลของธุรกิจให้สามารถเชื่อมโยงและใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีและนวัตกรรมสมัยใหม่ ☐ สนับสนุนการปรับปรุงและพัฒนา กลไกการขับเคลื่อนภาครัฐเพื่อพัฒนาการให้บริการและอำนวยความสะดวกทางการค้า การลงทุน และการดำเนินธุรกิจด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล สนับสนุนการสร้างความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคการศึกษา และสถาบันวิชาการ ในการส่งเสริมและพัฒนาผู้ประกอบการร่วมกัน สนับสนุนการแข่งขันทางการค้าที่เป็นธรรม ผลักดันการลดอุปสรรคทางการค้า โดยเฉพาะมาตรการที่มีใช้ภาษี ยกระดับบริการและโครงสร้างพื้นฐานทางคุณภาพ ทั้งในภาคเกษตร อุตสาหกรรม บริการ และการท่องเที่ยว การพัฒนานวัตกรรม ตลอดจนการใช้งานนวัตกรรมทั้งในภาครัฐและเอกชน การปรับปรุงกฎหมายและระเบียบให้เอื้อต่อการประกอบธุรกิจ และมีการบังคับใช้อย่างเคร่งครัด		บริหารจัดการระบบคลังสินค้าและขนส่งแบบครบวงจร - เป้าหมายการพัฒนางานธุรกิจบริการที่มีมูลค่าเพิ่มสูงของกรมพัฒนาธุรกิจการค้า ที่ดำเนินการในปี 2563 เป็นกลุ่มที่สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนา เช่น ธุรกิจดูแลผู้สูงอายุ ร้านอาหาร แต่พบว่าธุรกิจเป้าหมายที่ไม่ได้มีการดำเนินการตามแผนได้แก่ ธุรกิจบริหารทรัพย์สิน รวมทั้ง ธุรกิจเสริมสวย ก็เน้นไปในเรื่องการส่งเสริมการจ้างงานตามนโยบายผู้บริหาร ซึ่งอาจไม่ได้สอดคล้องกับทิศทางโดยตรง นอกจากนั้น ที่ปรึกษาเห็นว่าธุรกิจบริการมูลค่าสูงที่ควรพัฒนาส่งเสริม อาทิ ธุรกิจบริการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ธุรกิจบริการการศึกษา การบริการเทคโนโลยี เป็นต้น - การดำเนินกิจกรรมสร้างความรู้ แนวคิดการพัฒนาโมเดลธุรกิจใหม่ที่ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมมาเพิ่มมูลค่าสินค้าและบริการ โดยการเชื่อมโยงเครือข่ายผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนมาช่วยเหลือด้านการตลาดให้กับผลิตภัณฑ์ชุมชนเป็นการมุ่งเน้นไปที่การประชาสัมพันธ์ไม่ได้เป็นการนำเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมมาใช้ กรมฯ ควรมุ่งเน้นการนำเอาเทคโนโลยีและนวัตกรรมเข้ามาช่วยเพิ่มมูลค่าสินค้า

หน่วยงาน	งบประมาณ ที่ได้รับ การจัดสรร	บทบาทในการส่งเสริม SME		แผนแม่บท	ตัวชี้วัดตามแผนแม่บท	ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ
						และบริการ ซึ่งจะทำให้เกิด Impact ต่อผู้ประกอบการมากกว่า - การพัฒนาการเชื่อมโยงเครือข่าย กรมฯ ได้มีการพัฒนาให้ความรู้ผู้ประกอบการเพื่อให้มีมุมมองในการต่อยอดเครือข่ายที่อยู่ในจังหวัดอื่นๆ หรือเครือข่ายที่อยู่คนละห่วงโซ่อย่างใดก็ตาม กรมฯ ควรดำเนินการพัฒนาให้ผู้ประกอบการมีการวิเคราะห์วางแผนเป้าหมายในการดูงาน เชื่อมโยงเครือข่ายก่อนไปดูงานเพื่อการพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพ - การดำเนินงานสร้างการเชื่อมโยงเครือข่ายสมาคมการค้า ถือเป็นปัจจัยสำคัญที่จะสร้างความเข้มแข็งให้กับภาคธุรกิจ อย่างไรก็ตาม ที่ปรึกษามองว่า กรมฯ ควรผลักดันส่งเสริมและพัฒนาสมาคมการค้าเชิงรุก โดยการสร้างแรงจูงใจให้สมาคมการค้ารวมตัวกันจัดตั้งเป็นสมาพันธ์ เช่น การยอมรับการเป็นตัวแทนที่เป็นทางการของธุรกิจสาขานั้นๆ ในการเจรจาต่อรองนโยบายกับภาครัฐ ในลักษณะคล้ายกับการทำงานของสภาหอการค้าไทย หรือสภาอุตสาหกรรมฯ เนื่องจากหากสมาคมเติบโตขึ้นเป็นสมาพันธ์ได้ก็แสดงถึงความแข็งแกร่งของสมาคม รวมถึงผลักดันให้มีกิจกรรมที่ช่วยเหลือสมาชิกในสมาคมเพื่อลดการพึ่งพาความช่วยเหลือจากภาครัฐ

หน่วยงาน	งบประมาณ ที่ได้รับการ จัดสรร	บทบาทในการส่งเสริม SME		แผนแม่บท	ตัวชี้วัดตามแผนแม่บท	ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ
						- การตรวจรับรองมาตรฐานแฟรนไชส์ กรมฯ ได้ส่งที่ปรึกษาเพื่อทำการ วิเคราะห์ วินิจฉัย และตรวจประเมิน โดยใช้ที่ปรึกษาเดียวกัน ซึ่งที่ปรึกษามองว่า กรมฯ ควรจัดตั้งทีมที่ปรึกษา หรือคณะกรรมการเป็น 2 กลุ่มในการ ดำเนินกิจกรรมการวิเคราะห์ วินิจฉัย และการตรวจประเมิน เพื่อป้องกัน conflict of interest ที่อาจเกิดขึ้นได้ - กิจกรรม business matching ควรมี การติดตามผลการเจรจาธุรกิจของ ผู้ประกอบการ เนื่องจากหากการ เจรจาธุรกิจของผู้ประกอบการไม่ สำเร็จ กรมฯ จะได้ทราบถึงปัญหา สาเหตุ และวางแผนการเข้าไป คำแนะนำหรือช่วยเหลือต่อไปได้ 2) สำหรับโครงการเพิ่มประสิทธิภาพ /ผลิตภาพ - เพิ่มการส่งเสริมและผลักดันให้ผู้ ประกอบ SMEs และ วิสาหกิจชุมชน รายย่อยเข้าสู่ระบบบัญชีที่เป็นมาตรฐาน มากขึ้น ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมาย ในทุกภาคส่วนอุตสาหกรรมให้มากขึ้น เนื่องจากผู้ประกอบการจำนวนมากใน ปัจจุบันได้ปรับรูปแบบการทำธุรกิจเข้า สู่ระบบออนไลน์ ระบบบัญชีที่เป็น มาตรฐานจึงเป็นสิ่งสำคัญต่อการขยาย หรือปรับรูปแบบธุรกิจ - อาจพิจารณาถึงข้อจำกัด ปัญหาและ อุปสรรคต่อการจัดทำบัญชีของ

หน่วยงาน	งบประมาณ ที่ได้รับการ จัดสรร	บทบาทในการส่งเสริม SME		แผนแม่บท	ตัวชี้วัดตามแผนแม่บท	ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ
						ผู้ประกอบการ SME และวิสาหกิจชุมชนเป็นสำคัญ แล้วเข้าช่วยเหลือสนับสนุนให้ตรงตามความต้องการครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย - พัฒนาและผลักดันการอบรมออนไลน์ให้ครอบคลุมทุกกลุ่มกิจกรรม รองรับต่อสถานการณ์การแพร่ระบาดของ COVID-19 ที่อาจส่งผลกระทบต่อการจัดอบรม - การจัดการกิจกรรมอบรมและให้ความรู้แก่ผู้ประกอบการ SMEs ในด้านการให้บริการโลจิสติกส์ฯ อาจขยายและพัฒนาเนื้อหาของการให้การอบรมตามแนวทางของแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบโลจิสติกส์ของประเทศไทย ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2560-2564) ซึ่งมีเป้าหมายระดับระบบโลจิสติกส์ของประเทศไปสู่การเป็นศูนย์กลางทางการค้า การบริการ และการลงทุนในภูมิภาคอาเซียน โดยครอบคลุมในประเด็นของการพัฒนาเพื่อเพิ่มมูลค่าระบบห่วงโซ่อุปทาน ประกอบด้วย การยกระดับการบริหารจัดการโลจิสติกส์และห่วงโซ่อุปทาน การเชื่อมโยงการค้าสู่รูปแบบ E-commerce และการพัฒนาศักยภาพผู้ให้บริการโลจิสติกส์ (Logistics Service Providers: LSPs) ให้สามารถแข่งขันได้ - เสริมสร้างการสร้าง Ecosystem ให้แก่ผู้ประกอบการ เอื้อประโยชน์

หน่วยงาน	งบประมาณ ที่ได้รับการ จัดสรร	บทบาทในการส่งเสริม SME		แผนแม่บท	ตัวชี้วัดตามแผนแม่บท	ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ
						ให้กับแก่ผู้ประกอบการในสร้างความพร้อมและสนับสนุนให้ผู้ประกอบการดำเนินธุรกิจได้เต็มศักยภาพ เกิดการเชื่อมโยงบูรณาการในห่วงโซ่อุตสาหกรรมโลจิสติกส์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ 3) โครงการพัฒนาวิสาหกิจสู่ธุรกิจสมัยใหม่ พัฒนาผู้ประกอบการให้มีธรรมาภิบาล - ขยายการประชาสัมพันธ์ในเชิงรุก และประชาสัมพันธ์แก่กลุ่มเป้าหมายอย่างต่อเนื่อง ซึ่งการมีธรรมาภิบาลเป็นการสร้างมาตรฐานและแนวปฏิบัติที่ชัดเจนในการบริหารงานอย่างมีธรรมาภิบาลสำหรับภาคธุรกิจ ธุรกิจที่ได้รับการรับรองมาตรฐานธรรมาภิบาลจะได้รับประโยชน์ไม่เฉพาะกับธุรกิจตนเอง แต่เป็นประโยชน์กับบุคคลในสังคมด้วย และดำเนินธุรกิจอยู่บนความเชื่อถือของคู่ค้าและผู้มีส่วนได้เสีย ซึ่งเป็นพื้นฐานและหัวใจสำคัญของการเติบโตทางธุรกิจ 4) โครงการพัฒนาวิสาหกิจสู่ธุรกิจสมัยใหม่ กิจกรรม ส่งเสริม SME เข้าถึงแหล่งเงินทุน - การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ทำให้ผู้ให้หลักประกัน (ลูกหนี้) และผู้รับหลักประกัน (สถาบันการเงิน/เจ้าหนี้) ต่างมีความระมัดระวังในการขอและปล่อยสินเชื่อมากขึ้น หน่วยงานอาจ

หน่วยงาน	งบประมาณที่ได้รับการจัดสรร	บทบาทในการส่งเสริม SME		แผนแม่บท	ตัวชี้วัดตามแผนแม่บท	ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ
5. กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน	42,197,400	☒ โครงการต้นน้ำ ☐ โครงการกลางน้ำ ☐ โครงการปลายน้ำ ☐ โครงการสนับสนุน Ecosystem	เพิ่มผลิตภาพแรงงานสู่ SME 4.0 โดยเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันแก่ผู้ประกอบการกิจการ SME /กลุ่ม OTOP/ กลุ่มวิสาหกิจชุมชน หรือสหกรณ์ ผ่านกระบวนการเพิ่มผลิตภาพแรงงาน ผลักดันให้เกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ นวัตกรรมแปลกใหม่ และการประยุกต์ใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยี เพื่อรองรับการพัฒนาสู่ SME 4.0 ขยายการให้บริการภาครัฐเกี่ยวกับการให้คำแนะนำเกี่ยวกับการเพิ่มผลิตภาพแรงงาน ให้แก่ผู้ประกอบการ กิจการ SME /กลุ่ม OTOP/กลุ่มวิสาหกิจชุมชน หรือสหกรณ์ ผู้ที่ขึ้นทะเบียนรับการช่วยเหลือจากภาครัฐ แรงงานในระบบ แรงงานนอกระบบ และผู้เกี่ยวข้อง ให้ได้รับบริการอย่างทั่วถึง ผ่านกลไกการประสานความร่วมมือตามแนวทาง “ประชารัฐ”	1. แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 - 2580) “ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่” ☒ การสร้างความเข้มแข็งผู้ประกอบการ อัจฉริยะ ☐ การสร้างโอกาสเข้าถึงบริการทางการเงิน ☐ การสร้างโอกาสเข้าถึงตลาด ☐ การสร้างระบบนิเวศน์ที่เอื้อต่อการดำเนินธุรกิจของผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่ 2. ยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี 2563 “2.6 การพัฒนาเศรษฐกิจบนพื้นฐานผู้ประกอบการยุคใหม่และวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม” ☐ สนับสนุนการจัดหาแหล่งเงินทุนสนับสนุนการพัฒนาผลิตภัณฑ์ทางการเงินและการบริหารความเสี่ยงเพื่อตอบสนองความต้องการที่เหมาะสมกับแต่ละกลุ่มพัฒนาระบบประเมินมูลค่าทรัพย์สินในรูปแบบต่างๆ เพื่อใช้เป็นหลักประกันทางธุรกิจ พัฒนาระบบการประเมินความ	1. แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 - 2580) “ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่” ☐ อัตราการขยายตัวจำนวนการก่อตั้งวิสาหกิจเริ่มต้นเฉลี่ยร้อยละ 10 ☒ อันดับความสามารถในการแข่งขันด้านการใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีดิจิทัล อันดับ 1 ใน 36 ☐ อัตราการขยายตัวสินเชื่อธุรกิจรายใหม่ที่ไม่ใช่รายใหญ่ ร้อยละ 10 ☐ มูลค่าการระดมทุนผ่านตลาดทุนของกิจการที่เริ่มตั้งต้นและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ขยายตัวร้อยละ 10 ☐ อัตราการขยายตัวของมูลค่าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของ SMEs เพิ่มขึ้น 1 เท่า ☐ อันดับความสามารถในการแข่งขันด้านการค้าระหว่างประเทศ โดย IMD อันดับ 1 ใน 5 ☐ สัดส่วนการส่งออกของ SMEs ต่อการส่งออกรวมของประเทศ ไม่ต่ำกว่า ร้อยละ 25	1) กรมฯ ควรมีการติดตามหลังจากการได้เข้าไปเพิ่มผลิตภาพแรงงานให้กับกิจการ ว่าผลจากการเพิ่มผลิตภาพแรงงานสามารถช่วยให้กิจการเกิดผลยั่งยืนได้อย่างไร กิจการมีการจัดเก็บองค์ความรู้จากการที่กรมฯ เข้าไปพัฒนาอย่างไรบ้าง เนื่องจากหากองค์ความรู้หายไปจากการที่พนักงานลาออกและกิจการยังขาดการจัดทำ Knowledge management อาจช่วยให้ประสิทธิภาพ และ ยอดขายเพิ่มขึ้นเพียงชั่วคราวไม่ยั่งยืน 2) โครงการต้องการใช้ความรู้ในกลุ่มที่เป็น STEM Workforce for Thailand 4.0 จึงต้องประเมินการนำเอาเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้อย่างต่อเนื่องพร้อมปรับเปลี่ยนอย่างรวดเร็วเมื่อเทคโนโลยีในอนาคตเปลี่ยนแปลง การดำเนินการจึงควรให้พื้นฐานในการเรียนรู้ด้วยตนเองเมื่อเทคโนโลยีเปลี่ยนแปลงในอนาคตด้วย และหลังจากได้ผ่านการพัฒนาศักยภาพกำลังแรงงานเพื่อเพิ่มผลิตภาพแรงงาน นอกจากนี้ อาจมีการให้ช่องทางในการ

หน่วยงาน	งบประมาณ ที่ได้รับการ จัดสรร	บทบาทในการส่งเสริม SME	แผนแม่บท	ตัวชี้วัดตามแผนแม่บท	ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ
			นำเชื่อถือทางเครดิต และระบบการรู้จักลูกค้าที่สะดวกขึ้น สนับสนุนให้ทุกภาคส่วนสามารถเข้าถึงบริการทางการเงินด้วยต้นทุนที่เหมาะสม พัฒนาระบบเตือนภัยทางด้านเศรษฐกิจ การเงิน และการค้า ให้ทันต่อความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี นวัตกรรม การเคลื่อนย้ายทุนและแรงงาน และรูปแบบการค้า ☐ ให้ความสำคัญกับการผลิตโดยใช้การตลาดนำ สนับสนุน e-commerce พัฒนาแผนกลยุทธ์การเข้าถึงตลาดใหญ่ที่มีศักยภาพ สร้างและพัฒนาตลาดในประเทศสำหรับสินค้าที่มีคุณภาพมาตรฐานและสินค้าสำหรับกลุ่มเฉพาะ ตลอดจนพัฒนาปัจจัยสนับสนุนเพื่อส่งเสริมการลงทุนในประเทศและการลงทุนของคนไทยในต่างประเทศ ☐ พัฒนาระบบฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับองค์ความรู้ สถิติ ผลการวิจัยและพัฒนา ทรัพย์สินทางปัญญา การตลาดและนวัตกรรมให้เป็นปัจจุบัน บูรณาการและต่อเนื่อง สนับสนุนการสร้างและพัฒนาแพลตฟอร์มที่สอดคล้องกับศักยภาพและความต้องการของผู้ประกอบการ ส่งเสริมการพัฒนาองค์ความรู้ด้านการจัดการฐานข้อมูลและยกระดับทักษะความรู้ให้กับผู้ประกอบการเพื่อพัฒนาระบบฐานข้อมูลของธุรกิจให้สามารถเชื่อมโยงและใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีและนวัตกรรมสมัยใหม่	☐ อันดับนโยบายของภาครัฐที่มีต่อวิสาหกิจและผู้ประกอบการด้านการสนับสนุนและความสอดคล้องของนโยบาย อันดับที่ 25 2. ยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 ☒ สัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศของ SMEs ต่อ GDP เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 44 ภายในปี 2565	สอบถาม แก้ไขปัญหา และแนะนำการเพิ่มความรู้นอนาคดด้วย 3) กรมฯ เป็นหน่วยงานที่มุ่งเน้นการพัฒนาศักยภาพแรงงาน ดังนั้น เพื่อเป็นการประเมินความสำเร็จจากการอบรม/ให้ความรู้ กรมฯ ควรทำการประเมินความสำเร็จของการนำความรู้ไปใช้จากผู้เข้ารับการอบรมด้วย เช่น ความเข้าใจหรือทักษะต่างๆที่เพิ่มขึ้นหลังจากได้มีการพัฒนา เป็นต้น

หน่วยงาน	งบประมาณที่ได้รับการจัดสรร	บทบาทในการส่งเสริม SME		แผนแม่บท	ตัวชี้วัดตามแผนแม่บท	ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ
				☐ สนับสนุนการปรับปรุงและพัฒนา กลไกการขับเคลื่อนภาครัฐเพื่อพัฒนาการ ให้บริการและอำนวยความสะดวกทาง การค้า การลงทุน และการดำเนินธุรกิจ ด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล สนับสนุนการสร้าง ความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคการศึกษา และสถาบันวิชาการ ในการ ส่งเสริมและพัฒนาผู้ประกอบการร่วมกัน สนับสนุนการแข่งขันทางการค้าที่เป็นธรรม ผลักดันการลดอุปสรรคทางการค้า โดยเฉพาะมาตรการที่มีใช้ภาษี ยกกระดับ บริการและโครงสร้างพื้นฐานทางคุณภาพ ทั้งในภาคเกษตร อุตสาหกรรม บริการ และการท่องเที่ยว การพัฒนานวัตกรรม ตลอดจนการใช้นวัตกรรมทั้งในภาครัฐและ เอกชน การปรับปรุงกฎหมายและระเบียบ ให้เอื้อต่อการประกอบธุรกิจ และมี การ บังคับใช้อย่างเคร่งครัด		
6. กรม วิทยาศาสตร์บริการ	16,052,500	☒ โครงการต้นน้ำ ☒ โครงการกลางน้ำ ☐ โครงการปลายน้ำ ☐ โครงการสนับสนุน Ecosystem	โครงการที่หน่วยงานดำเนินการ สอดคล้องกับภารกิจดำเนินงาน ของหน่วยงาน โดยโครงการสร้าง ผู้ประกอบการให้สามารถสร้าง ผลิตภัณฑ์ที่มีมาตรฐาน ลดของเสียใน การผลิต เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต โดยจากการพิจารณาโครงการต่างๆ ในภาพรวมพบว่าโครงการไม่ได้ มีความซ้ำซ้อนกับหน่วยงานอื่นๆ ตลอดจนมีการบูรณาการทำงาน ร่วมกับหน่วยงานอื่นๆ เช่น สภา อุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย สมาคม	1. แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 - 2580) “ผู้ประกอบการ และวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุค ใหม่” ☒ การสร้างความเข้มแข็งผู้ประกอบการ อัจฉริยะ ☐ การสร้างโอกาสเข้าถึงบริการทาง การเงิน ☐ การสร้างโอกาสเข้าถึงตลาด ☐ การสร้างระบบนิเวศน์ที่เอื้อต่อการ ดำเนินธุรกิจของผู้ประกอบการและ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่	1. แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ ชาติ (พ.ศ. 2561 - 2580) “ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาด กลางและขนาดย่อมยุคใหม่” ☐ อัตราการขยายตัวจำนวนการ ก่อตั้งวิสาหกิจเริ่มต้นเฉลี่ยร้อยละ 10 ☒ อันดับความสามารถในการ แข่งขันด้านการใช้เครื่องมือและ เทคโนโลยีดิจิทัล อันดับ 1 ใน 36 ☐ อัตราการขยายตัวสินเชื่อธุรกิจ รายใหม่ที่ไม่ใช่รายใหญ่ ร้อยละ 10	การประเมินมูลค่าทางเศรษฐกิจที่ได้ คำนวณมา เป็นประมาณการมูลค่าทาง เศรษฐกิจในภาพรวมของทุกผลลัพธ์ เช่น การประหยัดได้ของการอบรม การลดของเสีย เป็นต้น ที่ปรึกษาเห็นว่า กรมฯ ควรแบ่งประเภทของผลลัพธ์ จากการคำนวณมูลค่าเศรษฐกิจให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น ตัวอย่างเช่น การ ลดต้นทุนการผลิต ต้นทุนพลังงานที่ ลดลง มูลค่าของเสียที่ลดลง ยอดขายที่ เพิ่มขึ้นจากการได้รับการรับรอง มาตรฐานหรือพัฒนาผลิตภัณฑ์ เป็น

หน่วยงาน	งบประมาณที่ได้รับการจัดสรร	บทบาทในการส่งเสริม SME	แผนแม่บท	ตัวชี้วัดตามแผนแม่บท	ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ
		ต่างๆ สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม และหน่วยงานด้านการศึกษาต่างๆ ทำให้สามารถได้ผู้เชี่ยวชาญในแต่ละด้านมาทำการให้คำปรึกษา การทดสอบได้อย่างดี	2. ยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี 2563 “2.6 การพัฒนาเศรษฐกิจบนพื้นฐานผู้ประกอบการยุคใหม่และวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม” ☐ สนับสนุนการจัดหาแหล่งเงินทุน สนับสนุนการพัฒนาผลิตภัณฑ์ทางการเงิน และการบริหารความเสี่ยงเพื่อตอบสนองความต้องการที่เหมาะสมกับแต่ละกลุ่ม พัฒนาระบบประเมินมูลค่าทรัพย์สินในรูปแบบต่างๆ เพื่อใช้เป็นหลักประกันทางธุรกิจ พัฒนาระบบการประเมินความน่าเชื่อถือทางเครดิต และระบบการรู้จักลูกค้าที่สะดวกขึ้น สนับสนุนให้ทุกภาคส่วนสามารถเข้าถึงบริการทางการเงินด้วยต้นทุนที่เหมาะสม พัฒนาระบบเตือนภัยทางด้านเศรษฐกิจ การเงิน และการค้า ให้ทันต่อความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี นวัตกรรม การเคลื่อนย้ายทุนและแรงงาน และรูปแบบการค้า ☐ ให้ความสำคัญกับการผลิตโดยใช้การตลาดนำ สนับสนุน e-commerce พัฒนาแผนกลยุทธ์การเข้าถึงตลาดใหญ่ที่มีศักยภาพ สร้างและพัฒนาตลาดในประเทศ สำหรับสินค้าที่มีคุณภาพมาตรฐานและสินค้าสำหรับกลุ่มเฉพาะ ตลอดจนพัฒนาปัจจัยสนับสนุนเพื่อส่งเสริมการลงทุนในประเทศและการลงทุนของคนไทยในต่างประเทศ	☐ มูลค่าการระดมทุนผ่านตลาดทุนของกิจการที่เริ่มตั้งต้นและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ขยายตัวร้อยละ 10 ☐ อัตราการขยายตัวของมูลค่าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของ SMEs เพิ่มขึ้น 1 เท่า ☐ อันดับความสามารถในการแข่งขันด้านการค้าระหว่างประเทศ โดย IMD อันดับ 1 ใน 5 ☐ สัดส่วนการส่งออกของ SMEs ต่อการส่งออกรวมของประเทศ ไม่ต่ำกว่า ร้อยละ 25 ☐ อันดับนโยบายของภาครัฐที่มีต่อวิสาหกิจและผู้ประกอบการด้านการสนับสนุนและความสอดคล้องของนโยบาย อันดับที่ 25 2. ยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 ☒ สัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศของ SMEs ต่อ GDP เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 44 ภายในปี 2565	ต้น เพื่อให้ทราบถึงผลลัพธ์ของการดำเนินโครงการที่ได้เข้าไปพัฒนาหรือปรับปรุงผลิตภัณฑ์ หรือแก้ไขปัญหาผลิตภัณฑ์ให้กับผู้ประกอบการ ซึ่งตัวชี้วัดแต่ละตัวจะแตกต่างกันตามประเด็นที่ดำเนินการ

หน่วยงาน	งบประมาณ ที่ได้รับการ จัดสรร	บทบาทในการส่งเสริม SME	แผนแม่บท	ตัวชี้วัดตามแผนแม่บท	ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ
			☒ พัฒนาระบบฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับองค์ความรู้ สถิติ ผลการวิจัยและพัฒนา ทรัพย์สินทางปัญญา การตลาดและนวัตกรรมให้เป็นปัจจุบัน บูรณาการและต่อเนื่อง สนับสนุนการสร้างและพัฒนาแพลตฟอร์มที่สอดคล้องกับศักยภาพและความต้องการของผู้ประกอบการ ส่งเสริมการพัฒนาองค์ความรู้ด้านการจัดการฐานข้อมูลและยกระดับทักษะความรู้ให้กับผู้ประกอบการเพื่อพัฒนาระบบฐานข้อมูลของธุรกิจให้สามารถเชื่อมโยงและใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีและนวัตกรรมสมัยใหม่ ☐ สนับสนุนการปรับปรุงและพัฒนา กลไกการขับเคลื่อนภาครัฐเพื่อพัฒนาการให้บริการและอำนวยความสะดวกทางการค้า การลงทุน และการดำเนินธุรกิจด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล สนับสนุนการสร้างความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคการศึกษา และสถาบันวิชาการ ในการส่งเสริมและพัฒนาผู้ประกอบการร่วมกัน สนับสนุนการแข่งขันทางการค้าที่เป็นธรรม ผลักดันการลดอุปสรรคทางการค้า โดยเฉพาะมาตรการที่มิใช่ภาษี ยกระดับบริการและโครงสร้างพื้นฐานทางคุณภาพทั้งในภาคเกษตร อุตสาหกรรม บริการ และการท่องเที่ยว การพัฒนานวัตกรรม ตลอดจนการใช้งานนวัตกรรมทั้งในภาครัฐและเอกชน การปรับปรุงกฎหมายและระเบียบ		

หน่วยงาน	งบประมาณที่ได้รับการจัดสรร	บทบาทในการส่งเสริม SME	แผนแม่บท	ตัวชี้วัดตามแผนแม่บท	ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ	
			ให้เอื้อต่อการประกอบธุรกิจ และมีการบังคับใช้อย่างเคร่งครัด			
7. กรมส่งเสริมการเกษตร	8,254,000	☒ โครงการต้นน้ำ ☒ โครงการกลางน้ำ ☐ โครงการปลายน้ำ ☐ โครงการสนับสนุน Ecosystem	โครงการที่หน่วยงานดำเนินการสอดคล้องกับพันธกิจ การดำเนินงานของหน่วยงานที่ต้องการส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกร ให้มีความเข้มแข็งและยกระดับขีดความสามารถในการผลิตสินค้าเกษตรตามความต้องการของตลาด โดยโครงการมุ่งเน้นกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในภาคการเกษตรทั้ง 77 จังหวัด โดยเข้าไปพัฒนากลุ่มวิสาหกิจชุมชนที่มีศักยภาพและมีความต้องการต่อยอดกิจการหรือพัฒนาสินค้าให้สามารถแข่งขันได้ ผ่านทางการจัดอบรมให้ความรู้ในเรื่องการรับรองคุณภาพมาตรฐานการผลิตและมาตรฐานผลิตภัณฑ์ และการให้งบประมาณแก่วิสาหกิจชุมชนแต่ละรายในการพัฒนาตามแผนที่ได้จัดทำไว้ การคัดเลือกวิสาหกิจชุมชนเข้าร่วมงานจัดแสดงสินค้าการเกษตรแปรรูป	1. แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 - 2580) “ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่” ☒ การสร้างความเข้มแข็งผู้ประกอบการอัจฉริยะ ☐ การสร้างโอกาสเข้าถึงบริการทางการเงิน ☐ การสร้างโอกาสเข้าถึงตลาด ☐ การสร้างระบบนิเวศที่เอื้อต่อการดำเนินธุรกิจของผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่ 2. ยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี 2563 “2.6 การพัฒนาเศรษฐกิจบนพื้นฐานผู้ประกอบการยุคใหม่และวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม” ☐ สนับสนุนการจัดหาแหล่งเงินทุนสนับสนุนการพัฒนาผลิตภัณฑ์ทางการเงินและการบริหารความเสี่ยงเพื่อตอบสนองความต้องการที่เหมาะสมกับแต่ละกลุ่มพัฒนาระบบประเมินมูลค่าทรัพย์สินในรูปแบบต่างๆ เพื่อใช้เป็นหลักประกันทางธุรกิจ พัฒนาระบบการประเมินความน่าเชื่อถือทางเครดิต และระบบการรู้จักลูกค้าที่สะดวกขึ้น สนับสนุนให้ทุกภาคส่วนสามารถเข้าถึงบริการทางการเงินด้วยต้นทุนที่เหมาะสม พัฒนาระบบเตือนภัย	1. แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 - 2580) ☐ อัตราการขยายตัวจำนวนการก่อตั้งวิสาหกิจเริ่มต้นเฉลี่ยร้อยละ 10 ☐ อันดับความสามารถในการแข่งขันด้านการใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีดิจิทัล อันดับ 1 ใน 36 ☐ อัตราการขยายตัวสินเชื่อธุรกิจรายใหม่ที่ไม่ใช่รายใหญ่ ร้อยละ 10 ☐ มูลค่าการระดมทุนผ่านตลาดทุนของกิจการที่เริ่มตั้งต้นและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ขยายตัวร้อยละ 10 ☐ อัตราการขยายตัวของมูลค่าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของ SMEs เพิ่มขึ้น 1 เท่า ☐ อันดับความสามารถในการแข่งขันด้านการค้าระหว่างประเทศ โดย IMD อันดับ 1 ใน 5 ☐ สัดส่วนการส่งออกของ SMEs ต่อการส่งออกรวมของประเทศ ไม่ต่ำกว่า ร้อยละ 25 ☐ อันดับนโยบายของภาครัฐที่มีต่อวิสาหกิจและผู้ประกอบการด้านการสนับสนุนและความสอดคล้องของนโยบาย อันดับ 25	1) โครงการมีการสอบถามความต้องการของวิสาหกิจชุมชน แต่ควรมีการพิจารณาถึงศักยภาพ และความพร้อมของวิสาหกิจชุมชน รวมทั้ง ควรวิเคราะห์ปัญหา และความจำเป็นที่แท้จริงของสิ่งที่จำเป็นต้องได้รับการพัฒนา ประกอบกับการวิเคราะห์โอกาส และความต้องการของตลาดด้วย เนื่องจากตัวโครงการเน้นไปที่การพัฒนาบรรจุภัณฑ์ของสินค้าเกษตรแปรรูปเพียงอย่างเดียว 2) ควรกำหนดกลุ่มเป้าหมายในการสนับสนุนให้ชัดเจน ไม่ซ้ำซ้อนกับการช่วยเหลือของหน่วยงานอื่น และจะต้องสอดคล้องกับภารกิจของกรมฯ ซึ่งอาจมุ่งเน้นการพัฒนาพื้นฐานตั้งแต่ต้นน้ำ เพื่อให้เกษตรกรสามารถผลิตสินค้าได้และขายเป็น โดยเน้นไปที่กลุ่มเกษตรกรที่อยู่ในช่วงเริ่มต้นการแปรรูปสินค้า ให้สามารถพัฒนาการเพิ่มขีดความสามารถในการผลิตเป็นหลัก 3) หน่วยงานยังขาดความพร้อมของเจ้าหน้าที่ ที่มีความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับการแปรรูปสินค้า รวมถึงความเชี่ยวชาญในเชิงธุรกิจ ซึ่งเป็นสิ่งที่มีความจำเป็นในการพัฒนา จึงควรดำเนินงานร่วมกับกับ หน่วยงานที่มี

หน่วยงาน	งบประมาณที่ได้รับการจัดสรร	บทบาทในการส่งเสริม SME	แผนแม่บท	ตัวชี้วัดตามแผนแม่บท	ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ
			ทางด้านเศรษฐกิจ การเงิน และการค้า ให้หันต่อความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี นวัตกรรม การเคลื่อนย้ายทุนและแรงงาน และรูปแบบการค้า ☐ ให้ความสำคัญกับการผลิตโดยใช้ การตลาดนำ สนับสนุน e-commerce พัฒนาแผนกลยุทธ์การเข้าถึงตลาดใหญ่ที่มี ศักยภาพ สร้างและพัฒนาตลาดในประเทศ สำหรับสินค้าที่มีคุณภาพมาตรฐานและ สินค้าสำหรับกลุ่มเฉพาะ ตลอดจนพัฒนา ปัจจัยสนับสนุนเพื่อส่งเสริมการลงทุนใน ประเทศและการลงทุนของคนไทยใน ต่างประเทศ ☐ พัฒนาระบบฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับองค์ ความรู้ สถิติ ผลการวิจัยและพัฒนา ทรัพย์สินทางปัญญา การตลาดและ นวัตกรรมให้เป็นปัจจุบัน บูรณาการและ ต่อเนื่อง สนับสนุนการสร้างและพัฒนา แพลตฟอร์มที่สอดคล้องกับศักยภาพและ ความต้องการของผู้ประกอบการ ส่งเสริม การพัฒนาองค์ความรู้ด้านการจัดการ ฐานข้อมูลและยกระดับทักษะความรู้ให้กับ ผู้ประกอบการเพื่อพัฒนาระบบฐานข้อมูล ของธุรกิจให้สามารถเชื่อมโยงและใช้ ประโยชน์จากเทคโนโลยีและนวัตกรรม สมัยใหม่ ☐ สนับสนุนการปรับปรุงและพัฒนา กลไกการขับเคลื่อนภาครัฐเพื่อพัฒนาการ ให้บริการและอำนวยความสะดวกทาง การค้า การลงทุน และการดำเนินธุรกิจ	2. ยุทธศาสตร์การจัดสรร งบประมาณรายจ่ายประจำปี 2563 ☒ สัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมใน ประเทศของ SMEs ต่อ GDP เพิ่มขึ้น เป็นร้อยละ 44 ภายในปี 2565	ความเชี่ยวชาญ หรือ BDS จากภาค เอกชน 4) รูปแบบการสนับสนุนวิสาหกิจ ชุมชนที่เน้นในเชิงปริมาณ ทำให้ต้อง กระจายงบประมาณในการช่วยเหลือ วิสาหกิจชุมชนแต่ละรายต่ำ ส่งผลให้ อาจไม่สามารถแก้ไขปัญหาหรือ ตอบสนองต่อการพัฒนาที่วิสาหกิจ ชุมชนต้องการได้ จึงควรปรับรูปแบบ โครงการโดยเน้นผลลัพธ์ในเชิงคุณภาพ ผ่านโครงการนำร่อง การเตรียมความ พร้อมให้วิสาหกิจชุมชน ให้เกิดผลเป็น รูปธรรม แล้วจึงขยายผลต่อไป

หน่วยงาน	งบประมาณที่ได้รับการจัดสรร	บทบาทในการส่งเสริม SME		แผนแม่บท	ตัวชี้วัดตามแผนแม่บท	ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ
				ด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล สนับสนุนการสร้างความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคการศึกษา และสถาบันวิชาการ ในการส่งเสริมและพัฒนาผู้ประกอบการร่วมกัน สนับสนุนการแข่งขันทางการค้าที่เป็นธรรม ผลักดันการลดอุปสรรคทางการค้า โดยเฉพาะมาตรการที่มีใช้ภาษี ยกย่องบริการและโครงสร้างพื้นฐานทางคุณภาพ ทั้งในภาคเกษตร อุตสาหกรรม บริการ และการท่องเที่ยว การพัฒนานวัตกรรม ตลอดจนการใช้นวัตกรรมทั้งในภาครัฐและเอกชน การปรับปรุงกฎหมายและระเบียบให้เอื้อต่อการประกอบธุรกิจ และมีการบังคับใช้อย่างเคร่งครัด		
8. กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ	74,204,800	☐ โครงการต้นน้ำ ☒ โครงการกลางน้ำ ☒ โครงการปลายน้ำ ☐ โครงการสนับสนุน Ecosystem	โครงการดำเนินการมีการปรับลดรูปแบบกิจกรรมการดำเนินการมีเพียงโครงการส่งเสริมแบรนด์สินค้าและธุรกิจสร้างสรรค์สู่สากล โดยกิจกรรมการส่งเสริมผู้ประกอบการขนาดกลางที่มีความพร้อมในการขยายธุรกิจสู่ตลาดต่างประเทศไม่ได้เสนอรับการจัดสรรงบประมาณผ่านแผนบูรณาการฯ แล้ว ส่งผลให้เกิด Missing Link ของแผนบูรณาการฯ โครงการส่งเสริมแบรนด์สินค้าและธุรกิจสร้างสรรค์สู่สากล เป็นโครงการที่สอดคล้องกับภารกิจการดำเนินงานของหน่วยงาน มีรูปแบบการดำเนินการเช่นเดียวกับปีที่ผ่านมา โดยมีการส่งเสริมพัฒนาแบรนด์และสินค้านวัตกรรมเข้า	1. แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 - 2580) “ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่” ☐ การสร้างความเข้มแข็งผู้ประกอบการ อัจฉริยะ ☐ การสร้างโอกาสเข้าถึงบริการทางการเงิน ☒ การสร้างโอกาสเข้าถึงตลาด ☐ การสร้างระบบนิเวศน์ที่เอื้อต่อการดำเนินธุรกิจของผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่ 2. ยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี 2563	1. แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 - 2580) “ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่” ☐ อัตราการขยายตัวจำนวนการก่อตั้งวิสาหกิจเริ่มต้นเฉลี่ยร้อยละ 10 ☐ อันดับความสามารถในการแข่งขันด้านการใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีดิจิทัล อันดับ 1 ใน 36 ☐ อัตราการขยายตัวสินเชื่อธุรกิจรายใหม่ที่ไม่ใช่รายใหญ่ ร้อยละ 10 ☐ มูลค่าการระดมทุนผ่านตลาดทุนของกิจการที่เริ่มตั้งต้นและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ขยายตัวร้อยละ 10	เนื่องจากเป็นหน่วยงานปลายน้ำที่ต้องนำสินค้าแบรนด์ไทยออกสู่ตลาดโลก ซึ่งเป็นการสร้างชื่อเสียงให้กับสินค้าไทย จึงจำเป็นต้องคัดเลือกแบรนด์สินค้า ความสามารถในการผลิตและการขนส่งที่มีคุณภาพ โดยที่บางส่วนนั้นจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาขึ้นมาจากกลางน้ำที่มีคุณภาพ ดังนั้น ทางกรมฯ จึงควรดำเนินการ ดังนี้ 1) มีความพยายามปรับตัวและติดตามสถานการณ์งานต่างๆ ในต่างประเทศ เพื่อที่จะปรับรูปแบบการส่งเสริมให้เหมาะสมกับสถานการณ์ ซึ่งพบว่าค่อนข้างทำงานเชิงรุก ตลอดจนการอาศัยการมีหน่วยงานในต่างประเทศ ที่สามารถช่วยให้การดำเนินงานในการ

หน่วยงาน	งบประมาณที่ได้รับการจัดสรร	บทบาทในการส่งเสริม SME	แผนแม่บท	ตัวชี้วัดตามแผนแม่บท	ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ
		ร่วมงานแสดงสินค้าและเจรจาธุรกิจ การค้า การส่งเสริมอุตสาหกรรม ออกแบบเพื่อรองรับอุตสาหกรรม สร้างสรรค์สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ประเทศ	“2.6 การพัฒนาเศรษฐกิจบนพื้นฐานผู้ประกอบการยุคใหม่และวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม” ☐ สนับสนุนการจัดหาแหล่งเงินทุน สนับสนุนการพัฒนาผลิตภัณฑ์ทางการเงิน และการบริหารความเสี่ยงเพื่อตอบสนองความต้องการที่เหมาะสมกับแต่ละกลุ่ม พัฒนาระบบประเมินมูลค่าทรัพย์สินในรูปแบบต่างๆ เพื่อใช้เป็นหลักประกันทางธุรกิจ พัฒนาระบบการประเมินความน่าเชื่อถือทางเครดิต และระบบการรู้จักลูกค้าที่สะดวกขึ้น สนับสนุนให้ทุกภาคส่วนสามารถเข้าถึงบริการทางการเงินด้วยต้นทุนที่เหมาะสม พัฒนาระบบเตือนภัยทางด้านเศรษฐกิจ การเงิน และการค้า ให้ทันต่อความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี นวัตกรรม การเคลื่อนย้ายทุนและแรงงาน และรูปแบบการค้า ☒ ให้ความสำคัญกับการผลิตโดยใช้การตลาดนำ สนับสนุน e-commerce พัฒนาแผนกลยุทธ์การเข้าถึงตลาดใหญ่ที่มีศักยภาพ สร้างและพัฒนาตลาดในประเทศ สำหรับสินค้าที่มีคุณภาพมาตรฐานและสินค้าสำหรับกลุ่มเฉพาะ ตลอดจนพัฒนาปัจจัยสนับสนุนเพื่อส่งเสริมการลงทุนในประเทศและการลงทุนของคนไทยในต่างประเทศ ☒ พัฒนาระบบฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับองค์ความรู้ สถิติ ผลการวิจัยและพัฒนาทรัพย์สินทางปัญญา การตลาดและ	☒ อัตราการขยายตัวของมูลค่าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของ SMEs เพิ่มขึ้น 1 เท่า ☒ อันดับความสามารถในการแข่งขันด้านการค้าระหว่างประเทศ โดย IMD อันดับ 1 ใน 5 ☒ สัดส่วนการส่งออกของ SMEs ต่อการส่งออกรวมของประเทศ ไม่ต่ำกว่า ร้อยละ 25 ☐ อันดับนโยบายของภาครัฐที่มีต่อวิสาหกิจและผู้ประกอบการด้านการสนับสนุนและความสอดคล้องของนโยบาย อันดับที่ 25 2. ยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี 2563 ☒ สัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศของ SMEs ต่อ GDP เพิ่มขึ้น เป็นร้อยละ 44 ภายในปี 2565	ประสานงานกับผู้ซื้อต่างประเทศ รวมทั้งการแก้ไขปัญหาหรือนำเสนอสินค้าแทนผู้ประกอบการ สามารถดำเนินการได้ทันสถานการณ์เพื่อแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้ดี 2) หน่วยงานเริ่มให้ความสำคัญกับการพิจารณาถ่วงดุลตั้งแต่ปัจจัยนำเข้า โดยเริ่มมีการบูรณาการร่วมกันกับหน่วยงานต่างๆ เพิ่มขึ้น เช่น ความร่วมมือกับหน่วยงานภายใต้สังกัดกระทรวงการอุดมศึกษา 3) การวัดในเรื่องของแบรนด์ ควรต้องจัดเก็บข้อมูลจากผู้ประกอบการในลักษณะของ Feedback จากการเป็นที่รู้จักรับรู้ เช่น การได้รับการโปรโมทในต่างประเทศ การได้รับเชิญจากต่างประเทศไปร่วมงานต่างๆ เป็นต้น 4) ด้วยสถานการณ์ COVID-19 ที่ผู้ประกอบการไม่สามารถเข้าร่วมงานแสดงสินค้าในต่างประเทศได้ Online Business Matching จึงเป็นช่องทางที่สำคัญ และหน่วยงานควรมีการพัฒนาและจัดสรรงบประมาณในการพัฒนาระบบที่จะสามารถนำเสนอสินค้าได้อย่างน่าสนใจ เช่น การ Live Streaming เป็นต้น รวมทั้งการพัฒนาแบบการนำเสนอสินค้า การถ่ายรูปต่างๆ เพื่อให้สามารถนำเสนอการขายได้สมบูรณ์

หน่วยงาน	งบประมาณ ที่ได้รับการ จัดสรร	บทบาทในการส่งเสริม SME		แผนแม่บท	ตัวชี้วัดตามแผนแม่บท	ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ
				นวัตกรรมให้เป็นปัจจุบัน บูรณาการและต่อเนื่อง สนับสนุนการสร้างและพัฒนาแพลตฟอร์มที่สอดคล้องกับศักยภาพและความต้องการของผู้ประกอบการ ส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพด้านการจัดการฐานข้อมูลและยกระดับทักษะความรู้ให้กับผู้ประกอบการเพื่อพัฒนาระบบฐานข้อมูลของธุรกิจให้สามารถเชื่อมโยงและใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีและนวัตกรรมสมัยใหม่ ☐ สนับสนุนการปรับปรุงและพัฒนา กลไกการขับเคลื่อนภาครัฐเพื่อพัฒนาการให้บริการและอำนวยความสะดวกทางการค้า การลงทุน และการดำเนินธุรกิจด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล สนับสนุนการสร้างความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคการศึกษา และสถาบันวิชาการ ในการส่งเสริมและพัฒนาผู้ประกอบการร่วมกัน สนับสนุนการแข่งขันทางการค้าที่เป็นธรรม ผลักดันการลดอุปสรรคทางการค้า โดยเฉพาะมาตรการที่มีใช้ภาษี ยกย่องระดับบริการและโครงสร้างพื้นฐานทางคุณภาพ ทั้งในภาคเกษตร อุตสาหกรรม บริการ และการท่องเที่ยว การพัฒนานวัตกรรม ตลอดจนการใช้นวัตกรรมทั้งในภาครัฐและเอกชน การปรับปรุงกฎหมายและระเบียบให้เอื้อต่อการประกอบธุรกิจ และมีการบังคับใช้อย่างเคร่งครัด		

หน่วยงาน	งบประมาณที่ได้รับการจัดสรร	บทบาทในการส่งเสริม SME	แผนแม่บท	ตัวชี้วัดตามแผนแม่บท	ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ	
9. กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม	391,411,700	☒ โครงการต้นน้ำ ☒ โครงการกลางน้ำ ☒ โครงการปลายน้ำ ☒ โครงการสนับสนุน Ecosystem	โครงการของ กสอ. ที่ดำเนินการมีการพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด การช่วยเหลือ SME ที่ประสบปัญหาทางธุรกิจ การให้บริการข้อมูลช่วยเหลือและปรึกษาแนะนำเบื้องต้นในรูปแบบเบ็ดเสร็จและการให้บริการผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ พัฒนามลิตภัณฑ์บนพื้นฐานทางทุนวัฒนธรรมและภูมิปัญญาให้มีอัตลักษณ์โดดเด่น และยกระดับหมู่บ้านอุตสาหกรรมสร้างสรรค์สู่การพัฒนาเศรษฐกิจยั่งยืน สนับสนุนการส่งเสริม SME ให้มีกลไกการขับเคลื่อนธุรกิจให้เติบโตได้อย่างต่อเนื่อง รวมถึงการพัฒนาผู้ประกอบการให้มีความสามารถในการแข่งขันและเพิ่มผลผลิตการผลิตรวมทั้งผลักดันนวัตกรรม งานวิจัยและเทคโนโลยีมาใช้ในอุตสาหกรรม เป็นต้น	1. แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 - 2580) “ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่” ☒ การสร้างความเข้มแข็งผู้ประกอบการอัจฉริยะ ☒ การสร้างโอกาสเข้าถึงบริการทางการเงิน ☐ การสร้างโอกาสเข้าถึงตลาด ☒ การสร้างระบบนิเวศน์ที่เอื้อต่อการดำเนินธุรกิจของผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่ 2. ยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี 2563 “2.6 การพัฒนาเศรษฐกิจบนพื้นฐานผู้ประกอบการยุคใหม่และวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม” ☒ สนับสนุนการจัดหาแหล่งเงินทุน สนับสนุนการพัฒนาผลิตภัณฑ์ทางการเงิน และการบริหารความเสี่ยงเพื่อตอบสนองความต้องการที่เหมาะสมกับแต่ละกลุ่มพัฒนาระบบประเมินมูลค่าทรัพย์สินในรูปแบบต่างๆ เพื่อใช้เป็นหลักประกันทางธุรกิจ พัฒนาระบบการประเมินความน่าเชื่อถือทางเครดิต และระบบการรู้จักลูกค้าที่สะดวกขึ้น สนับสนุนให้ทุกภาคส่วนสามารถเข้าถึงบริการทางการเงินด้วยต้นทุนที่เหมาะสม พัฒนาระบบเตือนภัยทางด้านเศรษฐกิจ การเงิน และการค้า ให้ทันต่อความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี	1. แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 - 2580) “ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่” ☒ อัตราการขยายตัวจำนวนการก่อตั้งวิสาหกิจเริ่มต้นเฉลี่ยร้อยละ 10 ☒ อันดับความสามารถในการแข่งขันด้านการใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีดิจิทัล อันดับ 1 ใน 36 ☒ อัตราการขยายตัวสินเชื่อธุรกิจรายใหม่ที่ไม่ใช่รายใหญ่ ร้อยละ 10 ☒ มูลค่าการระดมทุนผ่านตลาดทุนของกิจการที่เริ่มตั้งต้นและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ขยายตัวร้อยละ 10 ☒ อัตราการขยายตัวของมูลค่าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของ SMEs เพิ่มขึ้น 1 เท่า ☐ อันดับความสามารถในการแข่งขันด้านการค้าระหว่างประเทศ โดย IMD อันดับ 1 ใน 5 ☒ สัดส่วนการส่งออกของ SMEs ต่อการส่งออกรวมของประเทศ ไม่ต่ำกว่า ร้อยละ 25 ☒ อันดับนโยบายของภาครัฐที่มีต่อวิสาหกิจและผู้ประกอบการด้านการสนับสนุนและความสอดคล้องของนโยบาย อันดับที่ 25 2. ยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี 2563	1) สำหรับโครงการบ่มเพาะเพื่อสร้างผู้ประกอบการรายใหม่ - ตามการรายงานผลการดำเนินงานในส่วนตัวชี้วัดกิจกรรมผู้ประกอบการที่ได้รับการพัฒนามีการจัดตั้งธุรกิจ ขยายการลงทุน เชื่อมโยงงานวิจัย และแหล่งเงินทุน ไม่สามารถผลักดันให้เกิดขึ้นได้ ซึ่งเป็นเป้าหมายหลักของโครงการ ดังนั้น หน่วยงานควรให้ความสำคัญกับตัวชี้วัดนี้เพิ่มขึ้น หรืออาจส่งต่อผลผลิตที่เป็นผู้ประกอบการที่มีศักยภาพไปให้หน่วยงานอื่นที่น่าจะสนับสนุนให้เกิดการจัดตั้งธุรกิจ หรือขยายธุรกิจได้ 2) สำหรับโครงการเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ตลาดทุน - จากตัวชี้วัดกิจกรรม : จำนวน SME ที่ได้รับการพัฒนามีแผนการเตรียมความพร้อมในการเข้าจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ (MAI) ไม่มีการรายงานผลตัวชี้วัดดังกล่าว ซึ่งเป็นเป้าหมายสำคัญที่ต้องการผลักดันให้ธุรกิจที่เข้ารับการสนับสนุนสามารถเข้าจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ MAI ได้ ดังนั้น หน่วยงานควรมีกลไกในการติดตามผู้รับบริการที่มีศักยภาพในกลุ่มดังกล่าว เพื่อให้การสนับสนุนและผลักดันให้สามารถเข้าจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ MAI ได้ต่อไป

หน่วยงาน	งบประมาณ ที่ได้รับการ จัดสรร	บทบาทในการส่งเสริม SME	แผนแม่บท	ตัวชี้วัดตามแผนแม่บท	ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ
			นวัตกรรม การเคลื่อนย้ายทุนและแรงงาน และรูปแบบการค้า ☒ ให้ความสำคัญกับการผลิตโดยใช้ การตลาดนำ สนับสนุน e-commerce พัฒนาแผนกลยุทธ์การเข้าถึงตลาดใหญ่ที่มี ศักยภาพ สร้างและพัฒนาตลาดในประเทศ สำหรับสินค้าที่มีคุณภาพมาตรฐานและ สินค้าสำหรับกลุ่มเฉพาะ ตลอดจนพัฒนา ปัจจัยสนับสนุนเพื่อส่งเสริมการลงทุนใน ประเทศและการลงทุนของคนไทยใน ต่างประเทศ ☒ พัฒนาระบบฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับองค์ ความรู้ สถิติ ผลการวิจัยและพัฒนา ทรัพย์สินทางปัญญา การตลาดและ นวัตกรรมให้เป็นปัจจุบัน บูรณาการและ ต่อเนื่อง สนับสนุนการสร้างและพัฒนา แพลตฟอร์มที่สอดคล้องกับศักยภาพและ ความต้องการของผู้ประกอบการ ส่งเสริม การพัฒนาองค์ความรู้ด้านการจัดการ ฐานข้อมูลและยกระดับทักษะความรู้ให้กับ ผู้ประกอบการเพื่อพัฒนาระบบฐานข้อมูล ของธุรกิจให้สามารถเชื่อมโยงและใช้ ประโยชน์จากเทคโนโลยีและนวัตกรรม สมัยใหม่ ☒ สนับสนุนการปรับปรุงและพัฒนา กลไกการขับเคลื่อนภาครัฐเพื่อพัฒนาการ ให้บริการและอำนวยความสะดวกทาง การค้า การลงทุน และการดำเนินธุรกิจ ด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล สนับสนุนการสร้าง	☒ สัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมใน ประเทศของ SMEs ต่อ GDP เพิ่มขึ้น เป็นร้อยละ 44 ภายในปี 2565	3) สำหรับโครงการพัฒนาศูนย์ ให้บริการข้อมูล SME - การดำเนินการของศูนย์ฯ ที่พยายาม จะทำงานเชิงรุกในการขยายเครือข่าย และใช้จุดแข็งของกรมฯ ที่มีหน่วยงาน ในระดับจังหวัดและภูมิภาค ในการ ยกระดับการให้บริการสนับสนุนเอส เอ็มอีได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ตลอดจนทำให้เกิดการ บูรณาการ ความร่วมมือในการช่วยเหลือสนับสนุน เอสเอ็มอีอย่างเป็นระบบและครบวงจร มากยิ่งขึ้น - สำหรับประเด็นเรื่องการเชื่อมโยง ฐานข้อมูลระหว่างหน่วยงานที่มีภารกิจ ในการให้การสนับสนุนช่วยเหลือ SME ให้เป็นระบบเดียวกัน ซึ่งจะสามารถ สร้างความชัดเจนและความเป็น เอกภาพด้านข้อมูล จะช่วยให้การเกิด การใช้ประโยชน์จากฐานข้อมูลดังกล่าว รวมถึงการขับเคลื่อนและส่งผ่านการ สนับสนุนช่วยเหลือผู้ประกอบการจาก ภาครัฐได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น 4) สำหรับโครงการพัฒนาศูนย์ ถ่ายทอดเทคโนโลยี - หน่วยงานควรปรับเปลี่ยนรูปแบบ การจัดหาเครื่องจักร/เครื่องมือของ ศูนย์ที่ใช้ในการให้บริการแก่ประชาชน เป็นรูปแบบเช่าใช้ เพื่อจะได้ไม่สร้าง ภาระเรื่องการจัดงบประมาณในการ ดูแลรักษา หรือป้องกันปัญหาการ

หน่วยงาน	งบประมาณ ที่ได้รับการ จัดสรร	บทบาทในการส่งเสริม SME		แผนแม่บท	ตัวชี้วัดตามแผนแม่บท	ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ
				ความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคการศึกษา และสถาบันวิชาการ ในการส่งเสริมและพัฒนาผู้ประกอบการร่วมกัน สนับสนุนการแข่งขันทางการค้าที่เป็นธรรม ผลักดันการลดอุปสรรคทางการค้า โดยเฉพาะมาตรการที่มีใช้ภาษี ยกกระดับบริการและโครงสร้างพื้นฐานทางคุณภาพ ทั้งในภาคเกษตร อุตสาหกรรม บริการ และการท่องเที่ยว การพัฒนานวัตกรรม ตลอดจนการใช้นวัตกรรมทั้งในภาครัฐและเอกชน การปรับปรุงกฎหมายและระเบียบ ให้เอื้อต่อการประกอบธุรกิจ และมีภารกิจ บังคับใช้อย่างเคร่งครัด		เปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีที่อาจส่งผลให้เครื่องจักร/เครื่องมือที่มีไม่ตอบโจทย์ผู้ประกอบการ - จุดแข็งของศูนย์ฯ ที่ตั้งอยู่ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค รวมถึงเครือข่ายของศูนย์ฯ ที่ให้บริการเฉพาะทาง ตลอดจนการวางกรอบของกิจกรรมที่เข้าไปสนับสนุนทั้งในเรื่องการพัฒนาผลิตภัณฑ์ (Product Transform) การยกระดับกระบวนการผลิต (Process Transform) และการเพิ่มทักษะบุคลากรในอุตสาหกรรม (People Transform) ที่โครงการมองว่ามีความสำคัญที่จะขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงให้เกิดขึ้นในธุรกิจได้ หากคนในองค์กรมีความเข้าใจและมี Mindset ที่ดี สามารถเป็นกลไกที่จะผลักดันภารกิจในการยกระดับผู้ประกอบการให้มีความสำเร็จได้ดียิ่งขึ้น 5) สำหรับโครงการพัฒนาผู้ให้บริการธุรกิจ SME - ควรปรับเปลี่ยนวิธีการในการส่งเสริมการเชื่อมโยงเครือข่ายให้เหมาะสมกับสถานการณ์ในปัจจุบัน โดยเน้นการใช้เทคโนโลยีเพื่อช่วยในการเชื่อมโยงแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การให้คำปรึกษาปัญหาทางธุรกิจ เช่น การพัฒนา application เพื่อความสะดวกรวดเร็วในการให้บริการ

หน่วยงาน	งบประมาณ ที่ได้รับการ จัดสรร	บทบาทในการส่งเสริม SME		แผนแม่บท	ตัวชี้วัดตามแผนแม่บท	ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ
						6) โครงการเพิ่มประสิทธิภาพ/ผลิตภาพ - สนับสนุนการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการบริหารจัดการ - จากปัญหาผู้ประกอบการไม่สะดวกต่อการให้ที่ปรึกษาเข้าพบ ณ สถานประกอบการ และมีการถอนตัวออกจากการเข้าร่วมกิจกรรมของโครงการ เนื่องจากสถานการณ์โควิด หน่วยงานควรเข้าติดตาม พูดคุย สอบถาม รวมถึงประชาสัมพันธ์ให้กลับเข้ามารับการส่งเสริมอีกครั้งในปีถัดไป รวมถึงการสอบถามปัญหาอุปสรรคที่ผู้ประกอบการกำลังประสบปัญหา ซึ่งหน่วยงานอาจพิจารณาถึงการเข้าช่วยเหลือที่มีความเป็นไปได้และสอดคล้องกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน - การดำเนินกิจกรรมโครงการมีกระบวนการส่งเสริมและพัฒนาผู้ประกอบการทางด้านเทคโนโลยีดิจิทัล ผู้ประกอบการสามารถนำไปใช้ในการยกระดับศักยภาพของการประกอบธุรกิจได้ ซึ่งครอบคลุมตลอดทั้ง Value Chain ก่อให้เกิดการเพิ่มขีดความสามารถทางการแข่งขันของผู้ประกอบการได้ ทั้งนี้ เนื่องจากสถานการณ์โควิดที่ส่งผลต่อระบบเศรษฐกิจโดยรวมทั้งประเทศและส่งผลกระทบต่อผู้ประกอบการเป็นจำนวนมาก หน่วยงานควรต้องเพิ่ม

หน่วยงาน	งบประมาณ ที่ได้รับการ จัดสรร	บทบาทในการส่งเสริม SME		แผนแม่บท	ตัวชี้วัดตามแผนแม่บท	ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ
						กระบวนการของอบรมและให้ความรู้แก่ผู้ประกอบการในมิติของการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้เพื่อพร้อมรับกับการเปลี่ยนแปลงทางการค้าที่เกิดขึ้น การปรับตัวภายใต้สถานการณ์ปัจจุบันที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงของผู้บริโภค และการเปลี่ยนแปลงกระบวนการบางประการเพื่อให้ธุรกิจอยู่รอดได้ต่อไปในอนาคต - หน่วยงานควรขยายความร่วมมือกับภาคเอกชน เพื่อขอสนับสนุนหรือแชร์ข้อมูลผู้เชี่ยวชาญในการให้คำปรึกษาเชิงลึก และมีประสบการณ์จากการทำธุรกิจทางด้าน E-Commerce ให้แก่ผู้ประกอบการภายในโครงการ รวมถึงการจัดทำฐานข้อมูลที่ปรึกษาโดยทำการแบ่งสัดส่วนข้อมูลต่างๆที่ชัดเจน เช่น ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน ระยะเวลาการทำธุรกิจ ประสบการณ์ อายุ ประเภทของธุรกิจที่ดำเนินการอยู่ เป็นต้น สำหรับนำไปใช้ในโครงการปีถัดไป 7) โครงการการพัฒนาการรวมกลุ่ม SME และเชื่อมโยงอุตสาหกรรม - โครงการมีประโยชน์ที่จะสนับสนุนการเชื่อมโยงผู้ประกอบการให้เกิดการรวมกลุ่มเครือข่ายกลุ่มธุรกิจตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ หรือข้ามกลุ่มธุรกิจ ให้สามารถยกระดับและเพิ่มโอกาสในการดำเนินธุรกิจร่วมกัน

หน่วยงาน	งบประมาณ ที่ได้รับการ จัดสรร	บทบาทในการส่งเสริม SME		แผนแม่บท	ตัวชี้วัดตามแผนแม่บท	ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ
						ได้เพื่อสร้างเครือข่ายกลุ่มอุตสาหกรรม ให้มีความเข้มแข็ง เกิดเป็นพันธมิตรทางธุรกิจในการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ ใดๆก็ตามควรมีการปรับรูปแบบการพัฒนา โดยเน้นกิจกรรมที่ก่อให้เกิดการสร้าง value ให้แก่เครือข่ายผู้ประกอบการมากขึ้น เช่น การเพิ่ม order จากต่างประเทศให้กับผู้ประกอบการ กลุ่มเครือข่ายมีความเข้มแข็งสามารถต่อยอดในการทำธุรกิจใหม่ๆ ที่สร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจได้มากขึ้น เป็นต้น - ควรมีการติดตามและประเมินผลของกลุ่มคลัสเตอร์ตามแผนหรือแนวทางการพัฒนา โดยการเน้นกิจกรรมการมีส่วนร่วม เช่น การติดตามความก้าวหน้าในการดำเนินงานของกลุ่มคลัสเตอร์ การทบทวนหลังปฏิบัติ การทบทวนการดำเนินงานตลอดโครงการหรือแผน การประเมินแบบมีส่วนร่วม เป็นต้น เพื่อให้กลุ่มคลัสเตอร์ได้เกิดการเรียนรู้และถอดบทเรียนจากการดำเนินงาน รวมทั้งมีแนวทางในการปรับปรุงการดำเนินงานของกลุ่มคลัสเตอร์ต่อไป 8) โครงการปรับปรุงกระบวนการผลิตให้มีประสิทธิภาพ ด้วยการใช้เทคโนโลยี - ในส่วนกิจกรรม Standardization for SMEs ผู้รับผิดชอบโครงการควรมี

หน่วยงาน	งบประมาณ ที่ได้รับการ จัดสรร	บทบาทในการส่งเสริม SME		แผนแม่บท	ตัวชี้วัดตามแผนแม่บท	ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ
						การบูรณาการหรือส่งต่อความช่วยเหลือไปยังหน่วยงานอื่นที่มีศักยภาพที่จะสนับสนุนค่าใช้จ่ายในด้านการขอมาตรฐานให้กับผู้ประกอบการได้ หรือหากสามารถคัดเลือกหรือกำหนดคุณสมบัติของผู้ประกอบการที่มีความพร้อมตั้งแต่ก่อนเข้าร่วมโครงการ ก็จะช่วยย่นระยะเวลาที่วางไว้สำเร็จได้ - สำหรับกิจกรรม Genius Creation ที่พยายามจะผลักดันและยกระดับภาคการเกษตรของไทยสู่การเป็น Smart Farmer โดยกิจกรรมนี้ถือได้ว่าเป็นการสร้างผู้ประกอบการตั้งแต่การพัฒนาบ่มเพาะให้ความรู้ การวินิจฉัยปัญหา และการให้คำปรึกษาเชิงลึก เพื่อสร้างให้เป็นต้นแบบสำหรับผู้ประกอบการรายอื่นๆ ทั้งในระดับพื้นที่จนถึงระดับประเทศ ทั้งนี้ หากสามารถสร้างเป็นเครือข่ายที่เข้มแข็งระหว่างผู้ประกอบการในกลุ่มเดียวกัน หรือขยายไปจนถึงการเป็นห่วงโซ่มูลค่าได้ก็จะทำให้เกิดการสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจเพิ่มสูงขึ้นไปอีก 9) โครงการการสร้างมูลค่าเพิ่มอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ - การเปลี่ยนผู้ประกอบการ OEM มาสู่ ODM หากมีการให้ความรู้ด้านการตลาดประกอบด้วยจะสามารถช่วย

หน่วยงาน	งบประมาณ ที่ได้รับการ จัดสรร	บทบาทในการส่งเสริม SME		แผนแม่บท	ตัวชี้วัดตามแผนแม่บท	ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ
						ให้ผู้ประกอบการสามารถขายสินค้าเองได้โดยไม่ต้องผลิตส่งเพียงอย่างเดียว - ผู้รับผิดชอบโครงการในส่วนกลางควรเป็นศูนย์กลางในการรวบรวมข้อมูลจาก ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาค (ศก.) เพื่อสะท้อนผลกระทบในภาพรวมของโครงการทั้งหมดได้ 10) โครงการยกระดับองค์ความรู้การบริหารจัดการสมัยใหม่ - ควรมีการจัดเก็บข้อมูลของประโยชน์ในภาพรวมจากการดำเนินโครงการ ในทุกจังหวัดที่มีการดำเนินโครงการ เพื่อให้ทราบถึงผลลัพธ์ ในกรณีที่ตัวเลขนั้นเป็นข้อมูลเฉพาะของกิจการที่ไม่สามารถเปิดเผยได้ สามารถเก็บเป็นภาพรวมรายปีได้ เพื่อเป็นฐานข้อมูลที่ชัดเจน - นอกจากประโยชน์ที่เป็นตัวเลขแล้ว ประโยชน์ที่ผู้ประกอบการสามารถรวมกลุ่มอย่างเข้มแข็งจนลดการพึ่งพาจากภาครัฐได้นั้นเป็นสิ่งที่เป็เป้าหมายของภาครัฐ จึงควรมีการบันทึกข้อมูลว่าผู้ประกอบการที่มีการร่วมอบรมและรวมกลุ่มนั้นเคยรับการสนับสนุนจากรัฐในเรื่องใด และหลังการรวมกลุ่มแล้วลดการพึ่งพาหรือไม่ 11) โครงการเสริมสร้างความรู้พื้นฐานในการประกอบธุรกิจ - ควรมีการบูรณาการฐานข้อมูลวิสาหกิจชุมชนกับกรมพัฒนาชุมชน

หน่วยงาน	งบประมาณ ที่ได้รับการ จัดสรร	บทบาทในการส่งเสริม SME		แผนแม่บท	ตัวชี้วัดตามแผนแม่บท	ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ
						เพื่อให้กรมฯ มีฐานข้อมูลกลุ่มวิสาหกิจชุมชนที่หลากหลายมากขึ้น และเป็นประโยชน์ในการนำข้อมูลมาพัฒนาศักยภาพวิสาหกิจชุมชนต่อไป 12) โครงการพัฒนาผลิตภัณฑ์/บรรจุภัณฑ์ให้มีมูลค่าเพิ่ม -ควรบูรณาการกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อส่งเสริมการนำทุนทางวัฒนธรรม และภูมิปัญญาของสังคมไทยมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาศักยภาพการผลิตผลิตภัณฑ์ชุมชนให้เกิดมูลค่าเพิ่มขึ้น เช่น กระทรวงวัฒนธรรม กรมทรัพย์สินทางปัญญามหาวิทยาลัยในพื้นที่ 13) โครงการการสนับสนุนการสร้างตราสินค้าและเชื่อมโยงช่องทางการตลาด -ควรมีการสำรวจหมู่บ้านที่มีความต้องการในการพัฒนาหมู่บ้านของตัวเองเพื่อกระจายความช่วยเหลือไปยังหมู่บ้านอื่นที่ยังไม่ได้รับการพัฒนา และควรให้องค์ความรู้ด้านช่องทางการตลาดอื่นเพิ่มเติม เนื่องจากอาชีพหลักของชาวบ้านไม่ใช่การท่องเที่ยวและเป็นการทำการเกษตร อย่างเช่นการตลาดออนไลน์ นอกเหนือจากการประชาสัมพันธ์หมู่บ้านท่องเที่ยว เพื่อแก้ปัญหาในกรณีที่ไม่มันักท่องเที่ยวมาที่หมู่บ้านอย่างเช่นสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19 ในปัจจุบัน

หน่วยงาน	งบประมาณที่ได้รับการจัดสรร	บทบาทในการส่งเสริม SME		แผนแม่บท	ตัวชี้วัดตามแผนแม่บท	ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ
10. มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม	2,000,800	☒ โครงการต้นน้ำ ☒ โครงการกลางน้ำ ☐ โครงการปลายน้ำ ☐ โครงการสนับสนุน Ecosystem	โครงการมุ่งเน้นการขยายโอกาสทางการตลาด เพื่อพัฒนาวิสาหกิจรายย่อยให้ประกอบธุรกิจอย่างมืออาชีพ โดยส่งเสริมการสร้างแบรนด์ ยกระดับผลิตภัณฑ์ จากกล้วยของกลุ่มผู้ประกอบการ SME ในเขตภาคเหนือตอนล่างให้รองรับการตลาดทั้งในและต่างประเทศ รวมทั้งการพัฒนาและขยายช่องทางทางการตลาดโดยส่งเสริมการใช้พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์และการสื่อสารการตลาดเชิงรุก	1. แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 - 2580) “ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่” ☒ การสร้างความเข้มแข็งผู้ประกอบการอัจฉริยะ ☐ การสร้างโอกาสเข้าถึงบริการทางการเงิน ☒ การสร้างโอกาสเข้าถึงตลาด ☐ การสร้างระบบนิเวศน์ที่เอื้อต่อการดำเนินธุรกิจของผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่ 2. ยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี 2563 “2.6 การพัฒนาเศรษฐกิจบนพื้นฐานผู้ประกอบการยุคใหม่และวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม” ☐ สนับสนุนการจัดหาแหล่งเงินทุน สนับสนุนการพัฒนาผลิตภัณฑ์ทางการเงิน และการบริหารความเสี่ยงเพื่อตอบสนองความต้องการที่เหมาะสมกับแต่ละกลุ่ม พัฒนาระบบประเมินมูลค่าทรัพย์สินในรูปแบบต่างๆ เพื่อใช้เป็นหลักประกันทางธุรกิจ พัฒนาระบบการประเมินความน่าเชื่อถือทางเครดิต และระบบการรู้จักลูกค้าที่สะดวกขึ้น สนับสนุนให้ทุกภาคส่วนสามารถเข้าถึงบริการทางการเงินด้วยต้นทุนที่เหมาะสม พัฒนาระบบเตือนภัย	1. แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 - 2580) ☐ อัตราการขยายตัวจำนวนการก่อตั้งวิสาหกิจเริ่มต้นเฉลี่ยร้อยละ 10 ☐ อันดับความสามารถในการแข่งขันด้านการใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีดิจิทัล อันดับ 1 ใน 36 ☐ อัตราการขยายตัวสินเชื่อธุรกิจรายใหม่ที่ไม่ใช่รายใหญ่ ร้อยละ 10 ☐ มูลค่าการระดมทุนผ่านตลาดทุนของกิจการที่เริ่มต้นและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ขยายตัวร้อยละ 10 ☒ อัตราการขยายตัวของมูลค่าเพิ่มขึ้น 1 เท่า ☐ อันดับความสามารถในการแข่งขันด้านการค้าระหว่างประเทศ โดย IMD อันดับ 1 ใน 5 ☐ สัดส่วนการส่งออกของ SMEs ต่อการส่งออกรวมของประเทศ ไม่ต่ำกว่า ร้อยละ 25 ☐ อันดับนโยบายของภาครัฐที่มีต่อวิสาหกิจและผู้ประกอบการด้านการสนับสนุนและความสอดคล้องของนโยบาย อันดับ 25	1) การดำเนินงานเน้นไปที่การให้องค์ความรู้ต่างๆแก่ผู้ประกอบการ เช่น การเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ การพัฒนาบรรจุภัณฑ์ การรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์ให้มีคุณภาพ การทำการตลาดออนไลน์เชิงรุก และการสร้างแบรนด์สินค้า โดยถ่ายทอดองค์ความรู้ผ่านกิจกรรมการอบรมเชิงปฏิบัติการตามกลุ่มเป้าหมายที่กำหนด อย่างไรก็ตาม ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นอาจไม่สามารถตอบโจทย์วัตถุประสงค์ของโครงการได้อย่างครบถ้วนเนื่องจากการพัฒนายังไม่ไปถึงปลายน้ำในเรื่องของการสื่อสารการตลาดเชิงรุกโดยการขยายช่องทางการตลาดให้กับผลิตภัณฑ์จากกล้วยให้รองรับการตลาดทั้งในและต่างประเทศได้ ซึ่งผลผลิตที่ได้จะเป็นส่วนกลางน้ำ คือการพัฒนาบรรจุภัณฑ์ การทำ logo สร้างแบรนด์ ให้แก่ผู้ประกอบการเป็นหลัก 2) ในการคัดเลือกกลุ่มผู้ประกอบการที่เข้าร่วมโครงการ ควรมีการกำหนด criteria ในการคัดเลือกกลุ่มเป้าหมายให้ชัดเจน เนื่องจากในกรณีที่มีผู้ประกอบการสนใจเป็นจำนวนมาก ควรมีการคัดกรองคุณสมบัติเพื่อให้สามารถได้ผู้เข้าร่วมโครงการที่มี

หน่วยงาน	งบประมาณที่ได้รับการจัดสรร	บทบาทในการส่งเสริม SME	แผนแม่บท	ตัวชี้วัดตามแผนแม่บท	ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ
			ทางด้านเศรษฐกิจ การเงิน และการค้า ให้หันต่อความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี นวัตกรรม การเคลื่อนย้ายทุนและแรงงาน และรูปแบบการค้า ☒ ให้ความสำคัญกับการผลิตโดยใช้ การตลาดนำ สนับสนุน e-commerce พัฒนาแผนกลยุทธ์การเข้าถึงตลาดใหญ่ที่มี ศักยภาพ สร้างและพัฒนาตลาดในประเทศ สำหรับสินค้าที่มีคุณภาพมาตรฐานและ สินค้าสำหรับกลุ่มเฉพาะ ตลอดจนพัฒนา ปัจจัยสนับสนุนเพื่อส่งเสริมการลงทุนใน ประเทศและการลงทุนของคนไทยใน ต่างประเทศ ☐ พัฒนาระบบฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับองค์ ความรู้ สถิติ ผลการวิจัยและพัฒนา ทรัพย์สินทางปัญญา การตลาดและ นวัตกรรมให้เป็นปัจจุบัน บูรณาการและ ต่อเนื่อง สนับสนุนการสร้างและพัฒนา แพลตฟอร์มที่สอดคล้องกับศักยภาพและ ความต้องการของผู้ประกอบการ ส่งเสริม การพัฒนาองค์ความรู้ด้านการจัดการ ฐานข้อมูลและยกระดับทักษะความรู้ให้กับ ผู้ประกอบการเพื่อพัฒนาระบบฐานข้อมูล ของธุรกิจให้สามารถเชื่อมโยงและใช้ ประโยชน์จากเทคโนโลยีและนวัตกรรม สมัยใหม่ ☐ สนับสนุนการปรับปรุงและพัฒนา กลไกการขับเคลื่อนภาครัฐเพื่อพัฒนาการ ให้บริการและอำนวยความสะดวกทาง การค้า การลงทุน และการดำเนินธุรกิจ	2. ยุทธศาสตร์การจัดสรร งบประมาณรายจ่ายประจำปี 2563 ☒ สัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมใน ประเทศของ SMEs ต่อ GDP เพิ่มขึ้น เป็นร้อยละ 44 ภายในปี 2565	ศักยภาพ และตรงกับประเด็นปัญหา ความต้องการ ในการพัฒนา 3) กิจกรรมการอบรมให้ความรู้เรื่อง การรับรองมาตรฐานคุณภาพสินค้า ยัง ไม่สามารถผลักดันให้ผลิตภัณฑ์ของ ผู้ประกอบการมีคุณภาพและมาตรฐาน ที่ จะส่งต่อไปยังตลาดทั้ง ในและ ต่างประเทศได้ 4) การกำหนดกลุ่มเป้าหมายเป็น จำนวนผู้ประกอบการเขตภาคเหนือ ตอนล่าง (จังหวัดพิษณุโลก และ จังหวัดสุโขทัย) ที่เลือกมาดำเนินการ ทั้งหมด 20 ราย ซึ่งเป็นจำนวนน้อย เมื่อเทียบกับผู้ประกอบการในพื้นที่ ส่งผลทำให้ไม่เกิดผลกระทบเชิง เศรษฐกิจในพื้นที่เท่าที่ควร 5) การส่งเสริมด้านพัฒนา brand มีความซ้ำซ้อนกับบางหน่วยงาน มรภ. พิบูลสงครามควรเน้นการสร้างความ แตกต่าง เช่น การประสานเชื่อมโยง ใน ด้านของการออกแบบที่ทันสมัย การ เชื่อมโยงตลาดต่างประเทศ และการ สร้างเครือข่ายธุรกิจ โดยประสานกับ หน่วยงาน องค์กรต่างๆที่มีความ ชำนาญเฉพาะ เพื่อส่งต่อการสนับสนุน อย่างบูรณาการ 6) การพัฒนาผลิตภัณฑ์ หรือบริการ หรือสร้างผลิตภัณฑ์ หรือบริการใหม่ อาจพิจารณาในการนำหลัก BCG มาใช้ เพิ่มเติมในการเชื่อมโยงด้านการตลาด

หน่วยงาน	งบประมาณที่ได้รับการจัดสรร	บทบาทในการส่งเสริม SME		แผนแม่บท	ตัวชี้วัดตามแผนแม่บท	ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ
				ด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล สนับสนุนการสร้างความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคการศึกษา และสถาบันวิชาการ ในการส่งเสริมและพัฒนาผู้ประกอบการร่วมกัน สนับสนุนการแข่งขันทางการค้าที่เป็นธรรม ผลักดันการลดอุปสรรคทางการค้า โดยเฉพาะมาตรการที่มีใช้ภาษี ยกย่องระดับบริการและโครงสร้างพื้นฐานทางคุณภาพ ทั้งในภาคเกษตร อุตสาหกรรม บริการ และการท่องเที่ยว การพัฒนานวัตกรรม ตลอดจนการใช้นวัตกรรมทั้งในภาครัฐและเอกชน การปรับปรุงกฎหมายและระเบียบให้เอื้อต่อการประกอบธุรกิจ และมีการบังคับใช้อย่างเคร่งครัด		เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาที่สอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) และยกระดับความสามารถในการแข่งขันได้
11. สถาบันเทคโนโลยีนิวเคลียร์แห่งชาติ (องค์การมหาชน)	2,124,000	☒ โครงการต้นน้ำ ☐ โครงการกลางน้ำ ☐ โครงการปลายน้ำ ☐ โครงการสนับสนุน Ecosystem	โครงการมุ่งเน้นการนำเอาความรู้เทคโนโลยี และนวัตกรรมด้านนิวเคลียร์มาช่วยแก้ไขปัญหาหรือเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ของผู้ประกอบการ SME โดยผู้ประกอบการที่ต้องการฉายรังสี งานตรวจวิเคราะห์เชื้อและการยืดอายุการเก็บรักษาผลิตภัณฑ์สามารถรับคูปองและเข้าร่วมได้โดยไม่มีค่าใช้จ่าย ซึ่งจากการพิจารณากิจกรรมโครงการ พบว่าเป็นไปตามยุทธศาสตร์ประเทศและแนวทางของแผนบูรณาการฯ และโครงการไม่มีความซ้ำซ้อนกับหน่วยงานอื่น	1. แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 - 2580) “ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่” ☒ การสร้างความเข้มแข็งผู้ประกอบการ อัจฉริยะ ☐ การสร้างโอกาสเข้าถึงบริการทางการเงิน ☐ การสร้างโอกาสเข้าถึงตลาด ☐ การสร้างระบบนิเวศน์ที่เอื้อต่อการดำเนินธุรกิจของผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่ 2. ยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี 2563	1. แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 - 2580) “ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่” ☐ อัตราการขยายตัวจำนวนการก่อตั้งวิสาหกิจเริ่มต้นเฉลี่ยร้อยละ 10 ☒ อันดับความสามารถในการแข่งขันด้านการใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีดิจิทัล อันดับ 1 ใน 36 ☐ อัตราการขยายตัวสินเชื่อธุรกิจรายใหม่ที่ไม่ใช่รายใหญ่ ร้อยละ 10 ☐ มูลค่าการระดมทุนผ่านตลาดทุนของกิจการที่เริ่มตั้งต้นและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ขยายตัวร้อยละ 10	เนื่องจากสถานการณ์ COVID-19 ส่งผลให้ผู้ประกอบการที่สมัครเข้าร่วมโครงการบางส่วนเมื่อเข้าโครงการมาแล้ว ไม่ได้ส่งตัวอย่าง หรือเลื่อนการส่ง หรือยกเลิกการส่งผลิตภัณฑ์เข้ามาทดสอบ ในช่วงท้ายของโครงการจึงมีผู้สมัครที่ได้รับการทดสอบผลิตภัณฑ์ในสัดส่วนที่น้อยลงกว่าจำนวนตอนรับสมัคร หน่วยงานควรเข้าติดตาม พูดคุย สอบถาม รวมถึงประชาสัมพันธ์ให้กลับเข้ามารับการส่งเสริมอีกครั้งในปีถัดไป รวมถึงการสอบถามปัญหาอุปสรรค ซึ่งหน่วยงานอาจพิจารณาการช่วยเหลือที่มีความเป็นไปได้ มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน เช่น การอำนวยความสะดวก

หน่วยงาน	งบประมาณ ที่ได้รับการ จัดสรร	บทบาทในการส่งเสริม SME	แผนแม่บท	ตัวชี้วัดตามแผนแม่บท	ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ
			“2.6 การพัฒนาเศรษฐกิจบนพื้นฐานผู้ประกอบการยุคใหม่และวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม” ☐ สนับสนุนการจัดหาแหล่งเงินทุน สนับสนุนการพัฒนาผลิตภัณฑ์ทางการเงิน และการบริหารความเสี่ยงเพื่อตอบสนองความต้องการที่เหมาะสมกับแต่ละกลุ่ม พัฒนาระบบประเมินมูลค่าทรัพย์สินในรูปแบบต่างๆ เพื่อใช้เป็นหลักประกันทางธุรกิจ พัฒนาระบบการประเมินความน่าเชื่อถือทางเครดิต และระบบการรู้จักลูกค้าที่สะดวกขึ้น สนับสนุนให้ทุกภาคส่วนสามารถเข้าถึงบริการทางการเงินด้วยต้นทุนที่เหมาะสม พัฒนาระบบเตือนภัยทางด้านเศรษฐกิจ การเงิน และการค้า ให้ทันต่อความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี นวัตกรรม การเคลื่อนย้ายทุนและแรงงาน และรูปแบบการค้า ☐ ให้ความสำคัญกับการผลิตโดยใช้การตลาดนำ สนับสนุน e-commerce พัฒนาแผนกลยุทธ์การเข้าถึงตลาดใหญ่ที่มีศักยภาพ สร้างและพัฒนาตลาดในประเทศ สำหรับสินค้าที่มีคุณภาพมาตรฐานและสินค้าสำหรับกลุ่มเฉพาะ ตลอดจนพัฒนาปัจจัยสนับสนุนเพื่อส่งเสริมการลงทุนในประเทศและการลงทุนของคนไทยในต่างประเทศ ☒ พัฒนาระบบฐานข้อมูลเกี่ยวกับองค์ความรู้ สถิติ ผลการวิจัยและพัฒนาทรัพย์สินทางปัญญา การตลาดและ	☐ อัตราการขยายตัวของมูลค่าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของ SMEs เพิ่มขึ้น 1 เท่า ☒ อันดับความสามารถในการแข่งขันด้านการค้าระหว่างประเทศ โดย IMD อันดับ 1 ใน 5 ☒ สัดส่วนการส่งออกของ SMEs ต่อการส่งออกรวมของประเทศ ไม่ต่ำกว่า ร้อยละ 25 ☐ อันดับนโยบายของภาครัฐที่มีต่อวิสาหกิจและผู้ประกอบการด้านการสนับสนุนและความสอดคล้องของนโยบาย อันดับที่ 25 2. ยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี 2563 ☒ สัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศของ SMEs ต่อ GDP เพิ่มขึ้น เป็นร้อยละ 44 ภายในปี 2565	การขนส่ง การปรับลดราคาค่าใช้จ่าย เป็นต้น เพื่อช่วยเหลือผู้ประกอบการให้เข้าถึงการตลาดได้ง่ายขึ้น

หน่วยงาน	งบประมาณ ที่ได้รับการ จัดสรร	บทบาทในการส่งเสริม SME		แผนแม่บท	ตัวชี้วัดตามแผนแม่บท	ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ
				นวัตกรรมให้เป็นปัจจุบัน บูรณาการและต่อเนื่อง สนับสนุนการสร้างและพัฒนาแพลตฟอร์มที่สอดคล้องกับศักยภาพและความต้องการของผู้ประกอบการ ส่งเสริมการพัฒนาองค์ความรู้ด้านการจัดการฐานข้อมูลและยกระดับทักษะความรู้ให้กับผู้ประกอบการเพื่อพัฒนาระบบฐานข้อมูลของธุรกิจให้สามารถเชื่อมโยงและใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีและนวัตกรรมสมัยใหม่ ☐ สนับสนุนการปรับปรุงและพัฒนา กลไกการขับเคลื่อนภาครัฐเพื่อพัฒนาการให้บริการและอำนวยความสะดวกทางการค้า การลงทุน และการดำเนินธุรกิจด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล สนับสนุนการสร้างความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคการศึกษา และสถาบันวิชาการ ในการส่งเสริมและพัฒนาผู้ประกอบการร่วมกัน สนับสนุนการแข่งขันทางการค้าที่เป็นธรรม ผลักดันการลดอุปสรรคทางการค้า โดยเฉพาะมาตรการที่มีใช้ภาษี ยกย่องระดับบริการและโครงสร้างพื้นฐานทางคุณภาพ ทั้งในภาคเกษตร อุตสาหกรรม บริการ และการท่องเที่ยว การพัฒนานวัตกรรม ตลอดจนการใช้นวัตกรรมทั้งในภาครัฐและเอกชน การปรับปรุงกฎหมายและระเบียบให้เอื้อต่อการประกอบธุรกิจ และมีการบังคับใช้อย่างเคร่งครัด		

หน่วยงาน	งบประมาณที่ได้รับการจัดสรร	บทบาทในการส่งเสริม SME		แผนแม่บท	ตัวชี้วัดตามแผนแม่บท	ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ
12. สถาบันมาตรวิทยาแห่งชาติ	13,632,900	☒ โครงการต้นน้ำ ☒ โครงการกลางน้ำ ☐ โครงการปลายน้ำ ☐ โครงการสนับสนุน Ecosystem	โครงการส่วนใหญ่มุ่งเน้นการนำเอาความรู้ เทคโนโลยีและนวัตกรรมด้านมาตรวิทยามาช่วยเหลือผู้ประกอบการ SME เพื่อยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการ โดยมุ่งเน้นการพัฒนาผู้ประกอบการกลุ่มอุตสาหกรรม S-curve ซึ่งเป็นอุตสาหกรรมเป้าหมายในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจไทย	1. แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 - 2580) “ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่” ☒ การสร้างความเข้มแข็งผู้ประกอบการ อัจฉริยะ ☐ การสร้างโอกาสเข้าถึงบริการทางการเงิน ☐ การสร้างโอกาสเข้าถึงตลาด ☐ การสร้างระบบนิเวศน์ที่เอื้อต่อการดำเนินธุรกิจของผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่ 2. ยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี 2563 “2.6 การพัฒนาเศรษฐกิจบนพื้นฐานผู้ประกอบการยุคใหม่และวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม” ☐ สนับสนุนการจัดหาแหล่งเงินทุน สนับสนุนการพัฒนาผลิตภัณฑ์ทางการเงิน และการบริหารความเสี่ยงเพื่อตอบสนองความต้องการที่เหมาะสมกับแต่ละกลุ่ม พัฒนาระบบประเมินมูลค่าทรัพย์สินในรูปแบบต่างๆ เพื่อใช้เป็นหลักประกันทางธุรกิจ พัฒนาระบบการประเมินความน่าเชื่อถือทางเครดิต และระบบการรู้จักลูกค้าที่สะดวกขึ้น สนับสนุนให้ทุกภาคส่วนสามารถเข้าถึงบริการทางการเงินด้วยต้นทุนที่เหมาะสม พัฒนาระบบเตือนภัยทางด้านเศรษฐกิจ การเงิน และการค้า ให้ทันต่อความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี	1. แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 - 2580) “ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่” ☐ อัตราการขยายตัวจำนวนการก่อตั้งวิสาหกิจเริ่มต้นเฉลี่ยร้อยละ 10 ☒ อันดับความสามารถในการแข่งขันด้านการใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีดิจิทัล อันดับ 1 ใน 36 ☐ อัตราการขยายตัวสินเชื่อธุรกิจรายใหม่ที่ไม่ใช่รายใหญ่ ร้อยละ 10 ☐ มูลค่าการระดมทุนผ่านตลาดทุนของกิจการที่เริ่มตั้งต้นและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ขยายตัวร้อยละ 10 ☐ อัตราการขยายตัวของมูลค่าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของ SMEs เพิ่มขึ้น 1 เท่า ☐ อันดับความสามารถในการแข่งขันด้านการค้าระหว่างประเทศ โดย IMD อันดับ 1 ใน 5 ☐ สัดส่วนการส่งออกของ SMEs ต่อการส่งออกรวมของประเทศ ไม่ต่ำกว่า ร้อยละ 25 ☐ อันดับนโยบายของภาครัฐที่มีต่อวิสาหกิจและผู้ประกอบการด้านการสนับสนุนและความสอดคล้องของนโยบาย อันดับที่ 25 2. ยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี 2563	1) สถาบันฯ มีการดำเนินกิจกรรมตรงตามวัตถุประสงค์โครงการ การดำเนินงานมีลักษณะทางเทคนิคเฉพาะไม่มีความซ้ำซ้อนกับหน่วยงานอื่นๆ การดำเนินกิจกรรมสามารถช่วยลดการนำเข้าเครื่องมือจากต่างประเทศของผู้ประกอบการ และสามารถให้ผู้ประกอบการได้ทดลองใช้เครื่องมือนวัตกรรมของสถาบันฯ ก่อนที่จะตัดสินใจลงทุน เป็นการช่วยเหลือให้ผู้ประกอบการได้มีเครื่องมือที่จะสามารถใช้งานได้ตรงตามวัตถุประสงค์และคุ้มค่าในการลงทุน 2) สถาบันฯ มีการแก้ไขการดำเนินงานในสถานการณ์ COVID-19 โดยการใช้การประชุม/อบรมถ่ายทอดเทคโนโลยีให้กับผู้ประกอบการในรูปแบบออนไลน์ ที่ปรึกษาเห็นว่า สถาบันฯ สามารถนำบทเรียนการอบรมหรือประชุมออนไลน์มาทดแทนในส่วนของ การอบรมถ่ายทอดเทคโนโลยีในปีต่อไปได้ ซึ่งจะสามารถถ่ายทอดองค์ความรู้ให้ผู้สนใจได้อย่างทั่วถึงในเวลาอันรวดเร็ว

หน่วยงาน	งบประมาณ ที่ได้รับการ จัดสรร	บทบาทในการส่งเสริม SME	แผนแม่บท	ตัวชี้วัดตามแผนแม่บท	ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ
			นวัตกรรม การเคลื่อนย้ายทุนและแรงงาน และรูปแบบการค้า ☐ ให้ความสำคัญกับการผลิตโดยใช้ การตลาดนำ สนับสนุน e-commerce พัฒนาแผนกลยุทธ์การเข้าถึงตลาดใหญ่ที่มี ศักยภาพ สร้างและพัฒนาตลาดในประเทศ สำหรับสินค้าที่มีคุณภาพมาตรฐานและ สินค้าสำหรับกลุ่มเฉพาะ ตลอดจนพัฒนา ปัจจัยสนับสนุนเพื่อส่งเสริมการลงทุนใน ประเทศและการลงทุนของคนไทยใน ต่างประเทศ ☒ พัฒนาระบบฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับค ำความรู้ สถิติ ผลการวิจัยและพัฒนา ทรัพย์สินทางปัญญา การตลาดและ นวัตกรรมให้เป็นปัจจุบัน บูรณาการและ ต่อเนื่อง สนับสนุนการสร้างและพัฒนา แพลตฟอร์มที่สอดคล้องกับศักยภาพและ ความต้องการของผู้ประกอบการ ส่งเสริม การพัฒนาองค์ความรู้ด้านการจัดการ ฐานข้อมูลและยกระดับทักษะความรู้ให้กับ ผู้ประกอบการเพื่อพัฒนาระบบฐานข้อมูล ของธุรกิจให้สามารถเชื่อมโยงและใช้ ประโยชน์จากเทคโนโลยีและนวัตกรรม สมัยใหม่ ☐ สนับสนุนการปรับปรุงและพัฒนา กลไกการขับเคลื่อนภาครัฐเพื่อพัฒนาการ ให้บริการและอำนวยความสะดวกทาง การค้า การลงทุน และการดำเนินธุรกิจ ด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล สนับสนุนการสร้าง	☒ สัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมใน ประเทศของ SMEs ต่อ GDP เพิ่มขึ้น เป็นร้อยละ 44 ภายในปี 2565	

หน่วยงาน	งบประมาณที่ได้รับการจัดสรร	บทบาทในการส่งเสริม SME		แผนแม่บท	ตัวชี้วัดตามแผนแม่บท	ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ	
				ความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคการศึกษา และสถาบันวิชาการ ในการส่งเสริมและพัฒนาผู้ประกอบการร่วมกัน สนับสนุนการแข่งขันทางการค้าที่เป็นธรรม ผลักดันการลดอุปสรรคทางการค้า โดยเฉพาะมาตรการที่มีใช้ภาษี ยกระดับบริการและโครงสร้างพื้นฐานทางคุณภาพ ทั้งในภาคเกษตร อุตสาหกรรม บริการ และการท่องเที่ยว การพัฒนานวัตกรรม ตลอดจนการใช้นวัตกรรมทั้งในภาครัฐและเอกชน การปรับปรุงกฎหมายและระเบียบ ให้เอื้อต่อการประกอบธุรกิจ และมีภารกิจบังคับใช้อย่างเคร่งครัด			
13. สถาบันวิจัยและพัฒนาอัญมณีและเครื่องประดับแห่งชาติ (องค์การมหาชน)	28,901,900	☒ โครงการต้นน้ำ ☒ โครงการกลางน้ำ ☒ โครงการปลายน้ำ ☒ โครงการสนับสนุน Ecosystem	โครงการดำเนินการสอดคล้องกับภารกิจดำเนินงานของหน่วยงาน โดย สสว. เป็นหน่วยงานที่ดำเนินการเกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับโดยตรง ทำให้มีความเชี่ยวชาญ ความชำนาญที่สอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ ทั้งนี้โครงการมุ่งเน้นการเสริม สร้างศักยภาพให้แก่ผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ โดยมีการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับภาพรวมของอุตสาหกรรมอัญมณีให้แก่ผู้สนใจที่จะเข้าในอุตสาหกรรม และมีการคัดเลือกผู้ประกอบการที่มีศักยภาพเพื่อต่อยอดการให้คำปรึกษาเชิงลึกด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์/การออกแบบร่วม	1. แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 - 2580) “ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่” ☒ การสร้างความเข้มแข็งผู้ประกอบการอัจฉริยะ ☐ การสร้างโอกาสเข้าถึงบริการทางการเงิน ☒ การสร้างโอกาสเข้าถึงตลาด ☒ การสร้างระบบนิเวศน์ที่เอื้อต่อการดำเนินธุรกิจของผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่ 2. ยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี 2563 “2.6 การพัฒนาเศรษฐกิจบนพื้นฐานผู้ประกอบการยุคใหม่และวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม”	1. แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 - 2580) “ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่” ☒ อัตราการขยายตัวจำนวนการก่อตั้งวิสาหกิจเริ่มต้นเฉลี่ยร้อยละ 10 ☒ อันดับความสามารถในการแข่งขันด้านการใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีดิจิทัล อันดับ 1 ใน 36 ☐ อัตราการขยายตัวสินเชื่อธุรกิจรายใหม่ที่ไม่ใช่รายใหญ่ ร้อยละ 10 ☐ มูลค่าการระดมทุนผ่านตลาดทุนของกิจการที่เริ่มตั้งต้นและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ขยายตัวร้อยละ 10	1) จากสถานการณ์ COVID-19 สสว. ได้มีการปรับเปลี่ยนรูปแบบการอบรมการทำ Workshop การสัมมนา เพื่อพัฒนาความรู้ให้แก่ผู้ประกอบการอัญมณี และเครื่องประดับที่เข้าร่วมโครงการ โดยเน้นการอบรมและการทำ workshop การประเมินผลผ่านช่องทางออนไลน์ (e-Learning) YouTube และ Video Clip เป็นหลัก รวมถึงปรับหลักสูตรเป็นแบบอิเล็กทรอนิกส์ ที่ผู้รับการอบรมสามารถเข้าถึงได้ง่าย และเหมาะสมกับสถานการณ์ในปัจจุบัน เนื่องจากกิจกรรมการอบรมเชิงปฏิบัติการพัฒนาความเป็นผู้ประกอบการ เป็นกิจกรรมหลักของโครงการที่จะต่อยอดไปยังกิจกรรมอื่นๆ	

หน่วยงาน	งบประมาณที่ได้รับการจัดสรร	บทบาทในการส่งเสริม SME	แผนแม่บท	ตัวชี้วัดตามแผนแม่บท	ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ
		กับนักออกแบบเพื่อจัดทำ Collection เข้าร่วมงาน Bangkok Gems & Jewelry Fair เพื่อเพิ่มโอกาสด้านการตลาดต่อไป จากการพิจารณาโครงการในภาพรวมพบว่าโครงการไม่ได้มีความซ้ำซ้อนกับหน่วยงานอื่น อีกทั้ง สสว. เป็นหน่วยงานในสังกัดกระทรวงพาณิชย์ ทำให้มีการส่งต่อผู้ประกอบการเพื่อไปงานแสดงสินค้าในต่างประเทศได้	☐ สนับสนุนการจัดหาแหล่งเงินทุน สนับสนุนการพัฒนาผลิตภัณฑ์ทางการเงิน และการบริหารความเสี่ยงเพื่อตอบสนองความต้องการที่เหมาะสมกับแต่ละกลุ่ม พัฒนาระบบประเมินมูลค่าทรัพย์สินในรูปแบบต่างๆ เพื่อใช้เป็นหลักประกันทางธุรกิจ พัฒนาระบบการประเมินความน่าเชื่อถือทางเครดิต และระบบการรู้จักลูกค้าที่สะดวกขึ้น สนับสนุนให้ทุกภาคส่วนสามารถเข้าถึงบริการทางการเงินด้วยต้นทุนที่เหมาะสม พัฒนาระบบเตือนภัยทางด้านเศรษฐกิจ การเงิน และการค้าให้ทันต่อความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี นวัตกรรม การเคลื่อนย้ายทุนและแรงงาน และรูปแบบการค้า ☒ ให้ความสำคัญกับการผลิตโดยใช้การตลาดนำ สนับสนุน e-commerce พัฒนาแผนกลยุทธ์การเข้าถึงตลาดใหญ่ที่มีศักยภาพ สร้างและพัฒนาตลาดในประเทศสำหรับสินค้าที่มีคุณภาพมาตรฐานและสินค้าสำหรับกลุ่มเฉพาะ ตลอดจนพัฒนาปัจจัยสนับสนุนเพื่อส่งเสริมการลงทุนในประเทศและการลงทุนของคนไทยในต่างประเทศ ☐ พัฒนาระบบฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้ององค์ความรู้ สถิติ ผลการวิจัยและพัฒนาทรัพย์สินทางปัญญา การตลาดและนวัตกรรมให้เป็นปัจจุบัน บูรณาการและต่อเนื่อง สนับสนุนการสร้างและพัฒนาแพลตฟอร์มที่สอดคล้องกับศักยภาพและ	☐ อัตราการขยายตัวของมูลค่าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของ SMEs เพิ่มขึ้น 1 เท่า ☒ อันดับความสามารถในการแข่งขันด้านการค้าระหว่างประเทศ โดย IMD อันดับ 1 ใน 5 ☒ สัดส่วนการส่งออกของ SMEs ต่อการส่งออกรวมของประเทศ ไม่ต่ำกว่า ร้อยละ 25 ☐ อันดับนโยบายของภาครัฐที่มีต่อวิสาหกิจและผู้ประกอบการด้านการสนับสนุนและความสอดคล้องของนโยบาย อันดับที่ 25 2. ยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี 2563 ☒ สัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศของ SMEs ต่อ GDP เพิ่มขึ้น เป็นร้อยละ 44 ภายในปี 2565	2) สสว. มีการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับภาพรวมของอุตสาหกรรมอัญมณีให้แก่ผู้สนใจหรือผู้ประกอบการใหม่ ซึ่งอาจยังไม่สามารถสะท้อนความยั่งยืนของโครงการได้ เนื่องจากการอบรมให้ความรู้ เป็นการอบรมในภาพกว้างของอุตสาหกรรม ไม่ได้มีการติดตามผลความต่อเนื่องหรือการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ของผู้ประกอบการ 3) สสว. มีการกำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการในประเด็นส่งเสริมให้ผู้ประกอบการหรือผู้ประกอบการรายใหม่ สามารถจัดตั้งหรือดำเนินธุรกิจให้ยั่งยืนได้ในระยะยาว จึงควรมีการติดตามจำนวนหรือร้อยละของผู้ประกอบการรายใหม่ที่มีการจัดตั้งธุรกิจจากจำนวนผู้เข้าร่วมโครงการทั้งหมด หรือการเติบโตต่อยอด พัฒนาธุรกิจจากเดิม เพื่อดำรงอยู่ได้ อย่างยั่งยืน เพื่อจะได้สามารถประเมินว่าโครงการได้อย่างไร 4) แอปพลิเคชัน CARAT ควรมีการสำรวจจำนวนผู้ใช้งาน Feedback การใช้งาน ผู้ตอบ การรีวิวให้ดาว แก่ผู้ตอบหรือ ความพึงพอใจด้านต่างๆ ของแอปพลิเคชัน เพื่อนำไปปรับปรุงและพัฒนาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

หน่วยงาน	งบประมาณที่ได้รับการจัดสรร	บทบาทในการส่งเสริม SME		แผนแม่บท	ตัวชี้วัดตามแผนแม่บท	ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ
				ความต้องการของผู้ประกอบการ ส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพความรู้ด้านการจัดการฐานข้อมูลและยกระดับทักษะความรู้ให้กับผู้ประกอบการเพื่อพัฒนาระบบฐานข้อมูลของธุรกิจให้สามารถเชื่อมโยงและใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีและนวัตกรรมสมัยใหม่ ☒ สนับสนุนการปรับปรุงและพัฒนา กลไกการขับเคลื่อนภาครัฐเพื่อพัฒนาการให้บริการและอำนวยความสะดวกทางการค้า การลงทุน และการดำเนินธุรกิจด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล สนับสนุนการสร้างความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคการศึกษา และสถาบันวิชาการ ในการส่งเสริมและพัฒนาผู้ประกอบการร่วมกัน สนับสนุนการแข่งขันทางการค้าที่เป็นธรรม ผลักดันการลดอุปสรรคทางการค้า โดยเฉพาะมาตรการที่มีใช้ภาษี ยกย่องระดับบริการและโครงสร้างพื้นฐานทางคุณภาพ ทั้งในภาคเกษตร อุตสาหกรรม บริการ และการท่องเที่ยว การพัฒนานวัตกรรม ตลอดจนการใช้นวัตกรรมทั้งในภาครัฐและเอกชน การปรับปรุงกฎหมายและระเบียบให้เอื้อต่อการประกอบธุรกิจ และมีการบังคับใช้อย่างเคร่งครัด		
14. สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย	22,000,000	☒ โครงการต้นน้ำ ☒ โครงการกลางน้ำ ☒ โครงการปลายน้ำ ☒ โครงการสนับสนุน Ecosystem	โครงการมุ่งเน้นการยกระดับผู้ประกอบการ โดยการใช้วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม (วทน.) เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้ผลิตภัณฑ์/บรรจุภัณฑ์ การจัด	1. แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 - 2580) “ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่”	1. แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 - 2580) “ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่”	1) สำหรับโครงการพัฒนาศักยภาพของสถานที่ผลิตเครื่องสำอางตามแนวทางการผลิตที่ดีของอาเซียน - ควรมีการบูรณาการความร่วมมือหรือส่งต่อการสนับสนุนไปให้กับ

หน่วยงาน	งบประมาณที่ได้รับการจัดสรร	บทบาทในการส่งเสริม SME	แผนแม่บท	ตัวชี้วัดตามแผนแม่บท	ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ
		อบรมให้ความรู้ การถ่ายทอดเทคโนโลยี อบรม/บรรจุกู้ให้แก่ผู้ประกอบการ โดยจากการพิจารณากิจกรรมโครงการ พบว่าเป็นไปตามยุทธศาสตร์ประเทศและแนวทางของแผนบูรณาการฯ อย่างไรก็ตามกิจกรรมบางส่วนเป็นเรื่องเกี่ยวกับการตลาด ซึ่งแม้ว่าจะสามารถช่วยให้ผู้ประกอบการได้รับการพัฒนาในหลากหลายด้าน และเกิดผลลัพธ์ทางเศรษฐกิจได้ แต่การดำเนินการดังกล่าวอาจมีความซ้ำซ้อนกับหน่วยงานอื่นที่ดำเนินการด้านการตลาดเป็นหลัก	☒ การสร้างความเข้มแข็งผู้ประกอบการอัจฉริยะ ☐ การสร้างโอกาสเข้าถึงบริการทางการเงิน ☐ การสร้างโอกาสเข้าถึงตลาด ☒ การสร้างระบบนิเวศน์ที่เอื้อต่อการดำเนินธุรกิจของผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่ 2. ยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี 2563 “2.6 การพัฒนาเศรษฐกิจบนพื้นฐานผู้ประกอบการยุคใหม่และวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม” ☐ สนับสนุนการจัดหาแหล่งเงินทุน สนับสนุนการพัฒนาผลิตภัณฑ์ทางการเงิน และการบริหารความเสี่ยงเพื่อตอบสนองความต้องการที่เหมาะสมกับแต่ละกลุ่มพัฒนาระบบประเมินมูลค่าทรัพย์สินในรูปแบบต่างๆ เพื่อใช้เป็นหลักประกันทางธุรกิจ พัฒนาระบบการประเมินความน่าเชื่อถือทางเครดิต และระบบการรู้จักลูกค้าที่สะดวกขึ้น สนับสนุนให้ทุกภาคส่วนสามารถเข้าถึงบริการทางการเงินด้วยต้นทุนที่เหมาะสม พัฒนาระบบเตือนภัยทางด้านเศรษฐกิจ การเงิน และการค้า ให้ทันต่อความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี นวัตกรรม การเคลื่อนย้ายทุนและแรงงาน และรูปแบบการค้า ☒ ให้ความสำคัญกับการผลิตโดยใช้การตลาดนำ สนับสนุน e-commerce	☐ อัตราการขยายตัวจำนวนการก่อตั้งวิสาหกิจเริ่มต้นเฉลี่ยร้อยละ 10 ☐ อันดับความสามารถในการแข่งขันด้านการใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีดิจิทัล อันดับ 1 ใน 36 ☐ อัตราการขยายตัวสินเชื่อธุรกิจรายใหม่ที่ไม่ใช่รายใหญ่ ร้อยละ 10 ☐ มูลค่าการระดมทุนผ่านตลาดทุนของกิจการที่เริ่มต้นและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ขยายตัวร้อยละ 10 ☐ อัตราการขยายตัวของมูลค่าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของ SMEs เพิ่มขึ้น 1 เท่า ☒ อันดับความสามารถในการแข่งขันด้านการค้าระหว่างประเทศ โดย IMD อันดับ 1 ใน 5 ☐ สัดส่วนการส่งออกของ SMEs ต่อการส่งออกรวมของประเทศ ไม่ต่ำกว่า ร้อยละ 25 ☐ อันดับนโยบายของภาครัฐที่มีต่อวิสาหกิจและผู้ประกอบการด้านการสนับสนุนและความสอดคล้องของนโยบาย อันดับ 1 ใน 25 2. ยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี 2563 ☒ สัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศของ SMEs ต่อ GDP เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 44 ภายในปี 2565	หน่วยงานอย่างเช่น กระทรวงพาณิชย์ที่สามารถเข้ามาช่วยเรื่องช่องทางการขายและการตลาดให้กับผู้ประกอบการ - ควรมีการประสานงาน หรือหาเครือข่ายพันธมิตรนักลงทุน เพื่อให้เข้ามาช่วยเหลือด้านเงินทุน หรือร่วมลงทุนกับผู้ประกอบการ 2) สำหรับโครงการพัฒนานวัตกรรม การออกแบบบรรจุกู้เพื่อวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อม (SMEs) - กิจกรรมในส่วน Brand DNA ที่มุ่งเน้นการค้นหาลักษณ์แบรนด์ และการตลาดของผลิตภัณฑ์ผ่านบรรจุกู้ ควรมีการบูรณาการกับหน่วยงานที่มีภารกิจด้านนี้โดยตรง อาทิ สสว. กสอ. สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจสร้างสรรค์ หรือกระทรวงพาณิชย์ โดยอาจประสานงานส่งต่อผู้ประกอบการที่เป็นผู้รับบริการจากหน่วยงานดังกล่าวที่ผ่านการอบรมเรื่องการสร้างแบรนด์ระดับหนึ่งแล้ว แต่ยังคงความรู้ในเชิงเทคนิค ที่ต้องอาศัยความรู้ในด้านเทคโนโลยีบรรจุกู้ที่ วว. เองมีความเชี่ยวชาญด้านนี้อยู่แล้ว เพื่อลดความซ้ำซ้อนของการทำกิจกรรมและให้ วว. มุ่งเน้นการสนับสนุนผู้ประกอบการตามภารกิจ และตามความเชี่ยวชาญของหน่วยงาน 3) สำหรับโครงการพัฒนาตลาดวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและ

หน่วยงาน	งบประมาณ ที่ได้รับการ จัดสรร	บทบาทในการส่งเสริม SME	แผนแม่บท	ตัวชี้วัดตามแผนแม่บท	ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ
			พัฒนาแผนกลยุทธ์การเข้าถึงตลาดใหญ่ที่มีศักยภาพ สร้างและพัฒนาตลาดในประเทศสำหรับสินค้าที่มีคุณภาพมาตรฐานและสินค้าสำหรับกลุ่มเฉพาะ ตลอดจนพัฒนาปัจจัยสนับสนุนเพื่อส่งเสริมการลงทุนในประเทศและการลงทุนของคนไทยในต่างประเทศ ☒ พัฒนาระบบฐานข้อมูลเกี่ยวกับองค์ความรู้ สถิติ ผลการวิจัยและพัฒนา ทรัพย์สินทางปัญญา การตลาดและนวัตกรรมให้เป็นปัจจุบัน บูรณาการและต่อเนื่อง สนับสนุนการสร้างและพัฒนาแพลตฟอร์มที่สอดคล้องกับศักยภาพและความต้องการของผู้ประกอบการ ส่งเสริมการพัฒนาองค์ความรู้ด้านการจัดการฐานข้อมูลและยกระดับทักษะความรู้ให้กับผู้ประกอบการเพื่อพัฒนาระบบฐานข้อมูลของธุรกิจให้สามารถเชื่อมโยงและใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีและนวัตกรรมสมัยใหม่ ☒ สนับสนุนการปรับปรุงและพัฒนา กลไกการขับเคลื่อนภาครัฐเพื่อพัฒนาการให้บริการและอำนวยความสะดวกทางการค้า การลงทุน และการดำเนินธุรกิจด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล สนับสนุนการสร้างความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคการศึกษา และสถาบันวิชาการ ในการส่งเสริมและพัฒนาผู้ประกอบการร่วมกัน สนับสนุนการแข่งขันทางการค้าที่เป็นธรรม ผลักดันการลดอุปสรรคทางการค้า		นวัตกรรมเพื่อการถ่ายทอดเทคโนโลยีสู่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) - มีการดำเนินงานที่ตรงตามภารกิจขององค์กร ในการให้คำปรึกษาแนะนำ นำผลงานวิจัย เทคโนโลยี และนวัตกรรมไปยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันและพัฒนาศักยภาพการดำเนินธุรกิจของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน OTOP และผู้ประกอบการ SME - ควรมีการดำเนินงานเชิงรุกให้มากขึ้น โดยการคัดเลือกผลงานวิจัย เทคโนโลยี และนวัตกรรมของสถาบันฯ ที่จะสามารถช่วยยกระดับขีดความสามารถของ SMEs โดยนำมาประชาสัมพันธ์ให้ผู้ประกอบการได้รับทราบ ผ่านทางสื่อออนไลน์ สมาคมการค้า หรือหน่วยงานภาครัฐที่มีภารกิจส่งเสริมและช่วยเหลือ SMEs เพื่อให้เกิดการนำงานวิจัยไปใช้อย่างแพร่หลายและเกิดประโยชน์สูงสุด - ควรกำหนดตัวชี้วัดที่สะท้อนถึงผลการดำเนินโครงการ เช่น การลดต้นทุน การลดของเสีย มูลค่าการขาย เป็นต้น โดยเปรียบเทียบกับก่อน-หลังการดำเนินกิจกรรม

หน่วยงาน	งบประมาณที่ได้รับการจัดสรร	บทบาทในการส่งเสริม SME		แผนแม่บท	ตัวชี้วัดตามแผนแม่บท	ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ
				โดยเฉพาะมาตรการที่มีใช้ภาษี ยกเว้นค่าบริการและโครงสร้างพื้นฐานทางคุณภาพ ทั้งในภาคเกษตร อุตสาหกรรม บริการ และการท่องเที่ยว การพัฒนานวัตกรรม ตลอดจนการใช้นวัตกรรมทั้งในภาครัฐและเอกชน การปรับปรุงกฎหมายและระเบียบให้เอื้อต่อการประกอบธุรกิจ และมีการบังคับใช้อย่างเคร่งครัด		
15. สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา	3,725,500	☒ โครงการต้นน้ำ ☒ โครงการกลางน้ำ ☐ โครงการปลายน้ำ ☒ โครงการสนับสนุน Ecosystem	โครงการมุ่งเน้นกิจกรรมด้านการพัฒนาสถานประกอบการที่พบปัญหาตามมาตรฐาน Primary GMP และการพัฒนาศักยภาพของเจ้าหน้าที่และผู้ประกอบการเพื่อส่งเสริมองค์ความรู้มาตรฐานผลิตภัณฑ์/โภชนาการ ซึ่งเป็นไปตามยุทธศาสตร์ประเทศและแนวทางของแผนบูรณาการฯ โดยจากการพิจารณาโครงการต่างๆ ในภาพรวมพบว่า การดำเนินการในบางกิจกรรมมีความซ้ำซ้อนกับกรมส่งเสริมอุตสาหกรรมในประเด็นการให้คำปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับการพัฒนาผลิตภัณฑ์ อย่างไรก็ตาม กลุ่มเป้าหมายที่ดำเนินการมีความแตกต่างกัน โดยสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาจะมุ่งเน้นกลุ่มวิสาหกิจชุมชน (OTOP) ในขณะที่กรมส่งเสริมอุตสาหกรรมจะมุ่งเน้นกลุ่มผู้ประกอบการ SME นอกจากนี้หน่วยงานยังมีการบูรณาการทำงานร่วมกับสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์	1. แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 - 2580) “ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่” ☒ การสร้างความเข้มแข็งผู้ประกอบการอัจฉริยะ ☐ การสร้างโอกาสเข้าถึงบริการทางการเงิน ☐ การสร้างโอกาสเข้าถึงตลาด ☒ การสร้างระบบนิเวศน์ที่เอื้อต่อการดำเนินธุรกิจของผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่ 2. ยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี 2563 “2.6 การพัฒนาเศรษฐกิจบนพื้นฐานผู้ประกอบการยุคใหม่และวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม” ☐ สนับสนุนการจัดหาแหล่งเงินทุนสนับสนุนการพัฒนาผลิตภัณฑ์ทางการเงินและการบริหารความเสี่ยงเพื่อตอบสนองความต้องการที่เหมาะสมกับแต่ละกลุ่มพัฒนาระบบประเมินมูลค่าทรัพย์สินใน	1. แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 - 2580) “ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่” ☐ อัตราการขยายตัวจำนวนการก่อตั้งวิสาหกิจเริ่มต้นเฉลี่ยร้อยละ 10 ☐ อันดับความสามารถในการแข่งขันด้านการใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีดิจิทัล อันดับ 1 ใน 36 ☐ อัตราการขยายตัวสินเชื่อธุรกิจรายใหม่ที่ไม่ใช่รายใหญ่ ร้อยละ 10 ☐ มูลค่าการระดมทุนผ่านตลาดทุนของกิจการที่เริ่มตั้งต้นและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ขยายตัวร้อยละ 10 ☐ อัตราการขยายตัวของมูลค่าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของ SMEs เพิ่มขึ้น 1 เท่า ☐ อันดับความสามารถในการแข่งขันด้านการค้าระหว่างประเทศ โดย IMD อันดับ 1 ใน 5	1) หน่วยงานมีการวางแผนเร่งรัดการบริหารจัดการโครงการค่อนข้างดี โดยกิจกรรมการอบรมสามารถเร่งดำเนินการไปได้ตั้งแต่ไตรมาส 1 ตลอดจนการโอนงบประมาณให้หน่วยงานในพื้นที่ตั้งแต่ไตรมาส 1 ทำให้มีเวลาในการดำเนินการให้คำปรึกษาแนะนำผู้ประกอบการได้ตรงตามกรอบระยะเวลาของกิจกรรม ทั้งนี้ หน่วยงานอาจต้องยกระดับการติดตามผลการดำเนินงานจากหน่วยงานในพื้นที่ที่ได้รับการโอนงบประมาณอย่างใกล้ชิด ทั้งการเบิกจ่าย การใช้งบประมาณ การดำเนินการ ตลอดจนการรับทราบถึงปัญหาและอุปสรรคภายใต้สถานการณ์ของ COVID-19 2) หน่วยงานคัดเลือกผู้ประกอบการจากกลุ่มที่เข้าร่วมกิจกรรม Primary GMP ซึ่งเป็นผู้ประกอบการที่มีความพร้อมระดับหนึ่ง ทำให้การผลักดันเข้ารับบริการรับรองมาตรฐาน สามารถดำเนินการได้ตามกรอบระยะเวลา

หน่วยงาน	งบประมาณที่ได้รับการจัดสรร	บทบาทในการส่งเสริม SME	แผนแม่บท	ตัวชี้วัดตามแผนแม่บท	ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ
		และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.) ในการพัฒนาและส่งเสริมศักยภาพของผู้ประกอบการ โดยนำโปรแกรม ITAP มาช่วยในการสนับสนุนผู้ประกอบการพัฒนาต่อ ยอดผลิตภัณฑ์ และสร้างมูลค่าเพิ่มด้วยวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมที่เหมาะสม	รูปแบบต่างๆ เพื่อใช้เป็นหลักประกันทางธุรกิจ พัฒนาระบบการประเมินความน่าเชื่อถือทางเครดิต และระบบการรู้จักลูกค้าที่สะดวกขึ้น สนับสนุนให้ทุกภาคส่วนสามารถเข้าถึงบริการทางการเงินด้วยต้นทุนที่เหมาะสม พัฒนาระบบเตือนภัยทางด้านเศรษฐกิจ การเงิน และการค้า ให้ทันต่อความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี นวัตกรรม การเคลื่อนย้ายทุนและแรงงาน และรูปแบบการค้า ☐ ให้ความสำคัญกับการผลิตโดยใช้การตลาดนำ สนับสนุน e-commerce พัฒนาแผนกลยุทธ์การเข้าถึงตลาดใหญ่ที่มีศักยภาพ สร้างและพัฒนาตลาดในประเทศสำหรับสินค้าที่มีคุณภาพมาตรฐานและสินค้าสำหรับกลุ่มเฉพาะ ตลอดจนพัฒนาปัจจัยสนับสนุนเพื่อส่งเสริมการลงทุนในประเทศและการลงทุนของคนไทยในต่างประเทศ ☒ พัฒนาระบบฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับองค์ความรู้ สถิติ ผลการวิจัยและพัฒนาทรัพย์สินทางปัญญา การตลาดและนวัตกรรมให้เป็นปัจจุบัน บูรณาการและต่อเนื่อง สนับสนุนการสร้างและพัฒนาแพลตฟอร์มที่สอดคล้องกับศักยภาพและความต้องการของผู้ประกอบการ ส่งเสริมการพัฒนาองค์ความรู้ด้านการจัดการฐานข้อมูลและยกระดับทักษะความรู้ให้กับผู้ประกอบการเพื่อพัฒนาระบบฐานข้อมูลของธุรกิจให้สามารถเชื่อมโยงและใช้	☒ สัดส่วนการส่งออกของ SMEs ต่อการส่งออกรวมของประเทศ ไม่ต่ำกว่า ร้อยละ 25 ☐ อันดับนโยบายของภาครัฐที่มีต่อวิสาหกิจและผู้ประกอบการด้านการสนับสนุนและความสอดคล้องของนโยบาย อันดับที่ 25 2. ยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี 2563 ☒ สัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศของ SMEs ต่อ GDP เพิ่มขึ้น เป็นร้อยละ 44 ภายในปี 2565	โครงการ ทั้งนี้ กลุ่มเป้าหมายส่วนใหญ่เน้นไปที่วิสาหกิจชุมชน ซึ่งได้บูรณาการความร่วมมือกับกรมการพัฒนาชุมชน ในการร่วมพัฒนาผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ ไปในคราวเดียวกัน เมื่อพิจารณาปัญหาและอุปสรรคของผู้ประกอบการต่อการยื่นขอมาตรฐาน Primary GMP พบปัญหาสำคัญคือการพบการปนเปื้อนของเชื้อ E. coli และเชื้อราในการผลิตผลิตภัณฑ์ ดังนั้นหน่วยงานควรเร่งขยายเนื้อหาของการอบรมและให้ความรู้แก่ผู้ประกอบการที่ครอบคลุมประเด็นสำคัญต่อการผลิตผลิตภัณฑ์ที่ปราศจากการปนเปื้อน 3) ที่ผ่านมามีหน่วยงานมีการปรับปรุงกระบวนการทำงานเพื่อลดระยะเวลาและอำนวยความสะดวกในการขอรับ การรับรองมาตรฐานให้รวดเร็วยิ่งขึ้น โดยมีการปรับปรุงกระบวนการบริการจาก 181 กระบวนงานเหลือ 39 กระบวนงาน โดยในปี 2564 จะมีการพัฒนาการบริการผ่าน E-Service ซึ่งผู้ประกอบการสามารถยื่นคำขอรับการรับรองและการพิจารณาการรับรองมาตรฐานผ่านระบบออนไลน์ และจะต่อยอดขยายผลเพื่อให้ผู้ประกอบการสามารถออกไปรับรองได้ผ่านระบบในอนาคตด้วย โดยหน่วยงานมีการกำกับและติดตามคำขอที่เข้ามาผ่านระบบ E-Monitor ซึ่งคาดว่าจะการปรับปรุง

หน่วยงาน	งบประมาณ ที่ได้รับการ จัดสรร	บทบาทในการส่งเสริม SME	แผนแม่บท	ตัวชี้วัดตามแผนแม่บท	ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ
			ประโยชน์จากเทคโนโลยีและนวัตกรรมสมัยใหม่ ☒ สนับสนุนการปรับปรุงและพัฒนา กลไกการขับเคลื่อนภาครัฐเพื่อพัฒนาการ ให้บริการและอำนวยความสะดวกทาง การค้า การลงทุน และการดำเนินธุรกิจ ด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล สนับสนุนการสร้าง ความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคการศึกษา และสถาบันวิชาการ ในการ ส่งเสริมและพัฒนาผู้ประกอบการร่วมกัน สนับสนุนการแข่งขันทางการค้าที่เป็นธรรม ผลักดันการลดอุปสรรคทางการค้า โดยเฉพาะมาตรการที่มีใช้ภาษี ยกย่องระดับ บริการและโครงสร้างพื้นฐานทางคุณภาพ ทั้งในภาคเกษตร อุตสาหกรรม บริการ และการท่องเที่ยว การพัฒนานวัตกรรม ตลอดจนการใช้นวัตกรรมทั้งในภาครัฐและ เอกชน การปรับปรุงกฎหมายและระเบียบ ให้เอื้อต่อการประกอบธุรกิจ และมีการ บังคับใช้อย่างเคร่งครัด		กระบวนการดังกล่าวจะช่วยให้เกิด ปัจจัยเอื้อต่อการสร้างมาตรฐานให้ ผู้ประกอบการยิ่งขึ้น โดยหน่วยงาน อาจเพิ่มการประชาสัมพันธ์แก่ ผู้ประกอบการกลุ่มเป้าหมายในเชิงรุก ถึงการปรับกระบวนการขอรับรอง มาตรฐานที่สะดวก รวดเร็ว และง่าย ขึ้น เพื่อผลักดันให้ผู้ประกอบการใน ระดับวิสาหกิจชุมชน หรือผู้ประกอบการ รายย่อย ตัดสินใจยื่นการขอรับรอง มาตรฐานในจำนวนที่มากขึ้น 4) แม้จะไม่มีแผนงานบูรณาการ การ ดำเนินงานของหน่วยงาน ยังคงผลักดัน โครงการต่างๆ เพื่อช่วยสนับสนุนการ ยกย่องศักยภาพของผู้ประกอบการ อย่างต่อเนื่อง โดยหน่วยงานมีการวิจัย และพัฒนาเพื่อขยายผลในเรื่องของ การรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์ให้มี ความหลากหลายขึ้น เช่น การศึกษา วิจัยชาที่มาจากพืชชนิดอื่นๆ ใน ประเทศไทย เป็นต้น เพื่อเป็นการ ขยายโอกาสในการสร้างผลิตภัณฑ์ใน ระดับวิสาหกิจชุมชน ระดับท้องถิ่น ทั้งนี้ หากการดำเนินงานดังกล่าวบรรลุ เป้าหมายหน่วยงานอาจขยายผลการ ดำเนินงานในการอบรมให้ความรู้แก่ ผู้ประกอบการในด้านการผลิต ผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพ การเก็บรักษา การสร้างบรรจุภัณฑ์ที่ถูกต้อง ได้ มาตรฐานถูกสุขลักษณะอนามัยแก่

หน่วยงาน	งบประมาณที่ได้รับการจัดสรร	บทบาทในการส่งเสริม SME	แผนแม่บท	ตัวชี้วัดตามแผนแม่บท	ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ	
16. สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ (องค์การมหาชน)	233,200,000	☒ โครงการต้นน้ำ ☒ โครงการกลางน้ำ ☒ โครงการปลายน้ำ ☒ โครงการสนับสนุน Ecosystem	โครงการส่วนใหญ่มุ่งเน้นเรื่องการสร้างความเชื่อมโยงภาคเอกชน และภาครัฐ ในการสนับสนุนให้เกิดนวัตกรรมในประเทศไทย และสร้างสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมเอื้อต่อการเปลี่ยนแปลงทางนวัตกรรม ยกเว้นผู้ประกอบการในประเทศไทยให้เป็นผู้ประกอบการที่เน้นนวัตกรรมมากขึ้น นอกจากนี้ยังส่งเสริมในเรื่องการให้ทุนในการนำงานวิจัยไปสู่นวัตกรรม ที่สามารถสร้างมูลค่าได้	1. แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 - 2580) “ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่” ☒ การสร้างความเข้มแข็งผู้ประกอบการอัจฉริยะ ☐ การสร้างโอกาสเข้าถึงบริการทางการเงิน ☒ การสร้างโอกาสเข้าถึงตลาด ☒ การสร้างระบบนิเวศน์ที่เอื้อต่อการดำเนินธุรกิจของผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่ 2. ยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี 2563 “2.6 การพัฒนาเศรษฐกิจบนพื้นฐานผู้ประกอบการยุคใหม่และวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม” ☒ สนับสนุนการจัดหาแหล่งเงินทุน สนับสนุนการพัฒนาผลิตภัณฑ์ทางการเงิน และการบริหารความเสี่ยงเพื่อตอบสนองความต้องการที่เหมาะสมกับแต่ละกลุ่ม พัฒนาระบบประเมินมูลค่าทรัพย์สินในรูปแบบต่างๆ เพื่อใช้เป็นหลักประกันทางธุรกิจ พัฒนาระบบการประเมินความน่าเชื่อถือทางเครดิต และระบบการรู้จักลูกค้าที่สะดวกขึ้น สนับสนุนให้ทุกภาคส่วนสามารถเข้าถึงบริการทางการเงินด้วย	1. แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 - 2580) “ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่” ☒ อัตราการขยายตัวจำนวนการก่อตั้งวิสาหกิจเริ่มต้นเฉลี่ยร้อยละ 10 ☒ อันดับความสามารถในการแข่งขันด้านการใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีดิจิทัล อันดับ 1 ใน 36 ☐ อัตราการขยายตัวสินเชื่อธุรกิจรายใหม่ที่ไม่ใช่รายใหญ่ ร้อยละ 10 ☒ มูลค่าการระดมทุนผ่านตลาดทุนของกิจการที่เริ่มตั้งต้นและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ขยายตัวร้อยละ 10 ☐ อัตราการขยายตัวของมูลค่าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของ SMEs เพิ่มขึ้น 1 เท่า ☐ อันดับความสามารถในการแข่งขันด้านการค้าระหว่างประเทศ โดย IMD อันดับ 1 ใน 5 ☒ สัดส่วนการส่งออกของ SMEs ต่อการส่งออกรวมของประเทศ ไม่ต่ำกว่า ร้อยละ 25 ☒ อันดับนโยบายของภาครัฐที่มีต่อวิสาหกิจและผู้ประกอบการด้านการ	ผู้ประกอบการ จะส่งผลให้เกิดการยกระดับศักยภาพของผู้ประกอบการไทยให้สูงขึ้นในอนาคต 1) สำหรับโครงการ Deep Tech Startup Accelerator - เป็นโครงการที่นำเอาเทคโนโลยีขั้นสูงเข้าไปสนับสนุน เตรียมความพร้อมและผลักดัน Startup ให้สามารถเติบโตได้ ทั้งนี้ หน่วยงานควรมีการบูรณาการความร่วมมือกับ กสอ. หรือ DEPA ที่มีโครงการส่งเสริมในลักษณะเดียวกัน เพื่อให้ลดความซ้ำซ้อนของโครงการและกลุ่มเป้าหมาย รวมถึงสามารถใช้ความเชี่ยวชาญของแต่ละหน่วยงานให้เกิดประโยชน์กับผู้ประกอบการมากที่สุด - หน่วยงานอาจจะต้องเพิ่มกิจกรรมในการสร้างความรู้ความเข้าใจเรื่อง Deep Tech ในเบื้องต้นให้แก่ผู้ประกอบการเพื่อปูพื้นฐานให้ผู้เข้ารับบริการมีความรู้ในระดับที่ใกล้เคียงกันก่อนเข้ารับการพัฒนาในระดับที่สูงขึ้นต่อไป 2) สำหรับการพัฒนามหาวิทยาลัยแห่งการประกอบการ - เป็นโครงการที่สำคัญในการสร้างระบบนิเวศสตาร์ทอัพ (Startup Ecosystem) ที่เชื่อมโยงเครือข่ายความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคการศึกษาที่มี

หน่วยงาน	งบประมาณที่ได้รับการจัดสรร	บทบาทในการส่งเสริม SME	แผนแม่บท	ตัวชี้วัดตามแผนแม่บท	ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ
			ต้นทุนที่เหมาะสม พัฒนาระบบเตือนภัยทางด้านเศรษฐกิจ การเงิน และการค้า ให้ทันต่อความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี นวัตกรรม การเคลื่อนย้ายทุนและแรงงาน และรูปแบบการค้า ☒ ให้ความสำคัญกับการผลิตโดยใช้การตลาดนำ สนับสนุน e-commerce พัฒนาแผนกลยุทธ์การเข้าถึงตลาดใหญ่ที่มีศักยภาพ สร้างและพัฒนาตลาดในประเทศ สำหรับสินค้าที่มีคุณภาพมาตรฐานและสินค้าสำหรับกลุ่มเฉพาะ ตลอดจนพัฒนาปัจจัยสนับสนุนเพื่อส่งเสริมการลงทุนในประเทศและการลงทุนของคนไทยในต่างประเทศ ☒ พัฒนาระบบฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับองค์ความรู้ สถิติ ผลการวิจัยและพัฒนา ทรัพย์สินทางปัญญา การตลาดและนวัตกรรมให้เป็นปัจจุบัน บูรณาการและต่อเนื่อง สนับสนุนการสร้างและพัฒนาแพลตฟอร์มที่สอดคล้องกับศักยภาพและความต้องการของผู้ประกอบการ ส่งเสริมการพัฒนาองค์ความรู้ด้านการจัดการฐานข้อมูลและยกระดับทักษะความรู้ให้กับผู้ประกอบการเพื่อพัฒนาระบบฐานข้อมูลของธุรกิจให้สามารถเชื่อมโยงและใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีและนวัตกรรมสมัยใหม่ ☐ สนับสนุนการปรับปรุงและพัฒนา กลไกการขับเคลื่อนภาครัฐเพื่อพัฒนาการให้บริการและอำนวยความสะดวกทาง	สนับสนุนและความสอดคล้องของนโยบาย อันดับที่ 25 2. ยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี 2563 ☒ สัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศของ SMEs ต่อ GDP เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 44 ภายในปี 2565	บทบาทในการส่งเสริมการเติบโตของกลุ่มวิสาหกิจเริ่มต้น - มีการขยายผลในการสร้างความร่วมมือกับมหาวิทยาลัยในการต่อยอดด้านการวิจัยและพัฒนา โดยการส่งเสริมการพัฒนานักวิจัยรุ่นใหม่ เพื่อเร่งผลิตบุคลากรที่เป็นพื้นฐานสำคัญในการพัฒนาอุตสาหกรรมเป้าหมายของประเทศ - ทั้งนี้ งบประมาณที่ได้รับจัดสรรมีจำนวนลดลงอย่างต่อเนื่องทุกปี หากเป็นไปได้ควรมีการพิจารณาถึงประโยชน์และมูลค่าที่เกิดขึ้นของโครงการ เพื่อให้มีการจัดสรรงบประมาณอย่างเหมาะสมต่อการขยายผลในระยะถัดไป 3) โครงการศูนย์กลางวิสาหกิจเริ่มต้นระดับโลก (Global Hub) - อาจพิจารณาปรับตัวชี้วัดของโครงการเพิ่มเติม จากเดิมที่กำหนดเป็นพื้นที่ของการได้รับการพัฒนา เช่น ระดับความพึงพอใจของผู้เข้ารับบริการ มูลค่าการลงทุนที่เกิดขึ้นจริงของโครงการฯ การต่อยอดการพัฒนา หลังจากผู้เข้ารับบริการได้รับคำปรึกษาเชิงลึก (Consultancy Clinic) เป็นต้น - หากเป็นไปได้ อาจพิจารณาจัดเวทีเพื่อหารือระหว่าง สนช. กับหน่วยงานเจ้าภาพแผนบูรณาการ เพื่ออธิบายถึงความสำคัญของโครงการ การสร้าง

หน่วยงาน	งบประมาณ ที่ได้รับการ จัดสรร	บทบาทในการส่งเสริม SME		แผนแม่บท	ตัวชี้วัดตามแผนแม่บท	ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ
				การค้า การลงทุน และการดำเนินธุรกิจด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล สนับสนุนการสร้างความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคการศึกษา และสถาบันวิชาการ ในการส่งเสริมและพัฒนาผู้ประกอบการร่วมกัน สนับสนุนการแข่งขันทางการค้าที่เป็นธรรม ผลักดันการลดอุปสรรคทางการค้า โดยเฉพาะมาตรการที่มีใช้ภายใน ยกระดับบริการและโครงสร้างพื้นฐานทางคุณภาพ ทั้งในภาคเกษตร อุตสาหกรรม บริการ และการท่องเที่ยว การพัฒนานวัตกรรม ตลอดจนการใช้งานนวัตกรรมทั้งในภาครัฐและเอกชน การปรับปรุงกฎหมายและระเบียบให้เอื้อต่อการประกอบธุรกิจ และมีการบังคับใช้อย่างเคร่งครัด		เครือข่ายของพันธมิตรความร่วมมือที่เติบโตขึ้นอย่างต่อเนื่อง และผลประโยชน์ที่จะเกิดขึ้น เพื่อให้มีการพิจารณาจัดสรรงบประมาณเพิ่มมากขึ้น 4) สำหรับงาน Startup Thailand - การดำเนินโครงการมีลักษณะที่มีไม่เพียงแค่งานอีเว้นท์ออนไลน์ เท่านั้น หากแต่เป็นนโยบายส่งเสริมและสนับสนุนสตาร์ทอัพ ผู้ประกอบการนวัตกรรมอย่างรอบด้าน รวมทั้งเป็นเครื่องมือหนึ่งเพื่อสร้างความตระหนักถึงการใช้นวัตกรรมเพื่อรับมือภาวะวิกฤติ ได้เป็นอย่างดี - อาจพิจารณาปรับตัวชี้วัดของโครงการเพิ่มเติม เช่น การสร้างเครือข่ายทางธุรกิจและการลงทุน 5) สำหรับโครงการพัฒนาวิสาหกิจเริ่มต้นช่วงเติบโตและการลงทุน (IDE to IPO) - ควรหามาตรการเพิ่มเติม หรือประสานความร่วมมือกันหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการจ้างที่ปรึกษาทางการเงินให้กับผู้ประกอบการที่ได้เข้าร่วมโครงการ - หน่วยงานควรมีการบูรณาการความร่วมมือกับตลาดหลักทรัพย์ฯ ในการเข้ามาเป็นพี่เลี้ยงให้ความรู้กับผู้ประกอบการที่มีศักยภาพที่เข้าร่วมโครงการ เพื่อส่งเสริมให้ผู้ประกอบการ

หน่วยงาน	งบประมาณที่ได้รับการจัดสรร	บทบาทในการส่งเสริม SME		แผนแม่บท	ตัวชี้วัดตามแผนแม่บท	ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ
						สามารถประสบความสำเร็จในการระดมทุนตามเป้าหมายของโครงการได้ 6) สำหรับโครงการส่งเสริมวิสาหกิจเริ่มต้นสู่ตลาดต่างประเทศ (Go Global) - หน่วยงานควรมีการบูรณาการหรือสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานที่มีหน้าที่ส่งเสริมการตลาดต่างประเทศโดยตรงอย่างเช่น กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ ทั้งนี้ เพื่อลดความซ้ำซ้อนของของการดำเนินงาน และเพื่อใช้ประโยชน์จากเครือข่ายที่มีอยู่ของกรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ
17. สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม	141,748,400	☒ โครงการต้นน้ำ ☒ โครงการกลางน้ำ ☒ โครงการปลายน้ำ ☒ โครงการสนับสนุน Ecosystem	โครงการที่หน่วยงานดำเนินการสอดคล้องกับภารกิจดำเนินงานของหน่วยงาน โดยโครงการส่วนใหญ่มุ่งเน้นการส่งเสริมให้บัณฑิต นักศึกษาที่สนใจในการประกอบธุรกิจได้รับการพัฒนาศักยภาพในการเป็นผู้ประกอบการ โดยการสร้างแรงบันดาลใจ ความตระหนัก และส่งเสริมจิตวิญญาณผู้ประกอบการ ประกอบกับส่งเสริมให้เกิดหน่วยบ่มเพาะวิสาหกิจในสถาบันอุดมศึกษาที่มีศักยภาพในการสร้างผู้ประกอบการรายย่อย และสนับสนุนให้หน่วยบ่มเพาะวิสาหกิจในสถาบันอุดมศึกษา (UBI) ใช้องค์ความรู้ ผลงานวิจัย นวัตกรรม เทคโนโลยี และทรัพย์สิน	1. แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 - 2580) “ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่” ☒ การสร้างความเข้มแข็งผู้ประกอบการอัจฉริยะ ☒ การสร้างโอกาสเข้าถึงบริการทางการเงิน ☒ การสร้างโอกาสเข้าถึงตลาด ☒ การสร้างระบบนิเวศน์ที่เอื้อต่อการดำเนินธุรกิจของผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่ 2. ยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี 2563	1. แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 - 2580) “ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่” ☒ อัตราการขยายตัวจำนวนการก่อตั้งวิสาหกิจเริ่มต้นเฉลี่ยร้อยละ 10 ☒ อันดับความสามารถในการแข่งขันด้านการใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีดิจิทัล อันดับ 1 ใน 36 ☒ อัตราการขยายตัวสินเชื่อธุรกิจรายใหม่ที่ไม่ใช่รายใหญ่ ร้อยละ 10 ☐ มูลค่าการระดมทุนผ่านตลาดทุนของกิจการที่เริ่มตั้งต้นและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ขยายตัวร้อยละ 10	1) เป็นโครงการที่มีศักยภาพสูงที่ควรให้ความสำคัญ เนื่องจาก เป็นการสร้างระบบนิเวศแห่งการเรียนรู้ (Learning Ecosystem) ที่ช่วยส่งเสริมให้ผู้เข้าร่วมโครงการได้ทดลองการทำผลิตภัณฑ์ต้นแบบจริง การสร้าง Connection กับธุรกิจขนาดใหญ่ และการร่วมทำงานกับทีมงานที่มีความสามารถของผู้เข้าร่วมโครงการ โดยผลลัพธ์ของการดำเนินงานมีแนวโน้มถึงการพัฒนา ต่อ ยอด เพิ่มขยายธุรกิจหลังการดำเนินงาน โดยบ่งชี้จากการได้รับเงินทุนสนับสนุนจากภาคส่วนต่างๆ เช่น การสนับสนุนจากภาครัฐ และนักลงทุน (Angel Investor) หลังจากจบโครงการฯ

หน่วยงาน	งบประมาณที่ได้รับการจัดสรร	บทบาทในการส่งเสริม SME	แผนแม่บท	ตัวชี้วัดตามแผนแม่บท	ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ
		ทางปัญญา บ่มเพาะธุรกิจและเสริมสร้างผู้ประกอบการที่มีศักยภาพสูง (Startup Companies & Spin-off Companies) อีกทั้งยังพัฒนาขีดความสามารถและสร้างศักยภาพของวิสาหกิจในระยะเริ่มต้นและผู้ประกอบการธุรกิจนวัตกรรมรายใหม่ด้วยการวิจัย วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม โดยมีมหาวิทยาลัยและกิจการขนาดใหญ่ร่วมกันเป็นพี่เลี้ยง (Business Brotherhood)	“2.6 การพัฒนาเศรษฐกิจบนพื้นฐานผู้ประกอบการยุคใหม่และวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม” ☐ สนับสนุนการจัดหาแหล่งเงินทุน สนับสนุนการพัฒนาผลิตภัณฑ์ทางการเงิน และการบริหารความเสี่ยงเพื่อตอบสนองความต้องการที่เหมาะสมกับแต่ละกลุ่ม พัฒนาระบบประเมินมูลค่าทรัพย์สินในรูปแบบต่างๆ เพื่อใช้เป็นหลักประกันทางธุรกิจ พัฒนาระบบการประเมินความน่าเชื่อถือทางเครดิต และระบบการรู้จักลูกค้าที่สะดวกขึ้น สนับสนุนให้ทุกภาคส่วนสามารถเข้าถึงบริการทางการเงินด้วยต้นทุนที่เหมาะสม พัฒนาระบบเตือนภัยทางด้านเศรษฐกิจ การเงิน และการค้าให้ทันต่อความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี นวัตกรรม การเคลื่อนย้ายทุนและแรงงาน และรูปแบบการค้า ☐ ให้ความสำคัญกับการผลิตโดยใช้การตลาดนำ สนับสนุน e-commerce พัฒนาแผนกลยุทธ์การเข้าถึงตลาดใหญ่ที่มีศักยภาพ สร้างและพัฒนาตลาดในประเทศสำหรับสินค้าที่มีคุณภาพมาตรฐานและสินค้าสำหรับกลุ่มเฉพาะ ตลอดจนพัฒนาปัจจัยสนับสนุนเพื่อส่งเสริมการลงทุนในประเทศและการลงทุนของคนไทยในต่างประเทศ ☒ พัฒนาระบบฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับองค์ความรู้ สถิติ ผลการวิจัยและพัฒนาทรัพย์สินทางปัญญา การตลาดและ	☐ อัตราการขยายตัวของมูลค่าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของ SMEs เพิ่มขึ้น 1 เท่า ☐ อันดับความสามารถในการแข่งขันด้านการค้าระหว่างประเทศ โดย IMD อันดับ 1 ใน 5 ☐ สัดส่วนการส่งออกของ SMEs ต่อการส่งออกรวมของประเทศ ไม่ต่ำกว่า ร้อยละ 25 ☒ อันดับนโยบายของภาครัฐที่มีต่อวิสาหกิจและผู้ประกอบการด้านการสนับสนุนและความสอดคล้องของนโยบาย อันดับที่ 25 2. ยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี 2563 ☒ สัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศของ SMEs ต่อ GDP เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 44 ภายในปี 2565	2) ควรมีการขยายผลเพื่อนำไปสู่การบูรณาการความร่วมมือในรูปแบบที่ไม่ใช่ตัวเงิน (Non-Profit) และความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมขององค์กร (CSR) มากยิ่งขึ้น เพื่อสร้างเครือข่ายและสร้างแรงจูงใจให้กิจการขนาดใหญ่ มหาวิทยาลัย และภาคเอกชน ในการสนับสนุนกลุ่ม Startup มากยิ่งขึ้น 3) สำหรับการกำหนดสาขาของกลุ่มเป้าหมาย ควรนำแผนยุทธศาสตร์ของประเทศ มากำหนดให้สอดคล้องตามความเร่งด่วนของการพัฒนาในด้านของทิศทางธุรกิจใหม่ และอุตสาหกรรมแห่งอนาคต เพื่อผลักดันธุรกิจของคอนรู้นใหม่ ให้มีความสอดคล้องกับความต้องการของภาคอุตสาหกรรม (Demand Driven)

หน่วยงาน	งบประมาณ ที่ได้รับการ จัดสรร	บทบาทในการส่งเสริม SME		แผนแม่บท	ตัวชี้วัดตามแผนแม่บท	ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ
				นวัตกรรมให้เป็นปัจจุบัน บูรณาการและต่อเนื่อง สนับสนุนการสร้างและพัฒนาแพลตฟอร์มที่สอดคล้องกับศักยภาพและความต้องการของผู้ประกอบการ ส่งเสริมการพัฒนาองค์ความรู้ด้านการจัดการฐานข้อมูลและยกระดับทักษะความรู้ให้กับผู้ประกอบการเพื่อพัฒนาระบบฐานข้อมูลของธุรกิจให้สามารถเชื่อมโยงและใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีและนวัตกรรมสมัยใหม่ ☒ สนับสนุนการปรับปรุงและพัฒนา กลไกการขับเคลื่อนภาครัฐเพื่อพัฒนาการให้บริการและอำนวยความสะดวกทางการค้า การลงทุน และการดำเนินธุรกิจด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล สนับสนุนการสร้างความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคการศึกษา และสถาบันวิชาการ ในการส่งเสริมและพัฒนาผู้ประกอบการร่วมกัน สนับสนุนการแข่งขันทางการค้าที่เป็นธรรม ผลักดันการลดอุปสรรคทางการค้า โดยเฉพาะมาตรการที่มีใช้ภาษี ยกย่องระดับบริการและโครงสร้างพื้นฐานทางคุณภาพทั้งในภาคเกษตร อุตสาหกรรม บริการ และการท่องเที่ยว การพัฒนานวัตกรรมตลอดจนการใช้นวัตกรรมทั้งในภาครัฐและเอกชน การปรับปรุงกฎหมายและระเบียบให้เอื้อต่อการประกอบธุรกิจ และมีการบังคับใช้อย่างเคร่งครัด		

หน่วยงาน	งบประมาณที่ได้รับการจัดสรร	บทบาทในการส่งเสริม SME		แผนแม่บท	ตัวชี้วัดตามแผนแม่บท	ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ
18. สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ	527,000,000	☒ โครงการต้นน้ำ ☒ โครงการกลางน้ำ ☒ โครงการปลายน้ำ ☒ โครงการสนับสนุน Ecosystem	โครงการมุ่งผลักดันให้ประเทศไทยแข็งแกร่งผ่านการนำวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมาช่วยให้ภาคการเกษตรและภาคอุตสาหกรรมสามารถดำเนินงานได้ดี มีประสิทธิภาพ	1. แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 - 2580) “ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่” ☒ การสร้างความเข้มแข็งผู้ประกอบการอัจฉริยะ ☒ การสร้างโอกาสเข้าถึงบริการทางการเงิน ☒ การสร้างโอกาสเข้าถึงตลาด ☒ การสร้างระบบนิเวศน์ที่เอื้อต่อการดำเนินธุรกิจของผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่ 2. ยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี 2563 “2.6 การพัฒนาเศรษฐกิจบนพื้นฐานผู้ประกอบการยุคใหม่และวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม” ☐ สนับสนุนการจัดหาแหล่งเงินทุน สนับสนุนการพัฒนาผลิตภัณฑ์ทางการเงิน และการบริหารความเสี่ยงเพื่อตอบสนองความต้องการที่เหมาะสมกับแต่ละกลุ่ม พัฒนาระบบประเมินมูลค่าทรัพย์สินในรูปแบบต่างๆ เพื่อใช้เป็นหลักประกันทางธุรกิจ พัฒนาระบบการประเมินความน่าเชื่อถือทางเครดิต และระบบการรู้จักลูกค้าที่สะดวกขึ้น สนับสนุนให้ทุกภาคส่วนสามารถเข้าถึงบริการทางการเงินด้วยต้นทุนที่เหมาะสม พัฒนาระบบเตือนภัยทางด้านเศรษฐกิจ การเงิน และการค้า ให้ทันต่อความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี	1. แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 - 2580) ☒ อัตราการขยายตัวจำนวนการก่อตั้งวิสาหกิจเริ่มต้นเฉลี่ยร้อยละ 10 ☒ อันดับความสามารถในการแข่งขันด้านการใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีดิจิทัล อันดับ 1 ใน 36 ☐ อัตราการขยายตัวสินเชื่อธุรกิจรายใหม่ที่ไม่ใช่รายใหญ่ ร้อยละ 10 ☐ มูลค่าการระดมทุนผ่านตลาดทุนของกิจการที่เริ่มตั้งต้นและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ขยายตัวร้อยละ 10 ☐ อัตราการขยายตัวของมูลค่าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของ SMEs เพิ่มขึ้น 1 เท่า ☐ อันดับความสามารถในการแข่งขันด้านการค้าระหว่างประเทศ โดย IMD อันดับ 1 ใน 5 ☐ สัดส่วนการส่งออกของ SMEs ต่อการส่งออกรวมของประเทศ ไม่ต่ำกว่า ร้อยละ 25 ☐ อันดับนโยบายของภาครัฐที่มีต่อวิสาหกิจและผู้ประกอบการด้านการสนับสนุนและความสอดคล้องของนโยบาย อันดับ 1 ใน 25	1) โครงการสร้างและพัฒนาผู้ประกอบการด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรม - ควรมีการสนับสนุนงบประมาณโครงการเป็นประจำปี เพื่อให้สามารถพัฒนาผู้เข้าร่วมโครงการได้อย่างต่อเนื่องและไม่ขาดช่วง ประกอบกับขยายผลการบูรณาการความร่วมมือทั้งกับภาครัฐ ภาคเอกชน เพื่อสร้างชุมชน (Community) เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และเป็นพี่เลี้ยงให้แก่นักได้ อย่างสม่ำเสมอ - หากเป็นไปได้ควรมีการปรับกฎระเบียบ ข้อบังคับ หรือผ่อนปรน เรื่องการมีให้นางบประมาณไปสนับสนุนเพื่อวัตถุประสงค์ในการหาผู้ประกอบการที่เข้าร่วมโครงการขยายไปยังตลาดต่างประเทศ เพื่อให้สามารถบรรลุเป้าหมายในการเพิ่มขีดความสามารถ และศักยภาพการแข่งขันให้ผู้ประกอบการธุรกิจด้านเทคโนโลยี สร้างความเชื่อมั่นในผลิตภัณฑ์และบริการนวัตกรรมไทยในตลาดในและตลาดประเทศได้ 2) โครงการยกระดับขีดความสามารถของศูนย์บ่มเพาะธุรกิจเทคโนโลยี business incubator - อาจพิจารณาให้ความสำคัญกับการดำเนินงานด้านการสรรหาและพัฒนาเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์บ่มเพาะ ทั้งการ

หน่วยงาน	งบประมาณที่ได้รับการจัดสรร	บทบาทในการส่งเสริม SME	แผนแม่บท	ตัวชี้วัดตามแผนแม่บท	ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ
			นวัตกรรม การเคลื่อนย้ายทุนและแรงงาน และรูปแบบการค้า ☐ ให้ความสำคัญกับการผลิตโดยใช้ การตลาดนำ สนับสนุน e-commerce พัฒนาแผนกลยุทธ์การเข้าถึงตลาดใหญ่ที่มี ศักยภาพ สร้างและพัฒนาตลาดในประเทศ สำหรับสินค้าที่มีคุณภาพมาตรฐานและ สินค้าสำหรับกลุ่มเฉพาะ ตลอดจนพัฒนา ปัจจัยสนับสนุนเพื่อส่งเสริมการลงทุนใน ประเทศและการลงทุนของคนไทยใน ต่างประเทศ ☒ พัฒนาระบบฐานข้อมูลเกี่ยวกับองค์ ความรู้ สถิติ ผลการวิจัยและพัฒนา ทรัพย์สินทางปัญญา การตลาดและ นวัตกรรมให้เป็นปัจจุบัน บูรณาการและ ต่อเนื่อง สนับสนุนการสร้างและพัฒนา แพลตฟอร์มที่สอดคล้องกับศักยภาพและ ความต้องการของผู้ประกอบการ ส่งเสริม การพัฒนาองค์ความรู้ด้านการจัดการ ฐานข้อมูลและยกระดับทักษะความรู้ให้กับ ผู้ประกอบการเพื่อพัฒนาระบบฐานข้อมูล ของธุรกิจให้สามารถเชื่อมโยงและใช้ ประโยชน์จากเทคโนโลยีและนวัตกรรม สมัยใหม่ ☒ สนับสนุนการปรับปรุงและพัฒนา กลไกการขับเคลื่อนภาครัฐเพื่อพัฒนาการ ให้บริการและอำนวยความสะดวกทาง การค้า การลงทุน และการดำเนินธุรกิจ ด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล สนับสนุนการสร้าง ความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน	3. ยุทธศาสตร์การจัดสรร งบประมาณรายจ่ายประจำปี 2563 ☒ สัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมใน ประเทศของ SMEs ต่อ GDP เพิ่มขึ้น เป็นร้อยละ 44 ภายในปี 2565	วัดทักษะการวิเคราะห์ธุรกิจ ทักษะการ เป็นให้คำปรึกษา (Consulting) เป็น ต้น เพื่อให้ได้ผู้ปฏิบัติงานที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และสามารถแก้ปัญหา วิเคราะห์ธุรกิจได้อย่างเหมาะสม - อาจพิจารณานำข้อมูลผลการประเมิน มาติดตามต่อไปอย่างต่อเนื่องเพื่อ ประเมินผลว่า คะแนนประเมินในแต่ละ ด้านมีความสัมพันธ์กับผลลัพธ์ของ การให้การบ่มเพาะหรือไม่ เกิดผล ความคุ้มค่าหลังจากการประเมินและ ให้คำแนะนำ พัฒนาเพียงใด เพื่อ จัดเก็บบันทึกเป็นฐานข้อมูล (Data Base) สำหรับต่อยอดการพัฒนาได้ใน ระยะยาว 3) โครงการยกระดับขีด ความ สามารถและพัฒนานักลงทุนเพื่อ ธุรกิจและนวัตกรรมใหม่ - อาจพิจารณาเร่งรัดให้เกิดการจับคู่ ทางธุรกิจระหว่างนักลงทุน (Angel Investor) และกลุ่ม Startup เพื่อเป็น ต้นแบบ และอาจพิจารณาถ่ายทอด บทเรียนแห่งความสำเร็จ และแนวทาง ปฏิบัติที่ดีให้แก่กลุ่มทุนรายอื่นๆ กลุ่ม Startup และผู้ที่สนใจ เพื่อสร้าง แรงจูงใจและกระตุ้นให้เกิดการต่อยอด การพัฒนา จนเกิดเป็นเครือข่ายกลุ่ม นักลงทุน (Thailand Business Angel Network: TBAN) เพื่อผลักดัน

หน่วยงาน	งบประมาณที่ได้รับการจัดสรร	บทบาทในการส่งเสริม SME	แผนแม่บท	ตัวชี้วัดตามแผนแม่บท	ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ
			ภาคการศึกษา และสถาบันวิชาการ ในการส่งเสริมและพัฒนาผู้ประกอบการร่วมกัน สนับสนุนการแข่งขันทางการค้าที่เป็นธรรม ผลักดันการลดอุปสรรคทางการค้า โดยเฉพาะมาตรการที่มีใช้ภาษี ยกเว้นค่าบริการและโครงสร้างพื้นฐานทางคุณภาพ ทั้งในภาคเกษตร อุตสาหกรรม บริการ และการท่องเที่ยว การพัฒนานวัตกรรม ตลอดจนการใช้นวัตกรรมทั้งในภาครัฐและเอกชน การปรับปรุงกฎหมายและระเบียบให้เอื้อต่อการประกอบธุรกิจ และมีการบังคับใช้อย่างเคร่งครัด		อุตสาหกรรม New S-curve และเชื่อมโยงไปสู่ระดับสากลได้ 4) โครงการสนับสนุนผู้ประกอบการให้ได้รับมาตรฐานกระบวนการผลิตและบริการ CMMI - ควรผลักดันโครงการอย่างต่อเนื่องทั้งการขยายกลุ่มเป้าหมาย และการช่วยเหลือในการต่ออายุมาตรฐานแก่ผู้ประกอบการในทุกๆปี เนื่องจากการได้รับมาตรฐาน ถือเป็นโอกาสสำคัญในระยะยาว เพื่อสร้างความน่าเชื่อถือ สร้างมูลค่าทางธุรกิจ ส่งเสริมให้ผู้ประกอบการ SMEs ไทยเติบโต แข็งแรง แข่งขันได้ในระดับสากล นำไปสู่การสร้างขีดความสามารถทางการแข่งขัน - ขยายความร่วมมือกับหน่วยงานภาคส่วนต่างๆ เพื่อสร้างแรงจูงใจให้ผู้ประกอบการเข้ารับการพัฒนาเพื่อให้ได้รับมาตรฐาน CMMI มากขึ้น เช่น แหล่งเงินทุน การลดหย่อนภาษี และสิทธิประโยชน์ต่างๆ - ในกลุ่มผู้ประกอบการที่เข้ารับการพัฒนาแต่ยังไม่ได้รับมาตรฐาน CMMI หน่วยงานควรเข้าติดตามสอบถาม และช่วยเหลือให้คำปรึกษาแก่ผู้ประกอบการอย่างใกล้ชิด และผลักดันให้ได้รับมาตรฐานตามเป้าหมาย

หน่วยงาน	งบประมาณ ที่ได้รับการ จัดสรร	บทบาทในการส่งเสริม SME		แผนแม่บท	ตัวชี้วัดตามแผนแม่บท	ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ
						- ควรเข้าติดตามผู้ประกอบการที่ได้รับ การรับรองมาตรฐาน CMMI อย่าง ต่อเนื่อง เพื่อพิจารณาถึงประโยชน์ที่ ผู้ประกอบการได้รับจากการได้รับการ รับรองมาตรฐาน CMMI เช่น การ นำไปใช้ประโยชน์ การสร้างโอกาส การยกระดับศักยภาพ มูลค่าเพิ่มที่ เกิดขึ้น และความคุ้มค่า 5) โครงการสนับสนุนการพัฒนา เทคโนโลยีและนวัตกรรม (ITAP) - บทบาทของหน่วยงานมีความสำคัญ ต่อการยกระดับขีดความสามารถของ SMEs ในทุกระดับศักยภาพ และทุก ประเภทของสถานประกอบการ ช่วย ให้ SMEs เข้าถึงการใช้นวัตกรรมเพื่อ สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าและบริการ ได้ ทั้งนี้ จากสถานการณ์ COVID-19 ส่งผลต่อผู้ประกอบการจำนวนมาก หน่วยงานอาจเข้าสอบถามถึง ผลกระทบที่หน่วยงานได้รับเป็นสำคัญ และนำมาพิจารณาในการช่วยเหลือ โดยประเมินความเป็นไปได้และความ เหมาะสมของสถานประกอบการนั้นๆ ซึ่ง อาจขยายกรอบกิจกรรมการเข้าอบรม ช่วยเหลือในด้านต่างๆ เช่น การ ผลักดันเรื่องการใช้เทคโนโลยี นวัตกรรมเพื่อลดต้นทุนการผลิต การ นำเทคโนโลยีนวัตกรรมเข้าช่วยให้เกิด การปรับตัวสอดคล้องกับสถานการณ์

หน่วยงาน	งบประมาณ ที่ได้รับการ จัดสรร	บทบาทในการส่งเสริม SME		แผนแม่บท	ตัวชี้วัดตามแผนแม่บท	ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ
						ส่งเสริมให้ธุรกิจสามารถอยู่รอดต่อไปได้ เป็นต้น - ผลักดันกลไกหรือมาตรการสนับสนุน เพื่อให้ผู้ประกอบการเกิดการนำผลงานวิจัยและพัฒนาไปใช้ประโยชน์ อย่างเป็นรูปธรรม สร้างมูลค่า ลดต้นทุน ยกย่องศักยภาพได้อย่างแท้จริง เช่น มาตรการทางภาษี BOI การให้เงินสนับสนุน การเข้าถึงแหล่งเงินทุน เป็นต้น เพื่อผลักดันให้เกิดการเข้าถึงเทคโนโลยีนวัตกรรมของผู้ประกอบการมากขึ้น รวมถึงการนำไปสู่การยกระดับอุตสาหกรรม 4.0 - หน่วยงานควรมีการจัดลำดับข้อมูลขีดความสามารถของผู้ประกอบการในแต่ละกลุ่ม รวมถึงการจัดทำข้อมูล Profile ต่างๆ ของสถานประกอบการในแต่ละแห่ง เช่น ผลกระทบจากสถานการณ์ COVID-19 ปัญหาอุปสรรคและความต้องการ เพื่อนำไปวิเคราะห์ออกแบบมาตรการสนับสนุนให้เหมาะสม รวมถึงการวางแผนทางการช่วยเหลือทางด้านเทคโนโลยี และนวัตกรรมให้แก่ผู้ประกอบการได้ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมายของโครงการในระยะต่อไป - หน่วยงานควรสร้างระบบการติดตามและประเมินผลการเติบโตของผู้ประกอบการที่ได้รับการสนับสนุน เช่น การนำไปใช้ประโยชน์ ความคุ้มค่า

หน่วยงาน	งบประมาณ ที่ได้รับการ จัดสรร	บทบาทในการส่งเสริม SME		แผนแม่บท	ตัวชี้วัดตามแผนแม่บท	ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ
						มูลค่าการลงทุนเพิ่ม มูลค่าของสินค้า ผลิตภัณฑ์ บริการ ที่เพิ่มขึ้น ตลอดจนความยั่งยืนที่เกิดขึ้น 6) โครงการพัฒนาศักยภาพการวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์ฮาลาลของภาคอุตสาหกรรมไทย - สวทช. จำเป็นต้องพิจารณาเปรียบเทียบกับโครงการของหน่วยงานอื่นๆ เช่น กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม เนื่องจากที่ปรึกษาพบข้อสังเกตสำคัญคือ มีลักษณะกิจกรรมใกล้เคียงและมีลักษณะซ้ำซ้อนกัน ทั้งนี้ หน่วยงานจะต้องแสดงถึงบริบทความแตกต่างในการดำเนินงาน เช่น มีการนำจุดแข็งของสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ มาใช้เพื่อสร้างจุดเด่นที่แตกต่างจากหน่วยงานอื่นที่ดำเนินงานในลักษณะคล้ายกัน เป็นต้น - ตัวชี้วัดที่ควรนำมาใช้ในการสะท้อนความสำเร็จ ได้แก่ • ผลิตภัณฑ์ใหม่ที่ได้รับการรับรองมาตรฐานฮาลาล • การลงทุนวิจัยพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ • ผลลัพธ์ด้านมูลค่าที่ผู้ประกอบการได้รับ เช่น ยอดขาย มูลค่าเพิ่ม จากการพัฒนาผลิตภัณฑ์ การได้รับการรับรอง การส่งเสริมการตลาด เป็นต้น

หน่วยงาน	งบประมาณที่ได้รับการจัดสรร	บทบาทในการส่งเสริม SME		แผนแม่บท	ตัวชี้วัดตามแผนแม่บท	ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ
19. สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล	52,133,600	☒ โครงการต้นน้ำ ☒ โครงการกลางน้ำ ☒ โครงการปลายน้ำ ☐ โครงการสนับสนุน Ecosystem	โครงการมุ่งส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพของวิสาหกิจดิจิทัลเริ่มต้น (Digital startups) ให้สามารถเติบโตอย่างแข็งแกร่ง เพื่อเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจดิจิทัล ต่อยอดการพัฒนาระบบนิเวศของการส่งเสริมวิสาหกิจดิจิทัลเริ่มต้น ไปสู่การพัฒนาระบบนิเวศในการส่งเสริมการเติบโตทางธุรกิจ ทั้งการเสริมสร้างศักยภาพด้านการบ่มเพาะ (Incubation) และการเร่งการเติบโต (Acceleration) ของวิสาหกิจดิจิทัลเริ่มต้น การเข้าถึงแหล่งทุน (Access to finance) ในแต่ละช่วงการเติบโตทางธุรกิจ การเข้าถึงองค์ความรู้ และเครือข่ายผู้เชี่ยวชาญ (Mentor network) และการสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันเพื่อขยายออกสู่ตลาดต่างประเทศ ตลอดจน วางรากฐานการพัฒนาเศรษฐกิจดิจิทัล โดยเฉพาะให้ผู้ประกอบการไทยสามารถพัฒนาและประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในเชิงลึก (Deep digital technology) เพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันให้กับภาคอุตสาหกรรมของประเทศไทยในระยะยาว	1. แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 - 2580) “ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่” ☒ การสร้างความเข้มแข็งผู้ประกอบการอัจฉริยะ ☒ การสร้างโอกาสเข้าถึงบริการทางการเงิน ☒ การสร้างโอกาสเข้าถึงตลาด ☐ การสร้างระบบนิเวศน์ที่เอื้อต่อการดำเนินธุรกิจของผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่ 2. ยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี 2563 “2.6 การพัฒนาเศรษฐกิจบนพื้นฐานผู้ประกอบการยุคใหม่และวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม” ☒ สนับสนุนการจัดหาแหล่งเงินทุน สนับสนุนการพัฒนาผลิตภัณฑ์ทางการเงิน และการบริหารความเสี่ยงเพื่อตอบสนองความต้องการที่เหมาะสมกับแต่ละกลุ่มพัฒนาระบบประเมินมูลค่าทรัพย์สินในรูปแบบต่างๆ เพื่อใช้เป็นหลักประกันทางธุรกิจ พัฒนาระบบการประเมินความน่าเชื่อถือทางเครดิต และระบบการรู้จักลูกค้าที่สะดวกขึ้น สนับสนุนให้ทุกภาคส่วนสามารถเข้าถึงบริการทางการเงินด้วยต้นทุนที่เหมาะสม พัฒนาระบบเตือนภัยทางด้านเศรษฐกิจ การเงิน และการค้า ให้ทันต่อความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี	1. แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 - 2580) “ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่” ☒ อัตราการขยายตัวจำนวนการก่อตั้งวิสาหกิจเริ่มต้นเฉลี่ยร้อยละ 10 ☒ อันดับความสามารถในการแข่งขันด้านการใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีดิจิทัล อันดับ 1 ใน 36 ☐ อัตราการขยายตัวสินเชื่อธุรกิจรายใหม่ที่ไม่ใช่รายใหญ่ ร้อยละ 10 ☐ มูลค่าการระดมทุนผ่านตลาดทุนของกิจการที่เริ่มตั้งต้นและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ขยายตัวร้อยละ 10 ☐ อัตราการขยายตัวของมูลค่าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของ SMEs เพิ่มขึ้น 1 เท่า ☐ อันดับความสามารถในการแข่งขันด้านการค้าระหว่างประเทศ โดย IMD อันดับ 1 ใน 5 ☒ สัดส่วนการส่งออกของ SMEs ต่อการส่งออกรวมของประเทศ ไม่ต่ำกว่า ร้อยละ 25 ☐ อันดับนโยบายของภาครัฐที่มีต่อวิสาหกิจและผู้ประกอบการด้านการสนับสนุนและความสอดคล้องของนโยบาย อันดับที่ 25	1) หน่วยงานมีกระบวนการคัดเลือกผู้ประกอบการเพื่อเข้าร่วมโครงการ ซึ่งมีคณะกรรมการกลั่นกรอง และมีหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกที่เหมาะสมสอดคล้องกับวัตถุประสงค์โครงการ 2) การร่วมลงทุนของหน่วยงานกับผู้ประกอบการ ควรต้องมีกลไกในการติดตามผลการดำเนินงาน รวมถึงการตรวจสอบบัญชี เพื่อป้องกันการนำเงินไปใช้ผิดวัตถุประสงค์ 3) หน่วยงานควรมีการกำหนดวิธีการประเมินมูลค่าทางเศรษฐกิจของแต่ละ Platform ที่ได้รับการพัฒนา เพื่อสะท้อนถึงความสำเร็จที่เป็นรูปธรรมจากการเข้าไปส่งเสริมและสนับสนุน

หน่วยงาน	งบประมาณที่ได้รับการจัดสรร	บทบาทในการส่งเสริม SME	แผนแม่บท	ตัวชี้วัดตามแผนแม่บท	ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ
			นวัตกรรม การเคลื่อนย้ายทุนและแรงงาน และรูปแบบการค้า ☐ ให้ความสำคัญกับการผลิตโดยใช้ การตลาดนำ สนับสนุน e-commerce พัฒนาแผนกลยุทธ์การเข้าถึงตลาดใหญ่ที่มี ศักยภาพ สร้างและพัฒนาตลาดในประเทศ สำหรับสินค้าที่มีคุณภาพมาตรฐานและ สินค้าสำหรับกลุ่มเฉพาะ ตลอดจนพัฒนา ปัจจัยสนับสนุนเพื่อส่งเสริมการลงทุนใน ประเทศและการลงทุนของคนไทยใน ต่างประเทศ ☒ พัฒนาระบบฐานข้อมูลเกี่ยวกับองค์ ความรู้ สถิติ ผลการวิจัยและพัฒนา ทรัพย์สินทางปัญญา การตลาดและ นวัตกรรมให้เป็นปัจจุบัน บูรณาการและ ต่อเนื่อง สนับสนุนการสร้างและพัฒนา แพลตฟอร์มที่สอดคล้องกับศักยภาพและ ความต้องการของผู้ประกอบการ ส่งเสริม การพัฒนาองค์ความรู้ด้านการจัดการ ฐานข้อมูลและยกระดับทักษะความรู้ให้กับ ผู้ประกอบการเพื่อพัฒนาระบบฐานข้อมูล ของธุรกิจให้สามารถเชื่อมโยงและใช้ ประโยชน์จากเทคโนโลยีและนวัตกรรม สมัยใหม่ ☐ สนับสนุนการปรับปรุงและพัฒนา กลไกการขับเคลื่อนภาครัฐเพื่อพัฒนาการ ให้บริการและอำนวยความสะดวกทาง การค้า การลงทุน และการดำเนินธุรกิจ ด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล สนับสนุนการสร้าง ความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน	2. ยุทธศาสตร์การจัดสรร งบประมาณรายจ่ายประจำปี 2563 ☒ สัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมใน ประเทศของ SMEs ต่อ GDP เพิ่มขึ้น เป็นร้อยละ 44 ภายในปี 2565	

หน่วยงาน	งบประมาณที่ได้รับการจัดสรร	บทบาทในการส่งเสริม SME		แผนแม่บท	ตัวชี้วัดตามแผนแม่บท	ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ
				ภาคการศึกษา และสถาบันวิชาการ ในการส่งเสริมและพัฒนาผู้ประกอบการร่วมกัน สนับสนุนการแข่งขันทางการค้าที่เป็นธรรม ผลักดันการลดอุปสรรคทางการค้า โดยเฉพาะมาตรการที่มีใช้ภาษี ยกเว้นค่าบริการและโครงสร้างพื้นฐานทางคุณภาพ ทั้งในภาคเกษตร อุตสาหกรรม บริการ และการท่องเที่ยว การพัฒนานวัตกรรม ตลอดจนการใช้นวัตกรรมทั้งในภาครัฐและเอกชน การปรับปรุงกฎหมายและระเบียบให้เอื้อต่อการประกอบธุรกิจ และมีการบังคับใช้อย่างเคร่งครัด		
20. สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจสร้างสรรค์ (องค์การมหาชน)	51,500,000	☒ โครงการต้นน้ำ ☒ โครงการกลางน้ำ ☒ โครงการปลายน้ำ ☒ โครงการสนับสนุน Ecosystem	โครงการมุ่งเน้นการนำองค์ความรู้เรื่องเศรษฐกิจสร้างสรรค์ และกระบวนการคิดเชิงออกแบบไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนา เพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ บรรลุจุดประสงค์จนการเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินธุรกิจ รวมถึงการยกระดับมาตรฐานสินค้าและบริการ ซึ่งสามารถนำไปสู่การขยายฐานลูกค้าและโอกาสทางการตลาดที่เพิ่มมากขึ้น นอกจากนี้ ยังสนับสนุนการสร้างและ/หรือพัฒนาเครือข่ายผู้ประกอบการให้มีความเข้มแข็ง และเพิ่มโอกาสการเข้าถึงตลาดเป้าหมาย และสนับสนุนให้วิสาหกิจรายย่อยมีความสามารถในการใช้ช่องทางตลาดสมัยใหม่ อีกทั้งการจัดทำฐานข้อมูลองค์ความรู้ที่จำเป็นต่อการพัฒนาธุรกิจสร้างสรรค์	1. แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 - 2580) “ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่” ☒ การสร้างความเข้มแข็งผู้ประกอบการอัจฉริยะ ☐ การสร้างโอกาสเข้าถึงบริการทางการเงิน ☒ การสร้างโอกาสเข้าถึงตลาด ☒ การสร้างระบบนิเวศน์ที่เอื้อต่อการดำเนินธุรกิจของผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่ 2. ยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี 2563 “2.6 การพัฒนาเศรษฐกิจบนพื้นฐานผู้ประกอบการยุคใหม่และวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม”	1. แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 - 2580) “ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่” ☒ อัตราการขยายตัวจำนวนการก่อตั้งวิสาหกิจเริ่มต้นเฉลี่ยร้อยละ 10 ☐ อันดับความสามารถในการแข่งขันด้านการใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีดิจิทัล อันดับ 1 ใน 36 ☐ อัตราการขยายตัวสินเชื่อธุรกิจรายใหม่ที่ไม่ใช่รายใหญ่ ร้อยละ 10 ☐ มูลค่าการระดมทุนผ่านตลาดทุนของกิจการที่เริ่มต้นและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ขยายตัวร้อยละ 10 ☐ อัตราการขยายตัวของมูลค่าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของ SMEs เพิ่มขึ้น 1 เท่า	1) สำหรับโครงการระดับข้อมูลเพื่อ SME - หน่วยงานควรมีกลไกในการติดตามการนำฐานข้อมูลไปใช้ประโยชน์ โดยใช้การสำรวจความพึงพอใจในการใช้บริการฐานข้อมูลดังกล่าว เพื่อนำข้อมูลมาปรับปรุงเนื้อหาและการให้บริการที่ตอบโจทย์กับความต้องการของผู้ประกอบการมากขึ้น 2) สำหรับโครงการสร้างความพร้อมให้เยาวชนในการประกอบธุรกิจ - ควรมีการจัดประเด็นความสำคัญเร่งด่วน (Prioritize) ของความต้องการในการพัฒนาทักษะที่จำเป็นแก่ผู้ประกอบการ เพื่อให้หน่วยงานสามารถบริหารจัดการ และมุ่งเน้น (Focus) การพัฒนาไปได้อย่างตรงจุด รวมถึงขยายผลการออกแบบให้ตรงต่อ

หน่วยงาน	งบประมาณที่ได้รับการจัดสรร	บทบาทในการส่งเสริม SME	แผนแม่บท	ตัวชี้วัดตามแผนแม่บท	ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ
		ของไทย ประกอบด้วย ฐานข้อมูลนักออกแบบและผู้ประกอบการไทย วัสดุไทย ธุรกิจย่านสร้างสรรค์ เนื้อหาสร้างสรรค์ รวมทั้งกิจกรรมเสริมสร้างองค์ความรู้และการพัฒนานวัตกรรมซึ่งจะเป็นประโยชน์และนำไปใช้ได้กับผู้ประกอบการ SME และผู้ประกอบการชุมชน ในแต่ละช่วงของวงจรการประกอบธุรกิจ ในการนำความรู้ไปเพิ่มมูลค่าในผลงานของตนเองและการต่อยอดธุรกิจ	☐ สนับสนุนการจัดหาแหล่งเงินทุน สนับสนุนการพัฒนาผลิตภัณฑ์ทางการเงินและการบริหารความเสี่ยงเพื่อตอบสนองความต้องการที่เหมาะสมกับแต่ละกลุ่มพัฒนาระบบประเมินมูลค่าทรัพย์สินในรูปแบบต่างๆ เพื่อใช้เป็นหลักประกันทางธุรกิจ พัฒนาระบบการประเมินความน่าเชื่อถือทางเครดิต และระบบการรู้จักลูกค้าที่สะดวกขึ้น สนับสนุนให้ทุกภาคส่วนสามารถเข้าถึงบริการทางการเงินด้วยต้นทุนที่เหมาะสม พัฒนาระบบเตือนภัยทางด้านเศรษฐกิจ การเงิน และการค้าให้ทันต่อความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี นวัตกรรม การเคลื่อนย้ายทุนและแรงงาน และรูปแบบการค้า ☒ ให้ความสำคัญกับการผลิตโดยใช้การตลาดนำ สนับสนุน e-commerce พัฒนาแผนกลยุทธ์การเข้าถึงตลาดใหญ่ที่มีศักยภาพ สร้างและพัฒนาตลาดในประเทศสำหรับสินค้าที่มีคุณภาพมาตรฐานและสินค้าสำหรับกลุ่มเฉพาะ ตลอดจนพัฒนาปัจจัยสนับสนุนเพื่อส่งเสริมการลงทุนในประเทศและการลงทุนของคนไทยในต่างประเทศ ☒ พัฒนาระบบฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับองค์ความรู้ สถิติ ผลการวิจัยและพัฒนาทรัพย์สินทางปัญญา การตลาดและนวัตกรรมให้เป็นปัจจุบัน บูรณาการและต่อเนื่อง สนับสนุนการสร้างและพัฒนาแพลตฟอร์มที่สอดคล้องกับศักยภาพและ	☐ อันดับความสามารถในการแข่งขันด้านการค้าระหว่างประเทศ โดย IMD อันดับ 1 ใน 5 ☐ สัดส่วนการส่งออกของ SMEs ต่อการส่งออกรวมของประเทศ ไม่ต่ำกว่า ร้อยละ 25 ☐ อันดับนโยบายของภาครัฐที่มีต่อวิสาหกิจและผู้ประกอบการด้านการสนับสนุนและความสอดคล้องของนโยบาย อันดับที่ 25 2. ยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี 2563 ☒ สัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศของ SMEs ต่อ GDP เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 44 ภายในปี 2565	ความต้องการของผู้ประกอบการในขนาดได้ 3) สำหรับโครงการยกระดับคุณภาพมาตรฐานสินค้าและบริการวิสาหกิจขนาดย่อม - หน่วยงานมีกระบวนการในการพัฒนาและส่งเสริมผู้ประกอบการอย่างเป็นระบบตั้งแต่การให้ความรู้เรื่องการค้าเชิงสร้างสรรค์และการคิดเชิงออกแบบ การให้คำปรึกษาเชิงลึก การช่วยพัฒนาในขั้นการออกแบบไปจนถึงการพัฒนาผลิตภัณฑ์ต้นแบบให้ รวมถึงการใช้เครือข่ายของหน่วยงานในการสร้างช่องทางในการตลาดและการขายสินค้าให้กับผู้ประกอบการผ่านเทศกาลงานออกแบบกรุงเทพ ซึ่งสามารถช่วยสร้างโอกาสทางธุรกิจให้กับผู้ประกอบการได้ 4) โครงการยกระดับคุณภาพมาตรฐานสินค้าและบริการวิสาหกิจรายย่อย - การพัฒนาผลิตภัณฑ์ หรือบริการหรือสร้างผลิตภัณฑ์ หรือบริการใหม่ อาจพิจารณาในการนำหลัก BCG มาใช้เพิ่มเติมในการเชื่อมโยงด้านการตลาดเพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาที่สอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) และยกระดับความสามารถในการแข่งขันได้

หน่วยงาน	งบประมาณที่ได้รับการจัดสรร	บทบาทในการส่งเสริม SME		แผนแม่บท	ตัวชี้วัดตามแผนแม่บท	ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ
				ความต้องการของผู้ประกอบการ ส่งเสริมการพัฒนาองค์ความรู้ด้านการจัดการฐานข้อมูลและยกระดับทักษะความรู้ให้กับผู้ประกอบการเพื่อพัฒนาระบบฐานข้อมูลของธุรกิจให้สามารถเชื่อมโยงและใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีและนวัตกรรมสมัยใหม่ ☒ สนับสนุนการปรับปรุงและพัฒนา กลไกการขับเคลื่อนภาครัฐเพื่อพัฒนาการให้บริการและอำนวยความสะดวกทางการค้า การลงทุน และการดำเนินธุรกิจด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล สนับสนุนการสร้างความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคการศึกษา และสถาบันวิชาการ ในการส่งเสริมและพัฒนาผู้ประกอบการร่วมกัน สนับสนุนการแข่งขันทางการค้าที่เป็นธรรม ผลักดันการลดอุปสรรคทางการค้า โดยเฉพาะมาตรการที่มีใช้ภาษี ยกระดับบริการและโครงสร้างพื้นฐานทางคุณภาพ ทั้งในภาคเกษตร อุตสาหกรรม บริการ และการท่องเที่ยว การพัฒนานวัตกรรม ตลอดจนการใช้นวัตกรรมทั้งในภาครัฐและเอกชน การปรับปรุงกฎหมายและระเบียบให้เอื้อต่อการประกอบธุรกิจ และมีการบังคับใช้อย่างเคร่งครัด		- ควรเน้นการประชาสัมพันธ์โครงการให้เข้าถึงกลุ่มผู้ประกอบการใหม่ โดยอาจเพิ่มช่องทางสื่อสารผ่านหน่วยงานเครือข่ายต่างๆ ให้มากขึ้น
21. กองทุนและเงินหมุนเวียน (กองทุนส่งเสริมวิสาหกิจขนาด	771,773,300	☒ โครงการต้นน้ำ ☒ โครงการกลางน้ำ ☒ โครงการปลายน้ำ ☒ โครงการสนับสนุน Ecosystem	โครงการที่หน่วยงานดำเนินการสอดคล้องกับภารกิจดำเนินงานของหน่วยงาน คือ “บูรณาการ และผลักดันการส่งเสริม SME ของหน่วยงานภาครัฐ และเอกชนเพื่อให้	1. แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 - 2580) “ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่”	1. แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 - 2580) “ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่”	1) งานจัดทำและปรับปรุงฐานข้อมูล SME ประเทศไทย - ควรมีการบริหารงบประมาณให้เหมาะสมกับงบประมาณที่ได้รับจัดสรร และดำเนินการให้แล้วเสร็จ

หน่วยงาน	งบประมาณที่ได้รับการจัดสรร	บทบาทในการส่งเสริม SME	แผนแม่บท	ตัวชี้วัดตามแผนแม่บท	ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ
กลางและขนาดย่อม)		SME สามารถเติบโตและแข่งขันได้ในระดับสากล (Smart SME)” โดยการดำเนินงานตามโครงการต่างๆ เป็นไปตามยุทธศาสตร์ขององค์กรที่วางไว้ระยะสั้น ระยะกลาง และ ระยะยาว ได้แก่ ยุทธศาสตร์ที่ 1 บูรณาการความร่วมมือกับหน่วยงานที่ส่งเสริม SME ซึ่งได้แก่ 1. งานบูรณาการจัดทำแผนการส่งเสริม SME และงบประมาณ 2. สร้างความร่วมมือเพื่อให้เกิดการเชื่อมโยงกับนโยบายส่งเสริม SME (Promote Policy) ทั้งในระดับประเทศ (Local) ภูมิภาค (Regional) และ ต่าง ประเทศ (Global) โดยการเชื่อมโยงเครือข่าย 3. พัฒนาข้อมูลและจัดทำข้อมูล SME เพื่อวิเคราะห์และติดตามสถานการณ์ SME ยุทธศาสตร์ที่ 2 ผลักดันงานตามแผนการส่งเสริม SME สนับสนุนการดำเนินงานตามแผนการส่งเสริม SME (Implement โครงการ) ได้แก่ 1. การส่งเสริม SME เฉพาะกลุ่มตาม Life cycle ได้แก่ กลุ่ม Startup, Regular, Strong, Turnaround 2. สนับสนุนข้อมูล ข้อวิเคราะห์และประเด็นต่างๆ เพื่อเอื้อต่อการส่งเสริม SME 3. พัฒนาโครงการนำร่อง และโครงการตามนโยบาย 4. สร้างสภาวะแวดล้อม	☒ การสร้างความเข้มแข็งผู้ประกอบการอัจฉริยะ ☐ การสร้างโอกาสเข้าถึงบริการทางการเงิน ☒ การสร้างโอกาสเข้าถึงตลาด ☒ การสร้างระบบนิเวศน์ที่เอื้อต่อการดำเนินธุรกิจของผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่ 3. ยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี 2563 “2.6 การพัฒนาเศรษฐกิจบนพื้นฐานผู้ประกอบการยุคใหม่และวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม” ☒ สนับสนุนการจัดหาแหล่งเงินทุน สนับสนุนการพัฒนาผลิตภัณฑ์ทางการเงิน และการบริหารความเสี่ยงเพื่อตอบสนองความต้องการที่เหมาะสมกับแต่ละกลุ่ม พัฒนาระบบประเมินมูลค่าทรัพย์สินในรูปแบบต่างๆ เพื่อใช้เป็นหลักประกันทางธุรกิจ พัฒนาระบบการประเมินความน่าเชื่อถือทางเครดิต และระบบการรู้จักลูกค้าที่สะดวกขึ้น สนับสนุนให้ทุกภาคส่วนสามารถเข้าถึงบริการทางการเงินด้วยต้นทุนที่เหมาะสม พัฒนาระบบเตือนภัยทางด้านเศรษฐกิจ การเงิน และการค้า ให้ทันต่อความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี นวัตกรรม การเคลื่อนย้ายทุนและแรงงาน และรูปแบบการค้า ☒ ให้ความสำคัญกับการผลิตโดยใช้การตลาดนำ สนับสนุน e-commerce	☒ อัตราการขยายตัวจำนวนการก่อตั้งวิสาหกิจเริ่มต้นเฉลี่ยร้อยละ 10 ☐ อันดับความสามารถในการแข่งขันด้านการใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีดิจิทัล อันดับ 1 ใน 36 ☒ อัตราการขยายตัวสินเชื่อธุรกิจรายใหม่ที่ไม่ใช่รายใหญ่ ร้อยละ 10 ☐ มูลค่าการระดมทุนผ่านตลาดทุนของกิจการที่เริ่มต้นและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ขยายตัวร้อยละ 10 ☒ อัตราการขยายตัวของมูลค่าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของ SMEs เพิ่มขึ้น 1 เท่า ☐ อันดับความสามารถในการแข่งขันด้านการค้าระหว่างประเทศ โดย IMD อันดับ 1 ใน 5 ☒ สัดส่วนการส่งออกของ SMEs ต่อการส่งออกรวมของประเทศ ไม่ต่ำกว่า ร้อยละ 25 ☒ อันดับนโยบายของภาครัฐที่มีต่อวิสาหกิจและผู้ประกอบการด้านการสนับสนุนและความสอดคล้องของนโยบาย อันดับ 1 ใน 25 2. ยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี 2563 ☒ สัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศของ SMEs ต่อ GDP เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 44 ภายในปี 2565	ตามเป้าหมาย ทั้งนี้ ในส่วนของการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลเฉพาะเรื่องที่น่าสนใจเชิงนโยบาย หากไม่มีการดำเนินการแล้วควรมีการปรับแผนการดำเนินงาน และไม่ควรถังงบประมาณเมื่อเอาไว้หากไม่มีการดำเนินงานจริง - ควรมีการเชื่อมโยงการจัดการฐานข้อมูลให้เป็นไปตามกรอบของการจัดทำธรรมาภิบาลข้อมูล (Data Governance) เพื่อความถูกต้อง สมบูรณ์ ความปลอดภัย สามารถเชื่อถือและค้นหาได้ง่าย ทั้งจากหน่วยงานที่นำข้อมูลไปประโยชน์ และประชาชนทั่วไป - ควรสำรวจความพึงพอใจในการใช้ข้อมูล ที่ครอบคลุมผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งหมด และประเมินประสิทธิภาพในการนำฐานข้อมูลที่จัดทำขึ้นมาใช้ในการประกอบการตัดสินใจของฝ่ายบริหาร 2) โครงการศึกษาการประเมินมูลค่าทางเศรษฐกิจสำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม - ควรเพิ่มจำนวนผู้ตัวอย่างวิสาหกิจรายย่อยที่เข้าร่วมโครงการพัฒนาให้ได้ตามหลักวิชาการในการสุ่มตัวอย่าง เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างที่นำมาทำการประเมินมูลค่าทางเศรษฐกิจสำหรับกลุ่มวิสาหกิจรายย่อยมีเพียง 221 ราย จึงอาจไม่สะท้อนความเป็นจริงของ

หน่วยงาน	งบประมาณที่ได้รับการจัดสรร	บทบาทในการส่งเสริม SME	แผนแม่บท	ตัวชี้วัดตามแผนแม่บท	ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ
		(Ecosystem) ที่เหมาะสมให้ SME เกิดและเติบโตอย่างมีประสิทธิภาพ เช่น กฎ ระเบียบ สิทธิประโยชน์ SME ได้รับการปรับปรุง แก้ไข 5. ติดตามประเมินผลการส่งเสริม SME ยุทธศาสตร์ที่ 3 สร้างการเข้าถึงบริการเพื่อ SME ได้แก่ 1. SME เพิ่มประสิทธิภาพ การให้บริการศูนย์ OSS 2. พัฒนาเครื่องมือ ข้อมูลองค์ความรู้ เพื่อให้บริการ SME 3. ขึ้นทะเบียน SME เพื่อให้สามารถเข้าถึงบริการของภาครัฐและเอกชน 4. ระบบเทคโนโลยีที่จะเชื่อมโยงข้อมูลเพื่อให้บริการ SME ยุทธศาสตร์ที่ 4 เพิ่มศักยภาพองค์กร ได้แก่ 1. การออกแบบองค์กรให้เน้นประสิทธิภาพและมีธรรมาภิบาล และการติดตามประเมินผลขององค์กร 2. พัฒนาบุคลากรให้รองรับกับภารกิจ (People) 3. กระบวนการ (Process) และเทคโนโลยี (Technology) จากการศึกษาโครงการต่างๆ ในภาพรวมพบว่า 1. การดำเนินงานตามโครงการต่างๆ เป็นไปตามยุทธศาสตร์ขององค์กร ซึ่งรองรับภารกิจขององค์กรและสนับสนุนในการส่งเสริมและพัฒนายุทธศาสตร์การส่งเสริม SME ของประเทศตามแผนการส่งเสริม SME ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2560 – 2564)	พัฒนาแผนกลยุทธ์การเข้าถึงตลาดใหญ่ที่มีศักยภาพ สร้างและพัฒนาตลาดในประเทศสำหรับสินค้าที่มีคุณภาพมาตรฐานและสินค้าสำหรับกลุ่มเฉพาะ ตลอดจนพัฒนาปัจจัยสนับสนุนเพื่อส่งเสริมการลงทุนในประเทศและการลงทุนของคนไทยในต่างประเทศ ☒ พัฒนาระบบฐานข้อมูลเกี่ยวกับองค์ความรู้ สถิติ ผลการวิจัยและพัฒนาทรัพย์สินทางปัญญา การตลาดและนวัตกรรมให้เป็นปัจจุบัน บูรณาการและต่อเนื่อง สนับสนุนการสร้างและพัฒนาแพลตฟอร์มที่สอดคล้องกับศักยภาพและความต้องการของผู้ประกอบการ ส่งเสริมการพัฒนาองค์ความรู้ด้านการจัดการฐานข้อมูลและยกระดับทักษะความรู้ให้กับผู้ประกอบการเพื่อพัฒนาระบบฐานข้อมูลของธุรกิจให้สามารถเชื่อมโยงและใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีและนวัตกรรมสมัยใหม่ ☒ สนับสนุนการปรับปรุงและพัฒนากลไกการขับเคลื่อนภาครัฐเพื่อพัฒนาการให้บริการและอำนวยความสะดวกทางการค้า การลงทุน และการดำเนินธุรกิจด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล สนับสนุนการสร้างความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคการศึกษา และสถาบันวิชาการ ในการส่งเสริมและพัฒนาผู้ประกอบการร่วมกัน สนับสนุนการแข่งขันทางการค้าที่เป็นธรรม ผลักดันการลดอุปสรรคทางการค้า		กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด จึงควรคำนึงเรื่องความสมบูรณ์ของข้อมูล และกระบวนการได้มาซึ่งข้อมูลที่มีความน่าเชื่อถือและเป็นไปตามหลักการ - ควรมีการติดตามผลลัพธ์หลังการนำผลการศึกษาไปใช้ในการประเมินมูลค่าทางเศรษฐกิจของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งในส่วนของความพึงพอใจ และความสมบูรณ์ของข้อมูล 3) โครงการพัฒนาระบบฐานข้อมูลการประเมินความน่าเชื่อถือ SME (SME Credit Rating) เป้าหมายที่ต้องการจะผลักดันการนำหลักเกณฑ์ที่มีลักษณะเป็น Non-Finance มาใช้เป็นส่วนหนึ่งในการพิจารณาให้สินเชื่อแก่ผู้ประกอบการ SME จำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากสถาบันการเงินต่างๆ เนื่องจากอำนาจในการพิจารณาให้สินเชื่อขึ้นขึ้นอยู่กับนโยบายและหลักเกณฑ์ของสถาบันการเงินแต่ละแห่ง ดังนั้น การจะผลักดัน SME Credit Rating อาจจะต้องได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานที่กำกับนโยบายอย่างเช่นธนาคารแห่งประเทศไทย หรืออาจพิจารณาร่วมมือกับธนาคารเฉพาะกิจของรัฐ อาทิ SME Bank หรือธนาคารออมสิน เพื่อนำร่องในการนำหลักเกณฑ์ดังกล่าวไปใช้ต่อไป

หน่วยงาน	งบประมาณที่ได้รับการจัดสรร	บทบาทในการส่งเสริม SME	แผนแม่บท	ตัวชี้วัดตามแผนแม่บท	ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ
		2. การดำเนินงานไม่ได้มีความซ้ำซ้อนกับหน่วยงานอื่นๆ โดยเป็นองค์กรที่ดำเนินงานด้านบูรณาการทำงานร่วมกับหน่วยงานอื่นๆ เช่น งานบูรณาการจัดทำแผนการส่งเสริม SME และงบประมาณ งานสนับสนุนข้อมูล ข้อวิเคราะห์และประเด็นต่างๆ เพื่อเอื้อต่อการส่งเสริม SME และงานสร้างสถานะแวดล้อม (Ecosystem) ที่เหมาะสมให้ SME เกิดและเติบโตอย่างมีประสิทธิภาพ เช่น กฎ ระเบียบ สิทธิประโยชน์ SME ได้รับการปรับปรุงแก้ไข เป็นต้น	โดยเฉพาะมาตรการที่มีใช้ภาษี ยกระดับบริการและโครงสร้างพื้นฐานทางคุณภาพทั้งในภาคเกษตร อุตสาหกรรม บริการ และการท่องเที่ยว การพัฒนานวัตกรรม ตลอดจนการใช้นวัตกรรมทั้งในภาครัฐและเอกชน การปรับปรุงกฎหมายและระเบียบให้เอื้อต่อการประกอบธุรกิจ และมีการบังคับใช้อย่างเคร่งครัด		4) โครงการศึกษากฎหมายที่เอื้อและลดอุปสรรคต่อการประกอบธุรกิจของ SME - หน่วยงานต้องผลักดันผลการศึกษาไปสู่การแก้ไขปรับปรุงกฎหมายระเบียบต่างๆ เพื่อช่วยลดอุปสรรคและเอื้อต่อการประกอบธุรกิจ SME - อาจพิจารณาขยายขอบเขตการศึกษาไปยังสาขาธุรกิจอื่นๆ เพิ่มเติม โดยควรจัดลำดับความสำคัญในประเด็นที่ต้องได้รับการแก้ไข 5) โครงการศูนย์ให้บริการ SME ครบวงจร (OSS) - ศูนย์ฯ มีการสร้างความร่วมมือและเครือข่ายกับหน่วยงานในระดับพื้นที่ เพื่อสนับสนุนการให้บริการกับผู้ประกอบการ SME ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น - ศูนย์ฯ มีกระบวนการในการพัฒนาบุคลากรของศูนย์ให้มีความรู้ที่จะให้บริการและให้คำปรึกษาเบื้องต้นกับผู้ประกอบการ SME - ศูนย์ฯ มีบุคลากรเจ้าหน้าที่จำกัดศักยภาพของเจ้าหน้าที่เป็นประเด็นสำคัญที่ต้องพิจารณา เนื่องจากในอนาคตการขับเคลื่อนการทำงานในระดับพื้นที่จะมีมากขึ้น ดังนั้น อาจต้องพิจารณาวางบทบาทโครงสร้าง กลไกการขับเคลื่อนของศูนย์ให้เป็น Facilitator ในการประสานงาน

หน่วยงาน	งบประมาณ ที่ได้รับการ จัดสรร	บทบาทในการส่งเสริม SME		แผนแม่บท	ตัวชี้วัดตามแผนแม่บท	ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ
						หน่วยงานต่างๆ การให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการ และติดตามสถานการณ์ SME ในพื้นที่ 6) งานพัฒนาองค์ความรู้สำหรับ SME (Knowledge Center) - ถือเป็นศูนย์กลางแหล่งเรียนรู้ที่สามารถสร้างองค์ความรู้ให้กับผู้ประกอบการ SME ได้ในทุกกระดับ และเป็นช่องทางหนึ่งที่ SME สามารถนำความรู้ไปพัฒนาต่อยอดกิจการของตนเองได้ - หน่วยงานควรพิจารณาสร้างความร่วมมือ หรือเชื่อมโยงกับแหล่งเรียนรู้ หรือฐานข้อมูลอื่นๆ ที่เป็นประโยชน์กับ SME เพิ่มเติม นอกเหนือจากเนื้อหาที่ศูนย์ฯ พัฒนาขึ้นมา 7) โครงการพัฒนา SME Connex - เร่งประชาสัมพันธ์ให้ผู้ประกอบการ SME ดาวน์โหลดแอปพลิเคชันมาใช้เพิ่มขึ้น ซึ่งจะช่วยเพิ่มช่องทางการเข้าถึงข้อมูลต่างๆ ที่หน่วยงานต้องการสื่อสารให้กับผู้ประกอบการ - ควรเชื่อมโยงข้อมูลในระบบการสื่อสารของ สสว. ทั้ง website และ application เข้าด้วยกัน เพื่อให้เกิดความมีประสิทธิภาพในการสื่อสารข้อมูล กิจกรรมและสิทธิประโยชน์ต่างๆ ให้กับผู้ประกอบการ SME สามารถเข้าถึงได้ง่ายมากขึ้น

หน่วยงาน	งบประมาณ ที่ได้รับการ จัดสรร	บทบาทในการส่งเสริม SME		แผนแม่บท	ตัวชี้วัดตามแผนแม่บท	ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ
						8) โครงการพัฒนา SME PORTAL และระบบกลางในการให้บริการ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม - ควรเพิ่มช่องทางการสื่อสารผ่านสื่อออนไลน์ อาทิ Facebook เนื่องจากพฤติกรรมการใช้งานของคนเปลี่ยนไปจากเดิม ซึ่งจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการสื่อสารข้อมูลต่างๆ และช่วยให้สามารถเข้าถึงผู้ประกอบการได้ง่ายขึ้น 9) โครงการ Train the Coach - โครงการมีกระบวนการคัดเลือก coach ที่เป็นระบบ พร้อมทั้งมีการจัดอบรมและเตรียมความพร้อมให้กับ coach ก่อนที่จะเข้าไปให้คำปรึกษาแก่ผู้ประกอบการ - โครงการมีฐานข้อมูลของ coach แยกเป็นหมวดหมู่ 12-13 สาขา โดยมีการสรุปผลข้อมูลการดำเนินงานทุกปี ว่า coach มีความชำนาญด้านใดบ้าง นอกจากนี้ ในระบบฐานข้อมูลยังสามารถค้นหาข้อมูลที่ปรึกษาตามความสนใจของผู้ประกอบการได้ - โครงการมีระบบหรือกลไกในการติดตามประเมินผล Coach ที่เข้าไปให้คำปรึกษาแก่ผู้ประกอบการ พร้อมทั้งแสดงข้อมูลผลงานในการเข้าไปให้คำปรึกษา เพื่อเป็นข้อมูลให้กับผู้ประกอบการในการตัดสินใจเลือกใช้บริการ

หน่วยงาน	งบประมาณ ที่ได้รับการ จัดสรร	บทบาทในการส่งเสริม SME		แผนแม่บท	ตัวชี้วัดตามแผนแม่บท	ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ
						- โครงการควรผลักดันให้เกิดเครือข่ายผู้ประกอบการที่ประสบความสำเร็จจากการเข้าร่วมโครงการ ซึ่งสามารถใช้เป็นต้นแบบ หรือสามารถเป็นที่เลี้ยงให้กับผู้ประกอบการรายอื่นๆ ในพื้นที่ได้ 10) โครงการยกระดับศักยภาพ SME โดยพัฒนาระบบผู้ให้บริการทางธุรกิจ (Service Provider) - ระบบ BDS ที่พัฒนาขึ้นมาเป็น การวางกลไกในการให้บริการวินิจฉัยปัญหา/การให้คำปรึกษาแก่ผู้ประกอบการ SMEs จากผู้เชี่ยวชาญในภาคธุรกิจ โดยทางโครงการได้กำหนดคุณสมบัติของ BDS ว่าต้องเป็นนิติบุคคล มีข้อมูลทางการเงิน และอยู่ในระบบภาษี เพื่อสร้างความน่าเชื่อถือ - มีกระบวนการและหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกและมีการฝึกอบรมเพื่อเตรียมความพร้อมให้กับผู้ให้บริการ (service provider) เพื่อสร้างมาตรฐานในการให้คำปรึกษา - ผู้ประกอบการมีความกังวลในเรื่องค่าใช้จ่ายในการใช้บริการในบางเรื่อง ซึ่งมีค่าใช้จ่ายสูง ดังนั้น ควรพิจารณาการเพิ่มเติมที่จะช่วยสนับสนุน หรือส่วนลดค่าใช้จ่ายดังกล่าว เพื่อให้ผู้ประกอบการสามารถเข้าถึงบริการได้มากขึ้น - ควรมีการจัดแบ่งประเภท/หมวดหมู่ของการให้บริการว่าเหมาะสมกับ

หน่วยงาน	งบประมาณ ที่ได้รับการ จัดสรร	บทบาทในการส่งเสริม SME		แผนแม่บท	ตัวชี้วัดตามแผนแม่บท	ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ
						ผู้ประกอบการระดับใด เช่น Early Stage / Micro / Small / Medium เป็นต้น - ควรมีการจัดทำฐานข้อมูล BDS โดยสำรวจศักยภาพ การบริการ การคิดค่าใช้จ่าย การมีผู้เชี่ยวชาญในสาขาต่างๆ และควรมีการขึ้นทะเบียนกับ สสว. มีระบบการเรตติ้งเพื่อสะท้อนคุณภาพ นอกจากนั้น สสว. ควรสร้างกลไก Demand เพื่อกระตุ้นการมาใช้บริการ BDS เพิ่มขึ้น 11) โครงการพัฒนาผู้ประกอบการใหม่ (Early Stage) - การเข้าช่วยเหลือกลุ่มผู้ประกอบการใหม่ หรือ Early Stage มีข้อจำกัดหลายประการ ต่อการส่งเสริมให้ผู้ประกอบการนั้นสามารถสร้างธุรกิจได้ประสบความสำเร็จ เช่น ข้อจำกัดทางการเงินหรือเครื่องจักร ข้อจำกัดทางการผลิต การปรับปรุงสถานประกอบการ และการไม่สามารถผลิตสินค้าในจำนวนมากได้ เป็นต้น หน่วยงานอาจพิจารณาข้อจำกัดต่างๆ ของแต่ละกลุ่มผู้ประกอบการ แล้วนำมาพิจารณาการเข้าผลักดันและช่วยเหลือตามความสอดคล้องและเหมาะสม ผ่านการขยายความร่วมมือกับภาคส่วนต่างๆ ให้เพิ่มมากขึ้น เพื่อให้สามารถตอบโจทย์ตามความต้องการและความ

หน่วยงาน	งบประมาณ ที่ได้รับการ จัดสรร	บทบาทในการส่งเสริม SME		แผนแม่บท	ตัวชี้วัดตามแผนแม่บท	ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ
						คาดหวังของผู้ประกอบการได้สูงมากขึ้นในระยะต่อไป - การเข้าติดตามกลุ่มผู้ประกอบการที่ได้รับการอบรมพัฒนา ถึงผลสำเร็จจากการนำองค์ความรู้ไปใช้นั้นเกิดขึ้นในมิติใดบ้าง เช่น ผลสำเร็จในการก่อตั้งธุรกิจ การลดต้นทุน กำลังการผลิตที่เพิ่มขึ้น การขยายธุรกิจ การปรับปรุงสถานประกอบการและกระบวนการผลิต เป็นต้น ตลอดจนประโยชน์และคุณค่าที่ได้รับ รวมถึงกรณีศึกษาการไม่ประสบความสำเร็จจากปัจจัยหรือข้อจำกัดต่างๆ เพื่อนำมาขยายผลของกิจกรรมโครงการและขับเคลื่อนในระยะต่อไป - การแพร่ระบาดของ Covid-19 ส่งผลต่อผู้ประกอบการกลุ่ม Early Stage เป็นอย่างมากเนื่องจากการไม่มีเงินทุนหมุนเวียนที่มากนัก หน่วยงานอาจพิจารณาถึงการได้รับผลกระทบ และอาจต้องปรับปรุงแบบกิจการของโครงการ โดยมุ่งเน้นอบรมให้ความรู้เพิ่มทักษะแก่ผู้ประกอบการต่อการแก้ไขสถานการณ์อย่างเร่งด่วนเพื่อประคองธุรกิจให้อยู่รอด อาทิเช่น การรับมือของธุรกิจกับสถานการณ์โควิด-19 การบริหารจัดการเมื่อยอดขายได้รับผลกระทบ การเปลี่ยนวิกฤตเป็นโอกาส การหาแหล่งเงินทุน และการ

หน่วยงาน	งบประมาณ ที่ได้รับการ จัดสรร	บทบาทในการส่งเสริม SME		แผนแม่บท	ตัวชี้วัดตามแผนแม่บท	ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ
						รับมือต่อการเปลี่ยนแปลงหลังสถานการณ์ Covid-19 12) โครงการพัฒนาผู้ประกอบการเพื่อสร้างความเข้มแข็งแก่ธุรกิจชุมชนตามแนวพระราชดำริ - เนื่องจากกลุ่มเป้าหมายหลักได้แก่ผู้ที่ต้องการสร้างอาชีพใหม่/สร้างรายได้ โดยมีกลุ่มเป้าหมายรองคือ ผู้ประกอบอาชีพที่ต้องการความรู้เพิ่มเติมเพื่อนำมาต่อยอดผลิตภัณฑ์/ขยายช่องทางการตลาด ดังนั้นในการจัดเก็บข้อมูลและการประเมินผลการดำเนินงานควรแยกเป็น 2 กลุ่ม เนื่องจากทั้งสองกลุ่มมีตัวบ่งชี้ความสำเร็จที่แตกต่างกัน จะช่วยให้สามารถนำมาวิเคราะห์เพื่อพัฒนาและส่งเสริมผู้ประกอบการให้ตรงความต้องการที่ต่างกันมากขึ้น - สสว. ควรติดตามผลการดำเนินงานหลังเข้าร่วมโครงการ เช่น การนำไปใช้ในการสร้างอาชีพใหม่ รายได้ที่เพิ่มขึ้น ความยั่งยืนของการนำความรู้ไปใช้ - การดำเนินงานยังมีความซ้ำซ้อนกับหน่วยงานอื่นๆ เช่น กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน ที่มีเป้าหมายในการส่งเสริมการพัฒนาฝีมือแรงงาน ศักยภาพแรงงาน สร้างอาชีพและการเป็นผู้ประกอบการ เป็นต้น

หน่วยงาน	งบประมาณ ที่ได้รับการ จัดสรร	บทบาทในการส่งเสริม SME		แผนแม่บท	ตัวชี้วัดตามแผนแม่บท	ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ
						13) โครงการสนับสนุนเครือข่าย SME - ในระยะต่อไปควรต้องมีการยกระดับกลุ่มคลัสเตอร์ เพื่อให้เชื่อมโยงกับอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ หรือ อุตสาหกรรมเชิงพาณิชย์ ซึ่งผู้ประกอบการต้องอาศัยการปรับตัวในด้านมาตรฐานการผลิตและการนำเทคโนโลยีเข้ามาปรับใช้ ทั้งนี้ หน่วยงานควรมีการส่งเสริมและพัฒนาขีดความสามารถ และประสิทธิภาพในด้านมาตรฐาน ผลิตภาพ หรือนวัตกรรมในด้านใดด้านหนึ่ง รวมถึงการพัฒนาบุคลากร - การดำเนินโครงการพบว่าเป็นการสนับสนุนให้เกิดเครือข่ายในระดับธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และวิสาหกิจชุมชนเท่านั้น ทั้งนี้ สสว. ในฐานะหน่วยงานเจ้าภาพหลัก ควรให้นโยบายในการผลักดันและยกระดับให้เกิดเป็นการรวมกลุ่มเชิงอุตสาหกรรม (Super Cluster) โดยการยกระดับกลุ่มอุตสาหกรรมเดิม ผลักดันสนับสนุนให้เกิดการต่อยอดสู่อุตสาหกรรมแห่งอนาคตได้ ตลอดจนการส่งเสริมให้เกิดการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีที่เป็นของตนเอง - การดำเนินโครงการเป็นการสนับสนุนเครือข่าย SME ในกลุ่มธุรกิจ SME วิสาหกิจชุมชนดั้งเดิม ทั้งนี้ ควรมีการ

หน่วยงาน	งบประมาณ ที่ได้รับการ จัดสรร	บทบาทในการส่งเสริม SME		แผนแม่บท	ตัวชี้วัดตามแผนแม่บท	ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ
						พิจารณาคัดเลือกคลัสเตอร์ กลุ่มอุตสาหกรรมที่เข้มแข็ง ที่มีแนวโน้มต่อยอดและเติบโตในเชิงพาณิชย์ได้ และเชื่อมโยงต่อกอุตสาหกรรมเป้าหมายในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ เช่น สาขาอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูป และอาหาร ซึ่งจำเป็นอย่างไรที่หน่วยงานจะต้องเข้าส่งเสริมพัฒนาในด้านต่างๆ รวมถึงมาตรฐานที่จำเป็น เพื่อยกระดับการนำสินค้าเข้าไปขายในโมเดิร์นเทรด และนำไปสู่การส่งออกได้ในอนาคต 14) โครงการประกวด SME National Awards - การนำความรู้ที่ได้รับจากการประกวดมาถ่ายทอดเป็นสิ่งที่สำคัญ โดยการนำจุดเด่นของแต่ละผู้ประกอบการมาศึกษาถึงปัจจัยที่ทำให้ประสบความสำเร็จ ซึ่งจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้ประกอบการรายอื่นๆ ที่จะได้นำองค์ความรู้ ประสบการณ์ที่ดีไปใช้ในการพัฒนาธุรกิจของตัวเอง - ควรเก็บข้อมูลเชิงสถิติสำหรับผู้ประกอบการที่นำต้นแบบผู้ประกอบการที่ได้รับรางวัลไปใช้ประโยชน์ เช่น ความพึงพอใจต่อการนำความรู้ไปใช้ ยอดวิวของการเข้าชมคลิปผู้ประกอบการต้นแบบ เป็นต้น

หน่วยงาน	งบประมาณ ที่ได้รับการ จัดสรร	บทบาทในการส่งเสริม SME		แผนแม่บท	ตัวชี้วัดตามแผนแม่บท	ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ
						15) โครงการยกระดับผู้ประกอบการรายย่อย - เป้าหมายการยกระดับจำนวนผู้ประกอบการจำนวนสูง 1,700 ราย ซึ่งเน้นในเชิงปริมาณ อาจจะทำให้ไม่สามารถกำกับส่งเสริมได้อย่างมีคุณภาพ - สสว.ควรที่จะเน้นการยกระดับไปยังกลุ่มผู้ประกอบการวิสาหกิจรายย่อย (Micro) และควรดำเนินการวิจัยเพื่อพัฒนาค้นหาจุดเด่นของกลุ่มนี้ เพื่อจะได้ส่งเสริมได้ตรงจุดมากขึ้น 16) โครงการ SME Regular Level - หน่วยงานมีการวางแผนและปรับรูปแบบกิจกรรมให้สอดคล้องกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 ได้ดี - หน่วยงานมีกระบวนการกำหนดคุณสมบัติ กลุ่มเป้าหมาย และคัดเลือกผู้เข้าร่วมโครงการอย่างเป็นระบบ - โครงการมีกระบวนการศึกษา สักรวจ และจัดเก็บข้อมูลจากการดำเนินการในอดีต เพื่อนำมาปรับปรุงกิจกรรมในอนาคตให้มีความเหมาะสมและเกิดประสิทธิผล - โครงการมีการคัดเลือกหน่วยร่วมดำเนินการที่มีความเชี่ยวชาญในสาขา นั้นๆ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้โครงการประสบความสำเร็จ

หน่วยงาน	งบประมาณ ที่ได้รับการ จัดสรร	บทบาทในการส่งเสริม SME		แผนแม่บท	ตัวชี้วัดตามแผนแม่บท	ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ
						- กิจกรรมโครงการมีความเหมาะสม และตรงกับความต้องการของผู้ประกอบการ สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง จึงได้รับความสนใจจากผู้ประกอบการมาก 17) โครงการส่งเสริมและพัฒนา SMEs ด้วยระบบบัญชีเดียว - ความต้องการในการทำระบบบัญชีเดียวของผู้ประกอบการทั่วประเทศมีจำนวนมาก ซึ่งการกำหนดกลุ่มเป้าหมาย 3,000 ราย ไม่สามารถสะท้อน impact ในระดับรวมของประเทศได้ ดังนั้น สสว.ควรมีวิธีการในการอบรมให้ความรู้ที่สามารถเข้าถึงผู้ประกอบการจำนวนมากกว่านี้ เช่น การพัฒนา Program online และระบบ E-learning เพื่อให้สามารถเข้าไปเรียนรู้ในปริมาณที่สูงขึ้น หรือการร่วมมือกับหน่วยงานอื่นๆที่เกี่ยวข้อง บริษัทเอกชนต่างๆ ในการสนับสนุนผู้ประกอบการ เพื่อให้สามารถครอบคลุมจำนวนผู้ประกอบการทั่วประเทศได้มากขึ้น และสามารถสนับสนุนผู้ประกอบการที่มีปัญหาในเรื่องการทำบัญชีได้มากขึ้น

หน่วยงาน	งบประมาณ ที่ได้รับการ จัดสรร	บทบาทในการส่งเสริม SME		แผนแม่บท	ตัวชี้วัดตามแผนแม่บท	ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ
						18) โครงการ SME Provincial Champions -กลุ่มเป้าหมายที่คัดเลือกมา 6 ราย ยังไม่สามารถสร้าง impact ในระดับจังหวัดได้เนื่องจากมีจำนวนน้อยมากเทียบกับผู้ประกอบการทั้งหมด ดังนั้นเพื่อให้เกิดการขยายผลต่อไปควรมีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องเพื่อนำมาเป็นต้นแบบ ถอดบทเรียน สร้างแบบอย่างที่ดีให้กับผู้ประกอบการอื่นๆในแต่ละพื้นที่ ซึ่งจะสามารถตอบโจทย์ในการสนับสนุนธุรกิจต้นแบบให้สามารถถ่ายทอดการจัดการความรู้ธุรกิจสู่ SME ในระดับภูมิภาคได้ - Application ที่ใช้สำหรับเชื่อมโยงผู้ประกอบการกับกลุ่มลูกค้า นักท่องเที่ยว ควรมีการศึกษาว่ามีความโดดเด่นแตกต่างจาก application ทั่วไปที่มีอยู่แล้วหรือไม่ นอกจากนั้นควรเก็บสถิติการเข้าใช้งานเพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการวิเคราะห์ และขับเคลื่อนเศรษฐกิจในระดับจังหวัดต่อไป - ควรมีการกำหนดหลักเกณฑ์หรือการประเมินผลในด้านการเป็นผู้มีอิทธิพล (influencer) ให้ผู้ประกอบการอื่น เช่นการสร้างต้นแบบ/แบบอย่าง ที่กิจการอื่นสามารถนำไปใช้ต่อ การเผยแพร่องค์ความรู้ สร้างผลิตภัณฑ์ใหม่ที่มี

หน่วยงาน	งบประมาณ ที่ได้รับการ จัดสรร	บทบาทในการส่งเสริม SME		แผนแม่บท	ตัวชี้วัดตามแผนแม่บท	ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ
						คุณค่า เป็นไอดีย แรงบันดาลใจให้ ผู้อื่นนำไปใช้ในแต่ละพื้นที่ได้มากขึ้น 19) โครงการพัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อ เพิ่มศักยภาพผู้ตลาดสากล - การขับเคลื่อนโครงการให้ประสบ ผลสำเร็จ นอกเหนือจากการวาง กลุ่มเป้าหมายและกิจกรรมโครงการที่ ชัดเจนแล้ว โครงการจะต้องพิจารณา ปัจจัยอื่นร่วมด้วย เช่น ผลลัพธ์ของ โครงการ จะต้องมีความชัดเจนที่จะ นำไปสู่การแก้ปัญหา ตอบสนองความ ต้องการ และการสร้างโอกาสในการ พัฒนาแก่ผู้ประกอบการ - มีตัวชี้วัดด้านต่างๆทุกระดับที่ชัดเจน มีคุณค่าและคุณประโยชน์อย่างสำคัญ ต่อกลุ่มคน หรือพื้นที่เป้าหมายได้เป็น อย่างดี - โครงการจะต้องพิจารณาความพร้อม ก่อนเริ่มดำเนินงานและทีมงาน โครงการต้องพร้อมที่จะเผชิญกับความ ไม่แน่นอนและความเสี่ยงด้านต่างๆ เสมอ - ต้องคำนึงถึงหรือระมัดระวังเป็นอย่าง ยิ่งเกี่ยวกับข้อจำกัดด้านเวลา (Limited time) ค่าใช้จ่าย (Limited cost) และคุณภาพ (Specific quality) ตามที่กำหนดไว้ในเงื่อนไขของโครงการ เสมอ - โครงการจะต้องมีการผลักดันในเชิง รุก ที่ตอบรับกับวัตถุประสงค์โครงการ

หน่วยงาน	งบประมาณ ที่ได้รับการ จัดสรร	บทบาทในการส่งเสริม SME		แผนแม่บท	ตัวชี้วัดตามแผนแม่บท	ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ
						มุ่งพัฒนาผู้ประกอบการกลุ่มเป้าหมายได้อย่างตรงจุด เข้าแก้ไขปัญหา พัฒนาส่งเสริมได้ตรงตามความต้องการและความคาดหวัง - การส่งเสริมและผลักดันผู้ประกอบการในกลุ่ม Gastronomy Industry ต้องอาศัยความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐ เช่น หน่วยงานท้องถิ่นในการเข้าถึงกลุ่มผู้ประกอบการในชุมชน และภาคเอกชน ในการสร้างสรรค์สร้างแรงบันดาลใจ การสื่อสารถ่ายทอดเรื่องราวเพื่อนำไปสู่การต่อยอดทางด้านการท่องเที่ยว ซึ่งต้องส่งเสริมการใช้ความคิดสร้างสรรค์เข้ามาเกี่ยวข้องกับอาหาร การนำเสนออาหารที่เป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ที่สะท้อนวิถีชีวิต รสนิยม ไปจนถึงการใช้นวัตกรรมด้านอาหาร ซึ่งถือเป็นเครื่องมือของการพัฒนาอาหารท้องถิ่นของภูมิภาค อาหารจะนำไปสู่ช่องทางใหม่ให้กับการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน และการยกระดับศักยภาพของผู้ประกอบการในพื้นที่ 20) โครงการพัฒนาศักยภาพและช่องทางการตลาดเชิงลึกสำหรับผู้ประกอบการ SME การบริหารโครงการและการจัดวางแผนกิจกรรมควรมีความยืดหยุ่น สามารถปรับวิธีและแนวทางการดำเนินงานให้เหมาะสมกับสถานการณ์

หน่วยงาน	งบประมาณ ที่ได้รับการ จัดสรร	บทบาทในการส่งเสริม SME		แผนแม่บท	ตัวชี้วัดตามแผนแม่บท	ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ
						ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีขั้นตอนการปฏิบัติที่แน่ชัด เพื่อให้มีความรวดเร็ว สอดคล้องกับระยะเวลาการดำเนินโครงการ โดยเฉพาะกิจกรรมด้านตลาดที่ต้องการเตรียมความพร้อมล่วงหน้าก่อนการจัดกิจกรรมเป็นเวลานาน เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้ประกอบการ SME 21) โครงการยกระดับธุรกิจเริ่มต้น (Boost Up New Entrepreneurs) - หน่วยงานอาจจัดเก็บข้อมูลในอดีตของกลุ่มผู้ประกอบการที่ได้รับการอบรมพัฒนาไปแล้ว ทั้งที่ประสบความสำเร็จ มีความเข้มแข็ง สามารถต่อยอดเชิงพาณิชย์ได้ และไม่ประสบความสำเร็จ แล้วนำมาพิจารณาถึงจุดแข็งและจุดอ่อนในมิติต่างๆ เพื่อหาช่องว่างของการพัฒนาว่ามีปัจจัยได้บ้างที่ภาครัฐสามารถเข้าไปช่วยเหลือได้ โดยอาจเป็นช่องทางสำคัญที่หน่วยงานจะสามารถขยายความร่วมมือจากภาคส่วนต่างๆ ให้มากขึ้นได้ ทั้งนี้ เพื่อนำมาพัฒนาปรับปรุงกิจกรรมโครงการในระยะถัดไปให้ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายและตรงตามความต้องการได้มากที่สุด - ผลักดันและสนับสนุนผู้ประกอบการกลุ่มเป้าหมายในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่สอดคล้องตาม BCG Model ให้มากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายของ

หน่วยงาน	งบประมาณ ที่ได้รับการ จัดสรร	บทบาทในการส่งเสริม SME		แผนแม่บท	ตัวชี้วัดตามแผนแม่บท	ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ
						รัฐบาล คือการพัฒนาเศรษฐกิจแบบ “BCG Economy Model” ส่งเสริมองค์ความรู้ให้แก่ผู้ประกอบการที่มีศักยภาพพร้อมรับต่อการพัฒนา ด้วยการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า สามารถนำทรัพยากรที่ใช้แล้วกลับมาใช้ใหม่ หรือปล่อยของเสียออกสู่สภาพแวดล้อมให้น้อยที่สุด ทั้งนี้ ควรวางเป้าหมายต่อการยกระดับศักยภาพผู้ประกอบการ ได้แก่ การเพิ่มมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าและบริการ การลดต้นทุนและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต และการบริหารทุกทรัพยากรให้คุ้มค่าและคำนึงถึงสิ่งแวดล้อม 22) โครงการพันธมิตรสร้างแบรนด์ และธุรกิจเพื่อความยั่งยืนในการแข่งขัน (Born Strong) - กิจกรรมการดำเนินหลักของโครงการ คือ การสร้างแบรนด์ให้กับผู้ประกอบการ การพัฒนาผลิตภัณฑ์ จนถึงการทดสอบตลาด ดังนั้นจึงใช้ระยะเวลาค่อนข้างยาวนานในการพัฒนา ซึ่งในปี 2563 โครงการได้คัดเลือกผู้ประกอบการใหม่เข้าร่วมโครงการ หลายรายยังมี Product concept ไม่ชัดเจนทำให้ต้องใช้ระยะเวลาในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ค่อนข้างนาน ส่งผลให้มีระยะเวลาในการนำผลิตภัณฑ์ออกทดสอบตลาดน้อย การดำเนินงานในปีถัดไป

หน่วยงาน	งบประมาณ ที่ได้รับการ จัดสรร	บทบาทในการส่งเสริม SME		แผนแม่บท	ตัวชี้วัดตามแผนแม่บท	ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ
						หน่วยงานจึงควรพิจารณาผู้เข้าร่วมโครงการที่มี Product concept ที่ชัดเจนจะทำให้มีระยะเวลาในการนำผลิตภัณฑ์ออกทดสอบตลาดได้นานขึ้น - การดำเนินโครงการยังมีความคล้ายคลึงกับศูนย์สร้างสรรค์งานออกแบบ (TCDC) ซึ่ง สสว. ในฐานะเป็นหน่วยงานด้านนโยบายควรเป็นหน่วยงานที่ทำหน้าที่พิจารณาเชื่อมโยงห่วงโซ่การดำเนินโครงการของหน่วยงานภายในแผนบูรณาการมากกว่าการลงมาดำเนินการด้วยตัวเอง เช่น สสว. เป็นผู้เชื่อมโยงระหว่างต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ เช่น ส่งต่อผลผลิตการดำเนินงานจากหน่วยงานที่ศึกษาค้นคว้างานวิจัย ไปยังกลางน้ำ (เช่น กสอ. สวทช) โดยนำงานวิจัยมาใช้ช่วยเหลือ ปรับปรุงพัฒนากระบวนการผลิต หรือผลิตภัณฑ์ ให้กับผู้ประกอบการ และเชื่อมต่อสู่ปลายน้ำ (เช่น กระทรวงพาณิชย์) ในการนำผลิตภัณฑ์ออกสู่ตลาด เป็นต้น - เนื่องจากผลการดำเนินงานในขณะนี้เป็นการเริ่มต้น (initiate) ให้ผู้ประกอบการมีแนวคิด มีสไตล์ จุดเด่นของผลิตภัณฑ์ เป็นของตนเองในระดับแรกเริ่มเท่านั้น การติดตามผลควรพิจารณาในระยะยาวเช่น การสามารถในการสร้างแบรนด์ได้อย่างยั่งยืน การ

หน่วยงาน	งบประมาณ ที่ได้รับการ จัดสรร	บทบาทในการส่งเสริม SME		แผนแม่บท	ตัวชี้วัดตามแผนแม่บท	ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ
						นำแนวคิดไปต่อยอด เพิ่มขยายผลิตภัณฑ์ การสามารถในการคงอัตลักษณ์ของแบรนด์ให้สามารถอยู่รอดได้ เป็นต้น 23) โครงการเพิ่มศักยภาพผู้ประกอบการออนไลน์ด้วย Digital Marketing - การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 นำไปสู่พฤติกรรมของผู้บริโภคที่เปลี่ยนแปลงไป โดยพบว่าการปรับเปลี่ยนไปใช้ e-Commerce มากขึ้น และเร็วขึ้น ส่งผลให้มูลค่า e-Commerce เติบโตขึ้นแบบก้าวกระโดด และเชื่อมั่นว่าความต้องการซื้อสินค้าและบริการผ่านทางออนไลน์ของผู้บริโภคจะยังคงอยู่ต่อไปหลังการแพร่ระบาด ทั้งนี้ ในการส่งเสริมการค้าตลาดออนไลน์ในด้านต่าง ๆ ต้องพิจารณาตาม Trend และความต้องการของผู้บริโภคเป็นสำคัญ และขึ้นอยู่กับศักยภาพของผู้ประกอบการแต่ละราย ซึ่งกิจกรรมการอบรมและส่งเสริมผู้ประกอบการ ควรมีการส่งเสริมในการใช้เทคนิคและเครื่องมือการจัดการร้านค้า หรือเทคนิคการใช้เครื่องมือดิจิทัล ให้มากยิ่งขึ้น และควรใช้วิธีการส่งเสริมการค้าตลาดออนไลน์ในวิธีการที่หลากหลายผสมผสานกัน เพื่อให้ตอบสนองตามความต้องการและการใช้งานของผู้บริโภคให้ได้มาก

หน่วยงาน	งบประมาณ ที่ได้รับการ จัดสรร	บทบาทในการส่งเสริม SME		แผนแม่บท	ตัวชี้วัดตามแผนแม่บท	ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ
						ที่สุด เช่น การตอบคำถามอย่างรวดเร็ว การจัดส่งที่รวดเร็ว มีสินค้าในสต็อกพร้อมส่งตลอดเวลา เป็นต้น - ขยายการส่งเสริมและเพิ่มศักยภาพของผู้ประกอบการ SMEs โดยพิจารณาจากอุปสรรคต่างๆของผู้ประกอบการต่อการเข้าสู่ธุรกิจรูปแบบ E-Commerce เช่น เทคนิคการใช้งาน และการปรับรูปแบบให้สอดคล้องกับธุรกิจ ซึ่งเป็นอุปสรรคที่ส่งผลกระทบมากที่สุดต่อการนำ e-Commerce มาใช้ในกิจการ อีกทั้งการขาดพื้นฐานความรู้และเทคโนโลยี การขาดบุคลากรที่มีความสามารถเพียงพอ การขาดความมั่นคงปลอดภัยในการใช้อินเทอร์เน็ตและระบบการชำระเงิน รวมถึงขาดความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมาย และข้อบังคับทางอิเล็กทรอนิกส์ หน่วยงานจึงต้องขยายรูปแบบกิจกรรมการส่งเสริมให้ครอบคลุมทุกมิติของปัญหาที่ผู้ประกอบการได้พบเจอ เนื่องจากปัจจุบันการใช้เครื่องมือทางออนไลน์ในการประกอบธุรกิจจะไม่สามารถมองข้ามได้และเป็นปัจจัยสำคัญสำหรับการอยู่รอดของธุรกิจ 24) โครงการปั้นดาว - เนื่องจากการสื่อสารและประชาสัมพันธ์ให้ผู้ประกอบการทราบข้อมูลโครงการยังไม่ทั่วถึงในพื้นที่ ซึ่งเกิดจาก

หน่วยงาน	งบประมาณ ที่ได้รับการ จัดสรร	บทบาทในการส่งเสริม SME		แผนแม่บท	ตัวชี้วัดตามแผนแม่บท	ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ
						ระยะเวลาในการประชาสัมพันธ์ หน่วยงานอาจพิจารณาการใช้ระยะเวลาในการประชาสัมพันธ์โครงการล่วงหน้าก่อนเริ่มโครงการนานกว่าเดิม เพื่อให้มีระยะเวลาในการสื่อสารไปถึงผู้ประกอบการได้อย่างทั่วถึงมากยิ่งขึ้น - เนื่องจาก สสว. เป็นหน่วยงานด้านนโยบายการดำเนินโครงการจึงควรเป็นกิจกรรมที่สามารถส่งต่อบริหารตัวอย่างของความสำเร็จในด้านการพัฒนากระบวนการ (กลไก) ที่สามารถพิสูจน์แล้วว่าเกิดประโยชน์ต่อผู้ประกอบการจริง และส่งต่อหน่วยงานภาครัฐอื่นๆ นำไปเป็นบทเรียน ประยุกต์ใช้ต่อ จะทำให้เกิดผลต่อเนื่องและสร้าง Impact ต่อผู้ประกอบการในวงกว้างมากยิ่งขึ้น 3) โครงการที่จัดทำยังมีความซ้ำซ้อนกับหน่วยงานอื่นๆ ที่ดำเนินการในลักษณะเดียวกัน เช่น กสอ. ซึ่งมีภารกิจเกี่ยวข้องโดยตรง และดำเนินการเป็นประจำ สสว. จึงควรพิจารณาการดำเนินการที่ สสว. มีความถนัดโดดเด่น สร้างความแตกต่างจากหน่วยงานอื่นๆ และมีจุดแข็งที่โดดเด่นกว่าหน่วยงานอื่นๆ มาใช้ในการพัฒนาผู้ประกอบการ เช่น การดำเนินการด้านโครงสร้างพื้นฐานเกี่ยวกับฐานข้อมูลผู้ประกอบการ งาน

หน่วยงาน	งบประมาณ ที่ได้รับการ จัดสรร	บทบาทในการส่งเสริม SME		แผนแม่บท	ตัวชี้วัดตามแผนแม่บท	ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ
						ศึกษาวิจัย หรือผลการศึกษา กระบวนการในการพัฒนาที่หน่วยงาน อื่นๆจะนำมาใช้ต่อไป เป็นต้น 25) โครงการพัฒนาเศรษฐกิจฐาน รากยุค 4.0 - หน่วยงานควรพิจารณาตัวชี้วัด ความสำเร็จในมิติของสหกรณ์ที่ได้รับ การพัฒนาให้มากขึ้นในหลายๆด้าน เช่น สามารถเพิ่มยอดขาย สามารถลด ต้นทุน สามารถเพิ่มช่องทางการจัด จำหน่ายได้อย่างต่อเนื่องเอง หลังจาก ได้รับการส่งเสริม เป็นต้น - หน่วยงานควรมีการพิจารณาถึง ข้อจำกัดต่างๆของสหกรณ์ที่ไม่ได้รับ การคัดเลือกให้เข้าสู่โครงการ เช่น ความพร้อมต่อการส่งเสริมหรือ พัฒนา ความไม่พร้อมการของผลิต สถานที่ผลิต ผลิตภัณฑ์ บุคลากร การ ขนส่งหรือ ข้อจำกัดอื่นๆต่อการต่อยอด ในเชิงพาณิชย์ โดยหน่วยงานควรเข้า ติดตามถึงปัญหาอย่างใกล้ชิด แล้วเข้า ช่วยเหลือให้ได้ตรงตามเป้าหมาย ความคาดหวังและความเหมาะสม - หน่วยงานอาจจัดเก็บข้อมูลในอดีต ของกลุ่มประเภทสหกรณ์ที่ได้รับการ อบรมพัฒนาไปแล้ว ทั้งที่ ประสบ ความสำเร็จ มีความเข้มแข็ง สามารถ ต่อยอดเชิงพาณิชย์ได้ และไม่ประสบ ความสำเร็จแล้วนำมาพิจารณาถึงจุด แข็งและจุดอ่อนในมิติต่างๆ เพื่อหา

หน่วยงาน	งบประมาณที่ได้รับการจัดสรร	บทบาทในการส่งเสริม SME		แผนแม่บท	ตัวชี้วัดตามแผนแม่บท	ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ
						ช่องว่างของการพัฒนาว่ามีปัจจัยได้บ้างที่ภาครัฐสามารถเข้าไปช่วยเหลือได้ โดยอาจเป็นช่องทางสำคัญที่หน่วยงานจะสามารถขยายความร่วมมือจากภาคส่วนต่างๆ ให้มากขึ้นได้ ทั้งนี้ เพื่อนำมาพัฒนาปรับปรุงกิจกรรมโครงการในระยะถัดไปให้ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายและตรงตามความต้องการได้มากที่สุด
22. สำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ	9,900,000	☒ โครงการต้นน้ำ ☒ โครงการกลางน้ำ ☐ โครงการปลายน้ำ ☒ โครงการสนับสนุน Ecosystem	โครงการมุ่งพัฒนานโยบายและกลไกใหม่ๆ ในการยกระดับความสามารถทางเทคโนโลยีและนวัตกรรมของ SMEs เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและพัฒนาสินค้าและบริการ นวัตกรรมสู่ตลาดสากล ตลอดจนออกแบบและพัฒนาแพลตฟอร์มสนับสนุนวิสาหกิจฐานนวัตกรรม (Innovation-driven Enterprises - IDEs Service Platform) โดยบูรณาการเครื่องมือและกลไกต่างๆ ของหน่วยงานในกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม มหาวิทยาลัย และหน่วยงานเครือข่าย	1. แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 - 2580) “ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่” ☒ การสร้างความเข้มแข็งผู้ประกอบการอัจฉริยะ ☐ การสร้างโอกาสเข้าถึงบริการทางการเงิน ☐ การสร้างโอกาสเข้าถึงตลาด ☒ การสร้างระบบนิเวศน์ที่เอื้อต่อการดำเนินธุรกิจของผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่ 2. ยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี 2563 “2.6 การพัฒนาเศรษฐกิจบนพื้นฐานผู้ประกอบการยุคใหม่และวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม” ☐ สนับสนุนการจัดหาแหล่งเงินทุนสนับสนุนการพัฒนาผลิตภัณฑ์ทางการเงินและการบริหารความเสี่ยงเพื่อตอบสนองความต้องการที่เหมาะสมกับแต่ละกลุ่ม	1. แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 - 2580) “ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่” ☐ อัตราการขยายตัวจำนวนการก่อตั้งวิสาหกิจเริ่มต้นเฉลี่ยร้อยละ 10 ☒ อันดับความสามารถในการแข่งขันด้านการใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีดิจิทัล อันดับ 1 ใน 36 ☐ อัตราการขยายตัวสินเชื่อธุรกิจรายใหม่ที่ไม่ใช่รายใหญ่ ร้อยละ 10 ☐ มูลค่าการระดมทุนผ่านตลาดทุนของกิจการที่เริ่มต้นและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ขยายตัวร้อยละ 10 ☐ อัตราการขยายตัวของมูลค่าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของ SMEs เพิ่มขึ้น 1 เท่า ☐ อันดับความสามารถในการแข่งขันด้านการค้าระหว่างประเทศ โดย IMD อันดับ 1 ใน 5	สำหรับโครงการ REAP Program - ผู้นำชุมชน และผู้นำ NODE มีความเข้มแข็งและมีความกระตือรือร้นสูง ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่จะช่วยให้การขับเคลื่อนโครงการประสบความสำเร็จ - หน่วยงานควรรหา Business Model หรือ สร้างแรงจูงใจให้ผู้เข้าร่วมโครงการเห็นถึงประโยชน์ที่จะได้รับร่วมกันจากการพัฒนา ซึ่งจะช่วยให้เกิดความยั่งยืนขึ้นในชุมชน - การใช้ประโยชน์หรือการขยายผลจากชุมชนที่ประสบความสำเร็จ เพื่อเป็นต้นแบบให้กับชุมชนอื่นๆ ได้นำไปประยุกต์ใช้ สร้างการเรียนรู้ร่วมกัน/ ถอดบทเรียนความสำเร็จร่วมกัน

หน่วยงาน	งบประมาณ ที่ได้รับการ จัดสรร	บทบาทในการส่งเสริม SME	แผนแม่บท	ตัวชี้วัดตามแผนแม่บท	ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ
			พัฒนาระบบประเมินมูลค่าทรัพย์สินในรูปแบบต่างๆ เพื่อใช้เป็นหลักประกันทางธุรกิจ พัฒนาระบบการประเมินความน่าเชื่อถือทางเครดิต และระบบการรู้จักลูกค้าที่สะดวกขึ้น สนับสนุนให้ทุกภาคส่วนสามารถเข้าถึงบริการทางการเงินด้วยต้นทุนที่เหมาะสม พัฒนาระบบเตือนภัยทางด้านเศรษฐกิจ การเงิน และการค้า ให้ทันต่อความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี นวัตกรรม การเคลื่อนย้ายทุนและแรงงาน และรูปแบบการค้า ☒ ให้ความสำคัญกับการผลิตโดยใช้การตลาดนำ สนับสนุน e-commerce พัฒนาแผนกลยุทธ์การเข้าถึงตลาดใหญ่ที่มีศักยภาพ สร้างและพัฒนาตลาดในประเทศสำหรับสินค้าที่มีคุณภาพมาตรฐานและสินค้าสำหรับกลุ่มเฉพาะ ตลอดจนพัฒนาปัจจัยสนับสนุนเพื่อส่งเสริมการลงทุนในประเทศและการลงทุนของคนไทยในต่างประเทศ ☒ พัฒนาระบบฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับความรู้ สถิติ ผลการวิจัยและพัฒนาทรัพย์สินทางปัญญา การตลาดและนวัตกรรมให้เป็นปัจจุบัน บูรณาการและต่อเนื่อง สนับสนุนการสร้างและพัฒนาแพลตฟอร์มที่สอดคล้องกับศักยภาพและความต้องการของผู้ประกอบการ ส่งเสริมการพัฒนาองค์ความรู้ด้านการจัดการฐานข้อมูลและยกระดับทักษะความรู้ให้กับผู้ประกอบการเพื่อพัฒนาระบบฐานข้อมูล	☐ สัดส่วนการส่งออกของ SMEs ต่อการส่งออกรวมของประเทศ ไม่ต่ำกว่า ร้อยละ 25 ☒ อันดับนโยบายของภาครัฐที่มีต่อวิสาหกิจและผู้ประกอบการด้านการสนับสนุนและความสอดคล้องของนโยบาย อันดับที่ 25 2. ยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี 2563 ☒ สัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศของ SMEs ต่อ GDP เพิ่มขึ้น เป็นร้อยละ 44 ภายในปี 2565	

หน่วยงาน	งบประมาณ ที่ได้รับการ จัดสรร	บทบาทในการส่งเสริม SME		แผนแม่บท	ตัวชี้วัดตามแผนแม่บท	ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ
				ของธุรกิจให้สามารถเชื่อมโยงและใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีและนวัตกรรมสมัยใหม่ ☒ สนับสนุนการปรับปรุงและพัฒนา กลไกการขับเคลื่อนภาครัฐเพื่อพัฒนาการให้บริการและอำนวยความสะดวกทางการค้า การลงทุน และการดำเนินธุรกิจด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล สนับสนุนการสร้างความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคการศึกษา และสถาบันวิชาการ ในการส่งเสริมและพัฒนาผู้ประกอบการร่วมกัน สนับสนุนการแข่งขันทางการค้าที่เป็นธรรม ผลักดันการลดอุปสรรคทางการค้า โดยเฉพาะมาตรการที่มีใช้ภาษี ยกย่องระดับบริการและโครงสร้างพื้นฐานทางคุณภาพ ทั้งในภาคเกษตร อุตสาหกรรม บริการ และการท่องเที่ยว การพัฒนานวัตกรรม ตลอดจนการใช้นวัตกรรมทั้งในภาครัฐและเอกชน การปรับปรุงกฎหมายและระเบียบให้เอื้อต่อการประกอบธุรกิจ และมีการบังคับใช้อย่างเคร่งครัด		

บทที่ 7

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

(1) ข้อเสนอแนะแนวทาง การจัดทำกรอบแผนงาน และการจัดเก็บข้อมูลการส่งเสริม SME ในรูปแบบการจัดสรรงบประมาณภายใต้แผนงานยุทธศาสตร์การพัฒนาผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

ภายใต้วิกฤตการณ์แพร่ระบาดของ COVID-19 ที่สถานการณ์ยังไม่มีแนวโน้มที่แน่นอนผู้ประกอบการ SME ส่วนใหญ่ได้รับกระทบในทางลบต่อธุรกิจ และกระทบต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและการเติบโตของประเทศ ดังนั้น แนวทางการจัดทำกรอบแผนงาน จะต้องสอดคล้องกับสถานการณ์ ดังนี้

1. กรอบแผนการดำเนินงานในการส่งเสริมและพัฒนา รวมทั้งให้ความช่วยเหลือ SME ควรสอดคล้องกับสถานการณ์และความจำเป็นเร่งด่วน ที่ปรึกษาเห็นว่าควรแบ่งออกเป็น 3 ช่วงระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การพร้อมรับในช่วงสถานการณ์ที่กระทบต่อเนื่องจากสถานการณ์ COVID-19 ซึ่งเป็นช่วงระยะเวลาที่ผู้ประกอบการต้องการสิ่งสำคัญ 3 ส่วนได้แก่ รายได้ที่สามารถเข้ามาหล่อเลี้ยงธุรกิจ กระแสเงินสดหมุนเวียนในธุรกิจเพื่อให้เกิดสภาพคล่อง และการลดต้นทุน ค่าใช้จ่ายเพื่อให้มีเงินเพียงพอต่อบริษัทที่ลดลง โดยจากข้อมูลวิจัยกรุงศรี ได้นำข้อมูลจีดีพีรายภาคธุรกิจมาประเมินร่วมกับกับข้อมูลรายบริษัทแล้วพบว่าการระบาดของไวรัสส่งผลให้จำนวนบริษัทที่ขาดสภาพคล่องหรือสภาพคล่องตึงตัวมีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างมาก โดยหากใช้มาตรการล็อกดาวน์สองเดือน บริษัทที่เปราะบางและอ่อนไหวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพคล่องรุนแรงจะเพิ่มขึ้นจาก 102,076 บริษัทก่อนที่จะมีการระบาด ไปเป็น 192,046 บริษัท จากจำนวนบริษัทที่มีในประเทศไทยทั้งหมด 747,390 บริษัท หรือเพิ่มขึ้นเกือบ 2 เท่าตัว บริษัทในประเทศไทยจึงต้องการเงินหมุนเวียนระยะสั้นสูงถึง 1.7 ล้านล้านบาท หรือราว 10% ของ GDP (ประเมินจากจำนวนเงินที่มีไม่เพียงพอต่อการชำระหนี้ของบริษัททั่วประเทศภายใน 1 ปีข้างหน้า) โดยภาคค้าส่งและค้าปลีกจะต้องการเงินหมุนเวียนราว 4 แสนล้านบาท เพื่อชำระหนี้ในระยะสั้น หากไม่มีการปรับโครงสร้างหนี้และปรับโครงสร้างธุรกิจ ในขณะที่ธุรกิจโรงแรม ขนส่งทางอากาศ และร้านอาหารจะต้องการใช้เงินราว 3 – 5 หมื่นล้านบาทเพื่อความอยู่รอดโดยรวมแล้ว เกือบ 60% ของบริษัทที่ประสบปัญหาจะต้องใช้เงินมากกว่า 1 ล้านบาทต่อบริษัท เพื่อผ่านวิกฤตสภาพคล่อง

ระยะที่ 2 การเตรียมความพร้อมการตลาดทันที เมื่อหากสถานการณ์ดีขึ้นก็สามารถผลักดันการจำหน่ายได้อย่างเต็มที่ โดยภาครัฐ โดยเฉพาะหน่วยงานปลายน้ำ ควรเตรียมการวางแผนการดำเนินการจัดทำแผนการตลาด การกำหนดแคมเปญหรือรูปแบบการตลาดที่จะกระตุ้นบรรยากาศของการซื้อขาย ตลอดจนการกระตุ้นกำลังซื้อของผู้บริโภค

ระยะที่ 3 การเตรียมแผนและดำเนินการเพื่อก้าวสู่นาคตที่ยั่งยืน ซึ่งครอบคลุมทั้งการที่ผู้ประกอบการจะต้องปรับตัวให้พร้อมรับกับโครงสร้าง พฤติกรรมที่ต้องเปลี่ยนแปลงไป

การพัฒนารูปแบบแนวทางการส่งเสริมและพัฒนาผู้ประกอบการให้ Tailormade มากขึ้น เนื่องจากผู้ประกอบการแต่ละสาขาได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ที่แตกต่างกัน

โดยทั้ง 3 ระยะดังกล่าว ควรดำเนินการไปพร้อมกันและเตรียมความพร้อมล่วงหน้า ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรร่วมกันกำหนดเป้าหมายและกลยุทธ์ รวมทั้งแผนการดำเนินการแต่ละระยะ เพื่อวางแผนการจัดสรรงบประมาณให้เหมาะสม และจะช่วยให้การปรับแผนการดำเนินงานในระยะ 1-2 ปี สอดคล้องกับสถานการณ์และความต้องการของ SME ทั้งนี้ เป้าหมายสำคัญในช่วงของการสถานการณ์ COVID-19 การที่จะช่วยให้ SME สามารถรับมือ ปรับตัวประกอบธุรกิจ รักษาการจ้างงานไว้ และสามารถอยู่รอดได้อย่างเข้มแข็งและยั่งยืน ไม่ใช่การมุ่งเน้นการเติบโตของยอดขายเท่านั้น

2. การสร้างความชัดเจนและกำหนดขอบเขตการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณให้สอดคล้องกับสถานการณ์ เมื่อพิจารณายุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 กำหนดเป้าหมายและทิศทางของการพัฒนาเป็นไปตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติประเด็นผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่ ซึ่งที่ปรึกษามีข้อสังเกตว่า เป้าหมายของยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณฯ บางประเด็นอาจไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ของ SME ที่ได้รับผลกระทบจาก COVID-19 รวมทั้งแนวทางการพัฒนาไม่ได้ระบุมุ่งเน้นเป้าหมาย ดังนั้น สสว. ควรเข้าไปมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายและทิศทางยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี หรือมีการกำหนดขอบเขตทิศทางและเป้าหมายการพัฒนาตามนโยบายการจัดสรรงบประมาณให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น สอดคล้องกับสถานการณ์ SME การวางแผนงานและกรอบนโยบายที่จะต้องพิจารณาความสามารถ ความยืดหยุ่น และการตอบสนองต่อวิกฤติ หรือการเปลี่ยนแปลงได้อย่างรวดเร็ว ดังนั้น ทั้งกลไกการจัดทำแผนงานและกลไกการจัดสรรงบประมาณควรต้องรองรับการบริหารจัดการในช่วงสถานการณ์วิกฤติได้ด้วย

3. การกำหนดกรอบแนวทางควรนำไปสู่การวางแผนงานโครงการ ตลอดจนปัจจัยแวดล้อมต่างๆ เพื่อให้เหมาะสมกับการเติบโตของธุรกิจ โดยควรวิเคราะห์แนวทางการพัฒนายุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณ กับช่วงการพัฒนาของธุรกิจ เพื่อให้การผลักดันแผนงานโครงการต่างๆ สอดคล้องกับสถานะ (Stage) เป้าหมายและความต้องการของผู้ประกอบการแต่ละกลุ่มแต่ละช่วงของธุรกิจ เพื่อให้การนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพที่ชัดเจนมากขึ้น

ตารางที่ 7.1 การพัฒนาที่จำเป็นของ SME แต่ละกลุ่ม

กลุ่ม SME	ลักษณะสำคัญ	สิ่งที่ต้องการ/จำเป็น
SME นวัตกรรมระยะเริ่มต้น	มีแนวคิดเชิงนวัตกรรมในขั้นต้นแบบหรือการพิสูจน์แนวคิด	ระบบนิเวศทางวัฒนธรรมและการศึกษาที่ส่งเสริมการเป็นผู้ประกอบการ การเข้าถึงบริการและความสามารถที่หลากหลาย
Startup ที่เริ่มต้นธุรกิจสำเร็จ	กลุ่มที่เริ่มสร้างผลิตภัณฑ์หรือบริการ ได้แล้วเล็กน้อย	การสร้างกระบวนการ (เช่น การผลิตหรือ การส่งมอบบริการ ห่วงโซ่อุปทานและ กลยุทธ์ทางการตลาดและการขาย) /การเข้าถึง ความสามารถในการดูแลและการจัดการ
บริษัทขนาดกลางที่เติบโต	บริษัทที่กำลังเติบโตที่รายได้ 10-200 ล้านดอลลาร์สหรัฐ/ปี โมเดลธุรกิจมีความได้เปรียบทางการแข่งขัน และการเติบโตในระดับปานกลาง โดยไม่ถูก Disruption	คำปรึกษาและการสนับสนุนทางธุรกิจเชิงกลยุทธ์ (เช่น การขยายกิจการ) เพื่อให้เกิดการเติบโต (เช่น ผ่านการเข้าถึงตลาดต่างประเทศ เพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานและการนำเทคโนโลยีมาใช้)
บริษัทขนาดกลางที่ชบเซา	บริษัทที่หยุดเติบโตหรือกำลังดิ้นรนเพื่อให้อยู่รอด	การสนับสนุนในการพลิกธุรกิจของตน/หลีกเลี่ยงการล้มละลาย (เช่น ผ่านกิจกรรมส่งเสริมผลิตภาพ การสนับสนุนกลยุทธ์การออกแบบผลิตภัณฑ์ใหม่) สินเชื่อฉุกเฉินและการสนับสนุนการระงับข้อพิพาทต่างๆ
ธุรกิจขนาดเล็กในท้องถิ่น	ธุรกิจที่มีพนักงานน้อยกว่า 10 คน /มีรายได้ ต่ำกว่า 1 ล้านดอลลาร์สหรัฐ/ปี และศักยภาพในการเติบโตที่ถูกจำกัดโดยรายได้ของผู้บริโภคในท้องถิ่นและทักษะด้านการจัดการ เทคโนโลยีและการเงินจำกัด	ความพยายามที่จะสนับสนุนการแบ่งส่วนตลาด พิสูจน์ได้ยาก รัฐบาลอาจกระจายทรัพยากร/เงินเสริม เพื่อเพิ่มความต้องการและส่งเสริมการเข้าถึงสินเชื่อ
ธุรกิจ Micro	อาชีพอิสระในพื้นที่ที่หลากหลาย (เช่น ธุรกิจที่บ้าน ร้านซ่อม บริการทำความสะอาด บริการแท็กซี่) ที่มีผลผลิตและค่าแรงต่ำ	การให้กู้ยืมอย่างถูกกฎหมาย (เช่น สินเชื่อ ดอกเบี้ยต่ำเพื่อขยายธุรกิจ) การสนับสนุนลูกค้า ลูกค้า ซัพพลายเออร์

4. การจัดเก็บข้อมูลการส่งเสริม SME ตามยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณ เมื่อพิจารณาตัวชี้วัดของเป้าหมายตามนโยบายการจัดสรรงบประมาณปี 2565 พบข้อสังเกตว่า มีผลการดำเนินงานที่ผ่านมาผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดส่วนใหญ่ต่ำกว่าเป้าหมายค่อนข้างมาก และจากสถานการณ์ COVID-19 ก็อาจยังส่งผลกระทบต่อให้การบรรลุเป้าหมายบางตัวชี้วัดเป็นไปได้ยาก โดยการติดตามผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดควรมีการหารือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดเก็บข้อมูลตามตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ เพื่อสร้างความเข้าใจต่อนิยามแนวทางการเก็บข้อมูลผลการดำเนินงาน ข้อจำกัดที่พบของตัวชี้วัดเพื่อจะทบทวนในระยะต่อไป ตลอดจนการพิจารณาตัวชี้วัดหรือข้อมูลที่ต้องติดตามควบคุมเพื่อเป็นการเฝ้าระวังสะท้อนความก้าวหน้าหรือความเสี่ยงที่เกิดขึ้น อาทิ

- ด้านการสร้างความเข้มแข็งผู้ประกอบการอัจฉริยะเป้าหมาย โดยการกำหนดเป้าหมายการขยายตัวของวิสาหกิจเริ่มต้นในประเทศไทยเพิ่มขึ้น ควรต้องมีการวิเคราะห์ข้อมูลในรายละเอียดสถิติข้อมูลว่าวิสาหกิจที่เริ่มต้นธุรกิจเป็นกลุ่มสาขาไหน แผนงานโครงการที่ขอรับการอุดหนุนหรือได้รับการจัดสรรงบประมาณนั้นมุ่งเน้นสาขาอะไร สอดคล้องกับสถานการณ์ตลาดจากผลกระทบ COVID-19 หรือไม่ โดยการจดทะเบียนในรูปแบบอะไร นิติบุคคล หรือทะเบียนพาณิชย์ ทุนจดทะเบียนเป็นอย่างไร เปรียบเทียบกับสถิติที่ผ่านมา ตลอดจนพิจารณาข้อมูลการเลิกกิจการ ทั้งจำนวน สาขา และระยะเวลาของธุรกิจ เพื่อเป็นการติดตามสถานการณ์ความเข้มแข็งของผู้ประกอบการด้วย
- ด้านการสร้างโอกาสเข้าถึงบริการทางการเงิน โดยการกำหนดเป้าหมายสินเชื่อธุรกิจรายใหม่ที่ไม่ใช่รายใหญ่เฉลี่ยต่อปีเพิ่มขึ้น จะต้องพิจารณาเฉพาะรายใหม่เท่านั้น ซึ่งหน่วยงานที่จะเก็บข้อมูลเพื่อรายงานข้อมูลดังกล่าวเป็นหน่วยงานไหน และจะต้องพิจารณาประเภทสินเชื่อด้วย การนำสินเชื่อไปใช้เพื่อเป้าหมายการสร้างมูลค่าเพิ่มหรือไม่ เช่น การลงทุน การซื้อวัตถุดิบเพื่อผลิต การจ่ายค่าแรง เป็นต้น
- ด้านการสร้างโอกาสเข้าถึงตลาดเป้าหมาย โดยการกำหนดเป้าหมายมูลค่าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของประเทศเพิ่มขึ้น จะต้องพิจารณาข้อมูลปัจจัยประกอบทางการตลาดอื่นๆ เพิ่มเติม เช่น จำนวนผู้ประกอบการที่มียอดขายต่อเนื่องในตลาด E-Commerce เพื่อแสดงถึงการเลือกใช้ช่องทางให้เหมาะสมกับสินค้า นอกจากนั้น อาจต้องพิจารณาข้อมูลที่สะท้อนประสิทธิภาพต่างๆ เช่น ผู้ประกอบการที่เข้ามาใช้ช่องทาง E-Commerce สามารถสร้างลูกค้ารายใหม่ได้มากน้อยแค่ไหน สัดส่วนค่าโฆษณาที่จ่ายกับโปรแกรม E-Commerce เป็นสัดส่วนเท่าไรกับรายได้จากช่องทาง E-Commerce การใช้ โปรแกรม E-Commerce ของภาครัฐที่พัฒนาใหม่ๆ ขึ้นว่าดำเนินการแล้วไม่คุ้มหรือไม่ เป็นต้น

ซึ่งจากประเด็นตัวอย่าง จะเห็นได้ว่าสิ่งสำคัญคือการที่ สสว. จะมีข้อมูลที่จะนำมาใช้ในการวิเคราะห์ถึงประสิทธิภาพ ประสิทธิผลของนโยบายหรือมาตรการ แผนงานโครงการส่งเสริมต่างๆ ของภาครัฐ และทบทวนกลยุทธ์การดำเนินงานในระยะต่อไปได้อย่างเหมาะสม

5. กลไกการขับเคลื่อนกิจกรรมการส่งเสริม SME และการจัดสรรงบประมาณ ควรดำเนินการในลักษณะโปรแกรมที่แบ่งตามประเด็นและเป้าหมาย (Program) ไม่ควรดำเนินการและจัดสรรงบประมาณเป็นรายโครงการ (Project) กล่าวคือ การให้งบประมาณเพื่อดำเนินการของหน่วยงานแต่ละแห่งนั้น สอดคล้องกับเป้าหมายที่ต้องการ และกรอบการดำเนินงานของหน่วยงานที่มีความชำนาญเฉพาะด้าน แต่หน่วยงาน

ผู้ดำเนินการเป็นผู้กำหนดเองว่าจะดำเนินการโครงการย่อยๆ ในรูปแบบใดเพื่อให้บรรลุเป้าหมายร่วมกัน เช่นเดียวกับประเทศสิงคโปร์ ประเทศมาเลเซีย ที่มีการแก้ปัญหาโครงการที่ทับซ้อนกันและมีขนาดเล็กเกินไปที่จะสร้างความแตกต่างอย่างชัดเจนในการแก้ไขปัญหา โดยการออกแบบแผนแม่บทการส่งเสริมผู้ประกอบการ SME (SME Masterplan) ปี 2012-2020 ที่มุ่งเน้นนโยบายและการพัฒนาโครงการในเชิงกลยุทธ์ โดยได้มุ่งเน้นไปที่การสร้างผลลัพธ์ที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในเชิงบวกต่อการพัฒนา SME ผ่านการสร้างกลไกที่เรียกว่า โปรแกรมที่สร้างผลกระทบสูง (High-Impact Programs: HIPs) โดยแนวคิดของ HIPs เป็นกลไกวิธีการที่โครงการต่างๆ จากหลากหลายหน่วยงาน สามารถประสานงาน (Coordination) และทำงานร่วมกัน (Synergy) เพื่อให้บรรลุผลลัพธ์ที่ต้องการโดยรวม และยังช่วยเพิ่มประสิทธิผลของโครงการเหล่านี้ให้มากขึ้น เมื่อเทียบกับแนวทางตามโครงการ อาทิเช่น

1. โปรแกรมการส่งเสริมการค้าทางเทคโนโลยี (Technology Commercialization Platform) ดำเนินการโดยสำนักงานนวัตกรรม สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี มีเป้าหมายเพื่อขจัดอุปสรรคทางการตลาดในการสร้างนวัตกรรม โดยการอำนวยความสะดวกให้กับ SME แบบ End-to-end ตั้งแต่ขั้นตอนการทดสอบแนวคิด (Proof of concept: POC) ไปจนถึงขั้นตอนการจัดจำหน่ายในเชิงพาณิชย์หรือการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต ซึ่งโปรแกรมจะครอบคลุมกระบวนการเพื่อการส่งเสริมการค้าทั้งหมด อีกทั้งยังเป็นการรวบรวมโครงการและมาตรการส่งเสริมการค้าทางเทคโนโลยีของหน่วยงานต่างๆ เข้าด้วยกัน เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ SME ในการผลิตและจำหน่ายนวัตกรรมในเชิงพาณิชย์ นอกจากนี้ยังมีการสนับสนุนด้านเงินทุน เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานที่โครงการในปัจจุบันไม่สามารถสนับสนุนได้ (Gap funding) โปรแกรมนี้บริหารจัดการโดย PlaTCOM Ventures ซึ่งเป็นการร่วมทุนระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน
2. โปรแกรมการส่งเสริมการส่งออก (Going Export: GoEx) ดำเนินการโดย MATRADE ภายใต้กระทรวงการต่างประเทศและอุตสาหกรรม (MITI) มีเป้าหมายเพื่อให้ความช่วยเหลือเฉพาะด้านแบบ End-to-end ให้แก่ผู้ส่งออก SME รายใหม่ หรือผู้ประกอบการรายเดิมที่ต้องการส่งออกผลิตภัณฑ์ใหม่หรือตลาดใหม่ เพื่อลดข้อจำกัดในการเข้าถึงข้อมูลของผู้ส่งออกในประเทศ โดยการส่งเสริมการส่งออกภายใต้โปรแกรมนี้นี้แตกต่างจากโครงการส่งเสริมการส่งออกแบบเดิม ทั้งในด้านการออกแบบโครงการและด้านการปฏิบัติ โดยจะมุ่งเน้นการช่วยเหลือ SME ผ่านการพึ่งพาผู้ปฏิบัติงานหรือผู้เชี่ยวชาญจากตลาดนั้นๆ เป็นหลักในการเชื่อมโยงผู้ซื้อกับผู้ส่งออกที่มีศักยภาพ ซึ่งจะเพิ่มโอกาสให้ผู้ส่งออกได้พบปะเจรจาการค้าและปิดการขายได้มากขึ้น อย่างไรก็ตาม โปรแกรมนี้จะให้ความช่วยเหลือเฉพาะผู้ส่งออกรายใหม่ ผู้ส่งออกรายเดิมที่ต้องการส่งสินค้าหรือบริการใหม่ หรือตลาดใหม่ที่ไม่เคยส่งออกมาก่อนเท่านั้น เป็นต้น

ทั้งนี้ แผนแม่บทการส่งเสริมผู้ประกอบการ SME ดังกล่าว นอกจากจะมี 6 โปรแกรมมุ่งเน้นแล้ว ยังมีมาตรการสนับสนุนอีก 26 มาตรการ เพื่อปรับปรุงสภาพแวดล้อมทางธุรกิจโดยรวมให้เอื้อต่อการพัฒนา SME โดยมาตรการส่วนใหญ่มุ่งเน้นการพัฒนาได้แก่ 1) การส่งเสริมการรวบรวมทรัพยากรและบริการที่ใช้ร่วมกันสำหรับ SME 2) การสร้างความต้องการผลิตภัณฑ์ SME 3) การลดความไม่สมดุลของข้อมูลในกลุ่ม SME และ 4) การสร้างขีดความสามารถและความรู้เพื่อเพิ่มบุคลากรที่มีศักยภาพสำหรับ SME

ทั้งนี้ ด้านที่ให้ความสำคัญ (Focus Areas) ทั้งหมด 6 ด้าน ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนา SME ในประเทศมาเลเซีย ได้แก่

1. การประยุกต์ใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยี (Innovation and Technology Adoption) เพื่อส่งเสริมการประยุกต์ใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีในกระบวนการผลิตของ SME ให้มากขึ้น โดยมีเป้าหมายการส่งเสริมต่างๆ ดังนี้

- (1) ส่งเสริมการเข้าถึงและการมีส่วนร่วมในระบบการพัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยีของประเทศ
- (2) ส่งเสริมการดำเนินกิจกรรมเชิงพาณิชย์และการวิจัยและพัฒนา (R&D)
- (3) ส่งเสริมความเข้าใจในการใช้เทคโนโลยี

2. การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ (Human Capital Development) เพื่อส่งเสริมการศึกษาและการเพิ่มขีดความสามารถของแรงงานในสาขาต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งถือเป็นหนึ่งในข้อจำกัดสำคัญต่อการเติบโตของ SME โดยมีเป้าหมายการส่งเสริมต่างๆ ดังนี้

- (1) ส่งเสริมความพร้อมของแรงงาน เพื่อให้ตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน
- (2) ส่งเสริมการเข้าร่วมโครงการฝึกอบรมต่างๆ เช่น การฝึกอาชีพและการเสริมสร้างทักษะในการทำงาน
- (3) ส่งเสริมการเข้าถึงตลาดแรงงานที่มีความรู้ความสามารถและมีศักยภาพ

3. การเข้าถึงแหล่งเงินทุน (Access to Financing) เพื่อส่งเสริมการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของ SME ทั้งแหล่งเงินทุนในรูปแบบของการกู้เงินจากสถาบันการเงิน การส่งเสริมจากภาครัฐ และการร่วมทุนระหว่าง SME และนักลงทุน โดยมีเป้าหมายการส่งเสริมต่างๆ ดังนี้

- (1) ส่งเสริมการเข้าถึงแหล่งเงินทุนที่ไม่ใช่สถาบันการเงิน
- (2) ส่งเสริมการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของผู้ประกอบการที่ไม่มีหลักทรัพย์ค้ำประกัน
- (3) ส่งเสริมการเข้าถึงแหล่งความรู้และทรัพยากรทางการเงิน

4. การเข้าถึงตลาด (Market Access) เพื่อส่งเสริมให้ SME สามารถเข้าถึงตลาดได้มากขึ้น ทั้งตลาดภายในประเทศและตลาดต่างประเทศ โดยมีเป้าหมายการส่งเสริมต่างๆ ดังนี้

- (1) ส่งเสริมการเข้าถึงระบบการจัดซื้อจัดจ้างของภาครัฐและบริษัทขนาดใหญ่
- (2) ส่งเสริมการสร้างแบรนด์และการบริหารการตลาด
- (3) ส่งเสริมการเข้าถึงแหล่งความรู้และทรัพยากร
- (4) ส่งเสริมอำนาจต่อรองให้กับผู้ประกอบการ SME

5. สภาพแวดล้อมทางกฎหมายและกฎระเบียบ (Legal and Regulatory Environment) เพื่อปรับปรุงกระบวนการทางกฎหมาย รวมถึงกฎระเบียบต่างๆ เพื่อลดต้นทุนค่าดำเนินการของ SME โดยมีเป้าหมายการส่งเสริมต่างๆ ดังนี้

- (1) ส่งเสริมการลดขั้นตอนและต้นทุนในการจดทะเบียนธุรกิจและการขอใบอนุญาตที่เกี่ยวข้อง
- (2) ส่งเสริมการเข้าถึงความรู้ด้านกฎหมายการค้าและกฎหมายต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง
- (3) ส่งเสริมการปรับปรุงกระบวนการทางกฎหมายและกฎระเบียบต่างๆ เพื่อเอื้อต่อการจัดตั้งและการเติบโตของผู้ประกอบการ SME

6. โครงสร้างพื้นฐาน (Infrastructure) เพื่อเสริมสร้างโครงสร้างพื้นฐานที่เอื้อต่อการเติบโตของ SME เช่น การตอบสนองความต้องการอันหลากหลายของผู้ประกอบการ SME โดยมีเป้าหมายการส่งเสริมต่างๆ ดังนี้

- (1) ส่งเสริมการอำนวยความสะดวกในระบบพิธีการศุลกากร
- (2) ส่งเสริมการพัฒนาาระบบขนส่งที่เหมาะสมกับการขนส่งสินค้าจำนวนน้อยของผู้ประกอบการ SME

แผนแม่บทการส่งเสริมผู้ประกอบการ SME ของประเทศมาเลเซีย มีบทเรียนที่ควรศึกษา ดังนี้

1) การสร้างโปรแกรมในการดำเนินงานส่งผลให้การส่งเสริม SME ตั้งแต่ต้นน้ำไปจนถึงปลายน้ำ (End-to-end assistance) มีผลลัพธ์ที่ชัดเจน ซึ่งเชื่อมโยงกับเป้าหมายทั้ง 4 เป้าหมายในแผนแม่บท โดยโปรแกรมจะเป็นกลไกในการบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานต่างๆ โดยใช้โครงการและทรัพยากรที่มีอยู่แล้วให้เกิดประโยชน์และมีประสิทธิภาพสูงสุด เพื่อบรรลุเป้าหมายและผลลัพธ์ในระดับมหภาค รวมถึงลดความซ้ำซ้อนของการดำเนินงานโครงการต่างๆ

2) การใช้รูปแบบความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน (Public-private partnership) เพื่อผสานวัฒนธรรมองค์กรให้เข้ากับการดำเนินงานของโปรแกรม โดยการบูรณาการองค์ความรู้และความเชี่ยวชาญของภาคเอกชน เพื่อตอบสนองเป้าหมายการดำเนินงานของแผนแม่บท ซึ่งทักษะเหล่านี้รวมถึงความเชี่ยวชาญในด้านการตลาด การเจรจา การแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ การทำงานเป็นทีม เป็นต้น ตัวอย่างเช่น ทีมผู้บริหารโปรแกรม HIP 2 ได้รับการว่าจ้างเพื่อบริหารการตลาด เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ สร้างการรับรู้ และสร้างพันธมิตรและความร่วมมือระหว่างกระทรวงและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อีกทั้งเพื่อทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางในการส่งเสริมการค้าทางเทคโนโลยีอีกด้วย

3) โปรแกรมต่างๆ ถูกดำเนินการโดยหน่วยงานที่ไม่ได้อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของกระทรวง แต่ขึ้นตรงต่อหน่วยงานระดับสูงของรัฐบาล โดยโปรแกรมที่มีผลการดำเนินงานที่ดีจะอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักนายกรัฐมนตรีโดยตรง เนื่องมาจากการดำเนินงานของโปรแกรมต้องอาศัยความร่วมมือระหว่างหน่วยงานต่างๆ หากโปรแกรมอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของกระทรวง อาจส่งผลให้เกิดความขัดแย้งระหว่างหน่วยงานที่ต่างต้องการสนับสนุนโครงการของตนเอง เพื่อจะได้รับงบประมาณและการใช้จ่ายงบประมาณที่ดีกว่า

4) กลยุทธ์การประชาสัมพันธ์เชิงรุกเพื่อสร้างการรับรู้เกี่ยวกับโปรแกรมและการพัฒนา SME อย่างต่อเนื่อง โดยใช้การประชุมเชิงปฏิบัติการ การสัมมนา การใช้ช่องทางสื่อที่หลากหลาย เช่น Social Media งานแถลงข่าว สื่อโทรทัศน์ และช่องทางอื่นๆ ตัวอย่างเช่น การประชุมด้านนวัตกรรมของโปรแกรม HIP 2 ได้จัดแสดงนวัตกรรมของผู้ประกอบการจำนวน 20 รายที่ประสบผลสำเร็จในการนำนวัตกรรมไปใช้ในเชิงพาณิชย์ ผ่านความช่วยเหลือของโปรแกรม HIP 2 ซึ่งช่วยสร้างแรงผลักดันและความน่าเชื่อถือให้กับโปรแกรม รวมถึงการสนับสนุนจากรัฐบาลอีกด้วย

5) โปรแกรมได้รับงบประมาณในการดำเนินงานที่เพียงพอ เนื่องจากการให้ความช่วยเหลือ SME แบบ End-to-end นั้น จำเป็นต้องมีการส่งเสริม SME อย่างต่อเนื่อง และต้องใช้ทรัพยากรทั้งบุคลากรและเงินทุนอย่างมาก ดังนั้น ภาครัฐจึงควรจัดสรรงบประมาณในการดำเนินงานที่เพียงพอ เพื่อให้โปรแกรมสามารถดำเนินกิจกรรมต่างๆ ได้ โดยเฉพาะในช่วงเริ่มต้นของโปรแกรม

6) มีการติดตามและประเมินผลในตัวแผนแม่บท โดยมุ่งเน้นที่ผลลัพธ์ของโปรแกรม กระบวนการติดตามและประเมินผลภายใต้แผนแม่บทนี้มีความแตกต่างจากการติดตามและประเมินผลของโครงการทั่วไป โดยตัวชี้วัดของโปรแกรมจะเชื่อมโยงไปถึงผลการดำเนินงานของทุกๆ โครงการที่เกี่ยวข้อง อย่างไรก็ตาม การติดตามและประเมินผลในช่วงที่ผ่านมายังไม่ดีเท่าที่ควร ทั้งนี้เนื่องจากระบบการติดตามยังไม่มีประสิทธิภาพมากเพียงพอ ซึ่งส่งผลกระทบต่อประเมินผลโครงการต่างๆ

7) ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจะต้องชำระค่าบริการทั้งหมดหรือบางส่วนจากการเข้าร่วมและได้รับการสนับสนุนจากโปรแกรม โดยมีแนวคิดที่ว่าหากผู้เข้าร่วมโครงการชำระค่าบริการที่เกิดขึ้นจากการรับบริการจากโปรแกรมแล้ว จะส่งผลให้ผู้เข้าร่วมโครงการเห็นความสำคัญและดำเนินกิจกรรมส่งเสริมต่างๆ จากโปรแกรมอย่างจริงจังจนกระทั่งประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของโปรแกรม

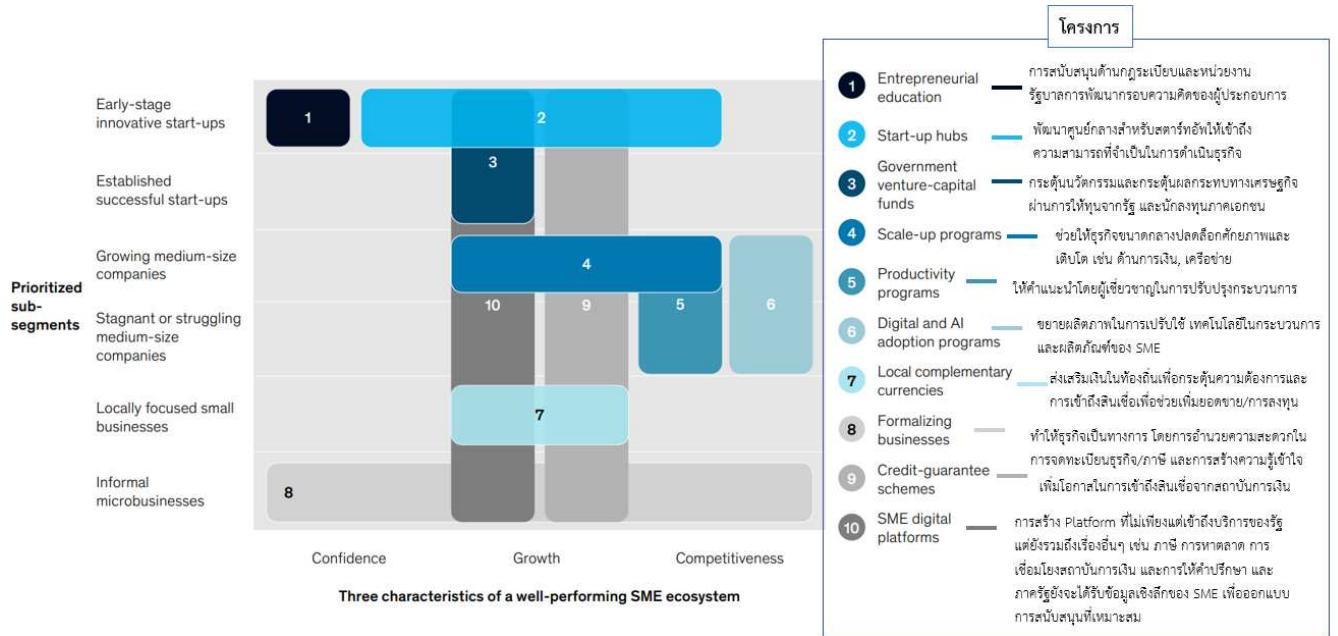
6. สสว. ควรให้บริการและรวมซึ่งข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับมาตรการส่งเสริมต่างๆ ของภาครัฐ ซึ่งปัจจุบันกระจายอยู่กับหน่วยงานต่างๆ โดยควรจัดหมวดหมู่อย่างเป็นระบบให้สืบค้นได้ง่าย การมีรายชื่อผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านที่ SME สามารถเลือกใช้ใช้บริการได้ รวมทั้งมีแบบฟอร์มต่างๆ ที่ต้องใช้ในการกรอกใบสมัครเพื่อขอรับการส่งเสริมด้วย จะช่วยให้ สสว. มีฐานข้อมูล SME ที่จะนำไปใช้ประโยชน์ในการวางแผนการพัฒนาส่งเสริมต่อไป โดยในต่างประเทศมีการพัฒนา Platform เพื่อให้ผู้ประกอบการประเมินตนเอง และเชื่อมโยงไปยังโครงการในการพัฒนาต่อไป

(2) ข้อเสนอแนะต่อการจัดทำโครงการที่สอดคล้องกับกรอบแผนงาน และการมีส่วนร่วมของหน่วยงาน ภายใต้แผนงานในระยะต่อไป

1. การร่วมประเมินสถานการณ์ผลกระทบจาก COVID-19 กับหน่วยงานหลักที่เกี่ยวข้องในการขับเคลื่อนแนวทางการพัฒนาแต่ละด้าน การพิจารณาข้อจำกัด ปัญหาอุปสรรคต่างๆ ซึ่งอาจส่งผลต่อเป้าหมายและแนวทางการพัฒนาที่กำหนดไว้ เพื่อกำหนดกรอบแนวทางการจัดลำดับความสำคัญของลักษณะโครงการที่ควรดำเนินการหรือการมุ่งเน้นเพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์

2. การสร้างระบบนิเวศที่เอื้อต่อการดำเนินธุรกิจผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่ นับเป็นปัจจัยสำคัญ และหลายประเด็นอาจไม่จำเป็นต้องใช้งบประมาณโดยตรง แต่เป็นการปรับกระบวนการทำงาน การพัฒนาฐานข้อมูล การทบทวนข้อจำกัดต่างๆ ที่ส่งผลต่อความสามารถทางการแข่งขันของ SME ตลอดจนการพัฒนาเครื่องมือ กลไกการส่งเสริมที่จะทำให้เกิดผลกระทบสูงและเกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดย สสว. จะต้องเร่งผลักดันให้มีความก้าวหน้า และกำกับติดตามผล เพื่อการตัดสินใจเชิงนโยบายต่อไป

3. การออกแบบโครงการให้สอดคล้องกับระดับสถานะของผู้ประกอบการแต่ละกลุ่ม เพื่อให้การส่งเสริมพัฒนาสอดคล้องตรงกับความต้องการและปัญหาของผู้ประกอบการอย่างแท้จริง

แผนภาพที่ 7.1 การออกแบบโครงการตามระดับสถานะของผู้ประกอบการ

4. การนำหลักการบริหารความเสี่ยง ผลการติดตามประเมินผล มาใช้ในการพิจารณาถ่วงถ่วงข้อเสนอโครงการ และการกำกับติดตามประเมินผล โดยประเด็นความเสี่ยงที่พบที่สำคัญ ได้แก่

- หน่วยรับงบประมาณไม่มีแผนสำรองในการปรับแผนการดำเนินงานให้เหมาะสมกับสถานการณ์
- การดำเนินกิจกรรมที่เป็นพื้นฐานทั่วไป ไม่ได้สอดคล้องกับสถานการณ์ และความจำเป็นของ SME กิจกรรมที่ต้องลดหรือปรับรูปแบบ
  - การขยายธุรกิจหรือสร้างรายใหม่เข้ามา ในขณะที่ในตลาดกำลังอิ่มและมีผู้ประกอบการเริ่มส่งสัญญาณว่าได้รับผลกระทบและอาจต้องปิดกิจการ
  - การสร้างเครือข่ายที่มีแต่สมาชิก แต่ไม่มีกิจกรรมที่เป็นความร่วมมือของกลุ่มสมาชิก
- การดำเนินการของหน่วยรับงบประมาณที่ไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการตามที่จัดสรรงบประมาณ
- ดำเนินโครงการด้วยการขาดความเข้าใจในลักษณะของ SME โดยเฉพาะหน่วยรับงบประมาณที่เข้าร่วมส่งเสริม SME ในช่วงแรก
- ดำเนินการในเรื่องที่ไม่ใช่ภารกิจและจุดแข็งของหน่วยงาน เช่น หน่วยงานด้านวิทยาศาสตร์ไปส่งเสริมพัฒนาเรื่องแบรนด์และการสร้างสรรค์ การที่หน่วยงานด้านการพัฒนาวิสาหกิจไปส่งเสริมเรื่องการตลาด
- งานศึกษาวิจัยเชิงนโยบายในการส่งเสริม SME ที่ไม่มีแผนหรือแนวทางในการผลักดันให้นำไปปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม เป็นต้น

5. การพิจารณามาตรการรูปแบบการส่งเสริม ในช่วงสถานการณ์วิกฤติ ที่บางพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ระบาดและควบคุม ผู้ประกอบการต้องการให้หน่วยงานภาครัฐ ต้องทำหน้าที่เป็นคนกลางในการเชื่อมโยง SME เพื่อหาพันธมิตรและโอกาส ไม่ว่าจะเป็นการเชื่อมโยงกับผู้ประกอบการรายใหญ่ที่จะมาช่วยสนับสนุนการส่งเสริมพัฒนา เช่น การเป็น outsource หรือ partner หรือรับจ้างผลิตให้กับรายใหญ่

เป็นต้น การเชื่อมโยงพันธมิตรกับ SME ด้วยกัน การเชื่อมไปสู่ตลาดหรือผู้ซื้อกลุ่มใหม่ๆ การมีมาตรการนโยบายการสนับสนุนต้นทุนขนส่งต่อหน่วยที่แพงขึ้น การเชื่อมโยงสินค้าเข้าเสียบง่ายกับโปรแกรม E-Commerce เฉพาะ อาทิ แพลตฟอร์มการส่งสินค้าเกษตร DGT Farm Thailandpostmart JatujakMall The Hub Thailand แพลตฟอร์มการจำหน่ายอาหารสดในรูปแบบของ ‘ตลาดสดออนไลน์’ สำหรับร้านอาหารและผู้บริโภค เช่น เฟรชเก็ต (Freshket)

6. การกระตุ้นการสนับสนุนการเข้าถึงตลาดทั้งในประเทศและต่างประเทศ ช่วยเหลือวิสาหกิจขนาดเล็กให้สามารถเข้าถึงตลาด โดยเฉพาะตลาดต่างประเทศโดยใช้ประสบการณ์และเครือข่ายของบริษัทขนาดใหญ่ที่มีชื่อเสียง รวมถึงการเชื่อมโยงและส่งเสริมบริษัทที่ปรึกษาภาคเอกชน ในเขตเศรษฐกิจสำคัญของโลก และให้ความช่วยเหลือดูแลให้คำแนะนำเฉพาะทางแก่ SME ที่ต้องการลงทุนและส่งออกสินค้า

7. ภาครัฐต้องส่งเสริมพัฒนาเป็นพี่เลี้ยงในการให้คำปรึกษาแนะนำ SME ในการสร้างความยืดหยุ่นต่อการรับมือ และตอบสนองต่อวิกฤติให้แก่ผู้ประกอบการ SME โดยภาครัฐจะต้องพิจารณา โดยประเมินปัจจัยที่เป็นช่องว่างและความเสี่ยงของ SME และช่วยในการปรับปรุง เช่น การพึ่งพาซัพพลายเออร์และลูกค้ารายใดรายหนึ่ง ตลาดใดตลาดหนึ่ง กระแสเงินสดสำรองที่ต่ำ การใช้เครื่องมือดิจิทัลที่ไม่คุ้นเคย ความไม่คุ้นเคยกับการสนับสนุนจากภาครัฐ รวมไปถึงการวิเคราะห์คู่ค้าทางธุรกิจ ที่อาจได้รับผลกระทบด้วยการร่วมมือกับคู่ค้าอาจวางแผนการจัดการร่วมวางแผนต้นทุนและการจัดการได้ การรอดในวิกฤติทั้งห่วงโซ่จะช่วยให้อุตสาหกรรมเกิดความยั่งยืนมากกว่า ตลอดจนการจัดการพนักงานหรือลูกจ้างที่จะช่วยลดผลกระทบและประคองไปด้วยกันได้ จนกว่าวิกฤติจะคลี่คลาย ตลอดจนภาครัฐต้องช่วยให้ SME สร้างความสามารถในการแข่งขันจากจุดแข็งของตนเอง สร้างและหาจุดแข็งของตนเองให้เจอ และใช้จุดแข็งให้เป็นประโยชน์

8. ด้านการพัฒนาผู้ประกอบการรายใหม่ เมื่อพิจารณาหลักสูตรการศึกษาในระดับอาชีวศึกษาและอุดมศึกษาจำเป็นต้องมีการปรับปรุงให้มีการสอดแทรกองค์ความรู้เชิงธุรกิจเพิ่มเติม ในส่วนของการอาชีวศึกษา การได้ฝึกประสบการณ์กับสถานประกอบการ นอกจากจะได้ฝึกทักษะความชำนาญที่มีความจำเป็นต่อการทำงาน และการใช้เทคโนโลยีของอุตสาหกรรมต่างๆ แล้ว ยังเป็นการบ่มเพาะทักษะความเป็นผู้ประกอบการ เช่น Passion ความคิดใหม่ที่แตกต่างหรือความสามารถในการหาโอกาสทางธุรกิจ และความกล้าเสี่ยงอีกด้วย อย่างไรก็ตาม คุณลักษณะของความเป็นผู้ประกอบการเกิดขึ้นได้จากการฝึกประสบการณ์และซึมซับการทำธุรกิจจากสถานประกอบการ แต่หากไม่มีความรู้เกี่ยวกับการเงิน เศรษฐศาสตร์ ธุรกิจ และการเป็นผู้ประกอบการ (Financial, Economics, Business and Entrepreneurial Literacy) แล้ว การพัฒนาให้เกิดวิสาหกิจใหม่ (Startup) ได้ยาก ดังนั้น กิจกรรมการอบรมบ่มเพาะนิสิต นักศึกษาโดยใช้ระยะเวลาสั้นๆ เพียง 1-3 วัน อาจไม่สามารถผลักดันให้เกิดผู้ประกอบการรายใหม่ได้ โดยหลักสูตรที่ควรผลักดัน ต้องเน้นการลงมือปฏิบัติ บริษัทจำลอง หรือแม้กระทั่งส่งเสริมให้จัดตั้งธุรกิจจริง เน้นความเข้าใจตลาด โดยเฉพาะรูปแบบของการตลาดที่เปลี่ยนแปลงไปตามพฤติกรรมของลูกค้าหรือผู้บริโภค อีกทั้งสามารถสร้างเทรนด์หรือความต้องการใหม่ๆ ให้เกิดขึ้นในสังคมที่ยังไม่มีความต้องการเพื่อสามารถสร้างธุรกิจหรือขายสินค้าอย่างเป็นผู้นำตลาดได้ ตัวอย่างหลักสูตรของมหาวิทยาลัยกรุงเทพที่มีการจัดตั้งคณะกรรมการสร้างเจ้าของธุรกิจและการบริหารกิจการ (School of Entrepreneurship and Management: BUSEM) มหาวิทยาลัยกรุงเทพ สาขาความเป็นผู้ประกอบการ ได้รับความร่วมมือทางวิชาการกับ Babson College ประเทศสหรัฐอเมริกาซึ่งเป็นมหาวิทยาลัยที่มีชื่อเสียงแห่งหนึ่งในด้านการพัฒนาผู้ประกอบการทั้งในระดับปริญญาตรีและบัณฑิตศึกษา และเป็นหลักสูตรที่มุ่งเน้นการสร้างผู้ประกอบการโดยเน้นที่การลงมือทำจริง และมีผลลัพธ์ที่สามารถสานต่อเป็นธุรกิจได้ในขณะที่กำลังศึกษาอยู่ในหลักสูตร และยังเป็นสถาบันการศึกษาเพียงแห่งเดียวของประเทศไทย ที่เข้าร่วมเป็นสมาชิกของสมาคม GCEE

(Global Consortium of Entrepreneurship Education) ซึ่งเป็นสมาคมที่มีสมาชิกจากมหาวิทยาลัยชั้นนำต่างๆ ทั่วโลก มีพันธกิจในการร่วมมือและแลกเปลี่ยนในด้านการศึกษาและการพัฒนาผู้ประกอบการ รวมถึงคณะกรรมการสร้างเจ้าของธุรกิจและการบริหารกิจการ ยังเป็นตัวแทนของประเทศไทย ในการทำวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผู้ประกอบการในประเทศไทยภายใต้โครงการ GEM (Global Entrepreneurship Monitor) ซึ่งโครงการนี้ประกอบด้วยสมาชิกจาก 78 ประเทศทั่วโลก ที่ทำวิจัยเกี่ยวกับผู้ประกอบการในประเทศของตนเอง ข้อมูลจากงานวิจัยของทุกประเทศจะถูกรวบรวมและเผยแพร่ และแบ่งปันทั้งในกลุ่มสมาชิกและสาธารณชนทั่วโลก นอกจากนี้คณะกรรมการสร้างเจ้าของธุรกิจและการบริหารกิจการยังมีศูนย์บ่มเพาะผู้ประกอบการ (Incubator) ที่คอยสนับสนุนนักศึกษาในการเริ่มการดำเนินธุรกิจและการออกจากธุรกิจ เพื่อให้ครบวงจรในการทำธุรกิจ รวมถึงศูนย์นี้ยังมีพันธกิจในการรวบรวมกรณีศึกษาด้านการทำธุรกิจในประเทศไทยอีกด้วย ดังนั้น หากหลักสูตรอาชีวศึกษาและอุดมศึกษามีการสอดแทรกองค์ความรู้เชิงธุรกิจเพิ่มเติมในทุกหลักสูตรไม่เฉพาะเพียงสาขาการบริหารธุรกิจเท่านั้น เพื่อให้ผู้จบการศึกษามีทั้งความชำนาญเชิงอุตสาหกรรมที่สามารถทำงานได้ทันทีและองค์ความรู้ทางธุรกิจ อาทิ การเป็นเจ้าของกิจการ การวางแผนธุรกิจ ประเด็นเรื่องสิทธิบัตร และต้นทุนสำหรับความเสี่ยง เป็นต้น ที่สามารถจุดประกายให้เห็นโอกาสและช่องทางในการสร้างธุรกิจ

การส่งเสริมพัฒนาผู้ประกอบการรุ่นใหม่ จะต้องคัดกรองผู้ที่มีความสนใจต่อการพัฒนาต่อไปในขั้นตอนกระบวนการพัฒนา กระบวนการที่จะนำไปสู่ผู้ประกอบการรุ่นใหม่สำหรับธุรกิจสตาร์ทอัพ (Startup/Venture Process) แม้ปัจจุบันจะมีหน่วยบ่มเพาะวิสาหกิจในสถาบันอุดมศึกษา (University Business Incubator: UBI) โดยสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) แต่ยังไม่สอดคล้องกับพื้นฐานของแต่ละอุตสาหกรรม จำเป็นต้องขยายผลการบ่มเพาะให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด รวมทั้งบ่มเพาะกิจการให้มีความหลากหลายและครบวงจรตั้งแต่การพัฒนาความคิดที่จะประกอบธุรกิจสตาร์ทอัพ (Idea) การสร้างรูปแบบของธุรกิจ (Business Model) ซึ่งเมื่อพิจารณาแนวโน้มของบริบทโลกและเป้าหมายยุทธศาสตร์ประเทศไทย 4.0 จำเป็นต้องมีการบูรณาการศาสตร์ต่างๆ (Interdisciplinary) เข้าด้วยกัน และส่งเสริมความร่วมมือกับต่างประเทศเพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์เพื่อพัฒนาผู้ประกอบการและนวัตกรรมเชิงพาณิชย์ อีกทั้งความสามารถในการวิเคราะห์ทางการเงิน (Business Plan/Financial Analysis) เพื่อเป้าหมายทางเศรษฐกิจและการวางแผนด้านการลงทุน (Fund Raising) แทนที่จะต้องลงทุนด้วยทรัพย์สินส่วนตัวทั้งหมด ทั้งๆ ที่มีความเสี่ยงสูงเพราะโอกาสการประสบความสำเร็จของผู้ประกอบการใหม่หรือสตาร์ทอัพน้อยมาก ตลอดจนกระบวนการสำคัญ คือ การนำสู่การปฏิบัติ (Implementation) และการประเมินผล (Assessment) เพื่อความสำเร็จของการเป็นผู้ประกอบการเริ่มต้น (Startup) จนสามารถออกสู่ตลาดได้

การพิจารณาความสามารถของนิสิตนักศึกษาที่มีด้านเทคโนโลยี นวัตกรรมต่างๆ ไปทำงานให้กับ SME อาทิ เช่น ประเทศจีน ที่หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องในระดับประเทศแนะนำให้นักศึกษาจบใหม่ให้ทำงานในกิจการ SME รวมถึงบ่มเพาะให้เกิดผู้ที่มีความสามารถทางด้านนวัตกรรมโดยการฝึกอบรมและให้ความรู้เฉพาะทาง และมีการให้คำตอบแทนหรือแรงจูงใจในการเข้าทำงานกับ SME เช่น ค่าเล่าเรียน เงินอุดหนุน และสินเชื่อการศึกษา เป็นต้น

9. การส่งเสริมให้ผู้ประกอบการเข้าสู่ธุรกิจ E-Commerce ควรพิจารณาการส่งเสริมแพลตฟอร์มให้เหมาะสมกับสินค้าและบริการ ตำแหน่งทางการตลาด เพื่อให้มีพื้นที่การสื่อสารเนื้อหา คุณค่าของสินค้าและบริการที่ต้องการจะสื่อสารเพิ่มขึ้น จะทำให้สร้างความได้เปรียบในการแข่งขันในตลาดที่มีคู่แข่งจำนวนมาก และควรต้องให้ความรู้กับ SME ต่อความเหมาะสมของผลิตภัณฑ์ การตลาดกับช่องทาง E-Commerce แต่ละประเภท ให้ผู้ประกอบการเลือกใช้สื่อและช่องทางการตลาดให้เหมาะสมกับสินค้าและกลุ่มลูกค้า สามารถใช้สื่อและเผยแพร่และนำเสนอสินค้าได้ด้วยตนเอง และสามารถบริหารจัดการได้โดยตลอดห่วงโซ่ เช่น ชำระเงินผ่าน

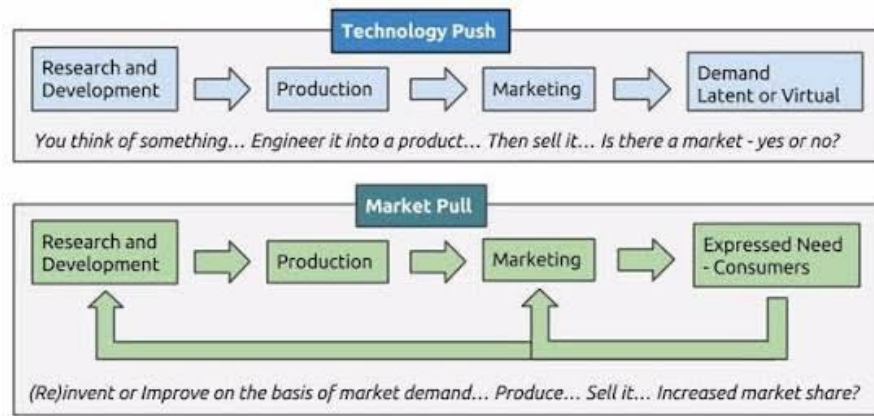
ระบบออนไลน์ การชำระเงินปลายทาง การติดตามการจัดส่งสินค้า เป็นต้น และควรมีการติดตามว่าผู้ประกอบการที่สามารถอยู่รอด ใช้โอกาสเติบโตได้ในตลาด E-Commerce

10. ด้านการส่งเสริมผู้ประกอบการเพื่อนำการวิจัย เทคโนโลยีและนวัตกรรมมาใช้ โดยจำแนก ระหว่างการซื้อเทคโนโลยีมากับการพัฒนาเอง ซึ่งมีความต้องการส่งเสริมพัฒนาที่แตกต่างกัน ตลอดจนควร พิจารณาให้เหมาะสมกับเป้าหมายของการพัฒนาการตลาด Pain point ของธุรกิจ และความเหมาะสมของ ผู้ประกอบการแต่ละกลุ่ม ดังนั้น ควรต้องมีการวิจัยธุรกิจและการให้คำแนะนำเบื้องต้นต่อการวิจัย เทคโนโลยี และนวัตกรรมที่เหมาะสม โดยแผนงานโครงการหรือรูปแบบการส่งเสริมของรัฐอาจต้องมี หลากหลายรูปแบบ เช่น การเชื่อมโยงมหาวิทยาลัย สถาบันวิจัย และผู้ประกอบการ SME เพื่อการวิจัยและ พัฒนาเทคโนโลยี นวัตกรรม การให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีหรือเงื่อนไขอื่นๆ ที่กระตุ้นการวิจัยและพัฒนา การเชื่อมโยงการเข้าถึงแหล่งเงินทุนกับผู้ประกอบการที่พัฒนา การพัฒนาบุคลากรเพื่อรองรับการเปลี่ยนผ่าน การใช้เทคโนโลยี เป็นต้น ทั้งนี้ อย่างน้อยผู้ประกอบการ SME ควรมีการนำเทคโนโลยีมาใช้ทั้งในการติดตาม ข้อมูลสถานการณ์ด้าน SME มาตรการการส่งเสริมของภาครัฐ การใช้ประโยชน์ในการตลาด การเลือกใช้ เทคโนโลยีช่วยในการจัดการระบบต่างๆ

11. การส่งเสริมพัฒนาการคิดวิจัยและสร้างสรรค์นวัตกรรมและเทคโนโลยีโดยมุ่งเน้นโอกาสจาก สถานการณ์วิกฤติ เช่น การรองรับอุตสาหกรรมและบริการด้านสุขภาพ การรองรับพฤติกรรมของสังคมที่ เปลี่ยนแปลงไป สังคมผู้สูงอายุ การ Work from Home เป็นต้น รวมทั้งการพัฒนาแพลตฟอร์มเพื่อช่วย SME และการลดต้นทุน อาทิ การพัฒนาบรรจุภัณฑ์เพื่อให้สินค้าเก็บไว้ได้นาน ไปได้ไกลขึ้น การพัฒนาด้านการ บริหารจัดการโลจิสติกส์ การนำกากหรือของเสียมาใช้หรือพัฒนาต่อ เป็นต้น

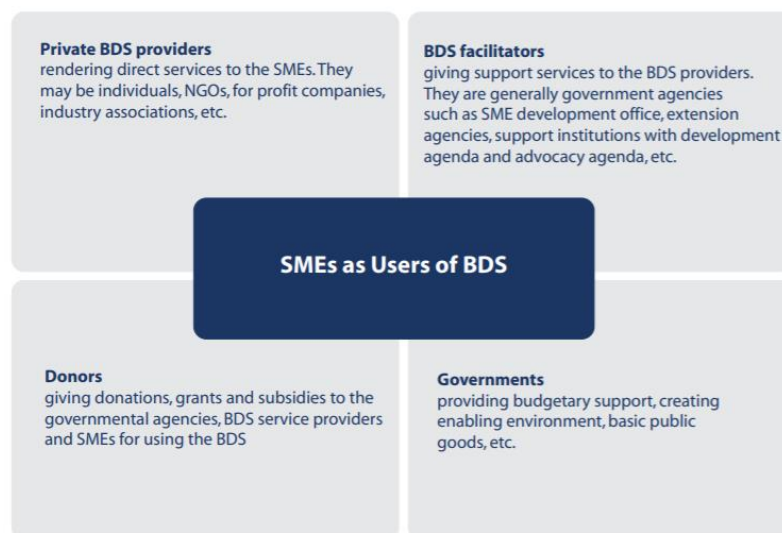
12. การส่งเสริมพัฒนาวิจัย นวัตกรรมและการพัฒนาสินค้าและบริการต่างๆ ต้องเน้นโดยการ คำนั่งถึงตลาดเป็นสำคัญ แต่อย่างไรก็ตาม ด้วยภารกิจอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานภาครัฐบางหน่วย และ รูปแบบการบริการ ที่อาจมีข้อจำกัดในการบูรณาการความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นๆ ในระหว่างบริการได้ ตลอด อาทิ การสนับสนุนและพัฒนาด้านการวิจัย เทคโนโลยีและนวัตกรรมของ สวทช. ซึ่งบทบาทของ สวทช. จะอยู่ในส่วนของกลางน้ำ และเนื่องจากในการช่วยเหลือให้คำปรึกษาแก่ผู้ประกอบการที่มีการติดต่อขอ คำปรึกษาแนะนำจาก สวทช. อย่างต่อเนื่อง ส่วนหนึ่งเป็นการต้องให้คำแนะนำทางด้านการตลาดไปด้วย จึงเป็นข้อจำกัดที่จะบูรณาการ ดังนั้น ที่ปรึกษาเห็นว่าการพัฒนารูปแบบการส่งเสริมสนับสนุนเพื่อให้ ผู้ประกอบการสามารถรับบริการจากผู้เชี่ยวชาญได้ตามต้องการ โดยไม่ต้องรอรับการส่งเสริมในลักษณะ โครงการจากภาครัฐ อาทิ การส่งเสริมผู้ให้บริการธุรกิจ (BDS) การพัฒนาแพลตฟอร์มสำหรับการประเมิน ตนเอง เพื่อวิเคราะห์ Gap ของธุรกิจทั้งด้านความสามารถในการแข่งขัน และการตลาด และหากสามารถ เชื่อมโยงไปสู่โปรแกรมการพัฒนาส่งเสริมหรือมาตรการต่างๆ ของภาครัฐได้ ก็จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง โดยมี รายละเอียดรูปแบบการพัฒนาและตัวอย่างของประเทศต่างๆ ดังนี้

การพัฒนาสินค้าและกระบวนการของผู้ประกอบการ แม้จะมีการนำเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมเข้ามาช่วย ในการพัฒนา แต่มักจะอยู่ในรูปแบบของการผลักดันด้วยเทคโนโลยี (Technology-push) ซึ่งเป็นกระบวนการ ไปสู่ผลิตภัณฑ์ใหม่ แต่อาจไม่ตอบสนองต่อความต้องการของตลาด แต่ในช่วงยุค COVID-19 หลายประเทศ ทั่วโลก เช่น สหรัฐอเมริกา สหราชอาณาจักร และเกาหลี ได้เปลี่ยนมาเป็นการผลักดันให้เกิดนวัตกรรมด้าน COVID-19 ตามความต้องการของภาคเอกชน (Demand-pull) จนสามารถทำให้เกิดนวัตกรรมได้อย่างรวดเร็ว จึงเป็นความท้าทายที่จะต้องปรับเปลี่ยนรูปแบบการส่งเสริมผู้ประกอบการผ่านโครงการ ที่ตอบสนองต่อความ ต้องการของทั้งผู้ประกอบการในการพัฒนาสินค้าใหม่ และตอบสนองต่อความต้องการของตลาด

แผนภาพที่ 7.2 กลไกในผลิตภัณฑ์ให้เกิดการพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่

ทั้งนี้ กลไกที่จะสนับสนุนผู้ประกอบการ ให้สามารถพัฒนาสินค้าหรือกระบวนการ ได้ตรงกับความต้องการของตลาด กลไกหนึ่งคือ ผู้ให้บริการทางธุรกิจ (Business Development Service: BDS) ที่จะเข้ามา มีบทบาทในการช่วยทำหน้าที่ในการบริการความช่วยเหลือแก่ธุรกิจในด้านต่างๆ ตามความเชี่ยวชาญ ซึ่ง BDS จะครอบคลุมบริการที่หลากหลาย เพื่อตอบสนองต่อภาคธุรกิจที่มีความแตกต่างกันทั้งด้านขนาด ระดับการเติบโต ศักยภาพทางธุรกิจ โดยองค์กรสากลหลายหน่วยงานได้นิยาม Business Development Services เช่น International Labour Organization (ILO) ได้ให้คำจำกัดความของ Business Development Services : BDS หมายถึง การสนับสนุนการพัฒนาธุรกิจทุกประเภทที่ไม่ได้เป็นการสนับสนุนด้านการเงิน โดย BDS ครอบคลุมการบริการต่างๆ หรือการเข้าถึงข้อมูลประเภทต่างๆ ที่เป็นที่น่าสนใจของวิสาหกิจ SME เช่น บริการให้คำปรึกษา การฝึกอบรมทักษะและธุรกิจ บริการด้านการตลาด และการถ่ายทอดและการพัฒนาเทคโนโลยี ผู้ให้บริการด้านการพัฒนาธุรกิจ บริการตรวจสอบและประเมิน รวมถึงผู้ให้บริการด้านการพัฒนาธุรกิจที่ไม่แสวงหาผลกำไร เช่น หน่วยงานภาครัฐ องค์กร สมาคมที่ไม่แสวงหากำไร ตลอดจนผู้ให้บริการพัฒนาธุรกิจที่แสวงหาผลกำไร เช่น ที่ปรึกษา บริษัทที่ปรึกษา และผู้จัดหาปัจจัยการผลิต

Source: Modified from AAMO, 2007.

แผนภาพที่ 7.3 ผู้ที่เกี่ยวข้องกับ BDS

การบริการของ BDS ช่วยเพิ่มศักยภาพของการดำเนินธุรกิจและช่วยให้ธุรกิจสามารถแข่งขันได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และสามารถทำให้ธุรกิจมีกำไรมากขึ้น BDS ยังช่วยให้ธุรกิจสามารถดำเนินธุรกิจโดยเน้นที่ความสามารถหลักของตนเอง ในขณะที่ส่วนอื่นๆ สามารถให้องค์กรสนับสนุนอื่นๆ ทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาหรือช่วยลดต้นทุนที่เกี่ยวข้องกับการหาข้อมูลลงได้ การให้บริการของ BDS ยังช่วยทำให้เกิดการดำเนินธุรกิจบนพื้นฐานขององค์ความรู้และทรัพยากรเพื่อสร้างนวัตกรรมและเติบโต รวมถึงมีความเป็นสากลมากขึ้น ซึ่ง BDS อาจเป็นองค์กรภาครัฐและภาคเอกชนที่มีบทบาทในการให้บริการกับ โดยไม่ครอบคลุมถึงบริการทางการเงิน เช่น การให้สินเชื่อ

ตัวอย่างของประเทศที่มีการนำกลไก BDS มาสนับสนุนการพัฒนาผู้ประกอบการและที่เป็นที่ยอมรับได้แก่ ประเทศเดนมาร์ก นอร์เวย์ และเนเธอร์แลนด์

- โครงการ PLATO ของประเทศเนเธอร์แลนด์ : เป็นโครงการสร้างเครือข่ายผู้ประกอบการ SME ที่ได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาลเนเธอร์แลนด์ มีเป้าหมายเพื่อให้คำแนะนำ และส่งเสริมผู้ประกอบการ SME ในการเพิ่มผลิตภาพและขีดความสามารถในการแข่งขัน โดยโครงการจะมุ่งเน้นให้เกิดการถ่ายทอดองค์ความรู้จากผู้ประกอบการรายใหญ่มาสู่ผู้ประกอบการ SME ซึ่งจากผลการดำเนินงานของ PLATO พบว่าโครงการที่ดำเนินงานในประเทศไอร์แลนด์มีผลประกอบการของ SME ที่เข้าร่วมโครงการสูงขึ้นถึง ร้อยละ 34 และมีอัตราการจ้างงานเพิ่มขึ้น ร้อยละ 15 และในประเทศเนเธอร์แลนด์ พบผลการดำเนินงานที่สอดคล้องกันคือ ผู้ประกอบการที่เข้าร่วมโครงการมีผลประกอบการเพิ่มขึ้น ร้อยละ 7.5 และมีการเข้าร่วมของพนักงานที่เข้าร่วมโครงการสูงขึ้นถึง ร้อยละ 14 ตามลำดับ

- โครงการ Cluster Innovation Programme ของประเทศนอร์เวย์ : จัดขึ้นโดยองค์กรส่งเสริมนวัตกรรมแห่งนอร์เวย์ ซึ่งเป็นโครงการตัวอย่างที่ประสบผลสำเร็จในการส่งเสริมความต้องการการบริการ BDS (BDS demand) ของผู้ประกอบการ SME โดยการสร้างองค์ความรู้กับดูแลการบริการ BDS ที่มีความน่าเชื่อถือในระดับประเทศ ประกอบกับการทำงานเชิงรุกเพื่อให้เข้าถึงผู้ประกอบการ SME โดยมีผู้ประกอบการ SME ที่เข้าร่วมโครงการกว่า 2,700 ราย กระจายตัวในอุตสาหกรรมต่างๆ กว่า 30 อุตสาหกรรม

นอกจากนี้ยังมีตัวอย่างประเทศที่มีการนำกลไกการใช้เครื่องมือการวิเคราะห์ธุรกิจผ่านระบบดิจิทัล (Using digital business diagnostic tools) เพื่อการพัฒนาและช่วยเหลือผู้ประกอบการ พื้นฐานสำหรับผู้ให้บริการ BDS เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ และวางแผนการให้คำปรึกษาที่ตรงจุด ซึ่งเป็นข้อมูลในการวางนโยบายในการสนับสนุน ส่งเสริมผู้ประกอบการ SME ของภาครัฐอีกด้วย ตัวอย่างเช่น

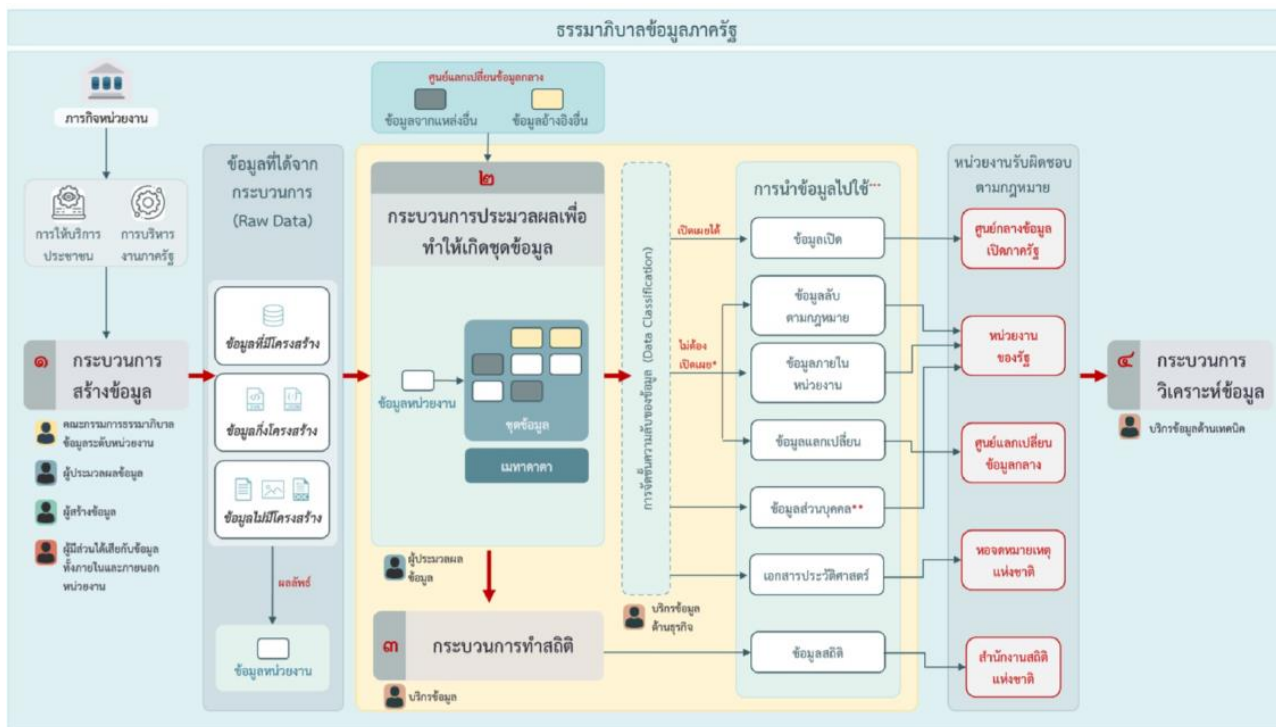
- “Future SME” ของสหภาพยุโรป เป็นเครื่องมือวิเคราะห์สภาพธุรกิจออนไลน์เพื่อให้บริการแก่ผู้ประกอบการ SME ทั่วทั้งภูมิภาค โดยผู้ประกอบการ SME ต้องให้ข้อมูลที่จำเป็นในมิติต่างๆ เช่น กลยุทธ์องค์กร ผลการดำเนินงาน การบริการจัดการ เป็นต้น จากนั้นข้อมูลต่างๆ จะถูกวิเคราะห์โดยอัตโนมัติ ซึ่งจะมีการให้คำแนะนำในด้านต่างๆ ที่จำเป็นแก่การพัฒนาผลการดำเนินการ และความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการ

- “COTEC Portugal” ระบบให้คะแนนนวัตกรรม เพื่อการประเมินตนเองของบริษัทในประเด็นสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการจัดการนวัตกรรม ระบบจะรายงานข้อเสนอแนะโดยอัตโนมัติ ซึ่งจะสามารถเปรียบเทียบผลกับค่าเฉลี่ย และค่าที่ดีที่สุดของผู้ที่ใช้ระบบดังกล่าว

- “2SHERPA” ของประเทศสิงคโปร์ เป็นเครื่องมือประเมินตนเองสำหรับผู้ประกอบการที่มีความต้องการขยายตลาดออกสู่ต่างประเทศ โดยเครื่องมือจะวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน และขีดความสามารถที่เกี่ยวข้องกับการส่งออกของผู้ประกอบการ
- “SizeUp” (สำนักงานธุรกิจขนาดเล็กของสหรัฐอเมริกา) เป็นเครื่องมือออนไลน์ที่เชื่อมโยงชุดข้อมูลเพื่อช่วย SME ในการเพิ่มผลผลิตและความสามารถในการแข่งขันโดยการเปรียบเทียบกับตัวเอง จับคู่เพื่อเปรียบเทียบและให้คำแนะนำต่อตัวสินค้าและบริการ
- “Holistic Industry Productivity Scorecard (HIPS) Calculator” (สหพันธ์ธุรกิจสิงคโปร์) เป็นเครื่องมือออนไลน์ที่ช่วย SME ให้เข้าใจถึงศักยภาพของตัวเอง ใน 10 ตัวชี้วัด และแสดงการเปรียบเทียบกับ SME อื่นๆ และวินิจฉัย สรุปออกมาเป็นข้อมูลเพื่อเชื่อมโยงไปสู่การสนับสนุนเพิ่มเติมจากรัฐบาลสิงคโปร์
- “Singapore Smart Industry Readiness Index” ของประเทศสิงคโปร์ เป็นเครื่องมือให้คะแนนในการประเมินตนเองของผู้ประกอบการ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนทั้งหมด 8 เกณฑ์ ผ่าน 3 มิติการดำเนินงาน ได้แก่ กระบวนการดำเนินงาน เทคโนโลยี และการจัดการองค์กร ผลการประเมินจะช่วยให้ผู้ประกอบการสามารถเห็นถึงจุดแข็ง จุดอ่อนของตนเพื่อเป็นข้อมูลในการพัฒนา ปรับปรุงการทำงานในอนาคต
- “Canada Business Productivity” ของประเทศแคนาดา โดยธนาคารพัฒนาธุรกิจแห่งแคนาดา เป็นเครื่องมือในการจัดอันดับการดำเนินงานของผู้ประกอบการ SME ในอุตสาหกรรมเดียวกัน มีทั้งหมด 5 ตัวชี้วัด ได้แก่ ผลิตภาพโดยรวม (overall productivity) รายได้ต่อหัวพนักงาน (revenue per employee) กำไรต่อหัวพนักงาน (profit per employee) ผลิตภาพแรงงาน (labor productivity) และผลิตภาพทุน (capital productivity) ตามลำดับ
- “Intellectual Property Simulation” (Canada Business Development Bank) เป็นเครื่องมือให้คำแนะนำแก่ผู้ประกอบการ SME ในการปกป้องทรัพย์สินทางปัญญาของผู้ประกอบการ SME
- “e-Estonia” ของประเทศเอสโตเนีย เป็นเครื่องมือดิจิทัล ที่ช่วยให้ SME สามารถระบุถึงระดับความสามารถในการแข่งขัน โดยใช้ 7 ตัวชี้วัด ได้แก่ ความสามารถในการแข่งขัน ลูกค้าและตลาด การขายและการตลาด สินค้าและราคา ช่องทางการจัดจำหน่าย การพัฒนาผลิตภัณฑ์ การผลิตและการขนส่ง ทรัพยากรและองค์ความรู้

13. การพัฒนาระบบกลางที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญ โดยควรมีการจัดทำฐานข้อมูลที่จำเป็นเพื่ออำนวยความสะดวกการใช้บริการของ SME และเพื่อสร้างความเชื่อมั่นต่อ SME และควบคุมคุณภาพของที่ปรึกษา ควรมีการจัดอันดับคุณภาพ โดยควรต้องมีการพัฒนาดัชนีเพื่อประเมิน วงกลมไก่อการประเมินคุณภาพของที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญที่ให้บริการ SME

14. การพัฒนาระบบการกำกับดูแลข้อมูลด้าน SME ของประเทศ (DATA Governance)

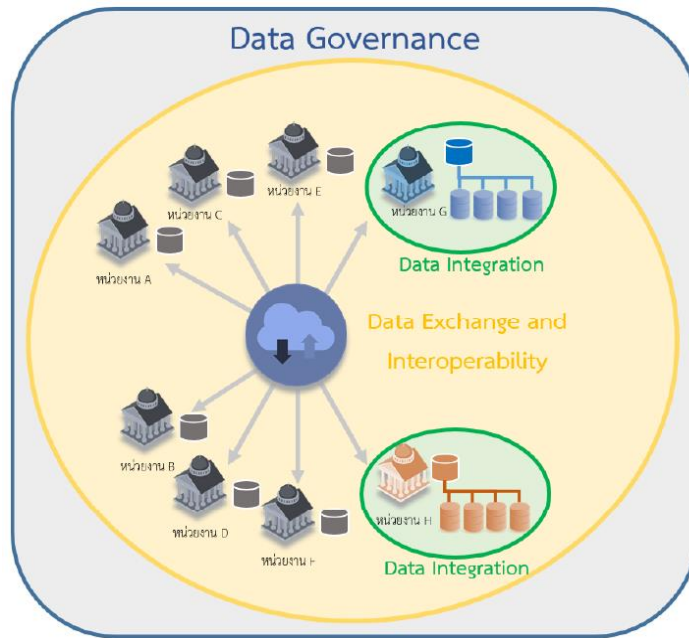

แผนภาพที่ 7.4 ภาพรวมการสร้างข้อมูลในหน่วยงานภาครัฐ

ด้วยที่ผ่านมา ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการพัฒนาส่งเสริมและให้ความช่วยเหลือ SME ไม่สามารถบริหารจัดการ วางแผนและตัดสินใจได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากระบบฐานข้อมูลของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่มีการเชื่อมโยง และสามารถนำข้อมูลขนาดใหญ่ของ SME มาใช้ให้เกิดประโยชน์ในการสนับสนุนการตัดสินใจเชิงนโยบายได้ และเป็นประเด็นที่มีการสะท้อนปัญหาจากภาคส่วนต่างๆ ทั้งในระดับนโยบาย และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ประกอบกับการบริหารจัดการในสถานการณ์วิกฤติ การมีฐานข้อมูลที่ดียิ่งเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง ดังนั้น การวางแผนการจัดการข้อมูลด้าน SME จึงเป็นเรื่องที่ต้องเร่งดำเนินการ และเป็นไปตามพระราชบัญญัติการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล พ.ศ. 2562 (มาตรา 8) การวางแผนการจัดการธรรมาภิบาลข้อมูล SME จึงเป็นการดำเนินการในเชิงยุทธศาสตร์และกลยุทธ์ เทคโนโลยีเป็นแค่เครื่องมือที่จะมาช่วยสนับสนุนการจัดการเท่านั้น โดยต้องมีการเตรียมการขั้นตอนที่สำคัญ

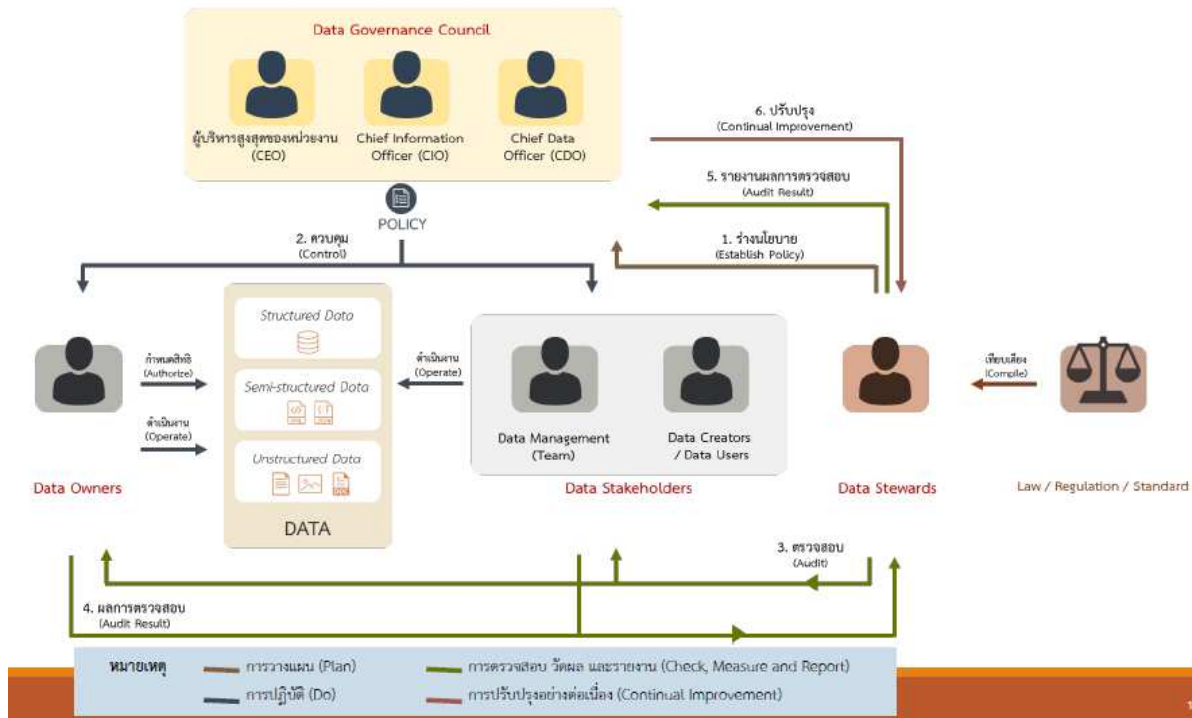
1. การวิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นที่จำเป็นที่จะใช้ในการวางแผนและตัดสินใจเชิงนโยบายในการส่งเสริมพัฒนาและให้ความช่วยเหลือ SME ซึ่งจะต้องมีกระบวนการหารือรับฟังความเห็นของคณะกรรมการบริหาร สสว. ผู้บริหาร หน่วยงานด้านนโยบาย แผนงาน และการติดตามประเมินผลทั้ง สสว. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
2. การสอบทานสถานการณ์จัดเก็บข้อมูลของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการส่งเสริมพัฒนาและให้ความช่วยเหลือ SME การจัดทำคำอธิบายชุดข้อมูลดิจิทัลของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ทราบรายละเอียดเกี่ยวกับโครงสร้างของข้อมูล เนื้อหาสาระ รูปแบบการจัดเก็บ แหล่งข้อมูล และสิทธิในการเข้าถึงข้อมูลการจัดหมวดหมู่ของข้อมูล
3. การจัดทำแนวนโยบาย มาตรฐาน และแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับข้อมูล การนโยบายแนวทางปฏิบัติในการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างหน่วยงานและการเปิดเผยข้อมูล ทั้งนี้ การแลกเปลี่ยนข้อมูลของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับ SME จะช่วยทำให้เกิดความเชื่อมั่นระหว่างหน่วยงานว่าการแลกเปลี่ยนข้อมูลจะ

ดำเนินการอย่างเป็นมาตรฐาน การเข้าถึงสิทธิการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล การควบคุมคุณภาพข้อมูลเพื่อให้มี
ประสิทธิภาพและประสิทธิผล ซึ่งส่งผลให้เกิดประโยชน์ต่อ SME การกำกับดูแลข้อมูลเข้ามควบคุมการบูรณาการ
ข้อมูล (Data Integration) และการแลกเปลี่ยนข้อมูล (Data Exchange) เพื่อให้เกิดการเชื่อมโยงข้อมูล
ระหว่างหน่วยงาน (Interoperability) อย่างแท้จริง

แผนภาพที่ 7.5 ความสัมพันธ์ระหว่างการกำกับดูแลข้อมูลและการแลกเปลี่ยนข้อมูล

4. การกำหนดมาตรการในการควบคุมและพัฒนาคุณภาพข้อมูล เป็นปัจจุบันและสามารถ
บูรณาการและมีคุณสมบัติแลกเปลี่ยนกันได้
5. การวัดผลการบริหารจัดการข้อมูลเพื่อให้หน่วยงานของรัฐมีข้อมูลที่มีคุณภาพและต่อยอด
นวัตกรรมจากการใช้ข้อมูลได้

แผนภาพที่ 7.6 ภาพรวมการทำงานกรอบธรรมาภิบาลข้อมูล

(3) ข้อเสนอแนะอื่นๆ

1. ที่ปรึกษาหรือหน่วยร่วมเครือข่าย มีความสำคัญต่อความสำเร็จของการส่งเสริมและพัฒนา SME จากการติดตามประเมินผลพบว่า ที่ปรึกษามหาวิทยาลัย มีความเชี่ยวชาญในการส่งเสริมและพัฒนาพื้นฐานของ SME การพัฒนามาตรฐานต่างๆ ในขณะที่เป็นงานให้คำปรึกษาแนะนำการตลาด การปรับปรุงธุรกิจ ปรับแผนธุรกิจต่างๆ ภาคเอกชนที่ให้บริการด้านที่ปรึกษา หรือภาคเอกชนที่เป็นผู้ประกอบการของธุรกิจขนาดใหญ่ จะได้รับความเชื่อมั่นจาก SME

2. ข้อควรพิจารณาการกำหนดมาตรการ นโยบายต่างๆ เพื่อให้ความช่วยเหลือให้ผู้ประกอบการจากสถานการณ์ COVID-19 เป็นความท้าทายของหน่วยงานภาครัฐ ที่จะต้องพิจารณาการกำหนดมาตรการ นโยบายต่างๆ เพื่อให้ความช่วยเหลือให้ผู้ประกอบการพร้อมรับ ปรับตัวและเปลี่ยนแปลงสู่ความยั่งยืนได้ โดยสิ่งที่หน่วยงานภาครัฐจะต้องพิจารณา ได้แก่

1) นโยบายที่ออกมาจะต้องรวดเร็ว โดยมาตรการควรดำเนินการปฏิบัติได้ง่าย รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ โดยการใช้เครื่องมือและระบบดิจิทัลมาสนับสนุนการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพ ปลอดภัยและตรวจสอบได้/มีความเป็นธรรม และสิ่งสำคัญคือจะต้องตอบสนองได้อย่างรวดเร็ว

2) นโยบายที่จะเข้าไปดูแลให้ความช่วยเหลือ SME ควรเป็นนโยบายแบบมุ่งเป้าไปที่ธุรกิจที่มีความจำเป็นต้องได้รับการช่วยเหลือมากที่สุด เพื่อการช่วยเหลือที่มีประสิทธิภาพและไม่ใช้งบประมาณสูง สามารถเห็นผลได้จริง โดยระบุเป้าหมายที่ชัดเจน ไม่สนับสนุน SME แบบหว่านเป็นวงกว้าง

3) เพิ่มอัตราการสนับสนุนทุนกับ Startups โดยเฉพาะในกลุ่มผู้ประกอบการนวัตกรรม เพราะเป็นกลุ่มที่ได้รับผลกระทบและเปราะบางที่สุดในช่วงเริ่มต้นของการแพร่ระบาด และเป็นกลุ่มที่มักจะเผชิญความยากลำบากในการเข้าถึงการสนับสนุนจากรัฐบาลที่จะต้องพิสูจน์รายได้ผลกำไรในปีที่ผ่านมา ดังนั้น ควรมี

มาตรการช่วยเหลือทางการเงินให้กับผู้ประกอบการในระยะเริ่มต้นต่อไป และในระยะยาวอาจเสนอโอกาสสำหรับ Startups นวัตกรรมที่สามารถเปลี่ยนความรู้ ทักษะ และเครือข่ายไปสู่โอกาสใหม่ๆ ในตลาดเกิดใหม่ที่รัฐบาลสามารถสนับสนุนได้ โดยภาครัฐอาจผ่อนคลายนโยบายระเบียบและความซับซ้อน

4) ตรวจสอบให้แน่ใจว่าการสนับสนุน สามารถเข้าถึงกลุ่ม SME และผู้ประกอบการรายเล็กที่อ่อนแอ เนื่องจากการเข้าถึงแหล่งเงินจากภายนอกได้น้อย และมีความสามารถทางการเงินต่ำ รวมถึงขาดการปรึกษากับผู้เชี่ยวชาญ หรือที่ปรึกษาที่มีอาชีพ เพื่อแบ่งปันคำแนะนำกับการจัดการความเสี่ยงจากการแพร่ระบาด

5) ทบทวนการจัดการสถานการณ์ของผู้ประกอบอาชีพอิสระ เพราะเป็นกลุ่มที่ยากต่อการเข้าถึงการสนับสนุนจากภาครัฐ เนื่องจากมีความหลากหลายอย่างมาก ซึ่งเป็นความท้าทายของผู้ออกนโยบายที่จะออกเกณฑ์การสนับสนุนที่ครอบคลุม และกระจายไปยังกลุ่มเหล่านี้ได้ ซึ่งแต่ละคนมีความต้องการการสนับสนุนที่แตกต่างจากมาตรการที่ออกมา

6) การรับมือกับหนี้และวิกฤติสภาพคล่อง ของ SME ซึ่งในช่วงเริ่มต้นของการแพร่ระบาด รัฐบาลมักจะมีการสนับสนุนในวงกว้างในรูปแบบของการให้กู้ยืมเพื่อชำระหนี้ และเสริมสภาพคล่อง แต่มี SME จำนวนมากที่ประสบปัญหาการชำระหนี้ก่อนเก่าและหนี้ใหม่ที่กู้มาเสริมสภาพคล่องเหล่านี้ ซึ่งนโยบายที่ออกมาควรจะแก้ไขปัญหาการขาดสภาพคล่องไปพร้อมกับการไม่เพิ่มการไม่เพิ่มอัตราดอกเบี้ยหรือภาระที่ผู้ประกอบการต้องรับภาระ เช่น

1. การสนับสนุนแบบให้เปล่า (สำหรับ SME ที่จำเป็นจริงๆ เพื่อไม่เพิ่มภาระหนี้ โดยอาจอยู่ในรูปแบบ การอุดหนุนค่าจ้าง ชดเชยรายได้ หรือ voucher ในการทำดิจิทัล การเพิ่มทักษะ หรือการเริ่มต้นธุรกิจใหม่ อย่างเช่นใน ซิลิ โอร์แลนด์ และสวีเดน)
2. สินเชื่อแปลงสภาพ ในการแปลงเป็นเงินทุน ในอัตราดอกเบี้ยเท่ากับศูนย์ สำหรับ SME ที่มีศักยภาพและอยู่ในกลุ่มที่การเติบโตไม่ได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาด ซึ่งธนาคารมีโอกาสได้คืนเงินกู้ในระยะกลางและระยะยาว
3. สินเชื่อและมาตรการอื่น: การเลื่อนหรือพักชำระหนี้/ เงินกู้ด้อยสิทธิ/ หนังกู้แปลงสภาพ/ การระดมทุน/ นโยบายภาษี

7) เตรียมแผนหรือกลยุทธ์ Exit Strategy ภาครัฐควรเตรียมพร้อมสำหรับกลยุทธ์ที่ไม่หยุดการสนับสนุนเร็วและกะทันหันจนเกินไป และในขณะเดียวกันต้องมีการวางแผนมุมมองและมีแผนงานรองรับต่อการหยุดการช่วยเหลือ โดยประเด็นที่ควรพิจารณาคือแผนการสนับสนุนควรมีการกำหนดระยะเวลา แต่สามารถปรับได้ตามสภาวะของการระบาด และสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ และควรต้องพิจารณาถึงเวลาที่จะค่อยๆ ยุติมาตรการสนับสนุน และความช่วยเหลือตามความจำเป็น เช่น การอุดหนุนค่าใช้จ่าย กรณีที่ไม่ได้มีการทำงาน และภาครัฐควรมีแผนงานที่ชัดเจนของแนวทางในการฟื้นฟู ซึ่งควรต้องมีขั้นตอนชัดเจน แสดงถึงวิธีการและช่วงของการสนับสนุนในแต่ละระยะ ประเมินตามข้อมูลด้านสุขภาพและเศรษฐกิจ โดยจะต้องเข้าใจถึงภาคธุรกิจ SME ในระยะยาว

ตัวอย่างกลยุทธ์ในการฟื้นฟูกิจการของ SME จาก COVID-19 ซึ่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรพิจารณา

1. การยอมรับและการปรับตัวอย่างรวดเร็วต่อชีวิตวิถีใหม่ (Rapidly adopt and adapt to new normal) การเปลี่ยนแปลงอย่างฉับพลันของนโยบายรัฐบาล ส่งผลให้ SME ต้องพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลง และพยายามในการดำเนินธุรกิจที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลง

- นโยบายได้ เนื่องจากนโยบายที่ประกาศออกมาโดยเฉพาะในช่วงระยะเวลาการปิดประเทศ อาจมีการเปลี่ยนแปลงเป็นรายวัน ทำให้การบริการจัดการของผู้ประกอบการต้องรวดเร็ว และทันต่อเหตุการณ์ ทั้งนี้ เมื่อมีการผ่อนคลายมาตรการแล้ว ในแต่ละธุรกิจอาจมีมาตรการ หรือนโยบายเฉพาะที่กำหนดให้ธุรกิจต่างๆ ต้องปฏิบัติตาม จึงจำเป็นที่จะต้องฝึกอบรม พนักงานให้มีทักษะที่จำเป็น เช่น การใช้เทคโนโลยี
2. การเลือกใช้ช่องทางการตลาดใหม่ๆ โดยเฉพาะการตลาดออนไลน์ (New marketing channels: online marketing) หลังจากการแพร่ระบาดของ COVID-19 ทำให้ความยาวของห่วงโซ่อุปทานจะสั้นลง กล่าวคือ การพึ่งพิงการผลิตสินค้าหรือการนำเข้าจากประเทศใดประเทศหนึ่งจะลดลง แล้วหันมากระจายการผลิตหรือนำเข้าจากหลายประเทศแทน รวมถึงมีการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาใช้ เช่น การใช้หุ่นยนต์ในการผลิต (Robotic) การพิมพ์สามมิติ (3D printing) Internet of things (IoT) เพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันของธุรกิจ ดังนั้น ธุรกิจทุกภาคส่วนจำเป็นต้องมีการปรับตัวรับกับวิถีการทำธุรกิจรูปแบบใหม่ ได้แก่ การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการผลิต การค้า การตลาด รวมถึงการชำระเงิน เพื่อลดต้นทุน ตลอดจนการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริการ การปรับมาใช้แพลตฟอร์มออนไลน์ในการทำธุรกิจ การทำธุรกรรมพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (E-Commerce) รวมไปถึงการขายรูปแบบใหม่ๆ เช่น การไลฟ์สดผ่านช่องทางโซเชียลมีเดีย การเติบโตของบริการส่งสินค้าแบบเดลิเวอรี่ ซึ่งการต่อยอดแพลตฟอร์มออนไลน์ เพื่อช่วยให้ผู้บริโภคสามารถเลือกสินค้าผ่านภาพเสมือนจริง จะส่งผลให้การตัดสินใจซื้อสินค้าได้ง่ายขึ้น
  3. การแสวงหาประโยชน์จากมาตรการช่วยเหลือของภาครัฐ (Taking advantages from government policies) ผู้ประกอบการจึงควรแสวงหาประโยชน์จากมาตรการช่วยเหลือ และเยียวยาต่างๆ เหล่านี้ของภาครัฐ โดยเฉพาะการบริหารกระแสเงินสด (Cash flow) ให้มีอย่างเพียงพอ โดยการเสริมสภาพคล่องจากสินเชื่อประเภทต่างๆ ทั้งจากสถาบันการเงินทั้งของรัฐ และสถาบันการเงินที่รัฐสนับสนุนให้ดำเนินการ ตลอดจนการเลือกใช้ประโยชน์จากนโยบายด้านภาษีที่รัฐบาลให้ความช่วยเหลือที่มี ทั้งระยะยาวและระยะสั้น ดังนั้น ควรต้องประชาสัมพันธ์ข้อมูลต่างๆ โดยรวมศูนย์ข้อมูลมาตรการช่วยเหลือสนับสนุน และศูนย์ OSS ควรรับทราบในภาพรวมทุกมาตรการทั้งหมด
  4. การส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้ประกอบการเตรียมแผนการเปิดดำเนินการธุรกิจรอบใหม่และการแสวงหาโอกาสทางธุรกิจใหม่ (Preparing for re-starting operations and Scanning for New Business Opportunities) ซึ่งจะมีความ Tailormade มากขึ้น เนื่องจากระยะเวลาการฟื้นตัวของแต่ละธุรกิจไม่เท่ากัน จึงมีความจำเป็นที่จะต้องเตรียมพร้อมรับกับลักษณะการฟื้นตัวและกำหนดกลยุทธ์ให้เหมาะสมกับธุรกิจของตน ตัวอย่างเช่น หากธุรกิจมีการฟื้นตัวได้เร็ว ภาครัฐอาจเชื่อมโยงการตลาด การจัดการจากทางการค้า และเริ่มแสวงหาตลาดใหม่เพิ่มเติม และหากธุรกิจฟื้นตัวแบบค่อยเป็นค่อยไป ก็อาจจะพิจารณาจัดการแผนการผลิตและการตลาดในระยะปานกลางข้างหน้าให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดรวมถึงใช้เทคโนโลยีตลอดจนช่องทางการนำเสนอสินค้าและบริการออนไลน์มากขึ้น หรือหากธุรกิจฟื้นตัวช้าผู้ประกอบการอาจจำเป็นต้องใช้ความพยายามมากขึ้น เพราะเป็นกลุ่มธุรกิจที่อยู่ในภาวะตกต่ำ ที่อาจมาจากปัญหาอื่นที่ไม่ได้มาจาก COVID-19 อย่างปัญหาเชิงโครงสร้าง

ธุรกิจอุตสาหกรรม และปัญหากำลังซื้อสินค้าและบริการของผู้บริโภคที่ลดลง ผู้ประกอบการจำเป็นต้องปรับโครงสร้างการทำงานให้มีประสิทธิภาพลดขั้นตอนการทำงาน พร้อมทั้งลดต้นทุนให้มากที่สุดเพื่อจะฟื้นกลับมาได้เร็ว และเมื่อธุรกิจสามารถกลับมาเริ่มต้นดำเนินธุรกิจรอบใหม่ได้ ผู้ประกอบการยังจำเป็นต้องเตรียมพร้อมต่อกฎเกณฑ์ต่างๆ ที่กำหนดโดยเฉพาะอย่างยิ่ง การบริหารสภาพแวดล้อมในการทำงาน ตลอดจนความปลอดภัยของพนักงานและผู้ที่เกี่ยวข้องในการทำธุรกิจ เช่น การจัดให้มีการฝึกอบรมให้พนักงานเข้าใจถึงการเว้นระยะห่างทางสังคมในระหว่างการทำงานในพื้นที่ปฏิบัติงาน สำหรับพนักงานที่มีความจำเป็นต้องปฏิบัติงานระยะใกล้กับผู้บริโภคก็จัดให้มีการใช้อุปกรณ์ป้องกันอย่างเคร่งครัด หรือการปรับจำนวนพนักงานที่ทำหน้าที่ในการทำงานให้เหมาะสมกับพื้นที่เพื่อลดโอกาสในการแพร่เชื้อ หรือการลดเวลาในการปฏิบัติงาน และให้พนักงานทำงานในพื้นที่ที่ไม่ติดต่อกับพนักงานคนอื่น ตลอดจนการจัดการเหลื่อมระยะเวลาในการทำงาน เพื่อลดจำนวนคนงานต่อช่วงเวลาเพื่อลดโอกาสในการติดเชื้อ เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม หลังจากธุรกิจได้รับอนุญาตให้กลับมาดำเนินธุรกิจได้อีกครั้ง สิ่งที่ผู้ประกอบการควรตระหนักอย่างมากคือการที่ธุรกิจของตนอาจมีความสามารถในการรับรองลูกค้า (Capacity) ที่ไม่เท่าเดิมอีกต่อไป เนื่องจากต้องจัดให้มีมาตรการและวัสดุอุปกรณ์ ตลอดจนบุคลากรที่เพียงพอต่อกฎเกณฑ์ที่เป็นเงื่อนไขในการประกอบกิจการซึ่งอาจส่งผลให้การทำธุรกิจในรูปแบบเดิมแต่กลับมีรายได้ลดลง ดังนั้น ผู้ประกอบการควรต้องแสวงหารูปแบบการทำธุรกิจใหม่ที่จะสร้างรายได้เพิ่ม (Revenue model) โดยต้องพิจารณาว่าลูกค้าต้องการอะไร และธุรกิจจะตอบสนองความต้องการใหม่ๆ เหล่านั้นได้อย่างไร รวมถึงการแสวงหาโอกาสทางธุรกิจใหม่ๆ (New business model) ที่เกิดขึ้นจากรูปแบบการทำธุรกิจบนแพลตฟอร์มใหม่ หรือการแสวงหาพันธมิตรในการทำธุรกิจที่ทำให้มีแนวทางหรือมีแนวคิดที่แตกต่างจากรูปแบบทำธุรกิจแบบเดิม

8) มีการประเมินทบทวนเพื่อให้มั่นใจว่า มาตรการนโยบายต่างๆ ที่ออกมา คำนึงถึงสถานการณ์และเหมาะสมกับผู้ประกอบการ SME อย่างแท้จริง หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับ SME จะต้องรับฟัง ประเมินผลกระทบของแผนฟื้นฟูที่เชื่อถือได้

9) การสนับสนุนระบบดิจิทัลสำหรับ SME เพื่อเสริมสร้างความยืดหยุ่นและการฟื้นตัว โดยจะต้องคำนึงถึงความสามารถและความต้องการที่แตกต่างกันของธุรกิจ SME แต่ละประเภท อาทิ การส่งเสริมในกลุ่มวิสาหกิจชุมชนที่มีสมาชิกเป็นกลุ่มชาวบ้านที่ไม่มีคนรุ่นใหม่ในการช่วยดูแลจัดการ อาจไม่ได้มีความพร้อมต่อการใช้ระบบดังกล่าว ดังนั้น กลุ่มวิสาหกิจชุมชน อาจต้องมีการส่งเสริมเข้าสู่แพลตฟอร์มกลางที่หน่วยงานภาครัฐจะช่วยในการบริหารจัดการให้

10) การมีกลไกการกำกับดูแลที่มีประสิทธิภาพและครอบคลุมทั่วทุกภาคส่วนของหน่วยงานรัฐ ซึ่งมีความจำเป็นอย่างยิ่ง ที่ สสว. จะต้องมีการวางกลไกการติดตามขับเคลื่อนการดำเนินการต่างๆ

11) การให้คำปรึกษาและการออกนโยบายสำหรับ SME และผู้ประกอบการ ให้ตรงกับมุมมองของผู้ประกอบการ แม้จะเป็นเรื่องเร่งด่วน แต่ภาครัฐจะต้องตอบสนองต่อสถานะฉุกเฉิน โดยมีกลไกของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ในการจัดตั้งคณะทำงานหรือกลุ่มในการให้ความคิดเห็นต่อนโยบายที่ออกมาของภาครัฐ โดยไม่ได้อ้างอิงแค่เฉพาะ SME แต่รวมไปถึงผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งหมด

12) ความท้าทายและโอกาสในการติดตามและประเมินผลของนโยบายการส่งเสริมและพัฒนา รวมทั้งมาตรการต่างๆ ที่ออกมา ได้แก่

- มาตรการสนับสนุนที่ออกมาในช่วงเร่งด่วน ที่วัตถุประสงค์หรือกลุ่มเป้าหมายไม่ชัดเจน รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงที่มีอยู่ตลอดเวลาของการแพร่ระบาด ทำให้การประเมินทำได้ยาก ซึ่งจากวัตถุประสงค์ที่หลากหลายอาจมีความซ้อนแย้งกัน เช่น เป้าหมายในการคงการจ้างงาน เพื่อรักษาธุรกิจ ที่อาจต่างกับการสนับสนุนให้ธุรกิจมีการทดแทนในแง่นวัตกรรมหรือการใช้ระบบดิจิทัลเข้ามาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพให้องค์กร รวมทั้งต้องพิจารณารวมค่าใช้จ่ายงบประมาณ เพื่อสะท้อนต้นทุนที่แท้จริงจากการสนับสนุนมาตรการต่างๆ รวมถึงการคาดการณ์ผลกระทบและมูลค่าในอนาคต ดังนั้น การเลือกใช้โมเดลในการประเมินผลที่สะท้อนถึงประโยชน์ที่ SME ได้รับให้เหมาะสม การพิจารณาในตัวชี้วัดที่ต่างกัน รวมถึงประเภทและช่วงเวลาที่แตกต่างกัน ซึ่งจะต้องมีการพัฒนาเกณฑ์ประเมินผลการปฏิบัติงานที่ชัดเจน ตลอดจนการสะท้อนประสิทธิภาพของมาตรการให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์มาตรการต่างๆ

- ในเวลาเดียวกัน การแพร่ระบาดนำมาซึ่งโอกาส จากข้อมูลของ World Bank พบว่า มาตรการสนับสนุน SME ที่ออกมาของประเทศต่างๆ กว่า 1,600 โครงการ ในการรับมือกับการแพร่ระบาด พบว่ามีผู้ประกอบการ SME จำนวนมากที่ก่อนหน้านี้ไม่เคยเข้าร่วมการสนับสนุนจากภาครัฐมาก่อน ในบางประเทศ SME 60-70% ได้ประโยชน์จากการสนับสนุนที่มีอยู่ ทั้งนี้ แม้จะมีความแตกต่างในเรื่องของระยะเวลา หรือความเข้มงวดในการดำเนินมาตรการ ในการทดสอบกับ SME แต่เป็นสิ่งที่ทำให้เกิดการเรียนรู้ของหลากหลายประเทศถึงประสิทธิภาพและความยืดหยุ่นของกรอบนโยบายที่มีต่อ SME ซึ่งเป็นความท้าทายและเป็นจุดเริ่มต้นของการประเมินผลนโยบายที่ดี

สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.)
21 อาคารทีเอสที ชั้น G,17,18,23 ถนนวิภาวดีรังสิต
แขวงจอมพล เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900
โทร. 1301 แฟกซ์ 0-2273-8850
เว็บไซต์ www.sme.go.th อีเมล info@sme.go.th